القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

جل جلاله جل جلاله بسم الله الرحمن الرحيم جل جلاله جل جلاله

جل جلاله هو الله الذي لا إله إلا هو جل جلاله الرحمن

الرحيم المالك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز

الجبار المتكبر الخالق البارئ المصور الغفار القهار

الوهاب الرزاق الفتاح العليم القابض الباسط الخافض

الرافع المعز المذل السميع البصير الحكم العدل

اللطيف الخبير الحليم العظيم الغفور الشكور العلي

الكبير الحفيظ المقيت الحسيب الجليل الكريم الرقيب

المجيب قبول ڪندڙ	الواسع ڪشادو	الحكيم حڪمت وارو	الودود پيار ڪندڙ	المجيد وڏي شان وارو	الباعث اٿاريندڙ	الشهيد حاضر
الحق سچ	الوكيل ڪارساز	القوي طاقت وارو	المتين مضبوط	الولي دوست	الحميد ساراهيل	المحصي ڳڻيندڙ
المبدئ شروع ڪندڙ	المعيد موٽائيندڙ	المحيي جياريندڙ	المميت ماريندڙ	الحي سدا جيئرو	القيوم بيهاريندڙ	الواجد مرضي کي لهندڙ
الماجد بزرگي وارو	الواحد هڪ	الاحد اڪيلو	الصمد بي نياز	القادر سگهه وارو	المقتدر قدرت رکندڙ	المقدم اڳي ڪندڙ
المؤخر پوئتي ڪندڙ	الاول پهريون	الآخر پويون	الظاهر ظاهر	الباطن لڪل	الوالي مالڪ	المتعالي مٿاهون
البر ڀلائي ڪندڙ	التواب توبه قبوليندڙ	المنتقم بدلو وٺندڙ	العفو معاف ڪندڙ	الرؤف ترس ڪندڙ	مالك الملك ملڪ جو مالڪ	ذو الجلال والاكرام وڏائي ۽ بخشش وارو
المقسط انصاف ڪندڙ	الجامع گڏ ڪندڙ	الغني بي پرواهه	المغني آسودو ڪندڙ	المانع روڪيندڙ	الضار نقصان ڏيندڙ	النافع نفعو ڏيندڙ
النور روشني	الهادي هدايت ڪندڙ	البديع نئين سر پيدا ڪندڙ	الباقي هميشه رهندڙ	الوارث وارث	الرشيد راهه ڏسيندڙ	الصبور برداشت ڪندڙ

[illegible] ... إشارة آيت اسم اعظم ارڙهن آيتون

[illegible] اسم اعظم واريون آيتون آية الكرسي آل عمران

[illegible] الم الله لا اله الا هو الحي القيوم [illegible] الحي القيوم [illegible]

وقال لهم نبيهم ان آية ملكه ان يأتيكم التابوت فيه سكينة من ربكم وبقية مما ترك آل موسى وآل هارون

ثم انزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين

يا ايها الذين آمنوا ما لكم اذا قيل لكم انفروا في سبيل الله اثاقلتم الى الارض ... الا تنصروه فقد نصره الله

فانزل الله سكينته عليه وايده بجنود لم تروها ...

هو الذي انزل السكينة في قلوب المؤمنين

لقد رضي الله عن المؤمنين ... فانزل السكينة عليهم واثابهم فتحا قريبا

اذ جعل الذين كفروا في قلوبهم الحمية حمية الجاهلية فانزل الله سكينته على رسوله

ماما علي اكبر [illegible] 1975 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وفات [illegible]

[illegible]

7.167 [illegible]

3.55 [illegible]

وما كان الله ليعذبهم وانت فيهم 8.35 انفال

4.159 قبل موته

الا بحبل من الله وحبل من الناس 3.112

الا ماتوا ونصرتهم

2 1

[illegible] عبدالله التستري [illegible] الله معي الله ناظر الي

الله شاهد علي [illegible]

3

الله تعالى [illegible]

[illegible] 17.1–8 (4)

5.78 [illegible] 17.104–105

4.155–162 [illegible]

القرآن الكريم

وترجمة معانيه
الي اللغة السندية

سورة الفاتحة مكية وهي سبع آيات

سورت فاتحه مڪي آهي ۽ اها ست آيتون آهي.

بسم الله الرحمن الرحيم ○

الله ٻاجهاري نهايت رحم واري جي نالي سان شروع آ -

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ① الرَّحْمٰنِ

سڀ ساراه الله لاءِ آهي جو پالڻهار جهانن جو گهڻو ٻاجهارو

الرَّحِيْمِ ② مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ③ اِيَّاكَ

وڏي رحم وارو. مالڪ ڏينهن حساب جو آهي. تنهنجي ئي

نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ④ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ

ٻانهپ ٿا ڪريون ۽ توکان ئي مدد ٿا گهرون. ڏيکار اسان کي واٽ

الْمُسْتَقِيْمَ ⑤ صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ٥

سڌي * واٽ انهن جي فضل ڪيو تو جن تي

غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ⑦ ع

نه ڏمريو جن تي ۽ نه گمراه ٿيا .

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَتَانِ وَسِتٌّ وَثَمَانُونَ آيَةً وَأَرْبَعُونَ رُكُوعًا

سورة بقرة مدني آهي، ان ۾ ٢٨٦ آيتون ۽ ٤٠ رڪوع آهي،

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الله ٻاجهاري نهايت رحم واري جي نالي سان شروعات -

الٓمّٓ ﴿١﴾ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيْهِ ۛ هُدًى
الم ۔ هي ڪتاب ناهي ڪوئي شڪ ان ۾ وات ڏيکاريندڙ
لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٢﴾ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْغَيْبِ وَ
خدا ترسن کي جيڪي مڃين ٿا اڻ ڏٺي کي ۽
يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٣﴾
ساري پڙهن ٿا نماز ۽ ان مان جو ڏنو اسان انهن کي خرچ ڪن ٿا.
وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ
۽ جيڪي مڃين ٿا انکي جو نازل ڪيو ويو توڏانهن ۽ جو نازل ڪيو ويو
مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿٤﴾ اُولٰٓئِكَ
توکان اڳي ۽ پڇئين جهان تي اهي يقين رکن ٿا - اُهي آهن

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ⑤ اِنَّ

هدايت تي جا سندن رب کان آهي ۽ اُهي ئي ڪامياب آهن . بيشڪ

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ

جن انڪار ڪيو برابر آهي انهن لاءِ جو تون ڊيڄارين انهن کي يا نه ڊيڄارين

لَا يُؤْمِنُوْنَ ⑥ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ ؕ

نه مڃيندا . مُهر هنئي الله انهن جي دلين تي ۽ انهن جي ڪنن تي .

وَعَلٰٓى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۘ وَّلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ⑦ ع

۽ انهن جي اکين تي آهي پردو ۽ انهن لاءِ آهي عذاب وڏو .

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ①

۽ ڪي ماڻهو آهن جي چون ٿا ته ايمان آندو سون الله تي ۽ ڏينهن قيامت تي

وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ⑧ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ

۽ نه اُهي ايمان آڻيندڙ . اهي دُلبو ڏين ٿا الله کي ۽ ايمان وارن کي

وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ⑨ ؕ فِيْ قُلُوْبِهِمْ

۽ نه ٿا ٺڳين ڪن مگر پاڻ سان ۽ نه ٿا سمجهن . انهن جي دلين ۾

مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ ۬ بِمَا

مرض آهي پوءِ وڌايو الله انهن جي مرض کي ۽ انهن لاءِ آهي عذاب ڏکوئيندڙ جو

كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ⑩ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوْا فِي

ڪوڙ هڻندا هُئا . ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي ته نه وگوڙ وجهو

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الْاَرْضِ ۙ قَالُوْٓا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُوْنَ ﴿١١﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ

ملڪ ۾ . چون ٿا ته رڳو اسان سڌارو آڻيندڙ آهيون . خبردار! بيشڪ اهي ئي

الْمُفْسِدُوْنَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٢﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا

فساد وجهندڙ آهن پر نٿا سوچين . ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي ايمان آڻيو

كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ۭ اَلَآ

جيئن ايمان آندو ماڻهن، چون ٿا ڇا اسين ايمان آڻيون جيئن ايمان آندو بي سمجهن؟ خبردار!

اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ

بيشڪ اهي ئي بي سمجهه آهن پر نٿا ڄاڻن . ۽ جڏهن گڏجن ٿا انهن سان

اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا

جن ايمان آندو ته چون ٿا اسان ايمان آندو آهي ۽ جڏهن وڃن ٿا پنهنجن شيطانن ڏانهن چون ٿا اسان

مَعَكُمْ ۙ اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١٤﴾ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَ

توهان سان آهيون رڳو اسان چٿرون ٿا ڪريون . الله چٿر ٿو ڪري انهن تي ۽

يَمُدُّهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا

ڍر ٿو ڏئي انهن کي سندن شرارت ۾ ٽوڪرون ٿا کائين . اهي اهڙا آهن جن گڏدو

الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى ۠ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا

گمراهي کي هدايت جي عوض پوءِ نه نفعو ڏنو واپار سندن ۽ نڪي ٿيا

مُهْتَدِيْنَ ﴿١٦﴾ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ فَلَمَّآ

هدايت وارا . مثال انهن جو انهيءَ مثال جهڙو آهي جنهن ٻاري باهه پوءِ جڏهن

أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي

روشن ڪيائين ان جي آسپاس کي تہ گم ڪئي الله روشني انھن جي ۽ ڇڏيائين انھن کي

ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ١٧ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ١٨

انڌيرين ۾ جو نہ پيا ڏسن . ٻوڙا، گونگا، انڌا آھن پوءِ اھي نہ موٽندا .

أَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ

يا جيئن مينھن وسي ڪڪر مان ان ۾ ھجن اونداھيون ۽ گجگاج ۽ وڄ .

يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ

وجھن ٿا آڱريون پنھنجون ڪنن پنھنجن ۾ ڪڙڪن ڪان، ڀئو

الْمَوْتِ ۚ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ١٩ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ

مرڻ جي ڪان ۽ الله گھيرو ڪندڙ آھي ڪافرن تي . اجھو وڄ ٿي جھٽي

أَبْصَارَهُمْ ۖ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ

سندن اکين کي، جڏھين بہ روشني ڪري ٿي انھن لاءِ تہ ھلن ٿا ان ۾ ۽ جڏھن اونده ڪري ٿي

عَلَيْهِمْ قَامُوا ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۚ

مٿن تہ بيھن ٿا . ۽ جيڪڏھن گھري ھا الله تہ نئي ھا سندن ڪنن ۽ اکين کي .

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٢٠ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا

بيشڪ الله ھر شيءِ تي سگھه رکندڙ آھي . اي انسانو! ٻانھپ ڪريو

رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ

پنھنجي پالڻھار جي جنھن پيدا ڪيو توھان کي ۽ انھن کي جي توھان کان اڳ ھئا تہ من توھان

تَتَّقُوْنَ ﴿٢١﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَّ السَّمَآءَ
بچي وڃو. جنھن ڪئي اوھان لاءِ ڌرتي فرش ۽ آسمان

بِنَآءً ۪ وَّ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ
ڇت ۽ وسايو آسمان کان پاڻي پوءِ ڪڍيائين ان سان ڪيترائي ميوا

رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَّ اَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٢﴾
توھان جي کاڌي لاءِ پوءِ نه ڪريو الله سان ڪي برابر حالانڪ توھان ڄاڻو ٿا.

وَ اِنْ كُنْتُمْ فِیْ رَیْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا
۽ جيڪڏھن آھيو توھان شڪ ۾ ان کان جيڪي لاٿوسون پانھي پنھنجي تي پوءِ آڻيو

بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ ۪ وَ ادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ
ڪا سورت ان جھڙي ۽ سڏيو پنھنجي حمايتين کي الله کان سواءِ

اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَ لَنْ
جيڪڏھن توھان آھيو سچا. پوءِ جيڪڏھن اوھان اُئين نه ڪيو ۽ ھرگز نه

تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِیْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَ الْحِجَارَةُ ۚۖ
ڪري سگھندؤ ته پوءِ بچو انھيءَ باھ کان جنھن جو باري آھن ماڻھو ۽ پٿر

اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِیْنَ ﴿٢٤﴾ وَ بَشِّرِ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
تيار ڪئي وئي آھي ڪافرن لاءِ. ۽ خوشخبري ڏي انھن کي جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوْا
ته انھن لاءِ باغ آھن وھن ٿيون جن جي ھيٺان واھيون. جڏھن به کين ڏنو ويندو

مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِىْ رُزِقْنَا مِنْ

انهن مان ڪو ميوو کائڻ لاءِ ڇوندا ته هي اهو ئي آهي جو کارايو ويو اسان کي

قَبْلُ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَّ

اڳ ۾ ۽ ملندو کين اهو ميوو ساڳئي شڪل ۾ ۽ انهن لاءِ اتي آهن زالون پاڪ ۽

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْىٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا

اهي اتي سدائين رهندا . بيشڪ الله نٿو لڄ ڪري جو بيان ڪري مثال

مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ

ڪوئي مڇر يا ان کان مٿيري شيءِ جو پوءِ جن ايمان آندو اهي ڄاڻن ٿا

اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَا

ته اهو حق آهي سندن رب طرفان ۽ پر اهي جن ڪفر ڪيو سي چون ٿا ڇا

ذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا ۙ وَّيَهْدِىْ

ارادو ڪيو الله انهيءَ مثال مان؟ ڀُلائي ٿو ان سان گهڻن کي ۽ رستو ڏئي ٿو

بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ ۙ الَّذِيْنَ

ان سان گهڻن کي ۽ نه ٿو ڀُلائي ان سان مگر بدڪارن کي . جيڪي

يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ ۠ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ

ڀڃن ٿا انجام الله جو ان کي پڪي ڪرڻ کانپوءِ ۽ ڇنن ٿا ان کي

اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ ؕ

حڪم ڪيو الله جنهن جي ڳنڍڻ جو ۽ فساد ڪن ٿا مُلڪ ۾

أُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۲۷﴾ كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ

اُهي اُهي آهن ڇيهي وارا . ڪيئن ٿا انڪار ڪريو الله جو؟ حالانڪ هئا توهان

أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ

بي ساها پوءِ جيارايائين توهان کي پوءِ ماريندو توهان کي پوءِ جياريندو توهان کي پوءِ ان ڏانهن

تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۸﴾ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ

موٽايا ويندؤ . هو اهو آهي جنهن اپايو توهان لاءِ جيڪي زمين ۾ آهي

جَمِيْعًا ۚ ثُمَّ اسْتَوٰٓى إِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ

سڀ پوءِ ارادو ڪيائين آسمان ڏانهن پوءِ ڪري ڇڏيائين انهن کي ست

سَمٰوٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۲۹﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ

آسمان . ۽ اهو هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي . ۽ جڏهن چيو تنهنجي پالڻهار

لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّيْ جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيْفَةً ۗ قَالُوْٓا

فرشتن کي ته آءٌ بڻائيندڙ آهيان زمين ۾ خليفو . چيائون

أَتَجْعَلُ فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَ

ڇا بڻائين ٿو ان ۾ جيڪو وڳوڙ وجهي انهي ۾ ۽ رتوڇاڻ ڪري؟ ۽

نَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ إِنِّيْٓ أَعْلَمُ

اسان پاڪائي بيان ڪريون ٿا تعريف تنهنجي سان ۽ پاڪائي ڪريون ٿا تو لاءِ . فرمايائين مون ڄاڻان ٿو

مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ

جيڪي توهان نٿا ڄاڻو . ۽ سيکاريائين آدم کي نالا سمورا پوءِ

عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْۢبِـُٔوْنِىْ بِاَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ اِنْ

ساماهون آنديائين انهن کي ملائڪن تي پوءِ چيائين ٻڌايو مون کي نالا هنن جا جيڪڏهن

كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا

اوهين سچا آهيو چيائون تون پاڪ آهين نه آهي ڄاڻ اسان کي مگر جيترو تو اسان کي سيکاريو

اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ

بيشڪ تون ئي خوب ڄاڻندڙ ڏاڍي حڪمت وارو آهين. فرمايائين اي آدم! تون ٻڌاءِ هنن کي نالا انهن جا

فَلَمَّآ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّىْٓ اَعْلَمُ

پوءِ جڏهن کين ٻڌايائين انهن جا نالا ته فرمايائين ڇا ڪونه چيو هيم توهان کي ته آءٌ ئي ڄاڻان ٿو

غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا

ڳجهه آسمانن ۽ زمين جو ۽ آءٌ ڄاڻان ٿو جيڪي توهان ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي

كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ

پيا لڪايو . ۽ جڏهن چيوسون فرشتن کي ته سجدو ڪريو آدم ڏانهن

فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٤﴾

پوءِ انهن سجدو ڪيو مگر شيطان ، ان انڪار ڪيو ۽ وڏائي ڪئي ۽ هئو ڪافرن مان.

وَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا

۽ اسان چيو اي آدم! رهي پئو تون ۽ تنهنجي زال جنت ۾ ۽ کائو ان مان

رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا

مزي سان جتان چاهيو ۽ نه ويجهائجو هن وڻ کي پوءِ ٿيندؤ

مِنَ الظّٰلِمِيْنَ (٣٥) فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا

ظالمن مان - پوءِ ترڪايو انهن ٻنهي کي شيطان ان مان پوءِ ڪڍيائين ٻنهي کي ان مان

كَانَا فِيْهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ

جنهن ۾ هئا ۽ چيوسون هيٺ لهو اوهين هڪ ٻئي جا ويري آهيو ۽ اوهان لاءِ

فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ (٣٦) فَتَلَقّٰى اٰدَمُ

زمين ۾ رهڻ جي جاءِ ۽ سامان آهي ڪنهن وقت تائين . پوءِ سکي ورتا آدم

مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ط اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ (٣٧)

پنهنجي پالڻهار کان ڪي لفظ پوءِ ان مهر ڪئي مٿس، بيشڪ اهو معاف ڪندڙ مهربان آهي.

قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا ج فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ مِّنِّيْ هُدًى

اسان چيو تہ لهي وڃو ان مان سڀوئي، پوءِ جيڪڏهن اچي اوهان وٽ مون کان هدايت

فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ (٣٨)

پوءِ جيڪي هليا ڏس منهنجي تي پوءِ ناهي ڊپ انهن تي ۽ نہ ڪي اهي ڏکارا ٿيندا.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ج

۽ جن انڪار ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي اهي آهن دوزخي

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ (٣٩) ع يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ

اهي ان ۾ پيا هوندا . اي يعقوب جي اولاد! ياد ڪريو ڳڻ منهنجو

الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِيْٓ اُوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَ

جيڪو مون ڪيو توهان تي ۽ پاڙيو انجام منهنجو تہ مان پاڙيان انجام توهان جو ۽

اِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿٤٠﴾ وَاٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ

مون کان ئي ڊڄو ۽ مڃيو انکي جيکي مون لاٿو سچو ڪندڙ آهي توهان واري کي

وَلَا تَكُوْنُوْٓا اَوَّلَ كَافِرٍۢ بِهٖ ۠ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۡ

۽ نه ٿيو توهان پهريان منڪر ان جا ۽ نه وٺو منهنجي آيتن تي مُلهه ٿورو

وَّاِيَّايَ فَاتَّقُوْنِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا

۽ مون کان ئي پرهيز ڪريو ۽ نه ملايو سچ کي ڪوڙ سان ۽ نه لڪايو

الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَ

سچ کي حالانڪ توهان ڄاڻو ٿا ۽ پڙهو نماز ۽ ڏيو زڪوات ۽

ارْكَعُوْا مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ

رڪوع ڪريو رڪوع ڪندڙن سان ڇا توهان حڪم ڪريو ٿا ماڻهن کي چڱائي جو ۽ وساريو ٿا

اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَاسْتَعِيْنُوْا

پاڻ کي حالانڪ توهان پڙهو ٿا ڪتاب ڇا پوءِ عقل نه ٿا ڪريو ۽ مدد وٺو

بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ۭ وَاِنَّهَا لَكَبِيْرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِيْنَ ﴿٤٥﴾

صبر ۽ نماز سان ۽ بيشڪ اها ڳري آهي مگر نياز مندن تي۔

ع

الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ﴿٤٦﴾ ١

جيڪي يقين رکن ٿا ته اهي ملڻا آهن پنهنجي رب سان ۽ اهي ان ڏانهن موٽڻا آهن.

يٰبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ

اي آل يعقوب! ياد ڪريو منهنجو احسان جو ڪيو مون توهان تي

وَاَنِّىْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا

۽ بيشڪ آءُ پلاڻ وڪيم توهان کي سيني قومن تي . ۽ ڊڄو ان ڏينهن کان جو نه

تَجْزِىْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ

تاريندو ڪو ماڻهو ڪنهن کان ڪجهه ۽ نه قبول ڪئي ويندي انهي کا سفارش

وَّلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَاِذْ

۽ نه ورتو ويندو ان کان ڪو عوض ۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا . ۽ جڏهن

نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ

ڇڏايو اسان توهان کي فرعون وارن کان جو پهچائن پيا توهان کي بڇڙو عذاب

يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَفِىْ ذٰلِكُمْ

ڪهن پيا توهان جي پٽن کي ۽ جيئرو پيا ڇڏين اوهان جي عورتن کي ۽ ان (ڇڏائڻ) ۾

بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنٰكُمْ

مدد هئي توهان جي رب کان وڏي . ۽ جڏهن چيريوسون اوهان لاءِ سمنڊ کي پوءِ بچايوسون توهان کي

وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ وٰعَدْنَا

۽ ٻوڙيوسون فرعون وارن کي ۽ توهان پئي ڏٺو . ۽ جڏهن وعدو ڪيوسون

مُوْسٰٓى اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ

موسىٰ سان چاليهن راتين جو پوءِ بڻايو توهان ڳابو ان کان پٺيان

وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

۽ توهان ظالم ٿي پيا . پوءِ معاف ڪيوسون توهان کي ان کان پوءِ به

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ وَالْفُرْقَانَ

ته من توهان شڪر ڪريو . ۽ جڏهن ڏنوسون موسیٰ کي ڪتاب ۽ فيصلي ڪندڙ بيان

لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ

ته من توهان سڌو رستو وٺو . ۽ جڏهن چيو موسیٰ پنهنجي قوم کي اي منهنجي قوم!

إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوٓا إِلٰى

بيشڪ اوهان ظلم ڪيو آهي پاڻ تي بڻائڻ هن گابي کي پوءِ موٽو پنهنجي

بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوٓا أَنْفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ

پيدا ڪندڙ ڏانهن ۽ قتل ڪريو پاڻ کي اهو ڀلو آهي توهان لاءِ توهان جي خالق وٽ

فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ

Exodus 32 (He that Aaron did it) 3000 were killed

پوءِ مهربان ٿيو توهان تي بيشڪ اهو ئي معاف ڪندڙ نهايت مهربان آهي . ۽ جڏهن توهان چيو

يٰمُوسٰى لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ

اي موسیٰ! هرگز يقين ڪندا سون تو تي جيستائين ڏسون الله کي پڌرو پوءِ ورتو توهان کي

الصّٰعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنٰكُمْ مِّنْ بَعْدِ

وڄ ۽ توهان ڏسو پيا . وري اُٿاريوسون توهان کي بعد

مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَ

مرڻ توهان جي ته من توهان احسان مڃيو . ۽ ڇانو ڪياسي اوهان تي ڪڪر ۽

أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۖ كُلُوا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا

لاٿاسي توهان تي شڪر ۽ ٻٽيرا کائو سُٺيون شيون جيڪي

رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۵۷﴾

ڏنيون سي توهان کي ۽ نه نقصان ڪيائون اسانجو پر اهي پنهنجوئي نقصان ڪندا هيا.

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ

۽ جڏهن چيوسون گهڙو توهان هن شهر ۾ پوءِ کائو اتان جتان

شِئْتُمْ رَغَدًا وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُوْلُوْا حِطَّةٌ

چاهيو مزي سان ۽ لنگهو دروازي کان سجدو ڪندي ۽ چئجو "بخش ڪر"

نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطٰيٰكُمْ ؕ وَسَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۵۸﴾ فَبَدَّلَ

ته معاف ڪنداسون اوهانکي خطائون اوهانجون ۽ زياده ڏينداسون ڀليڪي ڪندڙن کي. پوءِ مٽائي ڇڏي

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى

انهن جن ظلم ڪيو ٻي ڳالهه ان کان سواءِ جيا ڪين چئي وئي پوءِ لاٿوسون مٿان

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۵۹﴾

انهن تي جن ظلم ڪيو عذاب آسمان کان هن ڪريجو بي فرماني ڪندا هئا.

وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِّعَصَاكَ

۽ جڏهن پاڻي گهريو موسىٰ پنهنجي ماڻهن لاءِ پوءِ چيوسون هڻ پنهنجي لٺ

الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ

پٿر کي پوءِ ڦٽي نڪتا ان مان ٻارهن چشما سڃاڻي ورتي

كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ

هر قبيلي پنهنجي پيج کائو ۽ پيئو الله جي ڏني مان

وَلَا تَعْثَوْا فِى الْأَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٦٠﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ

۽ نہ ڦرو زمين ۾ فساد ڪندڙ ٿي ۽ جڏهن توهان چيو

يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا

اي موسىٰ! هرگز بس نہ ڪنداسون ڪاڌي هڪڙي تي دعا گهُر اسان لاءِ

رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا

پنهنجي رب کان تہ پيدا ڪري اسان لاءِ جيڪي ڄمائيندي آهي زمين پنهنجو ساڳ

وَقِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ

۽ پنهنجا بادرنگ ۽ پنهنجي ڪڻڪ ۽ پنهنجي دال ۽ پنهنجا بصر، فرمايائين ڇا مٽائيٿا وٺو

الَّذِىْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِىْ هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوْا مِصْرًا

جيڪو اهو سادو آهي ان جي عوض جو تمام سٺو آهي لهي پئو ڪنهن شهر ۾

فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ ؕ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَ

تہ ملندو توهانکي جيڪي گهُريو اٿوَ ۽ هنئي وئي انهن تي خواري ۽

الْمَسْكَنَةُ ۚ وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

تنگي ۽ موٽيا ڏمر الله جي سان، اهو هن ڪري جو

كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ

نہ مڃيندا هئا حڪمن الله جي کي ۽ قتل ڪندا هئا نبين کي نا

الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿٦١﴾ ع اِنَّ

حق سان اهو هن ڪري جو بي فرمان ٿيا ۽ حد کان لنگهي ويندا هئا - بيشڪ

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـِٕيْنَ
جيڪي مسلمان ٿيا ۽ جيڪي يهودي ٿيا ۽ عيسائي ۽ ستارن جا پوڄاري

مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ
جن بہ يقين ڪيو الله تي ۽ ڏينهن قيامت تي ۽ ڪم ڪيا چڱا پوءِ انهن لاءِ اجر آهي

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾
سندن پالڻهار وٽ ۽ ناهي ڪو ڊپ انهن تي ۽ نڪي اُهي ڏُکارا ٿيندا .

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ
۽ جڏهن ورتوسون انجام اوهان کان ۽ کڙو ڪيوسون اوهان جي مٿان جبل کي . وٺو جيڪي

اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ
ڏنوسون توهان کي سو گهوڪري ۽ يادڪريو جيڪي ان ۾ آهي تہ من توهان پرهيزگار ٿيو . وري

تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ
ڦري ويؤ توهان ان کان بعد، پوءِ جيڪڏهن نہ هجي ها ڀلائي الله جي توهان تي ۽

رَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ
ٻاجهہ اُن جي تہ ٿيو ها جيڪي وارن مان . ۽ بيشڪ توهان ڄاتو انهن کي جن

اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِى السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً
زيادتي ڪئي توهان مان ڇنڇر ۾ پوءِ چيوسون انهن کي ته ٿيو ڀولڙا

خٰسِـِٕيْنَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا
ذليل . پوءِ بڻايوسين ان واقعي کي دهشت انهي جي حاضرن لاءِ ۽ پوين لاءِ

وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖٓ اِنَّ

۽ نصيحت خداترسن لاءِ ۔ ۽ جڏهن چيو موسيٰ پنهنجي قوم کي ته

اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ۭ قَالُوْٓا اَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۭ

الله حڪم ڪري ٿو توهان کي ته ڪُهو ڳئون، چيائون ڇا ڪرين ٿو اسان سان يوڳ؟

قَالَ اَعُوْذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ

چيائين الله جي پناھ جو ٿيان آءٌ جاهلن مان ۔ چيائون دعا گُهر

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ۭ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ

اسان لاءِ پنهنجي رب کان ته ٻڌائي اسان کي ڪهڙي آهي اها، چيائين اهو فرمائي ٿو ته اها ڳئون

لَّا فَارِضٌ وَّلَا بِكْرٌ ۭ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذٰلِكَ ۭ فَافْعَلُوْا مَا

نه ڪُراڙي هجي ۽ نه وهڙي وچولي هجي ان ۾ پوءِ ڪريو جيڪو

تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ۭ

حڪم ڪيا وڃو ٿا ۔ چيائون دعا گُهر اسان لاءِ پنهنجي رب کان ته ٻڌائي اسان کي ته ڪهڙو آهي رنگ انجو؟

قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاۗءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ

چيائين يقيناً اهو فرمائي ٿو ته اها آهي ڳئون هيڊي سونهري رنگ انجو وڻي ٿي

النّٰظِرِيْنَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ۙ اِنَّ

ڏسندڙن کي ۔ چيائون گُهر ڪر اسان لاءِ پنهنجي رب کان ٻڌائي اسان کي ڪهڙي آهي اها ڇو ته

الْبَقَرَ تَشٰبَهَ عَلَيْنَا ۭ وَاِنَّآ اِنْ شَاۗءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ﴿٧٠﴾

ڍڳيون گڏجي پيون آهن اسان تي ۽ بلاشڪ جي گهريو الله ته راھ لهندا سون.

منزل ١

Deuteronomy 21
age
colour
has not worked in ploughing or drawing water (not broken) yet

قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوْلٌ تُثِيْرُ الْاَرْضَ

چيائين اهو فرمائي ٿو ته اها ڳئون ناهي وَهُو جو کيڙي زمين

وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيْهَا ؕ قَالُوا

۽ نه ڪي پياري ٿي پوک ، بي عيب ، نه آهي ڪو ڏاڳ ان ۾ ، چيائون

الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ؕ فَذَبَحُوْهَا وَمَا كَادُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧١﴾

هاڻي آندي ٿو پوري خبر ، پوءِ ڪُٺائون ان کي ۽ نه هُئا اُئين ڪرڻ وارا .

وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيْهَا ؕ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا

۽ جڏهن ماري وڌو توهان ماڻهو پوءِ هڪٻئي تي پيا هڻو ان ۾ ، ۽ الله پڌرو ڪندڙ هو جنهن

كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿٧٢﴾ ۚ فَقُلْنَا اضْرِبُوْهُ بِبَعْضِهَا ؕ كَذٰلِكَ

کي توهان لڪايو ٿي . پوءِ اسان چيو هڻوان کي ان مان ڪو حصو ، اهڙي طرح

يُحْيِ اللّٰهُ الْمَوْتٰى ۙ وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٣﴾

جياري ٿو الله مُئن کي ۽ ڏيکاري ٿو توهان کي نشانيون پنهنجون ته من توهان سمجهو .

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ

پوءِ سخت ٿيون دليون توهان جون ان کان بعد پوءِ اهي ٿيون جهڙو پٿر

اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً ؕ وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ

يا وڌيڪ سخت ، ۽ البت پٿرن مان ڪو اهڙو آهي جو ڦٽن ٿيون ان مان

الْاَنْهٰرُ ؕ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ؕ

نهرون ، ۽ انهن مان ڪو اهڙو آهي جو ڦاٽي پوي ٿو پوءِ نڪري ٿو ان مان پاڻي

وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۗ وَمَا اللّٰهُ

۽ انھن مان ڪو اھڙو آھي جو ڪِري ٿو پوي الله جي خوف کان ۽ ناھي الله

بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ

بي خبر توھان جي ڪمن کان، ڇا پوءِ توھان لالچ ڪريو ٿا ته اھي سچائي رکندا توھان لاءِ

وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ

ھو ڏانھن ھڪڙو ٽولو انھن مان ٻڌندو ھو ڪلامُ الله جو پوءِ

يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

اھي ڦيرائيندا ھئا انکي ھن کان پوءِ جو سمجھيائون ٿي انکي ۽ اُھي ڄاڻندا ھئا ۔

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا ۚ وَإِذَا خَلَا

۽ جڏھن ملن ٿا مومنن سان چون ٿا اسان ايمان آندو سون ۽ جڏھن اڪيلا ٿين ٿا

بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ

اھي ھڪ ٻئي سان ترچون ٿا ڇا ٻڌايو ٿا توھان انھن کي جنھن جي سُڌ ڏني

اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

الله توھان کي جيئن تڪرار ڪن توھان سان ان تي توھان جي رب وٽ ڇا پوءِ توھان نٿا سمجھو.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

ڇا نه ٿا سمجھن ته الله ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا ۽ جيڪي ظاھر ڪن ٿا.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَ

۽ ڪي انھن مان اڻ پڙھ آھن جو نه ٿا ڄاڻن ڪتاب کي مگر ڪوڙيون سڌون ۽

اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ

اهي رڳو وهم ٿا ڪن. پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جيڪي لکن ٿا ڪتاب

بِاَيْدِيْهِمْ ۗ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا

هٿن پنهنجن سان پوءِ چون ٿا ته هي آهي الله جي طرفان جيئن وٺن

بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ وَ

ان سان رقم ڪجهه پوءِ خرابي آهي انهن لاءِ ان ڪري جو لکيو سندن هٿن ۽

وَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ

ويل آهي انهن لاءِ ان ڪان جو ڪمائن ٿا. ۽ چون ٿا هرگز نه لڳندي اسان کي باهه مگر

اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ۭ قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ

ڏينهن ٿورا (اي پيغمبر) چؤ ڇا توهان ورتو آهي الله وٽان انجام پوءِ نه

يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا

ڦيرائيندو الله پنهنجي انجام کي يا چئو ٿا الله تي اهو جو نه

تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ

ٿا ڄاڻو. هائو جنهن ڪمائي برائي ۽ وڪوڙي ويو ان کي

خَطِيْۗـــــَٔــتُهٗ فَاُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨١﴾

گناهه ان جو پوءِ اهي باهه وارا آهن. اهي ان ۾ هميشه هوندا.

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ

۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا اُهي آهن صاحب

منزل ١

الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِيٓ

جنت جا اُهي ان ۾ هميشه رهندا. ۽ جڏهن ورتوسون اقرار آل

إِسْرَآءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللّٰهَ ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

يعقوب کان ته نه ڪندؤ عبادت ڪنهن جي الله کانسواءِ ۽ ماءُ پيءُ سان ڀلائي ڪريو

وَّذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ

۽ مائٽن ۽ يتيمن ۽ ڏتڙيلن سان به ۽ چئو ماڻهن کي

حُسْنًا وَّأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ ۗ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ

چڱي ڳالهه ۽ ادا ڪريو نماز ۽ ڏيو زڪوات ، پوءِ ڦري ويا توهان

إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا

مگر ٿورڙا توهان مان ۽ توهان آهيو منهن موڙيندڙ . ۽ جڏهن ورتوسون

مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ

توهان کان اقرار ته نه ڪندؤ پاڻ ۾ رتوڇاڻ ۽ نه تڙيندؤ پنهنجن کي

مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾ ثُمَّ

سندن گهرن مان پوءِ توهان اقرار ڪيو ۽ توهان اهو مڃيو ٿا ، وري

أَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا

اوهان اهي آهيو جو قتل ڪريو ٿا پنهنجن کي ۽ ڪڍو ٿا هڪ ٽولي

مِّنْكُمْ مِّنْ دِيَارِهِمْ ۡ تَظٰهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَ

پنهنجي کي سندن گهرن مان هڪ ٻئي جي مدد ڪريو ٿا انهن تي گناهه ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الْعُدْوَانِ ؕ وَاِنْ يَّاْتُوْكُمْ اُسٰرٰى تُفٰدُوْهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ

زيادتي سان ۽ جيڪڏهن اهي اچن تا توهان وٽ قيدي ٿي ته عوض ڏيئي ڇڏايو ٿا حالانڪه انهن جو ڪڍڻ حرام آهي

عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ ؕ اَفَتُؤْمِنُوْنَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ وَتَكْفُرُوْنَ

توهان تي ڪڍڻ انهن جو ڇا پوءِ توهان مڃيو ٿا ڪجهه ڪتاب ۽ انڪار ٿا ڪريو

بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَنْ يَّفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ

ڪجهه حصي جو؟ پوءِ ناهي سزا ان جي جيڪو ڪري اهو ڪم توهان مان مگر خواري

فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّوْنَ اِلٰٓى اَشَدِّ

دنيا جي حياتي ۾ ، ۽ قيامت ڏينهن موٽايا ويندا تمام سخت

الْعَذَابِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٨٥﴾ اُولٰٓئِكَ

عذاب ڏانهن ۽ نه آهي الله بي خبر توهان جي ڪمن کان - هي اهي آهن

الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ؗ فَلَا يُخَفَّفُ

جن خريد ڪئي زندگي دنيا جي آخرت جي عوض پوءِ نه هلڪو ٿيندو

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٨٦﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا

انهن تان عذاب ۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا . ۽ بيشڪ ڏنو سون

مُوْسَى الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ؗ وَاٰتَيْنَا

موسىٰ کي ڪتاب ۽ موڪليا سون پُٺيان ان جي پيغمبر ۽ ڏنا سون

عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ

عيسىٰ پٽ مريم کي پڌرا نشان ۽ طاقت ڏني سون اُن کي روح پاڪ سان

اَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ

پوءِ جڏهن آندو توهان وٽ ڪنهن پيغمبر اهڙو جو نه ٿي چاهيو توهان جي نفس ته وڏائي ڪيو

فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ۡ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿۸۷﴾ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا

پوءِ هڪ جماعت کي ڪوڙو ڪيو ۽ هڪ جماعت کي قتل ڪيو . ۽ چيائون اسانجون دليون

غُلْفٌ ؕ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۸﴾

ڍڪيل آهن نه پر لعنت وڌي انهن تي الله سندن ڪفر جي ڪري پوءِ ٿورا ايمان آڻن ٿا .

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا

۽ جڏهن آيو وٽن قرآن طرفان الله جي سچو ڪندڙ انکي جيڪو

مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى الَّذِيْنَ

انهن وٽ آهي هو ڏانهن اڳ ۾ فتح گهرندا هئا انهن تي جن

كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ۡ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ

ڪفر ڪيو پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ اهو جنهن کي سڃاتائون ته انڪار ڪيائون انجو پوءِ لعنت الله جي

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۸۹﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ اَنْ

آهي ڪافرن تي . خراب آهي اهو وڪرو ڪيائون جنهن تي پاڻ کي جو

يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ

انڪار ڪيائون جيڪي نازل ڪيو الله ساڙ ڪندي ته (جو) نازل ڪيو الله پنهنجي فضل کي

عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ عَلٰى

جنهن تي گهريائين پنهنجي ٻانهن مان پوءِ ڪنيائون ڏمر مٿان

غَضَبٍ ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٩٠﴾ وَاِذَا قِيْلَ

ڏمر ۽ ڪافرن لاءِ آهي عذاب خوار ڪندڙ ۔ ۽ جڏهن چيو ويو

لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ

انهن کي ته مڃيو جيڪي نازل ڪيو الله چيائون اسان مڃيون ٿا جيڪو نازل ٿيو آهي

عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۤ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا

اسان تي ۽ انڪار ڪن ٿا انکان پٺيان آيل جو ۽ اهو حق آهي سچو ڪندڙ

لِّمَا مَعَهُمْ ۭ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ

انکي جيڪو انهن وٽ آهي چؤ پوءِ ڇو توهان قتل ڪندا هئا الله جي نبين کي اڳـي

اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ

جيڪڏهن توهان ايمان رکندڙ آهيو ۔ ۽ بيشڪ آيو اوهان وٽ موسىٰ معجزن سان

ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٩٢﴾

پوءِ توهان بڻايو گابي کي (خدا) ان کان بعد ۽ توهان بي انصاف ٿيا ۔

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ۭ خُذُوْا

۽ جڏهن ورتوسون توهان کان انجام ۽ کڙو ڪيوسون توهان جي مٿان جبل طور ۔ وٺو

مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاسْمَعُوْا ۭ قَالُوْا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا ۤ وَ

جو ڏنوسون توهانکي سگهو ڪري ۽ ٻُڌو ۔ چيائون ٻڌوسون ۽ نه مڃيوسون ۽

اُشْرِبُوْا فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۭ قُلْ بِئْسَمَا

ڏاپايو ويو سندن دلين ۾ گابي کي سندن ڪفر سبب ، چؤ بڇڙو آهي اهو

يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾ قُلْ

جنهن جو حڪم ڪري ٿو اوهان کي ايمان اوهانجو جيڪڏهن آهيو اوهين ايمان وارا . تون چئو

إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً

جيڪڏهن آهي توهان لاءِ گهر آخرت جو الله وٽ نجو

مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ

ٻين ماڻهن کان سواءِ پوءِ طلب ڪريو موت جي جيڪڏهن آهيو

صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ

سچا . ۽ هرگز نه چاهيندا موت کي ڪڏهن به انڪري جو اڳي موڪليو سندن هٿن

وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ

۽ الله ڄاڻندڙ آهي ڏوهارين کي . ۽ ضرور لهندين انهنکي وڌيڪ حريص ماڻهن کان

عَلَىٰ حَيَوٰةٍ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ

حياتي تي ۽ انهن کان جيڪي شرڪ ڪن ٿا چاهي ٿو هر هڪڙو انهن مان ته

يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ مِنَ ٱلْعَذَابِ

ڪيس عمر ملي هزار سال هو ڏانهن ناهي اها ڇڏائيندڙ ان کي عذاب کان

أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَن كَانَ

جو ڄمار ملي . ۽ الله ڏسندڙ آهي جيڪي ڪن ٿا . چئو (تون) جيڪو آهي

عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ

دشمن جبرئيل جو پوءِ ته انهي لاتو آهي قرآن تنهنجي دل تي الله جي حڪم سان

ع عند المتاخرين ١٢

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَّبُشْرٰى

سچو ڪندڙ ان کي جو ان کان اڳ آهي ۽ هدايت ۽ خوشخبري

لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَ

ايمان وارن لاءِ . جيڪو آهي دشمن الله جو ۽ ان جي فرشتن جو ۽

رُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ وَمِيْكٰلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٩٨﴾

ان جي رسولن جو ۽ جبريل جو ۽ ميڪائيل جو پوءِ بيشڪ الله دشمن آهي ڪافرن جو.

وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا

۽ بيشڪ اسان موڪليون آهن توڏانهن آيتون پڌريون ۽ نه ٿا انڪار ڪن انهن جو مگر

الْفٰسِقُوْنَ ﴿٩٩﴾ اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ

بڇڙا ماڻهو . ۽ ڇا جڏهن به ٻڌن پيا ڪو انجام ته انکي ڦٽو ڪري ٿي هڪ ٽولي

مِّنْهُمْ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ

انهن مان ، بلڪ گهڻا انهن جا يقين نه ٿا ڪن . ۽ جڏهن آيو انهن وٽ

رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ

پيغمبر الله جي طرفان سچو ڪندڙ انکي جيڪي وٽن هو ته اُڇلايو

فَرِيْقٌ مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ

هڪ ٽولي انهن مان جن کي ڏنو ويو ڪتاب الله جي ڪتاب کي پويان

ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠١﴾ وَاتَّبَعُوْا مَا

پٺين پنهنجي ڄڻ ته اهي نه ٿا ڄاڻن . ۽ ڪيڏي لڳا انکي جو

تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ج وَمَا كَفَرَ

پڙهندا هئا شيطان سليمان جي دور ۾ ۽ نه ڪفر ڪيو هو

سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ

سليمان پر شيطانن ڪفر ڪيو هو جو سيڪاريائون ٿي ماڻهن کي

السِّحْرَ ق وَمَا اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوْتَ

جادو ۽ (ڪيڏانگها) انکي جو لاٿو ويو ٻن فرشتن تي بابل ۾ هاروت

وَمَارُوْتَ ط وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَا اِنَّمَا

۽ ماروت تي ، ۽ اهي نه سيڪاريندا هئا ڪنهن کي به جيستائين چوندا هئا ته

نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ط فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ

اسان پرکا آهيون سو تون ڪفر نه ڪجان ۽ پوءِ سکندا هئا انهن کان اهو جو ڦوٽ وجهن

بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ط وَمَا هُمْ بِضَآرِّيْنَ بِهٖ مِنْ

ان سان مرد ۽ سندس زال جي وچ ۾ ۽ ناهن اهي نقصان ڪندڙ ان (جادو) سان

اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ط وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا

ڪنهن جو به الله جي امر کانسواءِ ۽ اهي سکندا هئا جيڪو کين نقصان ڏئي ۽ نه

يَنْفَعُهُمْ ط وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ مَا لَهٗ فِي

نفعو ڏئيين ، ۽ ڄاڻا ٿون ٿي ته جنهن خريد ڪيو ان کي ناهي ان لاءِ

الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ قف وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖ اَنْفُسَهُمْ ط

آخرت ۾ ڪو ڀاڱو ، ۽ بُرو هئو اهو جو وڪياٿون ان سان پاڻ کي

لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَمَثُوْبَةٌ

جيڪڏهن ڄاڻن ها ۔ ۽ جيڪڏهن اهي يقين ڪن ها ۽ پرهيزگاري ڪن ها ته بدلو هو

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ط لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٣﴾ ع يٰاَيُّهَا

الله وٽان چڱو جي اهو سمجهن ها ۔ اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا وَقُوْلُوا انْظُرْنَا

ايمان وارو! نه چئو راعنا ۽ چئو انظرنا

وَاسْمَعُوْا ط وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٠٤﴾ مَا

۽ ٻڌو ۽ منڪرن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ ۔ نه

يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا

ٿا چاهين اهي جن ڪفر ڪيو ۔ اهل ڪتاب مان ۽ نڪي

الْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ

جن شرڪ ڪيو ته نازل ٿئي توهان تي ڪا چڱائي توهان

رَّبِّكُمْ ط وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ط وَ

جي رب طرفان ۽ الله چُوندي ٿو پنهنجي رحمت سان جنهن کي گهري ۽

اللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿١٠٥﴾ مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ

الله صاحبُ فضلَ وڏي جو آهي ۔ جيڪا ميٽيون ٿا ڪا آيت

اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ اَوْ مِثْلِهَا ط اَلَمْ

يا وسارايون ٿا انکي ته آڻيون ٿا بهتر ان کان يا ان جهڙي ڇا نه

تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ

سمجهيو تو بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي . ڇا نه

تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ

ڄاتو تو بيشڪ الله لاءِ بادشاهي آهي آسمان ۽ زمين جي

وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾

۽ ناهي توهان لاءِ سواءِ الله جي ڪوئي دوست ۽ نڪي مددگار

أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ

ڇا توهان گهرو ٿا ته سوال ڪريو پنهنجي رسول کان جئين سوال ڪيو ويو

مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ

موسىٰ کان هن کان اڳ ۾ ۽ جيڪو وٺي تو ڪفر کي

بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ

ايمان جي عوض پوءِ اهو وڃائي تو سڌي رستي کي . چاهين ٿا

كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ

ڪيترا اهل ڪتاب مان ته جيڪر ڦيرائين توهان کي

بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِنْ عِنْدِ

مسلمان هجڻ کان پوءِ ڪافر ڪري ساڙ کان پنهنجي طرفان

أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ

دلي طرح هن کان پوءِ جو پڌرو ٿي چڪو انهن لاءِ حق

الثلثة

فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ

پوءِ توهان ڇڏيو ۽ مٽيو وڃو جيستائين آڻي الله پنهنجي حڪم کي ۔ بيشڪ

اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٠٩﴾ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

الله هر شيءِ تي قادر آهي ۔ ۽ توهان قائم ڪريو نماز

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ

۽ ادا ڪريو زڪوات، ۽ جا اڳي موڪليندؤ پنهنجي لاءِ ڪا

خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

نيڪي ته لهندؤ انهيءَ کي الله وٽ ۔ بيشڪ الله اوهانجي عملن کي

بَصِيْرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوْا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا

ڏسندڙ آهي ۔ ۽ چون ٿا هرگز نه ويندا بهشت ۾ مگر

مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ ؕ

جيڪي هوندا يهودي يا نصارا ، اهي سندن سڌون آهن

قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١١١﴾

تون چوين ته آڻيو پنهنجو دليل جيڪڏهن اوهين سچا آهيو ۔

بَلٰى ۚ مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ

هائو جنهن جهڪايو پنهنجو منهن الله لاءِ ۽ اهو چڱائي ڪندڙ آهي

فَلَهٗۤ اَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

ته ان لاءِ انجو اجر آهي سندس پالڻهار وٽ ۽ نه آهي ڪو ڊپ انهن تي

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾ ع وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ

۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا . ۽ چيو يهودين ته آهن

النَّصٰرٰى عَلٰى شَيْءٍ ص وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ

نصارا ڪنهن راهه تي ۽ چيو نصارن ته آهن

الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ لا وَّهُمْ يَتْلُونَ الْكِتٰبَ ط كَذٰلِكَ

يهودي ڪنهن راهه تي حالانڪ اهي پڙهن ٿا ڪتاب کي اهڙي طرح

قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ج فَاللّٰهُ

چيئي انهن جيڪي نه ٿا ڄاڻن هنن جهڙي ڳالهه پوءِ الله

يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ

نبيرو ڪندو انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن ان ۾ جنهن ۾

يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ

اختلاف ڪندا هئا . ۽ ڪير آهي وڏو ظالم ان کان جنهن روڪيو مسجدن

اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى فِيْ خَرَابِهَا ط

الله جي کان ته ذڪر ڪجي اتي نالو الله جو ۽ ڪوشش ڪيائين انهن جي ڊاهڻ ۾ .

اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَا اِلَّا

اهي , نه جڳائيندو هو انهن کي جو گهڙن انهن ۾ مگر

خَآئِفِيْنَ ط لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ

ڊڄندا ٿي، انهن لاءِ دنيا ۾ خواري آهي ۽ انهن لاءِ

فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ

آخرت ۾ عذاب وڏو آهي . ۽ الله جو ئي آهي اوڀر

وَالْمَغْرِبُ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ

۽ اولھ پوءِ جيڏانھن منھن ڦيرينداوَ تيڏانھن آهي ذات الله جي ، بيشڪ

اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ

خدا ڪشادگي ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي . ۽ چيائون ورتي آهي الله اولاد

سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ لَّهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

اهو پاڪ آهي . بلڪ انجو آهي جو ڪجھ آسمانن ۽ زمين ۾ آهي ،

كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿١١٦﴾ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

سمورا ان جا تابعدار آهن . اهو پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ زمين جو آهي ،

وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿١١٧﴾

۽ جڏهن فيصلو ڪري ٿو ڪنھن ڪم جو ته بس چوي ٿو ان کي "ٿيءُ" ته اهو ٿي پوي ٿو .

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ

۽ چيو انھن جيڪي نه ٿا ڄاڻن ڇو نه ٿو ڳالھائي اسان سان الله

اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ

يا ڇو نٿي اچي اسان وٽ ڪا نشاني ، اهڙي طرح چيو هئي انھن کان

قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ

اڳ وارن هنن جھڙي ڳالھ . هڪ جھڙيون ٿيون آهن سندن دليون ،

قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ
بيشڪ اسان بيان ڪيون آهن نشانيون ماڻهن لاءِ جي يقين ڪن ٿا. بيشڪ اسان موڪليو توکي
بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْـَٔلُ عَنْ اَصْحٰبِ
سچ سان خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري ۽ نه پڇا ٿيندي توکان اهل
الْجَحِيْمِ ﴿۱۱۹﴾ وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا
دوزخ جي . ۽ هرگز نه راضي ٿيندا توکان يهودي ۽ نڪي
النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۭ قُلْ اِنَّ هُدَى
نصارا جيستائين تون تابع ٿين انهن جي طريقي جو چؤ بيشڪ ڏس
اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۭ وَلَىِٕنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاۗءَهُمْ بَعْدَ
الله جو ئي هدايت آهي ۽ جيڪڏهن تون پوئلڳ ٿيندين سندن خواهش جو هن
الَّذِيْ جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ
ڪانپوءِ جو آيو تووٽ علم نه هوندو تو لاءِ الله کان ڪوئي
وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۲۰﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ
بچائيندڙ ۽ نڪي واهرو . اهي ماڻهو ڏنو سون جن کي ڪتاب
يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ۭ اُولٰۗىِٕكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۭ
پڙهن ٿا ان کي جيئن حق آهي انجي پڙهڻ جو اهي ئي مڃين ٿا انکي
وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۲۱﴾ ع ١٤ ٩ ١٣
۽ جيڪو انڪار ڪري ٿو ان جو پوءِ اهي ئي نقصان وارا آهن .

يٰبَنِيٓ اِسۡرَآءِيۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِيَ الَّتِيۡٓ اَنۡعَمۡتُ

اي بني اسرائيل ياد ڪريو منهنجو احسان جو ڪيم

عَلَيۡكُمۡ وَاَنِّيۡ فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۱۲۲﴾ وَ

توهان تي ۽ مون پلاڻ وڪيو توهان کي جهان وارن تي. ۽

اتَّقُوۡا يَوۡمًا لَّا تَجۡزِيۡ نَفۡسٌ عَنۡ نَّفۡسٍ شَيۡـًٔا

ڊڄو ان ڏينهن کان جو نه ڪم ايندو ڪوئي شخص ڪنهن تان ڪجھ به

وَّلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٌ وَّلَا تَنۡفَعُهَا شَفَاعَةٌ

۽ نه قبوليو ويندو ان کان عوض ۽ نه فائدو ڏيندي انکي ڪا سفارش

وَّلَا هُمۡ يُنۡصَرُوۡنَ ﴿۱۲۳﴾ وَاِذِ ابۡتَلٰٓى اِبۡرٰهٖمَ رَبُّهٗ

۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا. ۽ ياد ڪر جڏهن آزمايو ابراهيم کي سندس رب

بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّيۡ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ

ڪن ڳالهين سان پوءِ ان پورو ڪيو انهن کي، فرمايائينس آءُ ڪريان ٿو توکي ماڻهن لاءِ

اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنۡ ذُرِّيَّتِيۡ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ

اڳواڻ، چيائين ۽ منهنجي اولاد مان به، فرمايائين نه پهچندو

عَهۡدِي الظّٰلِمِيۡنَ ﴿۱۲۴﴾ وَاِذۡ جَعَلۡنَا الۡبَيۡتَ

انجام منهنجو ظالمن کي. ۽ جڏهن ڪيوسون ڪعبي کي

مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمۡنًا ؕ وَاتَّخِذُوۡا مِنۡ مَّقَامِ

جاءِ گڏ ٿيڻ جي ماڻهن لاءِ ۽ جاءِ امن جي ۽ وٺو بيهڻ واري جاءِ

إِبْرٰهٖمَ مُصَلًّىؕ وَعَهِدْنَآ إِلٰىٓ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيْلَ

ابراهيم جي جاءِ نماز ڪري، ۽ تاڪيد ڪيوسون ابراهيم کي ۽ اسماعيل کي

أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ

ته پاڪ ڪريو منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن لاءِ ۽ اعتڪاف وارن ۽ رڪوع

السُّجُوْدِ ﴿١٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا

سجدي ڪندڙن لاءِ. ۽ جڏهن چيو ابراهيم اي پروردگار! ڪر هن کي

بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ أَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ

شهر امن وارو ۽ کاراءِ اتان وارن کي ڪي ميوا جن

اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِؕ قَالَ وَمَنْ

ايمان آندو انهن مان الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي، فرمايائين ۽ جيڪو

كَفَرَ فَأُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهٗٓ إِلٰى عَذَابِ

ڪافر ٿيندو پوءِ انکي نفعو ڏيندس ڪجھ وقت پوءِ جيڪي آڻيندس انهي کي عذاب

النَّارِؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٢٦﴾ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرٰهٖمُ

باهه ڏي، ۽ اها خراب جاءِ آهي. ۽ ياد ڪر جڏهن کنيا ٿي ابراهيم

الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمٰعِيْلُؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ

بنياد ڪعبي جا ۽ اسماعيل (چون پيا) اي رب اسانجا قبول ڪر

مِنَّاؕ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَ

اسان کان، بيشڪ تون ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهين. اي رب اسانجا ۽

اجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً

ڪراسان کي فرمانبردار پنهنجو ۽ اسانجي اولاد مان به هڪجماعت

مُسْلِمَةً لَكَ ۠ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ

فرمانبردار پنهنجي ۽ ڏيکار اساکي حج جا ارڪان ۽ معاف ڪر اسان کي

إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ

بيشڪ تون ئي معاف ڪندڙ مهربان آهين. اي اسانجا پالڻهار اُٿار انهن ۾

رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ

وڏو رسول انهن مان جو پڙهي انهن تي تنهنجون آيتون ۽ سيکاري انهن کي

2.129 2.151 3.164 62.2

الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۭ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ

ڪتاب ۽ حڪمت ۽ پاڪ ڪري انهن کي، تون ئي زبردست آهين

الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ ع وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرٰهٖمَ إِلَّا

حڪمت وارو آهين. ۽ ڪير آهي جو منهن موڙي دين ابراهيم کان مگر

مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۭ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ۚ

جنهن بي سمجهه بڻايو پاڻ کي، ۽ تحقيق اسان چونڊيو هو ان کي هن جهان ۾

وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ

۽ بيشڪ اهو ٻئي جهان ۾ يقيناً ڀلارن مان آهي. جنهن وقت چيو

لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَ

انکي سندس پروردگار حڪم مڃ چيائين آءُ حڪم مڃيم جهانن جي پروردگار جو ۽

وَوَصّٰى بِهَآ اِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ وَيَعْقُوْبُ ۭ يٰبَنِىَّ اِنَّ

پارت ڪئي انجي ابراهيم پنهنجي پٽن کي ۽ يعقوب پڻ، تاي منهنجا پٽو بيشڪ

اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ

الله پسند ڪيو آهي توهان لاءِ اهو دين پوءِ هرگز نه مرجو مگر توهان هجو

مُّسْلِمُوْنَ ۭ ﴿١٣٢﴾ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاۗءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ

مسلمان. ڇا توهان هئا موجود جڏهن آيو يعقوب تي

الْمَوْتُ ۙ اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ بَعْدِيْ ۭ

موت جڏهن چيائين پنهنجن پٽن کي ڇا جي عبادت ڪندؤ مون کان پوءِ

قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَاۗىِٕكَ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

چيائون عبادت ڪنداسون تنهنجي خدا ۽ تنهنجي ابن ڏاڏن ابراهيم ۽ اسماعيل

وَاِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ښ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٣﴾

۽ اسحاق جي خدا جي هڪ خدا ڪري ۽ اسان انجو ئي حڪم مڃيندڙ آهيون.

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ

اها جماعت هئي جا گذري وئي، انهن لاءِ هئي انهن جي ڪمائي ۽ توهان لاءِ آهي

مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔــلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٤﴾

توهانجي ڪمائي، ۽ توهان کان پڇا نه ٿيندي انهن جي عملن جي.

وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ۭ قُلْ

۽ چيائون ٿيو يهودي يا نصارا ته هدايت وارا ٿيندؤ، تون چؤ

بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ

پر اسان دين ابراهيم تي آهيون جو هڪ طرفو هو ۽ نه هئو

الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۳۵﴾ قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا

مشرڪن مان. توهان چئو ته اسان ايمان آندو آهي الله ۾ ۽ ان تي جيڪو نازل ٿيو اسان ڏانهن

وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ

۽ جيڪو نازل ٿيو ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق

وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَ

۽ يعقوب ۽ انجي اولاد ڏانهن ۽ ان تي جو مليو موسىٰ ۽

عِيْسٰى وَمَآ اُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا

عيسىٰ کي ۽ ان تي جو مليو سڀني نبين کي سندن پروردگار کان اسان نه

نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۖ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۶﴾

ٿا سنڌو ڪريون ڪنهن جي به وچ ۾ انهن مان ۽ اسان الله جا فرمانبردار آهيون.

فَاِنْ اٰمَنُوْا بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ

پوءِ جيڪڏهن انهن به ايمان آندو جهڙي طرح توهان ايمان آندو آهي ان تي ته يقينن اهي هدايت وارا ٿيا،

وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ

۽ جيڪڏهن ڦري ويا ته پوءِ ضرور اهي مخالفت ۾ آهن، پوءِ اجهو ڪافي ٿيندو توهان لاءِ انهن سان

اللّٰهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۳۷﴾ صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَ

الله ۽ اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. رنگ الله جو ۽

مَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۫ وَّنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿۱۳۸﴾

ڪير آهي ڀلو الله کان رنگ ڏيڻ ۾ ۽ اسان انجي عبادت ڪندڙ آهيون.

قُلْ اَتُحَآجُّوْنَنَا فِی اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَآ

چؤ ڇا توهان جهڳڙو ڪريو ٿا اسان سان الله جي باري ۾ ۽ اهو اسانجو رب ۽ توهان جو رب آهي ۽ اسان لاءِ

اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿۱۳۹﴾

آهن اسانجا عمل ۽ توهان لاءِ آهن توهانجا عمل ۽ اسان انجا سچا ٻانها آهيون.

اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَ

ڇا توهان چئو ٿا ته ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽

يَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ قُلْ

يعقوب ۽ سندن اولاد هئا يهودي يا عيسائي؟ تون چؤ

ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً

ڇا توهان زياده ڄاڻو ٿا يا الله! ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انکان جو لڪائي شاهدي

عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۰﴾

پاڻ وٽ الله جي ۽ ناهي الله بي خبر توهان جي ڪمن کان.

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا

اها جماعت هئي جا گذري ويئي انهن لاءِ هئي سندن ڪمائي ۽ توهان لاءِ آهي

كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۱﴾ ع ١٦ ١٢ ١٦

توهان جي ڪمائي، ۽ توهان کان پڇيا نه ٿيندي انجي جيڪي اهي ڪندا هئا.

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ

ايتهو چوندا بي سمجهه ماڻهو ڪنهن ڦيرايو انهن کي

قِبْلَتِهِمُ الَّتِيْ كَانُوْا عَلَيْهَا ۭ قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَ

سندن قبلي کان جو هئا انهي تي ، چؤ الله جو آهي اوڀر ۽

الْمَغْرِبُ ۭ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٤٢﴾

اولهه ، هلائي ٿو جنهن کي چاهي رستي سنئين تي .

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ

۽ اهڙي طرح ڪيو سون توهان کي اُمت ٻڌري جيئن هجو شاهد

عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ۭ وَ

ماڻهن تي ۽ هجي رسول توهان تي شاهد ، ۽

مَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ

نه مقرر ڪيو سون اهو قبلو جنهن تي (اڳي) هئين مگر ڏسون ته

مَنْ يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ۭ وَ

ڪهڙو پوئلڳ ٿئي ٿو رسول جو ۽ ڪهڙو ڦري ٿو پنهنجين ڪڙين تي ، ۽

اِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً اِلَّا عَلَى الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ۭ

بيشڪ هئي اها وڏي ڳالهه پر نه انهن تي جن کي راهه ڏيکاري الله ،

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ

۽ الله اهڙو نه آهي جو وڃائي توهان جو ايمان ، يقينن الله ماڻهن تي

لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ (١٤٣) قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَآءِ

ٻاجهو مهربان آهي. اسان ڏسون ٿا ڦرڻ تنهنجي منهن جو آسمان ڏانهن،

فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ

پوءِ ضرور ڦيرائينداسون توکي ان قبلي تي جنهن کي پسند ڪرين ٿو پوءِ ڦيراءِ منهن پنهنجو طرف مسجد

الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ وَإِنَّ

الحرام جي، ۽ جتي به هجو پوءِ ڦيرايو پنهنجا منهن انجي طرف، ۽ بيشڪ

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ وَ

جن کي مليو آهي ڪتابُ البت اُهي ڄاڻن ٿا ته اهو ئي حق آهي سندن پالڻهار طرفان ۽

مَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ (١٤٤) وَلَئِنْ اَتَيْتَ الَّذِيْنَ

ناهي الله بي خبر انهن جي ڪمن کان. ۽ جيڪڏهن آڻيندين اهل

اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ وَمَا اَنْتَ بِتَابِعٍ

ڪتاب وٽ سڀ نشانيون نه هلندا تنهنجي قبلي تي، ۽ نڪي تون هلندين

قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنِ

سندن قبلي تي، ۽ ناهي انهن مان ڪوئي هلندڙ ٻئي جي قبلي تي، ۽ جيڪڏهن

اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ

تابعداري ڪندين انهن جي خواهشن جي هن کان پوءِ جو آيو تو وٽ علم

اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ (١٤٥) اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ

ته بيشڪ تون ان وقت بي انصافن مان ٿيندين. اهي جن کي اسان ڏنو آهي ڪتاب

يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ ؕ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنْهُمْ

سڃاڻن ٿا ان کي جيئن سڃاڻن ٿا پنهنجن پٽن کي ۽ البت هڪ ٽولي وارا انهن مان

لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۴۶﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ

لڪائن ٿا حق کي حالانڪ اهي ڄاڻن ٿا. اهو حق آهي تنهنجي رب کان

فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿۱۴۷﴾ وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ

پوءِ نه ٿيءُ تون شڪ ڪندڙن مان . ۽ هر هڪ لاءِ طرف آهي جو اهو

مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ؕ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ

منهن ڪندڙ آهي ان ڏي پوءِ اڳرا ٿيو چڱاين ۾ . جتي به توهان هوندؤ آڻيندو توهان کي

اللّٰهُ جَمِيْعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۴۸﴾ وَمِنْ

الله گڏ ڪري، بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي . ۽ جنهن به

حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ

جاءِ کان نڪرين ته ڦيراءِ پنهنجو منهن ڪعبة الله جي طرف،

وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا

۽ يقينن اهوئي حق آهي تنهنجي رب طرفان، ۽ ناهي الله بي خبر توهانجي

تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۹﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ

عملن کان . ۽ جتان به نڪرين ته ڦيراءِ پنهنجو منهن

شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا

طرف مسجد الحرام جي ؛ ۽ جتي به هجو ته ڦيرايو

وقف منزل

ع ١٧/٦

وقف النبي

وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ۙ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ

اوهان تي ماڻھن جو ڪُجھ جھڳڙو نہ ان جي طرف پنھنجا مُنهن

حُجَّةٌ ۗ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ ۗ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَ

الزام مگر جن بي انصافي ڪئي انھن مان پوءِ نہ ڊڄو انھن کان ۽

اخْشَوْنِيْ ۗ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِيْ عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ

ڊڄو مون کان ۽ جئن پوري ڪريان پنھنجي نعمت اوهان تي ۽ جئن اوهين

تَهْتَدُوْنَ ۙ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ يَتْلُوْا

هدايت وارا ٿيو. جئن موڪليو سون توهان ۾ وڏو رسول اوهان مان جو پڙهي ٿو

عَلَيْكُمْ اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ وَ

اوهان تي آيتون اسانجون ۽ پاڪ ڪري ٿو توهان کي ۽ سيکاري ٿو توهان کي قرآن ۽

الْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٥١﴾

ان جو علم ۽ سيکاري ٿو توهانکي اهو جو اوهان نہ ڄاڻندا هئا

فَاذْكُرُوْنِيْٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِيْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴿١٥٢﴾ ع

پوءِ ياد ڪريو مونکي تہ آءٌ ياد ڪريان توهانکي ۽ شڪر ڪريو منهنجو ۽ نہ ڪفر ڪريو

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ۭ

اي ايمان وارو! مدد وٺو صبر ۽ نماز سان ۽

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٣﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُّقْتَلُ

بيشڪ الله گڏ آهي صبر وارن سان. ۽ نہ چئو انھن لاءِ جي مارِيا وڃن

فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ط بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِنْ لَا

الله جي راهه ۾ تن کي مُئل آهن، بلڪ اهي جيئرا آهن پر نه

تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ

ٿا سمجهو. ۽ ضرور آزمائيندا سون توهان کي ڪجهه پوءِ ۽ بُک سان

وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ط وَ

۽ نقصان مالن ۽ جانين ۽ ميون جي سان، ۽

بَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ

بشارت ڏي صبر وارن کي. اهي جڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا سختي

قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ

چون ٿا ته اسان الله جا آهيون ۽ اسان ان ڏانهن موٽندڙ آهيون. اُهي ئي آهن جن تي

صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ قف وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

مهربانيون آهن الله جون ۽ ٻاجهه، ۽ اُهي ئي آهن سڌي رستي وارا

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ج فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ

بيشڪ صفا ۽ مروه جبل الله جي نشانين مان آهن پوءِ جيڪو حج ڪري خاني ڪعبي جو

أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ط وَمَنْ

يا عُمرو ڪري پوءِ ناهي ڪو گناهه ان تي جو چڪر ڏئي ٻنهي جا، ۽ جيڪو

تَطَوَّعَ خَيْرًا لا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ

خوشيءَ سان نيڪي ڪندو ته برابر الله گهڻو موٽ ڏيندڙ ڄاڻندڙ آهي. البت اهي ماڻهو جي

يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالْهُدٰى مِنْۢ بَعْدِ

لڪائن ٿا جيڪي نازل ڪياسون چٽا حڪم ۽ سڌاري سنا ان ڪان بعد

مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِى الْكِتٰبِ ۙ اُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَ

جو بيان ڪياسون اهي ماڻهن لاءِ ڪتاب ۾ اهي آهن جو لعنت ڪري ٿو انهن تي الله ۽

يَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ ۝١٥٩ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا وَبَيَّنُوْا 2.88

لعنت ڪن ٿا انهن تي لعنت ڪندڙ . مگر جن توبه ڪئي ۽ سڌريا ۽ حق ظاهر ڪيائون 2.159

فَاُولٰٓئِكَ اَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝١٦٠ اِنَّ 2.161

پوءِ اهي آءٌ مهرباني ڪندس انهن تي ، ۽ آءٌ ئي توبه قبول ڪندڙ مهربان آهيان . بيشڪ

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ

جن ڪفر ڪيو ۽ مري ويا ۽ اهي آهن ڪافر اهي انهن تي آهي

لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ۝١٦١ ۙ خٰلِدِيْنَ

ڦٽڪار الله جي ۽ ملائڪن جي ۽ ماڻهن سڀني جي . هميشه رهندا!

فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝١٦٢

ان (لعنت) ۾ نه هلڪو ڪيو ويندو انهن تان عذاب ۽ نڪي اهي مهلت ڏنا ويندا .

وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ 3.190

۽ مالڪ توهانجو خدا هڪ آهي ، ناهي ڪو عبادت جي لائق سوا هو ٻاجهارو 2 164

الرَّحِيْمُ ۝١٦٣ ع اِنَّ فِىْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَ 163-164

مهربان . بيشڪ پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جي ۾ ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ الْفُلْكِ الَّتِيْ تَجْرِيْ فِي

ڦير گهير رات ۽ ڏينهن جي ۾ ۽ انهن ٻيڙين ۾ جيڪي ڪٽي هلن ٿيون

الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ

درياءَ ۾ ان شيءِ کي جا نفعو ڏئي ٿي ماڻهن کي ۽ جيڪو وسايو الله آسمان مان

مِنْ مَّآءٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيْهَا

پاڻي پوءِ آباد ڪيائين ان سان زمين غير آباد کي ۽ پکيڙيائين ان ۾

مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ص وَّتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَ السَّحَابِ الْمُسَخَّرِ

هر قسم جا جاندار ۽ گردش هوائن جي ۽ اهو ڪڪر جو جيڪي ۾ آهي

بَيْنَ السَّمَآءِ وَ الْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ (١٦٤) وَ

آسمان ۽ زمين جي وچ ۾ انهن ۾ نشانيون آهن قوم عقلمند لاءِ . ۽

مِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا

ماڻهن مان ڪي آهن جي بڻائن ٿا غير خدا کي الله جي برابر

يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ط وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا

پيار ڪن ٿا انهن سان جهڙو پيار الله سان ۽ جن ايمان آندو اهي وڌيڪ پيار ڪندڙ آهن

لِّلّٰهِ ط وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ لا

الله لاءِ، ۽ جيڪر ڄاڻن ها اهي ماڻهو جن ظلم ڪيو جڏهن ڏسندا عذاب کي،

اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا لا وَّ اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ (١٦٥)

بيشڪ طاقت الله جي آهي سموري ۽ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي.

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا

جڏهن بيزار ٿيندا اڳواڻ پنهنجي پوئلڳن کان ۽ ڏسندا

الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ

عذاب کي ۽ ڪٽجي ويندا ساڻن لاڳاپا ۽ چوندا

الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا

اهي جن تابعداري ڪئي جيڪر ٿئي ها اسانجو موٽڻ ته هونده بيزار ٿيون ها انهن کان جيئن

تَبَرَّءُوا مِنَّا ۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ

بيزار ٿي ويا اسان کان ، اهڙي طرح ڏيکاريندو انهن کي الله ڪم انهن جا ارمان ڪرڻ لاءِ

عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾ ع يَا أَيُّهَا ع ٢٠ ٤

پاڻ تي ، ۽ ناهن اهي نڪرندڙ باهه کان اي

النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا ز وَلَا

ماڻهو کائو ان مان جيڪي زمين ۾ آهي حلال پاڪ ۽ نه

تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾

هلو وکن شيطان جي تي ڇو ته اهو توهانجو دشمن پڌرو آهي

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى

سگهو اهو حڪم ٿو ڪري اوهانکي بڇڙائي ۽ بي حيائي جو ۽ هن جو ته ڳالهه ڳالهيو

اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا

الله تي جيڪي نه ٿا ڄاڻو. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي هلو ان تي جيڪي

أَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَآ اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ

نازل ڪيو الله چون ٿا نه پر هلنداسون ان تي لڌوسون جنهن تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي ڇا جيتوڻيڪ

كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ شَيْئًا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿۱۷۰﴾ وَ

سندن ابا ڏاڏا عقل نه رکندا هئا ذرو به نڪي رستي وارا هئا . ۽

مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا كَمَثَلِ الَّذِيْ يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ

مثال ڪافرن جو انهي مثال جهڙو آهي جيڪو رڙ ڪري ٿو انکي جو نه ٿو ٻڌي

اِلَّا دُعَآءً وَّنِدَآءً ؕ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۱۷۱﴾

مگر سڏ ۽ پڪار، اهي ٻوڙا گونگا انڌا آهن تنهنڪري اهي نٿا سمجهن .

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ وَ

اي ايمان وارو کائو پاڪ شيون جي ڏنيون سي توهان کي ۽

اشْكُرُوْا لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۷۲﴾ اِنَّمَا حَرَّمَ

شڪر ڪريو الله جو جيڪڏهن آهيو انهي جي ئي عبادت ڪندا . رڳو حرام ڪيائين

عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ بِهٖ

توهان تي مردار ۽ رت ۽ گوشت سوئر جو ۽ جنهن تي نالو پڪاريو ويو

لِغَيْرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَلَآ اِثْمَ

الله کانسواءِ ٻين جو پوءِ جيڪو لاچار ٿي پوي نه بي فرماني ڪندڙ ۽ نڪي حد ٽپيندڙ پوءِ نه آهي ڪو گناهه

عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۷۳﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ

ان تي ، بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي . بيشڪ جيڪي لڪائن ٿا

مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَشْتَرُوْنَ بِهٖ ثَمَنًا
انکي جو لاٿو آهي الله ڪتاب ۽ وڪڻي ٿا ان کي مُلھ

قَلِيْلًا ۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَاْكُلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ اِلَّا النَّارَ وَ
ٿوري تي، اهي نه ٿا کائن پنهنجي پيٽن ۾ مگر باهه کي ۽

لَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚۖ وَلَهُمْ
نه ڳالهائيندو انهن سان الله ڏينهن قيامت جي ۽ نکي پاڪ ڪندو ان ۽ انهن لاءِ

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۴﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ
عذاب ڏکوئيندڙ آهي. اهي ئي آهن جن ڳڌو گمراهي کي

بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿۱۷۵﴾
بدلي هدايت جي ۽ سزا کي عوض بخشش جي پوءِ ڪيڏا نه صبر ڪندڙ آهن باهه تي!

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ۗ وَاِنَّ الَّذِيْنَ
اهو هن ڪري ته الله نازل ڪيو ڪتاب حق جو ۽ جن

اخْتَلَفُوْا فِي الْكِتٰبِ لَفِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿۱۷۶﴾ لَيْسَ الْبِرَّ
جهڳڙو ڪيو ان ڪتاب ۾ اهي ضد پراهين ۾ آهن. ناهي ڀلائي

اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ
جو ڦيرايو منهن پنهنجا طرف اڀرندي ۽ الهندي پر

الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ
ڀلائي آهي جنهن مڃيو الله کي ۽ ڏينهن پوئين کي ۽ ملائڪن ۽ ڪتابن

وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى وَ

۽ نبين کي ۽ ڏنائين مال ان سان محبت هوندي مائٽن کي ۽

الْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ وَ

يتيمن ۽ ڏتر يلن ۽ واٽهڙوءَ ۽ پنندڙن کي ۽

فِى الرِّقَابِ ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ

ٻانهن جي آزادي ۾ ۽ قائم ڪيائين نماز ۽ ڏنائين زڪوات ۽ پاڙيندڙ

بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ وَالصّٰبِرِيْنَ فِى الْبَاْسَآءِ

پنهنجي انجام کي جڏهن ٻه انجام ڪن ۽ صبر ڪندڙ سختي ۾

وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا ؕ

۽ سچائي ۾ ۽ جنگ جي وقت، اهي ئي آهن سچا،

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿١٧٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

۽ اهي ئي آهن خدا ترس ۔ اي اهي جن ايمان آندو

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِى الْقَتْلٰى ؕ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ

فرض ڪيو ويو توهان تي پورو بدلو خون ٿيلن ۾ ، آجو عوض آجي جي

وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰى ؕ فَمَنْ عُفِىَ

۽ ٻانهو بدلي ٻانهي جي ۽ عورت عوض عورت جي، پوءِ معاف ڪيو ويو

لَهٗ مِنْ اَخِيْهِ شَىْءٌ فَاتِّبَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ وَاَدَآءٌ

جنهن کي سندس ڀاءُ طرفان ڪجهه ته گهُرڻ گهرڻ آهي جائز طرح ۽ ڏيڻ آهي

إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ

ان کي چڱي نموني، اها هلڪائي آهي توهانجي پالڻهار طرفان ۽ مهرباني،

فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَ

پوءِ جيڪو زيادتي ڪندو هن کان بعد ته ان لاءِ عذاب دردناڪ آهي ۽

لَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ

توهان لاءِ قصاص ۾ حياتي آهي اي عقلمندو ته جيئن توهان

تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ

بچندا رهو . فرض ڪيو ويو توهان تي، جڏهن اچي توهان مان ڪنهن تي موت

إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ

جيڪڏهن ڇڏي مال، ڏيارڻ وڃڻ پيءُ ماءُ ۽ ماٽن کي

بِالْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَن بَدَّلَهُ

دستور موجب، حق آهي خدا ترسن تي . پوءِ جيڪو بدلائيندو ان کي

بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ ۚ

ان کان پوءِ جو ٻڌائين انهيءَ کي ته سڀ ان جو گناه انهن تي آهي جيڪي بدلائين ٿا ان کي،

إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾ فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ

بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. پوءِ جيڪو ڊڄي ٿو ڏيارڻ واري جي

جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ

طرفداري يا گناه کان پوءِ ٺاهه ڪري انهن جي وچ ۾ ته ناهي ڪو گناه ان تي، بيشڪ

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٨٢﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ

الله بخشيندڙ مهربان آهي. اي ايمان وارو فرض ڪيو ويو توهان تي

الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٨٣﴾

روزو رکڻ جهڙي طرح فرض ڪيو ويو انهن تي جي توهان کان اڳ هئا جيئن پرهيزگار ٿيو.

اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ؕ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ عَلٰى

ڏينهن ڳڻتيل، پوءِ جيڪو هجي توهان مان بيمار يا هجي

سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ؕ وَعَلَى الَّذِيْنَ يُطِيْقُوْنَهٗ

سفر تي پوءِ ڳڻتي رکڻا آهن ڏينهن ٻيا، ۽ انهن تي آهي جيڪي طاقت رکن ٿا

فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِيْنٍ ؕ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ

خيرات ڏيڻ ماڻو مسڪين جو، پر جيڪو وڌائي ڏي خير ته اهو

خَيْرٌ لَّهٗ ؕ وَاَنْ تَصُوْمُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٤﴾

ڀلو آهي انهيءَ لاءِ ۽ توهان جو روزو رکڻ گهڻو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن جاڻو ٿا.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ فِيْهِ الْقُرْاٰنُ هُدًى

مهينو رمضان جو اُهو آهي جو لاٿو ويو ان ۾ قرآن راهه ڏيکاريندڙ ڪري

لِّلنَّاسِ وَبَيِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ

ماڻهن لاءِ ۽ چٽا حڪم هدايت جا ۽ فيصلي جا پوءِ جيڪو ڏسي

مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ؕ وَمَنْ كَانَ مَرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ

توهان مان ان مهيني کي ته روزا رکي انجاءِ جيڪو هجي بيمار يا سفر تي

فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ

پوءِ ڳڻپ ڪرڻا آهن ڏينهن ٻيا، گهري ٿو الله توهان لاءِ آساني ۽ نه ٿو گهري

بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا

توهان لاءِ ڏکيائي ۽ جيئن پورو ڪريو ڳاڻاٽو ۽ وڏائي ڄڻو الله جي ان تي

هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي

جو هدايت ڪيائين توهان کي ۽ متان توهان شڪر ڪريو . ۽ جڏهن پڇا ڪن توکان منهنجا ٻانها

عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

منهنجي پوءِ آءٌ ويجهو آهيان ، ورنايان ٿو سڏ هر سڏيندڙ جو جڏهن به سڏيم

فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

پوءِ حڪم مڃين منهنجو ۽ ايمان آڻين مون تي متان اهي سڌا رهن .

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَائِكُمْ ۚ هُنَّ

جائز ٿيو توهان لاءِ روزي جي رات ميلاپ پنهنجي زالن سان ، اُهي

لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ

ڍڪ آهن توهان لاءِ ۽ توهان ڍڪ آهيو انهن جو ، ڄاتو الله ته توهان

تَخْتَانُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۖ فَالْآنَ

هٿ چراند ڪندا آهيو پاڻ ۾ سو بخشيائين توهان کي ۽ ڇڏي ڏنائين توهان کي ، پوءِ هاڻي

بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا

ميلاپ ڪريو انهن سان ۽ گهرو اهو جيڪو لکيو الله توهان لاءِ ۽ کائو ۽ پيئو

وإذا سألك عبادي عني
أجيب دعوة الداع
نبئ عبادي أني أنا الغفور الرحيم
وأن عذابي هو العذاب الأليم
الرفث
ليلة الصيام
187
cf
223

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ

جيستائين پڌرو ٿئي توهان لاءِ ڌاڳو اڇو ڌاڳي

الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ ۚ وَ

ڪاري مان باڪ ڦٽيءَ جو پوءِ پورو ڪريو روزن کي رات تائين ۽

لَا تُبَاشِرُوْهُنَّ وَاَنْتُمْ عٰكِفُوْنَ فِي الْمَسٰجِدِ ۙ تِلْكَ

نه ميلاپ ڪريو انهن سان جڏهن جو توهان ڏهي ۾ آهيو مسجدن اندر ۽ اهي

حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ

حدون الله جون آهن پوءِ نه ويجهاڙيجو انهن کي، اهڙيءَ طرح بيان ڪري ٿو الله پنهنجون آيتون

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

ماڻهن لاءِ ته من اهي پرهيزگار ٿين ۽ نه کائو هڪٻئي جا مال پاڻ ۾

بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا بِهَآ اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا

ناحق سان ۽ نه پهچايو انهن کي حاڪمن تائين جيئن کائي وٺو ڪو حصو

مِّنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٨﴾ ع

ماڻهن جي ملڪيت مان ظلم سان ڄاڻي واڻي.

يَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ۗ قُلْ هِيَ مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ

پڇن ٿا توکان هر چنڊ بابت چئ ته اهي وقت ڄاڻڻ جا آهن ماڻهن لاءِ

وَالْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا

۽ حج لاءِ ۽ نه آهي اها نيڪي جو اچو توهان گهرن ۾ انهن جي پٺ کان

وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَأْتُوا الْبُيُوْتَ مِنْ اَبْوَابِهَا ۪

پر نيڪ اهو آهي جو خداترس ٿئي ۽ اچو گهرن ۾ دروازن کان

وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿١٨٩﴾ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ

۽ ڊڄو الله کان جئن توهان ڇٽي وڃو . ۽ جنگ ڪريو رستي

اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا

الله جي ۾ انهن سان جي جنگ ڪن ٿا توهان سان ۽ زيادتي نه ڪجو ، بيشڪ الله نه

يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿١٩٠﴾ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ

ٿو پسند ڪري زيادتي ڪندڙن کي . ۽ ڪُهو انهن کي جتي لهو ن

وَاَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ

۽ ڪڍو انهن کي جتان ڪڍيائون توهان کي ۽ فتنو ڪرڻ ڏاڍو سخت آهي

مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

قتل ڪرڻ کان ۽ نه لڙو انهن سان مسجد الحرام وٽ

حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ فَاقْتُلُوْهُمْ ۭ كَذٰلِكَ

جيستائين لڙائي ڪن توهان سان ان ۾ پوءِ جيڪڏهن وڙهن توهان سان ته ماريو انهن کي ، اهڙي طرح

جَزَاۗءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩١﴾ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ

آهي سزا ڪافرن جي . پوءِ جيڪڏهن بس ڪن ته الله بخشيندڙ

رَّحِيْمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ

مهربان آهي . ۽ جنگ ڪريو انهن سان جيسين نه رهي شرڪ ۽ رهي

الدِّيْنُ لِلّٰهِ ؕ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى

حڪم الله جو، پر جيڪڏهن بس ڪن ته پوءِ ناهي سزا مگر

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩٣﴾ اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَ الْحُرُمٰتُ

ظالمن تي . مهينو عزت وارو هر مهيني عزت واري جي بدلي آهي ۽ سڀ عزتون

قِصَاصٌ ؕ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوْا عَلَيْهِ

هڪٻئي جي بدلي آهن، پوءِ جيڪو زيادتي ڪري اوهان تي ته زيادتي ڪريو ان تي

بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا

جيتري زيادتي ڪيائين توهان تي ۽ ڊڄو الله کان ۽ يقين ڪريو

اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٩٤﴾ وَاَنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ

ته بيشڪ الله پرهيزگارن سان گڏ آهي . ۽ خرچ ڪريو الله جي راهه ۾ ۽

لَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَاَحْسِنُوْا ۛ اِنَّ

نه اڇليو پنهنجو پاڻ کي هلاڪت ڏانهن، ۽ نيڪي ڪريو، بيشڪ

اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٩٥﴾ وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ

الله دوست رکي ٿو نيڪي ڪندڙن کي . ۽ پورو ڪريو حج ۽ عمرو

لِلّٰهِ ؕ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا

الله خاطر، پوءِ جيڪڏهن روڪيا وڃو ته (ڏيو) جيڪا سولي هجي قرباني، ۽ نه

تَحْلِقُوْا رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهٗ ؕ فَمَنْ

ڪوڙايو پنهنجا متا جيستائين وڃي پهچي قرباني پنهنجي جاءِ تي، پوءِ جيڪو

كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ بِهٖٓ اَذًى مِّنْ رَّاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ

تني پوي توهان مان بيمار يا هجيس اهنج سندس متي ۾ ته پوءِ بدلو

مِّنْ صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ ۗ فَمَنْ

آهي روزا يا خيرات يا قرباني، پوءِ جڏهن توهان بي ڊپا ٿيو ته جيڪو

تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ

فائدو وٺي عمري سان حج تائين ته ڏئي جا آسان هجي قرباني،

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِى الْحَجِّ وَ

پوءِ جيڪو نه لهي (قرباني) ته روزا ٽن ڏينهن جا حج تائين ۽

سَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ ۭ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۭ ذٰلِكَ

ست، جڏهن موٽ ڪريو، اهي ڏهه پورا آهن، اهو

لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ اَهْلُهٗ حَاضِرِى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۭ وَ

انُ لاءِ آهي جو نه هجي سندس گهر ٻار پڙ سان مسجد الحرام کي، ۽

اتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾ ع ٢٤ ع ٨ ٨

ڊڄو خدا کان ۽ ڄاڻو ته بيشڪ الله سخت عذاب ڏيندڙ آهي.

اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَّعْلُوْمٰتٌ ۚ فَمَنْ فَرَضَ فِيْهِنَّ الْحَجَّ

حج جا مهينا معلوم آهن، پوءِ جيڪو لازم ڪري انهن ۾ حج کي

فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوْقَ ۙ وَلَا جِدَالَ فِى الْحَجِّ ۭ وَمَا

پوءِ ناهي بي حجابي ڪرڻ ۽ نه گناهه ڪرڻ ۽ نڪي جهڳڙو ڪرڻ حج ۾، ۽ جيڪا به

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ

ڪريو ٿا ڪا چڱائي ته ڄاڻي ٿو ان کي الله ۽ سڄو خرچ کڻو بيشڪ ڀلو

الزَّادِ التَّقْوَىٰ ۚ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ

سمر آهي پرهيزگاري ۽ ڊڄو مون کان اي مغز وارؤ! . ناهي

عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ ۚ فَإِذَا

توهان تي ڪو ڏوهه جو گهرو نفعو واپار ۾ پنهنجي رب کان پوءِ جڏهن

أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ

لهي اچو عرفات کان تڏهن يادڪريو الله کي مُزدلفي

الْحَرَامِ ۖ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ

وٽ ، ۽ يادڪريو ان کي جهڙي طرح توهان کي سيکاريائين ۽ بيشڪ توهان هئا

قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ

ان کان اڳ بالڪل اڻ ڄاڻ . وري واپس ٿيو جتان

أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

واپس ٿين عام ماڻهو ۽ معافي گهرو الله کان ، بيشڪ الله بخشيندڙ

رَحِيمٌ ﴿١٩٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ

مهربان آهي . پوءِ جڏهن توهان پورا ڪريو پنهنجي حج جا ڪم تڏهن يادڪريو الله کي

كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ

جيئن يادڪريٿ توهان پنهنجن وڏن کي يا اڃا به وڌيڪ يادڪريٿ . پوءِ ماڻهن مان ڪي

يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِی الدُّنْيَا وَمَا لَهٗ فِی الْاٰخِرَةِ مِنْ

چون ٿا اي رب اسان جا ڏي اسان کي دنيا ۾ ۽ ناهي تن لاءِ آخرت ۾ ڪو

خَلَاقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِی الدُّنْيَا

حصو. ۽ انهن مان ڪي چون ٿا اي اسان جا پالڻهار ڏي اسان کي دنيا ۾

حَسَنَةً وَّفِی الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾

نيڪي ۽ آخرت ۾ به نيڪي ۽ بچاءِ اسان کي باهه جي عذاب کان.

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّمَّا كَسَبُوْا ط وَاللّٰهُ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

اُهي ئي آهن جن لاءِ نصيب آهي سندن ڪمائي مان ۽ الله جلد حساب وٺندڙ آهي.

وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فِیْٓ اَيَّامٍ مَّعْدُوْدٰتٍ ط فَمَنْ تَعَجَّلَ

۽ ياد ڪريو الله کي ڏينهن ڳڻيلن ۾ پوءِ جيڪو تڪڙو آيو

فِیْ يَوْمَيْنِ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ج وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَآ اِثْمَ

ٻن ڏينهن ۾ پوءِ ناهي گناهه انهي تي، ۽ جيڪو رهجي پيو نه ناهي گناهه

عَلَيْهِ لا لِمَنِ اتَّقٰى ط وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ

ان تي اهو پرهيزگار لاءِ آهي، ۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو ته بيشڪ توهان ان ڏانهن

تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِی

گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ ماڻهن مان ڪو اهڙو به آهي جو وڻي ٿو توکي بيان انجو

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فِیْ قَلْبِهٖ لا وَهُوَ

دنيا جي زندگيءَ بابت ۽ شاهد ڪري ٿو الله کي ان تي جو سندس دل ۾ آهي ۽ هو ڏاڍو جهڳڙالو

النصف

أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ

سخت جهيڙاڪر آهي . ۽ جڏهن موٽي ٿو ته ڊوڙندو رهي ٿو ملڪ ۾ جنهن وگوڙ وجهي

فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾

ان ۾ ۽ تباهه ڪري پوکون ۽ جانيون . ۽ الله نه ٿو پسند ڪري فساد کي.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ

۽ جڏهن چئجي ٿو انکي ڊڄ الله کان ته اڀاري ٿي انکي وڏائي گناهه تي

فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ۚ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ

پوءِ ڪافي آهي ان لاءِ جهنم ، ۽ اهو بڇڙو وڇائڻو آهي. ۽ ماڻهن مان

مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ

ڪو اهڙو به آهي جو وڪڻي ٿو پاڻ کي گهرندي رضا الله جي ، ۽ الله

رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي

نرمي ڪندڙ آهي ٻانهن تي. اي ايمان وارؤ گهڙي اچو

السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ

اسلام ۾ سمورا ۽ نه هلو قدمن شيطان جي تي بيشڪ اهو

لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٠٨﴾ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا

توهانجو دشمن آهي پڌرو. پوءِ جيڪڏهن ٿڙندؤ ان کانپوءِ جو

جَاءَتْكُمُ الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾

آيا توهان وٽ چٽا دليل پوءِ يقين ڪريو ته بيشڪ الله زبردست آهي حڪمت وارو آهي

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ

ڇَتِين ۾ الله وٽ اچي انهن وٽ ته اچي هي مگر انتظار ڪن ٿا اهي

مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ ۭ وَاِلَى

ڪڪرن جي ۾ ۽ ملائڪ به ۽ پورو ڪيو وڃي ڪم ۽ ۽

اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٢١٠﴾ سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ كَمْ

الله ڏي موٽايا وڃن ٿا سڀ ڪم . پڇا ڪر بني اسرائيل کان ڪيترائي

اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍۢ بَيِّنَةٍ ۭ وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ

ڏنا سون انهن کي حڪم چٽا ، ۽ جيڪو بدلائيندو نعمت الله جي

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَاۗءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾

ان کان پوءِ جو آئي ان وٽ ته يقيناً الله سخت عذاب ڪندڙ آهي.

زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ مِنَ

سينگاري وئي ڪافرن لاءِ حياتي دنيا جي ۽ اهي ٺوڪون ڪن ٿا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۘ وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ

ايمان وارن تي . ۽ جن خدا ترسي ڪئي مٿي هوندا انهن کان قيامت ڏينهن .

وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ النَّاسُ

۽ الله رزق ڏئي ٿو جنهن کي گهري بنا حساب . هئا ماڻهو

اُمَّةً وَّاحِدَةً ۣ فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ وَ

هڪڙي جماعت . پوءِ موڪليو الله نبين کي خوشخبري ڏيندڙ ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

مُنْذِرِيْنَ ۪ وَ اَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ

ڊيڄاريندڙ ڪري ۽ لاٿائين انهن سان گڏ ڪتاب سچو جيئن فيصلو ڪري

بَيْنَ النَّاسِ فِيْمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ وَمَا اخْتَلَفَ

ماڻهن جي وچ ۾ انجو جنهن ۾ جهڳڙو ڪندا هئا ۽ ڪونه جهڳڙو ڪيو

فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ

ان ۾ انهن جن کي ڏنو ويو ڪتاب هن ڪان پوءِ جو آيا انهن وٽ

الْبَيِّنٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

صاف دليل هوڏ ڪندي پاڻ ۾ . پوءِ راه ورتائي الله مومنن کي

لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ؕ وَ اللّٰهُ

اُها راه اختلاف ڪيائون جنهن ۾ حق واري پنهنجي حڪم سان ، ۽ الله

يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۲۱۳﴾ اَمْ

هدايت ڪري ٿو جنهن کي چاهي ٿو رستي سڌي ڏانهن . ڇا

حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَ لَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ

ڀانيو ٿا ته ويندؤ توهان بهشت ۾ ۽ اڃا نه آئي توهان وٽ حالت

الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ؕ مَسَّتْهُمُ الْبَاْسَآءُ وَالضَّرَّآءُ

انهن واري جيڪي گذريا توهان کان اڳي ، جو پهتي انهن کي سختي ۽ تڪليف

وَ زُلْزِلُوْا حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ

۽ ڌوڏيا ويا تان جو چوڻ لڳو رسول ۽ جن ايمان آندو ان سان

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (پير شريف)

سورة يوسف ١١٥

مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ؕ اَلَآ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿۲۱۴﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ

تڏهن ايندي مدد الله جي، خبردار! مدد الله جي ويجهي آهي . پڇاڪن ٿا توکان

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ قُلْ مَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ

ته ڇا خرچ ڪن، تون چؤ جيڪي خرچ ڪندؤ مال سوهڻي ماءُ پيءُ

وَالْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ؕ

۽ مائٽن ۽ يتيمن ۽ ڏتڙيلن ۽ مسافرن لاءِ،

وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿۲۱۵﴾

۽ جيڪي ڪندؤ توهان ڪو خير پوءِ بيشڪ الله انهيءَ کي ڄاڻندڙ آهي .

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ

فرض ڪئي وئي توهان تي جنگ ۽ اها بري لڳي ٿي توهان کي ۽ شايد

تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوْا

توهان برو سمجھو ڪنهن شيءِ کي ۽ هجي اها چڱي توهان لاءِ ۽ ڪڏهن پسند ڪريو

شَيْـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا

ڪنهن شيءِ کي ۽ اها خراب هجي توهان لاءِ ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نه

تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۱۶﴾ ع يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ

ٿا ڄاڻو پڇاڪن ٿا توکان مهيني عزت واري ۾ لڙائي ڪرڻ

فِيْهِ ؕ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ ؕ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيْلِ

بابت ، چؤ لڙائي ڪرڻ ان ۾ وڏو گناهه آهي ۽ روڪڻ رستي

ع ٦ ١٠

اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ

الله جي ڪان ۽ انڪار ڪرڻ انجو ۽ (روڪڻ) مسجد حرام کان ۽ ڪڍي ڇڏڻ اتان وارن کي

مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ؕ

ان مان وڏو گناهه آهي الله وٽ، ۽ فتنو ڪرڻ گهڻو وڏو آهي قتل ڪرڻ کان ۔

وَلَا يَزَالُوْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوْكُمْ عَنْ دِيْنِكُمْ

۽ هميشه لڙائي ڪندا رهندا توهان سان جيسين هٽائين توهان کي توهان جي دين کان

اِنِ اسْتَطَاعُوْا ؕ وَمَنْ يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ

جيڪڏهن ڪري سگهيا ۔ ۽ جيڪو ڦري ويو اوهان مان پنهنجي دين کان

فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ

پوءِ مئو ڪفر تي پوءِ اهي آهن جو برباد ٿيا عمل انهن جا

فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ ۽ اهي ئي دوزخي آهن،

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢١٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ

اهي ان ۾ هميشه رهندا ۔ بيشڪ جن ايمان آندو ۽ جن

هَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ

هجرت ڪئي ۽ جهاد ڪيائون الله جي راهه ۾ اهي ئي

يَرْجُوْنَ رَحْمَتَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ

اميد رکن ٿا الله جي رحمت ۾ ۽ الله بخشيندڙ مهربان آهي ۔ پڇاڪن ٿا توکان

عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۭ قُلْ فِيْهِمَآ اِثْمٌ كَبِيْرٌ وَّمَنَافِعُ

نشي ۽ جوئا هلائڻ بابت چئو انهن ٻنهي ۾ گناهه وڏو آهي ۽ ڪي فائدا به آهن

لِلنَّاسِ ۡ وَاِثْمُهُمَآ اَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ۭ وَيَسْـَٔــلُوْنَكَ

ماڻهن لاءِ ۽ گناهه ٻنهي جو وڌيڪ وڏو آهي فائدي انهن جي کان، ۽ پڇا ڪن ٿا تو کان

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ڛ قُلِ الْعَفْوَ ۭ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ

ته ڇا خرچ ڪن، چئو "بچت"، اهڙي طرح بيان ٿو ڪري الله

لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ۝ ٢١٩ فِى الدُّنْيَا وَ

توهان لاءِ آيتون ته جيئن توهان سوچ ڪريو، دنيا ۽

الْاٰخِرَةِ ۭ وَيَسْـَٔــلُوْنَكَ عَنِ الْيَتٰمٰى ۭ قُلْ اِصْلَاحٌ لَّهُمْ

آخرت ۾، ۽ پڇا ڪن ٿا توکان يتيمن بابت، چئو سڌارڻ انهن کي

خَيْرٌ ۭ وَاِنْ تُخَالِطُوْهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ

تمام ڀلو آهي، ۽ جيڪڏهن توهان گڏجي رهو انهن سان ته توهان جا ڀائر آهن ۽ الله ڄاڻي ٿو بگاڙيندڙ

مِنَ الْمُصْلِحِ ۭ وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ لَاَعْنَتَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

۽ سنواريندڙ کي، ۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته تنگ ڪري ها توهان کي بيشڪ الله

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ ٢٢٠ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ۭ

زبردست حڪمت وارو آهي. ۽ نه نڪاح ڪريو شرڪ ڪندڙ عورتن سان جيستائين ايمان آڻن

وَلَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَّلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ

۽ البت ٻانهي مومنياڻي ڀلي آهي شرڪ واريءَ کان توڙي جو وڻي اها توهان کي

2.219
4.43
5.90-93

221

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ وَلَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ

مؤمن البت بانهو آڻيِنِ ۽ جيستائين جو ايمان شرڪ ڪندڙن جو نڪاح ڪرايو نه ۽

خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ يَدْعُوْنَ

وڌيڪ ڀلو آهي مشرڪ کان توڻي جو اهو وڻي توهان کي، اُهي سڏن ٿا

اِلَى النَّارِ ۖۚ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ

دوزخ ڏانهن، ۽ الله سڏي ٿو بهشت ۽ بخشش ڏانهن ۽

ع ٥ ٢٧ ١١ بِاِذْنِهٖ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٢١﴾

پنهنجي حڪم سان ۽ بيان ڪري ٿو پنهنجي آيتن کي ماڻهن لاءِ ته من اهي هوشيار ٿين.

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْمَحِيْضِ ؕ قُلْ هُوَ اَذًى ۙ فَاعْتَزِلُوا

۽ پڇا ڪن ٿا توکان حيض بابت، چئو اهو اهنج آهي سو پري رهو

النِّسَآءَ فِى الْمَحِيْضِ ۙ وَلَا تَقْرَبُوْهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ ۚ

عورتن کان حيض جي مُدَ ۾ ۽ نه ويجها ٿيونِ جيستائين پاڪ ٿين

فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَاْتُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ؕ

پوءِ جڏهن پاڪ ٿي پيون تڏهن اچو انهن ڏانهن جتان حڪم ڪيو توهان کي الله،

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيْنَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ﴿٢٢٢﴾

بيشڪ الله محبت رکي ٿو توبه ڪندڙن سان ۽ محبت رکي ٿو پاڪائي ڪندڙن سان.

نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ ۪ فَاْتُوْا حَرْثَكُمْ اَنّٰى شِئْتُمْ ؗ وَ

زالون توهان جون پوک آهي توهان جي لاءِ پوءِ اچو پنهنجي پوک ڏانهن جيئن توهان گهرو ۽

قَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ ۗ

اڳي موڪليو پاڻ لاءِ ۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو ته بيشڪ اوهان ان سان ملندڙ،

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً

۽ مبارڪ ڏيج مؤمنن کي. ۽ نه ڪريو الله (جي نالي) کي آڙ

لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ۗ

پنهنجي قسمن لاءِ احسان ڪرڻ ۽ پرهيزگاري کان ۽ صلح ڪرائڻ کان ماڻهن جي وچم،

وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي

۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. نه وٺندو توهان کي الله توهانجي اجاين

أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَاللَّهُ

قسمن ۾ پر پڪڙيندو توهان کي ان تي جوارادو ڪيو توهان جي دلين، ۽ الله

غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ

بخشيندڙ سهپ رکندڙ آهي. انهن لاءِ جيڪي قسم کڻن ٿا پنهنجي زالن کان مهلت

أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

آهي چار مهينا، پوءِ جي موٽي مليا ته الله بخشيندڙ مهربان آهي.

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَ

۽ جي پڪو ارادو ڪيائون طلاق جو ته بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽

الْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۚ وَلَا

طلاق ڏنل عورتون ترسائين پاڻ کي ٽي حيض ، ۽ ناهي

يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَّكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ اَرْحَامِهِنَّ
جائز انهن کي جو لڪائين جيڪي پيدا ڪيو الله سندن پيٽن ۾
اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَبُعُوْلَتُهُنَّ
جيڪڏهن اهي ايمان رکن ٿيون الله ۽ آخرت تي، ۽ سندن مڙس
اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا ۭ
حق رکن ٿا موٽائڻ جو انهن کي انهيءَ (مدت) ۾ جيڪڏهن نيت رکن ٿا سڌاري آڻڻ جي.
وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِيْ عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۠ وَلِلرِّجَالِ
۽ عورتن لاءِ اهڙوئي (حق) آهي جهڙو عورتن مٿان جائز طرح ۽ مردن جو
ع ٢٨ ٧ ١٢ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٢٨﴾ اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ ۠
انهن تي مرتبو آهي، ۽ الله زبردست حڪمت وارو آهي. طلاق (رجعي) آهي ٻه ڀيرا
فَاِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ تَسْرِيْحٌۢ بِاِحْسَانٍ ۭ وَلَا يَحِلُّ
پوءِ جهلڻ گهرجي جائز طور يا ڇڏي ڏيڻ چڱائي سان ۽ نه آهي جائز
لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ شَـيْـًٔـا اِلَّآ اَنْ يَّخَافَآ
توهان کي موٽائي وٺڻ ان مان جو ڏنو توهان انهن کي ڪجهه به مگر جو ڊڄن ٻئي
اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۭ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ
ته نه سنڀاليندا حڪم الله جا پوءِ جي توهان به ڊڄو ٿا ته اهي ٻئي نه سنڀاليندا حڪم
اللّٰهِ ۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِـيْمَا افْتَدَتْ بِهٖ ۭ تِلْكَ
الله جا ته ناهي گناهه ٻنهي تي هن ۾ ته ڏاعوض ڏئي ان جو، اهي

حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ

حدون الله جون آهن پوءِ نه ويجهو وڃو انهن کان، ۽ جيڪي ٽپي ويندا حدون

اللّٰهِ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا

الله جون پوءِ اهي ئي ظالم آهن. پوءِ جي (ٽئين) طلاق ڏنائينس پوءِ نه

تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتّٰى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۗ

ٿيندي حلال انهي لاءِ ان کان بعد جيستائين شادي ڪري مڙس ٻئي سان،

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَنْ يَتَرَاجَعَآ

پوءِ جيڪڏهن انهيءَ طلاق ڏنس ته ناهي گناه انهن تي جو موٽي نڪاح ڪن

إِنْ ظَنَّآ أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ

جي ڀانئن ٿا ته قائم ڪندا حدون الله جون. ۽ اهي قانون آهن

اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ

الله جا بيان ڪري ٿو انهن کي ماڻهن لاءِ جيڪي ڄاڻن ٿا. ۽ جڏهن طلاق ڏيو ته زالن کي

فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ

پوءِ پهچن پنهنجي عدت کي ته جهليو کين چڱيءَ ريت يا

سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا

ڇڏي ڏيو چڱائي سان ۽ نه جهليو انهن کي نقصان پهچائڻ لاءِ

لِّتَعْتَدُوا ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۗ

جيئن توهان تعدي ڪريو، ۽ جيڪو ڪندو ائين ته بيشڪ انهيءَ ظلم ڪيو پاڻ تي.

وَلَا تَتَّخِذُوْٓا اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا ۡ وَّاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ

۽ نه بڻايو الله جي آيتن کي مسخري ۽ ياد ڪريو نعمت الله جي کي

عَلَيْكُمْ وَمَآ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ وَالْحِكْمَةِ

جا توهان تي آهي ۽ انکي جيڪي نازل ڪيائين توهان تي ڪتاب ۽ حڪمت

يَعِظُكُمْ بِهٖ ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ

سمجهائي ٿو توهان کي ان سان، ۽ ڊڄو الله کان ۽ يقين ڪريو ته بيشڪ الله هر

ع ۲۹ ۳ ۱۳ الثلاثة

شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٢٣١﴾ وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاۗءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ

شيء کي ڄاڻندڙ آهي . ۽ جڏهن طلاق ڏني توهان زالن کي پوءِ پهچيون پنهنجي عدت کي

فَلَا تَعْضُلُوْھُنَّ اَنْ يَّنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا

ته نه روڪيو انهن کي نڪاح ڪرڻ کان پنهنجي مڙسن سان جڏهن راضي ٿي پيا

بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ ذٰلِكَ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ

پاڻ ۾ چڱي ريت . اهو وعظ ڪيو وڃي ٿو انکي جيڪو توهان مان

يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ

ايمان رکي ٿو الله تي ۽ قيامت جي ڏينهن تي، اهو اٿو تمام سٺو توهان لاءِ

وَاَطْهَرُ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٢﴾ وَ

۽ نهايت پاڪ ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نه ٿا ڄاڻو ۽

الْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ

مائرون ٿڃ ڏين ٻارن پنهنجن کي ٻه سال پورا

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ ؕ وَعَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ

انهيءَ لاءِ جيڪو چاهي ته پورو ڪرائي تنج جو وقت، ۽ ٻار واري تي آهي

رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ

خوراڪ انهن جي ۽ پوشاڪ انهن جي رواج طور، نه تڪليف ڏبي ڪنهن کي

اِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌ ۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُوْدٌ

مگر ان جي طاقت آهر، نه ڏکائي وڃي ماءُ پنهنجي ٻار سبب ۽ نڪي پيءُ

لَّهٗ بِوَلَدِهٖ ق وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ اَرَادَا

پنهنجي ٻار سبب ۽ وارث تي پڻ اهڙيءَ لازم آهي پوءِ جي ٻنهي ارادو ڪيو

فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ

تنج ڇڏائڻ جو هڪ ٻئي جي رضا مندي ۽ مشوري سان ته پوءِ ناهي ڪو گناهه

عَلَيْهِمَا ؕ وَاِنْ اَرَدْتُّمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُوْٓا اَوْلَادَكُمْ

ٻنهي تي، ۽ جيڪڏهن گهرو ٿا توهان (ٻين کان) تنج ڏيارڻ پنهنجن ٻارن کي

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّآ اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ

ته ناهي گناهه توهان تي جڏهن ڏيو ٿا اهو جيڪو ڏيڻو اٿو رواج موجب،

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٣٣﴾

۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو ته بيشڪ الله توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي.

وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا

۽ اهي جيڪي مري وڃن ٿا توهان مان ۽ ڇڏين ٿا ترالون

يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَّعَشْرًا ۚ فَإِذَا

ته اهي ترسائينديون پاڻ کي چار مهينا ۽ ڏهه ڏينهن پوءِ جڏهن

بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ

پهچن پنهنجي عدت کي ته اهي گناهه توهان تي ان ۾ جو اهي ڪن

فِيٓ أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

پنهنجي حق ۾ دستور مطابق ۽ الله توهان جي ڪمن جي

خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ

خبر رکندڙ آهي ۽ نه آهي ڪو ڏوهه توهان تي ان ۾ جو اشارو ڪريو ٿا ان سان

مِنْ خِطْبَةِ النِّسَآءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِيٓ أَنْفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ

زالن جي سڱ چڪڻ جو يا لڪايو ٿا اُن کي پنهنجي دلين ۾ ، ڄاڻي ٿو

اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِنْ لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ

الله ته اجهو ڳالهه ڪندؤ انهن سان پر نه وعدو ڪجو انهن سان

سِرًّا إِلَّآ أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا

ڳجهو مگر چوڻ گهرجي ڳالهه سهائيندڙ ۽ نه ڪجو فيصلو

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَٰبُ أَجَلَهُۥ ۚ وَاعْلَمُوٓا

نڪاح ٻڌڻ جو جيستائين پهچي عدت پنهنجي پڄاڻي کي ۽ سمجهو

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِيٓ أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ وَاعْلَمُوٓا

ته بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جو توهان جي دلين ۾ آهي پوءِ بچجو ان کان ۽ ڄاڻو ته

اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ

بيشڪ الله بخشڻهار بردبار آهي. ناهي ڪو ڏوهه توهان تي جيڪڏهن

طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ مَا لَمْ تَمَسُّوْهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوْا لَهُنَّ

طلاق ڏني اٿو زالن کي ان وقت جو نه هٿ لاتو انهن کي يا نه مقرر ڪيو اٿو انهن لاءِ

فَرِيْضَةً ۚۖ وَّمَتِّعُوْهُنَّ عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرُهٗ وَعَلَى

مهر ۽ سامان ڏيو انهن کي، سُکيي تي آهي سگهه آهر ۽

الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٣٦﴾

سُڃي تي سگهه آهر سامان شرع موجب اهو حق آهي چڱائي وارن تي.

وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ

۽ جيڪڏهن طلاق ڏنو انهن کي اڳي هن کان جو هٿ لايو انهن کي ۽

فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ

مقرر ڪيو اٿو انهن لاءِ مهر پوءِ اڌ ان جو جيڪي مقرر ڪيو اٿو مگر جو

يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذِيْ بِيَدِهٖ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ؕ وَ

معاف ڪن ٿيون يا بخشي ٿو اهو جنهن جي هٿ ۾ عقد نڪاح جي آهي ۽

اَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ

توهانجو بخشڻ ويجهو آهي پرهيزگاري کي، ۽ نه وساريو احسان ڪرڻ

بَيْنَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٣٧﴾ حَافِظُوْا

پاڻ ۾. بيشڪ الله توهانجي عملن کي ڏسندڙ آهي. پابندي ڪريو

عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ق وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿٢٣٨﴾

سڀني نمازن تي ۽ (خاص) وچين نماز تي ۽ بيهو الله لاءِ فرمانبردار ٿي.

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ج فَاِذَآ اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا

پوءِ جيڪڏهن خوف اٿو ته پيادا ئي پڙهو يا سوار ٿي، پوءِ جڏهن بي خوف ٿيو ته ياد ڪريو

اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِيْنَ

الله کي جيئن سيکاريائين توهان کي اهو جيڪو توهان نه ڄاڻندا هئا. ۽ جيڪي

يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا ج صلے وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ

وفات ڪن ٿا توهان مان ۽ ڇڏين ٿا زالون، ته گهرجي وصيت پنهنجن زالن لاءِ

مَّتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ ج فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا

سامان ڏيڻ جو سال تائين ۽ (گهر مان) نه ڪڍڻ جو پوءِ جيڪڏهن نڪري وڃن ته ناهي

جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ

گناهه توهان تي انهيءَ ۾ جو اختيار ڪن پنهنجي حق ۾ ڪا

مَّعْرُوْفٍ ط وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌ

چڱي ڳالهه، ۽ الله زبردست حڪمت وارو آهي. ۽ طلاق ڏنل عورتن کي نفعو ڏيڻو آهي

بِالْمَعْرُوْفِ ط حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ

دستور مطابق، اهو لازم آهي خدا ترسن تي. اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله

لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٤٢﴾ ع اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا

توهان کي پنهنجا حڪم ته من توهان سمجهو. ڇا نه ڏٺو تو انهن کي جي نڪتا

ع ٣١ / ٧ / ١٥

Deuteronomy 21

مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ

گهرن پنهنجن مان ۽ اهي هئا هزارين موت جي ڀؤ کان پوءِ چيو انهن کي الله

2:167-72
2:243

مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ

مري وڃو، پوءِ جيئرو ڪيائين انهن کي بيشڪ الله مهر وارو آهي ماڻهن تي

Ezekiel Chapter 37 1-14

وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ

پر گهڻا ماڻهو نٿا شڪر ڪن . ۽ لڙائي ڪريو الله جي رستي ۾

244

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَنْ ذَا الَّذِي

۽ ڄاڻو ته يقينن الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ڪير آهي اهو جيڪو

245

يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۚ

اوڌر ڏئي الله کي اوڌر سهڻي پوءِ وڌائي ڏيندو اهو انکي ٻيڻ ڪيترائي،

وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ

۽ الله گهٽائي ٿو ۽ وڌائي ٿو ۽ ان ڏانهن موٽايا ويندؤ. ڇا نه ڏٺي تو هڪ جماعت

مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ ۘ إِذْ قَالُوا

بني اسرائيل جي موسیٰ کان پوءِ ، جڏهن چيائون

لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ

نبيءَ پنهنجي کي مقرر ڪر اسان لاءِ ڪو بادشاهه (ته) لڙائي ڪريون رستي ۾

اللّٰهِ ۖ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ

الله جي ۾ چيو پيغمبر ڇا ائين ته ناهيو جي حڪم ٿئي توهان کي جنگ جو

أَلَّا تُقَاتِلُوا ۖ قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ
تہ نہ لڙو، چيائون ڇا ٿيو آھي اسان کي جو نہ لڙنداسون راھ ۾
اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا ۖ فَلَمَّا
الله جي ۾ ھوڏانھن ڪڍيا ويا آھيون گھرن پنھنجن ۽ ٻارن پنھنجن مان پوءِ جڏھن
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَاللَّهُ
واجب ڪئي وئي انھن تي جنگ تہ ڦري ويا مگر ٿورا انھن مان ۽ الله
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ
ڄاڻندڙ آھي ظالمن کي. ۽ چيو انھن کي سندن نبيءَ بيشڪ الله
قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۚ قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ
موڪليو آھي توھان لاءِ طالوت کي بادشاھ ڪري، چيائون ڪيئن ٿيندي ان جي
الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ
حڪومت اسان تي ۽ اسان وڌيڪ لائق آھيون حڪومت جا ان کان ۽ نہ ڏني وئي آھي
سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ۚ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ
ان کي آسودگي مال جي، چيائين يقينن الله چونڊيو آھي ان کي توھان تي
وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۖ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ
۽ وڌايو آھي ان کي ڪشادگي علم ۾ ۽ جسم ۾، ۽ الله ڏئي ٿو پنھنجو ملڪ
مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ
جنھن کي گھري. ۽ الله گھڻو ڏيندڙ ڄاڻندڙ آھي. ۽ چيو انھن کي سندن نبيءَ

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

إِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهٖٓ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ

ته نشاني ان جي حڪومت جي هيءَ آهي جو ايندي توهان وٽ صندوق جنهن ۾ تسلي هوندي

مِّنْ رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوْسٰى وَاٰلُ هٰرُوْنَ

توهان جي رب کان ۽ ڪي بچيل تبرڪات جي ڇڏيا هئا موسیٰ وارن ۽ هارون وارن

تَحْمِلُهُ الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

کڻي ايندا انهيءَ کي ملائڪ - بيشڪ ان ۾ نشاني آهي اوهان لاءِ جيڪڏهن اوهان

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٤٨﴾ ع فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوْتُ بِالْجُنُوْدِ ۙ قَالَ اِنَّ ع ٣٢ ٦ ١٦

ويساهه رکندڙ آهيو. پوءِ جڏهن نڪتو طالوت لشڪر وٺي چيائين ته

اللّٰهَ مُبْتَلِيْكُمْ بِنَهَرٍ ۚ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّيْ ۚ

الله آزمائيندو اوهان کي هڪ واهه سان، پوءِ جيڪو پيئندو ان مان ته ناهي منهنجو

وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهٗ مِنِّيْٓ اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً

۽ جيڪو نه چکندو ان کي پوءِ بيشڪ اهو منهنجو آهي مگر جنهن ڀريو هڪ چرون

بِيَدِهٖ ۚ فَشَرِبُوْا مِنْهُ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ؕ فَلَمَّا جَاوَزَهٗ

پنهنجي هٿ سان، پوءِ گهڻن پيتو ان مان ڪن ٿورن کانسواءِ. پوءِ جڏهن لنگهي ويو اتان

هُوَ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۙ قَالُوْا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ

پاڻ ۽ ايمان وارا انهيءَ سان گڏ چيائون ناهي طاقت اسان کي اڄ

بِجَالُوْتَ وَجُنُوْدِهٖ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوا

مقابلي جي جالوت ۽ سندس لشڪر سان. چيو انهن جن سمجهيو ٿي ته اُهي ملڻا آهن

جن يقين ڪيو ٿي

اللّٰهِ ۗ كَمْ مِّنْ فِئَةٍ قَلِيْلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيْرَةً
الله سان كيترائي ٿورڙا ٽوليون گهڻين ٽولين تي غالب پئجي ويا جڏهن کان

بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۲۴۹﴾ وَلَمَّا بَرَزُوْا
الله جي حڪم سان ۽ الله صبر ڪندڙن سان گڏ آهي. ۽ جڏهن نڪتا

لِجَالُوْتَ وَجُنُوْدِهٖ قَالُوْا رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
جالوت ۽ ان جي لشڪر لاءِ چيائون اي رب اسان جا پرت اسان تي مضبوطي

وَّثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۵۰﴾ ؕ
۽ پختا ڪر پير اسان جا ۽ سوڀ ڏي اسان کي ڪافر قوم تي.

فَهَزَمُوْهُمْ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۙ۫ وَقَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ وَاٰتٰىهُ
پوءِ ڀڄايائون انهن کي الله جي حڪم سان ۽ ماري وڌو داؤد جالوت کي ۽ ڏني ان کي

اللّٰهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهٗ مِمَّا يَشَآءُ ؕ وَلَوْلَا
الله بادشاهي ۽ سياڻپ ۽ سيکاريائين ان کي جيڪي گهريائين ۽ جيڪڏهن نه هجي ها

دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ ۙ لَّفَسَدَتِ الْاَرْضُ
هٽائڻ الله جو ماڻهن کي، هڪڙن کي ٻين سان ته ضرور تباهه ٿي وڃي ها ملڪ

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۵۱﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ
پر الله مهربان آهي جهانن تي. اهي حڪم

اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۲۵۲﴾
الله جا آهن جو اسان پڙهي ٻڌايون ٿا توکي پوري طرح، ۽ بيشڪ تون رسولن مان آهين.

الناس 2.251 22.40

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۘ

اهي رسول پلو ڪيوسون انهن مان ھڪڙن کي ٻين تي

مِنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَ رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ؕ وَ

انهن مان ڪو آهي جنهن سان ڳالهايو الله ۽ مٿي ڪيائين انهن مان ڪن جا درجا ۽

اٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَ اَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ

ڏناسون عيسیٰ پٽ مريم کي چٽا معجزا ۽ طاقت ڏني سون ان کي روح

الْقُدُسِ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ مِنْ بَعْدِهِمْ

القدس سان، جيڪڏهن گهري ها الله ته نه وڙهن ها اهي جيڪي هئا رسولن بعد

مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا

هن کان پوءِ جو آيا انهن وٽ پڌرا حڪم پر اختلاف ڪيائون

فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ ؕ وَلَوْ شَآءَ

پوءِ انهن مان ڪنهن ايمان آندو ۽ انهن مان ڪنهن ڪفر ڪيو ، ۽ جيڪڏهن گهري ها

اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۫ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ﴿٢٥٣﴾

الله ته نه وڙهن ها ؛ پر الله ڪري ٿو اهو جيڪي اراده ٿو ڪري.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ

اي ايمان وارؤ! خرچ ڪريو ان مان جو رزق ڏنوسون توهان کي

قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّ

اڳي ان کان جو اچي اهڙو ڏينهن ناهي واپار جنهن ۾ ۽ نڪي دوستي ۽

لَا شَفَاعَةٌ ۗ وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۵۴﴾ اَللّٰهُ لَآ

نڪي سفارش، ۽ ڪافر ئي ظالم آهن. آهي الله، ناهي

اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّ

ڪوئي مالڪ مگر اهو سدا جيئرو بيهڪ ڏيندڙ، نه ٿي وٺي ان کي پنڪي ۽

لَا نَوْمٌ ۭ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ مَنْ

نڪي ننڊ، انهي جوئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ڪير

ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۭ يَعْلَمُ مَا

آهي اهو جو پارت ڪري ان وٽ بنا موڪل ان جي، ڄاڻي ٿو جيڪي

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَلَا يُحِيْطُوْنَ

انهن جي سامهون آهي ۽ جيڪي پٺيان اٿن، ۽ نه ٿا گهيرو ڪن

بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَاۗءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ

ڪنهن به شيءِ تي ان جي علم مان مگر ان تي جيڪي اهو گهري، ماپيو ڪرسيءَ ان جي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ وَلَا يَـــُٔـوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ

آسمانن ۽ زمين کي، ۽ نه ٿو ٿڪائي کيس سنڀالڻ انهن جو ۽ اهوئي

الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿۲۵۵﴾ لَآ اِكْرَاهَ فِي الدِّيْنِ ۣ قَدْ تَّبَيَّنَ

تمام مٿاهون سڀ کان وڏو آهي. ناهي مجبوري دين ۾، چٽو پڌري ٿي پئي

الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَيُؤْمِنْ

ڀلائي برائي کان. پوءِ جيڪو نه مڃي ڀي فرمان کي ۽ ايمان آڻي

بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ

الله تي تہ بيشڪ انهيءَ پڪڙيو ڪڙو مضبوط جو نا هي ڇڄڻ

لَهَا ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٥٦﴾ اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ان کي، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. الله مددگار آهي ايمان وارن جو

يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَالَّذِيْنَ

ڪڍي ٿو انهن کي اونداهين مان روشنيءَ ڏانهن، ۽ اهي

كَفَرُوْٓا اَوْلِيٰٓـُٔهُمُ الطَّاغُوْتُ ۙ يُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ

جن ڪفر ڪيو تن جا مددگار شيطان آهن ڪڍن ٿا انهن کي

النُّوْرِ اِلَى الظُّلُمٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ

روشنيءَ کان اونداهين ڏانهن، اهي جهنم وارا آهن، اهي

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥٧﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْ حَآجَّ اِبْرٰهٖمَ

ان ۾ هميشه رهندا - ڇا نہ ڏٺو تو انهيءَ ڏانهن جنهن تڪرار ڪيو ابراهيم سان

فِيْ رَبِّهٖٓ اَنْ اٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ ۘ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ

سندس پالڻهار بابت هن ڪري جو ڏني انکي الله بادشاهي، جڏهن چيس ابراهيم

رَبِّيَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۙ قَالَ اَنَا اُحْيٖ وَاُمِيْتُ ؕ

منهنجو رب اهو آهي جو جياري ٿو ۽ ماري ٿو هن چيو مان به جياريان ٿو ۽ ماريان ٿو م

قَالَ اِبْرٰهٖمُ فَاِنَّ اللّٰهَ يَاْتِيْ بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ

چيو ابراهيم تہ الله آڻي ٿو سج اوڀر کان

وقف لازم

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ

پوءِ آڻ تون ان کي اولهه کان پوءِ وائڙو ٿيو ڪافر ، ۽ الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ

راهه نه ٿو ڏيکاري ظالمن جي قوم کي . يا نه ڏٺو تو انهيءَ ڏانهن جو لنگهيو

قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ

هڪ ڳوٺ تان ۽ اهو ڏٺو پيو هو پنهنجن ڇتين تي ، چيائين ڪيئن

يُحْيِي هَٰذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ

جيارينديو هن کي الله انجي فنا ٿيڻ بعد ، پوءِ ماري ڇڏيو انکي الله سؤ

عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا

ورهيه پوءِ اٿاريائينس ، ۽ فرمايائين ڪيترو رهيو آهين، چيائين رهيس ڏينهن

أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ

يا ڪو حصو ڏينهن جو ، فرمايائين نه ڪو تون رهيو آهين هڪ سؤ ورهيه پوءِ نهار

إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَانظُرْ إِلَىٰ

پنهنجي کاڌي ۽ پيتي ڏانهن جو نه خراب ٿيو آهي ۽ ڏس پنهنجي

حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَانظُرْ إِلَى

گڏهه ڏانهن ، ۽ ڪرڻ گهرون ٿا توکي نشاني ماڻهن لاءِ ۽ نظر ڪر

الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا

هڏين ڏانهن ڪيئن ٿا کڻي جوڙيون انهن کي پوءِ ڍڪيون ٿا انهن تي گوشت پوءِ جڏهن

حضرت عزیر یا حضرت حزقیل یا کوئی بنی اسرائیل کا شخص ، واللہ اعلم
9.30
2:259 حزقیل
Ezek 37:1-14

تَبَيَّنَ لَهٗ ۙ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ

اهو ظاهر ٿيو ان لاءِ چيائين آءٌ يقين ڪريان ٿو بيشڪ الله هر شيءِ تي

قَدِيْرٌ ﴿٢٥٩﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِیْ كَيْفَ تُحْیِ

سگهه رکندڙ آهي. ۽ جڏهن چيو ابراهيم اي منهنجا رب! مونکي ڏيکار ته ڪيئن جيئرو ٿو ڪرين

الْمَوْتٰى ؕ قَالَ اَوَلَمْ تُؤْمِنْ ؕ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ

مُئلن کي؟ فرمايائين تون ويساهه نٿو ڪرين؟ چيائين هائو پر

لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِیْ ؕ قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ

جئن قرار وٺي دل منهنجي، فرمايائين وٺ چار عدد پکي

فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ

پوءِ هيراءِ انهن کي پاڻ ڏانهن وري ڪر هرهڪ جبل تي انهن مان

جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَاْتِيْنَكَ سَعْيًا ؕ وَاعْلَمْ اَنَّ

هڪڙو حصو پوءِ سڏ ڪر انهن کي ته ايندا تو ڏانهن ڊوڙندي، ۽ ڄاڻ ته بيشڪ

اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٦٠﴾ ع مَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ ع ٣٥ ٣

الله زبردست آهي حڪيم آهي. مثال انهن جو جيڪي خرچ ڪن ٿا پنهنجا مال

فِیْ سَبِيْلِ اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ

الله جي راهه ۾ مثال ان داڻي جي آهي جو ڄمائي ست سنگ

فِیْ كُلِّ سُنْۢبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ ؕ وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ لِمَنْ

هرهڪ سنگ ۾ هجن سؤ داڻا، ۽ الله ٻيڻو ڪري ٿو جنهن لاءِ

Genesis

261
274

275-281

Loan writing 282-283

Faith 284-286

يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٦١﴾ اَلَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ

گھري، ۽ الله وڏائيندڙ آهي ڄاڻندڙ آهي. جيڪي ماڻهو خرچ ڪن ٿا

اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُوْنَ مَآ اَنْفَقُوْا

مال پنهنجا الله جي راهه ۾ وري نه ٿا ڪن ڏيڻ پٺيان

مَنًّا وَّلَآ اَذًى ۙ لَّهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَ

ڪوٺو ۽ نڪي ايذاءُ انهن لاءِ اجر آهي سندن پالڻهار وٽ، ۽

لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ

ناهي ڊپ انهن تي ۽ نڪي اهي ڳڻتي ڪندا. جواب نرم ڏيڻ

وَّمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَّتْبَعُهَآ اَذًى ؕ وَ

۽ معاف ڪرڻ بهتر آهي اهڙيءَ خيرات کان جنهن جي پٺيان هجي ڏکوئڻ، ۽

اللّٰهُ غَنِيٌّ حَلِيْمٌ ﴿٢٦٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُبْطِلُوْا

الله شاهوڪار آهي سهندڙ آهي. اي ايمان وارؤ! نه وڃايو

صَدَقٰتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذٰى ۙ كَالَّذِيْ يُنْفِقُ مَالَهٗ

خيراتن پنهنجن کي ٽوري ٽاڪڻ ۽ ايذاءُ ڏيڻ سان انهيءَ وانگر جيڪو خرچ ڪري ٿو پنهنجو مال

رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ

ڏيکاءَ ماڻهن لاءِ ۽ نه ٿو ويساهه ڪري الله تي ۽ ڏينهن پوئين تي،

فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهٗ

پوءِ انجو مثال آهي جهڙو لسو پٿر جنهن تي مٽي هجي پوءِ وسيو ان تي

وَابِلٌ فَتَرَكَهٗ صَلْدًا ۭ لَا يَقْدِرُوْنَ عَلٰي شَيْءٍ مِّمَّا

وڏ ڦڙو پوءِ ڪري ڇڏيائين انکي سخت صاف، اهي نہ ٿا هٿ ڪري سگهن ڪا شيءِ ان مان جو

كَسَبُوْا ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٦٤﴾ وَمَثَلُ

ڪمايائون، ۽ الله نہ ٿو راهہ ڏيکاري ڪافرن کي. ۽ مثال

الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاۗءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَ

انهن جو جيڪي خرچ ڪن ٿا مال پنهنجا گهرندي خوشنودي الله جي ۽

تَثْبِيْتًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۢ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا

يقين ظاهر ڪرڻ لاءِ پنهنجي طرفان ان باغ جهڙو آهي جو ڏڙي ۾ هجي وسي جنهن تي

وَابِلٌ فَاٰتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ ۚ فَاِنْ لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ

وڏ ڦڙو پوءِ آڻي پنهنجا ميوا ٻيڻا ڪري، پوءِ جي نہ پيو ان تي وڏ ڦڙو

فَطَلٌّ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٦٥﴾ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ

تہ پوءِ سنهي بوند، ۽ الله توهان جي ڪمن کي ڏسندڙ آهي. ڇا چاهي ٿو توهان مان ڪوئي تہ

تَكُوْنَ لَهٗ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ تَجْرِيْ مِنْ

هجي ان کي باغ کجين ۽ انگورن جو وهن پيون

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ

ان جي هيٺان واهيون انهي لاءِ تنهن ۾ آهن هر قسم جا ميوا ۽ پهتي ان کي

الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاۗءُ ښ فَاَصَابَهَآ اِعْصَارٌ فِيْهِ

ڪراڙپ ۽ انکي ٻار آهن ڪمزور، پوءِ اچي پوي ان باغ تي واچوڙو جنهن ۾

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ

هجي باهه پوءِ اهو سڙي وڃي، اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله اوهان لاءِ آيتون ته من توهان

تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٦٦﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْفِقُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ

سوچ ڪريو. اي ايمان وارو! خرچ ڪريو ڪجھ پاڪ شيون

مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ اَخْرَجْنَا لَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ ص وَلَا

پنهنجي ڪمائي مان ۽ ڪجھ ان مان جيڪي ڪڍيوسون توهان لاءِ زمين مان ۽ نه

تَيَمَّمُوا الْخَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُوْنَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيْهِ

نيت ڪريو گندي شيءِ جي جوان مان خرچ ڪريو هوڏانهن پاڻ ناهيو وٺندڙ ان کي

اِلَّآ اَنْ تُغْمِضُوْا فِيْهِ ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿٢٦٧﴾

سواءِ اکين ٻوٽڻ جي ان ۾ ۽ يقين ڪريو ته الله بي پرواهه ساراهيل آهي.

اَلشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَآءِ ج وَاللّٰهُ

شيطان ڏيجاري ٿو توهانکي سڃائيءَ کان ۽ حڪم ڪري ٿو گناهه جو ۽ الله

يَعِدُكُمْ مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٦٨﴾ صلے لاج

وعدو ڏئي ٿو توهانکي پنهنجي بخشش ۽ مهرباني جو ۽ الله ڪشادگي ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي.

يُّؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَّشَآءُ ج وَمَنْ يُّؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ

ڏئي ٿو دانائي جنهن کي گهري، ۽ جنهن کي ڏني وئي دانائي ته بيشڪ

اُوْتِيَ خَيْرًا كَثِيْرًا ؕ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾ وَمَا

مليو انکي ڀلائي گهڻي، ۽ نه ٿا سمجهن انکي مگر مغز وارا. ۽ جيڪا

أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ

ڏيوتا ڪائي خيرات يا باسيوتا ڪا باس تبيشڪ الله

يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ

جاڻي ٿو ان کي ۽ ناهي ڏوهارين جو ڪوئي مددگار. جيڪڏهن ظاهر ڪريو ٿا خيراتون

فَنِعِمَّا هِيَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ

ته اها واهه ڀلي آهي، ۽ جيڪڏهن ان کي لڪائي ۽ ڏيو ٿا محتاجن کي ته اهو

خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا

بهتر آهي توهان لاءِ ۽ لاهيندو توهان کان ڪي گناه توهان جا ۽ الله

تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَٰكِنَّ

توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي. نه آهي تو تي رستو ڏيکارڻ انهن کي پر

اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا مِنْ خَيْرٍ

الله راهه تي آڻي ٿو جنهن کي گهري، ۽ جيڪي ڏيو ٿا ڪا خيرات

فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۚ

پوءِ پنهنجي لاءِ اٿوَ، ۽ نه ٿا خرچ ڪريو مگر الله جي رضا گهرڻ لاءِ،

وَمَا تُنفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا

۽ جيڪي ڏيو ٿا ڪا خيرات پوري ڏني ويندي توهان کي ۽ توهان کي نه

تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

نقصان ڏنو ويندو. آهي غريبن لاءِ جيڪي بند ٿيل آهن الله جي راهه ۾

لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ

نہ ٿا هلي سگهن سفر لاءِ ملڪ ۾ ڀانئي ٿو انهن کي

الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ

بي خبر آسودو سوال کان پرهيز سبب، تون سڃاڻندين انهن کي سندن نموني مان

لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ

نہ ٿا سوال ڪن ماڻهن کان چنبڙي ڪري، ۽ جيڪي ڏيو ٿا ڪا خيرات

فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ

پوءِ بيشڪ الله انکي ڄاڻندڙ آهي. جيڪي خرچ ٿا ڪن پنهنجا مال

بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ

رات جو ۽ ڏينهن جو لڪائي ۽ پڌرو ڪري پوءِ انهن لاءِ اجورو آهي سندن

رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾ الَّذِينَ

پالڻهار وٽ، ۽ نہ آهي ڪو ڊپ تن تي ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. جيڪي

يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي

کائن ٿا وياج نہ اٿندا آهن مگر جيئن اٿي ٿو اهو جنهن کي

يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا

موڳو ڪندو آهي شيطان اثر ڪان، اهو هن ڪري جو چيائون

إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ

تہ واپار آهي جهڙو وياج، هوڏانهن حلال ڪيو الله واپار کي ۽ حرام ڪيائين

الرِّبٰوا ۗ فَمَنْ جَآءَهٗ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ فَانْتَهٰى
ويا ج کي، پوءِ جنهن وٽ آئي نصيحت سندس پالڻهار کان پوءِ بس ڪري ويو
فَلَهٗ مَا سَلَفَ ۗ وَاَمْرُهٗۤ اِلَى اللّٰهِ ۗ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰٓئِكَ
پوءِ ان لاءِ آهي جو گذري ويو، ۽ انجو ڪم آهي الله جي حوالي، ۽ جيڪي ڦريا ته اهي
اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۲۷۵﴾ يَمْحَقُ اللّٰهُ
دوزخي آهن، اهي ان ۾ هميشه رهندا. ناس ڪري ٿو الله
الرِّبٰوا وَيُرْبِى الصَّدَقٰتِ ۗ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ
ويا ج کي ۽ وڌائي ٿو خيراتن کي، ۽ الله نه ٿو پسند ڪري هر بي شڪر
اَثِيْمٍ ﴿۲۷۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ
ڏوهاريءَ کي. يقينن جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا ۽
اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ
پڙهيائون نماز ۽ ڏنائون زڪوات انهن لاءِ اجر آهي سندن پالڻهار وٽ،
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۲۷۷﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
۽ نه آهي ڊپ تن کي ۽ نه ڪي اُهي ڏکارا ٿيندا. اي
اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا بَقِىَ مِنَ الرِّبٰوٓا اِنْ كُنْتُمْ
ايمان وارو لحاظ ڪريو الله جو ۽ ڇڏي ڏيو جيڪي رهجي ويو ڪجهه ويا ج جيڪڏهن آهيو
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۲۷۸﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰهِ
ايمان وارا. پوءِ جيڪڏهن اوهين نه ڪيو ته خبردار ٿيو جنگ کان جا آهي الله

وَرَسُوْلِهٖ ۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوْسُ اَمْوَالِكُمْ ۚ لَا

۽ ان جي رسول سان، ۽ جيڪڏهن توبهه ڪيو ته پوءِ توهان لاءِ آهي موڙي توهان جي مالن جي، نه

تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٢٧٩﴾ وَاِنْ كَانَ ذُوْ عُسْرَةٍ

ظلم ڪندؤ توهان ۽ نه ظلم ٿيندو توهان تي، ۽ جيڪڏهن اهو آهي سُڃو

فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ ۭ وَاَنْ تَصَدَّقُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ

ته ڍر ڏيڻي آهي آسودگيءَ تائين، ۽ بخشڻ توهان جو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن

كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوْا يَوْمًا تُرْجَعُوْنَ فِيْهِ اِلَى

سمجهو ٿا. ۽ ڊڄو ان ڏينهن کان جو موٽايا ويندؤ ان ۾

اللّٰهِ ۣ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا

الله ڏانهن، پوءِ پورو ڏنو ويندو هر هڪ کي جيڪي ڪمايائين ۽ اهي نه

يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٨١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ ع ٣٨ ٨ ٦

نقصان ڏنا ويندا. اي ايمان وارو! جيڪڏهن ڏيو وٺو پاڻ ۾ قرض

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوْهُ ۭ وَلْيَكْتُبْ بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ

مُدت مقرر تائين ته لکو انهيءَ کي، ۽ لکي توهان جي وچ ۾ ڪو لکندڙ

بِالْعَدْلِ ۠ وَلَا يَاْبَ كَاتِبٌ اَنْ يَّكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ

انصاف سان ۽ نه انڪار ڪري ڪو به لکندڙ لکڻ کان جيئن سيکاريو انکي

اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْ ۚ وَلْيُمْلِلِ الَّذِيْ عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ

الله تيئن لکڻ گهرجيس، ۽ لکرائي اهو جنهن تي آهي قرض ۽ ڊڄڻ گهرجيس

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

اللّٰهَ رَبَّهٗ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔا ؕ فَاِنْ كَانَ الَّذِيْ

الله پنھنجي رب کان ڊڄي نہ گھٽائي ان مان ڪجھ بہ، پوءِ جيڪڏھن ھجي اھو

عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيْهًا اَوْ ضَعِيْفًا اَوْ لَا يَسْتَطِيْعُ اَنْ يُّمِلَّ

جنھن تي آھي قرض ابوجھ يا ڪمزور يا نہ تہ سگھي لکرائڻ

هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهٗ بِالْعَدْلِ ؕ وَاسْتَشْهِدُوْا شَهِيْدَيْنِ

اھو پاڻ پوءِ بہ لکرائي انجو سنڀاليندڙ انصاف سان، ۽ ڪريو ٻہ گواھ ٻن شاھدن کي

مِنْ رِّجَالِكُمْ ۚ فَاِنْ لَّمْ يَكُوْنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَّ

پنھنجي مردن مان، پوءِ جيڪڏھن نہ ھجن ٻہ مرد تہ پوءِ ھڪ مرد ۽

امْرَاَتٰنِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَآءِ اَنْ تَضِلَّ

ٻہ مايون جن کي پسند ڪريو ٿا شاھدن مان متان ڀُلجي

اِحْدٰىهُمَا فَتُذَكِّرَ اِحْدٰىهُمَا الْاُخْرٰى ؕ وَلَا يَاْبَ

ٻنھي مان ڪائي تہ پوءِ ياد ڏياري ھڪڙي ٻي کي، ۽ نہ انڪار ڪن

الشُّهَدَآءُ اِذَا مَا دُعُوْا ؕ وَلَا تَسْـَٔمُوْٓا اَنْ تَكْتُبُوْهُ صَغِيْرًا

شاھد جڏھن بہ سڏيا وڃن، ۽ نہ سُستي ڪريو انجي لکڻ کان ننڍو ھجي

اَوْ كَبِيْرًا اِلٰٓى اَجَلِهٖ ؕ ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ

يا گھڻو انجي وعدي تائين، اھو اٿو وڌيڪ انصاف الله وٽ ۽ وڌيڪ سڌو

لِلشَّهَادَةِ وَاَدْنٰٓى اَلَّا تَرْتَابُوْٓا اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً

شاھدي لاءِ ۽ تمام سولو آھي جئن شڪ نہ ڪريو پر جي ھجي واپار

حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ

روبرو جنهن کي ڏيو وٺو ٿا پاڻ ۾ پوءِ نه آهي توهان تي ڪو ڏوهه

اَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَاَشْهِدُوٓا اِذَا تَبَايَعْتُمْ ۖ وَلَا يُضَآرَّ

جو نه لکو ان کي ، ۽ شاهد ڪريو جڏهن سودو ڪريو ٿا پاڻ ۾ ۽ نه نقصان پهچايو وڃي

كَاتِبٌ وَّلَا شَهِيدٌ ۚ وَاِنْ تَفْعَلُوا فَاِنَّهٗ فُسُوقٌۢ

لکندڙ کي ۽ نه شاهد کي ، ۽ جيڪڏهن ائين ڪندؤ ته پوءِ اهو گناهه آهي

بِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۗ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ ۗ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

توهان تي ، ۽ ڊڄو الله کان ، ۽ سيکاري ٿو توهان کي الله ، ۽ الله هر شيءِ کي

عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ عَلٰى سَفَرٍ وَّلَمْ تَجِدُوا

ڄاڻندڙ آهي . ۽ جيڪڏهن هجو توهان سفر تي ۽ نه لهو

كَاتِبًا فَرِهٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۗ فَاِنْ اَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا

ڪنهن لکندڙ کي ته پوءِ گروي شيءِ قبضي هجي ، پوءِ جيڪڏهن ڀروسو ڪري توهان مان ڪو ڪنهن تي

فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهٗ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ ۗ

ته پوءِ ادا ڪري اهو جنهن تي ڀروسو ڪيو ويو پنهنجي امانت کي ۽ ڪيس ڊڄڻ کپي الله پنهنجي رب کان ،

وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۗ وَمَنْ يَّكْتُمْهَا فَاِنَّهٗٓ اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ۗ

۽ نه لڪائيجو شاهدي کي ، ۽ جيڪو لڪائيندو ان کي ته اهو آهي ڏوهاري دل جو .

٣٩ ع ٢ ٧ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

۽ الله توهان جي ڪئي کي خوب ڄاڻندڙ آهي . الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي

وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ

۽ جو زمين ۾ آهي، ۽ جيڪڏهن ظاهر ڪندؤ جيڪي دلين ۾ اٿوَ يا لڪائيندؤ ان کي

يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ

حساب ڪندو توهان سان انهيءَ جو الله، پوءِ بخشيندو جنهن کي گهري ۽ عذاب ڪندو

مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ آمَنَ

جنهن کي گهري، ۽ الله هر شيءِ تي قادر آهي. ايمان آندو

الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ

رسول انهيءَ تي جو لاٿو ويو ان تي سندس رب جي طرفان ۽ مومن پڻ، سڀني

آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ

ايمان آندو الله تي ۽ انجي ملائڪن تي ۽ انجي ڪتابن تي ۽ انجي رسولن تي، نه ٿا فرق ڪريون

بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ

ڪنهن به هڪڙي ۾ سندس رسولن مان، ۽ چيائون ٻڌوسون ۽ مڃيوسون تنهنجي بخشش (گهرجي)

رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ

اي اسان جا رب ۽ توڏانهن ئي موٽڻو آهي. نه ٿو تڪليف ڏئي الله ڪنهن نفس کي مگر سندس وس آهر،

لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا

ان لاءِ آهي جيڪي ڪمايائين ۽ انجي مٿان آهي جيڪي ڪيائين، اي اسان جا رب نه وٺ ڪر اسان کي

إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا

جيڪڏهن ڪا وسر ڪريون يا چُڪ ڪريون، اي اسان جا رب نه رک اسان تي ڳرو بار

2.285
4.136

كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا

جهڙو رکيو تو انهن تي جيڪي اسان کان اڳ هئا، اي اسان جا رب نه کڻاءِ اسان کي

مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ عَنَّا ۗ وَاغْفِرْ لَنَا ۗ وَ

اهڙو بار جنهن جي آهي طاقت اسان کي ان جي، ۽ معاف ڪر اسان کي ۽ بخش اسان کي ۽

ارْحَمْنَا ۗ اَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٨٦﴾

ع ۴۰ ۸

ٻاجهه ڪر اسان تي تون اسان جو سائين آهين پوءِ مدد ڪر اسان جي ڪافر قوم تي .

سُوْرَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَا اٰيَةٍ وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سورت آل عمران مدني آهي ۽ اها ٻه سؤ آيتون ۽ ويهه رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان .

الٓمّٓ ﴿١﴾ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ

الٓمّٓ . الله ناهي ڪوئي عبادت جي لائق الله کانسواءِ اهو جيئرو سگهارو آهي . لاٿائين

عَلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَ

تو تي ڪتاب حق سان ثابت ڪندڙ اڳين ڪتابن کي ۽

اَنْزَلَ التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ﴿٣﴾ مِنْ قَبْلُ هُدًى

لاٿائين توريت ۽ انجيل . ان کان اڳ ۾ هدايت ڪندڙ

لِّلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۗ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ

ماڻهن لاءِ ۽ نازل ڪيائين فرقان کي ، يقينن جن نه مڃيون آيتون

اللهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤﴾

الله جون انهن لاءِ عذاب سخت آهي، ۽ الله زبردست آهي بدلو وٺندڙ آهي.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي

بيشڪ الله نٿي ڳجهي رهي انهيءَ تي ڪا شيءِ زمين ۾ ۽ نڪي

السَّمَاءِ ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ

آسمان ۾. اهوئي آهي جو شڪل ڏئي ٿو توهان کي پيٽن ۾ جيئن چاهي،

لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ

ناهي ڪوئي مالڪ انهيءَ کان سواءِ اهو زبردست ڏاهو آهي. اهوئي آهي جنهن نازل ڪيو

عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ

تو تي قرآن ان جون ڪي آيتون چٽيون آهن اهي ڪتاب جو اصل آهن

وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۖ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ

۽ ٻيون مونجهاري واريون، پوءِ اهي جن جي دلين ۾ ڪوٽ آهي

فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ

پوءِ ڪڍ لڳن ٿا انڪي جا مُنجهائيءَ تي ان مان فتني وجهڻ لاءِ ۽ طلب ڪرڻ لاءِ

تَأْوِيلِهِ ۗ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَالرَّاسِخُونَ

انجي مطلب کي، حالانڪ نٿو ڄاڻي ڪوئي ان جو ارٿ الله کانسواءِ ۽ مضبوط

فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۗ وَ

علم وارا چون ٿا مڃيون ٿا اسان انکي سمورو اسانجي رب طرفان آهي، ۽

مَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوْبَنَا

ڌيا سمجهن مگر عقل وارا. اي رب اسانجا نه موڙ دليون اسانجون

بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً ج

هن کان پوءِ جو هدايت ڪئي تو اسانکي ۽ ڏي اسانکي پنهنجي طرفان رحمت،

اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَا اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ

بيشڪ تون ئي ڏيندڙ آهين. اي رب اسانجا بيشڪ تون ئي گڏ ڪندڙ آهين ماڻهن کي

لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ط اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿٩﴾ ع

ان ڏينهن تاهي ڪو شڪ جنهن ۾، بيشڪ الله نه ٿو ڦيرائي وعدو.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ

بيشڪ جن ماڻهن ڪفر ڪيو هرگز نه فائدو ڏيندو انهن کي سندن مال ۽ نه

اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًا ط وَاُولٰٓئِكَ هُمْ وَقُوْدُ النَّارِ ﴿١٠﴾

سندن اولاد الله وٽ ڪجهه به ۽ اهي ئي آهن باهه جو ٻارڻ.

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ لا وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ط كَذَّبُوْا

جهڙو حال ٿيو فرعون وارن جو ۽ انهن کان اڳين جو، ڪوڙو ڪيائون

بِاٰيٰتِنَا ج فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ط وَاللّٰهُ شَدِيْدُ

اسانجي آيتن کي پوءِ پڪڙيو انهن کي الله سندن گناهن تي. ۽ الله سخت

الْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَتُغْلَبُوْنَ وَتُحْشَرُوْنَ

عذاب ڪندڙ آهي. چئو انهن کي جن ڪفر ڪيو اجهو هيٺا ٿيندؤ ۽ هڪليا ويندؤ

إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ

دوزخ ڏانهن، ۽ اهو بروماڳ آهي. ٿي آهي توهان لاءِ علامت

فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ

ٻن ٽولن ۾ جي ٽڪريا پاڻ ۾ هڪ ٽولو وڙهي پيو الله جي راهه ۾ ۽

أُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ وَ

ٻيا هئا ڪافر جن کي ڏسن پيا پاڻ کان ٻيڻو اکين ڏٺو ۽

اللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً

الله پٺڀرائي ڪندو آهي پنهنجي مدد سان جنهن کي گهري، بيشڪ ان ۾ عبرت آهي

لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ

اکين وارن لاءِ . سينگاري پئي ماڻهن لاءِ محبت مزن ونڻ جي

مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنطَرَةِ مِنَ

عورتن ۽ پٽن ۽ گهڻي مال گڏ ڪيل مان

الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ

سون ۽ چاندي ۽ گهوڙن بيلن ۽ چوپاين جانورن

وَالْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَاللَّهُ عِندَهُ

۽ پوکن مان، اهو سامان دنيا جي حياتي جو آهي ۽ الله وٽ ٿي

حُسْنُ الْمَآبِ ﴿١٤﴾ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْ ۚ

سٺو موٽڻ آهي. چئو ڇا آءٌ ٻڌايان توهان کي بهتر انهيءَ کان؟

لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ

پرهيزگارن لاءِ سندن پالڻهار وٽ باغ آهن وهن ٿيون

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّ

انهن جي هيٺان واهيون سدائين هوندا ان ۾ ۽ نالون پاڪ ۽

رِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ۚ ﴿١٥﴾ اَلَّذِيْنَ

راضپو الله جو ۽ الله نظر ڪندڙ آهي ٻانهن تي. جيڪي

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ

چون ٿا اي رب اسانجا اسان ايمان آندوسون پوءِ بخش اسانکي گناه اسانجا ۽ بچاءِ اسانکي عذاب

النَّارِ ۚ ﴿١٦﴾ اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَ

باهه جي کان. اهي صبر وارا ۽ سچا ۽ عبادت ڪندڙ ۽

الْمُنْفِقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ

خيرات ڪندڙ آهن ۽ گناه بخشائيندڙ آسر ويل. شاهدي ڏني

اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ

الله هي ته ناهي ڪو عبادت جي لائق سواءِ ان جي ۽ پڻ ملائڪن ۽ علم وارن

قَآئِمًۢا بِالْقِسْطِ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ؕ ﴿١٨﴾

اهو انصاف وارو آهي. ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مگر اهو زبردست حڪمت وارو.

اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ

بيشڪ دين الله وٽ اسلام ئي آهي. ۽ نه اختلاف ڪيو

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ
انهن جن کي مليو ڪتاب مگر ان کان پوءِ جو آيو انهن وٽ علم

بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَإِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ
ضد ڪندي پاڻ ۾، ۽ جيڪو انڪار ڪندو الله جي آيتن جو ته بيشڪ الله جلد

الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ
حساب ڪندڙ آهي. پوءِ جيڪڏهن جهڳڙو ڪن توسان تون چؤ مون جهڪايو منهن پنهنجو

لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ۗ وَقُلْ لِّلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ وَ
الله لاءِ ۽ انهيءَ به جيڪو تابع ٿيو منهنجو، ۽ چؤ انهن اهل ڪتاب کي ۽

الْأُمِّيّٖنَ ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَإِنْ
اڻ پڙهيلن کي ڇا توهان اسلام آندو آهي؟ پوءِ جي اسلام آندائون ته هدايت وارا ٿيا ۽ جيڪڏهن

تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ ع ١١ ١٠
منهن موڙيائون ته رڳو تو تي آهي پيغام پهچائڻ، ۽ الله ڏسندڙ آهي ٻانهن کي.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيّٖنَ
بيشڪ جيڪي ڪفر ڪن ٿا الله جي آيتن جو ۽ قتل ڪن ٿا نبين کي

بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ
ناحق ۽ قتل ڪن ٿا انهن کي جيڪي امر ڪن ٿا انصاف جو

مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُولٰٓئِكَ
کي ماڻهو پوءِ خبر ڏاءِ انهن کي عذاب دردناڪ جي. اِهي

الَّذِيْنَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَ

اُهي آهن جو بيڪار ٿيا عمل انهن جا دنيا ۽ آخرت ۾ ۽

مَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا

نه آهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار. ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏانهن جنڪي مليو

نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتٰبِ اللّٰهِ

ڀاڱو ڪتاب جو سڏجي ٿو انهن کي الله جي ڪتاب ڏانهن

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ

ته فيصلو ڪري انهن ۾ پوءِ ڦري وڃي ٿو هڪ ٽولو انهن مان ۽ اهي

مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ

منهن موڙيندڙ آهن. اهو ان ڪري جو چيائون ته هرگز نه پهچندي اسان کي باه

اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ص وَّغَرَّهُمْ فِيْ دِيْنِهِمْ

مگر ڪي ڏينهن ڳاڻوان ۽ ٺڳيو انهن کي سندن دين ۾

مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا

انهيءَ ٺاهه ٺاهن. پوءِ ڪيئن ڪندا جڏهن گڏ ڪنداسون ڪين ان ڏينهن جو نه آهي

رَيْبَ فِيْهِ قف وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ

شڪ انهيءَ ۾، ۽ پورو ملندو هر نفس کي جيڪي ڪمايائين ۽ اهي

لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي

ظلم نه ڪيا ويندا. چؤ اي الله مالڪ ملڪ جا تون ڏئين ٿو

الْمُلْكَ مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ ز وَ

بادشاهي جنهنکي گهرين ۽ کسين ٿو بادشاهي جنهن کان گهرين، ۽

تُعِزُّ مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ ط بِيَدِكَ الْخَيْرُ ط

عزت ڏئين ٿو جنهنکي گهرين ۽ خوار ڪرين ٿو جنهنکي گهرين، تنهنجي هٿ ۾ آهي ڀلائي،

اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۲۶﴾ تُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ

بيشڪ تون سڀ شيءِ تي وس وارو آهين. تون داخل ڪرين ٿو رات کي ڏينهن ۾

وَتُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَیَّ مِنَ الْمَيِّتِ

۽ داخل ڪرين ٿو ڏينهن کي رات ۾ ۽ ڪڍين ٿو جيئري کي مئل کان

وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَیِّ ز وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ بِغَيْرِ

۽ ڪڍين ٿو مئل کي جيئري مان ۽ روزي رسائين ٿو جنهنکي چاهين بي

حِسَابٍ ﴿۲۷﴾ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ

شمار. نه وٺن مسلمان ڪافرن کي دوست ڪري

مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ج وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ

مسلمانن کان سواءِ، ۽ جيڪو ڪندو ائين پوءِ ناهي اهو

مِنَ اللّٰهِ فِیْ شَیْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰىةً ط وَ

الله کان ڪنهن شيءِ تي مگر جو ڪيو توهان انهن کان ڪو بچاءُ، ۽

يُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ط وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿۲۸﴾ قُلْ

ڊيڄاري ٿو توهانکي الله پاڻ کان، ۽ الله ڏانهن ئي موٽڻ آهي. ٻڌاءِ

إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللَّهُ

جيڪڏهن لڪائيندؤ ڪا ڳالهه پنهنجي اندرجي يا اهاظاهرڪندؤ ته ڄاڻي ٿو انکي الله،

وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ

۽ ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ الله

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ

هر شيءِ تي قادر آهي. جنهن ڏينهن لهندو هر نفس

مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا ۛ وَمَا عَمِلَتْ مِنْ

جا ڪيائين ڪا چڱائي پنهنجي آڏو ۽ جا ڪيائين ڪا

سُوءٍ ۛ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا ۗ وَ

برائي، چاهيندو جيڪر هجي ها سندس ۽ انهي (يعني برائي) جي وچ ۾ فاصلو پرانهون، ۽

يُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ ع

ڊيڄاري ٿو توهان کي الله پاڻ کان، ۽ الله گهڻو نرمي ڪندڙ آهي ٻانهن تي.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ

چؤ جيڪڏهن توهان سڪ رکو ٿا الله جي پوءِ تابعداري ڪريو منهنجي محبت ڪندو توهان سان

اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾

الله ۽ معاف ڪندو اوهانکي اوهان جا گناهه، ۽ الله بخشيندڙ مهربان آهي.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا

چؤ حڪم مڃو الله ۽ رسول جو، پوءِ جيڪڏهن ڦري ويا ته الله نه

يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰۤى اٰدَمَ وَ نُوْحًا

تو پسند ڪري ڪافرن کي. بيشڪ الله چونڊيو آدم ۽ نوح

وَّ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَ اٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٣﴾

۽ ابراهيم جي اولاد ۽ عمران جي اولاد کي ساري جهانن تي.

ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنْۢ بَعْضٍ ؕ وَ اللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٤﴾

جو اولاد آهن ڪي انهن مان ڪن جي، ۽ الله ٻُڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّىْ نَذَرْتُ لَكَ

جڏهن چيو عورت عمران جي اي رب مون باسيو آهي تو لاءِ

مَا فِىْ بَطْنِىْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ

جو منهنجي پيٽ ۾ آهي نجوڪري پوءِ قبول ڪر مون کان، بيشڪ تون ئي ٻڌندڙ

الْعَلِيْمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّىْ وَضَعْتُهَاۤ

ڄاڻندڙ آهين، پوءِ جڏهن ڄڻيائين ان کي چيائين منهنجا رب مون ڄڻي آهي اها

اُنْثٰى ؕ وَ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ ؕ وَ لَيْسَ الذَّكَرُ

ڇوڪري، ۽ الله ڀلي ڄاڻندڙ آهي جنهن کي ڄڻيائين، ۽ ناهي پُٽ

كَالْاُنْثٰى ۚ وَ اِنِّىْ سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَ اِنِّىْۤ اُعِيْذُهَا

ڌيءُ جهڙو، ۽ مون نالو رکيو ان جو مريم ۽ آءٌ پناهه ڏيان ٿي ان لاءِ

بِكَ وَ ذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا

تنهنجي ۽ ان جي اولاد لاءِ شيطان تڙيل کان. پوءِ ورتو ان کي

رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّ اَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ وَّ
سندس رب ونئڻ سهڻو ۽ پاليائين انکي پالڻ سٺو ۽

كَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۚ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ ۙ
سنڀاليندڙ ڪيائين ان جو زڪريا، جڏهن به ايندو هو ان وٽ زڪريا حجري ۾

وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ۗ
ته لهندو هو ان وٽ رزق، چيائين اي مريم ڪٿان آيو توکي هي؟

قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ
چيائين اهو الله وٽان آهي، بيشڪ الله رزق ڏئي ٿو جنهن کي

يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهٗ ۚ
گهري بي حساب. اُتي ئي دعا گهري زڪريا پنهنجي رب کان،

قَالَ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ
چيائين اي رب ڏي مون کي پنهنجي طرفان ڪا اولاد چڱي،

اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ
بيشڪ تون ئي دعا ٻڌندڙ آهين. پوءِ سڏيو انکي ملائڪن ۽ ان بيٺي

يُّصَلِّيْ فِي الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى
نماز پڙهي حجري ۾ ته الله خوشخبري ٿو ڏئي توکي يحيٰ جي

مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَّحَصُوْرًا وَّ
اهو سچو ڪندڙ هوندو امر الله جي کي ۽ سردار ۽ ستي جتي هوندو ۽

نَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ

نبي سڳورو هوندو. چيائين اي رب ڪيئن ٿيندو مون کي

غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ۭ قَالَ

ٻار هوڏانهن پهتي آهي مون کي ڪراتپ ۽ منهنجي عورت سنڍ آهي. فرمايائين

كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ

ائين ئي الله ڪندو آهي جيڪي چاهي. چيائين اي رب! ڪر

لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ

منهنجي لاءِ ڪا نشاني، فرمايائين نشاني اٿيئي ته ڳالهائيندين ماڻهن سان ٽي ڏينهن

اِلَّا رَمْزًا ۭ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ

اشاري ڌاران، ۽ ذڪر ڪر پنهنجي رب جو گهڻو ۽ تسبيح پڙهه شام

وَالْاِبْكَارِ ﴿٤١﴾ وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰۗىِٕكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ

۽ صبح جو. ۽ (ياد ڪر) جڏهن چيو ملائڪن اي مريم بيشڪ

اللّٰهَ اصْطَفٰىكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰىكِ عَلٰي نِسَاۗءِ

الله چونڊيو توکي ۽ پاڪ ڪيو توکي ۽ چونڊيائين توکي عورتن

الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٢﴾ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ وَاسْجُدِيْ وَ

جهان وارين تي. اي مريم! ٻانهپ ڪر پنهنجي رب جي ۽ سجدو ڪر ۽

ارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَاۗءِ الْغَيْبِ

رڪوع ڪر رڪوع ڪندڙن سان. اهي ڳالهيون ڳجهه جون آهن

نُوۡحِيۡهِ اِلَيۡكَ ؕ وَمَا كُنۡتَ لَدَيۡهِمۡ اِذۡ يُلۡقُوۡنَ

موڪليون ٿا اهي تو ڏانهن، ۽ ڪونه هئين تون انهن وٽ جڏهن وجهي رهيا هئا

اَقۡلَامَهُمۡ اَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ ۖ وَمَا كُنۡتَ لَدَيۡهِمۡ

پنهنجا قلم ته ڪير انهن مان سنڀالي مريم کي ۽ ڪونه هئين تون انهن وٽ

اِذۡ يَخۡتَصِمُوۡنَ ﴿٤٤﴾ اِذۡ قَالَتِ الۡمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرۡيَمُ اِنَّ

جڏهن جهڳڙو ٿي ڪيائون. (ياد ڪر) جڏهن چيو ملائڪن اي مريم! بيشڪ

اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنۡهُ ۖ اسۡمُهُ الۡمَسِيۡحُ عِيۡسَى

الله خوشخبري ڏئي ٿو توکي هڪ امر جي پنهنجي طرفان جنهن جو نالو آهي مسيح عيسیٰ

ابۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيۡهًا فِى الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ وَمِنَ

پٽ مريم مهاندو مڙس دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ ۽ الله کي

الۡمُقَرَّبِيۡنَ ﴿٤٥﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِى الۡمَهۡدِ وَكَهۡلًا وَّ

ويجهو هوندو. ۽ ڳالهائيندو ماڻهن سان پينگهي ۾ ۽ ڪرڙو ٿي ۽

مِنَ الصّٰلِحِيۡنَ ﴿٤٦﴾ قَالَتۡ رَبِّ اَنّٰى يَكُوۡنُ لِىۡ وَلَدٌ

هوندو ڀلارن مان. چيائين اي رب! ڪيئن ٿيندو مونکي ٻار

وَّلَمۡ يَمۡسَسۡنِىۡ بَشَرٌ ؕ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخۡلُقُ مَا

حالانڪ نه هٿ لاتو آهي مون کي ڪنهن ماڻهو ۾ فرمايائين ائين ئي الله پيدا ڪندو آهي جيڪي

يَشَآءُ ؕ اِذَا قَضٰٓى اَمۡرًا فَاِنَّمَا يَقُوۡلُ لَهٗ كُنۡ فَيَكُوۡنُ ﴿٤٧﴾

چاهي، جڏهن فيصلو ڪري ٿو ڪنهن ڪم جو ته رڳو چوي ٿو انکي ٿي ۽ ته ٿي پوي ٿو.

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ﴿٤٨﴾ ج

۽ سيکاريندو انکي ڪتاب ۽ دانائي ۽ تورات ۽ انجيل.

وَرَسُوْلًا اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ اَنِّيْ قَدْ جِئْتُكُمْ

۽ ڪندو انکي رسول بني اسرائيل ڏانهن، (چوندو) بيشڪ مون آندي توهان لاءِ

بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ اَنِّيْٓ اَخْلُقُ لَكُمْ مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ

نشاني توهان جي رب کان، ته آءٌ ناهيندس توهان لاءِ مٽيءَ مان شڪل

الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ طَيْرًا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَ

پکيءَ جي پوءِ ڦوڪ ڏيندم ان ۾ ته ٿي پوندو اُڏندڙ الله جي حڪم سان، ۽

اُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْيِ الْمَوْتٰى بِاِذْنِ

ڇُٽائيندس انڌي ۽ ڪوڙهه واري کي ۽ جيارينديس مُئلن کي حڪم

اللّٰهِ ۚ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ ۙ فِيْ

الله جي سان، ۽ ٻڌائيندس توهان کي جيڪي کائو ٿا ۽ جيڪي سانڍيو ٿا

بُيُوْتِكُمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

پنهنجي گهرن ۾، يقينن انهيءَ ۾ نشاني آهي توهان لاءِ جيڪڏهن آهيو اوهين

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٤٩﴾ ج وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ

ايمان وارا. ۽ سچو چوندڙ پاڻ کان اڳ ۾ آيل تورات کي

وَلِاُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِيْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ

۽ جيئن حلال ڪريان توهان لاءِ ڪي شيون جيڪي حرام هيون توهان تي ۽ آندم توهان وٽ

بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿٥٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ
نشاني توهان جي رب کان پوءِ ڊڄو الله کان ۽ فرمانبرداري ڪريو منهنجي. بيشڪ الله

رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٥١﴾
منهنجو رب ۽ توهان جو رب آهي پوءِ عبادت ڪريو انهي جي، هيءُ رستو سڌو آهي.

فَلَمَّآ اَحَسَّ عِيْسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ
پوءِ جڏهن محسوس ڪيو عيسىٰ انهن جو ڪفر چيائين ڪير آهن مدد ڪندڙ منهنجا

اِلَى اللّٰهِ ۭ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا
الله جي راهه ۾؟ چيو دوستن اسين الله جا سات ڏيندڙ آهيون، ايمان آندو اٿون

بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿٥٢﴾ رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ
الله تي، تون شاهد هُج ته اسان فرمانبردار آهيون. اي رب اسان جا اسان مڃيو سون انهي جو

اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٥٣﴾
تو نازل ڪيو آهي ۽ تابع ٿياسون رسول جا پوءِ تون لک اسان کي شاهدن سان گڏ.

وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ۭ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿٥٤﴾ ع اِذْ
۽ سٽ سٽيائون (ڪافر) ۽ الله سٽ سٽي، ۽ الله ڀلو سٽيندڙ آهي. جڏهن

قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسٰٓى اِنِّىْ مُتَوَفِّيْكَ وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَ
فرمايو الله اي عيسىٰ بيشڪ آءٌ تنهنجو پورو ڪندڙ ۽ کڻندڙ آهيان توکي پاڻ ڏانهن ۽

مُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَجَاعِلُ الَّذِيْنَ
توکي پاڪ ڪندڙ آهيان انهن کان جن ڪفر ڪيو ۽ ڪندڙ آهيان انهن کي

منزل ١

اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ

جن تابعداري ڪئي تنهنجي مٿانهون ڪافرن کان قيامت جي ڏينهن تائين، پوءِ

اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

مون ڏانهن آهي موٽڻ توهان جو پوءِ فيصلو ڪندس توهان ۾ان جو جنهن ۾ توهان جهڳڙو ڪندا هئا.

فَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا

پوءِ جيڪي ڪافر ٿيا ته عذاب ڪندس انهنکي عذاب ڏاڍو

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَ

دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ ۽ ناهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار. ۽

اَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيهِمْ

باقي جن ايمان آندو ۽ ڪيائون چڱا ڪم ته پورو ڪري ڏيندو انهنکي

اُجُورَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذٰلِكَ نَتْلُوهُ

سندن اجورو، ۽ الله نٿو پسند ڪري ظالمن کي. اِهي پڙهي ٻڌايون ٿا

عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ اِنَّ مَثَلَ

توکي آيتون ۽ قرآن حڪمت وارو. بيشڪ مثال

عِيسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ؕ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ

عيسىٰ جو الله وٽ اهڙين آهي جهڙو آدم، تاهيائين انکي مٽيءَ مان

ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا

پوءِ چيائين انکي ٿيءُ ته ٿي پيو. اهو حق آهي تنهنجي رب کان پوءِ نه

تَكُنْ مِّنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ حَآجَّكَ فِيْهِ مِنْۢ

تُون شڪ ڪندڙن مان. پوءِ جيڪو جهڳڙو ڪري توسان ان ڳالهه ۾ هن

بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ

کان بعد جو آيو تو وٽ علم پوءِ تون چوءِ اچو ته سڏيون اسان

اَبْنَآءَنَا وَاَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَاَنْفُسَنَا وَ

پنهنجا پٽ ۽ توهان پنهنجا پٽ ۽ اسين پنهنجون زالون ۽ اوهين پنهنجون زالون ۽ اسان پنهنجو پاڻ ۽

اَنْفُسَكُمْ قف ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَّعْنَتَ اللّٰهِ عَلَى

توهان پنهنجو پاڻ، پوءِ گهرون دعا پوءِ ڪريون لعنت الله جي

الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦١﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ج وَمَا

ڪوڙ هڻندڙن تي. بيشڪ اهو ئي آهي بيان سچو، ۽ ناهي

مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ ط وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦٢﴾

ڪوئي عبادت جو وسواءِ الله جي، ۽ بيشڪ الله ئي زبردست آهي داناءُ آهي.

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿٦٣﴾ ع قُلْ

پوءِ جيڪڏهن نه مڃين ته يقينن الله ڄاڻندڙ آهي فساد ڪندڙن کي. چؤ

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍۢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

اي اهل ڪتاب اچو هڪ ڳالهه ڏي جا هڪجهڙي آهي اسان ۽ توهان جي وچ ۾

اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهٖ شَيْـًٔا وَّلَا يَتَّخِذَ

ته نه عبادت ڪريون ڪنهن جي سواءِ الله جي ۽ نه شريڪ ڪريون انهيءَ سان ڪنهن کي ۽ نه بڻائي

ع ٦ ٩ ١٤

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا

ڪوئي اسان مان ڪنهن کي مالڪ الله کان سواءِ، پوءِ جيڪڏهن ڦري وڃن

فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ

پوءِ توهان چئو، شاهد هجو ته اسان مسلمان آهيون. اي اهل ڪتاب

لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَ

ڇو ٿا جهڳڙو ڪريو ابراهيم ۾ حالانڪ نه نازل ٿيو هو توريت ۽

الْإِنجِيلُ إِلَّا مِن بَعْدِهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَا أَنتُمْ

انجيل مگر انهيءَ کان پوءِ ۾ ڇا پوءِ نه ٿا سمجهو. اجهو توهان

هَٰؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ

آهيو جو جهڳڙو ڪيو اٿو ان ۾ جنهن جو توهان کي آهي علم پوءِ ڇو ٿا جهڳڙو ڪريو

فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا

ان ۾ جو نه آهي توهان کي ان جي ڪا خبر، ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نه

تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا

ٿا ڄاڻو. نه هئو ابراهيم يهودي ۽ نڪو نصارو

وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ

پر هئو هڪ طرفو مسلمان، ۽ نه هئو اهو

الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ

مشرڪن مان. بيشڪ نهورو ويجهو ماڻهن ۾ ابراهيم کي آهي آهن

اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۭ وَاللّٰهُ وَلِيُّ
جن پيروي ڪئي انجي ء هي نبي ۽ جن ايمان آندو، ۽ الله دوست آهي
الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ
مومنن جو . گهريو هڪ ٽولي اهل ڪتاب مان ته
لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ ۭ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَھُمْ وَمَا
جيڪر گمراهه ڪن توهانکي ۽ نه تا گمراهه ڪن مگر پاڻ کي ۽ نه
يَشْعُرُوْنَ ﴿٦٩﴾ يٰٓاَھْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ
تا سمجهن . اي اهل ڪتاب ڇالاءِ انڪار تا ڪريو الله جي آيتن
اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٧٠﴾ يٰٓاَھْلَ الْكِتٰبِ لِمَ
جو هو ڏانهن اوهان شاهد آهيو . اي اهل ڪتاب ڇو
تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ
تا ملايو سچ کي ڪوڙ سان ۽ لڪايو تا حق کي حالانڪ توهان
٧ ع ٨ ١٥ تَعْلَمُوْنَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ
ڄاڻو ٿا . ۽ چيو هڪ ٽولي اهل ڪتاب جي
اٰمِنُوْا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ عَلَي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ
ته مڃيو ان کي جو نازل ڪيو ويو مسلمانن تي اڳياڙي
النَّهَارِ وَاكْفُرُوْٓا اٰخِرَهٗ لَعَلَّھُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَلَا
ڏينهن جي ۽ انڪار ڪريو انجي پوياڙي ۾ من اهي ڦري وڃن . ۽ نه

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

تُؤْمِنُوٓا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيْنَكُمْ ؕ قُلْ اِنَّ الْهُدٰى

مڃيو مگر انکي جيڪو هلي توهانجي دين تي، چؤ بيشڪ هدايت آهي

هُدَى اللّٰهِ ۙ اَنْ يُّؤْتٰٓى اَحَدٌ مِّثْلَ مَآ اُوْتِيْتُمْ اَوْ

هدايت الله جي (چياٿون پت نه ڪجو) ته ملندو ڪنهنکي اهڙو دين جهڙو مليو اوهان کي يا

يُحَآجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ ۚ

اهي جوابدار ڪندا توهانکي توهانجي خداوند، چؤ بيشڪ ڀلائي الله جي هٿ آهي.

يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾ يَّخْتَصُّ

ڏئي ٿو اها جنهنکي گهري، ۽ الله ڪشادگي ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. خاص ڪري ٿو

بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٧٤﴾

پنهنجي رحمت سان جنهنکي گهري، ۽ الله وڏي مهرباني وارو آهي.

وَمِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مَنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُّؤَدِّهٖٓ

۽ اهل ڪتاب مان ڪو اهڙو آهي جو جيڪڏهن امانت رکندين ان وٽ گهڻو مال ته واپس ڪندو

اِلَيْكَ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِدِيْنَارٍ لَّا يُؤَدِّهٖٓ

توڏانهن، ۽ انهن مان ڪو اهڙو آهي جيڪڏهن امانت رکندين ان وٽ هڪ اشرفي ته نه موٽائي ڏيندو واها

اِلَيْكَ اِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا

توکي مگر جيستائين تون ان مٿان بيهندڙ، اهو هن ڪري جو چياٿون

لَيْسَ عَلَيْنَا فِى الْاُمِّيّٖنَ سَبِيْلٌ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ

ناهي اسان تي ان پڙهيلن جي حق ۾ ڪا پڪڙ، ۽ هٺ تا

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾ بَلٰى

الله تي ڪوڙ حالانڪ اهي ڄاڻن ٿا. هائو

مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

جنهن پاڙيو پنهنجو انجام ۽ ڊنو پوءِ بيشڪ الله دوست رکي ٿو

الْمُتَّقِيْنَ ﴿٧٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَشْتَرُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ

پرهيزگارن کي. بيشڪ جيڪي وٺن ٿا الله جي وعدي تي

وَاَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ

۽ پنهنجي قسمن تي رقم ٿوري اهي ماڻهو، ناهي ڪوئي ڀاڱو

لَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ وَلَا

انهن لاءِ آخرت ۾ ۽ نه ڳالهائيندو انهن سان الله ۽ نڪي

يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۪ وَ

نگاهه ڪندو انهن ڏانهن قيامت ڏينهن ۽ نڪي پاڪ ڪندو انهن کي ۽

لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٧﴾ وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا

انهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ آهي. ۽ بيشڪ انهن مان هڪ ٽولو آهي

يَّلْوٗنَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ

جي مروڙن ٿا پنهنجون زبانون ڪتاب سان جيئن ڀانيو توهان انهيءَ کي

الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ

ڪتاب مان حالانڪ نه آهي اهو ڪتاب مان ۽ چون ٿا اهو

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ج وَ

طرفان الله جي آهي حالانڪ ناهي اهو الله جي طرفان، ۽

يَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٨﴾ مَا

هڻن ٿا الله تي ڪوڙ حالانڪ اهي ڄاڻن ٿا . نه

كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَ

آهي جائز ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ جنهن کي ڏئي الله ڪتاب ۽ دانش ۽

النُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا عِبَادًا لِّيْ مِنْ

نبوت پوءِ اهو چوي ماڻهن کي ته ٿيو ٻانها منهنجا

دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ

الله کي ڇڏي پرچوندو ته ٿيو الله وارا هنڪري جو توهان

تُعَلِّمُوْنَ الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ﴿٧٩﴾ لا وَلَا

پڙهائيندا آهيو ڪتاب ۽ هن ڪري جو توهان پڙهندا آهيو. ۽ نڪي

يَاْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ اَرْبَابًا ط

حڪم ڪندو توهان کي ته بڻايو ملائڪن کي ۽ نبين کي پالينڌڙ ،

اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿٨٠﴾ وَاِذْ

ڇا اهو چوندو توهان کي ڪفر لاءِ هن کان پوءِ جو توهان مسلمان ٿيا آهيو. ۽ ياد ڪر جڏهن

اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ مِّنْ كِتٰبٍ وَّ

ورتو الله انجام نبين کان ته جڏهن ڏيندس توهان کي ڪتاب ۽

حِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا

علم پوءِ اچي توهان وٽ ڪو رسول، تصديق ڪندڙ ان جي جيڪو

مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَ لَتَنْصُرُنَّهٗ ؕ قَالَ

توهان وٽ آهي ته ضرور ايمان آڻيندؤ ان تي ۽ ضرور مدد ڪندؤ انهيءَ جي، فرمايائين

ءَاَقْرَرْتُمْ وَ اَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِيْ ؕ

ڇا توهان اقرار ڪيو ٿا ۽ ڪٺو ٿا انهيءَ تي منهنجو بار،

قَالُوْٓا اَقْرَرْنَا ؕ قَالَ فَاشْهَدُوْا وَ اَنَا مَعَكُمْ

چيائون اقرار ڪيوسون، فرمايائين شاهد هجو ۽ آءٌ توهان سان گڏ

مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ

شاهدن مان آهيان. پوءِ جيڪي ڦرندا انهيءَ کان بعد

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٨٢﴾ اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ

ته اهي ئي بي فرمان آهن. ڇا پوءِ ڪو ٻيو دين الله جي دين کانسواءِ

يَبْغُوْنَ وَ لَهٗٓ اَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ

گهرن ٿا حالانڪ انهيءَ لاءِ جهڪيا آهن جيڪي آسمانن ۾

الْاَرْضِ طَوْعًا وَّ كَرْهًا وَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿٨٣﴾

زمين ۾ آهن خوشيءَ ۽ ناخوشيءَ ۽ انهيءَ ڏانهن موٽايا ويندا.

قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ مَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَ مَآ اُنْزِلَ

تون چؤ اسان ايمان آندو آهي الله تي ۽ ان تي جو لاٿو ويو اسان تي ۽ جيڪو لاٿو ويو

عَلٰٓی اِبْرٰهِیْمَ وَ اِسْمٰعِیْلَ وَ اِسْحٰقَ وَ یَعْقُوْبَ وَ

ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽

الْاَسْبَاطِ وَ مَآ اُوْتِیَ مُوْسٰی وَ عِیْسٰی وَ النَّبِیُّوْنَ

ان جي اولاد تي ۽ جيڪي مليو موسىٰ ۽ عيسىٰ ۽ نبين کي

مِنْ رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَیْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَ نَحْنُ

سندن پروردگار کان اسان نٿا ڌار ڪريون انهن مان ڪنهن جي وچ ۾ ۽ اسان

لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۸۴﴾ وَ مَنْ یَّبْتَغِ غَیْرَ الْاِسْلَامِ دِیْنًا

انهيءَ جا ئي مڃيندڙ آهيون. ۽ جيڪو طلب ڪندو سواءِ اسلام جي ڪو ٻيو دين

فَلَنْ یُّقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَ هُوَ فِی الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِیْنَ ﴿۸۵﴾

پوءِ هرگز نه قبول ڪيو ويندو انهيءَ کان، ۽ اهو آخرت ۾ نقصان وارن مان آهي.

كَیْفَ یَهْدِی اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِیْمَانِهِمْ وَ

ڪيئن هدايت ڪندو الله اهڙي قوم کي جن ڪفر ڪيو ايمان آڻڻ کان پوءِ ۽

شَهِدُوْۤا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّ جَآءَهُمُ الْبَیِّنٰتُ ؕ وَ

شاهدي ڏنائون ته اهو رسول سچو آهي ۽ آيا انهن وٽ معجزا ۽

اللّٰهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظّٰلِمِیْنَ ﴿۸۶﴾ اُولٰٓىٕكَ جَزَآؤُهُمْ

الله نه ٿو هدايت ڪري ظالم قوم کي. اهي ئي سزا انهن جي آهي

اَنَّ عَلَیْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَ الْمَلٰٓىٕكَةِ وَ النَّاسِ

ته پوندي انهن تي ڦٽڪار الله جي ۽ ملائڪن ۽ ماڻهن

ان الدين عند الله الاسلام 3.19
3.83
3.85

أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خٰلِدِينَ فِيهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ
سڀني جي ۔ هميشه رهندا ان ۾، نه هلڪو ڪيو ويندو انهن کان
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا الَّذِينَ
عذاب ۽ نه ڪي اهي مهلت ڏنا ويندا ۔ مگر جن
تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ
توبه ڪئي ان کان پوءِ ۽ چڱا ڪم ڪيائون پوءِ بيشڪ الله بخشڻهار
رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ
مهربان آهي ۔ بيشڪ جن ڪفر ڪيو ايمان آڻڻ کان پوءِ وري
ازْدَادُوا كُفْرًا لَّنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ ۚ وَأُولٰٓئِكَ
وڌيا ڪفر ۾ ته هرگز نه قبول ڪئي ويندي توبه انهن جي، ۽ اهي
هُمُ الضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا
ئي گمراه آهن ۔ بيشڪ جن ڪفر ڪيو ۽ مري ويا
وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِّلْءُ
ڪفر جي حالت ۾ پوءِ هرگز نه قبول ڪئي ويندي انهن مان ڪنهن به هڪڙي کان ڀريل
الْأَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوِ افْتَدٰى بِهٖ ۗ أُولٰٓئِكَ لَهُمْ
زمين سون جي جيتوڻيڪ عوض ۾ ڏئي انکي، اهي اُهي آهن جن لاءِ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَّمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾ ع
عذاب ڏکوئيندڙ آهي ۽ ناهي انهن جو ڪوئي مددگار ۔

ع ٩ ١١ ١٧

الجزء الرابع ٤

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ ۵ وَمَا

هرگز نہ حاصل ڪندؤ ڀلائي کي تان جو خرچ ڪريو پنهنجي پياري شيءِ مان، ۽ جا به

تُنْفِقُوْا مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٩٢﴾ كُلُّ

خرچ ڪندؤ ڪا شيءِ پوءِ الله انکي ڄاڻندڙ آهي۔ هر

الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ

ڪاڌو هئو حلال بني اسرائيل لاءِ مگر اهو جنهنکي حرام ڪيو

اِسْرَآءِيْلُ عَلٰى نَفْسِهٖ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ

يعقوب پنهنجي نفس تي اڳي نازل ٿيڻ

التَّوْرٰىةُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِالتَّوْرٰىةِ فَاتْلُوْهَآ اِنْ كُنْتُمْ

توريت کان، تون چؤ آڻيو توريت کي پوءِ پڙهي ٻڌايو اهو جيڪڏهن آهيو

صٰدِقِيْنَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ

سچا. پوءِ جنهن ٺاهيو الله تي ڪوڙ

مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٩٤﴾ قُلْ

انهيءَ کان بعد پوءِ اهي ئي ظالم آهن. چؤ

صَدَقَ اللّٰهُ ۫ فَاتَّبِعُوْا مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا

سچ فرمايو الله • پوءِ تابع ٿيو دين ابراهيم کي جو هڪ طرفو هو، ۽ نه

كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٩٥﴾ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُّضِعَ

هئو شرڪ ڪندڙن مان. يقينن پهريون گهر جو رکيو ويو

وقف جبريل عليه السلام ١٢

3, 68

2.127-151

Psalm 84 & 86

3:96-97

لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَکَّۃَ مُبٰرَکًا وَّ هُدًی لِّلْعٰلَمِیْنَ ﴿۹۶﴾ۚ

ماڻھن لاءِ اھو آھي مڪي ۾ برڪت وارو ۽ ھدايت جھان وارن لاءِ.

فِیْهِ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِیْمَ ۚ۬ وَ مَنْ دَخَلَهٗ كَانَ

ان ۾ نشانيون آھن ظاھر (جھڙو ڪ) مقام ابراھيم، ۽ جيڪو ايندو ان ۾ ٿيندو

اٰمِنًا ؕ وَ لِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَیْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ

امن وارو ۽ الله لاءِ آھي ماڻھن تي حج ڪرڻ بيت الله جو جيڪو طاقت رکي

اِلَیْهِ سَبِیْلًا ؕ وَ مَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِیٌّ عَنِ

ان تائين رستي جي، ۽ جنھن انڪار ڪيو پوءِ بيشڪ الله بي پرواھ آھي

الْعٰلَمِیْنَ ﴿۹۷﴾ قُلْ یٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ

جھان وارن کان. چؤ اي اھل ڪتاب ڇو ٿا انڪار ڪريو

بِاٰیٰتِ اللّٰهِ ۖۗ وَ اللّٰهُ شَهِیْدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۸﴾ قُلْ

الله جي آيتن جو حالانڪ الله شاھد آھي ان تي جيڪي ڪريو ٿا. چؤ

یٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ

اي اھل ڪتاب ڇو ٿا روڪيو الله جي رستي کان

مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّ اَنْتُمْ شُهَدَآءُ ؕ وَ

انھيءَ جن ايمان آندو ڳوليو ٿا ان ۾ عيب ۽ توھان شاھد آھيو، ۽

مَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۹﴾ یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ

ناھي الله بي خبر توھان جي عملن کان. اي اھي جن

اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوْا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ

ايمان آندو جيڪڏهن چيو ونندؤ ڪنهن ٽولي جو   انهن مان جنکي ڏنو ويو   ڪتاب

يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ۝١٠٠ وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ

ته موٽائيندا توهانکي   ايمان کان پوءِ   ڪافر ڪري.   ۽ ڪيئن ٿا ڪفر ڪريو

وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ وَ

هو ڏانهن پڙهجن ٿيون   توهان تي   آيتون   الله جون ۽ توهان ۾ آهي رسول انجو   ۽

مَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝١٠١

جيڪو   چنبڙندو   الله کي پوءِ   اهو هدايت وارو ٿيو   رستي سڌي ڏانهن.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا

اي   ايمان وارو   ڊڄو   الله کان   جهڙو ڊڄڻ گهرجي انکان ۽ نه

تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝١٠٢ وَاعْتَصِمُوْا

مرجو   مگر   توهان   مسلمان هجو.   ۽   چنبڙو

بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيْعًا وَّلَا تَفَرَّقُوْا ۠ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ

رسيءَ الله جي کي   گڏجي   ۽   نه ڌار ڌار ٿيو   ۽ ياد ڪريو   احسان

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَآءً فَاَلَّفَ بَيْنَ

الله جو   پنهنجي مٿان جڏهن توهان هئا   پاڻ ۾ دشمن   پوءِ جوڙ پيدا ڪيائين

قُلُوْبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖٓ اِخْوَانًا ۚ وَكُنْتُمْ

توهانجي دلين ۾   پوءِ ٿي پيا اوهين   انجي مهرباني سان   ڀائر   ۽   توهان هئا

عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ؕ كَذٰلِكَ

ڪناري باهه جي کڏ تي پوءِ بچايائين توهان کي انهيءَ مان، اهڙي طرح

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَلْتَكُنْ

پڌرو ٿو ڪري الله توهان لاءِ پنهنجون آيتون جيئن توهان هدايت وارا ٿيو. ۽ گهرجي ته هجي

مِّنْكُمْ اُمَّةٌ يَّدْعُوْنَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَاْمُرُوْنَ

توهان مان هڪ اهڙي جماعت جو سڏين نيڪي ڏانهن ۽ حڪم ڪن

بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

چڱن ڪمن جو ۽ روڪين بڇڙائي کان، ۽ اهي ئي آهن

الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۱۰۴﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ تَفَرَّقُوْا وَ

ڪامياب. ۽ نه ٿجو انهن وانگر جيڪي ڌار ٿي ويا ۽

اخْتَلَفُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ؕ وَاُولٰٓئِكَ

اختلاف ڪيائون ان کان پوءِ جو آيا انهن وٽ چٽا دليل، ۽ اهي ئي آهن

لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۰۵﴾ ۙ يَّوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوْهٌ وَّتَسْوَدُّ

جن لاءِ آهي عذاب وڏو. جنهن ڏينهن سفيد ٿيندا ڪي منهن ۽ ڪارا ٿيندا

وُجُوْهٌ ۚ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْوَدَّتْ وُجُوْهُهُمْ ۟ اَكَفَرْتُمْ

ڪي منهن، پوءِ اهي ماڻهو جن جا ڪارا ٿيا منهن، (کين چئبو) ڇا توهان ڪفر ڪيو

بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ

پنهنجي ايمان کان پوءِ، پوءِ چکو عذاب کي هن ڪري جو توهان

تَكْفُرُوْنَ ﴿١٠٦﴾ وَ اَمَّا الَّذِيْنَ ابْيَضَّتْ وُجُوْهُهُمْ فَفِيْ

ڪفر ڪندا هئا . ۽ اهي ماڻهو جو روشن ٿيا انهن جا منهن سي

رَحْمَةِ اللّٰهِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٠٧﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ

الله جي رحمت ۾ هوندا، اهي ان ۾ هميشه رهندا . اِهي آيتون الله جون آهن

نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَ مَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا

جن کي پڙهون ٿا توتي اظهار حق لاءِ ۽ الله نه ٿو ارادو ڪري ظلم جو

لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٨﴾ وَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِي الْاَرْضِ

جهان وارن تي . ۽ الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي،

وَ اِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿١٠٩﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ ع ٨ ٢

۽ الله ڏانهن موٽن ٿا سڀ ڪم . توهان ڀلي اُمت آهيو

اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَ تَنْهَوْنَ

جا اُتاري وئي ماڻهن لاءِ حڪم ڪريو ٿا چڱن ڪمن جو ۽ روڪيو ٿا

عَنِ الْمُنْكَرِ وَ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ لَوْ اٰمَنَ اَهْلُ

بڇڙن ڪمن کان ۽ ايمان آڻيو ٿا الله تي ، ۽ جيڪڏهن ايمان آڻن ها اهل

الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَ

ڪتاب ته ٿئي ها ڀلو انهن جو ، ڪي انهن مان ايمان وارا آهن ۽

اَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّآ اَذًى

گهڻا انهن جا بي فرمان آهن . اهي نه تڪليف ڏيندا توهانکي مگر بد زباني جي ،

وَاِنۡ يُّقَاتِلُوۡكُمۡ يُوَلُّوۡكُمُ الۡاَدۡبَارَ قف ثُمَّ لَا يُنۡصَرُوۡنَ ﴿۱۱۱﴾

۽ جيڪڏهن جنگ ڪندا توهان سان ته ڦيريندا اوهان ڏي پٺيون پوءِ مدد نه ملندن .

ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ الذِّلَّةُ اَيۡنَ مَا ثُقِفُوۡۤا اِلَّا بِحَبۡلٍ

هنئي وئي انهن تي ذلت جتي به لڌا وڃن مگر جي وٺن رسي

مِّنَ اللّٰهِ وَحَبۡلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوۡ بِغَضَبٍ مِّنَ

الله جي ۽ رسي ماڻهن جي ۽ موٽيا ڏمر

اللّٰهِ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ الۡمَسۡكَنَةُ ط ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ

الله جي سان ۽ هنئي وئي مٿن محتاجي ، اهو هن لاءِ جو اهي

كَانُوۡا يَكۡفُرُوۡنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقۡتُلُوۡنَ الۡاَنۡۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ

نه مڃيندا هئا الله جي آيتن کي ۽ قتل ڪندا هئا نبين کي نا

حَقٍّ ط ذٰلِكَ بِمَا عَصَوۡا وَّكَانُوۡا يَعۡتَدُوۡنَ ﴿۱۱۲﴾ لَيۡسُوۡا

حق . اهو هن ڪري جو بي فرماني ڪيائون ۽ حد کان لنگهندا هئا . اهي نه آهن

سَوَآءً ط مِنۡ اَهۡلِ الۡكِتٰبِ اُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَّتۡلُوۡنَ اٰيٰتِ

هڪجهڙا ، اهل ڪتاب مان ڪا جماعت آهي سڌي رستي تي پڙهن ٿا آيتون

اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيۡلِ وَهُمۡ يَسۡجُدُوۡنَ ﴿۱۱۳﴾ يُؤۡمِنُوۡنَ بِاللّٰهِ

الله جون رات جي وقتن ۾ ۽ اهي سجدو ڪن ٿا. ايمان آڻن ٿا الله تي

وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَيَاۡمُرُوۡنَ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَيَنۡهَوۡنَ

۽ ڏينهن قيامت تي ۽ حڪم ڪن ٿا چڱن ڪمن جو ۽ روڪين ٿا

عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ ؕ وَاُولٰٓئِكَ

براڻي کان ۽ تکڙ ڪن ٿا چڱاين ۾ ، ۽ اهي ماڻهو

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ

ڀلارا آهن . ۽ جيڪا ڪندا ڪا ڀلائي ته هرگز نه

يُّكْفَرُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿١١٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

انڪار ڪيو ويندن انجو ۽ الله ڄاڻندڙ آهي پرهيزگارن کي . اُهي ماڻهو

كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ

جن ڪفر ڪيو هرگز نه ڪم ايندو انهن کي سندن مال ۽ نه سندن اولاد

مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًا ؕ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا

الله وٽ ڪجهه به ، ۽ اهي دوزخ ڌڻي آهن ، اهي انهيءَ ۾

خٰلِدُوْنَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنْفِقُوْنَ فِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ

هميشه رهندا . مثال انجو جيڪي خرچ ڪن ٿا هن حياتي

الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ

دنياجي ۾ اهڙي واءِ مثل آهي جنهن ۾ هجي پارو جو پيو ماڻهن جي پوک تي

ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ

جن ظلم ڪيو پاڻ تي پوءِ تباهه ڪيائين ان کي ، ۽ نه ظلم ڪيو انهن تي الله

وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

پر اهي پاڻ تي ظلم ڪن ٿا . اي ايمان وارو

لَا تَتَّخِذُوْا بِطَانَةً مِّنْ دُوْنِكُمْ لَا يَأْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ؕ

نه وٺو پنهنجو ڪري ڌارين کي اهي ڪين گهٽائيندا توهان سان شرارت ۾.

وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۚۖ

گهرن ٿا توهان تڪليف ۾ هجو، ظاهر ٿي آهي دشمني سندن واتن مان

وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُهُمْ اَكْبَرُ ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ

۽ جيڪي لڪائن ٿيون انهن جون دليون سو تمام وڏيڪ آهي بيشڪ پڌريون سون اوهان کي آيتون

اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ هٰۤاَنْتُمْ اُولَآءِ تُحِبُّوْنَهُمْ وَلَا

جيڪڏهن توهان سمجهو. اجهو توهان اُهي آهيو جو دوست رکو ٿا انهن کي ۽ اهي

يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَاِذَا لَقُوْكُمْ

نه ٿا چاهين توهان کي حالانڪ توهان مڃو ٿا ڪتاب سموري کي، ۽ جڏهن گڏجن ٿا توهان کي

قَالُوْۤا اٰمَنَّا ۚۖ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ

چون ٿا اسين مسلمان آهيون ۽ جڏهن اڪيلا ٿين ٿا ته چٻاڙن ٿا توهان تي آڱريون

مِنَ الْغَيْظِ ؕ قُلْ مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ

غصي کان، چوين مرو پنهنجي ڪاوڙ ۾، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۱۱۹﴾ اِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ؗ

دلين جي رازن کي. جيڪڏهن پهچي توهان کي ڪا چڱائي ته برِي ٿي لڳي انهن کي

وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوْا بِهَا ؕ وَاِنْ تَصْبِرُوْا

۽ جيڪڏهن پهچي ٿي توهان کي ڪا برائي ته خوش ٿين ٿا ان تي، ۽ جيڪڏهن توهان صبر ڪندؤ

وَتَتَّقُوْا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُھُمْ شَيْـًٔا ۭ اِنَّ اللّٰهَ

۽ پرهيزڪندؤ ته نه نقصان ڪندي توهاڪي ٺڳي انهن جي ڪجهه به، بيشڪ الله

بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿١٢٠﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَھْلِكَ

انهن جي عملن تي گهيرو ڪندڙ آهي. ۽ جڏهن تون صبح جو نڪرين آئين پنهنجي گهر کان

تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِيْنَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۭ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ

ويهارين پيو مسلمانن کي مورچن تي جنگ لاءِ، ۽ الله ٻڌندڙ

عَلِيْمٌ ﴿١٢١﴾ اِذْ ھَمَّتْ طَّاۗىِٕفَتٰنِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا ۙ

ڄاڻندڙ آهي. جڏهن ڪيائي توهان جي ٻن ٽولين سستي

وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا ۭ وَعَلَي اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢٢﴾

۽ الله انهن جو مددگار هئو، ۽ الله تي ڀل ڀروسو ڪن ايمان وارا.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ ۚ فَاتَّقُوا

۽ بيشڪ مدد ڪئي توهان جي الله بدر ۾ هوڏانهن توهان هئا ڪمزور. پوءِ ڊڄو

اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ

الله کان ته جيئن شڪر ڪريو. جنهن وقت تو چيو ٿي مسلمانن کي

اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ

ته ڇا نه آهي ڪافي توهانکي جو مدد ڪري توهان جي توهان جو رب ٽن هزارن

مِّنَ الْمَلٰۗىِٕكَةِ مُنْزَلِيْنَ ﴿١٢٤﴾ بَلٰٓى ۙ اِنْ تَصْبِرُوْا وَ

ملائڪن سان آسمان مان لاٿل. هائو جيڪڏهن صبر ڪندؤ ۽

تَتَّقُوْا وَيَاْتُوْكُمْ مِّنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ

پرهيزگار ٿيندؤ ۽ اهي اچن توهان تي انهيءَ گهڙيءَ ۾ ته مدد موڪليندو توهان جو رب

بِخَمْسَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا

پنجن هزارن ملائڪن نشان رکندڙن سان. ۽ نه

جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهٖ ۗ

ڪيو انکي الله مگر توهان جي خوشي لاءِ ۽ جيئن قرار وٺن دليون توهان جون ان سان،

وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ

۽ ناهي مدد مگر الله جي طرفان اهو زبردست حڪمت وارو آهي. جيئن ڪپي

طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا

ڇوٽ ماڻهو ڪافرن جا يا ذليل ڪري انهن کي پوءِ موٽي وڃن

خَآئِبِيْنَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوْبَ

ناڪام ٿي. ناهي تنهنجو هن ڪم ۾ ڪجهه يا الله توبهه قبول ڪري

عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلّٰهِ مَا

انهن جي يا عذاب ڪري انهن کي پوءِ بلاشڪ اهي ظالم آهن. ۽ الله جو ئي آهي جيڪي

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، بخشيندو جنهن کي گهري

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٩﴾ يٰٓاَيُّهَا

۽ عذاب ڪندو جنهن کي گهري، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰوٓا اَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً ص

اهي جن ايمان آندو نه کائو وياج ٻيڻو چوڻو ڪري

وَّ اتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۚ ﴿۱۳۰﴾ وَ اتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْٓ

۽ ڊڄو الله کان ته جيئن توهان ڪامياب ٿيو. ۽ ڊڄو ان باهه کان جا

اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ۚ ﴿۱۳۱﴾ وَ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ الرَّسُوْلَ

تيار ڪئي وئي آهي ڪافرن لاءِ. ۽ حڪم مڃو الله جو ۽ رسول جو

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۚ ﴿۱۳۲﴾ وَ سَارِعُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ

ته توهان رحم ڪيا وڃو. ۽ ڊوڙو بخشش ڏانهن

رَّبِّكُمْ وَ جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَ الْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ

پنهنجي رب جي ۽ جنت ڏانهن جنهنجي ويڪر آسمانن ۽ زمين جيتري آهي تيار ڪئي وئي آهي

لِلْمُتَّقِيْنَ ۙ ﴿۱۳۳﴾ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ فِي السَّرَّآءِ وَ الضَّرَّآءِ

پرهيزگارن لاءِ. جيڪي خرچ ڪن ٿا سک ۽ ڏک ۾

وَ الْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَ الْعَافِيْنَ عَنِ النَّاسِ ؕ وَ

۽ ڪاڙهن ٿا ڪاوڙ کي ۽ معاف ڪن ٿا ماڻهن کي، ۽

اللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۚ ﴿۱۳۴﴾ وَ الَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا

الله پسند ڪري ٿو ڀلائي ڪندڙن کي. ۽ اهي جڏهن ڪن ٿا

فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ

پڌرو گناهه يا ظلم ڪن ٿا پاڻ تي ته ياد ڪن ٿا الله کي

ربا 1
ربا (1)
2.275-6
3.130
السراء في السراء والضراء
3.134
2.274

فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ ۚ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ

پوءِ معافي گهُرن ٿا پنهنجي گناهن جي ۽ ڪير بخشيندو گناهه

إِلَّا اللَّهُ ۚ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ

الله کان سواءِ؟ ۽ نه ٿا ضد ڪن پنهنجي ڪئي تي ۽ اهي

يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ

ڄاڻن ٿا. اُهي بدلو انهن جو آهي معافي سندن پالڻهار کان

وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ

۽ باغ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا انهن ۾

وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ

۽ ڀلي آهي مزدوري ڪم ڪندڙن جي. گذري ويا آهن توهان کان اڳ ۾

سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ

ڪيئي واقعا پوءِ سير ڪريو زمين ۾ پوءِ ڏسو ته ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ

ٿي پڇاڙي ڪوڙي ڪندڙن جي. هيءُ بيان آهي ماڻهن لاءِ

وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُوا وَ

۽ هدايت ۽ نصيحت آهي خوف ڪندڙن لاءِ. ۽ نه سُست ٿيو ۽

لَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

نڪي غم ڪريو جڏهن اوهان بلند آهيو جيڪڏهن مؤمن آهيو.

اِنْ يَّمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهٗ

جيڪڏهن پهتو توهان کي زخم   ته بيشڪ پهتو آهي انهن ماڻهن کي به زخم اهڙوئي

وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِۚ وَلِيَعْلَمَ

۽ اهي   ڏينهن   ڦيرايون ٿا انهن کي   ماڻهن جي وچ ۾ ۽ جيئن ظاهر ڪري

اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَآءَؕ وَاللّٰهُ

الله   ايمان وارن کي ۽ بڻائي اوهان مان ڪن کي شهيد، ۽ الله

لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۰﴾ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

نه ٿو پسند ڪري ظالمن کي   ۽ جيئن پاڪ ڪري   الله   انهن کي جن

اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۱﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ

ايمان آندو ۽ ميٽائي   ڪافرن کي.   ڇا   ڀانيو ٿا   توهان   ته

تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا

ويندؤ   بهشت ۾   ۽   نه   ظاهر ڪيو   الله   لڙائي ڪندڙن کي

مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۴۲﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ

توهان مان ۽ نڪي ظاهر ڪيائين صبر وارن کي.   ۽ بيشڪ   توهان

تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ

گهرندا هئا   موت کي   هن کان اڳ   جو   ملو ان سان   پوءِ

رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿۱۴۳﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا

توهان ڏٺو انهيءَ کي ۽ توهان   ڏسو پيا .   ۽ ناهي   مُحَمَّد   مگر

3.144
47.2
48.29

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

رَسُوۡلٌ ۚ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلِهِ الرُّسُلُ ؕ اَفَا۟ئِنۡ

وڏو رسول ۔ گذريا آهن اُن کان اڳي ڪيئي رسول، ڇا پوءِ جيڪڏهن

مَّاتَ اَوۡ قُتِلَ انۡقَلَبۡتُمۡ عَلٰٓى اَعۡقَابِكُمۡ ؕ وَمَنۡ

مري وڃي يا شهيد ٿئي ته توهان ڦري ويندؤ پنهنجين ڪڙين تي؟ ۽ جيڪو

يَّنۡقَلِبۡ عَلٰى عَقِبَيۡهِ فَلَنۡ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيۡــًٔا ؕ وَ

ڦرندو پنهنجين ڪڙين تي پوءِ نه نقصان ڏيندو الله کي ڪجهه به، ۽

سَيَجۡزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيۡنَ ﴿۱۴۴﴾ وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ

جلد بدلو ڏيندو الله شڪرگذارن کي ۔ ۽ ناهي ڪنهن جو

اَنۡ تَمُوۡتَ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ؕ وَمَنۡ

مرڻ مگر الله جي حڪم سان لکيل آهي وقت مقرر ۔ ۽ جيڪو

يُّرِدۡ ثَوَابَ الدُّنۡيَا نُؤۡتِهٖ مِنۡهَا ۚ وَمَنۡ يُّرِدۡ ثَوَابَ

گهرندو بدلو دنيا جو ڏينداسون انکي انهيءَ مان، ۽ جيڪو گهرندو اجر

الۡاٰخِرَةِ نُؤۡتِهٖ مِنۡهَا ؕ وَسَنَجۡزِى الشّٰكِرِيۡنَ ﴿۱۴۵﴾

آخرت جو ڏينداسون انکي انهيءَ مان، ۽ جهٽ بدلو ڏينداسون شڪرگذارن کي ۔

وَكَاَيِّنۡ مِّنۡ نَّبِىٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوۡنَ كَثِيۡرٌ ۚ

۽ ڪيترائي نبي لڙائي ڪئي انهن سان گڏجي الله وارن گهڻن،

فَمَا وَهَنُوۡا لِمَاۤ اَصَابَهُمۡ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَمَا

پوءِ نه ماندا ٿيا ان ڪري جو تڪليف پهتي انهن کي الله جي راهه ۾ ۽ نڪي

ضَعُفُوْا وَمَا اسْتَكَانُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۴۶﴾

ڍرهي پيا ۽ نڪي ليلايائون، ۽ الله پيار ڪري ٿو پڪي بيھندڙن سان.

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا

۽ نه هو ڪجھه چوڻ انھنجو مگر چيائون اي رب اسانجا معاف ڪر

ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِيْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَ

اسانجا گناه ۽ اسان جي زيادتي اسان جي ڪم ۾ ۽ ڄمائي رک اسانجي پيرن کي ۽

انْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۷﴾ فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ

واهر ڪر اسانجي ڪافر قوم تي. پوءِ ڏنو انھن کي الله

ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ۭ وَاللّٰهُ

ثواب دنيا جو ۽ سھڻو ثواب آخرت جو، ۽ الله

يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۴۸﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ

محبت ڪري ٿو چڱائي ڪندڙن سان. اي ايمان وارو جيڪڏهن

تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰٓي اَعْقَابِكُمْ

چيو مڃيندؤ ڪافرن جو ته موٽائيندا اوهانکي پوئين پيرين

فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ

پوءِ ٿي پوندؤ نقصان وارا. پر الله آهي مالڪ توهان جو ۽ اهو

خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ﴿۱۵۰﴾ سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ

ڀلو مددگار آهي. جلد وجھنداسون دلين انھن جي ۾ جن

منزل ۱

كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ

ڪفر ڪيو دهشت ڪي هنڪري ته شريڪ ڪيائون الله سان انهي جو نه لاٿائين ان جو

سُلْطٰنًا ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۭ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۵۱﴾

ڪو دليل، ۽ جاءِ انهن جي جهنم آهي ۽ اها بڇڙي آهي جاءِ ظالمن جي.

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗٓ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ

۽ سچو ڪيو توهان سان الله وعدو پنهنجو جڏهن ڪُهو پيا انهن کي ان جي حڪم سان

حَتّٰٓى اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ

آخر جڏهن توهان سست ٿيا ۽ اختلاف ڪيو ڪم ۾ ۽ نه چيو مڃيو

مِّنْۢ بَعْدِ مَآ اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ۭ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ

هن کان پوءِ جو ڏيکاريائين توهانکي اها شيءِ جنهن کي چاهيو پيا، اوهان مان ڪو گهري پيو

الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ

دنيا ۽ اوهان مان ڪو گهري پيو آخرت، پوءِ هٽايائين توهانکي

عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۭ وَاللّٰهُ ذُوْ

انهن کان جيئن پرکي توهانکي، ۽ يقينن معاف ڪيائين توهان کي، ۽ الله

فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۵۲﴾ اِذْ تُصْعِدُوْنَ وَلَا

مهربان آهي مؤمنن تي. ياد ڪريو جڏهن پڄو پيا توهان ۽ نه

تَلْوٗنَ عَلٰٓي اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ فِيْٓ اُخْرٰىكُمْ

پيا واجهايو ڪنهن ڏانهن ۽ رسول سڏي پيو توهان کي توهان جي پوين ۾

فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ

پوءِ ڏنائين توهان کي ڏک تي ڏک جيئن توهان افسوس نه ڪريو ان تي جيڪو اوهان کان ڦٽي ويو

وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

۽ نه ان تي جيڪي توهان کي پهتو. ۽ الله خبر رکندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا.

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا

وري نازل ڪيائين توهان تي ڏک کان پوءِ امن واري ننڊ

يَغْشَىٰ طَائِفَةً مِّنكُمْ ۖ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ

جا غلبو ڪري پئي هڪ ٽولي توهان جي تي ۽ ٻيو ٽولو ڳڻتيءَ ۾ وڌو انهن کي

أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ

سندن سِرن اهي گمان پيا ڪن الله ۾ ڪوڙا گمان

الْجَاهِلِيَّةِ ۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن

بيوقوفيءَ وارا، چون پيا ڇا آهي اسانجي وس ان ڪم مان ڪا

شَيْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِي

شيءِ ؟ تون چؤ بيشڪ ڪم سمورو الله جي وس آهي، لڪائن ٿا

أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ

پنهنجي اندر ۾ اهو جيڪي نٿا ظاهر ڪن توسان، چون ٿا جيڪڏهن هجي ها

لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ

اسانجي وس ۾ ان ڪم مان ڪجهه ته نه مارجي وڃون ها اتي، چؤ جيڪڏهن هجو ها

فِىْ بُيُوْتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِيْنَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ

پنهنجي گهرن ۾ ته ٻاهر نڪري اچن ها اهي لکيل هئو جن تي موت

اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ ۚ وَلِيَبْتَلِىَ اللّٰهُ مَا فِىْ صُدُوْرِكُمْ

پنهنجي ڪرڻ جي جاين ڏانهن ۽ جيئن آزمائي الله جيڪي توهان جي سينن ۾ آهي

وَلِيُمَحِّصَ مَا فِىْ قُلُوْبِكُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ

۽ جيئن صاف ڪري جيڪي توهان جي دلين ۾ آهي ۽ الله ڄاڻندڙ آهي سينن

الصُّدُوْرِ ﴿١٥٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى

جي رازن کي. بيشڪ جيڪي ڀڄا توهان مان جنهن ڏينهن ٽڪريون

الْجَمْعٰنِ ۙ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطٰنُ بِبَعْضِ مَا

ٻه فوجون رڳو ترڪايو انهن کي شيطان سندن ڪنهن

كَسَبُوْا ۚ وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ

ڪئي جي سبب، ۽ البت معاف ڪيو الله انهن کي، بيشڪ الله بخشڻهار

ع ١٦ ٧ ٧ حَلِيْمٌ ﴿١٥٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ

بردبار آهي. اي ايمان وارو نه ٿيو انهن وانگر جن

كَفَرُوْا وَقَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوْا فِى الْاَرْضِ

ڪفر ڪيو ۽ چيائون پنهنجي ڀائرن لاءِ جڏهن سفر ۾ نڪتا ملڪ ۾

اَوْ كَانُوْا غُزًّى لَّوْ كَانُوْا عِنْدَنَا مَا مَاتُوْا وَمَا قُتِلُوْا

يا هئا جهاد ۾ جيڪر هجن ها اسان وٽ ته نه مرن ها ۽ نه ڪُسن ها

لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ وَ اللّٰهُ

جيئن بڻائي الله ان کي ارمان انهن جي دلين ۾، ۽ الله ئي

يُحْيٖ وَ يُمِيْتُ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِنْ

جياري ٿو ۽ ماري ٿو، ۽ الله توهان جي ڪمن کي ڏسندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن

قُتِلْتُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ

توهان شهيد ٿيو الله جي رستي ۾ يا مري وڃو ته بخشش الله جي

وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿١٥٧﴾ وَلَئِنْ مُّتُّمْ اَوْ

۽ رحمت تمام ڀلي آهي انهيءَ کان جيڪي گڏ ٿا ڪن. ۽ جيڪڏهن مرندؤ يا

قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ

قتل ٿيندؤ ضرور الله ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ. پوءِ ڪارڻ رحمت

اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ

الله جي تون نرم دل ٿيو آهين انهن لاءِ ۽ جيڪڏهن هجين ها شوخ، سخت دل

لَانْفَضُّوْا مِنْ حَوْلِكَ ۪ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ

ته ٽڙي پکڙي وڃن ها تنهنجي آس پاس کان پوءِ تون معاف ڪر انهن کي ۽ معافي گهُر انهن لاءِ

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى

۽ صلاح وٺ انهن کان ڪم ۾ پوءِ جڏهن پڪو ارادو ڪرين ته ڀروسو ڪر

اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ ﴿١٥٩﴾ اِنْ يَّنْصُرْكُمُ

الله تي، بيشڪ الله محبت ڪندو آهي توڪل وارن سان. جيڪڏهن مدد ڪري توهان جي

اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا

الله تہ ڪوئي ناهي ڏاڍو توهان لاءِ، ۽ جيڪڏهن ڇڏي ڏي توهان کي پوءِ ڪير آهي جو

الَّذِيْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ۗ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

اهو مدد ڪندو توهان جي ان کان پوءِ؟ ۽ الله تي ئي ڀروسو ڪن

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّغُلَّ ۗ وَمَنْ

ايمان وارا. ۽ ناهي ڪنهن نبيءَ لاءِ جو کيانت ڪري، ۽ جيڪو

يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ

کيانت ڪندو تہ آڻيندو ان کي جا ايل شيءِ قيامت ڏينهن، پوءِ پوري ملندي سڀ

نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٦١﴾ اَفَمَنِ

ڪنهن کي پنهنجي ڪمائي ۽ اهي نہ ظلم ڪيا ويندا. ڇا پوءِ جيڪو

اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَ

هليو الله جي رضا تي ان جهڙو ٿيندو جيڪو موٽي آيو الله جي غضب ۾ ۽

مَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجٰتٌ

جاءِ ان جي جهنم آهي، ۽ اها خراب جڳهه آهي. اهي درجن وارا آهن

عِنْدَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ

الله وٽ، ۽ الله ڏسندڙ آهي سندن عملن کي. يقينن

مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا

احسان ڪيو الله ايمان وارن تي جو موڪليائين انهن ۾ رسول

مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَ

انهن مان ئي جو پڙهي ٿو انهن تي آيتون ان جون ۽ پاڪ ٿو ڪري انهنکي ۽

يُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ

سيڪاري ٿو انهنکي ڪتاب ۽ دانش، جيتوڻيڪ هئا اُ ئي کان

قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٦٤﴾ اَوَلَمَّآ اَصَابَتْكُمْ

اڳ البت گمراهي پڌري ۾. ڇا جڏهن پهتي توهان کي

مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۭ

تڪليف حالانڪ پهچائي هئي توهان ان کان ٻيٽي تہ چيو توهان ڪٿان آئي اها؟

قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ

چئو اها توهان کي پاڻ وٽان آهي، بيشڪ الله هر

شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٦٥﴾ وَمَآ اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ

شيءِ تي قادر آهي۔ ۽ جيڪي رسيو توهان کي ان ڏينهن جو ٽڪريون ٻہ فوجون

فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٦٦﴾ وَلِيَعْلَمَ

سو حڪم الله جي سان هو ۽ جيئن پڌرو ڪري ايمان وارن کي. ۽ پڌرو ڪري

الَّذِيْنَ نَافَقُوْا ښ وَقِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوْا فِي

انهن کي جن منافقي ڪئي، ۽ چيو ويو انهن کي اچو وڙهو

سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوْا ۭ قَالُوْا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّا

الله جي راهہ ۾ يا دفاع ڪريو، چيائون جيڪڏهن ڄاڻون ها اسان جنگ تہ ضرور

اتَّبَعْنٰكُمْ ؕ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيْمَانِ ۚ

هلون ها توهان سان، اهي ڪفر کي تنهن ڏينهن وڌيڪ ويجها هئا ايمان کان

يَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ

چون ٿا پنهنجي وات سان اهو جيڪي ناهي سندن دلين ۾، ۽ الله

اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُوْنَ ۚ ﴿۱۶۷﴾ اَلَّذِيْنَ قَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ

وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي جيڪي لڪائن ٿا. انهن چيو پنهنجي ڀائرن لاءِ

وَقَعَدُوْا لَوْ اَطَاعُوْنَا مَا قُتِلُوْا ؕ قُلْ فَادْرَءُوْا عَنْ

۽ ويٺا رهيا جيڪر اهي چيو وٺن ها ته نه مرن ها، چؤ پوءِ ٽاريو توهان

اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۶۸﴾ وَلَا

پاڻ کان موت کي جيڪڏهن آهيو سچا، ۽ نه

تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا ؕ

ڀانءِ تون انهن کي جي قتل ڪيا ويا الله جي راهه ۾ مري ويل.

بَلْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ ﴿۱۶۹﴾ ۙ فَرِحِيْنَ

بلڪ اهي جيئرا آهن پنهنجي رب وٽ رزق ڏنا ٿا وڃن. خوش ٿيندڙ آهن

بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۙ وَيَسْتَبْشِرُوْنَ بِالَّذِيْنَ

ان تي جيڪي ڏنو انهن کي الله پنهنجي مهر سان ۽ خوشي ڪن ٿا انهن لاءِ

لَمْ يَلْحَقُوْا بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

جيڪي نه پهتا آهن انهن کي سندن پويان ته ناهي ڪو خوف انهن کي

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۷۰﴾ يَسْتَبْشِرُوْنَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ وقف لازم

۽ نڪي اهي ڏڪارا ٿيندا. خوشي ڪن ٿا نعمت

اللّٰهِ وَ فَضْلٍ وَّاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

الله جي تي ۽ مهرباني تي ۽ بيشڪ الله نه ٿو وڃائي اجر

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۷۱﴾ اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ع ۱۷ ۶ ۸

ايمان وارن جو. اهي جن سڏ ڏنو الله ۽ رسول کي

مِنْۢ بَعْدِ مَآ اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا ربع عند المتقدمين ۱۲

هن ڪان پوءِ جو رسيا انهن کي زخم، انهن لاءِ آهي جن چڱا ڪم ڪيا

مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۲﴾ اَلَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ

انهن مان ۽ پرهيزگاري ڪيائون اجر وڏو. اهي جن کي چيو

النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ

ماڻهن بيشڪ ماڻهو گڏ ٿيا آهن توهان لاءِ پوءِ ڊڄو انهن کان

فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖ وَّقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ

پوءِ وڌيو انهن جو ايمان ۽ چيائون ڪافي آهي اسان لاءِ الله ۽ اهو ڀلو

الْوَكِيْلُ ﴿۱۷۳﴾ فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَ فَضْلٍ

ڪارساز آهي. پوءِ موٽي آيا الله جي نعمت ۽ مهرباني سان

لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ۗ وَ

نه پهتي انهن کي ڪائي تڪليف ۽ هليا الله جي رضا تي، ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿١٧٤﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ

الله مهرباني وڏيءَ وارو آهي. رڳو اهو اتي شيطان

يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۖ فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ

جو ڊيڄاريندو آهي پنهنجي دوستن کي پوءِ توهان نه ڊڄو انهن کان ۽ ڊڄو مون کان جيڪڏهن

كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧٥﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ

آهيو ايمان وارا. ۽ نه ڏکارو ڪن توکي اهي جن تڪڙائي ڪئي

فِى الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْئًا ۗ يُرِيْدُ اللّٰهُ

ڪفر ۾ اهي نقصان نه ڪندا الله جو ڪجهه به گهري ٿو الله

اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ

ته نه ڏئي انهن کي ڪو فائدو آخرت ۾ ۽ انهن لاءِ عذاب

عَظِيْمٌ ﴿١٧٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ

وڏو آهي. بيشڪ جن خريد ڪيو ڪفر کي ايمان جي عوض

لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْئًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٧﴾ وَ

اهي نه زيان ڪندا الله جو ڪجهه به ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. ۽

لَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ خَيْرٌ

هرگز نه سمجهن اهي جن ڪفر ڪيو ته جا ڍر ڏيون ٿا انهن کي ڀلي آهي

لِّاَنْفُسِهِمْ ۗ اِنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ

انهن لاءِ، رڳو اسان ڍر ڏيون ٿا انهن کي ته جيئن وڌن گناهه ۾ ۽ انهن لاءِ

القرآن الکريم ترجمو حضرت مولانا عبدالکريم قريشي (بير شريف)

عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ

آهي عذاب خوار ڪندڙ . نه تو گھُري الله جو ڇڏي ڏئي مؤمنن کي

عَلٰى مَآ أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ

جنهن حال تي توهان آهيو جيستائين جدا ڪري پليد کي

الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَ

پاڪ کان، ۽ نه تو گھُري الله جو خبر ڏئي توهان کي ڳجھه جي

لٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِي مِنْ رُّسُلِهِ مَنْ يَّشَآءُ ۖ فَاٰمِنُوا

پر الله چُونڊي ٿو پنهنجي رسولن مان جنهن کي چاهي پوءِ توهان يقين ڪريو

بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ

الله تي ۽ سندس رسولن تي، ۽ جيڪڏهن توهان يقين ڪندا ۽ پرهيز ڪندا ته پوءِ توهان لاءِ آهي ثواب

عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ

وڏو . ۽ هرگز نه سمجهن اهي جيڪي بخل ڪن ٿا ان ۾

اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ بَلْ هُوَ

جو ڏنو انهن کي الله پنهنجي مهر سان ته اهو بخل چڱو آهي انهن لاءِ، بلڪ اهو

شَرٌّ لَّهُمْ ۚ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ

بُرو آهي انهن لاءِ، جهوڳٽ پارايا ويندن بخل واري شيءِ جا قيامت ڏينهن،

وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا

۽ الله ئي وارث آهي آسمانن ۽ زمين جو، ۽ الله توهان جي

ولا يحسبن

البخل

[illegible]

[illegible]

180

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

ع ۱۸ ۹ ۹

تَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرٌ ﴿۱۸۰﴾ لَقَدۡ سَمِعَ اللّٰهُ قَوۡلَ الَّذِيۡنَ قَالُوۡۤا
عملن جي خبر رکندڙ آهي. يقينًا ٻُڌو الله چوڻ انهن جن چيو

اِنَّ اللّٰهَ فَقِيۡرٌ وَّنَحۡنُ اَغۡنِيَآءُ ۘ سَنَكۡتُبُ مَا قَالُوۡا
ته الله سُڃو آهي ۽ اسين آسودا آهيون، اسين لکون ٿا اهو چوڻ انهن جو

وَقَتۡلَهُمُ الۡاَنۡۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ حَقٍّ ۙ وَّنَقُوۡلُ ذُوۡقُوۡا
۽ مارڻ انهن جو نبين کي ناحق، ۽ چونداسون چکو

عَذَابَ الۡحَرِيۡقِ ﴿۱۸۱﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتۡ اَيۡدِيۡكُمۡ وَ
عذاب برندڙ باهه جو. اهو ان ڪري آهي جو اڳتي موڪليو توهان جي هٿن ۽

اَنَّ اللّٰهَ لَيۡسَ بِظَلَّامٍ لِّلۡعَبِيۡدِ ﴿۱۸۲﴾ ۚ اَلَّذِيۡنَ قَالُوۡۤا
بيشڪ الله ناهي ظلم ڪندڙ ٻانهن تي. جن چيو

اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيۡنَاۤ اَلَّا نُؤۡمِنَ لِرَسُوۡلٍ حَتّٰى
ته الله تاڪيد ڪيو آهي اسان کي ته نه يقين ڪريون ڪنهن رسول تي جيستائين

يَاۡتِيَنَا بِقُرۡبَانٍ تَاۡكُلُهُ النَّارُ ؕ قُلۡ قَدۡ جَآءَكُمۡ
آڻي اسان وٽ اهڙي خيرات جو کائي ان کي باهه، چؤ ته آيا توهان وٽ

رُسُلٌ مِّنۡ قَبۡلِىۡ بِالۡبَيِّنٰتِ وَبِالَّذِىۡ قُلۡتُمۡ فَلِمَ
رسول مون کان اڳي معجزن سان ۽ انهيءَ سان جيڪي توهان چيو پوءِ ڇالاءِ

قَتَلۡتُمُوۡهُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿۱۸۳﴾ فَاِنۡ كَذَّبُوۡكَ
توهان قتل ڪيو انهن کي جيڪڏهن آهيو اوهين سچا. پوءِ جي ڪُوڙو ڪوٺين توکي

وقف لازم

فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَآءُوْ بِالْبَيِّنٰتِ

پوءِ ڪوڙو ڪوٺيو ويو آهي رسولن کي تو کان اڳ جن آندا هئا معجزا

وَالزُّبُرِ وَالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ

۽ لکيل مضمون ۽ ڪتاب روشن . هر جيئرو چکندو

الْمَوْتِ ۗ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُوْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ فَمَنْ

موت کي ، ۽ توهان کي پورا ملندا توهان جا بدلا قيامت ڏينهن، پوءِ جيڪو

زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَ

پري ڪيو ويو باهه کان ۽ داخل ڪيو ويو جنت ۾ سو ڪامياب ٿيو ، ۽

مَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿١٨٥﴾ لَتُبْلَوُنَّ فِيْٓ

ناهي حياتي دنيا جي مگر سامان ڌوکي جو. البت پرکيو ويندو توهان کي

اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ۣ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِيْنَ

توهان جي مالن ۽ جانين ۾ ، ۽ ضرور ٻڌندؤ توهان انهن کان

اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا

جن کي ڏنو ويو ڪتاب توهان کان اڳ ۽ انهن کان جن شرڪ ڪيو ۽

اَذًى كَثِيْرًا ۗ وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ ذٰلِكَ

بدزباني گهڻي ، ۽ جيڪڏهن توهان صبر ڪندؤ ۽ پرهيز ڪندؤ پوءِ بيشڪ اهو

مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿١٨٦﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ

پڪي پهواڙن ڪمن کان آهي. ۽ جڏهن ورتو الله انجام

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهٗ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُوْنَهٗ

انهن کان جنکي ڏنو ويو کتاب ته ضرور توهان ٻڌائيندؤ اهو ماڻهن کي ۽ نه لڪائيندؤ انکي

فَنَبَذُوْهُ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا

پوءِ ڦٽو کيائون انکي پنهنجي پٺين پويان ۽ ورتائون ان جي عوض مُله تورو،

فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ

پوءِ بڇڙو آهي جيکي خريد کيائون. (اي نبي) تون نه ڀانئجان ۽ انهنکي جيکي

يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ اَنْ يُّحْمَدُوْا بِمَا لَمْ

خوش ٿين ٿا پنهنجي ڪرتوتن تي ۽ چاهن ٿا ته ساراهيا وڃن انهن ڪمن لاءِ جيڪي نه

يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ۚ وَ

ڪيائون، پوءِ متان سمجهين انهن کي ڇوٽل عذاب کان، ۽

لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

انهن لاءِ آهي عذاب دردناڪ. ۽ الله جي آهي حڪومت آسمانن ۽

الْاَرْضِ ۗ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٨٩﴾ اِنَّ فِيْ

زمين جي، ۽ الله هر شيءِ تي سگهارو آهي. بيشڪ

خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَ

پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جي ۽ ڦير گهير رات ۽

النَّهَارِ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾ الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ

ڏينهن جي ۾ نشانيون آهن عقل وارن لاءِ. اهي جيڪي ياد ڪن ٿا

اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلٰى جُنُوْبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِيْ

الله کي بيٺي ۽ ويٺي ۽ پاسن پر ۽ سوچ ڪن ٿا

خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا

بناوت آسمانن ۽ زمين جي ۾ (چون ٿا) اي رب اسان جا نه پيدا ڪيو تو هنکي

بَاطِلًا ۚ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۱۹۱﴾ رَبَّنَآ اِنَّكَ

اجايو، پاڪ آهي تنهنجي ذات پوءِ بچاءِ اسانکي باهه جي عذاب کان. اي اسان جا رب بيشڪ تون

مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهٗ ۭ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ

جنهنکي وجهندين باهه ۾ پوءِ خوار ڪيئي انکي، ۽ ناهي ظالمن لاءِ

مِنْ اَنْصَارٍ ﴿۱۹۲﴾ رَبَّنَآ اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُّنَادِيْ

ڪوئي مددگار. اي اسان جا پالڻهار بيشڪ اسان ٻڌو هڪ سڏيندڙ کي جو سڏي پيو

لِلْاِيْمَانِ اَنْ اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۖ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا

ايمان لاءِ ته ايمان آڻيو پنهنجي رب تي پوءِ ايمان آندوسون اي رب اسان جا پوءِ معاف ڪر اسانکي

ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ۚ ﴿۱۹۳﴾

اسان جا گناهه ۽ ميسار اسانجون برايون ۽ پورو ڪر اسانجو ڀلارن سان.

رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ

اي رب اسان جا ۽ ڏي اسانکي جيڪي تو انجام ڪيو اسان سان پنهنجي رسولن جي رستي ۽ نه خوار ڪر اسانکي ڏينهن

الْقِيٰمَةِ ۭ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿۱۹۴﴾ فَاسْتَجَابَ

قيامت. بيشڪ تون وعده خلافي نه ڪندو آهين. پوءِ دعا قبول ڪئي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنِّيْ لَآ اُضِيْعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ

انھن جي سندن رب تہ آءٌ نہ وڃائيندس پوءِ ھيو ڪنھن پورھيت جو توھان مان

ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِيْنَ

مرد ھجي يا عورت، اوھان ھڪ ٻئي مان آھيو، پوءِ جن

هَاجَرُوْا وَاُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُوْذُوْا فِيْ

ھجرت ڪئي ۽ ڪڍيا ويا پنھنجن گھرن مان ۽ ايذايا ويا

سَبِيْلِيْ وَقٰتَلُوْا وَقُتِلُوْا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ

منھنجي راھ ۾ جنگ ڪيائون ۽ شهيد ٿيا تہ ضرور ميٽيندس انھن کان سندن برايون

وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ

۽ ضرور داخل ڪندس انھن کي بھشتن ۾ وھن ٿيون جن جي ھيٺان واھيون،

ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ

اھو ثواب آھي الله جي طرفان، ۽ الله وٽ سھڻو

الثَّوَابِ ﴿۱۹۵﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي

بدلو آھي. ھرگز دوکي ۾ نہ وجھي توکي اچ وڃ ڪافرن جي

الْبِلَادِ ﴿۱۹۶﴾ مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۫ ثُمَّ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَ

شھرن ۾. اھو فائدو گھٽ آھي، پوءِ جاءِ انھن جي دوزخ آھي ۽

بِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۱۹۷﴾ لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ

اھا بچڙي جاءِ آھي. مگر اھي ماڻھو جيڪي ڊڄنا پنھنجي رب کان تن لاءِ

جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ

باغ آهن جو وٽن تيون انهن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا

فِيْهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ

انهن ۾ مهماني طور الله جي طرفان ۽ جيڪي الله وٽ آهي اهو ڀلو آهي

لِّلْاَبْرَارِ ١٩٨ وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ

ڀلارن لاءِ. ۽ بيشڪ ڪجهه اهل ڪتاب اهڙا آهن جي

يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَآ اُنْزِلَ

ايمان آڻن ٿا الله تي ۽ ان تي جيڪي لاٿو ويو توهان تي ۽ جيڪي لاٿو ويو

اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ ۙ لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

انهن تي عاجزي ڪندڙ الله لاءِ نه ٿا وٺن الله جي آيتن کي

ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَھُمْ اَجْرُھُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ

رقم توري ۾ تي، اهي ئي آهن جن لاءِ سندن اجور آهي پنهنجي رب وٽ،

اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ١٩٩ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

بيشڪ الله تڪڙو حساب وٺندڙ آهي. اي اهي

اٰمَنُوا اصْبِرُوْا وَصَابِرُوْا وَرَابِطُوْا ۣ وَاتَّقُوا

جن ايمان آندو صبر ڪريو ۽ هڪٻئي کي مضبوط ڪريو ۽ گڏيل رهو، ۽ ڊڄو

اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ٢٠٠ ع

الله کان ته توهان ڪامياب ٿيو.

110
112-113
199

سُوْرَةُ النِّسَآءِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّسَبْعٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعٌ وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سورت نساء مدني آهي ۽ اها هڪ سو ستهتر آيتون ۽ چوويهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ
اي انسانو! ڊڄو پنهنجي رب کان جنهن پيدا ڪيو توهان کي
نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا
هڪ جيءَ مان ۽ خلقيائين ان مان سندس زال ۽ پکيڙيائين انهن ٻنهي مان
رِجَالًا كَثِيْرًا وَّنِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْ تَسَآءَلُوْنَ
مرد گهڻا ۽ عورتون، ۽ ڊڄو الله کان جو سوال ڪندا آهيو پاڻ ۾
بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا ﴿۱﴾ وَ
ان جي نالي سان ۽ ڊڄو رشتن کان، بيشڪ الله آهي توهان تي نگاهه رکندڙ. ۽
اٰتُوا الْيَتٰمٰۤى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيْثَ
ڏيو يتيمن کي مال انهن جا ۽ نه بدلايو خراب مال
بِالطَّيِّبِ ۪ وَلَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَهُمْ اِلٰۤى اَمْوَالِكُمْ ؕ اِنَّهٗ
انهن جي سٺي سان ۽ نه کائو انهن جي ملڪيت پنهنجي ملڪيت سان گڏي بيشڪ اهو
كَانَ حُوْبًا كَبِيْرًا ﴿۲﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوْا
آهي گناهه وڏو. ۽ جيڪڏهن ڊڄو ٿا ته نه انصاف ڪندؤ

فِى الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوْا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ

يتيم نياڻين ۾ ته نڪاح ڪريو جيڪي وڻن توهان کي عورتون

مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا

ٻه ٻه ۽ ٽي ٽي ۽ چار چار، پوءِ جيڪڏهن ڊڄوٿا ته برابري نه ڪندؤ

فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۭ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا

ته پوءِ هڪڙي يا اهي (ٻانهيون) جن جا مالڪ آهيو، اهو ويجهو آهي ته نه

تَعُوْلُوْا ۭ ③ وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۭ فَاِنْ

ڏاڍائي ڪندؤ. ۽ ڏيو عورتن کي سندن مهر خوشي سان، پوءِ جيڪڏهن

طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ هَنِيْۗـــًٔا

ڇڏين توهان کي ڪجهه انهيءَ مان پنهنجو پاڻ ته کائو اهو وڻندڙ

مَّرِيْۗـــــًٔا ④ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاۗءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِيْ

سُهائيندڙ ڪري. ۽ نه ڏيو بي سمجهن کي پنهنجا مالَ جنهن کي

جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ

ڪيو الله توهان جو گذران ۽ کارايو انهن کي انهيءَ مان ۽ پارايو انهن کي

وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ⑤ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى

۽ چئو انهن کي ڳالهه چڱائي واري. ۽ آزمايو ڇورن ٻارن کي

حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا

جيستائين نڪاح جيڏا ٿين، پوءِ جيڪڏهن توهان سمجهو انهن ۾ ڪا چڱائي

فَادْفَعُوْٓا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّ
ته حوالي ڪريو انهن ڏانهن سندن ملڪيت، ۽ نه کائو انن کي اجايو ۽
بِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا ۭ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ
تڪڙ ڪري ته متان وڏا ٿين، ۽ جيڪو آهي آسودو ته پرهيز ڪري،
وَمَنْ كَانَ فَقِيْرًا فَلْيَاْكُلْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ فَاِذَا
۽ جيڪو آهي محتاج ته ڀل کائي خدمت آهر، پوءِ جيڪڏهن
دَفَعْتُمْ اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهِدُوْا عَلَيْهِمْ ۭ وَ
حوالي ڪيو ٿا انهن کي سندن ملڪيت ته شاهد ڪريو انهن تي، ۽
كَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ۝٦ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ
ڪافي آهي الله حساب ڪندڙ. مردن لاءِ ڀاڱو آهي انهيءَ مان جيڪي ڇڏي ويا
الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ۠ وَلِلنِّسَاۗءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا
پيءُ ماءُ ۽ رشتيدار، ۽ عورتن لاءِ آهي حصو ان مان جو
تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَ ۭ
ڇڏي ويا پيءُ ماءُ ۽ ٻيا مائٽ ٿورو هجي يا گهڻو،
نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ۝٧ وَاِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُولُوا
حصو مقرر ڪيل. ۽ جڏهن اچن ورهاست مهل مائٽ
الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنُ فَارْزُقُوْهُمْ مِّنْهُ وَ
ويجها ۽ يتيم ٻار ۽ ٻيا غريب ته انهن کي ڪجهه ڏيو ان مان ۽

فَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ⑧ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا

ٻُڌايو انهن کي ڳالهه چڱي طرح ۔ ۽ پل خطرو ڪن اهي ماڻهو جيڪڏهن ڇڏين

مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعٰفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ

ها پنهنجي پُٺيان اولاد ڪمزور ته ڊپ ڪن ها انهن تي ،

فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ⑨ إِنَّ الَّذِينَ

تنهنڪري ڊڃن الله کان ۽ چون ڳالهه سڌي ۔ بيشڪ جيڪي ماڻهو

يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتٰمٰى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي

کائن ٿا مال ڇورن ٻارن جا ڏاڍسان رڳو اهي کائن ٿا

بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ⑩ يُوصِيكُمُ اللّٰهُ

پنهنجي پيٽن ۾ باھ کي ۔ ۽ جلد داخل ٿيندا دوزخ ۾ ۔ حڪم ٿو ڪري توهان کي الله

فِي أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ ۚ فَإِنْ

توهان جي اولاد جي حق ۾ ، ته مرد لاءِ آهي جيترو ٻه ڀاڱو ٻن عورتن جو ، پوءِ جيڪڏهن

كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَ

آهن عورتون ٻن کان مٿي ته انهن لاءِ آهن ٻه ٽهايون ڇڏيل ملڪيت جون ۽

إِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ

جيڪڏهن آهي هڪڙي ته انهي لاءِ آهي اڌ ، ۽ ميت جي پيءُ ماءُ لاءِ هر

وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ

هڪ لاءِ انهن مان آهي ڇهون حصو ڇڏيل ملڪيت مان جي آهي ان کي اولاد ،

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فَاِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلَدٌ وَّ وَرِثَهٗٓ اَبَوٰهُ فَلِاُمِّهِ الثُّلُثُ

پرجيڪڏهن ناهي ان کي اولاد ۽ انجا وارث آهن پيءُ ماءُ پوءِ ان جي ماءُ لاءِ آهي ٽيون حصو،

فَاِنْ كَانَ لَهٗٓ اِخْوَةٌ فَلِاُمِّهِ السُّدُسُ مِنْۢ بَعْدِ

پوءِ جيڪڏهن آهن انکي ڀائر ته انجي ماءُ لاءِ ڇهون حصو آهي بعد ادا ڪرڻ

وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ اٰبَآؤُكُمْ وَاَبْنَآؤُكُمْ

وصيت جي جيڪا ڪري ويو يا قرض ادائي بعد، توهانجا پيئر ۽ توهان جا پٽ،

لَا تَدْرُوْنَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ؕ فَرِيْضَةً مِّنَ

نه ٿا ڄاڻو ته ڪير انهن مان ويجهو آهي اوهان لاءِ نفعي ۾، حصو مقرر آهي طرفان

اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١١﴾ وَلَكُمْ نِصْفُ

الله جي، بيشڪ الله آهي علم رکندڙ حڪمت ڄاڻندڙ. ۽ توهان لاءِ اڌ آهي

مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ

ان مال مان جو ڇڏي ويون توهانجون زالون جي نه هجي انهن کي اولاد، پر جيڪڏهن

كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْۢ بَعْدِ

آهي انهن کي اولاد پوءِ توهان لاءِ آهي چوٿون حصو ان مان جو ڇڏي ويون بعد ادا ڪرڻ

وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْنَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا

وصيت جي جا ڪري ويون يا قرض ادائي بعد، ۽ انهن لاءِ آهي چوٿون حصوان مان جيڪي

تَرَكْتُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ

ڇڏي ويؤ توهان جيڪڏهن ناهي توهان کي ڪو اولاد، پوءِ جيڪڏهن آهي توهان کي

وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِّنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

اولاد ته انهن لاءِ اٺون حصو آهي ان مان جيڪي توهان ڇڏي ويا وصيت ڪان پوءِ

تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ

جا وصيت توهان ڪئي يا قرض ادائي بعد، ۽ جيڪڏهن ڪو مرد جنهنجو ورثو ڏجي ٿو

كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ

آهي نپٽو اٽو يا ڪا عورت ۽ انکي آهي ماءُ جايو ڀاءُ يا ڀيڻ ته پوءِ هر هڪ لاءِ آهي

مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَٰلِكَ فَهُمْ

انهن مان ڇهون حصو، پوءِ جي آهن وڌيڪ انهيءَ کان ته پوءِ اهي

شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوصَىٰ بِهَا

ڀائيوار آهن ٽئين ڀاڱي ۾ وصيت بعد جا وصيت ڪئي وئي آهي

أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

يا قرض ادائي بعد، وصيت نقصان نه ڪندڙ، اهو حڪم آهي الله جي طرفان ۽ الله علم رکندڙ

حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُّطِعِ اللَّهَ وَ

سهپ رکندڙ آهي. اهي حدون الله جون آهن، ۽ جيڪو اطاعت ڪندو الله ۽

رَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

ان جي رسول جي ته اهو داخل ڪندو انکي باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون

خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَ

هميشه رهندا ان ۾، ۽ اهائي ڪاميابي وڏي آهي. ۽

مَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَتَعَدَّ حُدُوْدَهٗ

جيڪو بي فرماني ڪندو الله ۽ ان جي رسول جي ۽ ٽپندو ان جون حدون

ع ۴ ۱۳ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيْهَا ۪ وَلَهٗ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۱۴﴾

ته داخل ڪندو انکي باهه ۾ هميشه رهندو ان ۾ ۽ ان لاءِ عذاب ذليل ڪندڙ آهي.

وَالّٰتِيْ يَاْتِيْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِّسَآئِكُمْ

۽ اهي جو ڪن ٿيون بي شرمي توهان جي عورتن مان

فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ

ته شاهد آڻيو انهن تي چار توهان مان، پوءِ جيڪڏهن

شَهِدُوْا فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِي الْبُيُوْتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰىهُنَّ

اهي شاهدي ڏين پوءِ جهليو انهن کي گهرن ۾ جيسين پوري ڪري انهنکي

الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيْلًا ﴿۱۵﴾ وَالَّذٰنِ

موت يا ڪري الله انهن لاءِ ڪو رستو. ۽ جي ٻه مرد

يَاْتِيٰنِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا

ڪن اهو ڪم توهان مان ته سزا ڏيو انهنکي، پوءِ جيڪڏهن توبه ڪن ۽ چڱا ٿين

فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴿۱۶﴾

ته ٽري وڃو انهن کان، بيشڪ الله آهي توبه قبول ڪندڙ مهربان.

اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السُّوْۗءَ

رڳو توبه قبول الله تي انهن لاءِ آهي جيڪي ڪن ٿا گناه

بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ

اڻ ڄاڻ تي پوءِ پشيمان ٿين ٿا جلد ئي تن پوءِ اهي معاف ڪري ٿو

اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ

الله انهن کي، ۽ آهي الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو. ۽ نه آهي

التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۚ حَتّٰى إِذَا

توبه انهن جي جيڪي ڪن ٿا بڇڙايون ايتائين جو جڏهن

حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ

پهچي ٿو انهن مان ڪنهن تي موت چوي ٿو ته مون توبه ڪئي هينئر

وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا

۽ ناهي انهن جي توبه جيڪي مرن ٿا ڪفر جي حال ۾. اهي ئي تيار ڪيوسون

لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا

انهن لاءِ عذاب دردناڪ. اي ايمان وارئو! ناهي

يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا ۖ وَلَا

جائز توهان لاءِ جو وارث ٿيو عورتن جا زوريءَ سان، ۽ نه

تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ

بند ڪريو انهن کي هن لاءِ ته کسيو ڪجهه ان مان جو ڏنو اٿو انهن کي

إِلَّا أَنْ يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ۚ وَ

مگر جي آڻين کا بي حيائي پڌري، ۽

عَاشِرُوْهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ فَاِنْ كَرِهْتُمُوْهُنَّ

ڳذاريو انھن سان سُٺي طرح ، پوءِ جي ناپسند ڪريو ٿا انھن کي

فَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔـا وَّيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيْهِ

تہ ممڪن آھي جو ناپسند ڪريو ڪنھن شيءِ کي ۽ ڪري الله ان ۾

خَيْرًا كَثِيْرًا ﴿١٩﴾ وَاِنْ اَرَدْتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ

ڀلائي گھڻي. ۽ جيڪڏھن گھرو ٿا بدلائي وٺڻ ڀال جو

مَّكَانَ زَوْجٍ ۙ وَّاٰتَيْتُمْ اِحْدٰىهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا

ڀال جي جاءِ تي ۽ ڏنو اٿوَ انھن مان ھڪڙي کي وڏو مال تہ نہ

تَاْخُذُوْا مِنْهُ شَيْـًٔـا ۭ اَتَاْخُذُوْنَهٗ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا

وٺو ان مان ڪا شيءِ ، ڇا وٺندوَ اھو تھمت سان ۽ گناھ

مُّبِيْنًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَاْخُذُوْنَهٗ وَقَدْ اَفْضٰى بَعْضُكُمْ

پڌري سان. ۽ ڪيئن ٿا وٺو اھو ھوڏانھن، وڃھاڻيا آھيو ھڪ

اِلٰى بَعْضٍ وَّاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿٢١﴾ وَ

ٻئي کي ۽ ورتو زالن توھان کان وعدو پڪو. ۽

لَا تَنْكِحُوْا مَا نَكَحَ اٰبَاۗؤُكُمْ مِّنَ النِّسَاۗءِ اِلَّا مَا قَدْ

نہ نڪاح ڪريو جن سان نڪاح ڪيو ابن ڏاڏن توھان جي زالون مگر جو

ع ٣ ٨ ١٤

سَلَفَ ۭ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَّمَقْتًا ۭ وَسَاۗءَ سَبِيْلًا ﴿٢٢﴾ ع

اڳ ٿي گذريو بيشڪ اھا آھي بي حيائي ۽ غضب جوڳو ۽ بڇڙو رستو.

4.22 — 23

33.50

القرآن الکریم ترجمو حضرت مولانا عبدالکریم قریشي (بیر شریف)

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهٰتُكُمْ وَبَنٰتُكُمْ وَ

حرام ڪيون ويون توهان تي توهان جون مائرون ۽ ڌيئرون ۽

اَخَوٰتُكُمْ وَعَمّٰتُكُمْ وَخٰلٰتُكُمْ وَبَنٰتُ الْاَخِ

ڀينرون ۽ پُڦيون ۽ ماسيون ۽ ڀاءُ جون ڌيئرون

وَبَنٰتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِیْٓ اَرْضَعْنَكُمْ

۽ ڀيڻ جون ڌيئرون ۽ توهانجون اُهي مائرون جن ٿڃ پياري توهانکي

وَاَخَوٰتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَاُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمْ

۽ ڀينرون توهان جون ٿڃ جون ۽ مائرون توهان جي زالن جون

وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِیْ فِیْ حُجُوْرِكُمْ مِّنْ نِّسَآئِكُمُ

۽ اڳ ڄايون توهان جون جيڪي پليون توهان جي هنج ۾ توهان جي انهن زالن مان

الّٰتِیْ دَخَلْتُمْ بِهِنَّ ؗ فَاِنْ لَّمْ تَكُوْنُوْا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ

جن کي ويجها ٿيا آهيو، پوءِ جيڪڏهن نه آهيو ويجها ٿيا انهن کي

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ؗ وَحَلَآئِلُ اَبْنَآئِكُمُ الَّذِيْنَ

تڏهن پوءِ ناهي ڪو گناه توهان تي، ۽ زالون توهان جي پٽن جون جيڪي

مِنْ اَصْلَابِكُمْ ۙ وَاَنْ تَجْمَعُوْا بَيْنَ الْاُخْتَيْنِ

توهان جي پٺين مان آهن ۽ حرام آهي گڏ ڪرڻ ٻن ڀينرن جو

اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٢٣﴾

مگر جيڪو اڳي ٿي گذريو، بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي.

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ
۽ نڪاح ٻڌل عورتون مگر اهي جن تي مالڪ ٿيا سڄا هٿ اوهان جا
كِتٰبَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ
لکيو الله جو آهي توهان تي، ۽ حلال ٿيون توهان لاءِ جيڪي انهن کانسواءِ آهن جيئن
تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ ۗ فَمَا
ونو پنهنجي مهرسان شادي ڪندڙ ٿي نه زنا ڪندڙ، پوءِ اهي
اسْتَمْتَعْتُمْ بِهٖ مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ۗ
جن کان نفعو ورتو توهان انهن مان ته ڏيو انهن کي سندن مهر مقرر،
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ مِنْ بَعْدِ
۽ ناهي گناهه توهان تي ان ۾ جنهن تي پاڻ ۾ راضي ٿيو بعد
الْفَرِيْضَةِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٢٤﴾ وَمَنْ
مقرر مهر جي، بيشڪ الله آهي ڄاڻندڙ حڪمت وارو. ۽ جيڪو
لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ
نه ٿو رکي توهان مان طاقت جو نڪاح ڪري پاڪدامن
الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ
مؤمنياڻين سان ته پوءِ انهن سان جنکي سنڀاليو توهانجي ساڄي هٿن توهانجون ٻانهيون
الْمُؤْمِنٰتِ ۗ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ۗ بَعْضُكُمْ مِّنْ
ايمان واريون، ۽ الله خوب ڄاڻي ٿو توهانجي ايمان کي، توهان مان هڪڙا

بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَ اٰتُوْهُنَّ

پين مان آهن، پوءِ نڪاح ڪريو انهن سان سندن مالڪن جي موڪل سان ۽ ڏيو انهن کي

اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ

مهر انهن جا دستور موافق شادي ڪرايل نه زنا ڪار

وَّلَا مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ

۽ نڪي ونندڙ ڳجها بدڪار، پوءِ جڏهن نڪاح ۾ ٿي وڃن پوءِ جيڪڏهن ڪن

بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ

ڪا بي حيائي ته انهن تي آهي اڌ ان جو جيڪا آزاد پاڪدامن تي

مِنَ الْعَذَابِ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ؕ وَ

آهي سزا، اهو حڪم انهيءَ لاءِ آهي جيڪو ڊڄي گناهه ڪرڻ کان اوهان مان، ۽

اَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٥﴾

صبر ڪرڻ توهان جو بهتر آهي توهان لاءِ، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ

گهري ٿو الله ته ٻڌائي توهان کي ۽ هلائي توهان کي رستن انهن جي تي جيڪي

مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٦﴾

توهان کان اڳ هئا ۽ معاف ڪري توهان کي، ۽ الله علم وارو حڪمت وارو آهي.

وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۫ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ

۽ الله گهري ٿو ته رحم ڪري توهان تي ۽ چاهن ٿا اهي جيڪي

يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا مَيْلًا عَظِيْمًا ﴿۲۷﴾

ڪي لڳن ٿا مڙن ڪي ته توهان لڙي وڃو گهڻو پري.

يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ

چاهي ٿو الله ته هلڪو ڪري بار توهان کان، ۽ پيدا ڪيو ويو آهي ماڻهو

ضَعِيْفًا ﴿۲۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَكُمْ

ڪمزور ڪري. اي ايمان وارو! نه کائو مال پنهنجا

بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ

پاڻ ۾ ناحق مگر جو هجي واپار رضامندي

مِّنْكُمْ ۟ قف وَلَا تَقْتُلُوْۤا اَنْفُسَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ

توهان جي سان، ۽ نه خون ڪريو پاڻ ۾، بيشڪ الله آهي توهان تي

رَحِيْمًا ﴿۲۹﴾ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ

رحم ڪندڙ. ۽ جيڪو ڪندو اهو ڪم سرڪشي ۽ ظلم سان پوءِ جلد

نُصْلِيْهِ نَارًا ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۳۰﴾ اِنْ

اسان وجهنداسون انهي کي باهه ۾، ۽ آهي اهو ڪم الله تي آسان. جيڪڏهن

تَجْتَنِبُوْا كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ

بچندؤ وڏن گناهن کان انهن مان جي منع ڪيل آهن ته معاف ڪنداسون توهانجا ننڍا گناهه

وَنُدْخِلْكُمْ مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿۳۱﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ

۽ داخل ڪنداسون توهانکي جڳهه عزت واري ۾. ۽ نه تمنا ڪريو انجي جو وڌايو

اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ

الله جنهن سان توهان مان هڪڙن کي ٻين تي ، مردن لاءِ ڀاڱو آهي

مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ؕ وَ لِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ؕ

ان مان جيڪي ڪمايائون، ۽ عورتن لاءِ حصو آهي ان مان جيڪي ڪمايائون،

وَ سْئَلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَیْءٍ

۽ گهرو الله کان فضل ان جو، بيشڪ الله آهي هر شيءِ کي

عَلِيْمًا ﴿۳۲﴾ وَ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِیَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ

ڄاڻندڙ. ۽ هر هڪ لاءِ اسان ڪيا آهن وارث ان مان جيڪو ڇڏيو پيءُ ماءُ

وَ الْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَ الَّذِيْنَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ فَاٰتُوْهُمْ

۽ مائٽن، ۽ اهي جن کي ڳنڍيو توهان جي قسمن پوءِ ڏيو انهن کي

نَصِيْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ شَهِيْدًا ﴿۳۳﴾ ع ٥ ٨ ٢

سندن حصو، بيشڪ الله آهي هر شيءِ تي حاضر.

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ

مرد حاڪم آهن زالن تي هن ڪري جو ڀلو ڪيو الله

بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَّ بِمَاۤ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ

هڪڙن کي ٻين تي ۽ هن لاءِ ته انهن خرچ ڪيا آهن مال پنهنجا

فَالصّٰلِحٰتُ قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ

پوءِ ڀليون عورتون تابعداري ڪندڙ آهن نگهباني ڪندڙ پرپٺ ، جنهن سان نگهباني ڪئي

اللّٰهُ ؕ وَالّٰتِیْ تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ وَ

اللهُ ۽ اهي زالون ڊڄو ٿا جن جي بد اخلاقيءَ کان پوءِ نصيحت ڪريو انهن کي ۽

اهْجُرُوْهُنَّ فِی الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ

جدا ڪريو انهن کي بسترن ۾ ۽ مار ڪڍو ن، پوءِ جيڪڏهن

اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا عَلَیْهِنَّ سَبِیْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ

جيئو وٺن توهان جو ته نه ڳوليو انهن تي ڪو الزام، بيشڪ الله

كَانَ عَلِیًّا كَبِیْرًا ﴿۳۴﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَیْنِهِمَا

آهي تمام مٿاهون ٻهو وڏو. ۽ جيڪڏهن ڊڄو ٿا اختلاف کان ٻنهي جي وچم

فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهٖ وَحَكَمًا مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ

ته واريو هڪ امين مرد جي گهر وارن کان ۽ ٻيو امين عورت جي گهراڻي کان جيڪڏهن

یُّرِیْدَاۤ اِصْلَاحًا یُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَیْنَهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

اهي ٻئي نيت ڪندا سڌاري جي ته سڌارو آڻيندو الله انهن جي وچم بيشڪ الله آهي

عَلِیْمًا خَبِیْرًا ﴿۳۵﴾ وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا بِهٖ

علم وارو خبر ڪندڙ. ۽ عبادت ڪريو الله جي ۽ نه شريڪ ڪريو انهيءَ سان

شَیْــًٔا وَّبِالْوَالِدَیْنِ اِحْسَانًا وَّبِذِی الْقُرْبٰی وَالْیَتٰمٰی

ڪنهن کي ۽ ماءُ پيءُ سان ڀلائي ڪريو ۽ مائٽن سان ۽ يتيمن ٻارن

وَالْمَسٰكِیْنِ وَالْجَارِ ذِی الْقُرْبٰی وَالْجَارِ الْجُنُبِ

۽ غريبن ۽ پاڙيسري مائٽ ۽ پاڙيسري ڌاريءَ

وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ

۽ ساٿي گڏ رهندڙ ۽ راهه مسافر سان ۽ اهي جن جا

اَيْمَانُكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُوْرَا ۙ ﴿٣٦﴾

اوهين مالڪ ٿيا آهيو. بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري انکي جو آڪڙ ڪري وڏائي ڪري.

الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَ

اهي جيڪي ڪنجوسي ڪن ٿا ۽ سيکارن ٿا ماڻهن کي ڪنجوسي ۽

يَكْتُمُوْنَ مَآ اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاَعْتَدْنَا

لڪائن ٿا اهو جو ڏنو آهي انهن کي الله پنهنجي مهرباني سان. ۽ تيار ڪيوسون

لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۚ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ

ڪافرن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ. ۽ انهن لاءِ جيڪي خرچ ڪن ٿا پنهنجي ملڪيت

رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ

ماڻهن جي ڏيکارڻ لاءِ ۽ نه ٿا ايمان آڻن الله تي ۽ نکي ڏينهن

الْاٰخِرِ ؕ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِيْنًا فَسَآءَ

پوئين تي، ۽ اهو جنهن جو شيطان سنگتي آهي پوءِ اهو بڇڙو

قَرِيْنًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

سنگتي آهي. ۽ انهن جو ڪهڙو نقصان ٿئي ها جيڪڏهن ايمان آڻن ها الله تي ۽ ڏينهن

الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ

قيامت تي ۽ خرچ ڪن ها انهيءَ مان جو ڏنو آهي انهن کي الله. ۽ الله آهي انهن جي

عَلِيْمًا ﴿٣٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَاِنْ تَكُ

خبر رکندڙ. بيشڪ الله نہ تو ظلم ڪري ذري جيترو، ۽ جيڪڏهن آهي

حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٤٠﴾

ڪا نيڪي تہ ٻيڻو ڪري تو انکي ۽ ڏئي تو پاڻ وٽان ثواب وڏو.

فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍۭ بِشَهِيْدٍ وَّجِئْنَا

پوءِ ڇا حال ٿيندو جڏهن آڻينداسون هر اُمت مان شاهد ۽ آڻينداسون

بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيْدًا ﴿٤١﴾ۭ يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

توکي انهن مٿان شاهد ڪري. تنهن ڏينهن چاهيندا جن ڪفر ڪيو

وَعَصَوُا الرَّسُوْلَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ۭ وَلَا

۽ بي فرماني ڪئي رسول جي تہ جيڪر سڌي ڪئي وڃي مٿن زمين، ۽ نہ

يَكْتُمُوْنَ اللّٰهَ حَدِيْثًا ﴿٤٢﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا

لڪائيندا الله کان ڪائي ڳالهہ. اي ايمان وارو! نہ

تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا

وڃجو نماز کي جڏهن اوهين آهيو نشي وارا جيستائين ڄاڻو تہ ڇا

تَقُوْلُوْنَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرِيْ سَبِيْلٍ حَتّٰى

ٿا چئو ۽ نڪي ٿڙسان مگر گذرندڙ رستي جا جيستائين

تَغْتَسِلُوْا ۭ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ

وهنجو، ۽ جيڪڏهن آهيو بيمار يا مسافريءَ تي يا آيو

أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ الْغَآئِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ
ڪوهڪڙو توهان مان پائخاني کان يا ميلاپ ڪيو اٿو عورتن سان پوءِ نه

تَجِدُوا مَآءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا
لهو پاڻي ته تيمم ڪريو مٽيءَ پاڪ سان پوءِ مَک ڪريو

بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾
پنهنجن مُنهن کي ۽ هٿن کي، بيشڪ الله معاف ڪندڙ بخشيندڙ آهي.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتٰبِ
ڇا ڏٺوتو انهن ڏانهن جن کي مليو ڀاڱو ڪتاب مان

يَشْتَرُونَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾
خريد ڪن ٿا گمراهي کي ۽ چاهين ٿا ته اوهين ڀُلجي وڃو رستي کان.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَآئِكُمْ وَكَفٰى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفٰى
۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ آهي توهان جي دشمنن کي ۽ ڪافي آهي الله ڪارساز ۽ ڪافي آهي

بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ
الله مددگار. انهن مان جيڪي يهودي آهن ڦيرائين ٿا لفظن کي

عَن مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ
پنهنجي جاين مان ۽ چون ٿا ٻڌوسون ۽ نه مڃيوسون ۽ (چون ٿا) ٻڌ

غَيْرَ مُسْمَعٍ وَّرَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي
شال نه ٻڌايل هجين ۽ (چون ٿا) راعنا موڙيندي زبان پنهنجي کي ۽ جرح ڪندي

الدِّيْنِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَ

دين ۾، ۽ جيڪڏهن اهي چون ها ٻڌوسون ۽ مڃيوسون ۽ تون ٻڌ ۽

انْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ

نظر ڪر اسان تي ته هجي ها ڀلو انهن لاءِ ۽ درست پر ترڙي ڇڏيو انهن کي الله

بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٤٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا

سندن ڪفر جي ڪري پوءِ نه ايمان آڻيندا مگر ٿورڙا. اي اُهي جن کي ڏنو ويو

الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ

ڪتاب ايمان آڻيو ان تي جنهن کي نازل ڪيوسون تصديق ڪندڙ ان کي جيڪو توهان وٽ آهي اڳي ان کان

اَنْ نَّطْمِسَ وُجُوْهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰۤى اَدْبَارِهَاۤ اَوْ نَلْعَنَهُمْ

جو ميٽايون ڪيترا منهن پوءِ ڦيرايون انهن کي پٺين ڏانهن ۽ ڦٽڪار ڪريون انهن تي

كَمَا لَعَنَّاۤ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٤٧﴾

جئن ڦٽڪار ڪئي سون ڇنڇر وارن تي، ۽ آهي حڪم الله جو پورو ٿيل.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ

بيشڪ الله نه ٿو بخشي جو شريڪ ڪجي انهي سان ۽ بخشي ٿو سواءِ

ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰۤى

شرڪ جي جنهن کي گهري، ۽ جيڪو شريڪ ڪندو الله سان پوءِ انهيءَ گهڙيو

اِثْمًا عَظِيْمًا ﴿٤٨﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ

گناه وڏو. ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏانهن جيڪي پاڪ ٿا چون پاڻ کي

بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿٤٩﴾

پر الله پاڪ ڪري ٿو جنهن کي چاهي ۽ نہ ظلم ڪيا ويندا تند جيترو.

اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۭ وَكَفٰى بِهٖٓ

ڏس ڪيئن ٿا گهڙين الله تي ڪوڙ، ۽ ڪافي آهي اهو

اِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٠﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ ع ٧ ٨ ٤

گناه پڌرو. ڇا نہ ڏٺو تو انهن ڏانهن جن کي مليو نصيب

الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ وَيَقُوْلُوْنَ

ڪتاب مان مڃين ٿا بتن کي ۽ شيطان کي ۽ چون ٿا

لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰٓؤُلَاۗءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ڪافرن لاءِ تہ اهي وڌيڪ سڌا آهن مسلمانن کان

سَبِيْلًا ﴿٥١﴾ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۭ وَمَنْ يَّلْعَنِ

رستي تي. اُهي ئي آهن جن کي تڙي ڪڍيو الله، ۽ جنهن کي تڙيندو

اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ نَصِيْرًا ﴿٥٢﴾ اَمْ لَهُمْ نَصِيْبٌ

الله پوءِ هرگز نہ لهندين انهي لاءِ ڪوئي مددگار. يا آهي انهن جو ڪو ڀاڱو

مِّنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَّا يُؤْتُوْنَ النَّاسَ نَقِيْرًا ﴿٥٣﴾ اَمْ

بادشاهيءَ مان؟ پوءِ تہ اهي نہ ڏيندا ماڻهن کي ذري بہ. يا

يَحْسُدُوْنَ النَّاسَ عَلٰى مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ

ساڙ ڪن ٿا ماڻهن سان ان تي جيڪي ڏنو آهي انهن کي الله پنهنجي مهرباني سان

فَقَدْ اٰتَيْنَآ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنٰهُمْ

پوءِ اسان ڏنوسون ابراهيم جي خاندان کي ڪتاب ۽ دانائي ۽ ڏني سون انهن کي

مُّلْكًا عَظِيْمًا ﴿٥٤﴾ فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ

بادشاهي وڏي. پوءِ انهن مان ڪنهن مڃيو ان کي ۽ انهن مان ڪو

صَدَّ عَنْهُ ۭ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَعِيْرًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

رڪجي پيو ان کان، ۽ ڪافي آهي دوزخ ساڙيندڙ. بيشڪ جن

كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيْهِمْ نَارًا ۭ كُلَّمَا نَضِجَتْ

ڪفر ڪيو اسان جي آيتن جو جلد داخل ڪنداسون انهن کي باهه ۾، جڏهن پچي وينديون

جُلُوْدُهُمْ بَدَّلْنٰهُمْ جُلُوْدًا غَيْرَهَا لِيَذُوْقُوا الْعَذَابَ ۭ

کلون انهن جون مٽائي ڏينداسون انهن کي کلون ٻيون جيئن چکن عذاب،

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

بيشڪ الله آهي زبردست حڪمت وارو. ۽ جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيا

الصّٰلِحٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

چڱا جلد داخل ڪنداسون انهن کي باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ لَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ

واهيون رهندا ان ۾ سدائين، انهن لاءِ اتي زالون پاڪ آهن

وَّنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيْلًا ﴿٥٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا

۽ داخل ڪنداسون انهن کي ڇانءَ گھاٽي ۾. يقينن الله حڪم ٿو ڪري توهان کي ته ڏيو

الربع

الْاَمٰنٰتِ اِلٰٓى اَهْلِهَا ۙ وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ اَنْ

اماتون مالڪن کي ۽ جڏهن فيصلو ڪريو ماڻهن جي وچ ۾ ته

تَحْكُمُوْا بِالْعَدْلِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

فيصلو ڪريو انصاف سان، بيشڪ الله واهه جي نصيحت ٿو ڏئي توهانکي، بيشڪ الله

كَانَ سَمِيْعًاۢ بَصِيْرًا ﴿٥٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ

آهي ٻڌندڙ ڏسندڙ. اي ايمان وارو! حڪم مڃيو الله جو

وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاُولِى الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ

۽ حڪم مڃيو رسول جو ۽ امر وارن پنهنجن جو پوءِ جيڪڏهن اختلاف ڪريو

فِىْ شَىْءٍ فَرُدُّوْهُ اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ اِنْ كُنْتُمْ

ڪنهن ڳالهه ۾ ته موٽايو انکي الله ۽ رسول ڏانهن جيڪڏهن اوهين

تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ

ايمان رکو ٿا الله تي ۽ ڏينهن قيامت تي، اهو ڀلو آهي ۽ ڏاڍو سٺو آهي

تَاْوِيْلًا ﴿٥٩﴾ ع اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يَزْعُمُوْنَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ع ٨ ٩ ٥

نتيجي ۾. ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏانهن جيڪي چون ٿا ته انهن ايمان آندو

بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيْدُوْنَ

ان تي جيڪي لاٿو ويو تو تي ۽ جيڪي لاٿو ويو توکان اڳي اهي گهرن ٿا

اَنْ يَّتَحَاكَمُوْٓا اِلَى الطَّاغُوْتِ وَقَدْ اُمِرُوْٓا اَنْ يَّكْفُرُوْا

ته فيصلو نين بي فرمان ڏانهن حالانڪ حڪم ڏنو ويو اٿن ته نه مڃين

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

بِهٖ ؕ وَيُرِيۡدُ الشَّيۡطٰنُ اَنۡ يُّضِلَّهُمۡ ضَلٰلًاۢ بَعِيۡدًا ﴿٦٠﴾

ان کي، ۽ چاهي ٿو شيطان ته ڪري انهن کي گمراهه گهڻو.

وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡا اِلٰى مَاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُوۡلِ

۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي اچو ان ڏانهن جيڪي نازل ڪيو الله، ۽ رسول ڏانهن

رَاَيۡتَ الۡمُنٰفِقِيۡنَ يَصُدُّوۡنَ عَنۡكَ صُدُوۡدًا ﴿٦١﴾ ج

ته ڏسندين تون منافقن کي ته رڪجي ويندا تو کان پوري رڪجڻ.

فَكَيۡفَ اِذَاۤ اَصَابَتۡهُمۡ مُّصِيۡبَةٌ ۢ بِمَا قَدَّمَتۡ اَيۡدِيۡهِمۡ

پوءِ ڪيئن ٿيندو جڏهن پهچندي انهن کي مصيبت سندن ڪئي سبب

ثُمَّ جَآءُوۡكَ يَحۡلِفُوۡنَ ۖ بِاللّٰهِ اِنۡ اَرَدۡنَاۤ اِلَّاۤ اِحۡسَانًا

پوءِ تو وٽ اچي قسم کڻندا الله جا ته ڪو اسان ارادو ڪيو هو ڀلائي جو

وَّتَوۡفِيۡقًا ﴿٦٢﴾ اُولٰٓـئِكَ الَّذِيۡنَ يَعۡلَمُ اللّٰهُ مَا فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ ق

۽ ٺاهه جو. اهي اُهي آهن جو ڄاڻي ٿو الله جيڪي انهن جي دلين ۾ آهي

فَاَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَعِظۡهُمۡ وَقُلۡ لَّهُمۡ فِىۡۤ اَنۡفُسِهِمۡ

سو تون درگذر ڪر انهن کان ۽ نصيحت ڪر انهن کي ۽ چؤ انهن کي سندن حق ۾

قَوۡلًاۢ بَلِيۡغًا ﴿٦٣﴾ وَمَاۤ اَرۡسَلۡنَا مِنۡ رَّسُوۡلٍ اِلَّا لِيُطَاعَ

ڳالهه تمام پوري. ۽ نه موڪليوسون ڪوئي رسول مگر جيئن ته انجي پيروي ڪجي

بِاِذۡنِ اللّٰهِ ؕ وَلَوۡ اَنَّهُمۡ اِذۡ ظَّلَمُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ جَآءُوۡكَ

الله جي حُڪم سان، ۽ جيڪر، اهي، جڏهن ظلم ڪيائون پاڻ تي، اچن ها تو وٽ

فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُوْلُ لَوَجَدُوا
پوءِ معافي گهرن ها الله کان ۽ معافي گهري ها انهن لاءِ رسول ته لهن ها
اللّٰهَ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ حَتّٰى
الله کي معاف ڪندڙ مهربان. پوءِ قسم آهي تنهنجي رب جو اهي ايمان وارا نه ٿيندا تان جو
يُحَكِّمُوْكَ فِيْمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ
فيصلو ڪرائن توکان جنهن ۾ اٽڪي پون پاڻ ۾ پوءِ نه لهن پنهنجي دلين ۾
حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿٦٥﴾ وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا
ڪا تنگي ان کان جو فيصلو ڪيو تو ۽ قبول ڪن رضا خوشيءَ (سان) ۽ جيڪڏهن اسان لکون ها
عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوْا مِنْ دِيَارِكُمْ
انهن تي ته ماري وجهو پاڻ کي يا نڪري وڃو پنهنجي گهرن مان
مَّا فَعَلُوْهُ اِلَّا قَلِيْلٌ مِّنْهُمْ ۭ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوْا مَا
ته نه عمل ڪن ها ان تي مگر ٿورا انهن مان ۽ جيڪڏهن اهي ڪن ها اهو
يُوْعَظُوْنَ بِهٖ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيْتًا ﴿٦٦﴾
جنهن جو ڪين حڪم ڪجي ٿو ته هجي ها بهتر انهن لاءِ ۽ زياده پڪو ڪندڙ.
وَّاِذًا لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٦٧﴾ وَّلَهَدَيْنٰهُمْ
۽ ان وقت ڪين ڏيون ها پنهنجي طرفان اجر وڏو . ۽ ڏسايون ها انهن کي
صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ
رستو سڌو . ۽ جيڪي فرمانبرداري ڪندا الله ۽ رسول جي

فَأُولَٰٓئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَ
پوءِ اهي گڏهوندا انهن سان فضل ڪيو الله جن تي يعني پيغمبر ۽
الصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ۚ وَحَسُنَ
صديق ۽ شهيد ۽ صالح ۽ ڀلا آهن
أُولَٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ
اهي سنگتي. اهو فضل الله جو آهي، ۽ ڪافي آهي
بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
الله ڄاڻندڙ. اي ايمان وارو! وٺو بچاءُ (هٿيار) پنهنجو
فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ
پوءِ نڪرو ٽولا ٽي يا نڪرو گڏجي. ۽ توهان مان ڪو
لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ
اهڙو آهي جو دير ڪري ٿو. پوءِ جيڪڏهن پهچندي توهان کي ڪا مصيبت چوندو ته
أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ
مهرباني ڪئي الله مون تي جو نه هيس انهن سان گڏ حاضر. ۽ جيڪڏهن
أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُن
پهچي توهان کي ڪا ڀلائي الله جي طرفان ته ضرور چوندو ڄڻ ته نه هئي
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ
توهان جي ۽ ان جي وچ ۾ ڪا دوستي هاءِ جيڪر آءٌ هجان ها گڏ انهن سان ته ماڻيان ها

ع ٩ / ١١

Precaution in affaires & dealings with enemies

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

فَوۡزًا عَظِيۡمًا ﴿٧٤﴾ فَلۡيُقَاتِلۡ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ الَّذِيۡنَ

مراد وڏي ـ پوءِ پلي تہ لڙائي ڪن الله جي راھ ۾ اھي جيڪي

يَشۡرُوۡنَ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا بِالۡاٰخِرَةِ ؕ وَمَنۡ يُّقَاتِلۡ

وڪڻن ٿا حياتي دنيا جي آخرت لاءِ ، ۽ جيڪو لڙائي ڪري ٿو

فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ فَيُقۡتَلۡ اَوۡ يَغۡلِبۡ فَسَوۡفَ نُؤۡتِيۡهِ

الله جي راھ ۾ پوءِ اھو قتل ٿي وڃي يا غالب ٿئي تہ جلد ڏينداسون انھيءَ کي

اَجۡرًا عَظِيۡمًا ﴿٧٤﴾ وَمَا لَكُمۡ لَا تُقَاتِلُوۡنَ فِىۡ سَبِيۡلِ

اجر وڏو. ۽ ڇا ٿيو آھي توھان کي جو نٿا لڙائي ڪريو راھ

اللّٰهِ وَالۡمُسۡتَضۡعَفِيۡنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَ

الله جي ۾ ۽ انھن ڪمزورن مردن ۽ عورتن ۽

الۡوِلۡدَانِ الَّذِيۡنَ يَقُوۡلُوۡنَ رَبَّنَاۤ اَخۡرِجۡنَا مِنۡ هٰذِهِ

ٻارن لاءِ جيڪي چون ٿا اي اسان جا پروردگار ڪڍ اسان کي ھن

الۡقَرۡيَةِ الظَّالِمِ اَهۡلُهَا ۚ وَاجۡعَلۡ لَّنَا مِنۡ لَّدُنۡكَ

شھر مان جو ظالم آھن رھاڪو ان جا ، ۽ ڪر اسان لاءِ پاڻ وٽان

وَلِيًّا ۚ وَّاجۡعَلۡ لَّنَا مِنۡ لَّدُنۡكَ نَصِيۡرًا ﴿٧٥﴾ ؕ اَلَّذِيۡنَ

ڪو ھمايتي، ۽ ڪر اسان لاءِ پاڻ وٽان ڪو مددگار. اھي ماڻھو جن

اٰمَنُوۡا يُقَاتِلُوۡنَ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا

ايمان آندو لڙائي ڪن ٿا الله جي راھ ۾ ۽ اھي جن ڪفر ڪيو

يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ فَقَاتِلُوْٓا اَوْلِيَآءَ

لڙائي ڪن ٿا شيطان جي راهه ۾ پوءِ توهان لڙائي ڪريو دوستن

الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيْفًا ﴿۷۶﴾ ع اَلَمْ ع ۱۰ ۷

شيطان جي سان، بيشڪ فريب شيطان جو آهي ڪمزور. ڇا نه

تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْٓا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيْمُوا

ڏٺو تو انهن ڏانهن چيو ويو جن کي ته روڪيو پنهنجا هٿ ۽ قائم ڪريو

الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ

نماز ۽ ڏيو زڪوات، پوءِ جڏهن فرض ٿي انهن تي لڙائي

اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ

تڏهن وقت هڪ ٽولو انهن مان ڊڄي پيو ماڻهن کان جيئن ڊڄ ٿئي الله جو يا

اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ

ان کان به وڌيڪ ڊڄڻ، ۽ چيائون رب اسان جا ڇالاءِ فرض ڪئي تو اسان تي لڙائي،

لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ؕ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا

ڇو نه دير ڏني تو اسان کي مدت ويجهي تائين، تون چئو فائدو دنيا جو

قَلِيْلٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقٰى ۫ وَلَا تُظْلَمُوْنَ

ٿورو آهي، ۽ آخرت ڀلي آهي پرهيزگار لاءِ، ۽ اوهان تي ظلم نه ڪيو

فَتِيْلًا ﴿۷۷﴾ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يُدْرِكْكُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ

ويندو ڌاڳي جيترو. جتي به هوندؤ پهچندو توهان کي موت جيتوڻيڪ

كُنتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۗ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ

هجو قلعن بلندن ۾، ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهنکي ڪا ڀلائي

يَقُولُوا هَٰذِهِ مِنْ عِندِ اللَّهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ

تہ چون ٿا هيءَ الله جي طرفان آهي، ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهنکي ڪا تڪليف

يَقُولُوا هَٰذِهِ مِنْ عِندِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ

چون ٿا اها تنهنجي طرفان آهي، چئو سڀ طرفان

اللَّهِ ۖ فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ

الله جي آهي، پوءِ ڇا ٿيو آهي هنن ماڻهن کي جو نہ ٿا ويجها ٿين تہ سمجهن

حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَّا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ۖ وَمَا

ڪا ڳالھ. جا پهچي ٿي توکي ڪا ڀلائي سا الله کان آهي ۽ جا

أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ ۚ وَأَرْسَلْنَاكَ

پهچي ٿي توکي ڪا برائي پوءِ نفس تنهنجي کان آهي، ۽ اسان موڪليوسون توکي

لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾ مَّن يُطِعِ

ماڻهن لاءِ رسول ڪري، ۽ ڪافي آهي الله شاهد. جيڪو چيو مڃيندو

الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ

رسول جو تہ انهيءَ چيو مڃيو الله جو، ۽ جيڪو ڦرندو پوءِ نہ موڪليوسون توکي

عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا

انهن تي سنڀاليندڙ ڪري. ۽ چون ٿا تابعدار آهيون، پوءِ جڏهن نڪرن ٿا

مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِىْ

نو وٽان ته راتي تو رات جو هڪ ٽولو انهن مان ابتڙ ان کان جيڪي

تَقُوْلُ ۭ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُوْنَ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَ

تون چوين ٿو، ۽ الله لکي ٿو جيڪي رات جون صلاحون ڪن ٿا پوءِ منهن موڙ انهن کان ۽

تَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٨١﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ

ڀروسو ڪر الله تي، ۽ بس الله ڪارساز آهي. ڇا نه ٿا غور ڪن

الْقُرْاٰنَ ۭ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ

قرآن ۾، ۽ جيڪڏهن هجي ها اهو الله ڏانهان ٻئي کان ته لهن ها ان ۾

اخْتِلَافًا كَثِيْرًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَا جَآءَهُمْ اَمْرٌ مِّنَ الْاَمْنِ

اختلاف گهڻو. ۽ جڏهن اچي ٿي انهن وٽ ڪا خبر امن جي

اَوِ الْخَوْفِ اَذَاعُوْا بِهٖ ۭ وَلَوْ رَدُّوْهُ اِلَى الرَّسُوْلِ وَ

يا خوف جي ته پکيڙن ٿا ان کي، ۽ جيڪڏهن موٽائين ها ان کي رسول ڏانهن ۽

اِلٰٓى اُولِي الْاَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِيْنَ يَسْتَنْۢبِطُوْنَهٗ

پنهنجن اختياري ۽ وارن ڏانهن ته سمجهن ها ان کي اهي جيڪي ڪڍن ها مطلب ان جو

مِنْهُمْ ۭ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ

انهن منجهان، ۽ جيڪڏهن نه هجي ها مهرباني الله جي توهان تي ۽ ٻاجھ سندس ته پيروي ڪيو ها

الشَّيْطٰنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٨٣﴾ فَقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ لَا

شيطان جي ٿورن کانسواءِ. پوءِ تون لڙائي ڪر الله جي راهه ۾ نه

تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِيْنَ ج عَسَى
جوابدار توني مگر پنهنجي سِرَ جي ۽ اُتار مسلمانن کي، اُجهو
اللّٰهُ اَنْ يَّكُفَّ بَاْسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ط وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَاْسًا
الله بند ڪندو لڙائي انهن جي جن ڪفر ڪيو، ۽ الله زورو آهي جنگ ۾
وَّاَشَدُّ تَنْكِيْلًا ﴿٨٤﴾ مَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً
۽ زورو آهي سزا ڏيڻ ۾. جيڪو ڪندو سفارش چڱائي جي
يَّكُنْ لَّهٗ نَصِيْبٌ مِّنْهَا ج وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً
ٿيندو انهيءَ لاءِ ڀاڱو ان مان، ۽ جيڪو ڪندو سفارش
سَيِّئَةً يَّكُنْ لَّهٗ كِفْلٌ مِّنْهَا ط وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
بڇڙائي جي هوندو انهيءَ لاءِ حصو ان مان، ۽ آهي الله هر
شَيْءٍ مُّقِيْتًا ﴿٨٥﴾ وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوْا بِاَحْسَنَ
شيءِ تي وس هاست ڪندڙ. ۽ جڏهن ڪيڪاريو وڃي توهان کي سلام سان پوءِ جواب ڏيو بهتر
مِنْهَآ اَوْ رُدُّوْهَا ط اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيْبًا ﴿٨٦﴾ النصف
ان کان يا ورايو ان کي، بيشڪ الله آهي هر شيءِ تي حساب وٺندڙ.
اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ط لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا
الله ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مگر اهو، ضرور گڏ ڪندو اوهان کي ڏينهن قيامت ۾ ناهي
رَيْبَ فِيْهِ ط وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ﴿٨٧﴾ ع ١١ ع ١١ ٨
ڪو شڪ ان ۾، ۽ ڪير آهي وڌيڪ سچو الله کان ڳالهه ڪرڻ ۾.

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنٰفِقِيْنَ فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ بِمَا

پوءِ ڇا ٿيو آهي اوهان کي منافقن بابت ٻه ٽولا ٿيا آهيو ۽ الله اونڌو اُڇليو انهن کي سندن

كَسَبُوْا ۭ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ۭ وَ

ڪئي سبب، ڇا اوهين گهرو ٿا انهن کي راهه تي آڻڻ جن کي گمراهه ڪيو الله، ۽

مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ۝٨٨ وَدُّوْا لَوْ

جنهن کي گمراهه ڪري الله ته هرگز نه لهندين انهيءَ لاءِ ڪو رستو. اهي چاهين ٿا جيڪر

تَكْفُرُوْنَ كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَاۗءً فَلَا تَتَّخِذُوْا

اوهين ڪافر ٿيو جيئن اهي ڪافر آهن پوءِ ٿيندؤ هڪجهڙا پوءِ نه ڊاريو

مِنْهُمْ اَوْلِيَاۗءَ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ فَاِنْ

انهن مان دوست جيستائين هجرت ڪن الله جي راهه ۾، پوءِ جيڪڏهن

تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۠

ڦري وڃن ته پڪڙيو انهن کي ۽ قتل ڪريو انهن کي جتي لهو انهن کي

وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ۝٨٩ اِلَّا الَّذِيْنَ

۽ نه بڻايو انهن مان ڪنهن کي دوست ۽ نه ڪي مددگار. مگر اهي جيڪي

يَصِلُوْنَ اِلٰى قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ اَوْ جَاۗءُوْكُمْ

پهچن ٿا اهڙي قوم وٽ جو توهان جي ۽ انهن جي وچ ۾ معاهدو آهي يا آيا توهان وٽ

حَصِرَتْ صُدُوْرُهُمْ اَنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا قَوْمَهُمْ ۭ

جو سوڙها ٿيا سينا انهن جا جو لڙائي ڪن توهان سان يا لڙائي ڪن پنهنجي قوم سان

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقٰتَلُوْكُمْ ج فَاِنِ

۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته بيجي ها انهن کي توهان تي پوءِ وڙهن ها توهان سان پر جيڪڏهن

اعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ وَاَلْقَوْا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ لا فَمَا

پاسو ڪن توهان کان پوءِ نه جنگ ڪن توهان سان ۽ آڇ ڪن اوهان کي صُلح جي ته نه

جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُوْنَ

ڪيو آهي الله توهان لاءِ انهن تي ڪو رستو. اجهو ڏسندؤ

اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا قَوْمَهُمْ ط

ٻيا اهڙا جو چاهين ٿا ته امن ۾ رهن توهان کان ۽ امن ۾ رهن پنهنجي قوم کان،

كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ج فَاِنْ لَّمْ

جڏهن موٽائجن ٿا آهي فساد ڏانهن ته اونڌا ٿي ڪرن ٿا ان ۾ پوءِ جيڪڏهن نه

يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ

پاسو ڪن توهان کان ۽ نه آڇ ڪن توهان کي صلح جي ۽ نه جهلين جنگ کان پنهنجا هٿ

فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ ط وَاُولٰٓئِكُمْ

ته پڪڙيو انهن کي ۽ قتل ڪريو انهن کي جتي به لهو ان، ۽ اهي اٿو

جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿٩١﴾ ع وَمَا كَانَ ع ١٢ / ٤ / ٩

جو ڪئي سون توهان لاءِ انهن تي حجت پڌري. ۽ ناهي جائز

لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا خَطَــًٔا ج وَمَنْ قَتَلَ

مسلمان لاءِ جو ماري ڪنهن مسلمان کي مگر ڀُل چُڪ ۾ ۽ جنهن ماريو

مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ

ڪنهن مسلمان کي ڀُل ۾ ته آزاد ڪرڻو آهي ٻانهو مسلمان ۽ خون بها حوالي ڪيل

اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ۭ فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ

ان جي گهر وارن ڏانهن مگر جي معاف ڪن، پوءِ جيڪڏهن مقتول آهي ان قوم کان

عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۭ وَ

جا توهان جي دشمن آهي ۽ اهو مسلمان هجو ته آزاد ڪرڻو آهي ٻانهو مسلمان، ۽

اِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ فَدِيَةٌ

جيڪڏهن آهي مقتول اهڙي قوم مان جو توهان ۽ انهن جي وچ ۾ عهدنامو آهي ته خون بها

مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ

حوالي ڪيل ٿئي ان جي گهر وارن ڏانهن ۽ آزاد ڪرڻو آهي ٻانهو مسلمان، پوءِ جيڪو

لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۡ تَوْبَةً مِّنَ

نه لهي ته روزا رکڻا آهن ٻه مهينا لڳو لڳ گناه بخشائڻ لاءِ

اللّٰهِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَّقْتُلْ

الله کان، ۽ آهي الله علم وارو حڪمت وارو. ۽ جيڪو قتل ڪري

مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاۗؤُهٗ جَهَنَّمُ خٰلِدًا فِيْهَا وَ

مسلمان کي ڄاڻي واڻي پوءِ سزا ان جي جهنم آهي هميشه رهندو ان ۾ ۽

غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَاَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا

ڪاوڙيو آهي الله انهيءَ تي ۽ لعنت ڪيائين انکي ۽ تيار ڪيائين انهيءَ لاءِ عذاب

عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِذَا ضَرَبۡتُمۡ فِىۡ
وڏو. اي ايمان وارؤ! جڏهن سفر ڪريو توهان

سَبِيۡلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوۡا وَلَا تَقُوۡلُوۡا لِمَنۡ اَلۡقٰٓى اِلَيۡكُمُ
الله جي راهه ۾ ته جاچ ڪريو ۽ نه چئو ان کي جيڪو ڏئي توهان تي

السَّلٰمَ لَسۡتَ مُؤۡمِنًا ۚ تَبۡتَغُوۡنَ عَرَضَ الۡحَيٰوةِ
سلام ته ناهين تون مسلمان، گهرو ٿا اوهان سامان حياتي

الدُّنۡيَا فَعِنۡدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيۡرَةٌ ؕ كَذٰلِكَ كُنۡتُمۡ
دنياواري جو پوءِ الله وٽ غنيمتون گهڻيون ئي آهن، اهڙائي هئا توهان

مِّنۡ قَبۡلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيۡكُمۡ فَتَبَيَّنُوۡا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
پڻ اڳ ۾ پوءِ احسان ڪيو الله توهان تي تنهنڪري جاچ ڪريو، بيشڪ الله

كَانَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرًا ﴿٩٤﴾ لَا يَسۡتَوِى الۡقٰعِدُوۡنَ
توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي. نه ٿا برابر ٿين ويهي رهندڙ

مِنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ غَيۡرُ اُولِى الضَّرَرِ وَالۡمُجٰهِدُوۡنَ
مسلمان سواءِ عذر جي ۽ جهاد ڪندڙ مسلمان

فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ بِاَمۡوَالِهِمۡ وَاَنۡفُسِهِمۡ ؕ فَضَّلَ اللّٰهُ
الله جي راهه ۾ پنهنجن مالن ۽ جانين سان، اتم ڪيو الله

الۡمُجٰهِدِيۡنَ بِاَمۡوَالِهِمۡ وَاَنۡفُسِهِمۡ عَلَى الۡقٰعِدِيۡنَ
جهاد ڪندڙن کي پنهنجي مالن ۽ جانن سان ويهي رهندڙن تي

دَرَجَةً ؕ وَ كُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ؕ وَ فَضَّلَ اللّٰهُ

مرتبي ۾، ۽ سڀني سان وعدو ڪيو الله ڀلائي جو، ۽ وڌايو الله

الْمُجٰهِدِيْنَ عَلَى الْقٰعِدِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٩٥﴾ لا دَرَجٰتٍ

مجاهدن کي ويهي رهندڙن تي اجر عظيم سان. درجن ۾

ع ١٣ ٥ ١٠ مِّنْهُ وَ مَغْفِرَةً وَّ رَحْمَةً ؕ وَ كَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٩٦﴾ ع

پاڻ وٽان ۽ بخشش ۽ ٻاجھ ۾، ۽ الله بخشيندڙ مهربان آهي.

اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

بيشڪ اهي ماڻهو جن جو ساهه ڪڍيو ملائڪن جي ظلم ڪندڙ هئا پاڻ تي

قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ؕ قَالُوْا كُنَّا مُسْتَضْعَفِيْنَ فِى

چوندن ڇا ۾ هئا توهان، چوندا اسين ٻنهه بي وس هئاسون

الْاَرْضِ ؕ قَالُوْٓا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوْا

ملڪ ۾، چوندن ملائڪ ڇا نه هئي زمين الله جي ڪشادي پوءِ لڏي وڃو ها

فِيْهَا ؕ فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَ سَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿٩٧﴾ لا

ان ۾، پوءِ اهي آهن جن جي جاءِ دوزخ آهي، ۽ اها بري جاءِ آهي.

اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَ النِّسَآءِ وَ

مگر جيڪي بي وس هئا ڪي مرد ۽ ڪي عورتون ۽

الْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ حِيْلَةً وَّ لَا يَهْتَدُوْنَ

ٻار، جو نه پيا ڪري سگهن ڪا ڪوشش ۽ نه پيا لهن

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

سَبِيْلًا ﴿٩٨﴾ فَاُولٰٓئِكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ۭ وَ

ڪا نٿي راهه . پوءِ اهي، اميد آهي ته الله معاف ڪري انهن کي ۽

كَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿٩٩﴾ وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِيْ

آهي الله معاف ڪندڙ بخشڻهار . ۽ جيڪو هجرت ڪندو

سَبِيْلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِي الْاَرْضِ مُرٰغَمًا كَثِيْرًا وَّسَعَةً ۭ

الله جي راهه ۾ ته لهندو ملڪ ۾ رهڻ جي جاءِ گهڻي ۽ آسودگي ۽

وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

۽ جيڪو نڪري ٿو پنهنجي گهر کان هجرت ڪندڙ ٿي الله ۽ ان جي رسول ڏانهن

ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ۭ

پوءِ پهچي ٿو ان کي موت ته بيشڪ پيو ثواب ان جو الله تي،

وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٠٠﴾ ع وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ع ١٤ ٤ ١١

۽ آهي الله بخشيندڙ مهربان . ۽ جڏهن سفر ڪريو

الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوْا مِنَ نماز قصر

ملڪ ۾ پوءِ ناهي توهان تي گناهه جو گهٽايو ڪجهه

الصَّلٰوةِ ۖ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَّفْتِنَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ 4.101 2.238-239

نماز جي ڊڄو ٿا ته پريشان ڪندا توهان کي ڪافر .

اِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿١٠١﴾ وَاِذَا

بيشڪ ڪافر آهن توهان جا دشمن پڌرا . ۽ جڏهن

كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ

تون ھجين انھن ۾ پوءِ پڙھائين انھن کي نماز تہ بيھي ھڪ ٽولو

مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا

انھن مان گڏ توسان ۽ کڻي بيھن ھٿيار پنھنجا ، پوءِ جڏھن سجدو ڪن

فَلْيَكُونُوا مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرٰى

تہ ٿي وڃن توھان کان پوئتي ۽ اچي ٽولو بيو

لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ

جن نہ پڙھي نماز پوءِ اھي نماز پڙھن توسان گڏ ۽ وٺي بيھن پنھنجي ھوشياري

وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ

۽ ھٿيار پنھنجا ۽ چاھين ٿا ڪافر جيڪر توھان بي خبر ھجو

أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً

پنھنجن ھٿيارن ۽ پنھنجي سامان کان تہ اھي حملو ڪن توھان تي حملو

وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى

ھڪڙو ئي ، ۽ ناھي ڏوھ توھان تي جڏھن آھي توھان کي تڪليف

مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضٰى أَن تَضَعُوٓا أَسْلِحَتَكُمْ

مينھن کان يا ھجو بيمار تہ لاھيو ھٿيار پنھنجا

وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللّٰهَ أَعَدَّ لِلْكٰفِرِينَ عَذَابًا

۽ رھو ھوشيار ، بيشڪ الله تيار ڪيو آھي ڪافرن لاءِ عذاب

مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ

خوار ڪندڙ. پوءِ جڏهن اداڪئي توهان نماز ته ذڪر ڪريو الله جو

قِيَامًا وَّقُعُودًا وَّعَلٰى جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ

بيٺي ۽ ويٺي ۽ پنهنجن پاسن پر، پوءِ جڏهن قرار وٺو

فَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ ۚ إِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

ته سنياري پڙهو نماز، بيشڪ نماز آهي مسلمانن تي

كِتٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۖ إِنْ

فرض وقت وارو. ۽ نه سست ٿيو پيڇي ڪرڻ ڪافرن جي ۾، جيڪڏهن

تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۚ وَ

توهان ايذايل آهيو ته اهي پڻ ايذايل آهن جئين توهان ايذايل آهيو، ۽

تَرْجُونَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا

توهان اميد رکو ٿا الله ۾ جا اهي نه ٿا اميد رکن، ۽ آهي الله علم رکندڙ

حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ ع ۱۵ ۱۲

حڪمت وارو. بيشڪ اسان لاٿو توتي ڪتاب سچو جئين فيصلو ڪرين

بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرٰىكَ اللّٰهُ ۚ وَلَا تَكُنْ لِّلْخَائِنِينَ

ماڻهن جي وچ ۾ ان سان جيڪي سمجهايو توکي الله، ۽ نه ٿي تون ڪوڙن جو

خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾ وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ۖ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا

طرفدار. ۽ بخشش گهر الله کان، بيشڪ الله بخشيندڙ

رَّحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ ۚ

مهربان آهي. ۽ نه جهڳڙو ڪر انهن جي طرفان جيڪي ٺوڳ ڪن ٿا پنهنجن دلين ۾

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾ ۚ

بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري ان کي جو آهي ٺوڳ ڪندڙ ڏوهاري.

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ

لڪي وڃن ٿا ماڻهن کان ۽ نه ٿا لڪي سگهن

اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ

الله کان ۽ اهو انهن سان گڏ آهي جڏهن رات جو ڪن ٿا اها ڳالهه جو نٿا هي راضي

الْقَوْلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَا أَنتُمْ

ان ڳالهه کان، ۽ آهي الله سندن عملن تي گهيرو ڪندڙ. اجهو توهان

هَٰؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَن

اُهي آهيو جو جهڳڙو ڪيو ٿا انهن جي طرفان زندگي دنيا جي ۾ . پوءِ ڪير

يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَم مَّن يَكُونُ

جهڳڙو ڪندو الله سان انهن جي طرفان قيامت ڏينهن يا ڪير هوندو

عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَن يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ

انهن جو پرجهلو . ۽ جيڪو ڪري ٿو برائي يا ظلم ڪري ٿو

نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١١٠﴾

پاڻ تي پوءِ معافي گهري ٿو الله کان ته لهندو الله کي بخشيندڙ مهربان .

وَمَنْ يَّكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ

۽ جيڪو ڪري ٿو گناهه پوءِ سڀ ڪو ڪري ٿو ان کي پنهنجي سر تي،

وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْٓئَةً

۽ آهي الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو. ۽ جيڪو ڪري ٿو غلطي

اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهٖ بَرِيْٓـًٔا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا

يا گناهه پوءِ تهمت ڏئي ٿو ان جي ڪنهن بي گناهه کي ته انهيءَ کنيو بهتان

وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿١١٢﴾ ع وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَ ع ٨ ١٣

۽ گناهه پڌرو. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها الله جو فضل تو تي ۽

رَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ وَ

ان جي مهرباني ته ارادو ڪيو هئو هڪ ٽولي انهن مان تو کي ڀلائڻ جو، ۽

مَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ

نه ٿا ڀلائين مگر پنهنجو پاڻ کي ۽ نه ٿا نقصان ڪن تنهنجو

شَيْءٍ ؕ وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَ

ڪجهه، ۽ لاٿو الله تو تي ڪتاب ۽ حڪمت ۽

عَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ؕ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ

سيکاريائين توکي اها شيءِ جا تون نه ڄاڻندو هئين، ۽ آهي الله جو فضل

عَلَيْكَ عَظِيْمًا ﴿١١٣﴾ لَا خَيْرَ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ

تو تي وڏو. ناهي ڪا ڀلائي سندن گهڻين ڳجهين صلاحن ۾

إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ
مگر ڪوئي چوي خيرات لاءِ يا چڱي ڪم لاءِ يا ناهه ڪرائڻ لاءِ
بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ
ماڻهن جي وچ ۾، ۽ جيڪو ڪندو اهو ڪم گهرندي رضا
اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَنْ يُشَاقِقِ
الله جي ته جلد ڏينداسون ان کي ثواب وڏو. ۽ جيڪو مخالفت ڪندو
الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ
رسول جي جڏهن جو ظاهر ٿي انهيءَ لاءِ هدايت ۽ هلندو
غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ
ابتڙ رستي مسلمانن جي ته ڦيرائينداسون انکي جنهن پاسي ڦري ويو ۽ وجهنداسون انکي
ع ١٧ ٣ ١٤ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ
دوزخ ۾، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. بيشڪ الله نه ٿو بخشي
أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ
جو شريڪ ڪجي ان سان ۽ بخشي ٿو ٻيو ڏوهه ان کان سواءِ جنهن لاءِ گهري
وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾
۽ جيڪو شريڪ ڪري ٿو الله سان پوءِ اهو گمراه ٿي ويو پري پيو.
إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا ۚ وَإِنْ يَدْعُونَ
نه ٿا سڏين ان کان سواءِ مگر مادين کي ۽ نه ٿا سڏين

وقف لازم

إِلَّا شَيْطٰنًا مَّرِيْدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ
مگر شيطان سرڪش کي. تڙيوان کي الله، ۽ ان چيو آءٌ وٺندس

مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ﴿١١٨﴾ وَّلَأُضِلَّنَّهُمْ
تنهنجي ٻانهن مان حصو مقرر. ۽ ضرور ڀلائيندس انهن کي

وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ
۽ سڌون ڏياريندس انهن کي ۽ حڪم ڪندس انهن کي پوءِ چيريندا ڪن

الْأَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِ ۚ وَ
جانورن جا ۽ حڪم ڪندس انهن کي تہ پوءِ بدلائيندا جوڙ الله جي، ۽

مَنْ يَّتَّخِذِ الشَّيْطٰنَ وَلِيًّا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَقَدْ
جنهن بڻايو شيطان کي دوست ڇڏي الله کي تہ

خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِيْنًا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيْهِمْ ۚ وَمَا
اهو پيو نقصان پڌري ۾. انجام ڏئي ٿو انهن کي ۽ سڌون ڏياري ٿو انهن کي، ۽ نہ

يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ إِلَّا غُرُوْرًا ﴿١٢٠﴾ أُولٰٓئِكَ مَأْوٰىهُمْ
ٿو انجام ڏئي انهن کي شيطان مگر دوکي لاءِ. اهي ئي جاءِ انهن جي

جَهَنَّمُ ۡ وَلَا يَجِدُوْنَ عَنْهَا مَحِيْصًا ﴿١٢١﴾ وَالَّذِيْنَ
دوزخ آهي ۽ نہ لهندا اُتان جاءِ ڀڄڻ جي. ۽ جن

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ
ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا جلد داخل ڪنداسون انهن کي باغن ۾

تَجۡرِيۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَآ اَبَدًا ؕ
وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون رهندا ان ۾ هميشه،
وَعۡدَ اللّٰهِ حَقًّا ؕ وَمَنۡ اَصۡدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيۡلًا ﴿۱۲۲﴾
وعدو الله جو سچو آهي، ۽ ڪير آهي وڌيڪ سچو الله کان ڳالهه ڪرڻ ۾.
لَيۡسَ بِاَمَانِيِّكُمۡ وَلَاۤ اَمَانِىِّ اَهۡلِ الۡكِتٰبِ ؕ
اهو ناهي توهان جي سڌن تي ۽ نڪي سڌن اهل ڪتاب جي تي،
مَنۡ يَّعۡمَلۡ سُوۡٓءًا يُّجۡزَ بِهٖ ۙ وَلَا يَجِدۡ لَهٗ مِنۡ
جيڪو ڪندو بڇڙائي ته بدلو ملندس ان جو ۽ نه لهندو پنهنجي لاءِ
دُوۡنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيۡرًا ﴿۱۲۳﴾ وَمَنۡ يَّعۡمَلۡ
الله کان سواءِ ڪوئي حمايتي ۽ نڪي مددگار. ۽ جيڪو ڪندو
مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنۡ ذَكَرٍ اَوۡ اُنۡثٰى وَهُوَ مُؤۡمِنٌ
ڪم چڱا مرد هجي يا عورت ۽ اهو ايمان وارو هجي
فَاُولٰٓٮِٕكَ يَدۡخُلُوۡنَ الۡجَـنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُوۡنَ
ته اُهي داخل ٿيندا جنت ۾ ۽ نه ظلم ڪيا ويندا
نَقِيۡرًا ﴿۱۲۴﴾ وَمَنۡ اَحۡسَنُ دِيۡنًا مِّمَّنۡ اَسۡلَمَ وَجۡهَهٗ
ذري جيترو. ۽ ڪير ڀلو آهي دين ۾ ان کان جو جهڪائي سر پنهنجو
لِلّٰهِ وَهُوَ مُحۡسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبۡرٰهِيۡمَ حَنِيۡفًا ؕ
الله لاءِ ۽ اهو هجي چڱائي ڪندڙ ۽ هلي دين ابراهيم جي جو هڪ طرفو هئو،

وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرٰهِيْمَ خَلِيْلًا ﴿۱۲۵﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِى
۽ بڻايو الله ابراهيم کي دوست. ۽ الله جو آهي جيڪي

السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ
آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ آهي الله هر شيء تي

مُّحِيْطًا ﴿۱۲۶﴾ وَيَسْتَفْتُوْنَكَ فِى النِّسَآءِ ؕ قُلِ اللّٰهُ
گهيرو ڪندڙ. ۽ پڇا ڪن ٿا توکان عورتن جي حق ۾، چؤ الله

يُفْتِيْكُمْ فِيْهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِى الْكِتٰبِ
حڪم ڏئي ٿو توهان کي انهن ۾ ۽ جيڪي پڙهيو وڃي ٿو توهان تي قرآن ۾

فِىْ يَتٰمَى النِّسَآءِ الّٰتِىْ لَا تُؤْتُوْنَهُنَّ مَا كُتِبَ
يتيم عورتن جي باري ۾ جو نه ٿا ڏيو انهن کي جيڪي لکيو ويو آهي

لَهُنَّ وَتَرْغَبُوْنَ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ
انهن لاءِ ۽ چاهيو ٿا ته شادي ڪريو انهن سان ۽ پڻ ڪمزور

مِنَ الْوِلْدَانِ ۙ وَاَنْ تَقُوْمُوْا لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ؕ وَ
ٻارن جي باري ۾ ۽ هي ته قائم ڪريو يتيمن لاءِ انصاف کي، ۽

مَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ عَلِيْمًا ﴿۱۲۷﴾
جيڪي ڪندؤ ڪا ڀلائي ته بيشڪ الله آهي ان کي ڄاڻندڙ.

وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْۢ بَعْلِهَا نُشُوْزًا اَوْ
۽ جيڪڏهن ڪا زال ڊڄي ٿي پنهنجي مڙس جي وڙهڻ يا

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اِعۡرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَاۤ اَنۡ يُّصۡلِحَا بَيۡنَهُمَا

پاسيري ڏين ڪان ته ناهي گناهه انهن ٻنهي تي جو ڪرائن پاڻ ۾

صُلۡحًا ؕ وَالصُّلۡحُ خَيۡرٌ ؕ وَاُحۡضِرَتِ الۡاَنۡفُسُ الشُّحَّ ؕ

ناهه ۽ ناهه ڀلو آهي، ۽ حاضر ڪيا ويا آهن نفس لالچ سان،

وَاِنۡ تُحۡسِنُوۡا وَتَتَّقُوۡا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ

۽ جيڪڏهن ڀلائي ڪندؤ ۽ پرهيزڪندؤ ته بيشڪ الله توهان جي سڀني ڪمن جي

خَبِيۡرًا ﴿۱۲۸﴾ وَلَنۡ تَسۡتَطِيۡعُوۡۤا اَنۡ تَعۡدِلُوۡا بَيۡنَ

خبر رکندڙ آهي. ۽ توهان هرگز نه ڪري سگهندؤ برابري ڪرڻ

النِّسَآءِ وَلَوۡ حَرَصۡتُمۡ فَلَا تَمِيۡلُوۡا كُلَّ الۡمَيۡلِ

زالن جي وچ ۾ توڙي جو ڪوشش ڪريو پوءِ نه لڙي وڃو صفا لڙڻ

فَتَذَرُوۡهَا كَالۡمُعَلَّقَةِ ؕ وَاِنۡ تُصۡلِحُوۡا وَتَتَّقُوۡا

جو ڪري ڇڏيوان کي جهڙي لڙڪيل، ۽ جيڪڏهن ناهه ڪندؤ ۽ پرهيزڪندؤ

فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ﴿۱۲۹﴾ وَاِنۡ يَّتَفَرَّقَا

ته يقينن الله بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جيڪڏهن ٻئي جدائي وجن

يُغۡنِ اللّٰهُ كُلًّا مِّنۡ سَعَتِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا

ته آسودو ڪندو الله هرهڪ کي پنهنجي فضل سان، ۽ آهي الله ڪشادگي ڪندڙ

حَكِيۡمًا ﴿۱۳۰﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ

حڪمت وارو. ۽ الله لاءِ ئي آهي جو آسمانن ۾ آهي ۽ جو زمين ۾ آهي،

الحشر ۵۹ ۹
64.16
ومن يوق
شح نفسه
فاولئك
هم المفلحون

[illegible]

وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ

۽ البت حڪم ڪيوسون انهن کي جي ڏنا ويا ڪتاب توهان کان اڳ

وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ؕ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا

۽ توهان کي به ته ڊڄو الله کان، ۽ جيڪڏهن ڪفر ڪندؤ ته الله لاءِ آهي جيڪي

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ الله آسودو آهي

حَمِيْدًا ﴿۱۳۱﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ

ساراهيل آهي. ۽ الله لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي،

وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۱۳۲﴾ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا

۽ ڪافي آهي الله ڪارساز. جيڪڏهن اهو گهري ته نيئي توهان کي اي

النَّاسُ وَيَاْتِ بِاٰخَرِيْنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ

انسانو! ۽ آڻي ٻين کي، ۽ الله آهي انهيءَ تي

قَدِيْرًا ﴿۱۳۳﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ

سگهه رکندڙ. جيڪو گهري ٿو ثواب دنيا جو پوءِ نزديڪ

اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا

الله جي ته آهي ثواب دنيا جو ۽ آخرت جو، ۽ الله ٻڌندڙ آهي

بَصِيْرًا ﴿۱۳۴﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ

ڏسندڙ آهي. اي ايمان وارو! رهو قائم

بِالْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَوِ
انصاف تي شاهدي ڏيندڙ الله خاطر توڙي هجيو پاڻ تي يا
الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ ۚ اِنْ يَّكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيْرًا
پيءُ ماءُ تي ۽ مائٽن تي، جيڪڏهن هجي آسودو يا غريب
فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُوْا ۚ
ته الله مهربان آهي انهن تي، پوءِ نه هلو نفساني خواهش تي عدالت ڪرڻ ۾،
وَاِنْ تَلْوٗٓا اَوْ تُعْرِضُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
۽ جيڪڏهن ڳالهائيندؤ وٽ تي يا منهن موڙيندؤ ته يقين الله توهان جي ڪمن جي
خَبِيْرًا ﴿١٣٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَ
خبر رکندڙ آهي. اي ايمان وارؤ! مڃيو الله ۽
رَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَ
ان جي رسول ۽ ان ڪتاب کي جو لاٿائين پنهنجي رسول تي ۽
الْكِتٰبِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَّكْفُرْ
انهيءَ ڪتاب کي جو لاٿائين اڳ ۾، ۽ جيڪو انڪار ڪندو
بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
الله جو ۽ ان جي ملائڪن ۽ ان جي ڪتابن ۽ ان جي رسولن ۽ ڏينهن قيامت جو
فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿١٣٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ
پوءِ اهو گمراهه ٿي رستي کان پري پيو. بيشڪ جيڪي مسلمان ٿيا پوءِ

2.285
4.136

كَفَرُوْا ثُمَّ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ

كفر كيائون پوءِ مسلمان ٿيا ورِي كفر كيائون پوءِ وڌي ويا كفر ۾ ته نه

يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيْلًا ﴿۱۳۷﴾

آهي الله بخشڻ وارو انهن كي ۽ نكي ڏسيندڙ انهن كي رستو.

بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۱۳۸﴾ الَّذِيْنَ

تون خبر ڏي منافقن كي ته انهن لاءِ آهي عذاب دردناك . جيكي

يَتَّخِذُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ

وٺن ٿا كافرن كي دوست كري مسلمانن كي ڇڏي،

اَيَبْتَغُوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ

ڇا گهرن ٿا انهن وٽ عزت؟ پوءِ بيشك عزت الله لاءِ آهي

جَمِيْعًا ﴿۱۳۹﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا

سموري. ۽ انهي حكم لاتو توهان تي قرآن ۾ ته جڏهن

سَمِعْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ بِهَا فَلَا

ٻڌو اوهان الله جي آيتن كي جو انكار كيو وڃي انهن جو ۽ مسخري كئي وڃي انهن سان ته نه

تَقْعُدُوْا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖٓ

ويهو انهن سان گڏ جيستائين گهڙن كنهن ڳالهه ٻي ۾

اِنَّكُمْ اِذًا مِّثْلُهُمْ اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ

ته توهان به تنهن مهل انهن جهڙا آهيو، بيشك الله گڏ كندڙ آهي منافقن

وَالْكٰفِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ جَمِيْعًا ﴿١٤٠﴾ الَّذِيْنَ يَتَرَبَّصُوْنَ

۽ ڪافرن کي دوزخ ۾ سڀني کي. جيڪي انتظار ۾ آهن

بِكُمْ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّٰهِ قَالُوْٓا اَلَمْ نَكُنْ

توهان جي پوءِ جيڪڏهن ٿيندي توهان کي سوڀ الله جي طرفان تہ چوندا ڇا اسان نہ هئاسون

مَّعَكُمْ ۖ وَاِنْ كَانَ لِلْكٰفِرِيْنَ نَصِيْبٌ ۙ قَالُوْٓا اَلَمْ

توهان سان گڏ، ۽ جيڪڏهن ٿيو ڪافرن جو وارو تہ چوندا ڇا

نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ

اسان آڏر نہ ڏني سون توهان کي ۽ بچايو سون توهان کي مسلمانن کان، پوءِ الله فيصلو ڪندو

بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَلَنْ يَّجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكٰفِرِيْنَ

توهان جي وچ ۾ ڏينهن قيامت، ۽ هرگز نہ ڪيو آهي الله ڪافرن لاءِ

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا ﴿١٤١﴾ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ يُخٰدِعُوْنَ

مسلمانن تي ڪو رستو. البت منافق ٺڳي ٿا ڪن

اللّٰهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ وَاِذَا قَامُوْٓا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا

الله سان ۽ اهو جزا ڏيندو انهن کي، ۽ جڏهن اٿن ٿا نماز تي تہ اٿن ٿا

كُسَالٰى ۙ يُرَاۗءُوْنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ اِلَّا

ٻري سان ڏيکارين ٿا ماڻهن کي ۽ نہ ٿا ياد ڪن الله کي مگر

قَلِيْلًا ﴿١٤٢﴾ مُّذَبْذَبِيْنَ بَيْنَ ذٰلِكَ ۖ لَآ اِلٰى هٰٓؤُلَاۗءِ وَلَآ

ٿورو. لڙڪيل انهي جي وچ ۾ نہ هنن جي طرف ۽ نہ

إِلَىٰ هَٰؤُلَاءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

هُنن جي طرف، ۽ جنهنکي ڀُلائي الله ته هرگز نه لهندين ان لاءِ ڪو رستو.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ

اي ايمان وارو! نه وٺو ڪافرن کي دوست ڪري

مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا لِلَّهِ

ڇڏي مسلمانن کي، ڇا گهرو ٿا توهان ته ڪريو الله جو

عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ

پاڻ تي الزام پڌرو؟ بيشڪ منافق آهن طبقي

الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ إِلَّا

هيٺين ۾ دوزخ جي، ۽ هرگز نه لهندين انهن لاءِ ڪوئي مددگار. مگر

الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا

جن توبه ڪئي ۽ صالح ٿيا ۽ چنبڙيا الله کي ۽ نجي ڪيائون

دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ

پنهنجي تابعداري الله لاءِ پوءِ اهي ٿي گڏ آهن ايمان وارن سان، ۽ جلد ڏيندو الله

الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَّا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ

ايمان وارن کي درجو وڏو. ڇا ڪندو الله توهان کي عذاب ڏيئي

إِن شَكَرْتُمْ وَآمَنتُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

جيڪڏهن توهان شڪر ڪريو ۽ ايمان وارا ٿيو ۽ آهي الله شڪر قبوليندڙ ڄاڻندڙ.

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ
نه ٿو پسند ڪري الله وڏي آواز ۾ بڇڙي ڳالهائڻ کي مگر جنهن تي
ظُلِمَ ؕ وَ كَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿١٤٨﴾ اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا
ظلم ٿيو هجي، ۽ آهي الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ. جيڪڏهن توهان ظاهر ڪندؤ ڪو چڱو ڪم
اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ تَعْفُوْا عَنْ سُوْٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ
يا لڪائيندؤ انکي يا معاف ڪندؤ ڪا برائي پوءِ بيشڪ الله آهي
عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿١٤٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَ
معاف ڪندڙ قدرت وارو. يقينن جيڪي ڪفر ڪن ٿا الله ۽
رُسُلِهٖ وَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّفَرِّقُوْا بَيْنَ اللّٰهِ وَ
ان جي رسولن جو ۽ ارادو ڪن ٿا فرق ڪرڻ جو درميان الله ۽
رُسُلِهٖ وَ يَقُوْلُوْنَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَّ نَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ
سندس رسولن جي ۽ چون ٿا ته مڃيون ٿا ڪن کي ۽ نه ٿا مڃيون ٻين کي
وَّ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّتَّخِذُوْا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١٥٠﴾ ۙ
۽ چاهين ٿا ته وٺن انهيءَ وچ ۾ ڪو رستو.
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ حَقًّا ۚ وَ اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ
اهي ئي آهن ڪافر پڪا، ۽ تيار ڪيو آهي اسان ڪافرن لاءِ
عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿١٥١﴾ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَ رُسُلِهٖ وَ
عذاب خوار ڪندڙ. ۽ جن ايمان آندو الله ۽ ان جي رسولن تي ۽

لَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيْهِمْ

نہ فرق ڪيائون انهن مان ڪنهين هڪجي وچ ۾ تہ انهن کي جلد ڏيندو

اُجُوْرَهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْئَلُكَ

سندن اجر، ۽ آهي الله بخشيندڙ مهربان. گهرن ٿا توکان

اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتٰبًا مِّنَ

اهل ڪتاب تہ لاهي انهن تي ڪو ڪتاب

السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا مُوْسٰٓى اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوْٓا

آسمان کان پوءِ انهن سوال ڪيو هو موسیٰ کان وڏو انهيءَ کان پوءِ چيائون

اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ

ڏيکار اسان کي الله چٽو پوءِ ورتو انهن کي وڄ سندن گناهہ سبب،

ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ

وري ٺاهيائون گابو "پوڄا لاءِ" معجزن پهچڻ کان بعد

فَعَفَوْنَا عَنْ ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا مُوْسٰى سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿١٥٣﴾

پوءِ معاف ڪيوسون ان کي، ۽ ڏنوسون موسیٰ کي غلبو پڌرو.

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ بِمِيْثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ

۽ کڙو ڪيوسون انهن تي طور کي انهن کان وعدہ وٺڻ لاءِ ۽ چيوسون انهن کي

ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوْا فِي

تہ داخل ٿيو دروازي کان سجدو ڪندي ۽ چيوسون انهن کي تہ نہ لنگهو حد کان

السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿١٥٤﴾ فَبِمَا
چنچرڏينهن ۾ ۽ ورتوسون انهن کان وعدو پڪو . پوءِ
نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَ
لعنت آئين ۽ سندن وعده ڀڃڻ سبب ۽ نه مڃڻ ڪري الله جي آيتن کي ۽
قَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا
خون ڪرڻ ڪري نبين کي ناحق ۽ سندن هن چوڻ ڪري ته دليون اسانجون
غُلْفٌ ۭ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ
پردي ۾ آهن، نه پر مُهر هڻي الله انهن جي دلين تي سندن ڪفر جي ڪري پوءِ نه ايمان آڻيندا
اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥٥﴾ وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ
مگر ٿورا. ۽ سندن ڪفر جي ڪري ۽ سندن مٿس هڻ جي ڪري مريم تي
بُهْتَانًا عَظِيْمًا ﴿١٥٦﴾ وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ
بهتان وڏو. ۽ سندن چوڻ جي ڪري ته اسان قتل ڪيوسون مسيح
عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُوْلَ اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوْهُ وَمَا
عيسى پٽ مريم الله جي رسول کي، هوڏانهن نه قتل ڪيائون انکي نڪي
صَلَبُوْهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ۭ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا
ڦاسي ڏنائونس پر انهيءَ جهڙو ٿي پيو اهو (مقتول) انهن لاءِ، ۽ اهي جن اختلاف ڪيو
فِيْهِ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ ۭ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ اِلَّا
انهيءَ ۾ سي خود شڪ ۾ آهن ان کان، ناهي انهن کي ان جي ڪا خبر مگر

اتباع الظن ج وما قتلوه يقينا ﴿۱۵۷﴾ لا بل رفعه

پيروي وهم جي، ۽ کونه ماريو هئائون انکي پڪ. پر مٿي کڻي ورتو ان کي

الله اليه ط وكان الله عزيزا حكيما ﴿۱۵۸﴾ وان من

الله پنهنجي طرف، ۽ آهي الله زبردست حڪمت وارو. ۽ نه رهندو ڪوئي

اهل الكتب الا ليؤمنن به قبل موته ج ويوم

اهل ڪتاب مگر ضرور ايمان آڻيندو انهي تي ان جي مرڻ کان اڳ، ۽ ڏينهن

القيمة يكون عليهم شهيدا ﴿۱۵۹﴾ ج فبظلم من

قيامت اهو هوندو انهن تي شاهد. پوءِ ڪارڻ ظلم

الذين هادوا حرمنا عليهم طيبت احلت

Punishment (1)

يهودين جي حرام ڪيون سون انهن تي ڪي سٺيون شيون جيڪي حلال هيون

لهم وبصدهم عن سبيل الله كثيرا ﴿۱۶۰﴾ لا و

انهن لاءِ ۽ سندن رڪاوت وجهڻ جي ڪري الله جي رستي کان گهڻي قدر. ۽

Usury

اخذهم الربوا وقد نهوا عنه واكلهم اموال

سندن وياج وٺڻ جي ڪري حالانڪ روڪيل هئا انهيءَ کان ۽ سندن کائڻ جي ڪري مال

الناس بالباطل ط واعتدنا للكفرين منهم

Punishment (2)

ماڻهن جا ڪوڙ تي، ۽ تيار ڪيو سون انهن مان منڪرن لاءِ

عذابا اليما ﴿۱۶۱﴾ لكن الرسخون في العلم منهم

عذاب ڏکوئيندڙ. پر جيڪي پختا آهن علم ۾ انهن مان

وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ

۽ ايمان وارا سي مڃين ٿا ان کي جيڪي لاٿو ويو توڏانهن ۽ جيڪي لاٿو ويو

مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُونَ

توکان اڳ ۾ ۽ قائم ڪندڙ آهن نماز کي ۽ ڏيندڙ

الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ أُولٰٓئِكَ

زڪوات کي ۽ ايمان آڻيندڙ آهن الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي، اهي ئي آهن

سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾ إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ

جلد ڏينداسون انهن کي اجر وڏو. بيشڪ وحي موڪليوسون توڏانهن جيئن

أَوْحَيْنَآ إِلٰى نُوحٍ وَّالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهٖ وَأَوْحَيْنَآ

وحي موڪليوسون نوح ۽ ٻين نبين ڏانهن ان کان پوءِ، ۽ وحي موڪليوسون

إِلٰٓى إِبْرٰهِيمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَ

ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽

الْأَسْبَاطِ وَعِيسٰى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهٰرُونَ

انهن جي اولاد ۽ عيسىٰ ۽ ايوب ۽ يونس ۽ هارون

وَسُلَيْمٰنَ وَاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ

۽ سليمان ڏانهن، ۽ ڏنوسون داؤد کي زبور. ۽ ڪيترائي رسول جيڪي

قَصَصْنٰهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ

ٻڌايا سون توکي اڳ ۾ ۽ ٻيا ڪيترا رسول نه

نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۗ وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوْسٰى تَكْلِيْمًا ﴿١٦٤﴾ ج

ٻُڌايا سون اهي توکي، ۽ ڳالهايو الله موسىٰ سان سڌو سنئون.

رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ

ڪيترائي رسول خوشي ٻڌائيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ جيئن نہ رهي ماڻهن جو

عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌ ۢ بَعْدَ الرُّسُلِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا

الله تي ڪو الزام رسولن کان پوءِ، ۽ آهي الله زبردست

حَكِيْمًا ﴿١٦٥﴾ لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَآ اَنْزَلَ اِلَيْكَ

حڪمت وارو. پر الله شاهدي ڏئي ٿو تہ جيڪي نازل ڪيائين تو ڏانهن

اَنْزَلَهٗ بِعِلْمِهٖ ج وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَشْهَدُوْنَ ۗ وَكَفٰى بِاللّٰهِ

نازل ڪيائين انهيءَ کي پنهنجي علم سان، ۽ ملائڪ بہ شاهدي ٿا ڏين، ۽ ڪافي آهي الله

شَهِيْدًا ۗ ﴿١٦٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ

شاهد. البت جن ماڻهن ڪفر ڪيو ۽ روڪيائون

سَبِيْلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوْا ضَلٰلًا ۢ بَعِيْدًا ﴿١٦٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

الله جي رستي کان اهي گمراهہ ٿي وڃي پري پيا. بيشڪ جن

كَفَرُوْا وَظَلَمُوْا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا

انڪار ڪيو ۽ ناحق ڪيو نہ الله بخشيندو انهن کي ۽ نڪي

لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيْقًا ۙ ﴿١٦٨﴾ لا اِلَّا طَرِيْقَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ

ڏسيندو انهن کي سڌو رستو. مگر رستو دوزخ جو رهندا

فِيهَا أَبَدًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَا أَيُّهَا

انھيءَ ۾ هميشه، ۽ آهي اهو الله تي آسان. اي

النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا

انسانو! آندو توهان وٽ رسول حق کي توهان جي پروردگار کان پوءِ مڃيو

خَيْرًا لَكُمْ ۚ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ

ته ڀلو ٿئي توهان جو، ۽ جيڪڏهن انڪار ڪندؤ ته بيشڪ الله جو آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي

وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾ يَا أَهْلَ

۽ زمين ۾ آهي، ۽ آهي الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو. اي اهل

الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ

ڪتاب نه وڌاءُ ڪريو پنهنجي دين ۾ ۽ نه ڳالهايو الله تي

إِلَّا الْحَقَّ ۚ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ

مگر سچ، رڳو خيرَ هئو عيسيٰ بن مريم آهي رسول

اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ ۖ

الله جو ۽ اَمْرُ انهيءَ جو، جنهن کي پهچايائين مريم تائين ۽ رُوحُ انهيءَ کان

فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۖ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ ۚ انْتَهُوا

پوءِ مڃيو الله کي ۽ ان جي رسولن کي، ۽ نه چئو ٽي آهن. مُڙي وڃو

خَيْرًا لَكُمْ ۚ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ سُبْحَانَهُ أَنْ

ته ڀلو ٿئي توهان جو، رڳو الله مالڪ هڪڙو ئي آهي، اهو هن کان پاڪ آهي ته

يَّكُوْنَ لَهٗ وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى

هجي ان کي اولاد، انهيءَ لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۾ ۽ جيڪي

الْاَرْضِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۱۷۱﴾ لَنْ يَّسْتَنْكِفَ

زمين ۾ آهي، ۽ ڪافي آهي الله ڪارساز ٻانهن تو عار ڪري

الْمَسِيْحُ اَنْ يَّكُوْنَ عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ

مسيح ته هجي ٻانهو الله جو ۽ نڪي ملائڪ

الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَ

ويجهي درجي وارا، ۽ جيڪو عار ڪندو انهيءَ جي عبادت کان ۽

يَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ جَمِيْعًا ﴿۱۷۲﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

آڪڙ ڪندو ته جلد گڏ ڪندو انهن سڀني کي پاڻ وٽ. پوءِ جن

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ وَ

ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا تن پورو ڏيندو انهن کي سندن اجورا ۽

يَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْتَنْكَفُوْا وَ

وڌائي ڏيندو انهن کي پنهنجي مهرباني مان ۽ جن نفرت ڪئي ۽

اسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ ﴿۱۷۳﴾ وَّلَا يَجِدُوْنَ

آڪڙ ڪئي پوءِ عذاب ڏيندو انهن کي عذاب دردناڪ. ۽ نه لهندا

لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۱۷۴﴾ يٰۤاَيُّهَا

پاڻ لاءِ الله کان سواءِ ڪوئي مددگار ۽ نه پنيرائي ڪندڙ. اي

وقف لازم

ع ۲۳/۹/۲

النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ
اي ماڻهو! پهچي ويو توهان وٽ دليل توهان جي رب کان ۽ لاٿي سي توهان تي

نُوْرًا مُّبِيْنًا ﴿١٧٥﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا بِهٖ
روشني پڌري. پوءِ جن ايمان آندو الله تي ۽ چنبڙيا ان کي

فَسَيُدْخِلُهُمْ فِيْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَّيَهْدِيْهِمْ
ته جلد داخل ڪندو انهن کي رحمت پنهنجي ۾ مهرباني ۾ ۽ ڏيکاريندو انهن کي

اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿١٧٦﴾ يَسْتَفْتُوْنَكَ ۭ قُلِ اللّٰهُ
پاڻ ڏانهن رستو سڌو. فتويٰ پڇن ٿا توکان، چئو الله

يُفْتِيْكُمْ فِي الْكَلٰلَةِ ۭ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ
حڪم ڏئي ٿو توهان کي نيٺي آڌر ۾، ته جيڪڏهن ڪو مرد مري پوي جو ناهي ان کي

وَلَدٌ وَّلَهٗٓ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ
اولاد ۽ ان کي ڀيڻ آهي ته ان لاءِ آهي اڌ ڇڏيل مال جو، ۽ اهو

يَرِثُهَآ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهَا وَلَدٌ ۭ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ
وارث ٿيندو ڀيڻ جو جي نه آهي ان کي اولاد، پر جيڪڏهن هجن ٻه ڀينر

فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا تَرَكَ ۭ وَاِنْ كَانُوْٓا اِخْوَةً رِّجَالًا
ته انهن لاءِ آهي ٻه ٽهايون ان مان جو ڇڏيائين، ۽ جيڪڏهن ان جي برادر مرد

وَّنِسَاۗءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۭ يُبَيِّنُ
۽ عورتون آهن ته مرد لاءِ آهي جيترو پاڱو ٻن عورتن جو، بيان ڪري ٿو

اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوْاؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ﴿۱۷۶﴾

الله توهان لاءِ متان گمراهه ٿيو، ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

سُوْرَةُ الْمَآئِدَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورت مائده مدني آهي ۽ ان ۾ هڪ سؤ ويهه آيتون ۽ سورهن رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَوْفُوْا بِالْعُقُوْدِؕ اُحِلَّتْ

اي ايمان وارو! پورو ڪريو وعدن کي، حلال ڪيو ويو

لَكُمْ بَهِيْمَةُ الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ

توهان لاءِ چوپايو مال مگر اهي جيڪي پڙهيا ويندا توهان کي نه

مُحِلِّى الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا

حلال سمجهو شڪار کي جو توهان هجو احرام ۾، بيشڪ الله حڪم ڪري ٿو جيڪي

يُرِيْدُ ﴿۱﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحِلُّوْا شَعَآئِرَ اللّٰهِ

گهري ٿو. اي ايمان وارو! نه بي حرمتي ڪريو الله جي نشانين جي

وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْیَ وَلَا الْقَلَآئِدَ

۽ نه مهيني عزت واري جي ۽ نه خيرات واري جانورن جي ۽ نه حرم لاءِ ڳانين پٽل جانورن جي

وَلَاۤ آٰمِّيْنَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنْ

۽ نه انهن کي قصد ڪري ايندڙن جي عزت واري گهر ڏانهن جيڪي گهرن ٿا فضل کي

رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۚ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا ۚ وَلَا
پنهنجي رب کان ۽ رضامنديءَ جي ۽ جڏهن لاهيو احرام ته پوءِ شڪار ڪريو. ۽ نه

يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
اُڀاري اوهان کي دشمني ماڻهن جي جو روڪيو هئائون توهان کي مسجد

الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا ۘ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ
الحرام کان ته ظلم ڪريو. ۽ مدد ڪريو هڪ ٻئي جي چڱائي ۽ پرهيزگاري تي

وقف لازم

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ
۽ نه مدد ڪريو گناه ۽ ظلم تي ۽ ڊڄو الله کان،

إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ
بيشڪ الله سخت عذاب ڏيندڙ آهي. حرام ڪيو ويو توهان تي

الربع

الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ
مُئل ۽ رتُ ۽ گوشت سوئر جو ۽ اهو جو پُڪاريو ويو غيرُ

اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَ
الله لاءِ اُن تي ۽ گُهٽجي پوندڙ ۽ ڌڪ لڳل ۽ مٿان ڪري پوندڙ ۽

النَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا
سڱ لڳل ۽ اهو جنهن کي کاڌو ڦاڙيندڙ مگر جنهن کي ڪُهي وڃو، ۽ جو

ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ۚ
ڪُٺو ويو ٿانن آستانن تي ۽ هي جو ڀاڱا ورهايو وڃو توهان تيرن سان،

ذٰلِكُمْ فِسْقٌ ؕ اَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ
اهو اٿوَ گناهه، اڄ آسرو لاٿو ڪافرن
دِيْنِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ؕ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ
توهان جي دين کان، پوءِ نه ڊڄو انهن کان ۽ ڊڄو مون کان، اڄ ڪامل ڪيم
لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَرَضِيْتُ
توهان لاءِ دين توهان جو ۽ پوري ڪيم توهان تي پنهنجي مهرباني ۽ پسند ڪيم
لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا ؕ فَمَنِ اضْطُرَّ فِيْ مَخْمَصَةٍ
توهان لاءِ اسلام کي دين ڪري، پوءِ جيڪو لاچار ٿيو بک ۾
غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّاِثْمٍ ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۳﴾
تاهي لاڙو ڪندڙ گناهه لاءِ پوءِ الله بخشڻهار مهربان آهي.
يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَاۤ اُحِلَّ لَهُمْ ؕ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ
پڇيا ٿا ڪن توکان ته ڪهڙي شيءِ حلال آهي انهن لاءِ. چؤ حلال ڪيون ويون توهان لاءِ
الطَّيِّبٰتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِيْنَ
سُٺيون شيون ۽ جيڪي سيکاريا اٿوَ شڪاري جانور شڪار پٺيان لائڻ لاءِ
تُعَلِّمُوْنَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ ؗ فَكُلُوْا مِمَّاۤ اَمْسَكْنَ
توهان سکيا ڏني آهي انهن کي ان مان جيڪي سيکاريو توهان کي الله پوءِ کائو ان مان جيڪي وٺي جهلن
عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِ ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ
توهان لاءِ ۽ پڙهو نالو الله جو ان تي ۽ ڊڄو الله کان،

إِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿۴﴾ اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ

بيشڪ الله جلدو ڳڻندڙ آهي حساب . اڄ حلال ٿيون توهان لاءِ

الطَّيِّبٰتُ ؕ وَطَعَامُ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ ۪

سٺيون شيون ، ۽ کاڌي اهل ڪتاب جي حلال آهي توهان لاءِ

وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۫ وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الْمُؤْمِنٰتِ

۽ کاڌي اوهان جي حلال آهي انهن لاءِ ۽ پڻ پاڪدامن مسلمان عورتون

وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ

۽ پاڪدامن عورتون انهن جون جن کي ڏنو ويو ڪتاب توهان کان اڳ

اِذَاۤ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ مُحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ

جڏهن ڏيو توهان انهن کي سندن مهر شادي ڪندڙ ٿي نه زنا ڪندڙ ٿي

وَلَا مُتَّخِذِيْۤ اَخْدَانٍ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِالْاِيْمَانِ

۽ نه وٺندڙ لڪل يار ، ۽ جيڪو ڪفر ڪندو شريعت جو

ع ۱ ۵ ۵ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهٗ ۫ وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۵﴾

ته ضايع ٿيندو عمل انهي جو ۽ اهو آخرت ۾ ٿيندو نقصان وارن مان .

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ

اي ايمان وارو! جڏهن اٿو نماز تي

فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَ

ته ڌوئو پنهن جا منهن ۽ پنهنجا هٿ ٺوٺين تائين ۽

امْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ

مَسَحُ ڪريو پنهنجي مٿن جي ۽ ڏڪو پنهنجا پير پيڏين تائين ، ۽ جيڪڏهن

كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰۤى اَوْ عَلٰى

هجو توهان تڙسان ته غسل ڪريو ، ۽ جيڪڏهن آهيو بيمار يا (آهيو)

سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ

سفر تي يا آيو ڪوئي توهان مان پائخاني کان يا ميلاپ ڪيو اٿو

النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا

عورتن سان پوءِ نه تا لهو پاڻي ته ارادو ڪيو مٽيءَ پاڪ جو

فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ

پوءِ مسح ڪريو پنهنجن منهن کي ۽ پنهنجن هٿن کي انهيءَ مان ، نه تو گهري

اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ

الله ته ڪري توهان تي ڪا تنگي ۽ پر چاهي ٿو

لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ

ته پاڪ ڪري توهان کي ۽ پوري ڪري نعمت پنهنجي توهان تي من توهان

تَشْكُرُوْنَ ﴿٦﴾ وَاذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيْثَاقَهُ

شڪر ڪريو . ۽ ياد ڪريو نعمت الله جي پاڻ تي ۽ سندس انجام

الَّذِيْ وَاثَقَكُمْ بِهٖۤ ۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ؗ وَ

جو ٻڌائين توهان سان ان کي جڏهن چيو توهان ٻڌوسون ۽ مڃيوسون ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اتَّقُوا اللّٰهَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٧﴾
ڊڄو الله کان، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي سان دلين جي ڪي.
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ
اي ايمان وارو! هجو بيهندڙ الله خاطر شاهدي ڏيندڙ
بِالْقِسْطِ ۡ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰۤى اَلَّا
انصاف سان، ۽ نه اُڀاري توهان کي دشمني ماڻهن جي هن تي جو نه
تَعْدِلُوْا ۗ اِعْدِلُوْا ۫ هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ۡ وَاتَّقُوا
عدل ڪريو، انصاف ڪريو، اهوئي وڌيڪ ويجهو آهي پرهيزگاري کي ۽ ڊڄو
اللّٰهَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللّٰهُ
الله کان، بيشڪ الله خبر رکندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. وعدو ڪيو آهي الله
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ
انهن سان جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا ته انهن لاءِ بخشش ۽
اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٩﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَاۤ
ثواب وڏو آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙ ڪيو اسان جي آيتن کي
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١٠﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا
اُهي دوزخي آهن. اي ايمان وارو!
اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْۤا
ياد ڪريو مهرباني الله جي پاڻ تي جڏهن خيال ڪيو ڪن ماڻهن ته ڊگها ڪن

إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ ۖ وَاتَّقُوا

توهان ڏانهن هٿ پنهنجا ته هن روڪيائين هٿ انهن جا توهان کان ۽ ڊڄو

اللَّهَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ ع ٢ ٦

الله کان، ۽ الله تي ڀل ته ڀروسو ڪن ايمان وارا. ۽ بيشڪ

أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ

ورتو الله وعدو بني اسرائيل کان، ۽ اُٿاريا سون انهن مان

اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا ۖ وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ۖ لَئِنْ

ٻارهن اڳواڻ، ۽ فرمايو الله آءٌ توهان سان گڏ آهيان جيڪڏهن

أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنتُم بِرُسُلِي

توهان سنئين پڙهندؤ نماز ۽ ادا ڪندؤ زڪوات ۽ يقين ڪندؤ منهنجي رسولن تي

وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

۽ مدد ڪندؤ انهن جي ۽ قرض ڏيندؤ الله کي قرض سهڻو

لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ

ته ضرور ميٽيندس توهان کان مدايون توهان جون ۽ ضرور داخل ڪندس توهان کي باغن ۾

تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ

وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون، جنهن ڪفر ڪيو ان کان پوءِ

مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِم

توهان مان ته بيشڪ گمراهه ٿيو سڌي رستي کان. پوءِ هن ڪري جو ڀڳو انهن

مِّيْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ

وعدو ڀڃڻ سببان لعنت ڪئي سون انهن تي ۽ اسان ڪيون دليون انهن جون سخت،

يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا

ڦيرائين ٿا لفظ پنهنجي جاين کان ۽ وساريائون ڀاڱو انهي مان

ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰى خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ

جنهن سان نصيحت ڪيا ويا ۽ هميشه تون واقف ٿيندو رهندين خيانت انهن جي تي

اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ۗ اِنَّ

مگر ٿورا انهن مان پوءِ معاف ڪر انهن کي ۽ مُنهن ورچ، بيشڪ

اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٣﴾ وَمِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

الله پسند ڪري ٿو چڱائي ڪندڙن کي. ۽ انهن مان جن چيو

اِنَّا نَصٰرٰٓى اَخَذْنَا مِيْثَاقَهُمْ فَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا

اسان نصارا آهيون ورتوسون انجام انهن کان پوءِ وساريائون ڀاڱو انهيءَ مان

ذُكِّرُوْا بِهٖ ۠ فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ

نصيحت ڪيا ويا جنهن سان پوءِ وڌي سون انهن جي وچ ۾ دشمني ۽ نفرت

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۗ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا

ڏينهن قيامت تائين، ۽ جلد ٻڌائيندو انهن کي الله جيڪي هئا

يَصْنَعُوْنَ ﴿١٤﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا

ڪندا. اي اهل ڪتاب يقين آيو توهان وٽ اسان جو رسول

يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ مِنَ الْكِتٰبِ

جو ظاهر ڪري ٿو توهان لاءِ ڪيترين شين انهن مان جي توهان لڪائيندا هئا ڪتاب مان

وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ۬ قَدْ جَآءَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّ

۽ ڇڏي ٿو ڪيترين کي، بيشڪ آئي توهان وٽ الله کان روشني ۽

كِتٰبٌ مُّبِيْنٌ ۙ ﴿١٥﴾ يَّهْدِيْ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهٗ

ڪتاب پڌرو. ڏيکاري ٿو انهيءَ سان الله انهن کي جيڪي هليا سندس رضا تي

سُبُلَ السَّلٰمِ وَيُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ

رستا سلامتيءَ جا ۽ ڪڍي ٿو انهن کي اونداهين مان روشني ڏانهن

بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ

پنهنجي ارادي سان ۽ هلائي ٿو انهن کي راهه سڌيءَ تي. يقينن

كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ

آهي ڪافر ٿيا جن چيو ته الله آهوئي مسيح بن مريم آهي،

قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا اِنْ اَرَادَ اَنْ

تون چئو ته پوءِ ڪير ٿو رکي الله جي طرفان ڪا شيءِ جيڪڏهن اهو گهري ته

يُّهْلِكَ الْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ

هلاڪ ڪري مسيح بن مريم کي ۽ ان جي ماءُ کي ۽ جيڪي به آهن زمين ۾

جَمِيْعًا ؕ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا

سمورا، ۽ الله جي لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

بَيْنَهُمَا ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
انهن جي وچ ۾ آهي، پيدا ڪري ٿو جيڪي چاهي، ۽ الله هر شيء تي
قَدِيْرٌ ﴿١٧﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ اَبْنٰٓؤُا
قادر آهي. ۽ چيو يهودين ۽ نصارن ته اسين آهيون پٽ
اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ؕ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوْبِكُمْ ؕ
الله جا ۽ پيارا آهيون ان جا، چئو ته پوءِ ڇو ٿو عذاب ڪري توهان کي اوهان جي ڏوهن ڪري،
بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَ
نه پر اوهين ماڻهو آهيو انهن مان جيڪي پيدا ڪيائين، بخشي ٿو جنهن کي چاهي ۽
يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ
عذاب ڪري ٿو جنهن کي چاهي، ۽ الله لاءِ بادشاهي آهي آسمانن ۽
الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۡ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٨﴾ يٰۤاَهْلَ
زمين جي ۽ جيڪي انهن ۾ آهي ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو آهي. اي اهل
الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فَتْرَةٍ
ڪتاب بيشڪ آيو اوهان وٽ اسان جو رسول جو هدايت ڪري ٿو توهان کي بند ٿيڻ
مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْۢ بَشِيْرٍ وَّ
رسولن جي وقت متان چئو ته نه آيو اسان ڏانهن ڪوئي خوشخبري ڏيندڙ ۽
لَا نَذِيْرٍ ؗ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّنَذِيْرٌ ؕ وَاللّٰهُ
نه ڊيڄاريندڙ، پوءِ اچي ويو آهي توهان وٽ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ، ۽ الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٩﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ ع ٣ ٨ ٧
هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ جڏهن چيو موسىٰ پنهنجي قوم کي
يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ
اي منهنجي قوم! ياد ڪريو مهرباني الله جي پاڻ تي جڏهن پيدا ڪيائين توهان ۾
اَنْۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖۗ وَّاٰتٰىكُمْ مَّا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا
انبياءَ ۽ ڪيائين توهان کي بادشاهه ۽ ڏنائين توهان کي اهو جو نه ڏنائين ڪنهين کي
مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٠﴾ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ
جهانن مان. اي منهنجي قوم داخل ٿيو زمين پاڪ ۾
الَّتِيْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ
جا لکي آهي الله توهان جي لاءِ ۽ نه ڦري وڃو پنهنجين پٺين تي
فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٢١﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا
پوءِ ٿي پوندؤ نقصان وارا. چيائون اي موسىٰ! بيشڪ اُتي
قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ وَاِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا
قوم آهي زبردست، ۽ اسان اصل نه گهڙنداسون اُتي تان جو اهي نڪري وڃن
مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا دٰخِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ قَالَ
ان مان، پوءِ جيڪڏهن نڪرندا اُتان پوءِ اسان داخل ٿينداسون. چيو
رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمَا
ٻن جڻن انهن مان جيڪي ڊڄڻ پيا جو مهرباني ڪئي هئي الله انهن متان

ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ

ته توهان گھڙي پئو انهن تي دروازي کان، پوءِ جڏهن داخل ٿيندؤ ان ۾ ته يقينن توهان

غٰلِبُوْنَ ۚ ۵ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ

غالب ٿيندؤ، ۽ الله تي ڀروسو ڪريو جيڪڏهن آهيو اوهين

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا

مؤمن. چيائون اي موسىٰ اسان هرگز نه وينداسون اتي ڪڏهن به

مَّا دَامُوْا فِيْهَا فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا

جيستائين اهي هوندا ان ۾ پوءِ وڃ تون ۽ تنهنجو رب پوءِ ٻئي وڃي لڙو اسان

هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا

هتي ئي ويٺا آهيون. چيو موسىٰ اي منهنجا رب آءٌ نه ٿو اختيار رکان مگر

نَفْسِيْ وَاَخِيْ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ

پاڻ تي ۽ پنهنجي ڀاءُ تي پوءِ جدائي وجهه اسان جي وچ ۾ قوم

الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَعِيْنَ

بي فرمانن جي وچ ۾. فرمايائين ته پوءِ اها حرام آهي انهن تي چاليهه

سَنَةً ۚ يَتِيْهُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۭ فَلَا تَاْسَ عَلَى

سال، پريشان هلندا رهندا ملڪ ۾، پوءِ تون نه افسوس ڪر

ع ۷ / ۸ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ ع وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ

ماڻهن بي فرمانن تي. پڙهي ٻڌاءِ انهن کي خبر ٻن پٽن

النصف

وقف لازم

اٰدَمَ بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا

آدم جي سچي، جڏهن وقت ڪياٿون ٻنهي خيرات پوءِ قبول ٿي ويئي هن مان هڪڙي جي

وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْاٰخَرِ ؕ قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ ؕ قَالَ

۽ نه قبول پيئي ٻئي جي، چيائين ضرور قتل ڪندس توکي، ان چيو

اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْ بَسَطْتَّ

النصف

ته اگر قبول ڪندو آهي الله پرهيزگارن کان. جيڪڏهن تو ڊگهو ڪيو

اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِيْ مَا اَنَا بِبَاسِطٍ يَّدِيَ اِلَيْكَ

مون ڏانهن هٿ پنهنجو منهنجي مارڻ لاءِ ته آءٌ ڪونه وڌائيندس پنهنجو هٿ تو ڏانهن

لِاَقْتُلَكَ ۚ اِنِّيْۤ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٨﴾ اِنِّيْۤ

تنهنجي مارڻ لاءِ، مون ڊڄان ٿو الله کان جو پالينڌڙ جهانن جو آهي. بلاشڪ

اُرِيْدُ اَنْ تَبُوْٓاَ بِاِثْمِيْ وَاِثْمِكَ فَتَكُوْنَ مِنْ

آءٌ گهران ٿو ته کڻي وڃين تون منهنجو ڏوهه ۽ پنهنجو ڏوهه پوءِ ٿئين تون

اَصْحٰبِ النَّارِ ۚ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٩﴾ ۚ

باهه وارن مان، ۽ اهو بدلو آهي ظالمن جو.

فَطَوَّعَتْ لَهٗ نَفْسُهٗ قَتْلَ اَخِيْهِ فَقَتَلَهٗ فَاَصْبَحَ

پوءِ سجايو ان کي سندس نفس خون ڪرڻ پنهنجي ڀاءُ جو پوءِ ماريائين انکي ۽ ٿيو

مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَّبْحَثُ فِي

نقصان وارن مان. پوءِ موڪليو الله هڪ ڪانگ جو کوٽي پيو

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الْاَرْضِ لِيُرِيَهٗ كَيْفَ يُوَارِيْ سَوْاَةَ اَخِيْهِ ؕ قَالَ

ڌرتي کي جئن ڏيکاري انکي ته ڪهڙي طرح پوري لاش پنهنجي ڀاءُ جو، چيائين

يٰوَيْلَتٰٓى اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ

افسوس! ڇا آءٌ هُن ڪان به وِيس جو ٿيان برابر هن ڪانءَ جي

فَاُوَارِيَ سَوْاَةَ اَخِيْ ۚ فَاَصْبَحَ مِنَ النّٰدِمِيْنَ ۝٣١ ج کلا

پوءِ لڪايان لاش پنهنجي ڀاءُ جو، پوءِ ٿي پيو پڇتائيندڙن مان.

مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ ۛ كَتَبْنَا عَلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَنَّهٗ

انهيءَ جي ڪري، حڪم لکيوسون بني اسرائيل تي بيشڪ

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِى

جيڪو قتل ڪندو ڪنهن ماڻهوءَ کي بنا عوض جان يا بنا فساد ڪرڻ تي

الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَمَنْ

ملڪ ۾ ته ڄڻ ماريو انهيءَ ماڻهن سڀني کي، ۽ جنهن

اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَآ اَحْيَا النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَلَقَدْ

جيئرو ڪيو ان کي ته ڄڻ جياريائين ماڻهن سڀني کي، ۽ تحقيق

جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ

آندو انهن وٽ اسان جي رسولن صاف حڪمن کي پوءِ ڪيترائي انهن مان

بَعْدَ ذٰلِكَ فِى الْاَرْضِ لَمُسْرِفُوْنَ ۝٣٢ اِنَّمَا جَزٰٓؤُا

ان کان پوءِ . ملڪ ۾ حد کان لنگهندڙ آهن. جيڪو ٿي سزا آهي

مع عند المتاخرين ١٢ وقف النبي ﷺ

اَلَّذِيۡنَ يُحَارِبُوۡنَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ وَيَسۡعَوۡنَ فِى
انهن جي جيڪي لڙائي ڪن ٿا الله سان ۽ ان جي رسول سان ۽ ڪوشش ڪن ٿا
الۡاَرۡضِ فَسَادًا اَنۡ يُّقَتَّلُوۡۤا اَوۡ يُصَلَّبُوۡۤا اَوۡ تُقَطَّعَ
ملڪ ۾ فساد ڪرڻ جي ته انهن کي قتل ڪجي يا ڦاهي ڏجين يا ڪاٽجن
اَيۡدِيۡهِمۡ وَاَرۡجُلُهُمۡ مِّنۡ خِلَافٍ اَوۡ يُنۡفَوۡا مِنَ
هٿ انهن جا ۽ پير انهن جا ابتڙ يا نيڪالي ڏجين
الۡاَرۡضِ‌ؕ ذٰ لِكَ لَهُمۡ خِزۡىٌ فِى الدُّنۡيَا‌ وَلَهُمۡ فِى
ملڪ مان، اها انهن لاءِ خواري آهي دنيا ۾ ۽ انهن لاءِ
الۡاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ۙ‏ ﴿۳۳﴾ اِلَّا الَّذِيۡنَ تَابُوۡا مِنۡ
آخرت ۾ عذاب وڏو آهي. مگر جن توبه ڪئي
قَبۡلِ اَنۡ تَقۡدِرُوۡا عَلَيۡهِمۡ‌ ۚ فَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ
اڳ ۾ توهان جي پڪڙڻ کان، پوءِ يقين ڪريو ته الله
غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ‏﴿۳۴﴾ يٰۤـاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ ع ٥ ٨ ٩
بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارو! ڊڄو الله کان
وَابۡتَغُوۡۤا اِلَيۡهِ الۡوَسِيۡلَةَ وَجَاهِدُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِهٖ
۽ ڳولهيو انهيءَ ڏانهن ويجهڙائي ۽ جهاد ڪريو سندس راهه ۾
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ‏ ﴿۳۵﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَوۡ اَنَّ لَهُمۡ
جيئن توهان ڪامياب ٿيو. بيشڪ جن ڪفر ڪيو جي هجي وٽن

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا

جيڪي زمين ۾ آهي سارو ۽ اوترو ٻيو انهيءَ سان گڏ جيئن عوض ۾ ڏين

بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۖ وَ

ان کي عذاب ڏينهن قيامت جي کان ته اهو نه قبول ڪيو ويندو انهن کان ۽

لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾ يُرِيدُونَ أَنْ يَخْرُجُوا مِنَ

انهن لاءِ عذاب آهي دردناڪ . گهرندا ته نڪرن

النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ

باهه کان ۽ نه ٿيندا اهي نڪرندڙ ان کان ۽ انهن لاءِ عذاب

مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا

دائمي آهي . چور مرد هجي يا چور عورت . پوءِ وڍيو هٿ انهن جا

جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ

سزا لاءِ سندن ڪئي سبب اهو عذاب آهي الله جي طرفان ۽ الله زبردست

حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ

حڪمت وارو آهي . پوءِ جنهن توبه ڪئي ڏوهه ڪرڻ کان پوءِ ۽ سڌاري وڌائين

فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾

ته الله معاف ڪندو ان کي. بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ

ڇا تو نه ڄاتو ته الله جي بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين ۾،

يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ عَلٰى

عذاب ڪري جنهن کي گهري ۽ بخشي جنهن کي گهري ۽ الله

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ لَا يَحْزُنْكَ

هر شيء تي سگهه رکندڙ آهي. اي رسول! نه ڏکارو ڪن توکي

الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

اهي جيڪي تکڙا پڄن ٿا ڪفر ۾ اهي جن چيو

اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوْبُهُمْ ۛ وَمِنَ

اسان مؤمن آهيون پنهنجي وات سان حالانڪ نه ايمان آندو هو انهن جي دلين، ۽ ڪي

الَّذِيْنَ هَادُوْا ۛ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ سَمّٰعُوْنَ لِقَوْمٍ

يهودن مان اهڙا آهن، جو ڪن ڏين ٿا ڪوڙ هڻڻ لاءِ جاسوسي ڪندڙ ماڻهن

اٰخَرِيْنَ ۙ لَمْ يَاْتُوْكَ ۭ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ مِنْۢ بَعْدِ

ٻين لاءِ جيڪي نه آيا آهن تو وٽ، ڦيرائن ٿا لفظن کي پنهنجي مقرر

مَوَاضِعِهٖ ۚ يَقُوْلُوْنَ اِنْ اُوْتِيْتُمْ هٰذَا فَخُذُوْهُ وَ

ٿيل معنائن بعد، چون ٿا جيڪڏهن ملي توهان کي اها معنيٰ ته وٺو انکي ۽

اِنْ لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوْا ۭ وَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ

جيڪڏهن نه ملي اها ته ان کان پاڻ بچايو ۽ جنهن کي گهري الله

فِتْنَتَهٗ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۭ اُولٰٓئِكَ

فتني ۾ وجهڻ پوءِ نه مالڪ ٿيندين ان لاءِ الله وٽان ڪنهن شيءِ جو، اِهي

الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ ۚ لَهُمْ فِي

اُهي ئي آهن جو نه گهُريو الله ته پاڪ ڪري دلين انهن جي ڪي. انهن لاءِ

الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

دنيا ۾ خواري آهي ۽ انهن لاءِ آخرت ۾ عذاب وڏو آهي.

سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ ۚ فَإِن جَاءُوكَ

گهڻو ٻڌندڙ آهن ڪوڙ کي گهڻو کائيندڙ آهن حرام کي، پوءِ جيڪڏهن اچن تو وٽ

فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۖ وَإِن تُعْرِضْ

ته فيصلو ڪر انهن جي وچ ۾ يا منهن موڙ انهن کان، ۽ جيڪڏهن منهن موڙيندين

عَنْهُمْ فَلَن يَضُرُّوكَ شَيْئًا ۖ وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم

انهن کان ته اهي هرگز نه نقصان ڪندا تنهنجو ڪجهه به، ۽ جي فيصلو ڪرين ته فيصلو ڪر

بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾

انهن جي وچ ۾ انصاف سان، بيشڪ الله دوست رکي ٿو انصاف ڪندڙن کي.

وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ التَّوْرَاةُ فِيهَا

۽ ڪيئن ٿا فيصلو ڪرائن تو کان هوڏانهن انهن وٽ آهي تورات جنهن ۾

حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا أُولَٰئِكَ

آهي حڪم الله جو وري ڦري وڃن ٿا ان کان پوءِ، ۽ نه آهن اهي

بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ ع إِنَّا أَنزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَ ع ٦ ٩ ١٠

مومن وارا. اسان ئي نازل ڪيو هو تورات جنهن ۾ آهي هدايت ۽

نُورٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ

روشني، جنهن سان فيصلو ڪندا هئا پيغمبر جيڪي فرمانبردار هئا انهن

هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا

يهودين جو ۽ انهن جا بزرگ ۽ عالم به هن ڪري جو اهي محافظ ڪيا ويا هئا

مِن كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا

الله جي ڪتاب جا ۽ هئا انهيءَ تي مقرر، پوءِ نه ڊڄو

النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا

ماڻهن کان ۽ ڊڄو مون کان ۽ نه وٺو منهنجي آيتن سان بها

قَلِيلًا ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ

ٿوري، ۽ جيڪي نه فيصلو ڪن ان موجب جو نازل ڪيو الله ته اهي

هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ

ئي ڪافر آهن. ۽ لکيو سون انهن تي انهيءَ ۾ ته جان جو

بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنفَ بِالْأَنفِ

بدلو جان آهي ۽ اک جو بدلو اک آهي ۽ نڪ جو بدلو نڪ آهي

وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ

۽ ڪن جو بدلو ڪن آهي ۽ ڏند جو بدلو ڏند آهي ۽ زخمن جو

قِصَاصٌ ۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ ۚ

بدلو برابر، پوءِ جنهن قرباني ڪئي ان سان پوءِ اها پاڪائي آهي انهيءَ لاءِ،

وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٥﴾

۽ جيڪي نه فيصلو ڪيو ان سان جنهن کي نازل ڪيو الله پوءِ اهي ئي آهن بي انصاف.

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا

۽ پٺيان موڪليوسون انهن جي نموني تي عيسىٰ بن مريم کي سچو چوندڙ

لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ ۠ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ

ان کي جيڪي ان کان اڳ هئو يعني توريت ، ۽ ڏنوسون ان کي انجيل

فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ

جنهن ۾ راهه ۽ روشني هئي ۽ سچو چوندڙ ان کي جو ان کان اڳ هئو يعني

التَّوْرٰىةِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَ

توريت ۽ هدايت ۽ نصيحت ڊڄندڙن لاءِ ۽

لْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ ؕ وَ

فيصلو ڪرڻ گهرجي انجيل وارن کي ان سان جيڪي نازل ڪيو آهي الله انهيءَ ۾ ، ۽

مَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

جن نه فيصلو ڪيو ان سان جو نازل ڪيو الله پوءِ اهي ئي

الْفٰسِقُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ

بي فرمان آهن. ۽ نازل ڪيوسون توڏانهن قرآن حق جو

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا

سچو چوندڙ ان کي جو ان کان اڳ آهي ڪتاب ۽ نگهباني ڪندڙ

عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ

ان تي پوءِ تون فيصلو ڪر انهن ۾ ان موجب جو نازل ڪيو الله ۽ نه هل

اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ؕ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ

انهن جي سڌن تي ڇڏي انکي جو آيو تو وٽ حق ، هر ڪنهن لاءِ ڪئي سون توهان مان

شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً

شريعت ۽ طريقت، ۽ جيڪڏهن گهري الله ته ڪري ها توهان کي جماعت

وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا

هڪڙي پر آزمائي تو توهان کي ان ۾ جيڪي ڏنائين توهانکي پوءِ اڳڀرائي ڪريو

الْخَيْرٰتِ ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا

چڱاين ۾، الله ڏانهن ئي آهي موٽڻ توهان سڀني جو پوءِ خبر ڏيندو توهانکي ان جي

كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ

جنهن ۾ توهان اختلاف ڪندا هئا. ۽ هي ته فيصلو ڪر انهن ۾ ان سان

اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ اَنْ

جيڪي نازل ڪيو الله ۽ نه هل انهن جي سڌن تي ۽ هوشيار ٿي انهن کان متان

يَّفْتِنُوْكَ عَنْ بَعْضِ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا

ڀُلائين تو کي ڪنهن اهڙي حڪم کان جو لاٿو الله تو ڏانهن، پوءِ جي ڦري وڃن

فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ

پوءِ سمجهه ته رڳو گهري ٿو الله ته ڏئي انهنکي سزا سندن ڪن گناهن جي ڪري.

وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ

۽ بيشڪ ڪيترائي ماڻهو بي فرمان آهن. ڇا پوءِ فيصلو

الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا

ڪفر واري گهرن ٿا؟ ۽ ڪير ڀلو آهي الله کان فيصلي ڪرڻ ۾

لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا

انهن ماڻهن لاءِ جي يقين رکن ٿا ؟ اي جن ايمان آندو نه بڻايو

الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ

يهودين ۽ نصارن کي دوست. انهن مان هڪڙا آهن ساٿي ٻين جا.

وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا

۽ جيڪو دوستي رکندو انهن سان توهان مان پوءِ اهو انهن جو آهي، بيشڪ الله نه

يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي

تو هدايت ڪري قوم بي انصاف کي. پوءِ ڏسندين انهن کي

قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ

جن جي دلين ۾ روڳ آهي ڊوڙي وڃن ٿا انهن ۾ چون ٿا ڊڄون ٿا

أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۚ فَعَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ

ته متان پهچي اسان کي ڪا مصيبت، پوءِ شايد جلدئي الله آڻي فتح

أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا فِي

يا ڪوئي حڪم پنهنجي طرفان پوءِ ٿي پون ان تي جيڪي لڪايائون.

أَنْفُسِهِمْ نٰدِمِيْنَ ۝٥٢ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَهٰٓؤُلَاۤءِ

پنهنجي دلين ۾ پشيماني ڪندڙ - ۽ چوندا جن ايمان آندو ڇا هي اُهي آهن

الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۭ

جيڪي قسم کڻندا هئا الله جو سخت ڪندي پنهنجن قسمن کي ته ”اسان توهان سان گڏ آهيون“

حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ۝٥٣ يٰٓاَيُّهَا

ضايع ٿيا عمل انهن جا پوءِ ٿي پيا نقصان وارا. اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَسَوْفَ

ايمان وارو! جيڪو ڦرندو توهان مان پنهنجي دين کان پوءِ جلدئي

يَاْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ اَذِلَّةٍ عَلَى

آڻيندو الله اهي ماڻهو جن سان اهو حب رکي ٿو ۽ اهي حب رکن ٿا ان سان نرمي ڪندڙ هوندا

الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۡ يُجَاهِدُوْنَ فِيْ

مسلمانن تي سختي ڪندڙ ڪافرن تي جهاد ڪندا

سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ لَاۗىِٕمٍ ۭ ذٰلِكَ فَضْلُ

الله جي راهه ۾ ۽ نه ڊڄندا ملامت ڪندڙن جي ملامت کان، اهو فضل

اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝٥٤ اِنَّمَا

الله جو آهي ڏئي ٿو جنهنکي گهري، ۽ الله گهڻو مهربان ڄاڻندڙ آهي. رڳو

وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ

دوست اوهانجو آهي الله ۽ ان جو رسول ۽ اهي ايمان وارا جيڪي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

سورة محمد 5.54 47.38

توهان جو ولي ① الله ② رسول ③ مومن

يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُونَ ﴿٥٥﴾

قائم ڪن ٿا نماز ۽ ڏين ٿا زڪوات ۽ اهي رڪوع ڪندڙ آهن.

وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهٗ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا فَاِنَّ حِزْبَ

۽ جيڪو دوستي رکندو الله سان ۽ ان جي رسول سان ۽ ايمان وارن سان ته بيشڪ جماعت

اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُونَ ﴿٥٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا

ع ٨ ١٢ الله جي اها سڀني تي غالب آهي. اي ايمان وارو! نه ٺاهيو (دوست)

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَّلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ

انهن کي جن ورتو توهان جي دين کي مسخري ۽ راند ڪري انهن ماڻهن مان

اُوتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَآءَ ۚ وَاتَّقُوا

جن کي مليو ڪتاب توهان کان اڳ ۾، ۽ ڪافرن کي دوست، ۽ ڊڄو

اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ

الله کان جيڪڏهن توهان ايمان وارا آهيو. ۽ جڏهن سڏيو ٿا توهان نماز لاءِ

اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا

ته ڪن ٿا انهيءَ تي مسخري ۽ راند، اهو هن ڪري جو اهي ماڻهو بي

يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّآ

عقل آهن. چئو اي اهل ڪتاب ڇا رڳو نفرت ٿا ڪريو اسان کان

اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ

جو ايمان آندو اٿئون الله تي ۽ ان تي جيڪي نازل ٿيو اسان ڏانهن ۽ جيڪي نازل ٿيو

قَبْلُ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ

اڳي ۽ بيشڪ گهڻا توهان مان بي فرمان آهن. چئو ڇا، ٻڌايان اوهانکي

بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكَ مَثُوْبَةً عِنْدَ اللّٰهِ ؕ مَنْ لَّعَنَهُ اللّٰهُ

ذوريڇرو ان کان سزا ۾ الله وٽ. اهو جنهن تي ڦٽڪار ڪئي الله

وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيْرَ

۽ ڪاوڙيو ان تي ۽ ڪيائين انهن مان ڪن کي ڀولڙا ۽ سوئر

وَعَبَدَ الطَّاغُوْتَ ؕ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ عَنْ

۽ جنهن پوڄا ڪئي شيطان جي، اهي ئي ماڻهو تمام ڀڇڙي جاءِ وارا آهن ۽ سخت گمراهه

سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٦٠﴾ وَاِذَا جَآءُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَقَدْ

سڌي رستي کان. ۽ جڏهن اچن ٿا توهان وٽ چون ٿا ته اسان ايمان آندو آهي حالانڪ انهن

دَّخَلُوْا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوْا بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا

آيا ڪفر سان ۽ اهي نڪري ويا ان سان، ۽ الله خوب ڄاڻي ٿو جيڪي

كَانُوْا يَكْتُمُوْنَ ﴿٦١﴾ وَتَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُوْنَ

رکايو ھٿائون. ۽ تون ڏسندين گهڻائي انهن مان تکڙ ٿا ڪن

فِى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ؕ لَبِئْسَ

گناهه ۽ ظلم ۾ ۽ حرام کائڻ ۾، تمام بڇڙو آهي

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهٰهُمُ الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَ

جيڪي اهي ڪن پيا. ڇو نه جهليو انهن کي بزرگن ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ؕ
عالمن سندن گناهه جي ڳالهه چوڻ کان ۽ سندن حرام کائڻ کان،
لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ يَدُ
تمام بُرو آهي جيڪي ڪندا هئا. ۽ چيو يهودين هٿ
اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ ؕ غُلَّتْ اَيْدِيْهِمْ وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا ۘ بَلْ
الله جو بند ٿيل آهي، ٻڌل ٿي وڃن هٿ انهن جا ۽ لعنت پوين انهن تي چوڻ تي، بلڪ
يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ ۙ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ
هٿ انهيءَ جا ڪشادا آهن، خرچ ڪندو آهي جيئن گهري، ۽ البت وڌائيندو
كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّ
گهڻن کي انهن مان اهو جيڪي لاٿو ويو تو ڏانهن تنهنجي رب طرفان ڏاڍ ۽
كُفْرًا ؕ وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى
ڪفر ۾، ۽ اسان وڌي آهي انهن جي وچ ۾ دشمني ۽ ڪاوڙ تائين
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ؕ كُلَّمَآ اَوْقَدُوْا نَارًا لِّلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا
ڏينهن قيامت، جڏهن به باهه ٻارن ٿا جنگ جي ته وسائي ڇڏي ٿو ان کي
اللّٰهُ ۙ وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الله ۽ اهي ڪوشش ڪن ٿا ملڪ ۾ فساد جي ۽ الله نه ٿو چاهي
الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا
فساد ڪندڙن کي ۽ جيڪڏهن اهل ڪتاب جا ايمان آڻن ها ۽ پرهيزگاري ڪن ها

يعني ليهود يدالله ... (margin note: وقف لازم)

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٦٥﴾

ته معاف ڪريون ها انهن کان سندن بڇڙايون ۽ داخل ڪريون ها انهن کي نعمت جي باغن ۾.

وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ

۽ جي اهي قائم ڪن ها توريت کي ۽ انجيل کي ۽ جيڪي نازل ڪيو ويو

اِلَيْهِمْ مِّنْ رَّبِّهِمْ لَاَكَلُوْا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ

انهن ڏانهن سندن رب کان ته رزق کائن ها پنهنجي مٿان کان ۽ هيٺان

اَرْجُلِهِمْ ۭ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۭ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ

پيرن پنهنجن کان، انهن مان ڪي ماڻهو وچٿرا آهن، ۽ گهڻا انهن مان

سَاۗءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

بڇڙا ڪم ڪندا آهن. اي رسول! پهچاءِ جيڪي لاٿو ويو توتي

مِنْ رَّبِّكَ ۭ وَاِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسٰلَتَهٗ ۭ وَاللّٰهُ

تنهنجي رب کان، ۽ جيڪڏهن ائين نه ڪيو تو ته نه پهچايو تو پيغام انهيءَ جو، ۽ الله

يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

بچائيندو توکي ماڻهن کان، بيشڪ الله نه تو راهه ڏيکاري قوم

الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰي شَيْءٍ

ڪافرن کي. چؤ اي اهل ڪتاب! نه آهيو توهان ڪنهن به ڳالهه تي

حَتّٰي تُقِيْمُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

جيستائين قائم رکو توريت کي ۽ انجيل کي ۽ جيڪو لاٿو ويو توهان ڏانهن

مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

توهان جي رب کان ۽ ضرور وڌائيندو گهڻن کي انهن مان اهو جيڪي لاٿو ويو توڏانهن

مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ

تنهنجي رب طرفان ڏاڍ ۽ ڪفر ۾ پوءِ نه افسوس ڪرتون قوم

الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَ

ڪافرن تي. بيشڪ جيڪي ماڻهو مسلمان ٿيا ۽ جيڪي يهودي آهن ۽

الصّٰبِئُوْنَ وَالنَّصٰرٰى مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

ستارن جا پوڄاري ۽ عيسائي جن به ايمان آندو الله تي ۽ قيامت تي

وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

۽ ڪم ڪيائون چڱا تن نه ڪو ڀؤ انهن تي ۽ نڪي اهي

يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

ڏکارا ٿيندا. برابر ورتو سون انجام بني اسرائيل کان

وَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمْ رُسُلًا ؕ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ بِمَا

۽ موڪليا سون انهن ڏانهن ڪيئي رسول. جڏهن آئيندو هئو انهن وٽ رسول اهڙو حڪم جو

لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ ۙ فَرِيْقًا كَذَّبُوْا وَفَرِيْقًا يَّقْتُلُوْنَ ﴿٧٠﴾

نه چاهيندا هئا سندن نفس ترڪن کي ڪوڙو ڪيائون ۽ ڪن کي قتل پيا ڪن.

وَحَسِبُوْٓا اَلَّا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ فَعَمُوْا وَصَمُّوْا ثُمَّ

۽ ڀانيائون ته نه ٿيندو ڪو عذاب پوءِ انڌا ٿيا ۽ ٻوڙا ٿيا پوءِ

cf 2.62 5.69 22.17

تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوْا وَصَمُّوْا كَثِيْرٌ مِّنْهُمْ ۗ وَ

توبه قبول ڪئي الله انهن جي پوءِ وري انڌا ٿيا ۽ ٻوڙا ٿيا گهڻا انهن مان، ۽

اللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

الله ڏسندڙ آهي جيڪي عمل ڪن ٿا. بالڪل ڪفر ڪيو انهن جن چيو

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۗ وَقَالَ الْمَسِيْحُ يٰبَنِيْٓ

ته الله اهوئي عيسىٰ بن مريم آهي ۽ چيو هو عيسىٰ اي بني

اِسْرَآءِيْلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ۗ اِنَّهٗ مَنْ يُّشْرِكْ

اسرائيل! بانهپ ڪريو الله منهنجي پالڻهار ۽ پنهنجي پالڻهار جي. بيشڪ جو به شريڪ ڪندو

بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَاْوٰىهُ النَّارُ ۗ

الله سان ته حرام ڪئي الله ان تي جنت ۽ جاءِ انهيءَ جي باهه آهي.

وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ

۽ ناهي ظالمن لاءِ ڪوئي مددگار. بيشڪ ڪافر ٿيا اهي جن

قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّآ اِلٰهٌ

چيو ته الله آهي ٽيون ٽن مان، هوڏانهن ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مگر معبود

وَّاحِدٌ ۗ وَاِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ

هڪڙو، ۽ جيڪڏهن نه مڙيا انهيءَ چوڻ کان ته ضرور پهچندو

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾ اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ

انهن مان ڪفر وارن کي عذاب دردناڪ. ڇا پوءِ نه ٿا موٽن

اِلَى اللّٰهِ وَ يَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيْحُ

الله ڏانهن ۽ گناهه بخشائين انهيءَ کان، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي. ناهي عيسىٰ

ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۭ

بن مريم مگر هڪ رسول، گذريا آهن انهيءَ کان اڳ ۾ به ڪيترائي رسول،

وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ۭ كَانَا يَاْكُلٰنِ الطَّعَامَ ۭ اُنْظُرْ كَيْفَ

۽ ماءُ انهيءَ جي سچار آهي، ٻئي کائيندا هئا کاڌو، ڏسُ ته ڪيئن

نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٧٥﴾ قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ

ٻڌايون ٿا انهن کي آيتون پوءِ ڏسُ ته ڪيئن اُبتا ٿا ڦرن. چؤ ڇا ٻانهپ ڪريو ٿا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ۭ وَاللّٰهُ هُوَ

الله کي ڇڏي انهيءَ جي جيڪو نٿو اختيار رکي توهان جي نقصان جو ۽ نڪي نفعي جو، ۽ الله ئي

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. چؤ اي اهل ڪتاب نه وڌاءُ ڪريو پنهنجي دين ۾ نا

الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْٓا اَهْوَاۗءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا

حق جو ۽ نه پٺيان لڳو خواهشن قوم جي ۾ جيڪي گمراهه ٿيا اڳي ئي ۽ گمراهه ڪيائون

كَثِيْرًا وَّضَلُّوْا عَنْ سَوَاۗءِ السَّبِيْلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

گهڻن کي ۽ ڀلجي ويا سڌي رستي کان. لعنت ڪيا ويا اهي جن ڪفر ڪيو

ع ١١ ١٤

مِنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ عَلٰي لِسَانِ دَاوٗدَ وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۭ

بني اسرائيل مان زبان داؤد ۽ عيسىٰ بن مريم جي سان،

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿٧٨﴾ كَانُوْا لَا يَتَنَاهَوْنَ

اهو هن ڪري جو بي فرمان ٿيا ۽ اهي حد کان لنگهندا هئا. نه جهليندا هئا هڪ ٻئي کي

عَنْ مُّنْكَرٍ فَعَلُوْهُ ؕ لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٩﴾ تَرٰى كَثِيْرًا

بڇڙائي کان جا ڪندا هئا، اهو برو هو جو ڪندا هئا. اي نبي تون ڏسين ٿو گهڻا

مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ

انهن مان دوستي رکن ٿا ڪافرن سان، برو آهي اهو جو موڪليو اٿن پنهنجي لاءِ

اَنْفُسُهُمْ اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِى الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿٨٠﴾

پاڻ هي ته ڪاوڙيو آهي الله انهن تي ۽ عذاب ۾ آهي هميشه رهندا.

وَلَوْ كَانُوْا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِىِّ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا

۽ جيڪڏهن ايمان آڻن ها الله ۽ نبي ۽ ان تي جيڪي نازل ڪيو ويو ان ڏانهن ته نه

اتَّخَذُوْهُمْ اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٨١﴾ لَتَجِدَنَّ اَشَدَّ

وٺن ها انهن کي دوست ڪري پر گهڻا انهن مان بي فرمان آهن. ضرور لهندين تون ته وڌيڪ سخت

النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الْيَهُوْدَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ وَ

ماڻهن کان دشمني ڪرڻ ۾ مسلمانن لاءِ يهودين کي ۽ مشرڪن کي ۽

لَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰى ؕ

لهندين انهن مان زياده محبت ۾ مسلمانن لاءِ انهن کي جن چيو اسين نصارا آهيون

ذٰلِكَ بِاَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَّاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٨٢﴾

اهو هن ڪري ته انهن مان ڪي عالم آهن ۽ ڪي درويش ۽ هنڪري جو وڏائي نه ڪندا آهن.

وَاِذَا سَمِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُوْلِ

۽ جڏهن ٻڌن ٿا جيڪو نازل ڪيو ويو رسول تي

تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ

ڏسندين اکيون انهن جون وهائينديون ڳوڙها

مِمَّا عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُوْلُوْنَ

هن ڪري جو سڃاتائون ڪجهه حق ۽ چون ٿا

رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٨٣﴾

اي رب اسانجا ايمان آندوسون پوءِ لک اسان کي گڏ شاهدن سان.

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا

۽ ڇا ٿيو آهي اسانکي جو نه مڃون هڪ الله کي ۽ انکي جيڪو

جَآءَنَا مِنَ الْحَقِّ ۙ وَنَطْمَعُ اَنْ يُّدْخِلَنَا

پهتو اسان وٽ حق ۽ اميد ڪريون ٿا ته داخل ڪندو اسانکي

رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٤﴾ فَاَثَابَهُمُ

اسانجو پالڻهار گڏ قوم صالحن جي سان. پوءِ بدلي ۾ ڏنا انهنکي

اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ

الله سندن انچوڻ تي باغ وهن ٿيون

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ

جن جي هيٺان واهيون هميشه اتي رهندا،

وَذٰلِكَ جَزَآءُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

۽ اهو بدلو آهي چڱائي ڪندڙن جو. ۽ جن ڪفر ڪيو

وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿٨٦﴾ ع ١١/٩/١

۽ ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي اهي ئي آهين دوزخي.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحَرِّمُوْا طَيِّبٰتِ

اي ايمان وارو! نه حرام ڪريو اهي سٺيون شيون

مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ

جيڪي حلال ڪيون الله توهان لاءِ ۽ نه حد کان لنگهو، بيشڪ الله نٿو پسند ڪري

الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا

حد کان لنگهندڙن کي. ۽ کائو انهي مان جيڪي ڏنو توهان کي الله حلال پاڪ

وَّاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾ لَا

۽ ڊڄو الله کان جنهن تي اوهين ايمان رکندڙ آهيو. نه

يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ

وٺ ڪندو توهان کي الله توهان جي اجاين قسمن ڪڻ ۾ ۽ پر

يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهٗٓ اِطْعَامُ

پڪڙيندو توهان کي انهن قسمن تي جن تي ڳنڍ ٻڌي اٿو. پوءِ ان جو ڏنڊ آهي کاڌو کارائڻ

عَشَرَةِ مَسٰكِيْنَ مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُوْنَ

ڏهن غريبن کي وچٿرو جيڪو کارائيندا آهيو

أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَنْ لَمْ

پنھنجن پاڻين کي يا ڪپڙو ڏيڻ انھن کي يا آجو ڪرڻ ٻانھو، پوءِ جيڪو نہ

يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ

لھي پوءِ روزا ٽن ڏينھن جا، اھو ڪفارو آھي توھانجي قسمن جو

إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ

جڏھن کڻي ويھو ۽ سنڀالي رکجو پنھنجا قسم، اھڙي طرح ٻڌائي ٿو

اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

الله توھان کي پنھنجا احڪام جيئن توھان شڪر ڪريو. اي اھي جن

آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ

ايمان آندو اھو شراب ۽ جوا ۽ پوڄا جا آستانا ۽ ڏاڻا

رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ

سڀ پليد آھن ڪم شيطان جا پوءِ پاسيرا ٿيو انھيءَ کان تہ جيئن

تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ

ڇٽي وڃو. رڳو چاھي ٿو شيطان تہ وجھي توھان ۾

الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ

دشمني ۽ وير شراب ۽ جوا جي ڪري ۽ سيڙائي توھان کي

عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾

الله جي ذڪر کان ۽ نماز کان، ڇا پوءِ توھان رڪجي ويندؤ.

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا ۚ فَاِنْ

۽ حڪم مڃيو الله جو ۽ حڪم مڃيو رسول جو ۽ ڊڄندا رهو، پوءِ جي

تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۹۲﴾

ڦرندؤ ته يقين ڪريو ته اسان جي رسول تي آهي پيغام ڏيڻ پڌرو.

لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جُنَاحٌ

نه آهي انهن تي جن ايمان آندو ۽ عمل صالح ڪيا ڪو گناهه

فِيْمَا طَعِمُوْٓا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

ان ۾ جو کائي چڪا جڏهن اڳتي خوف ڪن ۽ ايمان آڻن ۽ ڪم چڱا ڪن

ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاَحْسَنُوْا ۭ وَاللّٰهُ يُحِبُّ

وري خوف ڪن ۽ ايمان آڻين پوءِ ڊڄندا رهن ۽ چڱائي ڪن، ۽ الله دوست رکي ٿو

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۳﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ ع ٢ ٧ ٢

چڱائي ڪندڙن کي. اي ايمان وارؤ! ضرور آزمائيندو توهان کي الله

بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ اَيْدِيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ

شڪار جي معاملي ۾ جنهن تي پهچن ٿا توهان جا هٿ ۽ توهان جا نيزا

لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى

جيئن ڄاڻي الله ته ڪير ٿو ڊڄي ان کان پرپٺ، پوءِ جنهن زيادتي ڪئي

بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۹۴﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

ان کان پوءِ ته انهيءَ لاءِ عذاب دردناڪ آهي. اي اُهي

اٰمَنُوْا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ؕ وَمَنْ

جن ايمان آندو نه ماريو شڪار کي ۽ توهان هجو احرام ۾، ۽ جنهن

قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ

ماريو ان کي توهان مان ڄاڻي واڻي پوءِ بدلو ڏيڻو آهي جيڪو ماريائين اوترو

النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بٰلِغَ

چوپايو جانور فيصلو ڪندا ان جو ٻه انصاف وارا توهان جا اهو سوڪڙي ڪري پهچائجي

الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيْنَ اَوْ عَدْلُ

ڪعبي ڏانهن يا ڏنڊ ۾ ڏيڻي خوراڪ غريبن جي يا برابر

ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوْقَ وَبَالَ اَمْرِهٖ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا

ان جي روزا جيئن چکي سزا پنهنجي ڪئي جي معاف ڪيو الله جيڪي

سَلَفَ ؕ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللّٰهُ مِنْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ

ٿي گذريو، ۽ جيڪو وري ڪندو ته بدلو وٺندو الله انهيءَ کان، ۽ الله زبردست آهي

ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾ اُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهٗ

بدلي وٺڻ وارو آهي۔ حلال ڪيو ويو توهان لاءِ شڪار درياءَ جو ۽ کاڌڻ ان جو

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ

نفعي توهان جي لاءِ ۽ قافلي وارن لاءِ، ۽ حرام ڪيو ويو توهان تي شڪار

الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ

خشڪي جو جيستائين احرام ۾ آهيو، ۽ ڊڄو الله کان جو انهيءَ ڏانهن

تُحْشَرُوْنَ ﴿٩٦﴾ جَعَلَ اللّٰهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ

گڏ ڪيا ويندؤ ۔ بڻايو الله ڪعبي عزت واري گهر کي

قِيٰمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَ

ماڻهن جي بقاءَ لاءِ ۽ مهيني عزت واري کي پڻ ۽ قرباني کي ۽

الْقَلَآئِدَ ؕ ذٰلِكَ لِتَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي

پٽي ٻڌل جانورن کي، اهو انهيءَ ڪري جيئن توهان سمجهو ته بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جا شيءِ

السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ

آسمانن ۾ آهي ۽ جا شيءِ زمين ۾ آهي ۽ بيشڪ الله هر شيءِ کي

عَلِيْمٌ ﴿٩٧﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ وَاَنَّ

ڄاڻندڙ آهي ۔ يقين ڪريو ته الله سخت عذاب ڪندڙ آهي ۽ بيشڪ

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٨﴾ ؕ مَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ

الله بخشڻهار مهربان آهي ۔ ناهي رسول تي مگر پيغام پهچائڻ

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿٩٩﴾ قُلْ لَّا

۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي لڪايو ٿا ۔ چئو ناهي

يَسْتَوِي الْخَبِيْثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ

برابر پليد ۽ پاڪ جيتوڻيڪ وڻي توکي گهڻائي

الْخَبِيْثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰٓاُولِي الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ

پليد جي، پوءِ ڊڄو الله کان اي مغز وارو جيئن

كعبة
5.97
3.96-97
2.127-151

تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾ ع يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ ع ١٣ ٧ ٣
كامياب ٿيو. اي ايمان وارؤ! نه پڇو گهڻين ڳالهين
إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ج وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ
جي اهي ظاهر ڪجن توهان لاءِ ته بُريون لڳنديون ۽ جي پڇندؤ انهن بابت جنهن وقت
يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ ط عَفَا اللَّهُ عَنْهَا ط وَ
نازل ٿي رهيو آهي قرآن ته اهي ظاهر ڪيون توهان ٿي، معاف ڪيو الله اهو گناهه ۽
اللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ
الله بخشيندڙ برد بار آهي. بيشڪ سوال ڪيا هئا هڪ قوم جا اڳي هئي توهان کان
ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ
پوءِ اهي ٿي پيا انجا انڪاري. نه بڻائي آهي الله ڪا
بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ لا وَ
بحيرة ۽ نه سائبه ۽ نه وصيله ۽ نڪو حام
لَٰكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ط
پر جن ڪفر ڪيو اهي گهڙين ٿا الله تي ڪوڙ،
وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
۽ گهڻا انهن مان نه ٿا سمجهن. ۽ جڏهن کين چئجي ٿو ته اچو
إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا
ان ڏانهن جيڪي نازل ڪيو الله ۽ اچو رسول ڏانهن چون ٿا ڪافي آهي اسان کي اهو

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا

جنھن تي لڌوسون پنھنجن ابن ڏاڏن کي، ڇا توڻي جو انھن جا ابا ڏاڏا نه

يَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿١٠٤﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

ڄاڻندا ھجن ڪجھ به ۽ نه ڪي سڌي راه تي ھجن. اي اُھي

اٰمَنُوْا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۚ لَا يَضُرُّكُمْ مَّنْ ضَلَّ

جن ايمان آندو توھان بچايو سِرَ پنھنجا، نه نقصان ڏيندو توھان کي جيڪو به گمراه ٿيو

اِذَا اهْتَدَيْتُمْ ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ

جڏھن توھان ھدايت وارا آھيو. الله ڏانھن موٽڻ آھي توھان سڀني جو پوءِ اھو خبر ڏيندو توھان کي

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٥﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا شَهَادَةُ

جيڪي توھان ڪندا ھئا. اي ايمان وارو! شاھدي

بَيْنِكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِيْنَ الْوَصِيَّةِ

توھان جي وچ ۾ جڏھن اچي تو توھان مان ڪنھن تي موت وصيت جي وقت

اثْنٰنِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ اَوْ اٰخَرٰنِ مِنْ غَيْرِكُمْ

ٻه ماڻھو ھجن سچا توھان مان يا ٻه ٻيا توھان جي غيرن مان

اِنْ اَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِى الْاَرْضِ فَاَصَابَتْكُمْ

جيڪڏھن توھان سفر ڪيو ملڪ ۾ پوءِ پھچي توھان کي

مُّصِيْبَةُ الْمَوْتِ ؕ تَحْبِسُوْنَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلٰوةِ

تڪليف موت جي، جھليو انھن ٻنھي کي نماز کان بعد

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِيْ بِهٖ ثَمَنًا

پوءِ اهي ٻئي قسم کڻن الله جو جي توهان کي شڪ پوي ته نه وٺنداسين ان جي ڪا قيمت

وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۙ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ اِنَّآ اِذًا

توڻي هجي مائٽ ۽ نه لڪائينداسون شاهدي الله جي بيشڪ اسين ان وقت

لَّمِنَ الْاٰثِمِيْنَ ۝۱۰۶ فَاِنْ عُثِرَ عَلٰٓى اَنَّهُمَا اسْتَحَقَّآ

ڏوهارين مان آهيون. پوءِ جيڪڏهن خبر پئجي ته اهي ٻئي ٿيا آهن

اِثْمًا فَاٰخَرٰنِ يَقُوْمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيْنَ

ڏوهي پوءِ ٻه ٻيا شاهد بيهن انهن جي عوض انهن مان

اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْاَوْلَيٰنِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ

جن جو حق ضايع ٿيو ٻه ويجها مائٽ پوءِ اهي قسم کڻندا الله جو

لَشَهَادَتُنَآ اَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَآ ۖ

ته اسانجي شاهدي وڌيڪ سچي آهي انهن ٻنهي جي شاهدي کان ۽ اسين حدکان نه لنگهيا آهيون

اِنَّآ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝۱۰۷ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا

ان وقت اسين ظالمن مان ٿيون ها. اهو ويجهو آهي ته ڏين

بِالشَّهَادَةِ عَلٰى وَجْهِهَآ اَوْ يَخَافُوْٓا اَنْ تُرَدَّ اَيْمَانٌۢ

شاهدي جنهن جو آهي يا ڊڄن ته متان موٽايا وڃن قسم

بَعْدَ اَيْمَانِهِمْ ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاسْمَعُوْا ۭ وَاللّٰهُ لَا

هنن جي قسمن کانپوءِ ۽ ڊڄو الله کان ۽ حڪم ٻڌو ۽ الله نه

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿١٠٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ ع ١٤ ٨ ٤

توهدايت ڪري بي دينن ڪي. جنهن ڏينهن گڏ ڪندو الله رسولن کي

فَيَقُوْلُ مَاذَآ اُجِبْتُمْ ۭ قَالُوْا لَا عِلْمَ لَنَا ۭ اِنَّكَ

پوءِ چوندو ڇا جواب مليو هو توهان کي؟ چوندا ناهي خبر اسان کي، تون

اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿١٠٩﴾ اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ

ئي ڄاڻندڙ آهين ڳجهن جو. جڏهن چوندو الله عيسىٰ ابن

مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِيْ عَلَيْكَ وَعَلٰي وَالِدَتِكَ ۘ اِذْ وقف لازم

مريم کي ياد ڪر منهنجي نعمت پاڻ تي ۽ پنهنجي ماءُ تي، جنهن وقت

اَيَّدْتُّكَ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۣ قف تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ

مدد ڪئي مون تنهنجي روح پاڪ سان، تون ڳالهائين پيو ماڻهن سان پينگهي ۾

وَكَهْلًا ۚ وَاِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ

۽ ڪرڙوڏي عمر ۾ ۽ جنهن وقت سيکاريم توکي ڪتاب ۽ حقيقت ۽ توراة

وَالْاِنْجِيْلَ ۚ وَاِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ

۽ انجيل، ۽ جنهن وقت بنائين پيو مٽي مان نمونو پکي جو

بِاِذْنِيْ فَتَنْفُخُ فِيْهَا فَتَكُوْنُ طَيْرًۢا بِاِذْنِيْ وَتُبْرِئُ

منهنجي حڪم سان پوءِ ڦوڪين پيو ان ۾ ته ٿئي پيو اهو اڏامندڙ منهنجي حڪم سان ۽ ڇُٽائين پيو

الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ بِاِذْنِيْ ۚ وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى

ڄميت انڌو ۽ ڪوڙهيو منهنجي حڪم سان ۽ جنهن وقت اُٿارين پيو مُئل

بِاِذْنِیْ ج وَاِذْ كَفَفْتُ بَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ عَنْكَ اِذْ

منهنجي حڪم سان ۽ جنهن وقت هٽايم يهودين کي توکان جڏهن

جِئْتَهُمْ بِالْبَیِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ

آندا تو انهن وٽ معجزا پوءِ چيو جن ڪفر ڪيو انهن مان

اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِیْنٌ ﴿۱۱۰﴾ وَاِذْ اَوْحَیْتُ اِلَى

ته ناهي اهو مگر جادو پڌرو. ۽ جنهن وقت دلين ۾ وڌم

الْحَوَارِیّٖنَ اَنْ اٰمِنُوْا بِیْ وَبِرَسُوْلِیْ ج قَالُوْۤا اٰمَنَّا وَ

ڌوٻين کي ته ايمان آڻيو مون تي ۽ منهنجي رسول تي، چيائون ايمان آندوسون ۽

اشْهَدْ بِاَنَّنَا مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۱۱﴾ اِذْ قَالَ الْحَوَارِیُّوْنَ

تون شاهد هُج ته اسين فرمانبردار آهيون. جڏهن چيو حوارين

یٰعِیْسَى ابْنَ مَرْیَمَ هَلْ یَسْتَطِیْعُ رَبُّكَ اَنْ

اي عيسىٰ بن مريم! ڇا ڪري سگهي ٿو تنهنجو رب ته

یُّنَزِّلَ عَلَیْنَا مَآىِٕدَةً مِّنَ السَّمَآءِ ط قَالَ اتَّقُوا

لاهي اسان تي خونچو کاڌي جو آسمان کان. چيائين ڊڄو

اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ ﴿۱۱۲﴾ قَالُوْا نُرِیْدُ اَنْ نَّاْكُلَ

الله کان جيڪڏهن ايمان وارا آهيو. چيائون اسين چاهيون ٿا ته کائون

مِنْهَا وَتَطْمَىِٕنَّ قُلُوْبُنَا وَنَعْلَمَ اَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا

ان مان ۽ قرار وٺن دليون اسان جون ۽ ڄاڻون ته سچ ڳالهايو تو اسان سان

وَنَكُوْنَ عَلَيْهَا مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿١١٣﴾ قَالَ عِيْسَى
۽ هجون ان تي شاهدن مان. چيو عيسىٰ

ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَآ اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ
بن مريم اي الله اسانجا رب لاهه اسان تي خوانچو

السَّمَآءِ تَكُوْنُ لَنَا عِيْدًا لِّاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً
آسمان کان ته ٿئي اسانجي عيد اسان جي اڳين ۽ پوين لاءِ ۽ نشاني

مِّنْكَ ۚ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿١١٤﴾ قَالَ
تنهنجي طرفان ۽ رزق ڏي اسانکي ۽ تون ئي وڏيڪ ڀلو رزق ڏيندڙ آهين. چيو

اللّٰهُ اِنِّيْ مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ
الله بيشڪ آءٌ لاهيندڙ آهيان انکي توهان تي، پوءِ جيڪو ڪفر ڪندو اڳتي توهان مان

فَاِنِّيْٓ اُعَذِّبُهٗ عَذَابًا لَّآ اُعَذِّبُهٗٓ اَحَدًا مِّنَ
ته آءٌ اهڙو عذاب ڪندس انکي جو نه عذاب ڪندس اهڙو ڪنهين کي

الْعٰلَمِيْنَ ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ
جهان وارن مان. ۽ جڏهن چوندو الله عيسىٰ بن مريم کي

ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِيْ وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ
ڇا تو چيو هو ماڻهن کي ته مڃيو مونکي ۽ منهنجي ماءُ کي به خدا ڪري

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ
الله کان سواءِ، چوندو تون پاڪ آهين ناهي لائق مونکي جو

ع ١٥ ٧ ٥

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اَقُوْلَ مَا لَيْسَ لِيْ ۗ بِحَقٍّ ؕ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهٗ فَقَدْ

چوان اھا ڳالھ جنھن جو نہ آتم ڪوئي حق، جيڪڏھن مون چيو ھوندو اھو تہ ضرور

عَلِمْتَهٗ ؕ تَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَآ اَعْلَمُ مَا فِيْ

تو ڄاتو ھوندو، تون ڄاڻين ٿو جيڪي منھنجي اندر ۾ آھي ۽ نہ ٿو ڄاڻان آءٌ جيڪي

نَفْسِكَ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ

تنھنجي اندر ۾ آھي، بيشڪ تون ئي ڳجھن کي ڏاڍو ڄاڻندڙ آھين. نہ چيم

لَهُمْ اِلَّا مَآ اَمَرْتَنِيْ بِهٖٓ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ

انھن کي مگر اھوئي جو حڪم ڪيو تو مونکي ان جو تہ عبادت ڪريو الله منھنجي رب

وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ فِيْهِمْ ۚ

۽ پنھنجي رب جي ۽ ھئس انھن جي خبر رکندڙ جيستائين رھيس انھن ۾

فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِيْ كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيْبَ عَلَيْهِمْ ؕ وَ

پوءِ جڏھن پورو ڪيو تو مونکي تڏھن تون ئي نگھبان ھئين انھن جو، ۽

اَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١١٧﴾ اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ

تون ئي ھر شيءِ جي خبر رکندڙ آھين. جيڪڏھن تون عذاب ڪندين انھن کي تہ اھي آھن

عِبَادُكَ ۚ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ

ٻانھا تنھنجا، ۽ جيڪڏھن تون معاف ڪندين انھن کي تہ بيشڪ تون ئي زبردست

الْحَكِيْمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِيْنَ

حڪمت وارو آھين. فرمائيندو الله ھي اھو ڏينھن آھي جو فائدو ڏيندو سچن کي

وقف النبي ﷺ

صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
سندن سچ، انهن لاءِ باغ آهن وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۚ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا
رهندا انهن ۾ هميشه، راضي ٿيو الله انهن کان ۽ اهي راضي ٿيا

عَنْهُ ۚ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١١٩﴾ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
ان کان، اهائي کاميابي وڏي آهي. الله جي بادشاهي آهي آسمانن

وَالْاَرْضِ وَمَا فِيْهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٢٠﴾ ع ١٦ ٥ ٦
۽ زمين ۾ ۽ جيڪي انهن ۾ آهي، ۽ اهو هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي.

سُوْرَةُ الْاَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّخَمْسٌ وَّسِتُّوْنَ اٰيَةً وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سورت انعام مڪي آهي ۽ اها ١٦٥ آيتون ۽ ويهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَ
سڀ ساراهه الله لاءِ جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ۽

جَعَلَ الظُّلُمٰتِ وَالنُّوْرَ ۚ ثُمَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ
بنايائين اونده ۽ روشني کي، پوءِ به اهي ڪافر پنهنجي پروردگار سان

يَعْدِلُوْنَ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ طِيْنٍ ثُمَّ
ٻين کي برابر ڪن ٿا. اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان کي مٽيءَ مان پوءِ

قَضٰىٓ اَجَلًا ؕ وَاَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ

مقرر ڪيائين موت جو وقت، ۽ وقت اُتن جو مقرر آهي ان وٽ
پوءِ توهان

تَمْتَرُوْنَ ۝٢ وَهُوَ اللّٰهُ فِی السَّمٰوٰتِ وَفِی الْاَرْضِ ؕ

شڪ ٿا ڪريو. ۽ اهوئي الله آهي آسمانن ۾ ۽
زمين ۾.

يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُوْنَ ۝٣ وَ

ڄاڻي ٿو توهان جي اندر ڪي ۽ ٻاهر ڪي ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي توهان ڪيو ٿا.
۽

مَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا

نه ٿي اچي انهن وٽ ڪا آيت سندن رب جي آيتن مان مگر اهي

عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ۝٤ فَقَدْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ

ان کان مُنهن ٿا موڙين. پوءِ انهن ڪوڙو ڄاتو سچ کي جڏهن آيو وٽن،

فَسَوْفَ يَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝٥

پوءِ اچڻ ايندين انهن وٽ خبرون ان جون جنهن تي اهي چٿرون ٿا ڪن.

اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ

ڇا نه ٿا ڏسن ته ڪيترائي هلاڪ ڪيا سون انهن کان اڳ ۾ ڪيئي جُڳ

مَّكَّنّٰهُمْ فِی الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَّكُمْ وَاَرْسَلْنَا

جنکي قوت ڏني سون ملڪ ۾ جا نه طاقت ڏني اٿئون توهان کي ۽ وسايا سون

السَّمَآءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّجَعَلْنَا الْاَنْهٰرَ تَجْرِیْ

مينهن انهن تي وڏ ڦڙا ۽ بنايا سون اهڙا واهه جو وهن پيا

مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَنْشَاْنَا مِنْ
هيٺان انهن کان پوءِ تباهه ڪيوسون انهنکي سندن گناهن جي ڪري ۽ پيدا ڪياسون
بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتٰبًا فِيْ
انهن کان پوءِ جٿا ٻيا. ۽ جيڪڏهن لاهيون ها توتي ڪتاب
قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوْهُ بِاَيْدِيْهِمْ لَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ
ڪاغذ ۾ پوءِ ڇهن ها ان کي هٿن پنهنجن سان ته به چون ها ڪافر ناهي
هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ
اهو مگر جادو پڌرو. ۽ چون ها ڇو نه لاٿو ويو ان تي
مَلَكٌ ۭ وَلَوْ اَنْزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا
ڪو فرشتو ۽ جيڪڏهن لاهيون ها ڪو فرشتو ته پورو ٿي وڃي ها ڪم پوءِ ڪين
يُنْظَرُوْنَ ﴿٨﴾ وَلَوْ جَعَلْنٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ رَجُلًا وَّ
ڍر نه ملي ها. ۽ جي ڪريون ها ان کي فرشتو ته به ڪريون ها ان کي ماڻهو ۽
لَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُوْنَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ
پڪ ٻُلايون ها انهن کي جيئن ٻُلي ويا آهن. ۽ چٿر ڪئي وئي آهي
بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ
رسولن تي توهان کان اڳي پوءِ اُٿلي پيو انهن تي جن چٿر ڪئي انهن مان
مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ
(اهو عذاب) جنهن تي مسخريون ڪندا هئا. اي پيغمبر! چؤ ته گهمو ملڪ ۾

ثُمَّ انْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ⑪ قُلْ

پوءِ ڏسو ڪيئن ٿي پڇاڙي ڪوڙي ڪندڙن جي. چئو

لِّمَنْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ قُلْ لِّلّٰهِ ۗ كَتَبَ

ڪنهن جو آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، چئو الله جو آهي، لکيو اٿائين

عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۗ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

پاڻ تي ٻاجهه ڪرڻ، ضرور گڏ ڪندو توهان کي قيامت ڏينهن

لَا رَيْبَ فِيْهِ ۗ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا

ناهي شڪ انهي ۾، جن نقصان ڪيو پنهن جو پوءِ اهي نه

يُؤْمِنُوْنَ ⑫ وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۗ وَ

ايمان آڻيندا. ۽ الله جو ئي آهي جيڪو به رهيو آهي رات ۽ ڏينهن ۾، ۽

هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ⑬ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا

اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. تون چئو ڇا الله کان سواءِ وٺان ڪو مددگار

فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ۗ

اهو پيدا ڪندڙ آهي آسمانن ۽ زمين جو ۽ اهو ئي کارائي ٿو ۽ کارايو نه ٿو وڃي

قُلْ اِنِّيْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا

چئو مون کي حڪم ٿيو آهي ته آءٌ هجان سڀ کان پهريون فرمانبردار ۽ نه

تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ⑭ قُلْ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ

ٿجانءِ مشرڪن مان. چئو آءٌ ڊڄان ٿو جيڪڏهن

عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُّصْرَفْ

جي فرماني ڪيم پنهنجي رب جي، عذاب وڏي ڏينهن جي کان، اهو جو ٽاريو ويو عذاب

عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهٗ ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿١٦﴾

ان کان تنهن ڏينهن ته بيشڪ رحم ڪيائين ان تي، ۽ اهائي ڪاميابي پڌري آهي.

وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗۤ اِلَّا هُوَ ؕ

۽ جيڪڏهن پهچائي توکي الله ڪا تڪليف ته ناهي ڪوئي هٽائيندڙ ان کي مگر اهوئي،

وَاِنْ يَّمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧﴾

۽ جيڪڏهن پهچائي توکي ڀلائي ته اهو هر شيءِ تي قادر آهي.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿١٨﴾

۽ اهوئي دٻاءُ وجهندڙ آهي پنهنجي ٻانهن تي، ۽ اهوئي حڪمت وارو خبر وارو آهي.

قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً ؕ قُلِ اللّٰهُ ۙ شَهِيْدٌۢ بَيْنِيْ

پڇا ڪر ڪير آهي وڏو شاهدي ڏيڻ ۾، چئو "الله" اهو شاهد آهي منهنجي

وَبَيْنَكُمْ ۟ وَاُوْحِيَ اِلَيَّ هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِاُنْذِرَكُمْ بِهٖ

۽ توهانجي وچ ۾، ۽ موڪليو ويو مون ڏانهن هيءُ قرآن جئن ڊيڄاريان توهانکي انهيءَ سان

وَمَنْۢ بَلَغَ ؕ اَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُوْنَ اَنَّ مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً

۽ جنهنکي به اهو پهچي، ڇا توهان شاهدي ڏيو ٿا ته الله سان گڏ آهن ڪي خدا

اُخْرٰى ؕ قُلْ لَّاۤ اَشْهَدُ ۚ قُلْ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّ

ٻيا؟، چئو مان نه ٿو شاهدي ڏيان، چئو سڀ کو اهوئي عبادت جي لائق اڪيلو آهي ۽

كشف الضر
الانعام 17
يونس 107
فاطر 2
الزمر 38
الفتح 11

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

إِنَّنِي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ

بيشڪ آءٌ بيزار آھيان انھن کان جنکي اوھان شريڪ بڻايو ٿا. اھي جن کي اسان ڏنوسون ڪتاب

يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمُۘ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ

سڃاڻن ٿا انھيءَ کي جيئن سڃاڻن ٿا پنھنجن ٻارن کي، جن نقصان ڪيو

أَنفُسَهُمۡ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ

پنھنجي پاڻ جو پوءِ اھي نه ٿا ايمان آڻن. ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آھي انھيءَ کان

ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا

جيڪو مڙھي الله تي ڪوڙ يا ڪوڙو ڪري ان جي آيتن کي، بيشڪ نه ٿا

يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢١﴾ وَيَوۡمَ نَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ

ڪامياب ٿين ظالم. ۽ جنھن ڏينھن گڏ ڪنداسون انھن سڀني کي پوءِ چونداسون

لِلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَيۡنَ شُرَكَآؤُكُمُ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ

مشرڪن کي ڪٿي آھن توھان جا شريڪ اھي جن کي توھان

تَزۡعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمۡ تَكُن فِتۡنَتُهُمۡ إِلَّآ أَن قَالُواْ

پائيندا ھئا. پوءِ نه ھوندو انھن جو ڪو فريب مگر ھي ته چوندا

وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشۡرِكِينَ ﴿٢٣﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ كَذَبُواْ

قسم الله اسان جي پالڻھار جو نه ھئاسون شريڪ ڪندڙ. نظر ڪر ته ڪيئن ڪوڙ ھڻيائون

عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡۚ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢٤﴾

پنھنجو پاڻ تي ۽ وسري ويو انھن کان جيڪو ڪوڙ ٺاھيندا ھئا.

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ
۽ انهن مان ڪي ڪَنُ ٿا ڏين تو ڏانهن ۽ ڪيا سون انهن جي دلين تي
اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ وَاِنْ يَّرَوْا
پردا انهيءَ جي سمجهڻ کان ۽ انهن جي ڪنن ۾ بار، ۽ جيڪڏهن ڏسندا
كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءُوْكَ
سموريون نشانيون ته به ڪو نه مڃيندا انهن کي، نيث جڏهن ايندا تو وٽ
يُجَادِلُوْنَكَ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ
توسان جهڳڙي ڪرڻ لاءِ چوندا ڪافر ناهي هي ۽ مگر
اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ
ان کان ۽ پري ٿا ڀڄن ۽ اهي روڪين ٿا . اڳين جون آکاڻيون
عَنْهُ ۚ وَاِنْ يُّهْلِكُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٦﴾
ان کان، ۽ نٿا تباهه ڪن مگر پاڻ کي ۽ نه ٿا سمجهن.
وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلَى النَّارِ فَقَالُوْا يٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَ
۽ جيڪڏهن تون ڏسين جنهن وقت بيهاريا ويندا باهه تي پوءِ چوندا هاءِ جيڪر موٽايا وڃون ۽
لَا نُكَذِّبَ بِاٰيٰتِ رَبِّنَا وَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٧﴾
نه ڪوڙو ڪريون ها پنهنجي رب جي آيتن کي ۽ ٿيون ها ايمان وارن مان.
بَلْ بَدَا لَهُمْ مَّا كَانُوْا يُخْفُوْنَ مِنْ قَبْلُ ۭ وَلَوْ رُدُّوْا
پر ظاهر ٿيو انهن لاءِ اهو جيڪي لڪائيندا هئا اڳ ۾، ۽ جيڪڏهن موٽايا به وڃن

لَعَادُوْا لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوْٓا

تہ وري ڪندا اهو جنهن کان جهليا ويا ۽ يقينن اهي ڪوڙا آهن. ۽ چيائون

اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَ

ناهي حياتي مگر حياتي اسان جي دنيا واري ۽ نڪي اسين اُٿاريا ويندا سون. ۽

لَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ ۭ قَالَ اَلَيْسَ هٰذَا

جي ڏسين جنهن وقت بيهاريا ويندا پنهنجي رب جي اڳيان، فرمائيندو ڇا نه آهي اهو

بِالْحَقِّ ۭ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ۭ قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ

سچ؟ چوندا ها ۽ قسم آهي پنهنجي پروردگار جو، فرمائيندو پوءِ چکو عذاب

٣ ع ١٠ ٩ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ

هن ڪري جو توهان انڪار ڪندا هئا. تباهه ٿي ويا اهي جن ڪوڙو ڀانيو ملڻ

اللّٰهِ ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوْا يٰحَسْرَتَنَا

الله جي کي، تيستائين جڏهن آئي انهن وٽ قيامت اوچتو چوندا هاءِ افسوس

عَلٰى مَا فَرَّطْنَا فِيْهَا ۙ وَهُمْ يَحْمِلُوْنَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰى

جو ڪئي سون ڪمي انهي ۾ ۽ اهي کڻندا بار پنهن جا

ظُهُوْرِهِمْ ۭ اَلَا سَاۗءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ

پنهنجي پٺين تي، خبردار بڇڙو آهي جيڪو بار کڻن ٿا. ۽ ناهي حياتي دنيا جي

اِلَّا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ۭ وَلَلدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ

مگر راند ۽ رِيجهه، ۽ يقينن آخرت جو گهر ڀلو آهي انهن لاءِ

يَتَّقُوْنَ ۚ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ

جيڪي پرهيز ٿا ڪن، ڇا پوءِ نٿا سمجهو. اسان ڄاڻون ٿا ته ڏک ڏئي ٿو توکي

الَّذِيْ يَقُوْلُوْنَ فَاِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُوْنَكَ وَلٰكِنَّ الظّٰلِمِيْنَ

جيڪي چون ٿا پوءِ اهي نٿا ڪوڙو ڪن توکي پر اهي ظالم

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ

الله جي آيتن جو انڪار ٿا ڪن. ۽ پڻ ڪوڙا ڪوٺيا ويا رسول

مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰٓى

تو کان اڳ ۾ پوءِ سٺائون پنهنجي ڪوڙي ڪوٺجڻ ۽ ايذا ڏجڻ کي تان جو

اَتٰىهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ

آئي وٽن مدد اسان جي، ۽ ناهي ڪوئي بدلائيندڙ ڳالهين الله جي کي، ۽ يقين

جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣٤﴾ وَاِنْ كَانَ كَبُرَ

آيون آهن تو وٽ ڪجهه خبرون رسولن جون. ۽ جيڪڏهن آهي ڳرو ٿيو

عَلَيْكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِيَ

تو تي انهن جو منهن موڙڻ پوءِ جيڪڏهن تون سگهين ٿو جو ڳولهين تون

نَفَقًا فِي الْاَرْضِ اَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ۭ

ڪا سرنگهه زمين ۾ يا ڏاڪڻ آسمان ۾ پوءِ آڻين تون انهن وٽ ڪو معجزو.

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا تَكُوْنَنَّ

۽ جيڪڏهن گهري الله ته گڏ ڪري ها انهن کي هدايت تي پوءِ نه ٿجان ۽ تون

13.31
59.21
6.35

مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿۳۵﴾ اِنَّمَا يَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ يَسْمَعُوْنَ ؕ وَ
اڻ ڄاڻن مان. ڳالهه مڃيندا توکي اهي جيڪي ٻڌن ٿا، ۽
الْمَوْتٰى يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَ قَالُوْا
مُئلن کي اُٿاريندو الله پوءِ ان ڏانهن موٽايا ويندا. ۽ چون ٿا
لَوْ لَا نُزِّلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ
ڇو نه لاٿي وئي ان تي ڪا نشاني سندس رب طرفان، چؤ بيشڪ الله قادر آهي
عَلٰۤى اَنْ يُّنَزِّلَ اٰيَةً وَّ لٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۷﴾
جو نازل ڪري ڪا نشاني پر ڪيترائي انهن جا نه ٿا ڄاڻن.
وَ مَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ وَ لَا طٰٓئِرٍ يَّطِيْرُ بِجَنَاحَيْهِ
۽ ناهي ڪوئي چرندڙ زمين ۾ ۽ نه ڪوئي پکي جو اُڏري پنهنجي پرن سان
اِلَّاۤ اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ ؕ مَا فَرَّطْنَا فِى الْكِتٰبِ مِنْ شَیْءٍ
مگر اهي قومون آهن توهان جهڙيون، نه ڇڏي آهي اسان لکڻ ۾ ڪابه شيءِ
ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ﴿۳۸﴾ وَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا
پوءِ پنهنجي رب ڏانهن گڏ ڪيا ويندا. ۽ اهي جن ڪوڙو ڪوٺيو اسانجي آيتن کي
صُمٌّ وَّ بُكْمٌ فِى الظُّلُمٰتِ ؕ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ ؕ
ٻوڙا ۽ گونگا آهن انڌيري ۾ پيل، جنهن کي گهري الله گمراهه ڪري انکي،
وَ مَنْ يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۳۹﴾ قُلْ
۽ جنهن کي گهري ته ڪري انهيءَ کي رستي سڌي تي. چؤ

وقف غفران
وقف لازم

أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ ٱلسَّاعَةُ

خبر ڏيو جيڪڏهن اچي توهان تي عذاب الله جو يا اچي توهان وٽ قيامت

أَغَيْرَ ٱللَّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ

ڇا توهان الله کانسواءِ ٻئي کي سڏيندؤ؟ جيڪڏهن آهيو سچا. بلڪ توهان

إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَآءَ

انهيءَ کي ئي پڪاريندؤ پوءِ ٽاريندو ان (مصيبت) کي سڏيو ٿا جنهن لاءِ جي اهو گهري

وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ ع ١١ ١٠

۽ وساري ڇڏيندؤ جنکي شريڪ ٿا ڪريو. ۽ بيشڪ موڪليا سون پنهنجا رسول قومن ڏانهن

مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ

تو کان اڳي پوءِ ورتوسون انهن کي سختي ۽ سان ۽ مصيبت سان ته جئن اهي

يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَآ إِذْ جَآءَهُم بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا۟

نيزاري ڪن. پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ عذاب اسانجو ته ڇو نه ڪيائون نيزاري

وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ مَا

پر سخت ٿي ويون دليون انهن جون ۽ سينگاري ڏنو انهنکي شيطان اهو

كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ فَتَحْنَا

جو ڪجهه ڪندا هئا. پوءِ جڏهن وساريائون اهو جو ياد ڏياريو وين ته کوليا سون

عَلَيْهِمْ أَبْوَٰبَ كُلِّ شَىْءٍ حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُوا۟ بِمَآ أُوتُوٓا۟

انهن تي دروازا هر شيءِ جا، تان جو جڏهن خوش ٿيا انهيءَ ڏيڻ تي

أَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾ فَقُطِعَ

تہ پکڙيوسون انهنکي اوچتو پوءِ ان مهل اهي ٿيا نا اميد. پوءِ ڪاٽي وئي

دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۚ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ

پاڙ ان قوم جي جن ظلم ڪيو، ۽ سڀ ساراهہ الله لاءِ جو پالڻھار

الْعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ

جهانن جو آهي ۔ چؤ اي نبي خبر ڏيو جيڪڏهن کسي وٺي الله کن توهانجا

وَأَبْصَٰرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ

۽ اکيون توهان جون ۽ مُهر هڻي توهان جي دلين تي ڪير آهي مالڪ الله کان سواءِ

يَأْتِيكُم بِهِ ۗ انظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَٰتِ ثُمَّ هُمْ

جو آڻي ڏي توهان کي اهي، ڏس تہ ڪيئن ٿا ورجايون آيتون پوءِ اهي

يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ اللَّهِ

پاسيرا ٿا وڃن. تون چؤ خبر ڏيو جيڪڏهن اچي توهان تي عذاب الله جو

بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾

اوچتو يا ظاهر تہ نہ هلاڪ ڪيا ويندا مگر ماڻهو ظلم ڪندڙ.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ

۽ نہ موڪليندا آهيون اسان پيغمبر مگر خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري

فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

پوءِ جن ايمان آندو ۽ پاڻ سڌاريو پوءِ نا هي ڪو خوف انهن تي ۽ نڪي اهي

يَحْزَنُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ

ڏکارا ٿيندا. ۽ جن ڪوڙو ڪوٺيو اسانجي آيتن کي لڳندي انهنکي سزا

بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۴۹﴾ قُلْ لَّآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ

هن ڪري ته اهي نافرماني ڪندا هئا. تون چؤ آءٌ ڪونه چوان ٿو توهان کي ته مون وٽ آهن

خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ

خزانا الله جا ۽ ڪونه ڄاڻان ٿو ڳجهه کي ۽ ڪونه چوان ٿو توهان کي

اِنِّيْ مَلَكٌ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ ۭ قُلْ هَلْ

ته آءٌ ملڪ آهيان، رڳو تابع آهيان ان جو جيڪي وحي ٿيو مون ڏانهن، چؤ ڇا

يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۭ اَفَلَا تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿۵۰﴾ وَ ع ۹ ۱۱

برابر ٿيندو انڌو ۽ سڄو ڇا پوءِ نه ٿا فڪر ڪريو. ۽

اَنْذِرْ بِهِ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْ يُّحْشَرُوْٓا اِلٰى رَبِّهِمْ

تون خوف ڏيار قرآن سان انهن کي جيڪي ڊڄن ٿا ته گڏ ڪيا ويندا پنهنجي رب وٽ

لَيْسَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ لَّعَلَّهُمْ

نه هوندو انهن لاءِ الله کان سواءِ ڪوئي مددگار ۽ نڪي سفارش ڪرڻ وارو ته من اهي

يَتَّقُوْنَ ﴿۵۱﴾ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ

بچي وڃن. ۽ نه تڙ انهن کي جيڪي سڏين ٿا پنهنجي رب کي

بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ ۭ مَا عَلَيْكَ بالغدوة

صبح ۽ شام گھرن ٿا رضامندي انهيءَ جو، ناهي تو تي

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ

حسابَ انهن جي مان ڪجهه به ۽ ناهي حسابَ تنهنجي مان انهن تي

مِّنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُوْنَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٢﴾

ڪجهه به جو تڙين تون انهن کي پوءِ ٿيندين ظالمن مان.

وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُوْلُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ

۽ اهڙي طرح آزمايوسون انهن کي هڪ ٻئي سان جيئن چون ته ڇا اهي ئي ماڻهو آهن

مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنْۢ بَيْنِنَا ۭ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ

ٿورو ڪيو الله جن تي اسان جي وچان، ڇا ناهي الله چڱي طرح ڄاڻندڙ

بِالشّٰكِرِيْنَ ﴿٥٣﴾ وَاِذَا جَاۗءَكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِنَا

شڪر ڪندڙن کي؟ ۽ جڏهن اچن تو وٽ اهي جيڪي ايمان آڻن ٿا اسانجي آيتن تي

فَقُلْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلٰي نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۙ

پوءِ تون چئُه سلام آهي توهان تي لکي ڇڏي آهي توهانجي رب پاڻ تي رحمت

اَنَّهٗ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوْۗءًۢا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ

ته جيڪو به ڪري توهان مان بڇڙائي جهالت سان پوءِ توبه ڪري

مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَصْلَحَ ۙ فَاَنَّهٗ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٤﴾ وَ

ان کان بعد ۽ پاڻ سڌاري پوءِ بيشڪ اهو بخشڻهار مهربان آهي. ۽

كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلِتَسْتَبِيْنَ سَبِيْلُ

اهڙي طرح کولي بيان ڪندا آهيون آيتون ۽ جيئن پڌرو ٿئي رستو

ع ٦ ١٢

الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٥٥﴾ ع قُلْ اِنِّيْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ

گنهگارن جو. تون چؤ ته آءٌ روڪيو ويو آهيان جو بانهپ ڪريان انهن جي جنکي

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّآ اَتَّبِعُ اَهْوَآءَكُمْ ۙ

توهان سڏيو ٿا الله کان سواءِ، چؤ آءٌ نه هلندس توهان جي سڌن تي

قَدْ ضَلَلْتُ اِذًا وَّ مَآ اَنَا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٦﴾ قُلْ

يقينن گمراه ٿيندس تنهن مهل ۽ نه هوندس آءٌ هدايت وارن مان. چؤ

اِنِّيْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَكَذَّبْتُمْ بِهٖ ؕ مَا عِنْدِيْ

بيشڪ آءٌ ثابتي تي آهيان پنهنجي رب کان ۽ توهان ڪوڙو ڪيو آهي انهيءَ کي، ناهي مون وٽ

مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ يَقُصُّ الْحَقَّ

اها شيءِ تڪڙي گهرو ٿا جيڪا، اختيار رڳو الله جو آهي، اهو بڌائي ٿو حق

وَهُوَ خَيْرُ الْفٰصِلِيْنَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَّوْ اَنَّ عِنْدِيْ

۽ اهوئي ڀلو فيصلو ڪندڙ آهي. چؤ جيڪڏهن هجي ها مون وٽ

مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ

اها شيءِ تڪڙي گهر ڪريو ٿا جنهن جي ته ٿي وڃي ها فيصلو منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾،

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ

۽ الله زياده ڄاڻندڙ آهي ظالمن کي. ۽ ان وٽ آهن ڪنجيون ڳجهه جون

لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ؕ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ وَمَا تَسْقُطُ

نه ٿو ڄاڻي تن کي ڪوئي مگر اهو، ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي پٽ ۽ درياءَ ۾ آهي ۽ نه ٿو ڪري

مِنْ وَّرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِيْ ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ

ڪوئي پَنُ ڇڻندو آهي جو انهيءَ کي ۽ نه ڪوئي داڻو اوندهين زمين جي ۾

وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٩﴾ وَهُوَ

۽ نه آلي شيءِ ۽ نه سُڪي مگر اها آهي دفتر بيان ڪندڙ ۾. ۽ اهوئي

الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ

آهي جو پورو ڪري ٿو توهانکي رات جو ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي ڪيو ٿا ڏينهن جو

ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ

پوءِ اُٿاري ٿو توهان کي ڏينهن جو جيئن پورو ٿئي وقت مقرر پوءِ انهيءَ ڏانهن

مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ

آهي موٽڻ اوهانجو پوءِ خبر ڏيندو توهانکي ان جي جيڪي توهان ڪندا هئا. ۽ اهوئي

الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۭ

غالب آهي پنهنجن ٻانهن تي ۽ موڪلي ٿو توهان تي پهريدار،

حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ

تان جو جڏهن ايندو توهان مان ڪنهن تي موت پورو ڪندا انهيءَ کي قاصد اسانجا ۽ اهي

لَا يُفَرِّطُوْنَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ۭ

نه گهٽتائي ڪندا. پوءِ موٽايو ويندن الله پنهنجي مالڪ سچي ڏانهن،

اَلَا لَهُ الْحُكْمُ ۣ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحٰسِبِيْنَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَنْ

خبردار انهيءَ جو ئي حڪم آهي، ۽ اهو جلد حساب وٺندڙ آهي چئو ڪير

يُنَجِّيْكُمْ مِّنْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا

چڏائيندو آهي توهانکي اونداهين خشڪي ۽ سمنڊ جي کان جڏهن پڪاريندا آهيو انکي نيزاري ڪري

وَّخُفْيَةً ۚ لَئِنْ اَنْجٰىنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ

۽ آهستي، ته جيڪڏهن ڇڏايائين اسان کي هن مصيبت کان ته ضرور ٿينداسون

الشّٰكِرِيْنَ ﴿٦٣﴾ قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ

شڪر ڪندڙن مان ۔ چؤ الله ئي بچائيندو آهي توهانکي انهيءَ کان ۽ هر تڪليف کان

ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ

وري توهان شريڪ ڪندا آهيو. چؤ اهو ئي قادر آهي جو موڪلي

عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ

اوهان تي عذاب مٿان کان يا هيٺان توهان جي پيرن کان

اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ؕ

يا وجهرائي ڇڏي توهانکي ٽولا ٽولا ڪري ۽ مزو چکائي توهان مان ڪن کي ڪن جي ويڙهه جو،

اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿٦٥﴾

ڏس ته ڪيئن بيان ڪريون ٿا آيتون ته من اهي سمجهي وڃن.

وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ عَلَيْكُمْ

۽ ڪوڙو ڪيو انهيءَ کي تنهن جي قوم حالانڪ اهو حق آهي، چؤ ته آهيان آءٌ توهان جو

بِوَكِيْلٍ ﴿٦٦﴾ ؕ لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ۫ وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَ

ذميوار. هر ڳالهه جو وقت مقرر آهي ۽ جلد ئي توهان ڄاڻندؤ ۔ ۽

إِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ
۽ جڏهن ڏسين انهن کي ته اجايو بحث ڪن ٿا اسان جي آيتن ۾ پوءِ منهن موڙ انهن کان

حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ
جيستائين بحث ڪن ڳالهه ٻي ۾ ، ۽ جيڪڏهن ڀلائي توکي

الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَىٰ مَعَ الْقَوْمِ
شيطان ته پوءِ نه ويهه ياد اچڻ بعد گڏجي قوم

الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم
ظالمن سان. ۽ ناهي پرهيزگارن مٿان انهن جي حساب مان

مِّن شَيْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ
ڪجهه به پر نصيحت ڪرڻي آهي ته مَنَ اهي ڊڄن . ۽ ڇڏ انهن کي

اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
جن بڻايو پنهنجي دين کي راند ۽ ٻوگ ۽ ڌوڪو ڏنو کين حياتي دنيا جي ۽

وَذَكِّرْ بِهِ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا
نصيحت ڪر قرآن سان متان ڦاسي پوي ڪو ماڻهو پنهنجي ڪئي سبب، ناهي انهيءَ لاءِ

مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ
الله کان سواءِ ڪوئي مددگار ۽ نڪي سفارش وارو، ۽ جيڪڏهن عوض ڀري ڏئي

عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَا ۗ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا
سڀني طرح ته نه ورتو ويندو ان کان، اهي ئي آهن جيڪي پڪڙجي ويا هن ڪري

كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا

جو ڪمايائون انهن لاءِ آهي پاڻي ڪوسو ۽ عذاب دردناڪ جو هئا

يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ اَنَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا ع ٨ ١٠ ١٤

ڪفر ڪندا. چؤ ڇا سڏيون اسين الله کان سواءِ ان کي جو نه

يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ

فائدو ڏئي تو اسانکي ۽ نه نقصان ڏئي تو اسان کي ۽ اسين ڦيرايا وڃون پٺڀڄن ڪڙين تي ان کان پوءِ جڏهن

هَدٰىنَا اللّٰهُ كَالَّذِى اسْتَهْوَتْهُ الشَّيٰطِينُ فِى

هدايت ڪئي اسان کي الله، انهيءَ ماڻهوءَ وانگر گمراهه ڪيو جنهنکي شيطانن

الْاَرْضِ حَيْرَانَ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ يَّدْعُونَهٗٓ اِلَى

برپٽ ۾ پريشان ڪري حالانڪ ان جا سنگتي سڏين تا ان کي

الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى وَ

سڌي رستي ڏانهن تہ اچ اسان ڏانهن چؤ بيشڪ هدايت الله جي اهائي هدايت آهي، ۽

اُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَاَنْ اَقِيمُوا الصَّلٰوةَ

حڪم ٿيو آهي اسانکي تہ مڃيون پروردگار- عالم کي. ۽ هي ته قائم رکو نماز

وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِىٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ

۽ ڊڄو ان کان، ۽ اهو ئي آهي جنهن ڏانهن گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ اهو ئي آهي

الَّذِى خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ

جنهن خلقيو آسمانن ۽ زمين کي پوري طرح، ۽ جنهن ڏينهن

هداية

وهو الذي ... تحشرون ... الخبير 74/73 = 73

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٧٣﴾ قَوْلُهُ الْحَقُّ ۚ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ

جو چوندو "ٿيءُ" تہ ٿي پوندو. ڳالهہ ان جي سچي آهي، ۽ انهيءَ جي ئي بادشاهي آهي جنهن ڏينهن

يُنْفَخُ فِي الصُّورِ ۚ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ

ٿوڪ ڏني ويندي قرناءَ ۾، اهو ڄاڻندڙ ڳجهہ ۽ ظاهر جو، ۽ اهو ئي حڪمت وارو

الْخَبِيرُ ﴿٧٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيمُ لِأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ

خبروارو آهي. ۽ ياد ڪر جڏهن چيو ابراهيم پنهنجي پيءُ آزر کي ڇا تون بنائين ٿو

أَصْنَامًا آلِهَةً ۚ إِنِّي أَرٰىكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلٰلٍ

بتن کي خدا، بيشڪ آءٌ ڏسان ٿو توکي ۽ تنهنجي قوم کي گمراهي

مُبِينٍ ﴿٧٥﴾ وَكَذٰلِكَ نُرِي إِبْرٰهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمٰوٰتِ

پڌري ۾. ۽ ائين ئي ڏيکاريون پيا ابراهيم کي بادشاهي آسمانن

وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا جَنَّ

۽ زمين جي ۽ جيئن تہ هجي يقين وارن مان. پوءِ جڏهن ڍڪيو

عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًا ۚ قَالَ هٰذَا رَبِّي ۚ فَلَمَّا أَفَلَ

انهيءَ کي رات ڏٺائين تارو، چيائين هي منهنجو رب آهي؟ پوءِ جڏهن لهي ويو

قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا

چيائين آءٌ نہ ٿو چاهيان لهي ويندڙن کي. پوءِ جڏهن ڏٺائين چنڊ کي چمڪندي

قَالَ هٰذَا رَبِّي ۚ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي

چيائين هي منهنجو رب آهي؟ پوءِ جڏهن لهي ويو چيائين يقينن جيڪڏهن نہ هدايت ڪري ها مونکي

رَبِّيْ لَاَكُوْنَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّيْنَ ﴿٧٨﴾ فَلَمَّا رَاَ

منهنجو رب تهوند تيان ها گمراهن مان ، پوءِ جڏهن ڏٺائين

الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيْ هٰذَآ اَكْبَرُ ۚ فَلَمَّآ

سج اُڀرندي چيائين هيءُ منهنجو رب آهي هي گهڻو وڏو آهي، پوءِ جڏهن

اَفَلَتْ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿٧٩﴾ اِنِّيْ

لهي ويو چيائين اي منهنجي قوم بيشڪ آءٌ بيزار آهيان انهن کان جنکي توهان شريڪ ٺاهيو ـ بيشڪ

وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِيْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

مون ڪيو منهن پنهنجو انهيءَ لاءِ جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي

حَنِيْفًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٨٠﴾ وَحَآجَّهٗ قَوْمُهٗ ۭ

هڪ طرفو ٿيس ۽ نه آهيان آئون مشرڪن مان ـ ۽ تڪرار ڪيو ان سان سندس قوم

قَالَ اَتُحَآجُّوْٓنِّيْ فِي اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنِ ۭ وَلَآ اَخَافُ

چيائين ڇا مون سان جهڳڙو ٿا ڪريو الله ۾ حالانڪ هدايت ڏيائين مونکي ۽ نه ڊڄان مون

مَا تُشْرِكُوْنَ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ رَبِّيْ شَيْـــًٔا ۭ وَسِعَ رَبِّيْ

انهن کان جنکي شريڪ ٿا بڻايو مگر جيڪي گهري منهنجو رب ، سمايو آهي منهنجي رب

كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۭ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٨١﴾ وَكَيْفَ اَخَافُ

هر شيءِ کي علم ۾ ، ڇا پوءِ نه ٿا نصيحت وٺو؟ ۽ ڪيئن آءٌ ڊڄندس

مَآ اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا

توهان جي شريڪن کان ۽ نه ٿا ڊڄو توهان جو شريڪ ڪيو اٿو الله سان انکي

لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا ۭ فَاَيُّ الْفَرِيْقَيْنِ

جنهن جو نه لاٿائين توهان تي ڪو دليل، پوءِ ڪهڙو بنهي ٽولين مان

اَحَقُّ بِالْاَمْنِ ۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۸۱﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

حقدار آهي امن جو، جيڪڏهن توهان ڄاڻو ٿا. جن ماڻهن ايمان آندو

وَلَمْ يَلْبِسُوْٓا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ

۽ نه ملايائون پنهنجو ايمان شرڪ سان انهن لاءِ ئي امن آهي

وَهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿۸۲﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ اٰتَيْنٰهَآ اِبْرٰهِيْمَ

۽ اهي ئي هدايت وارا آهن. ۽ اها اسانجي حجت آهي ڄاڻي سون ابراهيم کي

عَلٰي قَوْمِهٖ ۭ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَاۗءُ ۭ اِنَّ رَبَّكَ

سندس قوم تي، مٿي ڪريون ٿا درجا جنهن جا گهرون، بيشڪ تنهنجو رب

حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿۸۳﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ۭ

حڪمت وارو علم وارو آهي. ۽ بخشيوسون ان کي اسحاق ۽ يعقوب،

كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوْحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهٖ

سڀني کي هدايت ڪئي سون، ۽ نوح کي هدايت ڪئي سون اڳ ۾ ۽ انهيءَ جي اولاد مان

دَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوْبَ وَيُوْسُفَ وَمُوْسٰي وَهٰرُوْنَ ۭ

دائود ۽ سليمان ۽ ايوب ۽ يوسف ۽ موسىٰ ۽ هارون کي.

وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۸۴﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰي وَ

۽ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. ۽ زڪريا ۽ يحيٰ ۽

عِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِسْمَاعِيلَ

عيسىٰ ۽ الياس کي، اهي سڀ صالحن مان هئا. ۽ اسماعيل

وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

۽ يسع ۽ يونس ۽ لوط کي، ۽ سڀني کي ٻيلارپ ڏني سون جهان وارن تي.

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۖ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ

۽ انهن جي ابن ڏاڏن ۽ سندن اولاد ۽ سندن برادرمان ڪن کي، ۽ چونڊيوسون انهن کي

وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٨﴾ ذَٰلِكَ هُدَى

۽ هدايت ڪئي سون انهن کي رستي سڌي ڏانهن. اهو رستو

اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَلَوْ أَشْرَكُوا

الله جو آهي هلائي ٿو ان تي جنهن کي گهري پنهنجن ٻانهن مان، ۽ جيڪڏهن شرڪ ڪن ها

لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ

ته ضرور ضايع ٿئي ها انهن کان جيڪي ڪمايائون. اهي اهي ئي آهن

آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ۚ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ

جن کي ڏنوسون ڪتاب ۽ شريعت ۽ نبوت، پوءِ جيڪڏهن ڪفر ڪندا ان جو مڪي وارا

فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٩٠﴾ أُولَٰئِكَ

ته پوءِ مقرر ڪيا اٿون انهن لاءِ ٻيا ماڻهو جيڪي نه هوندا ان جو انڪار ڪندڙ. اهي آهن

الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۖ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ ۗ قُل لَّا أَسْأَلُكُمْ

جن کي هدايت ڪئي الله پوءِ انهن جي طريقي تي تون به هل، چئو مون ڏئو گهران تو هان کان

ع ٨ ١٠ ١٦

عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ ع وَمَا قَدَرُوا

ان تي ڪا مزدوري، ناهي اِهو مگر ياد ڏيارڻ جهان وارن لاءِ. ۽ نہ قدر ڪيائون

اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن

الله جو سندس شان آهر جڏهن چيائون ناهي لاٿو الله ڪنهن انسان تي

شَيْءٍ ۗ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَٰبَ الَّذِي جَآءَ بِهِ مُوسَىٰ

ڪجھ بہ. تون چؤ ڪنهن لاٿو اهو ڪتاب جو آندو ان کي موسىٰ

نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ ۖ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا

نور ۽ هدايت ڪري ماڻهن لاءِ ڪريو ٿا جنهن کي ورقن ۾ ظاهر ڪريو ٿا انهن کي

وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُوا أَنتُمْ وَلَا

۽ لڪايو ٿا گهڻي کي، ۽ سيکاريو ويو توهان کي جيڪي نہ ڄاڻندا هئا توهان ۽ نڪي

ءَابَآؤُكُمْ ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٢﴾

ابا ڏاڏا توهان جا، چؤ الله لاٿو بس ڇڏ انهن کي سندن جهيڙن جهاڙن ۾ پيا کيڏن.

وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ

۽ هي قرآن آهي جو لاٿوسون برڪت وارو سچو ڪندڙ ان کي جيڪو آهي

يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَالَّذِينَ

ان کان اڳ ۾ ۽ جيئن تون ڊيڄارين مڪي وارن کي ۽ ان جي آس پاس کي، ۽ جيڪي

يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ

مڃين ٿا آخرت کي اهي مڃين ٿا پڻ انهي کي ۽ اهي پنهنجي نماز تي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ

پائبند آهن. ۽ ڪير وڌو ظالم آهي انهيءَ کان جو ناهي الله تي

كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ

ڪوڙ يا چوي وحي ٿيو آهي مون ڏانهن حالانڪ نه وحي ٿيو ان ڏي ڪجھ به ۽ اهو

قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۗ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ

چوي ٿو ته اجھو مون به نازل ڪيان ٿو جهڙو نازل ڪيو آهي الله. ۽ جيڪر ڏسين ها جڏهن

الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو

ظالم هوندا سختين موت جي ۾ ۽ ملائڪ وڌائيندا

أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ ۖ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ

هٿ پنهنجا. ته ڪڍو ٻاهر ساهه پنهنجا اڄ توهانکي بدلو ڏنو ويندو عذاب

الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَ

ذلت جو ان ڪري جو توهان چوندا هئا الله لاءِ غلط ڳالهيون ۽

كُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا

هيؤ ان جي آيتن کان وڏائي ڪندا. ۽ هينئر آيا آهيو اسان وٽ

فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ

اڪيلا جيئن پيدا ڪيوسون توهانکي پهرين ڀيري ۽ ڇڏي آيا آهيو جيڪي ڏنوسون توهانکي

وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ ۖ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ

پويان پٺين پنهنجي، ۽ نه ٿا ڏسون توهان سان گڏ سفارشي توهان جا جن کي

زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَ

توهان پائيندا هئا ته اهي اوهان ۾ اسان سان ڀائيوار آهن، هينئر جيڪي ويا توهان جا پاڻ ۾ لاڳاپا ۽

ضَلَّ عَنْكُمْ مَّا كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٩٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ ع ١١ ٤ ١٧

گم ٿيا توهان کان جن کي توهان پائيندا هئا. بيشڪ الله ڦاڙيندڙ آهي

الْحَبِّ وَالنَّوٰى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ

داڻن ۽ ککڙين کي، ڪڍي ٿو جيئري کي مُئل کان ۽ ڪڍندڙ آهي مُئل کي

مِنَ الْحَيِّ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٩٦﴾ فَالِقُ الْاِصْبَاحِ

جيئري مان، اهوئي اٿو الله پوءِ ڪاڏي ٿا ڪوڙتي ڪاهيا وڃو. ڦُٽائيندڙ پرهه کي

وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا

۽ ڪيائين رات کي آرام لاءِ ۽ سج ۽ چنڊ کي ڳاڻاٽي لاءِ،

ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ

اهو اندازو آهي زبردست علم واري جو. ۽ اهوئي ٿي جنهن ٺاهيا

لَكُمُ النُّجُوْمَ لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

اوهان لاءِ ستارا جيئن رستو وٺو انهن سان اونداهين ۾ پٽ ۽ سمنڊ جي ۾،

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

اسان کولي بيان ڪيون آهن آيتون انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ڄاڻ رکن ٿا ۽ اهو ئي آهي

اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ

جنهن پيدا ڪيو توهان کي هڪ جيءَ مان پوءِ ڪٿي ڪٿي جو قرار ۽ ڪٿي رهڻي امانت ۾،

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّفْقَهُوْنَ ﴿۹۹﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ
اسان کولي پڌايون آهن ڳالهيون انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهه رکن ٿا. ۽ اهوئي آهي جنهن
اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ نَبَاتَ كُلِّ
لاٿو آسمان کان پاڻي، پوءِ پيدا ڪياسون ان سان سلا هر
شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا
شيءِ جا پوءِ ڪڍيسون ان مان ساوڪ ڪڍون ٿا جنهن مان ڪڻا
مُّتَرَاكِبًا ۚ وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَّ
هڪ ٻئي تي چڙهيل، ۽ کجين مان انهن جي سپڙين مان ڇڳا لڙڪندڙ ۽
جَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا
باغ انگورن جا ۽ زيتون ۽ ڏاڙهون هڪ ٻئي جهڙا
وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۗ اُنْظُرُوْٓا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ اِذَآ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ ۗ
۽ جدا جدا، نظر ڪريو ان جي ڦر ڏانهن جڏهن ڦر ڏئي ۽ پچڻ ڏانهن،
اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ
بيشڪ ان ۾ اٿو نشانيون ماڻهن ايمان وارن لاءِ. ۽ بڻايائون الله لاءِ
شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَ
شريڪ جنن کي حالانڪ ان پيدا ڪيو آهي انهنکي ۽ گهڙيائون انهيءَ لاءِ پٽ ۽
بَنٰتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۰۱﴾ ع ۱۲ ۶ ۱۸
ڌيئون بي وقوفيءَ سان، اهو پاڪ آهي ۽ مٿاهون آهي ان کان جيڪي چون ٿا.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَمْ
اهو پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ زمين جو آهي ڪٿان ٿيندو انهيءَ کي پٽ ۽ نه
تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ
آهي ان کي زال، ۽ پيدا ڪيائين هر شيءِ، ۽ اهو ئي هر
شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۰۲﴾ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ
شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. اهو ئي الله پالڻهار توهان جو. ناهي ڪوئي عبادت جي لائق سواءِ ان جي
خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
پيدا ڪندڙ هر شيءِ جو پوءِ عبادت ڪريو انهيءَ جي، ۽ اهو ئي هر شيءِ کي
وَّكِيْلٌ ﴿۱۰۳﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ ز وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ
سنڀاليندڙ آهي. نه ٿيون پهچن ان کي نگاهون، ۽ اهو ڏسي ٿو نظرن کي،
وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿۱۰۴﴾ قَدْ جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ
۽ اهو ئي لطيف خبير آهي. بيشڪ آيون توهان وٽ سمجهاڻيون توهان
رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ؕ وَ
جي رب کان، پوءِ جيڪو سمجهندو ته پاڻ لاءِ، ۽ جيڪو انڌو ٿيندو ته پاڻ تي، ۽
مَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿۱۰۵﴾ وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ
ناهيان آءٌ توهان جو نگهبان. ۽ اهڙي طرح ورائي آڻيون ٿا آيتون
وَلِيَقُوْلُوْا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهٗ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۶﴾ اِتَّبِعْ
۽ جيئن چون ته تون پڙهيو آهين ۽ جيئن بيان ڪريون انکي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا. تون هل

مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ وَ اَعْرِضْ

ان تي جيڪي حڪم ٿيو تو ڏانهن تنهنجي رب کان، ڪوئي نا هي معبود جنهن ۽ مگراهوئي ۽ منهن موڙ

عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٧﴾ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكُوْا ؕ وَمَا جَعَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ

مشرڪن کان. ۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته ڪونه ڪن ها شرڪ ۽ نه ڪيو سون توکي انهن تي

حَفِيْظًا ۚ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿١٠٨﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِيْنَ

نگهبان ، ۽ نه آهين تون انهن تي سنڀاليندڙ. ۽ نه بروگالهايو انهن کي

يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًاۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ كَذٰلِكَ

پڪارن ٿا جن کي الله کان سواءِ پوءِ اهي گالهائيندا الله کي دوتري بنا سمجهه جي، اهڙي طرح

زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ۪ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَّرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا

سينگاريا سون هر قوم لاءِ سندن ڪم پوءِ سندن رب ڏانهن آهي موٽڻ انهن جو پوءِ ٻڌائيندن جيڪي

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٩﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ

ڪندا هئا. ۽ قسم کنيا ٿون الله جو سخت ڪندي پنهنجي قسمن کي ته جيڪڏهن آئي وٽن ڪا نشاني

لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا ؕ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ اَنَّهَآ

ته ضرور مڃيندا ان کي، چئو ته گو نشانيون آهن الله وٽ ۽ ڇا خبر توهانکي ته اهي نشانيون

اِذَا جَآءَتْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١١٠﴾ وَنُقَلِّبُ اَفْـِٕدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ

جڏهن اچن به اهي نه مڃيندا. ۽ ڦيري ڇڏينداسون انهن جي دلين ۽ انهن جي اکين کي جيئن جو نه

يُؤْمِنُوْا بِهٖٓ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّنَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١١١﴾ ع ١٣ ١٠ ١٩

مڃيائون ان کي پهرين ڀيري ۽ ڇڏيون ٿا هنن کي سندن گمراهيءَ ۾ پيا ٿڪر کائن.

وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَآ اِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ

۽ جيڪڏهن اسان لاهيون انهن ڏانهن ملائڪ ۽ ڳالهائن انهن سان

الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا

مُئا ۽ اُٿاريون انهن تي هر شيءِ کي ٽولا ٽولا ڪري

مَّا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْٓا اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰكِنَّ

نه آهن جو ايمان آڻين مگر جي گهري الله پر

اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُوْنَ ﴿١١٢﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا

گهڻا انهن مان نادان آهن. ۽ اهڙي طرح ڪياسون

لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيٰطِيْنَ الْاِنْسِ وَ

هر نبيءَ لاءِ دشمن گهڻا شيطان ماڻهو ۽

الْجِنِّ يُوْحِيْ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ زُخْرُفَ

جنّ سيکارين ٿا انهن مان ڪي ٻين کي سونهري

الْقَوْلِ غُرُوْرًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوْهُ

ڳالهه ڌوکي ڏيڻ لاءِ ۽ جيڪڏهن گهري ها تنهنجو رب ته نه ڪن ها اهو ڪم

فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَلِتَصْغٰٓى اِلَيْهِ

پوءِ ڇڏ انهن کي ۽ سندن کوڙ ناهڻ کي. ۽ جئن ته لڙي وڃن اوڏانهن

اَفْـِٕدَةُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

دليون انهن جون جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي

وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَغَيْرَ

۽ جئن پسند ڪن ان کي ۽ ڪندا رهن جيڪي اهي غلط ڪم ڪندا آهن ۔ ڇا پوءِ سواءِ

اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ

الله جي گوليان ڪو فيصلو ڪندڙ حالانڪ انهيءَ ئي لاٿو آهي توهان ڏانهن ڪتاب

مُفَصَّلًا ۚ وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ

چٽو بيان ڪيل، ۽ اهي جن کي ڏنوسون ڪتاب ڄاڻن ٿا ته اهو ئي

مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ

نازل ڪيل آهي تنهن جي رب کان حق سان پوءِ هرگز نه ٿجان ۽ تون

الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٥﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ

شڪ ڪندڙن مان ۔ ۽ پورو ٿيو سخن تنهنجي رب جو سچائيءَ ۽ انصاف ۾

لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٦﴾ وَإِن

ناهي ڪوئي بدلائيندڙ ان جي ڳالهين کي ۽ اهو ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن

تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ

چيو ونندين گهڻن انهن جو جيڪي زمين ۾ آهن ته ڀلائيندا توکي الله جي راهه کان،

إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٧﴾

رڳو اهي هلندا آهن گمان تي ۽ رڳو اهي انڪلون ڪندا آهن ۔

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ

بلاشڪ تنهنجو پروردگار خوب ڄاڻندڙ آهي جيڪي ڀلن ٿا سندس راهه کان ۽ اهو

أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٨﴾ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ

خوب ڄاڻندڙ آهي هدايت وارن کي. پوءِ کائو ان مان جو ورتو ويو نالو الله جو

عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا

انهيءَ تي جيڪڏهن آهيو انجي آيتن تي ايمان رکندڙ. ۽ ڇا ٿيو آهي توهان کي جو نه

تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ

تا کائو انهيءَ مان جو ورتو ويو نالو الله جو ان تي هوڏانهن کولي ٻڌايائين توهان کي

مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ

جيڪي حرام ڪيائين توهان تي مگر اهاشيءِ جو لاچار ٿيو انهيءَ لاءِ ۽ بيشڪ

كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ

گهڻائي گمراهه ڪارين تابعن کي پنهنجي خيالن تي بنا تحقيق جي، بيشڪ تنهنجو رب

هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١٢٠﴾ وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَ

خوب ڄاڻي ٿو حد کان لنگهندڙن کي. ۽ ڇڏيو پڌري گناهه کي ۽

بَاطِنَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا

لڪل کي، بيشڪ جيڪي ڪن ٿا گناهه جلد سزا ڏيبا ويندا ان

كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢١﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ

پنهنجي ڪئي جي. ۽ نه کائو ان مان جو نه ورتو ويو نالو

اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ

الله جو انهيءَ تي ۽ اهو کائڻ گناهه آهي، ۽ بيشڪ شيطان دل ۾ وجهن ٿا

إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ

پنهنجن دوستن کي ته اهي وڙهن توهان سان، ۽ جيڪڏهن توهان چيو ورتو انهن جو ته توهان

لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا ع ١٤ ١١ ١

به مشرڪ آهيو. ڇا ڀلا جيڪو هجي مُئل پوءِ جيارو ڪيون انکي ۽ ڪيون

لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى

ان لاءِ روشني جو هلي پيو ان سان ماڻهن ۾ ان جهڙو ٿيندو جو هجي

ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ

اوندهين ۾ جو نه هجي نڪرندڙ اُنان، اهڙي ريت سينگاريا ويا ڪافرن لاءِ

مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ

انهن جا ڪرتوت. ۽ اهڙي طرح پيدا ڪيا سون هر علائقي ۾

أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ

وڏا ماڻهو ڏوهاري اتي جا جيئن پيڙائي ڪن ان ۾، ۽ نه ٿا پيڙائي ڪن مگر پاڻ سان

وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَآءَتْهُمْ ءَايَةٌ قَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ

۽ نه ٿا سمجهن. ۽ جڏهن اچي ٿي انهن وٽ ڪا آيت چون ٿا هرگز نه مڃيندا سون

حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ رُسُلُ ٱللَّهِ ۘ ٱللَّهُ أَعْلَمُ

جيستائين ڏنو وڃي اسان کي ان جهڙو جو ڏنو ويو الله جي رسولن کي. الله خوب ڄاڻي ٿو

حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ ۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟

جتي ڪري پنهنجي رسالت کي، جلد پهچندي مجرمن کي

صَغَارٌ عِندَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿۱۲۵﴾

خواري الله وٽ ۽ عذاب سخت هن ڪري جو بڇڙائي پيا ڪن.

فَمَن يُّرِدِ اللّٰهُ أَن يَّهْدِيَهٗ يَشْرَحْ صَدْرَهٗ لِلْإِسْلَامِ ۚ

پوءِ جنهن کي گهري الله هدايت ڪرڻ ته کولي ٿو ان جو سينو اسلام لاءِ،

وَمَن يُّرِدْ أَن يُّضِلَّهٗ يَجْعَلْ صَدْرَهٗ ضَيِّقًا حَرَجًا

۽ جنهن کي گهري گمراهه ڪرڻ ته ڪري ٿو سينو ان جو سخت سوڙهو

كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَآءِ ۚ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ

جڻ ته اهو چڙهي ٿو آسمان ڏي، اهڙي طرح ڪري ٿو الله

الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱۲۶﴾ وَهٰذَا صِرَاطُ

عذاب انهن تي جيڪي نه ٿا ايمان آڻين. ۽ هي آهي رستو

رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۚ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

تنهنجي رب جو سڌو، اسان کولي بيان ڪيون آهن آيتون ان قوم لاءِ

يَّذَّكَّرُونَ ﴿۱۲۷﴾ لَهُمْ دَارُ السَّلٰمِ عِندَ رَبِّهِمْ وَهُوَ

جيڪي نصيحت وٺن. انهن لاءِ آهي جاءِ سلامتي جي سندن رب وٽ ۽ اهو ئي

وَلِيُّهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۲۸﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ۚ

آهي مددگار انهن جو سندن عملن جي ڪري. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن سڀني کي،

يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُم مِّنَ الْإِنسِ ۚ وَقَالَ

چوندو اي جنن جي جماعت پنهنجا ڪيا ٿو گهڻا ئي ماڻهو، ۽ چوندا

أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ الْإِنسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ

ساٿي انهن جا ماڻهن مان اي رب اسانجا فائدو ورتو اسان مان هڪڙن ٻين کان

وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِىٓ أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ النَّارُ مَثْوَىٰكُمْ

۽ پهتاسون مُدي پنهنجي کي جيڪو تو مقرر ڪيو هئو اسان لاءِ، فرمائيندو باهه آهي توهانجي رهڻ جي جاءِ

خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ اللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ

هميشه رهندڙ اُتي مگر جيڪي گهري الله، بيشڪ تهنجو رب ڏاناءُ

عَلِيمٌ ﴿١٢٩﴾ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّى بَعْضَ الظَّٰلِمِينَ بَعْضًا

علم وارو آهي. ۽ اهڙي طرح ملائيندا سون هڪڙن ظالمن کي ٻين سان

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٣٠﴾ يَٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ

سندن ڪردار سبب. اي جماعت جنن جي ۽ انسانن جي

أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى

ڇانه آيا توهان وٽ رسول توهان مان جو ٻڌائن توهان کي آيتون منهنجون

وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا شَهِدْنَا

۽ ڊيڄارين توهان کي ملاقات هن ڏينهن جي کان، چوندا اسان شاهدي ڏني

عَلَىٰٓ أَنفُسِنَا ۖ وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَوٰةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا

پنهنجو پاڻ تي ۽ دوکو ڏنو هو انهنکي حياتي دنيا جي ۽ ٻاسيندا

عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَٰفِرِينَ ﴿١٣١﴾ ذَٰلِكَ أَن لَّمْ

پنهنجو پاڻ تي ته اهي ڪافر هئا. اهو هن ڪري ته نه

يكن ربك مهلك القرى بظلم واهلها غفلون ﴿١٣٢﴾

آهي تنهنجو رب تباهه ڪندڙ ڳوٺن کي ظلم جي سبب ۽ ڳوٺاڻا هجن بي خبر.

ولكل درجت مما عملوا وما ربك بغافل عما

۽ هر ڪنهن لاءِ درجا آهن ان مان جيڪي عمل ڪيائون ۽ نه آهي رب تنهنجو بي خبر ان کان

يعملون ﴿١٣٣﴾ وربك الغني ذو الرحمة ان يشا

جيڪي ڪن ٿا. ۽ تنهنجو رب بي پرواهه رحمت وارو آهي جيڪڏهن گهري ته

يذهبكم ويستخلف من بعدكم ما يشاء كما

نيئي توهان کي ۽ پويان آڻي توهان کان بعد جنهن کي چاهي جئن جو

انشاكم من ذرية قوم اخرين ﴿١٣٤﴾ ان ما توعدون

پيدا ڪيائين توهان کي اولاد قوم ٻين جي مان. بيشڪ جيڪو توهان سان وعدو ڪيل آهي

لات وما انتم بمعجزين ﴿١٣٥﴾ قل يقوم اعملوا على

ضرور اچڻو ۽ نه آهيو اوهين عاجز ڪندڙ. تون چؤ اي منهنجي قوم ڪم ڪريو

مكانتكم اني عامل فسوف تعلمون من تكون

پنهنجن جاين تي آءٌ به ڪم ڪندڙ آهيان، پوءِ جلد ڄاڻندؤ ته ڪير آهي جو ٿيندو

له عاقبة الدار انه لا يفلح الظلمون ﴿١٣٦﴾ وجعلوا

انهيءَ لاءِ آخرت جو گهر، يقينًا ناڪام ٿيندا ظالم. ۽ ڪيائون

لله مما ذرا من الحرث والانعام نصيبا فقالوا

الله لاءِ سندس پيدا ڪيل يعني پوک ۽ ڍورن مان حصو پوءِ چيائون

هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ

هي الله لاءِ آهي پنهنجي خيال سان ۽ هي اسان جي شريڪن لاءِ آهي، پوءِ جيڪو آهي

لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ

انهن جي شريڪن لاءِ سو نه پهچي الله تائين، ۽ جيڪو آهي الله لاءِ پوءِ اهو

يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿١٣٧﴾ وَكَذٰلِكَ

پهچي پيو انهن جي شريڪن تائين، بڇڙو آهي جو فيصلو ڪن ٿا. ۽ اهڙي طرح

زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ

سينگاري ڏنو آهي گهڻن مشرڪن کي قتل ڪرڻ پنهنجن ٻچن جو

شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ؕ

سندن شريڪن جيئن تباهه ڪن انهن کي ۽ جيئن ملاوٽ ڪن انهن تي سندن مذهب ۾

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣٨﴾

۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته ڪونه ڪن ها اهو ڪم پوءِ ڇڏ انهن کي ۽ جيڪي ڪوڙ ٺاهن ٿا.

وَقَالُوْا هٰذِهٖٓ اَنْعَامٌ وَّحَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَآ اِلَّا

۽ چيائون اهي ڍور ۽ پوک رڪيل آهن نه کائيندو ان کي ڪوئي مگر

مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُوْرُهَا وَ

جنهن لاءِ اسان چاهيون سندن خيال مطابق ۽ ڪي جانور حرام ڪيون ويون پٺيون انهن جون ۽

اَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ ؕ

ڪي جانور نه پڙهن انهن تي نالو الله جو ٺاهه ٺاهيندي ان تي،

سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣٩﴾ وَقَالُوْا مَا فِيْ

جلد سزا ڏيندو انهن کي انهيءَ ڪوڙ ناهڻ جي. ۽ چيائون جو ڦر

بُطُوْنِ هٰذِهِ الْاَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُوْرِنَا وَمُحَرَّمٌ

پيٽن ۾ آهي هنن ڍورن جي اهو خاص اسان جا مرد کائن ۽ حرام آهي

عَلٰۤى اَزْوَاجِنَا ۚ وَاِنْ يَّكُنْ مَّيْتَةً فَهُمْ فِيْهِ شُرَكَآءُ ؕ

اسان جي زالن تي، ۽ جيڪڏهن اهو هوندو مئل ٻوٽو آهي سڀ ان ۾ شريڪ آهن،

سَيَجْزِيْهِمْ وَصْفَهُمْ ؕ اِنَّهٗ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿١٤٠﴾ قَدْ خَسِرَ

جو سزا ڏيندو انهن کي سندن بيان تي، اهو ئي حڪمت وارو علم وارو آهي. ناڪام ٿيا

الَّذِيْنَ قَتَلُوْۤا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّحَرَّمُوْا

اهي جن ڪُٺو پنهنجن ٻچن کي بيوقوفيءَ ڪري بنا ڄاڻ جي ۽ حرام ڪيائون

مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَآءً عَلَى اللّٰهِ ؕ قَدْ ضَلُّوْا وَمَا

ان روزيءَ کي جا ڏني الله انهن کي ناهڻا هيندي الله تي، بيشڪ گمراه ٿيا ۽ نه

كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿١٤١﴾ وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْشَاَ جَنّٰتٍ

هئا هدايت وارا. ۽ اهو ئي آهي جنهن پيدا ڪيا باغ

مَّعْرُوْشٰتٍ وَّغَيْرَ مَعْرُوْشٰتٍ وَّالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ

پيهن وارا ۽ بنا پيهن جي ۽ ڪجيون ۽ پوکون

مُخْتَلِفًا اُكُلُهٗ وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَّ

جدا جدا ميوا انهن جا ۽ زيتون ۽ ڏاڙهون هڪ ٻئي سان لڳ ڀڳ ۽

غَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۚ كُلُوا مِن ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ

صفا جُدا، کائو ان جو ڦر جڏهن ڦرجي ۽ ڏيو حق ان جو

يَوْمَ حَصَادِهِ ۖ وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾

لاباري ڏينهن، ۽ اجايو نه وڃايو، بيشڪ اهو نه ٿو پسند ڪري اجائي خرچ ڪندڙن کي.

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا ۚ كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ

۽ پيدا ڪيائين ڪي جانور بار کڻندڙ ۽ ڪي زمين سان لڳل کائو ان مان جو رزق ڏنو توهان کي

اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ

الله ۽ نه هلو شيطان جي وِکن تي، اهو توهان جو دشمن

مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ ۖ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَ

پڌرو آهي- پيدا ڪيائين اٺ نر ماد رڍن مان ٻه ۽

مِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ۗ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ

ٻڪرين مان ٻه، چئو ڇا ٻئي نر حرام ڪيائين يا ٻئي ماديون

أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ ۖ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ

يا اهو ڦر جنهن تي شامل آهي گهيرڙ ٻنهي مادين جي، ٻڌايو مون کي دليل سان

إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ

جيڪڏهن سچا آهيو. ۽ اُٺن مان ٻه ۽

الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ۗ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ

ڳائين مان ٻه، چئو ڇا ٻئي نر حرام ڪيائين يا ٻئي ماديون

أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ ۖ أَمْ كُنتُمْ

يا اهو ڦر جنهن تي ويڙهيل آهي ڳيڀڻ ٻنهي مادين جي، ڇا توهان

شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَٰذَا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ

حاضر هئا جڏهن حڪم ڏنو الله اهو، پوءِ ڪير وڌيڪ ظالم آهي ان کان

افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ

جو ناهي الله تي ڪوڙ جيئن گمراهه ڪري ماڻهن کي بنا دليل،

ع ١٧ ٤ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾ قُل لَّا أَجِدُ

بيشڪ الله نه ٿو هدايت ڪري ماڻهن ظالمن کي. چؤ آءُ نٿو لهان

فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا

ان ۾ جو نازل ڪيل آهي مون ڏانهن ڪوئي حرام ڪنهن کائڻ واري تي جو کائي ان کي مگر

أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ

اهو هجي مُئل يا رت وهيل يا گوشت سوئر جو

فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ فَمَنِ

پوءِ اهو سو پليت آهي يا ناجائز اها شيءِ جنهن تي پُڪاريل هجي الله کان سواءِ ٻيءَ جو نالو پر جيڪو

اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٦﴾

لاچار ٿيو نه بي فرماني ڪندڙ ۽ نه زيادتي ڪندڙ ته بيشڪ تنهنجو پالڻهار بخشيندڙ مهربان آهي.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ ۖ وَمِنَ

۽ يهودين تي حرام ڪيوسون هر ننهن وارو جانور، ۽

الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ

ڳائي مال ۽ ٻڪرين مان اسان حرام ڪيون انهن تي ڇرٻيون انهن جون مگر اها جيڪا چاڙهي

ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ۚ ذَٰلِكَ

انهن جي پٺين ۽ آنڊن يا اها جيڪا گڏجي وئي هڏن سان، اها

جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٧﴾ فَإِنْ كَذَّبُوكَ

سزا ڏني سون کين سندن بي فرمانيءَ جي ۽ اسان سچا آهيون. پوءِ جيڪڏهن اهي ڪوڙو چون توکي

فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ

پوءِ چئو توهان جو رب رحمت ڪشادي وارو آهي. ۽ نه هٽايو ويندو ان جو عذاب

الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٨﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ

قوم ڏوهارين جي کان. هينئر چوندا اهي جن شرڪ ڪيو جيڪڏهن گهري ها

اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۚ

الله ته نه شرڪ ڪيون ها اسان ۽ نڪي اسانجا ابا ڏاڏا ۽ نڪي حرام ڪيون ها ڪائي شيءِ،

كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا

اهڙي طرح ڪوڙو ڪيو هو انهن کان اڳين به نيٺ چکيا ٿون

بَأْسَنَا ۗ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا ۖ

عذاب اسانجو. چئو ڇا توهان وٽ آهي ڪوئي علم ته ظاهر ڪريو ان کي اسان لاءِ،

إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٩﴾

رڳو توهان هلو ٿا گمان تي ۽ توهان رڳو انڪلون ٿا ڪريو.

ولا يرد بأسه عن القوم المجرمين

قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ

تون چؤ ته الله جوئي آهي دليل پُختو، پوءِ جيڪڏهن اهو چاهي ها ته هدايت ڪري ها توهان

أَجْمَعِيْنَ ﴿١٥٠﴾ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ

سڀني کي. چئو آڻيو پنهنجا شاهد جيڪي شاهدي ڏين

أَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ فَإِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ

ته الله حرام ڪئي آهي هيءَ شيءِ، پوءِ جي اهي چون به ته تون نه چئو انهن سان گڏ،

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ

۽ نه هل انهن جي خواهش تي جن ڪوڙ ڪري ڪوٺيو اسان جي آيتن کي ۽ جيڪي

ع ١٨ ٦ ٥ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥١﴾

نه ٿا مڃين آخرت کي ۽ اهي پنهنجي رب سان ٻين کي برابر ٿا ڪن.

قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوْا

چئو اچو ته آءٌ پڙهان توهان جيڪي حرام ڪيو توهان جي رب توهان تي ته نه شريڪ ڪريو

بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْا

انهيءَ سان ڪنهن شيءِ کي ۽ ماءُ پيءُ سان چڱائي ڪريو، ۽ نه ڪُهو

أَوْلَادَكُمْ مِّنْ إِمْلَاقٍ ۖ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۚ وَلَا

پنهنجن ٻچن کي سڃائي کان، اسان روزي ڏيندا آهيون توهان کي ۽ انهن کي ۽ نه

تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا

ويجها ٿيو بي حيائي کي جا ظاهر هجي ان مان ۽ لڪل هجي، ۽ نه قتل ڪريو

النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ

ماڻهو کي جنهن کان روڪيو الله مگر حق سان، اهو توحڪم ڪيائين توهانکي جنهن جو

لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١٥٢﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا

تہ من توهان عقل ڪريو. ۽ نہ ويجهائيو يتيم جي مال کي مگر

بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ

اهڙي طرح جو جائز هجي تان جو پهچي پنهنجي جواني کي، ۽ پورو ڪريو ماڻ

وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ

۽ تور کي انصاف سان، اسان نہ ٿا تڪليف ڏيون ڪنهين کي مگران جي طاقت آهر،

وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ

۽ جڏهن ڳالهايو تہ حق چئو جيتوڻيڪ هجي مائٽ، ۽ الله سان ڪيل وعدو

اَوْفُوْا ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٣﴾ وَ

پاڙيو، اهو توحڪم ڪيائين توهان کي جنهن جو مَنَ توهان نصيحت وٺو. ۽

اَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا

بيشڪ اها منهنجي راه آهي سڌي پوءِ انهيءَ تي هلو، ۽ نہ هلو

السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ

ٻين رستن تي پوءِ اهي ڌار ڪندا توهان کي ان جي راه کان، اهو توحڪم ڪيائين توهان کي جنهن جو

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٥٤﴾ ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا

من پرهيزگار ٿيو. پوءِ ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب نعمت پوري ڪرڻ لاءِ

عَلَى الَّذِيْٓ اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى

انهيءَ تي جيڪو چڱو ڪم ڪري ۽ بيان ڪرڻ لاءِ هر شيءِ کي ۽ هدايت لاءِ

وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٥﴾ وَهٰذَا ع ١٩ ٤ ٦

۽ رحمت لاءِ ته جيئن اهي ملاقات پنهنجي رب جيءَ کي مڃين. ۽ هيءُ قرآن

كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ

ڪتاب آهي جنهن کي لاٿو سون برڪت وارو آهي پوءِ هلو ان تي ۽ ڊڄو مَنَ توهان

تُرْحَمُوْنَ ﴿١٥٦﴾ اَنْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى

رحم ڪيا وڃو. متان چئو ته رڳو نازل ڪيو ويو ڪتاب

طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ

ٻن جماعتن تي اسان کان اڳي ۽ اسان هئاسون ان جي تعليم کان

لَغٰفِلِيْنَ ﴿١٥٧﴾ اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ لَكُنَّآ

بي خبر. يا چئو ته جيڪر نازل ٿئي ها اسان تي به ڪتاب ته اسان ٿيون ها

اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَ

وڌيڪ هدايت وارا انهن کان، سو بيشڪ اچي ويو توهان وٽ رهبر توهان جي رب کان ۽

هُدًى وَّرَحْمَةٌ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

هدايت ۽ رحمت، پوءِ ڪير وڌو ظالم آهي انهيءَ کان جو ڪوڙو ڪري الله جي آيتن کي

وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ عَنْ

۽ منهن موڙي انهن کان، جلد سزا ڏينداسون انهن کي جيڪي منهن موڙين ٿا

اٰيٰتِنَا سُوْٓءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ﴿١٥٨﴾
اسان جي آيتن کان بڇڙي عذاب جي هن ڪري جو اهي منهن موڙيندا هئا.

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ
نه تاڙين مگر هي ته اچن انهن وٽ ملائڪ يا اچي

رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ بَعْضُ
تنهنجو رب يا اچن ڪي نشانيون تنهنجي رب جون. جنهن ڏينهن اينديون ڪي

اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ
نشانيون تنهنجي رب جون نفعو نه ڏيندو ڪنهن کي ايمان آڻڻ جو جنهن نه ايمان آندو هو

مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْٓ اِيْمَانِهَا خَيْرًا ؕ قُلِ انْتَظِرُوْٓا
اڳ ۾ يا نه ڪمائي هئي پنهنجي ايمان ۾ ڪا ڀلائي، چئو انتظار ڪريو

اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٥٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَكَانُوْا
اسان به منتظر آهيون. بيشڪ جن ٽڪرا ڪيو پنهنجي دين کي ۽ ٿي ويا

شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ؕ اِنَّمَآ اَمْرُهُمْ اِلَى اللّٰهِ
ٽوليون نه آهين تون انهن سان ڪنهن ڳالهه ۾، رڳو ڪم انهن جو الله جي حوالي آهي

ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿١٦٠﴾ مَنْ جَآءَ
پوءِ خبر ڏيندو انهن کي ان جي جو ڪجھ ڪندا هئا. جيڪو آڻيندو

بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ
چڱائي پوءِ ان لاءِ آهي ڏهوڻ انهي جي، ۽ جيڪو آڻيندو بڇڙائي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٦١﴾ قُلْ
پوءِ ان کي بدلو ڏنو ويندو اوترو ئي جيترو اهي ۽ نه ظلم ڪيا ويندا. چؤ
اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ رَبِّيْٓ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا
مون کي هلايو آهي منهنجي رب رستي سڌي تي، دين صحيح تي
مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٦٢﴾
طريقي ابراهيم تي جو هڪ طرف هئو ۽ نه هئو مشرڪن مان.
قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ
تون چؤ بيشڪ منهنجي نماز ۽ منهنجي خيرات ۽ منهنجو جيئڻ ۽ منهنجو مرڻ الله
رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٣﴾ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ
پروردگار جهانن جي لاءِ آهي. ناهي ڪو شريڪ ان جو ۽ اهوئي حڪم ڏنو اٿم
وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٦٤﴾ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْ رَبًّا وَّ
۽ آءٌ ئي پهريون فرمانبردار آهيان. چؤ ڇا الله کان سواءِ ڳوليان ڪو رب ۽
هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۭ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا
اهو پالڻهار هر شيءِ جو آهي، ۽ نه ٿو گناه ڪري هر ڪو ماڻهو مگر
عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ
پاڻ تي، ۽ نه کڻندو ڪوئي بار کڻندڙ بار ٻئي جو، پوءِ پنهنجي رب ڏانهن آهي
مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٦٥﴾
موٽڻ اوهان جو پوءِ ٻڌائيندو توهان کي اها ڳالهه جنهن ۾ توهان جهڳڙو ڪندا هئا.

وَهُوَ الَّذِیْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ وَرَفَعَ

۽ انهيءَ ئي ڪيو توهان کي سنڀاليندڙ زمين جو ۽ مٿي ڪيائين

بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّیَبْلُوَكُمْ فِیْ مَآ اٰتٰىكُمْ ۭ

توهان مان هڪڙن کي ٻين کان درجن ۾ جئن آزمائي توهانکي ان ۾ جيڪي توهانکي ڏنائين،

اِنَّ رَبَّكَ سَرِیْعُ الْعِقَابِ ۖ وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۱۶۶﴾ ع

بيشڪ تنهنجو رب جلد عذاب ڪندڙ آهي، ۽ بيشڪ اهو ئي بخشڻهار مهربان آهي.

سُوْرَةُ الْاَعْرَافِ مَكِّیَّةٌ وَّهِیَ مِائَتَانِ وَّسِتُّ اٰیٰتٍ وَّاَرْبَعٌ وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سورت اعراف مڪي آهي ۽ ان ۾ ٻه سؤ ڇهه آيتون ۽ چوويهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان

الٓمّٓصٓ ﴿۱﴾ كِتٰبٌ اُنْزِلَ اِلَیْكَ فَلَا یَكُنْ فِیْ صَدْرِكَ

المّص. هي ڪتاب لاٿو ويو توڏانهن پوءِ نه هجي تنهنجي دل ۾

حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنْذِرَ بِهٖ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِیْنَ ﴿۲﴾

ڪا پريشاني هن کان جئن ڊيڄارين انهيءَ سان ۽ نصيحت ڪرين مؤمنن کي.

اِتَّبِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَیْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا

هلو ان تي جيڪي نازل ٿيو توهان ڏانهن توهان جي رب کان ۽ نه تابع ٿيو

مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِیَآءَ ۭ قَلِیْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۳﴾ وَ

انهيءَ کان سواءِ ٻين دوستن جا، تمام گهٽ ٿا سمجهو توهان. ۽

كَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنٰهَا فَجَآءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ

ڪيئي ڳوٺ هلاڪ ڪيا سون جو پهتو انهن تي عذاب اسان جو راتو واهه يا هئا

قَآئِلُوْنَ ﴿٤﴾ فَمَا كَانَ دَعْوٰىهُمْ إِذْ جَآءَهُمْ بَأْسُنَآ إِلَّآ

منجهند جو آرامي. پوءِ نه هو آواز انهن جو جڏهن آيو وٽن عذاب مگر

أَنْ قَالُوْٓا إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٥﴾ فَلَنَسْـَٔلَنَّ الَّذِيْنَ

چون پيا ته برابر اسان هئاسين ظالم. پوءِ ضرور پڇنداسون انهن کان

أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦﴾ فَلَنَقُصَّنَّ

موڪليا ويا رسول جن ڏانهن ۽ ضرور پڇنداسون رسولن کان. پوءِ بيان ڪنداسون

عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَّمَا كُنَّا غَآئِبِيْنَ ﴿٧﴾ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذِ

انهن تي ثابتي سان ۽ نه هئاسون غير حاضر. ۽ تور تنهن ڏينهن

ِالْحَقُّ ج فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ

پوري ٿيندي، پوءِ جنهن جا ڳرا ٿيا تور، ته اهي ئي

الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٨﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَأُولٰٓئِكَ

ڪامياب آهن. ۽ جنهن جا هلڪا ٿيا تور، پوءِ اهي ئي آهن

الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَظْلِمُوْنَ ﴿٩﴾

جن زيان ڪيو پنهنجو ان ڪري جو اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا.

وَلَقَدْ مَكَّنّٰكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا

۽ اسان ئي توهان کي قرار ڏنو سون زمين ۾ ۽ ڪئي سون توهان لاءِ انهي ۾

مَعَايِشَ ۭ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنٰكُمْ ثُمَّ

معاشيات، تمام گهٽ تاشکر کريو. ۽ اسان پيدا ڪيو توهان کي پوءِ

صَوَّرْنٰكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ ڰ فَسَجَدُوْٓا

شڪليون ڏنيون سي اوهانکي پوءِ چيوسون ملائڪن کي ته سجدو ڪريو آدم کي، پوءِ سجدو ڪيائون

اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ لَمْ يَكُنْ مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ﴿١١﴾ قَالَ مَا

مگر ابليس، نه هئو سجدي ڪندڙن مان. چيائين ڪهڙي

مَنَعَكَ اَلَّا تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ ۭ قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۚ

رڪاوٽ هئي توکي جو نه سجدو ڪيو تو جڏهن حڪم ڪيم توکي، چيائين آءٌ ڀلو آهيان ان کان،

خَلَقْتَنِيْ مِنْ نَّارٍ وَّخَلَقْتَهٗ مِنْ طِيْنٍ ﴿١٢﴾ قَالَ

تو پيدا ڪيو مونکي باهه مان ۽ پيدا ڪيو تو ان کي مٽي مان. فرمايائين

فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُوْنُ لَكَ اَنْ تَتَكَبَّرَ فِيْهَا

تون لهي وڃ هتان پوءِ ناهي توکي ڪو حق جو آڪڙ ڪرين تو هتي

فَاخْرُجْ اِنَّكَ مِنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿١٣﴾ قَالَ اَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى

پوءِ نڪري وڃ بيشڪ تون ذليلن مان آهين. چيائين ڍر ڏي مون کي

يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٤﴾ قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿١٥﴾ قَالَ

ڏينهن قيامت تائين. فرمايائين بلاشڪ تون مهلت ڏنلن مان آهين. چيائين

فَبِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿١٦﴾ۙ

جنهن گمراهه ڪيو تو مونکي ته مون به ضرور ويهندس انهن لاءِ تنهنجي سڌي رستي تي.

ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ مِّنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ

پوءِ ضرور ايندس انهن وٽ انهن جي اڳيان ۽ انهن جي پٺيان

وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَآئِلِهِمْ ۭ وَلَا تَجِدُ اَكْثَرَهُمْ

۽ انهن جي ساڄي کان ۽ انهن جي کابي کان، ۽ نه لهندين تون گهڻا انهن مان

شٰكِرِيْنَ ﴿١٧﴾ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُوْمًا مَّدْحُوْرًا ۭ

شڪر گذار. فرمايائين نڪر هتان بڇڙو ٿي تڙيل ٿي،

لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٨﴾

جيڪو به تابع ٿيو تنهنجو انهن مان ضرور ڀريندس دوزخ کي توهان سڀني مان.

وَيٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ

۽ اي آدم! رهه تون ۽ تنهنجي زال جنت ۾ پوءِ ٻئي کائو

حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ

جتان چاهيو ۽ نه ويجها ٿيو هن وڻ کي پوءِ ٿي پوندؤ

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطٰنُ لِيُبْدِيَ

گنهگار. پوءِ خيال وڌو انهنکي شيطان جيئن کولي

لَهُمَا مَا وٗرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا

انهن لاءِ اها شيءِ جا ڍڪيل هئي انهن کان يعني سندن اگهڙ ۽ چيائين نه

نَهٰىكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَا

روڪيو توهانکي توهان جي رب هن وڻ کان مگر هن لاءِ ته ٿيندؤ

مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُوْنَا مِنَ الْخٰلِدِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَآ

ملڪ يا ٿيندؤ هميشه هوندڙن مان. ۽ قسم کنيائين ٻنهي سان

اِنِّيْ لَكُمَا لَمِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿٢١﴾ فَدَلّٰىهُمَا بِغُرُوْرٍ

ته آءٌ توهان جو خيرخواهه آهيان. پوءِ لاڙيائين انهن کي ڌوکي سان،

فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا

پوءِ جڏهن چکيائون وڻ ته ظاهر ٿي انهن لاءِ سندن اگهڙ ۽ شروع ٿيا

يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ؕ وَنَادٰىهُمَا

ويڙهڻ پاڻ تي پن بهشت جا، ۽ سڏيو انهن کي

رَبُّهُمَآ اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ

سندن رب ڇا نه روڪيو هيم توهان کي انهيءَ وڻ کان ۽ نه چيو هيم

لَّكُمَآ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٢٢﴾ قَالَا

توهان کي ته شيطان توهان جو دشمن پڌرو آهي. چيائون

رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا ۫ وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا

اي رب اسان جا ظلم ڪيو سون پاڻ تي، ۽ جيڪڏهن نه بخشيندين اسان کي ۽ نه رحم ڪندين

لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ

ته ضرور ٿينداسون نقصان وارا. فرمايائين لهي وڃو توهان هڪ

لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ

ٻئي جا دشمن آهيو، ۽ توهان لاءِ ڌرتي ۾ ٽڪاڻو آهي ۽ سامان

إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَ

ڪجهه وقت تائين. فرمايائين انهيءَ ۾ جيئندؤ ۽ اتي ئي مرندؤ ۽

مِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا

انهيءَ مان ئي اُٿاريا ويندؤ. اي اولاد - آدم! اسان لاٿي توهان تي پوشاڪ

يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ

جا ڍڪي ٿي توهان جون اگهڙون ۽ لاٿوسون سينگار، ۽ لباس پرهيز جو اهو ئي

خَيْرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾

ڀلو آهي، اِهي الله جون نشانيون آهن جيئن اُهي سمجهن.

يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم

اي اولاد - آدم! نه گمراهه ڪري توهان کي شيطان جيئن ڪڍيائين توهان جي پيءُ ماءُ کي

مِّنَ الْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا ۗ

جنت مان لاٿائين انهن جا ڪپڙا جيئن ڏيکاري انهن کي اگهڙ هڪ ٻئي جي،

إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ

بيشڪ ڏسي ٿو توهان کي اهو ۽ ان جي قوم اُتان ڪان جتان نٿا ڏسو توهان انهن کي؛

إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾

اسان ئي ڪيو آهي شيطانن کي سنگتي انهن جو جيڪي ايمان نٿا آڻين.

وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَ

۽ جڏهن ڪن ٿا بڇڙائي چون ٿا لڌوسون ان تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي ۽

اللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ ؕ
الله حڪم ڪيو آهي اسان کي ان جو، چئو يقينًا الله نٿو حڪم ڪري بڇڙي ڪم جو،
اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨﴾ قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ
ڇا چئو ٿا توهان الله تي اهو جيڪي نه ٿا ڄاڻو؟ چئو حڪم ڪيو آهي منهنجي رب
بِالْقِسْطِ ۟ وَاَقِيْمُوْا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
انصاف جو، ۽ سڌا ڪريو پنهنجا منهن هر نماز وقت
وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۬ؕ كَمَا بَدَاَكُمْ
۽ پڪاريو انهي کي خالص ڪندڙ انجي ٻانهپ کي؛ جيئن پيدا ڪيائين توهان کي
تَعُوْدُوْنَ ﴿٢٩﴾ؕ فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ
تيئن ٻيهر موٽندؤ. هڪ ٽولي کي هدايت ڪيائين ۽ ٻيو ٽولو ثابت ٿي انهن تي
الضَّلٰلَةُ ؕ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ
گمراهي، انهن بڻايو هو شيطان کي دوست
دُوْنِ اللّٰهِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٠﴾ يٰبَنِيْۤ
الله کي ڇڏي ۽ ڀائين ٿا ته اهي هدايت وارا آهن. اي اولاد
اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا
آدم! وٺو صاف لباس هر نماز وقت ۽ کائو ۽ پيئو
وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣١﴾ؑ قُلْ مَنْ
۽ اجايو خرچ نه ڪريو بيشڪ اهو نه ٿو پسند ڪري اجائي خرچ ڪندڙن کي. چئو ڪنهن

مسجد كل مسجد نماز

قل هل ننبئكم بالاخسرين اعمالا الذين ضل سعيهم في الحيوة الدنيا وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا 15./02-/03

مسجد كل مسجد نماز

ع ٣ ٦ ١٠

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْٓ اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ

حرام ڪيو الله جي پوشاڪ کي جا پيدا ڪيائين پنهنجن ٻانهن لاءِ ۽ سٺيون شيون

مِنَ الرِّزْقِ ؕ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

کاڌي جون؟ چؤ اهي آهن ايمان وارن جي لاءِ دنيا جي زندگي ۾

خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

خصوصًا آخرت ۾، اهڙي طرح بيان ڪيون ٿا آيتن کي ان قوم لاءِ

يَّعْلَمُوْنَ ﴿٣٢﴾ قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا

جيڪي سمجهن. چؤ رڳو حرام ڪيو منهنجي رب بي حيائي جي ڪمن کي جيڪي

ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ

پڌرا هجن يا جيڪي لڪل ۽ گناهه کي ۽ سرڪشي اجائي کي

وَاَنْ تُشْرِكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ

۽ هنڪي ته شريڪ ڪريو الله سان اهو جو نه لاٿائين ان جو ڪو دليل ۽ هنڪي ته

تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ

چئو الله تي اهو جو نه ٿا ڄاڻو. ۽ هر هڪ ٽولي لاءِ آهي

اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّ

وقت مقرر، پوءِ جڏهن ايندو سندن وقت نه پوئتي ٿيندا گهڙي ۽

لَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٣٤﴾ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ

نه اڳتي ٿيندا. اي اولاد آدم! جيڪڏهن اچن توهان وٽ رسول

مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى ۙ فَمَنِ ٱتَّقَىٰ وَأَصْلَحَ
توهان مان اچي پڌائن توهان کي منهنجون آيتون، پوءِ جيڪو ڊڄي ۽ چڱا ڪم ڪري

فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ
تہ ناهي ڪو خوف انهن تي ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. ۽ جن

كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسْتَكْبَرُوا۟ عَنْهَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ
ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ وڏائي ڪيائون انهن کان اُهي ئي آهن رهاڪو

ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ
باهہ جا، اهي ئي ان ۾ هميشہ رهندا. پوءِ ڪير ڏاڍو ظالم آهي انهيءَ کان جو

ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
ناهي الله تي ڪوڙ يا ڪوڙو ڪري ان جي آيتن کي، اهي آهن

يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمْ
جو پهچي ٿو انهن کي نصيب انهن جو لکئي مان، نيث جڏهن ايندا انهن وٽ

رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوٓا۟ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَدْعُونَ
اسان جا قاصد ساهہ ڪيندا انهن جو چوندا ڪٿي آهن جن کي توهان سڏيندا هئا

مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالُوا۟ ضَلُّوا۟ عَنَّا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ
الله کان سواءِ، چوندا گم ٿي ويا اسان کان ۽ شاهدي ڏيندا

أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰفِرِينَ ﴿٣٧﴾ قَالَ ٱدْخُلُوا۟ فِىٓ
پاڻ تي تہ اهي پاڻ ڪافر هئا. فرمائيندو داخل ٿيو

أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ

انھن ٽولين سان جيڪي ھئا توھان کان اڳ ۾ جن ۽ ماڻھو

فِي النَّارِ ۖ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا ۖ حَتَّىٰ

باھ ۾، جڏھن بہ داخل ٿيندي ڪا ٽولي لعنت ڪندي ٻيءَ ٽوليءَ تي، نيٺ

إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ

جڏھن لھي پوندا ان ۾ سمورا چوندا پويان انھن جا پھرين اڳين لاءِ

رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ

اي رب اسان جا ھنن گمراھ ڪيو ھو اسان کي پوءِ ڏي انھن کي عذاب ٻيڻو

النَّارِ ۖ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَ

باھ جو، فرمائيندو سڀني لاءِ ٻيڻو عذاب آھي پر توھان نہ ٿا ڄاڻو. ۽

قَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ

چوندا پھريان پوين کي تہ نہ آھي توھان کي اسان تي ڪا

فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ

ڀلائي پوءِ چکو عذاب پنھنجي ڪئي جو. بيشڪ

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ

جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ آڪڙ ڪيائون انھن کان تہ نہ کوليا ويندا

لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ

انھن لاءِ در آسمان جا ۽ نہ داخل ٿيندا جنت ۾ جيستائين گھڙي

الْجَمَلُ فِيْ سَمِّ الْخِيَاطِ ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٤٠﴾

اُٺ پاڪي سُئيءَ جي ڄَر ۾، ۽ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڏوهارين کي.

لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَّمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۭ وَ

انهن لاءِ دوزخ ۾ وڇاڻو آهي ۽ مٿان انهن جي ڍڪ ڍڪڻ، ۽

كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

اهڙي ئي بدلو ڏينداسون ظالمن کي. ۽ جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون

الصّٰلِحٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَآ اُولٰۗىِٕكَ

چڱا اسان تڪليف نه ڏيندا آهيون ڪنهن کي مگر سندس طاقت آهر، اهي ئي

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا

بهشتي آهن، اهي ان ۾ هميشه رهندا. ۽ ڪڍنداسون جيڪو

فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ ۚ

انهن جي دلين ۾ آهي ناراضپو وهنديون انهن وٽ نهرون،

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ هَدٰىنَا لِھٰذَا ۣ وَمَا كُنَّا

۽ چوندا الله جو شڪر جنهن رستو ڏيکاريو اسان کي هن جو، ۽ نه هئاسون

لِنَهْتَدِيَ لَوْلَآ اَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ ۚ لَقَدْ جَاۗءَتْ رُسُلُ

پهچڻ جهڙا جيڪڏهن نه هدايت ڪري ها اسان کي الله، بيشڪ آيا رسول

رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۭ وَنُوْدُوْٓا اَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا

اسان جي رب جا سچ سان، ۽ آواز ايندو ته هي جنت اٿو جا ورثي ۾ ملي توهان کي ھن ڪري

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ

جو توهان عمل ڪندا هئا. ۽ سڏيندا بهشتي دوزخ

النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ

وارن کي ته لڌو سون ان کي جيڪو انجام ڏنو اسان کي اسان جي رب سچو پوءِ ڇا

وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۖ قَالُوا نَعَمْ ۚ فَأَذَّنَ

توهان لڌو ان کي جيڪي وعدو ڪيو توهان جي رب سچو، چوندا هائو پوءِ پڙهو ڏيندو

مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

اعلان ڪندڙ انهن جي وچ ۾ ته لعنت آهي الله جي ظالمن تي.

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا

جيڪي روڪيندا هئا الله جي راهه کان ۽ گوليندا هئا ان ۾ ڏنگائي،

وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ وَعَلَى

۽ اهي آخرت جا انڪاري هئا. ۽ انهن جي وچ ۾ پردو هوندو ۽

الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ ۚ وَنَادَوْا

اعراف تي ڪي ماڻهو هوندا جيڪي سڃاڻندا سڀني کي سندن نشانين سان، ۽ سڏيندا

أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۚ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَ

جنت وارن کي ته سلام آهي توهان تي، اهي اڃا تائين نه پهتا هوندا ۽

هُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ

اهي اميدوار هوندا. ۽ جڏهن ڦيرايون وينديون انهن جون نگاهون طرف

أَصْحٰبِ النَّارِ ۙ قَالُوْا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ

دوزخ وارن جي، چوندا اي رب اسان جا نه ڪجان ۾ اسان کي گڏ انهيءَ قوم

الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٧﴾ ع وَنَادٰى أَصْحٰبُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا

ظالم سان. ۽ سڏيندا اعراف وارا انهن ماڻهن کي

يَّعْرِفُوْنَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ قَالُوْا مَا أَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ

جنکي سڃاڻندا سندن مهاندن تي، چوندا نه ڪم آئي توهانکي توهان جي ميڙي

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٤٨﴾ أَهٰؤُلَاءِ الَّذِيْنَ أَقْسَمْتُمْ

۽ جيڪا توهان وڏائي ڪندا هئا. ڇا هي اهي آهن جو توهان قسم کڻندا هئا

لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ ۭ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ

ته نه پهچندي انهنکي الله جي مهرباني، (ا) هليا وڃو جنت ۾ نا هي ڪو ڀؤ

عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَنَادٰى أَصْحٰبُ

توهان تي ۽ نه توهان ڏکارا ٿيندا. ۽ سڏيندا دوزخ

النَّارِ أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيْضُوْا عَلَيْنَا مِنَ

وارا بهشت وارن کي ته پرتيو اسان تي ڪجهه

الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ۭ قَالُوْا إِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا

پاڻي يا ڪجهه اهو جيڪو رزق ڏنو توهان کي الله، چوندا الله حرام ڪيا آهي پئي

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٠﴾ ۙ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَهْوًا وَّ

ڪافرن تي. انهن جن بنايو پنهنجي دين کي تماشو ۽

لَعِبًا وَّ غَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ نَنْسٰهُمْ كَمَا

راند ۽ ڏوکو ڏنو انهنکي حياتي دنياجي، پوءِ اڄ وساريون ٿا انهنکي جيئن

نَسُوْا لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا ۙ وَ مَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۵۱﴾

وساريائون ملاقات ڏينهن پنهنجي، هن جي ۽ جيئن جو اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا.

وَ لَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى

۽ يقينن آندوسون انهن ڏانهن ڪتاب جنهنکي کولي بيان ڪيوسون علم سان هدايت ڪندڙ

وَّ رَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

۽ رحمت وارو انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين. نه ٿا انتظار ڪن مگر

تَاْوِيْلَهٗ ۭ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ

انجي نتيجي جو، جنهن ڏينهن ايندو نتيجو ان جو چوندا اهي جن وساريو هئو انکي

مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ

اڳيئي بيشڪ آيا هئا رسول اسان جي رب جا سچ سان، ڇا پوءِ آهن

لَّنَا مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ

اسان لاءِ ڪي وسيلا پوءِ وآهر ڪن اسان جي يا موٽايو وڃون پوءِ ڪريون عمل نه

الَّذِيْ كُنَّا نَعْمَلُ ۭ قَدْ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ

اهي جي ڪندا هئاسون، بيشڪ تباهه ڪيائون پنهنجو پاڻ کي ۽ گم ٿيو

عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۵۳﴾ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ

انهن کان جيڪو ناهه ٺاهيندا هئا. بيشڪ توهان جو رب الله آهي جنهن

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى

پيدا ڪيا آسمان ۽ زمين ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ عڪس وڌائين

عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا وَّ

عرش تي، ڍڪائي ٿو رات کي ڏينهن ۾ اهو طلبي ٿو ان کي تڪڙو ۽

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۢ بِاَمْرِهٖ اَلَا لَهُ

پيدا ڪيائين سج ۽ چنڊ ۽ تارن کي تابعدار ڪري پنهنجي حڪم جو، خبردار ان جي ئي

الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٤﴾ اُدْعُوْا

خالقيت آهي ۽ بادشاهت، برڪت وارو آهي الله پاليندڙ جهانن جو. پڪاريو

رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٥٥﴾

پنهنجي رب کي زاري ڪري ۽ ڳجهي طرح، بيشڪ اهو نه ٿو پسند ڪري حد کان لنگهندڙن کي.

وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ

۽ نه وگوڙ ڪريو ڌرتي ۾ ان جي سڌاري کان پوءِ ۽ سڏيو ان کي

خَوْفًا وَّطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٦﴾

ڊڄندي ۽ اميدوار ٿي، بيشڪ رحمت الله جي ويجهڙي آهي چڱائي ڪندڙن کي.

وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ

۽ هوا هوئي آهي جيڪو موڪلي ٿو هوائون خوشخبري ڏيندڙ اڳي پنهنجي رحمت کان،

حَتّٰى اِذَا اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ لِبَلَدٍ

نيٺ جڏهن کڻن ٿيون اهي ڪڪر ڳري کي ته هڪليندا آهيون ان کي علائقي

مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَآءَ فَأَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ

غير آباد لاءِ پوءِ وسائيندا آهيون ان سان پاڻي پوءِ ڪڍندا آهيون انهيءَ سان هر قسم جا

الثَّمَرٰتِ ۭ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝٥٧

ميوا، اهڙي طرح اٿاريندا آسون مئلن کي مَن توهان غور ڪريو.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهٗ بِإِذْنِ رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِيْ

۽ علائقو ڀلو نڪرندا آهن سلا ان جا ان جي رب جي حڪم سان، ۽ جيڪو

خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۭ كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ

خراب آهي نه نڪرندا مگر ٿانگ ٿونگ، اهڙي طرح ڦيرايون ٿا آيتون

لِقَوْمٍ يَّشْكُرُوْنَ ۝٥٨ ع لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوْحًا إِلٰى قَوْمِهٖ

قوم شڪرگذار لاءِ. بيشڪ موڪليو سون نوح کي سندس قوم ڏانهن

فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ

پوءِ چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو مالڪ انهي کان سواءِ.

إِنِّيْٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝٥٩ قَالَ

آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي عذاب وڏي ڏينهن جي کان. چيو

الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهٖٓ إِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٦٠

سردارن سندس قوم مان اسان ڏسون ٿا توکي گمراهيءَ پڌري ۾.

قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ

چيائين اي منهنجي قوم ناهي مون ۾ گمراهي پر آءٌ رسول آهيان

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦١﴾ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنْصَحُ

رب العالمين جو. پهچايان ٿو توهانکي تيا پا پنهنجي رب جا نصيحت ڪريان ٿو

لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾ اَوَعَجِبْتُمْ

توهانکي ۽ ڄاڻان ٿو الله جي طرفان اهو جيڪي توهان نه ٿا ڄاڻو. ڇا توهان عجب ٿا ڪريو

اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ

جو آيو توهان وٽ بيان توهان جي رب کان توهان جي هڪ مرد جي زبان تي

لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوْهُ

جئن اهو ڊيڄاري توهانکي ۽ جئن ته بچي وڃو ۽ جئن توهان تي رحم ٿئي. پوءِ ڪوڙو ڪيائون نس

فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ فِي الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا

پوءِ آجو ڪيوسون ان کي ۽ جيڪي ساڻس هئا ٻيڙي ۾ ۽ ٻوڙيا اسان

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ﴿٦٤﴾ ع

اهي جن ڪوڙيون ڪيون اسانجون آيتون، بيشڪ اهي هئا ماڻهو انڌا.

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ۭ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

۽ عاد ڏانهن انهن جي ڀاءُ هود کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٦٥﴾ قَالَ

ناهي توهان لاءِ ٻيو مالڪ انهيءَ کان سواءِ، ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو. چيو

الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖٓ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ

سردارن جن ڪفر ڪيو هئو سندس قوم مان اسان ڏسون ٿا توکي

سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يٰقَوْمِ

بي عقليءَ ۾ ۽ بيشڪ ڀانيون ٿا توکي ڪوڙن ھڻندڙن مان. چيائين اي منھنجي قوم

لَيْسَ بِيْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٧﴾

نه ھي مون کي بي عقلي پر مان رسول آھيان رب العالمين جو.

اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِيْنٌ ﴿٦٨﴾

پھچايان ٿو توھانکي پيغام پنھنجي رب جا ۽ آءٌ توھان لاءِ خيرخواه آھيان امانت وارو.

اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ

ڇا توھانکي عجب ٿو لڳي جو آيو توھان ڏانھن بيان توھان جي رب کان ھڪ ماڻھوءَ

مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَاذْكُرُوْٓا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ

توھان جي تي جيئن اھو ڊيڄاري توھانکي ۽ ياد ڪريو جڏھن ڪيائين توھان کي نائب

بَعْدِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْۜطَةً

نوح جي قوم کان بعد ۽ وڌايائين توھانکي بدن جي صحت ۾

فَاذْكُرُوْٓا اٰلَآءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٦٩﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا

پوءِ ياد ڪريو مھربانيون الله جون ته توھان جو ڀلو ٿئي. چيائون ڇا تون آيو آھين اسان وٽ

لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهٗ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا

ته عبادت ڪريون الله ھڪڙي جي ۽ ڇڏي ڏيون انھن کي جن کي پوڄيندا ھئا اسان جا ابا ڏاڏا

فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧٠﴾

پوءِ تون آڻ اھو جنھن سان ڊيڄارين ٿو اسان کي جي آھين تون سچن مان

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَّغَضَبٌ

چيائين پئجي ويو توهان تي توهان جي رب جو عذاب ۽ غضب،

اَتُجَادِلُوْنَنِيْ فِيْٓ اَسْمَآءٍ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ

ڇا توهان مون سان جهڳڙو ٿا ڪيو انهن نالن ۾ جيڪي پاڻ رکيا اٿو توهان ۽ توهان جي ابن ڏاڏن

مَّا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۭ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ

نه لاٿو آهي الله انهن جو ڪوئي ثبوت، پوءِ انتظار ڪريو آءٌ به

مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿٧١﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ

توهان سان گڏ انتظار ڪندڙ آهيان. پوءِ آجو ڪيو سون انکي ۽ جيڪي

مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

انهيءَ سان گڏ هئا پنهنجي رحم سان ۽ ڪاٽي سون پاڙ انهن جي جن ڪوڙو ڪيو

بِاٰيٰتِنَا وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٢﴾ ع وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ

اسان جي آيتن کي ۽ نه هئا مڃيندڙ. ۽ قوم ثمود ڏانهن موڪليو سون انهن جي ڀاءُ

صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ

صالح کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي نا هي توهان لاءِ ڪو مالڪ

غَيْرُهٗ ۭ قَدْ جَآءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ هٰذِهٖ نَاقَةُ

انهيءَ کان سواءِ، پهتو آهي توهان وٽ دليل توهان جي رب جو، هي ۽ ڏاچي

اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا

الله جي توهان لاءِ نشاني آهي پوءِ ڇڏيوس چرندي رهي الله جي زمين ۾ ۽ نه

تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَ
هٿ لائجوس براءِ سان پوءِ وٺندو توهانکي عذاب دردناڪ. ۽

اذْكُرُوٓا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ عَادٍ
ياد ڪريو جڏهن ڪيائين توهان کي نائب عاد کان پوءِ

وَبَوَّأَكُمْ فِى الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا
۽ رهايائين توهان کي ملڪ ۾ جو ٺاهيو پيا ان جي ميدانن تي

قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۚ فَاذْكُرُوٓا ءَالَآءَ
ماڙيون ۽ ٽڪيو پيا جبل گهرن لاءِ، پوءِ ياد ڪريو مهربانيون

اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾
الله جون ۽ نه مچايو ملڪ ۾ فساد.

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِۦ لِلَّذِينَ
چيو سردارن جن تڪبر ڪيو سندس قوم مان انهن

اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ
غريب ماڻهن کي جن ايمان آندو هو انهن مان ڇا توهان ڄاڻو ٿا

أَنَّ صَٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قَالُوٓا إِنَّا بِمَآ
ته صالح موڪليل آهي پنهنجي رب کان ؟ چيائون بيشڪ اسان ان تي

أُرْسِلَ بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوٓا
جنهن سان موڪليو ويو يقين ڪندڙ آهيون. چيو انهن مغرورن

إِنَّا بِالَّذِيٓ ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا۟ ٱلنَّاقَةَ

اسان ان جو جيكي مڃيو ٿا انڪار ڪندڙ آهيون. پوءِ ٻيرو وڍيائون ڏاچي جا

وَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا۟ يَٰصَٰلِحُ ٱئْتِنَا بِمَا

۽ ڦري ويا حڪم پنهنجي رب جي کان ۽ چيائون اي صالح آڻ اسان تي اهو جنهن سان

تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ

ڌيڄارين ٿو جيڪڏهن آهين رسولن مان. پوءِ ورتو انهن کي

ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى دَارِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّىٰ

ڌوڏي پوءِ صبح جو پيا هئا پنهنجن گهرن ۾ اونڌا گوڏن ڀر. پوءِ موٽيو

عَنْهُمْ وَقَالَ يَٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّى

انهن کان ۽ چيائين اي منهنجي قوم! مون پهچايو توهان کي پيغام پنهنجي رب جو

وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٧٩﴾

۽ گهڻو ڀلو گهريم اوهان لاءِ پر اوهين نه پيا چاهيو گهڻگهرن کي.

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا

۽ لوط کي جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي ڇا ڪيو ٿا توهان بڇڙائي جا نه

سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ

ڪئي اڳي توهان کان اها ڪنهن به جهان وارن مان. توهان

لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِ ۚ بَلْ

اچو ٿا مرد ن تي شهوت سان زالون ڇڏي ڪري پر

اَنۡتُمۡ قَوۡمٌ مُّسۡرِفُوۡنَ ﴿٨١﴾ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهٖۤ
توهان ماڻهو واهيات آهيو. ۽ نه هئو جواب سندس قوم جو
اِلَّاۤ اَنۡ قَالُوۡۤا اَخۡرِجُوۡهُمۡ مِّنۡ قَرۡيَتِكُمۡ‌ ۚ اِنَّهُمۡ
مگر هي جو چيائون ته تڙي ڪڍو انهن کي پنهنجي ڳوٺ مان، اهي
اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوۡنَ ﴿٨٢﴾ فَاَنۡجَيۡنٰهُ وَاَهۡلَهٗۤ اِلَّا
ماڻهو پاڻ کي پاڪ ٿا رکن. پوءِ بچايوسين اُن کي ۽ سندس عيال کي مگر
امۡرَاَتَهٗ ۖ كَانَتۡ مِنَ الۡغٰبِرِيۡنَ ﴿٨٣﴾ وَاَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ
سندس ترال، اها هجي وئي پوئتي رهندڙن ۾. ۽ وسايوسون انهن تي
مَّطَرًا‌ ؕ فَانۡظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿٨٤﴾
مينهن پٿرن جو، پوءِ ڏس ته ڪيئن ٿيو انجام ڏوهارين جو.
وَاِلٰى مَدۡيَنَ اَخَاهُمۡ شُعَيۡبًا‌ ؕ قَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا
۽ موڪليوسون مدين ڏانهن انهن جي ڀاءُ شعيب کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو
اللّٰهَ مَا لَـكُمۡ مِّنۡ اِلٰهٍ غَيۡرُهٗ‌ ؕ قَدۡ جَآءَتۡكُمۡ بَيِّنَةٌ
الله جي نا هي توهان جو ڪو مالڪ الهيٰ ڪان سواءِ، بيشڪ آيو توهان وٽ چٽو حڪم
مِّنۡ رَّبِّكُمۡ‌ فَاَوۡفُوا الۡـكَيۡلَ وَالۡمِيۡزَانَ وَلَا تَبۡخَسُوا
توهان جي رب کان پوءِ پورو رکو ماپ ۽ تور کي ۽ نه گهٽائي ڏيو
النَّاسَ اَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُوۡا فِى الۡاَرۡضِ
ماڻهن کي انهن جون شيون ۽ نه فساد ڪريو زمين ۾

بَعْدَ اِصْلَاحِهَا ۚ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ 7:85 7:56

ان جي سڌاري کان پوءِ، اهو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن

كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوْا بِكُلِّ صِرَاطٍ

ايمان وارا آهيو. ۽ نه ويهو هر دڳ تي

تُوْعِدُوْنَ وَتَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

جو ڏيجاريو ٿا ۽ روڪيو ٿا الله جي راهه کان

مَنْ اٰمَنَ بِهٖ وَتَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوْٓا

انکي جنهن ايمان آندو ان تي ۽ تلاش ٿا ڪريو ان ۾ ڏنگائي کي، ۽ ياد ڪريو

اِذْ كُنْتُمْ قَلِيْلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَانْظُرُوْا كَيْفَ

جڏهن هئا اوهين ٿورا پوءِ گهڻو ڪيائين توهان کي ۽ نظر ڪريو ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَاِنْ كَانَ

ٿيو انجام فساد ڪندڙن جو. ۽ جيڪڏهن آهي

طَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ اٰمَنُوْا بِالَّذِيْٓ اُرْسِلْتُ

هڪڙي ٽولي توهان مان جن ايمان آندو ان تي جو آءٌ موڪليو ويو آهيان

بِهٖ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوْا فَاصْبِرُوْا حَتّٰى

ان سان ۽ ٻئي ٽولي نه ايمان آندو ته صبر ڪريو جيستائين

يَحْكُمَ اللّٰهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٨٧﴾

فيصلو ڪري الله اسان جي وچ ۾، ۽ اهو ڀلو آهي فيصلو ڪندڙن ۾.

قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ
چيو سردارن جن وڏائي ڪئي ان جي قوم مان
لَنُخْرِجَنَّكَ يٰشُعَيْبُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَكَ مِنْ
ته ضرور تڙينداسون توکي اي شعيب ۽ انهن کي جن ايمان آندو توسان گڏ
قَرْيَتِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا
پنهنجي ڳوٺ مان يا موٽي اچو اسان جي طريقي تي، چيائين جيتوٽيڪ هجون
كٰرِهِيْنَ ﴿٨٨﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا
اسان بيزار. بيشڪ مڙهيوسون الله تي ڪوڙ جيڪڏهن موٽياسون
فِيْ مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجّٰىنَا اللّٰهُ مِنْهَا ؕ وَمَا
توهان جي دين ۾ ان ڪان پوءِ جو ڇڏايو اسان کي الله انهيءَ کان، ۽ ناهي
يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّعُوْدَ فِيْهَآ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّنَا ؕ
لائق اسان کي جو موٽي اچون ان ۾ مگر جي گهري الله رب اسانجو،
وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ؕ عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ؕ
سمايو آهي اسانجي رب هر شيء کي علم ۾، الله تي ئي ڀروسو ڪيو اٿئون،
رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ
اي رب اسانجا نبيرو ڪر اسان ۾ اسان جي قوم جي وچ ۾ انصاف سان ۽ تون ئي
خَيْرُ الْفٰتِحِيْنَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
ڀلو نبيرو ڪندڙ آهين. ۽ چيو سردارن جن ڪفر ڪيو

مِنْ قَوْمِهٖ لَىِٕنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا

ان جي قوم مان جيڪڏهن پٺيان لڳندؤ شعيب جي ته بيشڪ اوهان ان وقت

لَّخٰسِرُوْنَ ﴿۹۰﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ

نقصان وارا ٿيندا. پوءِ ورتو انهن کي زلزلي پوءِ صبح جو پيا هئا

دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿۹۱﴾ اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ

پنهنجن گهرن ۾ اونڌا ڪوڏن پر. اهي جن ڪوڙو ڪيو شعيب کي جڻ ته

لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۚۛ اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا هُمُ

رهيا ئي ڪو نه هئا اتي. اهي جن ڪوڙو ڪيو شعيب کي ٿيا اهي ئي

الْخٰسِرِيْنَ ﴿۹۲﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ

نقصان وارا. پوءِ موٽيو انهن کان ۽ چيائين اي منهنجي قوم بيشڪ

اَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۚ فَكَيْفَ

مان پهچايا توهان کي پيغام پنهنجي رب جا ۽ نصيحت ڪيم توهان کي. پوءِ ڪيئن

اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿۹۳﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ

افسوس ڪريان ڪافر قوم تي. ۽ نه موڪليوسون ڪنهن ڳوٺ ۾ ڪو

نَّبِيٍّ اِلَّآ اَخَذْنَآ اَهْلَهَا بِالْبَاْسَاۗءِ وَالضَّرَّاۗءِ لَعَلَّهُمْ

نبي مگر ورتوسون اتان وارن کي سختي ۽ سان ۽ تڪليف سان من اهي

يَضَّرَّعُوْنَ ﴿۹۴﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ

نيزاري ڪن. پوءِ بدلايوسون ڏک جي جاءِ تي سک

حَتّٰى عَفَوْا وَّ قَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَ

نيٺ وڌي ويا ۽ چيائون ته پهتو هئو اسانجي ابن ڏاڏن کي اهڙو ڏک ۽

السَّرَّآءُ فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَ

سُک ، پوءِ ورتوسون انهنکي اوچتو ۽ انهن کي خبرئي نه پيئي . ۽

لَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ

جيڪڏهن انهن ڳوٺن وارا ايمان آڻين ها ۽ پرهيزگار ٿين ها ته کولي ڇڏيون ها انهن تي

بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا

برڪتون آسمان جون ۽ زمين جون پر انهن ڪوڙو ڪيو

فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٦﴾ اَفَاَمِنَ اَهْلُ

پوءِ پڪڙيوسون انهنکي سندن عملن جي ڪري . ڇا پوءِ بي ڊپا ٿيا آهن

الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ نَآئِمُوْنَ ﴿٩٧﴾

ڳوٺن وارا جو اچي انهن تي اسان جو عذاب راتوواهه ۽ اهي سُتل هجن .

اَوَ اَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى

ڇا بي ڊپا ٿيا آهن ڳوٺن وارا جو اچي انهن وٽ اسانجو عذاب ڏينهن جو

وَّهُمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿٩٨﴾ اَفَاَمِنُوْا مَكْرَ اللّٰهِ ۚ فَلَا يَاْمَنُ

۽ اهي راند پيا ڪن . ڇا بي ڊپا ٿيا آهن الله جي پڪڙ کان ، پوءِ بي خوف نه ٿا ٿين

مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٩٩﴾ اَوَلَمْ يَهْدِ

الله جي پڪڙ کان مگر ماڻهو نقصان وارا . ڇا نه سمجهائي ڏني

لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ اَهْلِهَآ اَنْ لَّوْ

انھن کي جي وارث بڻيا ملڪ جا ان جي مالڪن کانپوءِ ھن ڳالھ تہ جيڪڏھن

نَشَآءُ اَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

گھرون ھا تہ ڏُک ڪريون ھا انھن کي سندن گناھن سبب، ۽ اسين مُھر ھڻون ٿا انھن جي دلين تي

فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ

پوءِ اھي نہ ٿا ٻُڌن. اھي آباديون ھيون جو ٻڌايون ٿا توکي

مِنْ اَنْۢبَآئِهَا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ

انھن جون خبرون، ۽ آيا ھئا انھن وٽ رسول معجزن سان،

فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا مِنْ قَبْلُ ؕ كَذٰلِكَ

پوءِ نہ پيا مڃين ان کي جنھن کي ڪوڙو ڪيو ھئائون اڳ ۾، اھڙي طرح

يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا

مُھر ھڻي ٿو الله ڪافرن جي دلين تي. ۽ نہ لڌاسون

لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَاِنْ وَّجَدْنَآ اَكْثَرَهُمْ

گھڻا انھن جا وعدي تي، ۽ لڌاسون ڪيترائي انھن جا

لَفٰسِقِيْنَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ

بي فرمان. وري موڪليوسون انھن کانپوءِ موسىٰ کي معجزا ڏئي

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ

فرعون ۽ ان جي سردارن ڏانھن پوءِ ڪفر ڪيائون انھن جو، پوءِ نظر ڪر ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ مُوْسٰى

ٿيو انجام فسادين جو ۔ ۽ چيو موسىٰ

يٰفِرْعَوْنُ اِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٤﴾

او فرعون يقينًا آءٌ رسول آهيان رب العالمين جو ۔

حَقِيْقٌ عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ قَدْ

پڪو آهيان هن تي ته نه ڳالهائيندس الله تي مگر سچ، اجهو

جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيْٓ

آندي اٿم توهان وٽ نشاني توهان جي رب کان پوءِ وڃڻ ڏي مون سان گڏ ٻني

اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ

اسرائيل کي ۔ چيائين جيڪڏهن آندي اٿيئي ڪا نشاني ته پيش ڪر انکي

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١٠٦﴾ فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا

جيڪڏهن تون آهين سچن مان پوءِ اُڇليائين لٺ پنهنجي ته اها

هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٠٧﴾ وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ

ٿي پئي نانگ چٽو ۔ ۽ ڪڍيائين هٿ پنهنجو ته اهو ٿي پيو صاف اڇو

لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ

ڏسڻ وارن لاءِ ۔ چيو سردارن قوم فرعون جي ته

هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ ﴿١٠٩﴾ يُّرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ

هي جادوگر آهي هوشيار ۔ چاهي ٿو ته ڪڍي توهان کي توهان جي مُلڪ مان

فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾ قَالُوٓا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ

پوءِ ڇا ٿا صلاح ڏيو. چيائون ته ڍِرَ ڏي ان کي ۽ سندس ڀاءُ کي ۽ موڪل

فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سٰحِرٍ

ڳوٺن ۾ گڏ ڪندڙن کي. آڻن تو وٽ هر جادوگر

عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا إِنَّ لَنَا

هوشيار کي. ۽ آيا جادوگر فرعون وٽ چيائون اسان کي ملندي

لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ

ڪجهه مزدوري جيڪڏهن اسان زورآور ٿي وڃون. چيائين هائو ۽ توهان

لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا يٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِيَ

خاص ماڻهو ٿيندا. چيائون اي موسىٰ يا تون داءُ وجهه

وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّآ

يا هجون اسين داءُ وجهندڙ. چيائين توهان وجهو پوءِ جڏهن

أَلْقَوْا سَحَرُوٓا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَ

داءُ وڌائون ته جادو ڪيائون ماڻهن جي اکين تي ۽ ڊيڄاريائون انهن کي ۽

جَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ

پيش ڪيائون جادو وڏو. ۽ حڪم ڪيوسون موسىٰ کي

أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾

ته اُڇل پنهنجي لٺ، پوءِ اوچتو اها ڳهي ويئي ان کي جيڪي انهن ٺاهيو هو.

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ فَغُلِبُوْا

پوءِ ثابت ٿيو حق ۽ رد ٿيو جيڪو اهي ڪن پيا. پوءِ هارايائون

هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوْا صٰغِرِيْنَ ﴿۱۱۹﴾ وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿۱۲۰﴾

اتي ئي ۽ موٽيا خوار ٿي. ۽ ڪري پيا جادوگر سجدي ۾.

قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲۱﴾ رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾

چيائون ايمان آندوسون رب العالمين تي. جو رب آهي موسىٰ ۽ هارون جو.

قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّ هٰذَا

چيو فرعون مڃيو ٿا توهان ان کي اڳي جو آءٌ اجازت ڏيان اوهان کي، بيشڪ هي

لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِي الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ اَهْلَهَا

ڏوکو آهي جو ڏنو اٿو شهر ۾ جئن ڪيدو ان مان شهروارن کي،

فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۲۳﴾ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ

سو اجهو جا ٿندؤ. مان ضرور وڍيندم توهان جا هٿ ۽ توهان جا پير

مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۱۲۴﴾ قَالُوْٓا

ابتڙ پوءِ ڦاهي ڏيندم توهان سڀني کي. چيائون

اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿۱۲۵﴾ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ

اسان پنهنجي رب ڏانهن وڃڻا آهيون. ۽ تون ڏکوير ٿو وٺين اسان کان جو

اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا

ايمان آندوسون پنهنجي رب جي نشانين تي جڏهن آيون اسان وٽ. اي رب اسان جا پرٿ اسان تي صبر

ع ١٤ ١٨ ٤ وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِيْنَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ
۽ مارا اسان کي مسلمان ڪري. ۽ چيو سردارن قوم فرعون جي
اَتَذَرُ مُوْسٰى وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَ
ڇا تون ڇڏين تو موسىٰ کي ۽ سندس ماڻهن کي ته ڦيل وگوڙ وجهن ملڪ ۾ ۽
يَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ ؕ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْيٖ
ڦٽو ڪن توکي ۽ تنهجي بتن کي. چيائين هينئر قتل ڪنداسون انهن جا پٽ ۽ جيئريون ڇڏينداسون
نِسَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قٰهِرُوْنَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ
انهن جون ڌيئون، ۽ اسين انهن تي آڪرا آهيون. چيو موسىٰ پنهنجي قوم کي
اسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَاصْبِرُوْا ۚ اِنَّ الْاَرْضَ لِلّٰهِ ۙ يُوْرِثُهَا
مدد گهرو الله کان ۽ صبر ڪريو، بيشڪ ڌرتي الله جي آهي وارث ڪري ان جو
مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿١٢٨﴾
جنهن کي گهري پنهنجي ٻانهن مان، ۽ پڇاڙي آهي پرهيزگارن جي.
قَالُوْآ اُوْذِيْنَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَاْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا
چيائون آزارسنا سون هن کان اڳ جو آئين تون اسان وٽ ۽ هن کان پوءِ به
جِئْتَنَا ؕ قَالَ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَ
جو آئين اسان وٽ، چيائين سگهوئي رب توهان جو تباهه ڪندو توهان جي دشمن کي ۽
يَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٩﴾ ع ١٥ ٣ ٥
مالڪ بنائيندو توهان کي ملڪ جو پوءِ ڏسندو ته ڪيئن ٿا ڪم ڪريو.

وَلَقَدْ اَخَذْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِيْنَ وَ نَقْصٍ
۽ برابر پڪڙيوسون فرعون وارن کي ڏڪار سان ۽ نقصان سان
مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٣٠﴾ فَاِذَا جَآءَتْهُمُ
ميون ۾ ته من اهي نصيحت وٺن . پوءِ جڏهن آئي انهن وٽ
الْحَسَنَةُ قَالُوْا لَنَا هٰذِهٖ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ
چڱائي چيائون هي اسان جو ڀاڱو آهي، ۽ جيڪڏهن پهتي انهن کي بُرائي
يَّطَّيَّرُوْا بِمُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗ ۗ اَلَآ اِنَّمَا طٰٓئِرُهُمْ
ته نياڳ چوَن پيا موسىٰ ۽ انجي سنگت جو، خبردار سڳو نياڳ انهن جو ئي آهي
عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوْا
الله وٽ پر گهڻا انهن جا نه ٿا سمجهن . ۽ چيائون
مَهْمَا تَاْتِنَا بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا ۙ فَمَا نَحْنُ
جيڪا به آڻيندين اسان وٽ ڪا نشاني جيئن جادو ڪرين اسان تي ان سان پوءِ به اسان
لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٢﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوْفَانَ وَالْجَرَادَ
توکي نه مڃيندا سون. پوءِ لاٿوسون انهن تي طوفان ۽ ماڪڙ
وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ اٰيٰتٍ مُّفَصَّلٰتٍ ۫ قف
۽ جوئون ۽ ڏيڏر ۽ رت، نشانيون جُدا جُدا.
فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ
پوءِ به وڏائي ڪندا رهيا ۽ هئا ماڻهو ڏوهاري . ۽ جڏهن پيو پيو

عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوْا يٰمُوْسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ
انهن تي عذاب تڏهن پيا اي موسىٰ دعا گهُر اسان لاءِ پنهنجي رب کان جيئن بولي اٿس

عِنْدَكَ ۚ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ
توسان، جيڪڏهن تون لاهي وٺين اسان کان عذاب ته ضرور ايمان آڻينداسون توتي

وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿۱۳۴﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا
۽ ضرور ڇڏينداسون توسان گڏ بني اسرائيل کي. پوءِ جڏهن لاٿوسون

عَنْهُمُ الرِّجْزَ اِلٰٓى اَجَلٍ هُمْ بٰلِغُوْهُ اِذَا هُمْ
انهن کان عذاب ڪجهه وقت تائين جو اهي ان کي پهچندڙ هئا ته پوءِ انهن

يَنْكُثُوْنَ ﴿۱۳۵﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ فِى الْيَمِّ
انجام پنهنجي ڇڏيو. پوءِ بدلو ورتوسون انهن کان، ۽ ٻوڙيوسون کين پاڻيءَ ۾

بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿۱۳۶﴾ وَ
جو اهي ڪوڙ ڪندا هئا اسان جي آيتن کي ۽ هئا انهن کان غفلت ڪندڙ. ۽

اَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِيْنَ كَانُوْا يُسْتَضْعَفُوْنَ مَشَارِقَ
مالڪ بڻايوسون انهيءَ قوم کي جي ڪمزور ڪيا ويا هئا اوڀرندن

الْاَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ۭ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ
ان ملڪ جي ۽ الهندن ۾ جن ۾ اسان برڪت رکي هئي، ۽ پورو ٿيو وعدو

رَبِّكَ الْحُسْنٰى عَلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ڏ بِمَا صَبَرُوْا
تنهنجي رب جو سهڻو بني اسرائيل تي، جو صبر ڪيائون،

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا

۽ اسان ويران ڪيوانڪي جيڪي ناهيندو هو فرعون ۽ ان جي قوم ۽ جيڪي

يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾ وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَآءِيلَ الْبَحْرَ

ڇتيون ناهيندا هئا. ۽ اُڪاريوسون بني اسرائيل کي درياءَ کان

فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا

پوءِ آيا اهڙي قوم تي جو اهي پوڄين پيا ٻُتن پنهنجن کي، چيائون

يٰمُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ

او موسىٰ ناهه اسان لاءِ به خدا جئن انهن جا آهن خدا، چيائين توهان

قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هٰؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَا هُمْ فِيهِ

ماڻهو بي عقل آهيو. بيشڪ اهي ماڻهو برباد ٿيڻ واري طريقي تي آهن

وَبٰطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ اللّٰهِ أَبْغِيكُمْ

۽ ڪوڙو آهي جيڪو عمل ٿا ڪن. چيائين ڇا الله کان سواءِ ګوليان توهان لاءِ

إِلٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَنْجَيْنٰكُمْ

ٻيو خدا حالانڪ انهيءَ توهان کي ڀلارو ڪيو جهان وارن تي. ۽ جڏهن ڇڏايوسون توهان کي

مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ الْعَذَابِ

فرعون وارن کان جو اهي ڏيندا هئا توهان کي بُڇڙو عذاب،

يُقَتِّلُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ وَفِي

ڪُهندا هئا توهان جي پُٽن کي ۽ جيئرو ڪندا هئا توهان جي ڌيئن کي ۽ انهي

ع ١٦ ١٢ ٦

ذٰلِكُمْ بَلَاۗءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿١٤١﴾ وَوٰعَدْنَا

ڇڏائڻ ۾ احسان اٿو توهان جي رب جو وڏو. ۽ وعدو ڪيوسون

مُوْسٰى ثَلٰثِيْنَ لَيْلَةً وَّاَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ

موسیٰ سان ٽيهن راتين جو ۽ پورو ڪيوسون انهن کي ڏهن سان پوءِ پورو ٿيو

مِيْقَاتُ رَبِّهٖۤ اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوْسٰى

وعدي جو وقت سندس رب جو چاليهه راتيون، ۽ چيو موسیٰ

لِاَخِيْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِيْ فِيْ قَوْمِيْ وَاَصْلِحْ وَلَا

پنهنجي ڀاءُ هارون کي پٺيان سنڀال منهنجي قوم کي ۽ سڌارو آڻ ۽ نه

تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَاۗءَ مُوْسٰى

وٺجانءِ رستو فساد ڪندڙن جو. ۽ جڏهن آيو موسیٰ

لِمِيْقَاتِنَا وَكَلَّمَهٗ رَبُّهٗ ۙ قَالَ رَبِّ اَرِنِيْۤ اَنْظُرْ اِلَيْكَ ؕ

اسان جي وعدي تي ۽ ڳالهايو ان سان سندس رب چيائين منهنجا رب! ڏيکار پنهنجو پاڻ تہ ڏسان توڏانهن،

قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ

فرمايائين هرگز نہ ڏسي سگهندين مونکي پر نظر ڪر جبل ڏانهن پوءِ جيڪڏهن

اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ تَرٰىنِيْ ۚ فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ

اهو بيٺو پنهنجي جاءِ تي تہ تون به ڏسندين مونکي، پوءِ جڏهن ڏيکاري ڏني انجي رب

لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ مُوْسٰى صَعِقًا ۚ فَلَمَّاۤ

جبل کي تہ ڪيائين انکي پورا پورا ۽ ڪري پيو موسیٰ بيهوش ٿي، پوءِ جڏهن

اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَ اَنَا اَوَّلُ

هوشيار ٿيو چيائين تون پاڪ آهين آءٌ رجوع ٿيس تو ڏانهن ۽ آءٌ پهريون

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٤٣﴾ قَالَ يٰمُوْسٰۤى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى

مڃيندڙ آهيان. چيائين اي موسىٰ مون چونڊيو آهي توکي

النَّاسِ بِرِسٰلٰتِىْ وَ بِكَلَامِىْ ۖ فَخُذْ مَاۤ اٰتَيْتُكَ وَ كُنْ

ماڻهن تي پنهنجي پيغامن سان ۽ پنهنجي ڳالهائڻ سان، پوءِ وٺ جيڪي ڏنم توکي ۽ ٿيءُ

مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٤﴾ وَ كَتَبْنَا لَهٗ فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ

شڪر گذارن مان. ۽ لکي سون انهي لاءِ ڦرهين ۾

كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَّ تَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا

هر قسم جي نصيحت ۽ کليل بيان هر شيءِ جو، پوءِ وٺ انهن کي

بِقُوَّةٍ وَّ اْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا بِاَحْسَنِهَا ۗ سَاُورِيْكُمْ

مضبوطي سان ۽ حڪم ڪر پنهنجي قوم کي ته وٺن انهن جي سُهڻين ڳالهين کي، جلد ڏيکاريندم توهانکي

دَارَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿١٤٥﴾ سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيٰتِىَ الَّذِيْنَ

گهر ڏوهارين جو. آءٌ ڦيري ڇڏيندس پنهنجين آيتن کان انهن کي جيڪي

يَتَكَبَّرُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ وَ اِنْ يَّرَوْا

وڏائي ڪن ڌرتي تي ناحق، ۽ جيڪڏهن ڏسندا

كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ وَ اِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ

هر نشاني تڏهن ايمان آڻيندا ان تي، ۽ جيڪڏهن ڏسندا رستو

الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الْغَيِّ
هدايت جي ته نه وٺندا ان کي رستو ڪري، ۽ جيڪڏهن ڏسندا رستو گمراهيءَ جو

يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا
بڻائيندا ان کي رستو، اهو هن ڪري جو ڪوڙ ڪيو اٿن اسان جي آيتن کي ۽ هئا

عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿١٤٦﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَاۗءِ
انهن کان بي خبر. ۽ جن ڪوڙ ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ ملاقات

الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۭ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا
آخرت جي کي اڪارت ٿيا عمل انهن جا، رڳو بدلو ڏنا ويندا جيڪي

ع ١٧ ٦ ٧ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْ بَعْدِهٖ
عمل ڪيائون. ۽ ناهيو موسىٰ جي قوم انهيءَ کان پوءِ

مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ۭ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ
پنهنجن ڳهڻ مان گابو بوتو جنهن کي هئي رنڀ، ڇا نه ڏٺائون ته اهو

لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا
ڪونه ٿيو ڳالهائي انهن سان ۽ نه ٿي ڪي هدايت ٿيو ڪري ين رستي جي، بڻايائون ان کي (خدا) ۽ هئا

ظٰلِمِيْنَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا سُقِطَ فِيْٓ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ
ظالم. ۽ جڏهن ويئي انهن جي هٿن کان ۽ ڏٺائون پاڻ کي

قَدْ ضَلُّوْا ۙ قَالُوْا لَىِٕنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْلَنَا
گمراهه، چيائون جيڪڏهن نه رحم ڪيو اسان تي اسان جي رب ۽ نه بخشيائين

Al- Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿١٤٩﴾ وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى

تہ ضرور ٿينداسون نقصان وارن مان. ۽ جڏهن موٽيو موسىٰ پنهنجي

قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِىْ

قوم ڏانهن ڪاوڙيل افسوس ڪندڙ، چيائين تمام بڇڙي ڪئي اٿو پوئواري منهنجي

مِنْۢ بَعْدِىْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ

مون کان پوءِ، ڇا اڳرائي ڪئي توهان پنهنجي رب جي حڪم کان، ۽ اُڇلايائين ڦرهيون

اُڇلايائين الواح

وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗۤ اِلَيْهِ ؕ قَالَ ابْنَ اُمَّ

۽ ورتائين وارن کان پنهنجي ڀاءُ کي، ڇڪيس پيو پاڻ ڏانهن، چيو هارون امڙ جا پٽ

اِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُوْنِىْ وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنَنِىْ ۖ فَلَا

بيشڪ ماڻهن ڪمزور ڄاتو مون کي ۽ مارڻ تي هئا مون کي، سو نہ

تُشْمِتْ بِىَ الْاَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِىْ مَعَ الْقَوْمِ

کِلاءِ مون تي دشمن ۽ نہ ڳڻ مون کي ماڻهن

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِىْ وَلِاَخِىْ وَاَدْخِلْنَا

مشرڪن سان. چيو موسىٰ رب منهنجا بخش مونکي ۽ منهنجي ڀاءُ کي ۽ داخل ڪر اسان کي

ع ١٨/٤ ٨

فِىْ رَحْمَتِكَ ۖ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿١٥١﴾ اِنَّ

پنهنجي رحمت ۾ ۽ تون ئي سڀ کان وڌيڪ ٻاجهارو آهين. بيشڪ

الَّذِيْنَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ

جن ماڻهن ٺاهيو هو ڳابي کي پهچندو انهن کي غضب

مِّنْ رَّبِّهِمْ وَ ذِلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَ كَذٰلِكَ

سندن رب جو ۽ ذلت دنيا جي حياتيءَ ۾ ۽ اهڙي طرح

نَجْزِي الْمُفْتَرِيْنَ ﴿۱۵۲﴾ وَ الَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ ثُمَّ

سزا ڏيندا آهيون ڪوڙ ٺاهيندڙن کي. ۽ جن ڪم ڪيا بُڇڙا پوءِ

تَابُوْا مِنْ بَعْدِهَا وَ اٰمَنُوْۤا ؗ اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا

توبه ڪيائون ان کان بعد ۽ ايمان آندائون ته رب تنهنجو ان کان پوءِ

لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۵۳﴾ وَ لَمَّا سَكَتَ عَنْ مُّوْسَى

بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جڏهن لٿو موسىٰ کان

الْغَضَبُ اَخَذَ الْاَلْوَاحَ ۚۖ وَ فِي نُسْخَتِهَا هُدًى

غُصو ته کنيائين ڦرهيون، ۽ انهن جي لکيٽ ۾ هدايت

وَّ رَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُوْنَ ﴿۱۵۴﴾ وَ

۽ رحمت انهن لاءِ جيڪي پنهنجي رب کان ڏجن پيا. ۽

اخْتَارَ مُوْسٰى قَوْمَهٗ سَبْعِيْنَ رَجُلًا لِّمِيْقَاتِنَا ۚ

چونڊيا موسىٰ پنهنجي قوم جا سَتر ماڻهو اسان جي وعدي لاءِ

فَلَمَّاۤ اَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ

پوءِ جڏهن ورتو انهن کي زلزلي چيائين منهنجا رب جيڪڏهن گهرين ها

اَهْلَكْتَهُمْ مِّنْ قَبْلُ وَ اِيَّايَ ؕ اَتُهْلِكُنَا بِمَا

ته مارين ها انهن کي هن کان اڳ ۽ مون کي به، ڇا تون مارين ٿو اسان کي ان ڪري

فَعَلَ السُّفَهَآءُ مِنَّا ۚ اِنْ هِىَ اِلَّا فِتْنَتُكَ ۗ تُضِلُّ
جو ڪيو بيوقوفن اسان جي، اهو ڪو امتحان آهي تنهنجو، گمراهه ڪرين

بِهَا مَنْ تَشَآءُ وَتَهْدِىْ مَنْ تَشَآءُ ۗ اَنْتَ وَلِيُّنَا
انهي سان جنهنکي چاهين ۽ هدايت ڪرين جنهنکي گهرين، تون آهين اسانجو مالڪ

فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الْغٰفِرِيْنَ ﴿١٥٥﴾ وَ
پوءِ بخش اسانکي ۽ ٻاجهه ڪر اسان تي ۽ تون ڀلو بخشيندڙ آهين. ۽

اكْتُبْ لَنَا فِىْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِى الْاٰخِرَةِ
لک اسان لاءِ هن دنيا ۾ ڀلائي ۽ آخرت ۾

اِنَّا هُدْنَآ اِلَيْكَ ۗ قَالَ عَذَابِىْٓ اُصِيْبُ بِهٖ مَنْ
بيشڪ اسان موٽيا آهيون تو ڏانهن، چيائين عذاب پنهنجو وجهندو آهيان جنهن تي

اَشَآءُ ۚ وَرَحْمَتِىْ وَسِعَتْ كُلَّ شَىْءٍ ۗ فَسَاَكْتُبُهَا
گهران، ۽ رحمت منهنجي شامل آهي هر شيءِ تي، پوءِ اها لکندس

لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيْنَ هُمْ
انهن لاءِ جيڪي ڊڄندا ۽ ڏيندا زڪوات ۽ جيڪي اهي

بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٦﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ
اسانجي آيتن تي ايمان آڻيندا. اُهي جيڪي پيروي ڪندا انهي رسول

النَّبِىَّ الْاُمِّىَّ الَّذِىْ يَجِدُوْنَهٗ مَكْتُوْبًا عِنْدَهُمْ
نبيءَ، مڪي واري جي جنهن کي لهن ٿا لکيل پاڻ وٽ

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ

توريت ۽ انجيل ۾ اهو حڪم ڪندو انهن کي چڱن ڪمن جو

وَيَنْهٰىهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَ

۽ جهليندو انهن کي بڇڙاين کان ۽ حلال ڪندو انهن لاءِ پاڪ شيون ۽

يُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ

حرام ڪندو انهن لاءِ پليت شيون ۽ لاهيندو انهن کان بار انهن جا

وَالْاَغْلٰلَ الَّتِيْ كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۭ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ

۽ اهي ڳٽ جيڪي انهن تي آهن، پوءِ جن ايمان آندو ان تي

وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ

۽ سات ڏنائون ان جو ۽ مدد ڪيائون ان جي ۽ تابع ٿيا ان نور جا جيڪو لاٿو ويو 157

مَعَهٗٓ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۱۵۷﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ

انهيءَ سان گڏ اهي ئي ڪامياب آهن. چؤ اي انسانو!

اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعَا ۨ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ

بيشڪ آءٌ رسول آهيان الله جو توهان سڀني ڏانهن جنهن جي حڪومت آهي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ

آسمانن ۽ زمين ۾، ڪانهي بندگي انهيءَ کانسواءِ اهو جياري ٿو ۽ ماري ٿو

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذِيْ يُؤْمِنُ

پوءِ ايمان آڻيو الله تي ۽ ان جي موڪليل نبيءَ اُمي تي جو اهو ايمان رکي ٿو

بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٨﴾ وَ

الله ۽ ان جي حُڪمن تي ۽ اوهين تابع ٿيو انھيءَ جا جيئن هدايت وٺو. ۽

مِنْ قَوْمِ مُوْسٰٓى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ

موسىٰ جي قوم مان ڪي ماڻهو هدايت ڪن ٿا حق جي ۽ ان موجب

يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥٩﴾ وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا

عدالت ڪن ٿا ۽ جدا ڪيوسون انھن کي ٻارهن قبيلن ۾

اُمَمًا ؕ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اِذِ اسْتَسْقٰىهُ قَوْمُهٗٓ

جماعتون ڪري، ۽ حڪم ڪيوسون موسىٰ کي جڏهن گهريو پاڻي ان کان سندس قوم

اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ۚ فَانْۢبَجَسَتْ مِنْهُ

ته ڏک هڻ لٺ پنهنجي سان پاهڻ کي، پوءِ ڦٽي نڪتا ان مان

اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ

ٻارهن چشما، سڃاڻي ورتو هر قبيلي پنهنجي پيچ کي

وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ

۽ ڇانو ڪئي سون انهن تي ڪڪر جي ۽ اسان لاٿو انهن تي مَنّ

وَالسَّلْوٰى ؕ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُوْنَا

۽ سلوىٰ، کائو پاڪ شيون جيڪا روزي ڏني سون توهانکي، ۽ نه ڪَسُ لاتائون اسانکي

وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦٠﴾ وَاِذْ قِيْلَ لَهُمُ

پر پنهنجو پاڻ کي ڪَسُ لاتائون. ۽ جڏهن حُڪم ٿيو انھنکي

اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
ته رهو هن شهر ۾ ۽ کائو ان مان جتان وڻيو

وَقُوْلُوْا حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ
۽ چئو بخش اسان کي ۽ داخل ٿيو دروازي کان سجدو ڪندي ته بخشينداسون توهانکي

خَطِيْٓـٰٔتِكُمْ ؕ سَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۶۱﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ
گناه توهان جا، اجهو وڌائينداسون چڱائي ڪندڙن کي. پوءِ بدلايو انهن

ظَلَمُوْا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا
جن ظلم ڪيو انهن مان لفظ ٻيو ان کان سواءِ جو کين چيو ويو پوءِ موڪليوسون

عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۲﴾ ع
انهن تي عذاب آسمان کان انهيءَ ڪري جو ظلم ڪندا هئا.

وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ ۘ
۽ پڇ انهن کان ان ڳوٺ جي خبر جو هئو ڪناري درياءَ جي تي،

اِذْ يَعْدُوْنَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيْهِمْ حِيْتَانُهُمْ
جڏهن زيادتي پيا ڪن ڇنڇر ۾ جڏهن اچن پيون انهن وٽ مڇيون انهن جون

يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَّيَوْمَ لَا يَسْبِتُوْنَ ۙ لَا تَاْتِيْهِمْ ۛ ج
ڏينهن ڇنڇر تي ترنديون ۽ جي ڏينهن ڇنڇر نه هجين ته ڪونه پيون اچن انهن وٽ

كَذٰلِكَ ۛ ج نَبْلُوْهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۱۶۳﴾ وَاِذْ
اهڙي طرح، آزمايون پيا انهن کي جو اهي بي فرماني ڪندا هئا. ۽ جنهن وقت

ع ۵ / ۱۰

النصف ع عند المتأخرين ۱۲

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

قَالَتْ اُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ قَوْمَا ۙ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ

چيو هڪ جماعت انهن مان ڇو ٿا سمجهايو اهڙن ماڻهن کي جن کي الله هلاڪ ڪندو

اَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ قَالُوْا مَعْذِرَةً اِلٰى

يا ڏيندڙ عذاب سخت، چيائون ٻاهر لاهڻ لاءِ

رَبِّكُمْ وَ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا

توهان جي رب وٽ ۽ متان اهي ڊڄن. پوءِ جڏهن وساريائون اهو جو سمجهايو ويو

بِهٖۤ اَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوْٓءِ وَ اَخَذْنَا

انهن کي ته اسان بچايو انهن کي جيڪي روڪين پيا بڇڙائيءَ کان ۽ پڪڙيوسون

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا بِعَذَابٍۭ بَـِٔيْسٍۭ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٥﴾

انهن کي جن ظلم ڪيو، عذاب خوفناڪ سان جو نافرماني ڪندا هئا.

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَّا نُهُوْا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا

پوءِ جڏهن وڌي ويا ان ڪم ۾ جنهن کان جهليا ويا چيوسون انهن کي ته ٿيو

قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ﴿١٦٦﴾ وَ اِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ

بولا خوار. ۽ ياد ڪر جڏهن اطلاع ڪيو تنهنجي رب ته ضرور موڪليندو

عَلَيْهِمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَّسُوْمُهُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ؕ

انهن تي ڏيهن قيامت تائين اهڙو ماڻهو جو ڏيندو انهن کي بڇڙو عذاب.

اِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيْعُ الْعِقَابِ ۚۖ وَ اِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٦٧﴾

بيشڪ تنهنجو رب جلد عذاب ڏيندڙ آهي، ۽ بيشڪ اهو غفور رحيم آهي.

وَقَطَّعْنٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اُمَمًا ۚ مِنْهُمُ الصّٰلِحُوْنَ

۽ جدا ڪيوسون انهن کي ملڪ ۾ ٽولا ٽولا ڪري، ڪي انهن مان چڱا هئا

وَمِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ ۫ وَبَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ

۽ ڪي انهن مان ٻيءَ طرح ۽ آزمايوسون انهن کي سُکن ۽ ڏکن سان

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ

مَنَ اهي موٽي پون. پوءِ آيا انهن کان بعد برا پونير

وَّرِثُوا الْكِتٰبَ يَاْخُذُوْنَ عَرَضَ هٰذَا الْاَدْنٰى وَ

جي وارث ٿيا ڪتاب جا وٺن پيا سروگ هن دنيا جو ۽

يَقُوْلُوْنَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَاِنْ يَّاْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهٗ

چون پيا ته اسان کي بخشيو ويندو، ۽ جيڪڏهن ايندو هو انهن وٽ مال ان جهڙو

يَاْخُذُوْهُ ۗ اَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّيْثَاقُ الْكِتٰبِ اَنْ

ته وٺندا هئا انهن کي، ڇا نه ورتو ويو انهن کان وعدو ڪتاب جو ته

لَّا يَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوْا مَا فِيْهِ ۗ وَ

نه ڳالهائين الله تي ڪجهه به سچ کان سواءِ ۽ پڙهيائون جيڪي ان ۾ هئو، ۽

الدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٦٩﴾

گهر آخرت جو بهتر آهي پرهيزگارن لاءِ، ڇا پوءِ توهان نٿا سمجهو؟

وَالَّذِيْنَ يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۗ اِنَّا

۽ جيڪي مضبوط وٺن ٿا ڪتاب کي ۽ قائم ڪيائون نماز، ته اسان

لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾ وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ

نہ وڃائينداسون اجورو چڱائي آڻيندڙن جو. ۽ جنهن وقت کنيوسون جبل

فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ ج

انهن جي مٿان ڄڻ ته اهو ڇٽي هو ۽ سمجهيائون ته اهو ڪرندڙ آهي مٿان انهن،

خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ

جهليو وٺو جيڪو ڏنوسون توهان کي مضبوطي سان ۽ ياد ڪريو جيڪي ان ۾ آهي جيئن اوهين

تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾ ع وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ

پرهيزگار ٿيو. ۽ جڏهن ورتو تنهنجي رب بني آدم کان سندن

ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ ج

پٺين مان انهن جي اولاد کي ۽ اقرار ورتائين انهن کان سندن سرن تي،

أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ط قَالُوا بَلَىٰ ج شَهِدْنَا ج أَنْ تَقُولُوا

ته ڇا نه آهيان مان توهان جو رب، چيائون هائو، اسان اقرار ڪيوسون، متان چئو

يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾ لا أَوْ

قيامت ڏينهن ته اسان هئاسون ان کان بي خبر. يا

تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً

چئو ته رڳو شرڪ ڪيو هئو اسان جي ابن ڏاڏن اڳي کان ۽ اسين آهيون اولاد

مِنْ بَعْدِهِمْ ج أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾

انهن کان پوءِ جي، ڇا پوءِ تون تباهه ڪندين اسان کي انهي جو ڪيو گمراهن.

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿١٧٤﴾
۽ اهڙي طرح صاف پڌايون ٿا آيتون ته جيئن اهي موٽي پون.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِيْٓ اٰتَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا
۽ پڙهه انهن تي خبر ان شخص جي ڏنيون سي جنهن کي پنهنجون آيتون پوءِ سرڪي ويو انهن کان

فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ
پوءِ پٺيان پيس شيطان نيٺ ٿيو گمراهن مان. ۽ جيڪڏهن

بلعم باعوره

ابن باعوره

شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗٓ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ
گهرون ها ته مٿي ڪريون ها ان کي انهن آيتن سان پر اهو جهڪي پيو زمين ڏانهن

وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ الْكَلْبِ ۚ اِنْ تَحْمِلْ
۽ پٺيان لڳو پنهنجي خواهش جي، پوءِ ان جو مثال ٿيو ڪتي جهڙو جيڪڏهن بار رکندين

عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ۭ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ
ان تي ته سهڪندو يا ڇڏي ڏيندينس ته به سهڪندو اهو آهي مثال ان قوم جو

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ
جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي، پوءِ بڌاءِ اهي احوال

لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿١٧٦﴾ سَاۗءَ مَثَلَا ۨ الْقَوْمُ الَّذِيْنَ
ته جيئن اهي ڌيان ڪن. بڇڙو مثال آهي ان قوم جو جن

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاَنْفُسَهُمْ كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿١٧٧﴾ مَنْ
ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي ۽ اهي پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. جنهن کي

يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِيْ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَاُولٰٓئِكَ
هدايت ڪري الله پوءِ اهو هدايت وارو آهي، ۽ جنهنکي گمراه ڪري پوءِ اهي
هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۷۸﴾ وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيْرًا مِّنَ
ئي نقصان وارا آهن. ۽ اسان پيدا ڪيا آهن دوزخ لاءِ گهڻيئي
الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوْبٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ بِهَا ۫ وَ
جن ۽ ماڻهو انهنکي دليون آهن نه ته سمجهن انهن سان ۽
لَهُمْ اَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُوْنَ بِهَا ۫ وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَّا
انهنکي اکيون آهن نه ته ڏسن انهن سان، ۽ انهنکي ڪن آهن نه
يَسْمَعُوْنَ بِهَا ۭ اُولٰٓئِكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ ۭ
ته ٻڌن انهن سان، اهي جانورن جهڙا آهن پر اهي وڌيڪ گمراه ۰
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ﴿۱۷۹﴾ وَلِلّٰهِ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى
اهي ئي بي خبر آهن. ۽ الله جا آهن سڀ نالا سهڻا
فَادْعُوْهُ بِهَا ۪ وَذَرُوا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اَسْمَآئِهٖ ۭ
پوءِ پڪاريو ان کي انهن سان ۽ ڇڏيو انهنکي جيڪي ڦيرائين ٿا سندس نالن کي،
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۸۰﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ
هي سزا ڏنا ويندا پنهنجي ڪئي جي. ۽ انهن مان جن کي پيدا ڪيو سون
ع ۲۲ ۱۰ ۱۲ اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿۱۸۱﴾ وَالَّذِيْنَ
هڪ جماعت آهي جيڪي رستو ڏيکارين ٿا حق جو ۽ ان پٽاندر عدالت ڪن ٿا. ۽ جن

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۲﴾

ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي هري هري وٺنداسون انهن کي اتان جو اهي پروڙ ئي نه پائي سگهن.

وَاُمْلِيْ لَهُمْ ۭ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿۱۸۳﴾ اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا

۽ آءٌ ڍر ڏيان ٿو انهن کي، بيشڪ منهنجي سِٽا سخت آهي. ڇا نه ڌيان ڪيائون

مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ

ته ناهي انهن جي صاحب کي ڪا چريائي، ٻيو اهو ڊيڄاريندڙ آهي

مُّبِيْنٌ ﴿۱۸۴﴾ اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَ

پڌرو. ۽ ڇا نه ڏٺائون بادشاهي آسمانن ۽

الْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۙ وَّاَنْ عَسٰٓى

زمين جي کي ۽ ان کي جا پيدا ڪئي الله هر شيءِ ۽ هيءُ ته شايد

اَنْ يَّكُوْنَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ ۚ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ

ٿيو هجي ويجهو موت انهن جو، پوءِ ڪهڙي ڳالهه تي

بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۸۵﴾ مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ

قرآن کانپوءِ ايمان آڻيندا. جنهن کي منجهائي الله ته ناهي ڪوئي راهه ڏيکاريندڙ

لَهٗ ۭ وَيَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿۱۸۶﴾ يَسْــَٔـلُوْنَكَ

ان کي ۽ ڇڏي ڏئي ٿو انهن کي سندن شرارت ۾ پيا آوارا ڦرن. پڇن ٿا توکان

عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ۭ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ

قيامت بابت ته ڪڏهن ايندو وقت ان جو، تون چؤ ته گو جاڻ ان جي منهنجي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

رَبِّيْ ۚ لَا يُجَلِّيْهَا لِوَقْتِهَآ اِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوٰتِ

رب وٽ آهي، ڪوئي نه کوليندو انکي سندس وقت تي مگر اهو، اها ڳري آهي
آسمانن

وَالْاَرْضِ ۚ لَا تَاْتِيْكُمْ اِلَّا بَغْتَةً ۚ يَسْـَٔلُوْنَكَ كَاَنَّكَ

۽ زمين ۾، نه ايندي توهان وٽ مگر اوچتوئي، اهي پڇن ٿا توکان ڄڻ تون

حَفِيٌّ عَنْهَا ۚ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ

تلاش ۾ آهين انجي، چؤ ته رڳو ڄاڻ انجي الله وٽ آهي
پر

اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۷﴾ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ

گهڻا ماڻهو نه ٿا سمجهن. چؤته نه آهيان مالڪ

لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ۚ وَلَوْ

پنهنجي نفعي جو ۽ نکي نقصان جو مگر جو گهري الله، ۽ جيڪڏهن

كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۚ وَمَا

مون ڄاڻان ها ڳجهه ته گهڻوئي گڏ ڪريان ها ڀلائي کي، ۽ نه

مَسَّنِيَ السُّوْٓءُ ۚ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ

پهچي ها مونکي ڪا تڪليف، رڳو آءٌ آهيان خوف ڏيڏائيندڙ ۽ خوشخبري ڏيندڙ ماڻهن کي

يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۱۸۸﴾ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ

جيڪي مڃوتي ڪن. اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان کي شخص هڪڙي مان

وَّجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ اِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰىهَا

۽ بڻايائين انهيءَ مان سندس زال جيئن آرام وٺي ان وٽ، پوءِ جڏهن ميلاپ ڪيائينس

وقف منزل
وقف لازم

ع ۲۳
۱۳

حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ اَثْقَلَتْ دَّعَوَا

تہ کنیائين حمل هلڪو پوءِ هلندي رهي انهيءَ سان، پوءِ جڏهن ڳوري ٿي تہ ٻنهي سڏيو

اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ مِنَ

الله پنهنجي رب کي تہ جي ڏيندين اسان کي سالم ٻار تہ هونداسين تہ ٿينداسون

الشّٰكِرِيْنَ (١٨٩) فَلَمَّآ اٰتٰهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ

شڪر ڪندڙن مان. پوءِ جڏهن ڏنائين انهن کي سالم ٻار تہ بڻايائون ان لاءِ ڀائيوار

فِيْمَآ اٰتٰهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ (١٩٠) اَيُشْرِكُوْنَ

ان ۾ جو بخشيائين انهن کي پوءِ مٿاهون آهي الله ان کان جنهن کي شريڪ ٿا ڪن. ڇا شريڪ ٿا ڪن

مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ (١٩١) ۚ وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

انهن کي جي نٿا پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽ اهي پاڻ پيدا ڪيل آهن. ۽ نہ ٿا ڪري سگهن

لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ (١٩٢) وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ

انهن جي مدد ۽ نڪي پنهنجي ئي مدد ٿا ڪن. ۽ جيڪڏهن تون سڏيندين انهن کي

اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ ؕ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ

سڌي رستي ڏانهن نہ ايندا توهان جي پويان، برابر آهي توهان تي سڏيو انهن کي

اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ (١٩٣) اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ

يا توهان چُپ رهو. بيشڪ جن کي سڏيو ٿا

دُوْنِ اللّٰهِ عِبَادٌ اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا

الله کان سواءِ ٻانها آهن توهان جهڙا پوءِ سڏيو انهن کي پل تہ ٻُڌن سڏ

لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۹۴﴾ اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ

توهان جو جيڪڏهن آهيو سچا. ڇا انهن کي پير آهن جو گهمن ٿا

بِهَآ ۡ اَمْ لَهُمْ اَيْدٍ يَّبْطِشُوْنَ بِهَآ ۡ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ

انهن سان يا انهن کي هٿ آهن جو پڪڙن ٿا انهن سان يا انهن کي اکيون آهن

يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ ۡ اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ؕ قُلِ

جو ڏسن ٿا انهن سان يا انهن کي ڪن آهن جو اهي ٻڌندا آهن انهن سان تون چئو

ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيْدُوْنِ فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿۱۹۵﴾

سڏيو پنهنجن شريڪن کي پوءِ رٿيو مڪر مون لاءِ پوءِ نه ڍر ڏيو مون کي.

اِنَّ وَلِيِّ َۧ اللّٰهُ الَّذِيْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى

بيشڪ منهنجو مددگار آهي الله جنهن نازل ڪيو ڪتاب کي ۽ اهو ئي مددگار آهي

الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۹۶﴾ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ

چڱن ماڻهن جو. ۽ اهي جن کي سڏيو ٿا انهي کان سواءِ

لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَكُمْ وَلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿۱۹۷﴾

نه ٿا ڪري سگهن مدد توهان جي ۽ نڪي پنهنجي ئي مدد ڪندا آهن.

وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا ؕ وَتَرٰىهُمْ

۽ جيڪڏهن سڏيندين انهن کي هدايت ڏانهن نڪين ٻڌندا ۽ ڏسين ٿو انهن کي

يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿۱۹۸﴾ خُذِ الْعَفْوَ

ته نهارين ٿا تو ڏانهن ۽ اهي ڏسندا ئي نه آهن. وٺ معاف ڪرڻ کي

وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِينَ ﴿١٩٩﴾

۽ حڪم ڪر چڱي ڪم جو ۽ منهن موڙ مورکن کان.

وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ

۽ جيڪڏهن ڪنهن ڪي توکي شيطان کان ڪو ڪتڪو ته وٺ پناهه

بِاللّٰهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا

الله جي، بيشڪ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي بيشڪ جيڪي پرهيزگار ٿيا جڏهن

مَسَّهُمْ طٰٓئِفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ

پهچي ٿو انهن کي چڪر شيطان جو ته هوشيار ٿين ٿا پوءِ ان وقت ۾ سنڌن

مُّبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخْوٰنُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ

اکيون کلي وينديون آهن ۽ انهن جا يار ڇڪن ٿا انهن کي گمراهي ڏانهن پوءِ

لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوا لَوْلَا

اهي ڪين ٿا گهٽائين. ۽ جڏهن تون آندي انهن وٽ ڪا آيت چون ٿا ڇو نه

اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحٰىٓ إِلَيَّ مِنْ

ٺاهي آڻين اها، چؤ آءٌ ته رڳو هلان پيو ان تي جو حڪم اچي ٿو مون ڏانهن

رَّبِّي هٰذَا بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ

منهنجي رب کان، هي آهن سمجهاڻيون توهان جي رب جون ۽ هدايت ۽ رحمت

لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوا

انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين. ۽ جڏهن پڙهبو وڃي قرآن ته ڪن لائي ٻڌو

لَهٗ وَ اَنۡصِتُوۡا لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ﴿۲۰۴﴾ وَ اذۡكُرۡ رَّبَّكَ

ان کي ۽ ماٺ ڪريو ته مَنَ مرهڃي وڃو ۔ ۽ ياد ڪر پنهنجي رب کي

فِیۡ نَفۡسِكَ تَضَرُّعًا وَّ خِیۡفَةً وَّ دُوۡنَ الۡجَهۡرِ

دل پنهنجي ۾ عاجزي ۽ خوف سان ۽ نه وڏي

مِنَ الۡقَوۡلِ بِالۡغُدُوِّ وَ الۡاٰصَالِ وَ لَا تَكُنۡ مِّنَ

واڪي صبح جو ۽ شام جو ۽ نه ٿيءُ

الۡغٰفِلِیۡنَ ﴿۲۰۵﴾ اِنَّ الَّذِیۡنَ عِنۡدَ رَبِّكَ لَا یَسۡتَكۡبِرُوۡنَ

غفلت وارن مان، بيشڪ جيڪي تنهنجي رب وٽ آهن اهي ذرا وڏائي ڪن

عَنۡ عِبَادَتِهٖ وَ یُسَبِّحُوۡنَهٗ وَ لَهٗ یَسۡجُدُوۡنَ ﴿۲۰۶﴾

سندس عبادت کان ۽ پاڪائي چون ٿا انهيءَ جي ۽ انهيءَ کي ئي سجدو ڪن ٿا.

٢٤ ع ١٨ ١٤

سُوۡرَةُ الۡاَنۡفَالِ مَدَنِیَّةٌ وَّ هِیَ خَمۡسٌ وَّ سَبۡعُوۡنَ اٰیَةً وَّ عَشۡرُ رُكُوۡعَاتٍ

سورة انفال مدني آهي ۽ اها پنجهتر آيتون ۽ ڏهه رڪوع آهي.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۝

شروع الله جي نالي سان جو ٻاجهارو مهربان آهي.

یَسۡـَٔلُوۡنَكَ عَنِ الۡاَنۡفَالِ ؕ قُلِ الۡاَنۡفَالُ لِلّٰهِ وَ الرَّسُوۡلِ ۚ

پڇن ٿا توکان مال غنيمت لاءِ، چؤ غنيمت جا مال الله ۽ رسول جا آهن

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ اَصۡلِحُوۡا ذَاتَ بَیۡنِكُمۡ ۪ وَ اَطِیۡعُوا اللّٰهَ

پوءِ ڊڄو الله کان ۽ سڌارو آڻيو پنهنجي وچ ۾ ۽ تابعداري ڪريو الله جا

وَرَسُوْلَهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ① اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ

۽ سندس رسول جا جيڪڏهن آهيو اوهان مؤمن . سڀڪو ايمان وارا

الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ

اهي آهن جو جڏهن ياد ڪجي ٿو الله کي ته ڏهلجي وڃن ٿيون دليون انهن جون ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون

عَلَيْهِمْ اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّعَلٰى رَبِّهِمْ

انهن تي سندس آيتون ته وڌائن ٿيون انهن جي ايمان کي ۽ اهي پنهنجي رب تي

يَتَوَكَّلُوْنَ ② الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ

ڀروسو ڪن . اهي قائم ڪن ٿا نماز کي ۽ اسان جي ڏني مان

يُنْفِقُوْنَ ③ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ

ڪجهه خرچ ڪن ٿا . اهي ئي مؤمن آهن سچا انهن لاءِ

دَرَجٰتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ④

مرتبا آهن سندن پروردگار وٽ ۽ بخشش ۽ روزي آبروءَ واري .

كَمَآ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ ۠ وَاِنَّ

جئن ڪڍيو توکي تنهنجي پالڻهار تنهنجي گهر مان حق خاطر ۽ يقينن

فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ ⑤ يُجَادِلُوْنَكَ فِى

هڪ جماعت مؤمنن مان راضي نه هئي . اهي بحث پيا ڪن توسان

الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَ

ان حق ۾ پڌرائي کان بعد جڻ ته هڪلجن پيا موت ڏانهن ۽

هُمْ يَنْظُرُوْنَ ۭ ﴿٦﴾ وَاِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ

آهي ڏسن پيا ۽ ياد ڪر جڏهن وعدو ڪيو توهان سان الله ٻن ٽولين مان هڪڙي ۽ جو

اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُوْنُ

تہ اها توهان لاءِ آهي ۽ اوهين چاهيو پيا تہ بنا هٿيارن واري ٽولي هجي

لَكُمْ وَيُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقْطَعَ

توهان لاءِ ۽ گهري پيو الله تہ مٽي ڪري حق کي پنهنجي قولن سان ۽ ڪپي

دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ۙ ﴿٧﴾ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ

پاڙ ڪافرن جي. جيئن ثابت رکي حق کي ۽ ناس ڪري باطل کي

وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۚ ﴿٨﴾ اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ

توڙي جو ناپسند ڪن ڏوهاري. ياد ڪريو جڏهن مدد گهرو پيا پنهنجي رب کان

فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ

پوءِ ورنايائين توهان کي تہ آءٌ مدد ڪندڙ آهيان توهان جي هزار ملائڪن سان

مُرْدِفِيْنَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ

هڪ ٻئي پٺيان ايندڙ. ۽ نہ بڻايو انهيءَ کي الله مگر خوشخبري ۽ جيئن قرار وٺن

بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ

انهيءَ سان دليون توهان جون، ۽ نہ ايندي مدد مگر الله جي طرفان. بيشڪ

اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿١٠﴾ اِذْ يُغَشِّيْكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً

الله زبردست آهي حڪمت وارو آهي. جنهن وقت وڌائين توهان تي اوجهرا ڪي قرار لاءِ

مِّنۡهُ وَ يُنَزِّلُ عَلَيۡكُمۡ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّيُطَهِّرَكُمۡ

پنهنجي طرفان ۽ لاٿائين توهان جي مٿان آسمان کان پاڻي جيئن پاڪ ڪري اوهان کي

بِهٖ وَ يُذۡهِبَ عَنۡكُمۡ رِجۡزَ الشَّيۡطٰنِ وَ لِيَرۡبِطَ عَلٰى

ان سان ۽ دفع ڪري اوهان کان وسوسو شيطان جو ۽ جيئن ڍاڍو ڪري

قُلُوۡبِكُمۡ وَ يُثَبِّتَ بِهِ الۡاَقۡدَامَؕ ﴿۱۱﴾ اِذۡ يُوۡحِىۡ

اوهان جي دلين کي ۽ ڄمائي رکي انهيءَ سان توهان جا پير. جنهن وقت وحي ڪيو

رَبُّكَ اِلَى الۡمَلٰۤـئِكَةِ اَنِّىۡ مَعَكُمۡ فَثَبِّتُوا الَّذِيۡنَ

تنهنجي رب ملائڪن ڏانهن ته آءٌ اوهان سان گڏ آهيان پوءِ همت ڏياريو انهن کي

اٰمَنُوۡا ؕ سَاُلۡقِىۡ فِىۡ قُلُوۡبِ الَّذِيۡنَ كَفَرُوا الرُّعۡبَ

جن ايمان آندو. اجهو وجهان ٿو دلين ۾ ڪافرن کي دهشت

فَاضۡرِبُوۡا فَوۡقَ الۡاَعۡنَاقِ وَاضۡرِبُوۡا مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٍ ؕ ﴿۱۲﴾

پوءِ ڌڪ هڻو ڪافرن جي ڪنڌن تي ۽ ڪٽيو انهن جو سنڌ سنڌ.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ ۚ وَمَنۡ يُّشَاقِقِ

اهو هن لاءِ ته انهن مخالفت ڪئي الله جي ۽ ان جي رسول جي ۽ جيڪو مخالفت ڪندو

اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيۡدُ الۡعِقَابِ ﴿۱۳﴾ ذٰلِكُمۡ

الله ۽ ان جي رسول جي پوءِ بيشڪ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي. اهو اٿوَ

فَذُوۡقُوۡهُ وَاَنَّ لِلۡكٰفِرِيۡنَ عَذَابَ النَّارِ ﴿۱۴﴾ يٰۤاَيُّهَا

پوءِ چکي ونواکي ۽ بيشڪ ڪافرن لاءِ آهي عذاب باهه جو. اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا زَحْفًا فَلَا
ايمان وارو جڏهن مقابلو ڪريو ڪافرن سان ميدان جنگ ۾ ته نه
تُوَلُّوْهُمُ الْاَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَنْ يُّوَلِّهِمْ يَوْمَىِٕذٍ دُبُرَهٗٓ اِلَّا
تيراڻي ڏيو انهنکي پٺيون . ۽ جيڪو ڦيري ڇڏيندو انهن کان تنهن ڏينهن پٺي ڏئي سواءِ
مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ بَآءَ
جنگي ڪارنامي ڏيکارڻ لاءِ يا گڏجڻ لاءِ ٽولي ۾ ته اهو موٽيو
بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ۭ وَبِئْسَ
الله جي ڏمر سان ۽ جاءِ انجي جهنم آهي ۽ اها بڇڙي آهي
الْمَصِيْرُ ﴿١٦﴾ فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۠ وَمَا
جاءِ موٽڻ جي. پوءِ نه قتل ڪيو هئو توهان انهنکي پر الله قتل ڪيو انهنکي ۽ نه
رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى ۚ وَلِيُبْلِيَ
ڇٽيو تو (انهنکي) جڏهن تو ڇٽيون هنيون پر الله ڇٽيو انهنکي ۽ جيئن ڪري
الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ بَلَاۗءً حَسَنًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١٧﴾
ايمان وارن تي پنهنجي طرفان مهرباني سهڻي، بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.
ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوْهِنُ كَيْدِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٨﴾ اِنْ
اهو اٿو ۽ الله ڪمزور ڪندڙ آهي رٿا ڪافرن جي. اي ڪافرو جي
تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَاۗءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ وَاِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ
پڇو ٿا سوڀ جو ته اچي آئي آهي اوهان وٽ اها سوڀ ۽ جي هٽي ويندؤ ته اهو

خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَإِن تَعُودُوا نَعُدْ ۚ وَلَن تُغْنِيَ عَنكُمْ

ڀلو آهي توهان لاءِ، ۽ جيڪڏهن موٽندؤ ته اسان به موٽنداسون ۽ هرگز ڪم نه ايندو توهان کي

فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ ۙ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

توهان جو لشڪر ڪجهه به توڙي جو گهڻو هجي ۽ يقينن الله گڏ آهي مومنن سان ،

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا

اي ايمان وارو! حيو مڃيو الله جو ۽ ان جي رسول جو ۽ نه

تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ

ڦيرايو ان کي ۽ توهان حڪم ٻڌو ٿا . ۽ نه ٿيو انهن وانگر جن

قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ

چيو ته ٻڌوسون حالانڪ اهي ڪو نه پيا ٻڌن . بيشڪ بڇڙا جانورن ۾

عِندَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾ وَ

الله وٽ آهن ٻوڙا گونگا اهي جيڪي نه ٿا سمجهن . ۽

لَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ

جيڪڏهن ڄاڻي ها الله انهن ۾ چڱائي ته ٻڌائي ها انهن کي، ۽ جيڪڏهن ٻڌائي به ها انهن کي

لَتَوَلَّوا وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

ته ڦري وڃن ها منهن موڙيندي . اي ايمان وارو!

اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ۖ وَ

مڃيو حڪم الله جو ۽ رسول جو جڏهن سڏي توهان کي ان لاءِ جنهن ۾ توهان جي حياتي آهي ، ۽

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ

چاڻو ته الله اوٽ آهي ماڻهوءَ سندس دل جي وچ ۾ ۽ ڄاڻو ته

إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ

انهيءَ ڏانهن ئي گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ بچو اهڙي فساد کان جو نه پهچندو رڳو انهن کي جن

ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

ظلم ڪيو توهان مان خاص ڪري، ۽ ڄاڻو ته الله سخت

الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾ وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ

عذاب ڪندڙ آهي. ۽ ياد ڪريو جڏهن توهان ٿورا هئا ڪمزور ڪيل

فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ

مڪي جي زمين ۾ ڊڄندا هيؤ ته متان جهٽي وڃن اوهان کي ماڻهو

فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

پوءِ آجهو ڏنائين اوهانکي ۽ طاقت ڏنائين توهانکي پنهنجي مدد سان ۽ روزي ڏنائين توهانکي سٺين شين مان

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا

ته جيئن شڪر ڪريو. اي ايمان وارو! نه ڪُپت ڪريو

اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

الله ۽ رسول سان ۽ نه ڪُپت ڪريو پنهنجن امانتن ۾ ۽ توهان ڄاڻو ٿا.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ

۽ يقين ڪريو ته بيشڪ توهان جو مال ۽ توهان جو عيال پرکا آهي ۽ بيشڪ الله

عِنْدَهٗۤ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۲۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تَتَّقُوا

وٽ ئي ثواب وڏو آهي . اي ايمان وارو جيڪڏهن ڊڄندؤ

اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَّيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ

الله کان ته ڪندو اوهان لاءِ چوٽڪارو ۽ دفع ڪندو توهان کان توهان جون برايون

وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۲۹﴾ وَاِذْ

۽ بخشيندو توهانکي، ۽ الله مهرباني وڏي وارو آهي. ۽ جڏهن

يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ

رٿ ٻڌايا ڪن تو لاءِ کافر ته قيد ڪن توکي يا قتل ڪن توکي يا

يُخْرِجُوْكَ ۗ وَيَمْكُرُوْنَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ ۗ وَاللّٰهُ خَيْرُ

نيڪالي ڏين توکي، ۽ رٿون ٻڌا رهيا هئا ۽ رٿ ڏاهي پيو الله، ۽ الله سڀ کان ڀلو

الْمٰكِرِيْنَ ﴿۳۰﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا قَالُوْا قَدْ

رٿيندڙ آهي. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن تي آيتون اسان جون چون ٿا ته

سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَاۤ ۙ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّاۤ

اسان ٻڌو سون جيڪڏهن اسان چاهيون ته چئي ٿا سگهون هن جهڙو، هي آهن رڳو

اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۳۱﴾ وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا

آکاڻيون اڳين جون. ۽ جڏهن چيائون اي الله جيڪڏهن آهي اهو

هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ

ئي حق تنهنجي طرفان ته وساءِ اسان تي پٿر

السَّمَآءِ اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۳۲﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ

آسمان کان يا آڻ اسان تي ڪو عذاب دردناڪ. ۽ نه آهي الله

لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيْهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ

عذاب ڪرڻ وارو انهن کي ۽ تون هجين انهن ۾، ۽ نه آهي الله عذاب ڪندڙ انهن کي

وَهُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ

۽ اهي معافي گهرندا هجن. ۽ ڇا اٿن جو عذاب نه ڪري انهن کي الله

وَهُمْ يَصُدُّوْنَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوْٓا

۽ اهي روڪين ٿا ڪعبة الله کان ۽ نه آهن اهي

اَوْلِيَآءَهٗ ۗ اِنْ اَوْلِيَآؤُهٗٓ اِلَّا الْمُتَّقُوْنَ وَلٰكِنَّ

وارث انهيءَ جا، رڳو وارث ان جا پرهيزگار آهن پر

اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۴﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ

گهڻا انهن جا نه ٿا ڄاڻن. ۽ رڳو آهي نماز انهن جي

الْبَيْتِ اِلَّا مُكَآءً وَّتَصْدِيَةً ۚ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا

ڪعبي وٽ سيٽيون ۽ تاڙيون، پوءِ چکو عذاب ڪي هن ڪري

كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿۳۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ

جو ڪفر ڪندا آهيو. بيشڪ ڪفر وارا خرچين ٿا پنهنجي ملڪيت

لِيَصُدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ فَسَيُنْفِقُوْنَهَا ثُمَّ تَكُوْنُ

جيئن روڪين الله جي راهه کان، پوءِ اجايو خرچ ڪندا رهندا پوءِ اهو ٿيندو

عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ

انهن لاءِ ارمان پوءِ اهي هارائيندا، ۽ اهي جن ڪفر ڪيو دوزخ ڏانهن

يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ

گڏ ڪيا ويندا - جيئن جدا ڪري الله پليت کي پاڪ کان ۽ رکي

الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ

پليت کي هڪ ٻئي تي پوءِ ڍير ڪري انهيءَ ساري کي پوءِ وجهي ان کي

فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوا ع ٤ ٩ ١٨

دوزخ ۾، اهي ئي ماڻهو نقصان وارا آهن. چؤ ڪافرن کي

إِن يَنتَهُوا يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِن يَعُودُوا فَقَدْ

جي بس ڪن ته ڪين معاف ڪيو ويندو جيڪي اڳي ٿي چڪو ۽ جيڪڏهن موٽندا ته پوءِ

مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ

ٿي گذريو آهي طريقو اڳين جو. ۽ توهان لڙائي ڪريو انهن سان جيستائين نه رهي

فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ انتَهَوْا

فساد ۽ ٿئي دين سارو الله لاءِ، پوءِ جيڪڏهن بس ڪري ويا

فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن تَوَلَّوْا

ته الله سندن عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن منهن موڙين

فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ ۚ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

پوءِ يقين ڪريو ته الله حمايتي آهي توهان جو، واهه جو حمايتي آهي ۽ واهه جو مددگار.

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَاَنَّ لِلّٰهِ

۽ ڄاڻو ته جنگ مان جو ڪٿيو اٿو ڪجهه به پوءِ الله لاءِ آهي

خُمُسَهٗ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

ان جو پنجون حصو ۽ رسول لاءِ ۽ مائٽي واري ۽ يتيمن

وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ

۽ غريبن ۽ مسافر لاءِ جيڪڏهن ايمان رکو ٿا

بِاللّٰهِ وَمَآ اَنْزَلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ

الله تي ۽ ان تي جيڪي نازل ڪيوسين پنهنجي ٻانهي تي فيصلي واري ڏينهن

يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۗ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤١﴾

جنهن ڏينهن ٽڪريا ٻئي لشڪر ۽ الله هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي.

اِذْ اَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ

جڏهن توهان هئا طرف ويجهي سان ۽ اُهي هئا طرف

الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ اَسْفَلَ مِنْكُمْ ۭ

پرئين سان ۽ قافلو هيٺ هئو توهان کان،

وَلَوْ تَوَاعَدْتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيْعٰدِ ۙ

۽ جيڪڏهن هڪ ٻئي سان وعدو ڪريو ها ته به اڳي پوءِ ٿي وڃو ها وعدي ۾،

وَلٰكِنْ لِّيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۙ

پر پورو ڪرڻو هئو الله کي اهو ڪم جو ٿئي ٿيل هئو،

لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَّيَحْيٰى مَنْ حَيَّ
جيئن مري ختم ٿئي ته مري پڌرائي سان ۽ بچي ڪو بچي ته بچي
عَنْ بَيِّنَةٍ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۴۲﴾ اِذْ يُرِيْكَهُمُ
پڌرائي سان، ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. جڏهن ڏيکاري پيو توکي اهي
اللّٰهُ فِيْ مَنَامِكَ قَلِيْلًا ۗ وَلَوْ اَرٰىكَهُمْ كَثِيْرًا لَّفَشِلْتُمْ
الله خواب ۾ ٿورا ڪري، ۽ جيڪڏهن ڏيکاري ها توکي اهي گهڻا ڪري ته سست ٿيو ها
وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ۗ اِنَّهٗ
۽ اختلاف ڪريو ها ڪم ڪرڻ ۾ پر الله بچاءُ ڪيو، بيشڪ اهو
عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۴۳﴾ وَاِذْ يُرِيْكُمُوْهُمْ اِذِ
ڄاڻندڙ آهي دلين جي رازن کي. ۽ ياد ڪر جڏهن ڏيکاريائين توهان کي اهي
الْتَقَيْتُمْ فِيْۤ اَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا وَّيُقَلِّلُكُمْ فِيْۤ اَعْيُنِهِمْ
مقابلي مهل توهان جي نظرن ۾ ٿورا ڪري ۽ توهان کي ٿورو ڪيائين انهن جي اکين ۾
لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۗ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
جيئن پورو ڪري الله اهو ڪم جو ڪرڻو هئو، ۽ الله ڏانهن ئي موٽايا وڃن ٿا
الْاُمُوْرُ ﴿۴۴﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً
سڀ ڪم. اي ايمان وارو! جڏهن سامهون ٿيو ڪنهن جٿي سان
فَاثْبُتُوْا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۴۵﴾
ته ڪاتي بيهو ۽ سنڀاليو الله کي گهڻو ته جيئن فتح پايو.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَنَازَعُوْا فَتَفْشَلُوْا وَ

۽ چيو مڃيو الله ۽ ان جي رسول جو ۽ اختلاف نہ ڪريو پوءِ سُست ٿيندؤ ۽

تَذْهَبَ رِيْحُكُمْ وَاصْبِرُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٤٦﴾ۚ

هلي ويندي توهان جي طاقت ۽ صبر ڪريو، بيشڪ الله ساٿ آهي صبروارن سان.

وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَّ

۽ نہ ٿيو انهن وانگر جيڪي نڪتا هئا پنهنجن گهرن مان آڪڙ ڪري ۽

رِئَآءَ النَّاسِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَ

ماڻهن جي ڏيکاءَ لاءِ ۽ روڪين پيا الله جي راھ کان،

اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿٤٧﴾ وَاِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ

۽ الله سندن عملن تي گهيرو ڪندڙ آهي. ۽ ياد ڪر جڏهن سينگاريو انهن لاءِ شيطان

اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ

سندن ڪمن کي ۽ چيائين ناهي زور ٿيندڙ توهان تي اڄ ڪوئي

النَّاسِ وَاِنِّيْ جَارٌ لَّكُمْ ۚ فَلَمَّا تَرَآءَتِ الْفِئَتٰنِ

ماڻهو ۽ مون طرف آهيان توهان جو پوءِ جڏهن سامهون آيون ٻئي فوجون

نَكَصَ عَلٰى عَقِبَيْهِ وَقَالَ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّنْكُمْ

نہ ڦريو پنهنجي ڪڙين تي ۽ چيائين آءٌ بالڪل بيزار آهيان توهان کان

اِنِّيْٓ اَرٰى مَا لَا تَرَوْنَ اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ ؕ وَاللّٰهُ

۽ مان ڏسان ٿو اهو جيڪي اوهان نہ ٿا ڏسو آءٌ ڊڄان ٿو الله کان، ۽ الله

شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٤٨ اِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ ع ٦ ٢
سخت عذاب ڏيندڙ آهي. ياد ڪر جڏهن چون پيا منافق ۽ جن جي
فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هٰٓؤُلَآءِ دِيْنُهُمْ ۭ وَمَنْ
دلين ۾ مرض هئو ته دوکو ڏنو آهي انهنکي دين انهن جي، ۽ جيڪو
يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝٤٩ وَلَوْ
ڀروسو ڪندو الله تي ته بيشڪ الله زبردست حڪمت وارو آهي. ۽ جي
تَرٰٓى اِذْ يَتَوَفَّى الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ
ڏسين ها جڏهن جو ماريندا ملائڪ ڪافرن کي ڏک هڻندا
وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ۚ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝٥٠
انهن جي منهن تي ۽ انهن جي پٺين تي، ۽ چوندا چکو عذاب باهه جو.
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ
اها سزا آهي ان جي جيڪو موڪليو توهان جي هٿن ۽ بيشڪ الله نه آهي
بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝٥١ۙ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ
ظلم ڪندڙ ٻانهن تي. جيئن حال ٿيو فرعون وارن جو ۽ جيڪي
مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ
انهن کان اڳ هئا، انڪار ڪيائون الله جي آيتن جو پوءِ پڪڙيو انهن کي الله
بِذُنُوْبِهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٥٢
سندن گناهن جي ڪري، بيشڪ الله سگهارو آهي سخت عذاب ڪندڙ آهي.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰى

هيءُ هن ڪري جو هرگز الله ناهي ڦيرائيندڙ ڪا نعمت جا ڪيائين ڪنهن

قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ

قوم تي جيسين اهي نه ڦيرائين جا انهن وٽ آهي ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ

عَلِيْمٌ ﴿٥٣﴾ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ

ڄاڻندڙ آهي. جيئن حال ٿيو فرعون وارن جو ۽ انهن کان اڳين جو،

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَ

انهن ڪوڙ ڪيو پنهنجي رب جي آيتن کي پوءِ هلاڪ ڪيوسون انهن کي سندن گناهن جي ڪري ۽

اَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ ۚ وَكُلٌّ كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿٥٤﴾ اِنَّ

ٻوڙيوسون فرعون وارن کي، ۽ سڀ هئا ظلم ڪندڙ. بيشڪ

شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَهُمْ لَا

تمام بڇڙا جانورن ۾ الله وٽ اهي آهن جي منڪر ٿيا پوءِ اهي نه

يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٥﴾ اَلَّذِيْنَ عٰهَدْتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُوْنَ

ٿا ايمان آڻين. اهي جن سان تو عهد تام ڪيو انهن مان پوءِ ڀڃن ٿا

عَهْدَهُمْ فِيْ كُلِّ مَرَّةٍ وَّهُمْ لَا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَاِمَّا

وعدو پنهنجو هر ڀيري ۾ ۽ اهي نه ٿا ڊڄن. پوءِ جيڪڏهن

تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ مَّنْ خَلْفَهُمْ

تون پڪڙين انهن کي جنگ ۾ پوءِ ڦوٽ وجهه انهن سان سندن پوين ۾

لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝٥٧ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ

جيئن اُهي يادڪن. ۽ جيڪڏهن توکي خطرو ٿئي
ڪنهن قوم کان

خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ

ڪُپت جو پوءِ اڇل انهن ڏانهن واعدو سِدو سنئون، بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري

الْخَائِنِينَ ۝٥٨ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا ۚ ع ۷ ۱۰ ۳

دغاباز ن کي. ۽ هرگز نه سمجهن ڪافر ته وڌي ويا،

إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ۝٥٩ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ

يقينًا اهي ٿڪائي نه سگهندا. ۽ تيار ڪريو انهن لاءِ پنهنجي وس آهر

مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ

فوجي طاقت ۽ سرحد بندي جو هيسايو انهيءَ سان دشمن

اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ ج لَا

الله جي ۽ دشمن پنهنجي کي ۽ ٻين کي به انهن کان سواءِ، جو نه

تَعْلَمُونَهُمُ ج اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ط وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ

ٿا ڄاڻو توهان انهن کي، الله ڄاڻي ٿو انهن کي، ۽ جيڪي خرچيو ٿا ڪنهن

شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا

شيءِ مان الله جي راهه ۾ پورو ملندو توهان کي ۽ توهان سان نه

تُظْلَمُونَ ۝٦٠ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَ

ظلم ڪيو ويندو. ۽ جيڪڏهن ڪافر لاڙو ڪن صُلح لاءِ ته تون به لاڙو ڪر ان لاءِ ۽

تَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦١﴾ وَاِنْ

ٻَڪ اللہ تي، بيشڪ اهوئي ٻُڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن

يُّرِيْدُوْٓا اَنْ يَّخْدَعُوْكَ فَاِنَّ حَسْبَكَ اللّٰهُ ۭ هُوَ

گهرن ٿا توکي ڌوکو ڏيڻ ته ڪافي آهي توکي اللہ، اهوئي

الَّذِيْٓ اَيَّدَكَ بِنَصْرِهٖ وَبِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٢﴾ وَاَلَّفَ

آهي جنهن طاقت ڏني توکي پنهنجي مدد سان ۽ مسلمانن سان. ۽ محبت وڌائين

بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ ۭ لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا

انهن جي دلين ۾، جيڪڏهن تون خرچ ڪرين ها جيڪي زمين ۾ آهي سمورو

مَّآ اَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ اَلَّفَ

ته نه جوڙي سگهين ها انهن جون دليون پر اللہ الفت وڌي

بَيْنَهُمْ ۭ اِنَّهٗ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٣﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ

انهن جي وچ ۾، بيشڪ اهو زبردست حڪمت وارو آهي. اي نبي!

حَسْبُكَ اللّٰهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٤﴾

ڪافي آهي توکي اللہ ۽ جيڪي تنهنجا تابعدار آهن مومن.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلَى الْقِتَالِ ۭ

اي نبي! ڀڙڪاءِ مسلمانن کي جنگ تي

اِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ عِشْرُوْنَ صٰبِرُوْنَ يَغْلِبُوْا

جيڪڏهن هوندا توهان مان ويهه ثابت قدم ته ٻه سو ڄيتيندا

3:103

مِائَتَيْنِ ۚ وَاِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ مِّائَةٌ يَّغْلِبُوْٓا اَلْفًا مِّنَ
ٻن سون کان، ۽ جيڪڏهن هوندا توهان مان هڪ سؤ ته زور تيندا هزار

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ﴿۶۵﴾ اَلْـٰٔنَ
ڪافرن کان جو ته اها قوم بي سمجھ آهي. هينئر

خَفَّفَ اللّٰهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ اَنَّ فِيْكُمْ ضَعْفًا ۭ فَاِنْ
هلڪائي ڪئي الله توهان تان ۽ ڄاتائين ته توهان ۾ ڪمزوري آهي، پوءِ جيڪڏهن

يَّكُنْ مِّنْكُمْ مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَّغْلِبُوْا مِائَتَيْنِ ۚ وَ
هوندا توهان مان هڪ سؤ ثابت قدم ته زور تيندا ٻن سون کان، ۽

اِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ اَلْفٌ يَّغْلِبُوْٓا اَلْفَيْنِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ
جيڪڏهن هوندا توهان مان هزار ته زور تيندا ٻن هزارن کان الله جي اذن سان.

وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۶۶﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّكُوْنَ
۽ الله گڏ آهي مضبوط ماڻهن سان. نه آهي ڪنهن نبيءَ لاءِ جو هجن

لَهٗٓ اَسْرٰى حَتّٰى يُثْخِنَ فِي الْاَرْضِ ۭ تُرِيْدُوْنَ
اُن وٽ قيدي ته رتوڇاڻ نه ڪري ذرتيءَ تي، توهان گهرو ٿا

عَرَضَ الدُّنْيَا ڰ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۭ وَاللّٰهُ
مال دنيا جو، ۽ الله گهري ٿو آخرت، ۽ الله

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۶۷﴾ لَوْلَا كِتٰبٌ مِّنَ اللّٰهِ سَبَقَ
زبردست آهي ڏاناءُ آهي - جيڪڏهن نه هجي ها لکيو الله جو اڳ ۾

لَمَسَّكُمْ فِيْمَآ اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوْا مِمَّا
پهچي ها توهانکي انهيءَ ونڻ ۾ عذاب وڏو. پوءِ کائو جو مال
غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ
غنيمت کيو اٿو حلال پاڪ سمجهي ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ الله غفور
رَّحِيْمٌ ﴿٦٩﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّمَنْ فِيْۤ اَيْدِيْكُمْ مِّنَ
رحيم آهي. اي نبي! چؤ انهن کي جيکي توهان جي هٿن ۾ آهن ڪجهه
الْاَسْرٰۤى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ
قيدي، جيڪڏهن ڄاڻندو الله توهان جي دلين ۾ ڪا چڱائي ته ڏيندو توهان کي
خَيْرًا مِّمَّاۤ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
وڌيڪ ڀلو ان کان جيکي ورتو ويو توهان کان ۽ بخشيندو توهان کي، ۽ الله بخشيندڙ
رَّحِيْمٌ ﴿٧٠﴾ وَاِنْ يُّرِيْدُوْا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ
مهربان آهي. ۽ جيڪڏهن ارادو ڪن ته توسان دغا ڪرڻ جو ته بيشڪ انهن دغا ڪئي هئي الله سان
مِنْ قَبْلُ فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾
اڳ ۾ پوءِ پڪڙايائين انهن کي ۽ الله ڄاڻندڙ آهي داناءُ آهي.
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ
بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ وڙهيا پنهنجي مالن
وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْۤا
۽ جانين سميت الله جي راهه ۾ ۽ جن ماڻهن جاءِ ڏني ۽ مدد ڪئي

أُولَٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَ
اهي ئي هڪ ٻئي جا دوست آهن، ۽ جن ايمان آندو ۽
لَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُم مِّن وَّلَايَتِهِم مِّن شَيْءٍ
گهر نه ڇڏيا ناهي توهان لاءِ انهن جي دوستيءَ مان ڪو فائدو
حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۚ وَإِنِ اسْتَنصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ
جيستائين اهي هجرت ڪن، ۽ جيڪڏهن اهي مدد گهرن توهان کان دين ۾
فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم
ته ضروري آهي توهان تي مدد ڪرڻ مگر اهڙي قوم جي خلاف نه، جو توهان جي ۽ انهن جي وچ ۾
مِّيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (٧٢) وَالَّذِينَ
عهدنامو آهي، ۽ الله توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ جن
كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن
ڪفر ڪيو اُهي دوست آهن هڪ ٻئي جا، ۽ جيڪڏهن ائين نه ڪندؤ ته پوندو
فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ (٧٣) وَالَّذِينَ
فتنو ملڪ ۾ ۽ ڏاڍو وڏو، ۽ جن
آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ
ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ جهاد ڪيو الله جي راه ۾ ۽
الَّذِينَ آوَوا وَّنَصَرُوا أُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ
جن انهن کي جڳهه ڏني ۽ مدد ڪئي اهي ئي مسلمان آهن سچا،

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
انهن لاءِ بخشش آهي ۽ روزي عزت واري. ۽ جن ايمان آندو
مِنْۢ بَعْدُ وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا مَعَكُمْ فَاُولٰٓئِكَ
انهن کان پوءِ ۽ هجرت ڪئي ۽ جهاد ڪيائون توهان سان گڏجي پوءِ اهي به
مِنْكُمْ ۭ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ
توهان مان آهن ۽ مائٽي وارا زياده حقدار آهن هڪ ٻئي جا
فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٧٥﴾
الله جي ڪتاب ۾ بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي.

سُوْرَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّتِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورت توبه مدني آهي ۽ اهاڪ سؤ اڻٽيهه آيتون ۽ سورهن رڪوع آهي

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ
بيزاري آهي الله ۽ سندس رسول جي انهن کان جن سان معاهدو ڪيو اٿوَ
مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۭ ﴿١﴾ فَسِيْحُوْا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ
يعني مشرڪن کان. (چئون ته) گهمو ملڪ ۾ چار
اَشْهُرٍ وَّاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ
مهينا ۽ ڄاڻو ته توهان ناهيو عاجز ڪندڙ الله کي ۽ بيشڪ الله
مُخْزِي الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢﴾ وَاَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ
خوار ڪندڙ آهي ڪافرن کي. ۽ چتاءُ آهي الله ۽ ان جي رسول طرفان

اعوذ بالله من النار ومن غضب الجبار العزة لله و لرسوله و للمؤمنين ١٢

إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ

ماڻھن لاءِ حج اڪبر جي ڏينھن تہ الله بيزار آھي

الْمُشْرِكِينَ ۙ وَرَسُولُهُ ۚ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ

مشرڪن کان، ۽ سندس رسول، پوءِ جي توبہ ڪندؤ تہ اھو ڀلو آھي توھان لاءِ

وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ۗ

۽ جيڪڏھن ڦرندؤ پوءِ ڄاڻو پڪ توھان ناھيو عاجز ڪندڙ الله کي،

وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ③ إِلَّا الَّذِينَ

۽ خبر ڏي ڪافرن کي عذاب دردناڪ جي۔ مگر جن

عَاهَدتُّم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ

مشرڪن سان توھان عھد ڪيو ھو پوءِ انھن ڪوتاھي نہ ڪيو توھان سان

شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا

ڪجھہ بہ ۽ نہ ڪي پٺڀرائي ڪيائون توھان جي خلاف ڪنھن جي پوءِ پاڙيو

إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

انھن سان انھن جو انجام سندن مدي تائين، بيشڪ الله پسند ڪري ٿو

الْمُتَّقِينَ ④ فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا

پرھيزگارن کي، پوءِ جڏھن گذرن مھينا عزت وارا تہ قتل ڪريو

الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَ

مشرڪن کي جتي لھو انھن کي ۽ پڪڙيو انھن کي ۽

اُحْصُرُوْهُمْ وَاقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَاِنْ تَابُوْا

بند ڪريو انهن کي ۽ ويهو انهن لاءِ هر گهٽ تي، پوءِ جيڪڏهن توبه ڪن

وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوْا سَبِيْلَهُمْ ۗ اِنَّ

۽ قائم ڪن نماز ۽ ڏين زڪوات پوءِ ڇڏيو رستو انهن جو، بيشڪ

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥﴾ وَاِنْ اَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ

الله بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ جيڪڏهن ڪو به مشرڪن مان

اسْتَجَارَكَ فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ

پناهه گهري توکان ته پناهه ڏي ان کي جيستائين ٻڌي قرآن کي پوءِ

اَبْلِغْهُ مَاْمَنَهٗ ۗ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦﴾

پهچاءِ انهيءَ کي سندس امن جي جاءِ تي، اهو هن لاءِ آهي ته اهي ماڻهو جاڻ نه ٿا رکن.

كَيْفَ يَكُوْنُ لِلْمُشْرِكِيْنَ عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَ

ڪيئن ٿيندو مشرڪن لاءِ ذمو الله وٽ ۽

عِنْدَ رَسُوْلِهٖۤ اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ عِنْدَ

سندس رسول وٽ سواءِ انهن جي جن سان معاهدو ڪيو توهان

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ فَمَا اسْتَقَامُوْا لَكُمْ فَاسْتَقِيْمُوْا

مسجد الحرام وٽ، پوءِ جيستائين اهي سڌا رهن توهان سان ته سڌا رهو توهان به

لَهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٧﴾ كَيْفَ وَاِنْ

انهن لاءِ، بيشڪ الله پسند ڪري ٿو پرهيزگارن کي. ڪيئن يلا ۽ جيڪڏهن

يَظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوْا فِيْكُمْ اِلًّا وَّلَا

اهي قبضو ڪندا توهان تي ته نه لحاظ رکندا توهان جي مائٽي جو ۽ نه

ذِمَّةً ؕ يُرْضُوْنَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوْبُهُمْ ۚ وَ

وعدي جو، خوش ٿا ڪن توهانکي زباني طور ۽ نه ٿيون مڃين دليون انهن جون، ۽

اَكْثَرُهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٨﴾ ۚ اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا

اڪثر اهي غدار آهن. وڪياٺون الله جون آيتون رقم

قَلِيْلًا فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا

ٿوري تي، پوءِ روڪياٺون ان جي رستي کان، بيشڪ برو آهي جيڪي اهي

يَعْمَلُوْنَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُوْنَ فِيْ مُؤْمِنٍ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ

ڪن ٿا. نه ٿا لحاظ رکن ڪنهن مسلمان بابت مائٽي جو ۽ نه وعدي جو،

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ﴿١٠﴾ فَاِنْ تَابُوْا وَاَقَامُوا

۽ اهي ئي ليڪو لنگهندڙ آهن. پوءِ جيڪڏهن توبه ڪن ۽ قائم ڪن

الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ ؕ وَ

نماز ۽ ڏين زڪوات پوءِ ڀائر آهن توهان جا دين ۾، ۽

نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿١١﴾ وَاِنْ نَّكَثُوْٓا

اسين کولي ٻڌايون ٿا آيتون انهن ماڻهن کي جيڪي ڄاڻ ڪن. ۽ جيڪڏهن ڀڃن

اَيْمَانَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ

پنهنجا قسم عهد نامي کان پوءِ ۽ ٽوڪ ڪن توهان جي دين تي

فَقَاتِلُوٓا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ إِنَّهُمْ لَآ أَيْمَانَ لَهُمْ
پوءِ وڙهو ڪفر جي اڳواڻن سان، بس، نه آهن قسم انهن جا
لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ⑫ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوٓا
شايد اهي رُڪجي وڃن. ڇا نه ٿا وڙهو ان قومن سان جن ڀڳا
أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ
پنهنجا قسم ۽ سنبريا رسول جي ڪيڍڻ تي ۽ انهن اڳواٽي ڪئي توهان سان
أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ أَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ
پهريائين، ڇا توهان ڊڄو ٿا انهن کان، ۽ الله وڌيڪ حقدار آهي جو ڊڄو انهيءَ کان
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ⑬ قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ
جيڪڏهن ايمان رکندڙ آهيو. وڙهو انهن سان ته عذاب ڪري انهن کي الله
بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ
توهان جي هٿن سان ۽ خوار ڪري انهن کي ۽ مدد ڪري توهان جي انهن تي ۽ ٺاري
صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ⑭ وَيُذْهِبْ غَيْظَ
دليون ماڻهن مسلمانن جون. ۽ ٺنڍي ڪاوڙ
قُلُوبِهِمْ ۗ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ
انهن جي دلين جي، ۽ بخشي ٿو الله جنهن کي گهري، ۽ الله
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑮ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا
ڄاڻندڙ آهي داناءُ آهي. ڇا ڀانيو ٿا؟ ته ڇڏيو ويندو توهان کي ۽ اڃا نه

يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوْا

جاچيو الله انهنکي جن جهاد ڪيو توهان مان ۽ نه ورتائون

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلَا رَسُوْلِهٖ وَلَا الْمُؤْمِنِيْنَ

الله کان سواءِ ۽ ان جي رسول ۽ مومنن کان سواءِ

وَلِيْجَةً ۭ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۶﴾ مَا كَانَ ع ۲ ۱۰ ۸

ڪو ٻيو جهلو ۽ الله خبر رکندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. ناهي ڪم

لِلْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يَّعْمُرُوْا مَسٰجِدَ اللّٰهِ شٰهِدِيْنَ

مشرڪن جو ته آباد ڪن مسجدون الله جون ثابتي ڏيندي

عَلٰٓي اَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ښ

پاڻ تي ڪفر جي، اهي آهن جو بيڪار ٿيا عمل انهن جا.

وَفِي النَّارِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿۱۷﴾ اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسٰجِدَ اللّٰهِ

۽ باهه ۾ اهي هميشه رهندا. رڳو آباد ڪندو مسجدون الله جون

مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ

اهو جنهن يقين ڪيو الله ۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ قائم ڪئي نماز

وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ اِلَّا اللّٰهَ ۫ فَعَسٰٓى اُولٰۗىِٕكَ

۽ ڏني زڪوات ۽ نه ڊنو مگر الله کان، پوءِ اميد آهي ته اهي

اَنْ يَّكُوْنُوْا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿۱۸﴾ اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ

ٿيندا هدايت وارن مان. ڇا توهان ڪيو آهي پاڻي پيارڻ

18-17
22-19

الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ
حاجين جو ۽ آباد ڪرڻ مسجد الحرام جو برابر آهي ان سان جيڪو يقين ڪري الله تي
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ لَا
۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ جهاد ڪري الله جي راهه ۾، اهي نه
يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
آهن هڪجهڙا الله وٽ، ۽ الله نه ٿو هدايت ڪري قوم
الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
ظالم کي. جن ماڻهن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ جنگ ڪئي
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ
الله جي راهه ۾ پنهنجن مالن ۽ پنهنجن جانين سان، سي تمام وڏي
دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾
مرتبي وارا آهن الله وٽ ۽ اهي ئي ڪامياب آهن.
يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ
خوشخبري ڏئي ٿو انهن کي سندن پالڻهار پنهنجي رحمت ۽ رضا ۽ باغن جي
لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ
انهن لاءِ انهن ۾ آهي آرام هميشه وارو. اهي رهندا انهن ۾ سدائين،
إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
بيشڪ الله وٽ اجورو وڏو آهي. اي اهي جن

آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ

ايمان آندو نه وٺو پنهنجن ابن ڏاڏن ۽ پنهنجن ڀائرن کي دوست ڪري

إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ

جيڪڏهن اهي پسند ڪن ٿا ڪفر کي ايمان تي ۽ جيڪي دوستي رکندا انهن سان

مِنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِنْ كَانَ

توهان مان ته اهي ئي ظالم آهن. چئو جيڪڏهن آهن

آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَ

توهانجا ابا ڏاڏا ۽ توهانجا پٽ پوٽا ۽ توهان جا ڀائر ۽ توهانجون زالون ۽

عَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ

توهان جو ڪٽنب ۽ اهي مال جيڪي ڪمايا اٿو ۽ واپار

تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ

ڊڄو ٿا جنهن جي بيهي وڃڻ کان ۽ جايون جن کي چاهيو ٿا وڌيڪ پيارا

إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ

توهان کي الله کان ۽ ان جي رسول کان ۽ جهاد في سبيل الله کان

فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي

ته انتظار ڪريو جيستائين موڪلي الله پنهنجو حڪم، ۽ الله نٿو هدايت ڪري

الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي ع ٣ ٨ ٩

ڏوهارين کي. يقينن توهان جي مدد ڪئي الله

مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ ۙ وَّيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ

جاين گهڻين ۾ ۽ حنين واري ڏينهن به جڏهن وڌي پئي توهانکي گهڻائي توهانجي

فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ

پوءِ اهانڪم آئي توهان کي ڪجهه به ۽ تنگ ٿي پئي توهان تي ڌرتي

بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ

ويڪراڻ هوندي پوءِ ڦيرايو توهان پٺيرائي. ان کان پوءِ لاٿو

اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

الله پنهنجي طرفان قرار پنهنجي رسول تي ۽ ايمان وارن تي

وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ

۽ لاٿائين اهڙا لشڪر جن کي توهان نہ پيا ڏسو ۽ عذاب ڏنائين ڪافرن کي،

وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِن

۽ اهائي آهي سزا ڪافرن جي. پوءِ بخشي ٿو الله

بَعْدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٧﴾

ان ڪان پوءِ جنهن کي گهري، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا

اي ايمان وارو! ٻڳو مشرڪ آهن پليت پوءِ نہ

يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا ۚ وَ

ويجهائين مسجد الحرام کي پنهنجي هن سال کان پوءِ، ۽

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

إِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ

جيڪڏهن ڏڄو ٿا سڃائيءَ کان ته اجهو آسودو ڪندو توهانکي الله پنهنجي

فَضْلِهِ إِنْ شَآءَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿۲۸﴾ قَاتِلُوا

فضل سان جي گهري، بيشڪ الله ڄاڻندڙ حڪيم آهي لڙائي ڪريو

الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا

انهن سان جيڪي نه ٿا مڃين الله کي ۽ نه آخرت واري ڏينهن کي ۽ نه

يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ

ٿا حرام ڄاڻن جنهنکي حرام ڪيو الله ۽ ان جي رسول ۽ نه ٿا هلن

دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَٰبَ حَتَّىٰ

سچي دين تي يعني اهي جن کي ڏنو ويو ڪتاب تان جو

يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَٰغِرُونَ ﴿۲۹﴾ وَ

ادا ڪن ڍل هٿ سان ۽ اهي ذليل هجن. ۽

قَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَٰرَى

چيو يهودن عزير الله جو پٽ آهي ۽ چيو نصارن

الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ۖ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَٰهِهِمْ ۖ

عيسىٰ الله جو پٽ آهي، اهي انهن جون ڳالهيون سندن وات جون آهن.

يُضَٰهِـُٔونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ۚ

ريس ٿا ڪن ڳالهائڻ ۾ انهن سان جن ڪفر ڪيو هو اڳ ۾،

قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٣٠﴾ اِتَّخَذُوْٓا اَحْبَارَهُمْ وَ

تباھ ڪرين الله، ڪيڏانهن ٿا ڦيرايا وڃن. ورتائون پنهنجي علمدارن ۽

رُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَالْمَسِيْحَ ابْنَ

پنهنجي بزرگن کي رب ڪري الله کان سواءِ ۽ عيسىٰ پٽ

مَرْيَمَ ۚ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوْٓا اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ لَآ

مريم کي، ۽ رڳو انهن کي حڪم ڪيل هئو ته عبادت ڪن خدا هڪڙي جي، ناهي

اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ سُبْحٰنَهٗ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣١﴾ يُرِيْدُوْنَ

ڪوئي مالڪ انهيءَ کانسواءِ، اهو پاڪ آهي ان کان جو شريڪ ٿا ڪن. اهي گهرن ٿا

اَنْ يُّطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَاْبَى اللّٰهُ اِلَّآ

ته اُجهائين الله جي روشني کي پنهنجن ڦوڪن سان ۽ انڪار ڪري ٿو الله مگر

اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٣٢﴾ هُوَ الَّذِيْٓ

پورو ڪندو نور پنهنجو توڙي ناپسند ڪن ڪافر. اهوئي آهي جنهن

اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ

موڪليو پنهنجو رسول هدايت سان ۽ سچي دين سان جيئن غالب ڪري ان کي

عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾ يٰٓاَيُّهَا

سيني دينن تي، توڙي ناپسند ڪن مشرڪ. اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ

ايمان وارؤ! بيشڪ ڪيترائي پڙهيل ۽ فقير

يَاۡكُلُوۡنَ اَمۡوَالَ النَّاسِ بِالۡبَاطِلِ وَيَصُدُّوۡنَ

کائين ٿا مال ماڻهن جا ناحق ۽ روڪين ٿا

عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيۡنَ يَكۡنِزُوۡنَ الذَّهَبَ وَ

الله جي راه کان، ۽ اهي جيڪي ڏبي رکن ٿا سون ۽

الۡفِضَّةَ وَلَا يُنۡفِقُوۡنَهَا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرۡهُمۡ

چانديءَ کي ۽ نه ٿا خرچ ڪن انکي الله جي راه ۾، پوءِ بشارت ڏي انهنکي

بِعَذَابٍ اَلِيۡمٍ ۙ ٣٤ يَّوۡمَ يُحۡمٰى عَلَيۡهَا فِىۡ نَارِ جَهَنَّمَ

عذاب دردناڪ جي. جنهن ڏينهن تپايو ويندو انکي دوزخ جي باه ۾

فَتُكۡوٰى بِهَا جِبَاهُهُمۡ وَجُنُوۡبُهُمۡ وَظُهُوۡرُهُمۡ ؕ هٰذَا

پوءِ ڏنيو ويندو انهيءَ سان انهن جي پيشانين ۽ پاسن ۽ انهن جي پٺين کي، هي آهي

مَا كَنَزۡتُمۡ لِاَنۡفُسِكُمۡ فَذُوۡقُوۡا مَا كُنۡتُمۡ تَكۡنِزُوۡنَ ٣٥

جيڪي ڏبي رکيو هئو توهان پنهنجي لاءِ پوءِ چکو انکي جيڪي توهان لڪائيندا هئا.

اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوۡرِ عِنۡدَ اللّٰهِ اثۡنَا عَشَرَ شَهۡرًا فِىۡ

بيشڪ اندازو مهينن جو الله وٽ ٻارهن مهينا آهي

كِتٰبِ اللّٰهِ يَوۡمَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ مِنۡهَاۤ

الله جي ڪتاب ۾ جنهن ڏينهن خلقيائين آسمانن ۽ زمين کي انهن مان

اَرۡبَعَةٌ حُرُمٌ ؕ ذٰلِكَ الدِّيۡنُ الۡقَيِّمُ ۙ فَلَا تَظۡلِمُوۡا

چار منع وارا آهن، اهو دين سڌو آهي، پوءِ نه ظلم ڪجو

فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا

انهن ۾ پاڻ تي، ۽ جنگ ڪريو مشرڪن سيني سان جيئن

يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

اهي وڙهن ٿا توهان سيني سان، ۽ ڄاڻو بيشڪ الله گڏ آهي پرهيزگارن سان.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ ۖ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ

بيشڪ ٽنڊ وجهڻ وڌارو آهي ڪفر ۾ گمراهه ٿيندا آهن انهي سان اهي جن

كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُوَاطِئُوا

ڪفر ڪيو جو جائز ڪن ٿا انکي هڪڙي سال ۽ ناجائز ڪن ٿا انکي ٻئي سال جيئن پورو ڪن

عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ ۚ زُيِّنَ لَهُمْ

انداز جنهنکي منع ڪيو الله پوءِ جائز ڪن جنهنکي حرام ڪيو الله، سينگاريا ويا آهن انهن لاءِ

ع ٨ ١١ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

سندن بُرا ڪم، ۽ الله نه ٿو هدايت ڪري ڪافرن جي قوم کي.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ انفِرُوا

اي ايمان وارو! ڇا ٿيو آهي توهانکي جڏهن چئجي ٿو توهان کي نڪرو

فِي سَبِيلِ اللَّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ ۚ أَرَضِيتُم

الله جي راهه ۾ ته ڳٿجي ٿا ڌرتيءَ ڏي، ڇا راضي ٿيا آهيو

بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ

دنياجي زندگي تي آخرت جي عوض، پوءِ نه آهي سامان زندگيءَ

الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنْفِرُوا

دنيا جو آخرت جي مقابلي ۾ مگر ٿورو . جيڪڏهن توهان نه نڪرندؤ

يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۙ وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ

ته عذاب ڪندو توهانکي عذاب دردناڪ، ۽ مٽائي آڻيندو ماڻهن ٻين کي

وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

۽ توهان نه زيان ڪندؤ انجو ڪجهه به، ۽ الله هر شيء تي قادر آهي .

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ

جيڪڏهن توهان نه مدد ڪندؤ ان جي ته بيشڪ مدد ڪئي انهيءَ جي الله جڏهن ڪڍيو هوانکي انهن

كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ

ڪافرن اهو ٻيو هئو ٻن مان جڏهن اهي ٻئي هئا غار ۾ تنهن وقت چيئي پيو

لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۖ فَأَنْزَلَ اللَّهُ

پنهنجي سائيءَ کي ڏک نه ڪر بيشڪ الله اسان سان گڏ آهي، پوءِ لاٿو الله

سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ

پنهنجي طرفان قرار انهيءَ تي ۽ مدد ڪيائينس اهڙي لشڪرسان جو نه پيا ڏسو ۽ ڪيائين

كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ ۗ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ

ڳالهه ڪافرن جي هيٺ، ۽ ڳالهه الله جي اهائي

الْعُلْيَا ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾ انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا

مٿي آهي، ۽ الله زبردست آهي حڪمت وارو آهي. نڪري پئو هلڪا هجو يا ڳرا

وَجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ
۽ لڙائي ڪريو پنهنجن مالن ۽ جانين سميت الله جي راه ۾

ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا
اهو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن توهان سمجهه رکو ٿا. جيڪڏهن هجي ها مال

قَرِيْبًا وَّسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْۢ بَعُدَتْ
ويجهو ۽ مسافري وچٿري ته ضرور اهي تنهنجي ڪڍ لڳن ها پر ڏور ٿي پيو

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ؕ وَسَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا
انهن تي ڪشالو ۽ جهٽ الله جو قسم کڻي چوندا ته جيڪڏهن اسان کان ٿي سگهي ها

لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
ته نڪرون ها توهان سان گڏجي، تباهه ٿا ڪن پاڻ کي، ۽ الله ڄاڻي ٿو

ع ٦ ٥ ١٢ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٤٢﴾ عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ اَذِنْتَ
ته اهي ڪوڙا آهن. معاف ڪيو الله توکي، ڇو موڪل ڏني تو

لَهُمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَتَعْلَمَ
انهن کي جيئن پڌرا ٿين ها تولاءِ اهي جن سچ چيو ۽ ڄاڻين ها تون

الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ
ڪوڙن کي. ڪونه موڪل وٺندا توکان جن ايمان آندو

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَ
الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي جهاد ڪرڻ کان پنهنجي مالن ۽

أَنفُسِهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ
جانين سان، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي متقين کي. ۽ گهر موڪل وٺندا توکان
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ
اهي جيڪي نه ٿا ايمان رکن الله ۽ آخرت جي ڏينهن تي ۽ شڪ ۾ آهن
قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ تردد / تذبذب
دليون انهن جون پوءِ اهي پنهنجي شڪ ۾ پريشان آهن. ۽ جيڪڏهن
أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ
نيت ڪن ها نڪرڻ جي ته ضرور تيار ڪن ها پنهنجو سامان پر نا پسند ڪيو
اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ
الله هلڻ انهن جو پوءِ بند ڪيائين انهن کي ۽ چيو ويو ويٺا رهو گڏ
الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا
ويهندڙن سان. جيڪڏهن هلن ها توهان سان ته نه وڌائين ها توهان ۾ مگر خرابي
وَلَأَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ
۽ اُٿ ڀڄ ڪائين ها توهان جي وچ ۾ گهرن ٿا توهان ۾ فتني کي، ۽ توهان ۾
سَمَّاعُونَ لَهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ لَقَدِ
جاسوس آهن انهن جا، ۽ الله سڀ ڄاڻندڙ آهي ظالمن کي. اهي
ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ
گهرندا هئا فتنو وجهڻ ان کان اڳ ۽ ڦيرائيندا هئا تنهنجي لاءِ ۾ ٿون

حَتّٰى جَآءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿۴۸﴾

نيٺ آيو سچو وعدو ۽ غالب ٿيو الله جو دين ۽ اهي ناپسند ڪندڙ هئا

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ ائْذَنْ لِّيْ وَلَا تَفْتِنِّيْ ؕ اَلَا فِي

۽ انهن مان ڪو چوي ٿو موکل ڏي مون کي ۽ نه وجهه فتني ۾ مونکي، خبردار

الْفِتْنَةِ سَقَطُوْا ؕ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿۴۹﴾

فتني ۾ پاڻ ڪريا آهن، ۽ بيشڪ دوزخ گهيرو ڪندڙ آهي ڪافرن ني.

اِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۚ وَاِنْ تُصِبْكَ

جيڪڏهن پهچي ٿي توکي ڪا ڀلائي ته بري لڳي ٿي انهنکي، ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي توکي

مُصِيْبَةٌ يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَآ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ

ڪا مصيبت چون ٿا اسان ورتي سون هوشياري اڳ ۾ ئي

وَيَتَوَلَّوْا وَّهُمْ فَرِحُوْنَ ﴿۵۰﴾ قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلَّا مَا

۽ موٽن ٿا اهي خوشيون ڪندي. چؤ هرگز نه پهچندو اسان کي مگر جيڪي

كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا ۚ هُوَ مَوْلٰنَا ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

لکيو الله اسان لاءِ، اهو ئي اسان جو سائين آهي ۽ الله تي ڀل ڀروسو ڪن

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۱﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَآ اِلَّآ اِحْدَى

ايمان وارا. چؤ توهان نه ٿا انتظار ڪريو اسان لاءِ مگر هڪڙي جو

الْحُسْنَيَيْنِ ؕ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُّصِيْبَكُمُ

ٻن ڀلاين مان، ۽ اسان به انتظار ٿا ڪريون توهان لاءِ ته پهچائيندو توهان کي

اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهٖٓ اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۖ فَتَرَبَّصُوْٓا اِنَّا

الله عذاب پنهنجي طرفان يا اسان جي هٿان سان، پوءِ اوهان انتظار ڪريو اسان به

مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ﴿٥٢﴾ قُلْ اَنْفِقُوْا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا

اوهان سان گڏ انتظار ڪندڙ آهيون. چؤ خرچ ڪريو خوشيءَ يا ناخوشيءَ

لَّنْ يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ؕ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٥٣﴾

هرگز نه قبول ڪيو ويندو توهان کان، بيشڪ اوهين آهيو ماڻهو بي فرمان.

وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ اِلَّآ اَنَّهُمْ

۽ نه آڏو آئي انهن کي جو قبول ٿئي انهن کان سندن خيرات مگر هي ڳالهه ته انهن

كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ الصَّلٰوةَ اِلَّا وَ

ڪفر ڪيو الله ۽ ان جي رسول جو ۽ نه پيا اچن نماز تي مگر

هُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿٥٤﴾ 2:45 4:142 9:54

اهي سست ٿي ۽ نه پيا خرچ ڪن مگر اهي لاچار ٿي.

فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ

پوءِ نه عجب ۾ وجهن توکي سندن مال ۽ نه سندن اولاد، رڳو ارادو ڪري ٿو

اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ

الله ته ڪين عذاب ڏئي ان سان دنيا جي زندگي ۾ ۽ نڪرن ساهه انهن جا

وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ ؕ

۽ اهي هجن ڪافر. ۽ قسم ٿا کڻن الله جو ته اهي توهان مان آهن،

وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ
۽ ناهن اهي اوهان مان پر اهي ماڻهو ڊڄڻا آهن. جيڪڏهن
يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا إِلَيْهِ
اهي لهن ڪا جاءِ پناهه جي يا چُرون يا ڪا جاءِ سر لڪائڻ جي ته لڙي وڃن انهي طرف
وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِي
۽ اهي ڊوڙ ڪن ها. ۽ انهن مان ڪي اهي آهن جي طعنو هڻن ٿا توکي
الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِن لَّمْ
صدقي ورهائڻ ۾، پوءِ جيڪڏهن ملي ٿو ان مان ته خوش ٿين ٿا ۽ جي نه
يُعْطَوْا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا
ٿو ملي ان مان ته اهي ڪاوڙجن ٿا. جيڪر اهي راضي ٿين ها
مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ
ان تي جيڪي ڏنو انهن کي الله ۽ ان جي رسول ۽ چون ها ڪافي آهي اسان کي الله
سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِن فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ
اجهو ڏيندو اسان کي الله پنهنجي مهر سان ۽ ان جو رسول بيشڪ اسان پنهنجي الله کي
رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ
چاهيندڙ آهيون. رڳو ڍڪوا تون آهن غريبن ۽ محتاجن
وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي
۽ ان جي عملي وارن لاءِ ۽ انهن لاءِ جو ڙيل آهن دليون جن جون ۽

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

الرِّقَابِ وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ

ٻانهن آزاد ڪرائڻ ۾ ۽ قرضين لاءِ ۽ الله جي راهه ۾ ۽ مسافر

السَّبِيْلِ ؕ فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۶۰﴾

راهوارِي لاءِ، فرض سمجهي الله جو، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي حڪيم آهي.

وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ

۽ ڪي انهن مان اهي آهن جيڪي ايذائن ٿا نبيءَ کي ۽ چون ٿا اهو ڪو

اُذُنٌ ؕ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ

ٻڌندڙ آهي، چئُ اهو ٻڌندڙ ڀلائي جو توهان لاءِ آهي يقين ڪري ٿو الله تي ۽ ويساهه ڪري ٿو

لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ؕ وَالَّذِيْنَ

مسلمانن تي ۽ رحمت آهي انهن لاءِ جن ايمان آندو توهان مان ۽ اهي جيڪي

يُؤْذُوْنَ رَسُوْلَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۶۱﴾ يَحْلِفُوْنَ

ايذائين ٿا الله جي رسول کي تن لاءِ آهي سزا ڏکوئيندڙ. قسم کڻن ٿا

بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ ۚ وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَحَقُّ اَنْ

الله جو توهان لاءِ جيئن راضي ڪن توهانکي ۽ الله ۽ ان جو رسول وڌيڪ حقدار آهي جو

يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿۶۲﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّهٗ

راضي ڪن انهيءَ کي جيڪڏهن اهي ايمان رکن ٿا. ڇا نه ٿا ڄاڻن ته

مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاَنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا

جيڪو سامهون ٿيندو الله کي ۽ ان جي رسول کي ته يقينًا ان لاءِ باهه دوزخ جي آهي هميشه رهندو

فِيْهَا ۭ ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ الْمُنٰفِقُوْنَ

انهيءَ ۾، اها خواري وڏي آهي. ڊڄن ٿا ٻچا ڇڙا

اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُوْرَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ

متان لاٿي وڃي انهن تي ڪا سورت جا خبر ڏئي انهنکي انجي جيڪي سندن دلين ۾ آهي،

قُلِ اسْتَهْزِءُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَ

چؤ چٿر ڪندا رهو، بيشڪ الله پڌرو ڪندڙ آهي انکي جنهن کان ڊڄو ٿا. ۽

لَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّمَا كُنَّا نَخُوْضُ وَنَلْعَبُ ۭ

جيڪڏهن پڇا ڪندين انهن کان ته ضرور چوندا ته اسان يوگپ ۽ راند پيا ڪريون،

قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ وَرَسُوْلِهٖ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦٥﴾

چؤ ڇا الله ۽ انجي آيتن ۽ انجي رسول سان پيا چٿرون ڪريو؟

لَا تَعْتَذِرُوْا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ ۭ اِنْ نَّعْفُ

نه ڪريو بهانا توهان ڪافر ٿيا آهيو ايمان آڻڻ کان پوءِ، جيڪڏهن معاف ڪندا سون

عَنْ طَاۗىِٕفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَاۗىِٕفَةًۢ بِاَنَّهُمْ

هڪ ٽولي کي توهان مان ته سزا ڏينداسون ٻئي ٽولي کي ڇو ته اهي

كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٦٦﴾ ع اَلْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ بَعْضُهُمْ

ڏوهاري آهن. منافق ۽ منافقياڻيون هڪ ٻئي

مِّنْۢ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

مان آهن، ڏس ڏين ٿا برائي جو ۽ روڪين ٿا

ركوع ٨
١٤
وقف لازم

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ۚ نَسُوا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْ ۗ

چڱائي کان ۽ جهلين ٿا پنهنجا هٿ، وساريائون الله کي پوءِ الله وساريو انهن کي،

إِنَّ الْمُنٰفِقِينَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللّٰهُ

بيشڪ منافق اهي ئي نافرمان آهن . وعدو ڏنو الله

الْمُنٰفِقِينَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ

منافقن ۽ منافقياڻين کي ۽ ڪافرن کي باهه دوزخ جو

خٰلِدِينَ فِيهَا ۚ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَ

هميشه رهندا ان ۾، اها ڪافي آهي انهن لاءِ ۽ لعنت ڪئي انهن کي الله، ۽

لَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾ كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا

انهن لاءِ عذاب دائمي آهي . انهن وانگر جيڪي هئا اوهان کان اڳ ۾ هئا

أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَّأَكْثَرَ أَمْوٰلًا وَّأَوْلٰدًا ۗ فَاسْتَمْتَعُوا

ڏاڍا توهان کان طاقت ۾ ۽ گهڻا مال ۾ ۽ اولاد ۾، پوءِ انهن فائدو ورتو

بِخَلٰقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلٰقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ

پنهنجي حصي آهر، پوءِ توهان به فائدو ورتو پنهنجي حصي آهر جيئن فائدو ورتو هو

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلٰقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي

توهان کان اڳين پنهنجي ڀاڱي آهر ۽ توهان بڪ ڪئي جيئن انهن

خَاضُوا ۚ أُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمٰلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ

بڪ ڪئي هئي، اُهي آهن جو بيڪار ٿيا عمل انهن جا دنيا ۾ ۽

الْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ يَاْتِهِمْ نَبَاُ

آخرت ۾، ۽ اهي ئي نقصان وارا آهن. ڇا نه آيو وٽن خبر

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ۙ۬ وَ

انهن جي جيڪي کانئن اڳ هئا قوم نوح ۽ عاد ۽ ثمود جي ۽

قَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكٰتِ ؕ

قوم ابراهيم جي ۽ مدين وارن جي ۽ خبر اونڌن ڳوٺن جي

اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ

آيا هئا انهن وٽ سندن رسول پڌرا حڪم کڻي. پوءِ الله نه ظلم ڪيو هو انهن تي

وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُوْنَ

پر اهي پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. ۽ ايمان وارا

وَالْمُؤْمِنٰتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ يَاْمُرُوْنَ (وقف لازم)

۽ ايمان واريون هڪ ٻئي جا مددگار آهن، حڪم ڪن ٿا

بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ

چڱي ڳالهه جو ۽ روڪين ٿا برائي کان ۽ قائم ڪن ٿا نماز

وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيْعُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ

۽ ادا ڪن ٿا زڪوات ۽ تابعداري ڪن ٿا الله ۽ ان جي رسول جي

اُولٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾

اهي آهن جن تي رحم ڪندو الله بيشڪ الله زبردست حڪمت وارو آهي.

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

وعدو ڪيو الله مومنن ۽ مومنيائين سان باغن جو وهن ٿيون

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً

جن جي هيٺيان واهيون هميشه رهندا انهي ۾ جڳهن سٺين جو

فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ؕ ذٰلِكَ

باغن رهڻ وارن ۾ ۽ راضپو الله جو سڀ کان وڏي شيءِ آهي، اها

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٧٢﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ　ع ٦ ١٥

ئي ڪاميابي وڏي آهي. اي نبي جهاد ڪر ڪافرن سان

وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ؕ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ

۽ منافقن سان ۽ سختي ڪر انهن تي، ۽ رهائش انهن جي دوزخ آهي،

وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوْا ؕ وَلَقَدْ

۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. قسم ٿا کڻن الله جو ته نه ڳالهايو اٿن ۽ يقينن

قَالُوْا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوْا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ وَ

ڳالهايو اٿن لفظ ڪفر جو ۽ ڪافر ٿيا مسلمان ٿيڻ کانپوءِ ۽

هَمُّوْا بِمَا لَمْ يَنَالُوْا ۚ وَمَا نَقَمُوْۤا اِلَّاۤ اَنْ اَغْنٰىهُمُ

ارادو ڪيائون ان جو جنهن کي نه پهتا، ۽ نه گهوريو پر فقط هن ڳالهه جو بدلو ڏنائون ته آسودو ڪيو هو انهن کي

اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ فَاِنْ يَّتُوْبُوْا يَكُ خَيْرًا

الله ۽ ان جي رسول پنهنجي مهرباني سان، پوءِ جيڪڏهن توبه ڪن ته ڀلي آهي

التحريم ٩ 66:9

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَهُمْ ۚ وَإِنْ يَّتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ عَذَابًا اَلِيْمًا فِى

انهن لاءِ، ۽ جيڪڏهن ڦري وڃن ته عذاب ڪندن الله عذاب دردناڪ

الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِى الْاَرْضِ مِنْ وَّلِيٍّ

دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ نه هوندو انهن لاءِ ڌرتيءَ ۾ ڪوئي دوست

وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰنَا

۽ نڪي مددگار. ۽ انهن مان ڪن انجام ڪيو هو الله سان ته جيڪڏهن ڏنائين اسان کي

مِنْ فَضْلِهٖ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنَنَّ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾

پنهنجي فضل مان ته ضرور خيرات ڪنداسون ۽ ضرور ٿينداسون صالحن مان.

فَلَمَّآ اٰتٰهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ بَخِلُوْا بِهٖ وَتَوَلَّوْا وَّهُمْ

پوءِ جڏهن ڏنائين انهن کي پنهنجي فضل مان ته ڪنجوسي ڪيائون ان ۾ ۽ ڦري ويا ۽ اهي

مُّعْرِضُوْنَ ﴿٧٦﴾ فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِىْ قُلُوْبِهِمْ اِلٰى يَوْمِ

منهن موڙيندڙ هيا. پوءِ پٺيان لاتائين انهن کي نفاق سندن دلين ۾ ان ڏينهن تائين

يَلْقَوْنَهٗ بِمَآ اَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوْهُ وَبِمَا كَانُوْا

جو ملندا انهي سان هن ڪري ته ڀڃائون الله سان ڪيل وعدو ۽ هن ڪري ته اهي

يَكْذِبُوْنَ ﴿٧٧﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ

ڪوڙ ڳالهائيندا هئا. ڇا نه ٿا سمجهن ته الله ڄاڻي ٿو انهن جا راز

وَنَجْوٰىهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿٧٨﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ

۽ انهن جو مشورو ۽ بيشڪ الله گهڻو ڄاڻندڙ آهي ڳجهاڻن جو. اهي ماڻهو

يَلْمِزُوْنَ الْمُطَّوِّعِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ فِي الصَّدَقٰتِ

جيڪي ٽوڪون ڪن ٿا خوشيءَ سان ڏيندڙن مومنن تي خيراتن ڪرڻ ۾

وَالَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُوْنَ

۽ انهن تي جيڪي نه ٿا لهن مگر پنهنجي پُڄندي آهر پوءِ مسخري ٿا ڪن

مِنْهُمْ ۭ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ ۡ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٩﴾

انهن تي، مسخري جو بدلو ڏنو الله انهن کي، ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي.

اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۭ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ

بخشش گهُر انهن لاءِ يا نه بخشش گهُر انهن لاءِ جيڪڏهن معافي گهُرندين انهن لاءِ

سَبْعِيْنَ مَرَّةً فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

ستر ڀيرا تڏهن به نه بخشيندو الله انهن کي، اهو هن لاءِ ته

كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

نه مڃيائون الله کي ۽ ان جي رسول کي، ۽ الله نه ٿو هدايت ڪري قوم

الْفٰسِقِيْنَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلٰفَ

نافرمان کي. خوش ٿيا پوئتي رهيل پنهنجي ويهڻ تي ابتڙ

رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ

حڪم رسول الله جي ۽ ناپسند ڪيائون ته جهاد ڪن پنهنجن مالن

وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي

۽ جانين سميت الله جي راهه ۾ ۽ چيائون ته نڪرو

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الْحَرِّ ۚ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا ۚ لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾

گرميءَ ۾. تون چؤ ته باهه دوزخ جي سخت گرم آهي، جي اهي سمجهن ها.

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا

پوءِ ٿورو کلن ۽ روئن گهڻو، عوض انهيءَ جي جيڪي

يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَىٰ طَائِفَةٍ مِنْهُمْ

ڪمايائون. پوءِ جيڪڏهن موٽائي توکي الله انهن جي ڪنهن ٽوليءَ ڏانهن

فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا

پوءِ اهي موڪل گهرن توکان هلڻ جي پوءِ چؤ توهان هرگز نه هلندؤ مون سان گڏجي ڪڏهين به

وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ

۽ هرگز نه وڙهندؤ مون سان گڏجي دشمن سان، توهان پسند ڪيو هو ويهڻ

أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ

پهرئين ڀيري پوءِ ويهي رهو گڏ پوئتي رهندڙن سان. ۽ نه پڙهه جنازو

عَلَىٰ أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ ۖ

ڪنهن جو انهن مان جو مري ڪڏهين به ۽ نه بيهه ان جي قبر تي.

إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾

بيشڪ انهن ڪفر ڪيو الله ۽ ان جي رسول جو ۽ مري ويا نافرمان ٿي.

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ

۽ نه عجب ۾ وجهي توکي ملڪيت انهن جي ۽ اولاد انهن جي، سواءِ ارادو ڪري ٿو الله

اَنْ يُّعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ

ته سزا ڏئي کين ان سان دنيا ۾ ۽ نڪرن ساهه انهن جا ۽ اهي

كٰفِرُوْنَ ﴿٨٥﴾ وَاِذَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ اَنْ اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوْا مَعَ

هجن ڪافر. ۽ جڏهن نازل ڪجي ٿي ڪا سورت ته ايمان آڻيو الله تي ۽ جهاد ڪريو گڏ جي

رَسُوْلِهِ اسْتَاْذَنَكَ اُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوْا ذَرْنَا نَكُنْ اولوالطول

انجي رسول سان ته موڪل گهرن ٿا توکان مالدار انهن مان ۽ چون ٿا ڇڏ اسان کي ته هجون

مَّعَ الْقٰعِدِيْنَ ﴿٨٦﴾ رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ

گڏ ويهندڙن سان. خوش آهن ته هجن گڏ پوئتي رهندڙ عورتن سان ۽ مُهر هڻي وئي

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٨٧﴾ لٰكِنِ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ

انهن جي دلين تي پوءِ اهي نه ٿا سمجهن. پر رسول ۽ جن

اٰمَنُوْا مَعَهٗ جٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ۭ وَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ

ايمان آندو ساڻس جهاد ڪيائون پنهنجن مالن ۽ جانين سميت، ۽ انهن لاءِ ئي آهن

الْخَيْرٰتُ ۡ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٨٨﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنّٰتٍ

ڀلايون ۽ اهي ئي ڪامياب آهن. تيار ڪيا الله انهن لاءِ باغ

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٨٩﴾ ع ٩ ١٧

وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا انهن ۾، اها ئي آهي ڪاميابي وڏي.

وَجَاۗءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ المعذرون من الاعراب

۽ آيا بهانا ڪندڙ ڳوٺاڻن مان ته جيئن موڪل ملي انهن کي ۽ ويٺا رهيا

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الَّذِيْنَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ

اهي جن ڪوڙ ڳالهايو الله ۽ سندس رسول سان، جلد پهچندو انهن مان جن ڪفر ڪيو

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى

عذاب دردناڪ. ناهي ڪمزورن تي ۽ نڪي بيمارن تي

وَلَا عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُنْفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا

۽ نه انهن تي جيڪي نٿا لهن جو خرچ ڪن، ڪوڙو، جڏهن سچائي ڪيائون

لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ مَا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ سَبِيْلٍ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

الله ۽ سندس رسول لاءِ. ناهي انهن ڀلارن تي ڪو الزام، ۽ الله بخشڻهار

رَّحِيْمٌ ﴿٩١﴾ وَّلَا عَلَى الَّذِيْنَ اِذَا مَآ اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ

مهربان آهي. ۽ ناهي انهن تي ميار جڏهن آيا تو وٽ ته سواري ڏئين تون انهنکي تو چيو

لَآ اَجِدُ مَآ اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ۪ تَوَلَّوْا وَّاَعْيُنُهُمْ تَفِيْضُ مِنَ

نه ٿو لهان آءٌ اهو جو سوار ڪريان توهانکي ان تي ته موٽيا ۽ اکيون انهن جون وهائن پيون

الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُنْفِقُوْنَ ﴿٩٢﴾ ؕ اِنَّمَا السَّبِيْلُ

ڳوڙها ڏک کان هن تي جو نه پيا لهن ڪا شيءِ جا خرچ ڪن. رڳو الزام آهي

عَلَى الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا

انهن تي جيڪي موڪل گهرن ٿا توکان ۽ اهي آسودا آهن، خوش ٿيا هن تي ته هجن

مَعَ الْخَوَالِفِ ۙ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٩٣﴾

گڏ پوئتي رهندڙ عورتن سان ۽ مُهر هنئي الله انهن جي دلين تي پوءِ اهي نه ٿا ڄاڻن.

يَعْتَذِرُوْنَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ اِلَيْهِمْ ۭ
بهانا ٿا ڪن توهان وٽ جڏهن اچو ٿا انهن ڏانهن،

قُلْ لَّا تَعْتَذِرُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّاَنَا
چئو بهانا نه بڻايو هرگز پڪ نه ڪنداسون توهان تي ٻڌايون آهن اسان کي

اللّٰهُ مِنْ اَخْبَارِكُمْ ۭ وَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ
الله توهان جون ڳالهيون، ۽ جلد ڏسندو الله توهان جي ڪردار کي

وَرَسُوْلُهٗ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ
۽ ان جو رسول پوءِ موٽايا ويندؤ ڄاڻندڙ ڳجهه

وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
۽ ظاهر جي ڏانهن پوءِ اهو خبر ڏيندو توهان کي جيڪي توهان

تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ اِذَا
عمل ڪندا هئا. جهٽ قسم کڻندا الله جو توهان سان جڏهن

انْقَلَبْتُمْ اِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوْا عَنْهُمْ ۭ فَاَعْرِضُوْا
توهان موٽندؤ انهن ڏانهن جيئن ڇڏي ڏيو انهن کي، پوءِ ڇڏي ڏيو

عَنْهُمْ ۭ اِنَّهُمْ رِجْسٌ ۡ وَّمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ
انهن کي، بيشڪ اهي گندا آهن ۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي،

جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ
عوض سندن ڪمن جي. قسم کڻن ٿا توهان سان

لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنَّ

ته جيئن توهان راضي ٿيو انهن کان، پوءِ جيڪڏهن توهان راضي ٿيندؤ انهن کان

اللّٰهَ لَا يَرْضٰى عَنِ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٩٦﴾

الله نه راضي ٿيندو نافرمان قوم کان.

اَلْاَعْرَابُ اَشَدُّ كُفْرًا وَّ نِفَاقًا وَّ اَجْدَرُ

جهنگلي ماڻهو ڏاڍا سخت آهن ڪفر ۾ ۽ نفاق ۾ ۽ لائق آهن

اَلَّا يَعْلَمُوْا حُدُوْدَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ ؕ

جو نه ڄاڻن اهي قاعدا جيڪي نازل ڪيا الله پنهنجي رسول تي،

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ

۽ الله ڄاڻندڙ آهي حڪمت وارو آهي. ۽ ڪي ٻهراڙي جا

مَنْ يَّتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَّيَتَرَبَّصُ

اهڙا آهن جو ڀانئين ٿا خيرات ڏيڻ کي چٽي ۽ انتظار ڪن ٿا

بِكُمُ الدَّوَآئِرَ ؕ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ؕ

توهان تي زماني جي چڪرن جو، انهن تي اچي چڪر برائيءَ جو،

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ

۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ ڪي ٻهراڙيءَ وارا

مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

اهڙا آهن جو ايمان آڻن ٿا الله ۽ آخرت جي ڏينهن تي

وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ اللّٰهِ

۽ سمجهن ٿا خيرات ڪرڻ کي ويجهڙايون الله وٽ

وَصَلَوٰتِ الرَّسُوْلِ ؕ اَلَآ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ؕ

۽ دعائون رسول جون، خبردار بلاشڪ اها ويجهڙائي آهي انهن لاءِ،

سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٩﴾ ع ١٠

جلد داخل ڪندو انهنکي الله پنهنجي رحمت ۾، بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي.

وَالسّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ وَ

۽ اڳرائي ڪندڙ سڀ کان اول هجرت ڪندڙ ۽ مدد ڪندڙ ۽

الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا

جيڪي تابع ٿيا انهن جا چڱائيءَ سان راضي ٿيو الله انهن کان ۽ اهي راضي ٿيا

عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ

ان کان ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ باغ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٠٠﴾ وَمِمَّنْ

هميشه رهندا ان ۾ سدائين، اهائي ڪاميابي وڏي آهي ۽ ڪجهه آهن

حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ۛؕ وَمِنْ اَهْلِ

توهان جي چوڌاري ٻهراڙيءَ جا منافق، ۽ ڪي مديني

الْمَدِيْنَةِ ۛؔ مَرَدُوْا عَلَى النِّفَاقِ ۛ لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ

وارن مان به اڙجي بيٺا آهن نفاق تي، نه توڄاڻين تون انهنکي، اسان

عند المتقدمين ١٢ وقف منزل

نَعْلَمُهُمْ ۭ سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى
ڄاڻون ٿا انهن کي، جلد سزا ڏينداسون انهن کي ٻه ڀيرا پوءِ موٽايا ويندا

عَذَابٍ عَظِيْمٍ ﴿١٠١﴾ وَاٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ
عذاب وڏي ڏانهن. ۽ ٻيا جن اقرار ڪيو پنهنجي گناهن جو

خَلَطُوْا عَمَلًا صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ۭ عَسَى اللّٰهُ اَنْ
ملايائون عمل چڱا ۽ ٻيا خراب، ويجهو آهي الله جو

يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذْ
بخشي انهن کي، بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. قبول ڪر

مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيْهِمْ بِهَا وَ
انهن جي ملڪيت مان خيرات جو پاڪ ڪرين تون انهن کي ۽ دل صاف ڪرين انهن جي ان سان ۽

صَلِّ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ۭ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ
دعا گهر انهن لاءِ، بيشڪ دعا تنهنجي قرار آهي انهن لاءِ، ۽ الله ٻڌندڙ

عَلِيْمٌ ﴿١٠٣﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ
ڄاڻندڙ آهي. ڇا نه ڄاڻائون ته الله ئي قبول ڪندو آهي توبه پنهنجي

عِبَادِهٖ وَيَاْخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ
ٻانهن جي ۽ وٺندو آهي خيراتون ۽ بيشڪ الله ئي توبه قبوليندڙ

الرَّحِيْمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ اعْمَلُوْا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَ
مهربان آهي. ۽ چئو توهان ڪم ڪريو پوءِ ڏسندو الله توهان جي ڪم کي ۽

رَسُوْلُهٗ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ۭ وَسَتُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ

ان جو رسول ۽ مسلمان ، ۽ جلد موٽايا ويندؤ جاڻندڙ ڳجھ

وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝١٠٥ وَاٰخَرُوْنَ

۽ ظاهر جي طرف پوءِ خبر ڏيندو توهان کي جيڪي توهان ڪندا هئا . ۽ ڪي ٻيا

مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا يَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ۭ

ڍر ڏنل آهن الله جي فيصلي تائين اهو عذاب ڪري انهن کي يا معاف ڪري انهن کي .

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝١٠٦ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مَسْجِدًا

۽ الله جاڻندڙ آهي حڪيم آهي . ۽ جن ناهي مسجد

ضِرَارًا وَّكُفْرًا وَّتَفْرِيْقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ

نقصان پهچائڻ لاءِ ۽ ڪفر لاءِ ۽ ڦوٽ وجهڻ لاءِ مسلمانن جي وچ ۾ ۽

اِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ مِنْ قَبْلُ ۭ

گهٽ ناهڻ خاطر انهن لاءِ جن جنگ ڪئي الله ۽ ان جي رسول سان اڳ ۾ ،

وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَآ اِلَّا الْحُسْنٰى ۭ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ

۽ اهي ضرور قسم کڻندا ته ڪو اسان نيت ڪئي هئي نيڪيءَ جي ، پر الله شاهدي ڏئي ٿو

اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ۝١٠٧ لَا تَقُمْ فِيْهِ اَبَدًا ۭ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ

ته اهي ڪوڙا آهن . نه بيھ انهيءَ ۾ ڪڏهين به ، البت مسجد جا ناهي

عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ فِيْهِ ۭ

وئي پرهيز تي پهرين ڏينهن کان لائق آهي جو تون بيهين ان ۾ ،

توبه قبول 9/118

26/8/2011

فِيْهِ رِجَالٌ يُّحِبُّوْنَ اَنْ يَّتَطَهَّرُوْا ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ

تنهن ۾ مرد آهن جي پسند ٿا ڪن پاڪ رهڻ کي، ۽ الله پسند ڪندو آهي

الْمُطَّهِّرِيْنَ ﴿١٠٨﴾ اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى تَقْوٰى

پاڪ رهڻ وارن کي. ڇا پوءِ جنهن رکيو بنياد انهيءَ جو خوف

مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ

خدا تي ۽ انجي رضا تي اهو ڀلو آهي يا جنهن اڏيو بنياد ان جو

عَلٰى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ ؕ وَاللّٰهُ

ان ڪناري ڪاڏل ڪپر ڍهندڙ جي پوءِ ڍهي پيو ان سميت دوزخ جي باه ۾، ۽ الله

لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ

نٿو هدايت ڪري ظلم ڪندڙ قوم کي. هميشه ٿي پئي سندن اڏاوت

الَّذِيْ بَنَوْا رِيْبَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ اِلَّآ اَنْ تَقَطَّعَ

جا ناهيائون ، ارمان انهن جي دلين ۾ جيسين جو ڪپجي پون

قُلُوْبُهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١١٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى

دليون انهن جون، ۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. بيشڪ الله خريد ڪيا

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ

مسلمانن کان انهن جا ساهه ۽ انهن جا مال ته انهن لاءِ آهي

الْجَنَّةَ ؕ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُوْنَ وَ

جنت، وڙهن ٿا الله جي راهه ۾ پوءِ مارن ٿا ۽

يُقْتَلُوْنَ قف وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرٰىةِ وَ

مارجن ٿا، وعدو آهي انهيءَ تي سچو توريت ۾

الْاِنْجِيْلِ وَالْقُرْاٰنِ ط وَمَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ مِنَ اللّٰهِ

انجيل ۾ قرآن ۾، ۽ ڪير آهي وڌيڪ پاڙيندڙ پنهنجو وعدو الله کان

فَاسْتَبْشِرُوْا بِبَيْعِكُمُ الَّذِيْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ط وَذٰلِكَ

پوءِ خوش رهو پنهنجي واپار تي جو وڪڻيو اٿوَ اِهو، ۽ اها

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١١١﴾ اَلتَّآئِبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ

ئي ڪاميابي وڏي آهي. اهي توبه ڪندڙ آهن عبادت ڪندڙ

الْحٰمِدُوْنَ السَّآئِحُوْنَ الرّٰكِعُوْنَ السّٰجِدُوْنَ

شڪر ڪندڙ روزا رکندڙ رڪوع ڪندڙ سجدو ڪندڙ

الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَالنَّاهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

حڪم ڪندڙ چڱائي جو ۽ روڪيندڙ برائي کان

وَالْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ط وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾

۽ نگهباني ڪندڙ الله جي احڪام جي، ۽ خوشخبري ڏي ايمان وارن کي.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ يَّسْتَغْفِرُوْا

ناهي اجازت نبيءَ کي ۽ مومنن کي جو معافي گهرن

لِلْمُشْرِكِيْنَ وَلَوْ كَانُوْٓا اُولِيْ قُرْبٰى مِنْ بَعْدِ مَا

مشرڪن لاءِ جيتوڻيڪ هجن مائٽ هن کان پوءِ جو

تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿۱۱۳﴾ وَمَا كَانَ
ظاهر ٿيو انهن لاءِ ته اهي دوزخي آهن. ۽ نه هئي
اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ اِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَآ
بخشش گهرڻ ابراهيم جي پنهنجي پيءُ لاءِ مگر وعدي جي ڪري جو اهو ڪيو هئائين
اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهٗٓ اَنَّهٗ عَدُوٌّ لِّلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ ۗ اِنَّ
ان سان، پوءِ جڏهن خبر پيس ته اهو دشمن آهي الله جو ته بيزار ٿيو انهيءَ کان بيشڪ
اِبْرٰهِيْمَ لَاَوَّاهٌ حَلِيْمٌ ﴿۱۱۴﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ
ابراهيم نرم دل سهپ وارو هو. ۽ الله اهڙو نه آهي جو گمراه ڪري
قَوْمًا بَعْدَ اِذْ هَدٰىهُمْ حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَّا يَتَّقُوْنَ ۗ
ڪنهن قوم کي هن کان پوءِ جو هدايت ڪيائين انهن کي تان جو ٻڌائي انهن کي اهو جنهن کان پرهيز ڪن،
اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ
بيشڪ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. بيشڪ الله لاءِ ئي آهي بادشاهي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۭ وَمَا لَكُمْ مِّنْ
آسمانن ۽ زمين جي، اهو جياري ٿو ۽ ماري ٿو، ۽ ناهي توهان لاءِ
دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۱۶﴾ لَقَدْ تَّابَ اللّٰهُ
الله کان سواءِ ڪوئي دوست ۽ نڪو مددگار. يقينن الله مهربان ٿيو
عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ
نبي ۽ مهاجرن ۽ انصار تي جن سات ڏنو انکي

فِيْ سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيْغُ قُلُوْبُ

وقت ڏکئي ۾ هن کانپوءِ جو ڦري وڃڻ تي هيون دليون

فَرِيْقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّهٗ بِهِمْ رَءُوْفٌ

هڪ ٽولي جون انهن مان پوءِ مهربان ٿيو انهن تي، بيشڪ اهو انهن سان نرمي ڪندڙ

رَّحِيْمٌ ﴿١١٧﴾ وَّعَلَي الثَّلٰثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا ۭ حَتّٰٓي اِذَا

رحم وارو آهي ۽ انهن ٽن تي به جن کي پوئتي رکيو ويو، نيٺ جڏهن

ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ

تنگ ٿي انهن تي ڌرتي ويڪرائڻ هوندي ۽ سوڙها ٿيا

عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْٓا اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّآ

انهن تي ساهه انهن جا ۽ ڀانيائون ته ناهي بچاءُ الله کان مگر

اِلَيْهِ ۭ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ

انهيءَ ڏانهن، پوءِ ٻاجهه ڪيائين انهن تي جيئن توبه ڪن، بيشڪ الله توبه قبول ڪندڙ

الرَّحِيْمُ ﴿١١٨﴾ يٰٓاَيُّھَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُوْنُوْا ع ١٤ ٨ ٣

رحم وارو آهي. اي ايمان وارؤ! ڊڄو الله کان ۽ هجو

مَعَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدِيْنَةِ وَ

گڏ سچن سان. نه جڳائي مدينې وارن لاءِ ۽

مَنْ حَوْلَهُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ اَنْ يَّتَخَلَّفُوْا عَنْ

جيڪي انهن جي چوڌاري بدوين آهن ته پوئتي رهن

رَّسُوْلِ اللّٰهِ وَلَا يَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ

رسول الله کان ۽ نہ زيادہ گھرن پنھنجي سِرن کي ان جي سِر کان،

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا يُصِيْبُهُمْ ظَمَاٌ وَّلَا نَصَبٌ وَّ

اِھو ھن ڪري تہ نہ ٿي لڳي انھن کي ڪا اُڃ ۽ نہ ڪا ٿڪاوٽ ۽

لَا مَخْمَصَةٌ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَطَـُٔوْنَ مَوْطِئًا

نہ بُک الله جي راھ ۾ ۽ نہ ٿا لنگھن ڪنھن لڪ تان

يَّغِيْظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُوْنَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا اِلَّا كُتِبَ

جو ڪاوڙائي ٿو ڪافرن کي ۽ نہ ٿا لھن دشمن کان ڪا شيءِ مگر لکجي ٿو

لَهُمْ بِهٖ عَمَلٌ صَالِحٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

نھن لاءِ ان سان عمل صالح، بيشڪ الله نہ ٿو وڃائي ثواب

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُوْنَ نَفَقَةً صَغِيْرَةً وَّ

ڀَلائي ڪندڙن جو. ۽ نہ ٿا خرچ ڪن ڪو خرچ ننڍو يا

لَا كَبِيْرَةً وَّلَا يَقْطَعُوْنَ وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ

وڏو ۽ نہ ٿا پار ڪن ڪا وادي مگر لکجي ٿو انھن لاءِ

لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢١﴾ وَ

جيئن بدلو ڏئي انھن کي الله بھتر ان کان جيڪو ڪم ڪن ٿا. ۽

مَا كَانَ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوْا كَآفَّةً ؕ فَلَوْلَا نَفَرَ

- ھئو جو مسلمان نڪري پون سمورا، پوءِ ڇو نہ ٿو نڪري

مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوْا فِي

انهن جي هر قوم مان ڪو ٽولو جيئن علم حاصل ڪن

الدِّيْنِ وَلِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوْٓا اِلَيْهِمْ

دين جو ۽ ڊيجارين پنهنجي قوم کي جڏهن موٽي اچن انهن ڏانهن

لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا ع ۱۵ ۴ ۴

ته من اهي هوشيار ٿين. اي ايمان وارو! لڙو

الَّذِيْنَ يَلُوْنَكُمْ مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا فِيْكُمْ

انهن سان جيڪي ويجها آهن توهان کي ڪافر ۽ ڀَل لهن توهان ۾

غِلْظَةً ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۲۳﴾ وَاِذَا الربع

سختي، ۽ ڄاڻو ته الله گڏ آهي پرهيزگارن سان. ۽ جڏهن

مَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ اَيُّكُمْ زَادَتْهُ

لاٿي ٿي ڪا سورت پوءِ انهن مان ڪي چون ٿا ڪنهن جو توهان مان وڌايو

هٰذِهٖٓ اِيْمَانًا ۚ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا

هن سورت ايمان، پوءِ جن ماڻهن ايمان آندو ته وڌايائين انهن جو ايمان

وَّهُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿۱۲۴﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ

۽ اهي خوش ٿا ٿين. ۽ پوءِ جن جي دلين ۾

مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلٰى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوْا

مرض آهي پوءِ وڌايائين انهن لاءِ پليتي سندن پليتيءَ تي ۽ مري ويا

وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١٢٥﴾ اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُوْنَ فِيْ

۽ اهي ڪافر هئا. ڇا نه ٿا ڏسن ته اهي مصيبت ۾ پون ٿا

كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوْبُوْنَ وَلَا هُمْ

هر سال ۾ هڪ ڀيرو يا ٻه ڀيرا پوءِ به توبه نه ٿا ڪن ۽ نڪي اهي

يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٢٦﴾ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ

نصيحت ٿا پرائين. ۽ جڏهن لاهجي ٿي ڪا سورت نهارين ٿا هڪ

اِلٰى بَعْضٍ ؕ هَلْ يَرٰىكُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوْا ؕ

ٻئي ڏانهن، ڇا توهان کي ڏسي ته ڪو نه ٿو ڪوئي؟ پوءِ هليا ٿا وڃن،

صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ﴿١٢٧﴾

ڦيرايون الله دليون انهن جون هن ڪري ته اهي ماڻهو نه ٿا سمجهن.

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا

بيشڪ آيو توهان وٽ رسول توهان منجهان ڏکي لڳي ٿي ان کي

عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٨﴾

توهان جي تڪليف گهڻگهرو آهي توهان جو ايمان وارن سان نرمي ڪندڙ مهربان آهي.

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ۖ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ

پوءِ جيڪڏهن اهي منهن ڦيرين ته چئو ڪافي آهي الله، ناهي ڪوئي عبادت جي لائق انهي کانسواءِ،

عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿١٢٩﴾ ع ١٦ ٧ ٥

ان تي ڀروسو ڪيم ۽ اهوئي مالڪ عرش عظيم جو آهي.

سُورَةُ يُونُسَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَتِسْعُ آيَاتٍ وَإِحْدَى عَشَرَ رُكُوعًا

سورت يونس مڪي آهي ۽ هڪ سؤ نو آيتون ۽ يارهن رڪوع آهي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓرٰ ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ① أَكَانَ لِلنَّاسِ

الرا، هي آيتون آهن ڪتاب حڪمت واري جون. ڇا ماڻهن کي

عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ

عجب آهي ته اسان حڪم موڪليو هڪ مرد ڏانهن انهن مان ته ڊيڄار ماڻهن کي

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ

۽ خوشخبري ڏي ايمان وارن کي ته انهن جو قدم سچائي جو آهي پهنجي

رَبِّهِمْ ۗ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ ②

رب وٽ، چيو ڪافرن ته هي جادوگر آهي پڌرو.

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

بيشڪ رب توهان جو الله آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي

فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ يُدَبِّرُ

ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ قرار ڪيائين تخت تي هلائي ٿو

الْأَمْرَ ۖ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ۚ ذَٰلِكُمُ

حڪم کي، ناهي ڪوئي سفارش ڪندڙ مگر انجي اجازت کانپوءِ، اهو ٿو

اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٣﴾ اِلَيْهِ

الله پالڻهار توهان جو، پوءِ عبادت ڪريو انهيءَ جي، ڇا پوءِ نه ٿا ڌيان ڪريو. انهيءَ ڏانهن

مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ؕ اِنَّهٗ يَبْدَؤُا

موٽڻ آهي توهان سڀني جو، وعدو الله جو سچو آهي، اهو پيدا ڪري ٿو

الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

خلق کي پوءِ موٽائيندو ان کي جيئن بدلو ڏئي انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا

الصّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ شَرَابٌ

چڱا انصاف وارو ۽ جن ڪفر ڪيو تن لاءِ آهي پاڻي

مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿٤﴾

ٽهڪندڙ ۽ عذاب ڏکوئيندڙ جو اهي ڪفر ڪندا هئا.

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَآءً وَّالْقَمَرَ نُوْرًا وَّ

هو آهي جنهن ڪيو سج کي چمڪدار ۽ چنڊ کي روشن ۽

قَدَّرَهٗ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ

مقرر ڪيائين ان لاءِ منزلون جيئن ڄاڻو توهان ڳاڻاٽو سالن جو ۽ ليکو ڪرڻ.

مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ

نه پيدا ڪيو الله اهو سڀ مگر حق سان، ظاهر ڪري ٿو نشانيون

لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾ اِنَّ فِيْ اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ

انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن. بيشڪ ڦير گهير رات ۽ ڏينهن جي ۾

وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

۽ جيڪي پيدا ڪيو الله آسمانن ۽ زمين ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ

يَّتَّقُوْنَ ﴿٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا

جيڪي ڊڄن. بيشڪ جيڪي نٿا اميد رکن اسان جي ملڻ جي ۽ خوش رهيا

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ

دنيا جي زندگي سان ۽ آرام پيا انهيءَ سان ۽ جيڪي اهي اسان جي

اٰيٰتِنَا غٰفِلُوْنَ ﴿٧﴾ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا

آيتن کان غافل آهن. انهن لاءِ جاءِ رهڻ جي باهه آهي سندن

يَكْسِبُوْنَ ﴿٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

ڪرتوتن جي ڪري. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ بِاِيْمَانِهِمْ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ

رهنمائيندو انهن کي انهن جو رب سندن ايمان جي ڪري جنتي وهنديون هيٺان انهن جي

الْاَنْهٰرُ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٩﴾ دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ

واهيون باغن نعمت وارن ۾. دعا انهن جي انهي ۾ هيءَ ته پاڪ آهي تنهنجي ذات

اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ

اي الله ۽ ڪيڪار انهن جي آهي سلام، ۽ پڇاڙي انهن جي دعا جي هيءَ ته

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠﴾ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ

سڀ تعريفون الله لاءِ جو پالڻهار جهانن جو آهي. ۽ جيڪڏهن جلدي ڪري ها الله

لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ

ماڻهن کي برائي انهن جي تڪڙي ڀلائي گهرڻ وانگر تہ پوري ڪئي وڃي ها

أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي

انهن جي مدت، پوءِ ڇڏيون ٿا انهن کي جيڪي نہ ٿا اميد رکن اسان سان ملڻ جي

طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ

پنهنجي شرارت ۾ ٿاپا پيا کائين. ۽ جڏهن پهچي ٿي انسان کي

الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا ۚ فَلَمَّا

تڪليف تہ سڏي ٿو اسان کي پنهنجي پاسي پر يا ويٺي يا بيٺي، پوءِ جڏهن

كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ

ٽاريون ٿا ان کان سندس مصيبت لنگهي ٿو ڄڻڪ سڏيوئي نہ هئائين اسان کي مصيبت ڏانهن

مَسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

جا پهتي هئي ان کي، اهڙي طرح سينگاريو ويو حد ٽپندڙن لاءِ جيڪي جو اهي ڪن ٿا.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا ۙ

۽ يقينن تباهہ ڪيوسون قومون توهان کان اڳ جڏهن انهن ظلم ڪيو،

وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۚ

حالانڪ آندا هئا انهن وٽ سندن رسولن معجزا ۽ نہ هئا جو ايمان آڻين،

كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ

اهڙي طرح سزا ڏيندا آهيون ڏوهاري قوم کي. پوءِ ڪيوسون اوهان کي

خَلٰٓئِفَ فِي الْاَرْضِ مِنْۢ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ
سنڀاليندڙ زمين ۾ انهن کان پوءِ جيئن ڏسون ته ڪيئن

تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ ۙ قَالَ
تا عمل ڪريو. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن تي آيتون اسانجون چٽيون چون ٿا

الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ
اهي جيڪي نه ٿا اميد رکن اسانجي ملاقات جي آڻ قرآن ٻيو هن کان سواءِ

اَوْ بَدِّلْهُ ؕ قُلْ مَا يَكُوْنُ لِيْۤ اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ تِلْقَآئِ
يا بدلاءِ ان کي، تون چئو نه ٿيندو مون کان جو بدلايان انهيءَ کي طرفان

نَفْسِيْ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰۤى اِلَيَّ ۚ اِنِّيْۤ اَخَافُ
پنهنجي، رڳو آءٌ تابعداري ڪريان ٿو ان جي جيڪو حڪم آيو مون ڏانهن بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو،

اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٥﴾ قُلْ لَّوْ
جي بي فرماني ڪيم رب جي، عذاب وڏي ڏينهن جي کان. چئو جيڪڏهن

شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهٗ عَلَيْكُمْ وَلَآ اَدْرٰىكُمْ بِهٖ ۖ فَقَدْ
گهري ها الله ته نه پڙهان ها ان کي توهان تي ۽ نڪي اهو خبر ڏئي ها توهان کي ان جي، پوءِ

لَبِثْتُ فِيْكُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِهٖ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٦﴾
گذاري اٿم توهان ۾ عمر انهيءَ کان اڳ ۾، ڇا پوءِ نه ٿا سمجهو؟

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ
پوءِ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انهيءَ کان جيڪو ٻڌائي الله تي ڪوڙ يا

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَيَعْبُدُوْنَ

ڪوڙو ڪري ان جي آيتن کي. يقينن ڪامياب نه ٿيندا ڏوهاري. ۽ پوڄين ٿا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَ

الله کي ڇڏي انهن کي جي نه نقصان ڏين انهن کي ۽ نه نفعو ۽

يَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ؕ قُلْ اَتُنَبِّـُٔوْنَ

چون ٿا اهي سفارشي آهن اسان جا الله وٽ. تون چؤ ڇا توهان ٻڌايو ٿا

اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ؕ

الله کي اها ڳالهه جا هو نه ٿو ڄاڻي آسمانن ۾ ۽ نڪي زمين ۾.

سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَمَا كَانَ النَّاسُ

هو پاڪ ذات آهي ۽ مٿاهون آهي ان کان جو شريڪ ٿا ڪن. ۽ نه هئا ماڻهو

اِلَّآ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ

مگر امت هڪڙي پوءِ جدا جدا ٿيا، ۽ جيڪڏهن نه هجي ها ٻول جو ٿيو آهي

مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۱۹﴾

تنهنجي رب کان ته نبيرو ٿي وڃي ها انهن ۾ ان جو جنهن ۾ اهي جهڳڙو ٿا ڪن.

وَيَقُوْلُوْنَ لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۚ فَقُلْ

۽ چون ٿا ڇو نه نازل ڪئي وئي انهيءَ تي ڪا نشاني ان جي رب کان، پوءِ تون چؤ

اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوْا ۚ اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ

رڳو ڳجهه الله لاءِ آهي پوءِ انتظار ڪريو، آءٌ به توهان سان گڏ

ع ۲ / ۱۰ / ۷

الْمُنْتَظِرِينَ ﴿۲۰﴾ وَإِذَآ أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ

انتظار ڪندڙ آهيان. ۽ جڏهن چکايون ٿا ماڻهن کي رحمت

بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُمْ مَّكْرٌ فِيٓ ءَايَاتِنَا ۚ قُلِ

تڪليف کان پوءِ جا کين پهتي هئي ته ان وقت ڪن ٿا حيلو اسان جي آيتن ۾، تون چئو

اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿۲۱﴾

الله ڏاڍو تڪڙو حيلو ڪندڙ آهي، بيشڪ اسان جا قاصد لکن ٿا جيڪي توهان حيلا هلايو ٿا.

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا

اهو ئي آهي جو گهمائي ٿو توهان کي بر ۽ بحر ۾، آخر جڏهن

كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَ

هوندا آهيو توهان ٻيڙين ۾، ۽ اهي ڪشتيون هلنديون آهن انهن کي سٺي واءَ سان ۽

فَرِحُوا بِهَا جَآءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَآءَهُمُ الْمَوْجُ

خوش ٿيندا آهن ان تي ته اچي ويندو آهي انهن تي طوفان ۽ ايندي آهي انهن تي ڇولي

مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوٓا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا

هر طرف کان ۽ اهي پائيندا آهن ته گهيرو ڪيو ويو آهي انهن تي ته سڏيندا آهن

اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ

الله کي سچائي ڪندڙ ٿي ان لاءِ دين ۾، جيڪڏهن بچايو تو اسان کي

هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿۲۲﴾ فَلَمَّآ أَنجَاهُمْ

هن مان ته ضرور ٿينداسون شڪرگذارن مان. پوءِ جڏهن بچايائين انهن کي

إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ يَا أَيُّهَا

تہ اوچتو اهي بي فرماني ڪن ٿا ملڪ ۾ ناحق . اي

النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰ أَنفُسِكُم ۖ مَّتَاعَ الْحَيٰوةِ

انسانو! رڳو توهان جي بغاوت توهان جي سر تي آهي نفعو وٺو حياتي

الدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ

دنيا جو پوءِ اسان ڏانهن توهان جو موٽڻ آهي پوءِ پڌائينداسون توهان کي جيڪي توهان

تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنزَلْنَاهُ

ڪندا هئا. رڳو مثال دنيا جي حياتيءَ جو ان پاڻيءَ جهڙو آهي جو لاٿوسون

مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ

آسمان مان پوءِ گڏجي پيا ان سان سلا زمين جا جن مان کائن ٿا

النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ

ماڻهو ۽ چوپايا، تان جو جڏهن ورتي ڌرتيءَ

زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ

پنهنجي ساوڪ ۽ سينگارجي پيئي ۽ ڀانيو ان جي مالڪن تہ اهي وس وارا آهن

عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا

ان تي تہ اچي ويو ان تي امر اسان جو رات جو يا ڏينهن جو پوءِ ڪيوسون ان کي لاباري

كَأَن لَّمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ

جڻڪ ڪا نہ هئي ڪالهوڪر، اهڙي طرح بيان ٿا ڪريون نشانيون

لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ؕ

انهن ماڻهن لاءِ جيڪي غور ٿا ڪن. ۽ الله سڏي ٿو سلامتي واري گهر ڏانهن،

وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢٥﴾

۽ هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري سڌي رستي ڏانهن.

لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ؕ وَلَا يَرْهَقُ

انهن لاءِ جن ڀلائي ڪئي ڀلائي آهي ۽ وڌيڪ به، ۽ نه چڙهندي

وُجُوْهَهُمْ قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ

انهن جي منهن تي ڪاراڻ ۽ نه خواري. اهي آهن جنت وارا،

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ

اهي ان ۾ سدائين رهندا. ۽ جن ڪمايون بڇڙايون

جَزَآءُ سَيِّئَةٍۭ بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ؕ مَا لَهُمْ

ته بدلو بڇڙائي جو اوتروئي آهي ۽ چڙهندي انهن تي خواري، ناهي انهن لاءِ

مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ كَاَنَّمَآ اُغْشِيَتْ وُجُوْهُهُمْ

الله کان ڪوئي بچائيندڙ، جڻڪ ڍڪيو ويو انهن جي چهرن تي

قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

ٽڪرو رات ڪاريءَ جو، اهي دوزخ وارا آهن،

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ

اهي ان ۾ هميشه رهندا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪنداسون انهن سڀني کي پوءِ

نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ

چونداسون مشرڪن کي بيهو پنهنجي جاءِ تي توهان ۽ شريڪ توهان جا

فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا

۽ جدائي وجهنداسون انهن جي وچ ۾ چوندا شريڪ ڪيل انهن جا ته نه هئا توهان اسان جي

تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

عبادت ڪندڙ. پوءِ ڪافي آهي الله شاهد اسان جي ۽ توهان جي وچ ۾

إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوا

يقينن هئاسون توهان جي بندگي کان بي خبر. اتي آزمائيندو

كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ

سڀ ڪو انکي جيڪي اڳي ڪيو هئائين ۽ رجوع ڪيا ويندا الله پنهنجي مالڪ

الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَنْ

سچي ڏانهن ۽ وسري ويندو انهن کان جيڪي ناهه ناهيندا هئا. تون چئو ڪير

النصف

يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ

رزق ڏئي ٿو توهان کي آسمان ۽ زمين مان يا ڪير مالڪ آهي ڪنن

وَالْأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ

۽ اکين جو ۽ ڪير ڪڍي ٿو جيئري کي مُئي کان ۽ ڪڍي ٿو

الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ

مُئل کي جيئري مان ۽ ڪير ٺاهي ٿو ڪمن کي. پوءِ جلد چوندا ته

اللّٰهُ ۚ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣١﴾ فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ

الله، پوءِ تون چؤ ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو. پوءِ اهوئي اٿوَ الله رب توهانجو

الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ اِلَّا الضَّلٰلُ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿٣٢﴾

سچو، پوءِ ناهي حق کان بعد مگر گمراهي، پوءِ ڪيڏانهن ٿا موٽايا وڃو.

كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا

اهڙي طرح ثابت ٿيو قول تنهنجي رب جو انهن تي جن بي فرماني ڪئي

اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ

ته اهي ايمان نه آڻيندا. پڇا ڪر، آهي ڪوئي توهان جي شريڪن ۾

مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ۭ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا

جيڪو پيدا ڪري خلق کي ورري موٽائي ان کي، تون چؤ الله پيدا ڪندو آهي

الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِنْ

خلق کي پوءِ ان کي موٽائيندو آهي سو توهان ڪيڏانهن ٿا اُبتا وڃو. پڇا ڪر، آهي ڪوئي

شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ ۭ قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ

توهان جي شريڪن مان جو رستو ڏيکاري حق ڏانهن. تون چؤ الله ئي رستو ڏيکاري ٿو

لِلْحَقِّ ۭ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ اَمَّنْ

حق جو، ڇا پوءِ جيڪو هدايت ڪري حق ڏانهن اهو لائق آهي تابعداري جو يا اهو جيڪو

لَّا يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى ۚ فَمَا لَكُمْ ۣ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿٣٥﴾

خود رستو نه ٿو لهي مگر جڏهن ڏگ ڏنو وڃي انکي، پوءِ ڇا ٿيو آهي توهانکي ڪيئن ٿا فيصلو ڪريو.

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ

۽ نہ تاهلن گهڻا انهن جا مگر انڪل تي، يقينن انڪل نہ ڪفايت ڪندي

الْحَقِّ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ

حق لاءِ ڪجهه بہ. بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪو اهي ڪن ٿا. ۽ نہ آهي

هَٰذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَٰكِنْ

هيءُ قرآن جو ٺاهيو وڃي الله کان سواءِ پر اهو

تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ

پرڪا آهي ان کان اڳين ڪتابن جي ۽ بيان تڪيل حڪمن جو

لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ

ناهي ڪو شڪ ان ۾ اهو رب العالمين جي طرفان آهي. ڇا چون ٿا ماڻهو تہ اهو ناهي آيو آهي،

قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ

تون چئو پوءِ توهان بہ آڻيو ڪا سورت ان جهڙي ۽ سڏيو جنهن کي سڏي سگهو

مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُوا

الله کان سواءِ جيڪڏهن آهيو سچا. پر ڪوڙو چيو اٿن

بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ ۚ

ان کي جنهنکي پورو سمجهيو ئي نہ اٿن ۽ اڃا نہ آئي آهي وٽن ان جي حقيقت،

كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ

اهڙي طرح ڪوڙو ڪيو هو انهن کان اڳين بہ پوءِ ڏس تہ ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ۞۳۹ وَمِنْهُمْ مَّنْ يُّؤْمِنُ

تي پڇاڙي ظالمن جي. ۽ ڪي انهن مان يقين ڪن ٿا

بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ

قرآن تي ۽ ڪي انهن مان نه ٿا يقين ڪن ان تي، ۽ تنهنجو رب گهڻو ڄاڻندڙ آهي

بِالْمُفْسِدِيْنَ ۞۴۰ وَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ لِّيْ عَمَلِيْ وَ

فساد ڪندڙن کي. ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڪن توکي پوءِ چئو ته مون لاءِ منهنجو عمل آهي ۽

لَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ اَنْتُمْ بَرِيْٓـُٔوْنَ مِمَّآ اَعْمَلُ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ

توهان لاءِ توهان جو عمل، توهان الڳ آهيو ان ڪان جيڪي آءٌ ڪريان ٿو ۽ آءٌ الڳ آهيان

مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ۞۴۱ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ

انهيءَ ڪان جيڪي توهان ڪريو ٿا. ۽ ڪي انهن مان ڪن ٿا ڏين تنهنجي طرف ڇا پوءِ تون

تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ۞۴۲ وَمِنْهُمْ مَّنْ

ٻڌائيندين ٻوڙن کي توڙي جو آهي عقل نه ٿا رکن. ۽ انهن مان ڪي

يَّنْظُرُ اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوْا لَا

واجهائين ٿا توڏانهن، ڇا پوءِ تون رستو ڏيکاريندين انڌن کي توڙي جو آهي نه

يُبْصِرُوْنَ ۞۴۳ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْـًٔا وَّ

ٿا ڏسن. بيشڪ الله نه ٿو ظلم ڪري ماڻهن تي ڪجهه ۽

لٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۞۴۴ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ

پر ماڻهو پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪن ٿا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن کي

كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُوْنَ

جڻڪ رهيائي نه هئا مگر ڪا گهڙي ڏينهن مان سڃاڻندا پيا

بَيْنَهُمْ ۭ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ اللّٰهِ وَمَا

هڪٻئي کي، بيشڪ جيڪي ڇيها پيا آهي جن ڪوڙو ڪيو الله سان ملاقات کي ۽ نه

كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ۝٤٥ وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ

هئا هدايت وارا. ۽ جيڪڏهن ڏيکاريون توکي ڪجهه انهيءَ مان جنهنجو

نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ

وعدو ڪيون ٿا انهن سان يا فوت ڪريون توکي پوءِ اسان ڏانهن ئي موٽ آهي انهن جو پوءِ الله

شَهِيْدٌ عَلٰي مَا يَفْعَلُوْنَ ۝٤٦ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلٌ ۚ

شاهد آهي ان تي جيڪي ڪن ٿا. ۽ هر قوم لاءِ رسول آهي،

فَاِذَا جَاۗءَ رَسُوْلُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا

پوءِ جڏهن آيو سندن رسول ته فيصلو ٿيندو انهن جي وچ ۾ انصاف سان ۽ اُهي نه

يُظْلَمُوْنَ ۝٤٧ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

ظلم ڪيا ويندا. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي هي وعدو جيڪڏهن آهيو

صٰدِقِيْنَ ۝٤٨ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا

سچا. تون چؤ ته آءُ ناهيان مالڪ پنهنجي لاءِ نقصان جو ۽ نڪي نفعي جو

اِلَّا مَا شَاۗءَ اللّٰهُ ۭ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۭ اِذَا جَاۗءَ اَجَلُهُمْ

مگر جيڪي گهري الله. هر قوم لاءِ وقت مقرر آهي جڏهن ايندو وقت انهن جو

فَلَا يَسْتَأْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٤٩﴾ قُلْ

پوءِ اهي نہ دير ڪندا. ڪا گهڙي ۽ نہ اڳي ٿيندا. تون چؤ

اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُهٗ بَيَاتًا اَوْ نَهَارًا مَّاذَا

ڏسو جيڪڏهن اچي توهان وٽ عذاب انهيءَ جو راتوواهه يا ڏينهن جو تہ ڇا جي

يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٥٠﴾ اَثُمَّ اِذَا مَا وَقَعَ

تڪڙ ڪندا ان ڪان ڏوهاري. ڇا وري جڏهن اچي ويندو

اٰمَنْتُمْ بِهٖ ؕ آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ

تہ اوهان مڃيندؤ انکي، ڇا هينئر! هوڏانهن توهان ان جي تڪڙ ڪندا هئا. پوءِ

قِيْلَ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ ۚ هَلْ

چيو ويندو ظالمن کي چکو عذاب هميشہ وارو، ڇا بدلو

تُجْزَوْنَ اِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَنْۢبِـُٔوْنَكَ

توهانکي اهو بدلو ملندو جو ڪمائيندا هئا. ۽ خبر پڇن ٿا توکان

اَحَقٌّ هُوَ ؕ قُلْ اِيْ وَرَبِّيْٓ اِنَّهٗ لَحَقٌّ ؕ وَمَآ اَنْتُمْ

تہ ڇا سچ آهي اهو؟ چؤ هائو مونکي قسم آهي پروردگار جو تہ اهو سچ آهي ۽ ناهيو اوهين

بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى

عاجز ڪندڙ. ۽ جيڪڏهن هجي ها هر انهيءَ شخص کي جنهن ظلم ڪيو جو ڪجهہ

الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهٖ ؕ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا

زمين ۾ آهي تہ بدلي ۾ ڏئي ها ان کي، ۽ لڪائيندا پڇتاءُ جڏهن ڏسندا

الْعَذَابَ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا
عذاب کي، ۽ فيصلو ڪيو ويندو انھن جي وچم انصاف سان ۽ اھي نہ
يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ
ظلم ڪيا ويندا. خبردار! الله جوئي آھي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آھي،
أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾
خبردار! وعدو الله جو سچو آھي پر ڪيترا ماڻھو نہ ٿا ڄاڻن.
هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
اھوئي جياري ٿو ۽ ماري ٿو ۽ انھيءَ ڏانھن ئي موٽايا ويندؤ. اي انسانو!
قَدْ جَاءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا
بيشڪ آئي توھان وٽ نصيحت توھان جي رب ڪان ۽ شفا دلين
فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ
جي بيماري لاءِ، ۽ ھدايت ۽ رحمت مومنن لاءِ. چؤ
بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ
الله جي مھرباني سان ۽ سندس رحمت سان پوءِ ان سان پل تہ خوش ٿين، ھي
خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ
بھتر آھي انھيءَ کان جيڪي گڏ ٿا ڪن. چؤ ڀلا ٻڌايو تہ جيڪو نازل ڪيو الله
لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ
توھان لاءِ رزق پوءِ توھان ڪيو آھي ان مان ڪو حرام ۽ ڪو حلال، چؤ

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

آللّٰهُ اَذِنَ لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ

ڇا الله موڪل ڏني اٿوَ يا الله تي ڪوڙ ٺا ٺاهيو. ۽ ڇا آهي خيال

الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

انهن جو جيڪي گهڙين ٿا الله تي ڪوڙ ڏينهن قيامت بابت ؟

اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ

بيشڪ الله مهربان آهي ماڻهن تي پر گهڻا انهن جا

لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع وَمَا تَكُوْنُ فِيْ شَاْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ

نه ٿا شڪر ڪن. ۽ هوندو آهين تون ڪنهن به حال ۾ ۽ پڙهندو آهين ان ۾

مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ

ڪجهه قرآن ۽ جو ڪندا آهيو ڪوئي عمل ته اسان هوندا آهيون توهان مٿان

شُهُوْدًا اِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَّبِّكَ

حاضر جڏهن توهان مشغول هوندا آهيو ان ۾، نه ٿو لڪيو رهي تنهنجي رب کان

مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ وَلَآ

ذري جيترو به زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾ ۽ نه

اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرَ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٦١﴾

ننڍو انهي کان ۽ نڪي وڏو مگر آهي دفتر پڌري ۾.

اَلَآ اِنَّ اَوْلِيَآءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

خبردار! بيشڪ دوست الله جا ناهي ڪو ڊپ انهن تي ۽ نه اهي

يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾ ج اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ ط لَهُمُ

ڏکارا ٿيندا. جن ايمان آندو ۽ پرهيزگار هئا. تن لاءِ

اَلْبُشْرٰى فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِى الْاٰخِرَةِ ط لَا تَبْدِيْلَ

خوشخبري آهي دنيا جي حياتيءَ ۾ ۽ آخرت ۾، نه ٿيون بدلجن

لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ط ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ

ڳالهيون الله جون، اهائي آهي ڪاميابي وڏي. ۽ نه ڏکائي توکي

قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ط هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦٥﴾

وقف لازم

ڳالهائڻ انهن جو، بيشڪ غلبو آهي الله جو سارو، اهوئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.

اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ ط

خبردار الله لاءِ آهي جيڪو آسمانن ۾ آهي ۽ جو زمين ۾ آهي.

وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ط

۽ نه ٿا ڪي ڏنگن اهي جيڪي سڏين ٿا الله کان سواءِ شريڪن کي.

اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿٦٦﴾

رڳو اهي پيروي ڪن ٿا وهم جي ۽ رڳو اهي آهن ڪوڙ گهڙيندڙ.

هُوَ الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ

اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان لاءِ رات کي جيئن آرام وٺو ان ۾ ۽ ڏينهن کي

مُبْصِرًا ط اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ﴿٦٧﴾

ڏيکارڻ وارو، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جي ٻڌن ٿا.

قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ الْغَنِيُّ ؕ لَهٗ مَا

چيائون ورتو آهي الله پٽ اهو پاڪ آهي. اهو بي پرواهه آهي، ان جو ئي آهي جيڪي

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ اِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ناهي توهان وٽ ڪو

سُلْطٰنٍۭ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۶۸﴾

ثبوت انهي ۽ جو، ڇا چئو ٿا الله تي اهو جيڪي نه ٿا ڄاڻو.

قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا

تون چئو بيشڪ جيڪي ٺاهين ٿا الله تي ڪوڙ نه

يُفْلِحُوْنَ ﴿۶۹﴾ ؕ مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ

ڇٽندا. سامان اٿن دنيا ۾ پوءِ اسان ڏانهن آهي موٽڻ انهن جو

ثُمَّ نُذِيْقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيْدَ بِمَا كَانُوْا

پوءِ چکائينداسون انهن کي عذاب سخت هن ڪري جو هئا

يَكْفُرُوْنَ ﴿۷۰﴾ ع وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوْحٍ ۘ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ

ڪفر ڪندا. ۽ پڙهه انهن تي واقعو نوح جو جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي

يٰقَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَّقَامِيْ وَتَذْكِيْرِيْ

اي منهنجي قوم جيڪڏهن ڏکيو ٿيو آهي توهان تي منهنجو رهڻ ۽ منهنجو وعظ ڪرڻ

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْٓا اَمْرَكُمْ وَ

الله جي آيتن سان پوءِ الله تي ڀروسو ٿو ڪريان پوءِ گڏ ڪجو پنهنجي رٿا تي

شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ

پنهنجي شريڪن سميت پوءِ نه رهي توهان جي رٿ توهان تي لڪل پوءِ

اقْضُوْٓا اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿٧١﴾ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا

ڪري گذرو مون سان ۽ نه ڍر ڏيو مون. پوءِ جيڪڏهن منهن موڙيوتا ته مون

سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَاُمِرْتُ

نه گھري آهي توهان کان ڪا مزوري، ناهي منهنجي مزوري مگر الله تي ۽ مونکي حڪم آهي

اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَ

ته آءٌ هجان فرمانبردارن مان. پوءِ ڪوڙو ڪيائون انهيءَ کي پوءِ بچايوسون انکي ۽

مَنْ مَّعَهٗ فِى الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰٓئِفَ وَاَغْرَقْنَا

جيڪي انهيءَ سان گڏ هئا ٻيڙيءَ ۾ ۽ ڪيوسون انهنکي جاءِ نشين ۽ ٻوڙيوسون

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

انهنکي جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي، پوءِ ڏس ڪيئن ٿيو انجام

الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ رُسُلًا

ڊيڄاريلن جو. پوءِ موڪلياسون ان کان بعد ڪيترائي رسول

اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا

سندن قوم ڏانهن پوءِ آندائون انهن وٽ چٽا دليل پوءِ نه هئا جو ايمان آڻين

بِمَا كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۭ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى

ان تي ڪوڙو ڪيائون جنهنکي اڳ ۾، اهڙي طرح مهر هڻندا آهيون

قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى
دلين چڙهاڳن جي تي . پوءِ موڪليوسون انهن کان بعد موسىٰ
وَهٰرُونَ إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا
۽ هارون کي فرعون ۽ سندس سردارن ڏانهن پنهنجي آيتن سان پوءِ وڏائي ڪيائون
وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ
۽ هئا ماڻهو ڏوهاري . پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ حق
عِنْدِنَا قَالُوْٓا إِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوسٰى
اسان جي طرفان چيائون هيءُ ته جادو پڌرو آهي . چيو موسىٰ
أَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ أَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ
ڇا توهان چئو ٿا حق کي جڏهن آيو توهان وٽ ڇا اهو جادو آهي؟ ۽ نه ڪامياب ٿيندا آهن
السّٰحِرُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْٓا أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا
جادوگر . چيائون ڇا تون آيو آهين اسان وٽ جيئن ڦيرين اسان کي ان کان لڌوسون
عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِي الْأَرْضِ ؕ
جنهن تي پنهنجن ابن ڏاڏن کي ۽ ٿئي توهان ٻنهي جي وڏيرپ مُلڪ ۾.
وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٨﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
۽ نه آهيون اسين توهان ٻنهي کي مڃيندڙ ۽ چيو فرعون
ائْتُوْنِيْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ
پيش ڪريو مون وٽ هر جادوگر ڄاڻوگر کي . پوءِ جڏهن آيا جادوگر چيو

لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ ٨٠ فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ

انهنکي موسیٰ اُڇليو جيکي توهان اُڇليندڙ آهيو. پوءِ جڏهن اُڇلايائون

قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓۖ

چيو موسیٰ جيکي آندو اٿو سو جادو آهي، الله اجهو رد ڪندو انکي،

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٨١ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ

بيشڪ الله نه نٿو سنواري ڪم شرارتين جو. ۽ ثابت ڪندو الله

ع ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٨٢ فَمَآ ءَامَنَ

سچ کي پنهنجي حڪمن سان توڻيڪ ناپسند ڪن ڏوهاري. پوءِ نه ايمان آندو

لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٞ مِّن قَوۡمِهِۦ عَلَىٰ خَوۡفٖ مِّن

موسیٰ تي مگر ڪن جوانن ان جي قوم مان خوف هوندي به

فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِمۡ أَن يَفۡتِنَهُمۡۚ وَإِنَّ فِرۡعَوۡنَ

فرعون ۽ وڏن پنهنجن کان ته متان ايذائي انهنکي، ۽ بيشڪ فرعون

لَعَالٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٨٣ وَقَالَ

سرڪشي ڪندڙ هو ملڪ ۾، ۽ اهو هو حد کان لنگهندڙ. ۽ چيو

مُوسَىٰ يَٰقَوۡمِ إِن كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيۡهِ تَوَكَّلُوٓاْ

موسیٰ اي منهنجي قوم جيڪڏهن توهان ايمان آندو آهي الله تي ته انهي تي ئي ڀروسو ڪريو

إِن كُنتُم مُّسۡلِمِينَ ٨٤ فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَا

جيڪڏهن آهيو مسلمان. پوءِ چيائون اسان الله تي ڀروسو ڪيو آهي،

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٥﴾ وَ نَجِّنَا

اي اسان جا رب نه ڪر اسان کي آزمائش قوم ظالمن لاءِ. ۽ بچاءِ اسان کي

بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَ اَوْحَيْنَآ اِلٰى

پنهنجي رحمت سان هن ڪافر قوم کان. ۽ وحي موڪليو سون

مُوْسٰى وَ اَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا

موسىٰ ۽ سندس ڀاءُ ڏانهن ته ٺاهيو پنهنجي قوم لاءِ مصر ۾ گهر

وَّ اجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ؕ وَ بَشِّرِ

۽ ڪريو پنهنجا گهر قبلي تي ۽ قائم ڪريو نماز. ۽ خوشخبري ڏيج

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَ قَالَ مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ

ايمان وارن کي. ۽ چيو موسىٰ اي رب اسان جا تو ڏنو آهي

فِرْعَوْنَ وَ مَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّ اَمْوَالًا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ

فرعون ۽ سندس سردارن کي سينگار ۽ مال دنيا جي حياتي ۾

رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى

اي رب اسان جا هن لاءِ ته گمراه ڪن تنهنجي راهه کان، اي رب اسان جا ميساري ڇڏ

اَمْوَالِهِمْ وَ اشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى

انهن جا مال ۽ سخت ڪر دليون انهن جون ته نه ايمان آڻين جيستائين

يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٨٨﴾ قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا

ڏسن عذاب دردناڪ. فرمايائين قبول ڪئي وئي دعا توهان ٻنهي جي

فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾
پوءِ مضبوط ٿي بيهو ۽ نه هلو انهن جي طريقي تي جيڪي نه ٿا ڄاڻن.

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَاءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
۽ پار ڪيوسون بني اسرائيل کي درياءَ کان پوءِ پٺيان پيو انهن جي فرعون

وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ
۽ ان جو لشڪر ظلم ۽ زيادتي ڪرڻ لاءِ، نيٺ جڏهن ورتو ان کي ٻڏڻ

قَالَ آمَنتُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو
چيائين ته مون ايمان آندو ته ناهي ڪوئي عبادت جي لائق مگر اهو جنهن تي ايمان آندو بني

إِسْرَاءِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ آلْآنَ وَقَدْ
اسرائيل ۽ آءُ آهيان مڃيندڙن مان. ڇا هيستائين! حالانڪ

عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَالْيَوْمَ
بي فرماني ڪئي تو اڳ ۾ ۽ هئين تون فساد ڪندڙن مان. پوءِ اڄ

نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً ۚ وَإِنَّ
بچايون ٿا توکي تنهنجي بدن سان جيئن هجين تون پنهنجي پوين لاءِ نشاني، بيشڪ

كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ
گهڻا ماڻهو اسان جي نشانين کان بي خبر آهن. ۽

بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَاءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ
رهايوسون بني اسرائيل کي سٺين جاين تي ۽ کارايون سون انهن کي

الطَّيِّبٰتِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْا حَتّٰى جَآءَهُمُ الْعِلْمُ ۭ اِنَّ رَبَّكَ

سُٺيون شيون، پوءِ نہ اختلاف ڪيائون تان جو آيو انهن وٽ علم ، بيشڪ رب تنهنجو

يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۹۳﴾

فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن جنهن ۾ اهي اختلاف ڪندا هئا .

فَاِنْ كُنْتَ فِيْ شَكٍّ مِّمَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ فَسْــَٔـلِ الَّذِيْنَ

پوءِ جيڪڏهن تون آهين شڪ ۾ ان کان جيڪي نازل ڪيو اسان تو ڏانهن تہ پڇا ڪر انهن کان جي

يَقْرَءُوْنَ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ الْحَقُّ

پڙهن ٿا ڪتاب تو کان اڳ ۾ ، يقينن آيو تو وٽ حق

مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿۹۴﴾ وَلَا

تنهنجي رب کان پوءِ هرگز نہ ٿيءُ شڪ ڪندڙن مان . ۽ هرگز نہ

تَكُوْنَنَّ مِنَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَتَكُوْنَ مِنَ

ٿيءُ انهن مان جن ڪوڙو ڪيو الله جي ڳالهين کي پوءِ ٿيندين

الْخٰسِرِيْنَ ﴿۹۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ

نقصان وارن مان . بيشڪ اهي ، ثابت ٿيو جن تي بول

رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۹۶﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى

تنهنجي رب جو ايمان نہ آڻيندا . تو ڻيجو اچي انهن وٽ هر نشاني جيستائين

يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿۹۷﴾ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ

ڏسن عذاب دردناڪ . پوءِ ڪونہ هو اهڙو ڪو ڳوٺ جو ايمان آڻي

فَنَفَعَهَآ اِيْمَانُهَآ اِلَّا قَوْمَ يُوْنُسَ ۚ لَمَّآ اٰمَنُوْا كَشَفْنَا

فائدو ڏني ان کي ايمان ان جو سواءِ قوم يونس جي، جڏهن انهن ايمان آندو ته لاهي ڇڏيوسون

عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ

انهن تان عذاب ذلت جو دنيا جي حياتي ۾ ۽ نفعو ڏنوسون انهن کي

اِلٰى حِيْنٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ

هڪ وقت لاءِ. ۽ جيڪڏهن گهري ها تنهنجو رب ته ايمان آڻين ها جيڪي ملڪ ۾

كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ۭ اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُوْنُوْا

آهن سيئي گڏجي، ڇا پوءِ تون زور ڪندين ماڻهن کي ته ٿين

مُؤْمِنِيْنَ ﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ

مسلمان؟ ۽ ناهي ڪنهن نفس لاءِ جو ايمان آڻي سواءِ حڪم

اللّٰهِ ۭ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَي الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٠﴾

الله جي، ۽ ڌري ٿو بڇڙائي انهن تي جيڪي نه ٿا سمجهن.

قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَمَا تُغْنِي

چئو ڏسو ڇا آهي آسمانن ۽ زمين ۾، ۽ نه ٿيون فائدو ڏين

الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠١﴾ فَهَلْ

نشانيون ۽ ڊيڄاريندڙ ان قوم کي جيڪي نه ٿا ايمان آڻين. پوءِ نه ٿا

يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ

انتظار ڪن مگر انهن جي ڏينهن جهڙو جيڪي گذري ويا انهن کان اڳ ۾.

قُلْ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ

تون چؤ انتظار ڪريو آءٌ به توهان سان گڏ انتظار ڪندڙن آهيان. پوءِ

نُنَجِّىْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا

بچائيندا اسون پنهنجن رسولن کي ۽ جن ايمان آندو اهڙي طرح، حق آهي اسان تي

نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ

جو بچايون ايمان وارن کي. چؤ اي انسانو! جيڪڏهن آهيو اوهان

شَكٍّ مِّنْ دِيْنِىْ فَلَآ اَعْبُدُ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ

شڪ ۾ منهنجي دين کان پوءِ آءٌ نه ٿو عبادت ڪريان جن جي توهان عبادت ٿا ڪريو

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِىْ يَتَوَفّٰىكُمْ

الله کان سواءِ پر آءٌ عبادت ڪريان ٿو الله جي جيڪو ماريندو توهان کي

وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٤﴾ وَاَنْ اَقِمْ

۽ مونکي حڪم ٿيو آهي ته هجان ايمان وارن مان. ۽ هي ته سڌو ڪر تون

وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٥﴾

پنهنجو منهن دين ڏانهن هڪطرفو ٿي، ۽ هرگز نه ٿي تون شرڪ ڪندڙن مان.

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ

۽ نه پڪار الله کان سواءِ ان کي جو نه ٿو فائدو ڏئي توکي ۽ نڪي نقصان

فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٦﴾ وَاِنْ

پوءِ جيڪڏهن ڪيئي ته تون ان وقت گنهگارن مان آهين. ۽ جيڪڏهن

يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗۤ اِلَّا هُوَ ۚ وَاِنْ

۽ جيڪڏهن رسائي توکي الله ڪو نقصان ته ناهي ڪوئي تاريندڙ ان کي سواءِ انهيءَ جي

يُّرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهٖ ؕ يُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ

گهري تولاءِ چڱائي ته ناهي ڪوئي هٽائيندڙ ان جي فضل کي، پهچائي ٿو اها جنهن کي گهري

مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يٰۤاَيُّهَا

پنهنجي ٻانهن مان، ۽ اهو بخشڻهار مهربان آهي. چئو اي

النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى

انسانو! يقينن آيو توهان وٽ حق توهان جي پالڻهار کان، پوءِ جيڪو هدايت وارو ٿيو

فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ

ته اهو ڳو هدايت لهي ٿو پاڻ لاءِ، ۽ جيڪو گمراهه ٿيو پوءِ اهو ڳو گمراهه ٿئي ٿو

عَلَيْهَا ۚ وَمَاۤ اَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ﴿١٠٨﴾ؕ وَاتَّبِعْ مَا يُوْحٰۤى

پاڻ لاءِ، ۽ ناهيان آءٌ اوهان جو ذميوار. ۽ هل ان تي جيڪو وحي ٿئي ٿو

اِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ع

توڏانهن ۽ صبر ڪر جيستائين فيصلو ڪري الله، ۽ اهو سڀ کان ڀلو فيصلو ڪندڙ آهي.

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَّكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّثَلٰثٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

سورت هود مڪي آهي ۽ ان ۾ هڪ سؤ ٽيويهه آيتون ۽ ڏهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓرٰ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ
الرٰ، ڪتاب آهي جو مضبوط ڪيل آهن آيتون ان جون پوءِ کولي ڏنل آهن طرفان حڪمت واري
خَبِيْرٍ ① اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّ
خبردار جي. ته نه عبادت ڪريو مگر الله جي، بيشڪ آءٌ توهان لاءِ ان جي طرفان ڊيڄاريندڙ ۽
بَشِيْرٌ ② وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ
خوشخبري ڏيندڙ آهيان. ۽ هي ته بخشايو پنهنجي رب کان پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن ته پهچائي توهان کي
مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ
فائدو سٺو ڪنهن وقت مقرر تائين ۽ ڏئي هر ڀلائي واري کي
فَضْلَهٗ ؕ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
سندس ڀلائي، ۽ جيڪڏهن توهان ڦري ويندؤ ته آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي عذاب
يَوْمٍ كَبِيْرٍ ③ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
وڏي ڏينهن جي کان، الله ڏانهن ئي موٽڻ آهي توهان جو، ۽ اهو هر شيءِ تي
قَدِيْرٌ ④ اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ؕ
قادر آهي. خبردار! اهي موڙين ٿا پنهنجي سينن کي جيئن لڪن ان کان،
اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ
خبردار جڏهن اهي ويڙهن ٿا ڪپڙا پنهنجا، ته اهو ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا
وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ⑤
۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي سرن سينن جي کي.

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ

۽ ناهي ڪوئي چرپر ڪندڙ ذري تي ۽ ۾ مگر الله تي آهي

رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ

روزي ان جي ۽ ڄاڻي ٿو ان جي رهڻ جي جڳهه ۽ جتي سانڍيل آهي، سڀ آهن

فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ

لوح محفوظ ۾. ۽ اهو آهي جنهن پيدا ڪيو

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ

آسمانن ۽ زمين کي ڇهن ڏينهن ۾ ۽ هئو

عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ

تخت ان جو پاڻيءَ تي جيئن آزمائي توهان کي ته ڪير آهي توهان مان وڌيڪ سٺو عمل ۾،

وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِن بَعْدِ الْمَوْتِ

۽ جيڪڏهن تون چوندين ته توهان اٿاريا ويندؤ مرڻ کان پوءِ

لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ

ته ضرور چوندا اهي جن ڪفر ڪيو ته ناهي هيءُ مگر جادو

مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ

پڌرو. ۽ جيڪڏهن پوئتي ڪندا اسون انهن کان عذاب

أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا

ڪنهن وقت مقرر تائين ته ضرور چوندا ڪنهن جهليو آهي ان کي، خبردار!

يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم

جنهن ڏينهن ايندو انهن وٽ نه هوندو هٽايل انهن کان ۽ ڪري پوندو انهن تي

مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنسَانَ ع ٨ ١

اهو جنهن تي ٺٺوليون ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن چکايون ٿا ماڻهوءَ کي

مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ﴿٩﴾

پنهنجي طرفان رحمت پوءِ اها کسيون ٿا انهيءَ کان، ته اهو نااميد ناشڪر ٿئي ٿو.

وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ

۽ جيڪڏهن چکايون ٿا ان کي سک ڏک پڄاڻا جو کيس پهتو هو ته ضرور چوندو

ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾ إِلَّا

ويئون مصيبتون مون کان.. اهو ٽپندڙ آڪڙ ڪندڙ ٿئي ٿو. مگر

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُم

اهي جن صبر ڪيو ۽ ڪيائون چڱا ڪم، اهي ئي آهن جن لاءِ آهي

مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا

بخشش ۽ ثواب وڏو. پوءِ متان تون ڇڏين ڪجھ انهيءَ مان جو

يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَن يَقُولُوا لَوْ

وحي ڪجي ٿو توڏانهن ۽ تنگ ٿئي ان سان تنهنجي دل جو اهي چون ٿا ته چو

لَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنتَ

نه لاٿو ويو مٿس ڪو خزانو يا (چونه) آيو ان سان گڏ ملڪ، رڳو تون

نَذِيرٌ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ

۽ ڊيڄاريندڙ آهين، ۽ الله هر شيءِ جو سنڀاليندڙ آهي. يا چون ٿا ته

افْتَرَاهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَ

ڦوٽ ٺاهيو اٿائين، چؤ پوءِ توهان آڻيو ڏهه سورتون ان جهڙيون ٺاهيل ۽

ادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ إِن كُنتُمْ

سڏيو جنهن کي سڏي سگهو الله کان سواءِ جيڪڏهن آهيو

صَادِقِينَ ﴿١٣﴾ فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا

سچا. پوءِ جيڪڏهن نه ڏنائون جواب اوهان کي پوءِ ڄاڻو ته رڳو

أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَن لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أَنتُم

لاٿو ويو آهي الله جي وحي سان ۽ ڄاڻو ته ناهي ڪوئي حاڪم انهي کان سواءِ، پوءِ ڇا اوهين

مُّسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَ

مڃيندڙ آهيو؟ جيڪو ارادو ڪندو دنيا جي حياتي ۽ جو ۽

زِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا

ان جي زينت جو بدلو ڏينداسون انهن کي سندن عملن جو دنيا ۾ ۽ اهي ان ۾

لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي

نقصان نه ڏنا ويندا. اهي ئي آهن ناهي جن لاءِ

الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ

آخرت ۾ مگر باهه ۽ بيڪار ٿيو جيڪي ڪمايائون دنيا ۾ ۽ اجايو ٿيو

مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن

جيڪي ڪندا هئا. ڇا پوءِ جيڪو ماڻهو آهي ثابتي تي طرفان

رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ

پنهنجي رب جي ۽ ان جي پويان آيو شاهد الله جو ۽ ان کان اڳ آهي ڪتاب

مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَن

موسىٰ جو رهبر ۽ رحمت، اهي ئي (اصحاب النبي) ايمان ٿا آڻين انهيءَ تي، ۽ جيڪو

يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ

ڪفر ڪندو ان جو سيني فرقن مان پوءِ باه ان جو انجام آهي، پوءِ نه هُج

فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ

شڪ ۾ انهيءَ کان. بيشڪ اهو حق آهي تنهنجي پالڻهار طرفان پر

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ

گهڻا ماڻهو نه ٿا ويساه رکن. ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انهيءَ کان

افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ

جيڪو ٺاهي ٿو الله تي ڪوڙ، اهي پيش ڪيا ويندا پنهنجي

رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا

رب وٽ ۽ چوندا شاهد ته هي اهي آهن جن ڪوڙ هنيو

عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ

پنهنجي رب تي، خبردار! الله جي لعنت ظالمن تي آهي. جيڪي

يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ؕ وَ
روڪين ٿا اللّٰه جي رستي کان ۽ گهرن ٿا ان ۾ موڙ، ۽

هُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُونَ ⑲ اُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُوا
حي ئي آخرت جو انڪار ڪندڙ آهن. اهي ماڻهو نه هئا

مُعْجِزِينَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ
عاجز ڪندڙ ڌرتي ۾ ۽ نه هئا انهن لاءِ سواءِ

اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ ۘ يُضٰعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ؕ مَا كَانُوا
اللّٰه جي ڪي دوست، ٻيڻو ڪيو ويندو انهن لاءِ عذاب، نه هئا

يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ⑳
سگهه رکندا ٻڌڻ جي ۽ نڪي ڏسندا هئا.

اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
هي آهن جن زيان ڪيو پنهنجو ۽ گم ٿيو انهن کان

مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ㉑ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ
جو ناهه ٺاهيندا هئا. پڪ بلاشڪ آخرت ۾ اهي آهن

الْاَخْسَرُونَ ㉒ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
وڏيڪ نقصان وارا. بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا

وَاَخْبَتُوا اِلٰى رَبِّهِمْ ۙ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ
۽ نميا پنهنجي رب ڏانهن، اهي آهن جنت وارا، اهي ئي

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيْقَيْنِ كَالْاَعْمٰى وَ

اُتي هميشہ رهندا. مثال ٻن ٽولن جو جهڙو انڌو ۽

الْاَصَمِّ وَالْبَصِيْرِ وَالسَّمِيْعِ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ

ٻوڙو ۽ ڏسندڙ ۽ ٻُڌندڙ، ڇا اهي ٻئي هڪجهڙا آهن

مَثَلًا ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى

حال ۾، ڇا پوءِ نه ٿا ڌيان ڪريو. ۽ اسان موڪليو نوح کي سندس

قَوْمِهٖٓ اِنِّيْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٥﴾ اَنْ لَّا تَعْبُدُوْٓا

قوم ڏانهن چيائين آءٌ اوهان لاءِ ڊيڄاريندڙ پڌرو آهيان. ته نه عبادت ڪريو

اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٦﴾

مگر الله جي، بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي عذاب دردناڪ ڏينهن جي کان.

فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا نَرٰىكَ

پوءِ چيو سردارن جن ڪفر ڪيو هو ان جي قوم مان نه ٿا ڏسون توکي

اِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرٰىكَ اتَّبَعَكَ اِلَّا الَّذِيْنَ

مگر ماڻهو پاڻ جهڙو ۽ نه ٿا ڏسون توکي جو تابع هجن تنهنجا مگر جيڪي

هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّاْيِ ۚ وَمَا نَرٰى لَكُمْ عَلَيْنَا

اهي خسيس آهن اسان ۾ ظاهر ظهور، ۽ نه ٿا ڏسون توهان لاءِ پاڻ تي

مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿٢٧﴾ قَالَ يٰقَوْمِ

ڪا فضيلت پر ڀانيون ٿا توهانکي ڪوڙا. چيائين اي قوم

أَرَءَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَاٰتٰنِيْ

ٻڌايو ته سهي جيڪڏهن آءٌ هجان ثابتي تي پنهنجي رب طرفان ۽ ڏنائين مونکي

رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهٖ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوْهَا

رحمت پاڻ وٽان پوءِ اها ڳجهي رهي توهان تي ڇا اسان چنبڙايون اوهانکي اها

وَأَنْتُمْ لَهَا كٰرِهُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَيٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ

۽ هجو توهان ان کي ناپسند ڪندڙ. ۽ اي قوم آءٌ نه ٿو گهران توهان کان ان تي

مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَمَآ أَنَا بِطَارِدِ

ڪو مال، ناهي اجور منهنجو مگر الله تي ۽ نه آهيان آءٌ تڙيندڙ

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ إِنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَلٰكِنِّيْٓ أَرٰىكُمْ

انهن کي جن ايمان آندو، بيشڪ اهي ملاقات ڪندڙ آهن پنهنجي رب سان پر آءٌ ڏسان ٿو اوهانکي

قَوْمًا تَجْهَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ وَيٰقَوْمِ مَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ

قوم نادان. ۽ اي قوم ڪير ڇڏائيندو مونکي الله کان

إِنْ طَرَدْتُّهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ أَقُوْلُ لَكُمْ

جيڪڏهن تڙي ڪڍان انهنکي، ڇا پوءِ توهان نه ٿا سمجهو. ۽ نه ٿو چوان آءٌ توهانکي

عِنْدِيْ خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ

ته مون وٽ آهن خزانا الله جا ۽ نڪي آءٌ ڄاڻان ٿو ڳجهه کي ۽ نه

أَقُوْلُ إِنِّيْ مَلَكٌ وَّلَآ أَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ تَزْدَرِيٓ

ٿو چوان ته آءٌ ڪو ملڪ آهيان ۽ نه ٿو چوندو مان انهن لاءِ جن کي گهٽ ڪري ڏسن ٿيون

أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا

اکيون اوهان جون تہ نہ ڏيندو انهنکي الله ڪا چڱائي، الله بهتر ڄاڻي ٿو جيڪي

فِي أَنفُسِهِمْ ۖ إِنِّي إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا

انهن جي اندر ۾ آهي، آءٌ تہ ان وقت ظالمن مان ٿيندس. چيائون

يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا

اي نوح! تو جهڳڙو ڪيو آهي اسان سان پوءِ گهڻوئي جهڳڙو ڪيئي پوءِ آڻ اسان وٽ اهو جو

تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ إِنَّمَا

وعدو ڪندو آهين اسان سان جيڪڏهن تون سچو آهين. چيائين رڳو

يَأْتِيكُم بِهِ اللَّهُ إِن شَاءَ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾

آڻيندو توهان وٽ ان کي الله جي گهري ۽ نا هيو اوهين عاجز ڪندڙ.

وَلَا يَنفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ

۽ نہ فائدو ڏيندي توهانکي منهنجي نصيحت جي آءٌ چاهيان نصيحت ڪرڻ توهانکي

إِن كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَ

جيڪڏهن الله گهري ٿو توهان کي گمراه ڪرڻ. اهو توهانجو رب آهي، ۽

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ

انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ. يا چون ٿا تہ پاڻ ٺاهي آيو آهي، تون چؤ جيڪڏهن

افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾ ع ٣ ١١ ٣

اهو ٺاهي آيو آهيان تہ پوءِ مون تي آهي گناه منهنجو ۽ آءٌ بيزار آهيان انکان جيڪي گناه ڪريو ٿا.

وَاُوْحِيَ اِلٰى نُوْحٍ اَنَّهٗ لَنْ يُّؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ اِلَّا
۽ وحي ڪيو ويو نوح ڏانهن ته نه ايمان آڻيندا تنهنجي قوم مان مگر
مَنْ قَدْ اٰمَنَ فَلَا تَبْتَىِٕسْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٦﴾
جن ايمان آندو آهي پوءِ گهٽتي نه ڪر ان تي جيڪي اهي ڪن ٿا.
وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِيْ
۽ تون ٺاهه بيڙي اسان جي نگاهه ۾ ۽ اسان جي حڪم سان ۽ نه ڳالهائجان مون سان
فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ
ظالمن جي لاءِ بيشڪ اهي ٻوڙيا ويندا. ۽ اُهو ٺاهڻ لڳو بيڙي،
وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَاٌ مِّنْ قَوْمِهٖ سَخِرُوْا مِنْهُ
۽ جڏهن به لنگهيا ان تي سردار سندس قوم جا ته ٺٺوليون ڪيائون ان تي،
قَالَ اِنْ تَسْخَرُوْا مِنَّا فَاِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
چيائين جيڪڏهن ٺٺوليون ٿا ڪيو اسان تي ته اسان به ٺٺوليون ڪنداسون توهان تي جيئن
تَسْخَرُوْنَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ
توهان ٺٺوليون ٿا ڪريو. پوءِ اجهو ڄاڻندؤ ته ڪنهن تي اچي ٿو عذاب
يُّخْزِيْهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٣٩﴾ حَتّٰٓى اِذَا
جو خوار ڪري انکي ۽ نازل ٿئي ٿو ان تي عذاب دائمي. نيٺ جڏهن
جَاۗءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ قُلْنَا احْمِلْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ
آيو حڪم اسان جو ۽ اُبريو تنور چيوسون کڻ ان ۾ هر جنس مان

زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ

نر ماد ٻه عدد ۽ پنهنجا گهروارا مگر اهي جن تي طئي ٿيو

الْقَوْلُ وَمَنْ اٰمَنَ ۭ وَمَآ اٰمَنَ مَعَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلٌ ﴿٤٠﴾

عذاب ۽ (کڻ) جن ايمان آندو، ۽ نه ايمان آندو هوان سان مگر ٿورن.

وَقَالَ ارْكَبُوْا فِيْهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٖىهَا وَمُرْسٰىهَا

۽ چيائين چڙهو انهيءَ ۾ الله جي نالي سان آهي هلڻ ان جو ۽ بيهڻ ان جو.

اِنَّ رَبِّيْ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِيْ بِهِمْ فِيْ

بيشڪ منهنجو رب بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ اها ڪٽي هلي انهن کي

مَوْجٍ كَالْجِبَالِ ۣ وَنَادٰي نُوْحُۨ ابْنَهٗ وَكَانَ فِيْ

لهرن ۾ جهڙا جبل، ۽ سڏيو نوح پنهنجي پٽ کي ۽ اهو هئو

مَعْزِلٍ يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا وَلَا تَكُنْ مَّعَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٤٢﴾

پاسيرو اي پٽڙا! چڙهه اسان سان ۽ نه هج ڪافرن سان گڏ.

قَالَ سَاٰوِيْٓ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ مِنَ الْمَاۗءِ ۭ قَالَ

چيائين اجهو آءٌ رهندس ڪنهن جبل تي جو بچائيندو مون کي پاڻيءَ کان، چيائين

لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ ۚ وَ

ناهي ڪوئي بچائيندڙ اڄ الله جي حڪم کان مگر جنهن تي رحم ڪري، ۽

حَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ﴿٤٣﴾

اچي وئي انهن ٻنهي جي وچ ۾ لهر، پوءِ ٿي ويو ٻُڏي ويلن مان.

قرأ حفص بفتح الميم وامالة الراء

وَقِيْلَ يٰۤاَرْضُ ابْلَعِيْ مَآءَكِ وَ يٰسَمَآءُ اَقْلِعِيْ وَ

۽ چيو ويو اي زمين گهي وڃ پاڻي پنهنجو ۽ اي آسمان بند ٿيءُ ۽

غِيْضَ الْمَآءُ وَ قُضِيَ الْاَمْرُ وَ اسْتَوَتْ عَلَى

سُڪي ويو پاڻي ۽ پورو ٿيو ڪم ۽ بيٺي ٻيڙي

الْجُوْدِيِّ وَقِيْلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَ

جوديءَ جبل تي ۽ چيو ويو تباهي هجي ماڻهن ظالمن لاءِ ۽

نَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ مِنْ اَهْلِيْ

سڏيو نوح پنهنجي رب کي پوءِ چيائين اي رب! منهنجو پٽ ته منهنجي گهر وارن مان آهي

وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿۴۵﴾

۽ بيشڪ وعدو تنهنجو سچو آهي ۽ تون ئي وڏو حاڪم آهين.

قَالَ يٰنُوْحُ اِنَّهٗ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ ۚ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيْرُ

فرمايائين اي نوح! بلڪل اهو ناهي تنهنجي گهراڻي مان، بيشڪ اهو بد

صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۗ اِنِّيْۤ

عمل آهي، پوءِ نه گهر مون کان اهو ناهي جنهن جي توکي خبر، آءٌ

اَعِظُكَ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿۴۶﴾ قَالَ رَبِّ

نصيحت ڪريان ٿو توکي متان ٿئين تون جاهلن مان. چيائين منهنجا رب!

اِنِّيْۤ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ۗ

آءٌ پناهه وٺان ٿو تنهنجي جو گهران توکان اُهو جنهن جي ناهي مونکي ڄاڻ،

وَاِلَّا تَغْفِرْ لِيْ وَتَرْحَمْنِيْٓ اَكُنْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۴۷﴾

۽ جي نه معاف ڪندين مونکي ۽ نه رحم ڪندين مون تي ته ٿيندس نقصان وارن مان.

قِيْلَ يٰنُوْحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَ

چيو ويو. اي نوح! لهه سلامتي سان اسان جي طرفان ۽ برڪتن سان جي توتي آهن ۽

عَلٰٓى اُمَمٍ مِّمَّنْ مَّعَكَ ؕ وَاُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ

انهن قومن تي جيڪي گڏ آهن توسان، ۽ ڪي قومون آهن جنکي نفعو ڏينداسون پوءِ

يَمَسُّهُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۴۸﴾ تِلْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ

پهچندو انهنکي اسان کان عذاب دردناڪ. اهي آهن خبرون غيب جون

نُوْحِيْهَآ اِلَيْكَ ۚ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَآ اَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ

موڪليون ٿا اهي تو ڏانهن، نه ڄاڻندو هئين تون انهنکي پاڻ ۽ نڪي تنهنجي قوم

مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۛ فَاصْبِرْ ۛ اِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۴۹﴾

اڳ هن کان، پوءِ دلجاءِ ڪر، بيشڪ آخرت ڀلي آهي پرهيزگارن لاءِ

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ۗ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

۽ عاد ڏانهن موڪليوسين انهنجي ڀاءُ هود کي، چيائين اي قوم! عبادت ڪريو الله جي

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُفْتَرُوْنَ ﴿۵۰﴾

ناهي توهان لاءِ ڪوئي مالڪ انهيءَ کان سواءِ، توهان رڳو ڪوڙ ٿا گهڙيو.

يٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى

اي منهنجي قوم نه ٿو گهران توهان کان انهيءَ تي ڪا مزدوري، ناهي منهنجي مزوري مگر انهيءَ

الَّذِيْ فَطَرَنِيْ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٥١﴾ وَيٰقَوْمِ اسْتَغْفِرُوْا

تي جنهن مون کي پيدا ڪيو آهي، ڇا پوءِ نه ٿا سمجهو؟ ۽ اي منهنجي قوم! بخشايو

رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاۗءَ عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا

پنهنجي رب کان پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن ته وسائي آسمان کان توهان تي وڏ ڦڙو

وَّيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٥٢﴾

۽ وڌائي توهان جي طاقت کي توهان جي طاقت تي ۽ نه منهن ڦيريو ڏوهاري ٿي.

قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ بِتَارِكِيْٓ

چيائون اي هود! تون نه آندي آهي اسان وٽ ڪا ٿابتي ۽ نه آهيون اسين ڇڏيندڙ

اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٣﴾

پنهنجن خدائن کي تنهنجي چوڻ تي ۽ نه ڪي اسين توکي مڃيندڙ آهيون.

اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْۗءٍ ۭ

رڳو چئون ٿا ته پهچائي آهي توکي ڪن اسان جي خدائن برائي،

قَالَ اِنِّىْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا اَنِّىْ بَرِيْۗءٌ مِّمَّا

چيائين ته آءٌ شاهد ڪريان ٿو الله کي ۽ توهان به شاهد هجو ته آءٌ بيزار آهيان انهن کان

تُشْرِكُوْنَ ﴿٥٤﴾ مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِيْ جَمِيْعًا ثُمَّ لَا

جن کي توهان شريڪ ٿا ڪريو. انهيءَ کان سواءِ پوءِ دشمني ڪريو مون سان سمورا پوءِ نه

تُنْظِرُوْنِ ﴿٥٥﴾ اِنِّىْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ ۭ

ڍر ڏيو مون کي. بيشڪ مون ڀروسو ڪيو آهي الله تي جو منهنجو رب آهي ۽ توهان جو رب آهي،

مَا مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَا ؕ اِنَّ رَبِّيْ

ناهي ڪوئي ساهه وارو مگر اهو پڪڙيندڙ آهي ان جي چوٽي کي، بيشڪ منهنجو رب

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۵۶﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ

رستي سڌي تي آهي. پوءِ جي اوهان مُنهن ڦيريندؤ ته آءٌ پهچائي چڪو آهيان توهان کي

مَّاۤ اُرْسِلْتُ بِهٖۤ اِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ

اهو جنهن سان موڪليو ويو آهيان توهان ڏانهن، ۽ آڻيندو منهنجو رب قوم ٻي کي،

وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

۽ توهان نه نقصان پهچائيندا ان کي ڪجھه به. بيشڪ منهنجو رب هر شيءِ تي

حَفِيْظٌ ﴿۵۷﴾ وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ

نگهبان آهي. ۽ جڏهن آيو عذاب اسان جو ته بچايوسون هود کي ۽ انهن کي جن

اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ

ايمان آندو هئو ان سان گڏ پنهنجي ٻاجھه سان، ۽ بچايوسون انهن کي عذاب

غَلِيْظٍ ﴿۵۸﴾ وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَ

ڳري کان. ۽ اهي هئا عاد جن انڪار ڪيو پنهنجي رب جي آيتن جو ۽

عَصَوْا رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْۤا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿۵۹﴾

بي فرماني ڪيائون ان جي رسولن جي ۽ تابع ٿيا هر سرڪش ضدي جا.

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

۽ پُٺيان لاتي وئين هن دنيا ۾ لعنت ۽ قيامت ڏينهن،

أَلَآ إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾

خبردار! عاد وارن ڪفر ڪيو پنهنجي رب جو، خبردار! ڦِٽڪار آهي عاد، قوم هود تي.

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا

۽ ثمود ڏانهن موڪليوسين انهن جي ڀاءُ صالح کي، چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو

اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ

الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو بيو مالڪ انهيءَ کان سواءِ، انهيءَ پيدا ڪيو توهان کي ڌرتي مان

وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ

۽ آباد ڪيائين توهان کي ان ۾ پوءِ بخشش گهرو ان کان پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن،

إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦١﴾ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا

بيشڪ منهنجو رب ويجهو آهي قبول ڪندڙ آهي. چيائون اي صالح! هئين تون اسان ۾

مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا ۖ أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ

اميد ڪيل اڳي هن کان ڇا تون روڪين ٿو اسان کي ان جي عبادت کان جنکي پوڄيندا هئا

آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾

اسان جا ڏاڏا ۽ اسان آهيون شڪ ۾ ان کان سڏين ٿو اسان کي جنهن ڏانهن جو پريشان ڪندڙ آهي.

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي

چيائين اي قوم خبر ڏيو جيڪڏهن هجان آءٌ ثابتي تي پنهنجي رب کان

وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ

۽ ڏنائين مونکي پنهنجي طرفان رحمت پوءِ ڪير بچائيندو مون کي الله کان

إِنْ عَصَيْتُهٗ قف فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿٦٣﴾

جيڪڏهن بي فرماني ڪريان انهي جي، پوءِ نٿا وڌايو توهان مونکي سواءِ نقصان جي.

وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ

۽ اي منهنجي قوم هيءَ ڏاچي الله جي آهي توهان لاءِ نشاني پوءِ ڇڏيو ان کي ته کائي

فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ

الله جي زمين ۾ ۽ نه پهچايو ان کي ايذاءُ پوءِ وٺندو توهان کي

عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ

عذاب جلد. پوءِ ڪُچ وڍيائون ان جي پوءِ چيائين مزو وٺو

دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿٦٥﴾

پنهنجي گهرن ۾ ٽي ڏينهن، اهو وعدو آهي نه ڪوڙو ٿيل.

فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

پوءِ جڏهن آيو عذاب اسانجو بچايوسي صالح کي ۽ انهن کي جن ايمان آندو

مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ اِنَّ رَبَّكَ

ان سان گڏ پنهنجي رحمت سان ۽ پڻ خواري ان ڏينهن جي کان، بيشڪ تنهنجو رب

هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿٦٦﴾ وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا

ڏاڍو آهي زبردست آهي. ۽ پڪڙيو ظالمن کي

الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٦٧﴾ كَاَنْ

رات جو پوءِ صبح جو پيا هئا پنهنجي گهرن ۾ اونڌا گوڏن ڀر. جڻڪ

الصيحة – Tornado Norwester

لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَا۟ كَفَرُوا۟ رَبَّهُمْ ۗ أَلَا
رهيائي ڪين هئا اتي، خبردار! ثمود انڪار ڪيو پنهنجي رب جو، خبردار!

بُعْدًا لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ
تباهي آهي ثمود جي. يقينن آيا اسانجا قاصد ابراهيم وٽ

بِٱلْبُشْرَىٰ قَالُوا۟ سَلَٰمًا ۖ قَالَ سَلَٰمٌ ۖ فَمَا لَبِثَ أَن
خوشخبري کڻي چيائون، سلام آهي، هن به چيو سلام پوءِ دير نه ڪيائين ته

جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَءَآ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ
آندائين گابو پڪل. پوءِ جڏهن ڏٺائين ته هٿ انهن جا نٿا وڃن

إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا۟ لَا
ان ڏي اوپرو سمجهيائين انهنکي ۽ محسوس ڪيائين انهن مان خطرو، چيائون نه

تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَٱمْرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٌ
ڊڄ اسان موڪليل آهيون قوم لوط جي طرف. ۽ سندس زال بيٺي هئي

فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَٰهَا بِإِسْحَٰقَ وَمِن وَرَآءِ إِسْحَٰقَ
پوءِ اها کلي پوءِ اسان خوشخبري ڏني ان کي اسحاق جي ۽ اسحاق پٺيان

يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾ قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٌ وَهَٰذَا
يعقوب جي. چيائين هاءِ مُنهنِس مون جڻيندس ۽ آءٌ ڪراڙي آهيان ۽ هي

بَعْلِى شَيْخًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوٓا۟ أَتَعْجَبِينَ
منهنجو مڙس آهي پوڙهو، بيشڪ هي ڳالهه عجيب آهي. چيائون ڇا تون عجب ٿي ڪرين

مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَ بَرَكٰتُهٗ عَلَيْكُمْ اَهْلَ
الله جي حڪم تي الله جي رحمت ۽ برڪتون ان جون آهن توهان تي اي اهل
الْبَيْتِ ؕ اِنَّهٗ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيْمَ
بيت، بيشڪ اهو ساراهيل آهي سڳورو آهي. پوءِ جڏهن لهي ويو ابراهيم کان
الرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِيْ قَوْمِ لُوْطٍ ؕ ﴿٧٤﴾
خوف ۽ آيس خوشخبري ته بحث ڪرڻ لڳو اسان سان قوم لوط جي لاءِ.
اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوَّاهٌ مُّنِيْبٌ ﴿٧٥﴾ يٰٓاِبْرٰهِيْمُ
بيشڪ ابراهيم بردبار نرم دل رجوع ڪندڙ هئو. اي ابراهيم
اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۚ اِنَّهٗ قَدْ جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ۚ وَ
مڙي وڃ هن کان، بلاشڪ اچي ويو حڪم تنهنجي رب جو، ۽
اِنَّهُمْ اٰتِيْهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ
انهن تي اچڻو آهي عذاب اڻ ٽر. ۽ جڏهن آيا
رُسُلُنَا لُوْطًا سِيْٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالَ
اسانجا قاصد لوط وٽ منجهي پيو انهن کان ۽ تنگ ٿيو انهن جي ڪري دل ۾ ۽ چيائين
هٰذَا يَوْمٌ عَصِيْبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهٗ قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ
هي ڏينهن ڏاڍو ڏکيو آهي. ۽ آيا ان وٽ ان جا ماڻهو ڊوڙندا
اِلَيْهِ ؕ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ قَالَ
انهيءَ ڏانهن، ۽ ان کان اڳ ۾ ڪندا هئا بڇڙايون، چيائين

يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ
اي منهنجي قوم هي آهن ڌيئر منهنجون اهي حلال آهن توهان لاءِ پوءِ ڊڄو الله کان ۽
لَا تُخْزُوْنِ فِيْ ضَيْفِيْ ؕ اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ﴿۷۸﴾
نه خوار ڪريو مون کي منهنجي مهمانن ۾، ڇا نه آهي توهان ۾ ڪو ماڻهو سمجهدار؟
قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِيْ بَنٰتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ وَ
چيائون توکي معلوم آهي ته نه آهي اسان کي تنهنجي ڌيئن ۾ ڪا حاجت، ۽
اِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ ﴿۷۹﴾ قَالَ لَوْ اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً
تون ڄاڻين ٿو جيڪي اسين چاهيون ٿا. چيائين جيڪر هجيم ها توهان تي سگهه
اَوْ اٰوِيْٓ اِلٰى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ﴿۸۰﴾ قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا
يا بچاءُ وٺان ها ڏي ڏاڍي ڏانهن. چيو مهمانن اي لوط (اسان
رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَّصِلُوْٓا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ
موڪليل آهيون تنهنجي رب جا هرگز نه پهچندا تو ڏانهن پوءِ ڪڍ پنهنجي عيال کي
بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا
حصي رات جي ۾ ۽ نه واجهائي توهان مان ڪوئي مگر
امْرَاَتَكَ ؕ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَآ اَصَابَهُمْ ؕ اِنَّ مَوْعِدَهُمُ
تنهنجي زال، انکي سو پهچندو جيڪي پهتو انهنکي، بيشڪ انهن جي عذاب جو وقت
الصُّبْحُ ؕ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿۸۱﴾ فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا
آهي صبح، ڇا نه آهي صبح ويجهو. پوءِ جڏهن آيو حڪم اسان جو

جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَ اَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ
كيوسون ان جي مٿئين پاسي کي هيٺان ۽ وسايوسون ان تي پٿر
سِجِّيْلٍ ۙ مَّنْضُوْدٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ؕ وَمَا
ساڳِوارو ته به ته، نشان ڪيل تنهنجي رب وٽ، ۽ ناهن
هِيَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ بِبَعِيْدٍ ﴿٨٣﴾ وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ ع ٧ ١٥ ٧
اهي ظالمن کان پري. ۽ موڪليوسون مدين ڏانهن سندن ڀاءُ
شُعَيْبًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ
شعيب کي. چيائين اي منهنجي قوم بانهپ ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ ڪو مالڪ
غَيْرُهٗ ؕ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ اِنِّيْٓ اَرٰىكُمْ
انهيءَ کانسواءِ، ۽ نه گهٽ ڪريو ماپ ۽ تور، آءٌ ڏسان ٿو توهان کي
بِخَيْرٍ وَّاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيْطٍ ﴿٨٤﴾
آسودو ۽ آءٌ ڊڄان ٿو توهان تي عذاب ڏينهن گهيري ڪندڙ کان.
وَيٰقَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا
۽ اي منهنجي قوم پورو ڪريو ماپ ۽ ترازيءَ کي انصاف سان ۽ نه
تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ
گهٽائي ڏيو ماڻهن کي شيون انهن جون ۽ نه مچايو ملڪ ۾
مُفْسِدِيْنَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
فساد. بچت الله وٽ بهتر آهي توهان لاءِ جيڪڏهن آهيو اوهان

مُؤْمِنِينَ ۚ وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا
ايمان وارا، ۽ ناهيان مان توهان تي نگهبان. چيائون
يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ
اي شعيب ڇا تنهنجي نماز توکي چئي ٿي ته ڇڏيون جنکي پوڄيندا هئا
آبَاؤُنَا أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ۖ إِنَّكَ
اسانجا ابا ڏاڏا يا اهو ڪاروبار پنهنجي مالن ۾ جيڪي اسان گهرون ٿا. بيشڪ
لَأَنتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن
تون ته ڏاڍو بردبار سمجهدار آهين. چيائين اي قوم ٻڌايو ته جيڪڏهن
كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا
آءٌ هجان ثابتي تي پنهنجي رب کان ۽ انهي ڏنو هجي مون کي پنهنجي طرفان رزق
حَسَنًا ۚ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنْهَاكُمْ
سُٺو، ۽ آءٌ نه ٿو گهران جو ابتڙ ڪريان توهان جي اهو ڪم جو جهليان توهان کي
عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ ۚ وَ
انهيءَ کان، آءٌ نه ٿو گهران مگر سڌارو آڻڻ جيترو جو ڪري سگهان، ۽
مَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ
ناهي مون کي طاقت مگر الله جي، انهيءَ تي ئي ڀروسو ڪيو اٿم ۽ انهيءَ ڏانهن ئي
أُنِيبُ ﴿٨٨﴾ وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَن يُصِيبَكُم
موٽڻ اٿم. ۽ اي منهنجي قوم هرگز نه ڏوهه ڪرائي توهان کي منهنجي مخالفت جو پهچي توهان کي

مِّثْلُ مَآ اَصَابَ قَوْمَ نُوْحٍ اَوْ قَوْمَ هُوْدٍ اَوْ قَوْمَ
عذاب جهڙو جو پهتو قوم نوح کي يا قوم هود کي يا قوم
صٰلِحٍ ؕ وَمَا قَوْمُ لُوْطٍ مِّنْكُمْ بِبَعِيْدٍ ﴿٨٩﴾ وَاسْتَغْفِرُوْا
صالح کي، ۽ ناهي قوم لوط جي توهان کان پري. ۽ معافي گهرو
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ؕ اِنَّ رَبِّيْ رَحِيْمٌ وَّدُوْدٌ ﴿٩٠﴾
پنهنجي رب کان پوءِ موٽو انهيءَ ڏانهن، بيشڪ منهنجو رب مهربان پيار ڪندڙ آهي.
قَالُوْا يٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَقُوْلُ وَاِنَّا
چيائون اي شعيب! نه ٿا سمجهون گهڻيون ڳالهيون جيڪي تون چوين ٿو ۽ اسين
لَنَرٰىكَ فِيْنَا ضَعِيْفًا ۚ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنٰكَ ؗ
ڏسون ٿا توکي پاڻ وٽ هيڻو، ۽ جيڪڏهن نه هجي ها تنهنجو ٽولو ته پٿرهڻون ها توکي
وَمَآ اَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيْزٍ ﴿٩١﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَهْطِيْٓ
۽ ناهين تون اسان تي ڏاڍو. چيائين اي منهنجي قوم! ڇا منهنجي جماعت
اَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاتَّخَذْتُمُوْهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا ؕ
وڌيڪ ڏاڍي آهي توهان تي الله کان، ۽ ڪري ڇڏيو آهي اوهان انهيءَ کي پٺيءَ پويان،
اِنَّ رَبِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿٩٢﴾ وَيٰقَوْمِ اعْمَلُوْا
بيشڪ منهنجو رب توهان جي عملن تي گهيرو ڪندڙ آهي. ۽ اي منهنجي قوم توهان ڪم ڪريو
عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ؕ سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ
پنهنجي ماڳ تي آءٌ به ڪم ڪندڙ آهيان، اجهو ڄاڻندؤ ڪنهن تي

يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ۖ وَارْتَقِبُوا

اچي ٿو عذاب جو خوار ڪري انهيءَ کي ۽ ڪير آهي ڪوڙو، ۽ توهان انتظار ڪريو

إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا

آءٌ به توهان سان گڏ انتظار ڪندڙ آهيان. ۽ جڏهن آيو اسان جو حُڪم بچايو سون شعيب کي

وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ

۽ جن ايمان آندو هئو انهيءَ تي پنهنجي رحمت سان، ۽ ورتو انهن کي جن

ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٩٤﴾

ظلم ڪيو رات ۾ پوءِ صبح جو پيا هئا پنهنجن گهرن ۾ اُونڌا گوڏن ڀر.

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ

جڻڪ هُيا ئي ڪونه اتي، خبردار! تباهي ٿي مدين جي جيئن تباهي ٿي

ثَمُودُ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ

ثمود جي. ۽ يقينن موڪليو سين موسىٰ کي پنهنجن نشانين سان ۽ دليل

مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ

پڌري سان. فرعون ۽ ان جي سردارن ڏي پوءِ انهن پيروي ڪئي حُڪم

فِرْعَوْنَ ۖ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٧﴾ يَقْدُمُ

فرعون جي، ۽ نه هئو حڪم فرعون جو صحيح. اڳيان هوندو

قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۖ وَبِئْسَ

پنهنجي قوم جي قيامت ڏينهن پوءِ آڻيندو انهن کي باهه تي، ۽ بڇڙو آهي

القرآن الڪريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ

اهو گهيڙ گهڙيل ۔ ۽ ڪيدا تي وين هن دنيا ۾ لعنت ۽ پڻ ڏينهن

الْقِيَامَةِ ۚ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ

قيامت، بچڙو آهي اهو ڏيڻ ڏنل ۔ اهي آهن ڪجھ خبرون

الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ ۖ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾

ڳوٺن جون بيان ڪيون ٿا اڪي تو تي انهن مان ڪي بيٺا آهن ۽ ڪي ڊٺل آهن ۔

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ۖ فَمَا أَغْنَتْ

۽ نه ظلم ڪيو اسان انهن تي پر ظلم ڪيائون پاڻ تي پوءِ نه ٽاريو

عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

انهن کان سندن معبودن جن کي سڏيندا هئا الله کان سواءِ

مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ

ڪجھ به جڏهن آيو حڪم تنهنجي رب جو ۽ نه وڌايائون انهن لاءِ سواءِ

تَتْبِيبٍ ﴿١٠١﴾ وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ

تباهي جي ۔ ۽ اهڙي طرح آهي پڪڙ تنهنجي رب جو جڏهن وٺندو آهي ڳوٺن کي

وَهِيَ ظَالِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ

۽ اهي هوندا آهن ظلم ڪندڙ ۔ بيشڪ پڪڙ ان جي ايذائيندڙ آهي سخت آهي ۔ بيشڪ

فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ۚ ذَٰلِكَ

ان ۾ نشاني آهي انهي لاءِ جو ڊڄي ٿو عذاب آخرت جي کان، اهو

يَوْمٌ مَّجْمُوْعٌ ۙ لَّهُ النَّاسُ وَ ذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُوْدٌ ﴿١٠٣﴾

ڏينهن آهي جو گڏ ٿيل هوندا ان ۾ ماڻهو ۽ اهو ڏينهن حاضريءَ وارو آهي .

وَ مَا نُؤَخِّرُهٗۤ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعْدُوْدٍ ؕ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَاْتِ لَا

۽ نه ٿا پوئتي ڪريون انکي مگر وقت توريي لاءِ . جنهن ڏينهن اهو ايندو نه

تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَّ سَعِيْدٌ ﴿١٠٥﴾

ڳالهائيندو ڪو به مگر انجي اجازت سان، پوءِ ڪي انهن مان نڀاڳا هوندا ۽ ڪي سڀاڳا .

فَاَمَّا الَّذِيْنَ شَقُوْا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ وَّ

پوءِ جيڪي نڀاڳا ٿيا پوءِ هوندا باهه ۾ انهن لاءِ انهي ۾ هونديون دانهون ۽

شَهِيْقٌ ۙ﴿١٠٦﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَ

ڪوڪون. پيا رهندا ان ۾ جيستائين رهندا آسمان ۽

الْاَرْضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا

زمين مگر جيڪي گهري رب تنهنجو، بيشڪ تنهنجو رب بلڪل ڪندڙ آهي

يُرِيْدُ ﴿١٠٧﴾ وَ اَمَّا الَّذِيْنَ سُعِدُوْا فَفِي الْجَنَّةِ

جو چاهي. پر جيڪي سڀاڳا آهن پوءِ اهي جنت ۾ هوندا

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَ الْاَرْضُ اِلَّا

هميشه رهندا انهي جيستائين هوندا آسمان ۽ زمين مگر

مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوْذٍ ﴿١٠٨﴾ فَلَا تَكُ فِيْ

جو گهري رب تنهنجو. ڏيندو انعام اڻ کٽ. پوءِ نه هُج تون

مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هٰٓؤُلَآءِ ۭ مَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ

شڪ ۾ ان ڪان جنهن جي پوڄا ڪن ٿا اهي، نه ٿا پوڄا ڪن مگر جيئن پوڄا ڪندا هئا

اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ۭ وَاِنَّا لَمُوَفُّوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ

انهن جا ابا ڏاڏا اڳي، ۽ اسين پورو ڏينداسون انهن کي سندن حصو نه

مَنْقُوْصٍ ١٠٩ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ

اڌورو. ۽ ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب پوءِ مخالفت ڪئي وئي

فِيْهِ ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ

ان ۾، ۽ جيڪڏهن نه هجي ها ٻول اڳي ٿيل تنهنجي رب جو ته فيصلو ٿي وڃي ها

بَيْنَهُمْ ۭ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ١١٠ وَاِنَّ

انهن ۾، ۽ اهي آهن شڪ ۾ ان کان جو بي قرار ڪندڙ آهي. ۽ بيشڪ

كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ ۭ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ

سڀني کي تنهن وقت ضرور پورا پري ڏيندين تنهنجو رب سندن عمل، اهو سندن عملن جي

خَبِيْرٌ ١١١ فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَ

خبر ڪندڙ آهي. پوءِ سڌو ٿي رهه جيئن توکي حڪم ٿيو آهي ۽ اهي به جيڪي موٽيا توسان گڏ ۽

لَا تَطْغَوْا ۭ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ١١٢ وَلَا تَرْكَنُوْٓا

نه اڳي پوءِ ٿيو، بيشڪ اهو توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. ۽ نه لاڙو ڪريو

اِلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ

ظالمن ڏانهن نه ته لڳندي توهان کي باهه ۽ ناهن توهان لاءِ

دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَاَقِمِ

اللہ کان سواءِ ڪي واھرو پوءِ توھان مدد نہ ڪيا ويندؤ ۔ ۽ قائم ڪر

الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ الَّيْلِ ؕ اِنَّ

نماز ٻنهي پاسا ڏينهن جا ۽ ڪي پاڳا رات جا، بيشڪ

الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ ذٰلِكَ ذِكْرٰى

چڱايون پري ڪنديون آهن برايون کي، اها نصيحت آهي

لِلذّٰكِرِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

نصيحت وٺندڙن لاءِ ۽ صبر ڪريو پوءِ الله نہ ٿو وڃائي اجورو

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ

چڱائي ڪندڙن جو. پوءِ ڇو نہ ٿيا توھان کان اڳين قومن مان

اُولُوْا بَقِيَّةٍ يَّنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْاَرْضِ اِلَّا

سمجهه ريا جيڪي جهلن ها فساد کان ملڪ ۾ مگر

قَلِيْلًا مِّمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

ٿورا هئا جنکي بچايوسون انهن مان، ۽ ڪيڏانگا ظالم

مَآ اُتْرِفُوْا فِيْهِ وَكَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ

ان کي جنهن ۾ کين عيش مليو ۾ هئا ۽ ڏوهاري. ۽ ناهي تنهنجو رب

لِيُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا مُصْلِحُوْنَ ﴿١١٧﴾ وَ

جو ناس ڪري ڳوٺن کي ظلم سان ۽ هجن انهي وارا سڌارو ڪندڙ. ۽

لَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلَا

جيڪڏهن گهري ها تنهنجو رب ته ڪري ها ماڻهن کي جماعت هڪڙي ۽ اهي

يَزَالُوْنَ مُخْتَلِفِيْنَ ﴿١١٨﴾ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ ۭ وَلِذٰلِكَ

هميشه رهندا اختلاف ڪندڙ. مگر جنهن تي ٻاجهه ڪري تنهنجو رب ۽ انهي لاءِ

خَلَقَهُمْ ۭ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ

پيدا ڪيو اٿس انهن کي ۽ پوري ٿي ڳالهه تنهنجي رب جي ته ضرور ڀريندس دوزخ کي

الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ

جنن ۽ ماڻهن سڀني مان. ۽ سڀ بيان ڪيون ٿا تو تي

مِنْ اَنْۢبَاۗءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهٖ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاۗءَكَ

اهي خبرون رسولن جون جن سان قرار ڏيون ٿا تنهنجي قلب کي، ۽ آيو تو وٽ

فِيْ هٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَّذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٢٠﴾

هن ۾ حق ۽ وعظ ۽ يادگيرو مومنن لاءِ.

وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ اعْمَلُوْا عَلٰي مَكَانَتِكُمْ ۭ

۽ چئو انهن کي جي ايمان نه ٿا آڻين ته ڪم ڪريو توهان پنهنجي جاءِ تي

اِنَّا عٰمِلُوْنَ ﴿١٢١﴾ وَانْتَظِرُوْا ۚ اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٢٢﴾ وَلِلّٰهِ

اسين به ڪم ڪندڙ آهيون. ۽ اوسيئڙو ڪريو، اسان به اوسيئڙو ڪندڙ آهيون. ۽ الله لاءِ آهي

غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهٗ

ڳجهه آسمانن ۽ زمين جو ۽ ان ڏانهن ئي موٽايو وڃي ٿو معاملو سارو

فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

پوءِ عبادت ڪر انهيءَ جي ۽ ڀروسو ڪر ان تي، ۽ ناهي تنهنجو رب بي خبر توهان جي عملن کان.

سُورَةُ يُوسُفَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّاِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّاثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

سورت يوسف مڪي آهي ۽ ان ۾ هڪ سئو يارهن آيتون ۽ ٻارهن رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿١﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ

الر. هي آيتون آهن ڪتاب بيان ڪندڙ جون. بيشڪ اسان نازل ڪيو ان کي

قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ

قرآن عربي ڪري جيئن توهان سمجهو. اسان پڌايون ٿا

عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ هٰذَا

توکي تمام سٺو قصو جو اسان وحي ڪيو آهي توڏانهن هي

الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿٣﴾

قرآن ۽ تون هئين انهيءَ کان اڳ ۾ البت بي خبرن مان.

اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ يٰٓاَبَتِ اِنِّىْ رَاَيْتُ اَحَدَ

جڏهن چيو يوسف پنهنجي پيءُ کي اي منهنجا بابا بيشڪ مون ڏٺا

عَشَرَ كَوْكَبًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِىْ سٰجِدِيْنَ ﴿٤﴾

يارهن ستارا ۽ سج ۽ چنڊ، ڏٺم انهن کي مون ڏانهن سجدو ڪندي.

قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ
چيائين اي پٽڙا نه ٻُڌائج پنهنجو خواب پنهنجن ڀائرن کي
فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ
پوءِ رٿيندا تو لاءِ ڪو مڪر، بيشڪ شيطان ماڻهوءَ جو دشمن
مُّبِيْنٌ ۝٥ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ
پڌرو آهي. ۽ اهڙي طرح چونڊيندو توکي تنهنجو رب ۽ سيکاريندو توکي
تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰٓي
تعبير ڳالهين جو ۽ پوري ڪندو پنهنجي نعمت توتي ۽
اٰلِ يَعْقُوْبَ كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓي اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ
يعقوب جي گهراڻي تي جيئن پوري ڪيائين اها تنهنجي ابي ڏاڏي تي اڳ ۾
اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ۭ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝٦ لَقَدْ
ابراهيم ۽ اسحاق تي، بيشڪ تنهنجو پروردگار علم وارو حڪمت وارو آهي. يقين
كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيٰتٌ لِّلسَّاۗىِٕلِيْنَ ۝٧ اِذْ
آهي يوسف ۽ ان جي ڀائرن ۾ نشانيون پڇا ڪندڙن لاءِ. جڏهن
قَالُوْا لَيُوْسُفُ وَاَخُوْهُ اَحَبُّ اِلٰٓى اَبِيْنَا مِنَّا وَنَحْنُ
چيائون ته يوسف ۽ ان جو ڀاءُ وڌيڪ پيارا آهن اسانجي ابي کي اسان کان ۽ اسين آهيون
عُصْبَةٌ ۭ اِنَّ اَبَانَا لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنِ ۝٨ اقْتُلُوا
سگهارو جٿو، بيشڪ اسانجو پيءُ آهي ڀُل پڌري ۾. ماري وجهو

يُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْهُ اَرْضًا يَّخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبِيْكُمْ

يوسف کي يا ڦٽو ڪريوس ڪنهن ملڪ ۾ ته بچوڻي توهان لاءِ رُخ توهان جي پيءُ جو

وَتَكُوْنُوْا مِنْ بَعْدِهٖ قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ﴿٩﴾ قَالَ قَآئِلٌ

۽ ٿي پئجو ان کان پوءِ ماڻهو صالح. چيو هڪ چوندڙ

مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوْا يُوْسُفَ وَاَلْقُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ

انهن مان نه قتل ڪريو يوسف کي ۽ اڇليو انکي کوهه جي ۾

يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿١٠﴾ قَالُوْا

ته کڻي ان کي ڪو قافلي وارو جيڪڏهن آهيو ڪم ڪندڙ. چيائون

يٰۤاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا لَهٗ

اي ابا اسان جا ڇا ٿيو آهي توکي جو نه تو ڀروسو ڪرين اسان تي يوسف لاءِ ۽ اسين ان جا

لَنٰصِحُوْنَ ﴿١١﴾ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَ

خير گھُرَ آهيون. ڇڏ انهيءَ کي اسان سان گڏ سڀاڻي ته ميوا چونڊي ۽ راند ڪيڏي ۽

اِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿١٢﴾ قَالَ اِنِّيْ لَيَحْزُنُنِيْۤ اَنْ تَذْهَبُوْا

اسان ان جي سنڀال ڪندا سون. چيائين بيشڪ ڏکائي ٿو مونکي توهان جو وڃڻ

بِهٖ وَاَخَافُ اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ

ان کي ۽ آءٌ ڊڄان ٿو متان کائي ان کي بگهڙ ۽ توهين هجو انهيءَ کان

غٰفِلُوْنَ ﴿١٣﴾ قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ

بي خبر. چيائون جيڪڏهن کاڌو انکي بگهڙ هوڏانهن اسين آهيون ٽولو طاقتور

إِنَّآ إِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿١٤﴾ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهٖ وَاَجْمَعُوْٓا

تہ اسين انهيءَ مهل بيڪار آهيون. پوءِ جڏهن وٺي ويا ان کي ۽ پاڻ ۾ پڪي ڪياؤن

اَنْ يَّجْعَلُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ ۚ وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ

تہ وجهن ان کي تري کوهہ جي ۾. ۽ وحي ڪيوسون ان ڏانهن

لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٥﴾

تہ ضرور تون خبر ڏيندين انهن کي سندن انهيءَ ڪم جي ۽ اهي (تو کي) نہ سڃاڻندا.

وَجَآءُوْٓ اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ﴿١٦﴾ قَالُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّا

۽ آيا پنهنجي پيءُ وٽ رات جو روئندا. چيائون اي ابا اسان جا اسان

ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا

ويا سون ڊوڙ پوڻ ۽ ڇڏيوسون يوسف کي پنهنجي سامان وٽ

فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا

پوءِ کائي ويو ان کي بگهڙ، ۽ نہ آهين تون پت ڪندڙ اسان تي توڻي هجون

صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ۭ

سچا. ۽ آندائون ان جي چولي تي رت ڪوڙو،

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۭ فَصَبْرٌ

چيائين نہ پر ناهي آهي توهان لاءِ توهان جي نفس هڪ ڳالهہ، پوءِ صبر

جَمِيْلٌ ۭ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿١٨﴾ وَ

بهتر آهي، ۽ الله کان ئي مدد گهربل آهي ان تي جيڪي توهان چئو ٿا. ۽

جَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهٗ ؕ

آيو ڪو قافلو پوءِ موڪليائون پنهنجي پاڻي واري کي پوءِ انهيءَ لڙڪايو ڏول پنهنجو،

قَالَ يٰبُشْرٰى هٰذَا غُلٰمٌ ؕ وَاَسَرُّوْهُ بِضَاعَةً ؕ

چيائين واه ڀلائي هيءُ ته ڇوڪرو آهي، ۽ لڪايائون انکي واپار جو مال ڪري،

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ

۽ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي اهي ڪن ٿا. ۽ وڪيائون ان کي رقم ٿوريءَ تي

دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا فِيْهِ مِنَ الزَّاهِدِيْنَ ﴿٢٠﴾

ڪي پائيون ڳاڻيون، ۽ هئا انهيءَ کان پاسيرا.

وَقَالَ الَّذِى اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖۤ اَكْرِمِىْ

۽ چيو انهيءَ جنهن خريد ڪيو انکي مصر مان پنهنجي زال کي ته سڻي ڪر

مَثْوٰىهُ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ؕ وَ

انهيءَ جي رهائش شايد نفعو ڏئي اسانکي يا بڻايون ان کي پٽ، ۽

كَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِى الْاَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهٗ

اهڙي طرح رهايوسون يوسف کي ان ملڪ ۾ ۽ جيئن سيکاريون انکي

مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ؕ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰٓى اَمْرِهٖ

تعبيرون خوابن جو، ۽ الله زور آهي پنهنجي ڪم ۾

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ

پر ڪيترا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن. ۽ جڏهن پهتو

أَشُدَّهٗٓ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى

پنهنجي جوانيءَ کي تہ ڏنيسون انکي سمجھ ۽ علم، ۽ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٢﴾ وَرَاوَدَتْهُ الَّتِىْ هُوَ فِىْ بَيْتِهَا

چڱائي وارن کي. ۽ خواهش ڪئي انهيءَ کان ان عورت جنهن جي گهر ۾ هئو.

عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ

سندس نفس جي ۽ بند ڪيائين دروازا ۽ چيائين هيڏي

لَكَ ؕ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّىْٓ اَحْسَنَ مَثْوَاىَ ؕ

اچ، چيائين الله جي پناه بيشڪ اهو منهنجو پالڻهار آهي چڱي ڪيائين رهائش منهنجي،

اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَ

بيشڪ نہ ڪامياب ٿيندا آهن ظالم. يقينن ارادو ڪري چڪي هئي انهيءَ جو ۽

هَمَّ بِهَا ۚ لَوْلَآ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ؕ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ

اهو بہ ارادو ڪري ها جي نہ ڏسي ها طاقت پنهنجي رب جي، ائين ئي ٿيو جيئن ڦيرايون

عَنْهُ السُّوْٓءَ وَالْفَحْشَآءَ ؕ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا

ان کان برائي ۽ بيحيائيءَ کي، بيشڪ اهو هئو اسان جي ٻانهن

الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ

نجتن مان. ۽ ٻئي ڊوڙيا دروازي ڏانهن ۽ ڦاڙيائين ان جو چولو

مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ؕ قَالَتْ مَا جَزَآءُ

پٺ کان ۽ مليا انهيءَ جي مڙس سان دروازي وٽ، چيائين ڪهڙي سزا آهي

مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْٓءًا اِلَّآ اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ

ان جي جيڪو ارادو ڪري تنهنجي گهر ۾ برائي جو مگر هي ته ان کي جيل ڏجي يا سزا

اَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِيْ عَنْ نَّفْسِيْ وَشَهِدَ

ڏکائيندڙ. چيائين اِنهيءَ خواهش ڪئي مون کان منهنجي نفس جي ۽ طريقو ڏنائيو

شَاهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ

شڪڙي حاضر ان عورت جي مائٽن مان، جيڪڏهن آهي چولو ان جو ڦاٽل

قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٢٦﴾ وَاِنْ

اڳ کان پوءِ هيءَ سچي آهي ۽ اِهو آهي ڪوڙ ڳالهائيندڙن مان. ۽ جيڪڏهن

كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ

آهي چولو ان جو ڦاٽل پُٺ کان پوءِ هيءَ ڪوڙي آهي ۽ اهو آهي

الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَاٰ قَمِيْصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ

سچ چوندڙن مان. پوءِ جڏهن ڏٺائين چولو ان جو ڦاٽل پُٺ کان چيائين

اِنَّهٗ مِنْ كَيْدِكُنَّ ۗ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿٢٨﴾ يُوْسُفُ

بيشڪ اهو مڪر آهي توهان عورتن جو، يقينن توهان جو مڪر تمام وڏو آهي. اي يوسف!

اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۗ وَاسْتَغْفِرِيْ لِذَنْۢبِكِ ۖ اِنَّكِ

ڇڏ انهيءَ ڳالهه کي ۽ تون به معافي وٺ پنهنجي گناهه جي، بيشڪ

ع ٣ ٩ ١٣ كُنْتِ مِنَ الْخٰطِـِٕيْنَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِيْنَةِ

تون ئي گناهه واري آهين. ۽ چوڻ لڳيون عورتون شهر جون ته

امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ تُرَاوِدُ فَتٰىهَا عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ قَدْ شَغَفَهَا

زال عزيز جي ڏاري ٿي پنهنجي ٻانهي کي سندس نفس کان، جو مست ڪيو اٿس کي

حُبًّا ؕ اِنَّا لَنَرٰىهَا فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٣٠ فَلَمَّا سَمِعَتْ

محبت، اسين ڏسون ٿيون ان کي غلطي پڌري ۾. پوءِ جڏهن ٻڌائين

بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ اِلَيْهِنَّ وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَاً

نمونيبازي انهن جي ماڻهو موڪليائين انهن ڏانهن ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ دعوت

وَّاٰتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّيْنًا وَّقَالَتِ اخْرُجْ

۽ ڏنائين هر هڪ کي انهن مان ڇُري ۽ چيائين نڪري اچ

عَلَيْهِنَّ ۚ فَلَمَّا رَاَيْنَهٗۤ اَكْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ

اِنهن جي آڏو، پوءِ جڏهن ڏٺائون انکي وڏو ڄاتائون انهيءَ کي ۽ ڪپي وڌائون پنهنجا هٿ

وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا

۽ چيائون پاڪائي آهي الله جي ناهي هيءُ انسان، هي نه هي رڳو

مَلَكٌ كَرِيْمٌ ۝٣١ قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِيْ لُمْتُنَّنِيْ

مَلڪ سڳورو آهي. چيائين هي اهو اُهو جو ملامت ڪئي توهان مونکي

فِيْهِ ؕ وَلَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ ؕ وَ

انهيءَ ۾، ۽ مان خواهش ڪئي هئي ان کان سندس نفس جي پر پاڻ بچائي ويو، ۽

لَئِنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَاۤ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا

جيڪڏهن نه ڪندو جيڪي آءٌ چوانس ٿي ته ضرور قيد ڪيو ويندو ۽ البت ٿيندو

مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَيَّ مِمَّا

ذليلن مان چيائين اي منھنجا پروردگار قيد وڌيڪ پسند آھي مونکي ان کان

يَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ ۚ وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّيْ كَيْدَهُنَّ

سڏين ٿيون مونکي جنھن طرف، ۽ جيڪڏھن نه ٽاريندين مون کان مڪر انھن جو

اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِّنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿۳۳﴾ فَاسْتَجَابَ

ته لڙي پوندس انھن ڏانھن ۽ ٿي پوندس جاھلن مان. پوءِ دعا قبول ڪئي

لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ

ان جي سندس رب پوءِ موڙيائين ان کان مڪر انھن جو، بيشڪ اھو ئي ٻڌندڙ

الْعَلِيْمُ ﴿۳۴﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيٰتِ

ڄاڻندڙ آھي. پوءِ خيال آيو انھن کي ان کان پوءِ جو ڏٺائون حالات

لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۳۵﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ

ته ضرور بند رکن ان کي ڪجھ وقت تائين. ۽ داخل ٿيا ان سان گڏ قيد ۾

فَتَيٰنِ ۭ قَالَ اَحَدُهُمَآ اِنِّىْٓ اَرٰىنِيْٓ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ

ٻه نوجوان، چيو انھن ٻنھي مان ھڪڙي ته آءٌ ڏسان ٿو پاڻ کي ته نيوڙي ڪيدان ٿو شراب،

وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنِّىْٓ اَرٰىنِيْٓ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِيْ خُبْزًا

۽ چيو ٻئي ته آءٌ ڏسان ٿو پاڻ کي ته کڻان ٿو پنھنجي مٿي تي ماني

تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۭ نَبِّئْنَا بِتَاْوِيْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ

جو کائن ٿا پکي انھيءَ مان، ٻڌاءِ اسان کي مطلب ان جو، اسين ڏسون ٿا توکي

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَاْتِيْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖٓ اِلَّا

ڀلارن مان، چيائين نه ايندو اوهان وٽ کاڌو جو ملندو آهي توهان کي مگر

نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْوِيْلِهٖ قَبْلَ اَنْ يَّاْتِيَكُمَا ۭ ذٰلِكُمَا مِمَّا

آءٌ ٻڌائيندس اوهانکي مطلب ان جو اڳي هن کان جو اچي اوهان وٽ، هيءُ اٿو ان مان

عَلَّمَنِيْ رَبِّيْ ۭ اِنِّىْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ

جيڪي سيکاريو مونکي منهنجي رب، بيشڪ آءٌ ڇڏيو آهم دين اهڙن ماڻهن جو جيڪي نه ٿا مڃين

بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَاتَّبَعْتُ

الله کي ۽ اهي آخرت کان انڪار ڪندڙ آهن. ۽ مون ورتو

مِلَّةَ اٰبَاۗءِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ۭ مَا كَانَ

دين پنهنجي پيءُ ڏاڏن جو ابراهيم ۽ اسحاق ۽ يعقوب جو. ناهي جائز

لَنَآ اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ

اسان لاءِ جو شريڪ ڪريون الله سان ڪنهن شيءِ کي، اهو فضل

اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَي النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا

الله جو آهي اسان تي ۽ ماڻهن تي پر ڪيترا ماڻهو نه

يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٨﴾ يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ

ٿا شڪر ڪن. اي منهنجا ٻه ساٿي قيد جا! ڇا پالڻهار جدا جدا

خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ

بهتر آهن يا الله واحد القهار. نه ٿا پوڄيو اوهان

دُوْنِهٖٓ اِلَّآ اَسْمَآءً سَمَّیْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّآ

انهيءَ کان سواءِ مگر ڪي اسم نالا رکيا اٿو جن جا توهان پاڻ ۽ توهان جي ابن ڏاڏن ڪو نه

اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ اَمَرَ

لاٿو آهي الله انهن لاءِ ڪوئي دليل، ناهي حڪومت مگر الله جي، فرمايائين

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّآ اِیَّاهُ ؕ ذٰلِكَ الدِّیْنُ الْقَیِّمُ وَلٰكِنَّ

ته نه عبادت ڪريو مگر انهيءَ جي، اهو دين مضبوط آهي پر

اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۴۰﴾ یٰصَاحِبَیِ السِّجْنِ اَمَّآ

ڪيترا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن. اي منهنجا قيدي سانٿيو!

اَحَدُكُمَا فَیَسْقِیْ رَبَّهٗ خَمْرًا ۚ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَیُصْلَبُ

هڪڙو توهان منجهان پيارينديو پنهنجي مالڪ کي شراب ۽ باقي ٻيو سو ڦاسي ڏنو ويندو

فَتَاْكُلُ الطَّیْرُ مِنْ رَّاْسِهٖ ؕ قُضِیَ الْاَمْرُ الَّذِیْ

پوءِ کائيندا پکي ان جي مُنڍيءَ مان، پورو ٿي ويو فيصلو اهو

فِیْهِ تَسْتَفْتِیٰنِ ﴿۴۱﴾ ؕ وَقَالَ لِلَّذِیْ ظَنَّ اَنَّهٗ نَاجٍ

جنهن ۾ توهان معلومات گهرو پيا. ۽ چيائين انهيءَ کي جنهنکي ڀانيائين ته اهو ڇٽندو

مِّنْهُمَا اذْكُرْنِیْ عِنْدَ رَبِّكَ ؗ فَاَنْسٰىهُ الشَّیْطٰنُ ذِكْرَ

منهنجو ذڪر ڪجانءِ منهنجي پنهنجي مالڪ وٽ پوءِ وساريائين ان کان شيطان ڳالهه ڪرڻ

رَبِّهٖ فَلَبِثَ فِی السِّجْنِ بِضْعَ سِنِیْنَ ﴿۴۲﴾ وَقَالَ

سندس مالڪ وٽ پوءِ رهيو قيد ۾ ڪيئي ورهيه. ۽ چيو

الْمَلِكُ إِنِّىٓ أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ
بادشاهه آءٌ ڏسان ٿو ست ڳئون ٿلهيون جو کائن ٿيون انهن کي
سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ ۖ
ست ڏٻريون ۽ ست سنگ ساوا ۽ ٻيا سُڪا
يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ أَفْتُونِى فِى رُءْيَٰىَ إِن كُنتُمْ لِلرُّءْيَا
اي ڪچهريءَ وارؤ جواب ڏيو مونکي منهنجي خواب جو جيڪڏهن اوهين خواب جو
تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍ ۖ وَمَا نَحْنُ
تعبير ڪندا آهيو. چيائون اهي موڙها ٿيون ڪوڙن خوابن جون آهن ۽ نه هيون اسين
بِتَأْوِيلِ ٱلْأَحْلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ ٱلَّذِى
معنيٰ اهڙن خوابن جي ڄاڻندڙ. ۽ چيو انهيءَ
نَجَا مِنْهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِۦ
جو ڇٽي آيو هئو انهن ٻنهي مان ۽ ياد ڪيائين مُدت ڪانپوءِ ته آءٌ ٻڌائيندس توهانکي انهيءَ جو تعبير
فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفْتِنَا
پوءِ موڪليو مونکي. اي يوسف! اي سچا فتويٰ ڏيءُ اسانکي
فِى سَبْعِ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ
ستن ڳئن ٿلهين جي / کائن ٿيون جنکي ست ڏٻريون
وَسَبْعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ لَّعَلِّىٓ
۽ ستن سنگن ساوا ۽ ٻيا سُڪا جيئن آءٌ

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ

موٽي وڃان ماڻهن ڏانهن جئن اهي معلوم ڪن. فرمايائين

تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ

پوک ڪندؤ ست سال ساندهه، پوءِ جيڪو لاباروڪريو

فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا

تہ ڇڏيو انهيءَ کي پنهنجي سنگ ۾ مگر تورو جيڪو

تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ

توهان کائو. پوءِ ايندا انهيءَ کان بعد ست سال

شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا

سخت، اهي کائي ويندا انهي جيڪي توهان رکيو هئو انهن لاءِ مگر

قَلِيلًا مِمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ

تورو ان مان جنهن کي سنڀالي رکندؤ. پوءِ ايندو

بَعْدِ ذَٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ

انهيءَ کان بعد هڪ سال جنهن ۾ مينهن وسندو ماڻهن تي ۽ ان ۾

ع ٦ / ٧ / ١٦ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ

هي رس نپوڙيندا. ۽ چيو بادشاهه وٺي اچو مون وٽ انهيءَ کي،

فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ

پوءِ جڏهن آيو ان وٽ قاصد چيائين موٽي وڃ پنهنجي مالڪ ڏانهن

فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِيْ قَطَّعْنَ

پوءِ پڇا ڪرينس ته ڪهڙو حال آهي انهن عورتن جو جن ڪپيا هٿ

اَيْدِيَهُنَّ ؕ اِنَّ رَبِّيْ بِكَيْدِهِنَّ عَلِيْمٌ ﴿۵۰﴾

هٿ پنهنجا، بيشڪ منهنجو رب انهن جي مڪر کي ڄاڻندڙ آهي.

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ رَاوَدْتُّنَّ يُوْسُفَ

چيو بادشاهه ڪهڙي حقيقت آهي توهان جي جڏهن ڏاريوتي توهان يوسف کي

عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا

سندس نفس کان، چيائون الله پاڪ آهي اسان نه ڄاتو سون

عَلَيْهِ مِنْ سُوْٓءٍ ؕ قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ

ان تي ڪوئي عيب، چيو عزيز جي زال

الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ۫ اَنَا رَاوَدْتُّهٗ

هاڻي پڌري ٿي پئي سچي ڳالهه مون ئي ريجهايو هو ان کي

عَنْ نَّفْسِهٖ وَاِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۵۱﴾

سندس نفس کان ۽ بيشڪ اهو سچن مان آهي.

ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنِّيْ لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ

اهو ان لاءِ جو سمجهي ته مون نه خيانت ڪئي هئي انهي سان پر پٺ

وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ كَيْدَ الْخَآئِنِيْنَ ﴿۵۲﴾

۽ بيشڪ الله نه ٿو هلائي فريب دغاباز جو.

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

He who explains hidden things

Zaphaneth-paneah (Genesis 41.45)

وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِيٓ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا

۽ آءٌ ڌاتو پاڪ چوان پنهنجي نفس کي، بيشڪ نفس حڪم ڪندڙ آهي برائي جو مگر جي

رَحِمَ رَبِّيٓ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٣﴾ وَقَالَ ٱلْمَلِكُ

رحم ڪري منهنجو رب، بيشڪ منهنجو رب بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ چيو بادشاھ

ٱئْتُونِي بِهِۦٓ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ

آڻيو مون وٽ انهيءَ کي ته خاص ڪريان انکي پنهنجي ڪم لاءِ. پوءِ جڏهن گفتگو ڪيائين ان سان چيائين

إِنَّكَ ٱلْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٤﴾ قَالَ ٱجْعَلْنِي عَلَىٰ

ته تون اڄ اسان وٽ عهديدار امين آهين. چيائين مقرر ڪر مون کي

خَزَآئِنِ ٱلْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا

ملڪ جي خزانن تي، بيشڪ آءٌ سنڀاليندڙ ڄاڻندڙ آهيان. ۽ اهڙي طرح عزت ڏني سون

لِيُوسُفَ فِي ٱلْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ

يوسف کي ان زمين ۾، ته رهائش ڪري ان ۾ جتي چاهي،

نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَن نَّشَآءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ

پهچائيندا آهيون پنهنجي رحمت جنهن کي گهرون ۽ نه وڃائيندا آهيون اجر

ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَأَجْرُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟

چڱن ماڻهن جو. ۽ ثواب آخرت جو بهتر آهي انهن لاءِ جن ايمان آندو

وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَآءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا۟ عَلَيْهِ

۽ پرهيزگاري ڪندا هئا. ۽ آيا ڀائر يوسف جا پوءِ لنگهي ويا ان وٽ

فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُوْنَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ
ته سڃاتائين انهنکي ۽ اهي انکي کونه پيا سڃاڻن. ۽ جڏهن تيار ڪيائين انهن لاءِ انهنجي سامان کي

قَالَ ائْتُوْنِيْ بِأَخٍ لَّكُمْ مِّنْ أَبِيْكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّيْ أُوْفِي
فرمايائين ته وٺي اچجو مون وٽ پنهنجو ڀاءُ پيئٽيو، ڇا نه ٿا ڏسو ته آءٌ پورو ڏيان ٿو

الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٥٩﴾ فَإِنْ لَّمْ تَأْتُوْنِيْ بِهٖ فَلَا
ماڻ ۽ آءٌ آهيان ڀلو مهمان نواز. پوءِ جيڪڏهن نه آڻيندؤ مون وٽ ان کي پوءِ نه آهي

كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِ ﴿٦٠﴾ قَالُوْا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ
ڪو ماڻ توهان لاءِ مون وٽ ۽ نڪي ويجها ٿيجو مونکي. چيائون طلب ڪنداسون ان جي

أَبَاهُ وَإِنَّا لَفٰعِلُوْنَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفِتْيٰنِهِ اجْعَلُوْا
سندس پيءُ کان ۽ اسان اِئين ڪندڙ آهيون. ۽ چيائين پنهنجن ماڻهن کي ته رکو

بِضَاعَتَهُمْ فِيْ رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَا إِذَا انْقَلَبُوْا
انهن جي رقم سندن بورين ۾ جيئن اهي سڃاڻن ان کي جڏهن واپس ٿين

إِلٰى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُوْا إِلٰى أَبِيْهِمْ
پنهنجي گهر شايد اهي موٽي اچن. پوءِ جڏهن موٽي آيا پنهنجي پيءُ ڏانهن

قَالُوْا يٰأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ
چيائون اي ابا روڪيو ويو اسان کان ماڻ پوءِ موڪل اسان سان گڏ اسانجي ڀاءُ کي ته ماڻ وٺي اچون

وَإِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿٦٣﴾ قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا
۽ يقينن اسين ان جا واهرو آهيون. فرمايائين نه ڀروسو ڪريان توهان تي انهيءَ لاءِ مگر جهڙي

اٰمَنْتُكُمْ عَلٰٓى اَخِيْهِ مِنْ قَبْلُ ۭ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حٰفِظًا ۠

پت ڪيم توهان تي ان جي ڀاءُ لاءِ اڳ ۾، پوءِ الله گهڻو ڀلو نگهبان آهي

وَّهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوْا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوْا بِضَاعَتَهُمْ

۽ اهوئي سڀني مهربانن کان وڌيڪ مهربان آهي. ۽ جڏهن کوليائون پنهنجو سامان تڏهن لڌائون پنهنجي رقم

رُدَّتْ اِلَيْهِمْ ۭ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا نَبْغِيْ ۭ هٰذِهٖ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ

جا موٽائي وئي انهن ڏانهن، چيائون اي ابا اسان جا ٻيو ڇا گهرون، هيءَ آهي موڙي اسان جي موٽائي وئي آهي

اِلَيْنَا ۚ وَنَمِيْرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيْرٍ ۭ

اسان ڏانهن، ۽ گذارو آڻينداسون پنهنجي گهر جو ۽ چوڪي ڏينداسون پنهنجي ڀاءُ تي ۽ وڌائينداسون بار اُٺ جو،

ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ اُرْسِلَهٗ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْنِ

اهو بار سولو آهي. چيائين هرگز نه ڇڏيندس انکي توهان سان، جيستائين ڏيو موکي

مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِيْ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّآ

عهد الله جو ته ضرور آڻيندؤ مون وٽ ان کي مگر جو گهيرو ٿئي توهان تي، پوءِ جڏهن

اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰي مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ

ڏنائونس پڪو انجام پنهنجو چيائين الله اسان جي ڳالهين جو نگهبان آهي، ۽ چيائين

يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا مِنْ

اي منهنجا پٽؤ نه گهڙجو دروازي هڪڙي مان ۽ داخل ٿجو

اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۭ وَمَآ اُغْنِيْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ

دروازن جدا جدا مان، ۽ نه ٿو ٽاري سگهان توهان تان الله جي طرفان ڪا شيءِ،

اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
ناهي حڪم ڪنهن جو سواءِ الله جي، انهيءَ تي ڀروسو ڪيم، ۽ انهيءَ تي ڀل ڀروسو ڪن
الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ
ڀروسي ڪرڻ وارا. ۽ جڏهن داخل ٿيا جتان جو چيو هئو انهن کي
اَبُوْهُمْ ؕ مَا كَانَ يُغْنِيْ عَنْهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ
سندن پيءُ، نه پيو ٽاري سگهي انهن کان الله جي طرفان ڪا شيءِ
اِلَّا حَاجَةً فِيْ نَفْسِ يَعْقُوْبَ قَضٰىهَا ؕ وَاِنَّهٗ لَذُوْ
مگر هڪ خيال هئو يعقوب جي دل ۾ سو پورو ڪيائين، ۽ اهو هئو وڏي
عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٨﴾
علم وارو جو اسان تعليم ڏني هئي انکي پر گهڻا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن.
وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰۤى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ
۽ جڏهن داخل ٿيا يوسف وٽ جاءِ ڏنائين پاڻ وٽ پنهنجي ڀاءُ کي چيائين
اِنِّيْۤ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٩﴾
يقينن مون ئي تنهنجو ڀاءُ آهيان پوءِ نه غم ڪر ان تي جو اهي ڪندا هئا.
فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِيْ رَحْلِ
پوءِ جڏهن تيار ڪيائين انهن جو سامان رکيائين پيالو بوري ۾
اَخِيْهِ ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسٰرِقُوْنَ ﴿٧٠﴾
پنهنجي ڀاءُ جي پوءِ آواز ڪيو پڙهي ڏيندڙ اي قافلي وارؤ! توهان ته چور آهيو.

It is Govt property Malik

قَالُوْا وَ اَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّا ذَا تَفْقِدُوْنَ ﴿٧١﴾ قَالُوْا نَفْقِدُ

چيائون منهن ڪري انهن ڏانهن ڇا گم ڪيو اٿو؟ چيائون گم ڪيو اٿون

صُوَاعَ الْمَلِكِ وَ لِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ وَّ اَنَا

ماپو بادشاه جو ۽ جيڪو آڻيندو انکي ڏبو اُٺ جو ملندس ۽ آءُ

بِهٖ زَعِيْمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا

انجو ضامن آهيان. چيائون الله جو قسم اوهان ڄاڻو ٿا ته نه آيا آهيون اسين

لِنُفْسِدَ فِى الْاَرْضِ وَ مَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ﴿٧٣﴾ قَالُوْا

فساد ڪرڻ لاءِ ملڪ ۾ نڪي آهيون چور. چيائون

فَمَا جَزَآؤُهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿٧٤﴾ قَالُوْا جَزَآؤُهٗ

ڪهڙي سزا آهي ان جي جيڪڏهن ٿيو اوهين ڪوڙا. چيائون سزا ان جي

مَنْ وُّجِدَ فِىْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِى

هوئي آهي ليي جنهن جي بوري مان پوءِ اها آهي سزا ان جي. اهڙيءَ طرح سزا ڏيندا آهيون

الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ

ظالمن کي. پوءِ شروعات ڪيائين انهن جي بورين سان اڳ ۾ پنهنجي ڀاءُ جي بوريءَ کان

ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ كِدْنَا

پوءِ ڪڍيائين ان کي پنهنجي ڀاءُ جي بوريءَ مان. اهڙيءَ طرح اٽڪل سيکاري سون

لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ فِىْ دِيْنِ الْمَلِكِ

يوسف لاءِ. اهو نه ٿي سگهي ها پنهنجي ڀاءُ کي قانون انهيءَ بادشاهه جي ۾

اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۗ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ۗ وَ

مگر جي گهري الله، بلند ڪندا آهيون درجا جنهن جا چاهيون ۽

فَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوْٓا اِنْ يَّسْرِقْ

مٿان هر علم واري تي وڌي علم وارو آهي. چيائون جيڪڏهن ان چوري ڪئي آهي

فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ

ته پڻ چوري ڪئي هئي ان جي ڀاءُ هن کان اڳي، پوءِ رکيو ان کي يوسف

فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۚ

پنهنجي دل ۾ ۽ نه ظاهر ڪيائين اهو انهن کي، چيائين توهان ئي وڌيڪ برا آهيو انهي ڏس ۾

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ

۽ الله گهڻو ڄاڻندڙ آهي انهي جيڪي چئو ٿا. چيائون اي عزيز

اِنَّ لَهٗٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا

هن جو پيءُ آهي پوڙهو وڏي عمر وارو پوءِ وٺ اسان مان هڪڙي کي ان جي جاءِ تي، اسين

نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٧٨﴾ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ

ڏسون ٿا توکي مهرباني ڪندڙن مان. چيائين الله جي پناهه جو

نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗٓ ۙ اِنَّآ اِذًا

وٺون ڪنهن کي سواءِ ان جي جو لڌو سون سامان پنهنجو ان وٽ بيشڪ اسين ان وقت

لَّظٰلِمُوْنَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوْا مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ۗ

ظلم ڪندڙ آهيون. پوءِ جڏهن نا اميد ٿيا ان کان اڪيلا ويٺا صلاح ڪرڻ،

قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ
چيو انهن جي وڏي ڇا نہ ٿا ڄاڻو تہ توهان جي پيءُ ورتو هئو

عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطتُمْ
توهان کان قسم الله جو ۽ انهيءَ کان اڳ ڪين گهٽايو اٿوَ

فِي يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي
يوسف ۾، پوءِ آءٌ هرگز پري نہ ٿيندس هن ملڪ کان جيستائين اجازت ڏئي مونکي

أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾
منهنجو ابو يا فيصلو ڪري الله منهنجي لاءِ، ۽ اهوئي بهتر فيصلو ڪندڙ آهي.

ارْجِعُوا إِلَىٰ أَبِيكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ
موٽي وڃو پنهنجي پيءُ ڏانهن پوءِ چئو اي اسان جا ابا تنهنجي پٽ چوري ڪئي،

وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ
۽ نہ بيان ڪيو اسان مگر جيڪي ڄاتو سون ۽ نہ هئاسون اسان ڳجهہ جا

حَافِظِينَ ﴿٨١﴾ وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَ
نگهبان. ۽ پڇا ڪر ان ڳوٺ کان جنهن ۾ اسين هئاسون ۽

الْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ
انهي قافلي کان بہ آيا آهيون جنهن ۾ ۽ اسين سچ ٿا چئون. فرمايائين

بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ
نہ پر ٺاهي ڏني آهي توهانکي توهان جي نفس اها ڳالهہ، پوءِ صبر ئي بهتر آهي،

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِيَنِيْ بِهِمْ جَمِيْعًا ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ
اميد آهي ته الله آڻيندو مون وٽ انهن سڀني کي. اهو ئي علم رکندڙ آهي
الْحَكِيْمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰٓاَسَفٰى عَلٰى
حڪمت وارو آهي. ۽ منهن ڦيرايائين انهن کان ۽ چيائين هاءِ افسوس
يُوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
يوسف تي ۽ اڇيون ٿي ويون ٻئي اکيون ان جون ڏک کان پوءِ اهو هو
كَظِيْمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا تَذْكُرُ يُوْسُفَ حَتّٰى
ڏکارو. چيائون ته الله جو قسم تون يڪو ياد ڪندو رهندين يوسف کي جيستائين
تَكُوْنَ حَرَضًا اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ﴿٨٥﴾ قَالَ
ٿئين تون لاڻجهو يا ٿئين مُئلن مان چيائين
اِنَّمَآ اَشْكُوْا بَثِّيْ وَحُزْنِيْٓ اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ
آءٌ رڳو ٻڌايان ٿو وڇوڙو پنهنجو ۽ ڏک پنهنجو الله کي ۽ ڄاڻان ٿو الله کان
مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٦﴾ يٰبَنِيَّ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ
اهو جيڪو توهان نٿا ڄاڻو. اي پٽئو وڃو پوءِ ڳولا ڪريو
يُّوْسُفَ وَاَخِيْهِ وَلَا تَايْـَٔسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ
يوسف ۽ ان جي ڀاءُ جي ۽ نا اميد نه ٿيو الله جي رحمت کان. بيشڪ
لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٧﴾
نا اميد نه ٿا ٿين الله جي رحمت کان مگر ڪافر ماڻهو

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا

پوءِ جڏهن آيا اُن وٽ چيائون اي عزيز پهتي آهي اسانکي ۽ اسانجي عيال کي

الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ

سختي ۽ آندا اٿئون پيسا ٿورڙا پوءِ تون پُري ڏج اسانکي ماڻ

وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾

۽ خيرات ڪر اسان تي بيشڪ الله بدلو ڏيندڙ آهي خيرات ڪندڙن کي.

قَالَ هَلْ عَلِمْتُم مَّا فَعَلْتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ

چيائين ڇا ! ڄاڻو ٿا جيڪي توهان ڪيو يوسف ۽ انجي ڀاءُ سان جڏهن

أَنتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا أَإِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُ ۖ

توهان هئا بي سمجهه. چيائون ڇا تون ئي يوسف آهين ؟

قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَٰذَا أَخِي ۖ قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا ۖ

چيائين آءٌ يوسف آهيان ۽ هيءُ منهنجو ڀاءُ آهي، احسان ڪيو آهي الله اسان تي،

إِنَّهُ مَن يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ

يقينن جيڪو پرهيز ڪندو ۽ صبر ڪندو ته بيشڪ الله نه ٿو وڃائي اجر

الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا

چڱائي ڪندڙن جو. چيائون الله جو قسم چونڊيو آهي توکي الله اسان تي

وَإِن كُنَّا لَخَاطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ

۽ بيشڪ اسين هئاسون غلط ڪار. چيائين ناهي ميار توهان تي اڄ،

يغفر الله لكم وهو ارحم الراحمين ٩٢

يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۹۲﴾ اِذْهَبُوْا

بخشيندو الله توهان کي ۽ اهو وڏيڪ مهربان آهي سڀني مهربانن کان. کڻي وڃو

بِقَمِيْصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِيْ يَاْتِ بَصِيْرًا

قميص منهنجي هيءُ پوءِ وجهو اها مُنهن تي منهنجي اَبي جي ته ايندو ڏسندڙ ٿي،

وَاْتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۹۳﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ

۽ آڻيو مون وٽ پنهنجو ڪٽنب سارو. ۽ جڏهن نڪتو قافلو

قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاَجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَآ اَنْ

چيو پيءُ انهن جي ته آءٌ لهان ٿو خوشبوءِ يوسف جي جيڪڏهن نه

تُفَنِّدُوْنِ ﴿۹۴﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ﴿۹۵﴾

سوداڻي چئو مونکي. چيائون الله جو قسم تون ته آهين پنهنجي ڀُل پُراڻي ۾

فَلَمَّآ اَنْ جَآءَ الْبَشِيْرُ اَلْقٰىهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ

پوءِ جڏهن آيو خوشخبري ڏيندڙ وڌائين اهو چولو سندس منهن تي ته موٽي ٿيو

بَصِيْرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ ۚ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ

ڏسندڙ، چيائين مون نه ٿي چيو توهانکي، ته آءٌ ڄاڻان ٿو الله جي طرفان

مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۹۶﴾ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَآ

اهو جيڪي توهان نه ٿا ڄاڻو. چيائون اي ابا اسانجا بخشش گهُر اسان لاءِ اسانجي گناهن جي

اِنَّا كُنَّا خٰطِــِٕيْنَ ﴿۹۷﴾ قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ ۭ

بيشڪ اسان آهيون خطاڪار. چيائين جلد معافي گهُرندس توهان لاءِ پنهنجي رب کان

اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۹۸﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ
اهوئي بخشيندڙ مهربان آهي. پوءِ جڏهن آيا يوسف وٽ

اٰوٰۤى اِلَيْهِ اَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوْا مِصْرَ اِنْ شَآءَ
لاٿائين پاڻ وٽ پنهنجي پيءُ ماءُ کي ۽ چيائين ته هو مصر ۾ جي گهري

اللّٰهُ اٰمِنِيْنَ ﴿۹۹﴾ وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا
الله بي خوف ٿي. ۽ متي ويهاريائين پيءُ ماءُ کي تخت تي ۽ جهڪي پيا

لَهٗ سُجَّدًا ۚ وَقَالَ يٰۤاَبَتِ هٰذَا تَاْوِيْلُ رُءْيَايَ مِنْ
انهيءَ لاءِ سجدي ۾ ۽ چيائين اي ابا هيءَ آهي معنىٰ منهنجي خواب

قَبْلُ ۫ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقًّا ؕ وَقَدْ اَحْسَنَ بِيْۤ اِذْ
اڳيئين جي ڪيو آهي انکي منهنجي رب سچو. ۽ مهرباني ڪيائين مون سان جڏهن

اَخْرَجَنِيْ مِنَ السِّجْنِ وَجَآءَ بِكُمْ مِّنَ الْبَدْوِ
ڪڍيائين مونکي بند مان ۽ آندائين توهان کي ٻهراڙي مان

مِنْۢ بَعْدِ اَنْ نَّزَغَ الشَّيْطٰنُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ اِخْوَتِيْ ؕ
انهيءَ کان پوءِ جو فساد وڌو شيطان منهنجي ۽ منهنجي ڀائرن جي وچ ۾

اِنَّ رَبِّيْ لَطِيْفٌ لِّمَا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۰۰﴾
بيشڪ منهنجو پاليندڙ ترڪندڙ آهي جنهن تي گهري. اهوئي علم رکندڙ آهي حڪمت وارو آهي.

رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَنِيْ مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِيْ مِنْ
اي منهنجا رب تو ڏني مونکي حڪومت ۽ سيکاري تو مونکي

تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ۚ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ۣ

معنيٰ ڪرڻ ڳالهين جي، اي پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ زمين جا،

اَنْتَ وَلِيّٖ فِي الدُّنْيَا وَ الْاٰخِرَةِ ۚ تَوَفَّنِيْ مُسْلِمًا وَّ

تون ئي منهنجو ڪم ٺاهيندڙ آهين دنيا ۽ آخرت ۾، وفات ڏي مونکي اسلام تي ۽

اَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۰۱﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ

ملاءِ مونکي صالحن سان. اهو سڀ غيب جي خبرن مان آهي

نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْٓا اَمْرَهُمْ

جو موڪليون ٿا توڏانهن، ۽ ڪونه هئين تون انهن وٽ جڏهين پڪو ڪيائون پنهنجي ڪم کي

وَهُمْ يَمْكُرُوْنَ ﴿۱۰۲﴾ وَمَآ اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ

۽ نه آهن گهڻا ماڻهو توڙي تون حرص ڪرين

۽ اهي سٽ پيا سٽين.

بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۭ اِنْ هُوَ

ايمان آڻيندڙ. ۽ نٿو گهرين تون انهن کان ان تي ڪو اجورو، ناهي اها

اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۰۴﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ اٰيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ ع ۱۱ ۵

مگر نصيحت ساري جهان لاءِ. ۽ ڪيتريون نشانيون آهن آسمانن

وَالْاَرْضِ يَمُرُّوْنَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ ﴿۱۰۵﴾

۽ زمين ۾ جو گذرن ٿا انهن تان ۽ اهي انهن کان منهن موڙيندڙ آهن.

وَمَا يُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ اِلَّا وَهُمْ مُّشْرِكُوْنَ ﴿۱۰۶﴾

۽ نه ٿا ايمان آڻن گهڻا ماڻهو الله تي مگر اهي شرڪ ڪندڙ آهن.

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ

ڇا پوءِ اهي بي ڊپا آهن اِن کان جو اچي پوين ڇيپ الله جي عذاب جي يا

تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ

اچي انهن تي قيامت اوچتو ۽ اهي خبر ئي نه رکن. چؤ

هَٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَ

هي ئي منهنجي راهه آهي سڏيان ٿو الله ڏانهن، سمجهه تي مان ۽

مَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾

منهنجا پوئلڳ، ۽ الله پاڪ آهي ۽ نه آهيان مان شرڪ ڪندڙن مان.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ

۽ نه موڪليوسون توکان اڳ مگر مردن کي وحي ڪيوسون جن ڏانهن

مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ

جي ڳوٺن وارا هئا، ڇا پوءِ نه گهميا آهن ملڪ ۾

فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ

جو ڏسن ها ته ڪيئن ٿي پڇاڙي انهن جي جيڪي اڳ هئا انهن کان

وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾

۽ جاءِ آخرت جي بهتر آهي انهن لاءِ جن پرهيزڪئي، ڇا پوءِ نٿا سمجهو.

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ

نيٺ جڏهن مايوس ٿيا رسول ۽ ماڻهن ڀانيو ته سانڻ

كُذِبُوْا جَآءَهُمْ نَصْرُنَا ۙ فَنُجِّيَ مَنْ نَّشَآءُ ؕ وَلَا يُرَدُّ

ڪوڙ ڪيو ويو هئو ته پهچي وئي انهن وٽ اسان جي مدد پوءِ بچايا ويا اهي جنکي اسان گهرون ٿا ۽ نه هٽايو ويندو

بَاْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۱۰﴾ لَقَدْ كَانَ فِيْ

عذاب اسانجو ماڻهن ڏوهارين کان. يقينن آهي

قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ؕ مَا كَانَ حَدِيْثًا

انهن جي ڳالهين ۾ عبرت عقل وارن لاءِ، نه آهي قرآن ڳالهه

يُّفْتَرٰى وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَ

هٿرادو ٺاهيل پر سچو ڪندڙ آهي ان کي جو ان کان اڳ ۾ آهي ۽

تَفْصِيْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱۱﴾

بيان آهي هر شيءِ جو ۽ هدايت ۽ رحمت آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين.

سُوْرَةُ الرَّعْدِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت رعد مڪي آهي ۽ اها ٽيتاليهه آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓمّٓرٰ ۟ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ ؕ وَالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

الٓمّٓرا، هي آهن آيتون ڪتاب جون، ۽ جو نازل ڪيو ويو توڏانهن

مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱﴾

تنهنجي رب کان اهو سچ آهي پر گهڻا ماڻهو نه ٿا مڃين.

اَللّٰهُ الَّذِیْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَیْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا

الله اهو آهي جنهن مٿي ڪيو آسمانن کي ري ٿنڀي جو ڏسو ان کي

ثُمَّ اسْتَوٰی عَلَی الْعَرْشِ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ ؕ

پوءِ اهو قائم ٿيو عرش تي ۽ ڪم لڳايائين سج ۽ چنڊ کي،

كُلٌّ یَّجْرِیْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّی ؕ یُدَبِّرُ الْاَمْرَ یُفَصِّلُ

هر هڪ هلي ٿو مُدت مقرر تائين، اهو ئي ٿو هر ڪم کي بيان ڪري ٿو

الْاٰیٰتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ② وَ هُوَ

نشانين کي جيئن توهان پنهنجي رب سان ملاقات جو يقين ڪريو ۽ اهو آهي

الَّذِیْ مَدَّ الْاَرْضَ وَ جَعَلَ فِیْهَا رَوَاسِیَ وَ

جنهن پکيڙيو ڌرتي کي ۽ ڪيائين ان ۾ جبل ۽

اَنْهٰرًا ؕ وَ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ جَعَلَ فِیْهَا زَوْجَیْنِ

نديون، ۽ هر ميون مان پيدا ڪيائين انهن ۾ قسم ٻه

اثْنَیْنِ یُغْشِی الَّیْلَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ

ٻه ڍڪي ٿو رات کي ڏينهن سان، انهيءَ ۾ نشانيون آهن

لِّقَوْمٍ یَّتَفَكَّرُوْنَ ③ وَ فِی الْاَرْضِ قِطَعٌ

ماڻهن لاءِ جي فڪر ڪن ٿا. ۽ زمين ۾ ٽڪرا آهن

مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّ جَنّٰتٌ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّ زَرْعٌ وَّ نَخِیْلٌ

لڳو لڳ ۽ باغ انگورن جا ۽ پوکون ۽ کجيون

صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ يُّسْقٰى بِمَآءٍ وَّاحِدٍ قف وَ

بٽيون ۽ اڪيليون پيا، پيو وڃي تو پاڻي هڪ ئي، ۽

نُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِيْ

پلو ڪريون ٿا انهن مان ڪن کي ٻين تي ڦر ۾ بيشڪ

ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝٤ وَاِنْ تَعْجَبْ

انهيءَ ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي غور ڪن ٿا ۽ جيڪڏهن تون عجب ڪرين

فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا ءَاِنَّا لَفِيْ خَلْقٍ

تہ عجيب آهي انهن جو هي چوڻ تہ ڇا جڏهن ٿي وينداسون مٽي ڇا (سان هونداسون) ۾ بناوت

جَدِيْدٍ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ

نئين ۾؟ اهي آهن جن انڪار ڪيو پنهنجي پالڻهار جو، ۽ اهي آهن

الْاَغْلٰلُ فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

جو ڳٽ هوندا انهن جي ڳچين ۾، ۽ اهي ئي دوزخ ڌڻي آهن،

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝٥ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالسَّيِّئَةِ

اهي اتي هميشہ رهندا. ۽ تڪڙ ڪرائن ٿا توکان عذاب کي

قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلٰتُ ۭ وَ

ڀلائي کان اڳ ۾ ۽ ٿي چڪيون آهن انهن کان اڳ ۾ ڪيئي عقوبتون، ۽

اِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ ۚ وَ

بيشڪ تنهنجو رب بخشش وارو آهي ماڻهن کي انهن جي ظلم هوندي ۽

إِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ۝٦ وَيَقُولُ الَّذِينَ

بيشڪ تنهنجو رب سخت عذاب ڪندڙ آهي. ۽ چون ٿا اهي ماڻهو

كَفَرُوا لَوْلَآ أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۗ إِنَّمَآ

جن ڪفر ڪيو ڇو نه لاٿي وئي ان تي ڪا نشاني سندس رب کان. ٻيو

أَنْتَ مُنْذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝٧ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا

تون ڊيڄاريندڙ آهين ۽ هر قوم لاءِ آهي هدايت ڪندڙ. الله ڄاڻي ٿو جيڪي

ع ٧

تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا

کڻي ٿي پيٽ ۾ هر مادي ۽ جيڪي سُسائن ٿا رحم ۽ جيڪي

تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ۝٨ عَالِمُ الْغَيْبِ

وڌائن ٿا، ۽ هر شيءِ انهيءَ وٽ آهي انداز سان. اهو ڄاڻندڙ آهي ڳجهه

وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ۝٩ سَوَآءٌ مِنْكُمْ مَنْ

۽ ظاهر کي سڀ کان وڏو آهي مٿاهون آهي. برابر آهي ان وٽ جيڪو توهان مان

أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ

لڪائي ڳالهه کي ۽ جيڪو ذاڏيان چوي ان کي ۽ جيڪو ڇُپي پوندڙ آهي

بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۝١٠ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ

رات ۾ ۽ هلندڙ آهي ڏينهن ۾. انهيءَ لاءِ واري تي ايندڙ آهن

بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۗ

سندس اڳيان ۽ سندس پٺيان جيڪي حفاظت ڪن ٿا ان جي الله جي حڪم سان،

إِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا

بيشڪ الله نه ٿو ڦيرائي حالت ڪنهن قوم جي جيستائين اهي نه ڦيرائن حالت

بِاَنْفُسِهِمْ ۭ وَاِذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْۗءًا فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ

پنهنجي ، ۽ جڏهن گهري ٿو الله ڪنهن قوم لاءِ عذاب ته ناهي ڪوئي هٽائيندڙ ان کي

وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ⑪ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ

۽ ناهي انهن لاءِ ان کان سواءِ ڪوئي مددگار. اهو ئي آهي جو ڏيکاري ٿو توهان کي

الْبَرْقَ خَوْفًا وَّطَمَعًا وَّيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ⑫

ڪنوڻ . خوف ۽ اميد لاءِ ۽ اٿاري ٿو ڪڪر ڳرا .

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَالْمَلٰۗىِٕكَةُ مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ

۽ سبحان پڙهي ٿو رعد سندس حمد سان ۽ پيا ملائڪ به سندس ڀوءُ کان ،

وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيْبُ بِهَا مَنْ يَّشَاۗءُ

۽ موڪلي ٿو وڄون پوءِ ڪيرائي ٿو اهي جنهن تي گهري

وَهُمْ يُجَادِلُوْنَ فِي اللّٰهِ ۚ وَهُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ⑬

۽ اهي جهڳڙو پيا ڪن الله جي شان ۾، حالانڪ اهو سخت پڪڙ وارو آهي.

لَهٗ دَعْوَةُ الْحَقِّ ۭ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ

انهيءَ کي آهي سڏڻ حق جو، ۽ اهي جيڪي سڏين ٿا ٻين کي

لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ

نه ٿا ورنائين انهن کي ڪجهه به مگر جهڙو ڪوئي ڊگهاري ٻئي هٿ پنهنجا

إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۚ وَمَا دُعَاءُ

پاڻيءَ ڏي جيئن پهچي سندس وات ۾ ۽ نه آهي اهو پهچندڙ انکي، ۽ سڏ

الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٤﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي

ڪافرن جو رڳو ضايع آهي، ۽ الله کي سجدو ڪن ٿا جيڪي

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ

آسمانن ۽ زمين ۾ آهن خوشي ۽ ناخوشي ۽ انهن جا پاڇا بہ

السجدة

بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿١٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ

صبح ۽ شام جو . چؤ ڪير آهي پاليندڙ آسمانن

وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ ۚ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ

۽ زمين جو ، تون چؤ الله آهي، چؤ ڇا پوءِ توهان ورتا بين کي

أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۚ

مددگار جو نہ آهن مالڪ پنهنجي سر لاءِ نفعي جا ۽ نہ ڪي نقصان جا ،

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ

چؤ ڇا برابر آهي انڌو ۽ سڄو يا ڇا

تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۗ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ

برابر آهي اونداهه ۽ سوجهرو، يا ڪيا اٿن الله لاءِ اهڙا شريڪ

خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۚ قُلِ

جن خلقيو هجي انجي خلقڻ وانگر پوءِ گڏجي پئي اُها مخلوق انهن تي ، چؤ

اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾

الله ئي پيدا ڪندڙ هر شيءِ جو آهي ۽ اهو ئي اڪيلو قبضو ڪندڙ آهي.

اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌۢ بِقَدَرِهَا

لاٿائين آسمان مان پاڻي پوءِ وهي هليون نئيون پنهنجي قدر آهر

فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا ؕ وَمِمَّا يُوْقِدُوْنَ

پوءِ کنيو ڇير (پهير) گج اُڀرندڙ کي ۽ انهيءَ مان جو ٻرڪائن ٿا

عَلَيْهِ فِى النَّارِ ابْتِغَآءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهٗ ؕ

ان کي باهه ۾ ناهڻ زيورن يا سامان لاءِ گج اُڀري ٿي ان جهڙي.

كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ؕ۬ فَاَمَّا الزَّبَدُ

اهڙي طرح مثال ڏئي ٿو الله حق ۽ باطل جو. پوءِ گج

فَيَذْهَبُ جُفَآءً ۚ وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ

ته وڃي ٿي سُڪي. پر جا شيءِ فائدو ڏئي ٿي ماڻهن کي سا رهي ٿي

فِى الْاَرْضِ ؕ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ﴿١٧﴾

ڌرتي ۾، اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله مثالن کي.

لِلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنٰى ؕ وَالَّذِيْنَ

انهن لاءِ جن جيءُ چيو پنهنجي رب کي ڀلائي آهي ۽ جن

لَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهٗ لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا

نه حڪم مڃيو ان جو جيڪر هجي انهن کي جيڪي زمين ۾ آهي سمورو

وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ سُوْٓءُ

۽ اوترو ٻيو به ان سان گڏ ته عوض ۾ ڏيئي ڇڏين ائين. انهن ماڻهن لاءِ آهي
برو

الْحِسَابِ ۙ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

حساب ۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي، ۽ اهو بڇڙو هنڌ آهي.

اَفَمَنْ يَّعْلَمُ اَنَّمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ

ڇا پوءِ جو ماڻهو سمجهي ٿو ته جيڪي لاٿو ويو تو ڏانهن تنهنجي رب کان
حق آهي

كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى ؕ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿١٩﴾

اهو ان جهڙو آهي جو انڌو هجي، رڳو نصيحت وٺندا عقل وارا.

الَّذِيْنَ يُوْفُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا يَنْقُضُوْنَ

جيڪي پورو ڪن ٿا قول الله سان ۽ نه ٿا ڀڃن

الْمِيْثَاقَ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ

واعدو. ۽ اهي جيڪي ڳنڍين ٿا انڪي جو حڪم ڪيو الله ان جي

اَنْ يُّوْصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُوْنَ سُوْٓءَ

ڳنڍڻ جو ۽ ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان ۽ خوف ڪن ٿا خراب

الْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَالَّذِيْنَ صَبَرُوا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ

حساب جو. ۽ اهي جن صبر ڪيو طلب ڪرڻ خاطر رضا پنهنجي رب جي

وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّ

۽ قائم ڪيائون نماز کي ۽ خرچ ڪيائون انهي مان جيڪي اسان ان کي ڏنو ۽ لڪائي

عَلَانِيَةً وَّيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ اُولٰٓئِكَ

ظاهر ڪري ۽ ٽارين ٿا چڱائي سان بڇڙائي کي اهي ئي آهن

لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا وَ

جن لاءِ آهي آخرت واري جاءِ. باغ رهڻ جا اهي داخل ٿيندا انهن ۾ ۽

مَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَ

جيڪي صالح ٿيا انهن جي ابن ڏاڏن ۽ انهن جي زالن ۽ انهن جي اولادن ۽

الْمَلٰٓئِكَةُ يَدْخُلُوْنَ عَلَيْهِمْ مِّنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾

ملائڪ ايندا انهن وٽ هر دروازي کان.

سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾

چوندا سلام آهي توهان تي جو صبر ڪيو هو توهان پوءِ ڀلي آهي آخري جاءِ.

وَالَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ

۽ جيڪي ماڻهو ڀڃن ٿا قول الله جو ان جي پڪي ڪرڻ کانپوءِ

وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَ

۽ ڇنن ٿا ان کي جنهن لاءِ حڪم ڪيو الله ڳنڍڻ جو ۽

يُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَ

بگيڙو ٿا ڪن ملڪ ۾ انهن لاءِ ئي آهي ڦٽڪار ۽

لَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ

انهن لاءِ آهي بڇڙي جاءِ. الله ڪشادو ڪري ٿو رزق جنهن جو گهري

وَيَقْدِرُ ۭ وَفَرِحُوْا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَمَا الْحَيٰوةُ

۽ تنگ ڪري ٿو، ۽ اهي خوش ٿيا دنيا جي حياتي تي، ۽ نه آهي حياتي

الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا مَتَاعٌ ۝٢٦ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

دنيا جي آخرت جي مقابلي ۾ مگر ٿورو سامان - ۽ چون ٿا اهي جن

كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ قُلْ اِنَّ

ڪفر ڪيو ڇو نه نازل ڪئي وئي ان تي ڪا نشاني سندس رب کان، تون چؤ

٣ ع ٨ ٩ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ۝٢٧

الله گمراهه ڪري ٿو جنهن کي گهري ٿو ۽ هدايت ڪندو آهي پاڻ ڏانهن انکي جيڪو موٽي اچي.

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَىِٕنُّ قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ۭ اَلَا

اهي جن ايمان آندو ۽ قرار ٿيون وٺن دليون انهن جون الله جي ذڪر سان، خبردار

بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَىِٕنُّ الْقُلُوْبُ ۝٢٨ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

الله جي ذڪر سان قرار وٺنديون آهن دليون. اهي جن ايمان آندو ۽

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ۝٢٩

ڪيائون چڱا ڪم طوبيٰ آهي انهن لاءِ ۽ سٺي رهائش.

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنٰكَ فِيْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ

اهڙي طرح موڪليوسون توکي هڪ اُمت ۾ گذري ويون آهن ان کان اڳ ۾

اُمَمٌ لِّتَتْلُوَا۟ عَلَيْهِمُ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ

گهڻيون امتون جيئن تون پڙهين انهن تي جيڪو وحي ڪيوسون توڏانهن ۽ اهي

يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ ؕ قُلْ هُوَ رَبِّيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ

انڪار ٿا ڪن رحمان جو، چؤ ته اهو منهنجو رب آهي ناهي ڪو ٻيو عبادت جي لائق ان کانسواءِ،

عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ

انهيءَ تي ڀروسو ڪيم ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو اٿم ۽ جيڪڏهن هجي قرآن اهڙو جو هلائجن

بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ

انهي سان پهاڙ يا ڪپجي ان سان ڌرتي يا ڳالهرائجي ان سان

الْمَوْتٰى ؕ بَلْ لِّلّٰهِ الْاَمْرُ جَمِيْعًا ؕ اَفَلَمْ يَايْـَٔسِ

مُڙدن کي، بلڪ الله لاءِ ئي آهي اختيار سڀ ڇا پوءِ مايوس نه ٿيا آهن

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَهَدَى النَّاسَ

مومن (ڪافرن کان) جيڪڏهن گهري ها الله ته راهه ڏيکاري ها ماڻهن

جَمِيْعًا ؕ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ بِمَا

سڀني کي، ۽ هميشه ڪافرن کي پهچندو رهندو سندن

صَنَعُوْا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى

ڪئي سبب کڙڪو حادثو يا لهندو ويجهو انهن جي گهر کان جيستائين

يَاْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿٣١﴾ ع

اچي الله جو واعدو، بيشڪ الله نه ڦيرائيندو آهي وعدي کي.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَمْلَيْتُ

۽ مسخري ڪئي وئي هئي رسولن سان توکان اڳ ۾ پوءِ مون ڍر ڏني

لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ

انھن کي جن ڪفر ڪيو پوءِ وٺ ڪيم انھن کي، پوءِ ڪيئن ھئو

عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا

منھنجو عذاب. ڪيئن ٿا پايو جيڪو خبر رکندڙ ھجي ھر شخص تي سندس

كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ

ڪم جي، ھوڏانھن انھن ٺاپا آھن الله لاءِ شريڪ، چؤ تہ نالا ڏيو انھن جا. يا

تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ

توھان ٻڌايو ٿا الله کي جا اھو نٿو ڄاڻي زمين ۾ يا ڪريو ٿا ڪا مٿاڇري

الْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا

ڳالھ، ڪجھ ناھي سينگاري آيو آھي ڪافرن تي سندن مڪر ۽ روڪجي ويا

عَنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ

الله جي راھ کان، ۽ جنھن کي گمراھ ڪري الله پوءِ ناھي انھيءَ لاءِ ڪو

هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ

رھبر. انھن تي عذاب آھي دنيا جي حياتيءَ ۾ ۽ عذاب

الْآخِرَةِ أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٣٤﴾

آخرت جو زور سخت آھي ۽ ناھي انھن کي الله کان ڪوئي بچائيندڙ.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِي مِنْ

بيان جنت جو جنھنجو وعدو ڪيل آھي پرھيزگارن سان، تہ وھنديون

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ اُكُلُهَا دَآئِمٌ وَّظِلُّهَا ؕ تِلْكَ عُقْبَى

ان جي هيٺان نهرون، ان جو ميوو ۽ ان کٽ آهي ۽ ان جو ڇانو به، اها آهي پڇاڙي

الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۖ وَّعُقْبَى الْكٰفِرِيْنَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَ

پرهيزگارن جي، ۽ پڇاڙي ڪافرن جي آهي باهه. ۽

الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

جن کي ڏنوسون ڪتاب خوش ٿا ٿين انهيءَ سان جو نازل ڪيو ويو تو ڏانهن

وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ؕ قُلْ اِنَّمَاۤ

آهي ۽ ڪي ٽولا آهن جي نه ٿا مڃين ڪجهه ان جو، چئو ته

اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَاۤ اُشْرِكَ بِهٖ ؕ اِلَيْهِ اَدْعُوْا

مون کي حڪم آهي ته عبادت ڪريان الله جي ۽ نه شريڪ ڪريان ان سان، انهيءَ ڏانهن سڏيان ٿو

وَاِلَيْهِ مَاٰبِ ﴿٣٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ؕ

۽ انهيءَ ڏانهن آهي موٽڻو اٿم. ۽ اهڙي طرح نازل ڪيوسون انکي حڪم ڪري عربي ۾،

وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ مَا جَآءَكَ مِنَ

۽ جيڪڏهن تون هلندين انهن جي مرضيءَ تي ان کانپوءِ جو آيو تو وٽ

الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَ ع ٥ ١١

علم ته نه هوندو تنهنجي لاءِ الله کان ڪوئي مددگار ۽ نڪي بچائيندڙ. ۽

لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ

اسان موڪليا آهن رسول توکان اڳ ۾ ۽ اسان ڏنيون انهن کي

اَزْوَاجًا وَّ ذُرِّيَّةً ۭ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ

زالون ۽ اولاد ۽ نه ٿيو آهي ڪنهن رسول کان جو آڻي ڪا آيت

اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾ يَمْحُوا اللّٰهُ مَا

مگر الله جي اذن سان، هر مقرر وقت لاءِ لکت آهي. ميساريندو آهي الله جيڪي

يَشَاۗءُ وَيُثْبِتُ ښ وَعِنْدَهٗٓ اُمُّ الْكِتٰبِ ﴿٣٩﴾ وَاِنْ

گهري ۽ ثابت رکندو آهي، ۽ انهيءَ وٽ آهي اصل دفتر. ۽ جيڪڏهن

مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ

ڏيکاريون توکي ڪجهه ان مان جنهنجو وعدو ڪريون ٿا انهن سان يا فوت ڪريون توکي

فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾

پوءِ رڳو تو تي حڪم پهچائڻ آهي ۽ اسان تي حساب وٺڻ آهي.

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ۭ

ڇا نه ٿا ڏسن ته اسين اچون ٿا زمين کي گهٽائيندا ان جي پاسن کان.

وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ۭ وَهُوَ سَرِيْعُ

۽ الله حڪم ٿو ڏئي ناهي ڪوئي هٽائيندڙ انجي حڪم کي، ۽ اهو سگهو وٺندڙ آهي

الْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ

حساب. ۽ پڪ فريب ڪيو هو انهن کان اڳين پوءِ الله جي وس آهي

الْمَكْرُ جَمِيْعًا ۭ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۭ وَ

مڪر سمورو، اهو ڄاڻي ٿو جيڪي ڪري ٿو هر انسان، ۽

سَيَعۡلَمُ الۡكُفّٰرُ لِمَنۡ عُقۡبَى الدَّارِ ﴿۴۲﴾ وَيَقُوۡلُ الَّذِيۡنَ

جلد ڄاڻندا ڪافر تہ ڪنهن جي لاءِ آخرت جو گهر آهي. ۽ چون ٿا آهي جن

كَفَرُوۡا لَسۡتَ مُرۡسَلًا ؕ قُلۡ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيۡدًۢا

ڪفر ڪيو تہ ناهين تون رسول. چؤ الله شاهد ڪافي آهي

بَيۡنِىۡ وَبَيۡنَكُمۡ ۙ وَمَنۡ عِنۡدَهٗ عِلۡمُ الۡكِتٰبِ ﴿۴۳﴾ ع ۶ ۱۲

منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾ اُهي بہ جن وٽ آهي علم ڪتاب جو.

سُوۡرَةُ اِبۡرٰهِيۡمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ اِثۡنَتَانِ وَخَمۡسُوۡنَ اٰيَةً وَّسَبۡعُ رُكُوۡعَاتٍ

سورة ابراهيم مڪي آهي ۽ اها ٻاونجاهہ آيتون ۽ ست رڪوع آهي.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓرٰ كِتٰبٌ اَنۡزَلۡنٰهُ اِلَيۡكَ لِتُخۡرِجَ النَّاسَ مِنَ

الرا. هي ڪتاب آهي جو لاٿوسون انکي توڏانهن جيئن تون ڪڍين ماڻهن کي

الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوۡرِ ۙ بِاِذۡنِ رَبِّهِمۡ اِلٰى صِرَاطِ

اونداهين مان نور ڏانهن سندن رب جي حڪم سان طرف رستي

الۡعَزِيۡزِ الۡحَمِيۡدِ ۙ ﴿۱﴾ اللّٰهِ الَّذِىۡ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ

انهيءَ زبردست ساراهيل. الله جي اهو جنهن لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي

وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ وَوَيۡلٌ لِّلۡكٰفِرِيۡنَ مِنۡ عَذَابٍ

۽ جيڪي زمين ۾ آهي. ۽ خواري آهي ڪافرن لاءِ عذاب

شَدِيْدِ ۙ﴿۲﴾ الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا

سخت ڪان. جيڪي پسند ڪن ٿا دنيا جي حياتيءَ کي

عَلَى الْاٰخِرَةِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ

آخرت تي ۽ روڪين ٿا الله جي راهه کان ۽

يَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ؕ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ﴿۳﴾

گهرن ٿا ان ۾ ونگ، اهي آهن گمراهي پرانهينءَ ۾.

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ

۽ نه موڪليوسون ڪوئي رسول مگر ① ٻولي ڳالهائيندڙ پنهنجي قوم جي

لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ؕ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ

ته سمجهائي انهنکي، پوءِ گمراهه ڪري ٿو الله جنهنکي گهري ۽ هدايت ڪري ٿو

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۴﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا

جنهنکي گهري، ۽ اهو زبردست آهي حڪيم آهي. ۽ بيشڪ موڪليوسون

مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

موسىٰ کي پنهنجين نشانين سان ته ڪڍ پنهنجي قوم کي اونداهين مان

اِلَى النُّوْرِ ۙ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

نور ڏانهن، ۽ ياد ڏيار انهن کي ڏينهن الله جا، يقينا ان ۾

لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿۵﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى

نشانيون آهن هر صبر ڪندڙ شڪرگذار لاءِ. ۽ جنهن وقت چيو موسىٰ

لِقَوْمِهِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰىكُمْ

پنهنجي قوم کي ياد ڪريو نعمت الله جي پنهنجي مٿان جڏهن ڇڏايائين توهانکي

مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ وَ

فرعون وارن کان جيڪي ڏين پيا توهان کي بڇڙو عذاب ۽

يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِيْ

ڪهن پيا توهان جي پٽن کي ۽ جيئرو ڇڏين پيا توهانجي عورتن کي، ۽

ذٰلِكُمْ بَلَاۗءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ۝٦ وَاِذْ تَاَذَّنَ ع

ان ۾ توهان لاءِ وڏي مدد هئي توهان جي رب کان. ۽ جڏهن اعلان ڪيو

رَبُّكُمْ لَىِٕنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيْدَنَّكُمْ وَلَىِٕنْ كَفَرْتُمْ

اوهانجي رب جيڪڏهن شڪر ڪندؤ ته وڌائيندس اوهانکي ۽ جي بي شڪري ڪندؤ

اِنَّ عَذَابِيْ لَشَدِيْدٌ ۝٧ وَقَالَ مُوْسٰٓى اِنْ تَكْفُرُوْٓا

ته منهنجو عذاب سخت آهي. ۽ چيو موسىٰ جيڪڏهن ڪفر ڪندؤ

اَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ

توهان ۽ جيڪي به زمين ۾ آهن سمورا پوءِ بيشڪ الله بي پرواهه آهي

حَمِيْدٌ ۝٨ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

ساراهيل آهي. ڇا نه آئي توهان وٽ خبر انهن جي جيڪي توهان کان اڳ هئا

قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ڛ وَالَّذِيْنَ مِنْ بَعْدِهِمْ

قوم نوح ۽ عاد ۽ ثمود جي، ۽ جيڪي انهن کان پوءِ هئا،

نصف عند المتقدمين ١٢

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ ۭ جَاۗءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ

نه ٿو ڄاڻي ڪوئي انهن کي الله ڪانسواءِ، آيا انهن وٽ رسول انهن جا نشانين سان

فَرَدُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فِيْٓ اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوْٓا اِنَّا كَفَرْنَا

پوءِ ورايائون پنهنجا هٿ پنهنجي واتن ۾ ۽ چيائون اسين انڪار ٿا ڪريون

بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَنَآ

انهيءَ جنهن سان توهان کي موڪليو ويو آهي ۽ اسين شڪ ۾ آهيون ان کان سڏيو ٿا اسان کي

اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ⑨ قَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ

جنهن ڏانهن شڪ پريشان ڪندڙ ۾. چيو انهن جي رسولن ڇا الله ۾ شڪ آهي

فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يَدْعُوْكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ

جو پيدا ڪندڙ آهي آسمانن ۽ زمين جو، اهو سڏي ٿو توهان کي ته بخشي توهان کي

مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ قَالُوْٓا

توهان جا گناهه ۽ دير ڏئي توهان کي وقت مقرر تائين، چيائون

اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۭ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَصُدُّوْنَا

نه آهيو توهين مگر آدمي اسان جهڙا، توهان گهرو ٿا اسان کي روڪڻ

عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاۗؤُنَا فَاْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ⑩

انهن کان جنکي پوڄيندا هئا ابا ڏاڏا اسان جا پوءِ آڻيو اسان وٽ ڪو ثبوت پڌرو.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَّحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ

چيو انهن کي سندن رسولن ڪونه آهيون اسان مگر ماڻهو توهان جهڙا

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَمَا

پر الله مهرباني ڪري ٿو جنهن تي گهري پنهنجي ٻانهن مان، ۽ ناهي

كَانَ لَنَآ اَنْ نَّاْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَ

اسان لاءِ جو آڻيون توهان وٽ ڪو ثبوت سواءِ حڪم الله جي ۽

عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱﴾ وَمَا لَنَآ اَلَّا

الله تي ئي ڀل ڀروسو ڪن ايمان وارا. ۽ ڇا ٿيو آهي اسانکي جو نه

نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا سُبُلَنَا ؕ وَلَنَصْبِرَنَّ

ڀروسو ڪريون الله تي حالانڪ (تحقيق) ڏيکاريا آهن اسانکي اسانجا رستا، ۽ اسين ضرور سهنداسون

عَلٰى مَآ اٰذَيْتُمُوْنَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿۱۲﴾

جا تڪليف ڏني توهان اسانکي، ۽ الله تي ئي ڀل ڀروسو ڪن ڀروسي ڪندڙ.

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ

۽ چيو ڪافرن پنهنجن رسولن کي ته ضرور ڪڍنداسون توهان کي

اَرْضِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ فَاَوْحٰۤى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ

پنهنجي ديس مان يا ضرور موٽندؤ اسانجي مذهب ۾، پوءِ ٻڌايو انهنکي سندن پروردگار

لَنُهْلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ

ته ضرور اسان تباهه ڪنداسون ظالمن کي. ۽ ضرور رهائينداسون توهان کي ملڪ ۾

مِنْۢ بَعْدِهِمْ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِيْ وَخَافَ

انهن کان پوءِ. اهو انهي لاءِ آهي جيڪو ڊنو منهنجي آڏو بيهڻ کان ۽ ڊنو

وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾

منهنجي عذاب کان. ۽ اهي فتح گهرڻ لڳا ۽ هارايو هر سرڪش ضديءَ.

مِّن وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾

انهيءَ جي پويان دوزخ آهي ۽ پياريو ويندو انکي پاڻي ڪنجهو.

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِن

ڍُڪ پريندو انجو ۽ نه ڳيت ڏئي سگهندو انهيءَ کي ۽ ايندو ان وٽ موت

كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن وَرَائِهِ عَذَابٌ

هر طرف کان ۽ اهو نه مرندو، ۽ ان جي پويان هوندو عذاب

غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۖ أَعْمَالُهُمْ

سخت. حال انهن جو جن ڪفر ڪيو پنهنجي رب جو هي آهي ته عمل انهن جا

كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ

هوندا خاڪ جهڙا تيز هلي جنهن تي واءُ ڏينهن اوتر واريءَ ۾،

لَّا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ

نه قادر ٿيندا پنهنجي ڪمائي مان ڪنهن شيءِ تي. اها آهي

الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٨﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

گمراهي پرانهين. ڇا نه ڏٺءِ ته الله پيدا ڪيا آسمان

وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ

۽ زمين حق سان، جيڪڏهن گهري ته گم ڪري توهان کي ۽ آڻي

بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿١٩﴾ وَّمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿٢٠﴾

مخلوق نئين ۽ ناهي اهو الله تي مشڪل.

وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا

۽ تڪري ايندا الله جي آڏو سمورا پوءِ چوندا هيٺا انهن کي جن هٺ ڪيو

اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ

ته اسين هئاسون توهان جا پوئلڳ پوءِ ڇا اوهين بچائيندؤ اسان کي

عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا اللّٰهُ

الله جي عذاب کان ڪجهه؟ چوندا جيڪڏهن هدايت ڪري ها اسان کي الله

لَهَدَيْنٰكُمْ ۭ سَوَاۗءٌ عَلَيْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا مَا

ته هدايت ڪريون ها توهان کي، برابر آهي اسان تي پٽ ڪوڪ ڪريون يا صبر ڪريون نه آهي

لَنَا مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا قُضِيَ

اسان لاءِ ڪوئي ڇوٽڪارو. ۽ چوندو شيطان جڏهن ٿي ويندو

الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ

فيصلو بيشڪ الله وعدو ڪيو توهان سان وعدو سچو ۽ مون به وعدو ڪيو توهان سان

فَاَخْلَفْتُكُمْ ۭ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّآ

پوءِ پورو نه ڪيم ۽ نه هئو منهنجو توهان تي ڪو زور مگر

اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِيْ ۚ فَلَا تَلُوْمُوْنِيْ وَ

سڏ ڪيم توهان کي پوءِ توهان مڃي ويؤ مون کي، پوءِ نه ننديو مون کي ۽

لُوْمُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ مَآ اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ اَنْتُمْ

نِندِيو پنهنجو پاڻ کي، ناهيان آءٌ دانهن ورنائيندڙ توهان جي ۽ نه توهان ئي

بِمُصْرِخِيَّ ؕ اِنِّيْ كَفَرْتُ بِمَآ اَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ قَبْلُ ؕ

منهنجي ورنائيندڙ، آءٌ انڪار ٿو ڪريان ته توهان مونکي پائيوار ڪيو هئو اڳ ۾.

اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٢﴾ وَاُدْخِلَ

بيشڪ ظالمن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. ۽ داخل ڪيا ويندا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

اهي جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا باغن ۾ وهن ٿيون

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ؕ

جن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا انهن ۾ حڪم رب جي سان،

تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ﴿٢٣﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ

انهن جو آدرياءُ آهي اتي سلام. ڇا نه ڏٺو تو ڪيئن بيان ڪيو الله

مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ

مثال ڪلمي پاڪ جو جيئن وڻ پاڪ جو پاڙ اُن جي مضبوط هجي

وَّفَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ﴿٢٤﴾ تُؤْتِيْٓ اُكُلَهَا كُلَّ حِيْنٍۭ

۽ ٽاريون ان جون آسمان ۾. ڏئي ٿو ڦل پنهنجو هر وقت

بِاِذْنِ رَبِّهَا ؕ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ

حڪم رب جي سان، ۽ بيان ڪري ٿو الله ڪيئي مثال ماڻهن لاءِ

لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيْثَةٍ

جٿن آهي سمجهن. ۽ مثال لفظ خراب جو

كَشَجَرَةٍ خَبِيْثَةِ اِجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا

جهڙو وڻ خراب جو پٽيو وڃي زمين جي متان چڙيتان ناهي انکي

مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْقَوْلِ

ڪا مضبوطي. پڪو ڪري ٿو الله ايمان وارن کي ڳالهه

الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ وَيُضِلُّ

پڪيءَ سان دنيا جي حياتيءَ ۾ ۽ آخرت ۾. ۽ ڀٽڪائي ٿو

اللّٰهُ الظّٰلِمِيْنَ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾ اَلَمْ تَرَ

الله بي انصافن کي، ۽ ڪري ٿو الله جيئن گهري. ڇا نه ڏٺو تو

اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا وَّاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ

انهن کي جن مٽايو الله جي نعمت کي ڪفر سان ۽ لاٿائون پنهنجي قوم کي

دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾

ڀينگ جي گهر ۾. جو دوزخ آهي، پوندا ان ۾، ۽ بڇڙو آهي اهو ٽڪاڻو.

وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ قُلْ

۽ بنايائون الله لاءِ شريڪ جيئن ڀُلائين الله جي راهه کان. تون چئو

تَمَتَّعُوْا فَاِنَّ مَصِيْرَكُمْ اِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِّعِبَادِيَ

مزا وٺو پوءِ بيشڪ موٽڻ توهان جو آهي باهه ڏانهن. چئو منهنجي ٻانهن کي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ

جن ايمان آندو تہ سنيالي پڙهن نماز ۽ خرچ ڪن اسان جي ڏني مان

سِرًّا وَّعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ

لڪائي ۽ ظاهر ڪري ان کان اڳ ۾ جو اچي اهڙو ڏينهن جو نہ هوندو واپار

فِيْهِ وَلَا خِلٰلٌ ﴿٣١﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

انهي ۾ ۽ نڪي دوستي. الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽

الْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ

زمين کي ۽ لاٿائين آسمان کان پاڻي پوءِ ڪڍيائين ان سان

الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ

ميوا توهان جي قوت لاءِ، ۽ تابع ڪيائين توهان لاءِ ٻيڙيون جيئن هلن

فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهٰرَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ

سمنڊ ۾ انهيءَ جي امر سان، ۽ تابع ڪيائين توهان لاءِ نديون. ۽ تابع ڪيائين توهان لاءِ

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَيْنِ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَ

سج ۽ چنڊ سدائين هلندڙ ۽ ڪم لاتائين توهان لاءِ رات ۽

النَّهَارَ ﴿٣٣﴾ وَاٰتٰىكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوْهُ ۗ وَاِنْ

ڏينهن کي. ۽ ڏنائين توهان کي هر شيءِ جيڪا توهان گهري انڪان، ۽ جيڪڏهن

تَعُدُّوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ۗ اِنَّ الْاِنْسَانَ

شمار ڪندؤ الله جي نعمتن کي تہ نہ ڳڻي سگهندؤ، بيشڪ انسان

لَظَلُوْمٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ
بي انصاف بي شڪر آهي. ۽ جڏهن چيو ابراهيم اي منهنجا پروردگار ڪر

هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ
هن شهر کي امن وارو ۽ پري ڪر مون کي ۽ منهنجي پٽن کي پوڄا ڪرڻ

الْاَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ
بُتن جي کان. اي منهنجا رب انهن ڀُلايو آهي گهڻن ئي

النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِيْ فَاِنَّهٗ مِنِّيْ وَمَنْ عَصَانِيْ
ماڻهن کي، پوءِ جيڪو تابعداري ڪري منهنجي ته اهو منهنجو آهي ۽ جنهن نافرماني ڪئي منهنجي

فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَا اِنِّيْ اَسْكَنْتُ مِنْ
پوءِ تون بخشڻهار مهربان آهين. اي اسان جا پالڻهار مون رهائي آهي ڪجهه

ذُرِّيَّتِيْ بِوَادٍ غَيْرِ ذِيْ زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ
پنهنجي اولاد ميدان غيرآبادي واري ۾ نزديڪ تنهنجي گهر

الْمُحَرَّمِ ۙ رَبَّنَا لِيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً
عزت واري جي، اي رب اسان جا جيئن اهي قائم ڪن نماز پوءِ ڪر دليون

مِّنَ النَّاسِ تَهْوِيْ اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرٰتِ
ڪن ماڻهن جون ته لاڙو ڪن انهن ڏانهن ۽ کاراءِ انهن کي ميوا

لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِيْ وَ
جيئن اهي شڪر ڪن. اي رب اسان جا تون ئي ڄاڻين ٿو جيڪي لڪايون ٿا ۽

مَا نُعْلِنُ ؕ وَمَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْاَرْضِ

جيڪي ظاهر ڪريون ٿا ۽ نه ٿو لڪل رهي الله تي ڪجهه به زمين ۾

وَلَا فِي السَّمَآءِ ﴿٣٨﴾ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ وَهَبَ لِيْ

۽ نڪي آسمان ۾. شڪر الله جو جنهن ڏنو مون کي

عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ ؕ اِنَّ رَبِّيْ لَسَمِيْعُ

پيريءَ ۾ اسماعيل ۽ اسحاق، بيشڪ منهنجو رب ٻڌندڙ آهي

الدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ

دعا جو. اي منهنجا رب ڪر مون کي قائم ڪندڙ نماز جو ۽ منهنجي

ذُرِّيَّتِيْ ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِيْ وَ

اولاد مان به، اي اسان جا پالڻهار ۽ قبول ڪر منهنجي دعا. اي اسان جا رب بخش مون کي ۽

لِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا

منهنجي ماءُ پيءُ کي ۽ ايمان وارن کي جنهن ڏينهن ٿيندو حساب.

تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ؕ اِنَّمَا

۽ هرگز نه ڀانءِ ته الله کي بي خبر انهن ڪمن کان جو ڪن ٿا ظالم. رڳو

يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيْهِ الْاَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ مُهْطِعِيْنَ

دير ڏئي ٿو انهن کي هڪ ڏينهن لاءِ جنهن ۾ ڦاٽي وينديون اکيون. اهي ڊوڙندا ايندا

مُقْنِعِيْ رُءُوْسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۚ وَ

اڀي ڪيات · نه موٽنديون انهن ڏانهن سندن نگاهون، ۽

أَفْـِٔدَتُهُمْ هَوَآءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ

دليون انهن جون پريشان هونديون. ۽ ڊيڄار ماڻهن کي ان ڏينهن کان جو ايندو انهن ڏانهن

الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ

عذاب پوءِ چوندا جن ظلم ڪيو اي رب اسان جا مهلت ڏي اسان کي

أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ۗ أَوَ

ٿوري وقت تائين ته قبول ڪريون تنهنجو سڏ ۽ تابع ٿيون رسولن جا. ڇا

لَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن

توهان قسم نه کڻندا هئا اڳ ۾ ته نه ٿيندو توهان جو ڪو

زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا

هٽي وڃڻ ۽ توهان رهندا هئا انهن ماڻهن جي گهرن ۾ جن ظلم ڪيو هئو

أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا

پاڻ تي ۽ ظاهر ٿيو توهان تي ته ڪيئن ڪيوسون انهن سان ۽ بيان ڪياسون

لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِندَ

انهن لاءِ اهي مثال ۽ سٽي هئائون سٽ پنهنجي ۽ هٽي

اللَّهِ مَكْرُهُمْ ۗ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ

الله وٽ سٽ انهن جي، ۽ نه هئي سٽ انهن جي جو هٽي وڃن ها ان کان

الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ

جبل. پوءِ هرگز نه سمجھ الله کي وعدو ڦيرائيندڙ پنهنجي رسولن سان

إِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ

بيشڪ الله زبردست آهي بدلي وٺڻ وارو آهي. جنهن ڏينهن بدلائبي ڌرتي ٻي ۽

الْأَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾

ڌرتي سان ۽ آسمان به ۽ اهي ظاهر ٿيندا الله واحد القهار آڏو. ۽

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾

تون ڏسندين ڏوهارين کي انهي ڏينهن جڪڙيل زنجيرن ۾.

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشٰى وُجُوهَهُمُ

ڪپڙا انهن جا ڊامبر مان ۽ ڍڪيندي انهن جي منهن کي

النَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ ۚ إِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ

باه. جئن بدلو ڏئي الله هر شخص کي سندس ڪئي جو. بيشڪ الله جلد

الْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا

حساب ڪندڙ آهي. هي خبر پهچائڻ آهي ماڻهن کي ۽ جئن ته ڊيڄاريا وڃن انهي سان ۽ جئن ڄاڻن ته

أَنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾

هو اڪيلو مالڪ هڪڙو آهي ۽ جئن نصيحت وٺن مغز وارا.

سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

سورت حجر مڪي آهي ۽ اها نوي ۽ (شروع الله جي نالي سان جو ٻاجهارو مهربان آهي) نوي آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي

الٓرٰ ۚ تِلْكَ آيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ﴿١﴾

الرا، هي آيتون آهن ڪتاب جون ۽ قرآن پڌري جون.

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (پير شريف)

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا

كنهن وقت چاهيندا كافر تہ جيكر هجن ها

مُسْلِمِيْنَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ يَاْكُلُوْا وَ يَتَمَتَّعُوْا

اسلام آڻيندڙ. ڇڏ انهنکي تہ کائن پيئن ۽ فائدا وٺن

وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٣﴾

۽ غافل كري انهنکي اميد پوءِ جلد اهي ڄاڻندا.

وَمَا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا

۽ نہ تباهہ كيو آهي اسان كنهن آبادي كي مگر ان جو

كِتَابٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿٤﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ

لكيو آهي مقرر. نہ اڳي وڌندو كو ٽولو

اَجَلَهَا وَ مَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ﴿٥﴾ وَقَالُوْا

پنهنجي وقت کان ۽ نكي پوئتي ٿيندا. ۽ چيائون

يٰاَيُّهَا الَّذِيْ نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ

اي اهو لاٿو ويو جنهن تي قرآن پڪ تون

لَمَجْنُوْنٌ ﴿٦﴾ لَوْ مَا تَاْتِيْنَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ

تہ چريو آهين. ڇو نہ آندءِ اسان وٽ ملائكن كي

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧﴾ مَا

جيكڏهن تون سچو آهين. نہ

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوْٓا اِذًا

لاهيندا آهيون اسان ملائڪ مگر موقعي سان ۽ نه هوندا ان وقت

مُّنْظَرِيْنَ ﴿٨﴾ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهٗ

مهلت ڏنل. بيشڪ اسان لاٿو آهي قرآن ۽ اسان ئي ان جي

لَحٰفِظُوْنَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ شِيَعِ

نگهبان ڪندڙ آهيون. ۽ اسان موڪليا آهن رسول توکان اڳ جماعتن

الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا كَانُوْا

اڳين ۾. ۽ نه ايندو هئو انهن وٽ ڪو به رسول مگر هئا

بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١١﴾ كَذٰلِكَ نَسْلُكُهٗ فِيْ قُلُوْبِ

ان سان مسخريون ڪندڙ. اهڙي طرح وجهندا آهيون انکي دلين ۾

الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ

ڏوهارين جي. اهي ڪين مڃيندا انکي ۽ ٿي گذري آهي رسم

الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَآءِ

پهرين جي. ۽ جيڪڏهن کوليون انهن تي دروازو آسمان جو

فَظَلُّوْا فِيْهِ يَعْرُجُوْنَ ﴿١٤﴾ لَقَالُوْٓا اِنَّمَا سُكِّرَتْ

پوءِ وڃن ان ۾ چڙهندا. ته به چوندا ته گهو مُنڊيون ويون آهن

اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُوْرُوْنَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ

اسان جون اکيون نه پر اسان ماڻهو جادو ڪيل آهيون. ۽ بيشڪ

جَعَلْنَا فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّزَيَّنّٰهَا لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿١٦﴾ لا

اسان بڻايا آهن آسمان ۾ برج ۽ سينگاريوسين انکي ڏسندڙن لاءِ .

وَحَفِظْنٰهَا مِنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ﴿١٧﴾ اِلَّا مَنِ

۽ بچايوسين انکي هر شيطان تڙيل کان . مگر ڪوئي

اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٨﴾ وَ

چوري اچي ٻڌي پوءِ پٺيان پوي ٿي انکي اماڙي چٽي ٻرندڙ . ۽

الْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا

ڌرتي کي پکيڙيوسون ۽ وڌاسون ان ۾ جبل ۽ ڄمائي اٿئون

فِيْهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُوْنٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا

ان ۾ هر شيءِ وزنائتي . ۽ بڻاياسون توهان لاءِ ان ۾

مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهٗ بِرٰزِقِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ مِّنْ

گذارا ۽ انهن لاءِ جو ناهيو اوهين انهنکي رزق ڏيندڙ . ۽ ناهي ڪا به

شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَآئِنُهٗ وَمَا نُنَزِّلُهٗٓ اِلَّا بِقَدَرٍ

شيءِ مگر اسان وٽ آهن ذخيرا ان جا ۽ نه ٿا لاهيون انکي مگر قدر

مَّعْلُوْمٍ ﴿٢١﴾ وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ

مقرر سان . ۽ اسان موڪليون هوائون ڪڪر ڪڻندڙ پوءِ لاٿوسون

السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ وَمَآ اَنْتُمْ لَهٗ بِخٰزِنِيْنَ ﴿٢٢﴾

آسمان کان پاڻي پوءِ اهو پياريوسون اوهانکي ، ۽ نه آهيو اوهين انجا خزانہ دار .

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

۽ بيشڪ اسان ئي جيئرو ڪندا آهيون ۽ ماريندا آهيون ۽ اسان ئي وارث آهيون.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا

۽ اسان جاڻي چڪا آهيون اڳتي وڌندڙن کي توهان مان ۽ جاڻي چڪا آهيون

الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۚ إِنَّهُ

پُٺتي پوندڙن کي. ۽ بيشڪ تنهنجو رب ئي گڏ ڪندو انهن کي، اهو ئي

حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ ع وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن

حڪيم آهي علم وارو آهي. ۽ اسان خلقيو آهي انسان کي

صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ

کڙڪندڙ چيڪي مٽي ڦري ويل مان. ۽ جنّ کي پيدا ڪيوسون

مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ

ان کان اڳ ۾ باھ جڙواري مان. ۽ جڏهن وقت چيو تنهنجي رب

لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَالٍ مِّنْ

ملائڪن کي آءٌ پيدا ڪرڻ وارو آهيان بشر کي کڙڪندڙ چيڪي

حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ

مٽي ڦري ويل مان. پوءِ جڏهن تيار ڪيان انکي ۽ ڦوڪيان ان ۾

مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ

پنهنجو امر پوءِ ٿي پئجو انهيءَ لاءِ سجدو ڪندڙ. پوءِ سجدو ڪيو

الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿٣٠﴾ اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰٓى

ملائڪن سيني گڏجي. سواءِ ابليس جي، (نهيءَ انڪار ڪيو

اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ مَا لَكَ

ته هجي گڏ سجدي ڪندڙن سان. چيائين اي ابليس ڇا ٿيو توکي

اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ

جو نه تون ٿئين گڏ سجدي ڪندڙن سان. چيائين آءٌ ناهيان اهڙو جو سجدو ڪريان

لِبَشَرٍ خَلَقْتَهٗ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿٣٣﴾

بشر کي جنهن کي تو ناهيو ڪڙڪندڙ ڇيڪي مٽي ڦري ويل مان.

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ﴿٣٤﴾ ۙ وَّاِنَّ عَلَيْكَ

چيائين پوءِ نڪر هتان تون تڙيل آهين. ۽ بيشڪ تو تي

اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْٓ

ڦٽڪار آهي ڏينهن قيامت تائين. چيائين اي منهنجا رب پوءِ ڍر ڏي مونکي

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٣٧﴾ ۙ

ان ڏينهن تائين جو اٿاريا وڃن. فرمايائين پوءِ تون ڍر ڏنلن مان آهين.

اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ

ڏينهن وقت مقرر تائين. چيائين اي منهنجا رب جيئن تہ گمراھ ڪيو تو مونکي

لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٣٩﴾ ۙ

ته ضرور سينگار ڪرائيندس انهن لاءِ زمين ۾ ۽ گمراھ ڪندس انهن سيني کي.

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا
مگر پاڻھا تنھنجا انھن مان چونڊيل لڳا فرمايائين ھيءُ
صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ
رستو آھي مون تائين سڌو ۔ بيشڪ منھنجا پاڻھا ۽ ھلندو تنھنجو
عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾
انھن تي ڪو زور سواءِ انھن جي جيڪي تنھنجي پٺيان لڳا گمراھن مان ۔
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ
۽ بيشڪ دوزخ وعدہ جي جاءِ آھي انھن سيني لاءِ ۔ انکي آھن ست دروازا ،
لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ
ھر در لاءِ انھن مان حصو آھي ورھايل ۔ يقينن پرھيزگار آھن
فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ﴿٤٦﴾
باغن ۾ ۽ چشمن ۾ ۔ چونديا ھلو ان ۾ سلامتي سان بي خطرا ٿي ۔
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا
۽ ڪڍنداسين اھو جيڪي انھن جي دلين ۾ ھوندو ناراضپو ۔ ڀائر بڻجي
عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ
پلنگن تي ڏيھندا ھڪٻئي جي سامھون ۔ نه پھچندي کين اتي ڪا تڪليف
وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾ نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي
۽ نه آھي اتان ڪڍيا ويندا ۔ ٻڌاءِ منھنجي پاڻھن کي تہ بيشڪ

اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۴۹﴾ وَ اَنَّ عَذَابِيْ هُوَ الْعَذَابُ

آءُ بخشيندڙ مهربان آهيان. ۽ يقينن منهنجو عذاب اهو عذاب

الْاَلِيْمُ ﴿۵۰﴾ وَ نَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ ﴿۵۱﴾

دردناڪ آهي. ۽ خبر ڏاءِ انهن کي ابراهيم جي مهمانن جي.

اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ اِنَّا مِنْكُمْ

جڏهن پهتا ان وٽ چيائون سلام. چيائين اسان توهان کان

وَجِلُوْنَ ﴿۵۲﴾ قَالُوْا لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمٍ

ڊڄون ٿا. چيائون نه ڊڄ اسين توکي خوشخبري ڏيون ٿا نينگر

عَلِيْمٍ ﴿۵۳﴾ قَالَ اَبَشَّرْتُمُوْنِيْ عَلٰٓى اَنْ مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ

علم واري جي. چيائين ڇا توهان خوشخبري ڏيو ٿا مونکي جڏهن پهتي آهي مونکي ڪراڙپ

فَبِمَ تُبَشِّرُوْنَ ﴿۵۴﴾ قَالُوْا بَشَّرْنٰكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ

پوءِ ڇا جي ٿا خوشخبري ڏيو. چيائون اسان خوشخبري ڏني آهي توکي سچي پوءِ نه ٿيءُ

مِّنَ الْقٰنِطِيْنَ ﴿۵۵﴾ قَالَ وَمَنْ يَّقْنَطُ مِنْ رَّحْمَةِ

اميد لاهيندڙن مان. چيائين ڪير ٿيندو آهي نا اميد رحمت پنهنجي

رَبِّهٖٓ اِلَّا الضَّآلُّوْنَ ﴿۵۶﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا

رب جي کان سواءِ گمراهن جي. چيائين ڪهڙو احوال آهي توهان جو اي

الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۵۷﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ

قاصدؤ. چيائون اسان موڪليا ويا آهيون قوم

مُجْرِمِيْنَ ﴿٥٨﴾ اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ؕ اِنَّا لَمُنَجُّوْهُمْ
ڏوهارين جي طرف. سواءِ گهراڻي لوط جي، اسان بچائيندا سون انهن
اَجْمَعِيْنَ ﴿٥٩﴾ اِلَّا امْرَاَتَهٗ قَدَّرْنَآ ۙ اِنَّهَا لَمِنَ
سمورن کي. مگر ان جي زال فيصلو ڪيوسون ته اها آهي
ع ٤ ١٦ ٤ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ اٰلَ لُوْطِ ۨ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٦١﴾
رهجي ويندڙن مان. پوءِ جڏهن آيا لوط جي گهر موڪليل ملائڪ.
قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالُوْا بَلْ جِئْنٰكَ
چيائين توهان ماڻهو آهيو اوپرا. چيائون نه پر اسان آندي آهي تو وٽ
بِمَا كَانُوْا فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَ اَتَيْنٰكَ بِالْحَقِّ وَ اِنَّا
اها شيءِ جنهن ۾ اهي شڪ ڪندا هئا. ۽ آندو اٿئون تو وٽ حق ۽ بلاشڪ اسين
لَصٰدِقُوْنَ ﴿٦٤﴾ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ
سچا آهيون. پوءِ ڪڍ پنهنجي ٻهرڪي رات جي پهر ۾
وَ اتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ وَ لَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ وَّ امْضُوْا
۽ تون هل انهن جي پٺيان ۽ نه واجهائي (پٺتي پاسي) توهان مان ڪو به ۽ هليا وڃو
حَيْثُ تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٥﴾ وَ قَضَيْنَآ اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ
جيڏانهن حڪم ڪيا وڃو. ۽ پهچايوسون ان ڏانهن اهو حڪم
اَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوْعٌ مُّصْبِحِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَ جَآءَ
ته پاڙ انهن جي ڪپيل هوندي صبح سان. ۽ آيا

اَهْلُ الْمَدِيْنَةِ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٦٧﴾ قَالَ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ

شهر وارا خوشيون ڪندي هن چيو ته هي

ضَيْفِىْ فَلَا تَفْضَحُوْنِ ﴿٦٨﴾ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا

مهمان آهن منهنجا پوءِ نه لڄي ڪريو مونکي، ۽ ڊڄو الله کان ۽ نه

تُخْزُوْنِ ﴿٦٩﴾ قَالُوْٓا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٠﴾

خوار ڪريو مونکي ۔ چيائون ڇا اسان توکي منع نه ڪئي هئي ڏيهه جهان جي رهاڻن کان ۔

قَالَ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِىْٓ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ

چيائين اجهي هي منهنجون ڌيئرآهن جيڪڏهن آهيو ڪرڻ وارا ۔ قسم آهي تنهنجي سرجو

اِنَّهُمْ لَفِىْ سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٢﴾ فَاَخَذَتْهُمُ

يقينن اهي پنهنجي بيهوشي ۾ اعقل جا انڌا آهن ۔ پوءِ پڪڙيو انهن کي

الصَّيْحَةُ مُشْرِقِيْنَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَ

رات سج اُڀرندي ۔ پوءِ ڪيوسون انجي مٿين پاسي کي هيٺان ۽

اَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿٧٤﴾ اِنَّ فِىْ

وسايون سون انهن تي پٿريون ساڪرجون ۔ بيشڪ

ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِيْنَ ﴿٧٥﴾ وَاِنَّهَا لَبِسَبِيْلٍ

ان ۾ نشانيون آهن سياڻن وارن لاءِ ۔ ۽ اهي آهن البت رستي

مُّقِيْمٍ ﴿٧٦﴾ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٧﴾ وَ

عام تي ۔ يقينن ان ۾ نشاني آهي ايمان وارن لاءِ ۔ ۽

78 - 79

إِنْ كَانَ أَصْحٰبُ الْأَيْكَةِ لَظٰلِمِيْنَ ﴿٧٨﴾ فَانْتَقَمْنَا

بيشڪ هئا رهاڪو جهنگل جا ڏوهاري. پوءِ بدلو ورتو سون

مِنْهُمْ ۘ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ

انهن کان، ۽ اهي ٻئي علائقا آهن رستي پڌري تي. ۽ البت ڪوڙو ڪيو

أَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٨٠﴾ وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا

حجر وارن رسولن کي. ۽ اسان ڏنيون سون انهنکي پنهنجون نشانيون

فَكَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ مِنَ

پوءِ هئا انهن کان منهن موڙيندڙ. ۽ گهڙي ناهيندا هئا

الْجِبَالِ بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ

جبلن مان گهر بي فڪريءَ. پوءِ ورتو انهن کي رڙ

مُصْبِحِيْنَ ﴿٨٣﴾ فَمَا أَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٤﴾

پرهه ڦٽيءَ. پوءِ نه ڪم آيو انهنکي جيڪي ڪم ڪيائون.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا

۽ نه خلقيا آهن اسان آسمان ۽ زمين ۽ اهو جيڪي انهن ۾ آهي مگر

بِالْحَقِّ ۗ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ

حڪمت سان، ۽ بيشڪ قيامت ضرور اچڻ واري آهي تون پاسيرو ره انهن کان

الْجَمِيْلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ

چڱي طرح. تنهنجو رب ئي آهي خلقيندڙ خبر رکندڙ. ۽

آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾

اسان ڏنيون آهن توکي ست آيتون وري وري پڙهڻ لاءِ ۽ قرآن عاليشان.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ

هرگز نه کر نگاهون پنهنجون ان ڏانهن جنهن جو نفعو ڏنو سون ڪيترن کي انهن مان

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

۽ نه ڏک کر انهن تي ۽ جهڪاءِ پنهنجا پر مومنن تي.

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَا أَنزَلْنَا

۽ چؤ آءٌ ئي آهيان ڊيڄاريندڙ پڌرو. جيئن اسان نازل ڪيو عذاب

عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾ الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ

ورهاست ڪندڙن تي. اهي جن ڪيو قرآن کي

عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا

ٽڪرا ٽڪرا. پوءِ تنهنجي رب جو قسم ضرور پڇا ڪندا سون انهن سڀني کان. ان بابت

كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ

جو اهي عمل ڪندا هئا. پوءِ کولي پڌاءِ جو توکي حڪم ٿيو آهي ۽ منهن موڙ

عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾

شرڪ ڪندڙن کان. اسان ئي ڪافي آهيون تولاءِ چٿر ڪندڙن تي.

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۚ فَسَوْفَ

جيڪي بنائن ٿا الله سان گڏ خدا ٻيو، پوءِ جلد

2:137

39. 36

يَعۡلَمُوۡنَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ اَنَّكَ يَضِيۡقُ صَدۡرُكَ

جاڻندا. ۽ اسين ڄاڻون ٿا تہ تنهنجي تنگ ٿئي ٿي دل

بِمَا يَقُوۡلُوۡنَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ وَكُنۡ مِّنَ

انهن جي ڳالهين کان. پوءِ تون پڙهہ تعريف پنهنجي رب جي ۽ هُج

ع ٢٠ ٦

السّٰجِدِيۡنَ ﴿٩٨﴾ وَاعۡبُدۡ رَبَّكَ حَتّٰى يَاۡتِيَكَ الۡيَقِيۡنُ ﴿٩٩﴾

سجدي ڪندڙن مان. ۽ عبادت ڪندو رهہ پنهنجي رب جي جيستائين اچي تو وٽ يقين (موت).

سُوۡرَةُ النَّحۡلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّثَمَانٌ وَّعِشۡرُوۡنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوۡعًا

سورة نحل مڪي آهي ۽ اها هڪ سو اٺاويهہ آيتون ۽ سورهن رڪوع آهي.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

شروع الله باجهاري مهربان جي نالي سان.

اَتٰۤى اَمۡرُ اللّٰهِ فَلَا تَسۡتَعۡجِلُوۡهُ ؕ سُبۡحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى

آيو حڪم الله جو پوءِ تڪڙ نہ ڪريو ان ۾. اهو پاڪ آهي ۽ مٿاهون آهي

عَمَّا يُشۡرِكُوۡنَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ الۡمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوۡحِ مِنۡ

ان کان جو شريڪ ٿا ڪن. لاهي ٿو ملائڪن کي وحي سان پنهنجي

اَمۡرِهٖ عَلٰى مَنۡ يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖۤ اَنۡ اَنۡذِرُوۡۤا

ارادي سان جنهن تي گهري پنهنجي ٻانهن مان تہ خبردار ڪريو

اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنَا فَاتَّقُوۡنِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

تہ ناهي ڪنهن جي بندگي سواءِ منهنجي پوءِ مون کان ڊڄو. پيدا ڪيائين آسمانن ۽

الْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣﴾ خَلَقَ

زمين کي حق سان، مٿاهون آهي انهن کان جو شريڪ ٿا ڪن. پيدا ڪيائين

الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ﴿٤﴾

انسان کي قطري مان پوءِ اوچتو اهو آهي جهگڙو ڪندڙ ظاهر.

وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا ۚ لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ وَّمَنَافِعُ وَمِنْهَا

۽ چوپاين کي پيدا ڪيائين توهان لاءِ انهن ۾ آهي گرم اوڇڻ ۽ گهڻا فائدا ۽ ڪن مان

تَاْكُلُوْنَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ تُرِيْحُوْنَ وَ

کائو ٿا. ۽ توهان لاءِ آهي انهن ۾ زيب جڏهن ڪاهي ٿا اچو ۽

حِيْنَ تَسْرَحُوْنَ ﴿٦﴾ وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَّمْ

جڏهن چاريو ٿا. ۽ کڻن ٿا بار توهان جا انهي شهر ڏانهن جو نه

تَكُوْنُوْا بٰلِغِيْهِ اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِ ۚ اِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ

ٿيو ها پهچندڙ اتي مگر جيءَ کي جفا ڏيڻ سان، بيشڪ توهان جو رب نرمي ڪندڙ

رَّحِيْمٌ ﴿٧﴾ وَّالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيْرَ لِتَرْكَبُوْهَا

مهربان آهي. ۽ پيدا ڪيائين گهوڙا ۽ خچر ۽ گڏهه جئن چڙهو انهن تي

وَزِيْنَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨﴾ وَعَلَى اللّٰهِ

۽ ڏيک ويک لاءِ، ۽ پيدا ڪندو انکي جيڪي توهان نه ٿا ڄاڻو. ۽ الله ڏانهن آهي

قَصْدُ السَّبِيْلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ

وچٿرو رستو ۽ انهن مان ڪي ڏنگا آهن ۽ جيڪڏهن اهو گهري ها ته سڌي راهه ڏي ها توهان

ع ٩ ٧

أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ

سيني کي. اهوئي آهي جنهن لاٿو آسمان مان پاڻي توهان لاءِ

مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنْبِتُ

ان مان پيئو ٿا ۽ ان مان ئي وڻ ٿين ٿا جن ۾ مال ٿا چاريو. ڦٽائي ٿو

لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ

توهان لاءِ ان سان پوک ۽ زيتون ۽ کجيون ۽ انگور

وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ

۽ هر قسم جا ميوا، بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ

يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ

جيڪي سوچين ٿا. ۽ ڪم لاتائين توهان لاءِ رات ۽ ڏينهن کي ۽ سج

وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

۽ چنڊ کي، ۽ ستارا به ڪم ڪندڙ آهن ان جي حڪم سان، بيشڪ انهيءَ ۾

لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي

نشانيون آهن انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا. ۽ جيڪي پيدا ڪيائين توهان لاءِ

الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ

ڌرتي ۾ جدا جدا آهن رنگ انهن جا، بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ

يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ

جيڪي ڌيان ڪن ٿا. ۽ اهوئي آهي جنهن تابع ڪيو سمنڊ کي جئن کائو ان مان

لَحْمًا طَرِيًّا وَّتَسْتَخْرِجُوْا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا وَ
گوشت تازو ۽ ڪڍو انهيءَ مان زيور جن کي پايو ٿا، ۽
تَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَ
ڏسين ٿو ٻيڙيون چيريندڙ ان ۾ ۽ جئين تلاش ڪريو ان جي فضل مان ۽
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٤﴾ وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ
جيئن شڪر ڪريو. ۽ وڌائين ڌرتي ۾ جبل
اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ وَاَنْهٰرًا وَّسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥﴾
متان لوڏي توهان کي ۽ نهرون ۽ رستا جئين توهان سڌا هلو.
وَعَلٰمٰتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿١٦﴾ اَفَمَنْ يَّخْلُقُ
۽ نشانيون، ۽ ستارن سان اهي رستا لهندا آهن. ڇا پوءِ جيڪو پيدا ڪري ٿو
كَمَنْ لَّا يَخْلُقُ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٧﴾ وَاِنْ تَعُدُّوْا
ان جهڙو آهي جيڪو نه پيدا ڪري، پوءِ ڇو نٿا سمجهو. ۽ جيڪڏهن شمار ڪندؤ
نِعْمَةَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا اِنَّ اللّٰهَ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٨﴾
الله جي نعمتن کي ته نه ڳڻي سگهندؤ انهنکي، الله بخشيندڙ مهربان آهي.
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِيْنَ
۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي لڪايو ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪريو ٿا. ۽ جن کي
يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَخْلُقُوْنَ شَيْئًا وَّهُمْ
سڏيو ٿا الله کان سواءِ اهي نه ٿا پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽ اهي پاڻ

يُخْلَقُوْنَ ﴿٢٠﴾ اَمْوَاتٌ غَيْرُ اَحْيَآءٍ ۚ وَمَا يَشْعُرُوْنَ

پيدا ڪيا ويا آهن. اهي مُئل آهن ناهن جيئرا، ۽ نہ ٿا ڄاڻن

اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٢١﴾ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَالَّذِيْنَ لَا

نہ ڪڏهن اُٿاريا ويندا. معبود توهان جو خُدا هڪڙو آهي، پوءِ جيڪي نہ

يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ قُلُوْبُهُمْ مُّنْكِرَةٌ وَّهُمْ

ٿا يقين رکن آخرت تي دِليون انهن جون انڪار ڪندڙ آهن ۽ اهي

مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ

پاڻ پڏائيندڙ آهن. سچي ڳالهہ تہ الله ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا

وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۭ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ وَ

۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا. بيشڪ اهو نہ ٿو پسند ڪري وڏائي خورن کي.

اِذَا قِيْلَ لَهُمْ مَّاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوْٓا اَسَاطِيْرُ

جڏهن چئجي ٿو انهن کي ڇا نازل ڪيو آهي توهان جي پروردگار، چون ٿا آکاڻيون

الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوْٓا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۙ

اڳين جون. جيئن کڻن پنهنجا بار پورا ڏينهن قيامت ۾

وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذِيْنَ يُضِلُّوْنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۭ اَلَا سَآءَ

۽ بار انهن جا پڻ جن کي گمراهہ ٿا ڪن جهالت جي ڪري، خبردار بڇڙو آهي

مَا يَزِرُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى

جيڪو بار کڻن ٿا. دغا ڪري چڪا آهن جيڪي انهن کان اڳ هئا پوءِ آيو

اللّٰهُ بُنْيَانَهُمْ مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ

الله انهن جي اڏاوتن کي پيڙهه کان پوءِ ڪري پيئي انهن جي ڇت

مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا

انهن جي مٿان ۽ آيو انهن تي عذاب اتان ڪان جو

يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيْهِمْ وَيَقُوْلُ اَيْنَ

پروڙ ئي نه پين. پوءِ قيامت ڏينهن خوار ڪندو انهن کي ۽ چوندو ڪٿي آهن

شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تُشَآقُّوْنَ فِيْهِمْ ۭ قَالَ

منهنجا شريڪ اهي جو توهان ضد ڪندا هئا انهن بابت، چوندا

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوْۗءَ عَلَي

اهي جنکي ڏنو ويو علم بيشڪ اڄ خواري ۽ خرابي آهي

الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٧﴾ الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ ظَالِمِيْٓ

انهن ڪافرن تي. جن جو ساهه ڪيدندا ملائڪ اهڙي حالت ۾ جو ظلم ڪندڙ

اَنْفُسِهِمْ ۠ فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوْۗءٍ ۭ

هئا پاڻ تي پوءِ اهي پيش ڪندا صلح کي ته اسان ڪانه ڪئي هئي ڪا برائي،

بَلٰٓى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾ فَادْخُلُوْٓا

هائو بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي اوهين ڪندا هئا. پوءِ داخل ٿيو

اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ فَلَبِئْسَ مَثْوَى

دروازن دوزخ جي ۾ رهندڙ هميشه ان ۾. پوءِ البت بڇڙي آهي جاءِ

الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ

متڪبرن جي. ۽ چيو ويو پرهيزگارن کي ڇاکي نازل ڪيو

رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا خَيْرًا ۗ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا

توهان جي رب، چيائون ڀلي ڳالهه کي، جن چڱائي ڪئي هن دنيا ۾ (تن لاءِ)

حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ

چڱائي آهي، ۽ گهر آخرت جو تمام ڀلو آهي، ۽ ڏاڍي ڀلي آهي جاءِ

الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ

پرهيزگارن جي. باغ آهن هميشه رهڻ لاءِ جن ۾ داخل ٿيندا وهن ٿيون

تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ

انهن جي هيٺان واهيون انهن لاءِ اُتي آهي جيڪي گهرندا، اهڙي طرح

يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ

بدلو ڏيندو الله پرهيزگارن کي. اهي جن جو ساهه قبض ڪن ٿا ملائڪ اهڙي حال

طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا

۾ جو خوش ٿيندڙ آهن چوندن سلام هجي توهان تي داخل ٿيو جنت ۾ جو

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ

توهان عمل ڪندا هئا. نٿا انتظار ڪن ڪافر مگر هي ته اچن انهن ڏانهن

الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ

ملائڪ يا اچي حڪم تنهنجي رب جو، اِئين ئي ڪيو هئو انهن

مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ
جي کانئن اڳ هئا، ۽ نہ ظلم ڪيو انهن تي الله پر پنهنجو پاڻ تي

يَظْلِمُوْنَ ﴿٣٣﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ
ظلم ڪندا هئا. پوءِ پهتي انهن کي سزا سندن بڇڙن ڪمن جي ۽ اٿلي پيو

بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٤﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ
انهن تي اهو جنهن ڳالهه تي ٺٺوليون ڪندا هئا. ۽ چيو انهن جن

اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ
شرڪ ڪيو جيڪڏهن گهري ها الله ته نه پوڄا ڪريون ها انهي کان سواءِ

شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَآ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُوْنِهٖ
ڪنهن جي اسان ۽ اسان جا ابا ڏاڏا ۽ نڪي حرام ڪريون ها ان جي چوڻ کانسواءِ

مِنْ شَيْءٍ ۗ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ
ڪا شيءِ، ائين ئي ڪيو هئو انهن جيڪي کانئن اڳ هئا،

فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ
پوءِ ناهي رسولن تي مگر پيغام پهچائڻ پڌرو. ۽ اسان

بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَ
موڪليا سون هر قوم ۾ رسول ته عبادت ڪريو الله جي ۽

اجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ هَدَى اللّٰهُ وَ
پري ٿيو هر باطل کان، پوءِ انهن مان ڪن کي هدايت ڪئي الله ۽

مِنْهُمْ مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلٰلَةُ ؕ فَسِيْرُوْا فِي
انهن مان ڪي آهن ثابت ٿي جن تي گمراهي، پوءِ گهمو
الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٣٦﴾
ڌرتي ۾ پوءِ ڏسو ڪيئن ٿي پڇاڙي ڪوڙي ڪندڙن جي.
اِنْ تَحْرِصْ عَلٰى هُدٰىهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ
جيڪڏهن تون حرص ڪرين انهن جي هدايت تي ته الله نه ٿو راهه ونائي جنهن کي
يُّضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٣٧﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ
گمراهه ڪري ۽ ناهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار. ۽ قسم ڪنيا اُنهن الله جا
جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مَنْ يَّمُوْتُ ؕ بَلٰى
پڪا قسم ته نه اُٿاريندو الله ان کي جيڪو مري ٿو، هائو
وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا
وعدو ٿيل آهي انهي تي سچو پر گهڻا ماڻهو نه
يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٨﴾ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِيْ يَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ
ٿا ڄاڻن. هن لاءِ ته ظاهر ڪري انهن تي اهو جنهن ۾ اختلاف ڪندا هئا
وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰذِبِيْنَ ﴿٣٩﴾
۽ هن لاءِ جو ڄاڻن ڪافر ته يقينن اهي ڪوڙا هئا.
اِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ اِذَآ اَرَدْنٰهُ اَنْ نَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ
ٻيو ڪو اسان جو چوڻ ڪنهن شيءِ کي جڏهن ارادو ڪريون انهي جو ته چوندا آهيون ان کي ته ٿيءُ

فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا

ٿي پوندي آهي. ۽ جن گهر ڇڏيا الله واسطي بعد

ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَأَجْرُ

مظلوم ٿيڻ جي ضرور رهائينداسون انهن کي دنيا ۾ چڱي جاءِ تي، ۽ ثواب

الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا

آخرت جو تمام وڏو آهي، ڪاش جي ڄاڻندا هجن ها　اهي جن سهپ ڪئي

وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ

۽ پنهنجي رب تي ڀروسو ڪن ٿا. ۽ نه موڪلياسون

قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ ۚ فَاسْأَلُوا أَهْلَ

توکان اڳي مگر مرد جو وحي ڪندا هئاسون انهن ڏانهن پوءِ پڇا ڪريو اهل

الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۗ

علم کان جيڪڏهن توهان نه ٿا ڄاڻو. (موڪلياسون) معجزن سان ۽ ڪتابن سان،

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ

۽ نازل ڪيوسون توڏانهن هي قرآن جيئن تون بيان ڪرين ماڻهن لاءِ جنهن کي لاٿو ويو

إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا

انهن ڏانهن ۽ جيئن ته اهي فڪر ڪن. ڇا پوءِ بي خطر ٿيا آهن اهي جن ٿيا

السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ

بچڙا ڪم هن کان ته غرق ڪرائي ڇڏي الله انهن کي ڌرتي ۾ يا اچي انهن ڏانهن

العذاب من حيث لا يشعرون ﴿٤٥﴾ او ياخذهم

عذاب اُتان جو کين پتو ئي نه پوي. يا پڪڙي انهن کي

في تقلبهم فما هم بمعجزين ﴿٤٦﴾ او ياخذهم على

سندن گهمڻ ڦرڻ ۾ پوءِ ناهن اهي عاجز ڪندڙ. يا وٺ ڪري انهنکي

تخوف فان ربكم لرءوف رحيم ﴿٤٧﴾ اولم يروا

ڊيڄارڻ کانپوءِ پوءِ بيشڪ توهان جو رب نرمي ڪندڙ مهربان آهي. ڇا نه ٿا ڏسن

الى ما خلق الله من شيء يتفيؤا ظلله عن

ان طرف جا پيدا ڪئي آهي الله ڪا به شيءِ لڙن ٿا پاڇا ان جا

اليمين والشمآئل سجدا لله وهم داخرون ﴿٤٨﴾

ساڄي طرف ۽ کابي طرف سجدو ڪندي الله کي ۽ اهي عاجزي ڪندڙ آهن.

ولله يسجد ما في السموت وما في الارض

۽ الله کي ئي سجدو ڪري ٿو جيڪو به آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪو زمين ۾ آهي

من دآبة والملئكة وهم لا يستكبرون ﴿٤٩﴾

جانور ۽ ملائڪ ۽ اهي وڏائي نه ٿا ڪن.

يخافون ربهم من فوقهم ويفعلون ما

ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان جو سندن مٿان آهي ۽ ڪن ٿا جيڪي

يؤمرون ﴿٥٠﴾ وقال الله لا تتخذوا الهين اثنين

ع ٦ السجدة ١٢

حڪم ٿو ٿئين. ۽ فرمايو الله نه وٺو خدا ٻه ڪري

وما بكم من نعمة فمن الله 16:53

إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٥١﴾ وَلَهُ مَا

ٻيو اهو معبود هڪ آهي، پوءِ مون کان ئي ڊڄو. ۽ انهيءَ جو آهي جيڪي

فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا ۚ

آسمانن ۽ زمين ۾ آهي ۽ ان جو دين دائمي آهي،

أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُم مِّن نِّعْمَةٍ فَمِنَ

ڇا پوءِ الله کانسواءِ ٻين کان ڊڄو ٿا؟ ۽ جا به توهان وٽ نعمت آهي سا طرفان

اللَّهِ ۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ

الله جي آهي پوءِ جڏهن پهچي ٿي توهان کي ڪا تڪليف پوءِ ان ڏانهن ئي رڙيو ٿا، پوءِ

إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنكُم بِرَبِّهِمْ

جڏهن لاهي ٿو تڪليف توهان کان ان مهل هڪڙا توهان مان پنهنجي رب سان

يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا ۖ فَسَوْفَ

شرڪ ٿا ڪن. جيئن انڪار ڪن انهيءَ شيءِ کان جا اسان ڏني انهن کي، پر مزو وٺو پوءِ سگهوئي

تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا

ڄاڻندؤ. ۽ ڪن ٿا انهن لاءِ جي نه ٿا ڄاڻن ڀاڱو

مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ ۗ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

ان مان جيڪي اسان ڏنو انهن، قسم الله جو ضرور پڇا ڪيا ويندؤ انهيءَ جيڪي توهان ٺاهه ٺاهيندا هئا.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ ۙ وَلَهُم مَّا

۽ ڪن ٿا الله لاءِ ڌيئر اهو پاڪ آهي ۽ پنهنجي لاءِ جيڪي

يَشْتَهُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ

وڻين ٿو. ۽ جڏهن واڌائي ڏني وڃي ٿي ڪنهن کي ڌيءُ جي ته ٿئي ٿو

وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ

منهن ان جو ڪارو ۽ اهو آهي ڏک ڀريل. لڪندو آهي ماڻهن کان

مِنْ سُوْٓءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ؕ اَيُمْسِكُهٗ عَلٰى هُوْنٍ اَمْ

ان جي برائيءَ کان جنهن جي کيس خوشخبري ڏني وئي، ڇا جهلي انهيءَ کي خواري تي يا

يَدُسُّهٗ فِى التُّرَابِ ؕ اَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٥٩﴾

پوري انکي مٽي ۾، خبردار بڇڙو آهي جيڪو فيصلو ٿا ڪن.

لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلّٰهِ

انهن جو جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي حال بڇڙو آهي، ۽ الله جو

الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦٠﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ

شان بلند آهي، ۽ اهو زبردست آهي حڪيم آهي ۽ جيڪڏهن پڪڙي ها

اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَآبَّةٍ

الله ماڻهن کي سندن ظلم جي ڪري ته نه ڇڏي ها ڌرتي تي ڪوئي چرندڙ

وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَآءَ

پر ڍر ڏئي ٿو انهن کي مدت مقرر تائين، پوءِ جڏهن ايندو

اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٦١﴾

وقت انهن جو ته نه پوئتي ٿيندا ڪا گهڙي ۽ نه اڳتي ٿيندا.

وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ

۽ ڪن ٿا الله لاءِ جا پاڻ نه ٿا پسند ڪن ۽ ھڻن ٿيون زبانون انهن جون

الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ ۖ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ

ڪوڙ ته پاڻ لاءِ ڀلائي، بلاشڪ انهن لاءِ آهي

النَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا

باھ ۽ اهي حدڪان لنگهيل آهن. قسم الله جو اسان رسول موڪليا سي

إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ

ڪيترين قومن ڏانهن توکان اڳ ۾ پوءِ سينگاريا انهن لاءِ شيطان سندن ڪم

فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَا

پوءِ اهو انهنجو سنگتي آهي اڄ ۽ انهن لاءِ آهي عذاب دردناڪ. ۽ نه

أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي

لاٿو سون توتي ڪتاب مگر هن لاءِ ته بڌائين تون انهن کي اهو

اخْتَلَفُوا فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

جو اختلاف ڪيائون ان ۾ ۽ ڏس پلو ۽ ٻاجھ انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين.

وَاللّٰهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ

۽ الله لاٿو آسمان کان پاڻي پوءِ آباد ڪيائين انهي سان ڌرتي کي

بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

غيرآبادي کانپوءِ، بيشڪ ان ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ٻڌن ٿا.

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي

۽ بيشڪ توهان لاءِ چوپاين ۾ اڃرج آهي، پياريون ٿا توهانکي ان مان جيڪي

بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا

سندن پيٽن ۾ آهي وچان ڇيڻي ۽ رت جي کير نجو وڻندڙ

لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ

پيئندڙن کي ۽ ڦل کجين ۽ انگورن جي مان

تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

وٺو ٿا ان مان نشو ۽ کاڌو ڀلو، بيشڪ ان ۾

لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ

نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن. ۽ حڪم ڏنو تنهنجي رب ماکيءَ جي مک کي

أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَ

ته ٺاهه جبلن ۾ گهر ۽ وڻن ۾ ۽

مِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي

جنهن تي پيهاٽا ناهين. پوءِ کاءُ سڀني ميون مان پوءِ هل

سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ

پنهنجي رب جي رستن سولن ۾، نڪري ٿي انهن جي پيٽن مان رس

مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

جدا جدا آهن رنگ انهيءَ جا انهيءَ ۾ شفا آهي ماڻهن لاءِ، بيشڪ ان ۾

لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ

تشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي سوچ ڪن ٿا. ۽ الله پيدا ڪيو توهان کي پوءِ

يَتَوَفّٰىكُمْ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ

موت ڏيندو توهان کي ۽ توهان مان ڪو موٽايو وڃي ٿو ردي عمر ڏانهن جيئن

لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٧٠﴾

نه ڄاڻي سمجهڻ کانپوءِ ڪجهه به، بيشڪ الله علم وارو قدرت وارو آهي.

وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِى الرِّزْقِ ۚ فَمَا

۽ الله وڌايو آهي توهان مان هڪڙن کي ٻين تي رزق ۾، پوءِ ناهن

الَّذِيْنَ فُضِّلُوْا بِرَآدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ

اهي جن کي وڌيڪ ڏنو ويو موٽائيندڙ پنهنجو رزق انهن تي جن تي مالڪ ٿيا

اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ ؕ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿٧١﴾

سندن هٿ ته جئن اهي انهيءَ ۾ هڪ جهڙا آهن، ڇا پوءِ الله جي ڏني تي انڪار ٿا ڪن.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ

۽ الله پيدا ڪيون توهان لاءِ توهان مان عورتون ۽ پيدا ڪيائين توهان لاءِ

مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَحَفَدَةً وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ

توهان جي زالن مان پٽ ۽ پوٽا ۽ کارايائين توهان کي

الطَّيِّبٰتِ ؕ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ

سٺيون شيون، ڇا پوءِ ڪوڙ کي مڃين ٿا ۽ الله جي نعمت جو

هُمْ يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا
اهي انڪار ٿا ڪن؟ ۽ پوڄا ٿا ڪن الله کان سواءِ انهي جي

لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
جيڪو نه تو مالڪ ٿئي ڪين رزق ڏيڻ جو آسمانن ۽ زمين مان

شَيْــًٔا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ
ڪجهه به ۽ نڪي طاقت ٿي رکن ٿا. پوءِ نه ناهيو الله لاءِ

الْاَمْثَالَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٧٤﴾
مثال، بيشڪ الله ڄاڻي ٿو ۽ توهان نه ٿا ڄاڻو.

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوْكًا لَّا يَقْدِرُ عَلٰى
ڏنو الله مثال هڪ ٻانهي غلام جو جيڪو نه تو وس رکي ڪنهين

شَيْءٍ وَّمَنْ رَّزَقْنٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ
شيءِ تي ۽ ان جو جنهن کي رزق ڏنو سون پنهنجي طرفان رزق سٺو پوءِ اهو خرچي ٿو

مِنْهُ سِرًّا وَّجَهْرًا ۭ هَلْ يَسْتَوٗنَ ۭ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۭ بَلْ
ان مان لڪائي ۽ ظاهر ڪري، ڇا اهي برابر ٿيندا. سڀ تعريف الله جي آهي، پر

اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا
گهڻا انهن مان نه ٿا ڄاڻن. ۽ ٻڌايو الله ٻيو مثال

رَّجُلَيْنِ اَحَدُهُمَآ اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُوَ
ٻن مردن جو هڪڙو ٻنهي مان گونگو آهي جو نه تو وس رکي ڪنهين شيءِ تي ۽ اهو

القرآن الڪريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

كُلٌّ عَلٰى مَوْلٰىهُ ۙ اَيْنَمَا يُوَجِّهْهُّ لَا يَاْتِ بِخَيْرٍ ؕ

بار آهي پنهنجي مالڪ تي جاڏي موڪليس تہ نہ ٿو آڻي ڪا ڀلائي،

هَلْ يَسْتَوِيْ هُوَ ۙ وَمَنْ يَّاْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ

ڇا برابر ٿئي ٿو هي ۽ اهو جيڪو حڪم ڪري انصاف سان ۽ اهو آهي

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ

رستي سڌي تي. ۽ الله لاءِ آهي ڳجھ آسمانن

وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا اَمْرُ السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ

۽ زمين جو، ۽ ناهي واقعو قيامت جو مگر اک ڇنڀ وانگر

اَوْ هُوَ اَقْرَبُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٧٧﴾ وَ

يا ان کان بہ جلد، بيشڪ الله هر شيءِ تي قادر آهي. ۽

اللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْۢ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ

الله ڪڍيو توهان کي پيٽن مائرن جي مان نہ پيا سمجھو

شَيْئًا ۙ وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۙ

ڪجھ بہ ۽ بڻايائين توهان لاءِ ڪن ۽ اکيون ۽ دليون

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾ اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرٰتٍ

جيئن تہ شڪر ڪريو. ڇا نہ ٿا ڏسن اڏامندڙن ڏانهن حڪم هيٺ آيل

فِيْ جَوِّ السَّمَآءِ ؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

آسمان جي فضا ۾، نہ ٿو جهلي انهن کي مگر الله، بيشڪ انهي ۾

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۷۹﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ
نشانيون آهن انهن ماڻهن لاءِ جيڪي يقين ڪن ٿا ۽ الله بنايا توهان لاءِ

بُيُوْتِكُمْ سَكَنًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ
توهان جا گهر رهڻ لاءِ ۽ ڪيائين توهان لاءِ ڪلن جانورن جي مان

بُيُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ
گهر هلڪو پائيو ٿا انهن کي پنهنجي سفر جي وقت ۽ ٽڪڻ جي ڏينهن

وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَآ اَثَاثًا وَّمَتَاعًا
۽ ڪيائين انهنجي اُن ۽ انهن جي مِلس ۽ انهنجي ڏاس مان ٿپڙ ۽ سامان

اِلٰى حِيْنٍ ﴿۸۰﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا
ڪنهن وقت تائين. ۽ الله ڪيا توهان لاءِ پنهنجي مخلوق جا پاڇا

وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ
۽ ڪيائين توهان لاءِ جبلن ۾ جايون ۽ ڪيائين توهان لاءِ

سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَاْسَكُمْ
پوشاڪون جي بچائن ٿيون توهان کي گرمي کان ۽ پوشاڪون جي بچائن ٿيون توهان کي جنگ ۾.

كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُوْنَ ﴿۸۱﴾
اهڙي طرح پورو ڪري ٿو پنهنجو احسان توهان تي ته جيئن توهان فرمانبردار ٿيو.

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۸۲﴾
پوءِ جيڪڏهن ڦري ويا ته رڳو تو تي آهي پڌائڻ پڌرو.

يَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَ اَكْثَرُهُمُ

سڃاڻن ٿا الله جي نعمت کي پوءِ انڪار ٿا ڪن انجوءِ گھڻا انهن مان

الْكٰفِرُوْنَ ع ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا

بي شڪر آهن. ۽ جنهن ڏينهن بيهاريندا سون هر ٽولي مان شاهد

ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٨٤﴾

پوءِ نہ موڪل ملندي ڪافرن کي ۽ نکي انهن جي توبهہ قبول ڪبي.

وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ

۽ جڏهن ڏسندا ظالم عذاب کي پوءِ نہ هلڪو ڪيو ويندو

عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٥﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا

انهن کان ۽ نکي اهي دير ڏنا ويندا. ۽ جڏهن ڏسندا مشرڪ

شُرَكَآءَهُمْ قَالُوْا رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيْنَ

پنهنجن ٺهرايل شريڪن کي چوندا اي رب اسان جا هي آهن اسان جا اهي شريڪ جن کي

كُنَّا نَدْعُوْا مِنْ دُوْنِكَ ج فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ

سڏيندا هئاسون توکان سواءِ، پوءِ اهي ڏيندا انهن کي جواب

اِنَّكُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٨٦﴾ ج وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذِ ۣالسَّلَمَ

تہ اوهين ڪوڙا آهيو. ۽ پيش ڪندا الله وٽ ان ڏينهن عاجزي

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٨٧﴾ اَلَّذِيْنَ

۽ وسري ويندو انهن کان جيڪو ناهر ناهيندا هئا. جن ماڻهن

الثلثة

كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ زِدْنٰهُمْ عَذَابًا

كفر كيو ۽ روڪيائون الله جي رستي كان وڌائينداسون انهن تي عذاب

فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا يُفْسِدُوْنَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ

مٿان عذاب جو اهي شرارت كندا هئا. ۽ جنهن ڏينهن

نَبْعَثُ فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا عَلَيْهِمْ مِّنْ اَنْفُسِهِمْ

بيهارينداسون هر فرقي ۾ شاهدي ڏيندڙ انهن تي انهن منجهان

وَجِئْنَا بِكَ شَهِيْدًا عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ ۭ وَنَزَّلْنَا

۽ آڻينداسون توكي شاهد كري انهن ماڻهن تي، ۽ اسان نازل كيو آهي

عَلَيْكَ الْكِتٰبَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّ

تو تي كتاب بيان كندڙ هر شيء جو ۽ هدايت ۽

رَحْمَةً وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ﴿٨٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ

رحمت ۽ خوشخبري مسلمانن لاءِ. بيشڪ الله حڪم ڪري ٿو

بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَاۗئِ ذِي الْقُرْبٰى

عدالت ۽ ڀلائي ۽ امداد ڏيڻ جو مائٽن كي

وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاۗءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ

۽ روكي ٿو بي حيائي ۽ بچڙائي ۽ ڏاڍ ڪرڻ كان، وعظ كري ٿو

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٩٠﴾ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا

تہ جيئن ياد كريو. ۽ پاڙيو وعدي كي الله سان جڏهن

عَاهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيْدِهَا
وعدو ڪريو توهان ۽ نه ڀڃيو قسمن کي انهن جي پڪي ڪرڻ کان پوءِ
وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَفِيْلًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ
۽ توهان بڻايو آهي الله کي پاڻ تي ضامن، بيشڪ الله ڄاڻي ٿو
مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّتِيْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا
جيڪي ڪريو ٿا. ۽ نه ٿيو انهيءَ عورت جهڙا جا اُڌيڙي ڇڏي پنهنجي ڌوري ۽ کي
مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ۭ تَتَّخِذُوْنَ اَيْمَانَكُمْ
پڪي ڪرڻ کان پوءِ ذرا ذرا ڪري، وٺو ٿا پنهنجن قسمن کي
دَخَلًا بَيْنَكُمْ اَنْ تَكُوْنَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى مِنْ اُمَّةٍ ۭ
دوکي ڏيڻ لاءِ هڪ ٻئي ۾ هن لاءِ ته ٿئي هڪ ٽولو وڌارو ٻئي ٽولي کان،
اِنَّمَا يَبْلُوْكُمُ اللّٰهُ بِهٖ ۭ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
رڳو پرکي ٿو الله توهان کي انهيءَ سان، ۽ ظاهر ڪندو توهان تي قيامت ڏينهن
مَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ
اهو جنهن ۾ توهان جهڳڙو ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن گهري ها الله
لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّضِلُّ مَنْ يَّشَاۗءُ
ته ڪري ها توهان کي جماعت هڪڙي پر راهه وڃائي ٿو جنهن جي وٺيس
وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَلَتُسْـَٔــلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ
۽ راهه ڏيکاري ٿو جنهن کي چاهي، ۽ ضرور اوهان کان پڇا ٿيندي ان جي جيڪي اوهان

تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۳﴾ وَلَا تَتَّخِذُوْٓا اَيْمَانَكُمْ دَخَلًاۢ بَيْنَكُمْ

ڪندا هئا. ۽ نه ونو پنهنجي قسمن کي ڌوکي لاءِ پنهنجي وچ

فَتَزِلَّ قَدَمٌۢ بَعْدَ ثُبُوْتِهَا وَتَذُوْقُوا السُّوْٓءَ بِمَا

نه متان ترڪي وڃي پير مضبوطي کان پوءِ ۽ چکو توهان سزا ان ڪري جو

صَدَدْتُّمْ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ

روڪيو ٿي اوهان الله جي راه کان ۽ تن توهان لاءِ عذاب

عَظِيْمٌ ﴿۹۴﴾ وَلَا تَشْتَرُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ

وڏو. ۽ نه ونو الله سان وعدي تي رقم ٿوري،

اِنَّمَا عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۹۵﴾

بيشڪ جيڪي الله وٽ آهي اهو ڀلو آهي توهان لاءِ جيڪڏهن اوهين ڄاڻو ٿا.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ۭ وَلَنَجْزِيَنَّ

جيڪي توهان وٽ آهي کپي ويندو ۽ جيڪي الله وٽ آهي سو هميشه رهندڙ آهي، ۽ ضرور بدلي ۾ ڏينداسون

الَّذِيْنَ صَبَرُوْٓا اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا

جن صبر ڪيو سندن اجورو انهن چڱن عملن تي جو

يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۶﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى

ڪندا هئا. جنهن ڪيو عمل چڱو مرد هجي يا عورت

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ

۽ هجي مومن ته بخشينداسون انکي حياتي سٺي، ۽ ضرور بدلي ۾ ڏينداسون انهنکي

أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ
سندن اجر و انهنجي چڱن ڪمن ۾ جو ڪندا هئا. پوءِ جڏهن پڙهين تون
الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾
قرآن ته پناهه وٺ الله جي شيطان تڙيل کان.
إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ
يقينن نه هلندو ان جو زور انهن تي جن ايمان آندو ۽ پنهنجي
رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ
رب تي ڀروسو ڪن. ڄاڳو زور ان جو آهي انهن تي جيڪي
يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلْنَا ع ۱۳ ۲۱ ۱۹
دوستي رکن ٿا ان سان ۽ جيڪي انکي شريڪ ٿا مڃين. ۽ جڏهن آڻيندا آهيون
آيَةً مَكَانَ آيَةٍ ۙ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا
هڪ آيت عوض ٻيءَ آيت جي ۽ الله خوب ڄاڻي ٿو جنهنکي نازل ٿو ڪري چون ٿا ڪافر ڏڳو
أَنْتَ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلْ نَزَّلَهُ
تون ناهه ٿو ناهين، نه پر گهڻا انهن جا نٿا ڄاڻن. تون چئو لاٿو آهي انهي کي
رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ
پاڪ ملڪ تنهنجي رب جي طرفان حق سان جئن ثابت رکي انهن کي جن
آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾ وَلَقَدْ
ايمان آندو ۽ هدايت ۽ خوشخبري مسلمانن لاءِ. ۽ ا سين

نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ ط لِسَانُ

جاڻون ٿا جو اهي چون ٿا ته ان کي سيکاري ٿو انهي کي ماڻهو، ٻولي

الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ

ان ماڻهوءَ جي تهمت ڏين ٿا جنهن ڏانهن عجمي آهي ۽ هي (قرآن) زبان

عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ

عربي صاف آهي. بيشڪ اهي ماڻهو جي نه ٿا مڃين آيتون

اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا

الله جون نه هدايت ڪندو انهن کي الله ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي.

يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ

گهڙين ٿا ڪوڙ اهي ماڻهو جيڪي نه ٿا ايمان آڻين الله جي

اللَّهِ ج وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ مَن كَفَرَ

آيتن تي، ۽ اهي ئي ڪوڙا آهن. جنهن ڪفر ڪيو

بِاللَّهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ

الله جو پنهنجي ايمان آڻڻ کان پوءِ نه اهو جنهن کي مجبور ڪيو ويو ۽ ان جي دل

مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ

برقرار آهي ايمان تي پر اهي جن کولي ڪفر لاءِ

صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ ج وَلَهُمْ

دل پوءِ انهن تي غضب آهي الله جو، ۽ انهن لاءِ

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٠٦﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ
عذاب وڏو آهي. اهو هن ڪري ته انهن پسند ڪيو حياتيءَ

الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
دنيا جي کي آخرت تي ۽ الله نٿو راهه ڏيکاري قوم

الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٠٧﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى
ڪافرن جي کي. اُهي ئي آهن جو مُهر هڻندي الله

قُلُوْبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ
انهن جي دلين تي ۽ انهن جي ڪنن تي ۽ انهن جي اکين تي، ۽ اهي

هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ
ئي غافل آهن. ناهي شڪ ته آخرت ۾ اهي ئي

الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ هَاجَرُوْا
نقصان وارا آهن. پوءِ بيشڪ تنهنجو رب انهن لاءِ جن هجرت ڪئي

مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوْا ثُمَّ جٰهَدُوْا وَصَبَرُوْٓا ۙ اِنَّ
ايذا ڏجڻ کان پوءِ وري جهاد ڪيائون ۽ ثابت بيٺا بيشڪ

رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١١٠﴾ ع يَوْمَ تَاْتِيْ
تنهنجو رب ان کان پوءِ بخشڻهار مهربان آهي. جنهن ڏينهن ايندو

كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَّفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ
هر انسان سوال جواب ڪندي پنهنجي طرفان ۽ بدلو ڏنو ويندو هر

نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ

شخص کي سندس عمل جو ۽ اهي ظلم نه ڪيا ويندا. ۽ ٻڌايو

اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَّاْتِيْهَا

الله هڪ مثال ته هڪ ڳوٺ هو امن قرار وارو ايندو هو ان وٽ

رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ

رزق جهجهو هر طرف کان پوءِ بي شڪري ڪيائون الله جي

اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا اللّٰهُ لِبَاسَ الْجُوْعِ وَالْخَوْفِ بِمَا

نعمتن جي پوءِ چکايو انهن کي الله لباس بک جو ۽ ڀؤ جو سندن

كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْهُمْ

ڪئي جي سبب. ۽ آيو انهن وٽ رسول انهن مان

فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿١١٣﴾

پوءِ ڪوڙو ڪيائون انکي پوءِ ورتو انهن کي عذاب ۽ اهي ظالم هئا.

فَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّاشْكُرُوْا

پوءِ کائو ان مان جيڪا روزي ڏني توهان کي الله حلال پاڪ ۽ شڪر ڪريو

نِعْمَتَ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿١١٤﴾ اِنَّمَا

الله جي احسان جو جيڪڏهن اوهين ان جي بندگي ڪندا آهيو. رڳو

حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ

حرام ڪيائين توهان تي مئل جانور ۽ رت ۽ ماس سؤرن جو

وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ

۽ اهڙي شيءِ جنهن تي ورتو وڃي نالو الله کانسواءِ ٻئي جو، پوءِ جيڪو لاچار ٿيو نه ٻي فرمان

وَّلَا عَادٍ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا

۽ نه حد کان لنگهندڙ ته بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ نه چئو

لِمَا تَصِفُ اَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلٰلٌ وَّ

انهيءَ شيءِ لاءِ جنهنکي بڌائن ٿيون توهان جون زبانون ڪوڙ هٿي ته هي حلال آهي ۽

هٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ

هو حرام آهي جئن ٺاهيو الله تي ڪوڙ، بيشڪ جيڪي

يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ﴿١١٦﴾ ؕ

ٺاهن ٿا الله تي ڪوڙ ڪامياب نه ٿيندا.

مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۪ وَّلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى

هي نفعو ٿورو آهي، ۽ انهن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. ۽ انهن تي

الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ

جيڪي يهودي ٿيا حرام ڪيوسون جيڪي پڙايو سون توکي

قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

اڳ ۾، ۽ اسان ظلم نه ڪيو آهي انهن تي پر اهي پنهنجو پاڻ تي

يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٨﴾ ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ عَمِلُوا السُّوْٓءَ

ظلم ڪندا هئا. پوءِ تنهنجو رب انهن لاءِ جن برايون ڪيون

بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ
نادانيءَ سان وري توبهه ڪيائون انهيءَ کان پوءِ ۽ سڌري ويا بيشڪ
رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ إِبْرٰهِيمَ
تنهنجو رب ان کان پوءِ بخشڻهار مهربان آهي. بيشڪ ابراهيم
كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلّٰهِ حَنِيفًا ۖ وَلَمْ يَكُ مِنَ
هئو رهبر فرمانبردار الله جو هڪ طرفو، ۽ نه هئو
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ ۚ اجْتَبٰهُ وَهَدٰهُ
شرڪ ڪندڙن مان. شڪر ڪندڙ انهيءَ جي نعمتن جو، چونڊيو انکي الله ۽ هلايائين ان کي
إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾ وَآتَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا
رستي سڌي تي. ۽ ڏني سون انهي کي دنيا ۾
حَسَنَةً ۖ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿١٢٢﴾
ڀلائي، ۽ اهو آهي آخرت ۾ ڀلن ماڻهن مان.
ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ
پوءِ حڪم موڪليوسون توڏانهن تہ تابع ٿيءُ دين ابراهيم هڪ طرف واري جو،
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ
۽ نه هئو اهو شرڪ ڪندڙن مان. رڳو مقرر ڪيو ويو ڇنڇر
عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ
تن تي جن اختلاف ڪيو ان ۾، ۽ بيشڪ تنهنجو رب فيصلو ڪندو

بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٢٤﴾

انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن ان ۾ جنهن ۾ اهي اختلاف ڪندا هئا.

اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ

تون سڏ پنهنجي رب جي رستي ڏانهن صحيح ڳالهه سان ۽ نصيحت

الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ؕ اِنَّ

سٺي سان ۽ بحث ڪر انهن سان سهڻي طريقي، بيشڪ

رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ وَهُوَ

تنهنجو پروردگار ئي ڏاڍو ڄاڻي ٿو انهن کي جي ڀُلجي ويا سندس راهه کان ۽ اهو

اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿١٢٥﴾ وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ

زياده ڄاڻندڙ آهي رستي وارن کي. ۽ جيڪڏهن بدلو وٺو ته سزا ڏيو ايتري

مَا عُوْقِبْتُمْ بِهٖ ؕ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ

جيتري توهان کي تڪليف ڏني وئي آهي، ۽ جيڪڏهن سهي ويندؤ ته اهو بهتر آهي

لِّلصّٰبِرِيْنَ ﴿١٢٦﴾ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا

صبر وارن لاءِ. ۽ تون صبر ڪر ۽ ناهي صبر تنهنجو مگر الله جي توفيق سان ۽ نه

تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿١٢٧﴾

ڏک ڪر انهن تي ۽ نه ٿيءُ تنگ انهن جي فريب کان.

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ ﴿١٢٨﴾ ع

بيشڪ الله انهن سان آهي جيڪي پرهيزگار آهن ۽ انهن سان جيڪي چڱائي ڪندڙ آهن.

سُوْرَةُ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّاِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّاثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

سورت بني اسرائيل مڪي آهي ۽ اها هڪ سؤ يارهن آيتون ۽ ٻارهن رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ

پاڪ آهي اها ذات جنهن سير ڪرايو پنهنجي ٻانهي کي رات جو

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا

بيت الله کان بيت المقدس تائين اهو جو برڪت رکي سون

حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ مِنْ اٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ

ان جي چوڌاري جئن ڏيکاريون کيس پنهنجون نشانيون، بيشڪ اهوئي ٻڌندڙ

الْبَصِيْرُ ① وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى

ڏسندڙ آهي. ۽ ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب ۽ ڪيوسون انکي هادي

لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِيْ وَكِيْلًا ② ؕ

بني اسرائيل لاءِ ته نه وٺو مون کان سواءِ ڪوئي ڪارساز.

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا

اي اولاد انهن جي جنکي کنيون سون نوح سان گڏ، بيشڪ اهو هئو ٻانهو

شَكُوْرًا ③ وَقَضَيْنَآ اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ فِي

شڪرگذار. ۽ فيصلو ٻڌايوسون بني اسرائيل کي

الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ

ڪتاب ۾ ته ضرور توهان وڳوڙ وجهندؤ ملڪ ۾ ٻه ڀيرا ۽ ضرور توهان ڪندؤ

عُلُوًّا كَبِيْرًا ④ فَاِذَا جَاۗءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا

سرڪشي وڏي. پوءِ جڏهن ايندو موقعو (انهن ٻنهي مان) پهريون ته اُتاريندا سون

عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ فَجَاسُوْا

توهان تي ٻانها پنهنجا سخت لڙائي وارا پوءِ ڪاهي پوندا

خِلٰلَ الدِّيَارِ ۭ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ⑤ ثُمَّ

شهرن ۾ ۽ اهو وعدو پورو ٿيڻو آهي. پوءِ

رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَاَمْدَدْنٰكُمْ بِاَمْوَالٍ

ورايوسون توهان جو وارو انهن تي ۽ مدد ڏني سون توهان کي مالن سان

وَّبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ⑥ اِنْ اَحْسَنْتُمْ

۽ پٽن سان ۽ ڪيوسون توهان جو وڏو لشڪر. جيڪڏهن چڱائي ڪندؤ

اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ ۣ وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهَا ۭ فَاِذَا

ته چڱائي ڪندؤ پاڻ سان، ۽ جيڪڏهن بڇڙائي ڪندؤ ته پنهنجي لاءِ، پوءِ جڏهن

جَاۗءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لِيَسُوْۗءٗا وُجُوْهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا

ايندو موقعو ٻيو (ته اُتاريندا سون ٻيا) جئين بڇڙو ڪن توهان جي منهن کي ۽ گهڙن

الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوْهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّلِيُتَبِّرُوْا مَا عَلَوْا

مسجد ۾ جئين گهڙيا هئا ان ۾ پهرين ڀيري ۽ ويران ڪن انکي جنهن تي وس هلين

تَتْبِيْرًا ۝٧ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَّرْحَمَكُمْ ۚ وَاِنْ عُدْتُّمْ

ـيران پوري طرح. اميد تہ رب توهان جو رحم ڪندو توهان تي، ۽ جيڪڏهن ڦرندؤ

عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ حَصِيْرًا ۝٨ اِنَّ

ـ اسان بہ ڦرنداسون ۽ ڪيو اٿئون جهنم ڪافرن لاءِ بندي خانو. بيشڪ

وقف لازم

هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدِيْ لِلَّتِيْ هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ

هي ۽ قرآن ڏيکاري ٿو اها راهہ جيڪا سڌي آهي ۽ خوشخبري ڏئي ٿو

الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ

ـيمان وارن کي جيڪي ڪن ٿا چڱا ڪم تہ انهن لاءِ آهي

اَجْرًا كَبِيْرًا ۝٩ وَّاَنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

ثواب وڏو. ۽ يقينن جيڪي نہ ٿا مڃين آخرت کي

ع ۱۰ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝١٠ وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ

تيار ڪيو سون انهن لاءِ عذاب دردناڪ. ۽ گهري ٿو انسان

بِالشَّرِّ دُعَاۗءَهٗ بِالْخَيْرِ ۭ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُوْلًا ۝١١

ـبرائي کي جيئن دعا گهرندو آهي ڀلائي لاءِ، ۽ آهي انسان تکڙو.

وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَآ اٰيَةَ

ـ۽ ڪيوسون رات ۽ ڏينهن کي ٻہ نشانيون پوءِ ميساري سون نشاني

الَّيْلِ وَجَعَلْنَآ اٰيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوْا فَضْلًا

ـت واري ۽ ڪئي سون نشاني ڏينهن واري ڏيکاريندڙ تہ جئن طلب ڪريو فضل

مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ

پنهنجي رب جو ۽ جئن ڄاڻو انداز ورهين جو ۽ ليکو ڪرڻ،

وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنٰهُ تَفْصِيْلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ اِنْسَانٍ

۽ هر شيء بيان ڪئي سون ڪولي. ۽ هر انسان کي

اَلْزَمْنٰهُ طٰٓئِرَهٗ فِيْ عُنُقِهٖ ؕ وَنُخْرِجُ لَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

چنبڙائي سون سندس بدقسمتي ان جي ڪنڌ ۾، ۽ ظاهر ڪنداسون ان لاءِ قيامت ڏينهن

كِتٰبًا يَّلْقٰهُ مَنْشُوْرًا ﴿١٣﴾ اِقْرَاْ كِتٰبَكَ ؕ كَفٰى

ڪتاب ڏسندو انهيءَ کي کليل. پڙهه پنهنجو ڪتاب، ڪافي آهي

بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيْبًا ﴿١٤﴾ ؕ مَنِ اهْتَدٰى

تنهنجو نفس اڄ توکان حساب وٺندڙ. جيڪو هدايت وٺندو

فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ج وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا

سو هدايت وٺندو پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو گمراهه ٿيو اهو

يَضِلُّ عَلَيْهَا ؕ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ؕ وَمَا كُنَّا

گمراهه ٿيو پاڻ تي، نه کڻندو ڪوئي بار کڻندڙ بار ٻئي جو، ۽ نه آهيون اسين

مُعَذِّبِيْنَ حَتّٰى نَبْعَثَ رَسُوْلًا ﴿١٥﴾ وَاِذَآ اَرَدْنَآ اَنْ

عذاب ڪندڙ جيستائين موڪليون ڪنهن رسول کي. ۽ جڏهن گهرندا آهيون

نُّهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفِيْهَا فَفَسَقُوْا فِيْهَا

تباهه ڪرڻ ڪنهن ڳوٺ کي ته حڪم ڪندا آهيون ان جي سرمائيدارن کي پوءِ اهي بي فرماني ڪندا آهن ان ۾

فَحَقَّ عَلَيۡهَا الۡقَوۡلُ فَدَمَّرۡنٰهَا تَدۡمِيۡرًا ﴿١٦﴾ وَكَمۡ
پوءِ ثابت ٿيندي انهيءَ تي سزا پوءِ ڪندا آهيون انکي بلڪل ويران. ۽ ڪيترين ئي
اَهۡلَكۡنَا مِنَ الۡقُرُوۡنِ مِنۡۢ بَعۡدِ نُوۡحٍ‌ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ
هلاڪ ڪيون سون قومون نوح کان پوءِ. ۽ ڪافي آهي تنهنجو رب
بِذُنُوۡبِ عِبَادِهٖ خَبِيۡرًۢا بَصِيۡرًا ﴿١٧﴾ مَنۡ كَانَ يُرِيۡدُ
پنهنجي ٻانهن جي گناهن جي خبر ڪندڙ ڏسندڙ. جيڪو ارادو ڪري ٿو
الۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهٗ فِيۡهَا مَا نَشَآءُ لِمَنۡ نُّرِيۡدُ ثُمَّ
هن دنيا جو جلد ڏيون ٿا ان کي ان ۾ جيڪي گهرون جنهن لاءِ گهرون پوءِ
جَعَلۡنَا لَهٗ جَهَنَّمَ‌ۚ يَصۡلٰٮهَا مَذۡمُوۡمًا مَّدۡحُوۡرًا ﴿١٨﴾
ڪريون ٿا انهيءَ لاءِ دوزخ، پوندو ان ۾ خوار ٿي تڙيل ٿي.
وَمَنۡ اَرَادَ الۡاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ
۽ جيڪو چاهي ٿو آخرت ۽ ڪري ٿو انهيءَ لاءِ ڪوشش ۽ اهو
مُؤۡمِنٌ فَاُولٰۤٮِٕكَ كَانَ سَعۡيُهُمۡ مَّشۡكُوۡرًا ﴿١٩﴾ كُلًّا
ايمان وارو آهي ته انهن جي آهي ڪوشش قبول ڪيل. هر ڪنهن کي
نُّمِدُّ هٰٓؤُلَۤاءِ وَهٰٓؤُلَۤاءِ مِنۡ عَطَآءِ رَبِّكَ‌ؕ وَمَا كَانَ
مدد ڏيون ٿا هنن کي ۽ هنن کي تنهنجي رب جي بخشش مان، ۽ نه آهي
عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُوۡرًا ﴿٢٠﴾ اُنْظُرۡ كَيۡفَ فَضَّلۡنَا
بخشش تنهنجي رب جي بند ٿيل. ڏس ته ڪيئن وڌايو سون

بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجٰتٍ وَّاَكْبَرُ

هڪڙن کي ڪن بين تي، ۽ آخرت وڏي آهي درجن ۾ ۽ وڏي آهي

تَفْضِيْلًا ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ

فضيلت ۾. نه بڻاءِ الله سان گڏ ٻيو خدا پوءِ ويهي رهندين

مَذْمُوْمًا مَّخْذُوْلًا ﴿٢٢﴾ وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا

خوار ٿي بيوس ٿي. ۽ فيصلو ڪيو تنهنجي رب ته نه عبادت ڪريو

اِلَّآ اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ؕ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ

مگر انهيءَ جي ۽ ماءُ پيءُ سان ڀلائي ڪريو. جيڪڏهن پهچي تو وٽ

الْكِبَرَ اَحَدُهُمَآ اَوْ كِلٰهُمَا فَلَا تَقُلْ لَّهُمَآ اُفٍّ وَّلَا

ڪراڙپ کي ٻنهي مان ڪوئي يا اهي ٻئي پوءِ نه چؤ انهن کي اُف ۽ نه

تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيْمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا

جهڙڪ ڏي انهن کي ۽ ڳالهاءِ انهن سان ڳالهه ادب واري. ۽ جهڪاءِ انهن لاءِ

جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا

پَرَ عاجزي جا ٻاجهه مان ۽ چؤ اي پروردگار ٻاجهه ڪر انهن ٻنهي تي جيئن

رَبَّيٰنِيْ صَغِيْرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا فِيْ نُفُوْسِكُمْ ؕ

پاليائون مونکي ننڍڙو ڪري. توهان جو رب وڌيڪ ڄاڻي ٿو انکي جيڪي توهان جي دلين ۾ آهي

اِنْ تَكُوْنُوْا صٰلِحِيْنَ فَاِنَّهٗ كَانَ لِلْاَوَّابِيْنَ

جيڪڏهن توهان نيڪ هوندؤ پوءِ بيشڪ اهو توبه وارن لاءِ

غَفُوْرًا ﴿٢٥﴾ وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ

بخشيندڙ آهي. ۽ ڏج مائٽ کي سندس حق ۽ محتاج کي ۽

السَّبِيْلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيْرًا ﴿٢٦﴾ اِنَّ الْمُبَذِّرِيْنَ

مسافر کي ۽ نه خرچ ڪر اجايو خرچ . بيشڪ اجايو خرچ ڪندڙ

كَانُوْٓا اِخْوَانَ الشَّيٰطِيْنِ ۭ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِرَبِّهٖ

آهن ڀائر شيطانن جا، ۽ شيطان پنهنجي رب جو

كَفُوْرًا ﴿٢٧﴾ وَاِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاۗءَ رَحْمَةٍ

بي فرمان آهي ۽ جيڪڏهن تون منهن موڙين انهن کان طلب ڪندي رحمت جي

مِّنْ رَّبِّكَ تَرْجُوْهَا فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُوْرًا ﴿٢٨﴾ وَلَا

پنهنجي رب کان جنهن جي آس رکين ٿو پوءِ ڏج انهن کي جواب سولو. ۽ نه

تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُوْلَةً اِلٰى عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا

ڪر هٿ پنهنجو ٻڌل پنهنجي ڪنڌ سان ۽ نه کولي ڇڏ ان کي

كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُوْمًا مَّحْسُوْرًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ رَبَّكَ

صفا چوٽ پوءِ ويهندين تون مايوس ٿڪل ٿي. بيشڪ تنهنجو رب

يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّهٗ كَانَ

ڪشادو ڪري ٿو رزق کي جنهن لاءِ گهري ۽ تنگ ڪري ٿو، اهو ئي آهي

بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًۢا بَصِيْرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ

پنهنجن ٻانهن جي خبر رکندڙ ڏسندڙ. ۽ نه قتل ڪريو پنهنجي اولاد کي

خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ ؕ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَاِيَّاكُمْ ؕ اِنَّ
سڃائيءَ جي خوف کان، اسان ئي روزي ڏيندا آهيون انهن کي ۽ توهان کي، بيشڪ
قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْاً كَبِيْرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰٓى اِنَّهٗ
مارڻ انهن جو آهي ڏوهه وڏو. ۽ نه ويجهائيو زنا کي اها
كَانَ فَاحِشَةً ؕ وَسَآءَ سَبِيْلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ
آهي بي حيائي، ۽ بڇڙي راهه. ۽ نه ماريو ماڻهو
الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوْمًا
جنهنکي حرام ڪيو آهي الله مگر حق سان، ۽ جيڪو ماريو ويو بي قصور
فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهٖ سُلْطٰنًا فَلَا يُسْرِفْ فِّي
ته ڪيو اسان انهيءَ جي وارث لاءِ حق پوءِ اهو وڌاءُ نه ڪري
الْقَتْلِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ مَنْصُوْرًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ
قتل ڪرڻ ۾، بيشڪ اهو آهي مدد ڪيل. ۽ نه ويجهاوجو مال
الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۠
يتيم جي کي مگر انهيءَ طرح جو اهو بهتر هجي تانجو پهچي پنهنجي جواني کي
وَاَوْفُوْا بِالْعَهْدِ ۚ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُوْلًا ﴿٣٤﴾ وَ
۽ پاڙيو وعدو، جو وعدي جي پڇا ٿيندي. ۽
اَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوْا بِالْقِسْطَاسِ
پورو ڀريو ماڻ جڏهن ماپ ڪيو ۽ تور ڪريو ترازيءَ

الْمُسْتَقِيْمِ ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا

پوري ۽ سان، اهو ڀلو آهي ۽ خاصي نتيجي وارو. ۽ نه

تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۭ اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَ

پٺيان پؤ جنهن جي ناهي توکي ڄاڻ، بيشڪ ڪن ۽ اک ۽

الْفُؤَادَ كُلُّ اُولٰۗىِٕكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔوْلًا ﴿٣٦﴾ وَلَا

دل انهن سڀني جي ان کان پڇا ٿيندي. ۽ نه

تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ۚ اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْاَرْضَ

هل ڌرتي ۾ تي اڪڙ ڪري، تون ڪين ڦاڙي سگهندين زمين کي

وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُوْلًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهٗ

۽ نڪي پهچندين جبلن کي ڊگهائي ۾. انهن سڀني مان آهن خراب ڪم

عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوْهًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ مِمَّآ اَوْحٰٓى اِلَيْكَ

تنهنجي رب وٽ نفرت جوڳا. اهو انهي ۾ مان آهي جيڪا موڪلي آهي تو ڏانهن

رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۭ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ

تنهنجي رب حڪمت، ۽ نه بڻاءِ الله جي هوندي ٻيو خدا

فَتُلْقٰى فِيْ جَهَنَّمَ مَلُوْمًا مَّدْحُوْرًا ﴿٣٩﴾ اَفَاَصْفٰىكُمْ

پوءِ پوندين دوزخ ۾ مايوس ٿي ڌڪاريل ٿي. ڇا پيلا چونڊي ڏنائين توهان کي

رَبُّكُمْ بِالْبَنِيْنَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰۗىِٕكَةِ اِنَاثًا ۭ اِنَّكُمْ

توهانجي رب پٽ ۽ پاڻ ڪيائين ملائڪ ڌيئر ڪري، يقينن توهان

لتقولون قولا عظيما ﴿٤٠﴾ ولقد صرفنا في هذا

جيڪو ٿا ڳالهه وڏي . ۽ البت ڌاريائي اٿئون سمجهائي هن

القرآن ليذكروا وما يزيدهم الا نفورا ﴿٤١﴾ قل

قرآن ۾ ته جيئن نصيحت وٺن، ۽ اهو نٿو وڌائي انهن کي مگر ڀاڄ ۾. تون چئُ

لو كان معه آلهة كما يقولون اذا لابتغوا

جيڪڏهن هجن ها انهيءَ سان گڏ ٻيا مالڪ جيئن اهي چون ٿا ته ضرور تلاش ڪن ها

الى ذي العرش سبيلا ﴿٤٢﴾ سبحنه وتعلى عما

عرش واري ڏانهن ڪو دڳو. اهو پاڪ آهي ۽ مٿانهون آهي انهن جي

يقولون علوا كبيرا ﴿٤٣﴾ تسبح له السموت السبع

چوڻ کان تمام مٿي . ان جي پاڪائي بيان ٿا ڪن آسمان ست

والارض ومن فيهن وان من شيء الا يسبح

۽ زمين ۽ جيڪي انهن ۾ آهن، ۽ ناهي ڪا به شيء مگر تسبيح پڙهي ٿي

بحمده ولكن لا تفقهون تسبيحهم انه كان

انهيءَ جي تعريف سان پر توهان نٿا سمجهو انهن جي تسبيح کي، بيشڪ اهو

حليما غفورا ﴿٤٤﴾ واذا قرأت القرآن جعلنا

بردبار بخشڻهار آهي. ۽ جڏهن تون پڙهندو آهين قرآن ته ڪندا آهيون

بينك وبين الذين لا يؤمنون بالاخرة حجابا

تنهنجي ۽ انهن جي وچ ۾ جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي اوٽ

مَّسۡتُوۡرًا ۙ﴿۴۵﴾ وَّجَعَلۡنَا عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ اَكِنَّةً اَنۡ يَّفۡقَهُوۡهُ

لڪل ، ۽ ڪندا آهيون انهن جي دلين تي
پردا انجي سمجهڻ کان

وَفِيۡٓ اٰذَانِهِمۡ وَقۡرًا ؕ وَاِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِى الۡقُرۡاٰنِ

۽ سندن ڪنن ۾ ٻوڙاڻ ، ۽ جڏهن تون بيان ڪندو آهين قرآن ۾ پنهنجي
رب

وَحۡدَهٗ وَلَّوۡا عَلٰٓى اَدۡبَارِهِمۡ نُفُوۡرًا ﴿۴۶﴾ نَحۡنُ اَعۡلَمُ

اڪيلي کي تہ ڦرندا آهن پُٺني ڏي تاهه ڪائي.
اسان خوب ڄاڻون ٿا

بِمَا يَسۡتَمِعُوۡنَ بِهٖۤ اِذۡ يَسۡتَمِعُوۡنَ اِلَيۡكَ وَاِذۡ هُمۡ

انکي جيڪي اهي ٻڌن ٿا جڏهن ڪن ڏين ٿا
تو ڏانهن ۽ جڏهن اهي

نَجۡوٰٓى اِذۡ يَقُوۡلُ الظّٰلِمُوۡنَ اِنۡ تَتَّبِعُوۡنَ اِلَّا رَجُلًا

صلاحون ڪن ٿا تہ جڏهن چون ٿا ظالم
تہ نہ ٿا پيروي ڪريو مگر هڪ مرد

مَّسۡحُوۡرًا ﴿۴۷﴾ اُنۡظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُوۡا لَكَ الۡاَمۡثَالَ

جادو ڪيل جي. ڏس ڪهڙا ناهيائون تو لاءِ
مثال

الربع

فَضَلُّوۡا فَلَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ سَبِيۡلًا ﴿۴۸﴾ وَقَالُوۡٓا ءَاِذَا كُنَّا

پوءِ گمراهہ ٿي ويا پوءِ نہ ٿا لهن ڪو رستو .
۽ چون ٿا ڇا ڀلا جڏهن ٿي ويندا سون

عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبۡعُوۡثُوۡنَ خَلۡقًا جَدِيۡدًا ﴿۴۹﴾

هڏا ۽ پورا پورا ، ڇا اسان اُٿاريا ويندا سون
نئين سر .

قُلۡ كُوۡنُوۡا حِجَارَةً اَوۡ حَدِيۡدًا ۙ﴿۵۰﴾ اَوۡ خَلۡقًا مِّمَّا يَكۡبُرُ

چوين ٿي وڃو پاهڻ يا لوهہ.
يا ڪا ٻي مخلوق جيڪا ڏکي هجي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

فِيۡ صُدُوۡرِكُمۡ ۚ فَسَيَقُوۡلُوۡنَ مَنۡ يُّعِيۡدُنَا ؕ قُلِ الَّذِيۡ

توهان جي خيال ۾، پوءِ جلدي چوندا ته ڪير موٽائيندو اسان کي، تون چؤ ته اهو ئي جنهن

فَطَرَكُمۡ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنۡغِضُوۡنَ اِلَيۡكَ رُءُوۡسَهُمۡ

پيدا ڪيو توهان کي پهرين ڀيري، پوءِ لوڏيندا تنهنجي پاسي پنهنجا ڪنڌ

وَيَقُوۡلُوۡنَ مَتٰى هُوَ ؕ قُلۡ عَسٰۤى اَنۡ يَّكُوۡنَ قَرِيۡبًا ﴿٥١﴾

۽ چوندا ته ڪڏهن ٿيندو اهو، چؤ متان هجي اهو ويجهو.

يَوۡمَ يَدۡعُوۡكُمۡ فَتَسۡتَجِيۡبُوۡنَ بِحَمۡدِهٖ وَتَظُنُّوۡنَ

جنهن ڏينهن سڏيندو توهان کي پوءِ هليا ايندؤ ان جي ساراهه ڪندا ۽ ڀائيندؤ ته

اِنۡ لَّبِثۡتُمۡ اِلَّا قَلِيۡلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلۡ لِّعِبَادِيۡ يَقُوۡلُوا ع ١٢ ٥

دير نه ڪئي اٿو مگر ٿوري. ۽ چؤ منهنجي ٻانهن کي ته ڳالهه ڪن

الَّتِيۡ هِيَ اَحۡسَنُ ؕ اِنَّ الشَّيۡطٰنَ يَنۡزَغُ بَيۡنَهُمۡ ؕ اِنَّ

اُها جا نهايت سٺي هجي، شيطان جهيڙو وجهندو آهي انهن جي وچ ۾، يقينن

الشَّيۡطٰنَ كَانَ لِلۡاِنۡسَانِ عَدُوًّا مُّبِيۡنًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمۡ

شيطان آهي ماڻهوءَ جو دشمن پڌرو. رب توهان جو

اَعۡلَمُ بِكُمۡ ؕ اِنۡ يَّشَاۡ يَرۡحَمۡكُمۡ اَوۡ اِنۡ يَّشَاۡ يُعَذِّبۡكُمۡ ؕ

خوب ڄاڻي ٿو توهان کي، چاهي ته رحم ڪري توهان تي يا چاهي عذاب ڪري توهان کي

وَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰكَ عَلَيۡهِمۡ وَكِيۡلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ اَعۡلَمُ بِمَنۡ

۽ اسان نه موڪليو آهي توکي انهن تي ڪارساز ڪري. ۽ رب تنهنجو خوب ڄاڻي ٿو انهن کي

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ
جي آسمانن ۾ زمين ۾ آهن، ۽ اسان فضيلت ڏني آهي ڪن

النَّبِيّٖنَ عَلٰي بَعْضٍ وَّاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ۝٥٥ قُلِ
نبين کي ڪن تي ۽ ڏنوسون دائود کي زبور. چؤ

ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ فَلَا يَمْلِكُوْنَ كَشْفَ
سڏيو انهن کي جن کي ڀانيو ٿا انهيءَ کان سواءِ پوءِ اهي نه ٿا طاقت رکن لاهڻ

الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيْلًا ۝٥٦ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ
تڪليف جي اوهان کان ۽ نڪي ٽارڻ جي. اهي جن کي پڪارين ٿا

يَبْتَغُوْنَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ وَ
سي خود گولين ٿا پنهنجي رب تائين وسيلي کي ته ڪهڙو انهن مان وڌيڪ ويجهو آهي ۽

يَرْجُوْنَ رَحْمَتَهٗ وَيَخَافُوْنَ عَذَابَهٗ ۭ اِنَّ عَذَابَ
اميد رکن ٿا انجي رحمت جي ۽ ڊڄن ٿا انجي عذاب کان، بيشڪ عذاب

رَبِّكَ كَانَ مَحْذُوْرًا ۝٥٧ وَاِنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ
تنهنجي رب جو آهي خوفناڪ. ۽ ناهي ڪا آبادي مگر اسان

مُهْلِكُوْهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوْهَا عَذَابًا
ويران ڪندڙ آهيون انکي ڏينهن قيامت کان اڳي ۽ ڏينداسون انکي عذاب

شَدِيْدًا ۭ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ۝٥٨ وَمَا
سخت، آهي اهو دفتر ۾ لکيل. ۽ نه

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

مَنَعَنَآ اَنۡ نُّرۡسِلَ بِالۡاٰيٰتِ اِلَّاۤ اَنۡ كَذَّبَ بِهَا

۽ روڪيو اسان کي نشانين موڪلڻ کان مگر هن ته ڪوڙو ڪيو هو انهن کي

الۡاَوَّلُوۡنَ ؕ وَاٰتَيۡنَا ثَمُوۡدَ النَّاقَةَ مُبۡصِرَةً فَظَلَمُوۡا بِهَا ؕ

اڳين ، ۽ ڏني سون ثمود کي ڏاچي عبرت لاءِ پوءِ ناحق ڪيائون انهيءَ سان

وَمَا نُرۡسِلُ بِالۡاٰيٰتِ اِلَّا تَخۡوِيۡفًا ﴿٥٩﴾ وَاِذۡ قُلۡنَا لَكَ

۽ موڪليندا آهيون نشانيون رڳو ڊيڄارڻ لاءِ . ۽ جڏهن چيوسون توکي

اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ؕ وَمَا جَعَلۡنَا الرُّءۡيَا الَّتِيۡۤ

ته رب تنهنجي گهيرو ڪيو آهي ماڻهن تي ، ۽ ڪيوسون انهيءَ نظاري کي جيڪو

اَرَيۡنٰكَ اِلَّا فِتۡنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الۡمَلۡعُوۡنَةَ فِي

ڏيکاريوسون توکي رڳو ماڻهن جي امتحان لاءِ ۽ انهيءَ وڻ کي بہ جنهن تي لعنت ڪيل آهي

الۡقُرۡاٰنِ ؕ وَنُخَوِّفُهُمۡ ۙ فَمَا يَزِيۡدُهُمۡ اِلَّا طُغۡيَانًا

قرآن ۾ ، ۽ اسان ڊيڄاريون ٿا انهن کي پوءِ اهو نہ ٿو وڌائي انهن کي مگر شرارت

كَبِيۡرًا ﴿٦٠﴾ ع وَاِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰۤئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ

وڏي ۾ . ۽ جڏهن اسان چيو ملائڪن کي ته سجدو ڪريو آدم کي

فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ اِبۡلِيۡسَ ؕ قَالَ ءَاَسۡجُدُ لِمَنۡ خَلَقۡتَ

پوءِ سجدو ڪيائون مگر ابليس ، ان چيو ڇا آءٌ سجدو ڪريان انکي جيڪو پيدا ڪيو تو

طِيۡنًا ﴿٦١﴾ ج قَالَ اَرَءَيۡتَكَ هٰذَا الَّذِيۡ كَرَّمۡتَ عَلَيَّ

مٽيءَ مان ، چوڻ لڳو ڀلا ڏس ته هي جنهن کي تو عزت ڏني آهي مون تي

لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهٗٓ اِلَّا

جيڪڏهن ڍر ڏئين مونکي ڏينهن قيامت تائين ته بيخ ڪڍندس ان جي اولاد جي سواءِ

قَلِيْلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ

ٿورڙن جي. فرمايائين وڃ پوءِ جيڪو هليو تو سان انهن مان ته

جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُوْرًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ

دوزخ آهي سزا توهان جي سزا پوري. ۽ ٿيڙ ڏيار جن کي

اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ

سگهين انهن مان پنهنجي آواز سان ۽ چاڙهه انهن تي پنهنجا گهوڙي سوار

وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ

۽ پيادا ۽ ڀائيوار ٿيءُ انهن سان مالن ۾ ۽ اولاد ۾

وَعِدْهُمْ ؕ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿٦٤﴾

۽ دلاسا ڏي انهن کي، ۽ نه ٿو دلاسو ڏئي انهن کي شيطان مگر ڌوڪو.

اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ ؕ وَكَفٰى

بيشڪ منهنجا ٻانها ناهي توکي انهن تي ڪا طاقت، ۽ ڪافي آهي

بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمُ الَّذِيْ يُزْجِيْ لَكُمُ الْفُلْكَ

تنهنجو رب ڪم سنڀاليندڙ. توهان جو پالڻهار اهو آهي جو هلائي ٿو توهان لاءِ ٻيڙيون

فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ

سمنڊ ۾ جئن ڳوليو ان جو فضل، اهو ئي آهي توهان تي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

رَّحِيۡمًا ﴿٦٦﴾ وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الۡبَحۡرِ ضَلَّ مَنۡ

مهربان. ۽ جڏهن پهچي ٿي توهانکي تڪليف سمنڊ ۾ ته وسري ٿا وڃين جن کي

تَدۡعُوۡنَ اِلَّاۤ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىكُمۡ اِلَى الۡبَرِّ اَعۡرَضۡتُمۡ ؕ

توهان سڏيندا هئا الله کانسواءِ، پوءِ جڏهن بچائي آڻدائين توهانکي سُڪي تي ته ڦري ٿا وڃو

وَكَانَ الۡاِنۡسَانُ كَفُوۡرًا ﴿٦٧﴾ اَفَاَمِنۡتُمۡ اَنۡ يَّخۡسِفَ

۽ آهي انسان بي شڪر. ڇا پوءِ بي خطر ٿيا آهيو ان کان جو گهرائي

بِكُمۡ جَانِبَ الۡبَرِّ اَوۡ يُرۡسِلَ عَلَيۡكُمۡ حَاصِبًا ثُمَّ لَا

توهانکي سُڪيءَ جي طرف يا موڪلي توهان تي پٿرن جو طوفان پوءِ نه

تَجِدُوۡا لَـكُمۡ وَكِيۡلًا ۙ ﴿٦٨﴾ اَمۡ اَمِنۡتُمۡ اَنۡ يُّعِيۡدَكُمۡ

لهو پاڻ لاءِ ڪوئي ڪارساز. يا بي خوف ٿيا آهيو هن کان ته موٽائي توهان کي

فِيۡهِ تَارَةً اُخۡرٰى فَيُرۡسِلَ عَلَيۡكُمۡ قَاصِفًا مِّنَ

سمنڊ ۾ ٻيهر پوءِ موڪلي توهان تي جهٽڪو

الرِّيۡحِ فَيُغۡرِقَكُمۡ بِمَا كَفَرۡتُمۡ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوۡا لَـكُمۡ

هوا جو پوءِ ٻوڙي توهانکي ڪفر جي ڪري پوءِ نه لهو پاڻ لاءِ

عَلَيۡنَا بِهٖ تَبِيۡعًا ﴿٦٩﴾ وَلَـقَدۡ كَرَّمۡنَا بَنِيۡۤ اٰدَمَ وَ

اسان تي ان جو ڪو پيڇو ڪندڙ. ۽ يقينن اسان عزت ڏني آهي آدم جي اولاد کي ۽

حَمَلۡنٰهُمۡ فِي الۡبَرِّ وَالۡبَحۡرِ وَرَزَقۡنٰهُمۡ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ

سوار ڪيو سون انهنکي پٽ ۾ ۽ درياءَ ۾ ۽ کارايون سون انهنکي سٺيون شيون

وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى كَثِيْرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيْلًا ع ٧٠ ع ١٠/٧

۽ ٻلائي ڏني سون انهن کي پنهنجي ڪيترين مخلوق تي گهڻي ٻلائي.

يَوْمَ نَدْعُوْا كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ ۚ فَمَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ

جنهن ڏينهن سڏينداسون هر ٽولي کي سندن اڳواڻ سان گڏ، پوءِ جنهن کي ڏنو ويو سندس عملنامو

بِيَمِيْنِهٖ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَءُوْنَ كِتٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُوْنَ

ساڄي هٿ ۾ پوءِ اهي پڙهندا پنهنجو عملنامو ۽ نه ظلم ڪيا ويندا

فَتِيْلًا ٧١ وَمَنْ كَانَ فِيْ هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِي

تند جيترو. ۽ جيڪو ٿيندو هن دنيا ۾ انڌو سو

الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبِيْلًا ٧٢ وَاِنْ كَادُوْا

آخرت ۾ به انڌو هوندو ۽ ڀُليل رستي کان. ۽ اهي

لَيَفْتِنُوْنَكَ عَنِ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ

برغلائڻ پيا توکي انهيءَ کان جو اسان وحي ڪيو هئو تو ڏانهن جڻ تون ناهين

عَلَيْنَا غَيْرَهٗ ۖ وَاِذًا لَّاتَّخَذُوْكَ خَلِيْلًا ٧٣ وَلَوْلَآ

اسان تي ڪا ٻي ڳالهه. ۽ انهيءَ مهل بڻائين ها توکي گهاٽو دوست. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها

اَنْ ثَبَّتْنٰكَ لَقَدْ كِدْتَّ تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيْلًا ٧٤ لا

اسان جو پختو ڪرڻ توکي ته ويجهو هئين تون جو لاڙو ڪرين ها انهن ڏانهن ٿورڙو.

اِذًا لَّاَذَقْنٰكَ ضِعْفَ الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ

ان مهل چکايون ها توکي ٻيڻو حياتيءَ ۾ ۽ ٻيڻو موت ۾

ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيْرًا ﴿٧٥﴾ وَاِنْ كَادُوْا

پوءِ نه لهين ها پاڻ لاءِ اسان تي ڪوئي مددگار. ۽ اهي

لَيَسْتَفِزُّوْنَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوْكَ مِنْهَا وَاِذًا

هلڪڙو ڪرڻ پيا چاهين توکي زمين ۾ جئن ڪيئي ڇڏين توکي آن ۾ تنهن وقت

لَّا يَلْبَثُوْنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ

اهي پاڻ ئي نه رهن ها توکان پوءِ مگر ٿورو. اهو طريقو انهن جو آهي جنکي

اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا

موڪليوسون توکان اڳي پنهنجن رسولن مان ۽ نه لهندين تون اسان جي دستور ۾

تَحْوِيْلًا ﴿٧٧﴾ اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوْكِ الشَّمْسِ اِلٰى ع ٨

ڪوئي ڦيرو. قائم ڪر نماز کي سج لڙڻ سان

غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ ۭ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ كَانَ

رات جي اونده تائين ۽ قرآن پڙهڻ کي صبح جو. بيشڪ قرآن پڙهڻ صبح جو آهي

مَشْهُوْدًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ۖ

حاضري ڏنل. ۽ ڪجهه رات جو پوءِ اوجاڳو ڪر انهي سان نفل طور پنهنجي لاءِ

عَسٰٓى اَنْ يَّبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ

اجهو اُٿاريندو توکي تنهنجو پروردگار مقام محمود ۾. ۽ چئو

رَّبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ

منهنجا رب موں کي داخل ڪر سچي طرح ۽ ٻاهر ڪڍ موں کي سچي

صِدۡقٍ وَّاجۡعَلۡ لِّيۡ مِنۡ لَّدُنۡكَ سُلۡطٰنًا نَّصِيۡرًا ﴿٨٠﴾

طرح ۽ ڪر منهنجي لاءِ پنهنجي طرفان حڪومت مددگار

وَقُلۡ جَآءَ الۡحَقُّ وَزَهَقَ الۡبَاطِلُ ؕ اِنَّ الۡبَاطِلَ

۽ چؤ آيو سچ ۽ ويو ڪوڙ، بيشڪ باطل

كَانَ زَهُوۡقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الۡقُرۡاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ

ٿيو برباد. ۽ نازل ڪريون ٿا اهو قرآن جو شفاء آهي

وَّرَحۡمَةٌ لِّلۡمُؤۡمِنِيۡنَ ۙ وَلَا يَزِيۡدُ الظّٰلِمِيۡنَ اِلَّا

۽ رحمت آهي مؤمنن لاءِ ۽ نٿو وڌائي ظالمن تي مگر

خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَاۤ اَنۡعَمۡنَا عَلَى الۡاِنۡسَانِ اَعۡرَضَ وَ

خسارو. ۽ جڏهن نعمت ڪريون ٿا انسان تي ته منهن ٿو موڙي ۽

نَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَـئُوۡسًا ﴿٨٣﴾ قُلۡ

ڦيري ٿو پنهنجو پاسو، ۽ جڏهن پهچي ٿي انکي برائي ته ٿئي ٿو مايوس. تون چؤ

كُلٌّ يَّعۡمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ ؕ فَرَبُّكُمۡ اَعۡلَمُ بِمَنۡ

سڀ ڪو ڪم ڪري ٿو پنهنجي ڍول تي، پوءِ رب توهانجو گهڻو ڄاڻندڙ آهي انهيءَ کي

ع ٩ ٧ ٩ هُوَ اَهۡدٰى سَبِيۡلًا ﴿٨٤﴾ ع وَيَسۡـئَلُوۡنَكَ عَنِ الرُّوۡحِ ؕ

جيڪو وڌيڪ وٺندڙ آهي رستي کي. ۽ سوال ٿا ڪن توکان روح بابت.

قُلِ الرُّوۡحُ مِنۡ اَمۡرِ رَبِّيۡ وَمَاۤ اُوۡتِيۡتُمۡ مِّنَ الۡعِلۡمِ

چؤ روح آهي منهنجي رب جو امر ۽ نه ڏنا ويا آهيو اوهين علم

اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ

مگر ٿورو . ۽ جيڪڏهن اسان گهرون ته نيئون ان شيءِ کي جا وحي ڪئي اٿئون

اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ﴿٨٦﴾ اِلَّا

تو ڏانهن پوءِ نه لهندين پنهنجي لاءِ اسان جي مٿان ڪو ورجهلو. مگر

رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ اِنَّ فَضْلَهٗ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيْرًا ﴿٨٧﴾

رحمت پنهنجي رب جي، بيشڪ مهرباني انهيءَ جي آهي تو تي وڏي.

قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى اَنْ

چئو يقين جيڪڏهن گڏ ٿين انسان ۽ جن هن تي ته

يَّاْتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ

آڻين اهڙو قرآن ته هرگز نه آڻيندا اهڙو قرآن توڻي جو

كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا

هجن هڪ ٻئي جا مددگار. ۽ اسان ٿي دهرايا آهن

لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَاَبٰٓى

ماڻهن لاءِ هن قرآن ۾ سڀ مثال پر نه رهيا

اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ

اڪثر ماڻهو انڪار ڪرڻ کان. ۽ چيائون نه مڃيندا اسين توکي

حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْۢبُوْعًا ﴿٩٠﴾ اَوْ تَكُوْنَ

جيستائين وهائين اسان لاءِ ڌرتي مان چشمو. يا ٿئي

لَكَ جَنَّةٌ مِّنۡ نَّخِيۡلٍ وَّعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الۡاَنۡهٰرَ

تنهنجي لاءِ باغ کجين ۽ انگورن جو پوءِ ڪڍين واهيون

خِلٰلَهَا تَفۡجِيۡرًا ﴿٩١﴾ اَوۡ تُسۡقِطَ السَّمَآءَ كَمَا زَعَمۡتَ

انهيءَ وچان وهائي. يا ڪيرائين آسمان کي جيئن چوندو آهين

عَلَيۡنَا كِسَفًا اَوۡ تَاۡتِىَ بِاللّٰهِ وَالۡمَلٰٓئِكَةِ قَبِيۡلًا ﴿٩٢﴾ اَوۡ

اسان تي ٽڪرا ڪري يا آڻين الله کي ۽ ملائڪن کي روبرو. يا

يَكُوۡنَ لَكَ بَيۡتٌ مِّنۡ زُخۡرُفٍ اَوۡ تَرۡقٰى فِى السَّمَآءِ

ٿي وڃي تولاءِ هڪ گهر سون سان سينگاريل يا تون چڙهين آسمان تي،

وَلَنۡ نُّـؤۡمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيۡنَا كِتٰبًا

۽ نه مڃيندا اسين تنهنجي چڙهڻ کي جيستائين لاهي آڻين اسان تي ڪتاب

نَّـقۡرَؤُهٗ ؕ قُلۡ سُبۡحَانَ رَبِّىۡ هَلۡ كُنۡتُ اِلَّا بَشَرًا

جنهن کي اسين پڙهون، تون چؤ پاڪائي منهنجي رب جي نه آهيان آءٌ مگر هڪ انسان

رَّسُوۡلًا ﴿٩٣﴾ ع وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنۡ يُّؤۡمِنُوۡۤا اِذۡ جَآءَهُمُ

رسول . ۽ نه جهليو ماڻهن کي ايمان آڻڻ کان جڏهن آئي انهن وٽ

الۡهُدٰٓى اِلَّاۤ اَنۡ قَالُوۡۤا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوۡلًا ﴿٩٤﴾

هدايت مگر هن ڳالهه جو چوڻ لڳا ڇا پلا موڪليو آهي الله آدمي کي رسول ڪري.

قُلۡ لَّوۡ كَانَ فِى الۡاَرۡضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَّمۡشُوۡنَ

تون چؤ جيڪڏهن هجن ها ڌرتيءَ تي ملائڪ جيڪي گهمن ها

مُطْمَئِنِّيْنَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ﴿٩٥﴾

آرام سان ٹرموکليون ها انهن تي آسمان مان ملڪ کي رسول ڪري.

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ

چئو ته ڪافي آهي الله شاهد منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾، بيشڪ اهو آهي

بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًا ۢ بَصِيْرًا ﴿٩٦﴾ وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ

پنهنجن ٻانهن جي خبر رکندڙ نظر رکندڙ. ۽ جنهن کي الله راه وتائي پوءِ اهو آهي

الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَآءَ مِنْ

هدايت وارو ۽ جنهن کي گمراه ڪري پوءِ نه لهندين تون انهن لاءِ ڪوئي دوست

دُوْنِهٖ ۭ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ عُمْيًا

الله کانسواءِ، ۽ اُٿاريندا سون انهن کي قيامت ڏينهن سندن منهن ڀر انڌو

وَّبُكْمًا وَّصُمًّا ۭ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۭ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنٰهُمْ

۽ ٻوڙو ۽ گونگو ڪري، جاءِ انهن جي جهنم آهي، جڏهن به جهڪو ٿيندو ته ٻرڪائيندا سون انهن تي

سَعِيْرًا ﴿٩٧﴾ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا وَ

باه کي. اها انهن جي سزا آهي جو اهي انڪار ڪندا هئا اسان جي آيتن جو ۽

النصف

قَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا

چوندا هئا ڇا جڏهن اسان ٿينداسون هڏا ذرا ذرا ڇا اسان اُٿاريا ويندا سون پيدا ٿي

جَدِيْدًا ﴿٩٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ

نئين سر. ڇا نه ڏٺو اٿن ته الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ
آسمانن ۽ زمين کي قادر آهي جو پيدا ڪري انهن جهڙا پيا
وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيْهِ ؕ فَاَبَى الظّٰلِمُوْنَ
۽ ڪيائين انهن لاءِ هڪ وقت جنهن ۾ شڪ ناهي، پوءِ انڪار ڪيو ظالمن
اِلَّا كُفُوْرًا ﴿٩٩﴾ قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّيْٓ
رکو بي شڪري. چؤ جيڪڏهن توهان مالڪ هجو ها منهنجي رب جي رحمت جي خزانن جا
اِذًا لَّاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِ ؕ وَكَانَ
ته ضرور بند رکو ها کپائي ڇڏڻ جي خوف کان، ۽ آهي
ع ١١ ٧ ١١ الْاِنْسَانُ قَتُوْرًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍ
انسان تنگ دل. ۽ اسان ڏنيون موسىٰ کي نو نشانيون
بَيِّنٰتٍ فَسْئَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ
چٽيون پوءِ تون پڇ بني اسرائيل کان جڏهن آيو انهن وٽ ته چيو
لَهٗ فِرْعَوْنُ اِنِّيْ لَاَظُنُّكَ يٰمُوْسٰى مَسْحُوْرًا ﴿١٠١﴾ قَالَ
انهيءَ کي فرعون آءٌ ڀانيان ٿو توکي اي موسىٰ جادو ڪيل. فرمايائين
لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ اَنْزَلَ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَ
تون ڄاڻين ٿو ته نه لاٿيون آهن هي نشانيون مگر رب آسمانن ۽
الْاَرْضِ بَصَآئِرَ ۚ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّكَ يٰفِرْعَوْنُ مَثْبُوْرًا ﴿١٠٢﴾
زمين جي ظاهر دليل ڪري ۽ آءٌ سمجهان ٿو توکي اي فرعون تباهه ٿيندڙ.

فَاَرَادَ اَنْ يَّسْتَفِزَّهُمْ مِّنَ الْاَرْضِ فَاَغْرَقْنٰهُ وَمَنْ
پوءِ ارادو ڪيائين ته پريشان ڪري انهن کي ملڪ مان پوءِ ٻوڙيوسون انکي ۽ جيڪي
مَّعَهٗ جَمِيْعًا ﴿١٠٣﴾ وَّقُلْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ لِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ
انهيءَ سان گڏ هئا سمورا. ۽ چيوسون ان کان بعد بني اسرائيل کي
اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ
توهان رهو ملڪ ۾ پوءِ جڏهن ايندو وعدو آخرت جو آڻينداسون توهان کي
لَفِيْفًا ﴿١٠٤﴾ وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ
گڏي سڏي. ۽ حق سان نازل ڪيوسون قرآن کي ۽ حق سان لٿو، ۽ نه موڪليوسون توکي
اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿١٠٥﴾ وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ لِتَقْرَاَهٗ عَلَى
مگر خوشخبري ڏيندڙ ۽ خوف ڀڏائيندڙ. ۽ قرآن کي ڌار ڌار ڪيوسون جئن تون پڙهين اهو
النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ﴿١٠٦﴾ قُلْ اٰمِنُوْا بِهٖٓ
ماڻهن تي دير سان ۽ نازل ڪيوسون انهي کي درجي بدرجي. چؤ توهان مڃيو انکي
اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖٓ
يا نه مڃيو، بيشڪ جن کي ڏنو ويو آهي علم انهيءَ کان اڳ ۾
اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَّ
جڏهن تلاوت ڪئي وڃي ٿي انهن تي ته ڪري پوندا آهن منهن ڀر سجدي ۾. ۽
يَّقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ رَبِّنَآ اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ﴿١٠٨﴾
چوندا آهن پاڪ آهي اسانجو پروردگار بيشڪ آهي وعدو اسانجي رب جو پورو ٿيل.

السجدة
وَيَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُوْنَ وَيَزِيْدُهُمْ خُشُوْعًا ﴿١٠٩﴾
۽ ڪِرندا آهن ڪاڏين پر روئندي ۽ وڌائي ٿو انهن جي عاجزي کي .
قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ۭ اَيًّا مَّا تَدْعُوْا فَلَهُ
چئو سڏيو الله کي يا سڏيو رحمان کي. جنهن به سڏيو پوءِ انهيءَ جا
الْاَسْمَاۗءُ الْحُسْنٰى ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ
سڀ نالا سهڻا آهن. ۽ نه ڏاڍيان پڙهه پنهنجي نماز ۽ نه هوريان پڙهه
بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ
اها ۽ وٺ وچترو رستو. ۽ سڀ تعريفون الله جون آهن
الَّذِيْ لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ
جو نه ٺاهي اولاد ۽ ناهي ان جو ڪو شريڪ ملڪ ۾
ع ١٢ ١١ ١٢ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيْرًا ﴿١١١﴾
۽ ناهي ان جو ڪوئي مددگار ڪمزوري کان ۽ وڌائي بيان ڪر انهيءَ جي تمام وڏو وڏائي.

سُوْرَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّعَشْرُ اٰيَاتٍ وَّفِيْهَا اِثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

سورت ڪهف مڪي آهي ۽ اها هڪ سؤ ڏهه آيتون ۽ ٻارهن رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان .

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلٰي عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ
سڀ تعريف الله لاءِ آهي جنهن نازل ڪيو پنهنجي ٻانهي تي ڪتاب ۽ نه

يَجْعَلْ لَّهٗ عِوَجًا ۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيْدًا

ڪيائين ان ۾ ڪو ورڪڙ. بالڪل سڌو جيئن ڊيڄاري عذاب سخت کان

مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ

پنهنجي طرفان ۽ خوشخبري ڏئي ايمان وارن کي جيڪي ڪندا آهن

الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّاكِثِيْنَ فِيْهِ

چڱا ڪم ته انهن لاءِ آهي اجر سٺو. رهندا ان ۾

اَبَدًا ﴿٣﴾ وَّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ﴿٤﴾ مَا

هميشه. ۽ خوف ڏياري انهن کي جن چيو ته ورتو آهي الله پٽ. ڪانهي

لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ۭ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ

انهن کي ان جي ڪا خبر ۽ نڪي سندن ابن ڏاڏن کي. وڏي آهي اها ڳالهه جا نڪري ٿي

مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۭ اِنْ يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ

انهن جي واتن مان، نه ٿا ڳالهائن مگر ڪوڙ. سو شايد تون

بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلٰٓي اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا

هلاڪ ڪندين پنهنجي سر کي انهن جي پٺيان جيڪڏهن اهي نه مڃين هن

الْحَدِيْثِ اَسَفًا ﴿٦﴾ اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَي الْاَرْضِ زِيْنَةً

ڳالهه کي ارمان ڪندي. اسان بڻايو سون ان کي جيڪي ڌرتي مٿان آهي سينگار

لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٧﴾ وَاِنَّا لَجٰعِلُوْنَ

ان جو جيئن آزمايون انهن کي ته ڪهڙا آهن نيڪوڪار. ۽ اسان ئي ڪندڙ آهيون

مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۝٨ اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ
جيڪي انهيءَ تي آهي ميدان صاف. ڇا تو سمجھيو آهي ته صاحب
الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ كَانُوْا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ۝٩ اِذْ اَوَى
غار جا ۽ رقيم وارا اسان جي قدرتن مان عجيب آهن. جڏهن پناه ورتي
الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَآ اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْكَ
جوانن غار ۾ پوءِ چيائون اي رب اسان جا ڪر اسان تي پنهنجي طرفان
رَحْمَةً وَّهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ۝١٠ فَضَرَبْنَا عَلٰٓى
ٻاجهه ۽ تيار ڪر اسان لاءِ اسان جي ڪم ۾ آساني. پوءِ هنيا سون
اٰذَانِهِمْ فِى الْكَهْفِ سِنِيْنَ عَدَدًا ۝١١ ثُمَّ بَعَثْنٰهُمْ
انهن جي ڪنن تي پردا غار ۾ ڪيترا ئي سال. پوءِ اٿاريوسون انهن کي
لِنَعْلَمَ اَيُّ الْحِزْبَيْنِ اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوْٓا اَمَدًا ۝١٢ ع
جيئن ڄاڻون ته ٻن ٽولن مان ڪهڙي ڳڻيو آهي پنهنجي رهڻ جو وقت.
نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ بِالْحَقِّ اِنَّهُمْ فِتْيَةٌ اٰمَنُوْا
اسان پڌ ايون ٿا توکي خبر انهن جي پوري. ته اهي اهڙا جوان هئا جن ايمان آندو هو
بِرَبِّهِمْ وَزِدْنٰهُمْ هُدًى ۝١٣ وَّرَبَطْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ
پنهنجي پالڻهار تي ۽ اسان وڌائي هئي انهن جي سمجهه. ۽ ڏاڍو ڪيوسون انهن جي دلين کي
اِذْ قَامُوْا فَقَالُوْا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَنْ
جڏهن اٿيا ته چيائون اسان جو رب آهي رب آسمانن ۽ زمين جو هرگز نه

تَّدْعُوَاْ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًا ۖ لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾

سڏينداسون انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪوئي نه ته ڳالهايو سون تڏهن عقل کان پري.

هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً ۖ لَّوْلَا

اها اسانجي قوم آهي جن بڻايا الله کان سواءِ ٻيا خدا. ڇو نه

يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍ ۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ

ٿا آڻين انهن تي ڪو دليل پڌرو، پوءِ ڪير وڌيڪ ظالم آهي ان کان جيڪو

ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾ وَإِذِ ٱعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا

ٿا ڻهي الله تي ڪوڙ. ۽ جڏهن پاسيرا ٿيا آهيو انهن کان ۽ جن جي

يَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأْوُۥٓاْ إِلَى ٱلْكَهْفِ يَنشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم

عبادت ڪن ٿا الله کانسواءِ پوءِ هلي ويهو غار ۾ ته پکيڙيندو توهان لاءِ توهانجو رب

مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَيُهَيِّئْ لَكُم مِّنْ أَمْرِكُم مِّرْفَقًا ﴿١٦﴾ وَ

پنهنجي رحمت ۽ تيار ڪندو توهان لاءِ توهان جي ڪم ۾ آساني. ۽

تَرَى ٱلشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ

تون ڏسندين سج کي جڏهن اُڀري ٿو ته لڙي ٿو انهن جي غار کان طرف

ٱلْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ وَهُمْ

ساڄي ۽ جڏهن لهي ٿو ته ڪتي ٿو انهنکي طرف کاٻي ۽ اهي آهن

فِى فَجْوَةٍ مِّنْهُ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ۗ مَن يَهْدِ

اڱڻ ۾ ان جي. اهو نظارو الله جي قدرتن مان آهي، جنهنکي هدايت ڪري

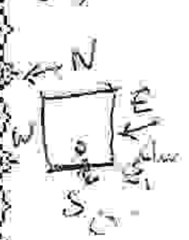

اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا

الله ته اهو هدايت وارو آهي، ۽ جنهنکي گمراه ڪري ته نه لهندين تون انجو ڪوئي ساٿي

مُّرْشِدًا ۝١٧ وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖ ۗ وَّ

رهبر. ۽ تون سمجهندين انهنکي جاڳندڙ (هوڏانهن) اهي سُتل آهن ۽

نُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ۖ ۗ وَكَلْبُهُمْ

اٿلايون ٿا انهنکي طرف ساڄي ۽ طرف کابي ۽ سندن ڪتو

بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ۭ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ

پکيڙيون وينو آهي پنهنجون ٻانهون در تي، جي تون ليئو پائين انهن ڏانهن

لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ۝١٨ وَكَذٰلِكَ

ته پٺي ڏئي ڀڄين انهن کان ۽ ڀرجي وڃين انهن کان دهشت ۾. ۽ ائين ئي

بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَاۗءَلُوْا بَيْنَهُمْ ۭ قَالَ قَاۗىِٕلٌ مِّنْهُمْ

اٿاريوسون انهنکي جيئن پڇا ڳاڇا ڪن پاڻ ۾، ڳالهايو هڪڙي انهن مان

كَمْ لَبِثْتُمْ ۭ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۭ قَالُوْا

ڪيترو ترسيا آهيو، چيائون ترسيا آهيون ڏينهن يا حصو ڏينهن جو، چيائون

رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ ۭ فَابْعَثُوْٓا اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ

رب توهانجو وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي جيترو رهيا آهيو، پوءِ موڪليو پاڻ مان هڪڙي کي پنهنجي سڪي

هٰذِهٖٓ اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَآ اَزْكٰى طَعَامًا

هن سان شهر ڏانهن پوءِ ڏسي ته ڪهڙو آهي پاڪ کاڌو

فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ

پوءِ آڻي توهان لاءِ کاڌو ان مان ۽ سوچي سمجهي ۽ نه پتو ڏئي

بِكُمْ أَحَدًا ١٩ إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ

توهان جو ڪنهين کي. اهي جيڪڏهن واقف ٿيندا توهان تي ته پٿر هڻندا توهان کي

أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا ٢٠

يا موٽائيندا توهان کي پنهنجي مذهب ۾ ۽ هرگز نه ڇٽي سگهندؤ تنهن وقت ڪڏهن به

وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ

۽ اهڙي طرح واقف ڪرايوسون انهن تي جئن ماڻهو ڄاڻن ته وعدو الله جو

حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ

سچو آهي ۽ بيشڪ قيامت ناهي ڪو شڪ ان ۾ جڏهن ماڻهو جهڳڙو پيا ڪن

بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَّبُّهُمْ

پاڻ ۾ پنهنجي ڳالهه تي پوءِ چيائون اڏيو انهن تي ڪا جاءِ انهن جو رب

أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ

وڌيڪ ڄاڻي ٿو انهن کي، چيو انهن جيڪي اڳرا هئا پنهنجي ڪم ۾ ته ٺاهينداسون

عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ٢١ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ

انهن وٽ مسجد. (جهو چوندا) اهي ٽي آهن چوٿون انهن جو ڪتو آهي،

وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ

۽ ڪي چوندا ته پنج آهن ڇهون انهن جو ڪتو آهي ڇنڊيندي اڻ ڏٺي کي،

نصف القرآن بعدد الحروف الی حرف ت من کلمه ولیتلطف

وَيَقُوۡلُوۡنَ سَبۡعَةٌ وَّثَامِنُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ ؕ قُلۡ رَّبِّىۡۤ اَعۡلَمُ
۽ ڪي چوندا ته ست آهن ۽ اٺون انهن جو ڪتو آهي، تون چؤ منهنجو رب بهتر ڄاڻي ٿو
بِعِدَّتِهِمۡ مَّا يَعۡلَمُهُمۡ اِلَّا قَلِيۡلٌ ۥ قف فَلَا تُمَارِ فِيۡهِمۡ اِلَّا
انهن جي عدد کي نٿا ڄاڻ رکن انهن جي مگر ٿورا، پوءِ نه ڪر بحث انهن بابت مگر
مِرَآءً ظَاهِرًا ۖ وَّلَا تَسۡتَفۡتِ فِيۡهِمۡ مِّنۡهُمۡ اَحَدًا ﴿٢٢﴾ ع
بحث مٿاڇرو ۽ نه پڇا ڪر انهن جي هنن مان ڪنهين کان.
وَلَا تَقُوۡلَنَّ لِشَاىۡءٍ اِنِّىۡ فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ لا اِلَّاۤ
۽ نه چئجان ۽ ڪنهن ڪم لاءِ ته آءٌ ڪندس اهو سڀاڻي. مگر
اَنۡ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۚ وَاذۡكُرۡ رَّبَّكَ اِذَا نَسِيۡتَ وَقُلۡ
هي ته جي گهري الله ۽ سنڀال پنهنجي رب کي جڏهن وسارين ۽ چؤ
عَسٰۤى اَنۡ يَّهۡدِيَنِ رَبِّىۡ لِاَقۡرَبَ مِنۡ هٰذَا
اميد آهي ته ڏيکاريندو مونکي منهنجو رب وڌيڪ ويجهي انهيءَ کان
رَشَدًا ﴿٢٤﴾ وَلَبِثُوۡا فِىۡ كَهۡفِهِمۡ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيۡنَ
چڱي راهه. ۽ اُهي رهيا پنهنجي غار ۾ ٽي سؤ سال
وَازۡدَادُوۡا تِسۡعًا ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُ اَعۡلَمُ بِمَا لَبِثُوۡا ۚ ج لَهٗ
۽ وڌيڪ رهيا نو ورهيه. چؤ الله گهڻو ڄاڻي ٿو جيترو رهيا، انهي وٽ آهي
غَيۡبُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ اَبۡصِرۡ بِهٖ وَاَسۡمِعۡ ؕ مَا
ڳجهه آسمانن ۽ زمين جو، اهو واهه جو ڏسي ٿو ۽ واهه جو ٻڌي ٿو، نه آهي

لَهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِهٖ مِنۡ وَّلِيٍّ ۫ وَّلَا يُشۡرِكُ فِيۡ حُكۡمِهٖۤ

انهن لاءِ ان کانسواءِ ڪوئي مددگار ۽ نه تو شريڪ ڪري پنهنجي حڪومت ۾

اَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَاتۡلُ مَاۤ اُوۡحِيَ اِلَيۡكَ مِنۡ كِتَابِ رَبِّكَ ۗ لَا

ڪنهين کي. ۽ پڙهه جيڪي وحي موڪليو ويو توڏانهن تنهنجي رب جي ڪتاب مان ناهي

مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَلَنۡ تَجِدَ مِنۡ دُوۡنِهٖ مُلۡتَحَدًا ﴿٢٧﴾

ڪوئي بدلائيندڙ ان جي قولن کي، ۽ هرگز نه لهندين تون انهيءَ کانسواءِ ڪا جاءِ پناهه.

وَاصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ رَبَّهُمۡ بِالۡغَدٰوةِ

۽ بند ڪر پنهنجو پاڻ کي گڏ انهن سان جيڪي سڏين ٿا پنهنجي رب کي صبح

وَالۡعَشِيِّ يُرِيۡدُوۡنَ وَجۡهَهٗ وَلَا تَعۡدُ عَيۡنٰكَ عَنۡهُمۡ ۚ

۽ شام چاهين ٿا انهيءَ جو رضامندو ۽ نه ڦرن تنهنجون نگاهون انهن کان

تُرِيۡدُ زِيۡنَةَ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ۚ وَلَا تُطِعۡ مَنۡ

چاهين تو رونق دنيا جي زندگي جي، ۽ نه چيو وٺ ان جو

اَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهٗ عَنۡ ذِكۡرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ

جنهنجي دل کي غافل ڪيوسون پنهنجي ذڪر کان ۽ اهو ڪيو لڳو پنهنجي خواهش کي ۽ آهي

اَمۡرُهٗ فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ الۡحَقُّ مِنۡ رَّبِّكُمۡ ۖ فَمَنۡ شَآءَ

ڪم انهيءَ جو حد کان لنگهيل. ۽ چئو ته حق آيل آهي توهان جي رب کان، پوءِ جيڪو چاهي

فَلۡيُؤۡمِنۡ وَّمَنۡ شَآءَ فَلۡيَكۡفُرۡ ۚ اِنَّاۤ اَعۡتَدۡنَا

مڃي ۽ جيڪو چاهي نه مڃي، بيشڪ اسان تيار ڪئي آهي

لِلظّٰلِمِيْنَ نَارًا اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ؕ وَاِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا

ظالمن لاءِ باھ ويڙهي ويندا انهن کي ان جا پردا، ۽ جيڪڏهن رڙ ڪندا پاڻي لاءِ

يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ؕ بِئْسَ الشَّرَابُ ؕ وَ

ته ملندن پاڻي جهڙو ٽامو پگهريل، پچيندو منهن کي، ڏاڍو بڇڙو آهي اهو پاڻي، ۽

سَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

بري آهي جاءِ آرام جي. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪيا چڱا ڪم

اِنَّا لَا نُضِيْعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ

اسين نه وڃائينداسون ثواب ان جو جنهن ڀلو ڪم ڪيو. انهن لاءِ آهن

جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ

باغ ٽڪڻ لاءِ وهنديون انهن هيٺان واهيون پارايا ويندا

فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّيَلْبَسُوْنَ ثِيَابًا خُضْرًا

اتي ڪنگڻ سون جا ۽ پهريندا ڪپڙا ساوا

مِّنْ سُنْدُسٍ وَّاِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا عَلَى

سنهي پٽ جا ۽ ٿلهي ريشم جا ٽيڪون ڏيندڙ هوندا اتي

الْاَرَآئِكِ ؕ نِعْمَ الثَّوَابُ ؕ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ وَ

پلنگن تي، تمام ڀلو آهي بدلو، ۽ ڀلي آهي جاءِ آرام جي - ۽

اضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِاَحَدِهِمَا

ٻڌاءِ انهن کي مثال ٻن ماڻهن جو ڏناسون ٻنهي مان هڪڙي کي

جَنَّتَيۡنِ مِنۡ اَعۡنَابٍ وَّحَفَفۡنٰهُمَا بِنَخۡلٍ وَّجَعَلۡنَا

ٻه باغ انگورن جا ۽ اسان کين چوڌاري انهن کجين ۽ ڪئي سون

بَيۡنَهُمَا زَرۡعًا ﴿٣٢﴾ كِلۡتَا الۡجَنَّتَيۡنِ اٰتَتۡ اُكُلَهَا وَلَمۡ

ٻنهي ۾ اندر پوک، ٻنهي باغن ڏنو ڦل پنهنجو ۽ نه

تَظۡلِمۡ مِّنۡهُ شَيۡـئًا ۙ وَّفَجَّرۡنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَّكَانَ لَهٗ

گهٽايائون ان مان ڪجهه به ۽ وهايو سون انهن جي وچ ۾ واهه. ۽ هيو ان لاءِ

ثَمَرٌ ۚ فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗۤ اَنَا اَكۡثَرُ مِنۡكَ

ميوو، پوءِ چيائين پنهنجي سنگتي کي جڏهن ڳالهائي پيو ان سان آءٌ گهڻو آهيان توکان

مَالًا وَّاَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ وَهُوَ ظَالِمٌ

مال ۾ ۽ عزت وارو همراهن ۾. ۽ گهڙيو پنهنجي باغ ۾ هو ڏانهن ظلم ڪندڙ هئو

لِّنَفۡسِهٖ ۚ قَالَ مَاۤ اَظُنُّ اَنۡ تَبِيۡدَ هٰذِهٖۤ اَبَدًا ۙ ﴿٣٥﴾ وَّمَاۤ

پاڻ لاءِ، چيائين آءٌ نه ٿو ڀانيان ته ويران ٿيندو هي باغ ڪڏهن به. ۽ نه

اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّلَئِنۡ رُّدِدۡتُّ اِلٰى رَبِّىۡ

ٿو ڀانيان ته قيامت قائم ٿيندي ۽ جيڪڏهن رجوع ڪيو ويو موٽي پنهنجي رب ڏانهن

لَاَجِدَنَّ خَيۡرًا مِّنۡهَا مُنۡقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ

ته ضرور لهندس ان کان بهتر جڳهه. چيو ان کي سندس سائي

وَهُوَ يُحَاوِرُهٗۤ اَكَفَرۡتَ بِالَّذِىۡ خَلَقَكَ مِنۡ تُرَابٍ

جڏهن اهو ڳالهائي پيو ته ڇا تون منڪر ٿيو آهين انهيءَ جو جنهن پيدا ڪيو توکي مٽيءَ مان

ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لٰكِنَّا۠ هُوَ اللّٰهُ

پوءِ قطري مان پوءِ بڻايائين توکي ماڻهو پر آءٌ چوان ٿو ته اهوئي الله

رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَآ اِذْ دَخَلْتَ

منهنجو رب آهي ۽ آءٌ نه ٿو شريڪ ڪريان پنهنجي رب سان ڪنهن کي. ۽ ڇو نه جڏهن داخل ٿئين

جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ ۚ اِنْ

پنهنجي باغ ۾ چيئي ته جيڪي گهري الله ناهي طاقت مگر الله جي، جيڪڏهن

تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٣٩﴾ ۚ فَعَسٰى رَبِّيْٓ اَنْ

تون ڏسين ٿو مونکي ته آءٌ گهٽ آهيان توکان مال ۽ اولاد ۾. پوءِ اميد آهي ته منهنجو رب

يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا

ڏئي مونکي بهتر تنهنجي باغ کان ۽ موڪلي انهيءَ تي ڪا آفت

مِّنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ ۙ اَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا

آسمان مان پوءِ ٿي وڃي ميدان صاف. يا ٿي وڃي پاڻي ان جو

غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ لَهٗ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَاُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ

هيٺ پوءِ هرگز نه سگهين تون انکي ڳولي. ۽ پئجي وئي آفت ان جي ڦل تي

فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ اَنْفَقَ فِيْهَا وَهِيَ

پوءِ صبح سان مهٽي پيو پنهنجا هٿ انهيءَ تي جو خرچ ڪيائين ان ۾ ۽ اهو

خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُشْرِكْ

اونڌو پيو هئو پنهنجي پيهن تي ۽ چوڻ پيو هاءِ افسوس نه شريڪ ڪريان ها

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ

پنهنجي رب سان ڪنهين کي. ۽ نه هئو انکي ڪو جٿو جو مدد ڪن انهيءَ جي

دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ

الله کان سواءِ ۽ نه هئو ڪو بدلو وٺندڙ. اتي حڪومت

لِلّٰهِ الْحَقِّ ۭ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ ع وَاضْرِبْ

الله سچي جي آهي، ان جو اجر ڀلو آهي ۽ ان جو بدلو ڀلو آهي. ۽ ٻڌاءِ

لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَاۗءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَاۗءِ

انهنکي مثال دنيا جي حياتي جو ان پاڻيءَ جهڙو آهي جنهنکي اسان لاٿو آسمان مان

فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا

پوءِ گڏجن ٿا انهيءَ سان سلا ڌرتي جا پوءِ ٿي پون ٿا ذرا ذرا

تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

اڏارن ٿيون انکي هوائون ۽ الله آهي هر شيءِ تي قدرت وارو.

اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبٰقِيٰتُ

ملڪيت ۽ پٽ سينگار آهن دنيا جي حياتيءَ جو، ۽ رهندڙ

الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٦﴾

نيڪيون بهتر آهن تنهنجي رب وٽ ثواب لاءِ ۽ بهتر آهن اميد لاءِ.

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ وَّ

۽ جنهن ڏينهن هلائينداسون جبلن کي ۽ ڏسندين ڌرتيءَ کي کليل ۽

حَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوْا عَلٰى
گڏ ڪندا سون انهن مان ڪنهن کي. ۽ پيش ڪيا ويندا تنهنجي پوءِ نه ڇڏيندا سون اُنهن مان ڪنهن کي ۔

رَبِّكَ صَفًّا ۭ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍۢ
رب وٽ قطار ٻڌائي، توهان اچي ويا آهيو اسان وٽ جيئن پيدا ڪيو سون توهان کي پهرين ڀيري

بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ
پر اوهين ڀائيندا هئا ته اسان هرگز نه ڪندا سون توهان لاءِ ڪو انجام. ۽ رکيو ويندو

الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ وَ
دفتر پوءِ ڏسندين ڏوهارين کي ڊڄندڙ ان کان جيڪي ان ۾ آهي ۽

يَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً
چوندا هاءِ افسوس ڪهڙو آهي هي دفتر نه ٿو رهائي ننڍي ڳالهه

وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۭ
۽ نڪي وڏي مگر ڳڻي ٿو انهي کي، ۽ ڏسندا جيڪي عمل ڪيا ٿون سامهون،

ع ٦ ٥ ١٨ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اسْجُدُوْا
۽ نه ظلم ڪندو تنهنجو رب ڪنهين تي. ۽ جڏهين چيوسون ملائڪن کي ته سجدو ڪريو

لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ كَانَ مِنَ الْجِنِّ
آدم ڏانهن پوءِ سجدو ڪيائون مگر ابليس، اهو هئو جنن مان

فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهٖ ۭ اَفَتَتَّخِذُوْنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ
پوءِ نڪري ويو الله جي حڪم کان، ڇا پوءِ توهان وٺو ٿا انکي ۽ انجي اولاد کي

اَوۡلِيَآءَ مِنۡ دُوۡنِيۡ وَهُمۡ لَكُمۡ عَدُوٌّ ؕ بِئۡسَ لِلظّٰلِمِيۡنَ

دوست ڪري مون کان سواءِ ۽ اهي آهن توهان جا دشمن، بڇڙو آهي ظالمن لاءِ

بَدَلًا ﴿٥٠﴾ مَاۤ اَشۡهَدۡتُّهُمۡ خَلۡقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ

بدلو. مون نه ڏيکاريو هو انهن کي پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جو

وَلَا خَلۡقَ اَنۡفُسِهِمۡ ۪ وَمَا كُنۡتُ مُتَّخِذَ الۡمُضِلِّيۡنَ

۽ نه پيدا ڪرڻ سندن نفسن جو، ۽ نه آهيان آءٌ وٺندڙ گمراهن کي

عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوۡمَ يَقُوۡلُ نَادُوۡا شُرَكَآءِيَ الَّذِيۡنَ

مددگار ڪري، ۽ جنهن ڏينهن فرمائيندو سڏيو منهنجي شريڪن کي جن کي

زَعَمۡتُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَهُمۡ وَجَعَلۡنَا

توهان ڀائيندا هئا پوءِ اهي سڏيندا انهن کي ته اهي جواب نه ڏيندا انهن کي ۽ ڪنداسون

بَيۡنَهُمۡ مَّوۡبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَاَ الۡمُجۡرِمُوۡنَ النَّارَ فَظَنُّوۡۤا

انهن جي وچ ۾ هلاڪت جي جڳهه. ۽ ڏسندا ڏوهاري باه کي پوءِ ڀائيندا

اَنَّهُمۡ مُّوَاقِعُوۡهَا وَلَمۡ يَجِدُوۡا عَنۡهَا مَصۡرِفًا ﴿٥٣﴾ ع وَ

تحقيق پوڻو آهي ان ۾ ۽ نه لهندا ان کان موٽڻ جي واهه. ۽

لَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِيۡ هٰذَا الۡقُرۡاٰنِ لِلنَّاسِ مِنۡ كُلِّ

بيشڪ دهرايو سي هن قرآن ۾ ماڻهن لاءِ هر

مَثَلٍ ؕ وَكَانَ الۡاِنۡسَانُ اَكۡثَرَ شَيۡءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا

مثال، ۽ آهي انسان سڀ ڪنهن کان وڌيڪ جهڳڙالو ۽ نه

مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوٓا إِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰى وَ

روڪيو ماڻهن کي جو ايمان آڻين جڏهن آئي انهن وٽ هدايت ۽

يَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّآ أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ

گناهه بخشائين پنهنجي رب کان مگر هن ڳالهه ته اچي انهن وٽ طرح اڳين جي يا

يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ

اچي انهن وٽ عذاب سامهون. ۽ نه ٿا موڪليون رسولن کي

إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا

مگر خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري، ۽ جهڳڙو ڪن ٿا ڪافر

بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوٓا آيٰتِي وَمَآ

ڪوڙ تي جئن ترڪائن انهي سان حق کي ۽ ورتائون منهنجي آيتن کي ۽ انهن جي

أُنْذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيٰتِ رَبِّهِ

ڊيڄارڻ کي مسخري ڪري ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي انهي کان جنهن کي سمجهايو ويو آيتون سندس رب جون

فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا

پوءِ منهن موڙي انهن کان ۽ وساري ڇڏي جيڪي موڪليو انهن جي هٿن، بيشڪ اسان ڪيا سون

عَلٰى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِيٓ آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ

انهن جي دلين تي پردا ان جي سمجهڻ کان ۽ سندن ڪنن ۾ بوڙاڻ ۽

وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَهْتَدُوٓا إِذًا

۽ جيڪڏهن سڏ ڏيندين انهن کي هدايت ڏانهن ته هرگز نه ايندا هدايت تي انهيءَ وقت

أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا
كڏهين به. ۽ تنهنجو رب بخشڻهار ٻاجهارو آهي، جيڪڏهن وٺي ڪري انهن کي
كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن
سندن ڪئي تي ته جلد موڪلي ها عذاب، پر انهن لاءِ وقت ڏنل آهي هرگز نه
يَجِدُوا مِن دُونِهِ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ
لهندا ان کان پريان پوءِ ٽڪارو. ۽ اهي ڳوٺ هلاڪ ڪيوسون انهن کي
لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ
جڏهن ظالم ٿيا ۽ ڪيوسون انهن جي هلاڪت لاءِ وقت مقرر. ۽ جڏهن چيو
مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ
موسىٰ پنهنجي همراهه کي ته رهندس جيستائين پهچان ٻن درياءن جي ميلاپ تي
أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا
يا هلندو رهان ڪورُ ڪا نون. پوءِ جڏهن ٻئي پهتا ٻنهي جي ميلاپ تي ته وساريائون
حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾ فَلَمَّا
پنهنجي مڇي پوءِ ورتو انهيءَ پنهنجو رستو درياءَ ۾ سرنگهه ناهي. پوءِ جڏهن
جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن
اڳتي هليا چيائين پنهنجي همراهه کي آڻ اسان وٽ ڪاڏو اسان جو اسان ڏٺي آهي
سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى
پنهنجي هن سفر ۾ ٿڪاوت. چيائين ڇا تون ڏٺو جڏهن ويٺا هئاسون

الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَآ أَنْسٰنِيهُ إِلَّا

پٿر وٽ ته مون وساري ڇڏي مڇي ۽ نه ويسرائي مون کان اها مگر

الشَّيْطٰنُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ

شيطان جو ڳالهه ڪريان ان جي ۽ ورتائين دڳ پنهنجو درياءَ ۾

عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلٰٓى

عجيب نموني. فرمايائين اهوئي آهي جنهن جي ڳولا پيا ڪريون پوءِ موٽيا هئي

اٰثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ

پنهنجن ريڌن تي جاچيندي. پوءِ لڌائون هڪ ماڻهو اسان جي ٻانهن مان

اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا

جنهن کي ڏني هئي سون رحمت پنهنجي طرفان ۽ سيکاريو هئوسون ان کي پنهنجو

عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُ مُوسٰى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلٰٓى أَنْ

علم. چيو ان کي موسىٰ ڇا هلان آءٌ توسان هن لاءِ ته

تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ

سيکارين مون کي انهي ۾ مان جيڪو سيکاريو ويو توکي علم. چيائين تون هرگز نه

تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ

ڪري سگهندين مون سان گڏ صبر. ۽ ڪيئن صبر ڪندين اهڙي شيءِ تي جو نه آهي

تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِيٓ إِنْ شَآءَ اللّٰهُ

تنهنجي وس ۾ انکي سمجهڻ. چيائين تون لهندين مون کي جيڪڏهن گهريو الله

صَابِرًا وَّلَآ اَعْصِيْ لَكَ اَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَاِنِ

صبر وارو ۽ نه برخلافي ڪندم تنهنجي حڪم جي - چيائين جيڪڏهن

اتَّبَعْتَنِيْ فَلَا تَسْـَٔلْنِيْ عَنْ شَيْءٍ حَتّٰٓى اُحْدِثَ

هلين تو مون سان ته نه پڇا ڪجانءِ ڪنهن شيءِ جي جيسين آءٌ پڌايان

لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي

توکي ان جو بيان. پوءِ روانا ٿيا، آخر جڏهن چڙهيا

السَّفِيْنَةِ خَرَقَهَا قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا

ٻيڙي ۾ ته ڀڳائين ان کي، چيائين ڇا ڀڳو اٿيئي ان کي جيئن ٻوڙين ان جي سوارين کي،

لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا اِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ

البت توکيو آهي ڪم اڻ ڏٺو. چيائين ڇا مون نه چيو هئو ته تون نه

تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِيْ بِمَا

ڪري سگهندين مون سان گڏ صبر. چيائين نه وٺ ڪر مونکي منهنجي

نَسِيْتُ وَلَا تُرْهِقْنِيْ مِنْ اَمْرِيْ عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَانْطَلَقَا

وسيرتي ۽ نه پهچاءِ مونکي منهنجي ڪم ۾ سختي. پوءِ ٻئي هليا،

حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ قَالَ اَقَتَلْتَ نَفْسًا

تان جو جڏهن مليا هڪ ڇوڪر سان ته ماري وڌائين ان کي چيائين ڇا تو ماريو هڪ ماڻهو

زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿٧٤﴾

بي ڏوهي کي بنا عوض، بيشڪ توکيو ڪم خراب.

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ

چيائين ڇا نه چيو هو مون توکي ته تون نه ڪري سگهندين مون سان گڏ

صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ اِنْ سَاَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا

صبر. چيائين جيڪڏهن آءٌ توکان پڇا ڪريان ڪجهه به هن کان پوءِ ته نه

تُصٰحِبْنِيْ ۚ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَّدُنِّيْ عُذْرًا ﴿٧٦﴾

گڏ رکجانءِ موکي، بيشڪ تون پهتين منهنجي طرفان لاچار ڪي.

فَانْطَلَقَا ٚ حَتّٰٓى اِذَآ اَتَيَآ اَهْلَ قَرْيَةِ ِۨ اسْتَطْعَمَآ

پوءِ ٻئي هليا، آخر آيا هڪ ڳوٺ وارن وٽ کاڌو گهريائون

اَهْلَهَا فَاَبَوْا اَنْ يُّضَيِّفُوْهُمَا فَوَجَدَا فِيْهَا جِدَارًا

اتي وارن کان پوءِ انڪار ڪيائون انهن جي مهماني ڪرڻ کان پوءِ لڌائون اُتي هڪ ڀت

يُّرِيْدُ اَنْ يَّنْقَضَّ فَاَقَامَهٗ ۭ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ

جا ڪرڻ تي هئي پوءِ سڌو ڪيائين انکي، چيو موسىٰ جي چاهين ها وٺين ها

عَلَيْهِ اَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيْنِيْ وَبَيْنِكَ ۚ

ان تي مزدوري. چيائين هاڻي جدائي آهي منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾،

سَاُنَبِّئُكَ بِتَاْوِيْلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ اَمَّا

اجهو ٻڌايان ٿو توکي راز ان جو نه ڪري سگهيو تو جنهن تي صبر. پر اها

السَّفِيْنَةُ فَكَانَتْ لِمَسٰكِيْنَ يَعْمَلُوْنَ فِي الْبَحْرِ

ٻيڙي ته هئي غريبن جي جيڪي ڌنڌو ڪندا هئا درياءَ ۾

فَاَرَدْتُّ اَنْ اَعِيْبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُمْ مَّلِكٌ يَّاْخُذُ

پوءِ مون گھريو تہ نقص ڪريان انهي ۾ ۽ انهن جي پويان هڪ بادشاهه هئو جو وٺي پيو

كُلَّ سَفِيْنَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَاَمَّا الْغُلٰمُ فَكَانَ اَبَوٰهُ

هر ٻيڙي بيگر ۾ . ۽ پر ڇوڪرو پوءِ هئا ماءُ پيءُ انجا

مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِيْنَآ اَنْ يُّرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ﴿٨٠﴾

ايمان وارا پوءِ ڊناسون تہ رسائي ٻنهي کي بي فرماني ۽ ڪفر تي .

فَاَرَدْنَآ اَنْ يُّبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكٰوةً وَّ

پوءِ ارادو ڪيوسون تہ بدلي ۾ ڏئي انهن کي انهن جو رب ڀلو انهي کان پاڪائي ۾ ۽

اَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيْنِ يَتِيْمَيْنِ

تمام ويجھو ٻاجھ ۾ . ۽ پر ڀت پوءِ هئي ٻن ٻارن يتيمن جي

فِي الْمَدِيْنَةِ وَكَانَ تَحْتَهٗ كَنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوْهُمَا

انهي شهر ۾ ۽ هئو ان جي هيٺان خزانو ٻنهي جو ۽ هئو پيءُ انهن جو

صَالِحًا ۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَّبْلُغَآ اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا

چڱو ماڻهو . پوءِ گھريو تنهنجي رب تہ هي ٻئي پهچن پنهنجي جواني کي ۽ ڪوڍي ڪڍن

كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهٗ عَنْ اَمْرِيْ ۭ

پنهنجو خزانو مهرباني تنهنجي رب جي سان ، ۽ مون اهو نہ ڪيو ٿي پنهنجي ارادي سان ،

ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ ع وَ

اهو آهي مطلب ان جو نہ ڪري سگھيو تو جنهن تي صبر . ۽

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِى الْقَرْنَيْنِ ؕ قُلْ سَاَتْلُوْا عَلَيْكُمْ
پُڇن ٿا توکان ذی القرنين جي خبر، چئو تہ پڙهيان ٿو توهان کي
مِّنْهُ ذِكْرًا ؕ ﴿٨٣﴾ اِنَّا مَكَّنَّا لَهٗ فِى الْاَرْضِ وَ اٰتَيْنٰهُ
انهيءَ جو بيان. بيشڪ اسان بادشاهي ڏني سون انهيءَ کي زمين ۾ ۽ ڏنوسون ان کي
مِنْ كُلِّ شَىْءٍ سَبَبًا ۙ ﴿٨٤﴾ فَاَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتّٰٓى اِذَا
هر قسم جو سامان. پوءِ هلايائين سامان کي. نيٺ جڏهن
بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِىْ عَيْنٍ
پهتو سج لهڻ واري طرف ڏٺائين انکي تہ لهي ٿو هڪ ڍنڍ
حَمِئَةٍ وَّ وَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ؕ قُلْنَا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ
ڪاري ۾ ۽ لڌائين اتي ڪن ماڻهن کي، اسان چيوسون اي ذی القرنين
اِمَّآ اَنْ تُعَذِّبَ وَ اِمَّآ اَنْ تَتَّخِذَ فِيْهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾
تون انهنکي عذاب ڪرين يا شروع ڪرين انهن ۾ ڪا چڱائي.
قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى
چيائين جنهن ظلم ڪيو تہ اسان انهي کي سزا ڏينداسون پوءِ موٽايو ويندو
رَبِّهٖ فَيُعَذِّبُهٗ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَ اَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَ
پنهنجي رب ڏانهن پوءِ اهو عذاب ڪندو انکي عذاب سخت. پر جنهن ايمان آندو ۽
عَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَآءَ ۨ الْحُسْنٰى ۚ وَ سَنَقُوْلُ لَهٗ
ڪم ڪيا چڱا تہ انهيءَ لاءِ آهي بدلو ڀلو، ۽ حڪم ڪنداسون انکي

مِنْ اَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ
پنهنجي ڪم ۾ سولو. وري هلايائين سات ڪي. نيث جڏهن پهتو
مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ
سج اڀرڻ طرف ڏٺائين انکي ته اڀري پيو اهڙي قوم تي جن کيو هو اسان
لَّهُمْ مِّنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذٰلِكَ ۚ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا
انهن لاءِ سج جي اڳيان ڪوئي پردو. اني به اٿين ٿي ٿيو ۽ اسانکي پوري خبر آهي
لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ
جيڪي ان وٽ هئو. وري هلايائين سات ڪي. نيث جڏهن پهتو
بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمَا قَوْمًا ۙ لَّا يَكَادُوْنَ
ٻن جبلن جي وچ ۾ لڌائين انهن جي اڳيان اهڙا ماڻهو جو نه پيا
يَفْقَهُوْنَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوْا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوْجَ
سمجهن ڪا ٻولي. چيائون اي ذو القرنين بيشڪ ياجوج
وَمَاْجُوْجَ مُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ
۽ ماجوج فساد ڪندڙ آهن ملڪ ۾ پوءِ ڇا ادا ڪريون
لَكَ خَرْجًا عَلٰۤى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾
تو لاءِ ڍل هن لاءِ جو ٺاهين تون اسان جي ۽ انهنجي وچ ۾ بند.
قَالَ مَا مَكَّنِّىْ فِيْهِ رَبِّىْ خَيْرٌ فَاَعِيْنُوْنِىْ
چيائين ا جنهن ۾ سگهه ڏني آهي مونکي منهنجي رب زور ڀلي آهي پوءِ مدد ڪريو منهنجي

بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ اٰتُوْنِيْ زُبَرَ

محنت سان ته ٺاهيان توهان جي ۽ انهن جي وچ ۾ ديوار. آڻي ڏيو مونکي ٽڪرا

الْحَدِيْدِ ۭ حَتّٰٓى اِذَا سَاوٰى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ

لوهه جا، آخر پري سڌو ڪيائين ٻنهي جبلن جي وچ کي چيائين

انْفُخُوْا ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا ۙ قَالَ اٰتُوْنِيْٓ اُفْرِغْ

هاڻ ڦوڪيوس، تان جو جڏهن ڪيائين انکي باهه چيائين آڻيو مون وٽ ته پرٽيان

عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْطَاعُوْٓا اَنْ يَّظْهَرُوْهُ وَمَا

ان تي ٽامو پگهريل. بس پوءِ نه سگهيا چڙهي ان تي ۽ نه

اسْتَطَاعُوْا لَهٗ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ ھٰذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيْ

هٽي سگهيا ان ۾ ڪات. چيائين هيءَ باجهه آهي منهنجي پروردگار جي

فَاِذَا جَاۗءَ وَعْدُ رَبِّيْ جَعَلَهٗ دَكَّاۗءَ ۚ وَكَانَ وَعْدُ

پوءِ جڏهن ايندو وعدو منهنجي رب جو ڪندو انهيءَ کي ذرا ذرا، ۽ آهي وعدو

رَبِّيْ حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَىِٕذٍ يَّمُوْجُ فِيْ

منهنجي رب جو سچو. ۽ ڇڏينداسون انهن مان هڪڙن کي تنهن ڏينهن ته چوليون هڻندا ايندا

بَعْضٍ وَّنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَجَمَعْنٰهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾ وَّعَرَضْنَا

ٻين ۾ ۽ ڦوڪي ويندي صور پوءِ گڏ ڪنداسون انهنکي پوري طرح. ۽ پڌرو ڪنداسون

جَهَنَّمَ يَوْمَىِٕذٍ لِّلْكٰفِرِيْنَ عَرْضَا ﴿١٠٠﴾ الَّذِيْنَ كَانَتْ

دوزخ انهيءَ ڏينهن ڪافرن تي سامهون آڻي. اهي جن جون

أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ

اکيون هيون پردي ۾ منهنجي ذڪر کان ۽ نڪي اهي سگهندا هئا

سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا

ٻڌي. ڇا پوءِ سمجهيو آهي ڪافرن جو بڻائين

عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ

منهنجي ٻانهن کي مون کان سواءِ مددگار. اسان تيار ڪيو آهي دوزخ کي

لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ

ڪافرن جي مهماني لاءِ. تون چؤ ڇا اسان ٻڌايون توهان کي اهي جن جا بيڪار ٿيا

أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

عمل؟. اهي ئي آهن جن جي ضايع ٿي محنت دنيا جي حياتي ۾

وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَٰئِكَ

۽ اهي سمجهن پيا ته ٻاڻا چڱي ٿا ڪن ڪار. اهي ئي آهن

الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ

جن ڪفر ڪيو پنهنجي رب جي آيتن جو ۽ ان سان ملاقات جو پوءِ برباد ٿيا

أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ

انهن جا عمل پوءِ نه ڪنداسون انهن لاءِ قيامت ڏينهن ڪائي تور. اهو

جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَ

بدلو انهن جو آهي دوزخ جو ڪفر ڪيائون ۽ بڻايائون منهنجي آيتن ۽

رُسُلِيْ هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

رسولن کي مسخري. بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا

كَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾ خٰلِدِيْنَ

آهن انهن لاءِ فردوس جا باغ مهماني. هميشه هُتڏا

فِيْهَا لَا يَبْغُوْنَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ

انهن ۾ نه گهُرندا اُتان موٽڻ. تون چؤ جيڪڏهن ٿئي سمنڊ

مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ رَبِّيْ لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ

مَس منهنجي رب جي ڳالهين لاءِ ته کپي وڃي سمنڊ هن کان اڳ جو پوريون ٿين

كَلِمٰتُ رَبِّيْ وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهٖ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ اِنَّمَآ

ڳالهيون منهنجي رب جون جيتوڻيڪ آڻيون انهي جيترو مدد ۾ ۔ تون ٻڌاءِ ته ڪو

اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰۤى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ

آءٌ بشر آهيان اوهان جهڙو وحي ڪيو وڃي ٿو مون ڏانهن بيشڪ معبود اوهانجو الله

وَّاحِدٌ ۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ رَبِّهٖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا

هڪڙو ئي آهي، پوءِ جيڪو به اميد رکي ٿو ملاقات جي پنهنجي رب سان ته اهو ڪري ڪم

صَالِحًا وَّلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖۤ اَحَدًا ﴿١١٠﴾

چڱا ۽ نه شريڪ ڪري عبادت پنهنجي رب جي ڪنهن کي.

سُوْرَةُ مَرْيَمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت مريم مڪّي آهي ۽ اها اٺانوي آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

كٓهٰيٰعٓصٓ (١) ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهٗ زَكَرِيَّا (٢)

ڪهيعص. هي بيان آهي تنهنجي رب جي رحمت جو پنهنجي ٻانهي زڪريا تي.

اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا (٣) قَالَ رَبِّ اِنِّيْ وَهَنَ

جڏهن سڏيائين پنهنجي رب کي ڳجهي سڏ. چيائين اي منهنجا رب ڪمزور ٿيا آهن

الْعَظْمُ مِنِّيْ وَاشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا وَّلَمْ اَكُنْۢ

هڏا منهنجا ۽ اڇو ٿيو آهي مٿو ڳاراٽ ڪان ۽ ناهيان آءٌ

بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا (٤) وَاِنِّيْ خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ

تنهنجي سڏڻ ڪان اي رب نا اميد. ۽ مون ڊڄان ٿو پنهنجن ڪان

وَّرَآءِيْ وَكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا فَهَبْ لِيْ مِنْ

پنهنجي پٺيان ۽ آهي زال منهنجي سنڍ پوءِ بخش مون کي

لَّدُنْكَ وَلِيًّا (٥) يَّرِثُنِيْ وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوْبَ

پنهنجي طرفان اهڙو قريب. جو وارث ٿئي منهنجو ۽ وارث ٿئي آل يعقوب جو

وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا (٦) يٰزَكَرِيَّآ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ

۽ ڪر ان کي منهنجا رب پسند پيل. اي زڪريا اسان خوشخبري ڏيون ٿا توکي پٽ جي

اسْمُهٗ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا (٧) قَالَ

جنهنجو نالو يحيٰ آهي نه ڪيو آهي اسان اڳي انهي نالي وارو. چيائين

رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا وَّ
منهنجا رب ڪٿان ٿيندو مون کي ٻار ۽ آهي زال منهنجي سنڍ ۽
قَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝٨ قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ
مان ٿي ويو آهيان ڪراڙپ کان جهور. چيائين ائين ٿي ٿيندو، فرمايو تنهنجي رب
هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَّقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ
اهو مون تي آسان آهي ۽ مون پيدا ڪيو توکي اڳ ۽ نه هئين تون
شَيْـًٔا ۝٩ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْۤ اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا
ڪا شيءِ. چيائين منهنجا رب ڪر مون لاءِ ڪا نشاني، فرمايائين تنهنجي نشاني هي آهي ته نه
تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝١٠ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ
ڳالهائيندين ماڻهن سان ٽي راتيون صحت هوندي. پوءِ نڪري آيو پنهنجي قوم ڏي
مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰۤى اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّ
حجري کان پوءِ اشارو ڪيائين انهن ڏانهن ته ساراهيو ڌڻي کي صبح ۽
عَشِيًّا ۝١١ يٰيَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ وَاٰتَيْنٰهُ الْحُكْمَ
شام. اي يحيٰ وٺ ڪتاب مضبوطي سان ۽ ڏنوسون انکي حڪم
صَبِيًّا ۝١٢ وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكٰوةً وَكَانَ تَقِيًّا ۝١٣
ٻاراڻپ ۾. ۽ شوق پنهنجي طرفان ۽ پاڪائي ۽ هئو پرهيزگار.
وَّبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝١٤ وَسَلٰمٌ
۽ خدمتگذار ماءُ پيءُ جو ۽ نه هئو ارڏو بي چيو. ۽ سلام آهي

ع ١٥/٤

عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾

ان تي جنهن ڏينهن ڄائو ۽ جنهن ڏينهن مرندو ۽ جنهن ڏينهن اُٿاريو ويندو جيئرو ڪري.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مَرْيَمَ اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا

۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ مريم جو جڏهن پري ٿي پنهنجي ماڻهن کان

مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا

اُڀرندي طرف. پوءِ ورتائين اڳيان انهن کان اوٽ.

فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾

پوءِ موڪليوسون اُنهي ڏانهن پنهنجو ملڪ پوءِ بڻجي آيو ان وٽ جهڙو ماڻهو صاف.

قَالَتْ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾

چيائين آءٌ پناهه ٿي وٺان رحمان جي توکان جيڪڏهن تون آهين خوف رکندڙ.

قَالَ اِنَّمَآ اَنَا رَسُوْلُ رَبِّكِ ۖ لِاَهَبَ لَكِ غُلٰمًا

چيائين رڳو آءٌ قاصد آهيان تنهنجي رب جو جڻ ڏيان توکي ڇوڪرو

زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ

پاڪ. چيائين ڪٿان ٿيندو مونکي ٻار ۽ نه هٿ لاتو آهي مونکي

بَشَرٌ وَّلَمْ اَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذٰلِكِ ۚ قَالَ رَبُّكِ هُوَ

ڪنهن انسان ۽ نڪي آهيان آءٌ بدڪار. چيائين ائين ئي ٿيندو. فرمايو تنهنجي رب آهو

عَلَيَّ هَيِّنٌ ۚ وَلِنَجْعَلَهٗٓ اٰيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۚ

مون تي آسان آهي، ۽ جيئن ته ڪريون انکي نشاني ماڻهن لاءِ ۽ رحمت پنهنجي طرفان.

وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾ فَحَمَلَتْهُ فَانتَبَذَتْ بِهِ

۽ آهي اهو ڪم ٺهيل. پوءِ پيٽ واري ٿي ان سان پوءِ پري ٿي وئي ان ڪري

مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ

پري ڪنهن جڳهه تي. پوءِ آندو ان کي سورن طرف ٿُنڊ

النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ

کجيءَ جي، چيائين هاءِ افسوس، مري وڃان ها انهيءَ کان اڳ ۾ ۽ ٿي وڃان ها

نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ

صفا وسريل. پوءِ سڏ ڪيائين انکي سندس هيٺان کان ته ڏک نه ڪر بيشڪ

جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ

ڪيو آهي تنهنجي رب تنهنجي هيٺان چشمو. ۽ لوڏ پاڻ ڏانهن ٿڙ

النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِي وَ

کجيءَ جو ته ڪيرائيندي تو تي ڪتل پڪل. پوءِ کاءُ ۽

اشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا

پيءُ ۽ ٺار اکيون، پر جيڪڏهن ڏسين ماڻهن مان ڪنهن کي

فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ

ته چئجان ۽ مون باسيو آهي رحمان لاءِ روزو پوءِ هرگز نه ڳالهائيندس اڄ

إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ

ڪنهين ماڻهوءَ سان. پوءِ آندائين انکي پنهنجي قوم ۾ کڻي ڪري، چيائون اي مريم البت

جِئۡتِ شَيۡـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يٰۤاُخۡتَ هٰرُوۡنَ مَا كَانَ اَبُوۡكِ
آندي تو هيءَ شيءِ اوپري. اي ڀيڻ هارون جي نه هُو پيءُ تنهنجو
امۡرَاَ سَوۡءٍ وَّمَا كَانَتۡ اُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَاَشَارَتۡ اِلَيۡهِ ۟ؕ
ماڻهو بُڇڙو ۽ نه هُئي ماءُ تنهنجي بدڪار. پوءِ اشارو ڪيائين انهيءَ ڏانهن،
قَالُوۡا كَيۡفَ نُكَلِّمُ مَنۡ كَانَ فِى الۡمَهۡدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ
چيائون ڪيئن ڳالهايون ان سان جو آهي پينگهي جو ٻار. ان چيو
اِنِّىۡ عَبۡدُ اللّٰهِ ۟ؕ اٰتٰنِىَ الۡكِتٰبَ وَجَعَلَنِىۡ نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَّ
بيشڪ آءٌ ٻانهو آهيان الله جو، ڏنو اٿائين مونکي ڪتاب ۽ ڪيائين مونکي نبي. ۽
جَعَلَنِىۡ مُبٰرَكًا اَيۡنَ مَا كُنۡتُ ۖ وَاَوۡصٰنِىۡ بِالصَّلٰوةِ
ڪيائين مونکي برڪت وارو جتي به هجان ۽ پارت ڪيائين مونکي نماز جي
وَالزَّكٰوةِ مَا دُمۡتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ ۙ وَّبَرًّاۢ بِوَالِدَتِىۡ وَلَمۡ
۽ زڪوٰت جي جيستائين جيئرو هجان. ۽ خدمتگار پنهنجي ماءُ جو ۽ نه
يَجۡعَلۡنِىۡ جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلٰمُ عَلَىَّ يَوۡمَ وُلِدْتُّ
ڪيائين مونکي اڙٻو بدبخت. ۽ سلام آهي مون تي جنهن ڏينهن ڄائس
وَيَوۡمَ اَمُوۡتُ وَيَوۡمَ اُبۡعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذٰلِكَ عِيۡسَى
۽ جنهن ڏينهن مرندس ۽ جنهن ڏينهن اُٿاريو ويندس جيئرو ڪري. اهو آهي عيسىٰ
ابۡنُ مَرۡيَمَ ۚ قَوۡلَ الۡحَـقِّ الَّذِىۡ فِيۡهِ يَمۡتَرُوۡنَ ﴿٣٤﴾ مَا
پُٽ مريم جو، چيائين سچي ڳالهه جنهن ۾ ماڻهو شڪ ٿا ڪن. نه

كَانَ لِلّٰهِ اَنْ يَّتَّخِذَ مِنْ وَّلَدٍ ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ اِذَا قَضٰٓى

آهي الله اهڙو جو ڪي اولاد اهو پاڪ آهي جڏهن ڪندو آهي

اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ؕ ﴿٣٥﴾ وَاِنَّ اللّٰهَ

ڪوڪم پوءِ رڳو چوندو آهي اُنکي ٿيءُ ته ٿي پوندو آهي. ۽ بيشڪ الله آهي

رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٣٦﴾

پالڻهار منهنجو ۽ پالڻهار توهانجو پوءِ عبادت ڪريو ان جي هيءَ آهي رستو سڌو.

فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ

پوءِ جدا ٿي ويا ٽولا پاڻ ۾، پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جن

كَفَرُوْا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٣٧﴾ اَسْمِعْ بِهِمْ وَ

ڪفر ڪيو، ڏسڻ وقت وڏي ڏينهن جي. ڏاڍو ٻڌندا ۽

اَبْصِرْ ۙ يَوْمَ يَاْتُوْنَنَا لٰكِنِ الظّٰلِمُوْنَ الْيَوْمَ فِيْ ضَلٰلٍ

ڏاڍو ڏسندا جنهن ڏينهن ايندا اسان وٽ پر ظالم اڄ ڏينهن گمراهي

مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ اِذْ قُضِيَ الْاَمْرُ

پڌري ۾ آهن. ۽ ڊيڄار انهن کي افسوس واري ڏينهن کان جنهن وقت پورو ٿي ويندو ڪم

وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ وَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّا نَحْنُ

۽ اهي هوندا غفلت ۾ ۽ اهي نه ايمان آڻيندا. اسان ئي

نَرِثُ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿٤٠﴾

مالڪ هونداسون زمين جا ۽ جيڪي ان تي آهي ۽ اسان جي طرف کين موٽايو ويندو.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِبْرٰهِيْمَ ۬ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا

۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ ابراهيم جو، بيشڪ اهو هئو سچو

نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ

نبي . جڏهن چيائين پنهنجي پيءُ کي اي ابا ڇو تون پوڄا ڪرين انهي جيڪو نه ٻڌي

وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِيْ عَنْكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ

۽ نه ڏسي ۽ نه ٿو ٽاري توکان ڪجهه به. اي منهنجا ابا بيشڪ

قَدْ جَآءَنِيْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَاْتِكَ فَاتَّبِعْنِيْٓ اَهْدِكَ

مون وٽ آيو آهي اهو علم جو نه آيو تو وٽ پوءِ پٺيان لڳ منهنجي ته ڏسيان توکي

صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يٰۤاَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطٰنَ ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ

دڳ سڌو. اي ابا نه پوڄا ڪر شيطان جي، بيشڪ شيطان

كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ

آهي الله جو بي فرمان. اي ابا آءٌ ڊڄان ٿو متان

يَّمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُوْنَ لِلشَّيْطٰنِ

پهچي توکي عذاب الله جو پوءِ ٿي پوين شيطان جو

وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ اٰلِهَتِيْ يٰٓاِبْرٰهِيْمُ

ساٿي. انهيءَ چيو ڇا تون مُنهن موڙيندڙ آهين منهنجي مالڪن کان اي ابراهيم

لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِيْ مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ

جيڪڏهن نه مُڙئين ته پٿر هڻندس توکي ۽ ٽري وڃ مونکان ڪو وقت. چيائين

سَلٰمٌ عَلَيْكَ ۚ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ بِيْ

سلام هجي تو تي، جلد معافي گهُرندس تولاءِ پنهنجي رب کان، بيشڪ اهو آهي مون تي

حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

مهربان. ۽ آءٌ ڇڏي وڃان ٿو توهانکي ۽ جن کي پُڪاريندا آهيو الله کان سواءِ

وَاَدْعُوْا رَبِّيْ ڮ عَسٰٓى اَلَّآ اَكُوْنَ بِدُعَاۗءِ رَبِّيْ شَقِيًّا ﴿٤٨﴾

۽ آءٌ دعا گهران ٿو پنهنجي رب کان، اُميد آهي ته نه ٿيندس پنهنجي رب جي دعا کان بي نصيب.

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۙ وَهَبْنَا

پوءِ جڏهن پاسير ٿيو انهن کان ۽ جن جي اهي پوڄا ڪندا هئا الله کانسواءِ ته ڏنوسون

لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ۭ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا

انکي اسحاق ۽ يعقوب، ۽ هرهڪ کي ڪيوسون نبي. ۽ ڏنوسون

لَهُمْ مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ

انهن کي پنهنجي رحمت مان ۽ ڪيوسون انهن جو بول سچو

عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰٓى ۡ اِنَّهٗ كَانَ مُخْلَصًا

متانهون. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ موسىٰ جو بيشڪ اهو هئو چونڊيل

وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾ وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ

۽ هئو رسول نبي. ۽ سڏيوسون انهيءَ کي طور جي پاسي

الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗ مِنْ رَّحْمَتِنَآ

ساڄي کان ۽ ويجهو ڪيوسون انکي ڳالهائڻ لاءِ. ۽ ڏنوسون انکي پنهنجي رحمت مان

أَخَاهُ هٰرُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ إِسْمٰعِيلَ

سندس ڀاءُ هارون نبي ڪري. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ اسماعيل جو

إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَ

اهو هئو سچو وعدي جو ۽ هئو رسول نبي.

كَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ وَكَانَ عِنْدَ

حڪم ڪندو هئو پنهنجي گهر وارن کي نماز ۽ زڪوٰت جو ۽ هئو پنهنجي

رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ

پروردگار جو پيارو. ۽ بيان ڪر ڪتاب ۾ ادريس جو اهو

كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

هئو سچو نبي. ۽ کڻيوسون انهيءَ کي جاءِ مٿيءَ ڏانهن.

أُولٰٓئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ

هي اهي آهن انعام ڪيو الله جن تي پيغمبرن مان

مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَّمِنْ ذُرِّيَّةِ

آدم جي اولاد مان ۽ انهن مان جن کي سوار ڪيوسون نوح سان گڏ ۽ اولاد

إِبْرٰهِيمَ وَإِسْرَآءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا

ابراهيم ۽ يعقوب جي مان ۽ انهن مان جن کي هدايت ڏني سون ۽ چونڊيوسون

إِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَّ

جڏهن پڙهبيون هيون انهن تي آيتون الله جون ته ڪري پوندا سجدي ۾

بُكِيًّا ۝٥٨ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ اَضَاعُوا

روئندي. وري آيا انهن کان پوءِ نااهل جن وڃايو

الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۝٥٩ اِلَّا

نماز کي ۽ پٺيان لڳا خواهشن جي پوءِ جلد پوندا دوزخ جي تري ۾. مگر

مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ

جنهن توبه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ ڪم چڱا ڪيا پوءِ اهي داخل ٿيندا

الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۝٦٠ جَنّٰتِ عَدْنِ ِۨالَّتِيْ

جنت ۾ ۽ نه ظلم ڪيا ويندا ڪجهه به. باغ رهڻ لاءِ جن جو

وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهٗ بِالْغَيْبِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ

وعدو ڪيو آهي الله پنهنجي ٻانهن سان پرپٺ، بيشڪ آهي ان جو وعدو

مَاْتِيًّا ۝٦١ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا اِلَّا سَلٰمًا ۭ وَلَهُمْ

اچڻ وارو. نه ٻڌندا اتي بڪواس پر سلام، ۽ انهن لاءِ هوندو

رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ۝٦٢ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْ

رزق اتي صبح ۽ شام. هي اهو بهشت آهي جو

نُوْرِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝٦٣ وَمَا نَتَنَزَّلُ

وارث ڪنداسون پنهنجي ٻانهن مان انهن کي جي آهن پرهيزگار. ۽ نه ٿا لهون اسان

اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَ ۚ لَهٗ مَا بَيْنَ اَيْدِيْنَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا

مگر تنهنجي رب جي حڪم سان، ان جوئي آهي جيڪي اسان جي اڳيان آهي ۽ اسان جي پٺيان آهي ۽ جو

بَيْنَ ذٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

ان جي وچ ۾ آهي، ۽ ناهي تنهنجو رب وساريندڙ . پالڻهار آسمانن جو
ٻيندڙ

وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهٖ ؕ

۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي پوءِ تون عبادت ڪر انهيءَ جي ۽ مضبوط رهه انهيءَ جي عبادت تي،

هَلْ تَعْلَمُ لَهٗ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ ع وَيَقُوْلُ الْاِنْسَانُ ءَاِذَا مَا ع ١٥ ٧

ڇا تون ڄاڻين ٿو ڪو ان جي نالي وارو . ۽ چوي ٿو انسان ڇا جڏهن

مِتُّ لَسَوْفَ اُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا

آءٌ مران ته اٿاريو ويندس جيئرو ڪري . ڇا نه ٿو ياد ڪري ماڻهو ته اسان ئي

خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ

پيدا ڪيو انهي کي اڳ ۾ ۽ نه هئو ڪا شيءِ. پوءِ قسم تنهنجي رب جو

لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيٰطِيْنَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ

ته ضرور گڏ ڪنداسون انهن کي ۽ شيطانن کي پوءِ آڻينداسون انهن کي دوزخ جي چوڌاري

جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيْعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ

گوڏن ڀر . پوءِ جدا ڪنداسون هر ٽولي مان جيڪو انهن مان ڏاڍو هئو

عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ

رحمان تي آڪڙيل . پوءِ اسين گهڻو ڄاڻون ٿا انهن کي جيڪي آهي

اَوْلٰى بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَاِنْ مِّنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ

لائق آهن ان ۾ پوڻ جا . ۽ ناهي ڪو به توهان مان مگر اتي ايندو، اهو آهي

عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا

تنهنجي رب جو يڪو فيصلو ٿيل . پوءِ بچائينداسون انهن کي جيڪي پرهيزگار ٿا

وَّنَذَرُ الظّٰلِمِيْنَ فِيْهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

۽ ڇڏينداسون ڏوهارين کي ان ۾ گوڏن ڀر . ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن تي

اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا ۙ اَىُّ

اسان جون آيتون چٽيون چون ٿا ڪافر وارا ايمان وارن کي ته ڪهڙو

الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا

ٻنهي ٽولن مان ڀلو آهي درجي ۾ ۽ معتبر مجلس ۾ . ۽ ڪيترين ئي هلاڪ ڪيوسون

قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ

انهن کان اڳي قومون جي بهتر هيون سامان ۾ ۽ ڏيک ويک ۾ . چئو

مَنْ كَانَ فِى الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ

جيڪو آهي گمراهي ۾ پوءِ ڀل پيو ڍر ڏئي انهيءَ کي الله ڍرکي .

حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا

ايستائين جو ڏسن اها شيءِ جنهن جو ساڻن وعدو ٿيل آهي يا عذاب يا

السَّاعَةَ ؕ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضْعَفُ

قيامت ، پوءِ سمجهي وٺندا ته ڪنهن جي آهي بڇڙي جاءِ ۽ ڪمزور

جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا هُدًى ؕ وَ

فوج . ۽ وڌائي ٿو الله هدايت وارن جي هدايت کي ، ۽

الْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ

باقي رهندڙ نيڪيون ڀليون آهن تنهنجي رب وٽ ثواب ۾ ۽ ڀليون آهن

مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾ اَفَرَءَيْتَ الَّذِيْ كَفَرَ بِاٰيٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَيَنَّ

موٽ ۾. ڇا پوءِ ڏٺو تو اهو جنهن ڪفر ڪيو اسان جي آيتن جو ۽ چيائين ضرور ملندو مونکي

مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٧٧﴾ اَطَّلَعَ الْغَيْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ

مال ۽ اولاد. ڇا اهو واقف ٿيو آهي ڳجهتي يا ورتائين الله وٽان

عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا ۭ سَنَكْتُبُ مَا يَقُوْلُ وَنَمُدُّ لَهٗ مِنَ

ڪو وعدو. ائين ناهي، اجهو اسان لکون ٿا جيڪي چوي ٿو ۽ انگها ٿيندا اسون ان لاءِ

الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَّنَرِثُهٗ مَا يَقُوْلُ وَيَاْتِيْنَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾

عذاب کي ڊگهو ڪري. ۽ اسان مالڪ آهيون انجا جيڪي چوي ٿو ۽ ايندو اسان وٽ اڪيلو.

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِّيَكُوْنُوْا لَهُمْ

۽ بڻايائون الله کان سواءِ ٻيا آڳا جيئن ٿين اهي انهن جا

عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ۭ سَيَكْفُرُوْنَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِمْ

مددگار. ائين ناهي، اجهو اهي انڪار ڪندا انهن جي عبادت جو ۽ ٿيندا انهن جا

ضِدًّا ﴿٨٢﴾ ع اَلَمْ تَرَ اَنَّآ اَرْسَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ع ١٧ ٨

مخالف. ڇا تو نه ڏٺو ته اسان ڇڏيا آهن شيطان منڪرن تي

تَؤُزُّهُمْ اَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ

جيڪي ڀاڙين ٿا انهن کي ڏاڍو. پوءِ نه تڪڙ ڪر انهن تي، رڳو اسين ڳڻيون ٿا انهن جو

عَدًّا ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِيْنَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾

وقت. جنھن ڏينھن گڏ ڪنداسون پرھيزگارن کي رحمان وٽ مھمان ڪري.

وَّنَسُوْقُ الْمُجْرِمِيْنَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُوْنَ

۽ ھڪليندا سون ڏوھارين کي دوزخ ڏانھن اڃايل ڪري. اھي نه مالڪ ٿيندا

الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾

سفارش جا مگر جنھن ورتو الله وٽان وعدو.

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا

۽ چون ٿا ورتي آھي الله اولاد. بيشڪ آندي اٿو ڳالھ

اِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ

ڳري. جو آسمان ڦاٽڻ تي آھن انھي ڪان ۽ چيرجڻ تي آھي

الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ

ڌرتي ۽ ڍھي پون جبل پورپور ٿي. جو چون ٿا رحمان جي لاءِ

وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنْبَغِيْ لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

اولاد. ۽ نه ٿي سونھين رحمان کي اولاد رکڻ.

اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّا اٰتِي الرَّحْمٰنِ

ناھي ڪو به جيڪو آسمانن ۽ زمين ۾ ھجي مگر ايندو رحمان جو

عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَقَدْ اَحْصٰىهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ

ٻانھو ٿي. يقينن شمار ڪيا ٿين انھن جو ڳڻيا ٿين انھن کي پورو. ۽ ھر ھڪ انھن مان

اٰتِيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

ايندو اُنهي وٽ قيامت ڏينهن اڪيلو ٿي. بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ ڪيائون

الصّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ

ڪم چڱا تہ ڪندو انهن کي رحمان پيار. پوءِ اسان سولو ڪيو آهي قرآن

بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِيْنَ وَتُنْذِرَ بِهٖ قَوْمًا

تنهنجي زبان تي جيئن خوشخبري ڏئين ان سان پرهيزگارن کي ۽ ڊيڄارين انهي سان قوم

لُّدًّا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ ؕ هَلْ تُحِسُّ

جهڳڙالو کي. ۽ ڪيترين هلاڪ ڪيون سين انهن کان اڳ قومون، ڇا پسين تون

مِنْهُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾ ع

انهن مان ڪوئي هڪڙو يا ٻُڌين تون انهن جي ڪا ڀڻڪ.

سُوْرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّخَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّثَمَانُ رُكُوْعَاتٍ

سورت طٰه مڪي آهي ۽ ان ۾ هڪ سؤ پنجٽيهه آيتون ۽ اٺ رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

طٰهٰ ﴿١﴾ مَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓى ﴿٢﴾ اِلَّا

طٰه نہ لاٿو آهي اسان تو تي هي ۽ قرآن تہ مصيبت ۾ پوين. پر

تَذْكِرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٣﴾ تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ

نصيحت آهي انهي لاءِ جيڪو خوف رکي. لاٿل آهي ان جو جنهن پيدا ڪيو زمين

وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى ۝٤ اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ۝٥

۽ آسمانن مٿانهن کي. اهو ٻاجهارو عرش تي قائم آهي.

لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَ

ان جو آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي ڌرتي ۾ آهي ۽ جيڪي انهن ٻنهي جي وچ ۾ آهي ۽

مَا تَحْتَ الثَّرٰى ۝٦ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ

جيڪي هيٺ آلي مٽي کان آهي. ۽ جيڪڏهن ڏاڍيان ڳالهائيندين پوءِ اهو ته ڄاڻي ٿو

السِّرَّ وَاَخْفٰى ۝٧ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۭ لَهُ الْاَسْمَاۗءُ

هوريان کي ۽ تمام لڪل کي. الله ئي آهي جنهن کان سواءِ ڪنهن جي عبادت ڪانهي انهي جا نالا

الْحُسْنٰى ۝٨ وَهَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ۝٩ اِذْ رَا

سهڻا آهن. ۽ ڇا پهتي تو وٽ خبر موسىٰ جي. جڏهن ڏٺائين

نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّىْٓ اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّىْٓ

باهه کي پوءِ چيائين پنهنجي گهر وارن کي ترسو مون ڏٺي آهي باهه شايد

اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ۝١٠

ڪٿي اچان توهان وٽ ان مان چوڻڙي يا لهي اچان باهه تان ڪو ڏس.

فَلَمَّآ اَتٰىهَا نُوْدِيَ يٰمُوْسٰى ۝١١ اِنِّىْٓ اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ

پوءِ جڏهن آيو اتي سڏ ٿيس اي موسىٰ! آءٌ آهيان رب تنهنجو پوءِ لاهه

نَعْلَيْكَ ۚ اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝١٢ وَاَنَا

جُتي پنهنجي، جو تون آهين ميدان پاڪ طوىٰ ۾. ۽ مان

اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ

جو نديو آهي توکي سو ٻُڌ جيڪي حُڪم ٿئي- يقينن آءٌ ئي الله آهيان ناهي ڪوئي عبادت جي لائق

إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ

مون کان سواءِ پوءِ منهنجي ٻندگي ڪر ۽ قائم رک نماز کي منهنجي ياد گيري لاءِ - بيشڪ

السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ

قيامت اچڻي آهي آءٌ لڪايان پيو انهيءَ کي جيئن بدلو ڏنو وڃي هر شخص کي

بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ

سندس ڪمائي جو. پوءِ هرگز نه روڪي توکي ان کان اهو جيڪو نه ٿو يقين رکي

بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ

انهي تي ۽ ڪيد لڳو پنهنجي خواهش کي ته پوءِ هلاڪ ٿيندين. ۽ ڇا آهي تنهنجي ساڄي هٿ ۾

يَا مُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَ

اي موسىٰ ؟ . چيائين اها لٺ آهي منهنجي، ٽيڪ ڏيندو آهيان ان تي ۽

أَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾

پن ڇاڻيندو آهيان ان سان پنهنجي ٻڪرين تي ۽ منهنجا ان ۾ ڪيئي ڪم آهن ٻيا به-

قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ

فرمايائين اُڇل انهيءَ کي اي موسىٰ. پوءِ اُڇليائين انکي ته ڦري ٿي اها بلا

تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا

جو ڊوڙي پئي. فرمايائين ته پڪڙينس ۽ نه ڊڄ ۽ اجهو موٽائينداسون ان کي

سِيْرَتَهَا الْاُوْلٰى ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ

ان جي حالت پهرين ۾ تي. ۽ ملاءِ پنهنجو هٿ پنهنجي بغل سان

تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ اٰيَةً اُخْرٰى ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ

ته نڪرندو اڇو ٿي بي عيب معجزو ٻيو. جيئن ڏيکاريون توکي

مِنْ اٰيٰتِنَا الْكُبْرٰى ﴿٢٣﴾ اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ

پنهنجون نشانيون وڏيون. وڃ فرعون ڏانهن اهو

طَغٰى ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِيْ صَدْرِيْ ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِيْٓ

حد کان لنگهي ويو آهي. چيائين منهنجا رب ڪشادو ڪر منهنجو سينو. ۽ آسان ڪر منهنجي لاءِ

اَمْرِيْ ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِيْ ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوْا

منهنجو ڪم. ۽ کول اٽڪاءُ منهنجي زبان جو. ته سمجهن

قَوْلِيْ ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ لِّيْ وَزِيْرًا مِّنْ اَهْلِيْ ﴿٢٩﴾ هٰرُوْنَ

منهنجي ڳالهه. ۽ ڪر منهنجي لاءِ وزير منهنجي گهر مان. هارون

اَخِي ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهٖٓ اَزْرِيْ ﴿٣١﴾ وَاَشْرِكْهُ فِيْٓ اَمْرِيْ ﴿٣٢﴾

منهنجي ڀاءُ کي. ڏاڍو ڪر ان سان منهنجي طاقت کي. ۽ شريڪ ڪر انهيءَ کي منهنجي ڪم ۾.

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيْرًا ﴿٣٣﴾ وَّنَذْكُرَكَ كَثِيْرًا ﴿٣٤﴾ اِنَّكَ كُنْتَ

ته پاڪائي بيان ڪريون تنهنجي گهڻي. ۽ ذڪر ڪريون تنهنجو گهڻو. بيشڪ تون آهين

بِنَا بَصِيْرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ اُوْتِيْتَ سُؤْلَكَ يٰمُوْسٰى ﴿٣٦﴾

اسان کي ڏسندڙ. فرمايائين ڏني وئي توکي تنهنجي گهُرج اي موسىٰ.

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾ إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ

۽ بيشڪ تو تي وڪيوسون توتي هڪ دفعو ٻيو ۔ جڏهن حڪم ڪيوسون

أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٨﴾ أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ

تنهنجي ماءُ کي جيڪو ٻڌائجي ٿو ۔ ته وجهه ان کي ٻيٽي ۾ پوءِ ڦٽو ڪر ان کي

فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ

درياءَ ۾ پوءِ اُڇليندو اُنهي کي درياءُ ڪنڌي ڏي ڪٽندو انکي دشمن

لِي وَعَدُوٌّ لَهُ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي ۚ وَ

منهنجو ۽ دشمن ان جو ۽ وڌم توتي محبت پنهنجي طرفان ، ۽

لِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾ إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ

جيئن پاليو وڃين تون منهنجي نگاهه ۾ ۔ جڏهن آئي تنهنجي ڀيڻ پوءِ چوڻ لڳي

هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَنْ يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ

ڇا آءٌ ڏس ڏيان توهان کي ان تي جيڪو پالي اُنهي کي ، پوءِ موٽايوسون توکي تنهنجي ماءُ ڏانهن

كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ

جيئن ٺرن اکيون ان جون ۽ نه ڏکاري ٿئي ، ۽ تو ماري وڌو هڪ ماڻهو کي پوءِ ڇڏايوسون توکي

مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي

مونجهه کان ۽ نجو ڪيوسون توکي آزمائي ، پوءِ تون رهين ڪيترا ورهيه

أَهْلِ مَدْيَنَ ۚ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ﴿٤٠﴾

مدين وارن ۾ ، پوءِ تون آئين تقدير سان اي موسىٰ .

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِيْ ﴿٤١﴾ اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوْكَ

۽ خاص ڪيم توکي پنهنجي لاءِ. وڃ تون ۽ تنهنجو ڀاءُ

بِاٰيٰتِيْ وَلَا تَنِيَا فِيْ ذِكْرِيْ ﴿٤٢﴾ اِذْهَبَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ

منهنجون آيتون کڻي ۽ نه سُستي ڪجو منهنجي ذڪر ۾. وڃو ٻئي فرعون ڏانهن

اِنَّهٗ طَغٰى ﴿٤٣﴾ فَقُوْلَا لَهٗ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهٗ يَتَذَكَّرُ اَوْ

جو هو سرڪش ٿيو آهي. پوءِ ڳالهايو انهي سان ڳالهه نرم شايد نصيحت قبولي يا

يَخْشٰى ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَآ اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَّفْرُطَ عَلَيْنَآ اَوْ

ڊڄي وڃي. چيائون رب اسانجا اسين ڊڄون ٿا ته متان زيادتي ڪري اسان تي يا

اَنْ يَّطْغٰى ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَآ اِنَّنِيْ مَعَكُمَآ اَسْمَعُ وَ

ڏاڍ ڪري. فرمايائين نه ڊڄو آءٌ توهان سان گڏ آهيان ٻڌان ٿو ۽

اَرٰى ﴿٤٦﴾ فَاْتِيٰهُ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا

ڏسان ٿو. پوءِ وڃوان وٽ ۽ چئو ته اسان ٻئي تنهنجي رب جا رسول آهيون پوءِ آڻ ادڪر اسان سان

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ؕ قَدْ جِئْنٰكَ بِاٰيَةٍ

بني اسرائيل کي ۽ نه ايذاءُ ڏي انهن کي، اسان آندي آهي تووٽ نشاني

مِّنْ رَّبِّكَ ؕ وَالسَّلٰمُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿٤٧﴾

تنهنجي رب جي، ۽ سلامتي آهي ان تي جيڪو هلي هدايت تي.

اِنَّا قَدْ اُوْحِيَ اِلَيْنَآ اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى مَنْ كَذَّبَ

يقينن حڪم ڪيو ويو اسان ڏانهن ته عذاب ان تي آهي جيڪو ڪوڙو ڪري

وَتَوَلّٰى ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمَا يٰمُوْسٰى ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا

۽ منهن ڦيري. چيائين ڪهڙو آهي رب توهانجو اي موسىٰ؟ چيائين اسانجو رب

الَّذِيْٓ اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهٗ ثُمَّ هَدٰى ﴿٥٠﴾ قَالَ

اهو آهي جنهن ڏني هر شيءِ کي سندس صورت پوءِ رستو ڏيکاريائين. چيائين

فَمَا بَالُ الْقُرُوْنِ الْاُوْلٰى ﴿٥١﴾ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ

پوءِ ڪهڙو حال اڳين قومن پهرين جو. چيائين انجي خبر منهنجي خداوند آهي

فِيْ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّيْ وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾ الَّذِيْ

دفتر ۾. نه ٿو ڀُلي منهنجو رب ۽ نه ٿو وساري. اهو جنهن

جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ فِيْهَا سُبُلًا

پيدا ڪئي توهان لاءِ زمين وڇائڻ ڪري ۽ جاري ڪيائين توهان لاءِ انهي ۾ رستا

وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۗءِ مَاۗءً ۭ فَاَخْرَجْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْ

۽ لاٿائين آسمان کان پاڻي. پوءِ اسان پيدا ڪياسون ان سان جوڙا

نَّبَاتٍ شَتّٰى ﴿٥٣﴾ كُلُوْا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ

سلن مان طرحين طرحين. کائو ۽ چاريو پنهنجي جانورن کي. بيشڪ

ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ﴿٥٤﴾ مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا

انهي ۾ نشانيون آهن عقل وارن لاءِ. انهي مان پيدا ڪيوسون توهانکي ۽ انهي ۾

نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿٥٥﴾ وَلَقَدْ

موٽائينداسون توهانکي ۽ انهي مان ڪڍنداسون توهانکي ٻئي ڀيري. ۽ يقينن

اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿٥٦﴾ قَالَ اَجِئْتَنَا

اسان ڏيکاريون انکي آيتون پنهنجون سموريون پوءِ ڪوڙ ڀانيائين ۽ انڪار ڪيائين. چوڻ لڳو آيو آهين

لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوْسٰى ﴿٥٧﴾ فَلَنَاْتِيَنَّكَ

ته ڪڍين اسانکي اسان جي ملڪ مان پنهنجي جادو سان اي موسىٰ. پوءِ اسان به آڻينداسون تنهنجي لاءِ

بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا

جادو اهڙوئي سوڪر مقرر اسان جي ۽ پنهنجي وچ ۾ وقت نه

نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ

هٽنداسون ان کان اسان ۽ نڪي تون ٿي هڪ ميدان سڌي تي. چيائين توهان سان انجام آهي

يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلّٰى

جشن واري ڏينهن ۽ ميڙيا وڃن ماڻهو منجهند جو. پوءِ پُٺي ڏني

فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهٗ ثُمَّ اَتٰى ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى

فرعون پوءِ گڏ ڪيائين پنهنجي سِٽا پوءِ آيو. چيو انهن کي مُوسىٰ

وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ

ويل هجيوَ نه مَڙهيو الله تي ڪوڙ اهو پاڙ پٽيندو توهان جي عذاب سان

وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى ﴿٦١﴾ فَتَنَازَعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ

۽ ناڪام ٿيو اهو جنهن ٺاهيو ڪوڙ. پوءِ انهن بحث ڪيو پنهنجي ڪم لاءِ پاڻ ۾

وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ﴿٦٢﴾ قَالُوْٓا اِنْ هٰذٰىنِ لَسٰحِرٰنِ

۽ لڪايائون صلاح کي. چوڻ پيا اهي ٻئي جادوگر آهن

يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا

جيڪي چاهين ٿا ته ڪڍي ڇڏين توهان کي توهان جي ملڪ مان پنهنجي جادو سان ۽ گم ڪن

بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا

توهان جي طريقي ڀلي کي. پوءِ گڏ ڪريو پنهنجا ڪرتب ۽ اچو

صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ ﴿٦٤﴾ قَالُوا

قطار ڪري، ۽ سوڀارو ٿيندو اڄ اهو ئي جو غالب ٿيندو. چيائون

يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ

اي موسىٰ تون اُڇليندين يا اسين هجون پهريان

أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ

اُڇليندڙ. فرمايائين بلڪ توهان ئي اُڇليو، پوءِ اوچتو انهن جون رسيون ۽ لٺيون

يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ

سندس خيال ۾ آيو ته انهن جي جادو ڪان ڊوڙن ٿيون. پوءِ محسوس ڪيو

فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ

پنهنجي دل ۾ خطري کي موسىٰ. اسان چيو نه ڊڄ بيشڪ تون

أَنتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا

ئي غالب آهين. ۽ اُڇل جيڪي تنهنجي هٿ ۾ آهي ته نگهي وڃي جيڪي

صَنَعُوا ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ

انهن ڪيو، انهن جيڪي ڪيو سو مڪر مداريءَ جو آهي، ۽ سوڀ نه لهندو مداري

your ways, your civilization

7:115
Ta, 65

جِئْتَ اَتٰى ﴿٦٩﴾ فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ
جتي به اچي. پوءِ جهڪي پيا جادوگر سجدي ۾ چيائون ايمان آندوسون رب تي
هٰرُوْنَ وَمُوْسٰى ﴿٧٠﴾ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ
هارون ۽ موسىٰ جي. چيو فرعون مڃيوتا توهان انکي اڳ ۾ ئي جو آءٌ اجازت ڏيان
لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِيْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ فَلَاُقَطِّعَنَّ
توهانکي، اهوئي وڏو آهي توهان جو جنهن سيکاريو توهانکي سحر، پوءِ ضرور ڪٽيندس
اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ
توهان جا هٿ ۽ توهان جا پير ابتڙ ۽ ڦاسي ڏيندم توهانکي
فِيْ جُذُوْعِ النَّخْلِ ۫ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَآ اَشَدُّ عَذَابًا
کجين جي ٻنڍن تي ۽ ضرور ڄاڻندؤ ته اسان مان ڪنهنجو آهي سخت عذاب
وَّاَبْقٰى ﴿٧١﴾ قَالُوْا لَنْ نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ
۽ گهڻي ٿائين رهندڙ. چيائون ته اڳرو ڪندا سون توکي ان تي جيڪي آندا اسان وٽ موسىٰ
الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِيْ فَطَرَنَا فَاقْضِ مَآ اَنْتَ قَاضٍ ۭ
چٽا دليل ۽ نه انهي تي جنهن پيدا ڪيو اسانکي پوءِ تون ڪر جيڪي ڪرڻو اٿيئي،
اِنَّمَا تَقْضِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ ۭ اِنَّآ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا
رڳو تون ڪندين هن دنيا جي حياتي ۾. اسان ايمان آندو پنهنجي رب تي
لِيَغْفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَآ اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ۭ
جيئن بخشي اسانکي اسانجا گناه ۽ اهو جيڪي تو مجبور ڪيو اسانکي جادو ڪرڻ تي،

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

وَ اللّٰهُ خَیۡرٌ وَّ اَبۡقٰی ﴿۷۳﴾ اِنَّهٗ مَنۡ یَّاۡتِ رَبَّهٗ مُجۡرِمًا

۽ الله ڀلو آهي ۽ سدائين رهندڙ آهي. ڀڪ جيڪو آيو پنهنجي رب وٽ ڏوهي ٿي

فَاِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ؕ لَا یَمُوۡتُ فِیۡهَا وَ لَا یَحۡیٰی ﴿۷۴﴾ وَ

ته انهيءَ لاءِ دوزخ آهي نه مرندو ان ۾ ۽ نه جيئرو هوندو. ۽

مَنۡ یَّاۡتِهٖ مُؤۡمِنًا قَدۡ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِکَ

جيڪو آيو پنهنجي رب وٽ مومن ٿي عمل چڱا ڪندي ـــــ ته اهي ئي آهن

لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الۡعُلٰی ﴿ۙ۷۵﴾ جَنّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِیۡ مِنۡ

جن لاءِ درجا بلند آهن. باغ رهڻ لاءِ وهن ٿيون

تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِیۡنَ فِیۡهَا ؕ وَ ذٰلِکَ جَزٰٓؤُا مَنۡ

انهن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا اُتي، ۽ اِهو آهي بدلو انهي جو جيڪو

تَزَکّٰی ﴿۷۶﴾ وَ لَقَدۡ اَوۡحَیۡنَاۤ اِلٰی مُوۡسٰۤی ۬ۙ اَنۡ اَسۡرِ ع ٣ ٢٢ ١٢

پاڪ ٿيو. ۽ اسان حڪم موڪليو موسىٰ ڏانهن ته راتو واهه ڪيد

بِعِبَادِیۡ فَاضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِیۡقًا فِی الۡبَحۡرِ یَبَسًا ۙ لَّا

منهنجي ٻانهن کي پوءِ ناهه انهن لاءِ رستو سمنڊ ۾ سُڪل، نه

تَخٰفُ دَرَکًا وَّ لَا تَخۡشٰی ﴿۷۷﴾ فَاَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ

ڊڄندين پڪڙ کان ۽ نه ڀؤ ڪندين. پوءِ پُٺيان پيو انهن جي فرعون

بِجُنُوۡدِهٖ فَغَشِیَهُمۡ مِّنَ الۡیَمِّ مَا غَشِیَهُمۡ ﴿ؕ۷۸﴾ وَ

پنهنجي لشڪر سميت پوءِ ڍڪيو انهنکي سمنڊ مان انهيءَ جنهن پوري پوا انهنکي. ۽

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

أَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
گمراهه ڪيو فرعون پنهنجي قوم کي ۽ نه هدايت ڪيائين. اي بني اسرائيل
قَدْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ
اسان ڇڏايو سون توهانکي توهان جي دشمن کان ۽ انجام ڪيوسون توهان سان طور جي ساڄي
الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا
پاسي ۽ لاٿاسون توهان تي شڪر ۽ بٽيرا. کائو
مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ
سٺين شين مان جيڪي ڏنيون سون توهانکي ۽ نه بي فرماني ڪريو ان ۾ پوءِ نازل ٿيندو
عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ
توهان تي منهنجو غضب، ۽ جنهن تي پيو منهنجو غضب ته اهو
هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
برباد ٿيو. ۽ آءٌ بخشيندڙ آهيان ان کي جنهن توبه ڪئي ۽ يقين ڪيو ۽ چڱو عمل ڪيو
ثُمَّ اهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ وَمَا أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٨٣﴾
پوءِ رهيو هدايت تي. ۽ ڪنهن تڪڙو آندو توکي پنهنجي قوم کان اي موسىٰ.
قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ
چيائين اُهو اهي منهنجي پٺيان آهن ۽ آءٌ تڪڙو آيس تو ڏانهن منهنجا رب
لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ
جيئن تون راضي ٿئين. فرمايائين ته اسان آزمايو سون تنهنجي قوم کي تنهنجي پٺيان

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوْسٰۤى اِلٰى قَوْمِهٖ
۽ گمراه ڪيو انهن کي سامريءَ . پوءِ موٽيو موسىٰ پنهنجي قوم ڏانهن
غَضْبَانَ اَسِفًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا
ڪاوڙ ۾ جي افسوس ڪندي، چيائين اي قوم ڇا نه وعدو ڪيو توهان سان توهانجي رب وعدو
حَسَنًا ۬ اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ اَرَدْتُّمْ اَنْ
ڀلو، ڇا پوءِ ڊگهي ٿي توهان تي مدت يا توهان گهريو ته
يَّحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَخْلَفْتُمْ مَّوْعِدِيْ ﴿٨٦﴾
پوي توهان تي غضب توهان جي رب کان پوءِ برخلافي ڪئي توهان منهنجي وعدي جي.
قَالُوْا مَاۤ اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَاۤ
چيائون نه برخلافي ڪئي اسان تنهنجي وعدي جي پنهنجي اختيار سان پر کنيا ويا اسان کي
اَوْزَارًا مِّنْ زِيْنَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنٰهَا فَكَذٰلِكَ اَلْقَى
بار قوم جي زيور جا پوءِ اهي اڇلايا سون پوءِ اهڙي طرح ڊاليو
السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾ فَاَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ
سامريءَ . پوءِ تيار ڪيائين انهن لاءِ گابو بُت جنهنکي هئي رنڀ
فَقَالُوْا هٰذَاۤ اِلٰهُكُمْ وَاِلٰهُ مُوْسٰى ۬ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ اَفَلَا
پوءِ چيائون هي آهي اِلٰه توهانجو ۽ اِلٰه موسىٰ جو، پوءِ وساريائين . ڇا پوءِ نه
يَرَوْنَ اَلَّا يَرْجِعُ اِلَيْهِمْ قَوْلًا ۬ وَّلَا يَمْلِكُ لَهُمْ
ٿا ڏسن ته اهو ڏئي ٿو انهنکي جواب، ۽ نه ٿو مالڪ ٿئي انهن جي

ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ ع ٤ ١٣ ١٢

نقصان جو ۽ نڪي نفعي جو. ۽ يقينن چيو انهن کي هارون

قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ

اڳ ۾ ته اي منهنجي قوم رڳو توهان کي آزمايو ويو ان سان ۽ بلاشڪ رب توهان جو رحمان آهي

فَاتَّبِعُوْنِيْ وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ﴿٩٠﴾ قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ عَلَيْهِ

پوءِ منهنجي تابعداري ڪريو ۽ مڃيو حڪم منهنجو. چيائون يڪو رهنداسون ان تي

عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا مُوْسٰى ﴿٩١﴾ قَالَ يٰهٰرُوْنُ

ٽڪندڙ جيستين موٽي اچي اسان وٽ موسىٰ. چيائين اي هارون

مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ﴿٩٢﴾ اَلَّا تَتَّبِعَنِ ۭ

ڪنهن روڪيو توکي جڏهن ڏٺو تو انهن کي گمراه ٿيندي. جو نه پٺيان لڳين منهنجي،

اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ

ڇا پوءِ رد ڪيو تو حڪم منهنجو. چيائين اي منهنجي امڙ جا پٽ نه پڪڙ منهنجي ڏاڙهي

وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ اِنِّىْ خَشِيْتُ اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ

۽ نه منهنجي مٿي جا وار، آءٌ ڊنس ته تون چوندين ته ڦوٽ وڌءِ

بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيْ ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ

بني اسرائيل ۾ ۽ نه خيال رکيئي منهنجي چوڻ جو. چيو موسىٰ ڇا حال آهي تنهنجو

يٰسَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا بِهٖ

اي سامري. چيائين مون ڏٺو اهو جو نه ڏٺو ٿي انهي کي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَ

پوءِ پريم مُٺ رسول جي ترند تان پوءِ اِها وڌم ۽

كَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِیْ نَفْسِیْ ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ

اهڙي طرح ٺاهي ڏنو مونکي منهنجي نفس. فرمايائين هليو وڃ پوءِ

لَكَ فِی الْحَیٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ۪ وَ اِنَّ لَكَ

تولاءِ آهي عمر ۾ جو چوندين نه هٿ لڳي ۽ بيشڪ تولاءِ

مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَ انْظُرْ اِلٰۤى اِلٰهِكَ الَّذِیْ

هڪ وعدو ٺهيل آهي جوان کان ڪين ٽرائيندين ۽ ڏس پنهنجي خدا ڏانهن جنهن تي

ظَلْتَ عَلَیْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ فِی

ٿيو هئين مجاور. اسان ضرور ساڙينداسون انهي کي پوءِ ڇٽينداسون انکي

الْیَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ اِنَّمَاۤ اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِیْ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ

سمنڊ ۾ اڏاري. توهان جو معبود توهانجو الله ئي آهي اهو جو ناهي ڪو مالڪ سواءِ ان جي،

وَسِعَ كُلَّ شَیْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾ كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَیْكَ مِنْ

ماپايائين هر شيءِ کي علم ۾. اهڙي طرح بيان ڪريون ٿا توتي ڪجھ

اَنْۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَ قَدْ اٰتَیْنٰكَ مِنْ لَّدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾ ۚۖ

خبرون ان جون جيڪي گذريو، ۽ ڏنوسون توکي پنهنجي طرفان قرآن.

مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهٗ یَحْمِلُ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ

جيڪو منهن موڙيندو انهي کان نه اهو کڻندو قيامت ڏينهن

وِزْرًا ﴿١٠٠﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ۭ وَسَاۗءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
بار. هميشه رهندا ان ۾، ۽ بڇڙو آهي انهن لاءِ قيامت جي ڏينهن
حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ
بار کڻڻ. جنهن ڏينهن ڦوڪي ويندي صور ۽ گڏ ڪنداسون ڏوهارين کي
يَوْمَىِٕذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَّتَخَافَتُوْنَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا
ان ڏينهن نيرين اکين وارو ڪري. هوريان ڳالهائيندا پاڻ ۾ ته نه ترسيا آهيو مگر
عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ اِذْ يَقُوْلُ اَمْثَلُهُمْ
ڏهه ڏينهن. اسين خوب ڄاڻون ٿا جيڪي چون ٿا جڏهن چوندو انهن مان ڀلي
طَرِيْقَةً اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ
روش وارو ته نه ترسيا آهيو مگر هڪ ڏينهن. ۽ پڇن ٿا توکان
الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّيْ نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا
جبلن بابت پوءِ چؤ پوءِ پٽيندو انهنکي منهنجو رب پوري. پوءِ ڪري ڇڏيندن ميدان
صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَّا تَرٰى فِيْهَا عِوَجًا وَّلَآ اَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَىِٕذٍ
صاف. نه ڏسندين انهي ۾ لاهه ۽ نڪي چاڙهه ان ڏينهن
يَّتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ
لڳندا پٺيان سڏيندڙ جي ناهي ڪو ڏنگ ان ۾، ۽ جهڪائيندا آواز
لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَىِٕذٍ لَّا تَنْفَعُ
رحمان جي اڳيان پوءِ نه ٻڌندين مگر پٽڪو. ان ڏينهن فائدو نه ڏيندي

الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ
سفارش مگر جنهنکي موکل ڏئي الله ۽ وڻيس ان جو

قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
ڳالهائڻ. اهو ڄاڻي ٿو جيڪي انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن جي پٺيان آهي ۽ اهي نه

يُحِيْطُوْنَ بِهٖ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ؕ
ٿا گهيرو ڪن ان تي علم سان. ۽ جهڪي پيا منهن سدا جيئري سگهاري جي آڏو.

وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ
۽ خراب ٿيو اهو جنهن کنيو ظلم. ۽ جيڪو ڪندو

الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا وَّلَا
چڱايون ۽ آهي ايمان وارو سو نه ڊڄندو ظلم کان ۽ نڪي

هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفْنَا
نقصان کان. ۽ اهڙي طرح نازل ڪيوسون قرآن عربي ٻوليءَ ۾ ۽ ڦيرايوسون

فِيْهِ مِنَ الْوَعِيْدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ
ان ۾ ڪجهه ڊڙڪو من اهي پرهيزگار ڪن يا پيدا ڪري انهن ۾

ذِكْرًا ﴿١١٣﴾ فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ
سمجهه. پوءِ مٿاهون آهي الله بادشاهه سچو ۽ نه تڪڙ ڪر قرآن سان

مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّقْضٰٓى اِلَيْكَ وَحْيُهٗ ۫ وَقُلْ رَّبِّ
ان کان اڳي جو پورو ٿئي توتي پهچڻ ان جو ۽ چئو اي رب

زِدْنِيْ عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَآ اِلٰٓى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ
وڌاءِ منهنجو علم. ۽ اڳين ۾ آدم کي تاڪيد ڪئي سون پارت ۾
فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهٗ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ
پوءِ وساريائين ۽ نه لڌي سون ان ۾ پڪائي - ۽ جڏهن چيو اسان ملائڪن کي
اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا
سجدو ڪريو آدم ڏانهن ته سجدي ۾ پيا مگر ابليس انڪار ڪيائين. پوءِ چيو سون
يٰٓاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا
اي آدم يقينن هي دشمن آهي تنهنجو ۽ تنهنجي زال جو پوءِ ڪڍي نه توهان کي
مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ﴿١١٧﴾ اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوْعَ فِيْهَا وَ
جنت مان پوءِ تڪليف ۾ پوندين. بيشڪ تو لاءِ آهي ته نه بکيو ٿئين ان ۾ ۽
لَا تَعْرٰى ﴿١١٨﴾ وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰى ﴿١١٩﴾
نه اگهاڙو. ۽ هي به ته نه اُڃو ٿيندين اتي ۽ نه اُس لڳندءِ.
فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطٰنُ قَالَ يٰٓاٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ
پوءِ خيال وڌو انهي کي شيطان چيائين اي آدم ڏس ڏيان توکي
عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلٰى ﴿١٢٠﴾ فَاَكَلَا مِنْهَا
بقا جي وڻ جو ۽ اهڙي ملڪ جو جيڪو پراڻو ئي نه ٿئي. پوءِ ٻنهي کاڌو انهي مان
فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا
پوءِ کلي پيا انهن تي بدن انهن جا ۽ لڳا چنبڙائڻ پاڻ تي

مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصٰۤى اٰدَمُ رَبَّهٗ فَغَوٰى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ

پنّن بهشت جا ۽ چيونه ورتو آدم پنهنجي رب جو پوءِ ڀٽڪي ويو. وري

اجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا

چونڊيو ان کي سندس پروردگار پوءِ ورَيو انهي تي ۽ ڏڱ لاتائينس. فرمايائين ٻئي لهو

مِنْهَا جَمِيْعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ

اِتان گڏجي ٿيندؤ توهان هڪ ٻئي جا ويري، پوءِ جيڪڏهن اچي توهان وٽ

مِّنِّىْ هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَاىَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا

منهنجي طرفان هدايت پوءِ جيڪو هليو منهنجي ڏس تي ته نه ڀُلندو ۽ نه

يَشْقٰى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِىْ فَاِنَّ لَهٗ

تڪليف ۾ پوندو. ۽ جنهن منهن موڙيو منهنجي ذڪر کان ته انهي لاءِ ٿيندو

مَعِيْشَةً ضَنْكًا وَّنَحْشُرُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى ﴿١٢٤﴾

گذران تنگ ۽ آڻينداسون انکي قيامت ڏينهن انڌو ڪري.

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِىْۤ اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيْرًا ﴿١٢٥﴾

چوندو اي منهنجا رب ڇو آندو تو مونکي انڌو ڪري ۽ آئون ته هئس سجو.

قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيٰتُنَا فَنَسِيْتَهَا ۚ وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ

فرمائيندو ائين ئي آيون تو وٽ اسانجون آيتون پوءِ وساري ڇڏيئي، ۽ اهڙيءَ طرح اڄ

تُنْسٰى ﴿١٢٦﴾ وَكَذٰلِكَ نَجْزِىْ مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْۢ

وساريو ويو توکي. ۽ ائين ئي بدلو ڏينداآهيون انکي جيڪو حد ٽپي ۽ يقين نه ڪري

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقٰى ﴿١٢٧﴾ اَفَلَمْ

پنهنجي رب جي ڳالهين ۾، ۽ اجا عذاب آخرت جو وڌيڪ سخت آهي ۽ دائمي آهي. ڇا پوءِ نه

يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ

هدايت ڏني انهنکي هن ڳالهه ته ڪيترين ئي تباهه ڪيوسون انهن کان اڳ قومون جو هلي گهمن ٿا

ع ٧ / ١٣ / ١٦ فِيْ مَسٰكِنِهِمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ﴿١٢٨﴾

انهن جي جاين ۾، بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن عقل وارن لاءِ.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَّ

جيڪڏهن نه هجي ها فيصلو اڳ ٿيل تنهنجي رب جو ته ٿئي ها عذاب لاڳو ۽ جي

اَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ

نه هجي ها مدت مقرر. پوءِ تون صبر ڪر ان تي جيڪي چون ٿا ۽ تسبيح پڙهه

بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوْعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوْبِهَا ۚ

تعريف سان پنهنجي رب لاءِ اڳي سج اُڀرڻ کان ۽ اڳي سج لٿي کان

وَمِنْ اٰنَآئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ

۽ رات جي وقتن ۾ به پوءِ تسبيح پڙهه ۽ ڏينهن جي طرفن ۾ يقينن تون

تَرْضٰى ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ

راضي ٿيندين. ۽ نه ڪر اکيون پنهنجون ان شيءِ ڏانهن جا ڏني سون

اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ لِنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ؕ

ڪيترن کي انهن مان رونق دنيا جي حياتي جي جيئن آزمايون انهنکي ان ۾،

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

وَارْزِقْ رَبِّكَ خَيْرٌ وَّ اَبْقٰى ﴿١٣١﴾ وَاْمُرْ اَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ
۽ رزق تنهنجي رب جو بهتر ۽ پائدار آهي. ۽ حڪم ڪر پنهنجي گهر وارن کي نماز جو
وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ؕ لَا نَسْئَلُكَ رِزْقًا ؕ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ؕ
۽ مضبوط ٿيءُ ان تي. اسين نه ٿا گهرون توکان روزي، اسان ئي روزي ڏيون ٿا توکي.
وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوْا لَوْلَا يَاْتِيْنَا بِاٰيَةٍ
۽ چڱي پڇاڙي آهي پرهيزگاري جي. ۽ چيائون ڇو نه ٿو آڻي اسان وٽ ڪا نشاني
مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ اَوَلَمْ تَاْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ
پنهنجي رب کان، ڇا نه آئي انهن وٽ نشاني اڳين آيل ڪتابن
الْاُوْلٰى ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ اَنَّآ اَهْلَكْنٰهُمْ بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهٖ
واري. ۽ جيڪڏهن اسين هلاڪ ڪريون انهن کي عذاب سان انهيءَ کان اڳ ۾
لَقَالُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ
ته چون ها اي اسان جا رب ڇو نه موڪليئي اسان ڏانهن رسول ته تابع ٿيون ها
اٰيٰتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَّذِلَّ وَنَخْزٰى ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ
تنهنجي حڪمن جا ان کان اڳ جو ذليل ٿيون ها ۽ خوار ٿيون ها. تون چؤ هر هڪ
مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوْا ۚ فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ اَصْحٰبُ
انتظار ڪندڙ آهي پوءِ توهان به انتظار ڪريو پوءِ جلد ڄاڻندؤ ته ڪير آهن صاحب
الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ﴿١٣٥﴾ ع ٨/٧ ١٧
سڌيءَ راه جا ۽ ڪير آهن هدايت تي.

سُوْرَةُ الْاَنْبِيَاۤءِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّاثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت انبياء مڪي آهي ۽ اها هڪ سؤ ٻارهن آيتون ۽ ست رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ

ويجهو ٿيو ماڻهن لاءِ سندن حساب ۽ اهي غفلت ۾ آهن

مُّعْرِضُوْنَ ① مَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ

منهن موڙيندڙ. نه ٿي اچي انهن ڏانهن ڪا نصيحت سندن رب کان تازي

اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ② لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ

مگر ٻڌن ٿا ان کي ۽ اهي راند ڪن ٿا. ويسريل آهن دليون انهن جون.

وَاَسَرُّوا النَّجْوَى ۖ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۖ هَلْ هٰذَآ اِلَّا

۽ لڪائي ڪيائون ڳجهي ڳالهه جن ظلم ڪيو ته نه آهي هي (محمد صلی الله عليه وسلم) مگر

بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ اَفَتَاْتُوْنَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ③

ماڻهو توهان جهڙو، ڇا پوءِ اچو ٿا توهان جادو ۾ ڏسي وائسي.

قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۡ وَ

ان چيو منهنجو رب ڄاڻي ٿو هر ڳالهه آسمان ۾ زمين ۾ ۽

هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ④ بَلْ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ

اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. وري چيائون ڪوڙا خواب آهن

بَلِ افْتَرٰىهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۚۖ فَلْيَاْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَا

بلڪ اهو ڪوڙ ٺاهيو اٿس بلڪ اهو شعر چوندڙ آهي، پوءِ پل آڻي اسان وٽ ڪا نشاني جيئن

اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ۝۵ مَآ اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْيَةٍ

موڪليا ويا هئا اڳيان رسول. ڪونه مڃيو هئائون انهن کان اڳي ڪنهن ڳوٺ وارن

اَهْلَكْنٰهَا ۚ اَفَهُمْ يُؤْمِنُوْنَ ۝۶ وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

جنکي اسان تباهه ڪيو هئو، ڇا پوءِ هي ايمان آڻيندا؟ ۽ نه موڪليا اسان توکان اڳي

اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ

مگر مردن کي وحي ڪندا هئاسون انهن ڏانهن پوءِ پڇا ڪريو ياد ڪيري وارن کان جيڪڏهن

كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۷ وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَاْكُلُوْنَ

توهان نه ڄاڻندا آهيو. ۽ نه بڻايوسون انهن جو اهڙو جسم جو نه کائين

الطَّعَامَ وَمَا كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ۝۸ ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ

کاڌو ۽ نه هئا هميشه رهندڙ. پوءِ سچو ڪيوسون انهن سان

الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ وَمَنْ نَّشَآءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ۝۹

وعدو پوءِ بچايوسون انهن کي ۽ جنکي گهريوسون ۽ هلاڪ ڪيوسون حد لنگهندڙن کي

لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝۱۰

بيشڪ اسان نازل ڪيو آهي توهان ڏانهن قرآن جنهن ۾ نصيحت آهي توهان لاءِ، ڇا پوءِ نٿا سمجهو.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَّاَنْشَاْنَا

۽ ڪيترائي ئي ڀڃي ڇڏياسون ڳوٺ جو هئا اهي ڏوهاري ۽ اٿاريا سون

بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ اَحَسُّوْا بَاْسَنَآ اِذَا

انهن کان پوءِ ماڻهو پيدا ڪياسين. پوءِ جڏهن ڏٺائون عذاب اسانجو تڏهن

هُمْ مِّنْهَا يَرْكُضُوْنَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوْا وَارْجِعُوْٓا اِلٰى

اهي ان کان ڀڄڻ لڳا. نه ڀڄو ۽ موٽي اچو اوڏانهن

مَآ اُتْرِفْتُمْ فِيْهِ وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ﴿١٣﴾

جتي توهان عيش ڪندا هئا ۽ موٽو پنهنجي گهرن ۾ من توهان کان پڇيو وڃي.

قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ

چيائون هاءِ اسان جي حال تي بيشڪ هئاسون اسان بي فرمان. پوءِ يڪي هوندي اها

دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ﴿١٥﴾

انهن جي پڪار آخر ڪيوسون انهنکي لاباروڻيل اجهاميل ويندڙ

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ﴿١٦﴾

۽ اسان نه پيدا ڪيو آسمان ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي راند لاءِ.

لَوْ اَرَدْنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ

جيڪڏهن گهرون ها اسين بنائڻ شغل ته بڻايون ها انکي پاڻ وٽ،

اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى

جيڪڏهن ڪجهه ڪريون ها. پر هڻون ٿا حق کي

الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهٗ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۭ وَلَكُمُ الْوَيْلُ

باطل تي پوءِ مٿو ڀڃي ٿو ان جو پوءِ اهو گم ٿيندڙ آهي، ۽ توهانکي حيف هجي

مِمَّا تَصِفُوْنَ ﴿١٨﴾ وَلَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

ان تي جيڪي چئو ٿا. ۽ انهيءَ لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي.

وَمَنْ عِنْدَهٗ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَلَا

۽ جيڪي ان وٽ حاضر آهن نه ٿا وڏائي ڪن ان جي عبادت کان ۽ نه

يَسْتَحْسِرُوْنَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُوْنَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ﴿٢٠﴾

ٿا ٿڪجن. تسبيح پڙهن ٿا رات ۽ ڏينهن ۽ نه ٿا سُست ٿين.

اَمِ اتَّخَذُوْٓا اٰلِهَةً مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُوْنَ ﴿٢١﴾

ڇا ورتا اٿن ٻيا خدا زمين ۾ اهي ٿا ڪين هلائين.

لَوْ كَانَ فِيْهِمَآ اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحٰنَ

جيڪڏهن هجن ها انهن ٻنهي ۾ ٻيا خدا الله کانسواءِ ته ٻئي تباهه ٿي وڃن ها، پوءِ پاڪ آهي

اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْئَلُ عَمَّا

الله عرش جو مالڪ انهن ڳالهين کان جيڪي ٻڌائن ٿا. نه پڇيو ويندو ان کان جيڪي

يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُوْنَ ﴿٢٣﴾ اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ

اهو ڪري ٿو ۽ انهن کان پڇا ٿيندي. ڇا ورتا اٿن انهيءَ کان سواءِ

اٰلِهَةً ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ ۚ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِىَ

ٻيا معبود؟ چئو آڻيو دليل پنهنجو، هي ذڪر آهي مون سان گڏوارن جو

وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِىْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ الْحَقَّ

۽ ذڪر مون کان اڳين جو، پر گهڻا انهن جا نه ٿا ڄاڻن حق کي

منزل ۴

فَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ
ڪوئي توکان اڳ ۾ رسول نه موڪليو آهي سان. ۽ پوءِ اهي منهن موڙيندڙ آهن.
رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْٓ اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿۲۵﴾
رسول مگر چوندا هئاسون انکي ته ناهي ڪوئي معبود مگر آءٌ پوءِ عبادت ڪريو منهنجي.
وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ عِبَادٌ
۽ چيائون ورتي آهي رحمان اولاد الله پاڪ آهي، پر اهي ٻانها آهن
مُّكْرَمُوْنَ ﴿۲۶﴾ لَا يَسْبِقُوْنَهٗ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ
عزت وارا. نه ٿا اڳرائي ڪن انهي سان ڳالهائڻ ۾ ۽ اهي ان جي حڪم سان
يَعْمَلُوْنَ ﴿۲۷﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
ڪم ڪن ٿا. ڄاڻي ٿو جيڪي انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن جي پٺيان آهي
وَلَا يَشْفَعُوْنَ ۙ اِلَّا لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ مِّنْ
۽ نه ٿا سفارش ڪن مگر ان جي جنهن لاءِ راضي ٿئي ۽ اهي
خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُوْنَ ﴿۲۸﴾ وَمَنْ يَّقُلْ مِنْهُمْ اِنِّيْٓ
ان جي خوف کان ڊڄندڙ آهن. ۽ جيڪو چوندو انهن مان ته آءٌ
اِلٰهٌ مِّنْ دُوْنِهٖ فَذٰلِكَ نَجْزِيْهِ جَهَنَّمَ ؕ كَذٰلِكَ
خدا آهيان ان کانسواءِ پوءِ انهي کي سزا ڏينداسون جهنم جي اهڙي نموني
نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿۲۹﴾ ع اَوَلَمْ يَرَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّ
ع ۲ ۱۹ ۲
سزا ڏيندا آهيون ظالمن کي. ڇا نه ڏٺو ڪافرن ته

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ۭ وَجَعَلْنَا

آسمان ۽ زمين ٻئي هئا بند پوءِ کوليا سون اهي، ۽ بنايوسون

مِنَ الْمَاۗءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۭ اَفَلَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا

پاڻيءَ مان هر شيءِ جيئري کي، ڇا پوءِ نه ٿا ايمان آڻين. ۽ رکياسون

فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيْهَا

ڌرتي ۾ ڳرا وزن ته لاڙو ڪري انهن ڏانهن ۽ ڪياسون انهن ۾

فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاۗءَ

ڪشادا رستا ته جيئن اهي هلن. ۽ ڪيوسون آسمان کي

سَقْفًا مَّحْفُوْظًا ښ وَّهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا مُعْرِضُوْنَ ﴿٣٢﴾

ڇت مضبوط، ۽ اهي ان جي نشانين کان منهن موڙيندڙ آهن.

وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَ

۽ اهو ئي آهي جنهن پيدا ڪيو رات ۽ ڏينهن کي ۽ سج ۽

الْقَمَرَ ۭ كُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ

چنڊ کي، اهي سڀئي مدار ۾ ڦرن ٿا. ۽ نه ڪيوسون ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ

مِّنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۭ اَفَا۟ىِٕنْ مِّتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُوْنَ ﴿٣٤﴾

توکان اڳي سدائين رهڻ، ڇا پوءِ جي تون مري وڃين ته اهي هميشه رهندا؟

كُلُّ نَفْسٍ ذَاۗىِٕقَةُ الْمَوْتِ ۭ وَنَبْلُوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ

هر نفس چکندڙ آهي موت کي، ۽ اسان آزمائيندا سون توهان کي برائي ۽ ڀلائي سان

فِتْنَةً ۭ وَاِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَاِذَا رَاٰكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا

امتحان لاءِ، ۽ اسان ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ. ۽ جڏهن ڏسن ٿا توکي اهي جن ڪفر ڪيو

اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ۭ اَهٰذَا الَّذِيْ يَذْكُرُ

نه ڪن ٿا توسان مسخريون، ڇا هي اهو آهي جيڪو ڳالهائيندو آهي

اٰلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ

توهانجي مالڪن کي، ۽ اهي خود رحمان جي سارڻ جا ئي انڪاري آهن. پيدا ڪيو ويو

الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۭ سَاُورِيْكُمْ اٰيٰتِيْ فَلَا

انسان اُبهرو ڪري، جلد ڏيکاريندس توهان کي پنهجون نشانيون پوءِ

تَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

تڪڙ نه ڪريو مون سان. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي اهو وعدو جيڪڏهن آهيو

صٰدِقِيْنَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا حِيْنَ لَا

سچا. جيڪر ڄاڻن ها ڪافر جنهن وقت نه

يَكُفُّوْنَ عَنْ وُّجُوْهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُوْرِهِمْ

روڪي سگهندا پنهنجن منهن کان باهه کي ۽ نه پنهنجن پٺين کان

وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَاْتِيْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ

۽ نڪي اهي مدد ڏنا ويندا. بلڪ ايندي وٽن اوچتو پوءِ وائڙو ڪندي انهن کي

فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ

پوءِ نه سگهندا ان جي هٽائڻ تي ۽ نڪي اهي مهلت ڏنا ويندا. ۽ يقيناً

اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا

مسخري ڪئي وئي رسولن سان توکان اڳي پوءِ اٿلي پئي انهن تي جن مسخري ڪئي

مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَّكْلَؤُكُمْ

انهن سان اها شيءِ جنهن جي مسخري ڪندا هئا. چئو ڪير تو بچائي توهان کي

بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ؕ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ

رات جو ۽ ڏينهن جو رحمان کان، پر اهي پنهنجي رب جي ياد کان

مُّعْرِضُوْنَ ﴿٤٢﴾ اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا ؕ لَا

منهن موڙيندڙ آهن. يا انهن لاءِ آهن ٻيا خدا جيڪي بچائن ٿا انهن کي اسان کان سواءِ، نه

يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا يُصْحَبُوْنَ ﴿٤٣﴾

ٿا ڪري سگهن مدد پنهنجي ۽ نڪي اهي اسان کان ڇڏايا ويندا.

بَلْ مَتَّعْنَا هٰٓؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ

بلڪ اسان فائدو ڏنو آهي انهنکي ۽ سندن ابن ڏاڏن کي تان جو ڊگهي ٿي انهن تي

الْعُمُرُ ؕ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاْتِى الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا

جمار، ڇا پوءِ نه ٿا ڏسن ته اسين اچون ٿا ڌرتي کي گهٽائيندا

مِنْ اَطْرَافِهَا ؕ اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٤٤﴾ قُلْ اِنَّمَآ اُنْذِرُكُمْ

ان جي پاسن کان، ڇا پوءِ اهي زور ٿيندڙ آهن؟ چئو ته آءٌ ته ڊيڄاريان ٿو توهان کي

بِالْوَحْىِ ۖ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَآءَ اِذَا مَا يُنْذَرُوْنَ ﴿٤٥﴾

وحي سان ۽ نه ٿا ٻڌن ٻوڙا سڏ کي جڏهن کين ڊيڄاريو وڃي ٿو.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَلَئِنْ مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ

۽ جيڪڏهن پهچندي انهن کي لهس تنهنجي رب جي عذاب جي ته ضرور چوندا

يٰوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ

هاءِ افسوس اسان هئاسون ظالم. ۽ رکنداسون ساهمي عدل جي

لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا ۖ وَإِنْ كَانَ

قيامت جي ڏينهن پوءِ نه ظلم ڪيو ويندو ڪنهن سان ڪجهه به. ۽ جيتوڻيڪ هجي اهو

مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۗ وَكَفٰى بِنَا

برابر آهر جي داڻي سان ته به آڻينداسون انهيءَ کي ۽ اسين ڪافي آهيون

حٰسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسٰى وَهٰرُونَ

حساب لاءِ. ۽ البت ڏنوسون موسىٰ ۽ هارون کي

الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ

معجزو ۽ نور ۽ نصيحت پرهيزگارن لاءِ. جيڪي

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ

ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان پرپٺ ۽ اهي قيامت کان به

مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ أَنْزَلْنٰهُ ۚ أَفَأَنْتُمْ

ڊڄندڙ آهن. ۽ هي ذڪر مبارڪ آهي جنهن کي اسان نازل ڪيو آهي، ڇا پوءِ توهان

لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرٰهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ

انهي جا انڪاري آهيو؟ ۽ بيشڪ ڏنيسون ابراهيم کي سندس چڱي راهه

قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ

اڳ ۾ ئي ۽ اسان ان کي ڄاڻندڙ هئاسون. جڏهن چيائين پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي

مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ الَّتِيْٓ اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ﴿٥٢﴾

ڪهڙا آهن هي بُت جن لاءِ توهان سيڙيا ويٺا آهيو.

قَالُوْا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا لَهَا عٰبِدِيْنَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ

چيائون لڌو سون پنهنجن ابن ڏاڏن کي انهن جي عبادت ڪندڙ. چيائين يقين

كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوْٓا

آهيو توهان ۽ توهان جا ابا ڏاڏا گمراهي پڌري ۾. چيائون

اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ

ڀلا آندو آهي تو اسان وٽ حق يا تون آهين کيڏارين مان. چيائين پر

رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الَّذِيْ فَطَرَهُنَّ ۖ

رب توهانجو آهي رب آسمانن ۽ زمين جو جنهن پيدا ڪيو انهن کي

وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللّٰهِ لَاَكِيْدَنَّ

۽ آءُ انهيءَ ڳالهه جي شاهدي ڏيندڙ آهيان. ۽ قسم الله جو ضرور آءُ ڪار ڪندس

اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ

توهان جي بتن سان هن کان پوءِ جو توهان ويندؤ پُٺي ڏيئي. پوءِ ڪيائين انهن کي

جُذٰذًا اِلَّا كَبِيْرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٨﴾

ٽڪر ٽڪر سواءِ سندن وڏي جي ته من اهي انهيءَ ڏانهن موٽي اچن.

قَالُوْا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَآ اِنَّهٗ لَمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٩﴾
چيائون ڪنهن ڪيو هيءُ اسانجي اِلاهن سان بيشڪ اهو تہ ظالمن مان آهي.
قَالُوْا سَمِعْنَا فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗۤ اِبْرٰهِيْمُ ﴿٦٠﴾
چيائون ٻڌو اٿئون هڪ جوان جو ذڪر ڪندو آهي انهن جي ڪوٺيو ويندو آهي انکي ابراهيم.
قَالُوْا فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰۤى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ﴿٦١﴾
چيائون آڻيو ان کي سامهون ماڻهن جي تہ اهي شاهدي ڏين.
قَالُوْۤا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا يٰۤاِبْرٰهِيْمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ
چيائون ڇا تو ڪيو اهو ڪم اسانجي اِلاهن سان اي ابراهيم. چيائين
بَلْ فَعَلَهٗ ۖ كَبِيْرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوْهُمْ اِنْ كَانُوْا
نہ پر ڪئي اها ڪار انهن جي وڏي هن، سو پڇا ڪريو انهن کان جيڪڏهن آهن
يَنْطِقُوْنَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوْۤا اِلٰۤى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوْۤا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ
ڳالهائيندڙ. پوءِ وريا پنهنجو پاڻ ڏانهن ۽ چيائون توهان ئي
الظّٰلِمُوْنَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوْا عَلٰى رُءُوْسِهِمْ ۚ لَقَدْ عَلِمْتَ
ظلم ڪندڙ آهيو. پوءِ اونڌا ٿيا پنهنجن سرن تي، توکي سُڌِ آهي تہ
مَا هٰۤؤُلَآءِ يَنْطِقُوْنَ ﴿٦٥﴾ قَالَ اَفَتَعْبُدُوْنَ مِنْ
اهي نہ ڳالهائيندا آهن. چيائين ڇا پوءِ پوڄيو ٿا توهان
دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَّلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾
الله کان سواءِ اهڙن کي جو نہ فائدو ڏين توهانکي ڪجهہ ۽ نکي نقصان ڏين توهانکي.

أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ أَفَلَا

آءٌ بيزار آهيان اوهان کان ۽ جنکي پوڄيو ٿا الله کان سواءِ ، ڇا پوءِ نه

تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن

ٿا عقل ڪريو. چيائون ساڙيو انهي کي ۽ مدد ڪريو پنهنجي الاهن جي جيڪڏهن

كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ

ڪجھ ڪندڙ آهيو. اسان چيوسون اي باهه ٿي پئو ٿڌي ۽ سلامتي واري

إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾

ابراهيم تي. پوءِ ارادو ڪيائون ان سان ايذاءَ جو پوءِ ڪيوسون انهنکي ناڪام.

وَنَجَّيْنَٰهُ وَلُوطًا إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا

۽ بچائي ڪڍيوسون انهي کي ۽ لوط کي انهي زمين ڏانهن جنهن ۾ برڪت ڪئي هئي سون

لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ

جهان وارن لاءِ. ۽ بخشيوسون انکي اسحاق، ۽ يعقوب انعام طور،

وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ

۽ سڀني کي ڪيوسون ڀلارو. ۽ بڻايوسون انهنکي اڳواڻ جي هدايت ڪن پيا

بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ

اسانجي حڪم سان ۽ چوائي موڪليوسون انهنکي عمل ڪرڻ نيڪين جو ۽ قائم ڪرڻ

ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾

نماز جو ۽ ڏيڻ زڪوات جو، ۽ هئا اسانجي بندگي ڪندڙ.

وَلُوطًا اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ
۽ لوط کي ڏنوسون حڪم ۽ علم ۽ بچايوسون انکي انهيءَ ڳوٺ کان
الَّتِيْ كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ
جو اهي ڪندا هئا بُرا ڪم، اهي هئا ماڻهو بڇڙا
فٰسِقِيْنَ ﴿٧٤﴾ وَاَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ۭ اِنَّهٗ مِنَ
نافرمان. ۽ داخل ڪيوسون انکي پنهنجي رحمت ۾، بيشڪ اهو هئو
الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾ وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا
ڀلارن مان. ۽ نوح جي ڳالهه جڏهن انهيءَ پڪاريو هئو اڳ ته ورنايوسون
لَهٗ فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿٧٦﴾ وَ
انکي پوءِ بچايوسون انکي ۽ سندس گهر کي مصيبت وڏي کان. ۽
نَصَرْنٰهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ اِنَّهُمْ
ان جي مدد ڪئي سون انهي قوم کان جن ڪوڙو ڪيو اسان جي آيتن کي، اهي
كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوٗدَ
هئا ماڻهو بڇڙا پوءِ ٻوڙيوسون انهن سڀني کي. ۽ دائود
وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ اِذْ نَفَشَتْ فِيْهِ
۽ سليمان جڏهن فيصلو ڪرڻ لڳا پوک جو جڏهن رات جو ڀيل ڪئي ان ۾
غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شٰهِدِيْنَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنٰهَا
قوم جي ڌڻ، ۽ اسين هئاسون انهن جي فيصلي ۾ حاضر. پوءِ سمجهايوسون اهو فيصلو

سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا وَّعِلْمًا ۫ وَّسَخَّرْنَا مَعَ دَاوٗدَ

سليمان کي، ۽ ٻنهي کي ڏنوسون حڪم ۽ علم ۽ تابع ڪياسون داؤد لاءِ

الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۭ وَكُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنٰهُ

جبل اهي تسبيح پڙهن پيا ۽ پکي پڻ، ۽ اهو اسان ئي ڪندڙ آهيون. ۽ سيکاريوسون انکي

صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْۢ بَاْسِكُمْ ۚ فَهَلْ

ناهڻ زرهن جو توهان لاءِ جيئن بچائن توهانکي توهانجي لڙائي ۾، ڇا پوءِ

اَنْتُمْ شٰكِرُوْنَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ

اوهين شڪر ڪندڙ. ۽ سليمان لاءِ تابع ڪئي سون هواءِ تيز رفتار جو هلي پئي

بِاَمْرِهٖٓ اِلَى الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ۭ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ

ان جي حڪم سان انهي ملڪ ڏانهن جو برڪت ڪئي سون انهي ۾، ۽ اسان هر شيءِ کي

عٰلِمِيْنَ ﴿٨١﴾ وَمِنَ الشَّيٰطِيْنِ مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَ

ڄاڻندڙ آهيون. ۽ تابع ڪياسون ڪيترا شيطان جيڪي ٽٻيون پيا هڻن انهي لاءِ ۽

يَعْمَلُوْنَ عَمَلًا دُوْنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمْ حٰفِظِيْنَ ﴿٨٢﴾

ڪن پيا ڪيترائي ڪم ان کان سواءِ، ۽ اسين هئاسون انهن جا سنڀاليندڙ.

وَاَيُّوْبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ اَنِّيْ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ

۽ ايوب جي ڳالهه جنهن وقت سڏيائين پنهنجي رب کي ته پهتي آهي مونکي تڪليف ۽ تون ئي

اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بِهٖ

سڀ کان وڏيڪ رحم وارو آهين. پوءِ ٻڌوسين انکي پوءِ لاٿي سون اها سندس

مِنْ ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً

تڪليف ۾ ڏنوسون انکي سندس گهر ٻار ۽ اوترا ٻيا به انهن سان گڏ ٻاجهه سان

مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِسْمٰعِيْلَ

پنهنجي طرفان ۽ نصيحت ٻانهن لاءِ ۽ اسماعيل

وَاِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٨٥﴾ ۚۖ

۽ ادريس ۽ ذوالڪفل، اهي سڀئي هئا صبر وارا.

وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٦﴾

۽ داخل ڪيوسون انهن کي پنهنجي رحمت ۾، بيشڪ اهي هئا ڀلارا.

وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ

۽ ڳالهه مڇي جي صاحب جي جڏهن نڪتو ڪاوڙجي پوءِ ڀانيائين ته نه تنگي ڪنداسون

عَلَيْهِ فَنَادٰى فِى الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنْتَ

مٿس پوءِ پڪاريائين اوندهين ۾ ته ناهي ڪوئي مالڪ مگر تون ئي

سُبْحٰنَكَ ۖ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٧﴾ ۚۖ فَاسْتَجَبْنَا

پاڪ آهي تنهنجي ذات، آءٌ آهيان بي انصافن مان. پوءِ سڏ ٻڌوسون

لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٨﴾

ان جو ۽ ڇڏايوسون انکي غم کان، ۽ اهڙي ريت ڇڏائيندا آهيون مومنن کي.

وَزَكَرِيَّاۤ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا

۽ زڪريا جي ڳالهه جڏهن سڏيائين پنهنجي رب کي ته اي منهنجا رب نه ڇڏ مونکي اڪيلو

وَّاَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۡ وَوَهَبْنَا لَهٗ
۽ تون ئي ڀلو وارث آهين. پوءِ سڏ ٻڌوسون ان جو ۽ بخشيوسون ان کي
يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ
يحيٰ ۽ چاڪ ڪيوسون انهي لاءِ ان جي زال کي. بلاشڪ اهي تڪڙ ڪندا هُئا
فِى الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ؕ وَكَانُوْا لَنَا
نيڪين ۾ ۽ سڏيندا هُئا اسان کي اميد ۽ خوف وچان، ۽ هُئا اسان جا
خٰشِعِيْنَ ﴿٩٠﴾ وَالَّتِىْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا
نياز مند. ۽ ڳالهه ان جي جنهن قابو ڪئي پنهنجي ڪنوارپ پوءِ ڦوڪ ڏني سون
فِيْهَا مِنْ رُّوْحِنَا وَجَعَلْنٰهَا وَابْنَهَآ اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٩١﴾
ان ۾ پنهنجي امر سان ۽ ڪيوسون انکي ۽ ان جي پٽ کي نشاني جهان وارن لاءِ
اِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا رَبُّكُمْ
بيشڪ اها آهي توهانجي جماعت واحد جماعت ۽ آءٌ آهيان توهانجو پاليندڙ
فَاعْبُدُوْنِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ؕ كُلٌّ اِلَيْنَا
پوءِ منهنجي ٻندگي ڪريو. ۽ ٽوڙي وڌائون پنهنجي معاملي کي پاڻ ۾، سڀئي اسان ڏانهن
رٰجِعُوْنَ ﴿٩٣﴾ فَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ
رجوع ٿيندا. پوءِ جيڪو ڪندو چڱا ڪم ۽ آهي
مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهٖ ۚ وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُوْنَ ﴿٩٤﴾
مومن پوءِ ناهي بي قدري ان جي ڪوشش جي ۽ اسان ئي ان جا لکندڙ آهيون.

وَحَرٰمٌ عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَآ اَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٩٥﴾

۽ بندش پيل آهي ان ڳوٺ تي جنهنکي هلاڪ ڪيوسون بس اهي نه موٽندا.

حَتّٰٓى اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَهُمْ مِّنْ

آخر جڏهن کوليا ويندا ياجوج ۽ ماجوج ۽ اهي

كُلِّ حَدَبٍ يَّنْسِلُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ

هر لاهيءَ تان ڊوڙندا ايندا. ۽ ويجهو ٿيو آهي وعدو سچو

فَاِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ يٰوَيْلَنَا

پوءِ ان وقت ٽڙيي وينديون اکيون ڪافرن جون، چوندا هاءِ افسوس!

قَدْ كُنَّا فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٩٧﴾

بالڪل هئاسون غفلت ۾ هن کان بلڪ هئاسون ڏوهاري.

اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ؕ

بيشڪ توهان ۽ جنکي پوڄيندا آهيو توهان الله کان سواءِ بلڪ آهيو دوزخ جو،

اَنْتُمْ لَهَا وٰرِدُوْنَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَآءِ اٰلِهَةً مَّا

توهان اتي اچڻا آهيو. جيڪڏهن هجن ها اهي خدا ته نه

وَرَدُوْهَا ؕ وَكُلٌّ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيْهَا

پون ها دوزخ ۾، ۽ سڀ ئي اتي هميشه رهندا. انهن جون اتي

زَفِيْرٌ وَّهُمْ فِيْهَا لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿١٠٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

رڙيون هونديون ۽ اهي ان ۾ ڪجھ نه ٻڌندا. بيشڪ اهي

سَبَقَتْ لَهُمْ مِّنَّا الْحُسْنٰٓى ۙ اُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُوْنَ ﴿۱۰۱﴾

مقرر ٿي جن لاءِ اسان جي طرفان چڱائي آهي انهي کان پري ڪيا ويندا.

لَا يَسْمَعُوْنَ حَسِيْسَهَا ۚ وَهُمْ فِيْ مَا اشْتَهَتْ

نه ٻڌندا آواز انهي جو، ۽ آهي پنهنجي دل گهريل

اَنْفُسُهُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿۱۰۲﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْاَكْبَرُ وَ

نعمتن ۾ هميشه رهندا. نه ملول ڪندو انهن کي گهٻراٽ وڏو ۽

تَتَلَقّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ۭ هٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِيْ كُنْتُمْ

ملندا انهن سان ملائڪ، هي توهان جو اهو ڏينهن آهي جنهن جو توهان سان

تُوْعَدُوْنَ ﴿۱۰۳﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاۗءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ

وعدو هئو. جنهن ڏينهن ويڙهينداسون آسمان کي جيئن ويڙهجي ويڙهو

لِلْكُتُبِ ۭ كَمَا بَدَاْنَآ اَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيْدُهٗ ۭ وَعْدًا

ڪاغذن جو، جيئن پيدا ڪيوسون پهرئين پيريائين ۾ موٽائينداسون انکي، وعدو آهي

عَلَيْنَا ۭ اِنَّا كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿۱۰۴﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُوْرِ

اسان جو، اسان آهيون پورو ڪندڙ. ۽ اسان لکيو آهي زبور ۾

مِنْۢ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ

توريت کان پوءِ ته ملڪ جا وارث ٿيندا منهنجا ٻانها

الصّٰلِحُوْنَ ﴿۱۰۵﴾ اِنَّ فِيْ هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ﴿۱۰۶﴾

لائق ماڻهو. بيشڪ انهي ۾ پرچار آهي قوم عبادت ڪندڙ لاءِ.

وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ اِنَّمَا

۽ رڳو اسان موڪليو آهي توکي رحمت ڪرڻ لاءِ جهانن تي. تون چؤ رڳو

يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ

حڪم آيو آهي مون ڏانهن ته معبود توهان جو خدا اڪيلو آهي، ڇا پوءِ توهان

مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٠٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى سَوَآءٍ ۭ

حڪم مڃيندڙ آهيو. پوءِ جيڪڏهن منهن موڙين تون چؤ توهان کي ڳالهه پڌائي اٿم پوري،

وَاِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ اَمْ بَعِيْدٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ ﴿١٠٩﴾

۽ آءٌ نه ٿو ڄاڻان ته ويجهو آهي يا پري آهي توهان سان ڪيل انجام.

اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُوْنَ ﴿١١٠﴾

اهوئي ڄاڻي ٿو ڏاڍيان ڳالهايل ڳالهه ۽ اهو ڄاڻي ٿو جيڪي توهان لڪايو ٿا.

وَاِنْ اَدْرِيْ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى

۽ مون نه ٿو ڄاڻان شايد اها پرکا هجي توهان جي ۽ فائدو ڪجھ

حِيْنٍ ﴿١١١﴾ قٰلَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ ۭ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ

وقت تائين. چيو رسول اي منهنجا رب ڪر فيصلو انصاف سان، ۽ ربّ اسان جو ٻاجهارو

ع ٧/١٩ ٧ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿١١٢﴾ ع

مدد وٺڻ آهي ان تي جيڪي توهان بيان ڪيو ٿا

النصف

سُوْرَةُ الْحَجِّ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

سورت حج مدني آهي ۽ اها اٺهتر آيتون ۽ ڏهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ

اي انسانو! ڊڄو پنھنجي رب کان، بيشڪ ڌوڏو قيامت جو

شَيْءٌ عَظِيْمٌ ① يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ

شيءِ وڏي آھي. جنھن ڏينھن ڏسندؤ انکي تہ وساريندي ھر ٿڃ ڏيندڙ

عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا

پنھنجي کير پياڪ کي ۽ ڪيريندي ھر پيٽ واري پنھنجي ٻچي کي

وَتَرَى النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ بِسُكٰرٰى وَلٰكِنَّ

۽ ڏسندين ماڻھن کي بيھوش ۽ نہ ھوندا آھي بيھوش پر

عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيْدٌ ② وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ

عذاب الله جو سخت آھي. ۽ ڪو ماڻھن مان اھو آھي جو جھگڙو ڪري ٿو

فِى اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيْدٍ ③

الله جي شان ۾ بنا ڄاڻ جي ۽ پيروي ڪري ٿو ھر شيطان سرڪش جي.

كُتِبَ عَلَيْهِ اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَ

لکجي ويو ان تي تہ جيڪو سنگت ڪندو سا ڻس پوءِ اھو گمراھ ڪندو ان کي ۽

يَهْدِيْهِ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ④ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ

وٺي ويندو انکي عذاب دوزخ جي ڏانھن. اي انسانو!

إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ

جيڪڏهن آهيو اوهان شڪ ۾ وري جيئري ٿيڻ کان پوءِ اسان ئي اپايو آهي توهان کي

تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ

مٽيءَ مان پوءِ قطري مان پوءِ رت جي ڳڀ مان پوءِ

مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ ۚ وَنُقِرُّ

بوٽي بڻيل ۽ اڻ بڻيل مان جيئن پڌرايون توهان کي، ۽ رهايون ٿا

فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ

پيٽن ۾ جنهن کي گهرون وقت مقرر تائين پوءِ ڪڍون ٿا توهان کي

طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّىٰ

ٻار ڪري پوءِ جيئن پهچو پنهنجي طاقت کي، ۽ توهان مان ڪو فوت ٿئي ٿو

وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ

۽ توهان مان ڪو رسائجي ٿو رذي عمر ڏانهن جيئن نه ڄاڻي

مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً

سمجهڻ کان پوءِ ڪجهه به ۽ ڏسين ٿو ڌرتيءَ کي غير آباد

فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ

پوءِ جڏهن وسايون ٿا ان تي مينهن ته چُري پُري ٿي ۽ اُڀري ٿي ۽ ڄمائي ٿي

مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ

هر قسم وڻندڙ مان. اهو هن ڪري ته بيشڪ الله حق آهي

وَأَنَّهُ يُحْيِ الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝٦

۽ بيشڪ اهو جيئرو ڪندڙ آهي مُئلن کي ۽ بيشڪ اهو هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي.

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ

۽ بيشڪ قيامت اچڻي آهي ناهي ڪو به شڪ جنهن ۾ ۽ بيشڪ الله

يَبْعَثُ مَن فِي الْقُبُورِ ۝٧ وَمِنَ النَّاسِ مَن

اُٿاريندو قبرن ۾ پيلن کي. ۽ ماڻهن مان ڪو اهو آهي

يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ

جو جهڳڙو ڪري ٿو الله جي شان ۾ بنا ڄاڻ جي ۽ بنا دليل جي ۽ بنا ڪتاب

مُّنِيرٍ ۝٨ ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ

روشن جي. موڙيندڙ پنهنجي ڪُلهي کي جيئن گمراه ڪري الله جي رستي کان. ان جي لاءِ

فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ

دنيا ۾ خواري آهي ۽ چکائينداسون انکي قيامت ڏينهن عذاب

الْحَرِيقِ ۝٩ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ

باهه جو. اهو هن ڪري جو موڪليو آهي تنهنجي هٿن ۽ بيشڪ الله

لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝١٠ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ

ناهي ظلم ڪندڙ ٻانهن تي. ۽ ماڻهن مان ڪو اهو آهي جو عبادت ڪري ٿو

اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ

الله جي ڪناري تي، پوءِ جيڪڏهن پهتس ڪا ڀلائي ته قرار وٺندو ان سان،

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ ۨ انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ۚ خَسِرَ

۽ جيڪڏهن پهتس ڪا تڪليف ته ڦري ويندو منهن ڀر ، وڃايائين

الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ⑪

دنيا ۽ آخرت، اهو ئي آهي نقصان ظاهر.

يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ؕ

سڏي ٿو الله ڪانسواءِ انڪي جيڪو نه ٿو نقصان ڏئي انڪي ۽ جو نه ٿو فائدو ڏئي انڪي

ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ⑫ ۚ يَدْعُوْا لَمَنْ ضَرُّهٗٓ

اهو ئي آهي گمراهه ٿيڻ پرانهون. سڏي ٿو انڪي جنهن جو نقصان

اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ؕ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيْرُ ⑬

ويجهو آهي سندس نفعي کان، بيشڪ بڇڙو آهي اهو دوست ۽ بڇڙو سنگتي.

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

بيشڪ الله داخل ڪندو انهنکي جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ

بهشتن ۾ وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون، بيشڪ الله ڪندو آهي

مَا يُرِيْدُ ⑭ مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ

اهو جيڪي گهرندو آهي. جيڪو گمان ڪري ٿو ته هرگز نه مدد ڪندو انجي الله

فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ

دنيا ۽ آخرت ۾ پوءِ ٻڌي رسو مٿي آسمان طرف

ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا

پوءِ ڦاھو کائي پوءِ ڏسي تہ ڇا نيو سندس حيلي ان کي جو

يَغِيْظُ ﴿١٥﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ

ڪيس رنجائي ٿو. ۽ اھڙي طرح لاٿوسون انھي کي آيتون چٽيون ڪري ۽ بيشڪ الله

يَهْدِيْ مَنْ يُّرِيْدُ ﴿١٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ

ھدايت ڏئي ٿو جنھن کي گھري. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ جيڪي

هَادُوْا وَالصّٰبِـِٕيْنَ وَالنَّصٰرٰى وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ

يھودي ٿيا ۽ ستارا پرست ۽ نصارا ۽ باھ جا پوڄاري ۽ جن

اَشْرَكُوْٓا ۖ اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ

شرڪ ڪيو يقينن الله فيصلو ڪندو انھن جي وچ ۾ قيامت ڏينھن، بيشڪ

اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١٧﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ

الله ھر شيءِ تي شاھد آھي. ڇا نہ ڏٺو تو بيشڪ الله کي سجدو ڪن ٿا

لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ

جيڪي بہ آسمانن ۾ آھن ۽ جيڪي زمين ۾ آھن ۽ سج

وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ

۽ چنڊ ۽ تارا ۽ جبل ۽ وڻ ۽ جانور

وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ؕ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ؕ

۽ ڪيترائي انسان، ۽ ڪيترا آھن مقرر ٿيو جن تي عذاب،

وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

۽ جنهن کي خوار ڪري الله تہ ناهي انهيءَ لاءِ ڪوئي عزت ڏيندڙ. بيشڪ الله

السجدة يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ۩ ﴿١٨﴾ هٰذٰنِ خَصْمٰنِ اخْتَصَمُوْا

ڪري ٿو جيڪي گهري. هي ٻہ ڌريون آهن جن جهڳڙو ڪيو

فِيْ رَبِّهِمْ ۡ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ

پنهنجي رب ۾، پوءِ جن ڪفر ڪيو تہ ناهيا ويندا انهن جا ڪپڙا

مِّنْ نَّارٍ ۭ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ﴿١٩﴾

باھ مان، پرٽيو ويندو انهن جي سرن مٿان ٽهڪندڙ پاڻي.

يُصْهَرُ بِهٖ مَا فِيْ بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ

ڳري پوندو انهي سان جيڪي سندن پيٽن ۾ هوندو ۽ کلون بہ. ۽ انهن لاءِ

مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيْدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا

وڏا آهن لوھ جا. جڏهن نڪرڻ جي ڪندا

مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيْدُوْا فِيْهَا ۤ وَذُوْقُوْا عَذَابَ

اتان جي مصيبت کان تہ موٽايا ويندا ان ۾، ۽ چکو عذاب

ع ٢ ١٢ ٩ الْحَرِيْقِ ﴿٢٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

باھ جو. بيشڪ الله داخل ڪندو انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪيا

الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ

ڪم چڱا باغن ۾ وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون پارايا ويندا

فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۭ وَلِبَاسُهُمْ

انهن جي پوشاڪ ۽ موتي، سون جا پَنَا اُتي

فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوْٓا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۚ صلے وَ

اُتي ريشمي هوندي. ۽ وات ملي انهن کي سُٺي ڳالهه جي، ۽

هُدُوْٓا اِلٰى صِرَاطِ الْحَمِيْدِ ﴿٢٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ

ملي انهنکي وات الله ساراهيل جي. بيشڪ جن ڪفر ڪيو ۽

يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِيْ

روڪيائون الله جي راهه کان ۽ مسجد الحرام کان جنهنکي

جَعَلْنٰهُ لِلنَّاسِ سَوَاۗءَ ۨ الْعَاكِفُ فِيْهِ وَالْبَادِ ۭ وَمَنْ

بنايو آهي اسان ماڻهن لاءِ هڪ جهڙو آهي ان ۾ رهاڪو ۽ ٻاهريون، ۽ جيڪو

يُّرِدْ فِيْهِ بِاِلْحَادٍۢ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٥﴾ ع وَ

ارادو ڪندو ان ۾ بي ديني جو ڏاڍ سان ته چکائينداسون ان کي عذاب دردناڪ. ۽

اِذْ بَوَّاْنَا لِاِبْرٰهِيْمَ مَكَانَ الْبَيْتِ اَنْ لَّا تُشْرِكْ بِيْ

جڏهن مقرر ڪئي سون ابراهيم لاءِ جاءِ هن گهر جي ته نه شريڪ ڪجان ۽ مون سان

شَيْــــًٔا وَّطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّاۗىِٕفِيْنَ وَالْقَاۗىِٕمِيْنَ وَالرُّكَّعِ

ڪنهن کي ۽ پاڪ رک منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن لاءِ ۽ قيام وارن لاءِ ۽ رڪوع

السُّجُوْدِ ﴿٢٦﴾ وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَاْتُوْكَ رِجَالًا

سجدي وارن لاءِ. ۽ اعلان ڪر ماڻهن ۾ حج جو ايندا تو وٽ پيادا

وَّعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَّاْتِيْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيْقٍ ﴿٢٧﴾

۽ هر ڏٻري اُٺ تي ايندا هليا هر رستي پرانهين کان.

لِّيَشْهَدُوْا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِيْٓ

جيئن حاضر ٿين پنهنجن فائدن لاءِ ۽ وٺن نالو الله جو

اَيَّامٍ مَّعْلُوْمٰتٍ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ

ڏينهن ڄاڻايلن ۾ کهڻ انهن جي تي جيڪي ڏنائين انهنکي چوپاين جانورن مان

فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْبَآئِسَ الْفَقِيْرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوْا

پوءِ کائو ان مان ۽ کارايو مسڪين محتاج کي. موتي لاهن

تَفَثَهُمْ وَلْيُوْفُوْا نُذُوْرَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوْا بِالْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿٢٩﴾

مُرُ پنهنجي بدن جي ۽ پوريون ڪن پنهنجون باسون ۽ طواف ڪن گهر آڳاٽي جو.

ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ

اهو اٿو ۽ جيڪو تعظيم ڪندو الله جي عزت ڏنل شين جي پوءِ اهو ڀلو آهي انهي لاءِ

رَبِّهٖ ۗ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ

سندس رب وٽ ۽ حلال ڪيا ويا توهان لاءِ چوپايا دور مگر اهي جيڪي پڙهي ٻڌايا توهانکي

فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ

پوءِ پاسو ڪريو پليتيءَ بتن جي کان ۽ پاسو ڪريو ڳالهه

الزُّوْرِ ﴿٣٠﴾ حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ۗ وَمَنْ

ڪوڙي کان. هڪ طرف ٿي الله لاءِ نه شريڪ ڪندڙ انهي سان، ۽ جيڪو

يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ

شريڪ ڪندو الله سان پوءِ ڄڻ ته ڪريو آسمان کان پوءِ جهٽن ٿا انکي

الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ﴿٣١﴾

پکي يا اڏائي ٿي ان کي واءُ ڪنهن پرانهين جاءِ ۾.

ذٰلِكَ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى

اهو اٿو ۽ جيڪو تعظيم ڪندو الله جي نشانين جي پوءِ بيشڪ اها پرهيز آهي

الْقُلُوْبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى

دلين جي. توهان لاءِ انهن جانورن ۾ فائدا آهن وقت مقرر تائين

ثُمَّ مَحِلُّهَآ اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ

پوءِ پهچائڻو آهي ان کي خانه ڪعبه تائين. ۽ هر اُمت لاءِ

جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ

جوڙي اسان قرباني ته جيئن پڙهن نالو الله جو ذبح انهي تي جيڪي ڏنائين

مِّنْ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَلَهٗٓ

چوپايي جانورن مان، پوءِ مالڪ اوهانجو الله اڪيلو آهي پوءِ انهي جي

اَسْلِمُوْا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ﴿٣٤﴾ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ

فرمانبرداري ڪريو، ۽ بشارت ڏي عاجزي ڪندڙن کي. جيڪي جڏهن نالو وٺجي الله جو

وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَآ اَصَابَهُمْ

ته ڏجي وڃن دليون انهن جون ۽ صبر ڪندڙن کي جي مصيبت پوي انهن تي

وَالْمُقِيْمِي الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَ
۽ قائم ڪندڙن نماز کي ۽ جيڪي اسان ڏنو اٿن انهي مان خرچ ڪن ٿا. ۽
الْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيْهَا
قرباني جا اُٺ ڪيوسون انهن کي توهان لاءِ نشانين الله جي مان توهان جي لاءِ ان ۾
خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ فَاِذَا
ڀلائي آهي پوءِ پڙهو نالو الله جو انهن تي قطار بنائي، پوءِ جيڪڏهن
وَجَبَتْ جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ
ڪري پون پاسي ڀر ته کائو انهي مان ۽ کارايو نه گهرندڙ
وَالْمُعْتَرَّ ؕ كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٣٦﴾
۽ گهرندڙ کي، اهڙي طرح تابع ڪياسون جانور توهان لاءِ ته جيئن شڪر ڪريو.
لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ لُحُوْمُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ
هرگز نه پهچندو الله وٽ گوشت انهن جو ۽ نه رت انهن جو پر پهچندي ان وٽ
التَّقْوٰى مِنْكُمْ ؕ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ
سچائي اوهان جي، اهڙي طرح تابع ڪياسون اهي توهان لاءِ ته جيئن الله جي وڏائي بيان ڪريو
عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ ؕ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ
ان تي جو هدايت ڪيائين توهان کي، ۽ بشارت ڏيو احسان ڪندڙن کي. بيشڪ الله
يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
دفاع ڪري ٿو مومنن جو. بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري هر

خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٨﴾ ع أُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ بِاَنَّهُمْ ع ١٢

خيانت ڪندڙ بي شڪر کي. لڙائي جو اذن مليو انهن کي جن سان لڙائي ڪئي وئي جو انهن تي

ظُلِمُوْا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرُ ﴿٣٩﴾ الَّذِيْنَ

ظلم ڪيو ويو هئو، ۽ بيشڪ الله انهن جي مدد تي قادر آهي. اهي جن کي

اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّآ اَنْ يَّقُوْلُوْا

ڪڍيو ويو پنهنجي گهرن مان ناحق رڳو هن تي جو چون پيا

رَبُّنَا اللّٰهُ ؕ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ

اسانجو پاليندڙ الله آهي، جيڪڏهن نه هجي ها دفاع الله جو هڪڙن ماڻهن کي

بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَّصَلَوٰتٌ

ٻين سان ته ڊاٺا وڃن ها حجرا ۽ مٺ هيون ۽ عبادت گاهون

وَّمَسٰجِدُ يُذْكَرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا ؕ وَلَيَنْصُرَنَّ

۽ مسجدون جن ۾ ذڪر ٿئي ٿو الله جي نالي جو گهڻو، ۽ ضرور مدد ڪندو

اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٤٠﴾ اَلَّذِيْنَ

الله انهيءَ جي جيڪو مدد ڪندو ان جي، بيشڪ الله طاقت وارو آهي زبردست آهي. اهي اُهي ماڻهو

اِنْ مَّكَّنّٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا

جيڪڏهن طاقت ڏيون انهن کي ملڪ ۾ ته اهي قائم ڪندا نماز ۽ ڏيندا

الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ؕ

زڪوات ۽ حڪم ڪندا چڱن ڪمن جو ۽ روڪيندا براين کان

وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿٤١﴾ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ

۽ الله لاءِ آهي پڇاڙي هر ڪم جي. ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڄاڻن توکي ته

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّثَمُوْدُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ

ڪوڙو ڪيو هئو انهن کان اڳين به نوح جي قوم ۽ عاد ۽ ثمود. ۽ قوم

اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ ﴿٤٣﴾ وَّاَصْحٰبُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ

ابراهيم ۽ لوط جي قوم. ۽ مدين وارن، ۽ ڪوڙو ڪيو ويو

مُوْسٰى فَاَمْلَيْتُ لِلْكٰفِرِيْنَ ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ

موسىٰ کي پوءِ مون ڍر ڏني منڪرن کي آخر پڪڙيم انهن کي، پوءِ ڪيئن

كَانَ نَكِيْرِ ﴿٤٤﴾ فَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ

هئي منهنجي سزا. سو ڪيترائي ڳوٺ تباهه ڪيوسون انهن کي ۽ اهي هئا

ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ

ظلم ڪندڙ پوءِ اهي اونڌا ٿيا پنهنجن ڇتين تي ۽ ڪيترائي کوهه بيڪار ٿيل

وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ﴿٤٥﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَتَكُوْنَ

۽ ڪيتريون ئي ماڙيون مضبوط. ڇا پوءِ نه گهميا آهن ملڪ ۾ پوءِ هجن

لَهُمْ قُلُوْبٌ يَّعْقِلُوْنَ بِهَآ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا

انهن کي دليون سمجهن جن سان ۽ ڪن ٻڌن جن سان،

فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ

پوءِ ناهن انڌيون اکيون پر انڌيون آهن دليون

الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَ
جيڪي سينن ۾ آهن. ۽ تڪڙو گهرن ٿا توکان عذاب ۽
لَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ ۭ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ
هرگز نه ڦيرائيندو الله پنهجو وعدو، ۽ هڪ ڏينهن تنهنجي رب وٽ آهي
كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿٤٧﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ
جهڙو هزار سال ان مان جيڪي توهان ڳڻيندا آهيو. ۽ ڪيترائي ڳوٺ
اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ وَاِلَيَّ
ڍر ڏنم جن کي ۽ اهي هئا ڏوهاري پوءِ پڪڙيم انهن کي ۽ مون ڏانهن ئي
الْمَصِيْرُ ﴿٤٨﴾ ع قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَآ اَنَا لَكُمْ نَذِيْرٌ ع ٦ ١٠ ١٣
موٽڻو آهي. چئو اي انسانو! سچو آءٌ توهانکي ڊيڄاريندڙ آهيان
مُّبِيْنٌ ﴿٤٩﴾ ج فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ
پڌرو. سو جن ماڻهن ايمان آندو ۽ ڪيا چڱا ڪم انهن لاءِ
مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِيْنَ سَعَوْا فِيْٓ اٰيٰتِنَا
بخشش آهي ۽ روزي عزت واري. ۽ جيڪي ڊوڙيا اسانجي آيتن ۾
مُعٰجِزِيْنَ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا
عاجز ڪرڻ لاءِ اهي ئي دوزخ وارا آهن. ۽ نه موڪليو سين
مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَّلَا نَبِيٍّ اِلَّآ اِذَا تَمَنّٰٓى
توکان اڳي ڪو رسول يا نبي مگر جڏهن پڙهي پڙهائيندو هو

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اَلْقَى الشَّيْطٰنُ فِيْٓ اُمْنِيَّتِهٖ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي

تہ ملاوت کندو ھو شيطان انجي پڙھي پڏائڻ ۾، پوءِ ميساريندو آھي الله جيڪي ملاوت ڪندو آھي

الشَّيْطٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٥٢﴾ۙ

شيطان پوءِ مضبوط ڪندو آھي الله پنھنجن آيتن کي، ۽ الله علم وارو حڪمت وارو آھي.

لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ فِيْ

جيئن ڪري انکي جا ملاوت ڪري ٿو شيطان آزمائش انھن لاءِ جن جي

قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْقَاسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ ۭ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ

دلين ۾ مرض آھي ۽ نٽر آھن جن جون دليون، ۽ بيشڪ اھي ظالم

لَفِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٥٣﴾ۙ وَّلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ

مخالفت پرانھين ۾ آھن. ۽ جيئن ڄاڻن جن کي ڏنو ويو علم

اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوْا بِهٖ فَتُخْبِتَ لَهٗ

تہ بيشڪ اھو ئي حق آھي تنھنجي رب کان پوءِ ايمان آڻين ان تي پوءِ جھڪي پون الله لاءِ

قُلُوْبُهُمْ ۭ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِلٰى صِرَاطٍ

دليون انھن جون، ۽ بيشڪ الله ڏيکاريندڙ آھي ايمان وارن کي رستو

مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ مِرْيَةٍ

سڌو. ۽ ھميشہ رھندا ڪافر شڪ ۾

مِّنْهُ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ يَاْتِيَهُمْ عَذَابُ

قرآن کان جيستائين اچي انھن وٽ قيامت اوچتو يا اچي انھن وٽ عذاب

يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾ اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ؕ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ؕ

ڏينهن نياڳي جو. بادشاهي تنهن ڏينهن الله جي آهي، فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾،

فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ جَنّٰتِ

پوءِ جن ايمان آندو ۽ ڪم چڱا ڪيا رهندا باغن

النَّعِيْمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا فَاُولٰٓئِكَ

نعمت وارن ۾. ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيائون اسان جي آيتن کي پوءِ اهي ئي آهن

لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ

جن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ آهي. ۽ جن هجرت ڪئي راهه

اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوْٓا اَوْ مَاتُوْا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ؕ

الله جي ۾ پوءِ شهيد ٿيا يا مري ويا ته ضرور رزق ڏيندو انهن کي الله رزق چڱو،

وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُمْ

۽ بيشڪ الله ڀلو رزق ڏيندڙ آهي. ضرور داخل ڪندو انهن کي

مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ﴿٥٩﴾

اهڙي جاءِ ۾ پسند ڪندا انکي، ۽ بيشڪ الله علم رکندڙ بردبار آهي.

ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهٖ ثُمَّ

اهو هيئن آ، جنهن بدلو ورتو اوترو ئي جيترو ڪيس ايذايو ويو پوءِ

بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿٦٠﴾

ظلم ڪيو ويو ان تي ته ضرور مدد ڪندو ان جي الله، بيشڪ الله معاف ڪندڙ بخشيندڙ آهي.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ
اهو هن ڪري ته الله داخل ڪندو آهي رات کي ڏينهن ۾ ۽ داخل ڪندو آهي
النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ﴿٦١﴾ ذٰلِكَ
ڏينهن کي رات ۾ ۽ بيشڪ الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. اهو هن
بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ
ڪري ته الله ئي حق آهي ۽ جنهن کي سڏين ٿا انهي کان سواءِ
هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٦٢﴾ اَلَمْ تَرَ
اهو باطل آهي ۽ الله ئي مٿاهون وڏو آهي. ڇا نه ڏٺو تو
اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ
ته الله لاٿو آسمان کان پاڻي پوءِ ٿئي ٿي ڌرتي
مُخْضَرَّةً ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿٦٣﴾ لَهٗ مَا فِي
ساوڪ واري، بيشڪ الله مهرباني ڪندڙ خبر رکندڙ آهي. انهي جو ئي آهي جيڪي
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ
آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ بيشڪ الله ئي بي پرواهه
ع ٨/٧ ١٥ الْحَمِيْدُ ﴿٦٤﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي
ساراهيل آهي. ڇا نه ڏٺو تو ته الله تابع ڪيو توهان لاءِ جا شيءِ
الْاَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ؕ وَيُمْسِكُ
زمين ۾ آهي ۽ ٻيڙيءَ کي جا هلي ٿي سمنڊ ۾ ان جي حڪم سان ۽ روڪي ٿو

السَّمَآءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
آسمان کي ڪري پوڻ کان زمين تي مگر سندس حڪم سان، بيشڪ الله
بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَحْيَاكُمْ
ماڻھن تي نرمي ڪندڙ مھربان آھي. ۽ اھو ئي جيئرو ڪيو توھان کي
ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ﴿٦٦﴾
پوءِ ماريندو توھان کي وري جياريندو توھان کي، بيشڪ انسان بي شڪر آھي.
لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ
ھر امت لاءِ اسان ڪيو سندن طريقو جو اھي ھلن پيا انھيءَ تي پوءِ نہ اختلاف ڪن توسان
فِي الْاَمْرِ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ؕ اِنَّكَ لَعَلٰى هُدًى
ھن ڪم ۾ تون سڏ پنھنجي رب ڏانھن، بيشڪ تون ئي رستي
مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٦٧﴾ وَاِنْ جَادَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا
سڌي تي آھين. ۽ جيڪڏھن جھگڙو ڪن توسان پوءِ تون چئو الله بھتر ڄاڻندڙ آھي جيڪي
تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٨﴾ اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا
توھان ڪريو ٿا. الله فيصلو ڪندو توھان ۾ قيامت ڏينھن جنھن ۾
كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَآءِ
توھان اختلاف ڪندا ھئا. ڇا نہ ڏٺو تو بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن
وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ فِيْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿٧٠﴾
۽ زمين ۾ آھي، بيشڪ اھو ڪتاب ۾ آھي، بيشڪ اھو الله تي آسان آھي.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ

۽ عبادت ڪن ٿا الله کان سواءِ ان شيءِ جي نه لاٿو الله جنهن لاءِ ڪو ثبوت ۽ ان شيءِ جي ناهي

لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ

انهن وٽ جنهن جي ڪا ڄاڻ، ۽ ناهي ظالمن لاءِ ڪوئي مددگار. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون انهن

آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۖ يَكَادُونَ

تي آيتون اسان جون چٽيون ته ڏسندين منهن ۾ ڪافرن جي سو نَدِ، اجهو ٿا

يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ

حملو ڪن انهن تي جيڪي پڙهن ٿا انهن تي اسان جون آيتون. تون چؤ ڇا خبر ڏيان توهان کي انهي کان ڏور

مِنْ ذَٰلِكُمُ ۗ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

بڇڙي شيءِ جي، اها باهه آهي انهي جو انجام ڪيو آهي الله ڪافرن سان ۽ اها بڇڙي آهي جاءِ موٽڻ جي.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ

اي انسانو! بيان ڪجي ٿو مثال پوءِ ڪن ڌيان ڏيو انکي، بيشڪ جن کي پڪاريو ٿا

مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ ۖ وَإِنْ

الله کان سواءِ اهي هرگز نه پيدا ڪندا مک کي توڻي جو سڀ گڏجن انهي لاءِ ۽ جيڪڏهن

يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ الطَّالِبُ

کسي انهن کان مک ڪا شيءِ ته نه ڇڏائي سگهندا اها ان کان، ڪمزور آهي گهرندڙ

وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

۽ جنهن کان گهرجي. نه قدر ڪيائون الله جو سندس قدر آهر، بيشڪ الله سگهارو زبردست آهي.

اللّٰهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَّمِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ

الله چوندي ٿو ملائڪن مان رسول ۽ ماڻهن مان پڻ، الله ٻُڌندڙ

بَصِيْرٌ ﴿۷۵﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ

ڏسندڙ آهي. ڄاڻي ٿو اهو جيڪو انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن کان پٺيان آهي، ۽ الله ڏانهن ئي

تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۷۶﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ارْكَعُوْا وَاسْجُدُوْا

موٽايا ويندا اسمورا ڪم. اي ايمان وارو! رڪوع ڪريو ۽ سجدو ڪريو

وَاعْبُدُوْا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۩ ﴿۷۷﴾ وَجَاهِدُوْا

۽ بندگي ڪريو پنهنجي رب جي ۽ ڪريو خير جا ڪم جيئن توهان ڪامياب ٿيو. ۽ جهاد ڪريو

فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجْتَبٰىكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّيْنِ

الله لاءِ حق جو جهاد، انهي ئي چونڊيو آهي توهانکي ۽ نه ڪيائين توهان تي دين ۾

مِنْ حَرَجٍ ؕ مِلَّةَ اَبِيْكُمْ اِبْرٰهِيْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ

ڪا تنگي، دين توهان جي پيءُ ابراهيم جو، انهيءَ ڪوٺيو توهان کي مسلمان،

مِنْ قَبْلُ وَفِيْ هٰذَا لِيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِيْدًا عَلَيْكُمْ وَ

اڳي ئي ۽ هن قرآن ۾ به جيئن هجي رسول رهبر توهان جو ۽

تَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ ۚۖ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ

توهان هجو رهبر ماڻهن جا، پوءِ قائم ڪريو نماز ۽ ڏيو زڪوات

وَاعْتَصِمُوْا بِاللّٰهِ ؕ هُوَ مَوْلٰىكُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿۷۸﴾ ع

۽ جنبڙي پئو الله کي، اهو مالڪ آهي توهانجو پوءِ واه جو مالڪ آهي ۽ واه جو مددگار آهي.

السجدة عند الامام الشافعي ع

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنُوْنَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّثَمَانَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت مومنون مڪي آهي ۽ ان ۾ هڪ سؤ ارڙهن آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١ الَّذِيْنَ

يقينن ڇُٽي ويا ايمان وارا. جيڪي

هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ خَاشِعُوْنَ ۝٢ وَالَّذِيْنَ

اهي پنهنجن نمازن ۾ عاجزي ڪندڙ آهن. ۽ جيڪي

هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ۝٣ وَالَّذِيْنَ

اهي اجائي ڪم ڪان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ جيڪي

هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُوْنَ ۝٤ وَالَّذِيْنَ هُمْ

اهي زڪوات ادا ڪندڙ آهن. ۽ جيڪي اهي

لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۝٥ اِلَّا عَلٰٓى

پنهنجن اگهڙن جا رکا آهن. مگر پنهنجين

اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ

زالن تي يا پنهنجي ٻانهين تي

فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۝٦ فَمَنِ ابْتَغٰى

پوءِ اهي ناهن ڇينڀ ڪيل. پوءِ جيڪو طلبي

القرآن الڪريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۝٧

انهيءَ کان سواءِ ته اهي ئي حد کان لنگهندڙ آهن.

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ

۽ جيڪي اهي پنهنجي امانتن ۽ اقرارن جا

رٰعُوْنَ ۝٨ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ

نگهبان آهن. ۽ جيڪي اهي پنهنجين نمازن کي

يُحَافِظُوْنَ ۝٩ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ۝١٠

سنڀاليندڙ آهن. اهي ئي وارث ٿيندڙ آهن.

الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيْهَا

جيڪي وارث ٿيندا فردوس جا، اهي ئي ان ۾

خٰلِدُوْنَ ۝١١ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ

هميشه رهندڙ هوندا. ۽ بيشڪ جوڙيو سون انسان کي

مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ۝١٢ ثُمَّ جَعَلْنٰهُ

جوهر مٽي جي کان. پوءِ رکيوسون انکي

نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۝١٣ ثُمَّ خَلَقْنَا

قطرو ڪري مقرر جاءِ ۾. پوءِ بنايوسون

النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً

قطري کي رت جو ڏڳ پوءِ ڪيوسون ڏڳ کي گوشت

فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ
پوءِ بڻايوسون گوشت کي هڏا پوءِ پارايوسون هڏن کي
لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبٰرَكَ
گوشت، پوءِ ڏني سون انهنکي صورت آخري، وڏي برکت وارو آهي
اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ
الله سُهڻو پيدا ڪندڙ سڀني کان. وري توهان ان کان پوءِ
لَمَيِّتُوْنَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿١٦﴾
ضرور مرندؤ. پوءِ توهان قيامت ڏينهن اٿاريا ويندؤ.
وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا
۽ بيشڪ بڻاياسون توهانجي مٿان ست رستا، ۽ نه آهيون اسان
عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿١٧﴾ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً
خلق کان بي خبر. ۽ لاٿوسون آسمان کان پاڻي
بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِى الْاَرْضِ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ
پورو پوءِ رهايوسون انکي ڌرتي ۾ ۽ اسين انکي گم ڪرڻ تي
بِهٖ لَقٰدِرُوْنَ ﴿١٨﴾ فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ
قادر آهيون. پوءِ پيدا ڪياسون توهان لاءِ انهي سان باغ
مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ
کجين ۽ انگورن جا. توهان لاءِ انهن ۾ ميوا آهن

كَثِيرَةٌ وَّمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ

گهڻيئي ۽ انهن مان کائيندا آهيو. ۽ انهيءَ وڻ کي جو نڪري ٿو

طُورِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿٢٠﴾

طور سينا مان پيدا ڪري ٿو تيل کي ۽ ٻوڙ کائيندڙن لاءِ.

وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۚ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِىْ

۽ بيشڪ توهان لاءِ چوپاين ۾ عبرت آهي، پياريون ٿا توهانکي ان مان جا

بُطُوْنِهَا وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَأْكُلُوْنَ ﴿٢١﴾

پيٽن جي اندر آهي ۽ توهان لاءِ انهن ۾ فائدا آهن گهڻا ۽ انهن مان کائو ٿا.

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا

۽ انهن تي ۽ ٻيڙين تي کنيا وڃو ٿا. ۽ اسان موڪليو سون

نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ

نوح کي سندس قوم ڏانهن پوءِ چيائين اي منهنجي قوم عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ

مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۗ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِيْنَ

ڪوئي خدا انهي کانسواءِ، ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو. پوءِ چيو سردارن جن

كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يُرِيْدُ

ڪفر ڪيو سندس قوم مان ناهي هيءُ مگر ماڻهو توهان جهڙو گهري ٿو

اَنْ يَّتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ ۗ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً ۚ

ته وڏائي ڪري توهان تي، ۽ جيڪڏهن چاهي ها الله ته لاهي ها ملائڪ

مَّا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٤﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا

نه ٻڌوسون انهيءَ کي پنهنجن ابن ڏاڏن اڳين ۾. ناهي اهو ڪجهه مگر

رَجُلٌ ۢبِهٖ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوْا بِهٖ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ

هڪ ماڻهو جنهن کي چريائپ آهي پوءِ انتظار ڪيو ان جو ڪنهن وقت تائين. چيائين

رَبِّ انْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٢٦﴾ فَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ اَنِ

اي منهنجا رب مدد ڪر منهنجي جو انهن ڪوڙو ڪيو آهي مونکي. پوءِ حڪم ڪيوسين انکي ته

اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَآءَ اَمْرُنَا وَ

ناهه ٻيڙي اسانجي اکين آڏو ۽ اسانجي ڏس سان پوءِ جڏهن اچي حڪم اسانجو ۽

فَارَ التَّنُّوْرُ فَاسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ

ابامي تنور ـــ پوءِ ڪاهي هل انهي ۾ هر شيءِ مان جوڙا ٻه ٻه

وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا

۽ پنهنجي عيال کي انهن کانسواءِ جن تي ٿي چڪو آهي فيصلو انهن مان، ۽ نه

تُخَاطِبْنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٧﴾

ڳالهاءِ مون سان ظالمن بابت بيشڪ اهي ٻڏل ٿيندا.

فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ

پوءِ جڏهن چڙهي ويهين تون ۽ جيڪي تو سان گڏ آهن ٻيڙي تي پوءِ چؤ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ نَجّٰىنَا مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٨﴾

الله جو شڪر جنهن بچايو اسان کي ماڻهن ظالمن کان.

وَقُلْ رَّبِّ أَنْزِلْنِيْ مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّأَنْتَ خَيْرُ

۽ چؤ اي منهنجا پالڻهار! لاهه مون کي برڪت واري هنڌ ۽ تون ئي سڀني کان ڀلو

الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ وَّإِنْ كُنَّا

لاهيندڙ آهين. بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن ۽ بيشڪ اسين آهيون

لَمُبْتَلِيْنَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٣١﴾

آزمائيندڙ. پوءِ پيدا ڪياسون انهن کان بعد ماڻهو ٻيا.

فَأَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ

پوءِ موڪليوسون انهن ۾ رسول انهن مان ته عبادت ڪريو الله جي ناهي توهان لاءِ

مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ أَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ

ڪوئي خدا انهي کانسواءِ، ڇا پوءِ نه ٿا ڊڄو؟ ۽ چيو سردارن

قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ وَ

سندس قوم مان جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيائون آخرت جي ملاقات کي ۽

أَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ مَا هٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ

اسان آسودو ڪيو هو جنکي دنيا جي حياتي ۾ ته نه گهو هي ماڻهو آهي توهان جهڙو،

يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُوْنَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿٣٣﴾

کائي ٿو جنهن مان توهان کائو ٿا ۽ پيئي ٿو جنهن مان توهان پيئو ٿا.

وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿٣٤﴾

۽ جيڪڏهن توهان تابع ٿيندؤ هڪ ماڻهو پاڻ جهڙي جا ته توهان يقين نقصاني ٿيندؤ.

اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَّعِظَامًا اَنَّكُمْ

ڇا اوهان کي وعدو ڏئي ٿو ته توهان جڏهن مري ويندؤ ۽ ٿيندؤ مٽي ۽ هڏا ته توهان

مُّخْرَجُوْنَ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿٣٦﴾

اُٿاريا ويندؤ؟ اهو پري آهي پري آهي جنهن جو توهان کي وعدو ڏنو آهي.

اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ

ٻيو ڪجهه ڪونهي هيءَ زندگي اسان جي دنيا واري آهي مرون ٿا ۽ جيئون ٿا ۽ نه آهيون اسين

بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلُ ِۨافْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ

وري اُٿاريل. ٻيو ڪجهه نه اهو آهي ماڻهو جنهن ٺاهيو الله تي

كَذِبًا وَّمَا نَحْنُ لَهٗ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ

ڪوڙ ۽ نه آهيون اسين ان کي مڃيندڙ. چيائين اي منهنجا رب

انْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيْلٍ لَّيُصْبِحُنَّ

مدد ڪر منهنجي جو انهن مون کي ڪوڙو ڪيو آهي. فرمايائين ٿوري وقت کان پوءِ ضرور اهي ٿيندا

نٰدِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنٰهُمْ

پشيمان. پوءِ پڪڙيو انهن کي حق جي هڪل پوءِ ڪيوسون انهن کي

غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْ

ڌاڙ پڙا، پوءِ هلاڪت آهي ظالمن جي قوم لاءِ. وري پيدا ڪيا سون

بَعْدِهِمْ قُرُوْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ

انهن کان پوءِ ٻيا ماڻهو. نه اڳي ويندي ڪا قوم

أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ط

پنھنجي وقت کان ۽ نه پوئتي ٿي هندا. پوءِ موڪليا سون پنھنجا رسول لڳاتار.

كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم

جڏهن آيو ڪنهن اُمّت وٽ انهن جو رسول ته ڪوڙو ڪيائون انکي پوءِ آندسون هڪڙن کي

بَعْضًا وَّجَعَلْنَٰهُمْ أَحَادِيثَ ج فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا

ٻين جي پويان ۽ ڪري ڇڏيوسون انهنکي آکاڻيون، پوءِ هلاڪت آهي انهي قوم لاءِ جيڪي نه

يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَٰرُونَ ۵

ٿا مڃين. پوءِ موڪليوسون موسىٰ ۽ ان جي ڀاءُ هارون کي،

بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ

پنهنجين نشانين ۽ دليل پڌري سان. فرعون ۽ ان جي سردارن ڏانهن

فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ ج فَقَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ

پوءِ وڏائي ڪيائون ۽ هئا ماڻهو هٺيلا. پوءِ چيائون ڇا ايمان آڻيون

لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾ ج

اهڙن ٻن ماڻهن تي جو اسان جهڙا آهن ۽ قوم انهن جي اسان جي غلام آهي.

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا۟ مِنَ ٱلْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ

پوءِ ڪوڙو ڪيائون ٻنهي کي پوءِ ٿي ويا تباهه. ۽ اسان

ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا

ڏنوسون موسىٰ کي ڪتاب جيئن اهي هدايت وٺن. ۽ ڪيوسون

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ

مريم جي پٽ ۽ سندس ماءُ کي نشاني ۽ رهايوسون بنهي کي ڏڙي قرار

قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ

واري ۽ پاڻي واري ڏانهن. اي پيغمبرو! کائو پاڪ شيون

وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ

۽ عمل ڪريو چڱا، بيشڪ آءٌ انکي جو توهان ڪريو ٿا جاڻندڙ آهيان. ۽

هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾

هي توهانجي جماعت آهي جماعت هڪڙي ۽ آءٌ توهانجو پاليندڙ آهيان پوءِ لحاظ رکو مون.

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ

پوءِ ٽوڙي وڌائون پنهنجو معاملو پاڻ ۾ ٽڪرا ٽڪرا ڪري، سڀ ٽولا جيڪي وٽن آهي

فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾

ان تي خوش ٿيندڙ آهن. پوءِ ڇڏ انهن کي سندن جهالت ۾ ڪنهن وقت تائين.

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾

ڇا اهي سمجهن ٿا ته جيڪي ڏيندا رهون ٿا انهنکي هتي مال ۽ پٽ.

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ ۚ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّ

ته تڪڙ پيا پهچايون ٿا انهنکي ڀلايون؟ ائين نه آهي پر نه ٿا سمجهن. بيشڪ

الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَ

اهي ماڻهو جيڪي پنهنجي پاليندڙ جي خوف کان ڏڄندڙ آهن ۽

الَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ۝٥٨ وَالَّذِينَ هُمْ

اهي جيڪي پنهنجي رب جي آيتن تي يقين ٿا ڪن. ۽ اهي جيڪي

بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ۝٥٩ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَّ

پنهنجي رب سان شريڪ نه ٿا ڪن. ۽ اهي جي ڏين ٿا جيڪي ڏنائون ۽

قُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ۝٦٠

دليون انهن جون ڪنبنديون آهن ته اهي پنهنجي رب ڏانهن موٽڻ وارا آهن.

أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ۝٦١

اهي ئي تکڙ ڪن ٿا ڀلاين ۾ ۽ اهي انهن ۾ اڳرائي ڪندڙ آهن.

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ

۽ اسان نه ٿا تڪليف ڏيون ڪنهن کي مگر ان جي وس آهر ۽ اسان وٽ دفتر آهي

يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝٦٢ بَلْ قُلُوبُهُمْ

جو ٻالهائيندو آهي سچ ۽ اهي ظلم نه ڪيا ويندا. پر دليون انهن جون

فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ

جهالت ۾ آهن انهي کان ۽ انهن جا ڪرتوت آهن ان کان سواءِ ٻيا

هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ۝٦٣ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ

اهي جن کي ڪن ٿا. نيٺ جڏهن پڪڙينداسون انهن جي آسودن کي

بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ۝٦٤ لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ قف

عذاب سان تڏهن اهي دانهون ڪندا. دانهون نه ڪريو اڄ،

إِنَّكُمْ مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ

تحقيق اسان کان ڇُٽي نہ سگهندؤ. بيشڪ آيتون منهنجون پڙهيون ويندڙ هيون توهان تي

فَكُنتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ

پوءِ توهان پنهنجن کڙين تي پُٺ ڪري ويندا هيؤ. آڪڙ ڪندي

بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ

اُن تي رات جو ويهي بڪواس ڪندا ڪريو. ڇا نہ سمجهيائون انهيءَ ڳالهہ کي يا

جَاءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ

آيو انهن وٽ اهو جو نہ آيو هئو انهن جي ابن ڏاڏن اڳين وٽ. يا نہ

يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ

سڃاتائون پنهنجي رسول کي پوءِ اهي انکي اوپرو ٿا سمجهن. يا چون ٿا

بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ

انکي جنون آهي، بلڪ انهي تہ آندو آهي انهن وٽ حق ۽ گهڻا انهن مان حق جا

كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ

انڪاري آهن. ۽ جيڪڏهن تابع ٿئي حق (الله) انهن جي خيالن جو تہ برباد ٿين ها

السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ

آسمان ۽ زمين ۽ جيڪي انهن ۾ آهن، پر اچان ڏني سون انهن کي سندن نصيحت

فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا

پوءِ اهي پنهنجي نصيحت کان منهن موڙيندڙ آهن. يا تون گهُرين ٿو انهن کان ونڊ

فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَّهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٧٢﴾ وَاِنَّكَ

پوءِ وري تنهنجي رب جو بهتر آهي، ۽ اهو ڀلو رزق ڏيندڙ آهي. ۽ بيشڪ تون

لَتَدْعُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٧٣﴾ وَاِنَّ الَّذِيْنَ

الربع

سڏين تو انهن کي رستي سڌي ڏانهن. ۽ جيڪي ماڻهو

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنٰكِبُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَ

نه ٿا مڃين آخرت کي رستي کان لڙي ويندڙ آهن. ۽

لَوْ رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِّنْ ضُرٍّ لَّلَجُّوْا فِيْ

جيڪڏهن اسين رحم ڪريون ها انهن تي ۽ دفع ڪريون ها جيڪا انهنکي تڪليف آهي ته گهڙي پون ها

طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ

پنهنجي شرارت ۾ دل جا انڌا ٿي. اسان وٺ ڪئي انهن کي عذاب سان

فَمَا اسْتَكَانُوْا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٧٦﴾ حَتّٰٓى اِذَا

پوءِ نه جهڪيا پنهنجي پروردگار لاءِ ۽ نڪي نيزاري ڪيائون. آخر جڏهن

فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيْدٍ اِذَا هُمْ فِيْهِ

کوليوسون انهن تي دروازو عذاب شديد جو ته اهي ان ۾

مُبْلِسُوْنَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ

ع ٢٧

نا اميد ٿيڻ لڳا. ۽ اهو ئي پيدا ڪيا توهان جا ڪن ۽ اکيون

وَالْاَفْـِٕدَةَ ۭ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

۽ دليون. توهان گهٽ ٿا شڪر ڪريو. ۽ اهو ئي

ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

پکيڙيو توهان کي ڌرتي ۾ ۽ انهي ڏانهن ئي گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ اهو ئي

يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ؕ اَفَلَا

جياري ٿو ۽ ماري ٿو ۽ انهي جي اختيار آهي مٽاسٽا رات ۽ ڏينهن جي، ڇا پوءِ نه

تَعْقِلُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوْا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُوْنَ ﴿٨١﴾ قَالُوْٓا

ٿا سمجهو. پر چوڻ لڳا جيئن چيو هئو اڳين. چيائون

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿٨٢﴾

ڇا جڏهن مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي ۽ هڏا ڇا اسان اُٿاريل ٿينداسون.

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ اِنْ

وعدو ڏنو ويو هو اسان کي ۽ اسان جي وڏن کي اهو ئي اڳ ۾ ناهي

هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِّمَنِ الْاَرْضُ

هي مگر آکاڻيون اڳين جون. تون چئو ڪنهن جي آهي ڌرتي

وَمَنْ فِيْهَآ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ؕ

۽ جيڪي ان ۾ آهي جيڪڏهن اوهين ڄاڻو ٿا. سڀ چوندا الله جي.

قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ

تون چئو ڇا پوءِ نه ٿا سوچ ڪريو. چئو ڪير آهي رب آسمانن

السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ؕ

ستن جو ۽ رب عرش عظيم جو. سڀ چوندا الله لاءِ،

قُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْۢ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ
چئو ڇا پوءِ نہ ٿا ڀؤ ڪريو؟ تون چئو ڪنهن جي هٿ آهي حڪومت هر
شَيْءٍ وَّهُوَ يُجِيْرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ
شيءِ جي ۽ اهو ئي بچائيندڙ آهي ۽ نہ بچايو ويندو ان کان ڪوئي جيڪڏهن توهان
تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ۭ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُوْنَ ﴿٨٩﴾
ڄاڻو ٿا. سگهو چوندا الله لاءِ. تون چئو پوءِ ڪٿان توهان تي جادو ڪجي ٿو.
بَلْ اَتَيْنٰهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ
پر اسان ڏنو سون انهن کي سچ ۽ اهي ڪوڙا آهن. نہ ورتو
اللّٰهُ مِنْ وَّلَدٍ وَّمَا كَانَ مَعَهٗ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا لَّذَهَبَ
الله ڪوئي ٻار ۽ نہ آهي انهي سان گڏ ڪوئي ٻيو خدا نہ تہ ٿئي ها
كُلُّ اِلٰهٍۢ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۭ
هر هڪ خدا پنهنجي مخلوق کي ۽ چڙهائي ڪن ها هڪڙا انهن مان ٻين تي،
سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٩١﴾ عٰلِمِ الْغَيْبِ وَ
الله پاڪ آهي انهن جي بيان ڪان. اهو ڄاڻندڙ آهي ڳجهہ ۽
الشَّهَادَةِ فَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَّبِّ اِمَّا
ظاهر کي پوءِ اهو مٿاهون آهي ان کان جنهن کي شريڪ ٿا ڪن. چئو اي رب جيڪڏهن
تُرِيَنِّيْ مَا يُوْعَدُوْنَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِيْ فِي الْقَوْمِ
ڏيکارين مونکي اهو جنهن جو انهن کي ڌڙڪو ڏنل آهي. منهنجا رب پوءِ نہ ڪجانءِ مونکي قوم

23:93-95

الظّٰلِمِيْنَ ﴿٩٤﴾ وَاِنَّا عَلٰٓى اَنْ نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ

ظالمن ۾. ۽ بيشڪ اسين ان تي جو ڏيکاريون توکي انهن سان ٻنهجو ڪيل وعدو

لَقٰدِرُوْنَ ﴿٩٥﴾ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ ؕ

قادر آهيون. ٽار چڱائيءَ سان برائيءَ کي،

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَّبِّ اَعُوْذُ بِكَ

اسين گهڻو ڄاڻون ٿا جيڪي اهي بيان ڪن ٿا. ۽ تون چئو اي رب مون پناهه تو گهران تنهنجي

مِنْ هَمَزٰتِ الشَّيٰطِيْنِ ﴿٩٧﴾ وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ

وسوسي شيطان جي کان. ۽ آءٌ پناهه تو گهران تنهنجي اي منهنجا رب جو

يَّحْضُرُوْنِ ﴿٩٨﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ

اهي مون وٽ اچن. نيٺ جڏهن ايندو انهن مان ڪنهن تي موت چوندو

رَبِّ ارْجِعُوْنِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّيْٓ اَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ

اي منهنجا رب موٽائي موڪلي ڇڏيو مون کي. جيئن آءٌ ڪم ڪريان چڱا ان ۾ جيڪي ڇڏي آيس

كَلَّا ؕ اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَا ؕ وَمِنْ وَّرَآئِهِمْ بَرْزَخٌ

ائين نه ٿيندو. بيشڪ اها هڪ ڳالهه آهي جنهن جو اهو چوندڙ آهي، ۽ انهن جي پويان پردو آهي

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٠٠﴾ فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَلَآ اَنْسَابَ

انهيءَ ڏينهن تائين جو اٿاريا ويندا. پوءِ جڏهن ڦوڪيو ويندو صور ۾ ته نه رهنديون مائٽيون

بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَّلَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿١٠١﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ

انهن جي وچ ۾ تنهن ڏينهن ۽ نڪي هڪٻئي کان پڇا ڪندا. پوءِ اهي ڳرا ٿيا

مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۱۰۲﴾ وَمَنْ خَفَّتْ
جن جا عمل پورا اهي ئي كامياب آهن. ۽ جن جا هلكا ٿيندا
مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فِيْ
عمل پورا اهي ئي آهن جن نقصان كيو پنهنجي سر جو هوندا
جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿۱۰۳﴾ تَلْفَحُ وُجُوْهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ
دوزخ ۾ هميشه رهندڙ. ساڙيندي انهن جي منهن كي باه ۽ اهي
فِيْهَا كٰلِحُوْنَ ﴿۱۰۴﴾ اَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ
ان ۾ بدشكل هوندا. ڇا منهنجون آيتون كونه پڙهيون ٿي ويون توهان تي
فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿۱۰۵﴾ قَالُوْا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا
پوءِ اوهين انهن كي كوڙو كندا هئا. چوندا اي رب اسان جا زور ورتو هو اسان تي
شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّيْنَ ﴿۱۰۶﴾ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا
نياڳ اسان جو ۽ هئاسون ماڻهو گمراه. اي رب اسان جا كڍ اسان كي
مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۰۷﴾ قَالَ اخْسَئُوْا
انهيءَ مان پوءِ جيكڏهن وري كيوسون ته بيشك اسين آهيون ظالم. فرمايائين ڇائي پايو
فِيْهَا وَلَا تُكَلِّمُوْنِ ﴿۱۰۸﴾ اِنَّهٗ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْ
ان ۾ ۽ نه ڳالهايو مون سان. بيشك هڪ جماعت هئي
عِبَادِيْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَ
منهنجن ٻانهن جي چوندا هئا اي رب اسان جا اسان ايمان آندو آهي پوءِ بخش اسان كي ۽ رحم كر اسان تي ۽

أَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰ

تون ئي ڀلو ٻاجھارو آھين. پوءِ ورتو توھان انھن کي مسخري ڪري تيسين

أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي

وساريا ٿون توھان کان منھنجو ذڪر ۽ توھان انھن تي کلندا ھئا. مان

جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١١﴾

بدلو ڏنو انھن کي اڄ سندن صبر جي ڪري بيشڪ اھي ڪامياب آھن.

قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا

فرمايائين ڪيترو ٽِڪيا آھيو زمين ۾ انداز سالن جو؟ چوندا

لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ ﴿١١٣﴾

ٽِڪيا آھيون ھڪ ڏينھن يا اڌ ڏينھن پُڇا ڪر ڳڻيندڙن کان.

قَالَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾

فرمايائين رڳو ٽِڪيا آھيو ٿورو ڪجھ جيڪڏھن توھان ڄاڻو ٿا.

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا

ڇا پوءِ توھان ڀانيو ھئو ته اسان پيدا ڪيو آھي توھان کي اجايو ۽ توھان اسان ڏانھن نه

تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۖ لَا إِلَٰهَ

موٽايا ويندؤ؟ پوءِ مٿاھون آھي الله بادشاھ سچو، ناھي ڪوئي حاڪم

إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدْعُ مَعَ

انھي کانسواءِ، پروردگار عرش عزت واري جو. ۽ جيڪو سڏيندو گڏ

اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهٗ بِهٖ فَاِنَّمَا حِسَابُهٗ

الله سان ٻيو خدا ڪي ناهي ڪوئي ثبوت ان وٽ انهي جو پوءِ رڳو ان جو حساب آهي

عِنْدَ رَبِّهٖ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ وَقُلْ رَّبِّ

سندس رب وٽ، بيشڪ نه ڇٽندا ڪافر. ۽ چؤ اي منهنجا رب

اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۱۱۸﴾

بخش ۽ رحم ڪر ۽ تون ئي سڀ کان وڌيڪ رحم ڪندڙ آهين.

سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ اَرْبَعٌ وَّسِتُّوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت نور مدني آهي ۽ اها چوهٺ آيتون ۽ نو رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

سُوْرَةٌ اَنْزَلْنٰهَا وَفَرَضْنٰهَا وَاَنْزَلْنَا فِيْهَآ اٰيٰتٍ

هي سورت آهي جا اسان نازل ڪئي آهي ۽ انجا حڪم فرض ڪيا آهن ۽ اسان لاٿيون آهن ان ۾ آيتون

بَيِّنٰتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱﴾ اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِيْ

چٽيون ته جيئن توهان ياد ڪريو. ڪاري ۽ ڪارو

فَاجْلِدُوْا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ ۠ وَّلَا

پوءِ هڻو هر هڪ کي انهن ٻنهي مان سؤ لڪڻ ۽ نه

تَاْخُذْكُمْ بِهِمَا رَاْفَةٌ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ

وٺي توهان کي ٻنهي تي نرمي الله جي دين ۾ جي توهان

تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا

يقين رکو ٿا الله تي ۽ آخرت جي ڏينهن تي، ۽ پَل ڏِسن انهن جي سزا کي

طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢﴾ اَلزَّانِيْ لَا يَنْكِحُ اِلَّا

ڪجهه مسلمان. بدڪار مرد نڪاح نه ڪندو مگر

زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً ۫ وَّالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَآ اِلَّا

بدڪار عورت سان يا مشرڪ عورت سان ۽ بدڪار عورت، نڪاح نه ڪندو ان سان مگر

زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣﴾

بدڪار مرد يا مشرڪ. ۽ منع ٿيل آهي اها (بدڪاري) ايمان وارن تي.

وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَاْتُوْا بِاَرْبَعَةِ

۽ جيڪي تهمت ڏين ٿا پاڪدامن عورتن کي پوءِ نه ٿا پيش ڪن چار

شُهَدَآءَ فَاجْلِدُوْهُمْ ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَّلَا تَقْبَلُوْا

شاهد ته هڻو انهن کي اسي لڪڻ ۽ نه قبول ڪريو

لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٤﴾

انهن جي شاهدي ڪڏهن به، ۽ اهي ئي ڏوهدار آهن.

اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۚ فَاِنَّ

مگر جن توبه ڪئي انهيءَ کان پوءِ ۽ پاڻ سڌاريائون، ته

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥﴾ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ اَزْوَاجَهُمْ

الله بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جيڪي تهمت ڏين ٿا پنهنجن زالن کي

وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ شُهَدَآءُ اِلَّآ اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ

۽ ناهن انهن ۾ شاهد پاڻ کان سواءِ تہ شاهدي

اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۶﴾

اهڙي هڪ جي چار ڀيرا شاهدي ڏيڻ آهي الله جي قسم سان تہ اهو پاڻ سچو آهي.

وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ

۽ پنجين ڀيرا تہ الله جي لعنت پئي مٿس جيڪڏهن آهي

الْكٰذِبِيْنَ ﴿۷﴾ وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ

ڪوڙن ڳالهائيندڙن مان. ۽ ٽاريندي عورت کان سزا کي سندس شاهدي ڏيڻ

اَرْبَعَ شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۸﴾ وَ

چار ڀيرا شاهدي الله جي قسم سان تہ اهو مرد ڪوڙو آهي. ۽

الْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَآ اِنْ كَانَ مِنَ

پنجين ڀيرا تہ الله جو ڏمر هجي مٿس جيڪڏهن اهو مرد

الصّٰدِقِيْنَ ﴿۹﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ

سچ ڳالهائيندڙ آهي. ۽ جي نہ هجي ها الله جو فضل توهان تي ۽ سندس رحمت

وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ﴿۱۰﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ جَآءُوْ بِالْاِفْكِ

۽ بيشڪ الله توبہ قبوليندڙ حڪمت وارو آهي. بيشڪ جن آندو بهتان

عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ ۭ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ ۭ بَلْ هُوَ

اهو ٽولو آهي توهان مان. نہ ڀانيو انهي کي برو پاڻ لاءِ. پر اهو

خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا اكْتَسَبَ مِنَ

ڀلو آهي اوهان لاءِ، هر هڪ ماڻهو لاءِ آهي انهن مان جيترو ڪيائين

الْإِثْمِ ۚ وَالَّذِي تَوَلَّىٰ كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ

گناهه، ۽ جنهن ڪنيو وڏو بار انهن مان ان لاءِ آهي عذاب

عَظِيمٌ ۝۱۱ لَّوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَ

وڏو. توهان جڏهن ٻڌو هو ان کي ڇو نه گمان ڪيو هئو مومنن ۽

الْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَٰذَا إِفْكٌ

مومنيائين پنهنجي دلين ۾ چڱو ۽ چون ها هي ڪوڙ آهي

مُّبِينٌ ۝۱۲ لَّوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ ۚ فَإِذْ

پڌرو. ڇو نه آندائون ان تي چار شاهد، پوءِ جڏهن

لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَٰئِكَ عِندَ اللَّهِ هُمُ

نه آندائون شاهد ته اهي ئي الله وٽ

الْكَاذِبُونَ ۝۱۳ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ

ڪوڙا آهن. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها الله جي مهرباني توهان تي ۽ سندس ٻاجهه

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ

دنيا ۽ آخرت ۾ ته پهچي ها توهان کي جنهن ۾ توهان ڪاهي پيا هئا

عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝۱۴ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ

عذاب وڏو. جڏهن توهان هلائڻ لڳا ان کي پنهنجي زبانن سان ۽ چئو پيا

بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ وَّ تَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ
پنهنجن واتن سان جنهنجي نه هئي توهان کي حقيقت ۽ سمجهو پيا ان کي هلڪو
وَّهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ
۽ اهو آهي الله وٽ وڏو. ڇو نه جڏهن ٻڌو هئو توهان ان کي
قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ سُبْحٰنَكَ
چيو توهان ناهي لائق اسان کي جو گفتگو ڪريون ان ۾. پاڪ آهي تنهنجي ذات
هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ تَعُوْدُوْا
هي آهي بهتان وڏو. سيکت ڏئي ٿو توهان کي الله متان وري ڪريو
لِمِثْلِهٖٓ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧﴾ ۚ وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ
اهڙو ڪم ڪڏهن جيڪڏهن آهيو توهان ايمان وارا. ۽ بيان ڪري ٿو الله
لَكُمُ الْاٰيٰتِ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ
توهان لاءِ آيتون، ۽ الله دانا آهي حڪمت وارو آهي. جيڪي ماڻهو
يُحِبُّوْنَ اَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ
چاهين ٿا ته پکڙجي بي حيائي مسلمانن ۾ تن لاءِ آهي
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَ
عذاب دردناڪ دنيا ۽ آخرت ۾، ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽
اَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ
توهان نه ٿا ڄاڻو. ۽ جي نه هجي ها مهرباني الله جي توهان تي ۽

رَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۰﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

سندس رحمت ۽ بيشڪ الله نرمي ڪندڙ مهربان آهي. اي اهي جن

اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ وَمَنْ يَّتَّبِعْ

ايمان آندو نه هلو شيطان جي وکن تي، ۽ جيڪو هلندو

خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ فَاِنَّهٗ يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ

شيطان جي وکن تي پوءِ اهو حڪم ڪندو آهي بيحيائي ۽ بڇڙي ڪم جو،

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى مِنْكُمْ

۽ جيڪڏهن نه هجي ها مهرباني الله جي توهان تي ۽ سندس رحمت ته نه سڌري ها توهان مان

مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ

ڪوئي ڪڏهن به، پر الله سڌاري ٿو جنهن کي گهري، ۽ الله

سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۱﴾ وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ نه قسم کڻي فضيلت وارو (ابوبڪر صديق) توهان مان

وَالسَّعَةِ اَنْ يُّؤْتُوْۤا اُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَ

۽ ڪشادگي وارو امداد ڏيڻ کان مائٽن ۽ غريبن ۽

الْمُهٰجِرِيْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ وَلْيَعْفُوْا وَلْيَصْفَحُوْا ؕ

هجرت ڪندڙن کي الله جي راهه ۾، ۽ ڀل معاف ڪن ۽ ٽري وڃن،

اَلَا تُحِبُّوْنَ اَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

ڀلا نه ٿا چاهيو ته بخشي الله توهان کي ۽ الله بخشڻهار

ع ۲ ۸ النصف

انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيرا 33:33

رَّحِيمٌ ﴿۲۲﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنٰتِ الْغٰفِلٰتِ
مهربان آهي. جيڪي ماڻهو تهمت ڏين ٿا پاڪدامن بي خبر

الْمُؤْمِنٰتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
ايمان وارين عورتن کي اهي لعنت ڪيا ويا دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ انهن لاءِ آهي عذاب

عَظِيمٌ ﴿۲۳﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ
وڏو. جنهن ڏينهن شاهدي ڏينديون انهن تي سندن زبانون ۽ سندن هٿ

وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۴﴾ يَوْمَئِذٍ يُوَفِّيهِمُ
۽ پير ان جي جيڪي ڪندا هئا. ان ڏينهن پوري ڏيندو انهن کي

اللّٰهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ
الله سندن سزا حق واري ۽ ڄاڻندا ته بيشڪ الله ئي سچو آهي

الْمُبِينُ ﴿۲۵﴾ الْخَبِيثٰتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ
کولي ٻڌائيندڙ آهي. بڇڙيون آهن بڇڙن لاءِ ۽ بڇڙا

لِلْخَبِيثٰتِ ۚ وَالطَّيِّبٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ
بڇڙين لاءِ. ۽ چڱيون آهن چڱن لاءِ ۽ چڱا

لِلطَّيِّبٰتِ ۚ أُولٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ ۖ لَهُمْ
چڱين لاءِ. اهي آجا آهن ان کان جيڪي ڪين چون ٿا. انهن لاءِ

مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿۲۶﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
بخشش ۽ سوڙي عزت واري آهي. اي ايمان وارو

لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ بُيُوْتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَاْنِسُوْا وَ

نہ داخل ٿيو ڪنهن ٻہ گھر ۾ پنهنجن گھرن کانسواءِ جيستائين اجازت وٺو ۽

تُسَلِّمُوْا عَلٰٓى اَهْلِهَا ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ

سلام چئو انهن گھر وارن تي، اهو اٿو بهتر توهان لاءِ جيئن اوهين

تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَآ اَحَدًا فَلَا

ياد رکو. پوءِ جيڪڏهن نہ لهو اتي ڪوئي تہ نہ

تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيْلَ لَكُمُ ارْجِعُوْا

گھڙو ان ۾ جيسين موڪل ملي توهان کي، ۽ جيڪڏهن چيو وڃي توهان کي تہ موٽي وڃو

فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨﴾

پوءِ موٽي وڃو اهو تمام چڱو آهي توهان لاءِ، ۽ الله توهان جي عملن کي ڄاڻندڙ آهي.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ

ناهي توهان تي ڪو گناهہ جو گھڙي وڃو گھرن ۾ جيڪي رهائشي نہ آهن.

فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا

اتي سامان آهي توهانجو، ۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي

تَكْتُمُوْنَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ

لڪايو ٿا. چئہ مسلمانن کي تہ جهڪائين پنهنجون نگاهون

وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ۭ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

۽ بچائين پنهنجون اگھڙون، اهو تمام چڱو آهي انهن لاءِ. بيشڪ الله

خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ يَغْضُضْنَ

خبر رکندڙ آهي جيڪي ڪن ٿا. ۽ چؤ ايمان وارين کي ته هيٺ ڪن

مِنْ أَبْصَٰرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ

پنهنجون اکيون ۽ بچائين پنهنجون اگھڙيون ۽ نه ظاهر ڪن

زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ

پنهنجي زينت مگر جا ظاهر ٿيڻي آهي ۽ وجهن پنهنجن ڍڪڻن کي

عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ

پنهنجن گريبانن تي ۽ نه ظاهر ڪن پنهنجي زينت مگر پنهنجن مڙسن لاءِ

أَوْ ءَابَآئِهِنَّ أَوْ ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ

يا پنهنجن آبن يا مڙسن جي ابن يا پٽن پنهنجن يا پٽن

بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ

پنهنجي مڙس جي لاءِ يا پنهنجن ڀائرن لاءِ يا ڀائٽين يا ڀاڻيجن

أَخَوَٰتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ أَوِ

لاءِ يا پنهنجن عورتن يا ٻانهين لاءِ يا

ٱلتَّٰبِعِينَ غَيْرِ أُو۟لِى ٱلْإِرْبَةِ مِنَ ٱلرِّجَالِ أَوِ ٱلطِّفْلِ

اھڙن نوڪرن لاءِ جي نه آهن خواهش وارا مرد يا اهي ڇوڪرا

ٱلَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا۟ عَلَىٰ عَوْرَٰتِ ٱلنِّسَآءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ

جي نه ٿا سمجهن عورتن جي اگھڙن تي ۽ نه هڻن

بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِيْنَتِهِنَّ ۭ وَتُوْبُوْٓا

پير پنهنجا اهڙا جو معلوم ٿئي اهو جو لڪائن ٿيون پنهنجن زيورن مان ۽ رجوع ٿيو

اِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٣١﴾

الله جي طرف سڀ اي ايمان وارو جيئن توهان ڪامياب ٿيو.

وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ

۽ شادي ڪرايو پنهنجن وڌل عورتن جي ۽ پنهنجن نيڪ ٻانهن

وَاِمَاۗىِٕكُمْ ۭ اِنْ يَّكُوْنُوْا فُقَرَاۗءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ

۽ ٻانهين جي، جيڪڏهن هوندا مسڪين ته آسودو ڪندو انهن کي الله

فَضْلِهٖ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٢﴾ وَلْيَسْتَعْفِفِ

پنهنجي فضل سان، ۽ الله ڪشادگي ڏيندڙ سڀ ڪجهه ڄاڻندڙ آهي. ۽ پرهيز ڪن

الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ

جيڪي نه ٿا پهچن نڪاح کي جيسين آسودو ڪرين الله

مِنْ فَضْلِهٖ ۭ وَالَّذِيْنَ يَبْتَغُوْنَ الْكِتٰبَ مِمَّا مَلَكَتْ

پنهنجي مهر سان، ۽ جيڪي گهرن ٿا دستاويز توهان جي

اَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوْهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فِيْهِمْ خَيْرًا ڰ وَّ

ٻانهن مان پوءِ لکي ڏيو انهن کي جيڪڏهن سمجهو ٿا انهن ۾ ڪا چڱائي ۽

اٰتُوْهُمْ مِّنْ مَّالِ اللّٰهِ الَّذِيْٓ اٰتٰىكُمْ ۭ وَلَا تُكْرِهُوْا

ڏيو انهن کي الله جي مال مان جيڪو ڏنو اٿائين توهان کي، ۽ نه مجبور ڪريو

فَتَيٰتِكُمْ عَلَى الْبِغَآءِ اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوْا
پنهنجين ڇوڪرين کي بدڪاريءَ تي جڏهن اهي چاهين ٿيون شادي ڪي، ته جيئن ڪمايو
عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَمَنْ يُّكْرِهْهُّنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْ
سامان دنيا جي حياتي جو، ۽ جيڪو مجبور ڪندو انهن کي پوءِ بيشڪ الله
بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ
انهن جي مجبوريءَ بعد بخشڻهار مهربان آهي ۔ ۽ تحقيق اسان نازل ڪيون آهن
اِلَيْكُمْ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ وَّمَثَلًا مِّنَ الَّذِيْنَ خَلَوْا
توهان ڏانهن آيتون پڌريون ۽ بيان انهن جو جيڪي گذريا آهن
مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٤﴾ اَللّٰهُ نُوْرُ
توهان کان اڳ ۽ نصيحت پرهيزگارن لاءِ ۔ الله روشن ڪندڙ آهي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ مَثَلُ نُوْرِهٖ كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا
آسمانن ۽ زمين کي، ان جي روشني جو مثال ڄاري جهڙو آهي جنهن ۾
مِصْبَاحٌ ۭ اَلْمِصْبَاحُ فِيْ زُجَاجَةٍ ۭ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا
بتي هجي، اها بتي هجي ڪائيءَ ۾، اهو ڪائو ڄڻ ته آهي
كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُّوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ
تارو چمڪندڙ اها ٻاريل آهي برڪت واري وڻ زيتون مان جو
لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ زَيْتُهَا يُضِيْٓءُ وَ
نه اوڀر وارو ۽ نه اولهه وارو، اجهو ته تيل ان جو روشني ڪري توڙي

لَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۭ نُوْرٌ عَلٰى نُوْرٍ ۭ يَهْدِي اللّٰهُ

جو نه لڳي ان کي باهه، نور علیٰ نور، راهه ڏيکاري ٿو الله

لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۭ

پنهنجي نور جي جنهن کي گهري، ۽ بيان ڪري ٿو الله مثال ماڻهن جي لاءِ،

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝۳۵ۙ فِيْ بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ

۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. انهن گهرن ۾ جو حڪم ڪيو آهي الله ته

تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ ۙ يُسَبِّحُ لَهٗ فِيْهَا بِالْغُدُوِّ

بلند ڪيو وڃين ۽ ياد ڪيو وڃي انهن ۾ سندس نالو، تسبيح پڙهن ٿا ان جي اُتي صُبح

وَالْاٰصَالِ ۝۳۶ۙ رِجَالٌ ۙ لَّا تُلْهِيْهِمْ تِجَارَةٌ وَّلَا

۽ شام. اُهي مرد جنکي نه ٿو غافل ڪري واپار ۽ نه

بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَاۗءِ الزَّكٰوةِ

وڪرو الله جي ذڪر کان ۽ قائم ڪرڻ نماز ۽ ڏيڻ زڪوات کان

يَخَافُوْنَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ ۝۳۷ۙ

اهي ڊڄن ٿا اهڙي ڏينهن کان جو ڦري وينديون ان ۾ دليون ۽ اکيون.

لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ

جيئن بدلو ڏئي انهنکي الله وڌيڪ ڀلو سندن عملن کان ۽ وڌائي انهنکي پنهنجي

فَضْلِهٖ ۭ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝۳۸

فضل سان، ۽ الله رزق ڏئي ٿو جنهن کي چاهي بي حساب.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍۢ بِقِيْعَةٍ

۽ اهي جن ڪفر ڪيو انهن جا عمل آهن جهڙي رڃ رڻ پٽ ۾

يَّحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَآءً ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَهٗ لَمْ يَجِدْهُ

ڀانئي ٿو انکي اُڃايل پاڻي، نيٺ جڏهن ايندو ان وٽ ته نه لهندو اتي

شَيْــــًٔا وَّوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهٗ فَوَفّٰىهُ حِسَابَهٗ ۭ وَاللّٰهُ

ڪا شي ۽ لهندو الله کي پاڻ وٽ پوءِ پورو ڏيندو ان کي سندس حساب ۽ الله

سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝٣٩ اَوْ كَظُلُمٰتٍ فِيْ بَحْرٍ لُّـجِّيٍّ

تکڙو حساب وٺندڙ آهي. يا جهڙيون اونداهيون هجن درياءَ اونهي ۾

يَّغْشٰىهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ

جنهن کي ڍڪي لهر جنهن جي مٿان هجي لهر ان جي مٿان ڪڪر

ظُلُمٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۭ اِذَآ اَخْرَجَ يَدَهٗ

اهي اونداهيون آهن هڪٻئي جي مٿان، جڏهن اهو ٻاهر ڪڍي پنهنجو هٿ

لَمْ يَكَدْ يَرٰىهَا ۭ وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا فَمَا

ته نه ڏسي سگهي انکي. ۽ اهو جنهن لاءِ نه ڪري الله روشني پوءِ ناهي

لَهٗ مِنْ نُّوْرٍ ۝٤٠ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهٗ مَنْ

ان لاءِ ڪائي روشني. ڇا نه ڏٺئي ته الله جي پاڪائي چون ٿا جيڪي

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالطَّيْرُ صٰۗفّٰتٍ ۭ كُلٌّ

آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ آهن ۽ اڏامندڙ پکي کنڀ کوليندي، هر هڪ

قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ وَتَسْبِيْحَهٗ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِمَا
ڄاڻي آهي ان جي عبادت ۽ ان جي تسبيح ، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي
يَفْعَلُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَ
اهي ڪن ٿا. ۽ الله جي آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين ۾، ۽
اِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤٢﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُزْجِيْ سَحَابًا
الله ڏانهن ئي موٽڻو آهي. ڇا نه ڏٺو تو جو الله هڪلي ٿو ڪڪرن کي
ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهٗ ثُمَّ يَجْعَلُهٗ رُكَامًا فَتَرَى
پوءِ ملائي ٿو پاڻ ۾ پوءِ ڪري ٿو انهي کي هڪ ٻئي تي ته پوءِ ڏسين ٿو
الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ
مينهن کي نڪري ٿو انهي جي وچان ، ۽ وسائي ٿو ڪڪرن
جِبَالٍ فِيْهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ وَ
جبلن جهڙن مان ڳڙن کي پوءِ پهچائي ٿو ان کي جنهن تي گهري ۽
يَصْرِفُهٗ عَنْ مَّنْ يَّشَآءُ ۗ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهٖ يَذْهَبُ
هٽائي ٿو انکي جنهن کان گهري، اُجهو چمڪارو انجي وڄ جو نيئي ٿو
بِالْاَبْصَارِ ﴿٤٣﴾ يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۗ اِنَّ فِيْ
اکين کي. ڦيرائي ٿو الله رات ۽ ڏينهن کي بيشڪ انهي ۾
ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ﴿٤٤﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَ
آهي عبرت اکين وارن لاءِ . ۽ الله پيدا ڪيو

كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى

هر چرندڙ کي پاڻي مان، پوءِ انهن مان ڪو هلي ٿو

بَطْنِهٖ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ

پيٽ تي، ۽ انهن مان ڪو هلي ٿو ٻن پيرن تي، ۽ انهن مان

مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰٓى اَرْبَعٍ ؕ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

ڪو هلي ٿو چئن تي، پيدا ڪري ٿو الله جيڪي چاهي، بيشڪ الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۴۵﴾ لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ ؕ

هر شيءِ تي قادر آهي. اسان نازل ڪيون آهن آيتون کولي ٻڌائيندڙ،

وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۴۶﴾

۽ الله هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري ٿو رستي سڌي ڏانهن.

وَيَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى

۽ چون ٿا اسان ايمان آندو الله تي ۽ رسول تي ۽ تابعداري ڪئي سون پوءِ ڦري ٿو وڃي

فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَآ اُولٰٓئِكَ

هڪ ٽولو انهن مان ان ڪان بعد، ۽ ناهن اهي

بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۷﴾ وَاِذَا دُعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ

ايمان وارا. ۽ جڏهن سڏيا وڃن ٿا الله ۽ ان جي رسول ڏانهن جيئن فيصلو ڪري

بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنْ يَّكُنْ

انهن جي وچ ۾ ته اوچتو ئي ماڻهو انهن مان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ جيڪڏهن هوندو

لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوٓا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم

انهن جو حق ته ايندا انهي ڏانهن قبول ڪندڙ ٿي. ڇا انهن جي دلين ۾

مَّرَضٌ أَمِ ارْتَابُوٓا أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللَّهُ

مرض آهي يا شڪ ۾ پيا آهن يا ڊڄن ٿا ته متان ظلم ڪري الله

عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ أُولَٰٓئِكَ هُمُ الظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾

انهن تي ۽ رسول ان جو، نه پر اهي پاڻ ظالم آهن.

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓا إِلَى اللَّهِ وَ

ته گو هوندو آهي قول مومنن جو جڏهن سڏيا ويندا آهن الله ۽

رَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا

ان جي رسول ڏانهن جيئن فيصلو ڪري ان جي وچ ۾ ته چوندا آهن ٻڌوسون ۽ چيو ورتوسون

وَأُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَ

۽ اهي ماڻهو ئي ڪامياب آهن. ۽ جيڪو چيو وٺندو الله ۽

رَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿٥٢﴾

سندس رسول جو ۽ ڊڄندو الله کان ۽ لحاظ ڪندو ان جو پوءِ اهي ئي مراد ماڻيندڙ آهن.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ

۽ قسم کڻن ٿا الله جو پڪو ڪندي پنهنجي قسمن کي ته جيڪڏهن تون حڪم ڪندين

لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُل لَّا تُقْسِمُوا ۖ طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ

ته ضرور نڪري پوندا، چوين قسم نه کڻو، چيو وٺو چڱي ۽ طرح، بيشڪ

اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝٥٣ قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا

الله خبر رکندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. تون چؤ حڪم مڃيو الله جو ۽ حڪم مڃيو

الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ

رسول جو. پوءِ جيڪڏهن منهن ڦيرينداته رڳو پوندو ان تي جيڪي انکي ڪٽايو ويو ۽ پوندو توهان تي

مَّا حُمِّلْتُمْ ۭ وَاِنْ تُطِيْعُوْهُ تَهْتَدُوْا ۭ وَمَا عَلَى

جيڪي توهان کي ڪٽايو ويو ۽ جيڪڏهن حڪم مڃيندؤ انهي جو ته هدايت لهندؤ ۽ ناهي

الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝٥٤ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

رسول تي مگر پهچائڻ پڌرو. انجام ڏنو الله جن

اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي

ايمان آندو توهان مان ۽ ڪم ڪيا چڱا ته ضرور حاڪم ڪندو انهن کي

الْاَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۠ وَ

ملڪ ۾ جيئن حاڪم ڪيائين انهن کي جيڪي ڪانئن اڳ هئا ۽

لَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِيْنَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ وَ

ضرور مضبوط ڪندو انهن لاءِ سندن دين کي جيڪو پسند ڪيو اٿئين انهن لاءِ ۽

لَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اَمْنًا ۭ يَعْبُدُوْنَنِيْ

ضرور بدلائي ڏيندو انهنکي انهن جي خوف کان پوءِ امن. اهي عبادت ڪندا منهنجي

لَا يُشْرِكُوْنَ بِيْ شَيْـًٔا ۭ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ

نه شريڪ ڪندا مون سان ڪنهين کي ۽ جيڪي انڪار ڪندا انهي کان پوءِ

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۵۵﴾ وَ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ اٰتُوا
تہ اھي ئي گنھگار آھن. ۽ قائم ڪيو نماز کي ۽ ڏيو

الزَّكٰوةَ وَ اَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۵۶﴾ لَا
زڪوات ۽ چيو مڃيو رسول جو تہ توهان تي رحم ڪيو وڃي. نہ

تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مُعْجِزِيْنَ فِى الْاَرْضِ ۚ وَ
ڀانئجان ۽ ڪافرن کي عاجز ڪندڙ زمين ۾ ۽

مَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَ لَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۵۷﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ
جاءِ انهن جي باھ آھي، ۽ اھا بڇڙي آھي جاءِ موٽڻ جي. اي اھي جن

اٰمَنُوْا لِيَسْتَاْذِنْكُمُ الَّذِيْنَ مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ وَ الَّذِيْنَ
ايمان آندو اجازت وٺي اچن اوھان کان اوھان جا ٻانها ۽ اوھان جا ٻار

لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرّٰتٍ ؕ مِنْ قَبْلِ
جيڪي نہ پھتا آھن جواني کي توھان مان ٽي ڀيرا، اڳ ۾

صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَ حِيْنَ تَضَعُوْنَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيْرَةِ
صبح جي نماز کان ۽ جڏهن لاهي رکو ٿا پنھنجا لٽا منجھند جو

وَ مِنْۢ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَآءِ ؕ۫ ثَلٰثُ عَوْرٰتٍ لَّكُمْ ؕ
۽ بعد نماز سومهڻي جي، اھي ٽي وقت توهان جي اگهڙ جا آھن،

لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَ لَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ بَعْدَهُنَّ ؕ طَوّٰفُوْنَ
ناهي توهان تي ۽ نڪي انهن تي ڪا تنگي انهن وقتن کانپوءِ، اهي ڦرندڙ آهن

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ
اوهان تي هڪ ٻئي وٽ، اهڙيءَ طرح ٻڌائي ٿو الله
لَكُمُ الْاٰيٰتِؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۸﴾ وَاِذَا بَلَغَ
توهان کي آيتون، ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جڏهن پهچن
الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَاْذِنُوْا كَمَا اسْتَاْذَنَ
ٻار اوهان جا جوانيءَ کي ته موڪل گهرن جيئن موڪل گهري هئي
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ
انهن کان اڳين، اهڙيءَ طرح بيان ڪري ٿو الله توهان لاءِ پنهنجون آيتون
وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۹﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَآءِ الّٰتِيْ
۽ الله ڄاڻندڙ آهي حڪمت وارو آهي. ۽ اهي پوڙهيون عورتون جيڪي
لَا يَرْجُوْنَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ
نه ٿيون اميد رکن شاديءَ جي ناهي انهن تي ڪو گناهه جو
يَّضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجٰتٍۢ بِزِيْنَةٍؕ وَاَنْ
لاهي رکن پنهنجا ڪپڙا نه ظاهر ڪندي پنهنجي سينگار کي، ۽
يَّسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۶۰﴾
پرهيز ڪرڻ بهتر آهي انهن لاءِ، ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي.
لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ
ناهي انڌي تي ڪو حرج ۽ نه منڊي تي ڪو حرج

وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُوا

۽ نه بيماريءَ کي حرج ۽ نڪي توهان تي جو کائو

مِن بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ

پنهنجن گهرن مان يا پنهنجن پيئن جي گهرن مان يا پنهنجي مائن جي گهرن

أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

يا پنهنجي ڀائرن جي گهرن يا پنهنجي ڀينرن جي گهرن يا پنهنجي چاچن

أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ

جي گهرن يا پنهنجين پڦين جي گهرن يا پنهنجن مامن جي گهرن

أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُم مَّفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ

يا پنهنجين ماسين جي گهرن مان يا جنهن جي ڪنجين جا مالڪ آهيو يا پنهنجن دوستن وٽان،

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا

ناهي توهان تي گناهه جو کائو گڏجي يا جدا جدا.

فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً

پوءِ جڏهن وڃو ڪنهن گهر ۾ ته سلام چئو پاڻ ۾ دعا

مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ

الله جي طرفان برڪت واري ڀلي. اهڙي طرح بيان ڪري ٿو الله

لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ

توهان لاءِ آيتون جيئن توهان سمجهو. رڳو ايمان وارا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاِذَا كَانُوْا مَعَهٗ عَلٰٓى
اهي آهن جن يقين ڪيو الله ۽ سندس رسول ۾ ۽ جڏهن هوندا آهن ان سان گڏ
اَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ
ڪنهن گڏيل ڪم ۾ ته هليا نه ويندا آهن جيسين موڪل وٺن انهيءَ کان، بيشڪ جيڪي ماڻهو
يَسْتَاْذِنُوْنَكَ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ
اجازت گهرن ٿا توکان اُهي ئي آهن جو ايمان رکن ٿا الله ۽
رَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ لِبَعْضِ شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ
سندس رسول ۾، پوءِ جڏهن موڪل گهرن توکان پنهنجي ڪنهن ڪم لاءِ ته اجازت ڏي
لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
جنهن لاءِ گهرين انهن مان ۽ معافي گهُر انهن لاءِ الله کان، بيشڪ الله
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ
بخشيندڙ مهربان آهي. نه ڪريو سڏڻ رسول جو پاڻ ۾
كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ؕ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
جيئن سڏ ڪرڻ توهانجو هڪٻئي کي، خوب سڃاڻي ٿو الله انهنکي جيڪي
يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ
کسڪي وڃن ٿا توهان کان ٻئي جي آڙ ۾، پوءِ ڊڄڻ گهرجي انهن کي جيڪي مخالفت ڪن ٿا
عَنْ اَمْرِهٖٓ اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ
ان جي حڪم جي متان پهچي انهن کي نقصان يا پهچي انهن کي عذاب

اَلِيْمٌ ﴿٦٣﴾ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

دردناڪ . خبردار بيشڪ الله لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي ،

قَدْ يَعْلَمُ مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ ؕ وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ اِلَيْهِ

اهو ڄاڻي ٿو جنهن تي توهان آهيو ، ۽ جنهن ڏينهن موٽايا ويندا ان ڏانهن

فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٤﴾ ع

پوءِ خبر ڏيندو انهن کي جيڪي عمل ڪيائون ، ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي .

سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سَبْعٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت فرقان مڪي آهي ۽ اها ستهتر آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

تَبٰرَكَ الَّذِيْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ

وڏي برڪت وارو آهي اهو جنهن لاٿو قرآن کي پنهنجي ٻانهي تي جيئن ٿئي

لِلْعٰلَمِيْنَ نَذِيْرًا ﴿١﴾ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

جهان وارن لاءِ ڊيڄاريندڙ. اهو جنهن لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽

الْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ

زمين جي ۽ نه ورتائين اولاد ۽ ناهي ان جو ڪوئي ڀائيوار

فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهٗ تَقْدِيْرًا ﴿٢﴾

حڪومت ۾ ۽ پيدا ڪيائين هر شيءِ کي پوءِ پورو رکيائين ان جو انداز.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهٖٓ اٰلِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَّ
۽ ورتائون انهي کان سواءِ ٻيا خدا جي نہ تا پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽
هُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا
اهي پاڻ پيدا ڪيل آهن ۽ نہ آهن مالڪ پنهنجي سرجي نقصان ۽ نہ
نَفْعًا وَّلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَّلَا حَيٰوةً وَّلَا نُشُورًا ﴿٣﴾
نفعي جا ۽ نہ آهن مالڪ موت جا ۽ نہ حياتي جا ۽ نہ وري اُٿڻ جا.
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اِفْكُ ۨافْتَرٰىهُ
۽ چيو انهن جن ڪفر ڪيو ناهي اهو مگر ڪوڙ جنهنکي ٺاهيو اٿس
وَاَعَانَهٗ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُونَ ۛ فَقَدْ جَآءُو ظُلْمًا
۽ ساٿ ڏنو آهي ان سان انهي تي ٻين ماڻهن، سو اهي آيا آهن ظلم تي
وَّزُورًا ﴿٤﴾ ۛ وَقَالُوٓا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ
۽ ڪوڙ تي. ۽ چيائون، آکاڻيون اڳين جون آهن جنکي لکايو اٿس پوءِ اهي
تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَّاَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِي
پڙهيون وڃن ٿيون ان تي صُبح ۽ شام. چؤ نازل ڪيو انکي انهيءَ
يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ
جيڪو ڄاڻي ٿو ڳجهه کي آسمانن ۽ زمين ۾ بيشڪ اهو
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا مَالِ هٰذَا الرَّسُولِ يَاْكُلُ
بخشڻهار مهربان آهي. ۽ چيائون ڇا ٿيو آهي هن رسول کي جو کائي ٿو

ع عند المتاخرين ١٢

الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ ۙ لَوْلَآ أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ

کاڌو ۽ گھمي ٿو بزارين ۾ ، ڇو نه موڪليو ويو انهي ڏي ملڪ

فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿۷﴾ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ

ته هجي ها ان سان گڏ ڊيڄاريندڙ . يا اُڇليو وڃي ها انهي ڏانهن خزانو يا

تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا ۚ وَقَالَ الظَّالِمُونَ

هجي ها ان کي باغ جو کائي ها انهي مان ، ۽ چيو ظالمن ،

إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿۸﴾ انْظُرْ كَيْفَ

نه ٿا پيروي ڪريو مگر هڪ ماڻهو جادو ڪيل جي . ڏس ته ڪيئن

ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

بيان ڪيائون تولاءِ مثال پوءِ گمراهه ٿيا پوءِ نه ٿا لهي سگهن

ع ۹ ۱۶ سَبِيلًا ﴿۹﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا

رستو . وڏي برڪت وارو آهي اهو جيڪڏهن گهري ته ڪري تولاءِ بهتر

مِنْ ذَٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۙ وَ

ان کان باغ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون ۽

يَجْعَلْ لَكَ قُصُورًا ﴿۱۰﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَ

ڪري تولاءِ ماڙيون . پر انهن ڪوڙو ڪيو آخرت کي ۽

أَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿۱۱﴾ إِذَا

اسان تيار ڪئي ان لاءِ جنهن ڪوڙو ڪيو آخرت کي باهه . جڏهن

رَاَتۡهُمۡ مِّنۡ مَّكَانٍۭ بَعِيۡدٍ سَمِعُوۡا لَهَا تَغَيُّظًا وَّزَفِيۡرًا ﴿۱۲﴾

اهاڏسندي انهنکي پري کان تہ ٻُڌندا ان جو جوش ۽ ڦوڪارو.

وَاِذَاۤ اُلۡقُوۡا مِنۡهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِيۡنَ دَعَوۡا

۽ جڏهن اُڇليا ويندا ان جي سوڙهي جاءِ ۾ جڪڙي تہ پُڪاريندا

هُنَالِكَ ثُبُوۡرًا ﴿۱۳﴾ لَا تَدۡعُوا الۡيَوۡمَ ثُبُوۡرًا وَّاحِدًا وَّ

اتي موت کي. نہ سڏيو اڄ موت هڪڙي کي پر

ادۡعُوۡا ثُبُوۡرًا كَثِيۡرًا ﴿۱۴﴾ قُلۡ اَذٰلِكَ خَيۡرٌ اَمۡ جَنَّةُ

سڏيو موتن گهڻن کي. تون چئو ڀلا اهو چڱو آهي يا بهشت

الۡخُلۡدِ الَّتِىۡ وُعِدَ الۡمُتَّقُوۡنَ ؕ كَانَتۡ لَهُمۡ جَزَآءً وَّ

هميشہ رهڻ لاءِ جنهنجو وعدو ڪيل آهي پرهيزگارن سان، اهو آهي انهن جو بدلو ۽

مَصِيۡرًا ﴿۱۵﴾ لَهُمۡ فِيۡهَا مَا يَشَآءُوۡنَ خٰلِدِيۡنَ ؕ كَانَ

جاءِ موٽڻ جي. انهن لاءِ اتي آهي جيڪي گهُرندا هميشہ رهندي، آهي

عَلٰى رَبِّكَ وَعۡدًا مَّسۡـُٔوۡلًا ﴿۱۶﴾ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ وَمَا

تنهنجي رب جو اهو انجام پڪو. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهنکي ۽ جنکي

يَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ فَيَقُوۡلُ ءَاَنۡتُمۡ اَضۡلَلۡتُمۡ

پوڄيندا الله کان سواءِ پوءِ چوندو ڇا توهان گمراهہ ڪيو هئو

عِبَادِىۡ هٰٓؤُلَآءِ اَمۡ هُمۡ ضَلُّوا السَّبِيۡلَ ﴿۱۷﴾ قَالُوۡا سُبۡحٰنَكَ

منهنجن ٻانهن هنن کي يا اهي پاڻ گمراهہ ٿيا هٿا رستي کان. چوندا تون پاڪ آهين

مَا كَانَ يَنۢبَغِيْ لَنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ مِنْ دُوْنِكَ مِنْ

ناهي لائق اسان جي لاءِ جو وٺون توکان سواءِ ٻيا

اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنْ مَّتَّعْتَهُمْ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا

دوست پر تو سکيو ڪيو انهن کي ۽ سندن ابن ڏاڏن کي تان جو وساريائون

الذِّكْرَ ۚ وَكَانُوْا قَوْمًۢا بُوْرًا ﴿۱۸﴾ فَقَدْ كَذَّبُوْكُمْ بِمَا

تنهنجي ياد کي ۽ ٿيا اهي ماڻهو برباد. اجهو هنن ڪوڙو ڪيو توهان کي

تَقُوْلُوْنَ ۙ فَمَا تَسْتَطِيْعُوْنَ صَرْفًا وَّلَا نَصْرًا ۚ

توهان جي ڳالهه ۾ پوءِ نه تا سگهو عذاب ٽاري ۽ نڪي مدد ڪري،

وَمَنْ يَّظْلِمْ مِّنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيْرًا ﴿۱۹﴾

۽ جيڪو به ظلم ڪندو توهان مان چکائينداسون انکي عذاب وڏو.

وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ

۽ نه موڪليا سون توکان اڳي رسول

اِلَّآ اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَيَمْشُوْنَ

مگر اهي کائيندا هئا کاڌو ۽ هلندا هئا

فِي الْاَسْوَاقِ ۭ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ

بزارن ۾، ۽ ڪيوسون توهان مان هڪڙن کي ٻين لاءِ

ع ۲ ۲۱ ۱۷ فِتْنَةً ۭ اَتَصْبِرُوْنَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيْرًا ﴿۲۰﴾

آزمائش، ڇا صبر ڪيو ٿا؟ ۽ آهي رب تنهنجو ڏسندڙ.

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا
۽ چيو انهن جيڪي نه ٿا اميد رکن اسان جي ملڻ جي ڇو نه لاٿا ويا اسان تي
الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ نَرٰى رَبَّنَا ۭ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا
ملائڪ يا اسان ڏسون ها پنهنجي رب کي. انهن وڏائي رکي پنهنجن دلين ۾ ۽ آڪڙ ڪيائون آڪڙ
كَبِيْرًا ﴿٢١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِيْنَ
وڏي. جنهن ڏينهن ڏسندا ملائڪن کي نه هوندي خوشخبري تنهن ڏينهن ڏوهارين کي
وَيَقُوْلُوْنَ حِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ
۽ چوندن بندش مضبوط بيل آهي. ۽ اسان رخ ڪنداسون انهن جي عملن ڏانهن جيڪي
عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ﴿٢٣﴾ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ
ڪيا اٿن پوءِ ڪنداسون انکي دز پکڙيل. بهشت وارا تنهن ڏينهن
خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ مَقِيْلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ
ڀلي جاءِ قرار ۾ ۽ چڱي جاءِ آرام ۾ هوندا. ۽ جنهن ڏينهن ڦاٽندو
السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا ﴿٢٥﴾ اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ
آسمان ڪڪرن سان ۽ لاٿا ويندا ملائڪ هيٺ. بادشاهي تنهن ڏينهن
اِلْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ۭ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ﴿٢٦﴾
سچي هوندي الله جي، ۽ ٿيندو اهو ڏينهن ڪافرن تي ڏکيو.
وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ
۽ جنهن ڏينهن چڪ هڻندو ظالم پنهنجي هٿن کي چوندو افسوس جيڪر وٺان ها

مَعَ الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ﴿۲۷﴾ يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِيْ لَمْ اَتَّخِذْ
رسول وارو رستو. هاءِ ارمان جيڪر آءٌ نه وٺان ها

فُلَانًا خَلِيْلًا ﴿۲۸﴾ لَقَدْ اَضَلَّنِيْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ
فلاڻي کي دوست ڪري. انهي ڀُلايو مون کي نصيحت کان جڏهن

جَآءَنِيْ ؕ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَذُوْلًا ﴿۲۹﴾ وَ
اهامون وٽ آئي، ۽ آهي شيطان انسان سان دغا ڪندڙ. ۽

قَالَ الرَّسُوْلُ يٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوْا هٰذَا
چوندو رسول اي منهنجا رب بيشڪ منهنجي قوم ڪيو هن

الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ﴿۳۰﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ
قرآن کي ترڪ. ۽ اهڙي طرح ڪندا آهيون هر نبي لاءِ

عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِيْنَ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّ
دشمن ڏوهارين مان، ۽ ڪافي آهي تنهنجو رب هدايت ڪندڙ ۽

نَصِيْرًا ﴿۳۱﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
مددگار. ۽ چيو انهن جن ڪفر ڪيو ڇو نه لاٿو ويو انهي تي

الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۛۚ كَذٰلِكَ ۛۚ لِنُثَبِّتَ بِهٖ
قرآن هڪ ئي دفعي، اهڙي طرح مضبوط ڪريون ٿا انهي سان

فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ﴿۳۲﴾ وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ
تنهنجي دل کي ۽ پڙهيوسون انکي ٿورو ٿورو ڪري. ۽ نه ٿا آڻين تووٽ ڪو مثال

ع عندالمتقدمين ۱۲

إِلَّا جِئْنَٰكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾ الَّذِينَ

مگر اسان ڏينداآهيون توکي سچو جواب ۽ تمام ڀلو بيان. جيڪي

يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ

گڏ ڪيا ويندا پنهنجن منهن ڀر دوزخ ڏانهن اهي ئي بڇڙي

مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى ع ١٤ ٣ ١

جاءِ وارا ۽ غلط رستي وارا آهن. ۽ اسان ڏنوسون موسىٰ کي

الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾

ڪتاب ۽ ڪيوسون ان سان گڏ سندس ڀاءُ هارون کي ڪم سنڀاليندڙ.

فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

پوءِ چيوسون وڃو ٻئي ان قوم ڏانهن جن ڪوڙو ڪيو اسانجي آيتن کي،

فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا

پوءِ ڪيوسون انهنکي صفا تباهه. ۽ پڻ نوح جي قوم کي جڏهين انهن ڪوڙو ڪيو

الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَ

رسولن کي ته ٻوڙيوسون انهنکي ۽ ڪيوسون انهنکي ماڻهن لاءِ عبرت، ۽

أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا

اسان تيار ڪيو آهي ظالمن لاءِ عذاب دردناڪ. ۽ پڻ عاد ۽ ثمود

وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَ

۽ کوهه وارن ۽ بين قومن وچ وارين گهڻين کي. ۽

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿۳۹﴾

سڀني کي پڌايا سون سندن واقعا ۽ سڀني کي تباهه ڪيو سون هلاڪ ڪري.

وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۚ

۽ اهي ته آيا آهن انهي ڳوٺ تان جنهن تي وسايو ويو مينهن عذاب جو،

أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿۴۰﴾

ڇا پوءِ نه ڏسندا هئا انهيءَ کي، بلڪ اهي نه اميد رکندا هئا ورئي اٿڻ جي.

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي

۽ جڏهن ڏسن ٿا توکي ته رڳو وٺن ٿا توکي مسخري ڪري، ڇا هي اهو آهي جنهنکي

بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿۴۱﴾ إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا

موڪليو آهي الله رسول ڪري. اهو ته قريب هئو جو گمراهه ڪري ها اسانکي اسانجن معبودن کان

لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ

جيڪڏهن نه مضبوط رهون ها ان تي، ۽ جلد ڄاڻندا جنهن وقت

يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿۴۲﴾ أَرَأَيْتَ مَنِ

ڏسندا عذاب ته ڪير ڀُلندڙ آهي رستي کان. ڇا تو ڏٺو انهي کي جنهن

اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿۴۳﴾

ورتو خدا ڪري پنهنجي خواهش کي، ڇا پوءِ تون ٿيندين انهي جو سنڀاليندڙ.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ

ڇا تون ڀانئين ٿو ته گھڻا انهن مان ٻڌن ٿا يا سمجھن ٿا.

إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ ع ١٠

ناهن آهي مگر حيوانن جهڙا بلڪ اهي زيادہ گمراه آهن.

أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۚ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ

ڇا نہ ڏٺو تو پنهنجي رب ڏانهن ڪيئن پکيڙيائين پاڇي کي، ۽ جيڪڏهن گهري ها تہ ڪري ها ان کي

سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ

ٽڪندڙ، پوءِ ڪيوسون سج کي انهي تي سونهون. وري

قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ

سوڙهو ڪيوسون انکي پنهنجي طرف ٿورو ٿورو ڪري. ۽ اهو ئي آهي جنهن بڻايو

لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ

توهان لاءِ رات کي ڍڪ ۽ ننڊ کي آرام ۽ بڻايائين ڏينهن کي

نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ

اٿڻ لاءِ. ۽ اهو ئي آهي جنهن موڪليون هوائون خوشخبري ڏيندڙ

يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

پنهنجي رحمت کان اڳ ۾، ۽ لاٿوسون آسمان مان پاڻي پاڪ.

لِّنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا

جيئن آباد ڪريون انهي سان زمين غير آباد کي ۽ پياريون اهو پنهنجي پيدا ڪيل جانورن

وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا

۽ ماڻهن گهڻن کي. ۽ ڦيرايوسون ان کي انهن جي وچ ۾ جيئن نصيحت وٺن

فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا

پر نه مڙيا گهڻا ماڻهو ڪفر ڪرڻ کان. ۽ جيڪڏهن گهرون ها ته موڪليون ها

فِيْ كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيْرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَ

هر ڳوٺ ۾ ڊيڄاريندڙ. پوءِ تون نه چيو وٺ ڪافرن جو ۽

جَاهِدْهُمْ بِهٖ جِهَادًا كَبِيْرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِيْ مَرَجَ

مقابلو ڪر انهن جو قرآن سان مقابلو وڏو. ۽ اهو ئي آهي جنهن گڏ هلايو

الْبَحْرَيْنِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَّهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ

ٻن دريائن کي هي مٺو اُڃ لاهڻ وارو ۽ هو لوڻ کارو،

وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ

۽ ڪيائين انهن جي وچ ۾ پردو ۽ آڙ مضبوط. ۽ اهو ئي آهي

الَّذِيْ خَلَقَ مِنَ الْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهٗ نَسَبًا وَّصِهْرًا

جنهن پيدا ڪيو پاڻي مان آدمي کي پوءِ ڪيائين انهي پيڙهي ۽ ساهرا،

وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيْرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

۽ آهي تنهنجو رب وڏي طاقت وارو. ۽ پوڄين ٿا الله کان سواءِ

مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلٰى

انکي جو نه تو فائدو ڏئي انهنکي ۽ نه تو نقصان پهچائي انهنکي، ۽ آهي ڪافر پنهنجي

رَبِّهٖ ظَهِيْرًا ﴿٥٥﴾ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٥٦﴾

رب کان ڦيرو. ۽ ڪونه اسان موڪليو توکي خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ.

قُلْ مَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ شَآءَ اَنْ

چؤ ته آءٌ توهان کان ان تي ڪو اجر نه ٿو گهران مگر جيڪو چاهي ته

يَّتَّخِذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِىْ

وٺي پنهنجي رب ڏانهن رستو. ۽ ڀروسو ڪر انهي جيئري تي جيڪو

لَا يَمُوْتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖ ۗ وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ

نه مرندو ۽ تسبيح پڙهه انجي تعريف سان، ۽ ڪافي آهي اهو پنهنجي ٻانهن جي گناهن جي

خَبِيْرًا ۚ ﴿٥٨﴾ الَّذِىْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا — وقف لازم عند المتقدمين ١٢

خبر رکندڙ. جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي

بَيْنَهُمَا فِىْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ

انهن جي وچ ۾ آهي ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ قائم رهيو عرش تي،

اَلرَّحْمٰنُ فَسْـَٔلْ بِهٖ خَبِيْرًا ﴿٥٩﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اسْجُدُوْا

اهو ٻاجهارو آهي پوءِ پڇا ڪر ان جي خبرواري کان. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي ته سجدو ڪريو

لِلرَّحْمٰنِ قَالُوْا وَمَا الرَّحْمٰنُ ۗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَاْمُرُنَا

رحمان جو، چون ٿا ڪير آهي رحمان، ڇا سجدو ڪريون انکي جنهنجو حڪم ٿو ڪرين اسانکي

وَزَادَهُمْ نُفُوْرًا ۩ ﴿٦٠﴾ تَبٰرَكَ الَّذِىْ جَعَلَ فِى السَّمَآءِ — ع ٥ / ٢٦ — السجدة ٧

۽ ان وڌايو انهنجي نفرت کي. وڏي برڪت وارو آهي اهو جنهن ڪيا آسمان ۾

بُرُوْجًا وَّجَعَلَ فِيْهَا سِرٰجًا وَّقَمَرًا مُّنِيْرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ

برج ۽ ڪيائين انهن ۾ سج ۽ چنڊ روشني ڪندڙ ۽ اهو ئي آهي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الَّذِیْ جَعَلَ الَّیْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ اَرَادَ اَنْ

جنهن ڪيو رات ۽ ڏينهن کي هڪٻئي پٺيان ان ماڻهوءَ لاءِ جيڪو چاهي ته

یَّذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُوْرًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِیْنَ

ذڪر ڪري يا چاهي شڪر ڪري. ۽ ٻانها ٻاجهاري جا اُهي آهن جيڪي

یَمْشُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجٰهِلُوْنَ

هلندا آهن زمين تي نرميءَ سان ۽ جڏهن ڳالهائيندا آهن انهن سان جاهل

قَالُوْا سَلٰمًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِیْنَ یَبِیْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّ

ته چوندا آهن سلام هجيوَ. ۽ اهي جيڪي رات گذارين ٿا پنهنجي رب لاءِ سجدي ۽

قِیَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِیْنَ یَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا

قيام ۾. ۽ اهي جيڪي چون ٿا اي رب اسان جا هٽاءِ اسان تان

عَذَابَ جَهَنَّمَ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ اِنَّهَا

عذاب جهنم جو. بيشڪ عذاب ان جو آهي چنبي. بيشڪ آها

سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِیْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا

بڇڙي آهي جاءِ قرار جي ۽ جاءِ رهڻ جي. ۽ اهي جڏهن خرچ ڪن ٿا

لَمْ یُسْرِفُوْا وَلَمْ یَقْتُرُوْا وَكَانَ بَیْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

اجايو خرچ نه ٿا ڪن ۽ نڪي تنگي ٿا ڪن ۽ آهي اهو وچٿرو.

وَالَّذِیْنَ لَا یَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا

۽ اهي جيڪي نه ٿا سڏين الله سان گڏ ٻئي کي ۽ نه

يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا

تا قتل ڪن　ماڻهوءَ کي جنهن جي منع ڪئي الله　مگر　حق سان ۽ نڪي

يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُّضٰعَفْ

زنا تا ڪن، ۽ جيڪو ڪندو　اهو ڪم پوندو عذاب ۾. ٻيڻو ڪيو ويندو

لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيْهٖ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ اِلَّا

ان جو عذاب　قيامت ڏينهن　۽ هميشه رهندو ان ۾ خوار ٿي.　مگر

مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ

جنهن توبه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ ڪيائين　چڱا ڪم　پوءِ انهن جون

يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا

بدلائيندو الله　برايون　ڀلاين سان، ۽ آهي الله بخشڻهار

رَّحِيْمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهٗ يَتُوْبُ

مهربان.　۽ جنهن توبه ڪئي ۽　ڪيا چڱا ڪم　پوءِ اهو　موٽي آيو

اِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِيْنَ لَا يَشْهَدُوْنَ الزُّوْرَ ۙ وَ

الله ڏانهن پوري موٽڻ.　۽ جيڪي　نه تا شامل ٿين　ڪوڙي ڪم ۾ ۽

اِذَا مَرُّوْا بِاللَّغْوِ مَرُّوْا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا

جڏهن لنگهن تا بيهودگي تان ته لنگهن تا شرافت سان. ۽ اهي جڏهن ڪين سمجهايا وڃي ٿو

بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوْا عَلَيْهَا صُمًّا وَّعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾

سندن رب جي آيتن سان　نه ٿا ڪِرن　ان تي　ٻوڙا ۽ انڌا.

وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَ

۽ جيڪي چون ٿا اي رب اسان جا عطا ڪر اسان کي اسان جي زالن ۽

ذُرِّيّٰتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَّاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِيْنَ اِمَامًا ﴿٧٤﴾

اسان جي اولادمان ٺار اکين جو ۽ ڪر اسان کي پرهيزگارن جو اڳواڻ.

اُولٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوْا وَيُلَقَّوْنَ فِيْهَا

انهن کي بدلو ڏنو ويندو بلند جاين جو هن ڪري ته صبر ڪيائون ۽ ملاقات ٿيندن اتي

تَحِيَّةً وَّسَلٰمًا ﴿٧٥﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا

دعا ۽ سلام سان. هميشه رهندا ان ۾، ڀلي آهي جاءِ قرار جي

وَّمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّيْ لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ ۚ

۽ جاءِ رهڻ جي. چؤ ته نٿو پرواه ڪري توهان جي منهنجو رب جيڪڏهن نه سڏيو توهان ان کي

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُوْنُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾ ع

سو توهان ڪوڙو ڪري چڪا آهيو پوءِ جلد ٿيندي سزا لازم.

سُوْرَةُ الشُّعَرَآءِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَانِ وَّسَبْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّاَحَدَ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورت شعرآء مڪي آهي ۽ ان ۾ ٻه سؤ ستاويهه آيتون ۽ يارهن رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

طٰسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ

طسم. هي آيتون آهن ڪتاب بيان ڪندڙ جون. شايد تون

بَاخِعٌ نَّفْسَكَ اَلَّا يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ③ اِنْ نَّشَاْ

هلاڪ ڪندين پاڻ کي جي اهي ايمان نہ آڻين ۔ جيڪڏهن اسين چاهيون

نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ

تہ لاهيون انهن تي آسمان کان ڪانشاني پوءِ ٿين ڪنڌ انهن جا

لَهَا خٰضِعِيْنَ ④ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ

انهيءَ جي آڏو جهڪندڙ ۔ ۽ نہ ٿي اچي انهن وٽ ڪا نصيحت

الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ⑤ فَقَدْ

رحمان جي نئين مگر آهن انهيءَ کان منهن ڦير يندڙ ۔ پوءِ

كَذَّبُوْا فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ⑥

انهن ڪوڙو ڪوٺيو پوءِ اچڻ وارا اٿن انهن وٽ خبرون ان جون جنهن تي ٺٺوليون ڪندا هئا ۔

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ

ڇا نہ ڏٺو انهن زمين ڏانهن ڪيتريون ٿي پيدا ڪيوسون ان ۾ هر

زَوْجٍ كَرِيْمٍ ⑦ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

قسم جون ڀليون شيون ۔ بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي ، ۽ نہ آهن گهڻا انهن مان

مُّؤْمِنِيْنَ ⑧ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ⑨ وَ

مڃيندڙ ۔ ۽ بيشڪ تنهنجو رب اهو ئي زبردست آهي رحم وارو آهي ۔ ۽

اِذْ نَادٰى رَبُّكَ مُوْسٰٓى اَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ⑩

جڏهن سڏيو تنهنجي ربّ موسىٰ کي تہ اچ ظالمن جي قوم ڏانهن ۔

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ اَلَا يَتَّقُوْنَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّیْۤ اَخَافُ

فرعون جي قوم ڏانهن، جو اهي خوف نٿا ڪن. چيائين منهنجا رب آءٌ ڊڄان ٿو

اَنْ یُّكَذِّبُوْنِ ﴿١٢﴾ وَ یَضِیْقُ صَدْرِیْ وَ لَا یَنْطَلِقُ

تہ مونکي ڪوڙو ڪندا. ۽ تنگ ٿيندي دل منهنجي ۽ نہ هلندي

لِسَانِیْ فَاَرْسِلْ اِلٰى هٰرُوْنَ ﴿١٣﴾ وَ لَهُمْ عَلَیَّ ذَنْۢبٌ

زبان منهنجي پوءِ حڪم موڪل هارون ڏانهن. ۽ انهن جو مون تي ڏوهہ آهي

فَاَخَافُ اَنْ یَّقْتُلُوْنِ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا بِاٰیٰتِنَاۤ

پوءِ آءٌ ڊڄان ٿو تہ متان مونکي ماري وجهن. چيائين هرگز نہ، پوءِ وڃو ٻئي اسان جي نشانين سان

اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُوْنَ ﴿١٥﴾ فَاْتِیَا فِرْعَوْنَ فَقُوْلَاۤ اِنَّا

اسان توهان سان گڏ ٻڌندڙ آهيون. پوءِ اچو فرعون ڏانهن پوءِ چئو اسان

رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿١٦﴾ لا اَنْ اَرْسِلْ مَعَنَا بَنِیْۤ

موڪليل آهيون رب العالمين جا. تہ ڇڏ اسان سان بني

اِسْرَآءِیْلَ ﴿١٧﴾ ؕ قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِیْنَا وَلِیْدًا وَّ لَبِثْتَ

اسرائيل کي. ان چيو ڇا نہ پاليو هئو اسان توکي پاڻ وٽ ٻارڪري ۽ تون رهيو آهين

فِیْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِیْنَ ﴿١٨﴾ لا وَ فَعَلْتَ فَعْلَتَكَ

اسان ۾ پنهنجي عمر جا ڪيئي سال. ۽ تو ڪيو هئو پنهنجو ڪم

الَّتِیْ فَعَلْتَ وَ اَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِیْنَ ﴿١٩﴾ قَالَ فَعَلْتُهَاۤ

جيڪو ڪيو تو ۽ تون ٿيو آهين بي شڪرن مان چيائين ڪيو هئم اهو

إِذًا وَّأَنَا مِنَ الضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ

تنهن وقت آءٌ رستي تي نه هئس پوءِ پڇي ويس توهان کان جڏهن ڊنم توهان کان

فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَّجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾

پوءِ ڏنو موکي منهنجي رب حڪم ۽ ڪيائين موکي رسولن مان .

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي

۽ اها ڪا مهرباني آهي جنهنجو تون احسان ڪرين ٿو مون تي جو غلام بڻايو اٿئي بني

إِسْرَآءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾

اسرائيل کي . چيو فرعون ڪير آهي رب العالمين ؟

قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُم

چيائين اهو پالڻهار آهي آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، جيڪڏهن توهان

مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾

يقين ڪريو . ان چيو پنهنجي ڀرواري وارن کي ڇا توهان نه ٿا ٻڌو ؟

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَآئِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ

چيائين پالڻهار توهان جو ۽ پالڻهار توهان جي ابن ڏاڏن اڳين جو . ان چيو بيشڪ

رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ

رسول توهان جو جيڪو موڪليو ويو توهان ڏانهن سوچريو آهي . چيائين

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُمْ

اهو پالڻهار آهي اوڀر ۽ اولهه جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، جيڪڏهن توهان

تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِي

عقل رکو ٿا. ان چيو جيڪڏهن ورتو اٿيئي خدا مون کانسواءِ ڪو ٻيو

لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ

ته ضرور ڪندس آءٌ توکي قيدين مان چيائين ڇا توڙي جو آڻيان تو وٽ

بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِن كُنتَ مِنَ

ڪا شيءِ پڌري. ان چيو پوءِ آڻ اها جيڪڏهن آهين تون

الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ

سچن مان. پوءِ اُڇلايائين لٺ پنهنجي ته اوچتو اها ٿي پئي نانگ

مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾

چٽو. ۽ ڪڍيائين هٿ پنهنجو ته اوچتو اهو روشن ٿي پيو ڏسندڙن لاءِ.

قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ

ان چيو پنهنجي ڪچهري جي سردارن کي يقينن هيءُ کو جادوگر آهي ڄاڻو، جو چاهي ٿو

أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾

ته ڪڍي توهان کي توهان جي ملڪ مان پنهنجي جادو سان، پوءِ ڇا ٿا حڪم ڪريو؟

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾

چيائون ڍر ڏي انکي ۽ سندس ڀاءُ کي ۽ موڪل ڳوٺن ۾ گڏ ڪندڙن کي.

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ

جو آڻين تو وٽ هر وڏي جادوگر ڄاڻو کي. پوءِ گڏ ڪيا ويا ماندا موقعي تي

يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿۳۸﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿۳۹﴾

ڏينھن مقرر ۾. ۽ چيو ويو ماڻھن کي ڇا توھان به گڏ ٿيندؤ!

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿۴۰﴾ فَلَمَّا

جيئن اسان تابع ٿيون جادوگرن جا جيڪڏھن اھي زور ٿي ويا. پوءِ جڏھن

جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن

آيا جادوگر چيائون فرعون کي ڇا اسان لاءِ آھي مزدوري جيڪڏھن

كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿۴۱﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ

ٿيون اسين زور. ان چيو ھائو ۽ اوھين ان وقت ٿيندا

الْمُقَرَّبِينَ ﴿۴۲﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم

وڏن عھدن تي. چيو انھن کي موسیٰ اُڇلايو جيڪي توھان

مُّلْقُونَ ﴿۴۳﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا

اُڇليندڙ آھيو. پوءِ اُڇلايائون رسا پنھنجا ۽ لٺيون پنھنجون ۽ چيائون

بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿۴۴﴾ فَأَلْقَىٰ

فرعون جي عزت جو قسم ؛ بيشڪ اسان ئي زور آھيون. پوءِ اُڇلايو

مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿۴۵﴾

موسیٰ پنھنجي لٺ کي ته اوچتو اھا گرڪائي پئي انکي جو انھن ٺاھيو ھئو.

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿۴۶﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۴۷﴾

پوءِ ڪِري پيا جادوگر سجدو ڪندي. چوڻ لڳا ايمان آندو سون رب العالمين تي.

رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿۴۸﴾ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ

موسىٰ ۽ هارون جي رب تي. ان چيو توهان مڃيو ان کي اڳي هن کان جو

اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِيْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ

آءٌ موکل ڏيان توهان کي. يقين اهو وڏو آهي توهان جو جنهن سيکاريو توهان کي جادو.

فَلَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۗ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ

پوءِ اجهو اوهين ڄاڻندؤ. ضرور وڍيندس هٿ توهان جا ۽ پير توهان جا

مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۴۹﴾ ۚ قَالُوْا

ابتڙ ۽ ضرور ڦاهي ڏيندس توهان سڀني کي. چيائون

لَا ضَيْرَ ۖ اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿۵۰﴾ ۚ اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ

ناهي کو حرج بيشڪ اسين پنهنجي رب ڏانهن موٽي ويندڙ آهيون. بيشڪ اسان اميد ٿا ڪريون

ع ۳ ۱۸ ۷ يَّغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطٰيٰنَآ اَنْ كُنَّآ اَوَّلَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۵۱﴾ ع

ته معاف ڪندو اسان کي رب اسان جو گناه اسان جا جو اسين آهيون پهريان ايمان آڻيندڙ.

وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْٓ اِنَّكُمْ

۽ حڪم ڪيوسون موسىٰ کي ته رات جو ڪڍ منهنجي ٻانهن کي جو توهان جي

مُّتَّبَعُوْنَ ﴿۵۲﴾ فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَآئِنِ

پٺيان پوندا. پوءِ موڪليا فرعون شهرن ۾

حٰشِرِيْنَ ﴿۵۳﴾ ۚ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيْلُوْنَ ﴿۵۴﴾ ۙ وَ

گڏ ڪندڙ. ته اهي ماڻهو آهن جماعت ٿوري. ۽

إِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ ﴿٥٦﴾
اهي اسان کي ڪاوڙائيندڙ آهن. ۽ اسين سمورا هشيارن وارا آهيون.
فَأَخْرَجْنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ
پوءِ اسان ڪڍيو انهن کي باغن ۽ چشمن. ۽ ڪاٽين ۽ جاين
كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَٰهَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾
پلين مان. ائين ئي ڪيوسون ۽ وارث بنايوسون انهن جو بني اسرائيل کي.
فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ
پوءِ پٺيان پيا سج اُڀري سان. پوءِ جڏهن ڏٺو هڪٻئي کي ٻنهي جماعتن چيو
أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِىَ
سنگت موسیٰ جي اسان ته پڪڙجي پيا سون. چيائين هرگز نه. بيشڪ مون سان گڏ
رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱضْرِب
منهنجو رب آهي اجهو ڏس لائيندو مونکي، پوءِ وحي ڪيوسون موسیٰ ڏانهن ته هڻ
بِّعَصَاكَ ٱلْبَحْرَ ۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَٱلطَّوْدِ
لٺ پنهنجي سمنڊ کي، پوءِ اهو چيرجي پيو پوءِ ٿي پيئي هر ڦاڪ پاڻيءَ جي جهڙو جبل
ٱلْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا
وڏو. ۽ ويجهو آندوسون اُتي ٻين کي. ۽ بچايوسون
مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا
موسیٰ کي ۽ جيڪي انهي سان گڏ هئا سمورا. پوءِ ٻوڙيوسون

الْاٰخَرِيْنَ ﴿۶۶﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

ٻين کي. بيشڪ انهيءَ ۾ نشاني آهي، ۽ نه ٿيا گهڻا انهن مان

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۶۷﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿۶۸﴾ وَ

ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنهنجو پاليندڙ اهو زبردست مهربان آهي. ۽

اتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ اِبْرٰهِيْمَ ﴿۶۹﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ

پڙهي ٻڌاءِ انهن کي خبر ابراهيم جي. جڏهن چيائين پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي

مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۷۰﴾ قَالُوْا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا

ڇا جي عبادت ڪريو ٿا؟ چيائون پوڄيون ٿا ٻتن کي پوءِ آهيون تن جي آڏو

عٰكِفِيْنَ ﴿۷۱﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ تَدْعُوْنَ ﴿۷۲﴾ لا

ويهندڙ. چيائين ڀلا ٻڌن ٿا توهان جو جنهن وقت سڏ ٿا ڪريو؟

اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ﴿۷۳﴾ قَالُوْا بَلْ وَجَدْنَآ

يا فائدو ڏين ٿا توهان کي يا نقصان ڏين ٿا؟ چيائون نه پر لڌوسون

اٰبَآءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿۷۴﴾ قَالَ اَفَرَءَيْتُمْ مَّا كُنْتُمْ

پنهنجن وڏن کي ائين ڪندا هئا. چيائين ڇا پوءِ خبر اٿوَ جنهن جي

تَعْبُدُوْنَ ﴿۷۵﴾ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمُ الْاَقْدَمُوْنَ ﴿۷۶﴾ فَاِنَّهُمْ

عبادت ڪريو ٿا. توهان ۽ توهان جا ابا ڏاڏا اڳيان. پوءِ بيشڪ اهي

عَدُوٌّ لِّيْٓ اِلَّا رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۷﴾ الَّذِيْ خَلَقَنِيْ فَهُوَ

دشمن آهن منهنجا سواءِ رب العالمين جي. جنهن پيدا ڪيو مون کي پوءِ اهو

يَهْدِيْنِ ﴿۷۸﴾ وَالَّذِيْ هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْنِ ﴿۷۹﴾ وَ
رستو ڏيکاري ٿو مونکي. ۽ اهو ئي کارائي ٿو مون کي ۽ پياري ٿو مون کي. ۽

اِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِيْنِ ﴿۸۰﴾ وَالَّذِيْ يُمِيْتُنِيْ ثُمَّ
جڏهن بيمار ٿيان ٿو ته اهو ئي شفا ڏئي ٿو مون کي. ۽ اهو ماريندو مون کي وري

يُحْيِيْنِ ﴿۸۱﴾ وَالَّذِيْٓ اَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لِيْ خَطِيْٓئَتِيْ
جيارينداو مونکي. ۽ اهو جو اميد رکان ٿو ته بخشيندو مونکي منهنجي خطا

يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿۸۲﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ حُكْمًا وَّاَلْحِقْنِيْ
قيامت جي ڏينهن. اي منهنجا رب عطا ڪر مونکي علم ۽ ملاءِ مون کي

بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿۸۳﴾ وَاجْعَلْ لِّيْ لِسَانَ صِدْقٍ فِي
صالحن سان. ۽ ڪر منهنجي لاءِ پچار چڱي

الْاٰخِرِيْنَ ﴿۸۴﴾ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيْمِ ﴿۸۵﴾
پوين ۾. ۽ ڪر مون کي وارث بهشت نعمت واري جو.

وَاغْفِرْ لِاَبِيْٓ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿۸۶﴾ وَلَا
۽ بخش منهنجي پيءُ کي بيشڪ اهو آهي گمراهن مان. ۽ نه

تُخْزِنِيْ يَوْمَ يُبْعَثُوْنَ ﴿۸۷﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا
خوار ڪر مونکي جنهن ڏينهن مٿا اُٿاربا. تنهن ڏينهن نه نفعو ڏيندو مال ۽ نڪي

بَنُوْنَ ﴿۸۸﴾ اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿۸۹﴾ وَاُزْلِفَتِ
اولاد. مگر جو آيو الله وٽ دل سالم سان. ۽ ويجهو ڪيو ويندو

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ۙ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِلْغٰوِيْنَ ۙ﴿٩١﴾ وَ

بهشت پرهيزگارن لاءِ. ۽ ظاهر ڪيو ويندو دوزخ گمراهن لاءِ ، ۽

قِيْلَ لَهُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ۙ﴿٩٢﴾ مِنْ دُوْنِ

چيو ويندو انهن کي ته ڪٿي آهن اهي جن جي توهان پوڄا ڪندا هئا. الله کان

اللّٰهِ ؕ هَلْ يَنْصُرُوْنَكُمْ اَوْ يَنْتَصِرُوْنَ ؕ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوْا

سواءِ، ڇا مدد ڪن ٿا توهان جي يا بچاءُ ڪن ٿا. پوءِ اونڌا اڇليا ويندا

فِيْهَا هُمْ وَالْغَاوٗنَ ۙ﴿٩٤﴾ وَجُنُوْدُ اِبْلِيْسَ اَجْمَعُوْنَ ؕ﴿٩٥﴾

ان ۾ اهي ۽ سڀ گمراه. ۽ لشڪر ابليس جا سارا.

قَالُوْا وَهُمْ فِيْهَا يَخْتَصِمُوْنَ ۙ﴿٩٦﴾ تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِيْ

چوندا ۽ اهي اتي جهيڙو ڪندا. قسم خدا جو بيشڪ هئاسون

ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۙ﴿٩٧﴾ اِذْ نُسَوِّيْكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَ

گمراهي پڌري ۾. جڏهن برابر پيا ڪريون توهان کي رب العالمين سان. ۽

مَآ اَضَلَّنَآ اِلَّا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِيْنَ ۙ﴿١٠٠﴾

نه گمراهه ڪيو اسان کي مگر ڏوهارين. پوءِ نه آهي اسان جو ڪوئي سفارش ڪندڙ.

وَلَا صَدِيْقٍ حَمِيْمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُوْنَ

۽ نڪو دوست مهربان. پوءِ جيڪر ٿئي اسان جو موٽڻ ته ٿيون

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٢﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا

ايمان وارن مان. بيشڪ انهي ۾ نشاني آهي، ۽ نه آهن

كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ
گھڻا انھن مان ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنھنجو رب زبردست
الرَّحِيْمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوْحِ ِۨالْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٠٥﴾ اِذْ
رحم وارو آھي. ڪوڙو ڪيو قوم نوح جي رسولن کي. جڏھن
قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ نُوْحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٠٦﴾ اِنِّيْ لَكُمْ
چيو انھن کي سندس ڀاءُ نوح ڇا نه ٿا ڊڄو. آءٌ توھان جو
رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ
رسول امانت وارو آھيان. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منھنجو. ۽ نه
اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ
ٿو گھران آءٌ توھان کان ان تي ڪا مزوري، ناھي مزوري منھنجي مگر پالیندڙ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١١٠﴾ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ
جھانن جي تي. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ تابعداري ڪريو منھنجي. چيائون ڪيئن مڃون
لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْاَرْذَلُوْنَ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِيْ بِمَا
توکي ۽ ڪيڏا لڳا آھن تنھنجي پٺيان نيچ ماڻھو. چيائين ۽ ڪھڙي خبر مونکي ان جي جيڪي
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١١٢﴾ اِنْ حِسَابُهُمْ اِلَّا عَلٰى رَبِّيْ
اھي ڪم ڪن ٿا. ناھي حساب انھن جو مگر منھنجي رب تي
لَوْ تَشْعُرُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَمَآ اَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٤﴾ اِنْ
جيڪڏھن توھان سمجھ رکو ٿا. ۽ ناھيان آءٌ تڙيندڙ ايمان وارن کي. مگر

اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يٰنُوْحُ

آءٌ آهيان ڏيکاريندڙ پڌرو. چيائون جيڪڏهن نه مُڙندين اي نوح

لَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْمَرْجُوْمِيْنَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ اِنَّ قَوْمِيْ

ته ضرور ٿيندين سنگسارن مان. چيائين اي منهنجا رب منهنجي قوم

كَذَّبُوْنِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِيْ وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَّنَجِّنِيْ وَ

ڪوڙو ڪيو مون کي. پوءِ فيصلو ڪر منهنجي ۽ انهن جي وچ پورو فيصلو ۽ بچاءِ مون کي ۽

مَنْ مَّعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٨﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ

النصف

جيڪي مون سان گڏ آهن مومن. پوءِ بچايوسون انکي ۽ جيڪي ان سان گڏ هئا

فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبٰقِيْنَ ﴿١٢٠﴾

ٻيڙي ڀريل ۾. پوءِ ٻوڙيوسون ان کان بعد باقي رهندڙن کي.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٢١﴾

بيشڪ انهي ۾ نشاني آهي، ۽ نه هئا اڪثر انهن جا ايمان وارا.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادُ

۽ بيشڪ تنهنجو رب ئي زبردست رحم وارو آهي. ڪوڙو ڪيو عاد

الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ هُوْدٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٢٤﴾

رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي سندن ڀاءُ هود ڇا نه ٿا ڊڄو.

اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٢٦﴾

آءٌ توهان جو رسول آهيان امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو.

وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى

۽ نه توکھران آءٌ توھان کان ان تي مزوري، ڪو منھنجي مزوري آھي

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٧﴾ اَتَبْنُوْنَ بِكُلِّ رِيْعٍ اٰيَةً تَعْبَثُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَ

جھانن جي پالڻھار تي. ڇا ناھيو ٿا ھر مٿاھين ۾ ميناز اجايا. ۽

تَتَّخِذُوْنَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُوْنَ ﴿١٢٩﴾ وَاِذَا

ناھيو ٿا ڪارخانا شايد توھان ھميشه رھندؤ. ۽ جڏھن

بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِيْنَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ

ھٿ ڳنڍيو ٿا ته ھٿ ڳنڍيو ٿا سرڪش ٿي. پوءِ ڊڄو الله کان ۽

اَطِيْعُوْنِ ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا الَّذِيْٓ اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾

تابعداري ڪريو منھنجي. ۽ ڊڄو انھي کان جنھن ڏنو توھانکي جيڪي ڄاڻو ٿا.

اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَّبَنِيْنَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿١٣٤﴾

ڏنائين توھان کي چوپايا مال ۽ پٽ. ۽ باغ ۽ چشما.

اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوْا

آءٌ خوف ڪيان ٿو توھان تي عذاب کان وڏي ڏينھن جي. چيائون

سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوٰعِظِيْنَ ﴿١٣٦﴾

ھڪجھڙو آھي اسان لاءِ تون نصيحت ڪرين يا نه ٿئين نصيحت ڪندڙ.

اِنْ هٰذَآ اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿١٣٨﴾

ناھي اھا مگر عادت اڳين ماڻھن جي. ۽ نه آھيون اسين عذاب ڪيل.

فَكَذَّبُوْهُ فَاَهْلَكْنٰهُمْ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیَةً ؕ وَمَا كَانَ

پوءِ ڪوڙو ڪيائونِ انھيءَ کي پوءِ ھلاڪ ڪيوسون انھن کي بيشڪ انھيءَ ۾ آھي نشاني، ۽ نه ھئا

اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِیْنَ ﴿۱۳۹﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِیْزُ الرَّحِیْمُ ﴿۱۴۰﴾

گھڻا انھن جا ايمان وارا. ۽ بيشڪ تنھنجو رب ئي اھو زبردست رحم وارو آھي.

كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ الْمُرْسَلِیْنَ ﴿۱۴۱﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ

ڪوڙو ڪيو ثمود رسولن کي. جڏھن چيو انھن کي سندن ڀاءُ

صٰلِحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۱۴۲﴾ اِنِّیْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِیْنٌ ﴿۱۴۳﴾ فَاتَّقُوا

صالح ڇا نه ٿا ڊڄو؟ آءٌ توھان جو رسول آھيان امانت وارو. پوءِ ڊڄو

اللّٰهَ وَاَطِیْعُوْنِ ﴿۱۴۴﴾ وَمَاۤ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَیْهِ مِنْ اَجْرٍ

الله کان ۽ چيو ونو منھنجو. ۽ نه ٿو گھران مان توھان کان ان تي ڪا مزدوري،

اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۱۴۵﴾ اَتُتْرَكُوْنَ

منھنجي مزوري آھي رب العالمين تي. ڇا توھان ڇڏيا ويندؤ

فِیْ مَا هٰهُنَاۤ اٰمِنِیْنَ ﴿۱۴۶﴾ فِیْ جَنّٰتٍ وَّعُیُوْنٍ ﴿۱۴۷﴾ وَّ

ھتان جي شين ۾ امن سان. باغن ۽ چشمن ۾. ۽

زُرُوْعٍ وَّنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِیْمٌ ﴿۱۴۸﴾ وَتَنْحِتُوْنَ مِنَ

پوکن ۾ ۽ کجين ۾ جن جا ڇڳا ڳتل آھن. ۽ گھڙيو ٿا

الْجِبَالِ بُیُوْتًا فٰرِهِیْنَ ﴿۱۴۹﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِیْعُوْنِ ﴿۱۵۰﴾

جبلن ۾ گھر ڪاريگر ٿي. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو ونو منھنجو.

وَلَا تُطِيعُوٓا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ

۽ نه مڃيو حڪم حدکان لنگھندڙن جو جيڪي وگوڙ وجھن ٿا

فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓا إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ

ملڪ ۾ ۽ سڌارو نه ٿا ڪن. چيائون رڳو تون آهين

الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ

جادو ڪيل. نه آهين تون مگر ماڻھو اسان جھڙو. پوءِ آڻ نشاني

إِن كُنتَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا

جيڪڏهن آهين تون سچو. چيائين هي ڏاچي آهي جنهن لاءِ

شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا

پيئڻ جو وارو آهي ۽ توهان لاءِ آهي وارو ڏينهن مقرر جو. نه هٿ لايو ان کي

بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا

ايذائڻ لاءِ پوءِ وٺندو توهان کي عذاب ڏينهن وڏي جو. پوءِ منڊو ڪيائون انکي

فَأَصْبَحُوا نَٰدِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي

پوءِ ٿيا پشيمان. پوءِ ورتو انهن کي عذاب، بيشڪ

ذَٰلِكَ لَءَايَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ

انهي ۾ آهي نشاني، ۽ نه آهن گهڻا انهن جا مڃيندڙ. ۽ بيشڪ

رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ

تنهنجو رب زبردست رحم وارو آهي. ڪوڙو ڪيو قوم لوط جي

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا

رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي سندن ڀاءُ لوط ڇا نه

تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ

ٿا ڊڄو. آءٌ آهيان توهان جو رسول امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان ۽

أَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ

چيو ونو منهنجو. ۽ آءٌ نٿو گهران توهان کان ان تي ڪا مزوري، ناهي

أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ

مزوري منهنجي مگر رب العالمين تي. ڇا اچو ٿا نرن ڏانهن

مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ

جهان وارن مان. ۽ ڇڏيو ٿا اهو جيڪي پيدا ڪيون توهان لاءِ توهان جي رب

مِنْ أَزْوَاجِكُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا

عورتون، پر توهان ماڻهو آهيو حد لتاڙيندڙ. چيائون

لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾

جيڪڏهن نه مُڙندين اي لوط ته ضرور ٿيندين نيڪالي ڏنلن مان.

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّنِي وَ

چيائين آءٌ توهان جي انهي عمل تي سخت رنج آهيان. اي منهنجا رب نجات ڏي مونکي ۽

أَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾

منهنجي گهر وارن کي انهي ڪم جو اهي ڪن ٿا. پوءِ بچايوسون انکي ۽ سندس گهروارن سڀني کي.

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغٰبِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَ

مگر هڪ پوڙهي (جا) پوئتي رهندڙن ۾. پوءِ تباھ ڪيوسون پين کي . ۽

أَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ

وسايوسون انهن تي مينهن، پوءِ بڇڙو آهي مينهن ڊيڄاريلن جو. بيشڪ

فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۗ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ

آهي انهي ۾ نشاني، ۽ ناهن گهڻا انهن جا ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ

رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحٰبُ لْئَيْكَةِ

تنهنجو رب ئي زبردست مهربان آهي ڪوڙو ڪيو جهنگل وارن

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي شعيب ڇا نه ٿا ڊڄو.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾

آءٌ آهيان توهان جو رسول امانت وارو. پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو وٺو منهنجو.

وَمَآ أَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلٰى

۽ آءٌ نه ٿو گهران توهان کان ان تي مزوري، ناهي منهنجي مزوري مگر

رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ

رب العالمين تي. پورو پريو ماپي کي ۽ نه ٿيو

الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَ

گهٽ ڏيندڙن مان. ۽ توريو تارازي ۾ پوري سان . ۽

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ

۽ ماڻھن کي انھن جون شيون گھٽائي نه ڏيو ۽ ملڪ ۾ فساد ڪندڙ ٿي نه ڦرو

مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ

فساد. ۽ ڊڄو انھي کان جنھن پيدا ڪيو توھان کي ۽ مخلوق

الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا

اڳين کي. چيائون ته رڳو تون آھين جادو ڪيل. ۽ ناھين

أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾

تون مگر ماڻھو اسان جھڙو ۽ اسين پائيون ٿا تو کي ڪوڙو.

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ

سو ڪيراءِ اسان تي ڪو ٽڪرو آسمان جو جيڪڏھن آھين تون

الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾

سچو. چيائين منھنجو رب زياده ڄاڻي ٿو انکي جيڪي توھان ڪريو ٿا.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ

پوءِ ڪوڙو ڪيائون انکي پوءِ ورتو انھنکي عذاب ڇانوري واري ڏينھن، بيشڪ اھو ھئو

عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا

عذاب وڏي ڏينھن جو. يقينن انھي ۾ آھي نشاني، ۽ نه

كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ

ھئا گھڻا انھن جا ايمان آڻيندڙ. ۽ بيشڪ تنھنجو رب زبردست

الرَّحِيْمُ ﴿١٩١﴾ وَاِنَّهٗ لَتَنْزِيْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ

مهربان آهي. ۽ بيشڪ هي قرآن نازل ڪيل آهي پروردگار جهانن جو. لاٿو

بِهِ الرُّوْحُ الْاَمِيْنُ ﴿١٩٣﴾ عَلٰى قَلْبِكَ لِتَكُوْنَ مِنَ

ان کي ملڪ جبرئيل، تنهنجي دل تي جيئن ٿئين تون

الْمُنْذِرِيْنَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِيْنٍ ﴿١٩٥﴾ وَاِنَّهٗ لَفِيْ

ڊيڄاريندڙن مان. ٻولي عربي چٽيءَ سان، ۽ بيشڪ اهو

زُبُرِ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٩٦﴾ اَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ اٰيَةً اَنْ يَّعْلَمَهٗ

آهي ڪتابن اڳين جي ۾. ڇا ناهي انهن لاءِ هي نشاني جو ڄاڻن ٿا انهي کي

عُلَمٰٓؤُا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنٰهُ عَلٰى بَعْضِ

پڙهيل بني اسرائيل جا. ۽ جيڪڏهن نازل ڪريون ها انکي ڪنهن

الْاَعْجَمِيْنَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَاَهٗ عَلَيْهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٩﴾

ٻي ٻولي واري تي. پوءِ پڙهي ها انکي انهن تي نه ٿين ها ان کي مڃيندڙ.

كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٠٠﴾ لَا

اهڙي طرح وڌوسون اهو (انڪار) ڏوهارين جي دلين ۾. اهي نه

يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَاْتِيَهُمْ

مڃيندا. ان کي جيستر ڏسن عذاب دردناڪ. پوءِ ايندو انهن وٽ

بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُوْلُوْا هَلْ نَحْنُ

اوچتو ۽ خبر ئي نه پوندن. پوءِ چوندا ڇا اسان کي

مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَءَيْتَ إِن
مهلت ملندي. ڇا پوءِ اهي اسانجي عذاب کي تکڙو ٿا گهرن. ڇا پوءِ تو ڏٺو ته جيڪڏهن
مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾
نفعو ڏيون انهنکي ڪيئي سال. وري اچي انهن وٽ اهو عذاب جنهنجو کين وعدو ڪيل هو.
مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا
ته ڪهڙي ڪم ايندو انهن کي سندن نفعي وارو هجڻ. ۽ اسان نه هلاڪ ڪيو آهي
مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا
ڪنهن ڳوٺ کي مگر ان لاءِ هوندا آهن ڊيڄاريندڙ. ياد ڏيارڻ لاءِ ۽ نه آهيون اسين
ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنبَغِي
ظلم ڪندڙ. ۽ نه لاٿو آهي قرآن کي شيطانن. ۽ نا هي اها حيثيت
لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ
انهنکي ۽ نه ڪري سگهندا. يقينن اهي ٻڌڻ کان
لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ
پاسي ڪيل آهن. سو تون نه سڏ جان ۽ الله سان گڏ ٻي خدا کي پوءِ ٿيندين
مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾
عذاب وارن مان. ۽ ڊيڄار پنهنجن مائٽن ويجهن کي.
وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾
۽ جهڪاءِ پنهنجي ٻاجهه جا پر انهن لاءِ جيڪي تنهنجا تابع ٿيا ايمان وارا.

ع عند المتقدمين ١٢

فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّیْ بَرِیْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢١٦﴾ وَ

پوءِ جيڪڏهن بي فرماني ڪن تہ چؤ تہ آءٌ بيزار آهيان اُن ڪان جيڪي توهان ڪيو ٿا ۔ ۽

تَوَكَّلْ عَلَی الْعَزِیْزِ الرَّحِیْمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِیْ یَرٰىكَ حِیْنَ

تون ڀروسو ڪر انهي زبردست رحم واري تي ۔ جيڪو ڏسي ٿو توکي جڏهن

تَقُوْمُ ﴿٢١٨﴾ وَ تَقَلُّبَكَ فِی السّٰجِدِیْنَ ﴿٢١٩﴾ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِیْعُ

اُٿندو آهين ۔ ۽ تنهنجي اُٿڻ ويهڻ کي سجدي ڪندڙن ۾ ۔ بيشڪ اهو ئي ٻُڌندڙ

الْعَلِیْمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰی مَنْ تَنَزَّلُ الشَّیٰطِیْنُ ﴿٢٢١﴾

ڄاڻندڙ آهي ۔ ڇا آءٌ ٻڌايان توهانکي تہ ڪنهن تي لهندا آهن شيطان ۔

تَنَزَّلُ عَلٰی كُلِّ اَفَّاكٍ اَثِیْمٍ ﴿٢٢٢﴾ یُّلْقُوْنَ السَّمْعَ وَ

لهندا آهن هر ڪوڙ هڻندڙ ڏوهاري تي ۔ اهي آڻين ٿا ٻُڌل ڳالهہ ۽

اَكْثَرُهُمْ كٰذِبُوْنَ ﴿٢٢٣﴾ وَ الشُّعَرَآءُ یَتَّبِعُهُمُ الْغَاوٗنَ ﴿٢٢٤﴾

اڪثر انهن جا ڪوڙا آهن ۔ ۽ شاعرن کي لڳندا آهن انهن جي گمراهہ ۔

اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِیْ كُلِّ وَادٍ یَّهِیْمُوْنَ ﴿٢٢٥﴾ وَ اَنَّهُمْ

ڇا نہ ڏٺو تو تہ اهي هر ميدان ۾ ڀٽڪندا آهن ۔ ۽ اهي

یَقُوْلُوْنَ مَا لَا یَفْعَلُوْنَ ﴿٢٢٦﴾ اِلَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا

چوندا آهن جيڪي ڪندا نہ آهن ۔ مگر اهي شاعر جن ايمان آندو ۽ ڪيا

الصّٰلِحٰتِ وَ ذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِیْرًا وَّ انْتَصَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ

چڱا ڪم ۽ ياد ڪيائون اللہ کي تمام گهڻو ۽ بدلو ورتائون هن ڪان پوءِ

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

ع ١١ ٣٦ ١٥

مَا ظُلِمُوْا ۭ وَسَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ؀۲۲۷ ع

جو مظلوم ٿيا، ۽ جلد ڄاڻندا جن ظلم ڪيو ته ڪهڙي جاءِ ڏي ٿا موٽن.

سُوْرَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت نمل مڪي آهي ۽ ان ۾ ٽيانوي آيتون ۽ ست رڪوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله جي نالي سان جو ٻاجهارو مهربان آهي.

طٰسۗ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ مُّبِيْنٍ ۙ؀۱

طس، هي آيتون قرآن ۽ واضح ڪتاب جون آهن

هُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۙ؀۲ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ

هدايت ۽ دل جي خوشي آهن، ايمان وارن لاءِ. جيڪي پڙهندا آهن

الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ

نماز ۽ ڏيندا آهن زڪوات ۽ اهي آخرت تي

يُوْقِنُوْنَ ؀۳ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا

يقين رکندا آهن. بيشڪ جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي سينگاري ڏنا اسان

لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُوْنَ ؀۴ۭ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ

انهن کي سندن ڪم، پوءِ اهي دل جا انڌا آهن. اهي ئي آهن

لَهُمْ سُوْۗءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ

جن لاءِ بڇڙي نموني جو عذاب آهي ۽ اهي ئي آخرت ۾

الْاَخْسَرُوْنَ ۝۵ وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَّدُنْ

وڏيڪ نقصان وارا آهن. ۽ بيشڪ توکي ڏنو وڃي ٿو قرآن طرفان

حَكِيْمٍ عَلِيْمٍ ۝۶ اِذْ قَالَ مُوْسٰى لِاَهْلِهٖٓ اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ

حڪمت واري علم واري جي. جنهن وقت چيو موسىٰ پنهنجي گهر وارن کي مون ڏٺي آهي

نَارًا ؕ سَاٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰتِيْكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ

باه، اجهو آڻيان ٿو اتان ڪا خبر يا آڻيان ٿو توهان وٽ اماڙي بريل

لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ۝۷ فَلَمَّا جَآءَهَا نُوْدِيَ اَنْۢ بُوْرِكَ

ته توهان زگرمي وٺو پوءِ جڏهن آيو ان وٽ ته آواز ٿيو ته برڪت وارو آهي

مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ

اهو جيڪو باهه وٽ آهي ۽ جو ان جي چوڌاري آهي، ۽ پاڪ آهي الله پروردگار

الْعٰلَمِيْنَ ۝۸ يٰمُوْسٰٓى اِنَّهٗٓ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۹

جهانن جو. اي موسىٰ بيشڪ آءٌ آهيان الله زبردست حڪمت وارو.

وَاَلْقِ عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى

۽ تون اُڇلاءِ لٺ پنهنجي، پوءِ جڏهن ڏٺائين ته چرپر پئي ڪري جڻڪ اها سرنگهه آهي ڦريو

مُدْبِرًا وَّلَمْ يُعَقِّبْ ؕ يٰمُوْسٰى لَا تَخَفْ ۫ اِنِّيْ لَا

پٺي ڏيئي ۽ نه واجهايائين پوئتي، اي موسىٰ نه ڊڄ، بيشڪ نه

يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُوْنَ ۝۱۰ اِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ

ڊڄندا آهن مون وٽ رسول. مگر جنهن ظلم ڪيو پوءِ

بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوْٓءٍ فَاِنِّیْ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿١١﴾ وَ
وري ڪيائين چڱائي براڻي کان پوءِ ته بيشڪ آءٌ بخشيندڙ مهربان آهيان. ۽

اَدْخِلْ یَدَكَ فِیْ جَیْبِكَ تَخْرُجْ بَیْضَآءَ مِنْ غَیْرِ
وجهه هٿ پنهنجو پنهنجي گريبان ۾ ته نڪرندو روشن ٿي بنا

سُوْٓءٍ فِیْ تِسْعِ اٰیٰتٍ اِلٰی فِرْعَوْنَ وَ قَوْمِهٖ اِنَّهُمْ كَانُوْا
عيب جي، نَون نشانين ۾ فرعون ۽ سندس قوم ڏانهن. بيشڪ اهي آهن

قَوْمًا فٰسِقِیْنَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ اٰیٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوْا
ماڻهو بي فرمان. پوءِ جڏهن آيون انهن وٽ اسانجون نشانيون چٽيون چيائون

هٰذَا سِحْرٌ مُّبِیْنٌ ﴿١٣﴾ وَ جَحَدُوْا بِهَا وَ اسْتَیْقَنَتْهَآ
هي آهي جادو پڌرو. ۽ انڪار ڪيائون انهن جو حالانڪ مڃيو هئو انهن کي

اَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَّ عُلُوًّا ؕ فَانْظُرْ كَیْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
سندن دلين، بي انصافي ۽ مغروري جي ڪري، پوءِ ڏس ڪيئن ٿيو انجام

الْمُفْسِدِیْنَ ﴿١٤﴾ وَ لَقَدْ اٰتَیْنَا دَاوٗدَ وَ سُلَیْمٰنَ عِلْمًا ۚ
فسادين جو. ۽ اسان ڏنوسون داءُود ۽ سليمان کي علم،

وَ قَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ فَضَّلَنَا عَلٰی كَثِیْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ
۽ ٻنهي چيو شڪر آهي الله جو جنهن پلائي ڏني اسان کي گهڻن پنهنجن ٻانهن

الْمُؤْمِنِیْنَ ﴿١٥﴾ وَ وَرِثَ سُلَیْمٰنُ دَاوٗدَ وَ قَالَ یٰۤاَیُّهَا
ايمان وارن جي مٿان. ۽ وارث ٿيو سليمان داءُود جو ۽ چيائين اي

النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ؕ

انسانو! سيکاريو ويو اسانکي گفتگو پکين جي ۽ ڏنو ويو اسان کي سڀ ڪنهن شيءِ مان،

إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ

بيشڪ اهو ته آهي فضل ظاهر ۽ گڏ ڪيو ويو سليمان لاءِ

جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾

سندس لشڪر جنن ۽ ماڻهن ۽ پکين مان پوءِ اهي تولا تا هيا ويندا هئا.

حَتّٰى إِذَا أَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يٰأَيُّهَا

تيستائين جڏهن آيا ڪولن جي ميدان ۾ چيو ڪولي اي

النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ

ڪوليو! گهرڙين وڃو پنهنجن برن ۾ ته چيتاڙي نه توهانکي سليمان

وَجُنُودُهُ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا

۽ ان جو لشڪر ۽ انهنکي خبر ئي نه پوي. پوءِ مرڪيو کلندي

مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ

ان جي ڳالهائڻ تي ۽ چيائين اي منهنجا رب دل ۾ وجهه موکي ته شڪر ڪريان تنهنجي نعمت جو

الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ

جا نعمت ڪئي تو مون تي ۽ منهنجي ماءُ پيءُ تي ۽ عمل ڪريان

صَالِحًا تَرْضٰهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ

چڱو جو تون راضي ٿئين انکان ۽ داخل ڪر موکي پنهنجي رحمت سان پنهنجن ٻانهن

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَآ اَرَى

صالحن ۾. ۽ جاچ ڪيائين پکين جي پوءِ چيائين ڇا ٿيو اٿم جو نه ٿو ڏسان

الْهُدْهُدَ اَمْ كَانَ مِنَ الْغَآئِبِيْنَ ﴿٢٠﴾ لَاُعَذِّبَنَّهٗ

کان ڳُڪِڙِي کي يا آهي غير حاضرن مان. ضرور انکي سزا ڏيندس

عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهٗٓ اَوْ لَيَاْتِيَنِّيْ بِسُلْطٰنٍ

سزا تمام سخت يا ڪُهي ڇڏيندس انکي يا نه آڻي مون وٽ کو دليل

مُّبِيْنٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ

چٽو. پوءِ دير نه ڪيائين گهٽي جو اچي چيائين معلومات ڪئي اٿم اهڙي نا هي

تُحِطْ بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍ بِنَبَاٍ يَّقِيْنٍ ﴿٢٢﴾ اِنِّيْ

توکي خبر جنهنجي آندي اٿم توو وٽ سبا کان هڪ خبر يقيني. بيشڪ آءُ

وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ وَاُوْتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

ڏسي آيو آهيان هڪ عورت جا بادشاهي ڪري ٿي انهن تي ۽ ڏني وئي آهي ان کي هر شيءِ

وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُوْنَ

۽ انهي کي تخت آهي شاندار. ۽ ڏٺم ان کي ۽ سندس قوم کي جو سجدو ٿا ڪن

لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ

سج کي الله کي ڇڏي ۽ سينگاريو آهي انهن لاءِ شيطان

اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿٢٤﴾

سندن عملن کي پوءِ روڪيائين انهن کي راه کان پوءِ اهي نه ٿا رستو لهن.

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَ
تہ سجدو کن اللہ کي جو کيڍي ٿو لڪل شيءِ کي آسمانن ۾

الْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ
زمين مان ۽ ڄاڻي ٿو اهو جيڪي لڪايو ٿا ۽ جيڪي ظاهر ٿا ڪريو. الله ئي آهي

لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾ قَالَ سَنَنْظُرُ
ناهي ڪو بہ خدا مگر اهو ئي آهي مالڪ عرش عظيم جو. چيائين اسان ڏسون ٿا

أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ اِذْهَبْ
تون سچ ٿو چئين يا آهين ڪوڙن مان. ڪٹي وڃ

بِّكِتٰبِي هٰذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ
خط منهنجو هي ۽ پوءِ اُڇلاءِ انکي انهن ڏانهن پوءِ هٽي وڃ انهن کان پوءِ ڏس

مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتْ يٰأَيُّهَا الْمَلَؤُا إِنِّي أُلْقِيَ
ڪهڙي ٿا ورندي ڏين. چوڻ لڳي اي ڪچهري وارؤ بيشڪ اُڇلايو ويو آهي

إِلَيَّ كِتٰبٌ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَإِنَّهُ بِسْمِ
مون ڏانهن هڪ خط عزت وارو. اهو آهي سليمان کان ۽ بيشڪ اهو آهي نالي

اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي
الله ٻاجهاري مهربان جي سان شروع تہ نہ وڏائي ڪريو مون تي ۽ اچو مون وٽ

مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يٰأَيُّهَا الْمَلَؤُا أَفْتُونِي فِي أَمْرِي ع ٢ / ٢٧ / ١٧
فرمانبردار ٿي. چوڻ لڳي اي ڪچهري وارؤ! صلاح ڏيو مونکي منهنجي ڪم ۾

مَا كُنْتُ قَاطِعَةً اَمْرًا حَتّٰى تَشْهَدُوْنِ ﴿٣٢﴾ قَالُوْا
ناهيان آءٌ نبيريندڙ ڪو ڪم جيستر توهان حاضر هجو. چيائون
نَحْنُ اُولُوْا قُوَّةٍ وَّاُولُوْا بَاْسٍ شَدِيْدٍ ۙ وَّالْاَمْرُ اِلَيْكِ
اسين طاقتور ۽ سخت جنگ ڪندڙ آهيون ۽ حڪم تنهنجي حوالي آهي
فَانْظُرِيْ مَاذَا تَاْمُرِيْنَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ اِنَّ الْمُلُوْكَ اِذَا
پوءِ تون ڏس ڪهڙو ٿي حڪم ڪرين؟ چوڻ لڳي يقين بادشاه جڏهن
دَخَلُوْا قَرْيَةً اَفْسَدُوْهَا وَجَعَلُوْٓا اَعِزَّةَ اَهْلِهَآ اَذِلَّةً ۚ
گهڙندا آهن ڪنهن ڳوٺ ۾ ويران ڪندا انکي ۽ ڪندا آهن آن جي عزت وارن کي ذليل،
وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٤﴾ وَاِنِّيْ مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ
۽ ائين ئي ڪندا آهن. ۽ آءٌ موڪليان ٿي انهن ڏانهن سوکڙي
فَنٰظِرَةٌۢ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ سُلَيْمٰنَ
پوءِ ڏسان ته ڪهڙي ورندي ٿا آڻين قاصد. پوءِ جڏهن پهتو سليمان وٽ
قَالَ اَتُمِدُّوْنَنِ بِمَالٍ فَمَآ اٰتٰىنِۦَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِّمَّآ
چيائين ڇا توهان ڏيو ٿا مونکي مال پوءِ جيڪي ڏنو آهي مونکي الله اهو گهڻو ڀلو آهي انهي کان جيڪي
اٰتٰىكُمْ ۚ بَلْ اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُوْنَ ﴿٣٦﴾ اِرْجِعْ اِلَيْهِمْ
توهانکي ڏنائين، بلڪ توهان پنهنجي سوکڙي تي خوش ٿيو ٿا. موٽي وڃ انهن ڏانهن
فَلَنَاْتِيَنَّهُمْ بِجُنُوْدٍ لَّا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ
پوءِ آڻينداسون انهن تي اهڙا لشڪر جو نه آهي طاقت انهنکي انهن سان ۽ ضرور ڪڍنداسون انهنکي

مِنْهَآ اَذِلَّةً وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ قَالَ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَؤُا

آيان ذليل ڪري ۽ اهي خوار هوندا. فرمايائين اي ڪچهري ۽ وارؤ!

اَيُّكُمْ يَاْتِيْنِيْ بِعَرْشِهَا قَبْلَ اَنْ يَّاْتُوْنِيْ مُسْلِمِيْنَ ﴿٣٨﴾

ڪير توهان مان آڻيندو مون وٽ ان جو تخت اڳي هن ڪان جو اهي اچن مون وٽ فرمانبردار ٿي.

قَالَ عِفْرِيْتٌ مِّنَ الْجِنِّ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ تَقُوْمَ

چيو سرڪش جن مون آڻيندس تو وٽ ان کي هن ڪان اڳي جو تون اٿين

مِنْ مَّقَامِكَ ۚ وَاِنِّيْ عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ اَمِيْنٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ

پنهنجي مجلس ڪان، ۽ بيشڪ مون انهي تي سگهه رکندڙ امانت وارو آهيان. فرمايو

الَّذِيْ عِنْدَهٗ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتٰبِ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ

انهي جنهن وٽ هئو علم ڪتاب جو آءٌ آڻيندس تو وٽ ان کي

قَبْلَ اَنْ يَّرْتَدَّ اِلَيْكَ طَرْفُكَ ۭ فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا

اڳي تنهنجي اک ڇنڀ ڪان، پوءِ جڏهن ڏٺائين ان کي رکيل

عِنْدَهٗ قَالَ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّيْ ۣ لِيَبْلُوَنِيْٓ ءَاَشْكُرُ

پاڻ وٽ چيائين اها آهي مهرباني منهنجي رب جي، جيئن آزمائي مونکي ته آءٌ شڪر ٿو ڪريان

اَمْ اَكْفُرُ ۭ وَمَنْ شَكَرَ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ

يا بي شڪري ٿو ڪريان، ۽ جنهن شڪر ڪيو پوءِ رڳو اهو شڪر ٿو ڪري پنهنجي لاءِ، ۽ جنهن

كَفَرَ فَاِنَّ رَبِّيْ غَنِيٌّ كَرِيْمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوْا لَهَا عَرْشَهَا

ڪفر ڪيو ته پوءِ منهنجو رب بي پرواهه سخي آهي. فرمايائين اوپرو ڪريو ان لاءِ سندس تخت کي

نَنْظُرْ اَتَهْتَدِيْٓ اَمْ تَكُوْنُ مِنَ الَّذِيْنَ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿۴۱﴾

ڏسون ته سمجهي ٿي يا آهي انهن مان جيڪي نه ٿا سڃاڻن؟

فَلَمَّا جَآءَتْ قِيْلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِ ۭ قَالَتْ كَاَنَّهٗ هُوَ ۚ

پوءِ جڏهن آئي ته چيو ويو ڇا اهڙو آهي تخت تنهنجو، چيائين ڄڻڪ اُهو آهي،

وَاُوْتِيْنَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِيْنَ ﴿۴۲﴾ وَ

۽ اسانکي ڏني وئي آهي ڄاڻ انهي کان اڳ ۾ ۽ ٿيا آهيون اسين فرمانبردار. ۽

صَدَّهَا مَا كَانَتْ تَّعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ اِنَّهَا كَانَتْ

روڪيائين انکي جنهنجي پوڄا ڪندي هئي الله کان سواءِ، بيشڪ اها هئي

مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿۴۳﴾ قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا

قوم ڪافرن جي مان. چيو ويو کيس گهڙ محلات ۾، پوءِ جڏهن

رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ۭ قَالَ

ڏٺائين انکي پانيائين انکي ڇر پاڻيءَ جي ۽ کولڻ لڳي پنهنجون پنيون، فرمايائين

اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ ڛ قَالَتْ رَبِّ اِنِّىْ

اهو محل جڙيل آهي شيشي مان، چوڻ لڳي اي منهنجا رب بيشڪ مون

ظَلَمْتُ نَفْسِيْ وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ

ظلم ڪيو پاڻ تي ۽ فرمانبردار ٿي آهيان سليمان سان گڏ الله رب

ع ٣ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا

١٨ العالمين لاءِ. ۽ اسان موڪليو هئو ثمود ڏانهن سندس ڀاءُ صالح کي

اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٥﴾ قَالَ

ته عبادت ڪريو الله جي پوءِ اهي ٻه ٽولا ٿي پاڻ ۾ جهڳڙو ڪرڻ لڳا. چيائين

يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْ

اي منهنجي قوم ڇو تڪڙ ڪريو برائي کي ڀلائي کان اڳ، ڇو

لَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا اطَّيَّرْنَا

نه ٿا معافي گهرو الله کان مَن توهان تي رحم ڪيو وڃي. چيائون اسان سوڻ ورتو آهي

بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ؕ قَالَ طٰٓئِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ

توسان ۽ انهن سان جيڪي توسان گڏ آهي، چيائين سوڻ توهان جو الله وٽ آهي بلڪ توهان

قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِى الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ

ماڻهو پرکيا وڃو ٿا. ۽ هئا شهر ۾ نو ڄڻا

يُّفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿٤٨﴾ قَالُوْا

وگوڙ پيا وجهن ملڪ ۾ ۽ سڌارو نه پيا آڻين. چيائون

تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ وَاَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ

قسم کڻي الله جو ته ضرور راتاهو هڻنداسون انهي تي ۽ سندس گهر تي پوءِ چونداسون انجي وارث کي

مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ اَهْلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوْا

ته ڪونه هئاسون تباهي وقت سندس گهراڻي جي ۽ اسين سچ ٿا چئون. ۽ سٽيائون

مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ

رٿ ۽ اسان به سٽي رٿ ۽ انهن کي پتو ئي نه پيو. پوءِ ڏس

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِيْنَ ﴿٥١﴾ فَتِلْكَ

ڪيئن ٿيو انجام انھن جي مڪر جو اسان تباھ ڪيو سون انھن کي ۽ سندن قوم سڀني کي. پوءِ اھي

بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوْا ؕ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٥٢﴾

گھر آھن انھن جا ونڊا ڪيل جو ظلم ڪيائون، بيشڪ انھيءَ ۾ نشاني آھي ماڻھن لاءِ جيڪي ڄاڻن ٿا.

وَأَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٣﴾ وَلُوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ

۽ اسان بچايو انھن کي جن ايمان آندو ۽ ڊڄندا ھئا. ۽ موڪليو سون لوط کي جڏھن چيائين پنھنجي قوم کي

أَتَأْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُوْنَ الرِّجَالَ

ڇا ڪريو ٿا بي حيائي ۽ توھان ڏسو به ٿا. ڇا توھان اچو ٿا مردن تي

شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿٥٥﴾ فَمَا كَانَ

شھوت سان عورتن کي ڇڏي، بلڪ توھان ماڻھو نادان آھيو. پوءِ نه ھئو

جَوَابَ قَوْمِهٖٓ إِلَّآ أَنْ قَالُوْٓا أَخْرِجُوْٓا اٰلَ لُوْطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ إِنَّهُمْ

جواب سندس قوم جو مگر ھي ته چون پيا ڪڍو لوط وارن کي پنھنجي ڳوٺ مان، اھي

أُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنٰهُ وَأَهْلَهٗٓ إِلَّا امْرَأَتَهٗ ۫ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾

ماڻھو آھن جو پاڪ ٿا ٿين. پوءِ بچايو سون انکي ۽ سندس گھر ڀاتين کي مگر انجي زال ڪيوسون انکي پوئتي رھندڙن ۾.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ

۽ وسايوسون انھن تي مينھن، پوءِ بڇڙو ھئو مينھن ڊيڄاريلن جو. تون چئو سڀ تعريف الله لاءِ آھي

وَسَلٰمٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى ؕ آٰللّٰهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾

۽ سلام آھي سندس ٻانھن تي جن کي چونڊيائين، ڇا الله ڀلو آھي يا جنکي اھي شريڪ ٿا ڪن؟.

اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ
ڇا ڪنھن جوڙيو آسمانن ۽ ڌرتيءَ کي ۽ لاٿو

لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَآئِقَ
توھان لاءِ اُڀ مان پاڻي، پوءِ ڄمايا سون ان سان باغ

ذَاتَ بَهْجَةٍ ۚ مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْۢبِتُوْا شَجَرَهَا ؕ
تازگيءَ وارا، ناھي توھان لاءِ جو ڄمايو ان جا وڻ،

ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَّعْدِلُوْنَ ؕ ﴿٦٠﴾
ڇا آھي ڪوئي ٻيو ڌڻي الله سان، نه پر آھي ماڻھو رستي کان لڙي تا وڃن.

اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّجَعَلَ
ڇا ڪنھن ڪيو زمين کي جاءِ رھڻ جي ۽ ڪيائين

خِلٰلَهَآ اَنْهٰرًا وَّجَعَلَ لَهَا
ان جي وچ ۾ واھ ۽ وڌائين ان ۾

رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ
وڏا جبل ۽ ڪيائين ٻن دريائن ۾

حَاجِزًا ؕ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُ
ستو، ڇا آھي ڪوئي مالڪ ٻيو الله سان گڏ، پر گھڻا

هُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ؕ ﴿٦١﴾ اَمَّنْ يُّجِيْبُ
انھن جا نه ٿا ڄاڻ رکن. ڀلا ڪير ٿو سڏ ڏئي

الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوْٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ

اڙيل جي جڏهن سڏي ٿو انکي ۽ ٽاري ٿو مصيبت ۽ ڪري ٿو توهان کي والي

الْاَرْضِ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٢﴾

ملڪ جو. ڇا آهي ڪو حاڪم الله کانسواءِ. ورلي ٿا نصيحت وٺو.

اَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُّرْسِلُ

ڀلا ڪير ٿو ڏڳ لائي ٿو توهان کي اونداهين پَٽَ ۽ درياءَ جي ۾ ڪير ٿو موڪلي

الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ تَعٰلَى

واءَ واڌاين واري پنهنجي مهر اڳيان. ڇا آهي ڪو مالڪ الله سان گڏ. مٿي آهي

اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٣﴾ اَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَ

الله ان کان جنکي شريڪ ٿا ڪن. ڇا ڪير ٿو نئون ٺاهي خلق کي پوءِ موٽائي ٿو انکي ۽

مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ

ڪير ٿو روزي ڏئي ٿو توهان کي آسمان ۽ زمين مان. ڇا آهي ڪو بيو خدا الله سان گڏ.

قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦٤﴾ قُلْ

چؤ آڻيو پنهنجو دليل جيڪڏهن آهيو سچا. تون چؤ

لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الْغَيْبَ اِلَّا

نه ٿو ڄاڻي ڪوبه آسمانن ۽ زمين ۾ ڳجهه کي سواءِ

اللّٰهُ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ادّٰرَكَ

الله جي. ۽ اهي نه ٿا ڄاڻن ته ڪڏهن اُٿاريا ويندا. بلڪ ماندو ٿيو

عِلْمُهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ قف بَلْ هُمْ فِىْ شَكٍّ مِّنْهَا قف بَلْ

علم انهن جو آخرت جي باري ۾، بلڪ اهي شڪ ۾ آهن انهي کان، بلڪ

هُمْ مِّنْهَا عَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا

اهي ان کان انڌا آهن. ۽ چيو انهن جن ڪفر ڪيو ڇا جڏهن ٿينداسون اسان

تُرٰبًا وَّاٰبَآؤُنَآ اَئِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا

مٽي ۽ ابا ڏاڏا اسانجا ڇا اسان ڪڍيا وينداسون. وعدو ڏنا ويا سون اهو

نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ لا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ

اسان ۽ ابا ڏاڏا اسان جا اڳي نا هي هي ڪجهه به مگر آڪاڻيون

الْاَوَّلِيْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ

اڳين جون. تون چؤ گهمو زمين ۾ پوءِ ڏسو ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَ

ٿيو انجام ڏوهارين جو. ۽ نه غمر ڪر انهن تي ۽

لَا تَكُنْ فِىْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى

نه ٿيءُ تنگي ۾ ان کان جو اهي فريب ٿا ڪن. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي

هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسٰٓى اَنْ

اهو وعدو جيڪڏهن آهيو سچا. تون چؤ (پري ناهي) جو

يَّكُوْنَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِىْ تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَ

اچي پهچي توهان کي ڪجهه ان مان جنهن جي تڪڙ ٿا ڪريو. ۽

إِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ

بيشڪ تنھنجو رب مھربان آھي ماڻھن تي پر گھڻا ماڻھو

لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ

نہ ٿا شڪر ڪن. ۽ بيشڪ رب تنھنجو ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا سينا انھن جا

وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

۽ جيڪي ظاھر ڪن ٿا. ۽ ناھي ڪا شيءِ ڳجھي آسمانن ۾ ۽ زمين ۾

إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ

مگر موجود آھي دفتر بيان ڪندڙ ۾. بيشڪ ھي قرآن ٻڌائي ٿو

عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

بني اسرائيل کي ڪيتريون ئي شيون جن ۾ اھي اختلاف ٿا ڪن.

وَإِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ

۽ بيشڪ اھو قرآن رھبر آھي ۽ رحمت آھي ايمان وارن لاءِ. بيشڪ رب تنھنجو

يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾

فيصلو ڪندو انھن جي وچ ۾ پنھنجي حڪم سان، ۽ اھو زبردست آھي علم وارو آھي.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ

پوءِ توڪل ڪر الله تي، بيشڪ تون ئي حق پڌري تي آھين. تون

لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا

نہ ٻڌائي سگھندين مُئن کي ۽ نہ ٻڌائيندين ٻوڙن کي سڏ جڏھن موٽن

مُدْبِرِيْنَ ﴿٨٠﴾ وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ

پٺي ڏئي. ۽ ناهين تون رستو ڏيکاريندڙ انڌن کي سندن ڀلجڻ تي،

اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿٨١﴾

رڳو تون ٻڌائيندين انهنکي جيڪي مڃين ٿا اسان جي آيتن کي پوءِ اهي مسلمان آهن.

وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ

۽ جڏهن پوندو اهو قول انهن تي ته ڪڍنداسون انهن لاءِ هڪ جانور

الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ اَنَّ النَّاسَ كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا لَا

ڌرتي مان جو ڳالهائيندو انهن سان ته ماڻهو اسان جي آيتن کي نه

يُوْقِنُوْنَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ

مڃيندا هئا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪنداسون هر امت مان هڪ ٽولو جو

يُّكَذِّبُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿٨٣﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْ

ڪوڙو ڪندو هو اسان جي آيتن کي پوءِ اهي ٽولا بيهاريا ويندا. نيت جڏهن سڀ ايندا

قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيٰتِيْ وَلَمْ تُحِيْطُوْا بِهَا عِلْمًا اَمَّا

ته فرمائيندو ڇا ڪوڙو ڪيو هو توهان منهنجي آيتن کي ۽ نه پهتي هئي انهن تي توهانجي سمجهه يا

ذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوْا

ٻڌايو توهان ڇا ڪندا هئا. ۽ پوندو اهو عتاب انهن تي جو ظلم ڪيائون

فَهُمْ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿٨٥﴾ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ

پوءِ اهي ڪو نه ڳالهائيندا. ڇا نه ڏٺائون جو ڪيئن ڪيوسون رات کي

لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

جيئن آرام ڪن ان ۾ ۽ ڏينهن کي ڏسڻ لاءِ، بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن

لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ

انهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان ٿا آڻين. ۽ جنهن ڏينهن ڦوڪيو ويندو صور ۾ پوءِ گهٻرائيندا

مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ

جيڪي آسمانن ۾ آهن ۽ جيڪي زمين ۾ آهن مگر جنهن کي گهري

اللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا

الله، ۽ سمورا ايندا ان وٽ عاجزي ڪندڙ ٿي. ۽ ڏسين ٿو جبلن کي تون ڀانئين ٿو انهن کي

جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي

جميل ۽ اهي هلندا جيئن ڪڪر هلن، جوڙ الله جي جنهن

أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾ مَنْ

پڪو ڪيو هر شيءِ کي، بيشڪ ان کي خبر آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. جيڪو

جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ۚ وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ

آڻيندو چڱائي پوءِ انهي لاءِ بهتر آهي ان کان، ۽ اهي گهٻراهٽ کان

يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ

ان ڏينهن امن ۾ هوندا. ۽ جيڪو آڻيندو برائي پوءِ اهي وڌا ويندا

وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ

منهن ڀر باهه ۾، نه بدلو ملندو توهان کي مگر جيڪي توهان

تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٠﴾ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ

ڪندا هئا. رڳو حڪم ٿيو اٿم ته بندگي ڪريان هن شهر جي رب جي

الَّذِيْ حَرَّمَهَا وَلَهٗ كُلُّ شَيْءٍ وَّاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ

جنهن عزت ڏني انکي ۽ انهي جي ئي آهي هر شيءِ ۽ مونکي حڪم ٿيو آهي ته هجان

الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩١﴾ وَاَنْ اَتْلُوَا الْقُرْاٰنَ فَمَنِ اهْتَدٰى

فرمانبردارن مان. ۽ پڙهي ٻڌايان قرآن. پوءِ جيڪو هدايت وارو ٿيو

فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ اِنَّمَآ اَنَا

اهو هدايت وارو ٿيو پنهنجي لاءِ. ۽ جيڪو گمراهه ٿيو پوءِ چئو ته آءٌ رڳو

مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ

ڊيڄاريندڙ آهيان. ۽ چئو سڀ ساراهه الله لاءِ آهي اجهو ڏيکاريندو توهانکي نشانيون پنهنجون

فَتَعْرِفُوْنَهَا ۭ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾

پوءِ توهان سڃاڻندا انهنکي، ۽ ناهي رب تنهنجو بي خبر انکان جيڪي توهان ڪيو ٿا

سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت قصص مڪي آهي ۽ اها اٺاسي آيتون ۽ نو رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

طٰسٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ نَتْلُوْا

طسم هي آيتون آهن ڪتاب پڌري جون. اسان پڙهون ٿا

عَلَيْكَ مِنْ نَّبَاِ مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ

توتي خبر موسىٰ ۽ فرعون جي سچي انهن ماڻهن لاءِ

يُّؤْمِنُوْنَ ۝٣ اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِى الْاَرْضِ وَجَعَلَ

جيڪي ايمان ٿا آڻين. بيشڪ فرعون ڏاڍ ڪيو ملڪ ۾ ۽ ڪيائين

اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ

ان جي ماڻهن کي ٽولا ڪمزور پيو ڪري هڪ ٽولي کي انهن مان ڪُهي پيو

اَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ

پُٽ انهن جا ۽ جيئرو ڇڏي پيو انهن جي عورتن کي، بيشڪ اهو هئو

الْمُفْسِدِيْنَ ۝٤ وَنُرِيْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ

فسادين مان. ۽ اسان چاهيون پيا ته انعام ڪريون انهن تي جيڪي

اسْتُضْعِفُوْا فِى الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَىِٕمَّةً وَّ

ڪمزور ڪيا ويا ملڪ ۾ ۽ ڪريون انهن کي اڳواڻ ۽

نَجْعَلَهُمُ الْوٰرِثِيْنَ ۝٥ۙ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِى الْاَرْضِ

ڪريون انهن کي جاءِ نشين. ۽ ٺوروتايون انهن کي ملڪ ۾

وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا مِنْهُمْ مَّا

۽ ڏيکاريون فرعون ۽ هامان ۽ سندن لشڪرن کي انهن کان اهو جنهن کان

كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ۝٦ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ

ڊڄندا هئا. ۽ حڪم موڪليوسون موسىٰ جي ماءُ ڏانهن ته

أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ
تہ ڏيئي انهي کي، پوءِ جڏهن خوف ڪرين ان تي پوءِ اُڇليئينس درياءَ ۾

وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۖ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ
۽ نہ ڊڄ ۽ نڪي ڏک ڪر، اسان موٽائيندا سون اُنکي توڏانهن ۽ ڪنداسون اُنکي

مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ
رسولن مان. پوءِ لڌو ان کي فرعون جي گهر وارن جيئن ٿئي

لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
اُنهن جو دشمن ۽ ڏک جو ڪارڻ، بيشڪ فرعون ۽ هامان ۽ اُنهن جو لشڪر

كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ
هئا خطاڪار. ۽ چيو زال فرعون جي هي ٺار آهي

عَيْنٍ لِي وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا
اکين جو مون لاءِ ۽ تو لاءِ، نہ ماريو انهي کي، اميد تہ نفعو ڏيندو اسان کي

أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ
يا پاليونس پُٽ ڪري ۽ اهي نہ پيا سمجهن. ۽ صبح سان دل

أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا
موسىٰ جي ماءُ جي ٿي بي قرارُ، اجهو ڪري ها پڌرو ان کي جيڪڏهن نہ

أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾
قابو ڪريون ها قلب ان جو جيئن هجي يقين ڪندڙن مان.

حامان
28.6
28.8
29.38
29.39
40.24
40.36

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَّ
۽ چيائين سندس ڀيڻ کي پٺيان لڳيس پوءِ ڏسي ٻيٺي ان کي پري کان
۽

هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ
اهي نہ پيا سمجھن. ۽ بند ڪيئي سون ان تي تہ ڌائين جي

قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ
اڳ ۾ ئي پوءِ هيءَ چوڻ لڳي ڇا ڏسيان توهانکي اهڙو گهر اڻوجي پالين ان کي

لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ
توهان لاءِ ۽ اهي انهي جا گهڻگهرا آهن. پوءِ موٽايوسون انکي سندس ماءُ ڏانهن جيئن

تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ
ٺري نيڻ ان جو ۽ نہ ڏک ڪري ۽ سمجهي تہ وعدو الله جو

حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَلَمَّا بَلَغَ
حق آهي پر ڪيترا ماڻهو نہ ٿا ڄاڻن. ۽ جڏهن اهو پهتو

ع ٤/٣ الربع

أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ
پنهنجي جواني کي ۽ پختو ٿيو تہ ڏني سون انکي سمجھ ۽ علم، ۽ اهڙي طرح

نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ
بدلو ڏيندا آهيون چڱائي وارن کي. ۽ آيو شهر ۾ جنهن وقت

غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ
غافل هئا اتي جا ماڻهو پوءِ ڏٺائين ان ۾ ٻہ ماڻهو وڙهن پيا پاڻ ۾

هٰذَا مِنْ شِيْعَتِهٖ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهٖ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ
هڪڙو سندس ٽولي جو ۽ ٻيو ان جي دشمن جو، پوءِ مدد گهري ڪانئس
الَّذِيْ مِنْ شِيْعَتِهٖ عَلَى الَّذِيْ مِنْ عَدُوِّهٖ ۙ فَوَكَزَهٗ
انهي جو سندس ٽولي مان هئو ان تي جو سندس دشمن ڪان هئو پوءِ مُڪ هنئي ان کي
مُوْسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِ ۖ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ ۭ
موسىٰ پوءِ پورو ڪيائين ان کي، چيائين هي آهي شيطان جي ڪم ڪان،
اِنَّهٗ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ
بيشڪ اهو دشمن گمراهه ڪندڙ پڌرو آهي. چيائين اي منهنجا رب مون ظلم ڪيو
نَفْسِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَغَفَرَ لَهٗ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ
پاڻ تي پوءِ معاف ڪر مونکي پوءِ معاف ڪيائين انکي، بيشڪ اهو ئي بخشيندڙ
الرَّحِيْمُ ﴿۱۶﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ اَكُوْنَ
مهربان آهي. چيائين اي منهنجا رب جيئن تو مهرباني ڪئي آهي مون تي پوءِ هرگز نه ٿيندس
ظَهِيْرًا لِّلْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۷﴾ فَاَصْبَحَ فِي الْمَدِيْنَةِ خَاۗىِٕفًا
حمايتي ڏوهارين جو. پوءِ صبح ڪيائين ان شهر ۾ ڊڄندڙ ٿي
يَّتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهٗ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهٗ ۭ
انتظار ڪندي ته اوچتو جنهن مدد گهري هئي ان ڪان ڪالهه مدد لاءِ پڪاري پيو ان کي
قَالَ لَهٗ مُوْسٰٓى اِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸﴾ فَلَمَّآ اَنْ اَرَادَ
چيو ان کي موسىٰ تون ته آهين ڀُليل پڌرو. پوءِ جڏهن گهريائين

اَنْ يَّبْطِشَ بِالَّذِيْ هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا ۙ قَالَ يٰمُوْسٰٓى

پڪڙڻ   ان کي جو هنُو دشمن ٻنهي جو، چيائين اي موسىٰ

اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلَنِيْ كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ ۖ اِنْ

چاھين ٿو تہ خون ڪرين مونکي جيئن خون ڪيو تو ماڻھو ڪالھہ ، نہ

تُرِيْدُ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ

ٿو چاهين تون مگر هي تہ هجين سرڪش هن ملڪ ۾ ۽ نہ ٿو گهرين

اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْمُصْلِحِيْنَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ

تہ ٿئين تون صُلح ڪرائيندڙن مان . ۽ آيو هڪ ماڻھو

اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى ۡ قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنَّ الْمَلَاَ

پاھران شھر ڪان ڊوڙندي چيائين اي موسىٰ يقينن سردار

يَاْتَمِرُوْنَ بِكَ لِيَقْتُلُوْكَ فَاخْرُجْ اِنِّىْ لَكَ مِنَ

صلاح ٿا ڪن تولاءِ تہ قتل ڪن توکي پوءِ نڪري وڃ بيشڪ آءٌ تنھنجي

النّٰصِحِيْنَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ ۡ قَالَ رَبِّ

خيرخواهن مان آهيان. پوءِ نڪتو اُتان ڊڄندي انتظار ڪندي چيائين اي منهنجا رب

نَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢١﴾ ع وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ   ع ٢ ٨ ٥

بچاءِ مونکي ظالمن جي قوم کان. ۽ جڏهن رُخ ڪيائين طرف

مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبِّيْٓ اَنْ يَّهْدِيَنِيْ سَوَآءَ

مدين جي چيائين اميد آهي تہ رب منھنجو ڏسيندو مونکي ، سڌو

السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً

رستو. ۽ جڏهن پهتو مدين جي پاڻيءَ تي ڏٺائين ان تي گهڻا

مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ ۖ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ

ماڻهو جو مال پيا پيارين. ۽ ڏٺائين انهن کان پريرو ٻن عورتن کي

تَذُودَانِ ۖ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ

ردون روڪينديون، چيائين ڇا حال آهي توهانجو. ٻنهي چيو نه ٿيون پياريون اسان جيستر

يُصْدِرَ الرِّعَاءُ ۖ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا

پياري موٽن ڌنار ۽ پيءُ اسانجو پوڙهو وڏو آهي. پوءِ پياريائين مال ٻنهي جو

ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ

پوءِ موٽي آيو ڇانوَ ڏانهن ۽ چيائين منهنجا رب بيشڪ آءٌ انهي لاءِ جو لاهين تون مون ڏانهن

مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى

ڪا نعمت حاجتمند آهيان. پوءِ آئي ان وٽ ٻنهي مان هڪڙي جو هلي پئي

اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا

حياءُ سان چيائين بيشڪ پيءُ منهنجو سڏي ٿو توکي جيئن ڏئي توکي بدلو ان جو

سَقَيْتَ لَنَا ۚ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ

جو پاڻي پياريو تو اسان لاءِ. پوءِ جڏهن آيو ان وٽ ۽ ٻڌايائين ان کي ڳالهه

قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾

چيائين نه ڊڄ، بچيو آهين ظالمن جي قوم کان.

قَالَتْ اِحْدٰىهُمَا يٰٓاَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ ؗ اِنَّ خَيْرَ مَنِ

چوڻ لڳي انهن مان هڪڙي اي ابا مزدور ڪر انهيءَ کي بيشڪ ڀلو آهي جيڪو

اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَمِيْنُ ﴿٢٦﴾ قَالَ اِنِّيْٓ اُرِيْدُ اَنْ

مزور ٻيهارين سگهارو امانت وارو هجي. چيائين آءٌ گهران ٿو ته

اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هٰتَيْنِ عَلٰٓى اَنْ تَاْجُرَنِيْ

پرڻايان توکي هڪڙي ڌيءَ ٻن ڌيئن پنهنجين هنن مان هن شرط تي جو ڪم ڪرين مون وٽ

ثَمٰنِيَ حِجَجٍ ۚ فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۚ وَ

آٺ سال، پوءِ جيڪڏهن پورا ڪيا تو ڏهه سال ته مهرباني تنهنجي، ۽

مَآ اُرِيْدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ ؕ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ

نه ٿو گهران ته ڪا سختي ڪريان توتي، اجهو لهندين مونکي انشاءَ الله

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذٰلِكَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ؕ اَيَّمَا

ڀلن مان ٿئن مان. چيائين اهو ٺهيو منهنجي ۽ تنهنجي وچم، جهڙي ٻه

الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى

ٻنهي مدتن مان پوري ڪيان پوءِ نه ٿئي ڪا زيادتي مون تي، ۽ الله ان تي

مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٢٨﴾ فَلَمَّا قَضٰى مُوْسَى الْاَجَلَ وَ

جيڪي چئون ٿا شاهد آهي. ۽ جڏهن پورو ڪيو موسىٰ وقت ۽

سَارَ بِاَهْلِهٖٓ اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ نَارًا ۚ قَالَ

وٺي هليو پنهنجي گهر وارن کي ته ڏٺائين طور جي پاسي کان باهه، چيائين

لِأَهْلِهِ امْكُثُوٓا إِنِّيٓ ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنْهَا

پنهنجي گهر وارن کي ترسو مون ڏٺي آهي باهه شايد آڻيان توهان وٽ آڻان

بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾

ڪا خبر يا ٽانڊو باهه جو جيئن توهان پاڻ سيڪيو ـ

فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِىَ مِن شَٰطِئِ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِى

پوءِ جڏهن آيو ان وٽ ته سڏ ٿيو ميدان جي ساڄي طرف کان

ٱلْبُقْعَةِ ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّيٓ أَنَا ٱللَّهُ

برڪت واري علائقي ۾ وڻ منجهان ته اي موسىٰ آءٌ آهيان الله

رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ

رب العالمين ـ ۽ تون اڇل لٺ پنهنجي، پوءِ جڏهن ڏٺائين انکي تڇُري ٿي

كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ

جهڙو نانگ ڦريو پٺي ڏيئي ۽ نه ڏٺائين پوئتي، اي موسىٰ اڳيان اچ

وَلَا تَخَفْ ۖ إِنَّكَ مِنَ ٱلْءَامِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ

۽ نه ڊڄ، بيشڪ تون بي خطر آهين. وجهه هٿ پنهنجو

فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ

گريبان پنهنجي ۾ ته نڪري چمڪندڙ ٿي بنا عيب جي، ۽ ملاءِ

إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِ ۖ فَذَٰنِكَ بُرْهَٰنَانِ مِن

پاڻ ڏي هٿ پنهنجو خوف کان پوءِ اهي ٻئي دليل آهن

منــزل ۵

رَّبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا
تنهنجي رب جي طرفان فرعون ۽ سندس سردارن ڏانهن، اهي آهن ماڻهو

فٰسِقِيْنَ ۝۳۲ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَاَخَافُ
بي فرمان، چيائين اي رب! مون ماريو هئو انهن جو هڪ ماڻهو پوءِ ڊڄان ٿو

اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۝۳۳ وَاَخِيْ هٰرُوْنُ هُوَ اَفْصَحُ مِنِّيْ
ته ماري ڇڏيندا مونکي. ۽ ڀاءُ منهنجو هارون اهو چٽو آهي مون کان

لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيْٓ ۡ اِنِّيْٓ اَخَافُ
ڳالهائڻ ۾ پوءِ رسول ڪر انکي مون سان گڏ مددگار ته تصديق ڪري منهنجي آءٌ ڊڄان ٿو

اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ۝۳۴ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ
ته ڪوڙو ڪندا مونکي . فرمايائين سگهو ڏاڍو ڪنداسون ڏور و تنهنجو ڀاءُ تنهنجي سان

وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُوْنَ اِلَيْكُمَا ۚۛ بِاٰيٰتِنَا ۚۛ
۽ ڪنداسون توهانجو غلبو پوءِ نه پهچندا توهان تائين اسانجي نشانين سبب،

اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ۝۳۵ فَلَمَّا جَآءَهُمْ
توهان ۽ جيڪو به توهانجو تابع ٿيندو سوڀارا هوندؤ. پوءِ جڏهن آنديون انهن وٽ

مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى
موسىٰ نشانيون اسانجون پڌريون چيائون ناهي اهو مگر جادو نئون ناهيل

وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ۝۳۶ وَقَالَ
۽ ڪونه ٻڌوسون اهڙو ابن ڏاڏن پنهنجن اڳين ۾ ۽ چيو

ع عند المتاخرين ۱۲

مُوسَىٰ رَبِّيٓ أَعْلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِۦ

موسىٰ ربُ منهنجو وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي انکي جو آڻي هدايت کي انهي وٽان

وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۖ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ

۽ انکي جو ٿئي جنهن لاءِ آخرت جو گهر، يقينن نه ڪامياب ٿيندا

ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ

ظالم. ۽ چيو فرعون اي ڪچهري وارو آءٌ نه ٿو ڄاڻان

لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى فَأَوْقِدْ لِى يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى

اوهان جو ڪو ٻيو خدا پاڻ کانسواءِ، پوءِ باهه ٻار مون لاءِ اي هامان

ٱلطِّينِ فَٱجْعَل لِّى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ

مٽي تي پوءِ ٺاهه منهنجي لاءِ محلات تہ جيئن آءٌ ليئو پايان طرف خدا

مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَٱسْتَكْبَرَ

موسىٰ جي ۽ مون ڀانيان ٿو انکي ڪوڙن مان. ۽ وڏائي ڪئي

هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ

انهي ۽ سندس لشڪرن ملڪ ۾ ناحق ۽ ڀانيائون تہ اهي

إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ

اسان ڏانهن ڪين موٽندا. پوءِ پڪڙيوسون انکي ۽ سندس لشڪرن کي پوءِ اُڇليوسون انهنکي

فِى ٱلْيَمِّ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَ

درياءَ ۾ پوءِ ڏس تہ ڪيئن ٿيو انجام ظالمن جو.

وَجَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا

ڪيوسون انهنکي اڳواڻ جو سڏين ٿا باھ ڏانهن، ۽ قيامت ڏينهن نه

يُنْصَرُوْنَ ﴿٤١﴾ وَاَتْبَعْنٰهُمْ فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ وَ

مدد ڏنا ويندا. ۽ ڪيد لڳائي سون انهن کي هن دنيا ۾ لعنت، ۽

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِّنَ الْمَقْبُوْحِيْنَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا

ڏينهن قيامت اُهي بڇڙا ڪيل هوندا. ۽ اسان ڏنو

مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِ مَآ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ

موسىٰ کي ڪتاب ان کان پوءِ جو هلاڪ ڪيون سون قومون

الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ

اڳيون سمجهاڻ لاءِ ماڻهن کي ۽ هدايت ۽ رحمت ته جيئن

يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ اِذْ

ياد رکن. ۽ نه هئين تون الهندي طرف جڏهن

قَضَيْنَآ اِلٰى مُوْسَى الْاَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٤٤﴾

اسان موڪليو موسىٰ ڏانهن حڪم ۽ نڪي تون هئين حاضرن مان.

وَلٰكِنَّآ اَنْشَاْنَا قُرُوْنًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا

پر اسان پيدا ڪيون ڪيئي جماعتون پوءِ ڊگهي ٿي انهن جي ڄمار ۽ نه

كُنْتَ ثَاوِيًا فِيْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا

هئين تون رهندڙ مدين وارن ۾ جو پڙهين پيو انهن کي اسان جون آيتون

وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّوْرِ

پر اسان ئي موڪليندڙ آهيون. ۽ نه هئين طور جي پاسي

اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ رَّحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّا

جڏهن سڏيوسين پر رحمت آهي تنهنجي رب جي جيئن ڊيڄارين ان قوم کي جو نه

اَتٰهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۴۶﴾

آيو انهن ڏانهن ڪو ڊيڄاريندڙ توکان اڳ ۾ جيئن اهي نصيحت وٺن.

وَلَوْلَآ اَنْ تُصِيْبَهُمْ مُّصِيْبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ

جيڪڏهن ائين نه ٿئي ها جو پهچي انهنکي عذاب انهي سبب جو پيش ڪيو سندن هٿن

فَيَقُوْلُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ

ته چون ها اي رب اسانجا ڇو نه موڪليو تو اسان ڏانهن رسول پوءِ هلون ها

اٰيٰتِكَ وَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۷﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ

تنهنجي حڪمن تي ۽ ٿيون ها ايمان وارن مان. پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ

الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْا لَوْلَآ اُوْتِيَ مِثْلَ مَآ اُوْتِيَ

حق اسان جي طرفان چوڻ لڳا ڇو نه ڏنو ويو اسان کي جهڙو ڏنو ويو

مُوْسٰى اَوَلَمْ يَكْفُرُوْا بِمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ

موسىٰ کي، ڇا نه ڪفر ڪيائون ان جو جيڪي ڏنو ويو موسىٰ کي هن کان اڳ،

قَالُوْا سِحْرٰنِ تَظٰهَرَا وَقَالُوْا اِنَّا بِكُلٍّ كٰفِرُوْنَ ﴿۴۸﴾

چيائون اهي ٻه جادو آهن پاڻ ۾ موافق ۽ چيائون اسان سڀني جا منڪر آهيون.

قُلْ فَأْتُوْا بِكِتٰبٍ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ اَهْدٰى مِنْهُمَآ
تون چؤ آڻيو ڪو ڪتاب الله وٽان جو اهو زياده هدايت ڪندڙ هجي ٻنهي کان

اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٩﴾ فَاِنْ لَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكَ
ته هلان ان تي جيڪڏهن توهان سچا آهيو. پوءِ جيڪڏهن نه ورائن توکي

فَاعْلَمْ اَنَّمَا يَتَّبِعُوْنَ اَهْوَآءَهُمْ ؕ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنِ
پوءِ ڄاڻ ته رڳو اهي هلن ٿا پنهنجي خواهشن تي ۽ ڪير آهي وڌيڪ گمراهه انهي کان جو

اتَّبَعَ هَوٰىهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى
هليو پنهنجي خواهش تي بنا هدايت الله جي، بيشڪ الله نه ٿو هدايت ڪري

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٠﴾ ع وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ
ظالمن جي قوم کي. ۽ البت لڳو لڳ پهچايو سون انهن لاءِ قرآن کي

لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٥١﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ مِنْ
ته جيئن اهي نصيحت وٺن. جن کي ڏنوسون ڪتاب

قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوْٓا
انهي کان اڳ سي اهي انهي تي يقين رکن ٿا. ۽ جڏهن پڙهجي ٿو انهن تي چون ٿا

النصف

اٰمَنَّا بِهٖٓ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّنَآ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهٖ
مڃيوسون انکي اهو حق آهي اسانجي رب کان اسان هئاسون ان کان اڳيئي

مُسْلِمِيْنَ ﴿٥٣﴾ اُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا
مڃيندڙ. انهن کي ڏنو ويندو سندن اجر ٻه ڀيرا هن لاءِ جو

صَبَرُوْا وَيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ

ثابت رهيا ۽ اهي ٽاريندا آهن چڱائيءَ سان برائيءَ کي ۽ اسان جي ڏني مان

يُنْفِقُوْنَ ﴿٥٤﴾ وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوْا عَنْهُ وَ

خرچ ڪندا آهن. ۽ جڏهن ٻڌندا آهن اجائي ڳالهه ته منهن موڙيندا آهن ان کان ۽

قَالُوْا لَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ لَا

چوندا آهن اسان جا عمل اسان سان ۽ توهان جا عمل توهان سان، سلام هجي توهان تي نه

نَبْتَغِي الْجٰهِلِيْنَ ﴿٥٥﴾ اِنَّكَ لَا تَهْدِيْ مَنْ اَحْبَبْتَ

ٿا چاهيون جاهلن کي. بيشڪ تون نه ٿو آڻين راهه تي جن کي چاهين تون

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٦﴾

پر الله راهه تي آڻي جنهن کي گهري، ۽ اهوئي وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي هدايت وارن کي.

وَقَالُوْٓا اِنْ نَّتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ

۽ چيائون جيڪڏهن هلون هدايت تي توسان گڏ ته اغوا ٿينداسون پنهنجي

اَرْضِنَا اَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَّهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجْبٰٓى اِلَيْهِ ثَمَرٰتُ

ملڪ مان، ڇا نه ٺڪايو آهي اسان انهن کي حرم امن واري ۾ جو ڇڪجي اچن ٿا ان ڏانهن ڦل

كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّنْ لَّدُنَّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا

هر جنس جا روزي اسان جي طرفان پر گهڻا انهن مان نه

يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍۢ بَطِرَتْ مَعِيْشَتَهَا

ٿا ڄاڻن. ۽ ڪيترائي هلاڪ ڪيا سون اهڙا ڳوٺ جيڪي اڪڙجي ويا هئا پنهنجي عيش تي

فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا ؕ
پوءِ اهي آهن ماڳ انهن جا جو نه آباد ٿيا اجا تائين مگر ٿورا،
وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى
۽ اسان ئي وارث آهيون. ۽ ناهي رب تنهنجو برباد ڪندڙ ڳوٺن کي
حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْٓ اُمِّهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ
جيستائين موڪلي انهن جي مرڪز ۾ ڪو رسول جو پڙهي ٻڌائي انهنکي آيتون اسان جون،
وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرٰٓى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَ
۽ ناهيون اسين هلاڪ ڪندڙ ڳوٺن کي مگر جڏهن آهي جا رهاڪو ظالم هجن. ۽
مَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ
جيڪي مليو آهي توهانکي ڪجھ به پوءِ اهو سامان آهي دنيا جي زندگي جو ۽ سينگارن جو،
ع ٦ ١٠ ٩ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ اَفَمَنْ
۽ جيڪي رب وٽ آهي اهو گھڻو ڀلو ۽ جٽادار آهي. ڇا پوءِ نٿا سمجھو. ڇا پوءِ اهو جنهن
وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيْهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ
سان وعدو ڪيو سون وعدو سھڻو پوءِ اهو ملي ان کي ان جهڙو آهي جنهنکي ڏنوسون
مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ
سامان دنيا جي حياتي جو پوءِ اهو قيامت ڏينهن هجي
الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ
گرفتارن مان. ۽ جنهن ڏينهن سڏيندو انهن کي پوءِ چوندو ڪٿي آهن

شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِيْنَ

شريڪ منهنجا جن جو توهان عقيدو رکندا هئا. چوندا اهي

حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَغْوَيْنَا

ثابت ٿيو جن تي اهو قول اي رب اسانجا هي اهي آهن جنکي گمراه ڪيوسون،

اَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّاْنَآ اِلَيْكَ مَا كَانُوْٓا

گمراه ڪيوسون انهنکي جيئن اسان گمراه ٿيا سون، اسان بيزاري آيا سون توڏانهن اهي ڪو نه

اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ

پوڄيندا هئا اسان کي. ۽ چيو ويندو ته سڏيو شريڪن پنهنجن کي

فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَ لَوْ

پوءِ سڏيندا انهنکي پوءِ اهي نه جواب ڏيندا انهنکي ۽ ڏسندا عذاب کي، جيڪر

اَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ

اهي هدايت وارا هجن ها. ۽ جنهن ڏينهن سڏيندو انهنکي پوءِ چوندو

مَاذَآ اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ

توهان ڪهڙو جواب ڏنو رسولن کي. پوءِ بند ٿيندیون انهن تي

الْاَنْۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ فَاَمَّا مَنْ

خبرون ان ڏينهن پوءِ اهي ڪين پڇندا هڪٻئي کان. پوءِ جنهن

تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ

توبه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ ڪم چڱا ڪيا ته اميد آهي جو ٿيندو

مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ

چڱن ۾ ٿيندڙن مان. ۽ تنهنجو رب پيدا ڪري ٿو جيڪي چاهي ۽ پسند ڪري،

مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى عَمَّا

ناهي انهن کي ڪوئي اختيار، الله پاڪ آهي ۽ مٿانهون آهي

ان کان

يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا

جو شريڪ ٿا ڪن. ۽ تنهنجو رب ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائن ٿا سينا انهن جا ۽ جو

يُعْلِنُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِى

ظاهر ڪن ٿا. ۽ اهو ئي الله آهي ناهي ڪوئي مالڪ انهي کانسواءِ، ان جي ئي ساراهه آهي

الْاُوْلٰى وَالْاٰخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٧٠﴾

دنيا ۾ آخرت ۾ ۽ ان جو ئي حڪم آهي ۽ انهي ڏانهن موٽايا ويندؤ.

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا

تون چؤ خبر ڏيو جيڪڏهن ڪري الله توهان تي رات

هڪي

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ

ڏينهن قيامت تائين ڪير آهي حاڪم الله کانسواءِ جو آڻي توهان تي

روشني،

اَفَلَا تَسْمَعُوْنَ ﴿٧١﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ

ڇا پوءِ نه ٿا ٻڌو. تون چؤ خبر ڏيو جيڪڏهن ڪري الله توهان تي

النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ

ڏينهن سانده قيامت جي ڏينهن تائين ڪير آهي حاڪم الله کان سواءِ

يَأْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ ۗ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَ
جو آڻي توهان وٽ رات کي آرام ڪيو جنهن ۾، ڇا پوءِ نٿا ڏسو. ۽

مِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ
پنهنجي رحمت سان ڪيائين توهان لاءِ رات ۽ ڏينهن جيئن آرام وٺو ان ۾

وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٣﴾ وَ
۽ طلب ڪريو ان جي فضل مان ۽ جيئن توهان شڪر ڪريو. ۽

يَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ
جنهن ڏينهن سڏيندو انهن کي پوءِ چوندو ڪٿي آهن شريڪ منهنجا جن جو توهان

تَزْعُمُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا فَقُلْنَا
عقيدو رکندا هئا. ۽ ڪڍنداسون هر امت مان شاهدي ڏيندڙ پوءِ چونداسون

هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوْٓا اَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ
آڻيو دليل پنهنجو پوءِ ڄاڻندا ته بيشڪ حق الله لاءِ آهي ۽ گم ٿي ويندو کانئن

مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٧٥﴾ اِنَّ قَارُوْنَ كَانَ مِنْ قَوْمِ
اهو جو ٺاهيندا هئا. قارون هئو قوم

مُوْسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ ۠ وَاٰتَيْنٰهُ مِنَ الْكُنُوْزِ مَآ اِنَّ
موسىٰ جي مان پوءِ زيادتي ڪيائين انهن تي ۽ ڏناسون ان کي خزانا ايترا جو

مَفَاتِحَهٗ لَتَنُوْٓاُ بِالْعُصْبَةِ اُولِي الْقُوَّةِ ۗ اِذْ قَالَ لَهٗ
ان جي ڪُنجين ٽڪايو ٿي هڪ ٽولي طاقتور کي، جڏهن چيو ان کي

قَوْمُهٗ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِيْنَ ﴿۷۶﴾ وَ

سندس قوم نه ڦونڊ ڪر بيشڪ الله نه ٿو پسند ڪري ڦونڊڙن کي. ۽

ابْتَغِ فِيْمَآ اٰتٰىكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ

گهُر انهي مان جيڪي ڏنو توکي الله آخرت وارو گهر ۽ نه وسار

نَصِيْبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ كَمَآ اَحْسَنَ اللّٰهُ

حصو پنهنجو دنيا مان ۽ ڀلائي ڪر جيئن ڀلائي ڪئي الله

اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِى الْاَرْضِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا

توسان ۽ نه طلب ڪر فساد جي ملڪ ۾ بيشڪ الله نه

يُحِبُّ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿۷۷﴾ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى

ٿو پسند ڪري فساد ڪندڙن کي. چيائين ته گهو مليو آهي مونکي اهو مال

عِلْمٍ عِنْدِيْ ؕ اَوَلَمْ يَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ مِنْ

پنهنجي سمجهه تي، ڇا نه ڄاتائين ته الله هلاڪ ڪيون انهيءَ

قَبْلِهٖ مِنَ الْقُرُوْنِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَّاَكْثَرُ

کان اڳ ۾ ڪيتريون قومون جيڪي اهي وڌيڪ هيون ان کان طاقت ۾ ۽ زياده

جَمْعًا ؕ وَلَا يُسْـَٔلُ عَنْ ذُنُوْبِهِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۷۸﴾

مال ۾، ۽ نه پڇبو گناهن جو ڏوهارين کان.

فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ فِىْ زِيْنَتِهٖ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ

پوءِ نڪتو پنهنجي قوم تي پنهنجي ٺٺ سان، چيو انهن جيڪي چاهيندا هئا

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا يٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ اُوْتِيَ قَارُوْنُ ۙ

حياتي دنيا جي هاءِ جيڪر هجي ها اسان کي ايترو جيڪي ڏنو ويو قارون کي

اِنَّهٗ لَذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ

بيشڪ اهو وڏي ڀاڳ وارو آهي. ۽ چيو انهن جن کي ڏنو ويو علم

وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ

ويل هجيوَ درجو الله وٽ بهتر آهي انهيءَ لاءِ جيڪو ايمان آڻي ۽ ڪري ڪم چڱا،

وَلَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الصّٰبِرُوْنَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ

۽ نه ڏنو ويندو اهو مگر صبر وارن کي. پوءِ گهرايو سون انکي ۽ سندس گهر کي

الْاَرْضَ ۣ فَمَا كَانَ لَهٗ مِنْ فِئَةٍ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ

ڌرتي ۾، پوءِ نه هئو ان کي ڪو ٽولو جو مدد ڪن ان جي

دُوْنِ اللّٰهِ ۤ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِيْنَ ﴿٨١﴾ وَاَصْبَحَ

الله کان سواءِ ۽ نه هئو بدلي وٺندڙن مان. ۽ صُبح جو

الَّذِيْنَ تَمَنَّوْا مَكَانَهٗ بِالْاَمْسِ يَقُوْلُوْنَ وَيْكَاَنَّ

جن سڌ ڪئي ٿي ان جي مرتبي جهڙي ڪالهه چوڻ لڳا هاءِ بيشڪ

اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ ۚ

الله وڌائي ٿو رزق جنهن لاءِ گهري ٿو پنهنجي ٻانهن مان ۽ گهٽائي ٿو.

لَوْلَآ اَنْ مَّنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۭ وَيْكَاَنَّهٗ لَا

جيڪڏهن نه مهرباني ڪري ها الله اسان تي ته گهرائي ڇڏي ها اسان کي، هاءِ بيشڪ نه

يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا

ڪامياب ٿيندا ڪافر. اهو آهي گهر آخرت جو ڪريون ٿا ان کي

لِلَّذِيْنَ لَا يُرِيْدُوْنَ عُلُوًّا فِي الْاَرْضِ وَلَا فَسَادًا ؕ

انهن لاءِ جيڪي نه ٿا چاهين وڏائي ڪرڻ زمين ۾ ۽ نڪي فساد،

وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٨٣﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ

۽ چڱي پڇاڙي آهي پرهيزگارن لاءِ. جيڪو آڻي چڱائي ته ان کي ملندو بهتر

مِّنْهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِيْنَ

انهي کان، ۽ جيڪو آڻي برائي پوءِ نه بدلو ڏنو ويندو انهن کي جن

عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٨٤﴾ اِنَّ الَّذِيْ

ڪيون برايون. مگر اهو جيڪي ڪندا هئا. بيشڪ اهو جنهن

فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَآدُّكَ اِلٰى مَعَادٍ ؕ قُلْ رَّبِّيْٓ

مقرر ڪيو توتي قرآن اهو موٽائيندو توکي ماڳ تي. تون چؤ منهنجو رب

اَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ

وڌيڪ ڄاڻي ٿو ته ڪنهن آندي هدايت ۽ ڪير آهي اهو گمراهي

مُّبِيْنٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُوْٓا اَنْ يُّلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتٰبُ

پڌري ۾. ۽ نه هئين تون آسرو ڪندو ته موڪليو ويندو توڏانهن قرآن

اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ ظَهِيْرًا لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٦﴾

مگر مليو رحمت سان، تنهنجي رب کان پوءِ هرگز نه ٿجان ۽ مددگار ڪافرن جو.

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ
۽ اُهي هرگز نه روڪين توکي الله جي حڪمن کان جڏهن لاٿا ويا توڏانهن
وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۸۷﴾ وَ
۽ سڏ پنهنجي رب ڏانهن ۽ نه ٿيءُ مشرڪن مان. ۽
لَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ
نه پڪار الله سان گڏ مالڪ ٻيو، ناهي ڪوئي بندگي جي لائق مگر اهو. هر شيءِ
هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهٗ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۸۸﴾
فنا ٿيندڙ آهي مگر انهي جي ذات، انهيءَ جو ئي حڪم آهي ۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ.

وقف لازم ع ۹

سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّسِتُّوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت عنڪبوت مڪي آهي ۽ اُها اُٺهتر آيتون ۽ ست رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓمّٓ ﴿۱﴾ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْٓا اَنْ يَّقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا
الم. ڇا سمجهيو آهي ماڻهن ته ڇُٽي ويندا هن چوڻ تي ته اسان ايمان آندو آهي
وَهُمْ لَا يُفْتَنُوْنَ ﴿۲﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
۽ اُهي نه آزمايا ويندا. ۽ يقينن اسان آزمايو انهن کي جيڪي انهن کان اڳ هئا
فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۳﴾
پوءِ ضرور ظاهر ڪندو الله انهن کي جن سچ چيو ۽ ضرور ظاهر ڪندو ڪوڙن کي.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا ۚ
ڇا سمجهيو آهي انهن جيڪي ڪن ٿا بڇڙا ڪم تہ نڪري ويندا اسان کان،
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ
برو آهي اهو جيڪو فيصلو ٿا ڪن. جيڪو اميد رکي ٿو الله سان ملاقات جي پوءِ
أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ
وعدو الله جو ايندڙ آهي، ۽ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪو
جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ
جهاد ڪندو پوءِ اهو جهاد ڪري ٿو پنهنجي نفس لاءِ، بيشڪ الله بي پرواهہ آهي
الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ
جهان وارن کان. ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا ضرور اسان معاف ڪنداسون
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا
انهن کان گناهہ انهن جا ۽ ضرور بدلو ڏينداسون انهن کي ڏو سڀ کان سٺو ان کان جيڪي
يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَ
ڪندا هئا. ۽ حڪم ڪيوسون انسان کي پنهنجي ماءُ پيءُ سان چڱي هلت جو، ۽
إِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا
جيڪڏهن اهي وڙهن توسان جيئن تون شريڪ ڪرين مون سان انکي جو نا هي توکي انجو علم پوءِ نہ
تُطِعْهُمَا ۚ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
چيو وٺ انهن جو، مون ڏانهن آهي موٽڻ توهان جو پوءِ ٻڌائيندس توهان کي جيڪي توهان ڪم ڪندا هئا.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي

۽ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا ضرور داخل ڪنداسون انهن کي

الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ

ڀلن ماڻهن ۾. ۽ ڪي ماڻهو اهڙا آهن جو چون ٿا اسان ايمان آندو سون الله تي

فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ

پوءِ جڏهن انکي ايذاءُ ڏنو ويو الله جي راهه ۾ ته ڪري ٿو ماڻهن جي ستائڻ کي جهڙو عذاب

اللَّهِ ۚ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا

الله جو ۽ جيڪڏهن اچي مدد تنهنجي رب جي ته چون ٿا اسان توهان

مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

سان گڏ آهيون، ۽ ڇا نه آهي الله ڄاڻندڙ انکي جيڪو سينن ۾ آهي جهان وارن جي.

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾

۽ ضرور ڄاڻندو الله ايمان وارن کي ۽ ضرور ڄاڻندو ڪوڙن ماڻهن کي.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَ

۽ چيو ڪافرن ايمان وارن کي هلو اسان جي رستي تي ۽

لْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ

اسان کڻنداسون گناه توهان جا، ۽ ناهن اهي کڻندڙ انهن جي گناهن مان

مِنْ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَ

ڪجهه به، بيشڪ اهي ڪوڙا آهن. ۽ ضرور کڻندا پنهنجا بار ۽

منزل ٥

أَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَمَّا كَانُوا

بيا بار پنهنجي بارن سان گڏ ۽ ضرور پڇيا ويندن قيامت ڏينهن انهن ڳالهين بابت

يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلٰى قَوْمِهٖ فَلَبِثَ فِيهِمْ

جي ٺاهيندا هئا. ۽ اسان موڪليوسون نوح کي سندس قوم ڏانهن پوءِ رهيو انهن ۾

أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا ۖ فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ

هزار سال پنجاهه سالن گهٽ، پوءِ ورتو انهن کي طوفان

وَهُمْ ظٰلِمُونَ ﴿١٤﴾ فَأَنْجَيْنٰهُ وَأَصْحٰبَ السَّفِينَةِ وَ

۽ اهي ظالم هئا. پوءِ بچايوسون ان کي ۽ ٻيڙي وارن کي ۽

جَعَلْنٰهَا آيَةً لِّلْعٰلَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرٰهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ

ڪيوسون انکي عبرت جهان وارن لاءِ. ۽ ابراهيم کي جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي

اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ ۖ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ

بندگي ڪريو الله جي ۽ ڊڄو انهيءَ کان، اهو اٿوَ ڀلو توهان لاءِ جيڪڏهن توهان

تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ أَوْثٰنًا وَّ

سمجهه رکو ٿا. رڳو پوڄيو ٿا الله کان سواءِ بتن کي ۽

تَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ

ٺاهيو ٿا ڪوڙ، بيشڪ جن کي توهان پوڄيو ٿا سواءِ

اللّٰهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللّٰهِ

الله جي اهي نه آهن مالڪ توهان جي رزق جا پوءِ گهرو الله وٽان

الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَ
رزق کي ۽ بندگي ڪريوان جي ۽ شڪر ڪريو انهي جو. ان ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ.
۽
إِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا
جيڪڏهن ڪوڙو ڪندؤ پوءِ ڪوڙو ڪيو هو ڪيترن قومن توهان کان اڳ، ۽ ناهي
عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ
رسول تي مگر پهچائڻ پڌرو. ڇا نٿا ڏسن ڪيئن
يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ
نئون پيدا ڪري ٿو الله خلق کي وري موٽائي ٿو انکي، بيشڪ اهو الله تي
يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ
آسان آهي. چؤ گهمو ملڪ ۾ پوءِ ڏسو ڪيئن
بَدَأَ الْخَلْقَ ۚ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ
شروع ڪيائين پيدائش وري الله اٿاريندو اُٿارڻ پيهر، بيشڪ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَ
الله هر شيءِ تي قادر آهي. عذاب ڪري ٿو جنهن کي گهري ۽
يَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ
رحم ڪري ٿو جنهنکي چاهي، ۽ انهي ڏانهن موٽايا ويندؤ. ۽ ناهيو اوهين
بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۖ وَمَا لَكُمْ مِنْ
عاجز ڪندڙ زمين ۾ ۽ نڪي آسمان ۾ ۽ ناهي ڪوئي توهان جو

نشأة الاخرة 29.20 نشأة الاولى 56.62

دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
الله کان سواءِ کو حمايتي ۽ نکي مددگار. ۽ اهي جن انڪار ڪيو

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَلِقَآئِهٖٓ اُولٰٓئِكَ يَئِسُوْا مِنْ رَّحْمَتِيْ وَ
الله جي آيتن جو ۽ ان سان ملڻ جو اهي نا اميد ٿيا منهنجي رحمت کان ۽

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٣﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ
انهن لاءِ آهي عذاب دردناڪ. پوءِ نه هئو ڪو جواب سندس قوم جو

اِلَّآ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ
مگر هي چيائون ته قتل ڪريوس يا ساڙيوس پوءِ بچايو ان کي الله

النَّارِ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَ
باهه کان. يقين انهيءَ ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي ايمان آڻين ٿا. ۽

قَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا مَّوَدَّةَ
چيائين سهڪو بڻايو آهي توهان الله کان سواءِ بتن کي دوستي لاءِ

بَيْنِكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ
هڪٻئي ۾ دنيا جي حياتي ۾، وري قيامت ڏينهن انڪار ڪندا هڪڙا توهان مان

بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَ
ٻين جو ۽ لعنت ڪندا هڪڙا ٻين کي ۽ جاءِ توهان جي آهي باهه ۽

مَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٥﴾ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ وَقَالَ
ڏهوندو توهان لاءِ ڪوئي مددگار. پوءِ مڃيو انهيءَ کي لوط. ۽ چيائين

ع ٢ ١٤

وقف لازم

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَ

مان ڇڏيان ٿو وطن پنهنجي رب خاطر، بيشڪ اهو زبردست آهي حڪمت وارو آهي. ۽

وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ

بخشيوسون انکي اسحاق ۽ يعقوب ۽ مقرر ڪئي سون انجي اولاد ۾

النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُ

نبوت ۽ ڪتاب ۽ ڏنوسون انکي بدلو انجو دنيا ۾ ۽ اهو

فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ

آخرت ۾ آهي صالحن مان. ۽ لوط کي جڏهن چيائين پنهنجي قوم کي

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ

ته توهان ڪيو ٿا اهڙي بي حيائي جو نه اڳي ڪئي توهان کان اها ڪنهن به

مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ

جهان وارن مان. ڇا توهان اچو ٿا مردن تي ۽ ڪپيو ٿا

السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ ۖ فَمَا كَانَ

رستي کي ۽ ڪيو ٿا پنهنجي ڪچهري ۾ بڇڙائي، پوءِ نه هئو

جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ

جواب انجي قوم جو مگر هي چيائون ته آڻ اسان تي عذاب الله جو جيڪڏهن

كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي عَلَى

تون آهين سچن مان. چيائين اي رب منهنجا مدد ڪر منهنجي

الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرٰهِيمَ

فسادي قوم تي.　　۽ جڏهن آندي هُئي اسان جي رسولن ابراهيم وٽ

بِالْبُشْرٰى ۙ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ إِنَّ

خوشخبري　　انهن چيو اسان تباهه ڪندڙ آهيون هن ڳوٺ وارن کي، بيشڪ

أَهْلَهَا كَانُوا ظٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۚ قَالُوا

ان جا رهاڪو آهن ڏوهاري.　　چيائين ته ان ۾ لوط به آهي، چيائون

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ

اسان چاڻون ٿا تن کي جيڪي اتي آهن، ضرور بچائينداسون انکي ۽ سندس عيال کي مگر زال ان جي

كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا

اها آهي پوئتي رهندڙن ۾.　　۽ جڏهن　　اچي پهتا　　قاصد اسان جا

لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ

لوط وٽ ته ڳڻتي ٿيس انهن جي ۽ تنگ ٿيو انهن جي ڪري دل ۾ ۽ انهن چيو نه ڊڄ

وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ

۽ نڪي ڏک ڪر، اسان بچائينداسون توکي ۽ گهر وارن کي مگر تنهنجي زال اها هوندي

مِنَ الْغٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلٰى أَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ

رهندڙن ۾.　　اسان لاهيندڙ آهيون　　هن ڳوٺ وارن تي

رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ

عذاب　آسمان کان　جو اهي بدڪاري ڪندا هئا.　　۽ بيشڪ

تَّرَكْنَا مِنْهَآ اٰيَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَ اِلٰى

موڪليوسون ۽ سمجهدار ماڻهن لاءِ ان ڳوٺ جي نشاني پڌري ڪري ڇڏيوسون

مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَ

مدين ڏانهن انهن جي ڀاءُ شعيب کي، پوءِ چيائين اي منهنجي قوم بندگي ڪريو الله جي ۽

ارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَ لَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٣٦﴾

اميد ڪريو آخري ڏينهن جي ۽ نه ٿيو ملڪ ۾ فساد ڪندڙ.

فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ

پوءِ ڪوڙو ڄاتائون انکي پوءِ ورتو انهن کي زلزلي پوءِ ٿي پيا صبح سان پنهنجن گهرن ۾

جٰثِمِيْنَ ﴿٣٧﴾ وَ عَادًا وَّ ثَمُوْدَا۠ وَ قَدْ تَّبَيَّنَ لَكُمْ مِّنْ

گوڏن ڀر. ۽ ڪيوسون هلاڪ عاد ۽ ثمود کي ۽ ظاهر آهن توهان تي

مَّسٰكِنِهِمْ وَ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ

جي گهر انهن جا، ۽ سينگاريا انهن لاءِ شيطان سندن عمل پوءِ روڪيائين انهن کي

عَنِ السَّبِيْلِ وَ كَانُوْا مُسْتَبْصِرِيْنَ ﴿٣٨﴾ وَ قَارُوْنَ

سڌي واٽ کان ۽ هئا سمجهي سگهندڙ. ۽ قارون

وَ فِرْعَوْنَ وَ هَامٰنَ وَ لَقَدْ جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ

۽ فرعون ۽ هامان کي، ۽ ڪٿي آيو انهن وٽ موسىٰ نشانيون

فَاسْتَكْبَرُوْا فِي الْاَرْضِ وَ مَا كَانُوْا سٰبِقِيْنَ ﴿٣٩﴾

پوءِ وڏائي ڪيائون ملڪ ۾ ۽ نه هئا (اسان کان) ڀڄي ويندڙ.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا

پوءِ سڀني کي ورتوسون گناھ جي ڪري، پوءِ انهن مان ڪو اھڙو ھئو جو موڪليوسون ان تي پٿرن جو مينهن

وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ

۽ انهن مان ڪنهن کي ورتو ڪڙڪي، ۽ انهن مان ڪنهن کي گھرايو سون

الْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن

ڌرتي ۾، ۽ انهن مان ڪنهن کي ٻوڙيوسون، ۽ نه آھي الله اھڙو جو ظلم ڪري انهن تي پر اھي

كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ

پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪندا ھئا. مثال انهن جو جن بڻايا الله کان سواءِ

أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ

ٻيا حمايتي جھڙو مثال ڪوريئڙي جو جنهن بڻايو گھر، ۽ بيشڪ نهايت ڪمزور گھر آھي

لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ

وقف لازم

گھر ڪوريئڙي جو، جيڪر اھي سمجھن ھا. بيشڪ الله ڄاڻي ٿو اھو سڏين ٿا

مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ

انهي کان سواءِ جنهن به شيءِ کي، ۽ اھو ئي زبردست آھي حڪمت وارو آھي. ۽ اھي مثال

نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ

بڌايون ٿا ماڻهن لاءِ، ۽ نه ٿا سمجھن انهن کي مگر علم وارا. پيدا ڪيو الله

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ ع ٤ ١٦

آسمانن ۽ زمين کي جيئن گھربو ھئو، بيشڪ انهي ۾ نشاني آھي ايمان وارن لاءِ.

اُتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَ

پڙهي ٻڌاءِ جيڪي وحي ڪيو ويو توڏانهن ڪتاب ۽

اَقِمِ الصَّلٰوةَ اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى

قائم ڪر نماز، بيشڪ نماز روڪي ٿي

عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ

بي حيائي ۽ بڇڙائيءَ کان، ۽ البت ذڪر الله جو تمام وڏو آهي،

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَلَا تُجَادِلُوْٓا

۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ڪيو ٿا. ۽ نه جهڳڙو ڪريو

اَهْلَ الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ

اهل ڪتاب سان مگر اهڙي طرح جو اهو بهتر هجي

اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا

مگر انهن سان جيڪي بي انصافي ڪن انهن مان ۽ چئو اسان مڃيو سون

بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

انکي جيڪي نازل ڪيو ويو اسان ڏانهن ۽ نازل ڪيو ويو توهان ڏانهن

وَ اِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ

۽ اسين انهي جا ۽ مالڪ توهان جو هڪ آهي ۽ مالڪ اسان جو ۽

مُسْلِمُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ

فرمانبردار آهيون. ۽ اهڙي طرح نازل ڪيو سون توڏانهن ڪتاب،

فَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ هٰٓؤُلَاۗءِ
پوءِ اهي جن کي ڏنوسون ڪتاب سي مڃين ٿا انکي، ۽ هنن مان به
مَنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ ۭ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٧﴾
ڪي مڃين ٿا ان کي، ۽ نه ٿا انڪار ڪن اسان جي آيتن جو مگر ڪافر.
وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ
۽ نه تون پڙهندو هئين ان کان اڳ ۾ ڪوئي ڪتاب ۽ نه لکندو هئين انکي
بِيَمِيْنِكَ اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ اٰيٰتٌۢ
ساڄي هٿ پنهنجي سان جو شڪ ۾ پون اهي ڪوڙا. پر اهو قرآن آيتون
بَيِّنٰتٌ فِيْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ ۭ وَمَا يَجْحَدُ
پڌريون آهن سينن ۾ انهن جي جن کي ملي آهي ڄاڻ ۽ نه ٿا انڪار ڪن
بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيٰتٌ
اسان جي آيتن جو مگر ظالم. ۽ چيائون ڇو نه لاٿيون ويون مٿس نشانيون
مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ ۭ وَاِنَّمَآ اَنَا
سندس رب کان، تون چئو رڳو نشانيون الله وٽ آهن، ۽ رڳو آءٌ
نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥٠﴾ اَوَلَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ
ڊيڄاريندڙ آهيان پڌرو. ڇا نه ڪافي ٿيو انهن کي جو اسان لاٿوسون توتي
الْكِتٰبَ يُتْلٰى عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَّذِكْرٰى
ڪتاب اهو پڙهجي ٿو انهن تي، بيشڪ انهيءَ ۾ رحمت ۽ نصيحت آهي

ع ٧

لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ شَهِيْدًا ۚ
ماڻهن لاءِ جيڪي مڃين ٿا. چؤ ڪافي آهي الله منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾ شاهد،
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، ۽ جن ماڻهن مڃيو
بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوْا بِاللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَ
ڪوڙ کي ۽ ڪفر ڪيائون الله جو، اهي ئي نقصان وارا آهن. ۽
يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۗ وَلَوْلَآ اَجَلٌ مُّسَمًّى
تڪڙو گهرن ٿا توکان عذاب کي، ۽ جيڪڏهن نه هجي ها وقت مقرر
لَّجَآءَهُمُ الْعَذَابُ ۗ وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا
ته اچي ها انهن تي عذاب، ۽ اوس ايندو انهن تي اوچتو ۽ اهي نه
يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۗ وَاِنَّ جَهَنَّمَ
ڄاڻندا. تڪڙو گهرن ٿا توکان عذاب، ۽ بيشڪ دوزخ
لَمُحِيْطَةٌ ۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشٰىهُمُ الْعَذَابُ
گهيرو ڪندڙ آهي ڪافرن تي. جنهن ڏينهن ڍڪيندو انهنکي عذاب
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُوْلُ ذُوْقُوْا
انهن جي مٿان ۽ انهن جي پيرن هيٺان ۽ چوندو چکو
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٥﴾ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ
انکي جو توهان ڪندا هئا. اي منهنجا ٻانهو جن ايمان آندو آهي بيشڪ

أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ
ڌرتي منهنجي ڪشادي آهي پوءِ منهنجي ئي عبادت ڪريو. هر جيئرو
ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا
چکڻ وارو آهي موت کي، پوءِ اسان ڏانهن موٽايا ويندؤ. ۽ جن ايمان آندو
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا
۽ ڪم ڪيا چڱا اسان رهائينداسون انهن کي جنت جي ماڙين ۾
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ
وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون هميشه رهندا ان ۾ واهه جو اجر آهي
الْعَامِلِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾
ڪم ڪندڙن جو. انهن جو جن صبر ڪيو ۽ پنهنجي رب تي ڀروسو ڪيو
وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا
۽ ڪيترا ئي جيتامڙا نه ٿا کڻن چوڳو پنهنجو. الله ڏئي ٿو انهن کي
وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
۽ اوهان کي ۽ اهو ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن پڇندين انهن کان
مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَ
ته ڪنهن خلقيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ تابع ڪيو سج ۽
الْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ
چنڊ کي ته ضرور چوندا الله، پوءِ ڪيڏانهن ڦيريا ٿا وڃن. الله ڪشادو ڪري ٿو

الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ۭ اِنَّ اللّٰهَ
رزق جنهن لاءِ گهري ٿو پنهنجن ٻانهن مان ۽ گهٽ ڪري ٿي ان جو، بيشڪ الله
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝۶۲ وَلَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ مِنَ
هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن تون پڇا ڪندين انهن کان ته ڪنهن لاٿو
السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا
آسمان مان پاڻي پوءِ آباد ڪيائين ان سان زمين کي ان جي غير آباد هجڻ کانپوءِ
لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۭ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا
ته ضرور چوندا الله. تون چؤ سڀ ساراهه الله لاءِ آهي، پر گهڻا انهن مان نه
يَعْقِلُوْنَ ۝۶۳ وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَّ ع ۶ ۲
ٿا سمجهن. ۽ ناهي هيءَ حياتي دنيا جي مگر رهيجهه ۽
لَعِبٌ ۭ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا وقف لازم
راند، ۽ بيشڪ گهر آخرت جو اهائي آهي حياتي، جيڪڏهن
يَعْلَمُوْنَ ۝۶۴ فَاِذَا رَكِبُوْا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ
سمجهن ها. پوءِ جڏهن چڙهن ٿا ٻيڙيءَ ۾ پڪارين ٿا الله کي
مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ڬ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ اِذَا
سچائي رکندڙ ان جي دين لاءِ، پوءِ جڏهن بچائي آڻي ٿو انهن کي سُڪيءَ تي انهي وقت
هُمْ يُشْرِكُوْنَ ۝۶۵ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ڌ وَلِيَتَمَتَّعُوْا ۣ
اهي شرڪ ٿا ڪن. جيئن انڪار ڪن اسان جي ڏني جو، ۽ پل ته مزو ماڻين،

فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا
پوءِ جلد ڄاڻندا . ڇا نه ڏٺائون ته اسان ڪيو آهي حرم کي امن وارو

وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ
حالانڪ کنيا وڃن ٿا ماڻهو انهن جي چوڌاري، ڇا پوءِ ڪوڙ تي يقين ٿا رکن

وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ
۽ الله جي احسان جو انڪار ٿا ڪن . ۽ ڪير وڌيڪ ظالم آهي ان کان جيڪو گهڙي

عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۚ أَلَيْسَ
الله تي ڪوڙ يا ڪوڙو ڪري حق کي جڏهن اهو وٽس اچي، ڇا نه آهي

فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا
دوزخ ۾ جاءِ منڪرن جي . ۽ جن جهاد ڪيو

ع ۷ ۳ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾
اسان لاءِ ته ضرور ڏيکارينداسون انهن کي واٽون پنهنجون، ۽ بيشڪ الله گڏ آهي چڱائي وارن سان .

سُورَةُ الرُّومِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتُّونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ

سورت روم مڪي آهي ۽ اها سٺ آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان .

الم ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ
الم . هارايو رومين . ويجهي ملڪ ۾ ۽ اهي

مِّنۡۢ بَعۡدِ غَلَبِهِمۡ سَيَغۡلِبُوۡنَ ۙ﴿۳﴾ فِيۡ بِضۡعِ سِنِيۡنَ ۬ؕ

هارائڻ کان پوءِ اِجھو سو يا سوڀارا ٿيندا . ٽو ن ٻئي سالن ۾ .

لِلّٰهِ الۡاَمۡرُ مِنۡ قَبۡلُ وَمِنۡۢ بَعۡدُ ؕ وَيَوۡمَئِذٍ يَّفۡرَحُ

الله جو ئي آهي سڀ ڪم اڳي ۽ پوءِ ۽ تنهن ڏينهن خوش ٿيندا

الۡمُؤۡمِنُوۡنَ ۙ﴿۴﴾ بِنَصۡرِ اللّٰهِ ؕ يَنۡصُرُ مَنۡ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ

مسلمان . الله جي مدد سان ، اهو مدد ڪري ٿو جنهن کي چاهي ، ۽ اهو ئي

الۡعَزِيۡزُ الرَّحِيۡمُ ۙ﴿۵﴾ وَعۡدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخۡلِفُ اللّٰهُ وَعۡدَهٗ

زبردست آهي رحم وارو آهي . ٿيو الله جو وعدو ، نه ڦيربيندو الله پنهنجي وعدي کي

وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۶﴾ يَعۡلَمُوۡنَ ظَاهِرًا

پر گهڻا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن . ڄاڻن ٿا ظاهري

مِّنَ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ۖۚ وَهُمۡ عَنِ الۡاٰخِرَةِ هُمۡ غٰفِلُوۡنَ ﴿۷﴾

دنيا جي زندگي ، ۽ اهي آخرت کان بي خبر آهن .

اَوَلَمۡ يَتَفَكَّرُوۡا فِيۡۤ اَنۡفُسِهِمۡ ۫ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ

ڇا نه ٿا سوچين پنهنجين دلين ۾ ، نه پيدا ڪيو الله آسمانن

وَالۡاَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَاۤ اِلَّا بِالۡحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ

۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي مگر حق سان ۽ وقت مقرر سان ،

وَاِنَّ كَثِيۡرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ لَكٰفِرُوۡنَ ﴿۸﴾

۽ ڪيترائي ماڻهو پنهنجي رب جي ملاقات جو انڪار ڪندڙ آهن .

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ
ڇا نه سير ڪيو اٿن زمين ۾ پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿيو
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
انجام انهن کان اڳين جو، اهي هئا وڌيڪ انهن کان طاقت ۾
وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَ
۽ کيڙيائون ڌرتي کي ۽ آباد ڪيائون انکي وڌيڪ انهي کان جو آباد ڪيو هئن انکي ۽
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۖ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
آندا انهن وٽ سندن رسولن چٽا حڪم، پوءِ نا هي ائين الله جو ظلم ڪري انهن تي
وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ⑨ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ
پر اهي پاڻ تي ظلم ڪندا هئا. پوءِ ٿيو انجام
الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوأَىٰ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
انهن جو جن برائي ڪئي تمام بڇڙو جو ڪوڙو ڪيائون الله جي آيتن کي ۽
ع ١٠/١ ٤ كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ ⑩ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ
هئا انهن تي مسخري ڪندا. الله ئين سر ڪري ٿو پيدائش وري
يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ⑪ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
موٽائي ٿو انکي پوءِ انهي ڏانهن رجوع ڪيا ويندؤ. ۽ جنهن ڏينهن ٿيندي قيامت
يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ⑫ وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَائِهِمْ
نا اميد ٿيندا ڏوهاري. ۽ نه هوندا انهن لاءِ سندن شريڪن مان ڪي به

شُفَعٰٓؤُا وَ كَانُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ كٰفِرِيْنَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُوْمُ

سفارش ڪندڙ ۽ اهي ٿيندا پنهنجن شريڪن جا انڪار ڪندڙ. ۽ جنهن ڏينهن ٿيندي

السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّتَفَرَّقُوْنَ ﴿١٤﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

قيامت تنهن ڏينهن وچڙي ويندا. پوءِ جن ايمان آندو ۽

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَهُمْ فِيْ رَوْضَةٍ يُّحْبَرُوْنَ ﴿١٥﴾ وَ

ڪيا ڪم چڱا ته اهي باغ ۾ پهاري ڪرايا ويندا. ۽

اَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَآئِ الْاٰخِرَةِ

پر جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيائون اسانجي آيتن کي ۽ آخرت جي ملاقات کي

فَاُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ

پوءِ اهي عذاب ۾ پڪڙيل هوندا. پوءِ تسبيح پڙهو الله جي

حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ تُصْبِحُوْنَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ

جڏهن شام ٿا ڪريو ۽ جڏهن صبح ٿا ڪريو. ۽ انهي جي ساراهه آهي

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَعَشِيًّا وَّحِيْنَ تُظْهِرُوْنَ ﴿١٨﴾

آسمانن ۽ زمين ۾ ۽ ٽيپهري جو ۽ جڏهن ٻيپهري ٿا ڪريو.

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ

ڪڍي ٿو جيئري کي مُئل مان ۽ ڪڍي ٿو مئل کي جيئري مان

وَيُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ﴿١٩﴾

۽ آباد ڪري ٿو زمين کي ان جي غير آباد ٿيڻ کانپوءِ ۽ اهڙي طرح ڪڍيا ويندؤ.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ اِذَآ اَنْتُمْ
۽ انهيءَ جي نشانين مان هي آهي ته پيدا ڪيائين توهان کي مٽي مان پوءِ تڏهن توهان
بَشَرٌ تَنْتَشِرُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِّنْ
ماڻهو ٿي پکڙجي پيا آهيو. ۽ ان جي نشانين مان آهي ته پيدا ڪيائين توهان لاءِ
اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لِّتَسْكُنُوْٓا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ
توهان جي جنس مان جوڙيون جيئن آرام وٺو انهن وٽ ۽ ڪيائين توهان جي وچم
مَّوَدَّةً وَّرَحْمَةً ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢١﴾
پيار ۽ ٻاجهه، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن انهن لاءِ جيڪي سوچ تا ڪن.
وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافُ
۽ ان جي نشانين مان آهي پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جو ۽ جدا جدا هجڻ
اَلْسِنَتِكُمْ وَاَلْوَانِكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْعٰلِمِيْنَ ﴿٢٢﴾
توهان جي زبانن ۽ رنگن جو، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن علم وارن لاءِ.
وَمِنْ اٰيٰتِهٖ مَنَامُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاۗؤُكُمْ
۽ ان جي نشانين مان آهي ننڊ ڪرڻ توهان جي رات جو ۽ ڏينهن جو ۽ طلب توهانجو
مِّنْ فَضْلِهٖ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ﴿٢٣﴾
ان جي فضل کي، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي ٻڌن ٿا.
وَمِنْ اٰيٰتِهٖ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّطَمَعًا وَّيُنَزِّلُ
۽ ان جي نشانين مان آهي جو ڏيکاري ٿو توهان کي وڄ خوف لاءِ ۽ اميد لاءِ ۽ لاهي ٿو

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيٖ بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ
آسمان کان پاڻي پوءِ جيئرو ڪري ٿو ان سان ڌرتي کي ان جي موت کان پوءِ ، بيشڪ
فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ
ان ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا. ۽ ان جي نشانين مان آهي جو
تَقُوْمَ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ بِاَمْرِهٖ ؕ ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً ۖ
قائم آهن آسمان ۽ زمين ان جي امر سان، وري جڏهن سڏ ڪندو توهان کي هڪ ڀيرو سڏ،
مِّنَ الْاَرْضِ ۖ اِذَآ اَنْتُمْ تَخْرُجُوْنَ ﴿٢٥﴾ وَلَهٗ مَنْ فِي
ڌرتي مان ان وقت توهان نڪري پوندؤ. ۽ ان جوئي آهي جيڪي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ
آسمانن ۾ زمين ۾ آهي، سمورا ان جا تابعدار آهن. ۽ اهو ئي آهي
الَّذِيْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَهُوَ اَهْوَنُ
جو ڪري ٿو شروع پيدائش وري موٽائي ٿو ان کي ۽ اهو تمام آسان آهي
عَلَيْهِ ؕ وَلَهُ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ
ان تي، ۽ ان جي شان تمام بلند آهي آسمانن ۽ زمين ۾،
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ ؕ
۽ اهو زبردست آهي حڪمت وارو آهي. بيان ڪيائين توهان کي مثال توهان جي نفسن جو.
هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ
ڇا توهان لاءِ توهان جي ٻانهن مان آهي ڪوئي شريڪ ان ۾

مَّا رَزَقْنٰكُمْ فَاَنْتُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيْفَتِكُمْ

جيڪي ڏنوسون توهان کي جا پوءِ اوهين انهي ۾ برابر آهيو ڊڄو ٿا انهن کان جيئن ڊڄڻ توهانجو

اَنْفُسَكُمْ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٢٨﴾

پنهنجن کان اهڙي طرح کولي پڌايون ٿا نشانيون ماڻهن لاءِ جيڪي سمجهن ٿا.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ فَمَنْ

پر هلن ٿا ظالم پنهنجن خواهشن تي بنا سمجهڻ جي، پوءِ ڪير

يَّهْدِيْ مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٩﴾

رستو ڏيکاريندو انکي جنهن کي گمراه ڪيو الله، ۽ نه آهي انهن لاءِ ڪوئي مددگار.

فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ؕ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِيْ

پوءِ تون سڌو ڪر پنهنجو منهن دين لاءِ هڪ طرفو ٿي، الله جي دين تي جنهن تي

فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ؕ لَا تَبْدِيْلَ لِخَلْقِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ

پيدا ڪيائين انسان کي، نه آهي ڪا مٽ سٽ الله جي خلقڻ ۾، اهوئي

الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٠﴾

دين سڌو آهي پر گهڻا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن.

مُنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوْهُ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُوْنُوْا

ٿيو رجوع ڪندڙ انهي ڏانهن ۽ ڊڄو ان کان ۽ قائم ڪريو نماز کي ۽ نه ٿيو

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٣١﴾ مِنَ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَكَانُوْا

مشرڪن مان. انهن مان جن ڦوٽ وڌي پنهنجي دين ۾ ۽ ٿيا

شِيَعًا ؕ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَ اِذَا مَسَّ

فرقا، سڀ ٽولا اُن تي جيڪي وٽن آهي خوش ٿيندڙ آهن. ۽ جڏهن پهچي ٿي

النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُّنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَآ

ماڻهن کي تڪليف ته سڏين ٿا پنهنجي رب کي رجوع ٿيندڙ انهي ڏانهن پوءِ جڏهن

اَذَاقَهُمْ مِّنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾

چکائي ٿو انهن کي پنهنجي طرفان رحمت ته ان وقت ٿي ٽولي ماڻهو انهن مان پنهنجي رب سان شريڪ ٿا ڪن.

لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ؕ فَتَمَتَّعُوْا ٚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٤﴾

جيئن انڪار ڪن اسان جي ڏني جو، پوءِ نفعو وٺو، پوءِ جلد ڄاڻندؤ.

اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوْا بِهٖ

يا اسان لاٿو آهي انهن تي ڪو دليل پوءِ اهو چوي ٿو جنهن ڪري اُن سان

يُشْرِكُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَ اِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوْا بِهَا ؕ

شريڪ ڪندا آهن. ۽ جڏهن چکايون ٿا ماڻهن کي رحمت خوش ٿين ٿا اُن تي،

وَ اِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ اِذَا

۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا برائي اُن سبب جو موڪليو سندن هٿن ان وقت

هُمْ يَقْنَطُوْنَ ﴿٣٦﴾ اَوَ لَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ

اهي نااميد ٿا ٿين. ڇا نه ڏٺائون ته الله ڪشادو ڪري ٿو رزق

لِمَنْ يَّشَآءُ وَ يَقْدِرُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

جنهن جو گهري ۽ گهٽ ڪري ٿو، بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن انهن ماڻهن لاءِ

يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿۳۷﴾ فَاٰتِ ذَا الۡقُرۡبٰی حَقَّهٗ وَ الۡمِسۡکِیۡنَ وَ
جيڪي يقين رکن ٿا. پوءِ ذي مائٽ کي سندس حَقُ ۽ مسڪين کي ۽
ابۡنَ السَّبِیۡلِ ؕ ذٰلِکَ خَیۡرٌ لِّلَّذِیۡنَ یُرِیۡدُوۡنَ وَجۡهَ
مسافر کي، اهو تمام ڀلو آهي انهن لاءِ جيڪي چاهين ٿا رضا
اللّٰهِ ۫ وَ اُولٰٓئِکَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿۳۸﴾ وَ مَاۤ اٰتَیۡتُمۡ مِّنۡ رِّبًا
الله جي ۽ اهي ئي ڪامياب آهن. ۽ جيڪو ڏيو ٿا ڪو وياج
لِّیَرۡبُوَا۠ فِیۡۤ اَمۡوَالِ النَّاسِ فَلَا یَرۡبُوۡا عِنۡدَ اللّٰهِ ۚ وَ مَاۤ
ته جيئن واڌارو ٿئي ماڻهن جي مالن ۾ سو نه وڌندو الله وٽ ۽ اهو جيڪي
اٰتَیۡتُمۡ مِّنۡ زَکٰوۃٍ تُرِیۡدُوۡنَ وَجۡهَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِکَ هُمُ
ڏيو ٿا زڪوات ۾ گهرندي رضا الله جي پوءِ اهي ئي
الۡمُضۡعِفُوۡنَ ﴿۳۹﴾ اَللّٰهُ الَّذِیۡ خَلَقَکُمۡ ثُمَّ رَزَقَکُمۡ ثُمَّ
ٻيڻو ڪمائيندڙ آهن. الله اهو آهي جنهن پيدا ڪيو توهانکي پوءِ رزق ڏنائين توهانکي وري
یُمِیۡتُکُمۡ ثُمَّ یُحۡیِیۡکُمۡ ؕ هَلۡ مِنۡ شُرَکَآئِکُمۡ مَّنۡ
ماريندو توهانکي وري جياريندو توهانکي، آهي ڪوئي اوهان جي شريڪن مان جو
یَّفۡعَلُ مِنۡ ذٰلِکُمۡ مِّنۡ شَیۡءٍ ؕ سُبۡحٰنَهٗ وَ تَعٰلٰی عَمَّا
ڪري تو انهن ڪمن مان ڪاشيءِ، پاڪائي آهي انهيءَ جي ۽ اهو مٿانهون آهي انهن کان
یُشۡرِکُوۡنَ ﴿۴۰﴾ ظَهَرَ الۡفَسَادُ فِی الۡبَرِّ وَ الۡبَحۡرِ بِمَا کَسَبَتۡ
جنکي شريڪ ٿا ڪن. ظاهر ٿيو فساد سڪيءَ ۽ سمنڊ ۾ انڪري جيڪي ڪيو

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ
ماڻهن جي هٿن جيئن چکائي انهنکي ڪجھ سزا سندن ڪمن جي جيئن اهي
يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ
رجوع ڪن. چؤ سير ڪريو ملڪ ۾ پوءِ نظر ڪريو ته ڪيئن
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُمْ
ٿيو انجام انهن جو جيڪي اڳ هئا، هئا گهڻا انهن جا
مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ
شريڪ ڪندڙ. پوءِ تون سڌو رک منهن پنهنجو دين سڌي لاءِ انهي کان
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ
اڳ ۾ جو اچي اهو ڏينهن جو موٽڻو ناهي الله جي طرفان ان ڏينهن
يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَمَنْ عَمِلَ
ماڻهو ٽڙي پکڙي ويندا. جنهن ڪفر ڪيو پوءِ ان تي آهي ڪفر انهيءَ جو، ۽ جن ڪيا
صَالِحًا فَلِأَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
چڱا ڪم پوءِ پنهنجي لاءِ ٿا سڌارو ڪن. جيئن بدلو ڏئي انهنکي
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا پنهنجي فضل مان، اهو نٿو پسند ڪري
الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ
ڪافرن کي. ۽ ان جي نشانين مان هي آهي ته موڪلي ٿو هوائون خوشخبري ڏيندڙ

وَلِيُذِيقَكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِأَمْرِهٖ وَ

۽ جيئن چکائي توهانکي پنهنجي ٻاجهه مان ۽ جيئن ته هلن ٻيڙيون ان جي حڪم سان ۽

لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ

جيئن طلب ڪريو ان جي رزق مان ۽ مَنَ اوهان شڪر ڪريو. ۽ اسان

أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ

موڪليا سون توکان اڳي ڪيترا رسول سندن قومن ڏانهن پوءِ آندائون انهن وٽ

بِالْبَيِّنٰتِ فَانْتَقَمْنَا (١) مِنَ الَّذِيْنَ أَجْرَمُوْا (٢) وَكَانَ حَقًّا

معجزا پوءِ بدلو ورتوسون انهن کان جن ڏوهه ڪيا ۽ آهي حق

عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٧﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ

اسان تي مدد ڪرڻ ايمان وارن جي. الله اهو آهي جو موڪلي ٿو هوائون

فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهٗ فِي السَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَ

پوءِ اٿارين ٿيون ڪڪرڪي پوءِ پکيڙي ٿو انکي آسمان ۾ جهڙي طرح گهري ٿو ۽

يَجْعَلُهٗ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ

ڪري ٿو ان کي ٽڪرا ٽڪرا پوءِ تون ڏسندين مينهن کي نڪري ٿو ان جي وچان،

فَإِذَآ أَصَابَ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ إِذَا هُمْ

پوءِ جڏهن پهچائي ٿو انکي جنهن تي چاهي پنهنجي ٻانهن مان ته ان وقت اهي

يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُّنَزَّلَ

خوشي ٿا ڪن. ۽ بيشڪ هئا ان کان اڳي جو وسايو وڃي

عَلَيْهِمْ مِّنْ قَبْلِهٖ لَمُبْلِسِيْنَ ﴿٤٩﴾ فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثٰرِ
انهن تي پهريائين نا اميد. پوءِ نظر كر الله جي
رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ
رحمت جي نشانين ڏانهن كيئن ٿو جياري زمين كي ان جي مرڻ كانپوءِ. بيشڪ
ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٥٠﴾ وَ
اهو ئي جيارڻيندڙ آهي مئلن كي، ۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي. ۽
لَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ
جيكڏهن اسان موكليون لُڪ پوءِ ڏسن پوك هيڏي ته ٿري ٿين ٿا انهي كان پوءِ
يَكْفُرُوْنَ ﴿٥١﴾ فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ
كفر كرڻ. پوءِ تون نه ٻڌائي سگهندين مئن كي ۽ نه ٻڌائيندين
الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِ
ٻوڙن كي سڏ جڏهن ڦريا پُٺي ڏئي. ۽ ناهين تون دڳ لائيندڙ
الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ
انڌن كي سندن گمراهي كان، رڳو تون ٻڌائيندين انهنكي جيكي يقين ركن ٿا
بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿٥٣﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ ع ١٣ ٨
اسان جي آيتن تي پوءِ اهي ئي مسلمان آهين. الله ئي آهي جنهن بڻايو توهان كي
ضُعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ ضُعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ
كمزوري ۾ مان وري ڏنائين كمزوري كان پوءِ سگهه وري

جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا وَّشَيْبَةً ؕ يَخْلُقُ مَا
ڏنائين طاقت کان پوءِ ڪمزوري ۽ ڪراڙپ، اھو پيدا ڪري جيڪي
يَشَآءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْقَدِيْرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ
گھري ٿو، ۽ اھوئي ڄاڻندڙ آھي قدرت وارو آھي. ۽ جنھن ڏينھن ٿيندي قيامت
يُقْسِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۙ۬ مَا لَبِثُوْا غَيْرَ سَاعَةٍ ؕ كَذٰلِكَ
قسم ڪندا ڏوھاري، نه ترسيا ھئا مگر ھڪ گھڙي، اھڙي طرح
كَانُوْا يُؤْفَكُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ وَ
ويندا ھئا ابتا ۽ چوندا اھي جن کي ڏنو ويو علم ۽
الْاِيْمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ
ايمان يقينن توھان رھيا آھيو الله جي لکيي ۾ تائين ڏينھن
الْبَعْثِ ؗ فَهٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا
قيامت، پوءِ ھي آھي ڏينھن اُٿڻ جو پر توھان ھئا نه
تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنْفَعُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا
ڄاڻندا. پوءِ ان ڏينھن نه نفعو ڏيندو ظالمن کي
مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا
بھانو انھن جو ۽ نڪي انھن جي توبه گھربل آھي. ۽ بيشڪ بيان ڪيا سون
لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ؕ وَلَئِنْ
ماڻھن لاءِ ھن قرآن ۾ ھر طرح جا مثال، ۽ جيڪڏھن

جِئْتَهُمْ بِاٰيَةٍ لَّيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا

آڻيندين انهن وٽ ڪا آيت ته ضرور چوندا ڪافر ته آهيو توهان مگر

مُبْطِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الَّذِيْنَ

ڪوڙ هڻندڙ. اهڙي طرح مهر هڻي ٿو الله انهن جي دلين تي جيڪي

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلَا

نه ٿا ڄاڻن. پوءِ صبر ڪر بيشڪ وعدو الله جو حق آهي ۽ نه

يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِيْنَ لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع ٦ ٧ ٩

هلڪو ڪن توکي اهي ماڻهو جيڪي نه ٿا يقين ڪن.

سُوْرَةُ لُقْمٰنَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت لقمان مڪي آهي ۽ اها چوٽيهه آيتون ۽ چار رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَّ

الم. هي آيتون آهن قرآن حڪيم جون. هدايت ۽

رَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣﴾ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ

رحمت ڀلارن لاءِ. جيڪي قائم ڪن ٿا نماز ۽

يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿٤﴾

ڏين ٿا زڪوات ۽ اهي آخرت تي يقين ٿا رکن.

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑤

اهي آهن هدايت تي پنهنجي رب کان ۽ اهي ئي ڪامياب آهن.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن

۽ ماڻهن مان ڪو اهڙو به آهي جو خريد ڪري ٿو راند جون ڳالهيون جيئن گمراهه ڪري

سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ

الله جي راهه کان بنا سمجهه، ۽ بڻائي ٿو ان کي مسخري، انهن لاءِ آهي

عَذَابٌ مُّهِينٌ ⑥ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ

عذاب ذليل ڪندڙ. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿس آيتون اسانجون پٺي ڏئي ٿو

مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ

مغرور ٿي جڻ نه ٻڌائين انهن کي جڻ ته ان جي ڪنن ۾ ٻوڙاڻ آهي،

فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ⑦ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

پوءِ خبر ڏي انهي کي عذاب دردناڪ جي. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا

الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ⑧ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ

چڱا تن لاءِ آهن باغ نعمت وارا. هميشه رهندا انهن ۾،

وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑨ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

وعدو الله جو سچو آهي، ۽ اهو زبردست حڪمت وارو آهي. ناهيائين آسمان کي

بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن

بنا ٿنڀ جي جو توهان ڏسو انکي ۽ وڌائين ز مين ۾ جبل متان

تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ

لوڏي توهان کي ۽ پکيڙيائين ان ۾ هر قسم جا جانور، ۽ لاٿو سون

السَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا

آسمان مان پاڻي پوءِ ڦٽايون اسان ان ۾ هر قسم جون جنسون پليون. هي آهي

خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِى مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ

پيدا ڪرڻ الله جو پوءِ ڏيکاريو مونکي ڇا پيدا ڪيو آهي هنن انهي کان سواءِ؟

بَلِ الظَّٰلِمُونَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾ ع وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا ع ١١ ١٠

پر ظالم گمراهي پڌري ۾ آهن. ۽ بيشڪ ڏني سون

لُقْمَٰنَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا

لقمان کي دانائي ته شڪر ڪر الله جو، ۽ جيڪو شڪر ڪندو پوءِ رڳو

يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾

شڪر ڪري ٿو پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو انڪار ڪندو ته الله بي پرواهه آهي ساراهيل آهي.

وَإِذْ قَالَ لُقْمَٰنُ لِابْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ

۽ جڏهن چيو لقمان پنهنجي پُٽ کي ۽ اهو سمجهائي پيو انکي اي پُٽڙا نه شريڪ ڪر

بِاللَّهِ ۖ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنسَٰنَ

الله سان، بيشڪ شرڪ ظلم آهي وڏو. ۽ پارت ڪئي سون انسان کي

بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ

سندس ماءُ پيءُ لاءِ کنيو پيٽ ۾ انکي سندس ماءُ تڪليف سان تڪليف تي ۽ ٿڃ ڇڏائڻ ان جي

النصف

فِيْ عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِيْ وَلِوَالِدَيْكَ ؕ اِلَيَّ الْمَصِيْرُ ﴿۱۴﴾

پن سالن ۾ ته شڪر ڪر منهنجو ۽ پنهنجي ماءُ پيءُ جو، مون ڏانهن ئي موٽڻو اٿو.

وَاِنْ جَاهَدٰكَ عَلٰۤى اَنْ تُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ

۽ جيڪڏهن جهيڙو ڪن توسان هن لاءِ ته شريڪ ڪرين مون سان جو نه آهي توکي ان جو

عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوْفًا

علم پوءِ نه ٻڌ چيو انهن جو ۽ هل انهن سان دنيا ۾ ادب سان

وَّاتَّبِعْ سَبِيْلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ۚ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ

۽ هل رستو انهي جو جنهن منهن ڪيو مون ڏانهن، پوءِ مون ڏانهن ئي موٽڻ آهي توهان جو

فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۵﴾ يٰبُنَيَّ اِنَّهَاۤ اِنْ تَكُ

پوءِ ٻڌائيندس توهان کي اهو جو ڪندا هيؤ. اي پٽڙا جيڪڏهن هجي

مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِي

وزن داڻي سرنهن جو پوءِ اهو هجي پٿر ۾ يا

السَّمٰوٰتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَاْتِ بِهَا اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ

آسمانن ۾ يا ڌرتي ۾ ته حاضر ڪندو انکي الله، بيشڪ الله جهونجار

خَبِيْرٌ ﴿۱۶﴾ يٰبُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوْفِ وَ

خبردار آهي. اي پٽڙا قائم ڪر نماز ۽ چؤ چڱائي ۽

انْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلٰى مَاۤ اَصَابَكَ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ

روڪ برائي کان ۽ سهه جا تڪليف پهچي توکي، بيشڪ اهو

مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ
ضروري ڪمن مان آهي. ۽ نه موڙ ڳل پنهنجو ماڻهن کان ۽
لَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
نه هل زمين تي آڪڙ سان، بيشڪ الله نٿو پسند ڪري ڪنهن به
مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ﴿١٨﴾ وَاقْصِدْ فِيْ مَشْيِكَ وَاغْضُضْ
ٽلندڙ وڏائي ڪندڙ کي. ۽ وچٿرو ٿيءُ پنهنجي هلڻ ۾ ۽ گهٽاءِ
مِنْ صَوْتِكَ ۭ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيْرِ ﴿١٩﴾
پنهنجي آواز کي، بيشڪ ڏاڍو بڇڙو آوازن مان البت آواز گڏهه جو آهي.
اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا
ڇا نه ڏٺو توهان بيشڪ الله ڪم لاتا آهن توهان لاءِ جيڪي آسمانن ۾ ۽ جيڪي
فِي الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهٗ ظَاهِرَةً وَّبَاطِنَةً ۭ
زمين ۾ آهي ۽ پوريون ڪيائين توهان تي نعمتون پنهنجون ظاهري ۽ باطني،
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا
۽ ڪي ماڻهو آهن جي جهڳڙو ڪن ٿا الله جي باري ۾، نه سمجهه ۽ نه
هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ﴿٢٠﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا مَآ
هدايت ۽ نه ڪو ڪتاب روشن. ۽ جڏهن چئجي انهنکي هلو ان حڪم تي جيڪي
اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ۭ
لاتو الله چون ٿا نه ڪو اسان هلنداسون ان تي لڌوسون جنهن تي اِن ڏاڏن پنهنجن کي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

اَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطٰنُ يَدْعُوْهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ﴿٢١﴾

ڇا جيتوڻيڪ شيطان سڏيندو هجي انهن کي دوزخ جي عذاب ڏانهن.

وَمَنْ يُّسْلِمْ وَجْهَهٗٓ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ

۽ جنهن ڪيو منهن پنهنجو الله ڏانهن ۽ اهو چڱائي ڪندڙ آهي ته بيشڪ

اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ۭ وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿٢٢﴾

اهو چنبڙيو ڪڙي ۾ مضبوط سان، ۽ الله جي طرف آهي پڇاڙي هر ڪم جي.

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهٗ ۭ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ

۽ جنهن ڪفر ڪيو پوءِ نه ڏکوئي توکي ڪفر ان جو، اسان ڏي آهي موٽڻ انهن جو پوءِ ٻڌائينداسون کين

بِمَا عَمِلُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ

جيڪي ڪيائون، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي راز سينن جي کي. نفعو ڏينداسون انهنکي

قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَىِٕنْ

ٿورو پوءِ آڻينداسون انهنکي عذاب سخت ۾. ۽ جيڪڏهن

سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ

پڇندين انهن کان ته ڪنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ته ضرور چوندا

اللّٰهُ ۭ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٥﴾ لِلّٰهِ

الله، چئو سڀ ساراهه الله جي آهي، پر گهڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن. الله جو ئي آهي

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ

جيڪي آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، بيشڪ الله ئي بي پرواهه آهي

18.109
31.27
95.72
59.21

الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ
سارا هيل آهي. بيشڪ جيڪي به زمين ۾ آهن وڻ جيڪڏهن تين قلم
وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ
۽ سمنڊ تنهن مس انهيءَ کان پوءِ (ٻيا) ست سمنڊ نه کٽندا يون
كَلِمَاتُ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا
ڳالهيون الله جون، بيشڪ الله زبردست حڪيم آهي. ناهي پيدا ڪرڻ توهانجو نڪي
بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾
وري جيارڻ توهانجو مگر جيئن جند هڪڙي، بيشڪ الله ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي،
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ
ڇا نه ڏٺو تو ته الله وجهي ٿو رات کي ڏينهن ۾ ۽ وجهي ٿو ڏينهن کي
فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ
رات ۾ ۽ ڪم ۾ لڳايائين سج ۽ چنڊ کي سڀئي هلن ٿا
أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ
وقت مقرر تائين ۽ يقينن الله توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي. اهو
بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ
هن ڪري ته الله ئي سچ آهي ۽ بيشڪ جنکي سڏين ٿا انهي کان سواءِ
الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ع ٣ ٢١ ١٢
ڪوڙ آهي ۽ بيشڪ الله ئي مٿاهون تمام وڏو آهي. ڇا نه ڏٺءِ ته

الْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ لِيُرِيَكُمْ مِّنْ اٰيٰتِهٖ ؕ

ٻيڙيون ھلن ٿيون سمنڊ ۾ الله جي فضل سان جيئن ڏيکاري توھانکي ڪي پنھنجون نشانيون،

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿٣١﴾ وَاِذَا غَشِيَهُمْ

يقينن انھي ۾ نشانيون آھن ھر صبر ڪندڙ شڪر ڪندڙ لاءِ. ۽ جڏھن ڍڪين ٿيون انھنکي

مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ۬

ڇوليون جھڙا ڪڪر تہ پڪارين ٿا الله کي نجي ڪندڙ ان لاءِ بندگي،

فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ؕ وَمَا يَجْحَدُ

پوءِ جڏھن بچائي آڻي ٿو انھنکي سُڪيءَ ڏانھن پوءِ ڪي انھن مان وچٿرا ھلن ٿا، ۽ نہ ٿو انڪار ڪري

بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٢﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا

اسانجي آيتن جو مگر ھر غدار بي شناس. اي انسانو! خوف ڪريو

رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِيْ وَالِدٌ عَنْ وَّلَدِهٖ

پنھنجي رب جو ۽ ڊڄو انھي ڏينھن کان جو نہ ٿو ڪم اچي پيءُ پنھنجي پُٽ کي،

وَلَا مَوْلُوْدٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَّالِدِهٖ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ

۽ نہ پُٽ ڪم ايندو پنھنجي پيءُ کي ڪجھہ، بيشڪ وعدو الله جو

حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٚ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ

سچو آھي پوءِ نہ ڌوڪو ڏئي توھانکي دنيا جي حياتي، ۽ نہ ڌوڪو ڏئي توھانکي الله جي نالي سان

الْغَرُوْرُ ﴿٣٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَيُنَزِّلُ

ڌوڪيباز. بيشڪ الله وٽ آھي خبر قيامت جي، ۽ اھو وسائي ٿو

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

الْغَيْثَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ

مينهن کي، ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي ماءُ جي پيٽ ۾ آهي، ۽ نه ٿو سمجهي ڪوئي شخص

مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ

ته ڇا ڪندو سڀاڻي، ۽ نه ٿو سمجهي ڪوئي شخص ته ڪهڙي ملڪ ۾

تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾ ع ٤ ١٣

مرندو، يقينًا الله سڀ ڪجهه ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آهي.

سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلٰثُونَ آيَةً وَثَلٰثُ رُكُوعَاتٍ

سورت سجده مڪي آهي ۽ ان ۾ ٽيهه آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَّبِّ

الٓمٓ. نازل ڪرڻ قرآن جو ناهي ڪو شڪ ان ۾ رب العالمين

الْعٰلَمِينَ ﴿٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰىهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ

جي طرفان آهي. ڇا چون ٿا ته پاڻ ٺاهيو اٿس انکي، ائين ناهي اهو ثابت آهي

مِنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيرٍ

تنهنجي رب طرفان جيئن ڊيڄارين تون انهن ماڻهن کي جن ڏانهن آيو انهن ڏي ڪو ڊيڄاريندڙ

مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾ اللَّهُ الَّذِي

توکان اڳ ۾ متان اهي اچن راه تي. الله ئي آهي جنهن

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ
پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي ڇهن
اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ؕ مَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ
ڏينهن ۾ پوءِ قائم رهيو عرش تي، ناهي اوهان لاءِ ان کان سواءِ ڪوئي
وَّلِيٍّ وَّلَا شَفِيْعٍ ؕ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ④ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ
ويجهڙو ۽ نه مددگار، ڇا پوءِ نه ٿا ڌيان ڪريو. اهو هلائي ٿو حڪم کي
مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ
آسمان کان زمين تائين وري اهو چڙهي ٿو انهي ڏانهن هڪ ڏينهن ۾
كَانَ مِقْدَارُهٗۤ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ⑤ ذٰلِكَ
جنهن جو انداز هزار سال آهي توهان جي ڳڻپ ۾. اهو
عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ⑥ الَّذِيْۤ
ڄاڻندڙ آهي ڳجهه جو ۽ ظاهر جو زبردست آهي رحم وارو آهي. اهو جنهن
اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ وَبَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ
سُٺي ٺاهي هر شيءِ جا پيدا ڪيائين ۽ شروع ڪيائين بناوت انسان جي
مِنْ طِيْنٍ ⑦ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ
مٽيءَ مان. پوءِ ناهيائين اولاد ان جي جوهر
مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ⑧ ثُمَّ سَوّٰىهُ وَنَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَ
پاڻي ڪمزور جي مان، پوءِ تيار ڪيائين انکي ۽ ڦوڪيائين ان ۾ سندس ساهه ۽

جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ ۭ قَلِيْلًا مَّا

ناهيائين توهان لاءِ کن ۽ اکيون ۽ دليون، تمام ٿورو

تَشْكُرُوْنَ ⑨ وَقَالُوْٓا ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِي الْاَرْضِ ءَاِنَّا

شڪر ٿا ڪريو. ۽ چيائون ڇا جڏهن گم ٿي وينداسون زمين ۾ ڇا اسان

لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۬ بَلْ هُمْ بِلِقَاۗئِ رَبِّهِمْ كٰفِرُوْنَ ⑩

ٿينداسون نئين پيدائش ۾. بلڪ اهي پنهنجي رب جي ملاقات جا انڪاري آهن.

قُلْ يَتَوَفّٰىكُمْ مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِيْ وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ

تون چؤ پورو وٺندو توهان کي ملڪ الموت جو مقرر ڪيو ويو توهان تي پوءِ

اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ⑪ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُوْنَ نَاكِسُوْا

پنهنجي رب ڏانهن موٽايا ويندؤ. ۽ جيڪڏهن تون ڏسين ها جڏهن ڏوهاري جهڪائيندڙ

رُءُوْسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ رَبَّنَآ اَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا

هوندا سِرَ پنهنجي ربَ وٽ، چوندا اي رب اسانجا ڏٺوسون ۽ ٻڌوسون پوءِ موٽاءِ اسانکي

نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا مُوْقِنُوْنَ ⑫ وَلَوْ شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ

ته عمل ڪريون چڱا اسين يقين ڪندڙ آهيون. ۽ جيڪڏهن چاهيون اسان ته ڏيون هر

نَفْسٍ هُدٰىهَا وَلٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّيْ لَاَمْلَئَنَّ

شخص کي سندس هدايت پر ثابت آهي قول منهنجو ته ضرور ڀريندس

جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ⑬ فَذُوْقُوْا

جهنم کي جنن ۽ ماڻهن مان گڏي. پوءِ چکو

بِمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۚ اِنَّا نَسِيْنٰكُمْ وَذُوْقُوْا

جو وساري ڇڏيو اٿو ملاقات پنهنجي هن ڏينهن جي ، اسان به وساريو توهان کي ۽ چکو

عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا يُؤْمِنُ

عذاب هميشه وارو عوض پنهنجي عملن جي. رڳو مڃين ٿا

بِاٰيٰتِنَا الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا بِهَا خَرُّوْا سُجَّدًا وَّسَبَّحُوْا

آيتون اسان جون اهي ئي جڏهن نصيحت ڪجي ٿي انهن سان تہ ڪرن ٿا سجدو ڪندي ۽ پاڪائي پڙهن ٿا

بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ

پنهنجي رب جي تعريف سان ۽ اهي نہ ٿا وڏائي ڪن. قرار نہ ٿا وٺن پاسا انهن جا

عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَّطَمَعًا ۫ وَّمِمَّا

سمهڻ جي جاين کان سڏين ٿا پنهنجي رب کي خوف ۽ لالچ سان، ۽ اسان جي

رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ اُخْفِيَ لَهُمْ

ڏني مان خرچ ڪن ٿا. پوءِ نہ ٿو ڄاڻي ڪوئي شخص جيڪي لڪايو ويو آهي انهن لاءِ

مِّنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾ اَفَمَنْ

ٺار اکين جي، عوض سندن عملن جي. ڇا پوءِ جيڪو

كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا ؕ لَا يَسْتَوٗنَ ﴿١٨﴾ اَمَّا

آهي ايماندار ان جهڙو آهي ڏوهاري، نہ برابر ٿيندا. پر

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَاْوٰى

اهي جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيائون چڱا پوءِ انهن لاءِ باغ رهڻ لاءِ آهن،

نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا

مهماني طور انهي ڪري جو عمل ڪندا هئا. پر اهي جن گناه ڪيا

فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا

پوءِ جاءِ انهن جي باهه آهي، جڏهن ارادو ڪندا نڪرڻ جو ان مان ته موٽايا ويندا

فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُمْ

ان ۾ ۽ چيو ويندو انهنکي چکو عذاب باهه جو جنهنکي توهان

بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ

ڪوڙو چوندا هئا. ۽ ضرور چکائينداسون انهنکي عذاب ننڍو

دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ

اڳي عذاب وڏي کان ته جيئن موٽن. ۽ ڪير

أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا

وڏو ظالم آهي ان کان جنهنکي ٻڌايون ويون آيتون سندس رب جون پوءِ منهن موڙي انهن کان،

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى

بيشڪ اسان ڏوهارين کان بدلو وٺندڙ آهيون. ۽ تحقيق ڏنوسون موسىٰ کي

الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ

ڪتاب پوءِ نه ٿيءُ تون شڪ ۾ قرآن جي ملڻ کان ۽ ڪيوسون ان کي

هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً

هادي ٻني اسرائيل جو. ۽ ڪياسون انهن مان اڳواڻ

يَهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوْا ۟ؕ وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يُوْقِنُوْنَ ﴿٢٤﴾
جيڪي هدايت ڪندا هئا اسان جي حڪم سان جڏهن صبر ڪيائون ۽ اسان جي آيتن تي يقين رکندا هئا.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا
بيشڪ تنهنجو رب ئي فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن جنهن ۾ جو اهي

فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٢٥﴾ اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ
اختلاف ڪندا هئا. ڇا نه سمجهه آئي انهن کي ته اسان ڪيترائي هلاڪ ڪيا

قَبْلِهِمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ فِيْ مَسٰكِنِهِمْ ؕ اِنَّ فِيْ
انهن کان اڳي گهڻ وارا جو اهي هلن ٿا انهن جي گهرن ۾، بيشڪ

ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ ؕ اَفَلَا يَسْمَعُوْنَ ﴿٢٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوْقُ
انهي ۾ عبرتون آهن، ڇا پوءِ نه ٿا ٻڌن؟. ڇا نه ڏٺائون ته اسان وهايون ٿا

الْمَآءَ اِلَى الْاَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا تَاْكُلُ
پاڻي کي زمين غير آباد ڏانهن پوءِ ڪيدون ٿا ان سان پوک جو کائن ٿا

مِنْهُ اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ ؕ اَفَلَا يُبْصِرُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُوْلُوْنَ
انهي مان سندن جانور ۽ خود پاڻ، ڇا پوءِ نه ٿا ڏسن؟ ۽ چون ٿا

مَتٰى هٰذَا الْفَتْحُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٨﴾ قُلْ يَوْمَ
ڪڏهن ٿيندي سوڀ جيڪڏهن آهيو اوهين سچا. تون چؤ ڏينهن

الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
سوڀ جي نه فائدو ڏيندو ڪافرن کي سندن ايمان ۽ نڪي اهي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

يَنْظُرُوْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ اِنَّهُمْ مُّنْتَظِرُوْنَ ﴿۳۰﴾

در ڏنا ويندا. پوءِ تون منهن موڙ انهن کان ۽ انتظار ڪر اهي به انتظار ڪندڙ آهن.

سُوْرَةُ الْاَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت احزاب مدني آهي ۽ اها ٽيهتر آيتون ۽ نو رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله باجهاري مهربان جي نالي سان.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَ

اي نبي ڊڄ الله کان ۽ نه چيو وٺ ڪافرن ۽

الْمُنٰفِقِيْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۙ﴿۱﴾ وَّاتَّبِعْ

منافقن جو، بيشڪ الله آهي ڄاڻندڙ حڪمت وارو. ۽ هل

مَا يُوْحٰۤى اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا

ان تي جيڪي وحي ٿئي تو ڏانهن تنهنجي رب کان، بيشڪ الله آهي ان تي

تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۙ﴿۲﴾ وَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ

جيڪي ڪريو ٿا خبر رکندڙ. ۽ ڀروسو ڪر الله تي ۽ ڪافي آهي الله

وَكِيْلًا ﴿۳﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهٖ ۚ

ڪم ٺاهيندڙ. نه ڪيون آهن الله هڪ ماڻهو لاءِ ٻه دليون سندس اندر ۾.

وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓئِیْ تُظٰهِرُوْنَ مِنْهُنَّ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ

۽ نه ڪيائين زالون توهان جون اهي جن کي ماءُ جهڙو چئو ٿا ماءُرون توهان جون.

وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاۤءَكُمْ أَبْنَاۤءَكُمْ ۚ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۖ

۽ نه ڪيائين توهان جي پنيلن کي توهان جا پٽ، اهو توهان جو چوڻ توهان جو پنهنجي واتن جو،

وَاللّٰهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ④ اُدْعُوهُمْ

۽ الله چوي ٿو حق ۽ اهو ڏيکاري ٿو رستو. سڏيو انهن کي

لِآبَاۤئِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ فَإِنْ لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاۤءَهُمْ

سندن پيئرن جو اهو پورو انصاف آهي الله وٽ، پوءِ جيڪڏهن نه ڄاڻو انهن جا پيئر

فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ

پوءِ آهن ڀائر توهان جا دين ۾ ۽ توهان جا دوست، ۽ ناهي توهان تي ڪو گناهه

فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَ

هن ۾ جو ڀلجي چيو اٿو اهو پر ان ۾ جو ارادو ڪيو توهان جي دلين، ۽

كَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ⑤ اَلنَّبِيُّ أَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِينَ

الله بخشڻهار مهربان آهي. نبي بهتر آهي مومنن لاءِ

مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهٰتُهُمْ ۗ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ

سندن سرن کان ۽ بيبيون ان جون سندن مائرون آهن ۽ مائٽي وارا

بَعْضُهُمْ أَوْلٰى بِبَعْضٍ فِي كِتٰبِ اللّٰهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

هڪڙا بهتر آهن ٻين لاءِ الله جي ڪتاب ۾ مومنن

وَالْمُهٰجِرِينَ إِلَّاۤ أَنْ تَفْعَلُوۤا إِلٰۤى أَوْلِيَاۤئِكُمْ مَّعْرُوفًا ۚ

۽ مهاجرن کان مگر هي جو ڪريو پنهنجن دوستن سان مهرباني،

كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿٦﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا

آهي اهو كتاب ۾ لکيل . ۽ جڏهن ورتو سون

مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ

نبين كان سندن وعدو ۽ توكان ۽ نوح ۽ ابراهيم

وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا

۽ موسىٰ ۽ عيسىٰ پٽ مريم كان ۽ ورتوسون انهن كان وعدو

غَلِيْظًا ﴿٧﴾ لِّيَسْـَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَ

پكو ، ته پڇيئن پڇا كري الله سچن كان سندن سچ جي، ۽

اَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٨﴾ يٰاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

۽ تيار كيا ٿئين كافرن لاءِ عذاب دردناك . اي ايمان وارو !

اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا

ياد كريو مهرباني الله جي پنهنجي مٿان جڏهن آيا توهان وٽ لشكر پوءِ اسان موكليوسون

عَلَيْهِمْ رِيْحًا وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا

انهن تي طوفان ۽ اهڙا لشكر جونه ڏٺو توهان انهن كي، ۽ الله توهان جي

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿٩﴾ اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ

عملن كي ڏسندڙ آهي . جڏهن آيا توهان وٽ توهان جي مٿئين طرف كان ۽

اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ

هيٺئين پاسي توهان جي كان ۽ جڏهن ڦري ويون اکيون ۽ پهتيون دليون

الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ﴿۱۰﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ

نڙگهٽن تي ۽ ڪريو پيا الله ۾ ڪيئي گمان. اتي آزمايا ويا

الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا شَدِيْدًا ﴿۱۱﴾ وَإِذْ يَقُوْلُ

مومن ۽ ڌوڏيا ويا ڌوڏڻ سخت. ۽ جڏهن چون پيا

الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا

منافق ۽ اهي جن جي دلين ۾ مرض هئو نه انجام ڪيو اسان سان

اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿۱۲﴾ وَإِذْ قَالَتْ طَّآئِفَةٌ

الله ۽ ان جي رسول مگر ڌوکي جو. ۽ جڏهن چوڻ لڳو هڪ ٽولو

مِّنْهُمْ يٰٓاَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوْا ۚ وَ

انهن جو اي يثرب وارو! ناهي جاءِ بيهڻ جي توهان لاءِ پوءِ موٽو پوئتي، ۽

يَسْتَاْذِنُ فَرِيْقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُوْلُوْنَ اِنَّ بُيُوْتَنَا

موڪل گهري پيو ٻيو ٽولو انهن مان نبي کان چون پيا ته گهر اسان جا

عَوْرَةٌ ۛ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۚ اِنْ يُّرِيْدُوْنَ اِلَّا فِرَارًا ﴿۱۳﴾

هيڪلا آهن، ۽ نه هئا اهي هيڪلا، ر گو اهي ارادو ڪن پيا ڀڄڻ جو.

ع عند المتقدمين ۱۲

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ

۽ جيڪڏهن ڪاهه ٿئي ها انهن تي مديني جي آسپاس کان پوءِ کين چيو وڃي ها فساد لاءِ

لَاٰتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوْا بِهَآ اِلَّا يَسِيْرًا ﴿۱۴﴾ وَلَقَدْ كَانُوْا

تڪري ڏين ها اهو ۽ نه دير ڪن ها ان ۾ مگر ٿوري. ۽ انهن ڪيو

عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّوْنَ الْاَدْبَارَ ؕ وَكَانَ
هئو وعدو الله سان اڳ ۾ ته نه ويندا پٺي ڏئي، ۽ آهي
عَهْدُ اللّٰهِ مَسْـُٔوْلًا ﴿۱۵﴾ قُلْ لَّنْ يَّنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ
وعدو الله سان پڇيا ڪيل. چؤ هرگز فائدو نه ڏيندو توهان کي ڀڄڻ جيڪڏهن
فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ اَوِ الْقَتْلِ وَاِذًا لَّا تُمَتَّعُوْنَ اِلَّا
ڀڄندؤ موت کان يا قتل ٿيڻ کان ۽ ان وقت فائدو نه لهندؤ مگر
قَلِيْلًا ﴿۱۶﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَعْصِمُكُمْ مِّنَ اللّٰهِ اِنْ
ٿورو . چؤ ڪير آهي جو بچائي توهان کي الله کان جيڪڏهن
اَرَادَ بِكُمْ سُوْٓءًا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ؕ وَلَا يَجِدُوْنَ
اهو گهري توهان جي برائي يا چاهي توهان لاءِ رحمت، ۽ نه لهندا
لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۱۷﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ
پاڻ لاءِ الله کان سواءِ ڪو حمايتي ۽ نه ڪي مددگار. يقينن ڄاڻي ٿو الله
الْمُعَوِّقِيْنَ مِنْكُمْ وَالْقَآئِلِيْنَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَا ۚ
انهن کي جيڪي جهلين ٿا توهان مان ۽ جيڪي چون ٿا پنهنجن ڀائرن کي اچو اسان ڏانهن،
وَلَا يَاْتُوْنَ الْبَاْسَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۱۸﴾ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ
۽ آهي نه ٿا اچن لڙائي تي مگر گهٽ. بخيلي ڪندڙ آهن توهان تي،
فَاِذَا جَآءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ تَدُوْرُ
پوءِ جڏهن اچي ٿو خوف ته ڏسندين انهن کي ته نهاريندا تو ڏانهن ڦرن ٿيون

اَعْيُنُهُمْ كَالَّذِيْ يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَاِذَا

انهن جون اکيون ان جيان بيهوشي ٿيئي جنهن تي موت جي، پوءِ جڏهن

ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوْكُمْ بِاَلْسِنَةٍ حِدَادٍ اَشِحَّةً عَلَى

لهي وڃي پوءِ نه ڏنڀيندا توهان کي زبانن تکين سان حرص ڪندڙ

الْخَيْرِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَمْ يُؤْمِنُوْا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ ۭ وَكَانَ

مال تي، انهن نه ايمان آندو هو پوءِ ڇٽ ڪيا الله عمل انهن جا، ۽ آهي

ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ

اهو الله تي آسان. ڀانئن ٿا ته لشڪر اڃا نه

يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ

ويا آهن، ۽ جيڪڏهن اچي وڃن لشڪر ته چاهيندا جيڪر پاڻ هجن ها

بَادُوْنَ فِي الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ عَنْ اَنْۢبَاۗىِٕكُمْ ۭ وَلَوْ

ٻاهر بدوين ۾ پڇن ها توهان جون خبرون، ۽ جيڪڏهن

كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ

هجن ها توهان وٽ ته لڙائي ڪن ها مگر گهٽ. بيشڪ آهي توهان لاءِ

فِيْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ

رسول الله ۾ پيروي چڱي ان ماڻهو لاءِ جيڪو اميد ڪري ٿو الله ۾

وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُوْنَ

۽ ڏينهن پوئين ۾ ۽ ياد ڪري الله کي گهڻو ئي. ۽ جڏهن ڏٺو مسلمانن

الْاَحْزَابَ قَالُوْا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَصَدَقَ

لشڪرن کي ڏٺائون ته چيائون هي اهو آهي جنهن جو وعدو ڪيو اسان سان الله ۽ ان جي رسول ۽ سچ چيو

اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۫ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّآ اِيْمَانًا وَّتَسْلِيْمًا ۝٢٢ؕ

الله ۽ ان جي رسول ۽ ڪجهه به نه وڌايو انهن کي سواءِ ايمان ۽ تابعداري جي.

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ

مومنن مان ڪيترن مردن سچو ڪيو انڪي جنهن تي وعدو ڪيائون الله

عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضٰى نَحْبَهٗ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْتَظِرُ ۖ

سان، پوءِ انهن مان ڪنهن پورو ڪيو پنهنجو ڪم ۽ انهن مان ڪو انتظار ڪري ٿو،

وَمَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا ۝٢٣ۙ لِّيَجْزِيَ اللّٰهُ الصّٰدِقِيْنَ

۽ ڪائي ڦيرڦار نه ڪيائون. جيئن بدلو ڏئي الله سچن کي

بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ اِنْ شَآءَ اَوْ

سندن سچائي جو ۽ سزا ڏئي منافقن کي جيڪڏهن گهري يا

يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝٢٤ۚ وَ

توبه قبول ڪري انهن جي، بيشڪ الله آهي بخشڻهار مهربان. ۽

رَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا خَيْرًا ؕ وَ

موٽايو الله ڪافرن کي سندن ڪاوڙ سميت نه حاصل ڪيائون ڪا ڀلائي، ۽

كَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيْزًا ۝٢٥ۚ

بچايو الله مومنن کي جنگ کان، ۽ الله سگهارو آهي زبردست آهي.

وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ صَيَاصِيْهِمْ
۽ لاٿائين انهن کي جن مدد ڪئي انهن جي اهل ڪتاب وارن مان سندن ڪوٽن تان
وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ﴿٢٦﴾
۽ وڌائين انهن جي دلين ۾ رعب هڪڙن کي قتل پيا ڪيو ۽ گرفتار پيا ڪيو ٻين کي.
وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَّمْ تَطَئُوْهَا ؕ
۽ مالڪ بڻايائين توهان کي انهن جي زمين ۽ گهرن ۽ ملڪيتن جو ۽ ٻي زمين جو جنهن تي توهان پير به ڪونه رکيا هئا.
وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿٢٧﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ
۽ آهي الله هر شيء تي قادر. اي نبي چؤ پنهنجي زالن کي
اِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ
جيڪڏهن اوهان گهرو ٿيون زندگي دنياواري ۽ ان جو سينگار پوءِ اچو ته ڏيان توهانکي سامان
وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿٢٨﴾ وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَ
۽ ڇڏي ڏيان توهان کي سهڻي طرح. ۽ جيڪڏهن توهان چاهيو ٿيون الله ۽ انجي رسول کي ۽
الدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنٰتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٢٩﴾
گهر آخرت جي کي ته بيشڪ الله تيار ڪيو آهي ڀلارين لاءِ توهان مان ثواب وڏو.
يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ مَنْ يَّاْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُّضٰعَفْ
اي نبي جون گهر واريون جا ڪندي توهان مان ڪسائي پڌري ته ڏني ويندي
لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿٣٠﴾
ان کي سزا ٻيڻي، ۽ آهي اهو الله تي آسان.

منــــزل ٥

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

۽ جيڪا فرمانبرداري ڪندي توهان مان الله ۽ ان جي رسول جي

وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُّؤْتِهَآ اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ وَ

۽ عمل ڪندي چڱا تڏهن ڏينداسون انهيءَ کي ثواب ان جو ٻه دفعا ۽

اَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيْمًا ﴿٣١﴾ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ

اسان تيار ڪئي آهي ان لاءِ روزي عزت واري. اي نبي جون گهر واريون

لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ

ناهيو اوهين جيئن ڪي عام عورتون جيڪڏهن پرهيزگاري ڪريو

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِيْ فِيْ

پوءِ نرمي نه ڪريو ڳالهائڻ ۾ پوءِ لالچ ڪندو اهو جنهن جي

قَلْبِهٖ مَرَضٌ وَّقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿٣٢﴾

دل ۾ بيماري آهي ۽ ڳالهايو ڳالهه درست.

وَقَرْنَ فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ

۽ رهو گهرن پنهنجن ۾ ۽ نه نڪرو

تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُوْلٰى وَاَقِمْنَ

نڪرڻ جاهليت اڳين جيان ۽ قائم ڪريو

الصَّلٰوةَ وَاٰتِيْنَ الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

نماز ۽ ڏيو زڪوات ۽ چيو مڃيو الله ۽ سندس رسول جو.

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ

رڳو چاهي ٿو الله ته پري ڪري توهان کان خرابي اي گھر وارؤ

وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ

۽ پاڪ ڪري توهان کي پوري طرح پاڪ ۽ ياد ڪريو جيڪي پڙهجي ٿو توهان جي گھرن ۾

مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾

الله جي آيتن ۽ حڪمت مان، بيشڪ الله آهي باريڪ بين خبر رکندڙ.

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

يقينن مسلمان مرد ۽ مسلمان عورتون ۽ ايمان وارا مرد ۽ ايمان واريون عورتون

وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ

۽ فرمانبردار مرد ۽ فرمانبردار عورتون ۽ سچا مرد ۽ سچيون عورتون

وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ

۽ صبر وارا مرد ۽ صبر واريون عورتون ۽ عاجزي ڪندڙ مرد ۽ عاجزي ڪندڙ عورتون

وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَ

۽ خير ڏيندڙ مرد ۽ خير ڏيندڙ عورتون ۽ روزو رکندڙ مرد ۽

الصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَ

روزو رکندڙ عورتون ۽ حفاظت ڪندڙ مرد پنهنجي اگھڙن جي ۽ حفاظت ڪندڙ عورتون ۽

الذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم

ذڪر ڪندڙ مرد الله جو گھڻو ۽ ذڪر ڪندڙ عورتون تيار ڪئي آهي الله انهن لاءِ

مَغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٣٥﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا

بخشش ۽ ثواب وڏو. ۽ ناهي ڪنهن مومن ۽

مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اَمْرًا اَنْ يَّكُوْنَ

مومنياڻي لاءِ جڏهن حڪم ڪري الله ۽ ان جو رسول ڪنهن ڪم جو ته هجي

لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَ

انهن کي اختيار سندن ڪم ۾. ۽ جيڪو بي فرماني ڪندو الله جي ۽

رَسُوْلَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِيْنًا ﴿٣٦﴾ وَاِذْ تَقُوْلُ

ان جي رسول جي سو گمراه ٿيو گمراهي پڌري ۽ جڏهن تو چيو

لِلَّذِيْۤ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ

ان کي مهرباني ڪئي الله جنهن تي ۽ تو به مهرباني ڪئي ان تي ته جهل

عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِيْ فِيْ نَفْسِكَ مَا

پاڻ وٽ پنهنجي زال ۽ ڊڄ الله کان ۽ ڍڪين پيو پنهنجي دل ۾ اها شيءِ

اللّٰهُ مُبْدِيْهِ وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ

الله جنهن کي ظاهر ڪندڙ آهي ۽ حذر ڪرين پيو ماڻهن کان، ۽ الله وڌيڪ حقدار آهي جو

تَخْشٰىهُ ؕ فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا

حذر ڪرين ان کان، پوءِ جڏهن پليو زيد انهي کان آسرو ته پرڻائي سون تو کي اها

لِكَيْ لَا يَكُوْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ فِيْۤ اَزْوَاجِ

جيئن نه رهي مٿان مومنن جي ڪا تنگي زالن

أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللّٰهِ

پٽيلن جي ۾ جڏهن اهي لاهين انهن مان آسرو، ۽ آهي امر الله جو

مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا

پورو ٿيل. ناهي نبي تي ڪا تنگي ان ڳالهه ۾ جا

فَرَضَ اللّٰهُ لَهُ ۚ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ

مقرر ڪئي الله انهي لاءِ، اهو دستور آهي الله جو انهن ۾ جيڪي ٿي گذريا آهن

قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ

اڳي، ۽ آهي حڪم الله جو انداز آهر مقرر ٿيل. جيڪي

يُبَلِّغُونَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا

پهچائين ٿا نياپا الله جا ۽ ڊڄن ٿا انهي کان ۽ نه ٿا ڊڄن ڪنهين هڪڙي کان

إِلَّا اللّٰهَ ۗ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ

سواءِ الله جي، ۽ ڪافي آهي الله حساب وٺندڙ. نه آهي محمّد

أَبَا أَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ

پيءُ ڪنهين جو توهان جي مردن مان پر رسول الله جو ۽ خاتم

النَّبِيِّنَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ

النبيين آهي، ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. اي اهي جن

اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَّسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَّ

ايمان آندو ذڪر ڪريو الله جو ذڪر گهڻو. ۽ تسبيح پڙهو ان جي صبح ۽

أَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ

شام. اهو آهي جو رحمت موڪلي ٿو توهان تي ۽ ان جا ملائڪ

لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ

جيئن ڪڍي توهان کي اوندهين مان روشني ڏانهن، ۽ آهي مومنن تي

رَحِيمًا ﴿٤٣﴾ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ

ٻاجهارو. ڪيڪار انهن جي جنهن ڏينهن ملندا ان سان سلام هوندو ۽ تيار ڪيا ٿين انهن لاءِ

أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ

اجر ڀلو. اي نبي اسان موڪليو آهي توکي ڏس ڏيندڙ ۽

مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا

خوشخبري ڏيندڙ ۽ ديجاريندڙ ڪري ۽ سڏيندڙ الله ڏانهن سندس حڪم سان ۽ ڏيئو

مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا

روشن ڪري. ۽ خوشخبري ڏي مومنن کي ته بيشڪ انهن لاءِ آهي الله جي طرفان مهرباني

كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذَاهُمْ

وڏي. ۽ نه چيو وٺ ڪافرن ۽ منافقن جو ۽ ڇڏ انهن جي ڏک ڏيڻ کي

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

۽ ڀروسو ڪر الله تي ۽ ڪافي آهي الله ڪارساز. اي اهي جن

آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن

ايمان آندو جڏهن نڪاح ڪريو مومنياڻين سان پوءِ طلاق ڏيو ٿا انهن کي

قَبۡلِ اَنۡ تَمَسُّوۡهُنَّ فَمَا لَكُمۡ عَلَيۡهِنَّ مِنۡ عِدَّةٍ

اڳي ئي جو هٿ لائيو انهن کي تہ ناهي توهان لاءِ انهن تي ڪا عدت

تَعۡتَدُّوۡنَهَا ۚ فَمَتِّعُوۡهُنَّ وَسَرِّحُوۡهُنَّ سَرَاحًا جَمِيۡلًا ﴿۴۹﴾

جا پوري ڪرايو، پوءِ فائدو ڏيو انهن کي ۽ ڇڏيو انهن کي ڇڏڻ چڱي طرح.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِىُّ اِنَّاۤ اَحۡلَلۡنَا لَكَ اَزۡوَاجَكَ الّٰتِىۡۤ اٰتَيۡتَ

اي نبي اسان حلال ڪيون تولاءِ زالون تنهنجيون اهي جن کي ڏنا تو

اُجُوۡرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتۡ يَمِيۡنُكَ مِمَّاۤ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلَيۡكَ

سندن مهر ۽ اهي ٻانهيون جيڪي ڏياريون الله توکي

وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ وَ

۽ تنهنجيون سوٽيون ۽ ڦڦيون ۽ ماروٽيون ۽

بَنٰتِ خٰلٰتِكَ الّٰتِىۡ هَاجَرۡنَ مَعَكَ وَامۡرَاَةً مُّؤۡمِنَةً

ماساتيون اهي جن هجرت ڪئي توسان، ۽ ڪا عورت مومنيا ٿي

اِنۡ وَّهَبَتۡ نَفۡسَهَا لِلنَّبِىِّ اِنۡ اَرَادَ النَّبِىُّ اَنۡ

جيڪڏهن بخشي ڇڏي پنهنجو پاڻ نبي لاءِ جيڪڏهن چاهي نبي تہ

يَّسۡتَـنۡكِحَهَا ۗ خَالِصَةً لَّكَ مِنۡ دُوۡنِ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ؕ

شادي ڪري انهي سان، خاص تولاءِ نہ ٻين مومنن لاءِ،

قَدۡ عَلِمۡنَا مَا فَرَضۡنَا عَلَيۡهِمۡ فِىۡۤ اَزۡوَاجِهِمۡ وَمَا

اسان کي معلوم آهي جيڪي اسان مقرر ڪيو آهي انهن تي سندن زالن ۽

مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۗ وَكَانَ

سندن ٻانهين جي حق ۾ جيئن نه هجي تو تي ڪا تنگي ۽ آهي

اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥٠﴾ تُرْجِيْ مَنْ تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْٓ

الله بخشڻهار مهربان. تون پري ڪرين جنهنکي گهرين انهن مان ۽ رهائين

اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ۖ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا

پاڻ وٽ جنهنکي تون چاهين، ۽ جنهنکي گهرائين انهن مان جنکي تو الڳ ڪيو هجي پوءِ نا هي

جُنَاحَ عَلَيْكَ ۗ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ وَلَا

ڪو گناهه تو تي، اهو ويجهو آهي ته ٺرن اکيون انهن جون ۽ نه

يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

ڏکاريون ٿين ۽ راضي رهن ان تي جيڪي تو ڏنو انهن کي سموريون، ۽ الله ڄاڻي ٿو

مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ﴿٥١﴾ لَا

جيڪي توهان جي دلين ۾ آهي، ۽ الله علم رکندڙ سهپ رکندڙ آهي. نا هن

يَحِلُّ لَكَ النِّسَآءُ مِنْ بَعْدُ وَلَآ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ

حلال تولاءِ عورتون هن کان پوءِ ۽ نه بدلائيندين انهن کي

مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ

ٻين زالن سان جيتوڻيڪ وڻي توکي سونهن انهن جي مگر جا ملڪ هجي

يَمِيْنُكَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيْبًا ﴿٥٢﴾ ع ٦ ١٢ ٣ يٰٓاَيُّهَا

تنهنجي هٿ، ۽ الله هر شيءِ تي نگهبان آهي. اي

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَن يُؤْذَنَ

ايمان وارو نه وڃو نبي جي گهرن ۾ مگر جو موڪل ڏني وڃي

لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرِينَ إِنَاهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ

توهان کي کاڌي کائڻ لاءِ نه انتظار ڪندڙ ان جي پچڻ جو پر جڏهن سڏ ٿئي توهان کي

فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ

پوءِ اندر وڃو پوءِ جڏهن کائي بيهو نه هليا وڃو ۽ نه ورونهه ڪندڙ

لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي

ڳالهين ۾، بيشڪ اهو تڪليف ڏئي ٿو نبيءَ کي پوءِ حياءُ ڪري ٿو

مِنكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ

توهان کان، ۽ الله نه ٿو حياءُ ڪري حق جي ڳالهه کان، ۽ جڏهن گهرو انهن کان

مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِن وَرَاءِ حِجَابٍ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ

ڪا شيءِ ته گهرو انهن کان پردي پٺيان، اهو وڌيڪ پاڪ ڪندڙ آهي

لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا

توهان جي دلين ۽ انهن جي دلين کي، ۽ نه جڳائي توهان کي جو تڪليف ڏيو

رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَن تَنكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِن بَعْدِهِ

الله جي رسول کي ۽ نڪي هي ته شادي ڪريو ان جي بيبين سان انهي کان پوءِ

أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن

ڪڏهن به، بيشڪ اهو آهي الله وٽ وڏو گناهه. جيڪڏهن

تُبْدُوْا شَيْـًٔا اَوْ تُخْفُوْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٥٤﴾
ظاهر ڪندؤ ڪا ڳالهه يا توهان لڪائيندؤ انکي پوءِ الله ئي آهي هر شيءِ جو ڄاڻندڙ.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْٓ اٰبَآىِٕهِنَّ وَلَآ اَبْنَآىِٕهِنَّ وَلَا
ناهي گناهه انهن عورتن تي سندن پيئرن جي اڳيان ۽ نڪي انهن جي پٽن ۽ نڪي

اِخْوَانِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآءِ اِخْوَانِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآءِ اَخَوٰتِهِنَّ وَ
انهن جي ڀائرن ۽ نڪي ڀائٽين ۽ نڪي ڀاڻيجن ۽

لَا نِسَآىِٕهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ ۚ وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ۭ
نڪي پنهنجين عورتن ۽ نڪي انهن کان جن تي مالڪ ٿيا سندن هٿ. ۽ ڊڄنديون رهو الله کان.

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ وَ
بيشڪ الله آهي هر شيءِ تي حاضر. بيشڪ الله ۽

مَلٰۗىِٕكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَي النَّبِيِّ ۭ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
انهيءَ جا ملائڪ صلوات پڙهن ٿا نبي تي. اي ايمان وارؤ!

صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ
صلوات پڙهو انهي تي ۽ سلام ڪريو سلام چئي. بيشڪ جيڪي ماڻهو رنجائن ٿا

اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَ
الله ۽ ان جي رسول کي لعنت ڪئي انهن تي الله دنيا ۾ آخرت ۾ ۽

اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ
تيار ڪيا ئين انهن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ. ۽ جيڪي ايذائن ٿا

الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا فَقَدِ
مومنن ۽ مومنيائين کي بي گناه پوءِ بيشڪ
احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٨﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ
کنيائون وڏو ڪوڙ ۽ گناه پڌرو. اي نبي چؤ
لِّاَزْوَاجِكَ وَبَنٰتِكَ وَنِسَآءِ الْمُؤْمِنِيْنَ يُدْنِيْنَ
پنهنجي زالن کي ۽ ڌيئرن کي ۽ مسلمانن جي عورتن کي ته لڙڪائين
عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيْبِهِنَّ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يُّعْرَفْنَ
پاڻ تي چادرون پنهنجيون، اهو ويجهو آهي جو ڪين ڄاتو وڃي
فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥٩﴾ لَئِنْ لَّمْ
پوءِ نه ايذايون وڃن، ۽ آهي الله مرهيندڙ مهربان. اجا جيڪڏهن نه
يَنْتَهِ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّ
مڙيا منافق ۽ اهي جن جي دلين ۾ روڳ آهي ۽
الْمُرْجِفُوْنَ فِي الْمَدِيْنَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا
غلط خبرون پکيڙيندڙ مديني ۾ ته ڀاڙيندا سون توکي انهن تي پوءِ نه
يُجَاوِرُوْنَكَ فِيْهَآ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُوْنِيْنَ اَيْنَمَا
رهندا تنهنجي پاڙي انهي شهر ۾ مگر ٿورو. ڦٽڪاريل، جتي به
ثُقِفُوْٓا اُخِذُوْا وَقُتِّلُوْا تَقْتِيْلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي
لڀندا پڪڙيا ويندا ۽ ماريا ويندا قتل ڪري. اهو الله جو دستور آهي

ع ٨ عندالمتأخرين ١٢

الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ

انهن ۾ جيڪي ڳذري ويا اڳي، ۽ هرگز نه لهندين الله جي دستور ۾

تَبْدِيْلًا ﴿٦٢﴾ يَسْـَٔلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۭ قُلْ اِنَّمَا

ڪا تبديلي. پُڇن ٿا توکان ماڻهو قيامت جو، چئُو ته گهو

عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ ۭ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُوْنُ

خبر ان جي الله کي آهي، ۽ توکي ڇا خبر شايد اها گهڙي هجي

قَرِيْبًا ﴿٦٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكٰفِرِيْنَ وَاَعَدَّ لَهُمْ

ويجهي. بيشڪ الله ڦٽڪار ڪئي آهي ڪافرن تي ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ

سَعِيْرًا ﴿٦٤﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۚ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّ

دوزخ. رهندا ان ۾ هميشه، نه لهندا ڪو حمايتي ۽

لَا نَصِيْرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوْهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُوْلُوْنَ

نڪي مددگار. جنهن ڏينهن اونڌا ڪيا منهن انهن جا باهه ۾ چوندا

يٰلَيْتَنَآ اَطَعْنَا اللّٰهَ وَاَطَعْنَا الرَّسُوْلَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوْا رَبَّنَآ

هاءِ جيڪر تابعداري ڪيون ها الله جي ۽ تابعداري ڪيون ها رسول جي. ۽ چوندا اي رب اسان جا

اِنَّآ اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاۗءَنَا فَاَضَلُّوْنَا السَّبِيْلَا ﴿٦٧﴾

اسان تابعداري ڪئي سردارن پنهنجن ۽ وڏن پنهنجن جي پوءِ ڀُلايائون اسان کي رستي کان.

رَبَّنَآ اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ

اي رب اسان جا ڏي انهن کي ٻيڻو عذاب ۽ وجهه انهن تي

لَعۡنًا كَبِيۡرًا ﴿٦٨﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَكُوۡنُوۡا كَالَّذِيۡنَ

ڏتڪار وڏي. اي ايمان وارو نه ٿيو انهن وانگر جن

اٰذَوۡا مُوۡسٰى فَبَرَّاَهُ اللّٰهُ مِمَّا قَالُوۡا ؕ وَكَانَ عِنۡدَ

ايذايو موسىٰ کي پوءِ صاف ڪيو الله انهي ڪان جو چيائون، ۽ هئو وٽ

اللّٰهِ وَجِيۡهًا ﴿٦٩﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُوۡلُوۡا

الله جي مهاندو. اي ايمان وارو ڊڄو الله ڪان ۽ چئو

قَوۡلًا سَدِيۡدًا ﴿٧٠﴾ يُّصۡلِحۡ لَكُمۡ اَعۡمَالَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ

ڳالهه سڌي، ته سنواري توهان لاءِ ڪم توهان جا ۽ بخشي توهان کي

ذُنُوۡبَكُمۡ ؕ وَمَنۡ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا

ڏوهه توهان جا، ۽ جيڪو تابع ٿيندو الله جو ۽ سندس رسول جو پوءِ پهتو ڪاميابيءَ

عَظِيۡمًا ﴿٧١﴾ اِنَّا عَرَضۡنَا الۡاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَ

وڏي کي. بيشڪ اسان آڇي هئي امانت آسمانن تي ۽

الۡاَرۡضِ وَالۡجِبَالِ فَاَبَيۡنَ اَنۡ يَّحۡمِلۡنَهَا وَاَشۡفَقۡنَ

زمين تي ۽ جبلن تي پوءِ انڪار ڪيائون ان جي کڻڻ کان ۽ ڊڄي ويا

مِنۡهَا وَحَمَلَهَا الۡاِنۡسَانُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ ظَلُوۡمًا جَهُوۡلًا ﴿٧٢﴾

انهي کان ۽ کنيو ان کي انسان، جو اهو هئو ظلوم جهول.

لِّيُعَذِّبَ اللّٰهُ الۡمُنٰفِقِيۡنَ وَالۡمُنٰفِقٰتِ وَالۡمُشۡرِكِيۡنَ وَ

جيئن سزا ڏئي الله منافقن ۽ منافقياڻين ۽ مشرڪن ۽

الْمُشْرِكٰتِ وَيَتُوْبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ
مشرڪيائڻين کي ۽ بخشي الله مؤمنن ۽ مؤمنيائڻين کي،

وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧٣﴾ ع
۽ آهي الله بخشيندڙ مهربان.

سُوْرَةُ السَّبَاِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ
سورت سبا مڪي آهي ۽ اها چوونجاهه آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
سڀ ساراهه الله لاءِ آهي ان جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي

الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ
زمين ۾ آهي ۽ انهي جي تعريف آهي آخرت ۾، ۽ اهو ئي حڪمت وارو

الْخَبِيْرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا
خبر رکندڙ آهي. ڄاڻي ٿو ان کي جو گهڙي ٿو زمين ۾ ۽ جو نڪري ٿو انهي مان

وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ؕ وَهُوَ الرَّحِيْمُ
۽ جو لهي ٿو آسمان کان ۽ جو چڙهي ٿو ان ۾، ۽ اهو ئي ٻاجهارو

الْغَفُوْرُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ ؕ
بخشڻهار آهي. ۽ چيو ڪافرن ڪانه ايندي اسان وٽ قيامت،

قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ عٰلِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ

چؤ ھا ٺو قسم آھي منھنجي رب جو ضرور ايندي توھان وٽ قسم عالم الغيب جو. نہ ٿو غائب رھي

عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ

انھي کان ذري جيترو آسمانن ۾ ۽ نہ زمين ۾

وَلَاۤ اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَاۤ اَكْبَرُ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ

۽ نہ ننڍو انھي کان ۽ نہ وڏو مگر آھي ڪتاب

مُّبِيْنٍ ۝٣ لِّيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

پڌري ۾. جيئن بدلو ڏي انھن کي جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا.

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝٤ وَالَّذِيْنَ

اھي آھن جن لاءِ آھي معافي ۽ رزق عزت وارو. ۽ جن

سَعَوْ فِيْۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

ڪوشش ڪئي اسان جي آيتن ۾ مقابلي جي اھي آھن جن لاءِ آھي عذاب

مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ۝٥ وَيَرَى الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِيْۤ

گناھ جو دردناڪ. ۽ ڏسن ٿا اھي جن کي علم ڏنو ويو تہ جيڪي

اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِيْۤ اِلٰى

نازل ڪيو ويو تو ڏانھن تنھنجي رب کان سو حق آھي ۽ اھو ڏيکاري ٿو

صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۝٦ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا هَلْ

رستو زبردست ساراھيل جو. ۽ چيو ڪافرن ڇا

نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ

ڏسيون توهان کي اهڙو ماڻهو جيڪو ٻڌائي ٿو توهانکي جڏهن ذرا ذرا ٿيندؤ بلڪل ذرا،

اِنَّكُمْ لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ٧ اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا

يقينن اوهين پيدائش نئين ۾ هوندؤ. ڇا ٺاهيو اٿس الله تي ڪوڙ

اَمْ بِهٖ جِنَّةٌ ؕ بَلِ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

يا ان کي ڪو جنون آهي، پر جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي

فِي الْعَذَابِ وَالضَّلٰلِ الْبَعِيْدِ ٨ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى

عذاب ۾ آهن ۽ گمراهي پري واري ۾. ڇا نه ٿا ڏسن اهو

مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ

جيڪي سندن اڳيان آهي ۽ جيڪي سندن پٺيان آهي آسمان ۽ زمين،

اِنْ نَّشَاْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ

جيڪڏهن اسين گهرون ته گهوائي ڇڏيون کين ڌرتي ۾ يا ڪيرايون انهن تي

كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ

ڪو ٽڪرو آسمان کان، بيشڪ انهي ۾ نشاني آهي هر ٻانهي

مُّنِيْبٍ ٩ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ مِنَّا فَضْلًا ؕ يٰجِبَالُ

رجوع ڪندڙ لاءِ. ۽ بيشڪ ڏني سون داؤد کي پنهنجي طرفان برتري، اي جبلو!

اَوِّبِيْ مَعَهٗ وَالطَّيْرَ ۚ وَاَلَنَّا لَهُ الْحَدِيْدَ ١٠ اَنِ اعْمَلْ

تسبيح پڙهو ان سان گڏ ۽ پکي به، ۽ نرم ڪيوسون ان لاءِ لوهه کي. ته ٺاهه

سٰبِغٰتٍ وَّ قَدِّرْ فِی السَّرْدِ وَ اعْمَلُوْا صَالِحًا ؕ اِنِّیْ بِمَا
وڏيون زرهون ۽ ماپ ڪر ڪڙين جي ۽ ڪم ڪريو چڱا، بيشڪ آءٌ
تَعْمَلُوْنَ بَصِیْرٌ ﴿۱۱﴾ وَ لِسُلَیْمٰنَ الرِّیْحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ
توهان جي ڪمن کي ڏسندڙ آهيان. ۽ سليمان جي لاءِ هوا ان جي صبح جو پنڌ مهينو هو
وَّ رَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَ اَسَلْنَا لَهٗ عَیْنَ الْقِطْرِ ؕ وَ مِنَ
۽ شام جو پنڌ مهينو، ۽ وهايوسون ان لاءِ چشمو پگهريل ٽامي جو، ۽
الْجِنِّ مَنْ یَّعْمَلُ بَیْنَ یَدَیْهِ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ؕ وَ مَنْ
جنن مان ڪي ڪم ڪندا هئا ان جي آڏو سندس رب جي حڪم سان، ۽ جيڪو
یَّزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِیْرِ ﴿۱۲﴾
ڦرندو هئو انهن مان اسان جي حڪم کان ته چکائيندا هئاسون انهي کي سزا باهه جي.
یَعْمَلُوْنَ لَهٗ مَا یَشَآءُ مِنْ مَّحَارِیْبَ وَ تَمَاثِیْلَ وَ
ناهيندا هئا ان لاءِ جيڪي چاهيندو هئو تجرون ۽ مورتون ۽
جِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَ قُدُوْرٍ رّٰسِیٰتٍ ؕ اِعْمَلُوْۤا اٰلَ دَاوٗدَ
پيالا جهڙا تلاءَ ۽ ديگيون اڻ چرندڙ، ڪم ڪريو اي داؤد جا گهر وارا
شُكْرًا ؕ وَ قَلِیْلٌ مِّنْ عِبَادِیَ الشَّكُوْرُ ﴿۱۳﴾ فَلَمَّا قَضَیْنَا
شڪر ڪندي، ۽ گهٽ آهن منهنجا ٻانها شڪر گذار. پوءِ جڏهن آندوسون
عَلَیْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰی مَوْتِهٖۤ اِلَّا دَآبَّةُ الْاَرْضِ
انهي تي موت ته نه ٻڌايو انهن کي سندس مرڻ جو مگر ڌرتيءَ جي جيت

تَأْكُلُ مِنْسَاَتَهٗ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ اَنْ لَّوْ كَانُوْا

جو ڪائي پيو ان جي لٺ کي، پوءِ جڏهن ڪري پيو ته ڇاتو جنن پڪ جيڪڏهن

يَعْلَمُوْنَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوْا فِى الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿١٤﴾

ڄاڻن ها ﻏﻴﺐ ته نه رهن ها عذاب خوار ڪندڙ ۾.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَاٍ فِىْ مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ ۚ جَنَّتٰنِ عَنْ

يقينن هئي سبا جي قوم لاءِ سندن رهڻ جي هنڌ نشاني، ٻه باغ

يَّمِيْنٍ وَّشِمَالٍ ۬ؕ كُلُوْا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوْا

ساڄي ۽ کاٻي ڪان، کائو رزق پنهنجي رب جو ۽ شڪر ڪريو

لَهٗ ؕ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَّرَبٌّ غَفُوْرٌ ﴿١٥﴾ فَاَعْرَضُوْا

ان جو، اهو ديس آهي سٺو ۽ رب بخشڻهار. پوءِ منهن موڙيائون

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنٰهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ

پوءِ موڪلي سون انهن تي ٻوڏ عرم جي ۽ ڏنا سون کين بدلي سندن ٻن باغن جي

جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَىْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَّاَثْلٍ وَّشَیْءٍ مِّنْ

ٻه باغ ٻيا ٻئي کارن ميون ۽ لئن ۽ ڪجهه

سِدْرٍ قَلِيْلٍ ﴿١٦﴾ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِمَا كَفَرُوْا ؕ وَ

ٻيرين وارا. اهو بدلو ڏنو سون انهنکي سندن بي شڪري جي ڪري، ۽

هَلْ نُجٰزِىْٓ اِلَّا الْكَفُوْرَ ﴿١٧﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ

اسان سزا نه ڏيندا آهيون مگر بي شڪرن کي. ۽ ڪيا هئاسون انهن جي وچ ۾ انهن

الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا

ڳوٺن جي وچ ۾ جن ۾ برڪت رکي هئي سون ٻيا ڳوٺ پڌرا ۽ مقرر ڪيون سون انهن ۾

السَّيْرَ ۖ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا

منزلون، گهمو انهن ۾ راتيان ۽ ڏينهان بي خوف ٿي. پوءِ چيائون

رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ

اي رب ڏگها ڪر اسان جا سفر ۽ ظلم ڪيائون پاڻ تي پوءِ ڪري ڇڏيوسون انهنکي

أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

آکاڻيون ۽ ڪيوسون انهنکي ٽڪرا ٽڪرا، بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن

لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ

هر صبر ڪندڙ شڪرگذار لاءِ. ۽ سچي ڪري ڏيکاري انهن تي ابليس

ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا

پنهنجي اٽڪل پوءِ پيروي ڪيائون ان جي سواءِ هڪ جماعت مومنن جي. ۽ نه

كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ

هئو ان جو انهن تي ڪو زور مگر جيئن اسان ڄاڻون ڪير ٿو ايمان آڻي

بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ ۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ

آخرت تي ۽ ڪير آهي انهي کان شڪ ۾، ۽ تنهنجو رب

كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن

هر شيءِ تي نگهبان آهي. چؤ سڏيو انهن کي جن کي ڀانيو ٿا

منـــزل ۵

دُوْنِ اللّٰهِ ۚ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ

الله کان سواءِ، اهي نه آهن مالڪ ذري جيتري جا آسمانن ۾

وَلَا فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيْهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَّمَا لَهٗ

۽ نڪي زمين ۾ ۽ نه آهي انهن جو ٻنهي ۾ ڪو ڀائيچارو ۽ نڪي ان جو

مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيْرٍ ﴿٢٢﴾ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهٗ

انهن مان ڪوئي مددگار. ۽ نه فائدو ڏيندي سفارش ان وٽ

اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهٗ ۭ حَتّٰٓى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوْبِهِمْ قَالُوْا

مگر جنهن لاءِ اجازت ڏئي، آخر جڏهن گهبراهٽ لهندو انهن جي دلين تان چوندا

مَاذَا ۙ قَالَ رَبُّكُمْ ۭ قَالُوا الْحَقَّ ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٢٣﴾

ڇا چيو توهان جي رب، چوندا حق چيائين، اهوئي مٿانهون آهي وڏو آهي.

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ قُلِ

چئو ڪير روزي ڏئي ٿو توهان کي آسمانن ۽ زمين مان، چئو

اللّٰهُ ۙ وَاِنَّآ اَوْ اِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى اَوْ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٤﴾

الله، ۽ بيشڪ اسان يا اوهان هدايت تي آهيون يا گمراهي پڌري ۾.

قُلْ لَّا تُسْــَٔـلُوْنَ عَمَّآ اَجْرَمْنَا وَلَا نُسْــَٔـلُ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٥﴾

چئو نه پڇا ٿي ٿيندو اوهان کان اسان جي گناهن جو ۽ نه پڇا ٿيندي اسان کان توهان جي عملن جي.

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ ۭ وَهُوَ

چئو گڏ ڪندو اسان سڀني کي اسان جو رب پوءِ فيصلو ڪندو اسان جي وچ ۾ حق سان، ۽ اهو ئي

الْفَتَّاحُ الْعَلِيْمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ اَرُوْنِيَ الَّذِيْنَ اَلْحَقْتُمْ بِهٖ
فيصلو ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. چؤ ڏيکاريو مون کي اهي جن کي ملايو اٿوَ انهي سان

شُرَكَآءَ كَلَّا ؕ بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ
شريڪ بنائي هرگز نه، بلڪ اهوئي الله زبردست حڪمت وارو آهي. ۽ نه

اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا وَّلٰكِنَّ
موڪليوسون توکي مگر سيني ماڻهن لاءِ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري پر

اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا
گهڻا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن. ۽ چون ٿا ڪڏهين آهي اهو

الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَّكُمْ مِّيْعَادُ يَوْمٍ
وعدو جيڪڏهن اوهين سچا آهيو. چؤ توهان سان وعدو آهي هڪ اهڙي ڏينهن جو

لَّا تَسْتَاْخِرُوْنَ عَنْهُ سَاعَةً وَّلَا تَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٣٠﴾
نه دير ڪندؤ ان کان ڪا گهڙي ۽ نه اڳي ٿيندؤ.

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ بِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَ
۽ چيو ڪافرن هرگز نه مڃينداسون هن قرآن کي ۽

لَا بِالَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ ؕ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظّٰلِمُوْنَ
نڪي ان کي جو انهي کان اڳي آهي، ۽ جيڪر تون ڏسين ها جڏهن اهي ظالم

مَوْقُوْفُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضِ
بيهاريا ويندا پنهنجي رب وٽ، هٽندا هڪ ٻئي تي

اِلْقَوْلَ ۚ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا

ڳالهه، چوندا آهي جن کي ڪمزور ڪيو ويو انهن کي جن تڪبر ڪيو

لَوْلَآ اَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا

جيڪڏهن نه هجو ها توهان ته اسان هجون ها ايمان وارا. چوندا اهي جن هٺ ڪيو

لِلَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْٓا اَنَحْنُ صَدَدْنٰكُمْ عَنِ الْهُدٰى

انهن کي جي ڪمزور ڪيا ويا هئا ڇا اسان جهليو هئو توهان کي هدايت کان

بَعْدَ اِذْ جَآءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ

هن کان پوءِ جڏهن آئي توهان وٽ پر توهان پاڻ ڏوهاري هئا. ۽ چوندا اهي جن کي

اسْتُضْعِفُوْا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا بَلْ مَكْرُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ

هيسايو ويو هئو، انهن مغرورن کي نه پر مڪر توهان جي رات ۽ ڏينهن واري

اِذْ تَاْمُرُوْنَنَآ اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهٗٓ اَنْدَادًا ۭ وَ

جڏهن توهان حڪم ڪندا هئا اسان کي ته انڪار ڪريون الله جو ۽ ڪريون انجا جوڙيوال. ۽

اَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ ۭ وَجَعَلْنَا الْاَغْلٰلَ

لڪائيندا پڇتاءَ کي جڏهن ڏسندا عذاب کي، ۽ وجهنداسون ڳٽ

فِيْٓ اَعْنَاقِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا

انهن جي ڳچين ۾ جن ڪفر ڪيو، نه بدلو ڏنو ويندا مگر جيڪي

يَعْمَلُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا

عمل ڪندا هئا. ۽ نه موڪليوسون ڪنهن ڳوٺ ۾ ڪوئي ڊيڄاريندڙ مگر

قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا
چيو آهن جي آسودن ته اسين توهان ذري موڪليل پيغام کي نه ٿا مڃون. ۽ چيائون
نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾
اسان گهڻا آهيون مال ۾ اولاد ۾ ۽ اسان نه ٿينداسون عذاب ڪيل.
قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
چؤ بيشڪ منهنجو رب ڪشادي ڪري ٿو روزي جنهن جي چاهي ۽ پوري رکي ٿو
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا
پر گهڻا ماڻهو نه ٿا ڄاڻن. ۽ نه آهي توهان جي ملڪيت ۽ نڪي
أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ آمَنَ
اولاد توهان جي اهڙي شيءِ جا ويجهو ڪري توهان کي اسان وٽ درجي ۾ مگر جن مڃيو
وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ بِمَا
۽ ڪيا چڱا ڪم، پوءِ انهن لاءِ بدلو آهي ٻيڻو سندن
عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ
عملن جي ڪري ۽ اهي ماڙين ۾ امن سان هوندا. ۽ جيڪي ڪوشش ڪن ٿا
فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾
اسان جي آيتن ۾ مقابلي جي اهي عذاب ۾ حاضر ڪيل هوندا.
قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
چؤ بيشڪ منهنجو رب ڪشادو ڪري ٿو رزق کي جنهن لاءِ چاهي پنهنجي ٻانهن مان

وَيَقْدِرُ لَهٗ ۚ وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهٗ ۚ

۽ پورو توڏئي انکي، ۽ جيکو خرچ ڪريو ٿا ڪجهه به پوءِ ڏئي ٿو ان جو بدلو،

وَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿۳۹﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ

۽ اهو آهي ڀلو روزي ڏيندڙ. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو انهن سڀني کي پوءِ

يَقُوْلُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَآءِ اِيَّاكُمْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ﴿۴۰﴾

چوندو ملائڪن کي ڇا اهي توهان جي عبادت ڪندا هئا؟

قَالُوْا سُبْحٰنَكَ اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوْا

چوندا تون پاڪ آهين تون ئي مالڪ آهين اسان جو نه اهي، بلڪ اهي

يَعْبُدُوْنَ الْجِنَّ ۚ اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُّؤْمِنُوْنَ ﴿۴۱﴾ فَالْيَوْمَ

پوڄيندا هئا جنن کي، گهڻا انهن جا انهن کي مڃيندڙ هئا. پوءِ اڄ

لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ وَنَقُوْلُ

نه مالڪ ٿيندو توهان مان ڪو به ڪنهن لاءِ نفعي جو ۽ نڪي نقصان جو، ۽ چونداسون

لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا

ظالمن کي ته چکو عذاب انهي باهه جو جنهن کي توهان

تُكَذِّبُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا

ڪوڙ چوندا هئا. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿن آيتون اسان جون چٽيون چون ٿا ناهي

هٰذَآ اِلَّا رَجُلٌ يُّرِيْدُ اَنْ يَّصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ

اهو مگر هڪ ماڻهو گهري ٿو ته جهلي اوهان کي ان کان جنهن جي پوڄا ڪندا هئا

آبَاؤُكُمْ ۚ وَقَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ
ابا ڏاڏا اوهان جا، ۽ چيائون ناهي اهو مگر ڪوڙ ناهيل، ۽ چيو
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ
ڪافرن حق لاءِ جڏهن آيو انهن وٽ، ناهي اهو مگر جادو
مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَا آتَيْنَاهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَا
پڌرو. ۽ نه ڏنا هئاسون انهن کي ڪي ڪتاب پڙهندا هجن جن کي ۽ نه ڪي
أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ
موڪليو هئوسون انهن ڏانهن تو کان اڳ ڪوئي ڊيڄاريندڙ. ۽ ڪوڙو ڪيو هئو انهن
مِن قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا
کان اڳين پڻ، ۽ نه پهتا ان جي ڏهين پتي کي جيڪي ڏنوسون انهن کي پوءِ ڪوڙو ڪيائون
رُسُلِي ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُم
منهنجي رسولن کي، پوءِ ڪيئن هئي منهنجي ڌمڪي؟ چؤ آءٌ رڳو سمجهايان ٿو توهان کي
بِوَاحِدَةٍ ۖ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ ثُمَّ
هڪ ڳالهه، ته اٿو الله واسطي ٻه ٻه ۽ هڪ هڪ ٿي پوءِ
تَتَفَكَّرُوا ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا
سوچ ڪريو، نه آهي توهان جي همراهه ۾ ڪو جنون، رڳو اهو
نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا
ڊيڄاريندڙ آهي توهان کي اڳ ۾ عذاب سخت کان. چؤ جيڪو

سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۭ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى

گھريو اٿم توھان کان اجورو سو به ھجي توھان کي ناھي اجورو منھنجو مگر

اللّٰهِ ۚ وَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ

الله تي، ۽ اھو ھر شيءِ تي شاھد آھي. چؤ بيشڪ منھنجو رب

يَقْذِفُ بِالْحَقِّ ۚ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿٤٨﴾ قُلْ جَاۗءَ الْحَقُّ وَ

آڻي ٿو حق کي، ڄاڻندڙ آھي ڳجھين ڳالھين جو. چؤ آيو حق ۽

مَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيْدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ

نه ٿو پيدا ڪري باطل ڪنھين شيءِ کي ۽ نڪي موٽائيندو. چؤ جيڪڏھن آءٌ ڀُلجي ويس

فَاِنَّمَآ اَضِلُّ عَلٰي نَفْسِيْ ۚ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوْحِيْٓ

ته مگر ڀلندس پاڻ تائين، ۽ جي رستو ورتم ته ھن ڪري جو حڪم موڪلي ٿو

اِلَيَّ رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ قَرِيْبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوْا

مون ڏانھن رب منھنجو، اھو ٻڌندڙ ويجھو آھي. ۽ جيڪر ڏسين ھا جڏھن گھٻرائيندا

فَلَا فَوْتَ وَاُخِذُوْا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿٥١﴾ وَّقَالُوْٓا

پوءِ نه ھوندن ڳسائڻ ۽ پڪڙيا ويندا جاءِ ويجھڙي کان. ۽ چوندا ته

اٰمَنَّا بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٥٢﴾

ايمان آندو سون انھي تي ۽ ڪٿان آھي انھن لاءِ ھٿ اچڻ اھو جاءِ پرا نھين کان.

وَّقَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَيَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ

حالانڪ ڪفر ڪياتُون ان جو اڳ ۾، ۽ ڇُٽين ٿا اڻ ڏٺي تي

مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا
جاءِ ڏورا نهين ڪان. ۽ آڙ وڌي وئي انهن جي ۽ سندن
يَشْتَهُوْنَ كَمَا فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ
خواهشن جي وچ ۾ جيئن ڪيو ويو انهن جي طريقي وارن سان اڳي، بيشڪ اهي
ع ٩ ١٢ كَانُوْا فِيْ شَكٍّ مُّرِيْبٍ ﴿٥٤﴾
هئا شڪ پريشان ڪندڙ ۾.

سُوْرَةُ فَاطِرٍ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ
سورت فاطر مڪي آهي ۽ اها پنجيتاليه آيتون ۽ پنج رڪوع آهي. (45)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ
سڀ ساراهه الله لاءِ آهي جو ناهيندڙ آسمانن ۽ زمين جو بڻائيندڙ ملائڪن کي
رُسُلًا اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ؕ يَزِيْدُ
قاصد جيڪي آهن ڪنبڙا نين ٻن ٻن ۽ ٽن ٽن ۽ چئن چئن وارا، وڌائي ٿو
فِي الْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١﴾
پيدائش ۾ جيڪي گهري ٿو، بيشڪ الله هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي.
مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۚ
جا به کولي ٿو الله ماڻهن لاءِ ڪجهه رحمت پوءِ ناهي ڪوئي روڪيندڙ ان کي،

وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ
۽ جا روڪي ٿو تہ ناهي ڪوئي موڪليندڙ انکي انهي کان پوءِ، ۽ اهو زبردست آهي
الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ
حڪيم آهي. اي انسانو يادڪريو مهرباني الله جي پاڻ تي
هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَ
ڇا آهي ڪوئي پيدا ڪندڙ الله کانسواءِ جو رزق ڏئي اوهان کي آسمان ۽
الْأَرْضِ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾ وَإِنْ
زمين مان. ناهي ڪو مالڪ مگر اهو ئي، پوءِ ڪيڏانهن ٿا ڦيريا وڃو. ۽ جيڪڏهن
يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى
ڪوڙو ڪن توکي تہ ڪوڙا ڪيا ويا هئا رسول توکان اڳي بہ، ۽ طرف
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
الله جي موٽايا وڃن ٿا سڀ ڪم. اي انسانو! بيشڪ انجام الله جو
حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ
سچو آهي پوءِ نہ ذوکي ۾ وجهي توهان کي حياتي دنيا جي ۽ نہ ذوکي ۾ وجهي توهان کي
بِاللَّهِ الْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ
الله سان ذوکيباز. بيشڪ شيطان توهان جو دشمن آهي پوءِ وٺو انهي کي
عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ
دشمن ڪري، رڳو سڏ ڏيندو آهي پنهنجي ٽولي کي تہ ٿين صاحب

السَّعِيْرِ ﴿٦﴾ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۵ وَ
دوزخ جا. جن ڪفر ڪيو تن لاءِ عذاب سخت آهي، ۽

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ
جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا انهن لاءِ معافي آهي ۽ ثواب

ع ٧ ١٣ كَبِيْرٌ ﴿٧﴾ اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ فَرَاٰهُ حَسَنًا ۖ
وڏو. ڇا پوءِ سينگاريو ويو جنهن لاءِ جڏو ڪم ان جو پوءِ ڏٺائين ان کي ڀلو،

فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۖ
بيشڪ الله گمراهه ڪري ٿو جنهن کي وڻيس ۽ هدايت ڪري ٿو جنهن کي وڻيس،

فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرٰتٍ ۖ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ
پوءِ نه وڃي سِرُ تنهنجو انهن تي افسوس ڪندي، بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي

بِمَا يَصْنَعُوْنَ ﴿٨﴾ وَاللّٰهُ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ الرِّيٰحَ فَتُثِيْرُ
جيڪي ڪن ٿا. ۽ الله اهو آهي جو موڪلي ٿو هوائن کي پوءِ اٿارين ٿيون

سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ الْاَرْضَ
ڪڪر کي پوءِ هلايون ٿا انهي کي شهر مئل ڏانهن پوءِ جيئرو ڪيون ٿا ان سان ڌرتي کي

بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ﴿٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ
ان جي مرڻ کان پوءِ، اهڙي طرح آهي جيئرو ٿي اُٿڻ. جيڪو گهري ٿو

الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيْعًا ۖ اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ
عزت پوءِ الله جي آهي عزت سموري، انهي ڏانهن ئي چڙهندو آهي ڪلمو

الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ؕ وَالَّذِيْنَ يَمْكُرُوْنَ

طيب ۽ ڪم چڱو مٿي ڪڻندو آهي ان کي، ۽ جيڪي رٿين ٿا

السَّيِّاٰتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ؕ وَمَكْرُ اُولٰٓئِكَ هُوَ

برايون تن لاءِ عذاب سخت آهي، ۽ رٿ انهن جي اها

يَبُوْرُ ﴿١٠﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ

تباهه ٿيندي. ۽ الله پيدا ڪيو توهان کي مٽي مان پوءِ قطري مان

ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا ؕ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا

پوءِ ڪيائين توهان کي جوڙا، ۽ نه ٿي پيٽ سان ٿئي ڪا مادي ۽ نڪي

تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ؕ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَّلَا يُنْقَصُ

ڄڻي ٿي ان جي علم کانسواءِ، ۽ نه ڄمار ڏني وڃي ٿي ڪنهن عمر واري کي ۽ نه گهٽائي وڃي ٿي

مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿١١﴾

ان جي عمر مگر اهو آهي ڪتاب ۾ بيشڪ اهو الله تي آسان آهي.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرٰنِ ۖ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ

۽ ناهن برابر ٻه درياءَ هي مٺو اُڃ لاهيندڙ وڻندڙ آهي

شَرَابُهٗ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ؕ وَمِنْ كُلٍّ تَاْكُلُوْنَ

پاڻي انهي جو ۽ هي لوڻ ڪارو، ۽ هرهڪ مان کائو ٿا

لَحْمًا طَرِيًّا وَّتَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى

گوشت تازو ۽ ڪڍو ٿا گهڻ جيڪي پايو ٿا، ۽ ڏسين ٿو

الْفُلْكَ فِيْهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ
ٻيڙيون ان ۾ چيريو هلندڙ جيئن تلاش ڪريو ان جو فضل ۽ مَن توهان
تَشْكُرُوْنَ ﴿١٢﴾ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي
شڪر ڪريو. وجهي ٿو رات کي ڏينهن ۾ ۽ وجهي ٿو ڏينهن کي
الَّيْلِ ۙ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ
رات ۾ ۽ ڪم ۾ لڳايائين سج ۽ چنڊ کي، هر هڪ هلي ٿو وقت
مُّسَمًّى ۭ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۭ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ
مقرر تائين. اهو ئي الله پالڻهار توهان جو انهيءَ جي آهي بادشاهي ۽ جن کي پڪاريو ٿا
مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ قِطْمِيْرٍ ﴿١٣﴾ۭ اِنْ تَدْعُوْهُمْ
انهيءَ کان سواءِ اهي نه ٿا مالڪ ٿين ڇلڪي جا. جي سڏيندؤ انهن کي
لَا يَسْمَعُوْا دُعَاۗءَكُمْ ۚ وَلَوْ سَمِعُوْا مَا اسْتَجَابُوْا لَكُمْ ۭ
ته نه ٻڌندا سڏ توهان جو، ۽ جيڪڏهن ٻڌن به نه جواب ڏيندا توهان کي،
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُوْنَ بِشِرْكِكُمْ ۭ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ
۽ قيامت ڏينهن انڪار ڪندا اوهانجي شرڪ جو، ۽ نه خبر ڏيندو توکي ڪوئي مثل
خَبِيْرٍ ﴿١٤﴾ۧ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَاۗءُ اِلَى اللّٰهِ ۚ وَ
خبر رکندڙ جي. اي انسانو! اوهين محتاج آهيو الله ڏانهن، ۽
اللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿١٥﴾ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ
الله ئي بي پرواهه ساراهيل آهي. جيڪڏهن چاهي ته نيئي توهان کي ۽ آڻي

ع ٢ / ١٧ / ٢

بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿۱۶﴾ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿۱۷﴾ وَلَا

مخلوق نئين. ۽ ناهي اهو ڪم الله تي ڳرو. ۽ نه

تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ؕ وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا 6.165 35.18.

ڪڻندو ڪو بار ڪڻندڙ بار ٻئي جو، ۽ جيڪڏهن سڏيندو ڪو بار وارو پنهنجي بار ڏانهن 17.15 39.7

لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ؕ اِنَّمَا تُنْذِرُ 53.38

نه کڻبو ويندو ان مان ڪجهه به توڻي هجي مائٽي وارو، رڳو تون ڊيڄاريندين

الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ

انهن کي جيڪي خوف رکن ٿا پنهنجي رب جو پرپٺ ۽ قائم ڪن ٿا نماز،

وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿۱۸﴾

۽ جيڪو پاڪائي رکندو سو ءِ اهو پاڪائي رکي ٿو پنهنجي لاءِ، ۽ الله ڏانهن ئي موٽڻو آهي.

وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ﴿۱۹﴾ وَلَا الظُّلُمٰتُ وَ

۽ نه ٿو برابر ٿئي انڌو ۽ سڄو، ۽ نه اوندهه ۽

لَا النُّوْرُ ﴿۲۰﴾ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُوْرُ ﴿۲۱﴾ وَمَا يَسْتَوِي

نه سوجهرو، ۽ نه ڇانو ۽ نه ڪي اُس. ۽ ناهن برابر

الْاَحْيَآءُ وَلَا الْاَمْوَاتُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ

جيئرا ۽ نه ڪي مئل، بيشڪ الله ٻڌائي ٿو جنهن کي گهري،

وَمَآ اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُوْرِ ﴿۲۲﴾ اِنْ اَنْتَ اِلَّا

۽ نه آهين تون ٻڌائيندڙ انهن کي جي قبرن ۾ آهن. ناهين تون مگر

نَذِيۡرٌ ﴿٢٣﴾ اِنَّاۤ اَرۡسَلۡنٰكَ بِالۡحَقِّ بَشِيۡرًا وَّنَذِيۡرًا ؕ وَاِنۡ مِّنۡ
ڊيڄاريندڙ. اسان توکي موڪليو آهي حق ڏيئي خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري ۽ ناهي ڪا
اُمَّةٍ اِلَّا خَلَا فِيۡهَا نَذِيۡرٌ ﴿٢٤﴾ وَاِنۡ يُّكَذِّبُوۡكَ فَقَدۡ
امت مگر گذريو آهي ان ۾ ڊيڄاريندڙ. ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڪن ٿا توکي ته پوءِ
كَذَّبَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ۚ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ
ڪوڙو ڪيو آهي انهن جيڪي کانئن اڳي هئا، آيا هئا انهن وٽ سندن رسول معجزن سان
وَبِالزُّبُرِ وَبِالۡكِتٰبِ الۡمُنِيۡرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اَخَذۡتُ الَّذِيۡنَ
۽ صحيفن سان ۽ ڪتاب روشن سان. پوءِ مون پڪڙيو انهن کي جن
كَفَرُوۡا فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيۡرِ ﴿٢٦﴾ اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنۡزَلَ ع ٣ ٢٢ ١٥
ڪفر ڪيو پوءِ ڪيئن هئي سختي منهنجي. ڇا نه ڏٺو تو بيشڪ الله لاٿو
مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخۡرَجۡنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخۡتَلِفًا اَلۡوَانُهَا ؕ
آسمان مان پاڻي، پوءِ ڪڍياسون ان سان ميوا جدا جدا رنگ انهن جا.
وَمِنَ الۡجِبَالِ جُدَدٌ ۢ بِيۡضٌ وَّحُمۡرٌ مُّخۡتَلِفٌ اَلۡوَانُهَا
۽ جبلن مان ڪي پٽا اڇا ۽ ڳاڙها جدا جدا رنگن وارا
وَغَرَابِيۡبُ سُوۡدٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ وَ
۽ ڪي نيور ڪارا. ۽ ماڻهن ۽ جانورن ۽
الۡاَنۡعَامِ مُخۡتَلِفٌ اَلۡوَانُهٗ كَذٰلِكَ ؕ اِنَّمَا يَخۡشَى اللّٰهَ
چوپاين مان جدا جدا رنگ انهن جا اهڙي طرح، رڳو ڊڄندا آهن الله کان

مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ ﴿۲۸﴾ اِنَّ

سندن ٻانهن مان عالم. بيشڪ الله زبردست آهي بخشيندڙ آهي. بيشڪ

الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا

جيڪي ماڻهو پڙهن ٿا الله جو ڪتاب ۽ قائم ڪن ٿا نماز ۽ خرچين ٿا

مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ

اسان جي ڏنل مان لڪائي ۽ ظاهر ڪري اميد رکن ٿا اهڙي واپار جي جيڪو نه

تَبُوْرَ ﴿۲۹﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۗ

ويندو ٽوٽ ۾. جيئن پورو ڪري ڏئي کين سندن ثواب ۽ وڌائي ڏئين فضل پنهنجي مان،

اِنَّهٗ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿۳۰﴾ وَالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ

اهو ئي بخشيندڙ شڪر قبوليندڙ آهي. ۽ جيڪو اسان موڪليو آهي توڏانهن

الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ

ڪتاب مان اهو ئي حق آهي بحال رکندڙ اڳين ڪتابن کي. بيشڪ الله

بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌ بَصِيْرٌ ﴿۳۱﴾ ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ

پنهنجي ٻانهن تي خبر رکندڙ ڏسندڙ آهي. پوءِ وارث ڪيوسون ڪتاب جو انهنکي جن کي

اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۚ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ۚ وَ

چونڊيوسون ٻانهن پنهنجن مان، پوءِ انهن مان ڪو نقصان ڪندڙ آهي پاڻ لاءِ ۽

مِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۚ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِالْخَيْرٰتِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۗ

انهن مان ڪو وچٿرو آهي ۽ انهن مان ڪو اڳرو آهي ڀلاين ۾ حڪم الله جي سان.

ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٣٢﴾ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا

اهو آهي احسان وڏو. باغ رهڻ جا اُهي داخل ٿيندا انهن ۾

يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۚ وَلِبَاسُهُمْ

پارايا ويندن اتي پٽا سون جا ۽ موتي ۽ پوشاڪ انهن جي

فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَذْهَبَ عَنَّا

اتي آهي ريشم. ۽ چوندا شڪر الله جو جنهن نيو اسان کان

الْحَزَنَ ۭ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَكُوْرُۨ ﴿٣٤﴾ الَّذِيْٓ اَحَلَّنَا

ڏک، بيشڪ رب اسانجو بخشڻهار قدردان آهي، اهو جنهن لاٿو اسان کي

دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ لَا يَمَسُّنَا فِيْهَا نَصَبٌ

سدا رهڻ واري گهر ۾ پنهنجي مهرباني سان، نه پهچي ٿي اسان کي اتي ڪا تڪليف

وَّلَا يَمَسُّنَا فِيْهَا لُغُوْبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ

۽ نه پهچي ٿي اسانکي اتي مونجهه. ۽ جن ڪفر ڪيو تن لاءِ آهي

نَارُ جَهَنَّمَ ۚ لَا يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوْتُوْا وَلَا يُخَفَّفُ

باهه دوزخ جي، نه حڪم ڪيو ويندو مٿا تن تہ مرن ۽ نه هلڪو ٿيندو

عَنْهُمْ مِّنْ عَذَابِهَا ۭ كَذٰلِكَ نَجْزِيْ كُلَّ كَفُوْرٍ ﴿٣٦﴾

انهن کان عذاب اتان جو، اهڙي طرح سزا ڏيندا آهيون هر بي شڪر کي.

وَهُمْ يَصْطَرِخُوْنَ فِيْهَا ۚ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا

۽ اهي رڙيون ڪندا ان ۾، اي رب اسانجا ڪڍ اسانکي تہ عمل ڪريون چڱا

غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ

نه آهي جيڪي ڪندا هئاسون، ڇا نه عمر ڏني هئي سون توهان کي ايتري جو سمجهي ان ۾

مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ

جيڪو سمجهي ۽ آيو توهان وٽ ڊيڄاريندڙ، پوءِ چکو جو ناهي ظالمن لاءِ

مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَ

ع ٤ ١١ ١٦

ڪوئي مددگار. بيشڪ الله ڄاڻندڙ آهي ڳجهه آسمانن ۽

الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾ هُوَ الَّذِي

زمين جو، اهو ئي ڄاڻندڙ آهي رازن سينن جي جي. اهو آهي جنهن

جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ۚ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ

ڪيو توهان کي جاءِ نشين زمين ۾، پوءِ جيڪو ڪفر ڪندو ته ان تي آهي

كُفْرُهُ ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ

ڪفر انهيءَ جو، ۽ نه وڌائيندو ڪافرن تي ڪفر انهن جو سندن رب وٽ

إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾

مگر ڏمر کي، ۽ نه وڌائيندو ڪافرن تي سندن ڪفر مگر نقصان کي.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ

چئو ڇا ڏٺا اٿو شريڪ پنهنجا جن کي پڪاريو ٿا سواءِ

اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ

الله جي، ڏيکاريو مون کي ڇا خلقيو اٿن زمين ۾ يا انهن جو ڀائيچارو آهي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فِى السَّمٰوٰتِ ۚ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ

آسمانن ۾، يا ڏنو اٿئون انھن کي ڪتاب پوءِ اهي آهن ان جي حوالي تي،

بَلْ اِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا ﴿٤٠﴾

پر نہ ٿا ڪن وعدو ظالم هڪ ٻئي سان مگر ڌوڪي جو.

اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا ۚ وَ

بيشڪ الله جھلي بيٺو آهي آسمانن ۽ زمين کي ٽڙي وڃڻ کان،

لَئِنْ زَالَتَآ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ ۭ

جي ٽڙي ويا تہ نہ جھلي سگھندو انھن کي ڪوئي ان کان پوءِ،

اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا غَفُوْرًا ﴿٤١﴾ وَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ

يقينن اهو آهي بردبار بخشڻھار. ۽ قسم کنيا ٿون الله جا پڪا قسم

لَئِنْ جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى

تہ جيڪڏهن آيو انھن وٽ ڪو ڊيڄاريندڙ تہ ضرور ٿيندا وڌيڪ هدايت وارا هر هڪ

الْاُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا ﴿٤٢﴾

امت کان، پوءِ جڏهن آيو انھن وٽ ڊيڄاريندڙ تہ وڌايائين انھن لاءِ مگر نفرت کي،

اِسْتِكْبَارًا فِى الْاَرْضِ وَ مَكْرَ السَّيِّئِ ۭ وَ لَا يَحِيْقُ

مغروري جي ڪري ملڪ ۾ ۽ رٿ بڇڙي کي، ۽ نہ وڪوڙي ڪندي

الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ ۭ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا سُنَّتَ

رٿ بڇڙي مگر ٿيندڙن کي، پوءِ ڇا اهي انتظار ڪن ٿا رڳو ڪارروائي

الْاَوَّلِيْنَ ۚ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۚ وَلَنْ

اڳين وارن جو، پوءِ هرگز نه لهندين طريقي کار الله جي ۾ ڪا تبديلي، ۽ هرگز نه

تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيْلًا ﴿۴۳﴾ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ

لهندين الله جي دستور ۾ ڪو ڦيرو. ڇا نه گهميا آهن زمين ۾

فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ

پوءِ ڏسن ها ته ڪيئن ٿي پڇاڙي انهن جي جيڪي انهن کان اڳ هئا ۽

كَانُوْٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۭ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهٗ مِنْ

هئا اهي ڏاڍا انهن کان طاقت ۾، ۽ الله اهڙو نه آهي جو عاجز ڪري ڪيس

شَيْءٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَلِيْمًا

ڪا شيءِ آسمانن ۾ ۽ نڪي زمين ۾، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي

قَدِيْرًا ﴿۴۴﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوْا مَا تَرَكَ

سگهه رکندڙ آهي. ۽ جيڪڏهن پڪڙي ها الله ماڻهن کي سندن ڪئي سبب ته نه ڇڏي ها

عَلٰي ظَهْرِهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ

ڌرتي جي پٺي تي ڪوئي چرندڙ پر ڍرڏئي ٿو انهن کي وقت

مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَاۗءَ اَجَلُهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ

مقرر تائين، پوءِ جڏهن ايندو وقت انهن جو پوءِ بيشڪ الله آهي

بِعِبَادِهٖ بَصِيْرًا ﴿۴۵﴾ ع

پنهنجي ٻانهن تي نگاهه رکندڙ.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

سُوْرَةُ يٰسٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّ ثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورت يٰس مڪي آهي ۽ ان ۾ ٽياسي آيتون ۽ پنج رڪوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ڄا ڄاري مهربان جي نالي سان.

يٰسٓ ۝١ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ ۝٢ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝٣

يٰس. قسم آهي قرآن حڪمت واري جو. ته يقيناً تون رسولن مان آهين.

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝٤ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۝٥

رستي سڌي تي آهين. نازل ڪيل زبردست رحم واري جو.

لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ۝٦

جيئن ڊيڄارين ان قوم کي جو نه ڊيڄاريا ويا ابا ڏاڏا انهن جا پوءِ اهي بي خبر آهن.

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٧

بيشڪ ثابت ٿيو ٻول انهن مان گهڻن تي پوءِ اهي نه ايمان آڻيندا.

اِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ

بيشڪ ڪياسون ڳچين انهن جي ۾ ڳٽ پوءِ اهي ڪاڏين تائين هوندا

فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ۝٨ وَجَعَلْنَا مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ

پوءِ اهي ڳاٽي ٽنگيل ٿيندا. ۽ ڪنداسون انهن جي اڳيان

سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ فَهُمْ لَا

بند ۽ انهن جي پويان بند پوءِ ڍڪين ڏيداسون پوءِ اهي نه

يُبْصِرُوْنَ ⑨ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ

ڏسندا. ۽ برابر آهي انهن لاءِ جو تون ڊيڄارين انهن کي يا نه

تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ⑩ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ

ڊيڄارين اهي ڪونه مڃيندا. تون رڳو ان کي ڊيڄارينديں جيڪو هليو

الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ ۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ

سمجهاڻي تي ۽ ڊنو الله کان ڳجهه ۾، پوءِ مبارڪ ڏي انکي بخشش جي

وَّاَجْرٍ كَرِيْمٍ ⑪ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا

۽ اجر عزت واري جي. بيشڪ اسين جيئرو ڪيون ٿا مئلن کي ۽ لکون ٿا جيڪي

قَدَّمُوْا وَاٰثَارَهُمْ ۗ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ فِيْٓ اِمَامٍ

اڳي موڪليائون ۽ سندن نشانن کي، ۽ هر شيءِ کي ڳڻي رکيو آهي اسان لوح

مُّبِيْنٍ ⑫ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا اَصْحٰبَ الْقَرْيَةِ ۘ اِذْ

محفوظ ۾. ۽ ٻڌاءِ انهن کي واقعو ان ڳوٺ وارن جو جڏهن

جَآءَهَا الْمُرْسَلُوْنَ ⑬ اِذْ اَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوْهُمَا

آيا اتي رسول. جڏهن موڪلياسون انهن ڏانهن ٻه ڄڻا پوءِ ڪوڙو ڄاتائون انهن کي

فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوْٓا اِنَّآ اِلَيْكُمْ مُّرْسَلُوْنَ ⑭ قَالُوْا

پوءِ پٺڀرائي ڪئي سون ٽئين سان پوءِ چيائون اسان توهان ڏانهن موڪليل آهيون. انهن چيو

مَآ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۙ وَمَآ اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ

توهان نه رڳو ماڻهو آهيو اسان جهڙا ۽ ڪونه موڪليو آهي (الله) ٻاجهاري

شَيْءٍ ۙ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُوْنَ ﴿١٥﴾ قَالُوْا رَبُّنَا

ڪجهه، رڳو توهان ڪوڙ ٿا ڳالهايو. چيائون رب اسان جو

يَعْلَمُ اِنَّآ اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُوْنَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَآ اِلَّا

ڄاڻي ٿو ته اسان اوهان ڏانهن موڪليل آهيون. ۽ رڳو اسان تي آهي

الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿١٧﴾ قَالُوْٓا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۚ

پهچائڻ پڌرو. انهن چيو اسان نياڳ ڄاتو آهي توهان جو.

لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهُوْا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ

جيڪڏهن نه مُڙندؤ ته ضرور پٿرهڻي ماريندا سون توهانکي ۽ ضرور پهچندو توهانکي

مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوْا طَآئِرُكُمْ مَّعَكُمْ ۭ

اسان کان عذاب دردناڪ. چيائون نياڳ توهانجو توهان سان آهي،

اَئِنْ ذُكِّرْتُمْ ۭ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ﴿١٩﴾

ڇا ان ڪري جو سمجهايو ويو توهانکي، بلڪ اوهان ماڻهو آهيو ليڪو لنگهندڙ.

وَجَآءَ مِنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ رَجُلٌ

۽ آيو پاهران شهر جي هڪ ماڻهو

يَّسْعٰى قَالَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوْا

ڊوڙندو چيائين اي منهنجي قوم تابعداري ڪريو رسولن جي. تابعداري ڪريو

مَنْ لَّا يَسْئَلُكُمْ اَجْرًا وَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٢١﴾

اهڙن جي جيڪي نه ٿا گهرن توهان کان اجورو ۽ اهي هدايت وارا آهن.

وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٢﴾

۽ ڇا ھي مونکي جو نہ بندگي ڪريان ان ذات جي جنھن پيدا ڪيو مونکي ۽ انھي ڏانھن موٽايا ويندؤ.

ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرٍّ

ڇا بڻايان مان انھي ڪانسواءِ ٻيا مالڪ جو جيڪڏھن گھري مون لاءِ رحمان ڪو نقصان

لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّيٓ

تہ نہ ٽاريندي مون کان پارت انھن جي ڪجھ بہ ۽ نڪي اھي ڇڏائيندم. بيشڪ مان

إِذًا لَّفِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّيٓ ءَامَنتُ بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ﴿٢٥﴾

ان وقت ھوندس گمراھي پڌري ۾. مان ايمان آندو توھانجي رب تي پوءِ ٻڌو مون کان.

قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي يَعۡلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا

حُڪم ٿيس ھل جنت ۾، چيائين ڪاش قوم منھنجي ڄاڻي ھا، ان ڪي جو

غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَنزَلۡنَا

بخشيو مونکي رب منھنجي ۽ ڪيائين مونکي عزت وارن مان. ۽ نہ لاٿو اسان

عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن جُندٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا

ان جي قوم تي ان کان پوءِ ڪو لشڪر آسمان کان ۽ نڪي آھيون

مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمۡ

لاھيندڙ. رڳو ھئي (رڙ) ھڪل ھڪڙي پوءِ اوچتو اھي

خَٰمِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن

اُجھامي ويا. ھاءِ افسوس ٻانھن تي، نہ آيو انھن وٽ ڪو

رَسُوْلٍ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٠﴾ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا

رسول جنهن تي ا هي ٺوڪون نه ڪندا هجن. ڇا نه ڏٺائون ته ڪيترن ئي تباهه ڪيون سين

قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ اَنَّهُمْ اِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٣١﴾ وَاِنْ

انهن کان اڳ پيڙهيون جو اهي انهن ڏانهن نه ٿا موٽن. ۽ نه آهن

كُلٌّ لَّمَّا جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الْاَرْضُ

سمورا مگر مڙئي ئي اسان وٽ حاضر ڪيل آهن. ۽ نشاني آهي انهن لاءِ زمين

الْمَيْتَةُ ۚۖ اَحْيَيْنٰهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَاْكُلُوْنَ ﴿٣٣﴾

غير آباد. جياريوسون انکي ۽ ڪڍيوسون ان مان اناج پوءِ انهي مان اهي کائن ٿا.

وَجَعَلْنَا فِيْهَا جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ وَّفَجَّرْنَا فِيْهَا

۽ بنايا سون ان ۾ باغ کجين ۽ انگورن جا ۽ جاري ڪياسون انهي ۾

مِنَ الْعُيُوْنِ ﴿٣٤﴾ لِيَاْكُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْدِيْهِمْ ۭ اَفَلَا

چشما. جيئن کائن ڦل ان جو ۽ جيڪي ڪمايو انهن جي هٿن، ڇا پوءِ

يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٥﴾ سُبْحٰنَ الَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا

نه ٿا شڪر ڪن؟ پاڪ آهي اها ذات جنهن پيدا ڪيو جنس سيئي ڪي انهي کان جو

تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾

ڄمائي ٿي زمين ۽ خود ماڻهن مان ۽ انهن شين مان جنکي اهي نه ٿا ڄاڻن.

وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الَّيْلُ ښ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُّظْلِمُوْنَ ﴿٣٧﴾

۽ نشاني آهي انهن لاءِ رات، جيڪي ڪڍون ٿا ان کان ڏينهن کي پوءِ اوچتو اهي اونده ۾ آهن.

وَالشَّمْسُ تَجْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ

۽ سج هلي ٿو پنهنجي ٺهيل رستي تي، اها آهي جوڙجڪ زبردست

الْعَلِيْمِ ﴿۳۸﴾ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ

علم رکندڙ جي. ۽ چنڊ جون مقرر ڪيون سين منزلون نيٺ وڃي ٿئي ٿو

كَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ ﴿۳۹﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِيْ لَهَآ

جهڙي مڙيل ڳڀي پراڻي نه سج کان ٿيندو

اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ

جو پهچي چنڊ کي ۽ نڪي رات اڳرائي ڪندي ڏينهن تي، ۽ سڀئي

فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿۴۰﴾ وَاٰيَةٌ لَّهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ

پنهنجي مدار ۾ گردش ٿا ڪن. ۽ نشاني آهي انهن لاءِ ته اسان کنيو انهن جي نسل کي

فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿۴۱﴾ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّنْ مِّثْلِهٖ مَا

ٻيڙي ڀريل ۾. ۽ پيدا ڪيون اسان انهن لاءِ ان جهڙيون جن تي

يَرْكَبُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِنْ نَّشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيْخَ لَهُمْ وَلَا

سوار ٿين ٿا. ۽ جيڪڏهن اسان گهرون ته کين ٻوڙيون پوءِ نه ڪو واهر وانهن جو ۽ نڪي

هُمْ يُنْقَذُوْنَ ﴿۴۳﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿۴۴﴾

آهي ڇڏايا ويندا، مگر رحمت اسان جي ۽ فائدو ڪجهه وقت تائين.

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّقُوْا مَا بَيْنَ اَيْدِيْكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ

۽ جڏهن چيو ويو انهن کي ڊڄو ان کان جو توهان جي اڳيان آهي ۽ جو توهان جي پٺيان آهي

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ
ته مَن توهان رحم ڪيا وڃو. ۽ نه ايندي هئي انهن وٽ ڪا نشاني نشانين مان

رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ
سندن رب ڪان مگر هئا ان ڪان منهن موڙيندڙ. ۽ جڏهن چيو ويو انهن کي

اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ۙ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ
ته خرچ ڪريو ان مان جيڪي ڏنو آهي توهان کي الله، چيو جن ڪفر ڪيو انهن کي جن

اٰمَنُوْٓا اَنُطْعِمُ مَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهٗٓ ۖ اِنْ اَنْتُمْ
ايمان آندو ڇا کارايون اسين انکي جي گهري ها الله ته کارائي ها انهي کي ؟ ناهيو توهان

اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ
مگر گمراهي پڌري ۾. ۽ چون ٿا ڪڏهن ٿيندو اهو موقعو

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا صَيْحَةً
جيڪڏهن آهيو اوهين سچ چوندڙ. نه ٿا انتظار ڪن مگر هڪل

وَّاحِدَةً تَاْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُوْنَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ
هڪڙي جو سا پڪڙيندي انهن کي ۽ اهي پاڻ ۾ وڙهندا هوندا. پوءِ نه ڪري سگهندا

3 ع 18 2 تَوْصِيَةً وَّلَآ اِلٰٓى اَهْلِهِمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٠﴾ ع وَنُفِخَ فِى
جو ڪجهه وصيت ڇني مرڻ ۽ نڪي پنهنجي عيال ڏانهن واپس ٿيندا. ۽ ڦوڪ ڏني

الصُّوْرِ فَاِذَا هُمْ مِّنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿٥١﴾
ڪرنا ۾ پوءِ اوچتو اهي قبرن مان نڪري پنهنجي رب ڏانهن ڊوڙندا.

وقف لازم
وقف غفران
وقف منزل

قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ۜ هٰذَا مَا وَعَدَ
چوندا ها ء مصيبت ڪنهن اُٿاريو اسان کي پنهنجي ننڊ واري جاءِ مان، اجهو هي وعدو آهي

الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٥٢﴾ اِنْ كَانَتْ اِلَّا
رحمان جو ۽ سچ چيو هو رسولن. نہ هوندي مگر

صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿٥٣﴾
هڪل هڪڙي پوءِ اوچتو اهي سمورا اسان وٽ حاضر ڪيا ويندا.

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَّلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا
پوءِ اڄ نہ ظلم ٿيندو ڪنهن ساهہ کي ڪجهہ ۽ نہ ئي بدلو ملندو توهان کي مگر جيڪي

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٤﴾ اِنَّ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِيْ
توهان ڪندا هئا. بيشڪ بهشت وارا اڄ

شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فِيْ ظِلٰلٍ عَلَى
شغل ۾ خوش هوندا. اهي ۽ سندن زالون پاڇين ۾

الْاَرَاۗىِٕكِ مُتَّكِـُٔوْنَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّلَهُمْ مَّا
پلنگن تي ٽيڪ ڏيو ويٺا هوندا. انهن لاءِ اتي ميوا هوندا ۽ انهن لاءِ آهي جيڪي

يَدَّعُوْنَ ﴿٥٧﴾ سَلٰمٌ ۣ قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَازُوا
گهرندا. سلام چيو ويندن رب مهربان طرفان. ۽ ڌار ٿيو

الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٥٩﴾ اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يٰبَنِيْٓ
اڄ اي ڏوهاريو. ڇا نہ چيو هو مون توهان کي اي اولاد

منزل ٥

أٰدَمَ أَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۚ إِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ

آدم جي ٽه نه عبادت ڪجو شيطان جي، بيشڪ اهو توهان جو دشمن

مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَّأَنِ اعْبُدُونِي ۚ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

پڌرو آهي. ۽ عبادت ڪريو منهنجي، هيءُ رستو سڌو آهي.

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا

۽ اهو ڪاري ويو آهي توهان جا ماڻهو گهڻائي، ڇا پوءِ توهان اهو

تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾

نه ٿي ڄاتو؟ هيءُ دوزخ آهي جنهن جو توهان کي وعدو ڏنل هو.

اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ

داخل ٿيو ان ۾ اڄ جو توهان ڪفر ڪندا هئا. اڄ مهر هڻنداسون

عَلٰٓى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ

انهن جي وات تي ۽ ڳالهائيندا اسان سان هٿ انهن جا ۽ شاهدي ڏيندا پير انهن جا

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلٰٓى أَعْيُنِهِمْ

جيڪي اهي ڪم ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن اسين گهرون ته ليپو ڏيون سندن اکين تي

فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنّٰى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَآءُ

پوءِ پڇن رستي ڏانهن پوءِ ڪيئن ڏسندا. ۽ جيڪڏهن اسين گهرون

لَمَسَخْنٰهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَّ

ته سندن شڪل بدلايون جتي جو هجن پوءِ نه هلي سگهندا اڳتي ۽

وقف غفران ١٢

لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٧﴾ ع وَمَنْ نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ع ١٧

نه پوءِ ٿي موٽندا . ۽ جنهن کي وڏي عمر ڏيندا آهيون ته اُبتو ڪندا آهيون انکي بناوت ۾

اَفَلَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنٰهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْۢبَغِيْ

ڇا پوءِ نه ٿا سمجهن. ۽ نه سيکاريو اسان انهي کي شعر ۽ نڪي لائق آهي

لَهٗ ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَّقُرْاٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿٦٩﴾ لِّيُنْذِرَ مَنْ

ان لاءِ، هي ۽ رڳو نصيحت ۽ قرآن ظاهر آهي. جيئن ڊيڄاري ان کي

كَانَ حَيًّا وَّيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧٠﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا

جيڪو هجي جيئرو ۽ ثابت ٿئي عذاب ڪافرن تي. ڇا نه ڏٺائون

اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِّمَّا عَمِلَتْ اَيْدِيْنَآ اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا

ته اسان پيدا ڪيا انهن لاءِ پنهنجي قدرت سان چوپايا پوءِ اهي انهن جا

مٰلِكُوْنَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ وَمِنْهَا

مالڪ آهن . ۽ اهي نوايا سون انهن لاءِ پوءِ ڪي سندن چڙهڻ جا آهن ۽ ڪن کي

يَاْكُلُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ؕ اَفَلَا

کائيندا آهن . ۽ انهن لاءِ جانورن ۾ ٻيا فائدا به آهن ۽ (کير) پيئڻ ، ڇا پوءِ نه

يَشْكُرُوْنَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ

ٿا شڪر ڪن. ۽ ورتائون الله کان سواءِ ٻيا خدا ته شايد انهن جي

يُنْصَرُوْنَ ﴿٧٤﴾ ؕ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ

مدد ڪئي ويندي . اهي نه ڪري سگهندا مدد انهن جي ۽ اهي انهن جو لشڪر هوندا

مُحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّا نَعْلَمُ مَا

حاضر ڪيل. پوءِ ڏکارو نه ڪري توکي ڳالهيون انهن جون، بيشڪ اسين ڄاڻون ٿا جيڪي

وقف لازم

يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ

لڪائن ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا. ڇا نه ڏٺو انسان ته اسان پيدا ڪيو ان کي

مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا

قطري مان پوءِ اوچتو اهو ٿيو جهڳڙالو پڌرو. ۽ ٺاهيائين اسان لاءِ مثال

وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۖ قَالَ مَن يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾

۽ وساريائين پنهنجي پيدائش، چيائين ڪير جيئرو ڪندو هڏن کي جڏهن اهي ڳريل هجن؟

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ

چؤ جيئرو ڪندو انهن کي اهو جنهن پيدا ڪيو هو انهن کي پهرين ڀيري، ۽ اهو هر

خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ

پيدائش کي ڄاڻندڙ آهي، جنهن پيدا ڪئي توهان لاءِ وڻ

الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنتُم مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ

ساوي مان باهه پوءِ ان وقت توهان ان مان باهه ٻاريو ٿا. ڇا نه آهي

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن

اهو جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي وسوارو هن تي جو

يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَا

پيدا ڪري انهن جهڙا، هائو ۽ اهو ئي پيدا ڪندڙ آهي ڄاڻندڙ آهي. بس

وقف غفران ١٢

أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾

حڪم ان جو جڏهن ارادو ڪري ڪنهن شيءِ جو ته چوي اُن کي ٿيءُ ته ٿيو پوي.

فَسُبْحَٰنَ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَ

پوءِ پاڪ آهي اها ذات جنهن جي هٿ ۾ آهي حڪومت هر شيءِ جي ۽

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ.

سُورَةُ الصَّٰفَّٰتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَّاثْنَانِ وَّثَمَانُونَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوعَاتٍ

سورت الصّافّات مڪي آهي ۽ هڪ سؤ ٻياسي آيتون ۽ پنج رڪوع آهي.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفًّا ﴿١﴾ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجْرًا ﴿٢﴾ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ

قسم آهي صف ٻڌندڙن جو قطار ڪري، پوءِ هڪل ڪندڙن جو رسان هڪل ڪري، پوءِ پڙهندڙن جو

ذِكْرًا ﴿٣﴾ إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَٰحِدٌ ﴿٤﴾ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَ

ياد ڪري، بيشڪ حاڪم توهان جو هڪ ئي آهي. پروردگار آسمانن ۽

ٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ ٱلْمَشَٰرِقِ ﴿٥﴾ إِنَّا زَيَّنَّا

زمين جو ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي ۽ پالڻهار اُڀرندن جو. بيشڪ اسان سينگاريو سون

ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِزِينَةٍ ٱلْكَوَاكِبِ ﴿٦﴾ وَحِفْظًا مِّن

آسمان دنيا جو سونهن ستارن جي سان، ۽ بچاءُ ڪيوسون

كُلِّ شَيْطٰنٍ مَّارِدٍ ⑦ لَا يَسَّمَّعُوْنَ اِلَى الْمَلَاِ

هر شيطان هٺيلي کان. نه ٻُڌي سگهن مجلس

الْاَعْلٰى وَيُقْذَفُوْنَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ⑧ دُحُوْرًا وَّ

مٿين ۾ ۽ انهن ۾ ڦٽيا وڃن ٿا هر طرف کان، ڀڄائڻ لاءِ ۽

لَهُمْ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ⑨ اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ

انهن لاءِ آهي عذاب دائمي، مگر جنهن ڏني جهٽ

فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ⑩ فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ

پوءِ پٺيان پوس تو اُلانبو چمڪندڙ. پوءِ پُڇ انهن کان ڇا اُهي ڏکيا آهن

خَلْقًا اَمْ مَّنْ خَلَقْنَا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّنْ طِيْنٍ

پيدا ڪرڻ ۾ يا ٻيا جن کي اسان پيدا ڪيو آهي، بيشڪ اسان پيدا ڪيو آهي انهن کي مٽيءَ

لَّازِبٍ ⑪ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُوْنَ ⑫ وَاِذَا ذُكِّرُوْا لَا

چيڪي مان. پر تون عجب ۾ پئين ۽ اهي ڪن ٿا مسخري، ۽ جڏهن سمجهايا وڃن ٿا ته نه

يَذْكُرُوْنَ ⑬ وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَّسْتَسْخِرُوْنَ ⑭ وَقَالُوْٓا

ٿا سمجهن. ۽ جڏهن ڏسن ٿا ڪو معجزو ته ٺٺوليون ٿا ڪن. ۽ چون ٿا

اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ⑮ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا

اهو آهي رڳو جادو پڌرو. ڇا جڏهن مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي

وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ⑯ اَوَاٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ⑰

۽ هڏا ته ڇا اسان پڪ اُٿاريا وينداسون. يا اسان جا ابا ڏاڏا اڳيان وارا.

قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُوْنَ ۱۸ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ

چؤ هائو ۽ توهان خوار هوندؤ. پوءِ رڳو اها هڪل ٿيندي

وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ۱۹ وَقَالُوْا يٰوَيْلَنَا هٰذَا

هڪڙي پوءِ ان وقت اهي ڏسڻ لڳندا. ۽ چوندا هاءِ ويل اسان لاءِ هيءُ آهي

يَوْمُ الدِّيْنِ ۲۰ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ

ڏينهن حساب جو. هيءُ آهي ڏينهن فيصلي وارو جنهنکي توهان ڪوڙا

تُكَذِّبُوْنَ ۲۱ اُحْشُرُوا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا وَاَزْوَاجَهُمْ وَ ع ۲۱ ۵

ڪوڙو ڪندا. گڏ ڪريو ڏوهارين کي ۽ انهن جي سنگت کي ۽

مَا كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ۲۲ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاهْدُوْهُمْ

جنهن جي پوڄا ڪندا هئا الله کان سواءِ. پوءِ ڏيکاريو انهن کي

اِلٰى صِرَاطِ الْجَحِيْمِ ۲۳ وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْـُٔوْلُوْنَ ۲۴

دڳ دوزخ جو. ۽ بيهاريوِن ته انهن کان پڇا ٿيندي.

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُوْنَ ۲۵ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُوْنَ ۲۶

ڇا ٿيو اٿو نٿا ڪريو مدد هڪ ٻئي جي. پر اهي اڄ ڏينهن پاڻ قبول ڪندا.

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ۲۷ قَالُوْا

۽ سامهون ٿي هڪ ٻئي تي سوال جواب ڪندا. چوندا

اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَاْتُوْنَنَا عَنِ الْيَمِيْنِ ۲۸ قَالُوْا بَلْ لَّمْ

توهان ئي ايندا هئا اسان وٽ ساڄي ڪان؟ جواب ڏيندا بلڪ نه

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif).

تَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ
هئا اوهين ايمان وارا. ۽ نه هئو اسان جو توهان تي ڪو زور،

بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِيْنَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ
پر توهان هئا ماڻهو بي فرمان. پوءِ ثابت ٿيو اسان تي قول اسان جي رب جو،

اِنَّا لَذَآئِقُوْنَ ﴿٣١﴾ فَاَغْوَيْنٰكُمْ اِنَّا كُنَّا غٰوِيْنَ ﴿٣٢﴾ فَاِنَّهُمْ
پڪ اسان اهو چکندڙ آهيون. پوءِ گمراهه ڪيوسون اوهانکي پڪ اسان به گمراهه هئاسون. پوءِ اهي

يَوْمَئِذٍ فِى الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ
ان ڏينهن عذاب ۾ گڏيل هوندا. بيشڪ اسان ائين ئي ڪندا آهيون

بِالْمُجْرِمِيْنَ ﴿٣٤﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْٓا اِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَآ اِلٰهَ
ڏوهارين سان. اهي هئا جو جڏهن کين چئبو هو ناهي ڪوئي لائق عبادت

اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُوْلُوْنَ اَئِنَّا لَتَارِكُوْٓا
سواءِ الله جي ته وڏائي ڪندا هئا. ۽ چوندا هئا ڇا اسين ڇڏي ڏيون

اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُوْنٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ
پنهنجي معبودن کي هڪ شاعر مجنون جي ڪري. بلڪ انهيءَ آندو سچو دين ۽ سچو چيائين

الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيْمِ ﴿٣٨﴾ وَ
رسولن کي. بيشڪ اوهان آهيو چکندڙ عذاب دردناڪ. ۽

مَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ
۽ نه سزا ڏنا ويندؤ پر ان جي جيڪي پنهنجي ڪئي جي، مگر بندا الله جا

الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٤٠﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿٤١﴾ فَوَاكِهُ

سچائيءَ وارا اهي ئي جن لاءِ آهي رزق خاص، ميوا،

وَهُمْ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٤٢﴾ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٤٣﴾ عَلٰى سُرُرٍ

۽ اهي عزت وارا آهن، باغن نعمتن وارن ۾، پلنگن تي

مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ﴿٤٥﴾

هڪٻئي جي سامهون. ڦيرايو ويندو انهن تي پيالو وهندڙ مشروبات مان.

بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيْهَا غَوْلٌ وَّلَا هُمْ

اڇي رنگ وارو لذيذ پيئندڙن لاءِ. نه ان ۾ متو ڦرندو ۽ نڪي اهي

عَنْهَا يُنْزَفُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ

ان کان بيهوش ٿيندا. ۽ انهن وٽ آهن نگاهه جهڪائيندڙ حورون

عِيْنٌ ﴿٤٨﴾ كَاَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿٤٩﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ

وڏين اکين واريون، ڄڻڪ اهي آنا آهن ڍڪي رکيل. پوءِ منهن ڪري هڪٻئي

عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ اِنِّيْ

ڏانهن پُڇا ڳاڇا ڪندا. چوندو ڪو ڳالهائيندڙ انهن مان ته

كَانَ لِيْ قَرِيْنٌ ﴿٥١﴾ يَّقُوْلُ اَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِيْنَ ﴿٥٢﴾

هئو منهنجو هڪ سنگتي، چوندو هئو ته ڇا تون مڃيندڙن مان آهين؟

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَدِيْنُوْنَ ﴿٥٣﴾

جڏهن مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي ۽ هڏا ته ڇا ڪ اسان کي بدلو ڏنو ويندو؟

قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مُّطَّلِعُوْنَ ﴿٥٤﴾ فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ فِيْ سَوَآءِ
چوندو ڇا توهان ڏسندؤ انهيءَ کي؟ پوءِ ليئو پائيندو ته ڏسندو ان کي وچ

الْجَحِيْمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَّ لَتُرْدِيْنِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا
دوزخ ۾. چوندس الله جو قسم تو ته ڪٺو ۾ ڪيرائي ها مونکي، جيڪڏهن نه هجي ها

نِعْمَةُ رَبِّيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٥٧﴾ اَفَمَا نَحْنُ
مهرباني منهنجي رب جي ته هجان ها ورتلن مان. ڇا پوءِ ناهيون اسين

بِمَيِّتِيْنَ ﴿٥٨﴾ اِلَّا مَوْتَتَنَا الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿٥٩﴾
مرندڙ، مگر موت اسان جو پهريون ۽ نه آهيون اسين عذاب ڪيل؟ .

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ
بيشڪ هي آهي ڪاميابي وڏي. اهڙي شيءِ لاءِ پل ته ڪم ڪن

الْعٰمِلُوْنَ ﴿٦١﴾ اَذٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّوْمِ ﴿٦٢﴾
ڪم ڪندڙ. ڇا اها ڀلي مهماني آهي يا وڻ ٿوهر جو؟

اِنَّا جَعَلْنٰهَا فِتْنَةً لِّلظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٣﴾ اِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
اسان ڪيو آهي انکي عذاب ظالمن لاءِ. بيشڪ اهو وڻ نڪري ٿو

فِيْٓ اَصْلِ الْجَحِيْمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَاَنَّهٗ رُءُوْسُ الشَّيٰطِيْنِ ﴿٦٥﴾
دوزخ جي تري ۾، ان جا سنگ آهن جهڙيون مُنڍيون شيطانن جون.

فَاِنَّهُمْ لَاٰكِلُوْنَ مِنْهَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ
پوءِ اهي کائيندا انهيءَ مان پوءِ ڀريندا ان مان پيٽن کي. پوءِ

إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ

بيشڪ انهن لاءِ ان مٿان آهي ملاوٽ ٽهڪندڙ پاڻي جي ۔ پوءِ يقينن موٽڻ انهن جو

لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٦٩﴾

تپندڙ باهه ڏانهن. بيشڪ انهن لڌو هئو پنهنجن ابن ڏاڏن کي گمراه

فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ

پوءِ اهي انهن جي ڙندن مٿي ڊوڙن ٿا ۔ ۽ ٿي ويا گمراه انهن کان اول

أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٢﴾

گهڻا اڳيان ۔ ۽ يقينن اسان موڪليا سون انهن ۾ ڊيڄاريندڙ ۔

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ

پوءِ ڏس ڪيئن ٿي پڇاڙي ڊيڄاريلن جي ۔ مگر ٻانها

اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ

الله جا سچا ۔ ۽ پڪاريو اسان کي نوح پوءِ واه جو

الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ

ٻڌوسون پڪار کي ۔ ۽ ڇڏايوسون انکي ۽ سندس ڪٽنب کي مونجهه

الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا

وڏي کان ۔ ۽ ڪيوسون انجي اولاد کي ئي باقي رهندڙ ۔ ۽ ڇڏيوسون

عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾

انهي لاءِ پوين ۾ ۔ ته سلام آهي نوح تي جهانن ۾ ۔

إِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا

بيشڪ اسان اهڙوئي بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. اهو هو اسان جي ٻانهن

الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٨٢﴾ وَإِنَّ مِنْ

مؤمنن مان. پوءِ ٻوڙيوسون ٻين کي. ۽ بيشڪ

وقف لازم

شِيعَتِهِ لَإِبْرٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾

ان جو تابعدار هو ابراهيم. جڏهن آندائين پنهنجي رب وٽ دل سلامت.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا

جنهن وقت چيائين پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي ته ڇا جي عبادت ڪريو ٿا؟ ڇا هٿرادو

آلِهَةً دُونَ اللّٰهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ

مالڪن کي الله کان سواءِ مڃيو ٿا. پوءِ ڪهڙو خيال آهي توهان جو رب

الْعٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّي

العالمين ۾. پوءِ نظر ڪيائين هڪ ڀيرو تارن ۾. پوءِ چيائين آءٌ

سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلٰى آلِهَتِهِمْ

بيمار آهيان. پوءِ موٽي ويا ان کان پُٺي ڏيئي. پوءِ لڪي ويو انهن جي بتن ڏانهن

فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ

پوءِ چيائين ڇو نه ٿا کائو؟ ڇا ٿيو اٿو نه ٿا ڳالهايو؟ پوءِ وريو

عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾

انهن تي ڏک هڻندي زور سان. پوءِ آيا ان ڏانهن ڀڄندا.

قَالَ اَتَعْبُدُوْنَ مَا تَنْحِتُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا

چيائين ڇا عبادت ڪريو ٿا انهن جي جنکي گهڙيو ٿا؟ ۽ الله پيدا ڪيو توهان کي ۽ جنکي

تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا ابْنُوْا لَهٗ بُنْيَانًا فَاَلْقُوْهُ فِي الْجَحِيْمِ ﴿٩٧﴾

توهان ناهيو ٿا. چيائون اوساريو ان لاءِ هڪ جاءِ پوءِ اُڇليوس آڳ ۾.

فَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ

پوءِ رٿيائون انهيءَ لاءِ مڪر پوءِ ڪيوسون انهن کي هيٺ. ۽ چيائين

اِنِّيْ ذَاهِبٌ اِلٰى رَبِّيْ سَيَهْدِيْنِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ

بيشڪ مان ويندڙ آهيان پنهنجي رب ڏانهن اڃهو مونکي راهه ڏيکاريندو. اي رب منهنجا بخش مونکي

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنٰهُ بِغُلٰمٍ حَلِيْمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا

کو صالحين مان. پوءِ مبارڪ ڏني سون کيس نينگر بردبار جي. پوءِ جڏهن

بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يٰبُنَيَّ اِنِّيْ اَرٰى فِي الْمَنَامِ

پهتو ان سان گڏ ڊڪ ڊوڙ کي چيائين اي پٽڙا مون ڏسان ٿو ننڊ ۾

اَنِّيْ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰى ؕ قَالَ يٰاَبَتِ افْعَلْ

ته ڪهان ٿو توکي پوءِ تون ڏس ڇا ٿو ڀانئين؟ چيائين اي ابا ڪري ڇڏ

مَا تُؤْمَرُ ؗ سَتَجِدُنِيْۤ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾

جنهن جو توکي حڪم ٿئي ٿو. اڃهو لهندين مون کي إن شاءَ الله صبر وارن مان.

فَلَمَّاۤ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِيْنِ ﴿١٠٣﴾ وَنَادَيْنٰهُ اَنْ يّٰۤاِبْرٰهِيْمُ ﴿١٠٤﴾

پوءِ جڏهن مڃي چڪا ٻئي ۽ ليٽايائينس نرڙ تي. ۽ سڏ ڪيوسون ان کي ته اي ابراهيم!

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾
تحقيق تو سچو ڪيو خواب کي، بيشڪ اسان اِئين ئي بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ
بيشڪ اهائي آهي آزمائش پڌري. ۽ اسان ان جي عوض ڏنو گهيٽو

عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ
سَبرُ. ۽ ڇڏيوسون ان لاءِ پوين ۾. ته سلام آهي

إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ
ابراهيم تي. اهڙوئي بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. اهو هئو

عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ
اسان جي ٻانهن مؤمنن مان. ۽ خوشخبري ڏني سون انکي اسحاق جي ته اهو نبي

الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ ۚ وَمِنْ
سگورن مان ٿيندو. ۽ وڌايوسون ان کي ۽ اسحاق کي، ۽ ٿيندو

ع ٣ ١٤٩ ٧ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ
انهن جي اولاد کو نيڪ ۽ کو ظلم ڪندڙ پنهنجي جان تي پڌرو. ۽ يقينن

موسىٰ ۽ هارون ١١٤ - ١٢٢

مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا
تورو ڪيوسون موسىٰ ۽ هارون تي. ۽ ڇڏايوسون انهنکي ۽ سندن قوم کي

مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ
مصيبت وڏي مان. ۽ اسان انهن جي مدد ڪئي پوءِ ٿي ويا اهي

الْغٰلِبِيْنَ ﴿١١٦﴾ وَ اٰتَيْنٰهُمَا الْكِتٰبَ الْمُسْتَبِيْنَ ﴿١١٧﴾ وَ

ٿيا. ۽ اسان ڏنو ٻنهي کي ڪتاب بيان ڪندڙ. ۽

هَدَيْنٰهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا

اسان ڏيکاريو انهن کي رستو سڌو. ۽ رکيوسون انهن لاءِ

فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿١١٩﴾ سَلٰمٌ عَلٰى مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿١٢٠﴾ اِنَّا

پوين ۾. ته سلام آهي موسىٰ ۽ هارون تي. بيشڪ

كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٢١﴾ اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا

اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. اهي ٻئي هئا اسان جي ٻانهن

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٢٢﴾ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ

ايمان وارن مان. ۽ بيشڪ الياس هئو رسولن مان. جڏهن

قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٢٤﴾ اَتَدْعُوْنَ بَعْلًا وَّتَذَرُوْنَ

چيائين پنهنجي قوم کي ڇا نٿا ڊڄو؟ ڇا توهان پڪاريو ٿا بُت کي ۽ ڇڏيو ٿا

اَحْسَنَ الْخَالِقِيْنَ ﴿١٢٥﴾ اللّٰهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ اٰبَآئِكُمُ

تمام سهڻي خلقيندڙ کي، الله پنهنجي رب کي ۽ پنهنجن ابن ڏاڏن

الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٢٦﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿١٢٧﴾ اِلَّا

اڳين جي رب کي. پوءِ ڪوڙو ڪيائون انکي پوءِ اهي ٿيا پڪڙيل. مگر

عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى الْاٰخِرِيْنَ ﴿١٢٩﴾

ٻانها الله جا ڇنڊيا. ۽ ڇڏيوسون ان لاءِ پوين ۾.

سَلٰمٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِيْنَ ﴿١٣٠﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى
ته سلام هجي الياسين تي. بيشڪ اسان اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٣١﴾ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٢﴾ وَ
ڀلائي ڪندڙن کي. اهو هو اسان جي ٻانهن ايمان وارن مان. ۽
اِنَّ لُوْطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٣٣﴾ اِذْ نَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ
بيشڪ لوط هو رسولن مان. جڏهن ڇڏايوسون انکي ۽ سندس ڪٽنب
اَجْمَعِيْنَ ﴿١٣٤﴾ اِلَّا عَجُوْزًا فِى الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا
ساري کي، مگر پوڙهي زال جا پوئتي رهندڙن ۾ ٿي. پوءِ هلاڪ ڪيوسون
الْاٰخَرِيْنَ ﴿١٣٦﴾ وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ﴿١٣٧﴾ وَ
ٻين کي. ۽ توهان لنگهندا آهيو انهن تان صبح جي وقت ، ۽
بِالَّيْلِ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٣٨﴾ وَاِنَّ يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٣٩﴾
رات جو، ڇا نٿا سمجهو ؟ ۽ بيشڪ يونس هو رسولن مان.
اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ
جڏهن ڀڄي آيو ڀريل ٻيڙي ڏانهن، پوءِ ڪُڻي ۾ آيو پوءِ ٿيو
الْمُدْحَضِيْنَ ﴿١٤١﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوْتُ وَهُوَ مُلِيْمٌ ﴿١٤٢﴾
ڌڪيل وارن ۾. پوءِ ڳهي ويئي ان کي مڇي ۽ اهو هو منتظر.
فَلَوْلَآ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِىْ بَطْنِهٖٓ
پوءِ جيڪڏهن نه هجي ها سبحان پڙهندڙ، ته ترسي ها ان جي پيٽ ۾

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٤٤﴾ فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيْمٌ ﴿١٤٥﴾

ان ڏينهن تائين جو اُٿاريا ويندا. پوءِ ڪڍيوسون انکي پڌرتي ۾ ۽ اهو هئو بيمار.

وَاَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ﴿١٤٦﴾ وَاَرْسَلْنٰهُ

۽ ڄمايوسون ان تي وڻ ايرانڻون (ڪدوءَ) جو. ۽ موڪليوسون ان کي

اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيْدُوْنَ ﴿١٤٧﴾ فَاٰمَنُوْا فَمَتَّعْنٰهُمْ

هڪ لک ماڻهن ڏانهن يا زياده ٿين. پوءِ انهن ايمان آندو پوءِ نفعو ڏنوسون انهن کي

اِلٰى حِيْنٍ ﴿١٤٨﴾ فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ

هڪ وقت تائين. پوءِ پُڇا ڪر انهن کان ڇا تنهنجي رب لاءِ ڌيئر آهن ۽ انهن لاءِ

الْبَنُوْنَ ﴿١٤٩﴾ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَّهُمْ شٰهِدُوْنَ ﴿١٥٠﴾

پُٽ. يا پيدا ڪياسون ملائڪ ماديون ڪري ۽ اهي شاهد آهن

اَلَآ اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمْ

خبردار بيشڪ اهي پنهنجو ناهه ٺاهي چون ٿا، ته ڄاريچيا آهن الله حالانڪ اهي

لَكٰذِبُوْنَ ﴿١٥٢﴾ اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِيْنَ ﴿١٥٣﴾ مَا

ڪوڙا آهن. ڇا وٽيون اٿس ڌيئرون پُٽن تي؟ ڇا ٿيو آ

لَكُمْ ۟ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿١٥٤﴾ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٥﴾ اَمْ لَكُمْ

توهان کي، ڪيئن ٿا فيصلو ڪريو؟ ڇا پوءِ نه ٿا ڌيان ڪريو. يا توهان وٽ آهي

سُلْطٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٥٦﴾ فَاْتُوْا بِكِتٰبِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٥٧﴾

ڪو دليل چٽو پوءِ آڻيو پنهنجو ڪتاب جيڪڏهن سچا آ هيو.

وَجَعَلُوْا بَيْنَهٗ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۭ وَلَقَدْ عَلِمَتِ

۽ ٺاهيائون انهيءَ ۽ جنن جي وچ ۾ مائٽي، حالانڪ ڄاتو آهي

الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۵۹﴾

جنن ته خود هوندا حاضر ڪيل. پاڪ آهي الله ان کان جيڪي بيان ڪن ٿا.

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۱۶۰﴾ فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۶۱﴾

مگر ٻانها الله جا سچا. پوءِ بيشڪ توهان ۽ اهي جنکي پوڄيو ٿا.

مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفٰتِنِيْنَ ﴿۱۶۲﴾ اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ

نه آهيو توهان انهيءَ تي ڪارينديڙ، مگر ان کي جيڪو داخل ٿيندو

الْجَحِيْمِ ﴿۱۶۳﴾ وَمَا مِنَّآ اِلَّا لَهٗ مَقَامٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿۱۶۴﴾ وَّاِنَّا

دوزخ ۾. ۽ ناهي اسان مان ڪو به مگر ان لاءِ مرتبو آهي مقرر. ۽ بيشڪ اسان

لَنَحْنُ الصَّآفُّوْنَ ﴿۱۶۵﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُوْنَ ﴿۱۶۶﴾ وَ

ملائڪ آهيون قطارون ڪندڙ. ۽ اسان ئي آهيون سبحان الله پڙهندڙ. ۽

اِنْ كَانُوْا لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۶۷﴾ لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ

اهي مڪي وارا چوندا هئا، جي هجي ها اسان وٽ ڪا معلومات

الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۶۸﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۱۶۹﴾ فَكَفَرُوْا

اڳين جي، ته ٿيون ها ٻانها الله جا سچا. پوءِ انڪار ڪيائون

بِهٖ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۷۰﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا

(قرآن) جو پوءِ اجهو خبر پوندن. ۽ ٿي چڪو آهي انجام اسان جو

لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٧١﴾ اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُوْرُوْنَ ﴿١٧٢﴾

پنهنجن ٻانهن رسولن لاءِ. ته يقينن انهن لاءِ مدد ڪيل آهي.

وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى

۽ بيشڪ لشڪر اسانجا انهن لاءِ غالب آهن. پوءِ تون منهن موڙ انهن کان ڪجهه

حِيْنٍ ﴿١٧٤﴾ وَّاَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧٥﴾ اَفَبِعَذَابِنَا

وقت ۽ ڏسندو رهه پوءِ جلد اهي نتيجو ڏسندا. ڇا پوءِ اسانجي عذاب جي

يَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿١٧٦﴾ فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ

تڪڙ ٿا ڪن. پوءِ جڏهن اهو لٿو انهن جي اڱڻ تي پوءِ ته بڇڙو ٿيو صبح

الْمُنْذَرِيْنَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿١٧٨﴾ وَّ

ڊيڄاريلن جو. ۽ تون منهن موڙ انهن کان ڪجهه وقت ۽

اَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ

انتظار ڪر پوءِ جلد اهي ڏسندا. پاڪ آهي پروردگار تنهنجو صاحب

الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٨١﴾

عزت جو تنهن کان جيڪي اهي چون ٿا. ۽ سلام آهي رسولن تي.

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٨٢﴾

۽ سڀ ساراهه الله لاءِ جو پالڻهار آهي جهانن جو.

سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورت 'صٓ' مڪي آهي ۽ اها اٺاسي آيتون ۽ پنج رڪوع آهي.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ○

شروع الله با جهاري مهربان جي نالي سان.

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِی الذِّكْرِ ① بَلِ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا فِیْ

صٓ قسم آهي قرآن سمجهاڻيءَ واري جو. پر اهي منڪر

عِزَّةٍ وَّشِقَاقٍ ② كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ

مغروريءَ ۾ ۽ مخالفت ۾ آهن. ڪيترائي تباهه ڪياسون انهن کان اڳيان

قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ حِیْنَ مَنَاصٍ ③ وَعَجِبُوْٓا

جُڳ پوءِ رڙيون ڪيائون ۽ نه هوا هو وقت ڇوٽڪاري جو. ۽ عجب ۾ پيا

اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا

ته آيو انهن وٽ ڊيڄاريندڙ انهن مان ۽ چيو ڪافرن ته هي

سٰحِرٌ كَذَّابٌ ④ اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚۖ اِنَّ

جادوگر آهي ڪوڙو آهي. ڇا ڪيائين ايترن معبودن جي عوض هڪ الله ، بيشڪ

هٰذَا لَشَیْءٌ عُجَابٌ ⑤ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ مِنْهُمْ اَنِ

هي ته شيءِ اچرج ڏيندڙ آهي. ۽ اُٿي هليا سردار انهن مان ته

امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰٓی اٰلِهَتِكُمْ ۚۖ اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ

هلو ۽ پڪا رهو انهن پنهنجن تي، بيشڪ هي اهڙي شيءِ آهي

یُّرَادُ ⑥ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِی الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚۖ اِنْ

جنهن جو ارادو ڪيل آهي. نه ٻڌي سون اهڙي ڪا ڳالهه دين پڇين ۾ ناهي

هٰذَآ اِلَّا اخْتِلَاقٌ ⑦ ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ

اها مگر هٿرادو ڳالهه آهي. ڇا لاٿو ويو انهيءَ تي اهو ذڪر

بَيْنِنَا ۭ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِيْ ۚ بَلْ لَّمَّا

اسان جي وچان، بلڪ اهي آهن شڪ ۾ نصيحت منهنجي کان، پر ابا نه

يَذُوْقُوْا عَذَابِ ⑧ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَاۗىِٕنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ

چکيو اٿن عذاب منهنجو. ڇا انهن وٽ آهن خزانا تنهنجي رب جي رحمت جا

الْعَزِيْزِ الْوَهَّابِ ⑨ اَمْ لَهُمْ مُّلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

جيڪو زبردست عطا ڪندڙ آهي. يا انهن جي بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين ۾

وَمَا بَيْنَهُمَا ۣ فَلْيَرْتَقُوْا فِي الْاَسْبَابِ ⑩ جُنْدٌ مَّا

۽ جيڪي انهي جي وچ ۾ آهي پوءِ پيا چڙهي وڃن ڏاڪڻين جي وسيلي. اهو به ڪو لشڪر آهي

هُنَالِكَ مَهْزُوْمٌ مِّنَ الْاَحْزَابِ ⑪ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ

اُتي ڀاڄ کاڌل فوجن مان. ڪوڙو ڪيو هوا نهن کان اڳي

قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ⑫ وَثَمُوْدُ وَ

نوح جي قوم ۽ عاد ۽ فرعون ميخن واري. ۽ ثمود ۽

قَوْمُ لُوْطٍ وَّاَصْحٰبُ لْـَٔــيْكَةِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ الْاَحْزَابُ ⑬

قوم لوط ۽ ٻيلي وارن، اهي آهن اُهي فوجون.

اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ⑭ ع وَمَا

انهن سڀني ڪوڙو ڪيو هو رسولن کي پوءِ لڳي سزا منهنجي. ۽ نه

يَنْظُرُ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿١٥﴾

تا انتظار ڪن اهي منڪر مگر رڙ هڪڙي جو نه هوندي ان کي ڪا ساهي.

وَقَالُوْا رَبَّنَا عَجِّلْ لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

۽ چيائون اي رب اسان جا جلدي ڏي اسان کي حصو اسان جو اڳي حساب جي ڏينهن کان.

اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوٗدَ ذَا

صبر ڪر تون ان تي جيڪي چون ٿا ۽ ياد ڪر اسان جي ٻانهي داؤد

الْاَيْدِ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿١٧﴾ اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهٗ يُسَبِّحْنَ

هٿن سگهي کي، اهو هئو موٽندڙ. اسان تابع ڪيا سون پهاڙ انهيءَ سان گڏ تسبيح پڙهندا هئا

بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ مَحْشُوْرَةً كُلٌّ لَّهٗٓ

شام جو ۽ صبح جو ۽ پکي برگذيل. اهي سڀ ان لاءِ

اَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهٗ وَاٰتَيْنٰهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ

موٽندڙ هئا. ۽ مضبوط ڪئي سون ان جي بادشاهي ۽ ڏني سون انکي دانش ۽ فيصلي واري

الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ اَتٰىكَ نَبَؤُا الْخَصْمِ اِذْ تَسَوَّرُوا

ڳالهه. ۽ ڇا آئي تو وٽ خبر جهگڙي وارن جي، جڏهن ڀت ٽپي آيا

الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ اِذْ دَخَلُوْا عَلٰى دَاوٗدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوْا

عبادتگاهه ۾. جڏهن اندر آيا داؤد وٽ ته گهبرائجي ويو انهن کان، چيائون

لَا تَخَفْ خَصْمٰنِ بَغٰى بَعْضُنَا عَلٰى بَعْضٍ فَاحْكُمْ

نه ڊڄ، ٻه جهگڙالو آهيون ڏاڍ ڪيو اسان مان هڪڙي ٻئي تي پوءِ فيصلو ڪر

بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ
اسانجي وچ حق سان ۽ پري نه تجان ۽ ڏس اسان کي سڌو
الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً
رستو . هي آهي ڀاءُ منهنجو، هن کي آهن نوانوي رڍون
وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي
۽ مون کي رڍ هڪڙي، پوءِ چيائين ته ڏي مونکي اها ۽ زور آهي مون کان
الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ
ڳالهائڻ ۾. داؤد چيو بيشڪ ظلم ڪيائين توتي گهري تو رڍ تنهنجي پنهنجين
نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ
رڍن هوندي، بلاشڪ ڪيترائي ڀائيوار ظلم ڪندا آهن هڪ
عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
ٻئي تي سواءِ انهن جي جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا ۽
قَلِيلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ
اهي تمام ٿورڙا آهن، ۽ سمجهيو داؤد ته ڪو سندس امتحان ورتوسون پوءِ معافي گهريائين
رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ وَ
پنهنجي رب کان ۽ جهڪيو رڪوع ۾ ۽ رجوع ٿيو. پوءِ معاف ڪيوسون ان کي اهو ۽
إِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٢٥﴾ يَا دَاوُودُ إِنَّا
ان جو اسان وٽ درجو آهي ۽ چڱو ماڳ. اي داؤد بيشڪ اسان

جَعَلْنٰكَ خَلِيْفَةً فِى الْاَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ
ڪيوسون توکي خليفو زمين ۾ پوءِ تون فيصلو ڪر ماڻھن ۾

بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ
انصاف سان ۽ نه هل سڌ تي پوءِ اها ڀُلائيندي توکي الله جي راهه کان، بيشڪ

الَّذِيْنَ يَضِلُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ
جيڪي ڀُلجي ويا الله جي راهه کان انھن لاءِ عذاب سخت آهي

ع ٢٢ ١١ بِمَا نَسُوْا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ
هن ڪري جو وساريائون ڏينهن حساب جو. ۽ نه پيدا ڪيوسون آسمان کي ۽ زمين کي

وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ؕ ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَوَيْلٌ
۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي اجايو، اهو خيال آهي ڪافرن جو، پوءِ ويل آهي

لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنَ النَّارِ ؕ ﴿٢٧﴾ اَمْ نَجْعَلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
انھن لاءِ جن ڪفر ڪيو باهه کان. ڇا اسان ڪنداسون انھن کي جن ايمان آندو

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَالْمُفْسِدِيْنَ فِى الْاَرْضِ ۫ اَمْ
۽ ڪيائون ڪم چڱا برابر انھن جي جيڪي فساد ڪندڙ آهن زمين ۾ يا

نَجْعَلُ الْمُتَّقِيْنَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ
ڪنداسون پرهيزگارن کي برابر ڏوهارين سان؟ هي ڪتاب لاٿوسون اُن کي توڏانهن

مُبٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوْٓا اٰيٰتِهٖ وَلِيَتَذَكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٩﴾
برڪت وارو آهي جيئن سمجهن آيتون ان جون ۽ نصيحت وٺن عقل وارا.

وَوَهَبْنَا لِدَاوٗدَ سُلَيْمٰنَ ۭ نِعْمَ الْعَبْدُ ۭ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ۝٣٠

۽ بخشيو ڏنوسون داؤد کي سليمان، ڏاڍو ڀلو ٻانهو هئو، بيشڪ اهو رجوع ڪندڙ هو.

اِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصّٰفِنٰتُ الْجِيَادُ ۝٣١ۙ فَقَالَ

(ياد ڪر) جڏهن پيش ڪيا ويا ان تي شام جو ڪُرڪڻي بيهندڙ ڀلا گهوڙا، پوءِ چيائين

اِنِّىْٓ اَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيْ ۚ حَتّٰى تَوَارَتْ

مون پسند ڪئي محبت مال جي پنهنجي رب جي ذڪر کان تان جو لڪجي ويو سج

بِالْحِجَابِ ۝٣٢ قف رُدُّوْهَا عَلَيَّ ۭ فَطَفِقَ مَسْحًۢا بِالسُّوْقِ وَ

پردي ۾. (چيائين) موٽايو انهن کي مون ڏانهن، پوءِ شروع ڪيائين هٿ هلائڻ انهن جي پنين ۽

الْاَعْنَاقِ ۝٣٣ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَاَلْقَيْنَا عَلٰي

ڪنڌن تي. ۽ البت اسان آزمايو سليمان کي ۽ اڇلايو سون

كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا ثُمَّ اَنَابَ ۝٣٤ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ

ان جي ڪرسيءَ تي هڪڙو جسم پوءِ انهيءَ رجوع ڪيو. چيائين اي رب منهنجا معاف ڪر مونکي

وَهَبْ لِيْ مُلْكًا لَّا يَنْۢبَغِيْ لِاَحَدٍ مِّنْۢ بَعْدِيْ ۚ

۽ ڏي مونکي اهڙي حڪومت جو نه هجي ڪنهين کي مون کان پوءِ.

اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۝٣٥ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيْحَ تَجْرِيْ

بيشڪ تون ئي عطا ڪندڙ آهين. پوءِ تابع ڪئي سون ان لاءِ هوا جا هلي پئي

بِاَمْرِهٖ رُخَاۗءً حَيْثُ اَصَابَ ۝٣٦ۙ وَالشَّيٰطِيْنَ كُلَّ

ان جي حڪم سان آرام سان جتي پهچڻ گهري ۽ پڻ شيطان سمورا

بَنَّآءٍ وَّغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾ وَّاٰخَرِيْنَ مُقَرَّنِيْنَ فِى الْاَصْفَادِ ﴿٣٨﴾

اوساري وارا ۽ ٽٻا ، ۽ ٻيا ٻڌل زنجيرن ۾ .

هٰذَا عَطَآؤُنَا فَامْنُنْ اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾

هيءُ آهي بخشش اسانجي پوءِ تون ٿورو ڪرين يا بند ڪرين بنا ليکي.

وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٤٠﴾ وَاذْكُرْ

۽ بيشڪ ان جو اسان وٽ وڏو مرتبو آهي ۽ عمدو آستانو. ۽ ياد ڪر

عَبْدَنَآ اَيُّوْبَ ۘ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ اَنِّىْ مَسَّنِىَ الشَّيْطٰنُ

اسانجي ٻانهي ايوب کي، جڏهن سڏ ڪيائين پنهنجي رب کي ته مونکي ڏني آهي شيطان

بِنُصْبٍ وَّعَذَابٍ ﴿٤١﴾ اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۚ هٰذَا

تڪليف ۽ ايذاءُ (چيوسون) هڻ لت پنهنجي، اجهو هيءُ

مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَّشَرَابٌ ﴿٤٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اَهْلَهٗ وَ

وهنجڻ جو ٿڌو پاڻي آهي ۽ پيئڻ جو. ۽ ڏنوسون ان کي سندس گهر ٻار ۽

مِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرٰى لِاُولِى الْاَلْبَابِ ﴿٤٣﴾

انهن جهڙو ٻيو به انهن سان گڏ ٻاجھ پنهنجي سان ۽ يادگار عقلمندن لاءِ .

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِّهٖ وَلَا تَحْنَثْ ؕ اِنَّا

۽ وٺ پنهنجي هٿ ۾ موڙهاٺي پوءِ هڻ اها ۽ نه ڀڃ قسم، بيشڪ اسان

وَجَدْنٰهُ صَابِرًا ؕ نِعْمَ الْعَبْدُ ؕ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَاذْكُرْ

لڌوسون اُنکي صبر وارو، اهو چڱو ٻانهو هو، اهو رجوع ڪندڙ هو. ۽ ياد ڪر

عِبٰدَنَآ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ اُولِى الْاَيْدِىْ

اسانجي ٻانهن ابراهيم ۽ اسحاق ۽ يعقوب کي اهي وڏي طاقت

وَالْاَبْصَارِ ﴿٤٥﴾ اِنَّآ اَخْلَصْنٰهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى

۽ نظر وارا هئا. اسان چونڊيو سون انهن کي خاص وصف سان جا ياد ڳيري

الدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ ﴿٤٧﴾

آخرت جي آهي. ۽ بيشڪ اهي اسان وٽ آهن چونڊيل ڀلارن مان.

وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ

۽ ياد ڪر اسماعيل ۽ يسع ۽ ذالڪفل کي، ۽ هئا سمورا

الْاَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هٰذَا ذِكْرٌ وَاِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ لَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٤٩﴾

ڀلارن مان. هي آهي بيان، ۽ بيشڪ پرهيزگارن لاءِ آهي سٺو ماڳ.

جَنّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْاَبْوَابُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ

باغ هميشه رهڻ لاءِ کليل انهن لاءِ دروازا. ٽيڪ ڏيندي

فِيْهَا يَدْعُوْنَ فِيْهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيْرَةٍ وَّشَرَابٍ ﴿٥١﴾

ان ۾ گهرائيندا اتي ميوا گهڻا ۽ پيئڻ جون شيون.

وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾ هٰذَا مَا

۽ انهن وٽ هونديون نظر هيٺ ڪندڙ هڪ جيڏيون. هي اهو آهي

تُوْعَدُوْنَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ اِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهٗ

جو وعدو ڪيا وڃو ٿا ڏينهن قيامت لاءِ. بيشڪ هي اسان جو رزق آهي جنهن کي

مِنْ نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هٰذَا ۭ وَاِنَّ لِلطّٰغِيْنَ لَشَرَّ مَاٰبٍ ﴿٥٥﴾

ڪاڪوٽ ناهي، اهو پڌو، ۽ بيشڪ بي فرمانن لاءِ آهي برو ٺڪاڻو.

جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هٰذَا ۙ فَلْيَذُوْقُوْهُ

دوزخ، جنهن ۾ پوندا، پوءِ بڇڙو آهي اهو وڇائڻو. اهو، پوءِ پيل چکن ان کي

حَمِيْمٌ وَّغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَّاٰخَرُ مِنْ شَكْلِهٖٓ اَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾

گرم پاڻي ۽ رت پُونءِ آهي، ۽ ٻيا به ان جهڙا ڪيئي عذاب.

هٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۚ لَا مَرْحَبًۢا بِهِمْ ۭ اِنَّهُمْ

هي ۽ فوج لنگهي آئي توهان سان گڏ، نه آهي مرحبا انهن کي، بيشڪ اهي

صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُوْا بَلْ اَنْتُمْ ۣ لَا مَرْحَبًۢا بِكُمْ ۭ اَنْتُمْ

پوندا باهه ۾. چوندا پر توهان ئي آهيو، نه آهي مرحبا توهان کي، توهان ئي

قَدَّمْتُمُوْهُ لَنَا ۚ فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُوْا رَبَّنَا مَنْ

اڳي ڪيو انکي اسان لاءِ، پوءِ بڇڙي آهي اها جاءِ رهڻ جي. چوندا اي رب اسانجا جنهن

قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾ وَ

اڳيان آندي اسان لاءِ اها پوءِ وڌائج ان لاءِ عذاب ٻيڻو باهه ۾. ۽

قَالُوْا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ

چوندا ڇا ٿيو آهي اسانکي جو نٿا ڏسون اهي ماڻهو جنکي شمار ڪندا هئاسون

الْاَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ اَتَّخَذْنٰهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ

شريرن ۾. ڇا ورتو هئوسون انهنکي مسخري ڪري يا ڦري ويون آهن انهن کان

الْاَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾

نگاهون. بيشڪ اهو حق آهي جهڳڙو دوزخ وارن جو.

قُلْ اِنَّمَآ اَنَا مُنْذِرٌ ۖ وَّمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ

تون چؤ ته رڳو مون ڊيڄاريندڙ آهيان ۽ ناهي ڪوبہ حاڪم مگر الله واحدُ

الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾

القهار- پالڻيندڙ آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي زبردست بخشڻهار.

قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيْمٌ ﴿٦٧﴾ اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُوْنَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ

چؤ اها خبر وڏي آهي، توهان ان کان منهن موڙيندڙ آهيو. نه هئي

لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰىٓ اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٦٩﴾ اِنْ

مون کي ڪا ڄاڻ جماعت مٿين جي جنهن وقت انهن جهڳڙو ڪيو. رڳو

يُّوْحٰىٓ اِلَيَّ اِلَّآ اَنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٠﴾ اِذْ قَالَ رَبُّكَ

وحي ڪيو وڃي ٿو مون ڏانهن ته بيشڪ آهيان مان ڊيڄاريندڙ پڌرو. جنهن وقت چيو رب تنهنجي

لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِيْنٍ ﴿٧١﴾ فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ

ملائڪن کي ته مان پيدا ڪندڙ آهيان انسان کي مٽي مان. پوءِ جڏهن ٺاهيان ان کي

وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ سٰجِدِيْنَ ﴿٧٢﴾

۽ ڦوڪيان ان ۾ پنهنجو روح ته ڪريو پئجو ان لاءِ سجدو ڪندڙ ٿي.

فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿٧٣﴾ اِلَّآ اِبْلِيْسَ

پوءِ سجدو ڪيو ملائڪن سمورن مڙني، مگر ابليس،

اِسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧٤﴾ قَالَ يٰۤاِبْلِيْسُ مَا

وڏائي ڪيائين ۽ ٿيو ڪافرن مان. فرمايائين اي ابليس! ڪنهن

مَنَعَكَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ ؕ اَسْتَكْبَرْتَ

روڪيو توکي سجدو ڪرڻ کان انکي جو مون ٺاهيو پنهنجي هٿن سان، ڇا تو وڏائي ڪئي

اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِيْنَ ﴿٧٥﴾ قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ؕ

يا آهين تون مرتبي وارن مان؟ چيائين مون ڀلو آهيان انهي کان،

خَلَقْتَنِيْ مِنْ نَّارٍ وَّخَلَقْتَهٗ مِنْ طِيْنٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ

پيدا ڪيو تو مونکي باهه مان ۽ پيدا ڪيئي هن کي مٽي مان فرمايائين

فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ﴿٧٧﴾ وَّاِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِيْۤ

ته نڪري وڃ هن جنت مان پوءِ بلاشڪ تون تڙيل آهين. ۽ بيشڪ توتي لعنت منهنجي آهي

اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْۤ اِلٰى يَوْمِ

ڏينهن قيامت تائين. چيائين رب منهنجا پوءِ مهلت ڏي مونکي ان ڏينهن تائين

يُبْعَثُوْنَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٨٠﴾ اِلٰى

جنهن ۾ اٿاريا ويندا. فرمايائين پوءِ تون مهلت ڏنلن مان آهين.

يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِيَنَّهُمْ

مقرر وقت جي ڏينهن تائين. چيائين تنهنجي عزت جو قسم ته ضرور گمراهه ڪندس انهن

اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٢﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٨٣﴾ قَالَ

سڀني کي. مگر ٻانها تنهنجا انهن مان چونڊيل. فرمايائين ته

فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ اَقُوْلُ ﴿٨٤﴾ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ

هي سچ آهي ۽ آءٌ سچ چوان ٿو. ته ضرور ضرور ڀريندم دوزخ توسان ۽ انهن سان جيڪي

تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ

تنهنجي پٺيان لڳا انهن سڀني سان. اي نبي چؤ آءٌ نه تو ڪهران ان تي

مِنْ اَجْرٍ وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِيْنَ ﴿٨٦﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا

ڪو اجورو ۽ نه آهيان مون بناوت ڪندڙن مان. اهو (قرآن) رڳو

ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهٗ بَعْدَ حِيْنٍ ﴿٨٨﴾ ع

نصيحت آهي جهان وارن لاءِ. ۽ ضرور ضرور ڄاڻندؤ ان جي حقيقت ڪجھ وقت کان پوءِ.

سُوْرَةُ الزُّمَرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَمَانُ رُكُوْعَاتٍ

سورت زمر مڪي آهي ۽ ان ۾ پنجهتر آيتون ۽ اٺ رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ڄا ڄماري مهربان جي ٽالي سان.

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ

نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست حڪمت واري طرفان. بيشڪ اسان لاٿو سون

اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ

توڏانهن ڪتاب حق سان پوءِ بندگي ڪر الله جي نجوئي ان جي

الدِّيْنَ ﴿٢﴾ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا

ٻانهپ لاءِ. خبردار الله لاءِ آهي ٻانهپ نجي، ۽ جن بنايا

مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى

ان کان سواءِ مددگار، ته نه ٿا پوڄيون انهن کي مگر جيئن ويجهو ڪن اسان جو

اللّٰهِ زُلْفٰى ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِىْ مَا هُمْ فِيْهِ

الله ڏانهن درجو، بيشڪ الله فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ جنهن شيءِ ۾ اهي

يَخْتَلِفُوْنَ ۬ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِىْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ

جهڳڙو ڪن ٿا، بيشڪ الله نٿو رستو ڏيکاري ان کي جيڪو ڪوڙو آهي

كَفَّارٌ ③ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفٰى مِمَّا

۽ نه مڃيندڙ آهي. جيڪڏهن گهري ها الله اولاد بنائڻ [illegible] ته چونڊي ها پنهنجي

يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ④

مخلوق مان جنهن کي چاهي، اهو پاڪ آهي، اهو الله اڪيلو آهي ڏاڍو آهي.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى

پيدا ڪيائين آسمانن ۽ زمين کي پوري طرح، ويڙهي ٿو رات کي

النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَ

ڏينهن تي ۽ ويڙهي ٿو ڏينهن کي رات تي ۽ ڪم لڳايائين سج ۽

الْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِىْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ

چنڊ کي هر هڪ هلي ٿو وقت مقرر لاءِ، خبردار اهوئي زبردست آهي

الْغَفَّارُ ⑤ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ

بخشڻهار آهي. پيدا ڪيائين توهان کي جيءَ هڪڙي مان پوءِ ٺاهيائين

مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ

ان مان سندس زال ۽ لاٿائين توھان لاءِ ڍورن مان آٺ نر ماد

يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ

پيدا ڪري ٿو توھان کي مائرن جي پيٽن ۾ ھڪ بناوت پٺيان ٻيءَ بناوت سان

فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا

انڌيرن ٽن ۾، اھو اٿو الله پالڻھار توھان جو انھيءَ جي ئي ملڪ آھي، ناھي

إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ⑥ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ

ڪوئي بندگي جي لائق انھي کانسواءِ، پوءِ ڪيڏانھن ٿا ڦيرايا وڃو. جيڪڏھن منڪر ٿيندؤ ته بيشڪ الله

غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ

بي پرواھ آھي توھان کان، ۽ نه ٿو پسند ڪري پنھنجي ٻانھن لاءِ ڪفر ڪي، ۽ جيڪڏھن

تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

شڪر ڪندؤ ته اھو پسند ڪندو انکي توھان لاءِ، ۽ نه کڻندو ڪوئي بار کڻندڙ بار ٻئي جو،

ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

پوءِ پنھنجي رب ڏانھن آھي موٽڻ توھان جو پوءِ اھو خبر ڏيندو توھانکي جيڪي توھان ڪندا ھئا،

إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑦ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ

بيشڪ اھو ڄاڻندڙ آھي دلين جي راز کي. ۽ جڏھن پھچي ٿي ماڻھوءَ کي

ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ

ڪا مصيبت پڪاري ٿو پنھنجي رب کي رجوع ٿيندي انھيءَ ڏانھن پوءِ جڏھن بخشي ٿو انکي نعمت پنھنجي

نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُوٓا إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ
ته وساريائين اهاجنهن ڏانهن اڳي سڏيندو هيو ۽ بڻايائين الله لاءِ

أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ
شريڪ جيئن گمراه ڪري ان جي رستي کان، اي نبي چوئيس فائدو وٺ پنهنجي ڪفر مان ٿورو.

إِنَّكَ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ ﴿٨﴾ أَمَّنْ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ
بيشڪ تون آهين دوزخ وارن مان. ڇا جيڪو بندگي ڪندڙ آهي گهڙيون

ٱلَّيْلِ سَاجِدًا وَقَآئِمًا يَحْذَرُ ٱلْءَاخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ
رات جون سجدو ڪندي ۽ قيام ڪندي ڊڄي ٿو آخرت کان ۽ آسرو ڪري ٿو ٻاجھ

رَبِّهِۦ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ
پروردگار جو چؤ ڇا برابر ٿيندا آهي جيڪي ڄاڻن ٿا ۽ جيڪي

لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٩﴾ قُلْ يَٰعِبَادِ
نه ٿا ڄاڻن، رڳو سمجهن ٿا عقل وارا. چؤ اي منهنجا ٻانهؤ!

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا ٱتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِى هَٰذِهِ
جن ايمان آندو ڊڄو پنهنجي رب کان، انهن لاءِ جن چڱائي ڪئي هن

ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى
دنيا ۾ چڱائي آهي، ۽ الله جي ڌرتي ويڪري آهي، رڳو ڏنو ويندو

ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾ قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ
صبر وارن کي سندن اجورو اڻ ڳڻيو. چؤ مون کي حڪم ٿيو آهي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

أَنْ أَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ⑪ وَأُمِرْتُ لِأَنْ
تہ عبادت کریان اللہ جي نجي کندي ان جي پانھپ ، ۽ حکم ٿيو اٿم تہ

أَكُوْنَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِيْنَ ⑫ قُلْ إِنِّيْٓ أَخَافُ إِنْ
هجان اول فرمانبردارن مان۔ چؤ مون ڊجان ٿو جي

عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ⑬ قُلِ اللّٰهَ
بي فرماني ڪيم پنھنجي رب جي، عذاب ڏينھن وڏي کان۔ چؤ اللہ جي ئي

أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُ دِيْنِيْ ⑭ فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ
عبادت کريان ٿو نجي کندي ان لاءِ پنھنجي پانھپ، پوءِ توھان پوڄا ڪريو جنھن جي وڻو

مِّنْ دُوْنِهٖ ۗ قُلْ إِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا
انھي ۾ کان سواءِ، چؤ بلاشڪ نقصان وارا اھي آھن جن زيان ڪيو

أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ أَلَا ذٰلِكَ هُوَ
پنھنجي سرن جو ۽ پنھنجي گھر وارن جو قيامت ڏينھن، خبردار اھو ئي

الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ⑮ لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ
نقصان آھي پڌرو۔ انھن لاءِ مٿانئن ڪکر

النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۗ ذٰلِكَ يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ
باھ جا ھوندا ۽ سندن ھيٺان بہ ڪکر، انھي سان ڊيڄاري ٿو اللہ

عِبَادَهٗ ۗ يٰعِبَادِ فَاتَّقُوْنِ ⑯ وَالَّذِيْنَ اجْتَنَبُوا
پنھنجي ٻانھن کي، اي منھنجا ٻانھو پوءِ ڊڄو مون کان۔ ۽ جيڪي پري رھيا

منزل ٦

الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ

شيطان کان جو انهن جي عبادت ڪن ۽ موٽيا پنهنجي الله ڏانهن انهن لاءِ

الْبُشْرَىٰ ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ

خوشخبري آهي، پوءِ تون مبارڪ ڏي منهنجي انهن ٻانهن کي، جيڪي ٻڌن ٿا ڳالهه

فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ ۖ وَ

پوءِ هلن ٿا ان مان سڀني ڀلي تي، اهي ئي آهن جن کي هدايت ڪئي الله ۽

أُولَٰئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾ أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ

اهي ئي عقل وارا آهن. ڇا پوءِ اهو جنهن تي ثابت ٿيو حڪم

الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾ لَٰكِنِ

عذاب جو، ڇا پوءِ تون ڇڏائيندين ان کي جيڪو باهه ۾ آهي؟ پر

الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ

اهي جيڪي ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان انهن لاءِ آهن ماڙيون جن جي مٿان آهن ماڙيون

مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَعْدَ اللَّهِ ۖ لَا

ٺهيل، وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون، اهو الله جو وعدو آهي، نه

يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ

ٿو ڦيرائي الله وعدي کي. ڇا نه ڏٺو تو بيشڪ الله وسايو

السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ

آسمان کان پاڻي پوءِ وهايائين ان کي چشما ڪري زمين ۾ پوءِ ڪڍي ٿو

بِهٖ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا

انهي سان پوک　رنگارنگي　پوءِ تيار ٿي آئي　پوءِ ڏسندين ان کي　هيڊو

ثُمَّ يَجْعَلُهٗ حُطٰمًا ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِاُولِي

پوءِ ڪري ٿو ان کي پورا پورا، بيشڪ انهيءَ ۾ نصيحت آهي

الْاَلْبَابِ ﴿٢١﴾ اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ　ع ١٢

عقلمندن لاءِ. ڇا پوءِ جنهن جو کولي الله سينو اسلام لاءِ پوءِ اهو

عَلٰي نُوْرٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ فَوَيْلٌ لِّلْقٰسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ

روشني تي آهي پنهنجي پالڻهار کان، پوءِ ويل آهي انهن لاءِ جن جون دليون سخت آهن ياد

اللّٰهِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٢﴾ اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ

الله جي کان، اهي گمراهي پڌري ۾ آهن. الله نازل ڪئي ڀلي

الْحَدِيْثِ كِتٰبًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ ڰ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ

ڳالهه قرآن جي پاڻ ۾ ملندڙ وري وري آندل جو ڪانڊارجي ٿي ان کان لوُن ءَ

الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ ثُمَّ تَلِيْنُ جُلُوْدُهُمْ وَقُلُوْبُهُمْ

انهن جي جيڪي ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان پوءِ نرم ٿين ٿيون کلون انهن جون ۽ دليون انهن جون

اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ ۭ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ

الله جي ذڪر ڏانهن، اها آهي واٽ الله جي هدايت ڪري ٿو ان سان جنهنکي چاهي،

وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ اَفَمَنْ يَّتَّقِيْ

۽ جنهنکي گمراهه ڪري الله پوءِ ناهي انهي لاءِ ڪوئي هدايت ڪندڙ، ڇا پوءِ ڪوئي بچائيندو

بِوَجْهِهٖ سُوْٓءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَقِيْلَ لِلظّٰلِمِيْنَ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ
پنهنجي منهن کي بري عذاب کان قيامت ڏينهن؟ ۽ چيو ويندو ظالمن کي چکو جيڪو توهان
تَكْسِبُوْنَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
ڪمائيندا هئا. ڪوڙو ڪيو انهن جيڪي انهن کان اڳ هئا پوءِ آيو انهن ڏانهن عذاب
حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَ
اتان جو ڪين پتو ئي نه پيو. پوءِ چکائي انهن کي الله خواري دنيا جي حياتي ۾، ۽
وقف لازم لَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ
عذاب آخرت جو تمام وڏو آهي، جيڪڏهن اهي ڄاڻن ها. ۽ بيشڪ بيان ڪيا سون ماڻهن لاءِ
فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾ قُرْاٰنًا
هن قرآن ۾ سڀ مثال ته من اهي سمجهن. قرآن آهي
عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِيْ عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلًا
عربي ۾ بنا ورو ڪڙ جي ته من اهي بچن. بيان ڪيو الله مثال هڪ ماڻهوءَ جو
فِيْهِ شُرَكَآءُ مُتَشٰكِسُوْنَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ
جنهن ۾ ڪيترائي ڀائيوار هجن تڪراري ۽ ٻيو ماڻهو سارو هڪ شخص لاءِ، ڇا اهي ٻئي برابر آهن
مَثَلًا ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَّ
مثال ۾، سڀ تعريف الله جي آهي، پر ڪيترائي انهن جا نه ٿا سمجهن. بيشڪ تو کي مرڻو آهي ۽
ع ٣ ١٠ ١٧ اِنَّهُمْ مَّيِّتُوْنَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُوْنَ ﴿٣١﴾
اهي به مرندا. پوءِ بلاشڪ توهان قيامت ڏينهن رب پنهنجي وٽ جهڳڙو ڪندؤ.

16:75-76
39:29

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ
پوءِ ڪير ان کان وڌو ظالم آهي جنهن ڪوڙ هنيو الله تي
وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ اِذْ جَآءَهٗ ؕ اَلَيْسَ فِیْ
۽ ڪوڙو ڪيائين سچ کي جڏهن آيو ان وٽ، ڇا ناهي
جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَالَّذِیْ
دوزخ ۾ جاءِ رهڻ جي ڪافرن لاءِ ۽ جنهن
جَآءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖۤ اُولٰٓئِكَ
آندي سچي ڳالهه ۽ سچو سمجهيائين ان کي اهي
هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ
ئي خوف رکندڙ آهن. انهن لاءِ آهي جيڪي گهرن پنهنجي رب وٽ،
ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ
اهو بدلو آهي ڀلارن جو. جيئن ميساري الله
عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِیْ عَمِلُوْا وَيَجْزِيَهُمْ
انهن کان بڇڙا ڪم جيڪي ڪيائون ۽ عطا ڪري انهن کي
اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِیْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٣٥﴾
سندن اجورو عيوض ان سٺي ڪم جي جو ڪندا هئا.
اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهٗ ؕ وَيُخَوِّفُوْنَكَ
ڇا ناهي الله ڪافي پنهنجي ٻانهي لاءِ ۽ اهي ڊيڄارين ٿا توکي

بِالَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ

بين کان انهيءَ کان سواءِ، ۽ جنهن جي راهه وڃائي الله

فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ۚ (٣٦) وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ

پوءِ ناهي انکي ڪو رستو ڏيکاريندڙ. ۽ جنهنکي راهه ڏيکاري الله پوءِ ناهي ان لاءِ ڪوئي

مُّضِلٍّ ؕ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيْزٍ ذِى انْتِقَامٍ (٣٧) وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ

ڀُلائيندڙ، ڇا ناهي الله زبردست بدلي وٺڻ وارو. جي پڇندين انهن کان

مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلْ

ته ڪنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ضرور چوندا الله، چؤ

اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِىَ

ڇا پوءِ خبر ڏيو جن کي پڪاريو ٿا سواءِ الله جي جيڪڏهن گھري مونکي

اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كٰشِفٰتُ ضُرِّهٖۤ اَوْ اَرَادَنِىْ بِرَحْمَةٍ

الله نقصان ڏيڻ ڇا اهي آهن ٽاريندڙ ان جي نقصان يا اهو چاهي مون لاءِ ڪا رحمت

هَلْ هُنَّ مُمْسِكٰتُ رَحْمَتِهٖ ؕ قُلْ حَسْبِىَ اللّٰهُ ؕ عَلَيْهِ

ڇا اهي جھليندڙ آهن ان جي رحمت کي، چؤ ڪافي آهي مونکي الله، انهيءَ تي ئي

يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُوْنَ (٣٨) قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ

ڀروسو ڪن ٿا ڀروسو ڪندڙ. چؤ اي منهنجي قوم توهان ڪم ڪريو پنهنجي جاءِ تي

اِنِّىْ عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ (٣٩) مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ

مان به ڪم ڪندڙ آهيان، پوءِ اجهو ڄاڻندؤ، ته ڪنهن تي اچي ٿو عذاب

يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۴۰ إِنَّآ أَنزَلْنَا
جو خوار ڪري انکي ۽ پوي ٿو ان تي عذاب دائمي. بيشڪ اسان لاٿو سون
عَلَيْكَ الْكِتٰبَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى
تو تي ڪتاب ماڻهن لاءِ حق سان، پوءِ جيڪو هدايت وٺندو
فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَمَآ أَنتَ
ته پنهنجي ڀلي لاءِ، ۽ جيڪو گمراهه ٿيو ته رڳو گمراهه ٿيندو پاڻ لاءِ، ۽ نه آهين تون
عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ۴۱ اللّٰهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَ
انهن جو ذميوار. الله پورو ڪري وٺي ٿو جيئرن کي سندن مرڻ مهل ۽
الَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۚ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضٰى
جيڪي نه مُئا تن کي سندن ننڊ ۾، پوءِ روڪي ٿو انکي حڪم ڪيائين
عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرٰى إِلٰى أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ
جنهن تي موت جو ۽ ڇڏي ٿو ٻئي کي وقت مقرر تائين،
إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۴۲ أَمِ اتَّخَذُوا
بيشڪ انهي ۾ نشانيون آهن قوم لاءِ جيڪي سوچن ٿا. ڇا بڻايا اٿن
مِن دُونِ اللّٰهِ شُفَعَآءَ ۚ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ
الله کان سواءِ شفاعت دار، چؤ ڇا جيتوڻيڪ اهي نه مالڪ ٿين ٿا
شَيْـًٔا وَلَا يَعْقِلُونَ ۴۳ قُل لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۚ
ڪنهن شيءِ جا ۽ نڪي عقل رکن ٿا. چؤ الله وٽ ئي آهي ڇوٽڪارو سمورو.

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٤٤﴾
ان جي آهي حڪومت آسمانن ۽ زمين تي، پوءِ انهيءَ ڏانهن موٽايا ويندؤ.

وَاِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوْبُ الَّذِيْنَ لَا
۽ جڏهن نالو ورتو وڃي الله اڪيلي جو ته منجهي وڃن ٿيون دليون انهن جون جيڪي نه

يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ ۚ وَاِذَا ذُكِرَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ
ٿا يقين ڪن آخرت جو، ۽ جڏهن نالو وٺجي الله کانسواءِ ٻين جو

اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٤٥﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ
ته ان وقت اهي خوش ٿا ٿين. چؤ اي الله پيدا ڪندڙ آسمانن

وَالْاَرْضِ عٰلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ
۽ ڌرتيءَ جا جاڻندڙ ڳجهه ۽ ظاهر جا تون ئي فيصلو ڪندين

عِبَادِكَ فِيْ مَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ اَنَّ
پنهنجي ٻانهن ۾ جنهن شيءِ ۾ اهي اختلاف ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن هجي

لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ
ظالمن کي اهو جيڪي ڌرتيءَ ۾ آهي سمورو ۽ ان جيترو ٻيو پڻ

لَافْتَدَوْا بِهٖ مِنْ سُوْٓءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَ
ته جيڪر عوض ۾ ڏين ها انکي بڇڙي عذاب کان قيامت ڏينهن، ۽

بَدَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا يَحْتَسِبُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَبَدَا
ظاهر ٿيو انهن لاءِ الله جي طرفان اهو جنهن جو گمان به نه ڪندا هئا. ۽ ظاهر ٿيون

لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٤٨﴾

انهن لاءِ بڇايون جيڪي ڪمايائون ۽ پيچي ويو انهن تي اهو جنهن تي ٺٺوليون ڪندا هئا.

فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنٰهُ

پوءِ جڏهن پهچي ٿي ماڻهوءَ کي ڪا تڪليف ته سڏي ٿو اسان کي، پوءِ جڏهن عطا ڪريون ٿا انکي

نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى عِلْمٍ بَلْ هِيَ

نعمت پنهنجي ڇوي ٿو ته اهو مليو آهي مونکي سمجهه تي، پر اها

فِتْنَةٌ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا

پرکا آهي پر گهڻيترا انهن مان نٿا سمجهن. بيشڪ اهڙي چيو هو

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

انهن جيڪي کانئن اڳ هئا پوءِ نه ڪم آيو انهن کي اهو جيڪي

يَكْسِبُوْنَ ﴿٥٠﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا وَالَّذِيْنَ

ڪمايائون. پوءِ پهتيون انهن کي عقوبتون سندن ڪمائيءَ جون، ۽ جيڪي

ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيْبُهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا

ظالم ٿيا انهن (مڪي وارن) مان اجهو پهچنديون انهن کي سزائون سندن ڪمائيءَ جون

وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥١﴾ اَوَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ

۽ ناهن اهي عاجز ڪندڙ. ڇا انهن نه ڄاتو هو ته الله ڪشادو ڪري ٿو

الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

رزق جنهن لاءِ گهري ٿو ۽ تنگ ڪري ٿو، بيشڪ انهيءَ ۾ نشانيون آهن

39.53

لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى

مائهن لاءِ جيڪي يقين ڪن. چؤ (منهنجي پاران) اي منهنجا ٻانهو! جن زيادتي ڪئي

اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ

پاڻ تي توهان آسرو نه لاهيو الله جي رحمت مان، بيشڪ الله بخشي ٿو

الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾ وَاَنِيْبُوْٓا

گناهه سمورا. بيشڪ اهوئي بخشيندڙ مهربان آهي. ۽ موٽو

اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوْا لَهٗ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ

پنهنجي رب ڏانهن ۽ فرمانبردار ٿيو انهيءَ جاهن کان اڳي جو اچي توهان تي

الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوْٓا اَحْسَنَ مَآ

عذاب پوءِ نه مدد ڪيا ويندؤ. ۽ تابع ٿيو سٺي شيءَ کي جا

اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ

نازل ڪئي وئي توهان ڏانهن توهان جي پروردگار کان اڳي جو اچي توهان تي

الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٥٥﴾ اَنْ تَقُوْلَ

عذاب اوچتو ۽ توهان کي خبر ئي نه پوي، متان چوي

نَفْسٌ يّٰحَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَ

ڪوئي هاءِ افسوس ان تي جو گهٽتائي ڪيم الله جي حق ۾ ۽

اِنْ كُنْتُ لَمِنَ السّٰخِرِيْنَ ﴿٥٦﴾ اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ

مون هيس مسخري ڪندڙن مان، يا متان چوي ڪوئي جيڪر الله

هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٥٧﴾ اَوْ تَقُوْلَ حِيْنَ تَرَى

هدايت ڪري ها مونکي ته هجان ها پرهيزگارن مان ، يا متان چوي ڪوئي جنهن وقت ڏسي

الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِيْ كَرَّةً فَاَكُوْنَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٨﴾

عذاب جيڪر ٿئي منهنجو موٽڻ وري ته ٿيان نيڪي ڪندڙن مان.

بَلٰى قَدْ جَآءَتْكَ اٰيٰتِيْ فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَ

هائو يقينن آيون تو وٽ آيتون منهنجيون پوءِ ڪوڙو ڪيو تو انهن کي ۽ آڪڙ ڪئي تو
۽

كُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِيْنَ

هئين منڪرن مان. ۽ قيامت ڏينهن ڏسندين تون جن

كَذَبُوْا عَلَى اللّٰهِ وُجُوْهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ؕ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ

ڪوڙ هنيو الله تي منهن انهن جا ڪارا، ڇا نه آهي دوزخ ۾

مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا

جاءِ رهڻ جي وڏائي ڪندڙن لاءِ. ۽ بچائيندو الله پرهيزگارن کي

بِمَفَازَتِهِمْ ۫ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوْٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦١﴾

سندن مراد موجب نه پهچندي انهن کي تڪليف ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا.

اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۫ وَّهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿٦٢﴾

الله پيدا ڪندڙ آهي هر شيءِ کي، ۽ اهو هر شيءِ تي نگهبان آهي.

لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

انهي وٽ آهن ڪنجيون آسمانن ۽ زمين جون، ۽ جن ڪفر ڪيو

ع ۶ / ۱۱ / ۳

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۶۳﴾ قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ
الله جي آيتن جو اهي ئي نقصان وارا آهن. چؤ الله کان سواءِ
تَاْمُرُوْٓنِّيْٓ اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجٰهِلُوْنَ ﴿۶۴﴾ وَلَقَدْ اُوْحِيَ اِلَيْكَ
چئو ٿا مونکي عبادت ڪريان ٻئي جي اي جاهلو!. يقينن حڪم موڪليو ويو توڏانهن
وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ
۽ توکان اڳين ڏانهن، ته جيڪڏهن تو شرڪ ڪيو ته ضرور رد ٿيندو
عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۶۵﴾ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ
عمل تنهنجو ۽ ضرور ٿيندين نقصان وارن مان. بلڪ الله جي ئي پوڄا ڪر
وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۶۶﴾ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ۖ
۽ هُج شڪر گذارن مان. ۽ نه قدر ڪيائون الله جو سندس قدر آهر،
وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ
حوڏانهن زمين هوندي سموري ان جي مُٺ ۾ قيامت ڏينهن ۽ آسمان
مَطْوِيّٰتٌۢ بِيَمِيْنِهٖ ۭ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۶۷﴾
ويڙهيل ان جي ساڄي ۾، اهو پاڪ آهي ۽ مٿانهون آهي انهن کان جنکي شريڪ ڪن ٿا.
وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ
۽ ڦوڪيو ويندو ڪرناءِ ۾ پوءِ بيهوش ٿيندا جيڪي آسمانن ۾ آهن ۽ جيڪي
فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ۭ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ اُخْرٰى
زمين ۾ آهن مگر جنهن کي گهري الله، پوءِ ڦوڪيو ويندو ان ۾ ٻيهر

فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَّنْظُرُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ
پوءِ اچانڪ اهي اٿي بيهندا پيا ڏسندا ۔ ۽ چمڪي پوندي ڌرتي نور سان

رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ وَجِايْٓءَ بِالنَّبِيّٖنَ وَالشُّهَدَآءِ
پنهنجي رب جي ۽ رکيو ويندو دفتر ۽ آڻبو نبين ۽ شاهدن کي

وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ
۽ فيصلو ڪيو ويندو انهن جي وچ ۾ حق سان ۽ اهي نه ظلم ڪيا ويندا. ۽ پورو ڏنو ويندو

كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَ ع ٧
هر شخص کي جيڪي عمل ڪيائين ۽ اهو وڌيڪ ڄاڻندڙ آهي جيڪي ڪن ٿا. ۽

سِيْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا ۭ حَتّٰٓى اِذَا
هڪليا ويندا ڪافر دوزخ ڏانهن ٽولا ٽولا ڪري، نيٺ جڏهن

جَآءُوْهَا فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ
ايندا اتي کوليا ويندا دروازا ان جا ۽ چوندا انهن کي چوڪيدار ان جا ڇا نه

يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَتْلُوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ رَبِّكُمْ وَ
آيا توهان وٽ ڪي رسول توهان مان جو پڙهي ٻڌائن توهان کي آيتون توهان جي رب جون ۽

يُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۭ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنْ
ڊيڄارين توهان کي توهان جي هن ڏينهن جي پيش اچڻ کان، چوندا هائو پر

حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧١﴾ قِيْلَ
ثابت ٿيو ٻول عذاب جو ڪافرن تي. حڪم ٿيندو

ادْخُلُوٓا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى
گھڙو دوزخ جي دروازن مان هميشه رهندڙ اُن ۾، پوءِ بڇڙي آهي جاءِ
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
وڏائي ڪندڙن جي . ۽ روانا ڪيا ويندا اهي جيڪي ڊڄندا هئا پنهنجي رب کان جنت ڏانهن
زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ
ٽولا ٽولا ڪري آخر جڏهن ايندا اتي ۽ کوليا ويندا دروازا ان جا ۽ چوندا کين
خَزَنَتُهَا سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ﴿٧٣﴾
چوڪيدار ان جا سلامتي آهي توهان تي خوش هجو پوءِ داخل ٿيو ان ۾ هميشه رهڻ لاءِ .
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا
۽ هي چوندا سڀ تعريفون الله جون آهن جنهن پاڙيو اسان سان انجام پنهنجو ۽ مالڪ ڪيائين
الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ
هن زمين جو رهنداسين جنت ۾ جتي چاهيون . پوءِ سٺو آهي اهو اجورو
الربع الْعَٰمِلِينَ ﴿٧٤﴾ وَتَرَى الْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ
عمل ڪندڙن جو . ۽ ڏسندين تون ملڪن کي گهيرو ڪندڙ چوڌاري
الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم
عرش جي پاڪائي بيان ڪندا پنهنجي رب جي ساراهه سان ، ۽ فيصلو ڪيو ويندو انهن جي وچ ۾
ع ٨ ٥ ٥ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَٰلَمِينَ ﴿٧٥﴾
انصاف سان ۽ چيو ويندو سڀ ساراهه الله لاءِ آهي جو پالڻهار جهانن جو آهي .

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت مؤمن مڪي آهي ۽ اها پنجاسي آيتون ۽ نَوَ رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

حٰمٓ ۝١ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ۝٢

حٰم. نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست علم واري کان،

غَافِرِ الذَّنْۢبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيْدِ الْعِقَابِ

بخشيندڙ گناهه جو ۽ قبوليندڙ توبهه جو سخت سزا ڏيندڙ

ذِى الطَّوْلِ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ۝٣

صاحب انعام جو. ناهي ڪوئي حاڪم مگر اهو، ان ڏانهن لئي موٽڻ آهي.

مَا يُجَادِلُ فِىْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَلَا

نه ٿا مخالفت ڪن الله جي آيتن ۾ مگر اهي جن ڪفر ڪيو پوءِ نه

يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِى الْبِلَادِ ۝٤ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ

دوکو ڏئي توکي هلچل انهن جي شهرن ۾. ڪوڙو ڪيو انهن کان اڳ ۾

قَوْمُ نُوْحٍ وَّالْاَحْزَابُ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۪ وَهَمَّتْ كُلُّ

نوح جي قوم ۽ ڪيترن فرقن انهن کان پوءِ ۽ ارادو ڪيو هر

اُمَّةٍۢ بِرَسُوْلِهِمْ لِيَاْخُذُوْهُ وَجَادَلُوْا بِالْبَاطِلِ

امت پنهنجي رسول جو ته پڪڙن انهي کي ۽ جهڳڙو ڪن ڪوڙ سان

لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ

جيئن تيئن ان سان سچي دين کي پوئتي پوئتي ڪري ڇڏين، پوءِ مون پڪڙيو انهن کي، پوءِ ڪيئن هئي

عِقَابِ ۝٥ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ

سزا منهنجي. ۽ اهڙي طرح ثابت ٿيو حڪم تنهنجي رب جو انهن تي جن

كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۝٦ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ

ڪفر ڪيو ته بلاشڪ اهي دوزخي آهن. جيڪي ملائڪ کڻن ٿا عرش کي

وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ

۽ جيڪي انهيءَ جي چوڌاري آهن پاڪائي پڙهن ٿا پنهنجي رب جي ساراهه سان ۽ يقين رکن ٿا انهيءَ تي

وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ

۽ گهرن ٿا معافي ايمان وارن لاءِ، اي رب اسانجا ماپايو توهر شيءِ کي

رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ

رحمت ۽ علم سان پوءِ بخش انهنکي جن توبهه ڪئي ۽ هليا تنهنجي راهه تي

وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝٧ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ

۽ بچاءِ انهن کي عذاب باهه جي کان. اي رب اسانجا ۽ داخل ڪر انهنکي باغن

عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ

رهڻ وارن ۾ جن جو وعدو ڪيو تو انهن سان ۽ جيڪي سڌريا انهن جي ابن ڏاڏن مان

وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٨

۽ سندن زالن ۽ سندن اولاد مان، بيشڪ تون ئي عزت وارو دانائي وارو آهين.

وَقِهِمُ السَّيِّاٰتِ ۭ وَمَنْ تَقِ السَّيِّاٰتِ يَوْمَىِٕذٍ فَقَدْ

۽ بچاءِ انهنکي بڇڙاين کان، ۽ جنهنکي بچايو تو برائين کان ان ڏينهن ته بيشڪ

رَحِمْتَهٗ ۭ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝۹ اِنَّ الَّذِيْنَ

رحمت ڪئي تو انهيءَ تي، ۽ اهائي آهي ڪاميابي وڏي. بيشڪ جن

كَفَرُوْا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَّقْتِكُمْ

ڪفر ڪيو تنکي سڏي چئبو ته ڏمر الله جو وڏو آهي توهان جي ڏمرجڻ کان

اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيْمَانِ فَتَكْفُرُوْنَ ۝۱۰

پنهنجي نفسن تي جڏهن سڏجي پيو توهان کي ايمان ڏانهن ته انڪار پيا ڪريو.

قَالُوْا رَبَّنَآ اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ

چوندا اي رب اسانجا تو ماريو اسانکي ٻه ڀيرا ۽ تو جياريو اسان کي ٻه ڀيرا

فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوْبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوْجٍ مِّنْ سَبِيْلٍ ۝۱۱

پوءِ اقرار ڪيوسون پنهنجين ڏوهن جو پوءِ ڇا آهي نڪرڻ جو ڪوئي رستو ؟

ذٰلِكُمْ بِاَنَّهٗٓ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهٗ كَفَرْتُمْ ۚ وَاِنْ

اهو تو انڪري جو جڏهن پڪاربو هئو الله اڪيلي کي ته توهان نه مڃيندا هئا، ۽ جيڪڏهن

يُّشْرَكْ بِهٖ تُؤْمِنُوْا ۭ فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ ۝۱۲

شرڪ ڪبو هوان سان ته توهان مڃيندا هئا، هاڻي فيصلو آهي الله مٿانهين وڏائي واري جو.

هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاۗءِ

اهوئي آهي جو ڏيکاري ٿو توهانکي قدرتون پنهنجون ۽ لاهي ٿو توهان لاءِ آسمان کان

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

رِزْقًا ۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ⑬ فَادْعُوا اللَّهَ

روزي، ۽ نه پرائيندو ڪو ٿي مگر جيڪو الله ڏي رجوع ٿيندو. پوءِ پڪاريو الله کي

مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ⑭ رَفِيعُ

سچائيءَ رکندي سندس ٻانهپ لاءِ، توڙي نه پسند ڪن ڪافر. وڏن

الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ

درجن وارو صاحب عرش جو، لاهي ٿو وحي کي پنهنجي حڪم سان

مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ⑮ يَوْمَ

جنهن تي چاهي پنهنجي ٻانهن مان جيئن ڊيڄاري ڏينهن ملاقات جي کان. جنهن ڏينهن

هُمْ بَارِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لِمَنِ

اهي پڌرا ٿيندا، نه لڪندي الله تي انهن جي ڪا به شيءِ، ڪنهن جي

الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ⑯ الْيَوْمَ تُجْزَىٰ

حڪومت آهي اڄ ڏينهن، الله واحد القهار جي آهي. اڄ بدلو ملندو

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

هر ماڻهوءَ کي جهڙو ڪمايائين، نه ٿيندو ظلم اڄ، بيشڪ الله

سَرِيعُ الْحِسَابِ ⑰ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ

تڪڙو حساب ڪندڙ آهي. ۽ ڊيڄار انهن کي ڏينهن ويجهي ٿيندڙ کان جڏهن

الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّالِمِينَ

دليون هونديون نڙگهٽن وٽ، رڳيتان ڏيندڙ، نه هوندو ظالمن جو

مِنْ حَمِيْمٍ وَّلَا شَفِيْعٍ يُّطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَآئِنَةَ

ڪوئي دوست نه ڪوئي سفارش وارو جنهنکي مڃوڻي هجي. ڄاڻي ٿو چوري ڪندڙ

الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْرُ ﴿١٩﴾ وَاللّٰهُ يَقْضِيْ

اکين کي ۽ جيڪي لڪائن ٿيون دليون. ۽ الله فيصلو ڪندو

بِالْحَقِّ ۗ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَقْضُوْنَ

حق جو ۽ جيڪي پڪارن ٿا الله کانسواءِ ٻين کي نه فيصلو ڪندا

بِشَيْءٍ ۗ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿٢٠﴾ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا

ڪجھ به، بيشڪ الله ئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. ڇا نه سير ڪيائون

فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ

زمين ۾ پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿيو انجام انهن جو جيڪي

كَانُوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ كَانُوْا هُمْ اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاٰثَارًا

ڪانئن اڳ ۾ هئا، هئا اهي زيادہ انهن کان طاقت ۾ ۽ يادگارن ۾

فِي الْاَرْضِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ۗ وَمَا كَانَ

زمين ۾ پوءِ پڪڙيو انهنکي الله سندن ڏوهن جي ڪري ۽ نه هئو

لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ﴿٢١﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانَتْ

انهنکي الله کان ڪوئي بچائيندڙ. اهو هن ڪري ته هئا

تَّاْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَكَفَرُوْا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ ۗ

آئيندا انهن وٽ سندن رسول معجزن کي پوءِ نه مڃيائون پوءِ پڪڙيو انهنکي الله،

اِنَّهٗ قَوِيٌّ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى

بيشڪ اھو ڏاڍو آھي سخت سزا ڏيندڙ آھي. ۽ اسان موڪليو سون موسىٰ کي

بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٣﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَ

پنھنجي نشانين سان ۽ معجزي پڌري سان، فرعون ۽ ھامان ۽

قَارُوْنَ فَقَالُوْا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِالْحَقِّ

قارون ڏانھن پوءِ چيائون جادوگر آھي ڪوڙو آھي. پوءِ جڏھن آندائين انھن وٽ حق

مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوْٓا اَبْنَآءَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ

اسان وٽان چيائون ڪُھو پٽ انھن جا جن ايمان آندو ان سان گڏ

وَاسْتَحْيُوْا نِسَآءَهُمْ ؕ وَمَا كَيْدُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ

۽ جيئرو ڇڏيو انھن جي عورتن کي، ۽ نه ھو فريب ڪافرن جو مگر

ضَلٰلٍ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُوْنِيْٓ اَقْتُلْ مُوْسٰى وَ

بيڪار. ۽ چيو فرعون ڇڏيو مون کي ته ڪُھان موسىٰ کي ۽

لْيَدْعُ رَبَّهٗ ۚ اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يُّبَدِّلَ دِيْنَكُمْ اَوْ اَنْ

اھو پڪاري ته سڏي پنھنجي رب کي، مون ڊڄان ٿو متان بگاڙي توھان جي مذھب کي يا

يُّظْهِرَ فِي الْاَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ مُوْسٰٓى اِنِّيْ

وجھي ملڪ ۾ ڏڦير. ۽ چيو موسىٰ مون

عُذْتُ بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ

پناھ ورتو ان پنھنجي پالڻھار جي ۽ توھان جي پالڻھار جي ھر ان ھٺيلي کان جو نه ٿو مڃي

بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿۲۷﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ ۖ مِّنْ اٰلِ ع ۳ / ۷ / ۸

ڏينهن حساب جو. ۽ چيو مرد مؤمن قبيلي

فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ اِيْمَانَهٗٓ اَتَقْتُلُوْنَ رَجُلًا اَنْ يَّقُوْلَ

فرعون جي مان جو لڪائيندو هو ايمان پنهنجو ڇا قتل ڪندؤ اهڙي ماڻهوءَ کي جو چوي ٿو ته

رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ جَآءَكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ مِنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَاِنْ

پاليندڙ منهنجو الله آهي ۽ آندا اٿين توهان وٽ معجزا توهان جي رب کان، ۽ جيڪڏهن

يَّكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهٗ ۚ وَاِنْ يَّكُ صَادِقًا

هوندو ڪوڙو ته پوندو ان تي ڪوڙ انهيءَ جو، ۽ جيڪڏهن هوندو سچو

يُّصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ يَعِدُكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ

ته پهچندو توهانکي ڪجھ ان مان جنهنجو وعدو ڏئي ٿو اوهانکي، الله نه ٿو هدايت ڪري

مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿۲۸﴾ يٰقَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ

انهيءَ کي جو بيهودو ڪوڙو آهي. اي منهنجي قوم توهان جي بادشاهي آهي اڄ

ظٰهِرِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۫ فَمَنْ يَّنْصُرُنَا مِنْۢ بَاْسِ

غالب آهيو ملڪ ۾، پوءِ ڪير مدد ڪندو اسان جي پڪڙ

اللّٰهِ اِنْ جَآءَنَا ؕ قَالَ فِرْعَوْنُ مَآ اُرِيْكُمْ اِلَّا مَآ اَرٰى

الله جي کان جي اچي اسان تي، چيو فرعون رڳو ڏيکاريان ٿو توهانکي جيڪي مان ڏسان ٿو

وَمَآ اَهْدِيْكُمْ اِلَّا سَبِيْلَ الرَّشَادِ ﴿۲۹﴾ وَقَالَ الَّذِيْٓ

۽ رڳو ڏسيان ٿو توهان کي رستو ڀلائيءَ جو. ۽ چيو انهيءَ جنهن

اٰمَنَ يٰقَوْمِ اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ مِّثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِ ۝٣٠

ايمان آندو اي منهنجي قوم! پڪ مان ڊڄان ٿو توهان تي انڪان جيئن ٿيو ڏينهن اڳين ٽولين جو.

مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ وَالَّذِيْنَ مِنْ

جيئن حال قوم نوح ۽ عاد ۽ ثمود جو ۽ انهن جو جيڪي

بَعْدِهِمْ ۭ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ۝٣١ وَيٰقَوْمِ

انهن کانپوءِ هئا. ۽ نه ٿو الله گهري ظلم ڪرڻ ٻانهن لاءِ. ۽ اي منهنجي قوم

اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۝٣٢ يَوْمَ تُوَلُّوْنَ

يقين مون ڊڄان ٿو توهان تي ڏينهن هڪل پڪار جي کان، جنهن ڏينهن ڀڄندؤ

مُدْبِرِيْنَ ۚ مَا لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ

پٺيون ڏيئي، نه هوندو توهان کي الله کان ڪوئي بچائيندڙ، ۽ جنهن کي

يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ۝٣٣ وَلَقَدْ جَاۗءَكُمْ

گمراهه ڪري الله پوءِ ناهي انهيءَ جو ڪوئي رهبر. ۽ بيشڪ آيو توهان وٽ

يُوْسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا زِلْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّمَّا

يوسف ان کان اڳ ۾ معجزا کڻي پوءِ پيا ڪو رهيا او هين شڪ ۾ ان کان جو

جَاۗءَكُمْ بِهٖ ۭ حَتّٰٓي اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ

آندائين توهان وٽ، ايتريقدر جو جڏهن وفات ڪيائين چيو توهان هرگز نه موڪليندو الله

مِنْۢ بَعْدِهٖ رَسُوْلًا ۭ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ

ان کان پوءِ ڪوئي رسول، اهڙيءَ طرح گمراهه ڪري ٿو الله ان کي جو

مُسۡرِفٌ مُّرۡتَابٌ ﴿۳۴﴾ الَّذِيۡنَ يُجَادِلُوۡنَ فِيۡۤ اٰيٰتِ اللّٰهِ

حد لنگھندڙ شڪ ڪندڙ آھي، اھي جيڪي جھڳڙو ڪن ٿا الله جي آيتن ۾

بِغَيۡرِ سُلۡطٰنٍ اَتٰٮهُمۡ ؕ كَبُرَ مَقۡتًا عِنۡدَ اللّٰهِ وَعِنۡدَ

بنا ثابتيءَ جا وٽن آئي ھجي، اھو وڏو آھي ڪاوڙ لاءِ الله وٽ ۽ پڻ

الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ؕ كَذٰلِكَ يَطۡبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلۡبِ

ايمان وارن وٽ، اھڙي طرح مھر ھڻي ٿو الله ھر قلب

مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿۳۵﴾ وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ يٰهَامٰنُ ابۡنِ لِيۡ هامان 28,6,8,38 29,39 40,24,36

ھٺيلي سرڪش جي تي. ۽ چيو فرعون اي ھامان اَڏاءِ مون لاءِ

صَرۡحًا لَّعَلِّيۡۤ اَبۡلُغُ الۡاَسۡبَابَ ﴿۳۶﴾ اَسۡبَابَ السَّمٰوٰتِ

ھڪ ماڙي شايد پھچان رستن تي، رستا آسمانن جا

فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوۡسٰى وَاِنِّىۡ لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ؕ وَ

پوءِ ليئو پايان موسىٰ جي الله ڏانھن ۽ مون ته پايان ٿو ان کي ڪوڙو ، ۽

كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرۡعَوۡنَ سُوۡٓءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ عَنِ

اھڙي طرح سينگاريو ويو فرعون لاءِ بڇڙو ڪم انھيءَ جو ۽ روڪجي ويو

السَّبِيۡلِ ؕ وَمَا كَيۡدُ فِرۡعَوۡنَ اِلَّا فِيۡ تَبَابٍ ﴿۳۷﴾ وَقَالَ ع ٤ ١٠ ٩

راھ کان، ۽ ڪا نه ھئي رٿ فرعون جي تباھيءَ ۾. ۽ چيو

الَّذِيۡۤ اٰمَنَ يٰقَوۡمِ اتَّبِعُوۡنِ اَهۡدِكُمۡ سَبِيۡلَ الرَّشَادِ ﴿۳۸﴾

انھيءَ جنھن ايمان آندو اي قوم! ڪيڏ لڳو مٺھنجي ته پھچايان او ھان کي ڀلائيءَ جي راھ تي.

يٰقَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ؗ وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ
اي منهنجي قوم! ڳالهه هيءَ ته زندگي دنيا جي، وقتي فائدو آهي ۽ بيشڪ آخرت
هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰى
ئي جاءِ رهڻ جي آهي۔ جنهن ڪئي بڇڙائي پوءِ ڳالهه هيءَ ته بدلو ڏنو ويندس
اِلَّا مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى
اوترو ئي، ۽ جنهن ڪئي چڱائي مرد هجي يا عورت
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ
۽ اهو مومن هجي پوءِ اهي ئي داخل ٿيندا بهشت ۾، روزي ملندن
فِيْهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾ وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ اَدْعُوْكُمْ اِلَى
انهي ۾ بي شمار۔ ۽ اي منهنجي قوم! ڇا آهي مون لاءِ جو سڏيان ٿو توهان کي
النَّجٰوةِ وَتَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾ تَدْعُوْنَنِيْ لِاَكْفُرَ
ڇوٽڪاري ڏانهن ۽ توهان سڏيو ٿا مون کي باهه ڏانهن۔ سڏيو ٿا مون کي ته ڪفر ڪريان
بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهٖ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ؗ وَّاَنَا
الله جو ۽ شريڪ بڻايان انهيءَ سان اُنکي جنهن جي ناهي مون کي ڪا خبر ۽ آءٌ
اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْعَزِيْزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُوْنَنِيْٓ
سڏيان ٿو اوهان کي زبردست بخشيندڙ ڏانهن۔ پڪ اوهان ئي آهيو جو سڏيو ٿا مون کي
اِلَيْهِ لَيْسَ لَهٗ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَ
انهيءَ ڏانهن ناهي جنهن کي سڏ ٿو دنيا ۾ ۽ نڪي آخرت ۾ ۽

النصف

أَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَـٰبُ

بيشڪ موٽڻو آهي اسان کي الله ڏانهن ۽ بيشڪ حد اورانگهيندڙ ئي آهن صاحب

ٱلنَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمْ ۚ وَأُفَوِّضُ

دوزخ جا. پوءِ اجهو توهان ياد ڪندؤ جيڪي مان چوان ٿو توهان کي، ۽ مان حوالي ڪريان ٿو

أَمْرِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ

ڪم پنهنجو الله ڏانهن، بيشڪ الله ڏسندڙ آهي ٻانهن کي. پوءِ بچايو ان کي

ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُوا۟ ۖ وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرْعَوْنَ سُوٓءُ

الله ان جي ايذائن کان جيڪي رٿيائون ۽ پهچي ويو فرعون وارن تي بڇڙو

ٱلْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ۖ

عذاب. اها باهه جو پيش ڪيا وڃن ٿا ان تي صبح ۽ شام،

وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدْخِلُوٓا۟ ءَالَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ

۽ جنهن ڏينهن قائم ٿيندي قيامت، (حڪم ايندو) داخل ڪريو فرعون وارن کي تمام سخت

ٱلْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ يَتَحَآجُّونَ فِى ٱلنَّارِ فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَـٰٓؤُا۟

عذاب ۾. ۽ جڏهن اهي هڪٻئي سان جهڳڙو ڪندا باهه ۾ پوءِ چوندا ڪمزور

لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم

هٺيلن کي ته اسان هئاسون توهان جا پوئلڳ پوءِ ڇا توهان

مُّغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ ٱلنَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ

ٽاريندڙ آهيو اسان کان ڪجهه حصو باهه جو؟ چوندا اهي جيڪي

اسْتَكْبَرُوْۤا اِنَّا كُلٌّ فِيْهَاۤ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ
آڪڙ ڪندا ھئا تہ اسان سڀوئي اُن ۾ آھيون بيشڪ الله ٿي فيصلو ڪيو آھي

الْعِبَادِ ﴿۴۸﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ٻانھن جي وچ ۾. ۽ چوندا باھ ۾ پيل ماڻھو دوزخ جي چوڪيدارن کي

ادْعُوْا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿۴۹﴾ قَالُوْۤا
سڏيو پنھنجي رب کي تہ ھلڪو ڪري اسان کان ھڪڙو ڏينھن عذاب جو. چوندا

اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيْكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا بَلٰى
ڇا نہ آيا ھئا توھان وٽ رسول توھان جا معجزا کڻي، اھي چوندا ھائو،

ع ۱۳

قَالُوْا فَادْعُوْا وَمَا دُعٰٓؤُا الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿۵۰﴾
چوندن پوءِ توھان پاڻ گھرو، ۽ نہ ھوندو سڏڻ ڪافرن جو مگر بيڪار.

اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
بيشڪ اسان مدد ڪندا آھيون پنھنجي رسولن جي ۽ مومنن جي دنيا جي زندگي ۾

وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ ﴿۵۱﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظّٰلِمِيْنَ
۽ جنھن ڏينھن بيھندا شاھد، تنھن ڏينھن نہ فائدو ڏيندو ظالمن کي

مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿۵۲﴾ وَ
سندن بھانو ۽ انھن تي لعنت آھي ۽ انھن لاءِ بڇڙي جاءِ آھي. ۽

لَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ
البت ڏنيسون موسىٰ کي ھدايت ۽ ورثي ۾ ڏنوسون بني اسرائيل کي

الْكِتٰبَ ﴿۵۳﴾ هُدًى وَّذِكْرٰى لِاُولِى الْاَلْبَابِ ﴿۵۴﴾ فَاصْبِرْ

ڪتاب، جو هدايت ۽ نصيحت آهي عقل وارن لاءِ. پوءِ صبر ڪر

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَ سَبِّحْ

بيشڪ وعدو الله جو سچو آهي ۽ بخشاءِ گناه پنهنجا ۽ پاڪائي بيان ڪر

بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿۵۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

پنهنجي پالڻهار جي حمد سان شام ۽ صبح جو. بيشڪ جيڪي

يُجَادِلُوْنَ فِىْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ

جهڳڙو ڪن ٿا الله جي آيتن ۾ بنا ثابتي جا وٽن آئي هجي گو

فِىْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ

انهن جي دلين ۾ وڏائي آهي جو نه آهن پهچندڙ ان کي. پوءِ پناه گهُر

بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿۵۶﴾ لَخَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَ

الله جي، بيشڪ اهوئي ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. البت پيدا ڪرڻ آسمانن ۽

الْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

زمين جو تمام وڏو آهي پيدا ڪرڻ ماڻهن جي کان پر ڪيترا ماڻهو

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَمَا يَسْتَوِى الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۥ

نه ٿا سمجهن. ۽ نه آهي هڪجهڙو انڌو ۽ سجهو،

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَلَا الْمُسِىْٓءُ ۭ

۽ جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا ۽ نڪي بدڪار،

قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَّا رَيْبَ

تمام ٿوري ٿا سوچ ڪريو. بيشڪ قيامت ضرور ايندي آهي ڪو شڪ

فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ

ان ۾ ناهي پر گهڻا ماڻهو نه ٿا مڃين. ۽ فرمايو

رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ

توهان جي پالڻهار پڪاريو مونکي ته آءٌ توهان جو ٻڌان، بيشڪ جيڪي وڏائي ڪن ٿا

عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ

منهنجي عبادت کان جلد داخل ٿيندا دوزخ ۾ ذليل ٿي. الله

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ

اهو آهي جنهن بنائي توهان لاءِ رات جيئن آرام وٺو ان ۾ ۽ ڏينهن

مُبْصِرًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ

ڏسڻ لاءِ. بيشڪ الله ٿي مهربان آهي ماڻهن تي پر

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ

گهڻا ماڻهو نه ٿا شڪر ڪن. اهوئي اٿو الله پالڻهار توهان جو پيدا ڪندڙ

كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَٰلِكَ

هر شيءِ جو، ناهي ڪوئي عبادت جي لائق انهيءَ کانسواءِ پوءِ ڪيڏانهن ٿا ڦيرايا وڃو. اهڙيءَ طرح

يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾ اللَّهُ

ڦيرايا وڃن ٿا اهي جيڪي الله جي آيتن جو انڪار ڪن ٿا. الله

وقف لازم

الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّ السَّمَآءَ بِنَآءً وَّ

اهو آهي جنهن ڪئي توهان لاءِ زمين جاءِ قرار ۽ آسمان ڇت ۽

صَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَ رَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّیِّبٰتِ ؕ

صورت ڏنائين توهانکي پوءِ سھڻيون ٺاهيائين توهانجي صورتن کي ۽ روزي ڏنائين اوهانکي سٺين شين مان.

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۖۚ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۶۴﴾

اهو اٿو الله پالڻھار توهانجو، پوءِ برڪت وارو آهي الله پاليندڙ جهانن جو.

هُوَ الْحَیُّ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ مُخْلِصِیْنَ لَهُ

اهو جيئرو آهي ناهي ڪوئي عبادت جي لائق انهيءَ کانسواءِ پوءِ پڪاريو انهيءَ کي نجي ڪندڙ ان لاءِ

الدِّیْنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۶۵﴾ قُلْ اِنِّیْ

بندگي، سڀ ڪاساراهه الله لاءِ آهي جو پاليندڙ آهي جهانن جو. چؤ بيشڪ مون

نُهِیْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِیْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

روڪيو ويو آهيان ته عبادت ڪريان انهن جي جن کي پڪاريو ٿا الله کان سواءِ

لَمَّا جَآءَنِیَ الْبَیِّنٰتُ مِنْ رَّبِّیْ ؗ وَ اُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ

جڏهن آيا مون وٽ چٽا نشان پنهنجي رب کان ۽ حڪم ڪيل اٿم ته جهڪي پوان

لِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۶۶﴾ هُوَ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ

رب العالمين لاءِ. هو اهو ئي آهي جنهن خلقيو توهان کي مٽيءَ مان

ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ یُخْرِجُكُمْ طِفْلًا

پوءِ قطري مان پوءِ رت جي ڍڳ مان پوءِ ڪڍي ٿو توهان کي ٻار ڪري

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا اَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُوْنُوْا شُيُوْخًا ۚ وَمِنْكُمْ

پوءِ جيئن پهچو پنهنجي جوانيءَ کي پوءِ ته ٿيو ڪراڙا ، ۽ ڪي توهان مان

مَّنْ يُّتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوٓا اَجَلًا مُّسَمًّى وَّ

مرن ٿا اڳي ئي ۽ جيئن پهچو وقت مقرر کي ۽

لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۚ فَاِذَا

مَنَ اوهان سمجهو. هو اهو ئي آهي جو جياري ٿو ۽ ماري ٿو ، پوءِ جڏهن

ع ٨ ١٢ قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٦٨﴾ اَلَمْ تَرَ

حڪم ڪري ٿو ڪنهن ڪم جو پوءِ رڳو چوي ٿو ان کي ٿيءُ ته ٿي پوي ٿو. ڇا نه ڏٺو تو

نصف عند المتاخرين ١٢

اِلَى الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ ۭ اَنّٰى يُصْرَفُوْنَ ﴿٦٩﴾

انهن ڏانهن جيڪي جهڳڙو ڪن ٿا الله جي آيتن ۾ ، ڪيئن ٿا ڦيريا وڃن.

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِالْكِتٰبِ وَبِمَآ اَرْسَلْنَا بِهٖ رُسُلَنَا ۫ قف

اهي جن ڪوڙ ڪيو هن ڪتاب کي ۽ جنهن سان موڪليوسون پنهنجي رسولن کي ،

فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٠﴾ اِذِ الْاَغْلٰلُ فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ وَ

پوءِ جلد ڄاڻندا ، جڏهن ڳٽ پوندا سندن ڳچين ۾ ۽

السَّلٰسِلُ ۭ يُسْحَبُوْنَ ﴿٧١﴾ فِي الْحَمِيْمِ ۵ ثُمَّ فِي النَّارِ

زنجير ، گهليا ويندا ، ٽهڪندڙ پاڻيءَ ۾ ، وري باهه ۾

يُسْجَرُوْنَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيْلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿٧٣﴾

ٻاريا ويندا. پوءِ چيو ويندن ته ڪٿي آهن اهي جنکي شريڪ ڪندا هئا توهان ،

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا بَلْ لَّمْ نَكُنْ نَّدْعُوْا
الله کي ڇڏي، چوندا اهي گم ٿي ويا اسان کان پر اسان ڪو نہ سڏيندا هئاسون

مِنْ قَبْلُ شَيْــًٔا ۭ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۷۴﴾
اڳ ۾ ڪنهين کي، اهڙي طرح ڀلائي ٿو الله ڪافرن کي.

ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ
اهو انهيءَ ڪري جنهن سان توهان فخر ڪندا هئا زمين ۾ نا حق ۽

بِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُوْنَ ﴿۷۵﴾ اُدْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ
جنهن سان توهان آڪڙ ڪندا هئا. گهڙو دوزخ جي درن مان هميشہ رهندڙ ٿي

فِيْهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿۷۶﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ
ان ۾، پوءِ بڇڙي آهي جاءِ هٻڇلن جي. پوءِ چپ ڪر بيشڪ وعدو

اللّٰهِ حَقٌّ ۚ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ
الله جو سچو آهي، پوءِ جيڪڏهن ڏيکاريون توکي ڪجهہ تنهن مان جو وعدو ڪيو سون انهن سان يا

نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿۷۷﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا
وفات ڏيون توکي پوءِ اسان ڏانهن اهي موٽايا ويندا. ۽ بيشڪ موڪليا سون ڪيترائي رسول

مِّنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ
توکان اڳ ۾ انهن مان ڪي آهن جن جي خبر ڪئي سون توکي ۽ انهن مان ڪي

مَّنْ لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۭ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ
اهي آهن جي نہ ٻڌايا سون توکي، ۽ نہ آهي ٿيڻو ڪنهن رسول کان جو

يَّأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ

آڻي ڪا آيت، الله جي حڪم کانسواءِ، پوءِ جڏهن آيو حڪم الله جو فيصلو ٿيندو

بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي

انصاف سان ۽ هارائيندا اتي ڪوڙا. الله ئي آهي جنهن

جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾

بڻايا توهان لاءِ چوپايا جيئن سواري ڪن تي ۽ ڪي کائيندا آهيو.

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ

۽ توهان لاءِ انهن ۾ ٻيا فائدا آهن ۽ جيئن پهچو چڙهي انهن تي ڪم لاءِ جو دلين ۾ هجيو

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ

۽ انهن تي ۽ ٻيڙين تي کنيا ٿا وڃو. ۽ ڏيکاري ٿو توهان کي پنهنجون قدرتون

فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي

پوءِ الله جي ڪهڙين قدرتن جو انڪار ڪندؤ. ڇا نه گهميا آهن

الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن

زمين ۾ پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿي پڇاڙي هنن کان

قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي

اڳين جي، اُهي هئا گهڻا انهن کان ۽ وڌيڪ زور طاقت ۾ ۽ يادگارن

الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا

ڌرتي جي ۾ پوءِ نه بچايو انهن کي سندن ڪمائي. پوءِ جڏهن

جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَرِحُوْا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ

آندا انهن وٽ سندن رسولن چٽا دليل ته قنديڻ لڳا ان تي جا انهن وٽ هئي

الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۸۳﴾ فَلَمَّا

جاڻ ۽ پهچي ويو مٿن اهو جنهن تي چٿرون ڪندا هئا. پوءِ جڏهن

رَاَوْا بَاْسَنَا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا

ڏٺائون عذاب اسانجو چيائون ايمان آندوسون الله اڪيلي تي ۽ انڪار ڪيوسون انجو جنهن کي

بِهٖ مُشْرِكِيْنَ ﴿۸۴﴾ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اِيْمَانُهُمْ لَمَّا

ساڻس شريڪ ڪندڙ هئاسون. پوءِ نه فائدو ڏنو انهن کي سندن ايمان جڏهن

رَاَوْا بَاْسَنَا ؕ سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ فِيْ عِبَادِهٖ ۚ

ڏٺائون عذاب اسانجو، طريقو الله جو اهو آهي جو گذريو آهي سندس ٻانهن ۾،

وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸۵﴾ ع

۽ نقصان وارا ٿيا اُتي ڪافر.

سُوْرَةُ حٰمٓ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت حٰم السجدة مڪي آهي ۽ اها چوونجاهه آيتون ۽ ڇهه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

حٰمٓ ﴿۱﴾ تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۲﴾ كِتٰبٌ

حٰمٓ. نازل ڪرڻ آهي ٻاجهاري مهربان طرفان، اهو ڪتاب

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٣﴾

جنهن جون آيتون تفصيل سان بيان ٿيل آهن، قرآن عربي انهن ماڻهن لاءِ آهي جيڪي سمجهن،

بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿٤﴾

خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ، پوءِ منهن موڙيو انهن جي گهڻن پوءِ اهي نه ٿا ٻُڌن.

وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا فِيْٓ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ وَفِيْٓ

۽ چيائون دليون اسانجون پردن ۾ آهن ان کان سڏيو ٿا اسان کي جنهن طرف

اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّمِنْۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ

اسانجي ڪنن ۾ بار آهي ۽ اسان ۽ تنهنجي وچ ۾ پردو آهي پوءِ تون ڪم ڪر

اِنَّنَا عٰمِلُوْنَ ﴿٥﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى اِلَيَّ

اسان به ڪم ڪريون ٿا. چؤ ته آءٌ ماڻهو آهيان اوهان جهڙو وحي ڪيو ويو مون ڏانهن

اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْٓا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ ۭ

ته بس مالڪ توهانجو الله هڪ آهي پوءِ سڌا ٿيو ان ڏانهن ۽ بخشايو انهيءَ کان،

وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ﴿٦﴾ الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

۽ ويل آهي شرڪ ڪندڙن لاءِ، جيڪي نه ٿا ڏين زڪوات

وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

۽ اهي ئي آخرت جو انڪار ڪندڙ آهن. بيشڪ جن ايمان آندو

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٨﴾ ع قُلْ

۽ ڪيائون ڪم چڱا انهن لاءِ ثواب اڻ کُٽ آهي. چؤ

قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُوْنَ بِالَّذِىْ خَلَقَ الْاَرْضَ فِىْ يَوْمَيْنِ
چئو ته توهان نه ٿا مڃيو انهيءَ کي جنهن ٺاهي زمين ٻن ڏينهن ۾

وَتَجْعَلُوْنَ لَهٗٓ اَنْدَادًا ؕ ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۚ ﴿٩﴾ وَ
۽ ڪريو ٿا برابر انهيءَ سان ٻين کي، اهو آهي پالڻهار جهانن جو. ۽

جَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِىَ مِنْ فَوْقِهَا وَبٰرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ
رکيائين ان ۾ گهرا جبل مٿانئس ۽ برڪت ڪيائين ان ۾ ۽ مقرر ڪيائين

فِيْهَآ اَقْوَاتَهَا فِىْٓ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ؕ سَوَآءً لِّلسَّآئِلِيْنَ ﴿١٠﴾
ان ۾ کاڌا ان جا چئن ڏينهن ۾، پورت گهرندڙن لاءِ.

ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ وَهِىَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَ
پوءِ ارادو ڪيائين آسمان ڏانهن ۽ اهو هئو دونهون پوءِ حڪم ڪيائين انکي ۽

لِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَآ اَتَيْنَا طَآئِعِيْنَ ﴿١١﴾
ڌرتي کي ته اچو ٻئي رضا سان يا نه ورسان، چيائون آيا سون رضا سان.

فَقَضٰهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِىْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِىْ كُلِّ
پوءِ بنايائين انهن کي ست آسمان ٻن ڏينهن ۾ ۽ وڌائين هر

سَمَآءٍ اَمْرَهَا ؕ وَزَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ ۖ ق وَ
آسمان ۾ ان جو ڪم، ۽ سينگاريوسون آسمان دنيا جي کي ٻتين سان، ۽

حِفْظًا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿١٢﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوْا
پهري لاءِ، اهائي جو ترجڪ آهي زبردست خبر رکندڙ جي. پوءِ جي منهن موڙين

فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ صٰعِقَةِ عَادٍ وَّثَمُوْدَ ﴿۱۳﴾

ته چؤ مون ڊيڄاريو اوهان کي اهڙي ڪڙڪيءَ کان جيئن ڪڙڪو عاد ۽ ثمود جو.

اِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ

جڏهن آيا انهن وٽ رسول سندن اڳيان ۽ سندن پويان

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ

ته نه عبادت ڪريو ڪنهين جي سواءِ الله جي، چيائون جي گهري ها رب اسان جو ته لاهي ها

مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَاَمَّا عَادٌ

ملائڪ پوءِ اسين جنهن سان اوهان موڪليا ويا آهيو ان جو انڪار ڪندڙ آهيون. پوءِ عاد وارن

فَاسْتَكْبَرُوْا فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوْا مَنْ

ته وڏائي ڪئي زمين ۾ ناحق ۽ چيائون ڪير آهي

اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِیْ خَلَقَهُمْ

وڌيڪ اسان کان طاقت ۾، ڇا نه ڏٺائون ته بيشڪ الله جنهن پيدا ڪيو انهن کي

هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۱۵﴾

اهو ئي وڌيڪ آهي کائنئن طاقت ۾، ۽ اهي اسان جي آيتن جو انڪار ڪندا هئا.

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا فِىْٓ اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ

پوءِ موڪلي سون انهن تي لُڪ تيا ڳين ڏينهن ۾

لِّنُذِيْقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْىِ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَ

جيئن چکايون انهن کي عذاب خواري جو دنيا جي حياتي ۾ ۽

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

لَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿١٦﴾ وَاَمَّا

اليت عذاب آخرت جو وڌيڪ خوار ڪندڙ آهي ۽ اهي نه مدد ڪيا ويندا. ۽ پر

ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى

ثمود پوءِ رستو ڏيکاريوسون انهنکي پوءِ پسند ڪيائون انڌائپ کي هدايت تي

فَاَخَذَتْهُمْ صٰعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُوْنِ بِمَا كَانُوْا

پوءِ ورتو انهن کي ڪڙڪي عذاب خوار ڪندڙ جي سندن

يَكْسِبُوْنَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿١٨﴾ ع ٢ / ١٠ / ١٦

عملن جي ڪري. ۽ بچايوسون انهن کي جن ايمان آندو ۽ پرهيز ڪندا هئا.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَآءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿١٩﴾

۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪيا ويندا دشمن الله جا باهه ڏانهن پوءِ اهي تولا ڪيا ويندا.

حَتّٰٓى اِذَا مَا جَآءُوْهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَ

نيٺ جڏهن ايندا اتي شاهدي ڏيندا انهن تي ڪَن انهن جا ۽

اَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوْا

اکيون انهن جون ۽ کلون انهن جون انهن جيڪي اهي ڪندا هئا. ۽ چوندا

لِجُلُوْدِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ عَلَيْنَا ۭ قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ

پنهنجين کلن کي ڇالاءِ شاهدي ڏنو اسان تي، چونديون ڳالهرايو اسان کي الله

الَّذِيْٓ اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّ

جنهن ڳالهرايو هر شيءِ کي ۽ انهيءَ پيدا ڪيو توهان کي پهرين ڀيري ۽

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ
انهيءَ ڏانهن ئي موٽايا ويندؤ. ۽ نہ اوهان حجاب ڪندا هئا هن کان تہ
شاهدي ڏيندا
عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِنْ
توهان تي ڪَنَ توهان جا ۽ اکيون توهان جون ۽ کلون توهان جون
پر
ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَ
توهان پاڻيو هئو تہ خود الله نہ ٿو ڄاڻي گهڻيون شيون جيڪي توهان پيا ڪريو.
۽
ذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
اهو آهي توهان جو گمان جيڪو توهان ڪيو پنهنجي رب ۾ هلاڪ ڪيائين توهانکي پوءِ ٿي پيا اوهين
مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ
نقصان ڪارن مان. پوءِ جي صبر ڪن تہ باہ آهي رهڻ جي جگهہ
انهن لاءِ
وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ وَقَيَّضْنَا
۽ جيڪڏهن معافي گهرن تہ نہ ٿيندا معافي ڏنل. ۽ بچيا سون
لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
انهنکي سنگتي پوءِ سينگاريائون انهن لاءِ جيڪي سندن اڳيان هو ۽ جيڪي سندن پٺيان
هو
وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
۽ مقرر ٿيو مٿن عذاب انهن قومن سان جيڪي گذري ويون
قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾
انهن کان اڳ ۾ جنن ۽ انسان، بيشڪ اهي ٿيا نقصان وارا.

٣/١٧

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَ

۽ چيو كافرن نه ٻڌو هن قرآن کي

الْغَوْا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُوْنَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ

۽ لُڙُ ڪريو ان ۾ جيئن توهان زور ٿي وڃو. پوءِ ضرور چکائينداسون انهن کي جن

كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا وَّ لَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ

ڪفر ڪيو عذاب سخت ۽ ضرور بدلو ڏينداسون انهن کي بڇرو ان جو

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ جَزَآءُ اَعْدَآءِ اللّٰهِ النَّارُ ج

جيڪي ڪندا هئا. اها آهي سزا الله جي دشمن جي باهه،

لَهُمْ فِيْهَا دَارُ الْخُلْدِ ط جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا

تن لاءِ انهي آهي جڳهه هميشه رهڻ جي، بدلو ان جو ته اهي اسانجي آيتن جو

يَجْحَدُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَآ اَرِنَا الَّذَيْنِ

انڪار ڪندا هئا. ۽ چوندا ڪافر اي رب اسان جا ڏيکار اسانکي اهي ٻئي

اَضَلّٰنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا

جن گمراهه ڪيو اسانکي جنن ۽ ماڻهو ته ڪريون انهنکي هيٺان پنهنجن پيرن ۾

لِيَكُوْنَا مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا

جيئن ٿين تمام هيٺين مان. بيشڪ جن چيو پالڻهار اسان جو

اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوْا

الله آهي پوءِ مضبوط ٿي بيٺا ته لهندا انهن تي ملائڪ (چوندا) نه ڊڄو

وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشِرُوْا بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿٣٠﴾

۽ نه ڏک ڪريو ۽ مبارڪ اٿوَ ان بهشت جي جنهن جو توهان سان انجام هيو.

نَحْنُ اَوْلِيٰٓؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَ

اسين دوست آهيون توهان جا دنيا جي حياتي ۾ ۽ آخرت ۾ ، ۽

لَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهِيْٓ اَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا

توهان لاءِ اتي اهو آهي جيڪي چاهين توهانجون دليون ۽ توهان لاءِ اتي آهي جيڪي

تَدَّعُوْنَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ اَحْسَنُ

گهرايو. اها مهماني آهي بخشڻهار مهربان طرفان. ۽ ڪير وڌيڪ سٺو آهي

ع ٤/٧ ١٨

قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَّقَالَ

ڳالهائڻ ۾ ان کان جنهن سڏيو الله ڏانهن ۽ ڪيائين ڪم چڱا ۽ چيائين

اِنَّنِيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَ

يقينن آءٌ مسلمان آهيان. ۽ نه ٿي برابر ٿئي چڱائي ۽

لَا السَّيِّئَةُ ۭ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ

نه ڪي بڇڙائي، ٽار انهي سان جا ڏور سٺي آهي پوءِ ان وقت اهو ئي جو

بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهٗ وَلِيٌّ حَمِيْمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا

تنهنجي ۽ ان جي وچ ۾ هوندي دشمني ڄڻڪ دوست آهي دل گهريو. ۽ نه

يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا ۚ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ

ڏنو ويندو اهو مگر صبر وارن کي، ۽ نه ڏنو ويندو اهو مگر ڀاڳ

41:34

41:33-34

16:125

41.33-36
16.125

عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ
وڏي واري کي. ۽ جيڪڏهن پُڄي توکي شيطان کان ڪو وسوسو ته پناهه وٺ
بِاللَّهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ
الله جي، بيشڪ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي . ۽ ان جي قدرتن مان رات
وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَ
۽ ڏينهن ۽ سج ۽ چنڊ آهن، نه سجدو ڪريو سج کي ۽
لَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
نه چنڊ کي ۽ سجدو ڪريو الله کي جنهن خلقيو انهن کي جي اوهين
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِندَ
ان جي ئي عبادت ڪريو ٿا. پوءِ جيڪڏهن وڏائي ڪيائون ته اهي جيڪي تنهنجي
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ۩ ﴿٣٨﴾
پالڻهار وٽ آهن پاڪائي پڙهن ٿا ان جي رات جو ۽ ڏينهن جو ۽ اهي نه ٿاڪجن ٿين.

السجدة

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا
۽ ان جي قدرتن مان آهي جو تون ڏسين ٿو ڌرتي کي نماڻي پوءِ جڏهن وسايون ٿا
عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا
ان تي پاڻي ته تازي ٿئي ٿي ۽ ابري پئي ٿي، يقينن جنهن جياريو ان کي
لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۚ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
اهو ئي جيارڻيندڙ آهي مئلن کي، بيشڪ اهو هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي. بلاشڪ جيڪي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ؕ اَفَمَنْ يُّلْقٰى

موڙتا ڏين اسانجي آيتن ۾ اهي لڪل ناهن اسان تي، ڇا پوءِ جيڪو اڇليو وڃي

فِي النَّارِ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ يَّاْتِيْٓ اٰمِنًا يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِعْمَلُوْا

باھ ۾ اھو چڱو آھي يا جيڪو ايندو امن سان قيامت ڏينھن، ڪريو

مَا شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۴۰﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

جيڪي اوھان کي وڻي، بيشڪ جيڪي ڪريو ٿا اھو ڏسندڙ آھي. اھي

كَفَرُوْا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّهٗ لَكِتٰبٌ عَزِيْزٌ ﴿۴۱﴾ ۙ

جن انڪار ڪيو قرآن جو جڏھن آيو انھن وٽ، ۽ بيشڪ اھو ڪتاب آھي زبردست.

لَّا يَاْتِيْهِ الْبَاطِلُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ

نه ٿو اچي ان وٽ ڪوڙ اڳيان ان جي ۽ نڪي

خَلْفِهٖ ؕ تَنْزِيْلٌ مِّنْ حَكِيْمٍ حَمِيْدٍ ﴿۴۲﴾ مَا يُقَالُ

پٺيان ان جي نازل ٿيل آھي داناءَ ساراھ ڪيل طرفان. رڳو چيو ٿو وڃي

لَكَ اِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ

توکي جيڪي چيو ويو رسولن کي توکان اڳ ۾، بيشڪ تنھنجو رب

لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّذُوْ عِقَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۴۳﴾ وَلَوْ جَعَلْنٰهُ

معافي ڏيڻ وارو ۽ سزا دردناڪ ڏيڻ وارو آھي. ۽ جيڪڏھن ڪريون ھا اھو

قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا لَّقَالُوْا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ؕ ءَاَعْجَمِيٌّ

قرآن ٻي ٻولي ۾ ضرور چون ھا ڇو نه صاف ٻڌايون ويون آيتون ان جون، ڇا ٻولي اوپري

قرأ حفص بتسهيل الهمزة الثانية

وَّ عَرَبِيٌّ ؕ قُلْ هُوَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُدًى وَّ
۽ ماڻهو عربي! چؤ اهو ايمان وارن لاءِ هدايت ۽
شِفَآءٌ ؕ وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ فِيْۤ اٰذَانِهِمْ
ڇوٽڪارو آهي، ۽ جيڪي ايمان نه ٿا آڻين انهن جي ڪنن ۾
وَقْرٌ وَّهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ؕ اُولٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ
ٻوڙاڻ آهي ۽ اهو انهن تي انڌائپ آهي، اهي سڏيا وڃن ٿا
مِنْ مَّكَانٍ بَعِيْدٍ ﴿٤٤﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى
پري جڳهه کان. ۽ ڏنوسون موسیٰ کي
الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
توراتِ پوءِ اختلاف ڪيو ويو ان ۾، ۽ جي نه ڳالهه
سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَ
اڳي گذري ها تنهنجي رب جي ته هوند فيصلو ٿي وڃي ها انهن ۾، ۽
اِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿٤٥﴾ مَنْ
بيشڪ اهي شڪ ۾ آهن ان کان پريشان ڪندڙ ۾. جنهن
عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَمَنْ اَسَآءَ
عمل ڪيو چڱو پوءِ اهو پنهنجي لاءِ اٿس ۽ جنهن برائي ڪئي
فَعَلَيْهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٤٦﴾
پوءِ اها ان تي پئي، ۽ نا هي تنهنجو رب ظلم ڪندڙ ٻانهن تي.

اِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ؕ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرٰتٍ مِّنْ

نيءَ ڏانهن موٽايو ٿو ڄاڻ قيامت جي، ۽ نه ٿا نڪرن ميوا پنهنجن

اَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ؕ وَيَوْمَ

مکڙين مان ۽ نه ٿي ڍڪي ٿئي ڪا مادي ۽ نه ٿي ڄڻي مگر انهيءَ جي علم سان ۽ جنهن ڏينهن

يُنَادِيْهِمْ اَيْنَ شُرَكَآءِيْ ۙ قَالُوْٓا اٰذَنّٰكَ ۙ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيْدٍ ﴿٤٧﴾

سڏيندو انهن کي ته ڪٿي آهن شريڪ منهنجا، چوندا ته ٻڌايون ٿا توکي ته ناهي اسان مان ڪوئي اقراري.

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَدْعُوْنَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوْا مَا لَهُمْ مِّنْ مَّحِيْصٍ ﴿٤٨﴾

۽ وسري ويندا انهن کان اهي جنکي پڪاريندا هئا اڳ ۾ ۽ سمجهندا ته ناهي سندن ڪا ڇٽڻ جي واهه.

لَا يَسْئَمُ الْاِنْسَانُ مِنْ دُعَآءِ الْخَيْرِ ۫ وَاِنْ مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوْسٌ

نه ٿو ٿڪجي ٿئي ماڻهو گهرڻ خير جي کان ۽ جيڪڏهن پهچي انکي تڪليف ته ٿئي ٿو آسرو لاهيندڙ

قَنُوْطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ

ناامید. ۽ جيڪڏهن چکايون انکي رحمت پنهنجي تنگي کان بعد جا کيس پهتي

لَيَقُوْلَنَّ هٰذَا لِيْ ۙ وَمَآ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّلَئِنْ رُّجِعْتُ اِلٰى

ته ضرور چوندو هي منهنجو ڪارنامو آهي ۽ نه ٿو ڀانيان ته قيامت قائم ٿيندي ۽ جيڪڏهن موٽايو ويس

رَبِّيْٓ اِنَّ لِيْ عِنْدَهٗ لَلْحُسْنٰى ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِمَا عَمِلُوْا ؗ

پنهنجي رب ڏانهن ته به مون لاءِ هوندي ان وٽ ڀلائي، پوءِ ضرور خبر ڏينداسون ڪافرن کي سندن ڪئي جي

وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٥٠﴾ وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ

۽ ضرور چکائينداسون انهنکي عذاب ڏاڍو. ۽ جڏهن نعمت ڪندا آهيون انسان تي منهن ڦيريندو آهي

وَنَا بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُوْ دُعَآءٍ عَرِيْضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ

۽ موڙ ڏيندو آهي پاسو پنهنجو ۽ جڏهن پهچي انکي تڪليف ته اهو دعا وڏي وارو آهي. چئو (اي نبي)

اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهٖ مَنْ

ڀلا ٻڌايو ته جيڪڏهن اهو (قرآن) الله جي طرفان هجي پوءِ توهان انڪار ڪريو ان جو ته ڪير

اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِي

وڌيڪ گمراھ آهي انهيءَ کان جو هجي ڦوٽ پرانهين ۾. اجهو ڏيکاريندا سون انهنکي نشانيون پنهنجون

الْاٰفَاقِ وَفِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ

جهان ۾ ۽ کين پاڻ ۾ آخر ظاهر ٿيندو انهن لاءِ ته بيشڪ اهو حق آهي.

اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٥٣﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ

ڇا ناهي ڪافي تنهنجو رب ته اهو هر شيء تي حاضر آهي. خبردار اهي

فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ؕ اَلَآ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ﴿٥٤﴾ ع

شڪ ۾ آهن پنهنجي رب جي ملاقات کان, خبردار اهو هر شيء تي گهيرو ڪندڙ آهي.

سُوْرَةُ الشُّوْرٰى مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلٰثٌ وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورت شوریٰ مکي آهي ۽ اها ٽيونجاھ آيتون ۽ پنج رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

حٰمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَاِلَى

حٰمٓ . عٓسٓقٓ . اهڙي طرح وحي موڪلي ٿو توڏانهن ۽ انهن ڏانهن

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ③ لَهٗ مَا فِي

جيڪي توکان اڳ هئا الله زبردست پڪي ڪم وارو. انهيءَ جو آهي جيڪي

السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ④

آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي، ۽ اهو ئي مٿانهون سڀ کان وڏو آهي.

تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰٓئِكَةُ

اجهو آسمان ڦاٽندا مٿين پاسي کان ۽ ملائڪ

يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِي

سبحان پڙهن ٿا پنهنجي رب جي تعريف سان ۽ گناهه بخشائين ٿا انهن جا جيڪي

الْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ⑤ وَالَّذِيْنَ

زمين ۾ آهن، خبردار بيشڪ الله ئي بخشڻهار مهربان آهي. ۽ جن

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَاۗءَ اللّٰهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ڮ وَ

ان کان سواءِ پيارا ورتا الله يادرکندڙ آهي انهن کي ۽

مَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ⑥ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ

نه آهين تون انهن تي ذميوار. ۽ اهڙي طرح نازل ڪيوسون تو تي

قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَ

قرآن عربي ۾ جيئن ڊيڄارين تون مڪي کي ۽ جيڪي چوڌاري آهن ان کي ۽

تُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۭ فَرِيْقٌ فِي الْجَنَّةِ وَ

ڊيڄارين گڏ ٿيڻ واري ڏينهن کان ناهي ڪو شڪ ان ۾، هڪ ٽولو بهشت ۾ هوندو ۽

فَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۝٧ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً
هڪ ٽولو دوزخ ۾. ۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته ڪري ها انهن کي جماعت
وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَ
هڪڙي پر اهو داخل ڪري ٿو جنهن کي چاهي پنهنجي رحمت ۾. ۽
الظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝٨ أَمِ اتَّخَذُوا
ظالم ناهي انهن لاءِ ڪو دوست ۽ نڪي مددگار. ڇا بڻايا اٿن
مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۖ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ
الله کان سواءِ ٻيا دوست. پوءِ الله ئي دوست آهي ۽ اهو جياري ٿو مئلن کي
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝٩ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ ع ۹ ۲
۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ اهو جنهن ۾ توهان اختلاف ڪيو آهي
مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ
ڪجهه، پوءِ فيصلو ان جو الله ڏي آهي، اهو ئي الله منهنجو پالڻهار انهي تي
تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝١٠ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ
ڀروسو اٿم ۽ انهي ڏانهن ئي موٽندس. پيدا ڪندڙ آهي آسمانن ۽ زمين جو،
جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ
پيدا ڪيا اٿين توهان لاءِ توهان مان جوڙا ۽ جانورن مان
أَزْوَاجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ
جوڙا جوڙا، پکيڙيائين توهان کي ان ۾، نه آهي ان جي برابر ڪا شيءِ، ۽ اهو

السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿١١﴾ لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ
بڌندڙ ڏسندڙ آهي. انهيءَ وٽ ئي آهن ڪنجيون آسمانن ۽ زمين جون،

يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ
ڪشادو ڪري ٿو رزق جنهن جو چاهي ۽ تنگ ڪري ٿو. بيشڪ اهو هر شيءِ کي

عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوْحًا
ڄاڻندڙ آهي. مقرر ڪيائين توهان لاءِ اهو دين جنهن جو حڪم ڪيائين نوح کي

وَّالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖٓ اِبْرٰهِيْمَ وَ
۽ اهو جيڪو وحي موڪليو سون تو ڏانهن ۽ اهو جنهن جو حڪم ڪيو سون ابراهيم ۽

مُوْسٰى وَعِيْسٰٓى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ وَلَا تَتَفَرَّقُوْا
موسىٰ ۽ عيسىٰ کي ته قائم رکو دين کي ۽ نه ڌار ڌار ٿيو

فِيْهِ ۭ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ ۭ اَللّٰهُ
ان ۾، ڳرو ٿيو مشرڪن تي اهو جو تون سڏين ٿو کين انهيءَ طرف. الله

يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يُّنِيْبُ ﴿١٣﴾
چونڊي ٿو پنهنجي طرف جنهن کي گهري ۽ رستو ڏيکاري ٿو پاڻ ڏانهن انهيءَ کي جيڪو موٽي ٿو.

وَمَا تَفَرَّقُوْٓا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًۢا
۽ نه جدا ٿيا مگر ان کان پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ ڄاڻ ضد ڪندي

بَيْنَهُمْ ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ
پاڻ ۾. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها ڳالهه جا اڳي ٿي آهي تنهنجي رب جي طرفان وقت

مُّسَمًّى لَّقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرِثُوا الْكِتٰبَ

مقرر زماني تائين نه هوند فيصلو ٿي وڃي ها انهن جي وچ ۾، ۽ اهي جنکي وارث ڪيو ويو ڪتاب جو

مِنْۢ بَعْدِهِمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذٰلِكَ

نبين کان پوءِ البت ان کان شڪ پريشان ڪندڙ ۾ آهن. پوءِ انهيءَ ڪري

فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ ۚ وَ

تون دعوت ڏج، ۽ ٺيڪ ويھ جيئن توکي حڪم ٿيل آهي، ۽ نه هل انهن جي سڌن پٺيان، ۽

قُلْ اٰمَنْتُ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ ۚ وَاُمِرْتُ

چئو مون ايمان آندو ان تي جيڪي لاٿو الله ڪتاب، ۽ مونکي حڪم ٿيل آهي

لِاَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ۗ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۗ لَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ

ته انصاف ڪريان توهان ۾. الله اسانجو ۽ توهانجو پالڻهار آهي، اسان لاءِ اسانجا عمل ۽ توهان لاءِ

اَعْمَالُكُمْ ۗ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ۗ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ

توهان جا عمل آهن ناهي ڪوئي جهڳڙو اسان ۾ ۽ توهان ۾، الله گڏ ڪندو اسان سڀني کي،

وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾ وَالَّذِيْنَ يُحَآجُّوْنَ فِى اللّٰهِ مِنْۢ

۽ انهيءَ ڏانهن ئي موٽڻو آهي. ۽ جيڪي جهيڙو ٿا وجهن الله جي دين ۾

بَعْدِ مَا اسْتُجِيْبَ لَهٗ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ

ان جي مقبول ٿيڻ کان پوءِ ته انهن جو جهيڙو بيڪار آهي سندن رب وٽ

وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَّلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿١٦﴾ اَللّٰهُ

۽ انهن تي ڪاوڙ آهي ۽ انهن لاءِ سخت عذاب آهي. الله

(handwritten margin notes) استقم 42.15, 11.112, فاستقيما 10.89, فاستقيموا 9.7, 41.6

اَللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَالْمِيْزَانَ ۭ وَمَا يُدْرِيْكَ
الله اهو آهي جنهن لاٿو كتاب سچو ۽ تارازو (عدل)، ۽ ڇا خبر توكي
لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيْبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِيْنَ لَا
شايد قيامت ويجهي هجي. تكڙو ٿا گهرن ان کي اهي جيكي نه
يُؤْمِنُوْنَ بِهَا ۚ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ مِنْهَا
ٿا مڃين ان کي، ۽ جن مڃيو آهي سي ڊڄندڙ آهن ان كان
وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهَا الْحَقُّ ۭ اَلَآ اِنَّ الَّذِيْنَ يُمَارُوْنَ فِي
۽ ڄاڻن ٿا ته اها برابر اچڻي آهي، خبردار جيكي ماڻهو شك ٿا كن
السَّاعَةِ لَفِيْ ضَلٰلٍۢ بَعِيْدٍ ﴿١٨﴾ اَللّٰهُ لَطِيْفٌۢ بِعِبَادِهٖ
قيامت ۾ البت آهن ڏوڙائيءَ ڏور انهين ۾. الله نرمي كندڙ آهي پنهنجن ٻانهن سان
يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ ۚ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿١٩﴾ مَنْ
عزت بخشي جنهنكي چاهي، ۽ اهو ئي سگهارو زبردست آهي. جيكو
كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهٗ فِيْ حَرْثِهٖ ۚ وَمَنْ
گهري ٿو پوك آخرت جي ته واڌارو كندا آهيون اسان ان لاءِ سندس پوك ۾، ۽ جيكو
كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۙ وَمَا لَهٗ فِي
چاهي ٿو كيتي دنيا جي ڏيندا آهيون انكي انهيءَ مان ۽ ناهي ان لاءِ
الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِيْبٍ ﴿٢٠﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكٰۗؤُا شَرَعُوْا لَهُمْ
آخرت ۾ كو ڀاڱو. يا آهن انهن جا كي شريك جن هلايو آهي انهن لاءِ

مِّنَ الدِّيْنِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللّٰهُ ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ

اهڙو طريقو جنهن جو نه حڪم ڪيو آهي الله ۽ جيڪڏهن نه هجي ها فيصلو ڪيل

لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۭ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢١﴾

ته ڪيو وڃي ها نبيرو انهن جي وچ ۾ بيشڪ ظالمن لاءِ آهي عذاب دردناڪ.

تَرَى الظّٰلِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا كَسَبُوْا وَهُوَ وَاقِعٌ

ڏسندين ظالمن کي ڊڄندڙ پنهنجي ڪئي کان ۽ اهو پوندڙ آهي

بِهِمْ ۭ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ رَوْضٰتِ

انهن تي ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا سي باغن

الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا يَشَاۗءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ ذٰلِكَ هُوَ

بهشتن ۾ هوندا، انهن لاءِ آهي جيڪي گهرن پنهنجي رب وٽ، اها ئي آهي

الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٢٢﴾ ذٰلِكَ الَّذِيْ يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ

مهرباني وڏي. اها ئي خوشخبري ڏئي ٿو الله ٻانهن پنهنجن کي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۭ قُلْ لَّآ اَسْـَٔــلُكُمْ

جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا، چئو نه ٿو گهران مان اوهان کان

عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ۭ وَمَنْ يَّقْتَرِفْ

ان تي ڪا مزدوري مگر محبت مائٽي واري ۽ جيڪو ڪمائيندو

حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِيْهَا حُسْنًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٢٣﴾

نيڪي وڌائينداسون تنهن لاءِ ان ۾ سٺائي. بيشڪ الله بخشڻهار قدردان آهي.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۖ فَإِن يَشَإِ اللَّهُ
يا ائين چون ٿا ته ان الله تي ڪوڙ مڙهيو آهي، پوءِ جيڪڏهن گهري الله
يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ ۗ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ
ته مُهر هڻي دل تنهنجي تي، ۽ ڊاهي ٿو الله ڪوڙ کي ۽ ثابت رکي ٿو سچ کي
بِكَلِمَاتِهِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِي
پنهنجي ڳالهين سان، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ آهي دلين جي راز کي. ۽ اهو ئي
يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَ
قبول ڪندو آهي توبه پنهنجن ٻانهن جي ۽ معاف ڪندو آهي بڇڙايون ۽
يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
ڄاڻندو آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا. ۽ ورنائيندو آهي انهن کي جن ايمان آندو ۽
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ وَالْكَافِرُونَ
ڪيا ڪم چڱا ۽ وڌائيندو آهي انهن کي پنهنجي مهرباني سان، ۽ ڪافرن
لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ
لاءِ عذاب سخت آهي. ۽ جي ڪشادي ڪري ها الله روزي پنهنجي ٻانهن جي
لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ
ته بغاوت ڪن ها ملڪ ۾ پر لاهي ٿو ماپ سان جيڪي چاهي ٿو، بيشڪ اهو
بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ
پنهنجي ٻانهن جي خبر ڪندڙ ڏسندڙ آهي. ۽ اهو ئي آهي جو وسائي ٿو مينهن

مِنْۢ بَعْدِ مَا قَنَطُوْا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهٗ ۭ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٢٨﴾

انهن جي نااميدي کانپوءِ ۽ پکيڙي ٿو پاجهه پنهنجي، ۽ اهو ئي ڪم ڪار هيندڙ ساراهيل آهي.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيْهِمَا

۽ ان جي نشانين مان آهي پيدا ڪرڻ آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي پکيڙيائين انهن ۾

مِنْ دَاۗبَّةٍ ۭ وَهُوَ عَلٰي جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَاۗءُ قَدِيْرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَآ

ساهوارا، ۽ اهو انهن جي گڏ ڪرڻ تي جڏهن چاهي قادر آهي. ۽ جا

اَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيْبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْدِيْكُمْ وَيَعْفُوْا

پهتي توهان کي ڪا مصيبت پوءِ اها توهان جي هٿن جي ڪئي سبب آهي ۽ معاف ڪري ٿو

عَنْ كَثِيْرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ ښ وَمَا

گهڻو. ۽ نه آهيو توهين عاجز ڪندڙ زمين ۾، ۽ نه آهي

لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٣١﴾ وَمِنْ

توهان لاءِ الله کان سواءِ ڪوئي ساٿي ۽ نڪو مددگار. ۽ ان جي

اٰيٰتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ ۭ اِنْ يَّشَاْ يُسْكِنِ

نشانين مان آهن ٻيڙيون سمنڊ ۾ جبلن جهڙيون. جيڪڏهن اهو گهري ته روڪي

الرِّيْحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلٰي ظَهْرِهٖ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

هوا کي پوءِ ٿري ٿين بيهندڙ ان جي پٺيءَ تي، بيشڪ انهيءَ ۾

لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿٣٣﴾ ۙ اَوْ يُوْبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوْا

نشانيون آهن هر صبر ڪندڙ شڪر گذار لاءِ. يا تباهه ڪري انهن کي سندن ڪئي سبب

وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا

۽ معاف ڪري گھڻن کي، ۽ جيئن ڄاڻي انھن کي جيڪي جھڳڙو ڪن ٿا اسان جي آيتن ۾،

مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ

ناهي انھن لاءِ ڪوئي ڇوٽڪارو. پوءِ جيڪي مليو توھان کي
ڪجھ به سو سامان آهي

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ

دنيا جي حياتي جو. ۽ جيڪي الله وٽ آهي بھتر ۽ برقرار آهي انھن لاءِ جن

آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ

ايمان آندو ۽ پنھنجي رب تي ڀروسو ڪن ٿا. ۽ جيڪي پاسو ڪن ٿا

كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ

وڏن گناھن کان ۽ بي حيائي کان ۽ جڏھن به ڪاوڙجن ٿا ته اهي

يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا

معافي ڏين ٿا. ۽ اهي جن حڪم مڃيو پنھنجي پالڻھار جو ۽ ساري پڙھيائون

الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

نماز ۽ ڪم انھن جو صلاح سان آهي پاڻ ۾ ۽ اسان جي ڏني مان

يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ

خرچ ڪن ٿا. ۽ اهي ماڻھو جڏھن ٿئي انھن تي ڏاڍ ته اهي

يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا ۖ فَمَنْ

بدلو وٺن ٿا. ۽ بدلو برائي جو آهي برائي اوتري پوءِ جنھن

عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٠﴾
معاف ڪيو ۽ صلح ڪيو پوءِ اجر ان جو الله تي آهي بيشڪ اهو نٿو پسند ڪري ظالمن کي.

وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّنْ
۽ جنهن بدلو ورتو پنهنجي ايذائجڻ کان بعد پوءِ ناهي انهن تي ڪا ئي

سَبِيْلٍ ﴿٤١﴾ اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَظْلِمُوْنَ
پڪڙ. رڳو پڪڙ انهن تي آهي جيڪي ظلم ڪن ٿا

النَّاسَ وَيَبْغُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ
ماڻهن تي ۽ ڏاڍ ڪن ٿا زمين ۾ ناحق، انهن ماڻهن لاءِ

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ
عذاب دردناڪ آهي. ۽ جنهن صبر ڪيو ۽ بخشيو بيشڪ اهو البت

عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿٤٣﴾ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ وَّلِيٍّ
همت جي ڪمن مان آهي. ۽ جنهن کي گمراه ڪري الله ته ناهي انهيءَ لاءِ ڪوئي سا ٿي

مِّنْۢ بَعْدِهٖ ۭ وَتَرَى الظّٰلِمِيْنَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ
ان کان پوءِ. ۽ تون ڏسندين ڏوهارين کي جڏهن اهي ڏسندا عذاب

يَقُوْلُوْنَ هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿٤٤﴾ وَتَرٰىهُمْ
چوندا ته آهي پوئتي موٽڻ لاءِ ڪو چارو؟ ۽ تون ڏسندين انهن کي

يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا خٰشِعِيْنَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُوْنَ
ته پيش ڪيا ويندا باهه تي عاجزي ڪندڙ خواري کان ڏسندا پيا

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ۗ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ

اک جي ڇپري جهکي سان، ۽ چيو ايمان وارن بيشڪ نقصان وارا

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا

اهي آهن جن زيان ڪيو پنهنجو ۽ پنهنجي گهر وارن جو ڏينهن قيامت جي، خبردار

إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ

بيشڪ ظالم هوندا عذاب دائمي ۾. ۽ نه هوندا انهن لاءِ

مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ

حمايتي جو مدد ڪن انهن جي الله کان سواءِ، ۽ جنهن کي گمراهه ڪري

اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ

الله پوءِ ناهي انهيءَ لاءِ ڪو چارو. مڃيو حڪم پنهنجي پالڻهار جو

قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ ۚ مَا لَكُمْ

هن کان اڳ جو اچي اهو ڏينهن جنهن کي ناهي هٽڻو الله جي طرفان، نه هوندو توهان لاءِ

مِنْ مَلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ

ڪو بچاءُ ان ڏينهن ۽ نه هوندو توهان کي ڪو انڪار. پوءِ جيڪڏهن

أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا

منهن موڙين ته نه موڪليو آهي اسان توکي انهن تي نگهبان ڪري، رڳو تو تي آهي

الْبَلَاغُ ۗ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ

پهچائڻ ۽ بيشڪ جڏهن اسان چکايون ٿا ماڻهوءَ کي پنهنجي پاران ته خوش ٿئي ٿو

بِهَا ۚ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ

ان تي، ۽ جيڪڏهن پهچي ٿي انهن کي ڪا برائي ان جي جو پيش ڪيو سندن هٿن ته پوءِ

الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿۴۸﴾ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ

اهو انسان بي شڪر آهي. الله جي حڪومت آهي آسمانن ۽ زمين تي،

يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ

پيدا ڪري ٿو جيڪي گهري، ڏئي ٿو جنهن کي وٽيس ڌيئرون ۽ ڏئي ٿو

لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿۴۹﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا ۖ وَ

جنهن کي وٽيس پٽ. يا گڏي ڏئي ٿو انهن کي پٽ ۽ ڌيئرون، ۽

يَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿۵۰﴾ وَمَا

ڪري ٿو جنهن کي چاهي سنڍ، بيشڪ اهو ڄاڻندڙ قدرت وارو آهي. ۽ نه

كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ

آهي ڪنهن ماڻهو لاءِ جو ڳالهائي ان سان الله مگر اشاري سان يا پٺيان

حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ ۚ

پردي جي يا موڪلي ڪو قاصد پوءِ اهو پهچائي ٿو ان جي حڪم سان جو چاهي ٿو،

إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿۵۱﴾ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا

يقينن اهو مٿانهون حڪمت وارو آهي. ۽ اهڙي طرح موڪليو سون توڏانهن قرآن کي

مِنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ

پنهنجي ڪلام مان، نه ڄاڻندو هئين تون ته ڇا آهي ڪتاب ۽ ڇا آهي ايمان

وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُوْرًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَنْ نَّشَآءُ مِنْ

پر ڪيوسون ان کي نور راهه ڏيکاريون ٿا ان سان جنهن کي چاهيون ٿا

عِبَادِنَا ۭ وَاِنَّكَ لَتَهْدِيْٓ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٥٢﴾

پنهنجي ٻانهن مان، ۽ بيشڪ تون هدايت ڪرين ٿو رستي سڌي ڏانهن.

صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي

رستي الله جي ڏانهن جنهن جو آهي اهو سڀ جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين

ع ٥ الْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِلَى اللّٰهِ تَصِيْرُ الْاُمُوْرُ ﴿٥٣﴾

۾ آهي، خبردار الله ڏانهن ئي موٽن ٿا سڀ معاملا.

سُوْرَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت زخرف مڪي آهي ۽ اها اٺانوي آيتون ۽ ست رڪوع آهي. ٩٨

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

ع عند المتقدمين ١٢

حٰمٓ ﴿١﴾ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا

حٰمٓ. قسم آهي ڪتاب پڌري جو. ته اسان ڪيوسون انهيءَ کي قرآن عربي

لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٣﴾ وَاِنَّهٗ فِيْٓ اُمِّ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا

جيئن توهان سمجهو. ۽ بيشڪ اهو لوح محفوظ ۾ اسان وٽ آهي

لَعَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿٤﴾ اَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا

تمام بلند مضبوط. ڇا پوءِ موڙيون اسان توهان کان انهيءَ ذڪر کي پاسي ڪري

اَنۡ كُنۡتُمۡ قَوۡمًا مُّسۡرِفِيۡنَ ﴿٥﴾ وَكَمۡ اَرۡسَلۡنَا مِنۡ نَّبِيٍّ
جو توهان آهيو قوم حدکان لنگهندڙ . ۽ ڪيترائي موڪلياسون نبي

فِى الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿٦﴾ وَمَا يَاۡتِيۡهِمۡ مِّنۡ نَّبِيٍّ اِلَّا كَانُوۡا بِهٖ
اڳين ۾ . ۽ نه ايندو هو انهن وٽ ڪو به پيغمبر مگر اهي ان تي

يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿٧﴾ فَاَهۡلَكۡنَاۤ اَشَدَّ مِنۡهُمۡ بَطۡشًا وَّ
ٺٺوليون ڪندا هئا. پوءِ تباهه ڪيوسون انهن کان به وڌيڪ سگهه وارن کي ۽

مَضٰى مَثَلُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿٨﴾ وَلَئِنۡ سَاَلۡتَهُمۡ مَّنۡ
گذري آهي مثال اڳين جو . ۽ جيڪڏهن پڇا ڪندين تون انهن کان ته ڪنهن

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ لَيَقُوۡلُنَّ خَلَقَهُنَّ الۡعَزِيۡزُ
پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ته ضرور چوندا پيدا ڪيو آهي انهن کي زبردست

الۡعَلِيۡمُ ﴿٩﴾ الَّذِىۡ جَعَلَ لَكُمُ الۡاَرۡضَ مَهۡدًا وَّ
ڄاڻ واري، جنهن ڪئي توهان لاءِ ڌرتي قرار جي جاءِ ۽

جَعَلَ لَكُمۡ فِيۡهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُوۡنَ ﴿١٠﴾ وَ
ڪيائين توهان لاءِ ان ۾ رستا جيئن توهان واٽ وارا ٿيو. ۽

الَّذِىۡ نَزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ ۚ فَاَنۡشَرۡنَا بِهٖ
جنهن لاٿو آسمان مان پاڻي قدر آهر، پوءِ آباد ڪيوسون ان سان

بَلۡدَةً مَّيۡتًا ۚ كَذٰلِكَ تُخۡرَجُوۡنَ ﴿١١﴾ وَالَّذِىۡ خَلَقَ
ملڪ غيرآباد، اهڙيءَ طرح اوهان کي ڪڍيو ويندو. ۽ جنهن پيدا ڪيا

الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ

جوڙا هر قسم جا ۽ ڪيائين توهان لاءِ ٻيڙيون ۽ چوپايا جانور

مَا تَرْكَبُوْنَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوٗا عَلٰى ظُهُوْرِهٖ ثُمَّ تَذْكُرُوْا

جن تي سوار ٿيو ٿا، جيئن ٺهي ويهو انهن جي پٺين تي پوءِ ياد ڪريو

نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُوْلُوْا سُبْحٰنَ

احسان پنهنجي رب جو جڏهن ٺهي ويهو ٿا ان تي ۽ چئو پاڪ آهي

الَّذِيْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ﴿١٣﴾ وَاِنَّآ

اهو ذات جنهن تابع ڪيو اسان لاءِ هن کي ۽ نه هئاسون ان تي سگهه رکندڙ. ۽ بيشڪ اسان

اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوْا لَهٗ مِنْ عِبَادِهٖ

پنهنجي رب ڏانهن موٽندڙ آهيون. ۽ بڻايائون الله لاءِ سندس ٻانهن مان

ع ١٥ ١ ٧ جُزْءًا اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٥﴾ اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا

اولاد، بيشڪ انسان البت بي شڪر ظاهر آهي. ڇا ورتائين پنهنجي ۽

يَخْلُقُ بَنٰتٍ وَّاَصْفٰكُمْ بِالْبَنِيْنَ ﴿١٦﴾ وَاِذَا بُشِّرَ

مخلوق مان ڌيئر ۽ چونڊي ڏنائين توهان کي پُٽ؟ ۽ جڏهن واڌائي ڏجي ٿي

اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهٗ

انهن مان ڪنهن کي ان جي جنهن جوڙ ٺاهين الله لاءِ مثال ته ٿئي ٿو منهن ان جو

مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿١٧﴾ اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ

ڪارو ۽ اهو آهي غم ڀريل. ڇا ۽ اهڙو جيڪو پلجي ٿو زيورن ۾ ۽ اهو

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِينَ
هجي جهيڙي ۾ نه بيان ڪندڙ . ۽ بڻايو اٿن ملائڪن کي، جيڪي
هُمْ عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ إِنَاثًا ۚ أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ
اهي الله جا ٻانها آهن، عورتون، ڇا انهن ڏٺي هئي پيدائش انهن جي، اجهو لکبي
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا
شاهدي انهن جي ۽ کانئن پڇا ٿيندي . ۽ چيائون جيڪڏهن گهري ها الله ته نه
عَبَدْنٰهُمْ ۗ مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا
پوڄا ڪريون ها انهن جي، ناهي انهن کي ان جي ڪا ڄاڻ، اهي رڳو
يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِّنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ بِهٖ
اٽڪلون ٿا ڪن . ڇا اسان ڏنو آهي انهن کي ڪو ڪتاب ان کان اڳ پوءِ اهي ان کي
مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوٓا إِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى
چنبڙي وٺندڙ آهن. پر چيائون اسان ڏٺوسون پنهنجن ابن ڏاڏن کي
أُمَّةٍ وَّإِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾ وَكَذٰلِكَ مَآ
دين تي ۽ اسان آهيون انهن جي نشانن تي رستو وٺندڙ . ۽ اهڙي طرح جڏهن به
أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ
موڪليوسون توکان اڳ ۾ ڪنهن ڳوٺ ۾ ڪو خوف ڏياريندڙ ته چوڻ لڳا
مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى أُمَّةٍ وَّإِنَّا عَلٰٓى
ان جا سرمايه دار بيشڪ اسان ڏٺوسون پنهنجن ابن ڏاڏن کي هڪ طريقي تي ۽ اسان

أَثَرِهِمْ مُّقْتَدُوْنَ ﴿٢٣﴾ قٰلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى
انهن جي وکن تي هلندڙ آهيون. چيائين ڇا جيتوڻيڪ آڻيان توهان وٽ وڌيڪ سڌي راھ
مِمَّا وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ اٰبَآءَكُمْ ؕ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ
ان کان جنهن تي لڌو اٿوَ پنهنجن ابن ڏاڏن کي، چيائون اسان توهانجي آندل شيء کي بلڪل
كٰفِرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
نه مڃيندا اسون. پوءِ بدلو ورتوسون انهن کان پوءِ ڏس ته ڪيئن ٿيو
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٢٥﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لِاَبِيْهِ وَ
انجام ڪوڙي ڪندڙن جو. ۽ (ياد ڪر) جڏهن چيو ابراهيم پنهنجي پيءُ ۽
قَوْمِهٖٓ اِنَّنِيْ بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُوْنَ ﴿٢٦﴾ اِلَّا الَّذِيْ
پنهنجي قوم کي ته مان بيزار آهيان انکان جنهن جي پوڄا ٿا ڪريو، سواءِ ان ذات جي جنهن
فَطَرَنِيْ فَاِنَّهٗ سَيَهْدِيْنِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً
خلقيو مون کي پوءِ اهو دڳ لائيندو مون کي. ۽ ڪيائين انهيءَ کي ڳالھ رهندڙ
فِيْ عَقِبِهٖ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٨﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هٰٓؤُلَآءِ
پنهنجن پونيرن ۾ مَتَ اهي رجوع ٿين. بلڪ مون لفعو ڏنو انهن کي
وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى جَآءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٩﴾ وَ
۽ انهن جي ابن ڏاڏن کي ايستائين جو آيو انهن وٽ سچو دين ۽ رسول پڌرو. ۽
لَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ وَّاِنَّا بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٠﴾
جڏهن آيو وٽن اهو حق چيائون هي جادو آهي ۽ اسان ان جا انڪاري آهيون.

النصف ع ٨

وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ مِّنَ

۽ چيائون ڇو نه لاٿو ويو هي قرآن ڪنهن ماڻهوءَ هنن

الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيْمٍ ﴿٣١﴾ اَهُمْ يَقْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّكَ

ٻن ڳوٺن مان وڏي تي. ڇا اهي ورهائن ٿا رحمت تنهنجي رب جي،

نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيْشَتَهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

اسان ئي ورهايو آهي انهن جي وچ ۾ سندن گذران کي دنيا جي حياتي ۾

وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ

۽ بلند ڪيا آهن هڪڙن جا ٻين جي مٿان مرتبا جيئن بڻائن

بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا

هڪڙا ٻين کي خدمتگار، ۽ رحمت تنهنجي رب جي ڀلي آهي ان کان

يَجْمَعُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَآ اَنْ يَّكُوْنَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً

جو ميڙن ٿا. ۽ جيڪڏهن نه هجي ها هيءُ ته ٿيندا ماڻهو ٽولو هڪڙو ڪفر جو

لَّجَعَلْنَا لِمَنْ يَّكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوْتِهِمْ سُقُفًا مِّنْ

ته ڪريون ها انهن لاءِ جيڪي ڪفر ڪن ٿا الله جو سندن گهرن جون ڇتيون

فِضَّةٍ وَّمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلِبُيُوْتِهِمْ

چانديءَ جون ۽ ڏاڪڻيون به جن تي اهي چڙهندا آهن. ۽ انهن جي گهرن جا

اَبْوَابًا وَّسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِئُوْنَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا ۗ وَاِنْ كُلُّ

دروازا ۽ پلنگ جن تي اهي ٽيڪ ڏئي ويهندا آهن. (چانديءَ) ۽ سون. ۽ نه آهي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ

اهو ڪجھ مگر سامان دنيا جي حياتي جو. ۽ آخرت تنهنجي رب وٽ

لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَّعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ ع ٣ / ١٠ ٩

آهي پرهيزگارن لاءِ. ۽ جيڪو انڌو ٿيندو الله جي ياد کان ته بچيندا سون

لَهٗ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهٗ قَرِيْنٌ ﴿٣٦﴾ وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ عَنِ

ان تي شيطان پوءِ اهو انهي جو ساٿي ٿئي ٿو. ۽ بيشڪ اهي روڪن ٿا انهن کي

السَّبِيْلِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٧﴾ حَتّٰٓى اِذَا

رستي کان ۽ پانئن ٿا ته اهي پاڻ راهه تي آهن. نيٺ جڏهن

جَآءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ

ايندو اسان وٽ ته چوندو هاءِ جيڪر هجي ها منهنجي ۽ تنهنجي وچ ۾ سنڌ واوير ۽ اولهه جو

فَبِئْسَ الْقَرِيْنُ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ

پوءِ بڇڙو آهي اهو دوست ۽ هرگز نه فائدو ڏيندو اوهان کي اڄ جڏهن توهان ظلم ڪيو

اَنَّكُمْ فِى الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿٣٩﴾ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ

بيشڪ توهان عذاب ۾ شريڪ آهيو. ڇا پوءِ تون ٻڌائيندين

الصُّمَّ اَوْ تَهْدِى الْعُمْىَ وَمَنْ كَانَ فِىْ ضَلٰلٍ

ٻوڙن کي يا ڏگ لائيندين انڌن کي ۽ انهن کي جيڪي آهن گمراهي

مُّبِيْنٍ ﴿٤٠﴾ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ﴿٤١﴾

پڌري ۾. پوءِ جيڪڏهن اسان نيندا سون توکي ته به انهن کان بدلو وٺندا سون.

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾

يا ڏيکاريندا سون توکي جيڪو انجام ڏنو سون انھن کي پوءِ اسان انھن تي سگھه رکندڙ آھيون.

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ

پوءِ تون سوگھو جھل انکي جيڪي موڪليل آھي توڏانھن، بيشڪ تون آھين رستي

مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ

سڌي تي. ۽ بيشڪ اھو (قرآن) نصيحت آھي تولاءِ ۽ تنھنجي قوم لاءِ، ۽ اجھو

تُسْأَلُونَ ﴿٤٤﴾ وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن

توھان کان پڇا ٿيندي. ۽ پڇا ڪر خبر ون انھن جون جيڪي موڪليا سون توکان اڳ ۾

رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ ع ٤ / ١٠

پنھنجا رسول، ڇا ڪيا سون رحمان کانسواءِ ڪي ٻيا خدا جن جي پوڄا ڪجي.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ

۽ يقينن موڪليو سون موسىٰ کي پنھنجن آيتن سان فرعون ۽ ان جي سردارن ڏانھن

فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُم

پوءِ چيائين بيشڪ مان آھيان رسول رب العالمين جو. پوءِ جڏھن آنديائين انھن وٽ

بِآيَاتِنَا إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرِيهِم مِّنْ

نشانيون اسانجون تڏھن اھي انھن تي کلڻ لڳا. ۽ نه ٿي ڏيکاريون اسان انھن کي

آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ

ڪا نشاني مگر اھا وڏي ھئي پھرين کان، ۽ پڪڙيو سون انھن کي عذاب سان

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يٰٓأَيُّهَ السّٰحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ

ته جيئن اهي موٽن. ۽ چيائون اي جادوگر دعا گهُر اسان لاءِ پنهنجي رب کان

بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا

ان سان جيئن هو ولي اٿس تو وٽ، بيشڪ اسان هدايت وارا ٿينداسون. پوءِ جڏهن ٽاريوسون

عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادٰى فِرْعَوْنُ

انهن کان عذاب ته اهي وعدو ڀڃي ويا. ۽ پڙهو گهمايو فرعون

فِي قَوْمِهِ قَالَ يٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ

پنهنجي قوم ۾ چيائين اي منهنجي قوم ڇا نه آهي منهنجي بادشاهي مصر جي ۽ هي

الْأَنْهٰرُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ

نهرون جو وهن ٿيون منهنجي هيٺ هيٺ، ڇا توهان نه ٿا ڏسو. بلڪ

أَنَا خَيْرٌ مِنْ هٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۙ وَلَا يَكَادُ

آءٌ بهتر آهيان هن کان جيڪو اهو ڪمزور آهي ۽ نه ٿو سگهي

يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ

چٽو ڳالهائي. پوءِ ڇو نه وڌا ويا ان کي ڪنگڻ سون جا يا

جَاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ

آيا ان سان ملائڪ گڏجي. پوءِ بيوقوف بڻايائين پنهنجي ماڻهن کي

فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا آسَفُونَا

پوءِ چيو ورتائون ان جو، اُهي هئا ماڻهو ڏوهاري. پوءِ جڏهن رنجايائون اسان کي

اَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنٰهُمْ

ته بدلو ورتوسون انهن کان ۽ ٻوڙيوسون انهن سمورن کي. پوءِ ڪيوسون انهنکي

سَلَفًا وَّمَثَلًا لِّلْاٰخِرِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ

اڳواٽ ٻاهڙي ۽ عبرت پوين لاءِ. ۽ جڏهن بيان ڪيو ويو ابن مريم جو

مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّوْنَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوْٓا ءَاٰلِهَتُنَا

قصو تڏهن تنهنجي قوم ان تي شور مچايو. ۽ چيائون ڇا اسان جا الاه

خَيْرٌ اَمْ هُوَ ۭ مَا ضَرَبُوْهُ لَكَ اِلَّا جَدَلًا ۭ بَلْ هُمْ قَوْمٌ

بهتر آهن يا اهو، رڳو چيائون اهو تو وٽ جهڳڙي لاءِ. پر اهي ماڻهو آهن

خَصِمُوْنَ ﴿٥٨﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا عَبْدٌ اَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنٰهُ

جهيڙيڪار. اهو عيسىٰ رڳو ٻانهو آهي مهرباني ڪئي سون جنهن تي ۽ ڪيوسون انکي

مَثَلًا لِّبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ ﴿٥٩﴾ ۭ وَلَوْ نَشَاۗءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ

مثال بني اسرائيل لاءِ. ۽ جيڪڏهن گهرون ها ته ڪريون ها توهان مان

مَّلٰۗىِٕكَةً فِي الْاَرْضِ يَخْلُفُوْنَ ﴿٦٠﴾ وَاِنَّهٗ لَعِلْمٌ

ملائڪ زمين ۾ جو ٿين توهان جا پونير. ۽ بيشڪ اهو عيسىٰ جاڻ آهي

لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُوْنِ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ

قيامت جي پوءِ نه شڪ ڪريو انهي ۾ ۽ تابعداري ڪريو منهنجي، اهو رستو

مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ

سڌو آهي. ۽ نه روڪي توهان کي شيطان، بيشڪ اهو توهان جو

عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ قَالَ قَدْ
دشمن پڌرو آهي. ۽ جڏهن آندو عيسىٰ معجزن کي چيائين بيشڪ
جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِاُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِيْ
آندي اٿم توهان وٽ دانائي (انجيل) ۽ جيئن بڌايان توهان کي ڪجھ ان مان
تَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿٦٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ
اختلاف ڪندا آهيو جنهن ۾، پوءِ ڊڄو الله کان ۽ چيو مڃيو منهنجو. بيشڪ الله
هُوَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦٤﴾
ئي منهنجو رب ۽ توهان جو رب آهي پوءِ بندگي ڪريو ان جي، هي رستو سڌو آهي.
فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ
پوءِ جهڳڙو ڪيو فرقن پاڻ ۾، پوءِ تباهي آهي انهن لاءِ جن
ظَلَمُوْا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ
ظلم ڪيا عذاب ڏينهن دردناڪ جي کان. ڇا انتظار ٿا ڪن
اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٦٦﴾
انهيءَ گهڙيءَ جو ته اچي انهن وٽ اوچتو ۽ اهي بي خبر هجن.
اَلْاَخِلَّاۗءُ يَوْمَىِٕذٍۢ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا
سڀ دوست تنهن ڏينهن هڪٻئي جا دشمن ٿيندا سواءِ
ع ٦ ٢١ ١٢ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٧﴾ يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَآ
پرهيزگارن جي. اي منهنجا ٻانهؤ! نه آهي ڪوئي ڊپ توهان تي اڄ ڏينهن ۽ نڪي

أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾

توهان ڏکارا ٿيندؤ. اهي جن يقين رکيو اسان جي آيتن تي ۽ هئا فرمانبردار.

ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ

داخل ٿيو بهشت ۾ توهان ۽ توهان جون زالون خوش ڪيا ويندؤ. ڦيرايون وينديون

عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا مَا

انهن تي ٿالهيون سونيون ۽ پيالا، ۽ اتي آهي اهو

تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا

جو گهرنديون انکي دليون ۽ ٺرنديون اکيون، ۽ توهان اتي

خَالِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ

هميشه رهندؤ. ۽ هي بهشت آهي جو ڏنو ويو توهان کي هن ڪري جو توهان

تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

عمل ڪندا هئا. اوهان لاءِ اتي ميوا گهڻا آهن جن مان کائيندؤ.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا

بيشڪ ڏوهاري دوزخ جي عذاب ۾ هميشه رهندڙ آهن. نه

يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ

هلڪو ڪبو انهن کان ۽ اهي ان ۾ نا اميد ٿي رهندا. ۽ نه ظلم ڪيو اسان انهن تي

وَلَٰكِن كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ

پر هئا اهي ظلم ڪندڙ. ۽ سڏيندا اي مالڪ!

خوش ڪيل
خوش ٿيل
Passive

لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُمْ مّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ

موت آڻي اسان تي تنهنجو رب، اهو چوندو بيشڪ اوهان رهڻ وارا آهيو. بيشڪ

جِئْنٰكُمْ بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ﴿٧٨﴾

آندوسون توهان ڏي سچو دين پر گهڻا توهان مان حق کان نفرت ڪندڙ آهن.

أَمْ أَبْرَمُوْٓا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُوْنَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُوْنَ أَنَّا

ڇا انهن رٿيو هيو ڪو ڪم پوءِ اسين به رٿ ڪندڙ آهيون. ڇا سمجهن ٿا اهي ته اسين

لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰىهُمْ ۚ بَلٰى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ

نه ٿا ٻڌون راز انهن جو ۽ صلاح انهن جي، هائو ۽ ملائڪ اسان جا انهن وٽ

يَكْتُبُوْنَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ ۖ فَأَنَا أَوَّلُ

لکن ٿا. چؤ جيڪڏهن هجي ها الله کي ڪو ٻار، ته آءٌ هجان ها پهريون

الْعٰبِدِيْنَ ﴿٨١﴾ سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ

پوڄا ڪندڙ. پاڪ آهي پروردگار آسمانن ۽ زمين جو

رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوْضُوْا وَ

مالڪ عرش جو ان کان جو اهي بيان ٿا ڪن. پوءِ ڇڏ انهن کي ته جهاڳن ۽

يَلْعَبُوْا حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ

راند ڪن جيستائين پهچن پنهنجي ڏينهن اُن کي جنهن جو کين وعدو ڏنل آهي. ۽ اهو

الَّذِيْ فِي السَّمَآءِ إِلٰهٌ وَّفِي الْأَرْضِ إِلٰهٌ ۚ وَهُوَ الْحَكِيْمُ

اُهو آهي جو آسمان ۾ حاڪم آهي ۽ زمين ۾ حاڪم آهي، ۽ اهو حڪمت وارو

الْعَلِيْمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبٰرَكَ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ
علم وارو آهي. ۽ برڪت وارو آهي اهو جنهن لاءِ آهي حڪومت آسمانن ۽

الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ وَعِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَاِلَيْهِ
زمين جي ۽ جيڪي منهن جي وچ ۾ آهي، ۽ ان وٽ ئي آهي خبر قيامت جي ۽ انهيءَ ڏانهن

تُرْجَعُوْنَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ
موٽايا ويندؤ. ۽ نه ڪري سگهندا اهي جن کي پڪارين ٿا الله کانسواءِ

الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٨٦﴾ وَ
سفارش مگر جنهن شاهدي ڏني سچي ۽ اهي علم رکن ٿا. ۽

لَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى
جيڪڏهن پڇا ڪندين انهن کان ته ڪنهن خلقيو اٿن ته ضرور چوندا الله پوءِ ڪيئن

يُؤْفَكُوْنَ ﴿٨٧﴾ وَقِيْلِهٖ يٰرَبِّ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ لَّا
ٿا ابتا وڃن. قسم رسول جي چوڻ جو ته اي رب هي اهي ماڻهو آهن جيڪي نه

يُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ
ٿا ايمان آڻن. پوءِ (اي رسول) منهن موڙ انهن کان ۽ چؤ سلام ٿيو،

فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٨٩﴾
پوءِ اجهو اهي ڄاڻي وٺندا.

وقف لازم

ع ٧ / ٢٢ / ١٣

سُوْرَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت دخان مڪي آهي ۽ اها اُڻهٺ آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ڄاڄاري مهربان جي نالي سان.

حٰمٓ ① وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ② اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ

حٰمٓ. قسم آهي ڪتاب پڌري جو. بيشڪ اسان لاٿو ان کي رات

مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ③ فِيْهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ

ٻلاري ۾ بيشڪ اسان ئي ڊيڄاريندڙ آهيون. انهيءَ (رات) ۾ طئي ڪيو ويندو آهي هر ڪم

حَكِيْمٍ ④ اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا ۭ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ⑤

حڪمت وارو. حڪم ڪيل اسان جي طرفان، بيشڪ اسان ئي رسول موڪليندڙ آهيون.

رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ⑥ رَبِّ

ٻاجھ آهي تنهنجي پالڻهار جي، بيشڪ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي، جو پالڻهار آهي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ⑦

آسمانن ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي، جيڪڏهن آهيو اوهين يقين ڪندڙ

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۭ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَاۗىِٕكُمُ

ناهي ڪو حاڪم مگر اهو ئي، جياري ٿو ۽ ماري ٿو، رب اوهان جو ۽ رب اوهان جي ابن ڏاڏن

الْاَوَّلِيْنَ ⑧ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ⑨ فَارْتَقِبْ

اڳين جو. پر اهي شڪ ۾ راند ڪن ٿا. پوءِ ڄاڃ

يَوْمَ تَاْتِي السَّمَاۗءُ بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ⑩ يَّغْشَى النَّاسَ ۭ

ان ڏينهن کي جو آڻيندو آسمان دونهون پڌرو. ڍڪيندو ماڻهن کي،

ع عند المتقدمين ١٢ وقف لازم

هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١﴾ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا

هي عذاب دردناڪ آهي. اي رب اسان جا ٽار اسان کان عذاب بيشڪ اسان

مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢﴾ اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ

يقين ڪندڙ آهيون. ڪيئن انهن کي نصيحت ٿيندي حالانڪ آيو انهن وٽ رسول

مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ﴿١٤﴾

بيان ڪندڙ، پوءِ منهن موڙيائون ان کان ۽ چيائون اهو پڙهايل آهي چريو آهي.

اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿١٥﴾ يَوْمَ

بيشڪ اسين عذاب ٽاريندڙ آهيون ڪجهه ته اوهين وري موٽندڙ آهيو. جنهن ڏينهن

نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ

اسان پڪڙينداسون پڪڙ وڏي، ته اسان بدلو وٺنداسون. ۽ يقينن

فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ﴿١٧﴾

اسان آزمايو آهي انهن کان اڳ فرعون جي قوم کي ۽ آيو انهن وٽ رسول سگهورو،

اَنْ اَدُّوْٓا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٨﴾ وَّ

ته حوالي ڪريو مون ڏانهن الله جا ٻانها بيشڪ مون آهيان توهان لاءِ رسول امانتدار. ۽

اَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِنِّيْٓ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٩﴾

هي ته نه وڏائي ڪريو الله تي، بيشڪ آءُ آڻيان ٿو توهان وٽ دليل پڌرو.

وَاِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ

۽ مان پناهه ورتي پنهنجي رب ۽ توهان جي رب جي جو پٿر هڻو مون کي. ۽ جيڪڏهن

الثلثة

لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنَّ هٰٓؤُلَآءِ

نه ٿا مڃيو مون کي ته پاسو ڪريو مون کان. پوءِ سڏيائين پنهنجي رب کي ته بيشڪ هي

قَوْمٌ مُّجْرِمُوْنَ ﴿٢٢﴾ فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٢٣﴾

ماڻهو ڏوهاري آهن. پوءِ وٺي هل منهنجي ٻانهن کي راتو واهه يقين اوهين ڪڍا ٿيل هوندؤ.

وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ۭ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوْا

۽ ڇڏ سمنڊ کي بيٺل، بيشڪ اهو لشڪر آهي ٻُڏڻ وارو. ڪيترائي ڇڏيائون

مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿٢٥﴾ وَّزُرُوْعٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٢٦﴾

باغ ۽ چشما، ۽ پوکون ۽ جايون سُٺيون.

وَّنَعْمَةٍ كَانُوْا فِيْهَا فٰكِهِيْنَ ﴿٢٧﴾ كَذٰلِكَ ۣ وَاَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا

۽ آرام هئا جنهن ۾ مزا ماڻيندڙ. اهڙي طرح وارث ڪيوسون انهن جو قوم

اٰخَرِيْنَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ وَمَا

ٻي ڪي. پوءِ نه رنو انهن تي آسمان ۽ زمين ۽ نه

ع ١ ٢٩ ١٤ كَانُوْا مُنْظَرِيْنَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مِنَ

هئا ڍر ڏنل. ۽ بيشڪ ڇڏايوسون بني اسرائيل کي

الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَالِيًا

عذاب ذليل ڪندڙ، فرعون جي کان، اهو هئو وڏائي خور

مِّنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ اخْتَرْنٰهُمْ عَلٰي عِلْمٍ عَلَي

حد ٽپيندڙن مان. ۽ بيشڪ اسان پسند ڪيو انهن کي ڄاڻي سڃاڻي

الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَاٰتَيْنٰهُمْ مِّنَ الْاٰيٰتِ مَا فِيْهِ بَلٰٓؤٌا

جهان وارن تي. ۽ ڏنيون سون انهنکي نشانيون جن ۾ هئي آزمائش

مُّبِيْنٌ ﴿٣٣﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿٣٤﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا

پڌري. بيشڪ اهي (مڪي وارا) چون ٿا، نه آهي اهو مگر مرڻ اسانجو

الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَاْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ

پهريون پيرو ۽ نڪي اسين اٿاريا ويندا سون. پوءِ آڻيو اسان جي ابن ڏاڏن کي جي

كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣٦﴾ اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ ۙ وَّ

آهيو سچا. ڇا اهي بهتر آهن يا قوم تبع جي ۽

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ اَهْلَكْنٰهُمْ ۫ اِنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٣٧﴾

جيڪي انهن کان اڳ هئا، برباد ڪيوسون انهنکي، بيشڪ اهي هئا ڏوهاري.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ﴿٣٨﴾

۽ نه پيدا ڪيوسون آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي راند ڪندي.

مَا خَلَقْنٰهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٩﴾

نه ڪو پيدا ڪيوسون انهنکي حق سان پر ڪيترا انهن مان نه ٿا ڄاڻن.

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيْقَاتُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا

بيشڪ ڏينهن فيصلي جو وقت مقرر آهي سڀني لاءِ، تنهن ڏينهن نه

يُغْنِيْ مَوْلًى عَنْ مَّوْلًى شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٤١﴾

ڪم ايندو ڪوئي دوست ڪنهن دوست کي ڪجهه ۽ نڪي اهي مدد ڪيا ويندا.

ع ۲ ۱۴ ۱۵ إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ

مگر جنهن تي رحم ڪري الله، بيشڪ اهو زبردست رحم وارو آهي۔ بيشڪ

شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي

وڻ ٿوهر جو، آهي کاڌو ڏوهاريءَ جو. رجايل ٽامي وانگر ٽهڪندو

فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ

پيٽن ۾، جيئن ٽهڪي گرم پاڻي. وٺوس پوءِ ڌڪو ڏيوس

إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ

وچ دوزخ ۾، پوءِ پرٽيو ان جي سر مٿان

عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾

عذاب گرم پاڻيءَ جو. چک، بيشڪ تون آهين عزت وارو سردار.

إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي

بلاشڪ هي اهو آهي جنهن ۾ توهان شڪ ڪندا هئا. يقينن پرهيزگار آهن

مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ

گهر امن واري ۾، باغن ۽ چشمن ۾. پهريندا

مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ

پٽ ۽ پٽيهر ويهندا آمهون سامهون. اهڙي طرح،

وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ

۽ پرڻائيندا اسون انهن کي پورين وڏين اکين وارين، گهرائيندا اتي هر ميوو.

اٰمِنِيْنَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ

قرارسان. نه چکندا اتي موت سواءِ موت

الْاُوْلٰى ۚ وَ وَقٰهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّنْ

پهرئين جي، ۽ بچايائين انهن کي دوزخ جي عذاب کان، مهرباني آهي

رَّبِّكَ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٥٧﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ

تنهنجي رب جي، اها ئي آهي ڪاميابي وڏي. پوءِ بيشڪ سولو ڪيوسون قرآن

بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٨﴾ فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ

تنهنجي ٻولي ۾ جيئن اهي سمجهن. پوءِ انتظار ڪر بيشڪ اهي به

مُّرْتَقِبُوْنَ ﴿٥٩﴾ ع ٣ ٢٧ ١٦

انتظار ڪندڙ آهن.

سُوْرَةُ الْجَاثِيَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سَبْعٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت جاثيه مڪي آهي ۽ اها ستٽيهه آيتون ۽ چار رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾

حٰمٓ. نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست حڪمت واري طرفان.

اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣﴾

بيشڪ آسمانن ۽ زمين ۾ گهڻا نشان آهن مڃيندڙن لاءِ.

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif).

وَفِىْ خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ
۽ پيدا ڪرڻ توهان جي ۾ ۽ اهي جيڪي پکيڙيائين جانور تن ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ
يُّوْقِنُوْنَ ﴿۴﴾ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
جي يقين ڪن ٿا. ۽ بدلجڻ رات ۾ ڏينهن جي ۾ ۽ جيڪي لاٿو الله
مِنَ السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ
آسمان مان رزق پوءِ جيئرو ڪيائين ان سان ڌرتي کي بعد
مَوْتِهَا وَتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۵﴾
غير آباد ٿيڻ جي ۽ ڦيرگهير هوائن جي ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جي سمجهن ٿا.
تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِاَيِّ
اهي آهن آيتون الله جون پڙهون ٿا توتي صحيح، پوءِ ڪهڙي
حَدِيْثٍۭ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۶﴾ وَيْلٌ لِّكُلِّ
ڳالهه تي الله ۽ ان جي آيتن کان پوءِ ايمان آڻيندا. تباهي آهي هر هڪ
اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ﴿۷﴾ يَّسْمَعُ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ
ڪوڙ ناهيندڙ ڏوهاري لاءِ. اهو ٻڌي ٿو آيتون الله جون جو پڙهجن ٿيون مٿس پوءِ
يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ
ضد ڪري ٿو وڏائي ڪندي ڄڻ نه ٻڌائين اهي، پوءِ خبر ڏي انهيءَ کي عذاب
اَلِيْمٍ ﴿۸﴾ وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْئًا ۨاتَّخَذَهَا هُزُوًا ۭ
ڏکائيندڙ جي. ۽ جڏهن ڄاڻي ٿو اسان جي آيتن مان ڪجهه ته وٺي ٿو انهن کي مسخري ڪري،

أُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِنْ وَّرَآئِهِمْ
اهي آهن جن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ آهي. انهن جي پريان
جَهَنَّمُ ۚ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَّا كَسَبُوا شَيْـًٔا وَّلَا مَا
دوزخ آهي، ۽ نه ڪمائيندو انهن کي جيڪي ڪمايائون ڪجهه به ۽ نڪي اهي
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ أَوْلِيَآءَ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
جن کي ورتائون الله کان سواءِ دوست ڪري، ۽ انهن لاءِ آهي عذاب
عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هٰذَا هُدًى ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيٰتِ
وڏو. هيءَ هدايت آهي، ۽ جن نه مڃيون نشانيون
رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾ اَللّٰهُ الَّذِي
پنهنجي رب جون انهن لاءِ عذاب آهي سخت قسم وارو دردناڪ. الله اهو آهي جنهن
سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوا
تابع ڪيو توهان لاءِ سمنڊ جيئن هلن ٻيڙيون ان ۾ سندس حڪم سان ۽ جيئن طلب ڪريو
مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمْ
سندس فضل کي ۽ مَنَ توهان شڪر ڪريو. ۽ ڪم ۾ لڳايائين توهان لاءِ
مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ
جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي زمين ۾ آهي سڀ پنهنجي طرفان، بيشڪ
فِي ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾ قُلْ لِّلَّذِينَ
ان ۾ نشانيون آهن ماڻهن لاءِ جيڪي سوچ ڪن. (اي نبي) چئو انهن کي جن

ع ١ / ١٧

آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ
ايمان آندو تہ ڇڏي ڏين انهن کي جي نہ ٿا اميد رکن الله جي ڏينهن جي

لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ
جيئن اهو بدلو ڏئي ماڻهن کي ان جو جيڪي ڪندا هئا. جيڪو ڪم ڪندو

صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ
چڱو سو پنهنجي لاءِ، ۽ جيڪو بڇڙائي ڪندو تہ ان تي آهي پوءِ طرف

رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ
پنهنجي رب جي موٽايا ويندو. ۽ يقينن ڏنوسون بني اسرائيل کي ڪتاب

وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
۽ حڪومت ۽ نبوت ۽ رزق ڏنوسون انهن کي سٺين شين مان ۽ ڀلائي ڏني سون کين

عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا
جهان وارن تي. ۽ ڏناسون انهن کي چٽا حڪم، پوءِ نہ

اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا
جهڳڙو ڪيائون مگر ان کان پوءِ جو آئي وٽن ڄاڻ ضد ڪندي

بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا
پاڻ ۾، بيشڪ رب تنهنجو فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ قيامت ڏينهن جنهن ۾

كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ
جو اهي جهڳڙو ڪندا هئا. پوءِ رکيوسون تو کي شريعت

مِّنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ لَا

جي ڪم تي پوءِ هلُ ان تي ۽ نه ڪِڏنگ خواهش انهن جي تي جيڪي نه

يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨﴾ اِنَّهُمْ لَنْ يُّغْنُوْا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا ؕ

ٿا ڄاڻن. بلڪل اهي نه ٽاريندا توتان الله کان ڪجهه به،

وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ

۽ بيشڪ ظالم سنگتي آهن هڪٻئي جا، ۽ الله

وَلِيُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٩﴾ هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّ

ساٿي آهي پرهيزگارن جو. هي سمجهائيون آهن ماڻهن لاءِ ۽ هدايت ۽

رَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٢٠﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ اجْتَرَحُوا

رحمت ماڻهن لاءِ جيڪي يقين ڪن ٿا. ڇا سمجهيو آهي انهن جن ڪيون

السَّيِّاٰتِ اَنْ نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ

بڇڙايون ته ڪنداسون ڪين برابر انهن سان جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا

سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٢١﴾ وَ ع ٢ ١٠ ١٨

هڪ جهڙو سندن جيئڻ ۽ سندن مرڻ، بڇڙو آهي جيڪي فيصلو ڪن ٿا. ۽

خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى

پيدا ڪيو الله آسمانن ۽ زمين کي رت سان ۽ جيئن بدلو ڏنو وڃي

كُلُّ نَفْسٍ ۢ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٢﴾ اَفَرَءَيْتَ

هر شخص کي پنهنجي ڪمائي جو ۽ اهي نه ظلم ڪيا ويندا. ڇا پوءِ تو ڏٺو

مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَّ

اهو جنهن بڻايو پنهنجو خدا پنهنجي خواهش کي ۽ گمراهه ڪيو ڪيس الله سمجهه هوندي ۽

خَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ؕ

مُهر هنيائين ان جي ڪنن تي ۽ ان جي دل تي ۽ وڌائين ان جي اکين تي پردو.

فَمَنْ يَّهْدِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ اللّٰهِ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَقَالُوْا

پوءِ ڪير آهي جو هدايت ڪندس الله کان سواءِ، ڇا پوءِ نٿا سمجهو. ۽ چيائون

مَا هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ

ناهي اهو مگر جيئڻ اسان جو دنيا وارو مرندا آهيون ۽ جيئندا آهيون ۽ نه ٿو ماري اسان کي

اِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ

مگر زمانو، حالانڪ نه آهي انهن کي ان جي ڪا خبر، رڳو آهي

اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿۲۴﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا

گمان ٿا ڪن. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿن آيتون اسان جون پڌريون ته نه

كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ

آهي دليل انهن جو مگر چيائون ته آڻيو اسان جي ابن ڏاڏن کي جيڪڏهن اوهين

صٰدِقِيْنَ ﴿۲۵﴾ قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ

سچا آهيو. چؤ (اي نبي) الله جياري ٿو توهان کي پوءِ ماريندو توهان کي پوءِ

يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ

گڏ ڪندو توهان کي قيامت جي ڏينهن ناهي ڪو شڪ ان ۾ پر ڪيترا

النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۲۶﴾ وَ لِلّٰهِ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ ؕ ع ٣ ٥ ١٩
جي، زمين ۽ آسمانن ۾ بادشاهي آهي الله لاءِ ۽ سمجهن. نه ٿا ماڻهو
وَ يَوۡمَ تَقُوۡمُ السَّاعَةُ يَوۡمَئِذٍ يَّخۡسَرُ الۡمُبۡطِلُوۡنَ ﴿۲۷﴾ وَ
۽ جنهن ڏينهن قائم ٿيندي قيامت تنهن ڏينهن خوار ٿيندا ڪوڙ هڻندڙ. ۽
تَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً ۫ كُلُّ اُمَّةٍ تُدۡعٰۤى اِلٰى كِتٰبِهَا ؕ
ڏسندين هر ٽولي کي گوڏن ڀر، هر ٽولو سڏيو ويندو پنهنجي عملنامي ڏي،
اَلۡيَوۡمَ تُجۡزَوۡنَ مَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿۲۸﴾ هٰذَا كِتٰبُنَا
اڄ اوهان کي بدلو ڏنو ويندو اهو جيڪي اوهان عمل ڪندا هئا. هي دفتر اسان جو
يَنۡطِقُ عَلَيۡكُمۡ بِالۡحَقِّ ؕ اِنَّا كُنَّا نَسۡتَنۡسِخُ مَا كُنۡتُمۡ
ڳالهائي ٿو توهان تي سچ، بيشڪ اسين لکندا هئاسون جيڪي اوهان
تَعۡمَلُوۡنَ ﴿۲۹﴾ فَاَمَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
عمل ڪندا هئا. پوءِ جن يقين ڪيو ۽ ڪيائون چڱا ڪم
فَيُدۡخِلُهُمۡ رَبُّهُمۡ فِىۡ رَحۡمَتِهٖ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الۡفَوۡزُ
ته داخل ڪندو انهن کي سندن رب پنهنجي رحمت ۾، اها ئي ڪاميابي
الۡمُبِيۡنُ ﴿۳۰﴾ وَ اَمَّا الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا ۟ اَفَلَمۡ تَكُنۡ اٰيٰتِىۡ
پڌري آهي. ۽ جن انڪار ڪيو، ڇا نه هيون آيتون منهنجون
تُتۡلٰى عَلَيۡكُمۡ فَاسۡتَكۡبَرۡتُمۡ وَ كُنۡتُمۡ قَوۡمًا مُّجۡرِمِيۡنَ ﴿۳۱﴾
تلاوت ڪيل توهان تي پوءِ توهان وڏائي ڪئي ۽ هئا توهان ماڻهو ڏوهاري.

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا

۽ جڏهن چيو ويو بيشڪ وعدو الله جو سچو آهي ۽ قيامت ناهي ڪو شڪ ان ۾

قُلْتُم مَّا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ

توهان چيو نه ٿا ڄاڻون ته ڇا آهي قيامت؟ رڳو اسين اٽڪل ٿا هڻون خيال ۽ نه آهيون اسين

بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا

يقين ڪندڙ. ۽ ظاهر ٿينديون انهن تي خرابيون سندن عملن جون ۽ پئجي ويندو انهن تي اهو

كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ

جنهن تي ٺٺوليون ڪندا هئا. ۽ چيو ويندن اڄ وساريون ٿا توهانکي جيئن وساريو توهان ملاقات

يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَٰلِكُم

پنهنجي هن ڏينهن جي کي ۽ جاءِ توهانجي باهه آهي ۽ نه آهي توهان لاءِ ڪو مددگار. اهو

بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ

هن ڪري جو ورتو توهان الله جي آيتن کي مسخري ڪري ۽ ڌوڪو ڏنو توهانکي حياتي دنيا جي ۽

فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ

پوءِ اڄ نه ڪڍيا ويندا ان کان ۽ نڪي انهن جي توبه گهربل آهي. پوءِ الله جي

الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ

تعريف آهي جو رب آسمانن جو ۽ پالڻهار زمين جو ۽ پالڻهار جهانن جو آهي. ۽ ان جي ئي

ع ۴ ۲۱ ۲۰ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

وڏائي آهي آسمانن ۽ زمين ۾ ۽ اهو ئي زبردست حڪمت وارو آهي.

سُوْرَةُ الْاَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت احقاف مڪي آهي ۽ اها پنجٽيھ آيتون ۽ چار رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

حٰمٓ ① تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ

حٰمٓ. نازل ڪرڻ ڪتاب جو آهي الله زبردست

الْحَكِيْمِ ② مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

حڪمت واري کان. رڳو خلقيا سون آسمان ۽ زمين

وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ

۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ آهي حق سان ۽ وقت

مُّسَمًّى ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّآ اُنْذِرُوْا

مقرر سان، ۽ ڪافر جنهن شيءِ کان ڏيڄاريا ويا

مُعْرِضُوْنَ ③ قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ

منهن موڙيندڙ آهن. چؤ خبر ڏيو توهان جن کي پڪاريو ٿا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا

سواءِ الله جي ڏيکاريو مون کي ڇا

خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ

خلقيو اٿن زمين ۾ يا انهن جو ڀائيچارو آهي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فِي السَّمٰوٰتِ ۭ اِيْتُوْنِيْ بِكِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَآ اَوْ
آسمانن ۾، آڻيو مون وٽ ڪو دستاويز انهيءَ کان اڳ جو يا
اَثٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤﴾ وَمَنْ اَضَلُّ
پراڻي معلومات جيڪڏهن سچا آهيو. ۽ ڪير آهي زوردليل
مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَنْ لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ
انهيءَ کان جو سڏي ٿو الله کان سواءِ ان کي جيڪو نه ٿو ورنائي انهيءَ کي
اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَاۗىِٕهِمْ غٰفِلُوْنَ ﴿٥﴾
ڏينهن قيامت تائين ۽ اهي انهن جي سڏڻ کان بي خبر آهن.
وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَاۗءً وَّكَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ
۽ جڏهن گڏ ڪيا ويندا ماڻهو ٿيندا هو انهن جا دشمن ۽ هوندا انهن جي ميوتي ءَ جا
كٰفِرِيْنَ ﴿٦﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ
منڪر. ۽ جڏهن پڙهجن ٿيون مٿن آيتون اسانجون پڌريون چوندا
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاۗءَهُمْ ۙ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧﴾ ۭ
ڪافر سچي ڳالهه کي جڏهن آئي انهن وٽ ته هي جادو آهي پڌرو.
اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۭ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَلَا تَمْلِكُوْنَ
يا چون ٿا پاڻ ٺاهيو اٿس، چؤ جي مان پاڻ ٺاهيو آهي اٿکي ته توهان نه ٿا بچايو
لِيْ مِنَ اللّٰهِ شَيْــــًٔا ۭ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ۭ
مون کي الله کان ڪجهه، اهو گهڻو ڄاڻندڙ آهي ان کي جنهن کي توهان پکيڙيو ٿا،

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (پير شريف)

كَفٰى بِهٖ شَهِيْدًا بَيْنِىْ وَبَيْنَكُمْ ۗ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٨﴾

ڪافي آهي اهو شاهد منهنجي ۽ اوهان جي وچ ۾ ۽ اهو ئي بخشڻهار مهربان آهي.

قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَآ اَدْرِىْ مَا يُفْعَلُ

ٻڌاءِ ته ناهيان ڪو نئون رسول ۽ نه ٿو ڄاڻان ڇا ٿيندو

بِىْ وَلَا بِكُمْ ۗ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَىَّ وَمَآ اَنَا اِلَّا

مان سان ۽ توهان سان، رڳو هلان ٿو ان تي جيڪو حڪم ٿئي ٿو مون کي ۽ آءٌ نه مگر

نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٩﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ

ڊيڄاريندڙ آهيان پڌرو. چئو خبر ڏيو جيڪڏهن هجي اهو الله جي طرفان

وَكَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْۢ بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى

۽ توهان ڪيو تا انڪار انهي جو ۽ شاهدي ڏني هڪ شاهد بني اسرائيل مان پڻ

مِثْلِهٖ فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى

اهڙي پوءِ ايمان به آندائين ۽ توهان ڪئي وڏائي. بيشڪ الله نه ٿو هدايت ڪري

ع ١ الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ظالم قوم کي. ۽ چيو ڪافرن ايمان وارن لاءِ

لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُوْنَآ اِلَيْهِ ۗ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهٖ

جي هجي ها ڀلو ته نه اڳرائي ڪن ها اسان کان ان ڏي، ۽ جڏهن نه هدايت وارا ٿيا ان سان

فَسَيَقُوْلُوْنَ هٰذَآ اِفْكٌ قَدِيْمٌ ﴿١١﴾ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ

ته پوءِ چوڻ لڳا هي ڪوڙ آهي آڳاٽو. ۽ هنن کان اڳ ڪتاب

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

مُوْسٰٓى اِمَامًا وَّرَحْمَةً ۭ وَهٰذَا كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا
موسیٰ جو رهبر ۽ رحمت، ۽ آهي هي قرآن انکي سچو چوندڙ ٻولي
عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ڰ وَبُشْرٰى لِلْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٢﴾
عربيءَ ۾ جيئن ڊيڄاري ظلم ڪندڙن کي ۽ مبارڪ ڏي نيڪيءَ وارن کي.
اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ
بيشڪ جن چيو پالڻهار اسانجو الله آهي وري قائم رهيا پوءِ نا هي ڪو خوف
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿١٣﴾ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ
انهن تي ۽ نڪي اهي ڏکارا ٿيندا. اهي ئي جنت وارا آهن
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ وَوَصَّيْنَا
هميشه رهندا ان ۾، عوض ان جي جيڪي عمل ڪندا هئا. ۽ پارت ڪئي سون
الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسٰنًا ۭ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ كُرْهًا وَّ
انسان کي پنهنجي پيءُ ماءُ سان ڀلائي ڪرڻ جي، پيٽ ۾ کنيو انکي سندس ماءُ ڏکيائي سان ۽
وَضَعَتْهُ كُرْهًا ۭ وَحَمْلُهٗ وَفِصٰلُهٗ ثَلٰثُوْنَ شَهْرًا ۭ
ڄڻيائينس ڏکيائيءَ سان، ۽ هئو ان جو پيٽ ۾ رهڻ ۽ ٿڃ ڇڏڻ ٽيهه مهينا،
حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَبَلَغَ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۙ قَالَ
نيٺ جڏهن رسيو پنهنجي طاقت کي ۽ پهتو چاليهن ورهين کي چيائين
رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ
اي رب منهنجا ! آگو بخش مونکي ته شڪر ڪريان تنهنجي احسان جو جيڪو ڪيو تو

عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ
مون تي ۽ منهنجي پيءُ ماءُ تي ۽ جيئن ڪم ڪريان ڀلو جنهن ڪان تون خوش ٿئين

وَاَصْلِحْ لِيْ فِيْ ذُرِّيَّتِيْ ۚ اِنِّيْ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاِنِّيْ
۽ نيڪي آڻ مون لاءِ منهنجي اولاد ۾، بيشڪ مون موٽيس توڏانهن ۽ بيشڪ آءٌ

مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ
تابعدارن مان آهيان. هي اهي آهن جو قبول ڪريون ٿا انهن ڪان

اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّاٰتِهِمْ فِيْۤ اَصْحٰبِ
سٺا ڪم جيڪي ڪيا اٿن ۽ معاف ڪريون ٿا انهن جي برائين کي صاحبن

الْجَنَّةِ ۭ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِيْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿١٦﴾ وَ
جنت جي ۾، ۽ اهو وعدو سچو آهي جو ساڻن ڪيو ويندو هو. ۽

الَّذِيْ قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَّكُمَآ اَتَعِدٰنِنِيْٓ اَنْ اُخْرَجَ
جنهن چيو پنهنجي پيءُ ماءُ کي ته حيف هُجيوَ ڇا ڏڙڪو ڏيو ٿا مون کي ته ڪڍيو ويندس

وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُوْنُ مِنْ قَبْلِيْ ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيْثٰنِ
حالانڪ گذري ويا آهن زمانا مون ڪان اڳ، ۽ اهي ٻئي پاڏائن پيا

اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْ ڰ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ فَيَقُوْلُ مَا
الله کي (چون پيا) ويل پوئي ايمان آڻ، بيشڪ ٻول الله جو سچو آهي، پوءِ چوي پيو

هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٧﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَقَّ
هي آهن رڳو آڪاڻيون اڳين جون. هي اهي آهن ثابت ٿيو

عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
جن تي عذاب انهن قومن ۾ جيڪي گذري ويون انهن کان اڳ ۾

مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ⑱ وَلِكُلٍّ
ڪي جنّ هئا ۽ ڪي ماڻهو، بيشڪ اهي ٽوٽي ۾ آهن. ۽ هر هڪ لاءِ

دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ۚ وَلِيُوَفِّيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا
درجا آهن سندن عملن جا، ۽ جيئن پورو بدلو ڏئي کين سندن عملن جو ۽ اهي نه

يُظْلَمُوْنَ ⑲ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ۭ
ظلم ڪيا ويندا. ۽ جنهن ڏينهن پيش ڪيا ويندا ڪافر باهه تي،

اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِيْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ
زيان ڪيو اٿو نعمتون پنهنجون حياتي پنهنجي دنيا واريءَ ۾ ۽ مزا ماڻيو

بِهَا ۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ
انهن سان، پوءِ اڄ اوهانکي سزا ڏني ويندي عذاب ذلت جي هنڪري جو توهان

تَسْتَكْبِرُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
تڪبر ڪندا هئا زمين ۾ ناحق ۽ هنڪري جو توهان

تَفْسُقُوْنَ ⑳ وَاذْكُرْ اَخَا عَادٍ ۭ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهٗ بِالْاَحْقَافِ
بي فرماني ڪندا هئا. ۽ ياد ڪر عاد جي ڀاءُ کي، جڏهن ڊيڄاريائين پنهنجي قوم کي احقاف ۾

وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖٓ
۽ گذري ويا هئا ڊيڄاريندڙ انهن جي اڳيان ۽ پويان

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

أَلَّا تَعْبُدُوٓا إِلَّا اللّٰهَ ۭ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
ته نه عبادت ڪريو مگر الله جي، بيشڪ مان ڊڄان ٿو توهان تي عذاب ڏينهن
عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوٓا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا ۚ فَأْتِنَا
وڏي جي کان. چيائون ڇا آيو آهين اسان وٽ ته ڦيرين اسان کي اسان جي مالڪن کان، پوءِ آڻ اسان ڏي
بِمَا تَعِدُنَآ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا
ان کي جنهن جو دڙڪو ڏين ٿو جيڪڏهن آهين تون سچن مان. چيائين رڳو
الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۡ وَأُبَلِّغُكُمْ مَّآ أُرْسِلْتُ بِهٖ وَلٰكِنِّيٓ
اها خبر آهي الله کي، ۽ پهچايان ٿو توهان کي اهو پيغام جنهن سان موڪليو ويس، پر مان
أَرٰىكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ
ڏسان ٿو ته اوهين قوم جاهل آهيو. پوءِ جڏهن ڏٺائون ان کي ڪڪر سامهون ايندڙ
أَوْدِيَتِهِمْ ۙ قَالُوا هٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ۭ بَلْ هُوَ مَا
سندن ندين تي چيائون هي بادل آهي وسڻ وارو اسان تي، پر هي اهو آهي
اسْتَعْجَلْتُمْ بِهٖ ۭ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ
جنهن جي تڪڙ ٿي ڪيو. اهو واءُ آهي جنهن ۾ عذاب دردناڪ آهي، جو ناس ڪندو هر
شَيْءٍ ۢ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرٰىٓ إِلَّا مَسٰكِنُهُمْ ۭ
شيءِ کي پنهنجي رب جي حڪم سان پوءِ ٿيا اهڙا جو نه پيا ڏسجن مگر گهر انهن جا،
كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ مَكَّنّٰهُمْ
اهڙي طرح سزا ڏينداآهيون ڏوهاري قوم کي. ۽ بيشڪ اسان جاءِ ڏني سون انهن کي

فِيْمَآ اِنْ مَّكَّنّٰكُمْ فِيْهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَّاَبْصَارًا

اهڙي هنڌ جنهن جاءِ ڏني سون توهانکي ۽ ڏنا سون انهنکي ڪَنَ ۽ اکيون

وَّاَفْـِٕدَةً ۖ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ اَبْصَارُهُمْ وَ

۽ دليون پوءِ نہ ٽاريو انهن کان سندن ڪنن ۽ نڪي سندن اکين ۽

لَآ اَفْـِٕدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوْا يَجْحَدُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

نڪي سندن دلين ڪنهن شيءِ کي ڇوته اهي انڪار ڪندا هئا الله جي آيتن جو

ع ٣ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا

۽ ڪڙڪي پيو انهن تي اهو جنهن تي ٺٺوليون ڪندا هئا. ۽ بيشڪ تباه ڪيا سون

مَا حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ

جيڪي توهان جي چوڌاري هئا ڳوٺ، ۽ وري وري پڌايون سون آيتون مَنَ اهي

يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ

موٽن. پوءِ ڇو نہ مدد ڪئي انهن جي تن جن کي بڻايا ٿون

دُوْنِ اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةً ۭ بَلْ ضَلُّوْا عَنْهُمْ ۚ وَذٰلِكَ

الله کان سواءِ ويجهي ٿيڻ خاطر معبود، پر اهي گم ٿي ويا انهن کان، ۽ اهو

اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَاِذْ صَرَفْنَآ اِلَيْكَ نَفَرًا

هئو سندن ڪوڙ ۽ جيڪي ٺاهه ٺاهيندا هئا. ۽ جڏهن لاڙيو سون تو ڏانهن ٽولو

مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۚ فَلَمَّا حَضَرُوْهُ قَالُوْٓا

جنن جو اهي ٻڌن پيا قرآن، پوءِ جڏهن آيا ان تي چيائون

أَنْصِتُوْا ۚ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلٰى قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ﴿٢٩﴾

ماٺ ڪريو. پوءِ جڏهن پورو ٿيو ته موٽيا پنهنجي قوم ڏانهن ڊيڄاريندڙ ٿي.

قَالُوْا يٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتٰبًا أُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوْسٰى

چيائون اي قوم اسان جي بيشڪ اسان ٻڌو آهي ڪتاب جو لاٿو ويو موسىٰ کان پوءِ

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِيْٓ إِلَى الْحَقِّ وَإِلٰى

سچو ڪندڙ انکي جيڪي ان جي اڳيان آهي ڏَسُ ڏئي ٿو حق ڏانهن ۽ طرف

طَرِيْقٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٣٠﴾ يٰقَوْمَنَآ أَجِيْبُوْا دَاعِيَ اللّٰهِ وَ

رستي سڌي جي. اي اسان جي قوم سڏ قبوليو الله جي سڏيندڙ جو ۽

اٰمِنُوْا بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ

ايمان آڻيو ان تي ته بخشي توهان لاءِ گناه توهان جا ۽ بچائي توهان کي

عَذَابٍ أَلِيْمٍ ﴿٣١﴾ وَمَنْ لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ

عذاب دردناڪ کان. ۽ جيڪو نه ورنائيندو الله ڏانهن سڏيندڙ کي پوءِ ناهي

بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ أَوْلِيَآءُ ۭ

عاجز ڪندڙ زمين ۾ ۽ ناهن انهيءَ لاءِ ان کان سواءِ ڪي مددگار،

أُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللّٰهَ

اهي آهن گمراهي پڌري ۾. ڇا نه ڏٺائون ته بيشڪ الله

الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ

اهو آهي جنهن پيدا ڪيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ نه ماندو ٿيو

بِخَلْقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ؕ بَلٰٓى اِنَّهٗ
انهن جي بڻائڻ ۾ سوگهي قادر آهي ته جيئرو ڪري مئلن کي، هائو بيشڪ اهو
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ
هر شيءِ تي قادر آهي. ۽ (يادڪر) ان ڏينهن کي جو پيش ڪيا ويندا اهي جن
كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ؕ اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ؕ قَالُوْا بَلٰى
ڪفر ڪيو باهه تي، ڇا نه آهي اهو سچ؟ چوندا هائو
وَرَبِّنَا ؕ قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٣٤﴾
قسم اسان جي رب جو، چوندو پوءِ چکو عذاب کي جو توهان ڪفر ڪندا هئا.
فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا
پوءِ صبر ڪر جيئن صبر ڪيو همت وارن رسولن ۽ نه سڏا
تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ؕ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ ۙ
تڪڙي ڪر انهن لاءِ، اهي جنهن ڏينهن ڏسندا وعدي ڪيل وقت کي
لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ؕ بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ
جڻ نه رهيا هئا مگر ڪا گهڙي ڏينهن جي، اهو پهچائڻ آهي، پوءِ نه ناس ٿيندا
اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ ع
مگر ماڻهو نافرمان.

ع ٤ / ٩ / ٤ الربع

سُوْرَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت محمد صلى الله عليه وسلم مدني آهي ۽ اها اٺٽيهه آيتون ۽ چار رڪوع آهي.

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ

جن ڪفر ڪيو ۽ روڪيائون الله جي راھ کان تہ برباد ڪيائين

اَعْمَالَهُمْ ① وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاٰمَنُوْا

انھن جي عملن کي ۽ جن ايمان آندو ۽ ڪيا چڱا ڪم ۽ مڃيائون

بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ

جيڪي لاٿو ويو مُحمّد تي ۽ اھو ئي حق آھي سندن رب کان لاٿائين

عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ② ذٰلِكَ بِاَنَّ

انھن کان برايون انھن جون ۽ سڌاريائين حال انھن جو. اھو ھن ڪري تہ

الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

جن ڪفر ڪيو اھي ڪيڏ لڳا ڪوڙ کي ۽ بيشڪ جن ايمان آندو

اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۭ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ

تابع ٿيا سچ کي جو سندن رب طرفان آھي، اھڙي طرح بيان ڪري ٿو الله

لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ③ فَاِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ماڻھن لاءِ مثال انھن جا. پوءِ جڏھن ٽڪرجو ڪافرن سان

فَضَرْبَ الرِّقَابِ ۭ حَتّٰٓى اِذَآ اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا

تہ ھڻو گردنون، ايستائين جڏھن رتوڇاڻ ڪريو انھن جي پوءِ ٻڌو

الْوَثَاقَ ۙ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَآءً حَتّٰى تَضَعَ

رسا پوءِ يا ته احسان ڪريو ان کان پوءِ يا عوض وٺو جيستائين رکي

الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ ذٰلِكَ ۛ وَلَوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ

جنگ هٿيار پنهنجا، اهو ئي، ۽ جيڪڏهن گهري ها الله ته بدلو وٺي ها انهن کان

وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوْا

پر آزمائي ٿو توهان مان هڪڙن کي ٻين سان، ۽ جيڪي مارجي ويا

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُّضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ④ سَيَهْدِيْهِمْ

الله جي راهه ۾ پوءِ هرگز نه وڃائيندو عمل انهن جا. اجهو هدايت ڪندو انهن کي

وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ⑤ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ⑥

۽ سڌاريندو حال انهن جو. ۽ داخل ڪندو ڪين جنت ۾ جا ڄاڻايائين انهن کي.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا إِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَ

اي ايمان وارؤ! جيڪڏهن مدد ڪندؤ الله جي ته مدد ڪندو توهان جي ۽

يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ⑦ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ

ڄمائيندو توهان جي قدمن کي. ۽ جن ڪفر ڪيو پوءِ تباهي آهي انهن لاءِ

وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ⑧ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوْا مَآ أَنْزَلَ

۽ گم ڪيائين عمل انهن جا. اهو هن ڪري جو انهن ناپسند ڪيو انکي جو نازل ڪيو

اللّٰهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ⑨ أَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْأَرْضِ

الله، پوءِ بيڪار ڪيائين عمل انهن جا. ڇا پوءِ نه گھميا زمين ۾

فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ
پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿي پڇاڙي انهن جي جيڪي انهن کان اڳ هئا،
دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۫ وَلِلْكٰفِرِيْنَ اَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ
ڌاهوڙو الله انهن تي ۽ ڪافرن لاءِ آهن اهڙيون عقوبتون. هن ڪري ته
اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ لَا مَوْلٰى
الله سڄڻ آهي مؤمنن جو ۽ بيشڪ ڪافر ناهي ڪوئي ساٿي
لَهُمْ ﴿١١﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
انهن جو. يقينن الله داخل ڪندو انهن کي جن ايمان آندو ۽ عمل صالح ڪيا
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
باغن ۾ جو وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون. ۽ جن ڪفر ڪيو
يَتَمَتَّعُوْنَ وَيَاْكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ
فائدو وٺن ٿا ۽ کائن ٿا جيئن کائيندا آهن ڍور ۽ باهه آهي
مَثْوًى لَّهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً
ٽڪاڻو انهن جو. ۽ ڪيترائي ڳوٺ آهي طاقتور هئا
مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِيْٓ اَخْرَجَتْكَ ۚ اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ
تنهنجي ڳوٺ کان جنهن ڪڍي ڇڏيو توکي، ناس ڪيوسون انهنکي پوءِ نه هئو ڪو پرجهلو
لَهُمْ ﴿١٣﴾ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ
انهن جو. ڇا پوءِ جيڪو آهي پنهنجي رب جي سڌي ڏس تي سوان وانگر آهي جو سينگاريو ويو

لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ

ان لاءِ بڇڙو عمل ان جو ۽ هليا پنهنجي خيالن تي بيان باغ جو

الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ فِيْهَآ اَنْهٰرٌ مِّنْ مَّاۗءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ ۚ

جنهن جو وعدو ڪيل آهي پرهيزگارن سان، هي آهي ته ان ۾ واهه آهن پاڻي جا جو ڦريل نه آهي،

وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ

۽ واهه کير جا جو نه بدليو آهي مزو ان جو ۽ نهرون شراب

لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ڔ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ۭ وَ

لذيذ جون آهن پيئندڙن لاءِ ۽ نهرون ماکيءَ صاف جون، ۽

لَهُمْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ۭ

انهن لاءِ اتي هر قسم جا ميوا آهن ۽ معافي سندن پروردگار جي،

كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوْا مَاۗءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ

انهن جهڙو آهي جيڪي هميشه هجن باهه ۾ ۽ پيارايو وڃن پاڻي ٽچڪندڙ پوءِ ڪپي

اَمْعَاۗءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ حَتّٰٓي اِذَا خَرَجُوْا

آنڊا انهن جا ۽ انهن مان ڪي ڪَنُ ڏين ٿا تو ڏانهن، نيٺ جڏهن نڪرن ٿا

مِنْ عِنْدِكَ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ

تو وٽان چون ٿا انهن کي جن کي ڏنو ويو علم ته ڇا چيائين

اٰنِفًا ۣ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰي قُلُوْبِهِمْ وَاتَّبَعُوْٓا

هينئر، هي اُهي آهن جو مُهر هڻي الله انهن جي دلين تي ۽ هليا

أَهْوَآءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَالَّذِيْنَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ
پنهنجي خواهشن تي ۽ جيڪي هدايت وارا ٿيا وڌايائين انهنکي هدايت ۾ ۽ ڏنائين انهنکي

تَقْوٰىهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ
پرهيزگاري. پوءِ ڇا رڳو انتظار ٿا ڪن قيامت جو ته اچي انهن وٽ

بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَآءَتْهُمْ
اوچتو، پوءِ اچي چڪيون آهن نشانيون ان جون، پوءِ ڪٿان ايندي وٽن، جڏهن آئي قيامت،

ذِكْرٰىهُمْ ﴿١٨﴾ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ
نصيحت انهنجي. پوءِ يقين ڪر ته ڪوئي ناهي حاڪم مگر الله ۽ معافي گهُر

لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
پنهنجي گناهن لاءِ ۽ ايمان وارن ۽ ايمان وارين لاءِ، ۽ الله ڄاڻي ٿو

مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰىكُمْ ﴿١٩﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْلَا
ڦرڻ گهرڻ توهانجو ۽ رهڻ توهان جو. ۽ چون ٿا جن ايمان آندو ڇو نه

نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَّذُكِرَ
لاٿي ويئي ڪا سورت، پوءِ جڏهن لاٿي ويئي ڪا سورت پڌري ۽ ذڪر ڪيو ويو

فِيْهَا الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ
ان ۾ جنگ جو، ڏسندين انهن کي جن جي دلين ۾ مرض آهي

يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۭ
ته ڏسندا توڏانهن ڏسڻ ان جهڙو بيهوشي آئي جنهن تي موت کان،

فَاَوْلٰى لَهُمْ ﴿٢٠﴾ طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ فَاِذَا عَزَمَ

پوءِ تباهي آهي انهن لاءِ. کين فرمانبرداري ۽ ڳالھ صحيح ، پوءِ جيڪڏھن پڪو ٿئي

الْاَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ

حڪم ، پوءِ جيڪر سچا ٿين ها الله سان ته ھئو ڀلو انهن لاءِ. پوءِ ڇا

عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَ

ويجها آهيو ھنڪي جي حاڪم ٿيو ته فساد وجھو ملڪ ۾ ۽

تُقَطِّعُوْٓا اَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ

ڇنو مائٽيون پنھنجيون. اِھي اُھي آھن جن تي لعنت ڪئي الله

فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰٓى اَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ

پوءِ کين ٻوڙو ڪيائين ۽ انڌو ڪيائين سندن اکين کي. ڇا پوءِ نه ٿا سمجھن

الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ اَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

قرآن کي يا انھن جي دلين تي ڪرف آھن. بيشڪ جيڪي

ارْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ

ڦري ويا پنھنجين پٺين تي ھن ڪان پوءِ جو ظاهر ٿي انھن لاءِ

الْهُدَى الشَّيْطٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذٰلِكَ

ھدايت ، شيطان گمراھ ڪيو انھنکي ، ۽ کين ڍِل ڪرايائين. اهو

بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ كَرِهُوْا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيْعُكُمْ

هن ڪري جو چيائون انھنکي جن ناپسند ڪيو انکي جيڪي نازل ڪيو الله ته ڇيو و ٺند اسون توھان جو

فِيْ بَعْضِ الْاَمْرِ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ

ڪن ڳالهين ۾، ۽ الله جاڻي ٿو سندن ڳجهيون ڳالهيون. پوءِ ڇا حال ٿيندو

اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾

جڏهن ساهه ڪڍندا انهن جو ملائڪ ڌڪ هڻي انهن جي مُنهن تي ۽ انهن جي پٺين تي.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَآ اَسْخَطَ اللّٰهَ وَكَرِهُوْا رِضْوَانَهٗ

اهو هن ڪري جو اهي ڪيڏانهن لڳا ان ڪي جنهن ڪاوڙايو الله کي ۽ ناپسند ڪيائون رضا ان جي

فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ ع اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ

پوءِ ڪيرايائين سندن عمل. ڇا ڀائين ٿا اهي جن جي دلين ۾

مَّرَضٌ اَنْ لَّنْ يُّخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ

روڳ آهي ته نه ظاهر ڪندو الله انهن جي ڪوتائن کي. ۽ جيڪڏهن گهرون ها

لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ ۭ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ

ته ڏيکاريون ها توکي اهي پوءِ تو جاتو اٿن سندن پارن تي، ۽ ضرور سڃاڻيندين ڪين

لَحْنِ الْقَوْلِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ

غلط گفتار مان، ۽ الله جاڻي ٿو توهان جي عملن کي. ۽ ضرور آزمائينداسون توهانکي

حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَا۟

جيئن ڄاڻون اسين مجاهدن توهان جن کي ۽ صبر ڪندڙن کي ۽ ظاهر ڪريون

اَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

توهان جي خبرن کي. بيشڪ جيڪي منڪر ٿيا ۽ روڪيائون الله جي رستي کان

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَشَآقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى
۽ دشمن ٿيا رسول جا هن کان پوءِ جو پڌري ٿي انهن لاءِ هدايت
لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿٣٢﴾ يٰٓاَيُّهَا
هرگز نه زيان ڪندا الله جو ڪجهه به ۽ اجهو بيڪار ڪندو سندن ڪمن کي. اي
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَلَا
ايمان وارو چيو وٺو الله جو ۽ چيو وٺو رسول جو ۽ نه
تُبْطِلُوْٓا اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا
وڃايو پنهنجا ڪردار. اهي جن ڪفر ڪيو ۽ روڪيائون
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَّغْفِرَ
الله جي راهه کان پوءِ مري ويا ڪفر جي حال ۾ ته هرگز نه بخشيندو
اللّٰهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْٓا اِلَى السَّلْمِ ۖۗ وَاَنْتُمُ
الله انهن کي. پوءِ نه ڍرا ٿيو ۽ نه سڏيو صلح ڏانهن، هوڏانهن توهان
الْاَعْلَوْنَ ۖۗ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾ اِنَّمَا
آهيو مٿانهان ۽ الله گڏ آهي اوهان سان ۽ اهو هرگز نه گهٽائيندو توهان جي عملن کي. بس
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا
حياتي دنيا جي راند آهي ۽ تماشو ۽ جيڪڏهن ايماندار ٿيندؤ ۽ پرهيز ڪندؤ
يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾ اِنْ يَّسْـَٔلْكُمُوْهَا
ته ڏيندو توهان کي اجر توهان جا ۽ نه گهرندو توهان کان مال توهان جا. جيڪڏهن گهري اوهان کان اهي

يُحْفِكُمْ تَبْخَلُوْا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾ هٰاَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ

پوءِ تنگ ڪريو تہ بخل ڪندؤ ۽ ظاهر ڪندو ڪوتابون توهان جون. اجهو توهان اهي آهيو

تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ فَمِنْكُمْ مَّنْ

جو سڏجي ٿو اوهانکي تہ خرچ ڪريو الله جي راهہ ۾، پوءِ توهان مان ڪو

يَّبْخَلُ ۚ وَمَنْ يَّبْخَلْ فَاِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ وَ

ڪنجوسي ٿو ڪري، ۽ جيڪو بخل ڪري تہ ٿو ڏئي اهو ڳوڻ ٿو ڏئي پاڻ کي، ۽

اللّٰهُ الْغَنِيُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ

الله آسودو آهي ۽ توهان سڃا آهيو، ۽ جيڪڏهن ڦرندؤ تہ مٽائي آڻيندو

قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۙ ثُمَّ لَا يَكُوْنُوْٓا اَمْثَالَكُمْ ﴿٣٨﴾

ماڻهو ٻيا پوءِ اهي نہ ٿيندا توهان جهڙا.

سُوْرَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت فتح مدني آهي ۽ اها اُڻتيهہ آيتون ۽ چار رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ

بيشڪ اسان سوڀ ڏني سون توکي سوڀ پڌري. جيئن ڍڪي توکي الله اڳ کان جو اڳي ٿيو

مِنْ ذَنْۢبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَ

گناه تنهنجو ۽ جو پوءِ ٿيو ۽ پوري ڪري مهرباني پنهنجي توتي ۽

يَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٢﴾ وَّيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا

هلائي توکي رستي سڌي تي. ۽ جيئن مدد ڪري تنهنجي الله مدد

عَزِيْزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ فِيْ قُلُوْبِ

زبردست. اهو اُهو آهي جنهن لاٿو قرار دلين

الْمُؤْمِنِيْنَ لِيَزْدَادُوْٓا اِيْمَانًا مَّعَ اِيْمَانِهِمْ ۗ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ

مؤمنن جي ۾ جيئن وڌن ايمان ۾ گڏ پنهنجي ايمان سان، ۽ الله لاءِ آهن لشڪر

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٤﴾

آسمانن ۽ زمين جا، ۽ الله آهي ڄاڻندڙ دانش وارو.

لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

جيئن داخل ڪري ايمان وارن مردن ۽ عورتن کي باغن ۾ وهن ٿيون

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ

جن جي هيٺان واهيون سدائين رهندا انهن ۾ ۽ جيئن ميساري انهن کان

سَيِّاٰتِهِمْ ۗ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٥﴾ وَّ

برايون انهن جون، ۽ آهي اها الله وٽ ڪاميابي وڏي. ۽ جيئن

يُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَ

عذاب ڏئي منافقن ۽ منافقاڻين کي ۽ شرڪ ڪندڙ مردن ۽

الْمُشْرِكٰتِ الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ۗ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ

عورتن کي جو اهي گمان ڪن ٿا الله ۾ تمام بڇڙو، انهن تي هجي چڪر

السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ

برائي جو، ۽ ڪاوڙيو الله انهن تي ۽ لعنت وڌائين انهن تي ۽ تيار ڪيائين انهن لاءِ

جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿٦﴾ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ

دوزخ، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. ۽ الله لاءِ آهن لشڪر آسمانن

وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿٧﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ

۽ زمين جا، ۽ آهي الله زبردست دانش وارو. بيشڪ اسان موڪليوسون توکي

شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

خبر ڏيندڙ ۽ بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري، جيئن ايمان آڻيو الله ۽ ان جي رسول تي

وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٩﴾

۽ مدد ڪريو ان جي ۽ عزت ڪريو ان جي، ۽ سبحان الله پڙهو صبح ۽ شام.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ

بيشڪ جيڪي ماڻهو هٿ وٺن ٿا تنهنجو اهي ئي گو بيعت ڪن ٿا الله سان، هٿ الله جو

فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ

مٿان هٿن انهن جي آهي، پوءِ جنهن ڀڳو بيعت کي اهو ڀڳو پڇي ٿو پنهنجي سر تي،

وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا

۽ جنهن وفائي ڪئي جنهن تي وعدو ڪيائين الله سان پوءِ اجهوا هو ڏيندو ان کي انعام

عَظِيْمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ

وڏو. اجهو چوندا توکي پوئتي رهيل واهڻي

شَغَلَتْنَآ اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُوْلُوْنَ

تہ رجھايو اسان کي اسان جي ملڪيتن ۽ اسان جي گھر وارن پوءِ تون گناھ بخشاءِ اسان جو . اھي چون ٿا

بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ

پنھنجن زبانن سان جو ناھي سندن دلين ۾ . چؤ پوءِ ڪير مالڪ ٿيندو

لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ

اوھان لاءِ الله وٽ ڪنھن شيءِ جو جيڪڏھن گھري توھان جو نقصان يا چاھي توھان جو

نَفْعًا ؕ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١١﴾ بَلْ

فائدو، پر آھي الله توھان جي عملن جي خبر رکندڙ . پر

ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰٓى

توھان ڀانيو تہ ھرگز نہ واپس ٿيندو رسول ۽ مسلمان طرف

اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ

گھرن پنھنجي ڪڏھين بہ ۽ سينگاريو ويو اھو توھان جي دلين ۾ ۽ توھان گمان ڪيو

ظَنَّ السَّوْءِ ۚۖ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُوْرًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ

ھڪُو تمام بڇڙو، ۽ توھان آھيو قوم برباد . ۽ جنھن نہ يقين ڪيو

بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ سَعِيْرًا ﴿١٣﴾ وَ

الله ۽ ان جي رسول تي پوءِ اسان تيار ڪئي آھي ڪافرن لاءِ ٻرندڙ باھ . ۽

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ

الله لاءِ آھي بادشاھي آسمانن ۽ زمين جي، معاف ڪري ٿو جنھن کي چاھي

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٤﴾

۽ عذاب ڏئي ٿو جنهنکي چاهي، ۽ آهي الله بخشڻهار مهربان.

سَيَقُوْلُ الْمُخَلَّفُوْنَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ

اجهو چوندا پوئتي رهيل جڏهن توهان ويندؤ مال غنيمت ڏانهن

لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّبَدِّلُوْا

جيئن هٿ ڪريو انکي ته اسانکي ڇڏيو ته اسان توهان سان هلون، اهي گهرن ٿا بدلائڻ

كَلٰمَ اللّٰهِ ۭ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ

الله جي ڪلام کي، چؤ هرگز نه هلندؤ اسان سان. ائين فرمايو آهي الله

قَبْلُ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ تَحْسُدُوْنَنَا ۭ بَلْ كَانُوْا لَا

اڳي ئي، پوءِ جلدي اهي چوندا نه پر اوهان ساڙ ڪريو ٿا اسان سان، پر اهي نه

يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥﴾ قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ

سمجهندا هئا مگر ٿورو. تون چؤ پوئتي رهيل

الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ

بدوين کي اجهو سڏيا ويندؤ قوم سخت طاقتور ڏانهن

تُقَاتِلُوْنَهُمْ اَوْ يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ

توهان وڙهندؤ انهن سان يا اهي مسلمان ٿين، پوءِ جيڪڏهن توهان چوڻ وٺندؤ ته ڏيندو توهانکي الله

اَجْرًا حَسَنًا ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ

بدلو ڀلو، ۽ جيڪڏهن پٺي ڏيندؤ جيئن پٺي ڏني اٿوَ اڳ ۾

يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ
ته عذاب كندو توهانكي عذاب دردناك. نه آهي انڌي تي كو بار

وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ ؕ وَ
۽ نڪي منڊي تي كو بار ۽ نڪي بيمار تي كو بار، ۽

مَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
جيكو چيو كندو الله ۽ ان جي رسول جو ته داخل كندس باغن ۾ وهن ٿيون

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٧﴾ ع
جن جي هيٺان واهيون، ۽ جيكو ڦرندو ته عذاب كندس عذاب دردناك.

النصف ع ٧ / ١٠

لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ
بيشك خوش ٿيو الله ايمان وارن كان جڏهن بيعت كن پيا توسان

تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ
وڻ هيٺان پوءِ ڄاتائين جيكي انهن جي دلين ۾ هئو پوءِ نازل كيائين قرار

عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿١٨﴾ وَّمَغَانِمَ كَثِيْرَةً
انهن تي ۽ عطا كيائين انهنكي سوڀ ويجهي ، ۽ غنيمتون گهڻيون

يَّاْخُذُوْنَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ
جنكي حاصل كندا، ۽ آهي الله زبردست ڏاهپ وارو. ۽ انجام كيو توهان سان

اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيْرَةً تَاْخُذُوْنَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهٖ وَ
الله غنيمتن گهڻين جو وصول كندؤ انهنكي پوءِ جلدي ڏنائين توهانكي هي ۽

كَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُوْنَ اٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ

جھليائين ھٿ ماڻھن جا توھان کان، ۽ جيئن ته ھجي اھا نشاني مسلمانن لاءِ

وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٢٠﴾ وَّاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوْا

۽ ھلائي توھان کي رستي سڌي تي. ۽ ٻي فتح به جو قادر نه ٿيا آھيو

عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

انھي تي ھوڏانھن گھيرو ڪيو آھي الله ان تي، ۽ آھي الله ھر شيءِ تي

قَدِيْرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قٰتَلَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ

سگھ رکندڙ. ۽ جيڪڏھن لڙائي ڪن ھا توھان سان ڪافر ته ٻُٽي ڏيئي ڀڄن ھا پوءِ

لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِيْ

نه لھن ھا ڪو دوست ۽ نڪي مددگار. اھو طريقو الله جو آھي جو

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ښ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿٢٣﴾

ھليو آيو آھي اڳي کان، ۽ ھرگز نه لھندين طريقي الله جي ۾ ڪا ڦير گھير.

وَهُوَ الَّذِيْ كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ

۽ اھو اُھو آھي جنھن جھليو انھن جي ھٿن کي توھان کان ۽ توھان جي ھٿن کي انھن کان

بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۭ وَكَانَ

وادي مکي ۾ ھن کان پوءِ جو غالب ڪيائين توھان کي انھن تي، ۽ آھي

اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ

الله توھان جي عملن کي ڏسندڙ. اِھي اُھي ئي آھن جن ڪفر ڪيو ۽

صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوْفًا اَنْ

روڪيائون توهان کي مسجد عزت واري کان ۽ قرباني کي جا روڪيل هئي جو

يَّبْلُغَ مَحِلَّهٗ ۭ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُوْنَ وَنِسَاۗءٌ مُّؤْمِنٰتٌ

پهچي پنهنجي جاءِ تي ۽ جي نه هجن ها اتي مرد مؤمن ۽ عورتون مؤمنيا ٺيون

لَّمْ تَعْلَمُوْهُمْ اَنْ تَطَـُٔوْهُمْ فَتُصِيْبَكُمْ مِّنْهُمْ مَّعَرَّةٌۢ

جنکي توهان نه پيا ڄاڻو جو لتاڙي ماريو ها ؟ تنهنڪري پوءِ پهچي ها توهان کي انهن جي ڪري صدمو

بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۚ لَوْ

بي خبري سبب ، (پر بچاءُ ٿيو) جيئن ته داخل ڪري الله پنهنجي رحمت ۾ جنهن کي گهري . جيڪڏهن

تَزَيَّلُوْا لَعَذَّبْنَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝٢٥

اهي الڳ هجن ها ته عذاب ڪريون ها انهن مان ڪافرن کي عذاب دردناڪ .

اِذْ جَعَلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ

(ياد ڪر) جيڪڏهن ڪئي ڪافرن پنهنجي دلين ۾ هوڏ ، هوڏ

الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰي رَسُوْلِهٖ وَ

جاهليت واري پوءِ نازل ڪيو الله قرار پنهنجي پيغمبر تي ۽

عَلَي الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُوْٓا

مسلمانن تي ۽ ڪين ثابت رکيائين ڪلمه توحيد تي ۽ هئا اهي

ع ٣ ٩ ١١ اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَا ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ۝٢٦

حقدار انهيءَ جا ۽ لائق ان جا ، ۽ آهي الله هر شيءِ جو علم رکندڙ .

لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوْلَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ ۚ لَتَدْخُلُنَّ
بيشڪ سچو ڪيو الله پنهنجي پيغمبر جي خواب کي حق سان ته ضرور توهان داخل ٿيندؤ

الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ اٰمِنِيْنَ ۙ مُحَلِّقِيْنَ
مسجد حرام ۾ ان شاءَ الله بنا خطري (امن سان) ڪوڙائيندڙ

رُءُوْسَكُمْ وَمُقَصِّرِيْنَ ۙ لَا تَخَافُوْنَ ؕ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوْا
مٿا پنهنجا يا ڪترائيندڙ، نه ڊڄندؤ ڪنهن کان، پوءِ الله ڄاتو جيڪي توهان نه ڄاتو

فَجَعَلَ مِنْ دُوْنِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِيْٓ
پوءِ ڪيائين ان جي پُٺيان سوڀ ويجهي. اهو ئي آهي جنهن

اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى
موڪليو پنهنجي رسول کي هدايت سان ۽ دين سچي سان جيئن غالب ڪري انهيءَ کي

الدِّيْنِ كُلِّهٖ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿٢٨﴾ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ
سڀني دينن تي، ۽ الله شاهد ڪافي آهي. مُحمّد رسول

اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗٓ اَشِدَّآءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ
الله جو آهي ۽ جيڪي ان سان گڏ آهن اهي ڏاڍا آهن ڪافرن تي باجهارا آهن

بَيْنَهُمْ تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَّبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ
پاڻ ۾ تون ڏسندين انهن کي رڪوع ڪندڙ سجدو ڪندڙ گهرن ٿا مهرباني

اللّٰهِ وَرِضْوَانًا ؗ سِيْمَاهُمْ فِيْ وُجُوْهِهِمْ مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ؕ
الله جي ۽ رضا انهن جي نشاني انهن جي چهرن ۾ آهي سجدن جي اثر کان،

ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ ۖۛ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ ۚۛ

اھا انھن جي ڳالھ توريت ۾ آھي ۽ انھن جي ڳالھ انجيل ۾ آھي،

كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى

جيئن کا پوک ڪڍي پنهنجو سَلو پوءِ سگھو ڪري انکي پوءِ ٿلھو ٿئي پوءِ سڌو بيھي

عَلٰى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ

تيلي پنھنجي تي اھو وڻي ٿو کڙمي کي جيئن ساڙي دل انھن سان ڪافرن جي

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ

وعدو ڪيو الله جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم ڀلا انھن سان

مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

بخشش جو ۽ اجر عظيم جو.

سُوْرَةُ الْحُجُرٰتِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانَ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت حجرات مدني آھي ۽ اھا ارڙھن آيتون ۽ ٻه رڪوع آھي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ

اي ايمان وارؤ! نہ اڳرائي ڪريو سامھون الله

وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ إِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يٰٓأَيُّهَا

۽ سندس رسول جي ۽ ڊڄو الله کان. بيشڪ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آھي. اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْٓا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ
ايمان وارؤ! نه بلند ڪريو آواز پنهنجا مٿي آواز
النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
نبي جي ڪان ۽ نڪي ڏاڍيان ڪريو ان سان گفتگو جيئن ڏاڍيان ڳالهائيندا آهيو هڪ
لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٢﴾
ان تحبط اعمالكم
ٻئي ۾ متان ڇٽي وڃن عمل توهان جا ۽ توهان نه ڄاڻو.
اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ
بيشڪ جيڪي جهڪو تا ڪن آواز پنهنجن کي رسول الله وٽ
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ لِلتَّقْوٰى ؕ لَهُمْ
اهي اُهي آهن جو آزمايو الله انهن جي دلين کي ادب ۾. انهن لاءِ
مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ
بخشش آهي ۽ اجر وڏو. بيشڪ جيڪي سڏين ٿا توکي
وَّرَآءِ الْحُجُرٰتِ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٤﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ
حجرن جي ٻاهران گهڻا انهن مان سمجهه نه ٿا رکن. ۽ جيڪر اهي
صَبَرُوْا حَتّٰى تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ
صبر ڪن ها جيسين تون نڪري اچين انهن ڏانهن ته هو ڀلو هيو انهن لاءِ ۽ الله
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ جَآءَكُمْ
بخشڻهار مهربان آهي. اي ايمان وارؤ جيڪڏهن آڻي توهان وٽ

فَاسِقٌۢ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْٓا اَنْ تُصِيْبُوْا قَوْمًاۢ بِجَهَالَةٍ

ڪو فاسق ڪا خبر پوءِ جاچ ڪريو متان تڪليف ڏيو ڪن ماڻهن کي اڻ ڄاڻائيءَ سان

فَتُصْبِحُوْا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نٰدِمِيْنَ ﴿٦﴾ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ

پوءِ ٿي پئو پنهنجي ڪئي تي پشيمان ۔ ۽ ڄاڻو ته بيشڪ

فِيْكُمْ رَسُوْلَ اللّٰهِ ؕ لَوْ يُطِيْعُكُمْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنَ الْاَمْرِ

توهان ۾ الله جو رسول آهي، جيڪڏهن چيو مڃي توهانجو گهڻين ڳالهين ۾

لَعَنِتُّمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ الْاِيْمَانَ وَزَيَّنَهٗ

ته ڏکيا ٿيندؤ توهان پر الله محبت ڏني توهان کي ايمان جي ۽ سينگاريائين ان کي

فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَ

توهانجي دلين ۾ ۽ بڇان ڏنائين توهان کي ڪفر کان ۽ گناهن کان ۽

الْعِصْيَانَ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوْنَ ﴿٧﴾ فَضْلًا مِّنَ

بي فرماني کان، اهي ئي آهن چڱي چال وارا. مهرباني تي

اللّٰهِ وَنِعْمَةً ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٨﴾ وَاِنْ طَآئِفَتٰنِ

الله جي ۽ احسان، ۽ الله علم رکندڙ حڪمت وارو آهي ۔ ۽ جيڪڏهن ٻه ڌريون

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اقْتَتَلُوْا فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا ۚ فَاِنْۢ بَغَتْ

مسلمانن جون وڙهي پون ته ٺاهه ڪرايو انهن جي وچم، پوءِ جيڪڏهن زيادتي ڪري

اِحْدٰىهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِيْ تَبْغِيْ حَتّٰى

انهن مان هڪڙي ڌر ٻيءَ تي پوءِ توهان لڙو انهيءَ سان جا زيادتي ڪري ٿي ايستائين

تَفِيْٓءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا

جو موٽي اچي الله جي حڪم ڏانهن، پوءِ جيڪڏهن موٽي اچي ته پوءِ ٻاهه ڪرايو ٻنهي جي وچ ۾

بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ⑨

برابري سان ۽ انصاف ڪريو، بيشڪ الله محبت رکي ٿو انصاف ڪندڙن سان.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ ۚ وَ

رڳو مسلمان ڀائر آهن پوءِ صُلح ڪرايو پنهنجي ڀائرن جي وچ ۾، ۽

اتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ⑩ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ع ١٣

ڊڄو الله کان ته مَنَ توهان تي رحم ڪيو وڃي. اي ايمان وارؤ!

لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ

نه ٺوڪ ڪري ڪائي قوم ڪنهن قوم تي شايد اهي هجن ڀلا انهن کان

وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ

۽ نڪي عورتون ٻين عورتن تي شايد اهي هجن ڀليون انهن کان،

وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ۭ بِئْسَ

۽ نه عيب ڪڍو هڪٻئي جا ۽ نه لايو هڪٻئي کي بڇڙا لقب، بُرو

الِاسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ

کوٽ برائي آهي ايمان کان پوءِ، ۽ جيڪي نه توبه ڪندا

فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ⑪ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

پوءِ اهي ئي ظالم آهن. اي ايمان وارؤ!

اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ ۡ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّ

پاسو ڪريو گھڻن شڪن گمانن کان　بيشڪ ڪي گمان گناھ آھن ۽

لَا تَجَسَّسُوْا وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا ؕ اَيُحِبُّ

نہ جاچوسي ڪريو ۽ نہ گلا ڪري توھان مان ڪوئي ڪنھن جي، ڇا پسند ڪري ٿو

اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ لَحْمَ اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ ؕ وَ

توھان مان ڪوئي تہ کائي گوشت پنھنجي ڀاءُ مُئل جو پوءِ ڪريہ ڪيو ٿا ان کان، ۽

اتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا

ڊڄو الله کان، بيشڪ الله توبہ قبوليندڙ مھربان آھي۔ اي انسانو! بيشڪ اسان

خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ

پيدا ڪيو توھان کي نر ۽ مادي مان ۽ اسان ڪيون توھان ۾ ذاتيون ۽ پاڙا

لِتَعَارَفُوْا ؕ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

جيئن هڪبئي کي سڃاڻو، بيشڪ وڌيڪ ڀلو توھان ۾ الله وٽ آھي وڌيڪ پرھيزگار، بيشڪ الله

عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّا ؕ قُلْ لَّمْ

ڄاڻندڙ خبر رکندڙ آھي۔ چيو ٻھراڙي وارن اسان ايمان آندو آھي، چؤ نہ

تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ قُوْلُوْۤا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْاِيْمَانُ

ايمان آندو اٿو پر چئو تہ اسان تابعدار ٿيا آھيون ۽ اڃا نہ گھڙيو آھي ايمان

فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَاِنْ تُطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَا يَلِتْكُمْ

توھان جي دلين ۾، ۽ جيڪڏھن چيو مڃيندؤ الله جو ۽ انجي رسول جو تہ نہ گھٽائيندو

مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا
توهان جي نيڪين مان ڪجهه به. بيشڪ الله بخشڻهار مهربان آهي. مومن

الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ لَمْ
ايمان وارا اهي آهن جن يقين ڪيو الله تي ۽ ان جي رسول تي پوءِ نه

يَرْتَابُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ
شڪ ڪيائون ۽ جهاد ڪيائون پنهنجن مالن سان ۽ پنهنجن جانين سان واٽ

اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصّٰدِقُوْنَ ﴿١٥﴾ قُلْ اَتُعَلِّمُوْنَ اللّٰهَ
الله ۾ اهي ئي سچا آهن. تون بڌاءِ ڇا توهان ڄاڻايو ٿا الله کي

بِدِيْنِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
پنهنجي دينداري، ۽ الله ته ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي

الْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٦﴾ يَمُنُّوْنَ عَلَيْكَ
زمين ۾ آهي، ۽ الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي. ٿورو ٿا ڪن تو تي

اَنْ اَسْلَمُوْا ؕ قُلْ لَّا تَمُنُّوْا عَلَيَّ اِسْلَامَكُمْ ۚ بَلِ اللّٰهُ
جو مسلمان ٿيا آهن، تون چؤ ٿورو نه ڪريو مون تي پنهنجي اسلام جو، بلڪ الله

يَمُنُّ عَلَيْكُمْ اَنْ هَدٰىكُمْ لِلْاِيْمَانِ اِنْ كُنْتُمْ
ٿورو ڪيو توهان تي جو رستو ڏيکاريائين توهان کي ايمان جو جيڪڏهن آهيو

صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَ
سچا. بيشڪ الله ڄاڻي ٿو ڳجهه آسمانن جو ۽

الْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨﴾

زمين جو، ۽ الله ڏسندڙ آهي جيڪي توهان ڪريو ٿا.

سُوْرَةُ قٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت ق مڪي آهي ۽ اها پنجيتاليهه آيتون ۽ ٽي ٣ رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَاۗءَهُمْ

قٓ. قسم آهي قرآن مجيد جو. پر عجب لڳن جو آيو انهن وٽ

مُنْذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿٢﴾

ڊيڄاريندڙ انهن مان پوءِ چيو ڪافرن هي ڳالهه عجيب آهي.

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيْدٌ ﴿٣﴾ قَدْ

ڇا جڏهن مرنداسون ۽ ٿينداسون مٽي، اهو موٽڻ ڏور آهي. بيشڪ

عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ

ڄاتوسون انکي جيڪي کائي ٿي زمين انهن مان ۽ اسان وٽ دفتر آهي

حَفِيْظٌ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاۗءَهُمْ فَهُمْ

سنڀاليندڙ. پر ڪوڙو ڪيائون حق کي جڏهن آيو انهن وٽ پوءِ اهي

فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ﴿٥﴾ اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا اِلَى السَّمَاۗءِ فَوْقَهُمْ

ڳالهه منجهيل ۾ آهن. ڇا پوءِ نه ڏٺائون آسمان ڏانهن پنهنجي مٿان

كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَ زَيَّنّٰهَا وَ مَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ⑥ وَ
ڪيئن اڏيوسون ان کي ۽ سينگاريوسون ۽ ناهي ان ۾ ڪوئي ڏنگو. ۽
الْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَ اَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَ اَنْۢبَتْنَا
زمين کي پکيڙيوسون ۽ وڌاسون ان ۾ وڻن ۽ ڄمايا سون
فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ⑦ تَبْصِرَةً وَّ ذِكْرٰى لِكُلِّ
ان ۾ ڪيئي قسم وڻندڙ. اک کولڻ ۽ ياد ڏيارڻ لاءِ هر
عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ⑧ وَ نَزَّلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا
ٻانهي رجوع ڪندڙ کي. ۽ لاٿوسون آسمان کان پاڻي برڪت وارو
فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ جَنّٰتٍ وَّ حَبَّ الْحَصِيْدِ ⑨ وَ النَّخْلَ
پوءِ ڄمايا سون انهيءَ سان باغ ۽ اناج لاباري وارا. ۽ کجيون
بٰسِقٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيْدٌ ⑩ رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ وَ اَحْيَيْنَا
ڊگهيون جن جا ٻوڪا آهن سٽيل، خوراڪ ٻانهن لاءِ ۽ آباد ڪياسون
بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ⑪ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
ان سان ملڪ غير آباد، ائين ئي آهي وري نڪرڻ. ڪوڙو ڪيو انهن کان اڳي
قَوْمُ نُوْحٍ وَّ اَصْحٰبُ الرَّسِّ وَ ثَمُوْدُ ⑫ وَ عَادٌ وَّ فِرْعَوْنُ
نوح جي قوم ۽ کچي کوھ وارن ۽ ثمود، ۽ عاد ۽ فرعون
وَ اِخْوَانُ لُوْطٍ ⑬ وَّ اَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ وَ قَوْمُ تُبَّعٍ
۽ برادر لوط جي، ۽ جهنگل وارن ۽ تبع جي ماڻهن،

كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيۡدِ ﴿١٤﴾ اَفَعَيِيۡنَا
سڀني ڪوڙو ڪيو رسولن کي پوءِ پيو عذاب منهنجو. ڇا پوءِ ٿڪيا آهيون
بِالۡخَلۡقِ الۡاَوَّلِ ؕ بَلۡ هُمۡ فِیۡ لَبۡسٍ مِّنۡ خَلۡقٍ
پيدا ڪرڻ پهرئين کان، بلڪ اهي شڪ ۾ آهن پيدائش
ع ١٥ جَدِيۡدٍ ﴿١٥﴾ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا الۡاِنۡسَانَ وَنَعۡلَمُ مَا
نئين کان. ۽ اسان پيدا ڪيو آهي انسان کي ۽ اسان ڄاڻون ٿا جيڪي
تُوَسۡوِسُ بِهٖ نَفۡسُهٗ ۖۚ وَنَحۡنُ اَقۡرَبُ اِلَيۡهِ مِنۡ
وسوسو وجهي ٿو ان کي سندس نفس، ۽ اسان وڌيڪ ويجها آهيون ان ڏانهن
حَبۡلِ الۡوَرِيۡدِ ﴿١٦﴾ اِذۡ يَتَلَقَّى الۡمُتَلَقِّيٰنِ عَنِ الۡيَمِيۡنِ
ساهه جي رڳ کان. جڏهن وٺندا وٺڻ وارا ساڄي کان
وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيۡدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلۡفِظُ مِنۡ قَوۡلٍ اِلَّا
۽ کابي کان ويهندڙ. نه ٿو ڳالهائي ڪا ڳالهه مگر
لَدَيۡهِ رَقِيۡبٌ عَتِيۡدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتۡ سَكۡرَةُ الۡمَوۡتِ
ان وٽ آهي حفاظت ڪندڙ تيار. ۽ اچي وئي سختي موت جي
بِالۡحَقِّ ؕ ذٰلِكَ مَا كُنۡتَ مِنۡهُ تَحِيۡدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِی
سچ پچ، اها آئي جنهن کان تون لهرائيندڙ هئين. ۽ ڦوڪ ڏني ويندي
الصُّوۡرِ ؕ ذٰلِكَ يَوۡمُ الۡوَعِيۡدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتۡ كُلُّ نَفۡسٍ
ڪرنا ۾، اهو آهي ڏينهن ڌمڪي جو. ۽ حاضر ٿيندو هر جاندار

مَّعَهَا سَآئِقٌ وَّشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ

ان سان گڏ هوندو هڪليندڙ ۽ حال ٻڌائيندڙ. يقينن هئين تون غفلت ۾

هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ

هن کان پوءِ پري ڪيوسون توکان پردو تنهنجو پوءِ نگاهه تنهنجي اڄ

حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾

تيز آهي ۽ چوندو همراهه ان جو هي آهي جيڪي مون وٽ آهي تيار.

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ

(توهان ٻئي) اُڇليو دوزخ ۾ هر منڪر هٺيلي ڀلائي کان روڪيندڙ

مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا

حد ٽپيندڙ شڪ وجهندڙ کي جنهن بڻايو الله سان گڏ خداءِ

آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ قَالَ قَرِينُهُ

ٻيو پوءِ اڇليوس عذاب سخت ۾. چوندو ساٿي انهي جو

رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَٰكِن كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾

اي رب اسان جا نه باغي بڻايو مان انکي پر هئو پاڻ گمراهي پرانهين ۾.

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِالْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾

الله فرمائيندو نه جهڳڙو ڪريو مون وٽ حالانڪ اڳي موڪلي اٿم توهان ڏانهن ڌمڪي.

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾

ڪا نه مٽائبي اها ڳالهه مون وٽ ۽ نه آهيان مان ظلم ڪندڙ ٻانهن تي.

يَوۡمَ نَقُوۡلُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امۡتَلَـاۡتِ وَتَقُوۡلُ هَلۡ مِنۡ

جنهن ڏينهن چونداسون جهنم کي ڀرجي وئين تون؟ ۽ اهو چوندو ڇا آهي ڪجهه

مَّزِيۡدٍ ﴿٣٠﴾ وَاُزۡلِفَتِ الۡجَـنَّةُ لِلۡمُتَّقِيۡنَ غَيۡرَ بَعِيۡدٍ ﴿٣١﴾

وڌيڪ؟ ۽ ويجهي ڪبي جنت پرهيزگارن لاءِ نه پري.

هٰذَا مَا تُوۡعَدُوۡنَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيۡظٍ‌ ﴿٣٢﴾ مَنۡ

هي آهي جنهن جو وعدو ڪجي ٿو توهان سان هر هڪ توبه ڪندڙ يادرکندڙ لاءِ. جيڪو

خَشِىَ الرَّحۡمٰنَ بِالۡغَيۡبِ وَجَآءَ بِقَلۡبٍ مُّنِيۡبِ ﴿٣٣﴾

ڊنو رحمان کان پرپٺ ۽ پيش ڪيائين دل توبه واري.

اۨدۡخُلُوۡهَا بِسَلٰمٍ‌ ؕ ذٰلِكَ يَوۡمُ الۡخُلُوۡدِ ﴿٣٤﴾ لَهُمۡ مَّا

هلو جنت ۾ سلامتي سان، اهو ڏينهن آهي هميشه رهڻ جو. انهن لاءِ آهي جيڪي

يَشَآءُوۡنَ فِيۡهَا وَلَدَيۡنَا مَزِيۡدٌ ﴿٣٥﴾ وَكَمۡ اَهۡلَـكۡنَا

گهرندا اتي ۽ اسان وٽ گهڻو ئي آهي. ۽ ڪيتريون تباهه ڪيون سين

قَبۡلَهُمۡ مِّنۡ قَرۡنٍ هُمۡ اَشَدُّ مِنۡهُمۡ بَطۡشًا فَنَقَّبُوۡا

انهن کان اڳ قومون جو اهي ڏاڍيون هيون انهن کان طاقت ۾ پوءِ ڇاڃيائون

فِى الۡبِلَادِ ؕ هَلۡ مِنۡ مَّحِيۡصٍ ﴿٣٦﴾ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ

شهرن ۾، ته آهي ڪٿي جو ڇٽڪارو؟ بيشڪ ان ۾

لَذِكۡرٰى لِمَنۡ كَانَ لَهٗ قَلۡبٌ اَوۡ اَلۡقَى السَّمۡعَ وَهُوَ

آهي سمجهاڻي انهي لاءِ جنهن کي دل هجي يا ڏئي ڪن ۽ اهو ڪري

شَهِيْدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا

توجُّھ . ۽ البت پيدا ڪيوسون آسمانن کي ۽ زمين کي ۽ جيڪي

بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ۖ وَّمَا مَسَّنَا مِنْ لُّغُوْبٍ ﴿٣٨﴾

انهن جي وچ ۾ آهي ڇهن ڏينهن ۾ ۽ نه پهتي اسانکي ڪا تڪاوٽ .

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ

پوءِ تون سهپ ڪر ان تي جيڪي چون ٿا ۽ سبحان پڙهه پنهنجي رب جي تعريف سان اڳ

طُلُوْعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوْبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ الَّيْلِ

سج اُڀرڻ کان ۽ اڳ لهڻ کان . ۽ رات جو به

فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُوْدِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ

پڙهه انجي پاڪائي ۽ پٺيان سجدن کان . ۽ ڪن ڏي ته جنهن ڏينهن سڏ ڪندو سڏ ڪندڙ

مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿٤١﴾ يَّوْمَ يَسْمَعُوْنَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ

جڳهه ويجهي کان . جنهن ڏينهن ٻڌندا رڙ حق جي ،

ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوْجِ ﴿٤٢﴾ اِنَّا نَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ وَ

اهو ڏينهن آهي نڪرڻ جو . بيشڪ اسان جياريون ٿا ۽ ماريون ٿا ۽

اِلَيْنَا الْمَصِيْرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا

اسان ڏانهن ئي آهي موٽڻ ، جنهن ڏينهن ڦاٽندي ڌرتي انهن کان نڪرندا ڊڪندا

ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيْرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ

اهو گڏ ڪرڻ اسان تي سولو آهي . اسين گهڻو ڄاڻندڙ آهيون جيڪي چون ٿا

وَمَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ ۣ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ

۽ نه آهين تون انهن تي زور ڪندڙ، پوءِ سمجهاءِ تون قرآن سان ان کي

ع ٣ ١٦ ١٧ يَّخَافُ وَعِيْدِ ۝٤٥

جيڪو ڊڄي منهنجي ڌمڪيءَ کان.

سُوْرَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سِتُّوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت ذاريات مڪي آهي ۽ اها سٺ آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ۝١ فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ۝٢ فَالْجٰرِيٰتِ

قسم آهي ڇنڊڻ وارين جو اُڏائي ڇڏڻ، پوءِ کڻي هلڻ وارين جو بار کي، پوءِ هلڻ وارين جو

يُسْرًا ۝٣ فَالْمُقَسِّمٰتِ اَمْرًا ۝٤ اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَصَادِقٌ ۝٥

نرميءَ سان، پوءِ ورهائڻ وارين جو حڪم کي، ته بيشڪ جيڪي وعدو ڪجيوَ ٿو سچ آهي.

وَّاِنَّ الدِّيْنَ لَوَاقِعٌ ۝٦ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۝٧

۽ بيشڪ انصاف ٿيڻو آهي. قسم آهي آسمان واٽن واري جو،

اِنَّكُمْ لَفِيْ قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ۝٨ يُّؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ۝٩

ته بيشڪ اوهان آهيو ڳالهه اختلافي ۾. ڦيرايو ويندو (حق کان) جنهن کي ڦيرايو ويو.

قُتِلَ الْخَرّٰصُوْنَ ۝١٠ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ۝١١

ماريو ويا ڳالهين ٺاهڻ وارا، جيڪي اهي غفلت ۾ وسريل آهن.

يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ؕ﴿۱۲﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ

پُڇن ٿا ته ڪڏهن ٿيندو بدلي جو ڏينهن. جنهن ڏينهن اهي باهه ۾

يُفْتَنُوْنَ ﴿۱۳﴾ ذُوْقُوْا فِتْنَتَكُمْ ؕ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ

ساڙيا ويندا. (چئبن) چکو سڙڻ جو مزو، هي آهي اهو جنهن جي توهان

تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿۱۴﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۙ﴿۱۵﴾

تڪڙي ڪندا هئا. بيشڪ پرهيزگار باغن ۾ ۽ چشمن ۾ هوندا،

اٰخِذِيْنَ مَاۤ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ

وٺندڙ جيڪي ڏئين سندن رب، بيشڪ اهي هئا هن کان اڳ

مُحْسِنِيْنَ ؕ﴿۱۶﴾ كَانُوْا قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ ﴿۱۷﴾

ڀلائي ڪندڙ. اهي ٿوري رات ننڊ ڪندا هئا.

وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَفِيْۤ اَمْوَالِهِمْ

۽ اسرن جو اهي بخشش گهرندا هئا. ۽ انهن جي مالن ۾

حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿۱۹﴾ وَفِي الْاَرْضِ اٰيٰتٌ

حصو هئو گهرندڙ جو ۽ نه گهرندڙ غريب جو. ۽ زمين ۾ نشانيون

لِّلْمُوْقِنِيْنَ ۙ﴿۲۰﴾ وَفِيْۤ اَنْفُسِكُمْ ؕ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَ

آهن ويساهه وارن لاءِ، ۽ توهان جي وجود ۾ به، ڇا پوءِ اوهين نٿا سوچيو. ۽

فِي السَّمَآءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿۲۲﴾ فَوَرَبِّ السَّمَآءِ

آسمان ۾ روزي آهي توهان جي ۽ جيڪي توهان سان انجام ڪيل آهي. پوءِ قسم آهي پروردگار آسمان

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿٢٣﴾ ع ٢ ٢٣ ١٨

۽ زمين جي جو ته بيشڪ اهو سچ آهي جيئن جو توهان ڳالهائيندا آهيو .

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ﴿٢٤﴾

ڇا آئي تو وٽ خبر ابراهيم جي مهمانن مانَ وارن جي .

اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ

جڏهن اندر آيا ان وٽ چيائونس سلام ، هن به چيو سلام ، ماڻهو

مُّنْكَرُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ فَجَآءَ بِعِجْلٍ

آهن اوپرا . پوءِ ويو پنهنجي آکهه ڏانهن ۽ آندائين ڳابو

سَمِيْنٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهٗٓ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢٧﴾

سٿيو ، ۽ پيش ڪيائين انهن جي اڳيان چيائين ڇا نه ٿا کائو ؟ ،

فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ ؕ وَ

پوءِ دل ۾ رکيائين انهن کان خوف ، چيائونس نه ڊڄ ، ۽

بَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿٢٨﴾ فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهٗ فِيْ

واڌايون ڏنائونس ٻار هوشيار جي . پوءِ آئي سندس زال

صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ عَقِيْمٌ ﴿٢٩﴾

ڳالهائيندي پوءِ هنيائين هٿ پنهنجي منهن تي ۽ چيائين پوڙهي آهيان سنڍ .

قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٠﴾

چيائونس ائين ئي فرمايو تنهنجي رب ، بيشڪ اهو حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي .

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ

چيائين پوءِ ڪهڙو آهي ڪم توهان جو اي قاصدؤ ؟ چيائون تہ اسان

اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ

موڪليا ويا آهيون ڏوهاري قوم ڏانهن، تہ وسايون انهن تي

حِجَارَةً مِّنْ طِيْنٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ

پٿر مٽيءَ جا ، نشان ڪيل تنهنجي رب وٽ

لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٤﴾ فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ

حدکان لنگھندڙن لاءِ. پوءِ ٻاهر ڪڍياسون جيڪي هئا اتي

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيْهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ

ايمان وارا. پوءِ نہ لڌوسون ان ۾ سواءِ هڪ گھر

الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيْهَآ اٰيَةً لِّلَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ

مسلمانن جي. ۽ ڇڏي اسان اتي نشاني انهن لاءِ جيڪي ڊڄن ٿا

الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٣٧﴾ وَفِيْ مُوْسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى

عذاب ڏکوئيندڙ کان. ۽ پڻ موسىٰ ۾ جڏهن موڪليوسون ان کي

فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهٖ وَقَالَ

فرعون ڏانهن دليل چٽي سان. پوءِ منهن موڙيائين لشڪر سميت ۽ چيائين

سٰحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٣٩﴾ فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ

جادوگر يا چريو آهي. پوءِ ورتوسون انکي ۽ سندس لشڪري پوءِ اڇلايوسون انهنکي

فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ
سمنڊ ۾ ۽ اهو هو ملامت وارو. ۽ قوم عاد ۾ به جڏهن موڪلي سون انهن تي

الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا
هوا بي برڪت. نه پئي ڇڏي ڪا شيءِ گهلي جنهن تي مگر

جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ
ڪيائينس جهڙي ڳريل هڏي. ۽ قوم ثمود ۾ به جڏهن چيو ويو انهن کي

تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
مزا ماڻيو ٿورو ڪجهه وقت تائين. پوءِ آڪڙ ڪيائون پنهنجي پالڻهار جي حڪم کان

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا
پوءِ ورتو انهن کي وڄ ڪڙڪاءَ واري ۽ اهي ڏسندا رهيا. پوءِ نه طاقت رکيائون

مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ
اُٿڻ جي ۽ نڪي هئا بدلو وٺندڙ. ۽ قوم نوح جي به

ع ٢٣
مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَاءَ
انهن کان اڳي، بيشڪ اهي هئا ماڻهو نافرمان. ۽ آسمان کي

بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا
اسان بنايو آهي طاقت سان ۽ بيشڪ اسين سگهه رکندڙ آهيون. ۽ زمين کي وڇايو سون

فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
پوءِ واهه جو اسان پکيڙيندڙ آهيون. ۽ هر شيءِ مان پيدا ڪياسون جوڙا جوڙا

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ

ته مَن اوهين ڌيان ڪريو. پوءِ ڀڄو الله ڏانهن بيشڪ آءٌ اوهان کي ان کان

نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوْا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ؕ

ڊيڄاريندڙ پڌرو آهيان ۽ نه ڪريو الله سان گڏ عبادت جي لائق ٻيو ڪوئي،

اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥١﴾ كَذٰلِكَ مَآ اَتَى

بيشڪ آءٌ توهان کي ان کان ڊيڄاريندڙ پڌرو آهيان. اهڙي طرح نه آيو

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا سَاحِرٌ

انهن کان اڳين ڏانهن ڪو رسول مگر چيائون اهو جادوگر آهي

اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٥٢﴾ اَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٥٣﴾

يا چريو. ڇا انهن هڪٻئي کي اها وصيت ڪئي هئي، نه پر اهي ماٺو آهن شرير.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ اَنْتَ بِمَلُوْمٍ ﴿٥٤﴾ وَّذَكِّرْ فَاِنَّ

پوءِ (اي نبي) تون منهن موڙ انهن کان پوءِ نه آهين تون ميار ڏنل. ۽ سمجهائيندو رهه ڇو ته

الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ

سمجهاڻي فائدو ڏئي ٿو ايمان وارن کي. ۽ نه پيدا ڪيو مون جنن

وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُوْنِ ﴿٥٦﴾ مَآ اُرِيْدُ مِنْهُمْ مِّنْ

۽ انسانن کي مگر هن لاءِ ته عبادت ڪن منهنجي. نه ٿو گهران مان انهن کان ڪو

رِّزْقٍ وَّمَآ اُرِيْدُ اَنْ يُّطْعِمُوْنِ ﴿٥٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ

روزينو ۽ نه ٿو گهران ته کارائن مون کي. بيشڪ الله اهو ئي

الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِيْنُ ﴿٥٨﴾ فَاِنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

روزي ڏيندڙ طاقتور ڏاڍو آهي. بيشڪ انهن ڏوهارين جو

ذَنُوْبًا مِّثْلَ ذَنُوْبِ اَصْحٰبِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿٥٩﴾

ڀوڪو ڀريو آهي جهڙو ڀوڪو انهن جي سنگت جو. پوءِ نه تڪڙ ڪن مون کان.

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ يَّوْمِهِمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٦٠﴾

پوءِ تباهي آهي منڪرن لاءِ سندن ان ڏينهن جنهن جي کين ڌمڪي ڏني وئي آهي.

سُوْرَةُ الطُّوْرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت طور مڪي آهي ۽ اها اُٺونجاهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالطُّوْرِ ﴿١﴾ وَكِتٰبٍ مَّسْطُوْرٍ ﴿٢﴾ فِيْ رَقٍّ مَّنْشُوْرٍ ﴿٣﴾

قسم آهي طور جبل جو. قسم آهي ڪتاب لکيل جو. کليل ورقن ۾.

وَّالْبَيْتِ الْمَعْمُوْرِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوْعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ

قسم آهي گهر آباد ٿيل جو. ۽ ڇت مٿي ڪيل جو. قسم آهي سمنڊ

الْمَسْجُوْرِ ﴿٦﴾ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَّا لَهٗ مِنْ

اٻاميل جو. ته بيشڪ عذاب تنهنجي رب جو ٿيڻو آهي. ناهي انکي ڪو به

دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَّوْمَ تَمُوْرُ السَّمَآءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَّتَسِيْرُ الْجِبَالُ

هٽائيندڙ. جنهن ڏينهن ٿرڪندو آسمان زور سان. ۽ هلندا پهاڙ

سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ

تکا ٿي. پوءِ تباهي آهي تنهن ڏينهن کوڙي ڪندڙن لاءِ. اهي جيڪي

فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ

اجائي ڳالهائڻ جي راند ڪندا آهن. ان ڏينهن اهي ڌڪيا ويندا دوزخ جي باه ڏانهن

دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

ڌڪا ڏئي. هي ئي باه آها تو جنهن کي توهان ڪوڙو ڪندا هئا.

أَفَسِحْرٌ هَٰذَا أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا

ڇا پوءِ جادو آهي هي يا اوهين نه ٿا ڏسو. پهچو ان ۾ پوءِ صبر ڪريو

أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ

يا نه صبر ڪريو، برابر آهي توهان تي، ۽ سگو بدلو ڏجيو ٿو اهوئي جيڪي توهان

تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾

عمل ڪندا هئا. بيشڪ پرهيزگار باغن ۾ ۽ نعمت ۾ هوندا،

فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ

مزا ماڻيندڙ ان سان جيڪي ڏنو اٿن سندن پروردگار ۽ بچايو انهنکي سندن رب عذاب

الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

باهه جي کان. کائو ۽ پيئو رڄ ڪري جو توهان چڱا ڪم ڪندا هئا.

مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ

ٽيڪ ڏيندڙ پلنگن قطار وارن تي، ۽ پرڻائينداسون انهنکي حورن

عِيْنٍ ۝٢٠ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِاِيْمَانٍ

وڏين اکين وارين سان. ۽ جن ايمان آندو ۽ پٺيان لڳي انھنکي سندن اولاد ايمان سان

اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَآ اَلَتْنٰهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ

ملائينداسون انھن سان سندن اولاد ۽ نه کاٽينداسون انھن کان سندن عملن مان ڪا

شَيْءٍ ۭ كُلُّ امْرِئٍۢ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ۝٢١ وَاَمْدَدْنٰهُمْ

شيءِ. سيڪو ماڻھو پنھنجي ڪئي ۾ ڳھيل آھي. ۽ پيا ڏينداسون انھنکي

بِفَاكِهَةٍ وَّلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ۝٢٢ يَتَنَازَعُوْنَ فِيْهَا

ميوا ۽ گوشت ان مان جيڪي گھرندا. جھٽيندا هڪٻئي کان ان ۾

كَاْسًا لَّا لَغْوٌ فِيْهَا وَلَا تَاْثِيْمٌ ۝٢٣ وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ

پيالا ناھي وڦلڻ انھي ۾ نڪي گناھ. ۽ ايندا ويندا وٽن

غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُوْنٌ ۝٢٤ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ

نوڪر انھن جا ڄڻڪ اھي موتي آھن ڍڪيل. ۽ سامھون ايندا ھڪڙا

عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ۝٢٥ قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِيْٓ

ٻين تي پاڻ ۾ پڇا ڳاڇا لاءِ. چوندا ته بيشڪ اسين ھن کان اڳ

اَهْلِنَا مُشْفِقِيْنَ ۝٢٦ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰىنَا عَذَابَ

پنھنجي گھرن ۾ ڊڄندڙ ھئاسون. پوءِ ٿورو ڪيو الله اسان تي ۽ بچايائين اسانکي تڪليف

السَّمُوْمِ ۝٢٧ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوْهُ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْبَرُّ

لُڪ جي کان. بيشڪ اسان ھن کان اڳ کيس پڪاريندا ھئاسون. برابر اھوئي ڀلائي ڪندڙ

ع ٢٨

الرَّحِيْمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَآ اَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ

باجھارو آھي. پوءِ نصيحت ڪر جو تون پنھنجي رب جي فضل سان نہ ڀوپو آھين

وَّلَا مَجْنُوْنٍ ﴿٢٩﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهٖ رَيْبَ

۽ نڪي چريو. يا چون ٿا تہ ھي شاعر آھي انتظار ٿا ڪريون تہ گردش

الْمَنُوْنِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوْا فَاِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُتَرَبِّصِيْنَ ﴿٣١﴾

زماني جو. چؤ انتظار ڪندا رھو پوءِ آءٌ بہ توھان سان گڏ انتظار ڪندڙن مان آھيان.

اَمْ تَاْمُرُهُمْ اَحْلَامُهُمْ بِهٰذَآ اَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٣٢﴾

يا چون ٿا انھن کي سندن عقل اھا ڳالھ يا اھي ماڻھو شرارتي آھن.

اَمْ يَقُوْلُوْنَ تَقَوَّلَهٗ بَلْ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَاْتُوْا

يا چون ٿا تہ پاڻ ناھيوا ٿائين انڪي، بلڪ اھي نہ ٿا مڃين. پوءِ ڀل آڻين

بِحَدِيْثٍ مِّثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوْا صٰدِقِيْنَ ﴿٣٤﴾ اَمْ خُلِقُوْا

ڪا خبر ان جھڙي جيڪڏھن آھين سچا. يا اھي پيدا ٿيا آھن

مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ الْخٰلِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ اَمْ خَلَقُوا

سواءِ پيدا ڪندڙ جي يا اھي خود پيدا ڪندڙ آھن. يا انھن بڻايو آھي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بَلْ لَّا يُوْقِنُوْنَ ﴿٣٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمْ

آسمانن ۽ زمين کي، پر اھي ويساھ نہ ٿا ڪن. يا انھن وٽ

خَزَآئِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ الْمُصَۜيْطِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ اَمْ لَهُمْ

تنھنجي رب جا خزانا آھن يا اھي سنڀاريندڙ آھن. يا انھن وٽ

سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ ۚ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ

ڪا ڏاڪڻ آهي ٻڌي ٿا وٺن جنهن تان، پوءِ پيل تہ آڻي انهن جو ٻڌندڙ ڪو دليل

مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ

چٽو. يا ان لاءِ ڌيئر آهن ۽ توهان لاءِ پٽ آهن. يا تون گهرندو آهين انهن کان

أَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ

ڪو اجورو جو اهي چٽيءَ کان زيربار آهن. يا انهن وٽ

الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا ۖ

ڳجهه آهي جو اهي لکن ٿا. يا رٿن ٿا ڪا بڇڙي رٿ

فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ

پوءِ جن ڪفر ڪيو اهي ڌوڪي ۾ آهن. ڇا انهن کي ڪو ٻيو حاڪم آهي سواءِ

اللَّهِ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا

الله جي، پاڪ آهي الله ان کان جو اهي شريڪ ٿا ڪن. ۽ جيڪڏهن ڏسن ڪو ٽڪرو

مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ

آسمان مان ڪرندي تہ چوندا اهو ڪڪر آهي گهاٽو. پوءِ ڇڏ انهن کي

حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ

تيستائين جو ڏسن پنهنجو اهو ڏينهن جنهن ۾ بيهوش ڪيا ويندا. جنهن ڏينهن

لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٦﴾

نہ ٽاريندي انهن کان سندن بڇڙي رٿ ڪنهن شيءِ کي ۽ نڪي ڪين ڪا مدد ملندي.

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ

۽ بيشڪ انهن لاءِ جن ظلم ڪيو عذاب آهي انهي کانسواءِ ٻيو پر

أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ

گهڻا انهن جا نٿا ڄاڻن. ۽ صبر ڪر پنهنجي رب جي حڪم تائين پوءِ بيشڪ تون

بِأَعْيُنِنَا ۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ

اسان جي نگاهن ۾ آهين ۽ تسبيح پڙهه پنهنجي رب جي تعريف سان جنهن مهل اٿين ٿو ۽

اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾

رات جو پوءِ پاڪائي پڙهه ۽ تارن جي لهڻ کان پوءِ به.

سورة النجم مكية وهي ثنتان وستون آية وثلث ركوعات

سورت نجم مڪي آهي ۽ اها ٻاهٺ آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾

شاهد آهي اهو تارو جڏهن لٿو، نه ته ڀُليو صاحب توهان جو ۽ نڪي مُنجهيو.

وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ

۽ نه ٿو ڳالهائي پنهنجي خيال کان. ناهي اهو مگر حڪم جو

يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٍ

وحي ڪيو ويو، ڄاڻايو ان کي سخت طاقتن واري، وڏي سمجهدار

فَاسْتَوٰى ۙ﴿۶﴾ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰى ؕ﴿۷﴾ ثُمَّ دَنَا

نيٺ ويجهو ٿيو اهو آسمان جي ڪناري مٿئين تي هو. ۽

پوءِ لهي آيو،

فَتَدَلّٰى ۙ﴿۸﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى ۚ﴿۹﴾ فَاَوْحٰٓى

پوءِ نيا پو ڏنائين پوءِ ٿيو ماپ ٻن ڪمانن جي تي يا اڃا ويجهو.

پوءِ جهڪي آيو.

اِلٰى عَبْدِهٖ مَآ اَوْحٰى ؕ﴿۱۰﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى ﴿۱۱﴾

ن غلط ڪيو ان جي دل جنهنکي ڏٺائين.

ان جي ٻانهي کي جيڪي ان حڪم ڪيو.

اَفَتُمٰرُوْنَهٗ عَلٰى مَا يَرٰى ﴿۱۲﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ۙ﴿۱۳﴾

۽ بيشڪ ڏٺائين ان کي لهندي ٻيهر،

ڇا پوءِ جهڳڙو ڪيو ٿا ساڻس ان تي جيڪي ڏسي ٿو.

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ﴿۱۴﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى ؕ﴿۱۵﴾

انهيءَ وٽ آهي جنت الماٰوىٰ.

تمام وڏيءَ ٻير وٽ.

اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى ۙ﴿۱۶﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَ

ن ڦري نگاهه ۽

جڏهن ڇانئجي ويو ٻير تي اهو (نور) جو ڇانئجي پيو،

مَا طَغٰى ﴿۱۷﴾ لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿۱۸﴾

بيشڪ ڏٺائين ڪي نشانيون پنهنجي رب جون وڏيون.

نڪي حد کان ٽپي.

اَفَرَءَيْتُمُ اللّٰتَ وَالْعُزّٰى ۙ﴿۱۹﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ

عزىٰ کي، ۽ منات ٽئين

ڀلا توهان ته ڏٺو آهي لات ۽

الْاُخْرٰى ﴿۲۰﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿۲۱﴾ تِلْكَ اِذًا

اها ته آهي

پوئين کي. ڇا توهان کي پٽ ۽ انهيءَ (الله) کي ڌيئون.

فِسْمَةٌ ضِيْزٰى ﴿٢٢﴾ اِنْ هِيَ اِلَّآ اَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوْهَآ

ورهاست ڪوڙي . اهي رڳو نالا آهن جيڪي پاڻ رکيا اٿوَ

اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ

توهان ۽ توهان جي ابن ڏاڏن نه لاٿي آهي الله انهن لاءِ ڪا ثابتي،

اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُ وَ

اهي رڳو هلن ٿا اٽڪل تي ۽ جيڪي چاهي جيءُ، هوڏانهن

لَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنْ رَّبِّهِمُ الْهُدٰى ؕ ﴿٢٣﴾ اَمْ لِلْاِنْسَانِ

اچي ويئي اٿن سندن رب ڪان هدايت. ڇا آهي انسان لاءِ

مَا تَمَنّٰى ﴿٢٤﴾ فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰى ﴿٢٥﴾ وَكَمْ مِّنْ ع ١ ٢٥ ٥

جيڪي گهري. پوءِ الله جي آهي آخرت ۽ دنيا. ۽ ڪيترائي

مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِيْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا

ملڪ آهن آسمانن ۾ جو نه ٿي فائدو ڏئي سفارش تن جي ڪجهه به مگر

مِنْۢ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرْضٰى ﴿٢٦﴾

هن ڪان بعد جو اجازت ڏئي الله جنهن لاءِ چاهي ۽ پسند ڪري.

اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ

بيشڪ جيڪي نه ٿا مڃين آخرت کي اهي نالا رکن ٿا ملڪن تي

تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ

نالا مادين جا. هوڏانهن ناهي ڪين انهي جي ڪا خبر. رڳو هلن ٿا

إِلَّا الظَّنَّ ۚ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ﴿٢٨﴾ۚ

انڪل تي، ۽ بيشڪ انڪل نه ٿي فائدو ڏئي سچ جو ڪجهه به.

فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلّٰى ۙ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ

پوءِ منهن موڙ ان کان جنهن منهن موڙيو اسان جي قرآن کان ۽ انهيءَ نه گهري

إِلَّا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ الْعِلْمِ ۗ

مگر حياتي دنيا جي. اها آهي رسائي سندن پروڙ جي.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهٖ وَهُوَ

بيشڪ تنهنجو رب ئي بهتر ڄاڻي ٿو ته ڪير ڀُلجي ويو سندس راهه کان ۽ اهو

أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ﴿٣٠﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا

خوب ڄاڻي ٿو انکي جنهن هدايت ورتي. ۽ الله جو ئي آهي جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪي

فِي الْأَرْضِ ۙ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا

زمين ۾ آهي، جيئن سزا ڏئي انهنکي جن ڪئي برائي سندن عملن جي

وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنٰى ﴿٣١﴾ۚ الَّذِينَ

۽ بدلو ڏئي انهن کي جن ڀلائي ڪئي، ڀلائي جو. اهي جيڪي

يَجْتَنِبُونَ كَبٰٓئِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۗ إِنَّ

پاسو ڪن ٿا وڏن گناهن کان ۽ بي حيائين کان سواءِ ننڍن گناهن جي. بيشڪ

رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۗ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم

رب تنهنجو ڪشادي ٻخشش وارو آهي. اهو خوب ڄاڻي ٿو توهانکي جڏهين اپايائين توهانکي

مِّنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِیْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ

قدرتيءَ مان ۽ جڏهن توهان هئا ڪچا ٻار پنهنجي مائرن جي پيٽن ۾،

فَلَا تُزَكُّوْۤا اَنْفُسَكُمْ ؕ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ﴿۳۲﴾ ع

پوءِ پاڪ نه چئو پاڻ کي، اهو خوب ڄاڻي ٿو انکي جيڪو پرهيزگار ٿيو.

اَفَرَءَیْتَ الَّذِیْ تَوَلّٰى ﴿۳۳﴾ وَاَعْطٰى قَلِیْلًا وَّاَكْدٰى ﴿۳۴﴾

ڇا تو ڏٺو اهو جنهن منهن ڦيريو، ۽ ڏنائين ٿورو ۽ ڪنجوس ٿيو.

اَعِنْدَهٗ عِلْمُ الْغَیْبِ فَهُوَ یَرٰى ﴿۳۵﴾ اَمْ لَمْ یُنَبَّاْ بِمَا

ڇا ان وٽ آهي علم غيب جو پوءِ اهو ڏسي ٿو. ڇا ان کي خبر نه ڏني وئي جا

فِیْ صُحُفِ مُوْسٰى ﴿۳۶﴾ وَاِبْرٰهِیْمَ الَّذِیْ وَفّٰۤى ﴿۳۷﴾ اَلَّا

موسىٰ جي ڪتابن ۾ آهي، ۽ ابراهيم واري جنهن وفاداري ڪئي، ته نه

تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ﴿۳۸﴾ وَاَنْ لَّیْسَ لِلْاِنْسَانِ

کڻندو ڪوئي بار کڻندڙ بار ٻئي جو. ۽ ناهي ماڻهوءَ لاءِ

اِلَّا مَا سَعٰى ﴿۳۹﴾ وَاَنَّ سَعْیَهٗ سَوْفَ یُرٰى ﴿۴۰﴾ ثُمَّ

مگر اهو جو ڪمايائين، ۽ بيشڪ سندس ڪمائي اجهو ڏيکاري ويندي. پوءِ

یُجْزٰىهُ الْجَزَآءَ الْاَوْفٰى ﴿۴۱﴾ وَاَنَّ اِلٰى رَبِّكَ الْمُنْتَهٰى ﴿۴۲﴾

ڏنو ويندو انکي بدلو پورو، ۽ بيشڪ تنهنجي رب ڏي ئي پهچڻ آهي.

وَاَنَّهٗ هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكٰى ﴿۴۳﴾ وَاَنَّهٗ هُوَ اَمَاتَ وَ

۽ بيشڪ اهو ئي آهي جنهن کلايو ۽ روئاريو. ۽ انهي ئي ماريو ۽

أَحْيَا ﴿٤٤﴾ وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾

جياريو ۽ انهيءَ ئي پيدا ڪيو هر جوڙي نر ۽ مادي کي،

مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ

هڪ ڦڙي مان جڏهن وڌو ويو، ۽ بيشڪ انهيءَ تي ئي آهي جيارڻ

الْأُخْرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُ هُوَ

ٻيهر، ۽ بيشڪ انهيءَ ئي آسودو ڪيو ۽ مالدار بڻايو، ۽ اهوئي آهي

رَبُّ الشِّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَ

رب شعريٰ (تاري) جو، ۽ بيشڪ انهيءَ ئي تباهه ڪيو عاد اڳيئن کي، ۽

ثَمُودَا فَمَا أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا

ثمود کي پوءِ نه بچايائين، ۽ نوح جي قوم کي انهن کان اڳ ۾، اهي هئا

هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ﴿٥٢﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾

وڏا ظالم ۽ وڏا شرير. ۽ اونڌن ڳوٺن کي هيٺ اڇلايائين.

فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾

پوءِ ڍڪيو انهن کي جنهن ڍڪيو. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن ۾ شڪ ڪندين.

هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ الْآزِفَةُ ﴿٥٧﴾

هي ڊيڄاريندڙ آهي ڊيڄاريندڙن پهرين مان. ويجهي ٿي ويجهي ايندڙ.

لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ هَٰذَا

ناهي ان کي الله کان سواءِ ڪوئي هٽائيندڙ. ڇا پوءِ هن

الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾

ڳالھ تي عجب ٿا ڪريو، ۽ کلو ٿا ۽ نه ٿا روئو،

وَأَنتُمْ سَامِدُونَ ﴿٦١﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٢﴾

۽ توهان راند يون ٿا ڪريو. پوءِ اوهان سجدو ڪريو الله جو ۽ ان جي عبادت ڪريو.

سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ خَمْسٌ وَخَمْسُونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

سورت قمر مڪي آهي ۽ اها پنجونجاهه آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا

ويجهي ٿي اها گهڙي ۽ چيرجي پيو چنڊ. ۽ جيڪڏهن اهي ڏسن ٿا

آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا وَ

ڪو معجزو ته منهن ٿا ڦيرين ۽ چون ٿا هي جادو آهي هلندڙ. ۽ ڪوڙو ڪيائون ۽

اتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُم

هليا پنهنجي سڌن تي ۽ هر ڪم آهي وقت مقرر تي. ۽ بيشڪ آيون انهن وٽ

مِّنَ الْأَنبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا

ڪي خبرون جن ۾ هٽي ڇينڀ، يعني سمجھاڻي پوري پوءِ نه

تُغْنِ النُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ

اثر ڪيو ڊيڄارڻ، پوءِ منهن موڙ انهن کان جنهن ڏينهن سڏيندو سڏيندڙ

اِلٰى شَيْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾ خُشَّعًا اَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُوْنَ مِنَ

شيء اوپري ڏانهن ، جُهڪندڙ هونديون اکيون انهن جون نڪرندا

الْاَجْدَاثِ كَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنْتَشِرٌ ﴿٧﴾ مُّهْطِعِيْنَ اِلَى

قبرن کان جڻڪ آهي آهن ماڪڙ پکڙندڙ . ڊوڙندا ويندا طرف

الدَّاعِ يَقُوْلُ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَّبَتْ

سڏيندڙ جي، چوندا ڪافر هي ڏينهن آهي ڏکيو. ڪوڙو ڪيو

قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ فَكَذَّبُوْا عَبْدَنَا وَقَالُوْا مَجْنُوْنٌ وَّ

انهن کان اڳي نوح جي قوم پوءِ ڪوڙو ڪيائون اسانجي ٻانهي کي ۽ چيائون چريو آهي ۽

ازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنِّيْ مَغْلُوْبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١٠﴾

جهڻڪ ڏنو ويو آهي. پوءِ پڪاريائين پنهنجي رب کي ته آءٌ عاجز ٿيو آهيان تون بدلو وٺ .

فَفَتَحْنَآ اَبْوَابَ السَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿١١﴾ وَّفَجَّرْنَا الْاَرْضَ

پوءِ کولياسون دروازا آسمان جا پاڻي وهندڙ سان. ۽ چيرياسون زمين مان

عُيُوْنًا فَالْتَقَى الْمَآءُ عَلٰٓى اَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾ وَحَمَلْنٰهُ

چشما پوءِ گڏجي ويو پاڻي هڪ اندازي جو فيصلو ڪيل هو. ۽ سوار ڪيوسون ان کي

عَلٰى ذَاتِ اَلْوَاحٍ وَّدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِيْ بِاَعْيُنِنَا جَزَآءً

تختن ۽ ميخن واري (ٻيڙي) تي ، جيڪا هلي پئي اسانجي نگاهن ۾ . بدلي

لِّمَنْ كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ تَّرَكْنٰهَآ اٰيَةً فَهَلْ مِنْ

وٺڻ لاءِ جنهن جو ڪفر ڪيو ويو. ۽ تحقيق ڇڏيوسون انکي نشاني لاءِ پوءِ آهي ڪو

مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا

نصيحت وٺندڙ. پوءِ ڪيئن هئو منهنجو عذاب ڪرڻ ۽ ڊيڄارڻ. ۽ يقينن اسان سولو ڪيو

الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٧﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ

قرآن سمجهڻ لاءِ پوءِ آهي ڪوئي نصيحت وٺندڙ. ڪوڙو ڪيو عاد وارن

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ

پوءِ ڪيئن هئو منهنجو عذاب ڪرڻ ۽ ڊيڄارڻ. بيشڪ اسان موڪلي سون انهن تي

رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ النَّاسَ

هوا تکي هڪ ڏينهن نڀاڳ واري اڻ کٽ ۾، اکيڙيائين ماڻهن کي

كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي

جڻڪ اهي آهن ٻنڊ کجين پاڙان نڪتل جا. پوءِ ڪيئن هئو منهنجو عذاب ڪرڻ

وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن

۽ ڊيڄارڻ. ۽ يقينن اسان سولو ڪيو قرآن سمجهڻ لاءِ پوءِ آهي ڪو

مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا ع ٢٢ ٨

نصيحت وٺندڙ. ڪوڙو ڪيو ثمود ڊيڄاريندڙن کي. پوءِ چيائون ڇا پنهنجي ماڻهوءَ

وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾

هڪڙي جي ڪڍ لڳون بيشڪ اسين تڏهن گمراهي ۽ چريائپ ۾ آهيون.

أَؤُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾

ڇا لاٿي وئي اها سمجهه ان تي اسان جي وچان بلڪ اهو وڏو ڪوڙو ڏاڍي آهي.

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسِلُوا

اُجهو جاڻي ويندا سڀاڻي ته ڪير آهي وڏو ڪوڙو ڏاڍي. يقينن اسان موڪليندڙ آهيون

النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾ وَنَبِّئْهُمْ

ڏاچي کي سندن امتحان لاءِ پوءِ انتظار ڪر انهن جو ۽ مضبوط رهه. ۽ ٻڌاءِ انهن کي

أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ ۚ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾

ته پاڻي ورهايل آهي انهن جي وچ ۾ هر ڪو اُجرتي حاضر هجي.

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ

پوءِ سڏيائون ساٿي پنهنجي کي پوءِ ان هٿ چوهائي ڪئي پوءِ منڊو ڪيائين پوءِ ڪيئن هئو

عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً

عذاب منهنجو ۽ ڊيڄارڻ. بيشڪ اسان موڪلي سون انهن تي هڪڙي رڙ

فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ

پوءِ ٿي پيا جهڙي پريل واڙ (جي ڊٻجي) ۽ يقينن سولو ڪيو سون قرآن

لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾

سمجهڻ لاءِ پوءِ آهي ڪوئي سمجهڻ وارو. ڪوڙو ڪيو لوط جي قوم ڊيڄاريندڙن کي.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَاهُم

بيشڪ اسان موڪليو سون انهن تي پٿرن وارو واءُ سواءِ ڪٽنب لوط جي، نجات ڏني سون انهن کي

بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي مَن

آسُرَ جو، مهرباني ڪندي پنهنجي طرفان، اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ان کي

شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾

جيڪو شڪر ڪري ٿو. ۽ پڪ (لوط) ڊيڄاريو انهن کي اسانجي پڪڙ کان پوءِ جهڳڙو ڪيائون ڊيڄاريندڙن سان.

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ

۽ راڻ نڪس سندس مهمان کان پوءِ اسان ميساريون سندن اکيون

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً

پوءِ چکو منهنجو عذاب ۽ ڊيڄارڻ. ۽ ڪڙڪيو انهن تي صبوح سويري

عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾

عذاب ٽڪندڙ. پوءِ چکو منهنجو عذاب ۽ ڊيڄارڻ.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾ ع

۽ يقينن سولو ڪيو سون قرآن سمجهڻ لاءِ پوءِ آهي ڪو سمجهڻ وارو.

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

۽ بيشڪ آيا فرعون وارن ڏي ڊيڄاريندڙ. ڪوڙو ڪيائون اسانجي نشانين

كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ

سمورين کي پوءِ ورتوسون انهنکي وٺڻ زبردست قادر جيان. ڇا ڪافر توهان جا

خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾

چڱا آهن انهن کان يا توهان لاءِ آهي ڇوٽڪارو ڪتابن ۾.

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ

يا چون ٿا اسان سمورا بدلو وٺندڙ آهيون. اجهو ڀڄايو ويندو اهو لشڪر

وَيُوَلُّوْنَ الدُّبُرَ (٤٥) بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ
۽ پٺ ڏيندا . پر اها گهڙي سندن انجام جي آهي ۽ اهو وقت

اَدْهٰى وَاَمَرُّ (٤٦) اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ (٤٧)
تمام خوفناڪ ۽ سخت ڪڙو آهي. يقينن ڏوهاري آهن گمراهيءَ ۾ ۽ دوزخ ۾.

يَوْمَ يُسْحَبُوْنَ فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ ؕ ذُوْقُوْا
جنهن ڏينهن گهليا ويندا باهه ۾ منهن ڀر (چيو ويندن) چکو

مَسَّ سَقَرَ (٤٨) اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنٰهُ بِقَدَرٍ (٤٩) وَ
چاٽ عذاب جي. بيشڪ اسان هر شيءِ پيدا ڪئي سون پوري انداز سان. ۽

مَآ اَمْرُنَآ اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ (٥٠) وَلَقَدْ
اسان جو امر هڪ آهي جهڙي اک ڇنڀ . ۽ يقينن

اَهْلَكْنَآ اَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ (٥١) وَكُلُّ
اسان ختم ڪيا ڪيئي تو هان جهڙا پوءِ آهي ڪوئي سمجهڻ وارو. ۽ جو

شَيْءٍ فَعَلُوْهُ فِي الزُّبُرِ (٥٢) وَكُلُّ صَغِيْرٍ وَّكَبِيْرٍ
ڪجهه ڪيو اٿن اهو ڪاغذن ۾ آهي. ۽ هر ننڍو ۽ وڏو

مُّسْتَطَرٌ (٥٣) اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّنَهَرٍ (٥٤)
لکيل آهي. بيشڪ پرهيزگار هوندا باغن ۽ نهرن ۾،

فِيْ مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيْكٍ مُّقْتَدِرٍ (٥٥)
جاءِ سچيءَ ۾ بادشاهه قدرت واري وٽ.

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٌ وَسَبْعُونَ اٰيَةً وَثَلٰثُ رُكُوعَاتٍ

سورت رحمان مڪي آهي ۽ اها اٺهتر آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اَلرَّحْمٰنُ (١) عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ (٢) خَلَقَ الْاِنْسَانَ (٣) عَلَّمَهُ

الله ٻاجهاري، سيکاريو قرآن. پيدا ڪيائين انسان، سيکاريائين ان کي

الْبَيَانَ (٤) اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ (٥) وَّالنَّجْمُ

بيان. سج ۽ چنڊ هلن ٿا قانون سان، ول

وَّالشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ (٦) وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ

۽ وڻ ڪن ٿا سجدو. ۽ آسمان کي بلند ڪيائين ۽ رکيائين

الْمِيْزَانَ (٧) اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيْزَانِ (٨) وَاَقِيْمُوا الْوَزْنَ

تارازي (انصاف جي)، ته جيئن نه زيادتي ڪريو تارازيءَ ۾. ۽ پوري رکو تور

بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيْزَانَ (٩) وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا

انصاف سان ۽ نه گهٽ ڪريو تارازي. ۽ ڌرتيءَ کي رکيائين

لِلْاَنَامِ (١٠) فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ (١١)

ماڻهن لاءِ، ان ۾ آهن ميوا ۽ کجيون سڀڙين واريون.

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ (١٢) فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

۽ اناج ٺُهه وارا ۽ گل خوشبودار. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ

نعمتن جو انڪار ڪندؤ. پيدا ڪيائين ماڻهوءَ کي وڄندڙ مٽيءَ مان

كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَآنَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ﴿١٥﴾

ٺڪر جهڙيءَ. پيدا ڪيائين جن کي باهه جي جڀيءَ مان.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٦﴾ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. رب آهي ٻن اوڀرن جو

رَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٨﴾

ٻن اولهن جو. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيٰنِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيٰنِ ﴿٢٠﴾

هلايائين ٻن دريائن کي جي ملن ٿا. آهي انهن جي وچ ۾ پردو جو نه ٿا گڏجن.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. نڪرن ٿا انهن مان موتي

وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٣﴾

۽ مرجان. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئٰتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٢٤﴾ فَبِاَيِّ

۽ ان جا آهن هلندڙ ٻيڙا سڙهه چڙهيل سمنڊ ۾ جبلن جهڙا. پوءِ پنهنجي

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾

رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. جيڪو انهيءَ (زمين) تي آهي فنا ٿيندو.

ع ٢٥ النصف ١١

منزل ٧

وَّيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٢٧﴾

۽ رهندو رُخ تنهنجي رب وڏائيءَ ۽ عزت واري جو.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٨﴾ يَسْئَلُهٗ مَنْ فِي

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. گهري ٿو ان کان سڀ ڪو جو ۾

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِيْ شَاْنٍ ﴿٢٩﴾

آسمانن ۽ زمين ۾ آهي، هر وقت اهو پورت ڪندڙ آهي.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. اجهو واندا ٿينداسون توهان لاءِ اي

الثَّقَلٰنِ ﴿٣١﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٢﴾ يٰمَعْشَرَ

بار وارؤ! پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. اي جماعت

الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ

جنن ۽ ماڻهن جي جيڪڏهن توهان سگهو ٿا پيجي نڪرڻ

اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوْا ؕ لَا تَنْفُذُوْنَ

طرفن آسمانن ۽ زمين جي کان ته نڪري وڃو، (پر) نه نڪري سگهندؤ

اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ

وڏي طاقت کان سواءِ ۔ پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. موڪليو ويندو

عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ ۙ وَّنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرٰنِ ﴿٣٥﴾

توهان تي الاٻو باھ جو ۽ دونهاٽ پوءِ توهان نه بدلو وٺندؤ.

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٦﴾ فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَآءُ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. پوءِ جڏهن ڦاٽندو آسمان

فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

ته ٿيندو ڳاڙهو جهڙو رنڱ تيل. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو

تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْۢبِهٖٓ اِنْسٌ

انڪار ڪندؤ. پوءِ ان ڏينهن پڇا نه ٿيندي ان جي گناهه جي ڪنهن ماڻهو کان

وَّلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٠﴾ يُعْرَفُ

۽ نه جن کان. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. سڃاتا

الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيْ وَ

ڏوهاري پنهنجن چهرن مان پوءِ پڪڙيا ويندا چوٽن ۽

الْاَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٢﴾ هٰذِهٖ

پيرن کان. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. هي

جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٤٣﴾ يَطُوْفُوْنَ

دوزخ آهي جنهن جو انڪار ڪندا هئا ڏوهاري. ڦيا ڦرندا

بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ ﴿٤٤﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

ان جي وچ ۾ ۽ ٽهڪندڙ پاڻيءَ جي وچ ۾. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو

ع ٢ / ٢٠ / ١٢ تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتٰنِ ﴿٤٦﴾

انڪار ڪندؤ. ۽ ان لاءِ جيڪو ڊڄي ٿو پنهنجي رب جي اڳيان بيهڻ کان ٻه باغ آهن

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَاۤ اَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٻئي گهاٽين ٽارين وارا.

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٩﴾ فِيْهِمَا عَيْنٰنِ تَجْرِيٰنِ ﴿٥٠﴾

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. انهن ۾ ٻه چشما وهن ٿا.

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥١﴾ فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٻنهي ۾ آهن هر

فَاكِهَةٍ زَوْجٰنِ ﴿٥٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٣﴾

ميوي جون ٻه جنسون. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى فُرُشٍۭ بَطَاۤىِٕنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ ؕ وَجَنَا

ٽيڪ ڏيندڙ هوندا بسترن تي جن جا استر آهن تلهي پٽ جا، ۽ ڦر

الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٥﴾

ٻنهي باغن جو ويجهو آهي. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

فِيْهِنَّ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ ۙ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ

انهن ۾ آهن اکيون هيٺ ڪندڙ زالون، نه هٿ لاتو ڪين ڪنهن ماڻهوءَ انهن کان اڳ

وَلَا جَاۤنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٧﴾

۽ نڪي جن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوْتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا

ڄڻڪ اهي ياقوت ۽ مرجان آهن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو

تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٩﴾ هَلۡ جَزَآءُ الۡاِحۡسَانِ اِلَّا الۡاِحۡسَانُ ﴿٦٠﴾

انڪار ڪندؤ. ناهي بدلو چڱائي جو مگر چڱائي آهي.

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦١﴾ وَمِنۡ دُوۡنِهِمَا

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ۽ انهن ٻن کان سواءِ

جَنَّتٰنِ ﴿٦٢﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٣﴾

ٻيا ٻه باغ آهن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

مُدۡهَآمَّتٰنِ ﴿٦٤﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٥﴾

ٻئي ساوا ڇچ. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ.

فِیۡهِمَا عَیۡنٰنِ نَضَّاخَتٰنِ ﴿٦٦﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

ٻنهي ۾ ٻه چشما آهن فوهارا هڻندڙ. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو

تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٧﴾ فِیۡهِمَا فَاكِهَةٌ وَّنَخۡلٌ وَّرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾

انڪار ڪندؤ. ٻنهي ۾ ميوا ۽ کجيون ۽ ڏاڙهون آهن.

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٩﴾ فِیۡهِنَّ خَیۡرٰتٌ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ۽ انهن ۾ سگهوريون

حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧١﴾ حُوۡرٌ

سهڻيون آهن. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. حورون

مَّقۡصُوۡرٰتٌ فِی الۡخِیَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

پردي واريون تنبن ۾ هونديون. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو

تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾

انڪار ڪندؤ. نه هٿ لاتو تن کي ڪنهن ماڻهوءَ انهن کان اڳ ۾ نڪي جن.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى رَفْرَفٍ

پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو انڪار ڪندؤ. ٽيڪ ڏيندڙ هوندا وهاڻن

خُضْرٍ وَّعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

ساون تي ۽ پٿرڻين سهڻين تي. پوءِ پنهنجي رب جي ڪهڙين نعمتن جو

تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٧﴾ تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِى الْجَلٰلِ وَ

انڪار ڪندؤ. برڪت وارو نالو آهي تنهنجي پالڻهار وڏائي ۽

الْاِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

عزت ڏيڻ واري جو.

سُوْرَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ سِتٌّ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت واقعه مڪي آهي ۽ ان ڇهانوي آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾

جڏهن ٿي پوندو واقعو، ناهي ان جي ٿيڻ ۾ ڪو ڪوڙ.

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ﴿٣﴾ اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾

اهو لاهيندڙ چاڙهيندڙ هوندو. جڏهن ڌوڏي ويندي زمين ڏاڍو ڌوڏڻ.

وَّبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝٥ فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنْۢبَثًّا ۝٦ وَّ

۽ پوريا ويندا جبل پوري پوري ڪري، پوءِ ٿي ويندا دز اڏاريل ، ۽

كُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ۝٧ فَاَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ۙ۬ مَآ

توهان هوندؤ قسم ٽي ۔ پوءِ ساڄي طرف وارا ڇا ڇڄن

اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ۝٨ وَاَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ۙ۬ مَآ اَصْحٰبُ

ساڄي طرف وارا ۔ ۽ کابي طرف وارا ڪهڙا آهن

الْمَشْـَٔمَةِ ۝٩ وَالسّٰبِقُوْنَ السّٰبِقُوْنَ ۝١٠ اُولٰٓئِكَ

کابي وارا ۔ ۽ اڳرائيءَ ڪندڙ سي اڳرائيءَ وارا ، اهي آهن

الْمُقَرَّبُوْنَ ۝١١ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝١٢ ثُلَّةٌ مِّنَ

ويجها ۔ هوندا باغن نعمت وارن ۾ ۔ گهڻا

الْاَوَّلِيْنَ ۝١٣ وَقَلِيْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ۝١٤ عَلٰى سُرُرٍ

اڳين مان ، ۽ ٿورا پوين مان ۔ هوندا پلنگن

مَّوْضُوْنَةٍ ۝١٥ مُّتَّكِـِٕيْنَ عَلَيْهَا مُتَقٰبِلِيْنَ ۝١٦ يَطُوْفُ

سوني واڻ وارن تي ، ٽيڪ ڏيئي ويهندڙ انهن تي هڪٻئي سامهون ۔ ڦيرائيندا

عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ۝١٧ بِاَكْوَابٍ وَّاَبَارِيْقَ ۙ۬

انهن تي خادم سدائين رهيل ، پيالن ۽ صراحين

وَكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ۝١٨ لَّا يُصَدَّعُوْنَ عَنْهَا وَ

۽ گلاس کي پربل صاف چشمي مان ۔ نه مٿي ۾ سور پوندن ان کان ۽

لَا يُنْزِفُوْنَ ﴿١٩﴾ وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ

نه نشو ٿيندن ، ۽ ميوو جنهن مان چونڊي ڪڻن ، ۽ گوشت

طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٢١﴾ وَحُوْرٌ عِيْنٌ ﴿٢٢﴾ كَاَمْثَالِ

پکيءَ جو جنهن مان چاهين . ۽ حورون سهڻيون جهڙا

اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُوْنِ ﴿٢٣﴾ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

موتي لڪايل . اهو بدلو آهي سندن عملن جو .

لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا وَّلَا تَاْثِيْمًا ﴿٢٥﴾ اِلَّا قِيْلًا

نه ٻڌندا انهي ۾ بڪواس ۽ نه ڏوهه ڏيڻ . مگر چوڻ

سَلٰمًا سَلٰمًا ﴿٢٦﴾ وَاَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ۙ مَآ اَصْحٰبُ

سلام سلام . ۽ ساڄي پاسي وارا ، ڇا چڱن

الْيَمِيْنِ ﴿٢٧﴾ فِيْ سِدْرٍ مَّخْضُوْدٍ ﴿٢٨﴾ وَّطَلْحٍ مَّنْضُوْدٍ ﴿٢٩﴾

ساڄي وارا . هوندا لاسڙ ٻيرين ۾ ، ۽ ڪيوڙن جي ڇڳن ۾ ،

وَّظِلٍّ مَّمْدُوْدٍ ﴿٣٠﴾ وَّمَآءٍ مَّسْكُوْبٍ ﴿٣١﴾ وَّفَاكِهَةٍ

۽ ڇانون ڊگهن ۾ ، ۽ پاڻي وهايل ۾ ، ۽ ميون

كَثِيْرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا مَقْطُوْعَةٍ وَّلَا مَمْنُوْعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَّفُرُشٍ

گهڻن ۾ ، نه اکلندڙ ۽ نه رڪ ڪيل ، ۽ بسترن

مَّرْفُوْعَةٍ ﴿٣٤﴾ اِنَّآ اَنْشَاْنٰهُنَّ اِنْشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنٰهُنَّ

مٿانهن ۾ . بيشڪ اسان پاليون آهن اهي چڱي طرح . پوءِ ڪيون اٿون اهي

أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِّأَصْحٰبِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ع ١ ٢٨ ١٤

كنواريون، پياريون هڪ جيڏيون، ساڄي پاسي وارن لاءِ.

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِّنَ الْاٰخِرِينَ ﴿٤٠﴾

گهڻا آهن اڳين مان، ۽ گهڻا آهن پوين مان.

وَأَصْحٰبُ الشِّمَالِ ۙ مَا أَصْحٰبُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِي سَمُومٍ

۽ کابي وارا کهڙا آهن کابي وارا. هوندا گرم هوا

وَّحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَّظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ وَّلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾

۽ ٽهڪندڙ پاڻي ۾، ۽ پاڇي ڪاري دونهين جي ۾، نه ٿڌو ۽ نه موافق.

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا

بيشڪ اهي هئا انهيءَ کان اڳ عياش. ۽ اهي

يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ ۙ

ضد ڪندا هئا گناه وڏي تي. ۽ چوندا هئا

أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾

ڇا جڏهن اسان مرنداسون ۽ ٿي پونداسون مٽي ۽ هڏا ڇا تڏهن اسان اُٿاريا ويندا سون؟

أَوَ اٰبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَ

ڇا ۽ اسان جا ابا ڏاڏا اڳيان. تون چؤ بيشڪ اڳيان ۽

الْاٰخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ ۙ إِلٰى مِيقَاتِ يَوْمٍ

پويان، گڏ ڪيل ٿيندا، وقت ڏينهن

مَّعۡلُوۡمٍ ﴿۵۰﴾ ثُمَّ اِنَّکُمۡ اَیُّہَا الضَّآلُّوۡنَ الۡمُکَذِّبُوۡنَ ﴿۵۱﴾ۙ

چاتل ڏينهن. پوءِ بيشڪ توهان اي گمراهو! ڪوڙو ڪندڙؤ.

لَاٰکِلُوۡنَ مِنۡ شَجَرٍ مِّنۡ زَقُّوۡمٍ ﴿۵۲﴾ۙ فَمَالِـُٔوۡنَ مِنۡہَا

ضرور کائيندؤ وڻ ٿوهر جي مان، پوءِ ڀريندؤ انهيءَ مان

الۡبُطُوۡنَ ﴿۵۳﴾ۚ فَشٰرِبُوۡنَ عَلَیۡہِ مِنَ الۡحَمِیۡمِ ﴿۵۴﴾ۚ

ڍڍن کي، پوءِ پيئندؤ مٿان تنهن ٽهڪندڙ پاڻي.

فَشٰرِبُوۡنَ شُرۡبَ الۡہِیۡمِ ﴿۵۵﴾ؕ ہٰذَا نُزُلُہُمۡ یَوۡمَ

پوءِ پيئندؤ پيئڻ اُلِيءَ ورتل اُٺن وانگر. هيءَ آهي سندس مهماني ڏيهن

الدِّیۡنِ ﴿۵۶﴾ؕ نَحۡنُ خَلَقۡنٰکُمۡ فَلَوۡلَا تُصَدِّقُوۡنَ ﴿۵۷﴾

قيامت جي. اسان پيدا ڪيو توهان کي پوءِ ڇو نه ٿا ويساهه ڪريو.

اَفَرَءَیۡتُمۡ مَّا تُمۡنُوۡنَ ﴿۵۸﴾ؕ ءَاَنۡتُمۡ تَخۡلُقُوۡنَہٗۤ اَمۡ نَحۡنُ

ڀلا ٻڌايو ته اهو قطرو جو ڇليو ٿا. ڇا توهان پيدا ڪريو ٿا ان کي يا اسين

الۡخٰلِقُوۡنَ ﴿۵۹﴾ نَحۡنُ قَدَّرۡنَا بَیۡنَکُمُ الۡمَوۡتَ وَ مَا نَحۡنُ

پيدا ڪندڙ آهيون. اسان مقرر ڪيو آهي اوهان جي وچ موت کي ۽ نه آهيون اسين

بِمَسۡبُوۡقِیۡنَ ﴿۶۰﴾ۙ عَلٰۤی اَنۡ نُّبَدِّلَ اَمۡثَالَکُمۡ وَ

عاجز ڪيل. هن کان جو بدلائي آڻيون توهان جهڙن کي ۽

نُنۡشِئَکُمۡ فِیۡ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۶۱﴾ وَ لَقَدۡ عَلِمۡتُمُ

ٺاهيون توهان کي ان (صورت) ۾ جو توهان نه ٿا ڄاڻو. ۽ يقين توهان ڄاتو آهي

ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا

پيدائش پهرين کي پوءِ ڇو نه ٿا نصيحت وٺو. ڇا ڀلا ڏٺايو ته جيڪي

تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ ءَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ ٱلزَّٰرِعُونَ ﴿٦٤﴾

توهان پوکيو ٿا ڇا توهان ان کي ڄمايو ٿا يا اسان ڄمائيندڙ آهيون.

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَٰهُ حُطَٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾

جي اسين گهرون ته ڪري ڇڏيون انکي لتاڙيل گاهه پوءِ توهان ويٺا قصا ڪريو.

إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَءَيْتُمُ

ته اسان تي چٽي پئجي وئي ، بلڪ اسين بدبخت ٿياسون . ڇا ڀلا ڏٺايو ته

ٱلْمَآءَ ٱلَّذِى تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ

اهو پاڻي جنهنکي پيئو ٿا . ڇا توهان وسايو آهي ان کي

ٱلْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنَٰهُ

بادل مان يا اسين وسائيندڙ آهيون. جي اسان چاهيون ته ڪري ڇڏيون انکي

أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلنَّارَ

کارو پاڻي پوءِ ڇو نه ٿا ٿورو مڃيو. ڀلا ڏٺايو ته اها باهه

ٱلَّتِى تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَآ أَمْ نَحْنُ

جنهنکي وهين هاريو ٿا . ڇا توهان پيدا ڪيو آهي انهيءَ جو وڻ يا اسان

ٱلْمُنشِـُٔونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَٰهَا تَذْكِرَةً وَمَتَٰعًا

ڦٽائيندڙ آهيون. اسان ئي ڪيو آهي ان کي نصيحت لاءِ ۽ سامان

لِّلْمُقْوِيْنَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٧٤﴾ فَلَآ ع ٣ ٣٦ ١٤٠

رڻ راهين لاءِ. پوءِ تون پاڪائي پڙهه پنهنجي رب بزرگي واري جي نالي سان. مون کي

اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوْمِ ﴿٧٥﴾ وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُوْنَ

قسم آهي ستارن جي لهڻ جو. ۽ بيشڪ اهو قسم آهي جي توهان ڄاڻو

عَظِيْمٌ ﴿٧٦﴾ اِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٧﴾ فِيْ كِتٰبٍ

تمام وڏو. بيشڪ هي آهي قرآن ڀلارو. لکيل آهي دفتر

مَّكْنُوْنٍ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهٗٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيْلٌ

لکيل ۾. جنهنکي نه ٿا هٿ لائين مگر پاڪ. اهو لاٿل آهي

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾ اَفَبِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَنْتُمْ

جهانن جي پروردگار طرفان. ڇا پوءِ هن ڳالهه (مجيد) ۾ توهان

مُّدْهِنُوْنَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُوْنَ رِزْقَكُمْ اَنَّكُمْ

نرمي ٿا ڪريو، ۽ بڻايو ٿا پنهنجو اهو نصيب ته توهان

تُكَذِّبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَآ اِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُوْمَ ﴿٨٣﴾ وَاَنْتُمْ

انکي ڪوڙو ٿا ڄاڻو؟ پوءِ ڇونه (موٽايو ٿا) جڏهن پهچي ساهه نڙيءَ تي، حالانڪ اوهان

حِيْنَئِذٍ تَنْظُرُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْكُمْ

ان وقت پيا ڏسندا آهيو، ۽ اسان زور ويجها آهيون ان کي اوهان کان

وَلٰكِنْ لَّا تُبْصِرُوْنَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَآ اِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ

پر اوهين نه ڏسندا آهيو. پوءِ جيڪڏهن ناهيو ڪنهن جي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

مَدِيْنِيْنَ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُوْنَهَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٨٧﴾
قبضي ۾، تہ چوندا موٽايو انهيءَ کي جي سچا آهيو.
فَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَّ
پوءِ جي هوندو اهو پيارن مان، تہ ان لاءِ آهي راحت ۽
رَيْحَانٌ ۙ وَّجَنَّتُ نَعِيْمٍ ﴿٨٩﴾ وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنْ
روزي ۽ باغ نعمت وارو. ۽ جي هوندو اهو
اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩٠﴾ فَسَلٰمٌ لَّكَ مِنْ اَصْحٰبِ
ساڄي وارن مان، پوءِ سلام آهي تولاءِ ساڄي طرف
الْيَمِيْنِ ﴿٩١﴾ وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِيْنَ
وارن کان. ۽ جيڪڏهن آهي کوڙي ڪندڙن
الضَّآلِّيْنَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿٩٣﴾ وَّتَصْلِيَةُ
گمراهن مان، پوءِ مهماني آهي ٽهڪندڙ پاڻي جي، ۽ داخلا
جَحِيْمٍ ﴿٩٤﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ
جهنم جي. بيشڪ اهو بيان اهوئي پڪو يقين آهي. پوءِ تون پاڪائي پڙه
بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٩٦﴾
پنهنجي رب بزرگي واري جي نالي سان.

سُوْرَةُ الْحَدِيْدِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت حديد مدني آهي ۽ ان ۾ اڻٽيهہ آيتون ۽ چار رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

پاڪائي بيان ڪئي الله جي هر شيءِ جا آسمانن ۾ ۽ ڌرتيءَ ۾ آهي، ۽ اهوئي زبردست

الْحَكِيْمُ ﴿١﴾ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يُحْيٖ

حڪمت وارو آهي. انهيءَ لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي، اهو جياري ٿو

وَيُمِيْتُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢﴾ هُوَ الْاَوَّلُ

۽ ماري ٿو، ۽ اهوئي هر شيءِ تي وس وارو آهي. اهوئي پهريون

وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ

۽ پويون ۽ ظاهر ۽ ڳجهو آهي، ۽ اهوئي هر شيءِ کي

عَلِيْمٌ ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

ڄاڻندڙ آهي. اهوئي آهي جنهن خلقيو آسمانن ۽ ڌرتيءَ کي

فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا

ڇهن ڏينهن ۾ پوءِ ويٺو تخت تي، ڄاڻي ٿو جيڪي

يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ

اندر وڃي ٿو زمين ۾ ۽ جيڪي نڪري ٿو ان کان ۽ جيڪي لهي ٿو

السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ۗ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ

آسمان کان ۽ جيڪي چڙهي وڃي ٿو ان ۾، ۽ اهو ڳڏ آهي توهان سان جتي به هجو،

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝٤ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
۽ الله توهان جي عملن کي ڏسندڙ آهي. انهيءَ لاءِ آهي بادشاهي آسمانن

وَالْاَرْضِ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝٥ يُوْلِجُ الَّيْلَ
۽ زمين جي، ۽ الله ڏانهن ئي موٽايا وڃن ٿا سڀ ڪم. وجهي ٿو رات کي

فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۭ وَهُوَ عَلِيْمٌۢ
ڏينهن ۾ ۽ وجهي ٿو ڏينهن کي رات ۾، ۽ اهو ڄاڻندڙ آهي

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٦ اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَ
سينن جي رازن کي. ايمان آڻيو الله ۽ ان جي پيغمبر تي ۽

اَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلَفِيْنَ فِيْهِ ۭ فَالَّذِيْنَ
خرچ ڪريو ان مان ڪيائين توهان کي نائب جنهن ۾، پوءِ جن

اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝٧ وَمَا لَكُمْ
ويساهه ڪيو توهان مان ۽ خرچ ڪيائون تن لاءِ ثواب وڏو آهي. ۽ ڇا ٿيو آهي توهان کي

لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۚ وَالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا
جو نٿا ايمان آڻيو الله تي، حالانڪ پيغمبر سڏي ٿو توهان کي ته ايمان آڻيو

بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝٨
پنهنجي پالڻهار تي ۽ بيشڪ انهيءَ ورتو هو توهان کان وعدو جيڪڏهن آهيو يقين ڪندڙ.

هُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ عَلٰي عَبْدِهٖٓ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ
اهو ئي آهي جو لاهي ٿو پنهنجي ٻانهي تي آيتون پڌريون جيئن ڪڍي توهان کي

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوۡرِ ؕ وَ اِنَّ اللّٰهَ بِكُمۡ لَرَءُوۡفٌ

اوندا هين کان روشنيءَ ڏانهن، ۽ بيشڪ الله توهان تي نرمي ڪندڙ

رَّحِيۡمٌ ﴿٩﴾ وَ مَا لَكُمۡ اَلَّا تُنۡفِقُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَ

مهربان آهي. ۽ ڇا ٿيو آهي توهان کي جو نه ٿا خرچ ڪريو الله جي راهه ۾ حالانڪ

لِلّٰهِ مِيۡرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ ؕ لَا يَسۡتَوِىۡ مِنۡكُمۡ

الله لاءِ آهي ملڪيت آسمانن ۽ زمين جي، نه مٽ ٿيندو توهان مان

مَّنۡ اَنۡفَقَ مِنۡ قَبۡلِ الۡفَتۡحِ وَ قٰتَلَ ؕ اُولٰٓئِكَ

ان سان جنهن خرچ ڪيو اڳي فتح کان ۽ لڙائي ڪئي، اهي

اَعۡظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِيۡنَ اَنۡفَقُوۡا مِنۡۢ بَعۡدُ وَ

تمام وڏا آهن مرتبي ۾ انهن کان جن خرچ ڪيو ان کان پوءِ ۽

قٰتَلُوۡا ؕ وَ كُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الۡحُسۡنٰى ؕ وَ اللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ

لڙائي ڪئي، ۽ سمورن سان وعدو ڪيو آهي الله ڀلائيءَ جو. ۽ الله توهان جي عملن جي

خَبِيۡرٌ ﴿١٠﴾ ع مَنۡ ذَا الَّذِىۡ يُقۡرِضُ اللّٰهَ قَرۡضًا حَسَنًا

خبر رکندڙ آهي. ڪير آهي اهو جو رکت ڪري الله تي قرض چڱي جي

فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ وَ لَهٗۤ اَجۡرٌ كَرِيۡمٌ ﴿١١﴾ يَوۡمَ تَرَى الۡمُؤۡمِنِيۡنَ

پوءِ اهو ٻيڻا ڪري ڏئي اُن کي ۽ ان لاءِ آهي اجر ڀلو. جنهن ڏينهن ڏسندين مؤمن

وَ الۡمُؤۡمِنٰتِ يَسۡعٰى نُوۡرُهُمۡ بَيۡنَ اَيۡدِيۡهِمۡ وَ بِاَيۡمَانِهِمۡ

۽ مؤمنياڻين کي ته ڊوڙندو نُور انهن جو انهن جي اڳيان ۽ انهن جي ساڄي کان

بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
مبارڪ توهان جي اڄ اهي باغ آهن جو وهن ٿيون انهن جي هيٺان واهيون

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ
هميشه رهندڙ انهن ۾، اجهو اها آهي ڪاميابي وڏي. تنهن ڏينهن

يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَ الْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا
چوندا منافق مرد ۽ منافق عورتون مؤمنن کي

انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ ۚ قِيْلَ ارْجِعُوْا
نهاريو اسان ڏي ته سوجهرو وٺون توهان جي نور مان، چيو ويندن موٽو

وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ؕ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ
پوئتي پوءِ ڳولي اچو نور کي، پوءِ هڻي ويندي انهن جي وچ ۾ ڀت جنهن کي

بَابٌ ؕ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَ ظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ
در هوندو، ان ۾ اندران هوندي رحمت ۽ ان جي ٻاهرين پاسي هوندو

الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى
عذاب. اهي سڏيندا انهن کي ته ڇا نه هئاسون توهان سان گڏ، چوندا هائو

وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَ تَرَبَّصْتُمْ وَ ارْتَبْتُمْ
پر توهان تباهه ڪيو پاڻ کي ۽ توهان تاڙيو پئي ۽ شڪ پئي ڪيو

وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَ غَرَّكُمْ
۽ ڏوکو ڏنو توهان کي سڌن نيٺ آيو امرالله جو ۽ ڏوکو ڏنو توهان کي

بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ
الله کان ڏوکي باز. پوءِ اڄ نه ورتو ويندو توهان کان ڪو عِوضُ
وَّلَا مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ؕ هِيَ مَوْلٰىكُمْ ؕ
۽ نڪي ڪافرن کان، توهان جي جاءِ باهه آهي، اها ئي اوهان جي لائق آهي،
وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾ اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ
۽ بڇڙي آهي اها جاءِ. ڇا نه آيو آهي وقت مؤمنن لاءِ ته
تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ۙ
جُهڪي پون دليون انهن جون الله جي ياد لاءِ ۽ جيڪي نازل ٿيو الله ڪان
وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ
۽ ته نه ٿين انهن جهڙا جن کي مليو هو ڪتاب اڳ ۾
فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَكَثِيْرٌ
پوءِ ڊگهو گذريو انهن تي وقت پوءِ سخت ٿي ويون دليون انهن جون، ۽ گهڻا ئي
مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿١٦﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ اعلموا ١٦ ع
انهن مان دين مان خارج آهن. ڄاڻو ته بيشڪ الله آباد ڪندو آهي زمين کي
بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١٧﴾
ان جي غيرآبادي کانپوءِ، اسان صاف ٻڌايون آهن توهان کي آيتون ته مَن سمجهو.
اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ وَالْمُصَّدِّقٰتِ وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ
يقينن خير ڏيندڙ مرد ۽ خير ڏيندڙ عورتون ۽ جن قرض ڏنو الله کي

قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿١٨﴾ وَ

قرض سهڻو ٻيڻو ڪيو ويندو انهن کي ۽ انهن لاءِ آهي اجر ڀلو ۔ ۽

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ

جن ايمان آندو الله تي ۽ ان جي رسولن تي اهي ئي آهن

الصِّدِّيْقُوْنَ ۖ وَالشُّهَدَآءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ لَهُمْ

سچائي وارا، ۽ شاهد آهن پنهنجي رب وٽ، انهن لاءِ

اَجْرُهُمْ وَنُوْرُهُمْ ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ

سندن اجر ۽ سندن نور آهي، ۽ جن انڪار ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيو اسانجي آيتن کي

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١٩﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ

اهي دوزخ وارا آهن. ڄاڻو ته رڳو حياتي

الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ وَّزِيْنَةٌ وَّتَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ وَ

دنيا جي راند آهي ۽ تماشو ۽ سينگار ۽ آڪڙ ڪرڻ هڪٻئي ۾ پاڻ ۾ ۽

تَكَاثُرٌ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ ۭ كَمَثَلِ غَيْثٍ

گهڻائي ڏيکارڻ مال ۽ اولاد ۾، جيئن مثال مينهن جو

اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا

جو وڻي ٿو ڪڙمين کي سلو ان جو پوءِ اهو آبري ٿو پوءِ ڏسندين انکي هيڊو ٿيل

ثُمَّ يَكُوْنُ حُطَامًا ۭ وَفِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۙ

ان کان پوءِ ٿي ويندو ڳتو، ۽ آخرت ۾ عذاب سخت آهي،

وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ ۭ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ

۽ بخشش الله جي ۽ رضامندي به . ۽ ناهي حياتي دنيا جي

اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ

مگر سامان ڌوکي جو. اڳرائي ڪريو بخشش ڏانهن پنهنجي رب جي

وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاۗءِ وَالْاَرْضِ ۙ

۽ بهشت ڏانهن ويڪراڻ ان جي آهي جيئن ويڪراڻ آسمان ۽ زمين جي

اُعِدَّتْ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۭ ذٰلِكَ فَضْلُ

تيار ڪيل آهي انهن لاءِ جن ايمان آندو الله تي ۽ ان جي پيغمبرن تي، اهو فضل

اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢١﴾

الله جو آهي اهو ڏئي ٿو انکي جنهن کي گهري، ۽ الله فضل وڏي وارو آهي.

مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِيْٓ

نه ٿي پهچي ڪا مصيبت زمين ۾ ۽ نه ڪي

اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّبْرَاَهَا ۭ

توهان جي جندن ۾ مگر لکيل آهي ڪتاب ۾ هن کان اڳ جو پيدا ڪريون ان کي.

اِنَّ ذٰلِكَ عَلَي اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَاْسَوْا عَلٰي

بيشڪ اهو الله تي آسان آهي، جيئن نه غم ڪريو توهان ان تي

مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا بِمَآ اٰتٰىكُمْ ۭ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ

جيڪي ويو توهان کان ۽ نه فوند ڪريو ان تي جو ڏنائين توهان کي ۽ الله نه ٿو چاهي

كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرِ ﴿٢٣﴾ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ وَيَأْمُرُوْنَ

هر آڪڙ ڪندڙ وڏائي ڪندڙ کي. جيڪي پاڻ نه ٿا ڏين ۽ ڏسين ٿا

النَّاسَ بِالْبُخْلِ ط وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ

ماڻهن کي نه ڏيڻ، ۽ جيڪو منهن موڙيندو پوءِ بيشڪ الله پاڻ بي پرواهه

الْحَمِيْدُ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا

ساراهيل آهي. بيشڪ موڪليا سون پنهنجا پيغمبر معجزا ڏيئي ۽ لاٿو سون

مَعَهُمُ الْكِتٰبَ وَالْمِيْزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

انهن سان گڏ ڪتاب ۽ تارازي (عدل جي) جيئن قائم ڪن ماڻهو انصاف کي،

وَاَنْزَلْنَا الْحَدِيْدَ فِيْهِ بَأْسٌ شَدِيْدٌ وَّمَنَافِعُ

۽ لاٿو سون لوهه کي ان ۾ آهي دٻدٻو ڏاڍو ۽ فائدا

لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ وَرُسُلَهٗ بِالْغَيْبِ ط

ماڻهن لاءِ ۽ جيئن ظاهر ڪري الله ته ڪير ٿو مدد ڪري الله جي ۽ انجي رسولن جي پر پُٺ،

اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٢٥﴾ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا وَّ

يقينن الله طاقت وارو زبردست آهي. ۽ موڪليو سون نوح کي ۽

اِبْرٰهِيْمَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ

ابراهيم کي ۽ رکيو سون انهن جي اولاد ۾ نبوت کي ۽ ڪتاب کي

فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ ج وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ

پوءِ انهن مان هدايت وارا آهن ۽ گهڻا انهن مان نافرمان آهن. وري

قَفَّيْنَا عَلَىٰٓ اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَ

موڪلياسون انهن جي پٺيان پنهنجا رسول ۽ پويان موڪليوسون عيسىٰ پٽ مريم کي ۽

اٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ ۥ وَجَعَلْنَا فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ رَاْفَةً وَّرَحْمَةً ۭ وَ

ڏنوسون انکي انجيل ۽ رکي سون انهن جي دلين ۾ جيکي تابع ٿيا ان جا نرمي ۽ ٻاجھہ ۽

رَهْبَانِيَّةَ ِۨابْتَدَعُوْهَا مَا كَتَبْنٰهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا ابْتِغَاۗءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ

گوشہ نشيني جا پاڻ ٺاهيائون نہ فرض ڪياسين انهيءَ کي انهن تي مگر طلبڻ رضامندي الله جي

فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَاٰتَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ ۚ

پوءِ نہ نباهيائون انکي حق انهيءَ نباهڻ جو ، پوءِ ڏنوسون انهنکي جن ايمان آندو انهن مان سندن اجورو ،

وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ

۽ گهڻا انهن مان نافرمان آهن. اي اهي جن ايمان آندو ڊڄو الله کان ۽

اٰمِنُوْا بِرَسُوْلِهٖ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَّحْمَتِهٖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا

ايمان آڻيو سندس پيغمبر تي تہ ڏئي اوهانکي ٻہ ڀاڱا پنهنجي رحمت جا ۽ ڪري توهان لاءِ روشني

تَمْشُوْنَ بِهٖ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ

جو هلو ان سان ۽ بخشي توهانکي ، ۽ الله بخشڻهار مهربان آهي ، تہ جيئن نہ سمجهن اهل

الْكِتٰبِ اَلَّا يَقْدِرُوْنَ عَلٰي شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ

ڪتاب تہ اهي نہ ٿا پهچن ڪنهن بہ الله جي فضل کي ۽ بيشڪ ڀلائي

بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٩﴾

الله جي هٿ آهي ڏئي ٿو انکي جنهنکي گهري ، ۽ الله وڏي فضل وارو آهي .

الجزء الثامن والعشرون ۲۸

سُورَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ اثْنَتَانِ وَعِشْرُونَ اٰيَةً وَثَلٰثُ رُكُوعَاتٍ

سورت مجادلہ مدني آهي ۽ ٻاويھ آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجھاري مهربان جي نالي سان.

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِيْ تُجَادِلُكَ

البت ٻڌي الله ڳالھ ان جي جيڪا هڙهڄوي پئي توکي

فِيْ زَوْجِهَا وَتَشْتَكِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ

پنهنجي مڙس بابت ۽ دانهن ڏئي پئي الله کي ۽ الله

يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ

ٻڌي پيو پاڻ ۾ ڳالھائڻ توهانجو، بيشڪ الله ٻڌندڙ

بَصِيْرٌ ① اَلَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْكُمْ

ڏسندڙ آهي. جيڪي ماءُ تا ڪوٺين توهان مان

مِّنْ نِّسَاۗىِٕهِمْ مَّا هُنَّ اُمَّهٰتِهِمْ ۭ

پنهنجي زالن کي ناهن اهي مائرون انهن جون،

اِنْ اُمَّهٰتُهُمْ اِلَّا الّٰۗـِٔيْ وَلَدْنَهُمْ ۭ

نڪو مائرون انهن جون آهي آهن جن ڄڻيو انهن کي،

وَاِنَّهُمْ لَيَقُوْلُوْنَ مُنْكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَ

۽ بيشڪ اهي ڳالهائن ٿا خراب لفظ ۽

زُوْرًا ؕ وَ اِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ②

ڪوڙ، ۽ بيشڪ الله معاف ڪندڙ بخشيندڙ آهي.

وَ الَّذِیْنَ یُظٰهِرُوْنَ مِنْ نِّسَآىِٕهِمْ ثُمَّ

۽ جيڪي ماءُ جيئي وجهن ٿا پنهنجي زالن کي پوءِ

یَعُوْدُوْنَ لِمَا قَالُوْا فَتَحْرِیْرُ رَقَبَةٍ

موٽن ٿا ان چوڻ کان ته آزاد ڪرڻ ٻانهي جو آهي

مِّنْ قَبْلِ اَنْ یَّتَمَآسَّا ؕ ذٰلِكُمْ تُوْعَظُوْنَ بِهٖ ؕ وَ

اڳ ۾ ٻنهي جي ميلاپ کان، اهو اٿو. سيکت ڏجي ٿي توهان کي جنهن سان، ۽

اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرٌ ③ فَمَنْ لَّمْ یَجِدْ فَصِیَامُ

الله توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي. پوءِ جيڪو نه لهي (ٻانهو) ته روزا رکي

شَهْرَیْنِ مُتَتَابِعَیْنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ یَّتَمَآسَّا ؕ فَمَنْ

ٻه مهينا لڳو لڳ هن کان اڳ جو ٻئي ميلاپ ڪن، پوءِ جيڪو

لَّمْ یَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّیْنَ مِسْكِیْنًا ؕ ذٰلِكَ

نه رکي سگهي ته کارائي سٺ مسڪينن کي، اهو هن لاءِ

لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖ ؕ وَ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ

آهي ته ايمان آڻيو الله ۽ سندس رسول تي، ۽ اهي حدون الله جون آهن،

وَ لِلْكٰفِرِیْنَ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ④ اِنَّ الَّذِیْنَ یُحَآدُّوْنَ

۽ منڪرن لاءِ عذاب دردناڪ آهي. بيشڪ جيڪي مخالفت ڪن ٿا

چھوڻ کا (ھٿ لائڻ آغوش ڪرڻ)

اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

الله ۽ سندس رسول جي خلاف ڪندا اهي خوار ڪيا ويندا جيئن خوار ڪيا ويا اهي جي انهن کان اڳيان

وَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ

حالانڪ اسان لاٿيون هيون آيتون پڌريون، ۽ ڪافرن لاءِ آهي عذاب

مُّهِيْنٌ ۚ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا

ذليل ڪندڙ. ان ڏينهن جو اٿاريندو انهن کي الله گڏ ڪري پوءِ خبر ڏيندن سندن

عَمِلُوْا ؕ اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

ڪمن جي، ڳڻي رکيو آهي انکي الله ۽ هنن وساريو انکي، ۽ الله هر شيءِ جي

شَهِيْدٌ ﴿٦﴾ ۧ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ

خبر رکندڙ آهي. ڇا تون نٿو ڏسين تہ بيشڪ الله ڄاڻي ٿو جيڪي آسمانن ۾ آهي ۽

مَا فِي الْاَرْضِ ؕ مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ اِلَّا

جيڪي زمين ۾، نہ هوندي ڪا ڳجهي صلاح ٽن ڄڻن جي مگر

هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ

اهو آهي چوٿون انهن ۾ نڪي پنجن جي مگر اهو آهي ڇهون انهن ۾ ۽ نہ

اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ اَيْنَ مَا

گهٽ ان کان ۽ نہ وڌ پر اهو آهي گڏ انهن سان جتي بہ

كَانُوْا ۚ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ

هجن، پوءِ اهو ٻڌائيندو انهن کي سندن عمل قيامت ڏينهن، بيشڪ

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

اللّٰهَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ﴿۷﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَی الَّذِیْنَ نُهُوْا
الله هر شيءِ ڄاڻندڙ آهي. ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏانهن جن کي جهليو ويو
عَنِ النَّجْوٰی ثُمَّ یَعُوْدُوْنَ لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَ
ڳجهين ڳالهين ڪرڻ کان پوءِ ورِي ٿا پيا ڪن ان جهليل شيءِ کي ۽
یَتَنٰجَوْنَ بِالْاِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ وَ مَعْصِیَتِ الرَّسُوْلِ ۫
پاڻ ۾ ڳالهيون ٿا ڪن پيا گناه ۽ ظلم ڪرڻ ۽ رسول جي نافرمانيءَ جون،
وَ اِذَا جَآءُوْكَ حَیَّوْكَ بِمَا لَمْ یُحَیِّكَ بِهِ اللّٰهُ ۙ وَ
۽ جڏهن اچن ٿا تو وٽ ته سلام ڪن ٿا توتي جنهن سان نه سلام ڪيو آهي توتي الله ۽
یَقُوْلُوْنَ فِیْۤ اَنْفُسِهِمْ لَوْ لَا یُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا
چون ٿا پنهنجي دلين ۾ ته ڇو نه ٿو عذاب ڪري اسان کي الله انهيءَ
نَقُوْلُ ؕ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ ۚ یَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمَصِیْرُ ﴿۸﴾
ڳالهائڻ سان، ڪافي آهي انهن لاءِ جهنم، پوندا ان ۾، پوءِ اها ڏاڍي بڇڙي جاءِ آهي.
یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا تَنَاجَیْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا
اي ايمان وارو! جڏهن ڪن ۾ ڳالهه ڪريو ته نه ڳُس ڦُس ڪجو
بِالْاِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ وَ مَعْصِیَتِ الرَّسُوْلِ وَ
گناه ۽ حد ٽپڻ جي ۽ رسول جي نافرمانيءَ جي ۽
تَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَ التَّقْوٰی ؕ وَ اتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِیْۤ اِلَیْهِ
صلاح ڪجو ڀلائي ڪرڻ ۽ پرهيزگاريءَ جي، ۽ ڊڄو الله کان جنهن ڏانهن

تُحْشَرُوْنَ ۝٩ اِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطٰنِ لِيَحْزُنَ

گڏ ڪيا ويندؤ. ڳجهه ڳالهائڻ ته شيطان کان آهي جيئن دلگير ڪري

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا اِلَّا بِاِذْنِ

مومنن کي ۽ اهو نه آهي بگاڙيندڙ انهن جو ڪجهه سواءِ حڪم

اللّٰهِ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١٠ يٰۤاَيُّهَا

الله جي، ۽ الله تي ڀل ته ڀروسو ڪن ايمان وارا! اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا قِيْلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوْا فِي الْمَجٰلِسِ

ايمان وارو! جڏهن چئجي توهان کي ڪشادا ٿي ويهو مجلس ۾

فَافْسَحُوْا يَفْسَحِ اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَاِذَا قِيْلَ انْشُزُوْا

پوءِ ڪشادا ٿيو ته ڪشادگي ڪري الله اوهان لاءِ، ۽ جڏهن چئجي اٿي وڃو

فَانْشُزُوْا يَرْفَعِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِيْنَ

پوءِ اٿندا ڪريو ته مٿانهان ڪري الله توهان مان ايمان وارن جا ۽

اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝١١

علم وارن جا درجا. ۽ الله توهان جي عملن جي خبر رکندڙ آهي.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِّمُوْا

اي ايمان وارو! جڏهن ڪن ڳالهايو رسول سان ته پيش ڪريو

بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ صَدَقَةً ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ

اڳ ۾ پنهنجي ڳالهه ڪرڻ کان خيرات کي، اهو ڀلو آهي توهان لاءِ

وَأَطْهَرُ ۚ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

۽ تمام پاڪ، پوءِ جي نه لڌو ڪجهه ته الله بخشيندڙ مهربان آهي.

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ

ڇا ڊڄي ويا آهيو توهان جو پيش ڪريو اڳ ۾ ڳجهي ڳالهه پنهنجيءَ کان

صَدَقَاتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ

خيراتون، پوءِ جڏهن نه ڪيو توهان ۽ معاف ڪيو الله توهان کي

فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَ

پوءِ قائم ڪريو نماز ۽ ڏيو زڪوات ۽ تابعداري ڪريو الله ۽

رَسُولَهُ ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ أَلَمْ تَرَ

سندس رسول جي، ۽ الله خبر رکندڙ آهي توهان جي عملن جي. ڇا نه ڏٺو تو

إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم

انهن ڏي جن دوست رکيو اهڙي قوم کي جو ڪاوڙيو الله انهن تي، نه آهي

مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ

توهان مان آهن ۽ نڪي انهن مان ۽ اهي قسم پيا کڻن ڪوڙ تي حالانڪ اهي

يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ

ڄاڻن پيا. تيار ڪيو آهي الله انهن لاءِ عذاب سخت،

إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ

بيشڪ بڇڙو آهي اهو جيڪي ڪندا هئا. ورتائون پنهنجي قسمن کي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ

ڍال ڪري پوءِ روڪيائون الله جي رستي کان تنھنڪري انھن لاءِ عذاب

مُّهِينٌ ١٦ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَآ أَوْلَادُهُمْ

ذلت وارو آھي. ھرگز نه بچائيندو انھن کي سندن مال ۽ نه سندن اولاد

مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۭ أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۭ هُمْ فِيهَا

الله کان ذري پر، اھي جھنمي آھن، اھي ان ۾

خٰلِدُونَ ١٧ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ

پيا ھوندا. جنھن ڏينھن اُٿاريندو الله انھن سڀني کي پوءِ قسم کڻندا

لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلٰى

ان وٽ جيئن قسم کڻندا آھن توھان وٽ ۽ پاڻئن ٿا ته پاڻ به حق تي

شَيْءٍ ۭ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُونَ ١٨ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ

آھن، خبردار اھي ئي ڪوڙا آھن. غالب ٿيو انھن تي

الشَّيْطٰنُ فَأَنْسٰهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ۭ أُولٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطٰنِ ۭ

شيطان پوءِ وسارايائين انھن کان ياد الله جي، اھي آھن ٽولو شيطان جو،

أَلَآ إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ١٩ إِنَّ

خبردار بيشڪ ٽولو شيطان جو اھي ئي ٽوٽي ۾ آھن. بيشڪ

الَّذِينَ يُحَآدُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُولٰٓئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ٢٠

جيڪي مخالفت ڪن ٿا الله ۽ ان جي رسول جي اھي ئي ڪمزور آھن.

كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَ رُسُلِيْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ

فيصلو ڪيو الله ته ضرور ڇائنجي ويندس مان ۽ منهنجا رسول، بيشڪ الله سگهارو آهي

عَزِيْزٌ ﴿٢١﴾ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ

زبردست آهي. نه لهندين تون اهڙا ماڻهو جي مڃين - الله کي ۽ ڏينهن

الْاٰخِرِ يُوَآدُّوْنَ مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ وَ لَوْ كَانُوْۤا

قيامت کي جو دوستي رکن انهن سان جيڪي مخالف ٿيا الله ۽ ان جي رسول جا توڻي هجن اهي

اٰبَآءَهُمْ اَوْ اَبْنَآءَهُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيْرَتَهُمْ ؕ

سندس ڀيءُ ڏاڏا يا پُٽ پوٽا يا ڀائر انهن جا يا مائٽ انهن جا،

اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَ اَيَّدَهُمْ

اهي ئي آهن جو لکيائين انهن جي دلين ۾ ايمان کي ۽ مدد ڪيائين انهن جي

بِرُوْحٍ مِّنْهُ ؕ وَ يُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

پنهنجي فيض سان، ۽ داخل ڪندو انهنکي باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ

واهيون سدائين رهندا ان ۾، راضي ٿيو الله انهن کان ۽

رَضُوْا عَنْهُ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ

اهي راضي ٿيا الله کان، اهي آهن لشڪر الله جو، خبردار بيشڪ لشڪر

اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٢٢﴾ ع ٣ ع ٩ ٣

الله جو اهي ئي ڪامياب ٿيندڙ آهن .

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

سُوْرَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ اَرْبَعٌ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت حشر مدني آهي ۽ ان ۾ چوويهه آيتون ۽ ٽي رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ

پاڪائي بيان ڪئي الله جي هر شيءِ جا آسمانن ۾ ۽ جا زمين ۾ آهي، ۽ اهو

الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱﴾ هُوَ الَّذِىْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

زبردست پڪي ڪم وارو آهي. اهو جنهن ڪڍي ڇڏيو انهن کي جن ڪفر ڪيو

مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ؕ

ڪتاب وارن مان سندن گهرن کان پهرين ٻيڙ ۾،

مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مَّانِعَتُهُمْ

نه ٿي ڀانيو توهان ته اهي ڪو نڪرندا ۽ انهن ڀانيو هو ته بچائيندا انهن کي

حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ

سندن ڪوٽ الله جي عذاب کان پوءِ پهتو انهن تي الله اتان جو نه

يَحْتَسِبُوْا وَقَذَفَ فِىْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ

گمان ڪيائون ۽ وڌائين انهن جي دلين ۾ ڌاڪو جو ڊاهڻ لڳا

بُيُوْتَهُمْ بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِى الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ فَاعْتَبِرُوْا

پنهنجا گهر پنهنجن هٿن سان ۽ هٿن مسلمانن جي سان پوءِ عبرت وٺو

يٰأُولِي الْأَبْصَارِ ② وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ
اي اکين وارؤ . ۽ جيڪڏهن نه لکيها الله مٿن
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
جلاوطني ته ضرور عذاب ڪرينها دنيا ۾، ۽ آهي انهن لاءِ آخرت ۾
عَذَابُ النَّارِ ③ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ ۖ
عذاب باه جو . اهو هن ڪري ته انهن مخالفت ڪئي الله ۽ ان جي رسول جي،
وَمَنْ يُشَاقِّ اللّٰهَ فَإِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ④
۽ جيڪو مخالفت ڪندو الله جي پوءِ بيشڪ الله سخت عذاب ڪندڙ آهي.
مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ
جيڪي وڍيا توهان وڻ ڪجين جا يا جيڪي ڇڏيو بيهندڙ
أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ ⑤ وَ
ٿڙن تي سو حڪم الله جي سان ۽ جيئن ته خوار ڪري بدڪارن کي. ۽
مَا أَفَاءَ اللّٰهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ
جيڪي مال ڏياريو الله پنهنجي رسول کي انهن وٽان پوءِ نه دوڙايا توهان
عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ
انهيءَ تي گهوڙا ۽ نڪي اُٺ پر الله قبضو ڏي ٿو
رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑥
پنهنجي رسولن کي جنهن تي چاهي، ۽ الله هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهي.

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ

جيڪي مال ڏياريو الله پنهنجي رسول کي ڳوٺن وارن کان سو الله لاءِ آهي

وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ

۽ رسول لاءِ ۽ مائٽن ۽ يتيمن ۽ مسڪينن

وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ كَىْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةًۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ

۽ مسافر لاءِ جيئن نه ٿئي اهو مال ذاتي ملڪيت آسودن جي وچ ۾

مِنْكُمْ ؕ وَمَآ اٰتٰىكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۚ وَمَا نَهٰىكُمْ

توهان مان، ۽ جيڪي ڏئي توهان کي رسول پوءِ وٺو ان کي، ۽ (جهڙي) روڪي توهان کي

عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ

جنهن کان پوءِ رڪجي پئو، ۽ ڊڄو الله کان، (ڇوته) الله سخت

وقف لازم

الْعِقَابِ ۘ ⑦ لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا

عذاب ڪندڙ آهي. (۽ اهو مال) غريب مهاجرن لاءِ آهي جيڪي ڪڍيا ويا

مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ

پنهنجي گهرن ۽ ملڪيتن مان اهي گهرن ٿا رزق الله کان

وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ

۽ رضامندو ۽ مدد ڪن ٿا الله ۽ سندس رسول جي، اهي ئي

الصّٰدِقُوْنَ ۚ ⑧ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ

سچا آهن. ۽ انهن لاءِ به جيڪي رهيا گهر ۾ ۽ رهيا ايمان ۾

مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا

انهن کان اڳ ۾ اهي پيار ڪن ٿا انهن سان جن هجرت ڪئي انهن ڏانهن ۽ نه

يَجِدُوْنَ فِيْ صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ اُوْتُوْا وَ

ٿا لهن پنهنجي دلين ۾ ڪا خواهش ان شيءِ جي جيڪا ڏني وئي انهن کي ۽

يُؤْثِرُوْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۭ قف

اڳيرو ڪن ٿا انهن کي پاڻ کان جيتوڻيڪ هجي ڪين بک ۽

وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۹

۽ جيڪو بچايو ويو لالچ نفس جي کان پوءِ اهي ئي مراد ماڻيندڙ آهن .

وَالَّذِيْنَ جَاۗءُوْ مِنْۢ بَعْدِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا

۽ انهن لاءِ به جيڪي آيا انهن کان پوءِ چون ٿا اي پالڻهار اسان جا

اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا بِالْاِيْمَانِ

بخش اسان کي ۽ اسان جي ڀائرن کي جيڪي اڳي ئي گذريا اسان کان ايمان سان

وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَآ

۽ نه وجهه اسان جي دلين ۾ کوٽ ايمان وارن لاءِ اي پالڻهار اسان جا

اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۱۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ نَافَقُوْا

بيشڪ تون ئي نرمي ڪندڙ رحم ڪندڙ آهين . ڇا نه ڏٺو تو انهن ڏي جن منافقي ڪئي

يَقُوْلُوْنَ لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ

چون ٿا ڀائرن پنهنجن کي جن ڪفر ڪيو اهل

الْكِتٰبِ لَئِنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيْعُ

ڪتاب مان ته جيڪڏهن توهان کي ڪڍيو ويو ته اسان ضرور نڪرنداسون توهان سان گڏ ۽ نه ڇوونداسون

فِيْكُمْ اَحَدًا اَبَدًا ۙ وَّاِنْ قُوْتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ

توهان ۾ ڪڏهن به ڪنهن جو ڪڏهين به ۽ جيڪڏهن جنگ ٿي توهان سان ته ضرور مدد ڪنداسون توهان جي ۽ الله

يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿۱۱﴾ لَئِنْ اُخْرِجُوْا لَا يَخْرُجُوْنَ

شاهدي ڏئي ٿو ته اهي ڪوڙا آهن. جيڪڏهن اهي ڪڍيا ويا ته هي نه نڪرندا

مَعَهُمْ ۚ وَلَئِنْ قُوْتِلُوْا لَا يَنْصُرُوْنَهُمْ ۚ وَلَئِنْ

انهن سان گڏ، ۽ جيڪڏهن جنگ ڪئي وئي انهن سان ته هي ڪونه مدد ڪندن، ۽ جيڪڏهن

نَّصَرُوْهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْاَدْبَارَ ۣ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۲﴾

مدد ڪيائون انهن جي ته ضرور ڦيرينداپُٺيون ڏيئي، پوءِ نه مدد ڪيا ويندا.

لَاَاَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنَ اللّٰهِ ۭ

يقينن توهان تمام سخت دهشت وارا آهيو انهن جي دلين ۾ الله کان به وڌيڪ،

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ﴿۱۳﴾ لَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ

اهو هن ڪري ته اهي ماڻهو نه ٿا سمجهه رکن. ڪونه مقابلو ڪندا توهان سان

جَمِيْعًا اِلَّا فِيْ قُرًى مُّحَصَّنَةٍ اَوْ مِنْ وَّرَاۗءِ جُدُرٍ ۭ

گڏجي مگر ڳوٺن قلعي وارن ۾ يا پنيان ڀتين کان،

بَاْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيْدٌ ۭ تَحْسَبُهُمْ جَمِيْعًا وَّقُلُوْبُهُمْ

ويڙهه انهن جي پاڻ ۾ سخت آهي، تون ڀانئين ٿو انهن کي گڏيل پر دليون سندن

شَتّٰى ۗ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ

ڌار آهن. اهو هن ڪري ته اهي ماڻهو نه ٿا عقل رکن. جيئن مثال

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيْبًا ذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ ۚ وَ

انهن جو جيڪي هئا انهن کان ڪجهه اڳي چکيائون سزا پنهنجي ڪئي جي، ۽

لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٥﴾ ۚ كَمَثَلِ الشَّيْطٰنِ اِذْ قَالَ

انهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ آهي. جهڙو مثال شيطان جو جڏهن چوي ٿو

لِلْاِنْسَانِ اكْفُرْ ۚ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّنْكَ

ماڻهوءَ کي ڪفر ڪر، پوءِ جڏهن ان ڪفر ڪيو چوندو آهي مان بيزار آهيان توکان

اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَآ

بيشڪ مان ڊڄان ٿو الله جهانن جي پالڻهار کان. پوءِ آهي پڇاڙي ٻنهي جي

اَنَّهُمَا فِى النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيْهَا ۗ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا

ته اهي ٻئي هوندا باهه ۾ هميشه رهندڙ ان ۾، ۽ اها آهي سزا

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٧﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ

ظالمن جي. اي ايمان وارؤ! ڊڄو الله کان ۽

لْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۗ اِنَّ

يل ڏسي هر نفس ته ڇا پيش ڪيا ئين سڀاڻي لاءِ، ۽ ڊڄو الله کان، بيشڪ

اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ

الله خبر رکندڙ آهي توهان جي عملن جي. ۽ نه ٿيو انهن جهڙا جن

نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰىهُمْ اَنْفُسَهُمْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿١٩﴾
وساريو الله کي پوءِ وساريائين انھن کان سندن جانيون اھي ئي بدڪار آھن.
لَا يَسْتَوِيْٓ اَصْحٰبُ النَّارِ وَاَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبُ
نہ برابر ٿيندا دوزخ وارا ۽ بهشت وارا، صاحب
الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿٢٠﴾ لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ
بهشت جا اھي ئي مراد ماڻيندڙ آھن. جيڪڏھن لاھيون ھا ھيءُ قرآن
عَلٰى جَبَلٍ لَّرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
ڪنھن جبل تي تہ ڏسين ھا انکي دٻجي ويندڙ ڦاٽي پوندڙ ڊپ
اللّٰهِ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
الله جي کان، ۽ اھي مثال بُڌائيندا آھيون ماڻھن کي تہ مَنَ اھي
يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عٰلِمُ
ڌيان ڪن. اھو الله آھي جو ناھي ڪوئي عبادت جي لائق سواءِ انجي، ڄاڻندڙ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللّٰهُ
ڳجھہ ۽ ظاھر کي، اھو ٻاجھارو مھربان آھي. اھو الله آھي
الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْمَلِكُ الْقُدُّوْسُ السَّلٰمُ
جو ناھي ڪوئي عبادت جي لائق سواءِ انجي، بادشاھ پاڪ ذات سلامتي ڏيندڙ
الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحٰنَ
امن ڏيندڙ نگھبان زبردست جھڪائيندڙ وڏي وڏائي وارو، پاڪ آھي

اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ

الله انهن جي شريڪ ڪرڻ کان. اهو الله پيدا ڪندڙ نئون بڻائيندڙ

الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ؕ يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ

شڪليون ٺاهيندڙ آهي انجا سڀ نالا چڱا آهن، پاڪائي پڙهن ٿا انجي جيڪي ۾ آسمانن

وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٤﴾ ع ٣ ٧ ٦

۽ زمين ۾ آهن، ۽ اهوئي زبردست دانائيءَ وارو آهي.

سُوْرَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ ثَلٰثَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت الممتحنة مڪي آهي ۽ اها تيرهن آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوِّىْ وَعَدُوَّكُمْ

اي ايمان وارو! نه وٺو دشمن منهنجا ۽ دشمن پنهنجا

اَوْلِيَآءَ تُلْقُوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوْا بِمَا

دوست ڪري رسائي ٿا ڪريو انهن ڏانهن دوستي جي ڪري حالانڪ انهن انڪار ڪيا ئون ان جو

جَآءَكُمْ مِّنَ الْحَقِّ ۚ يُخْرِجُوْنَ الرَّسُوْلَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ

جيڪي آيو توهان وٽ سچو دين. ڪڍن ٿا وطن مان رسول کي ۽ توهان کي هن ڪري

تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ ؕ اِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِىْ

جو مڃيو ٿا الله پنهنجي رب کي، جيڪڏهن نڪتا آهيو اوهان لڙائي لاءِ

سَبِيْلِيْ وَابْتِغَآءَ مَرْضَاتِيْ ۖ تُسِرُّوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ ۖ

منهنجي راهہ ۾ ۽ طلبڻ رضا منهنجي لاءِ ڳجهي موڪليو ٿا انهن ڏانهن دوستي

وَاَنَا اَعْلَمُ بِمَآ اَخْفَيْتُمْ وَمَآ اَعْلَنْتُمْ ۭ وَمَنْ يَّفْعَلْهُ

۽ آءٌ ڄاڻان ٿو اهو جيڪي لڪايو ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪريو ٿا، ۽ جيڪو ڪندو اهو ڪم

مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ① اِنْ يَّثْقَفُوْكُمْ

اوهان مان تہ بيشڪ ڀُلي ويو سڌي رستي کان. جيڪڏهن لهندا توهان کي

يَكُوْنُوْا لَكُمْ اَعْدَآءً وَّيَبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ وَ

ٿيندا توهان جا دشمن ۽ ڊگها ڪندا توهان ڏانهن هٿ پنهنجا ۽

اَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوْٓءِ وَوَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ ۭ ② لَنْ

زبانون پنهنجون برائي سان ۽ چاهين ٿا تہ جيڪر توهان بہ ڪافر ٿيو. هرگز نہ

تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ

فائدو ڏيندئون توهان کي مائٽيون توهانجون ۽ نڪي اولاد توهان جي، قيامت ڏينهن،

يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ③ قَدْ

فيصلو ڪندو توهانجي وچهہ ۽ الله توهانجي عملن کي ڏسندڙ آهي. بيشڪ

كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَالَّذِيْنَ

آهي اوهان لاءِ پيروي سُٺي ابراهيم ۾ ۽ انهن ۾ جيڪي

مَعَهٗ ۚ اِذْ قَالُوْا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا

ان سان گڏ هئا جڏهن چيائون پنهنجي قوم کي تحقيق اسان بيزار آهيون توهان کان ۽ انهن کان

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۫ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا

جنکي پوڄيندا آهيو الله کان سواءِ انڪار ڪيوسون توهان جو ۽ پڌري ٿي اسان

وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَآءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوْا

۽ توهان جي وچ ۾ دشمني ۽ ڪاوڙ هميشه لاءِ جيسين ايمان آڻيو

بِاللّٰهِ وَحْدَهٗۤ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ لَاَسْتَغْفِرَنَّ

الله اڪيلي تي سواءِ هڪ ڳالهه ابراهيم جي پنهنجي پيءُ لاءِ ته ضرور معافي گهرندس

لَكَ وَمَآ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ رَبَّنَا

تو لاءِ حالانڪ ناهيان مالڪ تو لاءِ الله وٽان ڪنهن شيءِ جو اي رب اسان جا

عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ۝۴

تو تي ڀروسو ڪيوسون ۽ تو ڏانهن موٽياسون ۽ تو ڏانهن ئي موٽڻ آهي.

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَاغْفِرْ لَنَا

اي رب اسان جا نه ڪر اسان کي زيردست ڪافرن جو ۽ بخش اسان کي

رَبَّنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۵ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ

اي رب اسان جا بيشڪ تون ئي زبردست حڪمت وارو آهين. يقينن آهي توهان لاءِ

فِيْهِمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ

انهن ۾ پيروي چڱي ان ماڻهو لاءِ جيڪو اميد رکي ٿو الله ۾ ۽ ڏينهن

الْاٰخِرَ ۭ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ۝۶ ع ٦ ٧

قيامت ۾ ۽ جيڪو منهن ڦيريندو پوءِ الله بي پرواهه ساراهيل آهي

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِيْنَ

اميد آهي ته الله ڪري توهان جي وچ ۾ ۽ انهن جي وچ ۾

عَادَيْتُمْ مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً ۭ وَاللّٰهُ قَدِيْرٌ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

جن جا دشمن آهيو دوستي، ۽ الله ڪري سگهندڙ آهي، ۽ الله گهڻو بخشيندڙ

رَّحِيْمٌ ۝٧ لَا يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ لَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ

وڏي رحم وارو آهي. نٿو روڪي توهان کي الله انهن کان جيڪي نه وڙهيا توهان سان

فِي الدِّيْنِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبَرُّوْهُمْ

دين ۾ ۽ نه ڪڍيائون توهان کي توهان جي گهرن مان ته انهن سان مهرباني ڪريو

وَتُقْسِطُوْٓا اِلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝٨

۽ انصاف سان هلوءِ، بيشڪ الله چاهي ٿو انصاف ڪندڙن کي.

اِنَّمَا يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ قٰتَلُوْكُمْ فِي

رڳو جهلي ٿو توهان کي الله انهن کان جن ويڙهه ڪئي توهان سان

الدِّيْنِ وَاَخْرَجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ وَظٰهَرُوْا عَلٰٓي

دين ۾ ۽ تڙيائون توهان کي توهان جي گهرن مان ۽ مدد ڪيائون

اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ

توهان جي ڪڍڻ ۾ جو دوستي رکو انهن سان، ۽ جيڪي دوستي رکندا انهن سان پوءِ اهي ئي

الظّٰلِمُوْنَ ۝٩ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا جَاۗءَكُمُ

ظالم ڪندڙ آهن. اي ايمان وارو! جڏهن اچن توهان وٽ

الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ۖ اَللّٰهُ اَعْلَمُ

مسلمان عورتون هجرت ڪري جاچ وٺو انهن جي، الله وڌيڪ ڄاڻي ٿو

بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ فَاِنْ عَلِمْتُمُوْهُنَّ مُؤْمِنٰتٍ فَلَا

سندن ايمان کي، پوءِ جيڪڏهن توهان سمجهو ٿا انهنکي ايمان تي ته نه

تَرْجِعُوْهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِ ۖ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا

موٽايو انهنکي ڪافرن ڏانهن، نه اهي حلال انهن ڪافرن لاءِ نڪي

هُمْ يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ۖ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ۖ وَلَا

اهي حلال ٿيندا انهن عورتن لاءِ، ۽ ڏيو انهنکي جيڪي مهر ڏنائون، ۽ نا آهي

جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ

گناه توهان تي جو شادي ڪريو انهن سان جڏهن ڏيو انهن کي

اُجُوْرَهُنَّ ۖ وَلَا تُمْسِكُوْا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوْا

سندن مهر، ۽ نه بند ڪريو شاديون ڪافرزالن جون ۽ گهري وٺو

مَآ اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُوْا مَآ اَنْفَقُوْا ۖ ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ ۖ

جيڪي توهان خرچ ڪيو ۽ پڻ اهي به گهرن جيڪي انهن خرچ ڪيو، اهو فيصلو الله جو آهي،

يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۖ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٠﴾ وَاِنْ فَاتَكُمْ

فيصلو ڪري ٿو توهان ۾، ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. ۽ جيڪڏهن وڃي هلي اوهان کان

شَيْءٌ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا

ڪا اوهان جي زالن مان ڪافرن ڏانهن پوءِ بدلو ورتو اٿو ته ڏيو

الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَآ أَنفَقُوا ۚ وَاتَّقُوا

انھن کي ويون جن جون زالون اوترو جيڪو خرچ ڪيائون، ۽ ڊڄو

اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

الله کان جنھن تي اوھان يقين رکندڙ آھيو. اي نبي

إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَن لَّا

جڏھن اچن تو وٽ مسلمان عورتون اقرار ڪرڻ تو سان ھن تي جو نه

يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ

شريڪ ڪنديون الله سان ڪنھن کي ۽ نه چوري ڪنديون ۽ نه زنا ڪنديون

وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ

۽ نه قتل ڪنديون پنھنجا ٻچا ۽ نه ھٽنديون تھمت

يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ

جا گھڙن ٿيون پنھنجي ھٿن ۽ پيرن سان ۽ نه بي فرماني ڪنديون

فِي مَعْرُوفٍ ۙ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهَ ۖ إِنَّ

ڀلي ڪم ۾ پوءِ بيعت وٺ انھن جي ۽ معافي گھر انھن لاءِ الله کان، بيشڪ

اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا

الله بخشيندڙ مھربان آھي. اي ايمان وارو نه دوستي رکو

قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ

اھڙي قوم سان جو ڪاوڙيو آھي الله انھن تي اھي نااميد ٿيا آھن آخرت کان

كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ⑬
جيئن ناميد ٿيا كافر قبرن وارا.

سُورَةُ الصَّفِّ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعَ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت صف مدني آهي ۽ اها چوڏهن آيتون آهي ۽ ان ۾ ٻه ركوع آهن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ
پاڪائي پڙهي الله لاءِ هر شي جيڪا آسمانن ۾ آهي ۽ جيڪا زمين ۾ آهي. ۽ اهو
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ① يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ
زبردست حكمت وارو آهي. اي ايمان وارو! ڇو ٿا چئو
مَا لَا تَفْعَلُونَ ② كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا
اها شيءِ جا نه ٿا ڪريو. وڏي بيزاري آهي الله وٽ هن تي جو چئو ٿا
مَا لَا تَفْعَلُونَ ③ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ
جيڪي نه ٿا ڪريو. يقينن الله دوستي رکي ٿو انهن سان جي وڙهن ٿا
فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ④
ان جي راهه ۾ صفون ٻڌي جڻ ته اهي آهن پٽ سيهي ڀريل.
وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَ
۽ جڏهن چيو موسىٰ پنهنجي قوم کي اي منهنجي قوم ڇو ٿا ايذايو مون کي ۽

قَدْ تَّعْلَمُوْنَ اَنِّىْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ۭ فَلَمَّا زَاغُوْٓا
جاڻو ٿا تہ آءٌ الله جو موڪليل آهيان توهان ڏانهن، پوءِ جڏهن ڦري ويا
اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ
تہ ڦيرايو الله انهن جي دلين کي، ۽ الله نہ ٿو راه ونائي قوم
الْفٰسِقِيْنَ ۝٥ وَاِذْ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ يٰبَنِىْٓ
بدڪار کي. ۽ جڏهن چيو عيسیٰ پٽ مريم اي بني
اِسْرَاۗءِيْلَ اِنِّىْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا
اسرائيل! آءٌ موڪليل آهيان الله جو توهان ڏي سچو چوندڙ انکي جيڪو
بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُوْلٍ
مون کان اڳي آهي توريت ۽ خوشخبري ڏيندڙ رسول جي
يَّاْتِىْ مِنْۢ بَعْدِى اسْمُهٗٓ اَحْمَدُ ۭ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ
جيڪو ايندو مون کان پوءِ جنهن جو نالو احمد آهي، پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ
بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٦ وَمَنْ اَظْلَمُ
معجزن سان چيائون هي آهي جادو پڌرو. ۽ ڪير وڏو ظالم آهي
مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَي اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰٓى
ان کان جنهن گهڙيو الله تي ڪوڙ، هو ڏانهن انکي سڏيو وڃي ٿو
اِلَى الْاِسْلَامِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٧
اسلام ڏانهن، ۽ الله نہ ٿو راه ونائي ظالم قوم کي.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِـُٔوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ ۚ وَاللَّهُ مُتِمُّ
اهي گھرن ٿا ته وسائن الله جو نور پنهنجي ڦوڪن سان، ۽ الله پورو ڪندڙ آهي
نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝٨ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
پنهنجي نور کي توڙي جو نه ٿا چاهين ڪافر. هُو اهو آهي جنهن موڪليو
رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى
پنهنجي رسول کي هدايت ۽ دين سچي سان جيئن غالب ڪري انکي
الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
دينن سيني تي جيتوڻيڪ پسند نه ٿا ڪن مشرڪ. اي اهي جن
آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ
ايمان آندو ڇا آءٌ ڏَسُ ڏيان توهانکي اهڙي واپار تي جو ڇڏائي توهان کي
عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝١٠ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ
عذاب ڏکوئيندڙ کان. مڃيو الله کي ۽ ان جي رسول کي ۽ جنگ ڪريو
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ
الله جي واٽ ۾ مالن پنهنجن ۽ سِرن پنهنجن سان، اهو اوهان تمام ڀلو
لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝١١ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
اوهان لاءِ جيڪڏهن ڄاڻندا آهيو. ته بخشي توهان کي گناهه توهان جا
وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
۽ پهچائي توهانکي باغن ۾ جو هن تيون انهن هيٺان واهيون

وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
۽ گهرن پلن ۾ باغن ۾ هميشه رهڻ وارن ۾ اها ڪاميابي

الْعَظِيْمُ ﴿۱۲﴾ وَاُخْرٰى تُحِبُّوْنَهَا ؕ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَ
وڏي آهي. ۽ ڪجهه ٻيو به جنهن کي توهان چاهيو ٿا، مدد الله جي ۽

فَتْحٌ قَرِيْبٌ ؕ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۳﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ
سوڀ ويجهي ۽ خوشخبري ڏي ايمان وارن کي. اي اهي جن

اٰمَنُوْا كُوْنُوْٓا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عِيْسَى ابْنُ
ايمان آندو ٿي پئو مددگار الله (جي دين) جا جيئن چيو هو عيسىٰ بن

مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ قَالَ
مريم دوستن کي ڪير آهن سات ڏيندڙ منهنجو الله جي طرف، چيو

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَّآئِفَةٌ
انهن يارن اسين آهيون سات ڏيندڙ الله جا پوءِ ايمان آندو هڪ ٽولي

مِّنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَكَفَرَتْ طَّآئِفَةٌ ۚ فَاَيَّدْنَا
بني اسرائيل جي ۽ ڪفر ڪيو ٻئي ٽولي، پوءِ اسان مدد ڪئي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰى عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوْا ظٰهِرِيْنَ ﴿۱۴﴾
ايمان وارن جي سندن دشمن تي پوءِ ٿي پيا غلبو ڪندڙ.

سُوْرَةُ الْجُمُعَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ
سورة الجمعه مدني آهي ان ۾ يارهن آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع　الله　ٻاجهاري　مهربان جي نالي سان.

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ

پاڪائي پڙهي ٿو الله جي جو ڪجهه آسمانن ۾ ۽ جو ڪجهه زمين ۾ آهي　اهو بادشاهه

الْقُدُّوْسِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝١ هُوَ الَّذِيْ بَعَثَ فِي

پاڪ ذات　زبردست　دانائي وارو آهي.　اهو ئي آهي جنهن　اُٿاريو

الْاُمِّيّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَ

اڻ پڙهين ۾　وڏو رسول انهن مان جيڪو پڙهي ٿو　انهن تي آيتون اُن جون　۽

يُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوْا

سڌاري ٿو انهنکي ۽ سيکاري ٿو انهنکي قرآن　۽　دانائي　۽ بيشڪ هئا اهي

مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٢ وَّاٰخَرِيْنَ مِنْهُمْ

انهي کان اڳ　گمراهي　پڌري ۾　۽ ٻين انهن لاءِ به جيڪي

لَمَّا يَلْحَقُوْا بِهِمْ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٣ ذٰلِكَ

اڃا نه گڏيا آهن انهن سان،　۽ اهو　زبردست　حڪمت وارو آهي.　اهو

فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ

فضل الله جو آهي　نصيب ڪري جنهنکي گهري،　۽ الله　مهرباني

الْعَظِيْمِ ۝٤ مَثَلُ الَّذِيْنَ حُمِّلُوا التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ

وڏي وارو آهي.　مثال　انهن جو جنکي کڻايو ويو　توريت　پوءِ نه

C4
2.129
2.151
3.164
62 2

يَحْمِلُوْهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ اَسْفَارًا ؕ بِئْسَ
عمل ڪيائون ان تي جهڙو مثال گڏهه جو ڪنڍي هلي تو ڪتابن کي، بڇڙو

مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا
مثال آهي انهن ماڻهن جو جن ڪوڙو چيو الله جي آيتن کي، ۽ الله نه

يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٥ قُلْ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
تو راهه ڏيکاري ظلم ڪندڙ قوم کي. چئو اي اهي

هَادُوْۤا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ اَوْلِيَآءُ لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ
جيڪي يهودي ٿيا جيڪڏهن دعوا ڪندا آهيو ته اوهين دوست آهيو الله جا نه بيا

النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝٦ وَ
ماڻهو ته پوءِ گهرو موت کي جيڪڏهن آهيو توهان سچا. ۽

لَا يَتَمَنَّوْنَهٗۤ اَبَدًاۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ
نه گهرندا موت کي ڪڏهن به ان ڪري جو اڳي موڪليو آهي سندن هٿن، ۽ الله

عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝٧ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِىْ تَفِرُّوْنَ
ڄاڻندڙ آهي ڏوهارين کي. چئو يقينن اهو موت جو ڀڄو ٿا

مِنْهُ فَاِنَّهٗ مُلٰقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ
انهي کان اهو ملندو توهان کي پوءِ موٽايا ويندؤ ڄاڻندڙ ڳجهه

وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٨ ع يٰۤاَيُّهَا
۽ ظاهر ڏانهن پوءِ ڄاڻ ڏيندو توهان کي انهي جي جيڪي توهان ڪم ڪندا هئا. اي

ع ٨ ١١

الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ

ايمان وارؤ جڏهن بانگ ڏني وڃي نماز لاءِ جمعي جي ڏينهن

فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ

تہ ڊوڙو الله جي ذڪر (نماز) ڏانهن ۽ ڇڏيو واپار کي، اهو ڀلو آهي

لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَوٰةُ

توهان لاءِ جيڪڏهن سمجھ رکو ٿا. پوءِ جڏهن ادا ٿي وڃي نماز

فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ

تہ پکڙجي پئو زمين ۾ ۽ تلاش ڪريو الله جو فضل (رزق)

وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا

۽ ياد ڪريو الله کي تمام گھڻو جيئن توهان ڇٽي وڃو. ۽ جڏهن

رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ حتى ينفضوا 63:7

ڏسن ٿا واپار کي يا راند کي تہ لهي ٿا پون ان ڏانهن ۽ ڇڏي ٿا وڃن توکي

قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ

بيهندڙ، چئو تہ جيڪي الله وٽ آهي اهو ڀلو آهي راند کان ۽

التِّجَارَةِ ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾ ع ٢ ٣ ١٢

واپار کان، ۽ الله ڀلو رزق ڏيندڙ آهي.

سُورَةُ الْمُنٰفِقُوْنَ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ إِحْدَىٰ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت المنافقون مدني ۾ نازل ٿي ان ۾ يارهن آيتون ۽ ٻہ رڪوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع　الله　جي نالي سان　جو مهربان باجهارو

إِذَا جَآءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُ

جڏهن اچن تا تووٽ　منافق　چون ٿا اسين شاهدي ڏيون ٿا ته تون آهين رسول

اللّٰهِ ۘ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ۗ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّ

وقف لازم

الله جو، ۽ الله ڄاڻي ٿو ته بيشڪ تون سندس رسول آهين، ۽ الله شاهدي ڏئي ٿو　ته

الْمُنٰفِقِيْنَ لَكٰذِبُوْنَ ۚ ① اِتَّخَذُوْٓا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً

منافق　ڪوڙا آهن.　ورتو اٿن　پنهنجن قسمن کي ڍال ڪري

فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا

پوءِ روڪيائون　الله جي رستي کان،　بيشڪ　برو آهي جيڪي　اهي

يَعْمَلُوْنَ ② ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ

ڪندا هئا.　اهو هن ڪري جو انهن ايمان آندو پوءِ ڪافر ٿيا پوءِ مهر هنئي وئي

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ③ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ

انهن جي دلين تي　پوءِ اهي　نه　ٿا سمجهن.　جڏهن تون ڏسندين انهن کي

تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ۗ وَإِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ۗ

ته وڻندا توکي　جسم انهن جا،　۽ جي　ڳالهائن　ته ٻڌين ويٺو ڳالهائڻ انهن جو

كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۗ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ

آهن ڄڻ ته اسڪايل　ٽيڪ ڏنل،　ڀانئين ٿا　هر　هڪل کي

عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۚ قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ
پاڻ تي، اهي ئي دشمن آهن پوءِ هوشيار ٿيءُ انهن کان، الله شال مارين

اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٤﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ
ڪيئن ٿا اُبتا وڃن. ۽ جڏهن چئبي ٿو انهن کي اچو ته بخشش گهري

لَكُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ
توهان لاءِ الله جو رسول ته موڙين ٿا مٿا پنهنجا ۽ ڏسندين انهن کي ته پرکي ٿا وڃن

وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٥﴾ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ
۽ اهي وڏائي ڪندڙ آهن. برابر آهي انهن تي جو تون معافي گهرين

لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۚ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۚ اِنَّ
انهن لاءِ يا نه معافي گهرين انهن لاءِ، هرگز نه بخشيندو الله انهن کي، بيشڪ

اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٦﴾ هُمُ الَّذِيْنَ
الله نه ٿو راهه ڏئي ماڻهن نافرمانن کي. هي اهي آهن

يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ
جي چون ٿا ته نه خرچ ڪريو انهن تي جيڪي رسول الله وٽ آهن

حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ۗ وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
جيئن ڇڏي وڃن، ۽ الله جا خزانا آهن آسمانن ۽ زمين ۾

وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٧﴾ يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ
پر منافق نه ٿا سمجهن. اهي چون ٿا جيڪڏهن

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

رَّجَعْنَآ اِلَى الْمَدِيْنَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ؕ

موٽياسون مديني ڏانهن ضرور ڪڍي ڇڏيندو طاقتور اتان ڪمزور کي،

وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُوْلِهٖ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

حالانڪ زور آهي الله کي ۽ ان جي رسول کي ۽ مومنن کي پر منافق

ع ۸ ١٣ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ

نہ ٿا ڄاڻن. اي ايمان وارو! نہ ويسلوڪن توهانکي

اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ

مال توهان جا ۽ نہ اولاد توهان جي الله جي ذڪر کان، ۽ جيڪي ڪندا

ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٩﴾ وَاَنْفِقُوْا مِنْ

اهڙين پوءِ اهي ئي نقصان وارا آهن. ۽ ڏيو ان مان ڪجھ

مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ

جيڪي اسان ڏنو آهي توهانکي هن کان اڳ جو اچي ڪنهن تي توهان مان موت

فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْلَآ اَخَّرْتَنِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ

پوءِ چوي اي منهنجا رب ڇو نہ دير ڏني مون کي ٿوري وقت تائين

فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٠﴾ وَلَنْ يُّؤَخِّرَ

پوءِ جيڪر خيرات ڏيان ها ۽ ٿيان ها يلن ماڻهن مان. ۽ هرگز نہ دير ڏيندو

ع ٢ ١٤ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١١﴾

الله ڪنهن جان کي جڏهن اچي ان جو وقت ۽ الله خبر رکندڙ آهي توهانجي عملن جي.

سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة التغابن مدينيءَ نازل ٿي ۽ ان ۾ ارڙهن آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ لَهُ

پاڪائي بيان ڪري ٿو الله جي جيڪي به آسمانن ۾ ۽ جيڪي ڌرتيءَ ۾ آهي، ان جي

الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۫ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ (١)

بادشاهي آهي ۽ ان جي ساراهه آهي ۽ اهو هر شيءِ تي قادر آهي.

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۭ

اهوئي آهي جنهن پيدا ڪيو توهان کي پوءِ ڪو توهان مان منڪر ٿيو ۽ ڪو توهان مان مڃيندڙ،

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ (٢) خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

۽ الله توهان جي ڪمن کي ڏسندڙ آهي. پيدا ڪيائين آسمان ۽

الْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ وَ

زمين برحق سان ۽ صورت ڏنائين توهان کي پوءِ چڱيون ڪيائين صورتون توهان جون ۽

اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ (٣) يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

ان ڏي ئي موٽڻ آهي. ڄاڻي ٿو جو ڪجهه آسمانن ۾ آهي ۽ ڌرتيءَ ۾ آهي

وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

۽ ڄاڻي ٿو جو لڪايو ٿا ۽ جيڪي پڌرو ٿا ڪريو، ۽ الله ڄاڻندڙ آهي

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۴﴾ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
راز دلين جي ڄاڻي ٿو. ڇا نه آيئي توهان وٽ خبر انهن جي جن ڪفر ڪيو

مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
هن کان اڳ، پوءِ انهن چکي سزا پنهنجي ڪئي جي ۽ انهن لاءِ عذاب

اَلِيْمٌ ﴿۵﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهٗ كَانَتْ تَّاْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ
دردناڪ آهي. اهو هن ڪري ته آئيندا هئا انهن وٽ سندن رسول

بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوْٓا اَبَشَرٌ يَّهْدُوْنَنَا فَكَفَرُوْا وَتَوَلَّوْا
معجزا، پوءِ چيائون ڇا آدمي ڪو اسانکي هدايت ڪندا؟ پوءِ منڪر ٿيا ۽ منهن موڙيائون

وَّاسْتَغْنَى اللّٰهُ ۭ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿۶﴾ زَعَمَ
۽ بي پرواهي ڪئي الله، ۽ الله بي پرواه آهي سارا هيل آهي. چيو

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ لَّنْ يُّبْعَثُوْا ۭ قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ
انهن جي ڪافر ٿيا ته هرگز نه اٿاريو ويندن، چئو هائو قسم منهنجي رب جو

لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۭ وَذٰلِكَ عَلَى
ضرور اٿاريا ويندؤ پوءِ اوهان کي خبر ڏني ويندي پنهنجي ڪئي جي، ۽ اهو

اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۷﴾ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالنُّوْرِ الَّذِيْٓ
الله تي آسان آهي. پوءِ ايمان آڻيو الله ۽ سندس رسول تي ۽ انهيءَ نور (قرآن) تي

اَنْزَلْنَا ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۸﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ
جيڪو لاٿوسون، ۽ الله کي توهان جي ڪمن جي خبر آهي. جنهن وقت گڏ ڪندا وهانکي ڏينهن

الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۭ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَ

گڏ ٿيڻ تي اهو آهي ڏينهن ڪٽڻ هارائڻ جو، ۽ جيڪو يقين رکندو الله تي ۽

يَعْمَلْ صَالِحًا يُّكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ

ڪندو ڀلا ڪم ته ميٽيندو الله ان کان برايون ان جون ۽ داخل ڪندو انکي اهڙن باغن ۾

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ

وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون رهندا ان ۾ سدائين،

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝٩ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا

اها ڪاميابي وڏي آهي. ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙ ڪيو

بِاٰيٰتِنَآ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَ

اسان جي آيتن کي اهي جهنم وارا آهن هميشه رهندا ان ۾، ۽

بِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝١٠ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا ع ۱۰ ۱۵

بڇڙي جڳهه آهي موٽڻ جي. نه ٿي پهچي ڪا مصيبت بنا

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَمَنْ يُّؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهٗ ۭ وَاللّٰهُ

حڪم الله جي، ۽ جيڪو يقين ڪندو الله تي ته هدايت ڪندو انجي دل کي، ۽ الله

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝١١ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا

سڀ شيء کي ڄاڻندڙ آهي. ۽ حڪم مڃيو الله جو ۽ حڪم مڃيو

الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰي رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ

رسول جو، پوء جيڪڏهن ڦرندؤ ته رڳو رسول اسان جي تي آهي پهچائڻ

الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

پڌرو . الله، ناهي ڪوئي حاڪم ان کان سواءِ، ۽ الله تي ڀلي تہ ڀروسو ڪن

الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ

ايمان وارا . اي ايمان وارؤ بيشڪ

أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ۚ وَ

اوهان جي زالن ۽ اوهان جي اولاد مان ڪي دشمن آهن توهان جا پوءِ هوشيار رهجو انهن کان ، ۽

إِن تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

جيڪڏهن معاف ڪندؤ ۽ ٽاريندؤ ۽ بخشيندؤ تہ يقينن الله بخشڻهار

رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللَّهُ

مهربان آهي . رڳو ملڪيت اوهان جي ۽ اولاد اوهان جي آزمائش آهي، ۽ الله

عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ

وٽ اجر وڏو آهي. پوءِ ڊڄو الله کان جيترو ٿي سگهيو

وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنفِقُوا خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ ۗ

۽ ٻڌو ۽ حڪم مڃيو ۽ خيرات ڪريو پنهنجي ڀلائي لاءِ،

وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾

۽ جيڪي بچايا ويندا پنهنجي نفس جي حرص کان اهي ئي ڪامياب آهن.

إِن تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَ

جيڪڏهن قرض ڏيندؤ الله کي قرض چڱو تہ ٻيڻا ڪري ڏيندو اوهان کي ۽

يَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ شَكُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٧﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ

گناھ بخشيندو توھانکي ۽ الله قدردان سھپ وارو آھي. ڄاڻندڙ ڳجھ

وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٨﴾ ع ٢ ٨ ١٦

۽ ظاهر کي آھي زبردست پڪي ڪم وارو آھي.

سُوْرَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ اثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الطلاق مديني ۾ نازل ٿي ۽ ان ۾ ٻارھن آيتون ۽ ٻه رڪوع آھي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَطَلِّقُوْهُنَّ

اي نبي (ٻڌاءِ) جڏھن طلاق ڏيو زالن کي ته طلاق ڏيو انھن کي

لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ

سندن عدت تي ۽ ڳڻيو عدت ۽ ڊڄو الله رب پنھنجي کان

لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْۢ بُيُوْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّآ

نه ڪيو انھن کي سندن گھرن مان ۽ نڪي پاڻ نڪرن جيسين

اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۭ وَتِلْكَ حُدُوْدُ

نه آڻين ڪا بي حيائي پڌري، ۽ اھي حدون

اللّٰهِ ۭ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۭ

الله جون آھن، ۽ جيڪو ٽپندو حدون الله جون ته ظلم ڪيائين پاڻ تي،

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَا تَدْرِيْ لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ﴿۱﴾

ڇا خبر توکي متان الله پيدا ڪري ان کان پوءِ ڪا ٻئين ڳالهه.

فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ

پوءِ جڏهن پهچن پنهنجي عدت کي ته جهليونِ شرعي طور يا

فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ وَّاَشْهِدُوْا ذَوَيْ عَدْلٍ

ڇڏيونِ شرعي طور، ۽ شاهد ڪريو ٻه چڱا ماڻهو

مِّنْكُمْ وَاَقِيْمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ۭ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ

پنهنجا ۽ سڌي ڏيو شاهدي الله خاطر، اهو سکيا ڏنو وڃي ٿو هن (حڪم) سان اهو

كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ڛ وَمَنْ يَّتَّقِ

جيڪو مڃيندو آهي الله کي ۽ ڏينهن قيامت کي، ۽ جيڪو ڊڄندو

اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ﴿۲﴾ وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا

الله کان ته ڪندو انهيءَ لاءِ ڪا واهه ۽ روزي ڏيندس اتان جو

يَحْتَسِبُ ۭ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ۭ

گمان به نه هوندس، ۽ جيڪو ڀروسو ڪندو الله تي پوءِ اهو ان لاءِ ڪافي آهي.

اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ۭ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ

بيشڪ الله پورو ڪندڙ آهي پنهنجو ڪم، ڪري ڇڏيو آهي الله هر شيءِ جو

قَدْرًا ﴿۳﴾ وَالّٰۗـِٔيْ يَىِٕسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَاۗىِٕكُمْ

اندازو. ۽ جيڪي نااميد هجن حيض کان توهان جون زالون

اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ

جيڪڏهن شڪ ۾ پيا آهيو ته انهن جي عدت ٽي مهينا آهي ۽ انهن جي به جن کي نه

يَحِضْنَ ؕ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ

حيض آيو آهي، ۽ پيٽ واريون عدت انهن جي آهي ته جڻن

حَمْلَهُنَّ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ اَمْرِهٖ

پنهنجا ٻار، ۽ جيڪو ڊڄندو الله کان ته ڪندو ان لاءِ سندس ڪم ۾

يُسْرًا ④ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗۤ اِلَيْكُمْ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ

آساني. اهو حڪم الله جو آهي جيڪو نازل ڪيائين توهان ڏانهن، ۽ جيڪو ڊڄندو

اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُعْظِمْ لَهٗۤ اَجْرًا ⑤

الله کان ميٽيندو ان کان ان جون مدايون ۽ وڌائيندو ان لاءِ اجر کي.

اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ

رهايو انهن کي اتي جتي پاڻ رهندا آهيو پنهنجي وس آهر

وَلَا تُضَآرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا عَلَيْهِنَّ ؕ وَاِنْ كُنَّ

۽ نه ايذائجو انهن کي جيئن تنگ ڪريو، ۽ جيڪڏهن آهن

اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ

پيٽ واريون ته خرچ ڪريو انهن تي جيستائين جڻين

حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۚ

ٻار، پوءِ جيڪڏهن کير پيارن توهان جي جوٽ ڪري ته ڏيو انهن کي سندن اجورو،

منزل ٧

وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ

۽ چيو ونو هڪ ٻئي جو پاڻ ۾ رواج موجب، ۽ جيڪڏهن پاڻ ۾ شدت ڪريو ته پوءِ ڪير ٻيازي

لَهُ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۖ وَمَن

ان (ٻار) کي ڪا ٻي عورت. پل خرچ ڪري دنيادار پنهنجي وسعت آهر، ۽ جنهن تي

قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ لَا

روزي تنگ ڪئي آهي انکي خرچ ڪرڻ جڳائي الله جي ڏني آهر، نه

يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ

تو ڏوري ٿو الله ڪنهن کي پر او ترو جيترو ڪيس ڏنو اٿس، سگهوئي ڪندو الله پويان

عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ

ڏک جي سک کي. ۽ ڪيترائي ڳوٺ هئا جن ٻي ڇپائي ڪئي پنهنجي

أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا

پالڻهار جي حڪم جي ۽ ان جي رسولن جي پوءِ پڪڙيوسون انهن کي حساب سخت سان

وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا

۽ عذاب ڪيوسون انهن کي عذاب اوپرو. پوءِ چکيائون سزا پنهنجي ڪئي جي

وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ

۽ ٿي پڇاڙي سندن ڪم جي خراب. تيار ڪيو الله انهن لاءِ

عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ

عذاب سخت، پوءِ ڊڄو الله کان اي عقل وارو!

ع عند المتقدمين ١٢

القرآن الڪريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

الَّذِينَ آمَنُوا ۚ قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾
جن ايمان آندو، بيشڪ نازل ڪيو الله اوهان ڏانهن قرآن کي.
رَّسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ
موڪليائين رسول کي جيڪو پڙهي ٿو توهان تي آيتون الله جون چٽيون جيئن ڪڍي
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
انهن کي جن ايمان آندو ۽ ڪيا عمل صالح انڌيرن مان طرف
النُّورِ ۚ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ
روشني جي، ۽ جيڪو يقين ڪري الله تي ۽ ڪم ڪري چڱا ته داخل ڪندو تنهن کي
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
اهڙن باغن ۾ وهن ٿيون جن هيٺان واهيون رهندا اتي
أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١١﴾ اللَّهُ الَّذِي
سدائين، بيشڪ سٺي ڏني الله ان کي روزي. الله اهو آهي جنهن
خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ
خلقيا ست آسمان ۽ زمينون اوترڀون،
يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
لهندو آهي حڪم انهن جي اندر جيئن ڄاڻو ته بيشڪ الله هر
شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾
شيءِ تي قدرت وارو آهي ۽ بيشڪ الله گهيرو ڪيو آهي هر شيءِ تي علم سان.

منزل ٧

سُوْرَةُ التَّحْرِيْمِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ اثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة التحريم مدني آهي ۽ ان ۾ ٻارهن آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ ۚ تَبْتَغِيْ

اي نبي! تون ڇو حرام ڪرين ٿو جنهن کي حلال ڪيو الله تو لاءِ، تون چاهين ٿو

مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ① قَدْ

راضپو زالين پنهنجين جو، ۽ الله بخشيندڙ مهربان آهي. بيشڪ

فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ ۚ وَاللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ

مقرر ڪيو الله توهان لاءِ کولڻ قسمن پنهنجن جو، ۽ الله حامي اوهان جو آهي

وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ② وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى

۽ اهو زياده ڄاڻندڙ آهي ڏاهپ وارو آهي. ۽ جڏهن لڪائي ڪئي نبي ﷺ (سڳوري)

بَعْضِ اَزْوَاجِهٖ حَدِيْثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِهٖ وَاَظْهَرَهُ

ڪنهن بيبي ۾ پنهنجي سان ڪا ڳالهه، پوءِ جڏهن ان ڪئي اها ڳالهه ۽ ظاهر ڪيو ان کي

اللّٰهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهٗ وَاَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ ۚ

الله نبي ﷺ تي ته ٻڌايائين ڪجهه ان مان ۽ منهن موڙيائين ڪجهه کان،

فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِهٖ قَالَتْ مَنْ اَنْۢبَاَكَ هٰذَا ۗ قَالَ

پوءِ جڏهن ٻڌايائين بيبي ﷺ کي اهو ان چيو ڪنهن خبر ڏني توکي اها، فرمايائين

نَبَّاَنِيَ الْعَلِيْمُ الْخَبِيْرُ ③ اِنْ تَتُوْبَآ اِلَى اللّٰهِ فَقَدْ

خبر ڏني مونکي علم واري خبر رکندڙ ۔ جي اوهان ٻئي توبه ڪنديون الله وٽ ته هوند

صَغَتْ قُلُوْبُكُمَا ۚ وَاِنْ تَظٰهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ اللّٰهَ

لڙي پيون آهن دليون توهانجون، ۽ جيڪڏهن اوهين پٺڀرائي ڪنديون پاڻ ۾ انهي تي پوءِ الله

هُوَ مَوْلٰىهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَ

آهي ساٿي ان جو ۽ جبريل ۽ ڀلارا مومن، ۽

الْمَلٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ ظَهِيْرٌ ④ عَسٰى رَبُّهٗٓ اِنْ

ملائڪ ان کان پوءِ آهن پٺڀرائي ڪندڙ ۔ سگهو ئي سندس رب جيڪڏهن

طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُّبْدِلَهٗٓ اَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكُنَّ مُسْلِمٰتٍ

ڇڏي نبي توهانکي بدلائي ڏيندو انکي زالون وڌيڪ ڀليون اوهان کان فرمانبردار

مُّؤْمِنٰتٍ قٰنِتٰتٍ تٰٓئِبٰتٍ عٰبِدٰتٍ سٰٓئِحٰتٍ ثَيِّبٰتٍ

يقين واريون نماز پڙهندڙ توبه ڪندڙ پانهپ واريون روزا رکندڙ رنڙ

وَّاَبْكَارًا ⑤ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيْكُمْ

۽ ڪنواريون. اي مسلمانو! بچايو پاڻ کي ۽ پنهنجي گهر ڀاتين کي

نَارًا وَّقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ

باهه کان ٻارڻ جنهنجو ماڻهو ۽ پٿر آهن ان تي آهن ملائڪ

غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُوْنَ اللّٰهَ مَآ اَمَرَهُمْ وَ

شوخ ڏاڍ وارا نه ٿا بي فرماني ڪن الله جي جيڪي اهو چوين ۽

يَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ۝٦ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا

ڪن ٿا اهو ڪم جو کين حڪم ٿئي ٿو. اي ڪافرو! نه

تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ ۭ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٧ ع

بهانا ڪريو اڄ، ڇو سزا ڏجي ٿي توهان کي انهي جي جيڪي توهان ڪندا هئا.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا تُوْبُوْٓا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوْحًا ۭ

اي ايمان وارؤ! توبه ڪريو الله وٽ توبه سچي،

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ

سگهو ٿئي رب اوهان جو لاهيندو اوهان کان گناه اوهان جا ۽ داخل ڪندو

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ يَوْمَ لَا يُخْزِي

باغن ۾ وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون ان ڏينهن نه خوار ڪندو

اللّٰهُ النَّبِيَّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۚ نُوْرُهُمْ يَسْعٰى

الله نبي کي ۽ انهن کي جن ايمان آندو گڏ انهي سان، نور انهن جو ڊوڙندو

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَتْمِمْ

سندن اڳيان ۽ سندن ساڄي پاسي کان، چوندا اي رب اسان جا پورو ڪر

لَنَا نُوْرَنَا وَاغْفِرْ لَنَا ۚ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٨

اسان لاءِ نور اسان جو ۽ بخش اسان کي، بيشڪ تون هر شيءِ تي سگهه رکندڙ آهين.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ

اي نبي! جنگ ڪر ڪافرن سان ۽ منافقن سان ۽ سختي ڪر

عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا

انهن تي، ۽ جاءِ انهن جي جهنم آهي، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي. بيان ڪيو الله مثال

لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوا امْرَاَتَ نُوْحٍ وَّامْرَاَتَ لُوْطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ

انهن لاءِ جن ڪفر ڪيو، نوح جي ڌال جو ۽ لوط جي ڌال جو، اهي هيون ڏالون

عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتٰهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا

ٻن ٻانهن جون اسان جي ٻانهن صالحن مان پوءِ انهن ڪوت ڪيو ٻنهي سان پوءِ اهي ٻئي نه ٽاري سگهيا انهن کان

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا وَّقِيْلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِيْنَ ﴿١٠﴾

الله جو ڪو عذاب ۽ چيو ويو ته داخل ٿيو ٻئي جهنم ۾ گڏ داخل ٿيندڙن سان.

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا امْرَاَتَ فِرْعَوْنَ ۘ

۽ بيان ڪيو الله مثال انهن لاءِ جن ايمان آندو فرعون جي ڌال جو،

اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِيْ عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِيْ مِنْ

جڏهن چيائين اي رب منهنجا جوڙ مون لاءِ پاڻ وٽ گهر جنت ۾ ۽ ڇڏاءِ مون کي

فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهٖ وَنَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١١﴾ لا وَمَرْيَمَ

فرعون ۽ سندس ڪرتوتن کان ۽ ڇڏاءِ مون کي قوم ظالمن جي کان، ۽ مثال مريم

ابْنَتَ عِمْرٰنَ الَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهِ مِنْ رُّوْحِنَا

ڌيءُ عمران جو جنهن بچايو پنهنجي اگهڙ کي پوءِ ڦوڪيوسون ان ڏانهن پنهنجو امر

وَصَدَّقَتْ بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهٖ وَكَانَتْ مِنَ الْقٰنِتِيْنَ ﴿١٢﴾

۽ اها مڃيندي هئي احڪام پنهنجي رب جا ۽ سندس ڪتاب ۽ اها هئي نماز پڙهندڙن مان.

سُورَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلٰثُونَ اٰيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة الملک مکي آهي ۽ ان ۾ ٽيهه آيتون ۽ ٻه رکوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ

وڏي برڪت وارو آهي اهو جنهن جي هٿ ۾ آهي بادشاهي ۽ اهو

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ ۨ ① الَّذِيْ خَلَقَ

هر شيءِ تي قادر آهي. اهو جنهن خلقيو

الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ

موت کي ۽ زندگي کي جيئن پرکي توهان کي ته توهان مان ڪير وڌيڪ چڱو آهي

عَمَلًا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۙ ② الَّذِيْ

عمل ۾، ۽ اهو زبردست آهي بخشيندڙ آهي. جنهن

خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ۭ مَا تَرٰى

خلقيا ست آسمان هڪٻئي مٿان، نه ڏسندين تون

فِيْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفٰوُتٍ ۭ فَارْجِعِ

مهربان جي پيدا ڪرڻ ۾ ڪو فرق، پوءِ موٽاءِ

الْبَصَرَ ۙ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ ③ ثُمَّ ارْجِعِ

نگاهه کي ڇا ڏسين ٿو ڪا ڏار. پوءِ وري موٽاءِ

الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا

ڏسڻ کي ٻه دفعا ته ڦري ايندي تو ڏانهن نظر ساڻي ٿي

وَّهُوَ حَسِيرٌ ④ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا

۽ اها ٿڪل هوندي. ۽ بيشڪ اسان سينگاريو آهي آسمان ويجهي کي

بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنٰهَا رُجُومًا لِّلشَّيٰطِينِ وَأَعْتَدْنَا

ٻتين سان ۽ ڪيو سون انهن کي اوماڙيون شيطانن لاءِ ۽ تيار ڪيو سون

لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ⑤ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا

انهن لاءِ عذاب باهه جو. ۽ انهن لاءِ جن ڪفر ڪيو

بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ⑥

پنهنجي رب جو عذاب دوزخ جو آهي، ۽ اها بڇڙي جاءِ آهي.

إِذَآ أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَّهِيَ تَفُورُ ⑦

جڏهن اڇليا ويندا ان ۾ ٻڌندا ان جون رڙيون ۽ اهو پيو اُيا مندو هوندو

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ؕ كُلَّمَآ أُلْقِيَ فِيهَا

جو اڄهو تو ڦاٽي جوش کان، جڏهن به اڇلي ويندي ان ۾

فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ⑧

ڪائي ٽولي تہ پڇندن ڪوال ان جا ڇانہ آيو توهان وٽ ڪو ڊيڄاريندڙ؟

قَالُوا بَلٰى قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ ۙ

چوندا هائو برابر آيو اسان وٽ ڊيڄاريندڙ،

فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۚ إِنْ أَنْتُمْ

پوءِ اسان ڪوڙو ڪيو سون ۽ چيو سون ته نه ناهي نازل ڪيو الله ڪجهه به، نه آهيو توهان

إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ⑨ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ

مگر گمراهيءَ وڏيءَ ۾. ۽ چوندا جيڪر ٻڌون ها يا

نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ⑩ فَاعْتَرَفُوا

سمجهون ها ته نه هجون ها جهنم وارن ۾. پوءِ پاسيا ڻون

بِذَنْبِهِمْ ۚ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ⑪ إِنَّ الَّذِينَ

ڏوهه پنهنجا پوءِ پري ٿين رحمت کان جهنم وارا. بيشڪ جيڪي

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ

ڊڄن ٿا پنهنجي رب کان پرپٺ تن لاءِ آهي معافي ۽ اجر

كَبِيرٌ ⑫ وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۖ إِنَّهُ

وڏو ۽ لڪائي ڳالهه ڪريو توهان يا ڏاڍيان چئو ان کي، بلاشڪ اهو

عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑬ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۖ

ڄاڻندڙ آهي راز دلين جي کي. ڇا نه ٿو ڄاڻي اهو جنهن پيدا ڪيو؟

وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ⑭ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ

۽ اهو اونهون ڏسندڙ خبر رکندڙ آهي. (۽) اهو آهي جنهن پيدا ڪئي توهان لاءِ

الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ

ڌرتي سوني ڪري ته هلو ان جي رستن ۾ ۽ کائو

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

رِزْقِهٖ ۗ وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ﴿١٥﴾ ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِى السَّمَآءِ

ان جي پيدائش مان ۽ انهيءَ ڏانهن جيئرو ٿي اُٿڻو آهي. ڇا توهان بي ڊپا ٿيا آهيو ان آسمان واري کان

اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِىَ تَمُوْرُ ﴿١٦﴾ اَمْ

جو (گُنوائي) توهان کي ڌرتي ۾ پوءِ اها پيئي ڏڏي. يا

اَمِنْتُمْ مَّنْ فِى السَّمَآءِ اَنْ يُّرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۗ

ته ڇا ڊپ ڇو ان آسمان واري کان جو وسائي توهان تي پاهڻ،

فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ

پوءِ اجهو ڄاڻندؤ ته ڪيئن آهي ڊيڄارڻ منهنجو ۽ پڪ ڪوڙو ڀانيو هو

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿١٨﴾ اَوَلَمْ

انهن کان اڳين به پوءِ ڪيئن هئي ڪاوڙ منهنجي. ڇا نه

يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ وَّيَقْبِضْنَ ؕ مَا

ٿا ڏسن اُڏامندڙ پکين کي پنهنجي مٿان پَرَ کنڊيريندڙ ۽ (وري) اهي بند ڪن ٿا، نه

يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ۗ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَىْءٍۢ بَصِيْرٌ ﴿١٩﴾

ٿو جهلي سگهين ڪوئي سواءِ الله جي، بيشڪ اهو هر شيءِ کي ڏسندڙ آهي.

اَمَّنْ هٰذَا الَّذِىْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ

ڇا ڪهڙو آهي اهو جو هجي لشڪر توهان جو مدد ڪري ٿو توهان جي

دُوْنِ الرَّحْمٰنِ ۗ اِنِ الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِىْ غُرُوْرٍ ﴿٢٠﴾

الله مهربان کان سواءِ، رڳو ڪافر آهن دوکي ۾.

أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ
ڇا ڪير اهو آهي جيڪو رزق ڏئي توهان کي جيڪڏهن روڪي ڇڏي رزق پنهنجو

بَل لَّجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا
بلڪ انهن زور ڀريو آهي سرڪشي ۾ ۽ نفرت ۾. ڇا پوءِ جيڪو هلندو اونڌو،

عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ
منهن ڀر اهو وڌيڪ هدايت وارو آهي يا اهو جيڪو هلي ٿو سڌو

صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ
وات سنئين تي؟ چؤ ته هي اهو آهي جنهن پيدا ڪيو اوهان کي

وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ
۽ جوڙيائين اوهان جا ڪَن ۽ اکيون ۽ دليون،

قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
تور ٿورو ئي توهان شڪر ٿا ڪريو. چؤ ته هي اهو آهي جنهن پکيڙيو اوهان کي

فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ
زمين ۾ ۽ ان ذات ڏانهن ئي گڏ ڪيا ويندؤ. ۽ چون ٿا ڪڏهن آهي

هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا
اهو وقت جيڪڏهن توهان آهيو سچا. چؤ ته رڳو

الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾
اها خبر الله کي آهي، ۽ رڳو مان آهيان ڏيڇارڻ ڏيندڙ پڌرو.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا
پوءِ جڏهن ڏسندا انکي ويجهو ته بڇڙا ٿيندا پوت انهن جا جن انڪار ڪيو
وَقِيلَ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ
۽ چيو ويندو هي اهو (عذاب) آهي جنهنکي توهان گهرندا هئا. چئو
أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا
خبر ڏيو ڇا جيڪڏهن پڪڙي موکي الله ۽ منهنجي ساٿين کي يا ٻاجهه ڪري اسان تي
فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾
پوءِ ڪير بچائيندو ڪافرن کي عذاب ڏکوئيندڙکان.
قُلْ هُوَ الرَّحْمَٰنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا
ٻڌاءِ اهو ٻاجهارو (الله) آهي جنهن تي ايمان آندوسون ۽ انهيءَ تي ئي ڀروسو آهي.
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ
پوءِ توهان جلدي ڄاڻندؤ ته ڪير آهي گمراهي پڌري ۾. اي پيغمبر چئو
أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم
خبر ڏيو ڇا جيڪڏهن ٿي وڃي پاڻي اوهانجو هيٺ ته ڪير آڻيندو اوهان وٽ
بِمَاءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾
پاڻي وهندڙ؟

سُورَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ اثْنَتَانِ وَخَمْسُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة القلم مڪي ۾ نازل ٿي ان ۾ ٻاونجاهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

نٓ وَالۡقَلَمِ وَمَا يَسۡطُرُوۡنَ ﴿١﴾ مَآ اَنۡتَ بِنِعۡمَةِ

نٓ قسم آهي قلم جو ۽ ان جو جيڪي لکندا آهن، تہ ناهين تون مهرباني

رَبِّكَ بِمَجۡنُوۡنٍ ﴿٢﴾ وَاِنَّ لَكَ لَاَجۡرًا غَيۡرَ مَمۡنُوۡنٍ ﴿٣﴾

الله جي سان مجنون. ۽ بيشڪ تو لاءِ اجر آهي اڻ کٽ.

وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيۡمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبۡصِرُ وَ

۽ بيشڪ تون آهين خُلق عظيم تي. پوءِ سگهو تون ڏسندين ۽

يُبۡصِرُوۡنَ ﴿٥﴾ بِاَيِّكُمُ الۡمَفۡتُوۡنُ ﴿٦﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ

اهي بہ ڏسندا، تہ ڪير آهي توهان مان چريو. بيشڪ تنهنجو پالڻهار ئي

اَعۡلَمُ بِمَنۡ ضَلَّ عَنۡ سَبِيۡلِهٖ ۖ وَهُوَ اَعۡلَمُ

گهڻو ڄاڻي ٿو ان کي جو گمراهہ ٿيو سندس واٽ کان ۽ اهو گهڻو ڄاڻي ٿو

بِالۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ الۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿٨﴾ وَدُّوۡا

هدايت وارن کي. پوءِ تہ چيو نہ مڃ ڪوڙي ڪندڙن جو. اهي چاهين ٿا

لَوۡ تُدۡهِنُ فَيُدۡهِنُوۡنَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعۡ كُلَّ حَلَّافٍ

جي تون ڍرو ٿئين تہ اهي بہ ڍرا ٿين. ۽ نہ چيو مڃ هر قسمي ۽

مَّهِيۡنٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۢ بِنَمِيۡمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلۡخَيۡرِ

ذليل جو، طعنا هڻندڙ ڪٽي هلندڙ چغلي، روڪيندڙ خير کان

مُعۡتَدٍ اَثِيۡمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّۭ بَعۡدَ ذٰلِكَ زَنِيۡمٍ ﴿١٣﴾ اَنۡ

حد لنگهندڙ ڏوهاري، بدطبع ان کان پوءِ بدنسل، جو

كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيۡنَ ﴿١٤﴾ اِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِ اٰيٰتُنَا

آهو آهي آسودو ۽ پٽن وارو. جڏهن پڙهجن ٿيون انکي آيتون اسان جون

قَالَ اَسَاطِيۡرُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿١٥﴾ سَنَسِمُهٗ عَلَى الۡخُرۡطُوۡمِ ﴿١٦﴾

چئي ٿو هي آکاڻيون آهن اڳين جون. اجهو ڏنب ڏينداسون انکي سونڍ تي.

اِنَّا بَلَوۡنٰهُمۡ كَمَا بَلَوۡنَاۤ اَصۡحٰبَ الۡجَـنَّةِ ۚ اِذۡ اَقۡسَمُوۡا

اسان آزمايو آهي انهنکي جيئن آزمايوسون باغ وارن کي، جڏهن قسم کنيا ٿون

لَيَصۡرِمُنَّهَا مُصۡبِحِيۡنَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسۡتَثۡنُوۡنَ ﴿١٨﴾

ته ضرور واڍي ڪنداانجي صبح سان ئي. ۽ نه ڪياٿون انشاء الله.

فَطَافَ عَلَيۡهَا طَآئِفٌ مِّنۡ رَّبِّكَ وَهُمۡ نَآئِمُوۡنَ ﴿١٩﴾

پوءِ ڦري آئي ان تي ڪا آفت رب تنهنجي کان ۽ اهي سُتا پيا هئا.

فَاَصۡبَحَتۡ كَالصَّرِيۡمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوۡا مُصۡبِحِيۡنَ ﴿٢١﴾

پوءِ ٿيجي ويو اهو جهڙو ويلايل (باغ)، پوءِ سڏيائون هڪٻئي کي ڏيکڻ مهل،

اَنِ اغۡدُوۡا عَلٰى حَرۡثِكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰرِمِيۡنَ ﴿٢٢﴾

ته جلدي هلو پنهنجي زمين تي جيڪڏهن اٿو لُڻ ڪاٽڻو.

فَانۡطَلَقُوۡا وَهُمۡ يَتَخَافَتُوۡنَ ﴿٢٣﴾ اَنۡ لَّا يَدۡخُلَنَّهَا

پوءِ هليا ۽ اهي ڳالهائن پيا هڪٻئي سان هوريان، ته هرگز نه لنگهي باغ ۾

الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِّسْكِيْنٌ ﴿٢٤﴾ وَّغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ

اڄ توهان تي ڪو فقير، ۽ هليا سوير ڪنجوسيءَ تي

قٰدِرِيْنَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوْٓا اِنَّا لَضَآلُّوْنَ ﴿٢٦﴾ بَلْ

قادر ٿي. پوءِ جڏهن ڏٺائون انکي چيائون ته ڏِڳ ڀُلجي وياسون، نه پر

نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿٢٧﴾ قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ

اسان بي نصيب ٿيا آهيون. ڳالهايو سندن وچين چانڪي چيو هيم توهان کي

لَوْلَا تُسَبِّحُوْنَ ﴿٢٨﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَآ اِنَّا كُنَّا

ڇو نه ٿا تسبيح پڙهو الله جي. چيائون پاڪ آهي اسانجو رب بيشڪ اسان آهيون

ظٰلِمِيْنَ ﴿٢٩﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَلَاوَمُوْنَ ﴿٣٠﴾

ظالم. پوءِ هڪٻئي ڏانهن منهن ڪري پاڻ ۾ ملامت ڪن پيا.

قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ﴿٣١﴾ عَسٰى رَبُّنَآ اَنْ

چون پيا ويل ٿي ويو اسان تي آهيون ليڪو لنگهندڙ. من رب اسان جو

يُّبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَآ اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُوْنَ ﴿٣٢﴾

بدلي ڏئي اسانکي ڀلو انهيءَ کان بيشڪ اسان پنهنجي پالڻهار ڏانهن اميد رکندڙ آهيون.

كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۭ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ

اهڙي طرح ٿيندو عذاب، ۽ يقينن عذاب آخرت جو تمام وڏو آهي، جيڪر

كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٣﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ

اهي ڄاڻن ها. بيشڪ پرهيزگارن لاءِ سندن رب وٽ آهن

وقف لازم

ع ٢

جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٣٤﴾ اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ﴿٣٥﴾

باغ نعمت وارا. ڇا پوءِ ڪنداسون فرمانبردارن کي بي فرمانن جهڙو ؟

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿٣٦﴾ اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيْهِ

ڇا ٿيو اٿو ؟ ڪيئن ٿا فيصلو ڪريو؟ ڇا توهان وٽ ڪو ڪتاب آهي جنهن ۾

تَدْرُسُوْنَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ لَكُمْ فِيْهِ لَمَا تَخَيَّرُوْنَ ﴿٣٨﴾ اَمْ

پڙهو ٿا، ته توهان لاءِ ان ۾ آهي جيڪي چاهيو ٿا. يا

لَكُمْ اَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۙ اِنَّ

توهان لاءِ ڪي قسم آهن اسان جا پڪا ڏينهن قيامت تائين ته

لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُوْنَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ اَيُّهُمْ بِذٰلِكَ زَعِيْمٌ ﴿٤٠﴾

توهان کي ملندو جيڪي حڪم ڪندؤ. اي نبي پڇا ڪرين ته انهن مان ڪير انجو ذميوار آهي؟

اَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ ۚ فَلْيَاْتُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ اِنْ كَانُوْا

يا انهن کي شريڪ آهن، پوءِ پيل آڻين پنهنجا شريڪ جيڪڏهن آهن

صٰدِقِيْنَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَّيُدْعَوْنَ

سچا. (ياد ڪر) جنهن ڏينهن کولي ويندي پني ۽ سڏيا ويندا

اِلَى السُّجُوْدِ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٤٢﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ

سجدي لاءِ پوءِ ڪري نه سگهندا، جهڪندڙ اکيون انهن جون

تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۗ وَقَدْ كَانُوْا يُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ

وڌهي ويندي انهن کي خواري، حالانڪ سڏيا ويندا هئا سجدي ڏانهن

وَهُمْ سَالِمُوْنَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِيْ وَمَنْ يُّكَذِّبُ بِهٰذَا

۽ هئا اهي چڱا ڀلا. پوءِ ڇڏ مونکي ۽ انکي جيڪو ڪوڙو ڪري ٿو هن

الْحَدِيْثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٤﴾

ڳالهه کي، اجهو ڌيري ڌيري پڪڙينداسون انکي اهڙي طرح جو خبر نه پوندن.

وَاُمْلِيْ لَهُمْ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿٤٥﴾ اَمْ تَسْئَلُهُمْ

۽ ڍر ڏيان ٿو انهن کي، بيشڪ منهنجي رٿ پڪي آهي. ڇا تون گهرين ٿو انهن کان

اَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿٤٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ

اجورو پوءِ اهي چٽيءَ کان بارهيٺ آهن. يا انهن وٽ

الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا

ڪو ڳجهه آهي جو اهي لکن ٿا. پوءِ (اي نبي) سهپ ڪر پنهنجي پالڻهار جي حڪم تائين ۽ نه

تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوْتِ اِذْ نَادٰى وَهُوَ مَكْظُوْمٌ ﴿٤٨﴾

ٿيءُ مڇيءَ جي صاحب وانگر، جڏهن پڪاريائين ۽ هئو ڏکارو.

لَوْلَآ اَنْ تَدٰرَكَهٗ نِعْمَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ لَنُبِذَ بِالْعَرَآءِ

جيڪڏهن نه پهچي ها انکي مهرباني سندس رب جي ته جيڪر اڇلايو وڃي ها پڌري پٽ

وَهُوَ مَذْمُوْمٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَجَعَلَهٗ مِنَ

۽ هجي ها گلارو. پوءِ چونڊيو ان کي سندس رب ۽ ڪيائين ان کي

الصّٰلِحِيْنَ ﴿٥٠﴾ وَاِنْ يَّكَادُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَيُزْلِقُوْنَكَ

ڀلن ماڻهن مان. ۽ بيشڪ ويجها ٿيا آهن ڪافر جو ترڪيائين توکي

بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ

پنهنجين نظرن سان جڏهن ٻڌندا آهن قرآن ۽ چون ٿا ته اهو

لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

مجنون آهي. هو ڏانهن اهو رڳو نصيحت آهي جهان وارن لاءِ.

سُوْرَةُ الْحَاقَّةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اثْنَتَانِ وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الحاقة مڪي ۾ نازل ٿي ۽ ان ۾ ٻاونجاهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾

ثابت ٿيندڙ، ڇا آهي ثابت ٿيندڙ. ۽ توکي ڇا خبر ته ڇا آهي ثابت ٿيندڙ.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ

ڪوڙو ڪيو هو ثمود ۽ عاد انهيءَ ٺوڪيندڙ کي. پوءِ اهي ثمود وارا

فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ

تباهه ڪيا ويا زلزلي سان. ۽ پر عاد وارا هلاڪ ڪيا ويا هوا

صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَّ

تڏي تکيءَ سان، جا هلايائين انهن تي ست راتيون ۽

ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ

اٺ ڏينهن لڳو لڳ پوءِ ڏسندين اهي ماڻهو ان ۾ ڍٿيل

كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم

ڄڻ اهي ٻنڊ کجين جا پورا آهن. ڇا تون ڏسين ٿو انهن جو

مِّن بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾ وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُ وَ

ڪو پونير ۔ ۽ آيو فرعون ۽ ان کان اڳيان ڪافر ۽

الْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ

اونڌن ڳوٺن وارا ڏوهاري پڻ آيا. پوءِ اهي بي فرمان ٿيا پنهنجي پالڻهار جي رسول جا

فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ

پوءِ ورتائين انهن کي وٺڻ ڏاڍو سخت. بيشڪ اسان جڏهن وڌي ويو پاڻي

حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً

کڻيو سون توهان کي ٻيڙي ۾. جيئن ڪريون انکي توهان لاءِ يادگار

وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ

۽ ٻڌي ان کي ڪن سانڍيندڙ. پوءِ جڏهن ڦوڪ ڏني ويندي صور ۾

نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ

ڦوڪ هڪڙي ۽ کنيو ويندو زمين ۽ جبلن کي

فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ

پوءِ ٻئي ڊاٿا ويندا ڊاهڻ هڪ دفعي. تنهن ڏينهن قائم ٿيندي

الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾

قيامت. ۽ ڏري پوندو آسمان پوءِ اهو ان ڏينهن ڍلو ٿيندو.

وَّالْمَلَكُ عَلٰٓى اَرْجَآىِٕهَا ۭ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ
۽ ملائڪ هوندا ان جي پاسن تي، ۽ کڻندا عرش تنهنجي رب جو پنهنجي مٿان
يَوْمَىِٕذٍ ثَمٰنِيَةٌ ⑰ يَوْمَىِٕذٍ تُعْرَضُوْنَ لَا تَخْفٰى
ان ڏينهن اٺ ڄڻا. ان ڏينهن اوهان حاضر ڪيا ويندؤ. ڪجهي نہ رهندي
مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ⑱ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ
توهان جي ڪا لڪل ڳالهہ. پوءِ جنهنکي ڏنو ويو سندس ڪتاب ان جي سڄي هٿ ۾
فَيَقُوْلُ هَاۗؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ⑲ۚ اِنِّىْ ظَنَنْتُ
پوءِ اهو چوندو وٺو پڙهو عملنامو منهنجو. مون يقين ڪيو هو
اَنِّىْ مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ⑳ۚ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ㉑ۙ
تہ بيشڪ آءٌ ملڻ وارو آهيان حساب پنهنجو پوءِ اهو هوندو حياتي ۾ وڻندڙ ۾
فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ㉒ۙ قُطُوْفُهَا دَانِيَةٌ ㉓ كُلُوْا وَ
بهشت مٿاهين ۾، ميوا ان جا ويجها هوندا. کائو ۽
اشْرَبُوْا هَنِيْۗـــًٔا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ㉔
پيئو مزو ڪري ان ڪري جو اڳي ڪيو اٿوَ زماني گذريل ۾.
وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ
پر جنهنکي ڏنو ويو سندس دفتر کٻي هٿ ۾، پوءِ چوندو هاءِ جيڪر
لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ㉕ۚ وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ㉖ۚ يٰلَيْتَهَا
نہ مليم ها منهنجو عملنامو. ۽ نہ ڄاڻان ها تہ ڪهڙو آهي حساب منهنجو. هاءِ جيڪر

كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ اَغْنٰى عَنِّىْ مَالِيَهْ ﴿٢٨﴾

موت هجي ها پورو ڪندڙ. نه بچايو مون کي منهنجي مال.

هَلَكَ عَنِّىْ سُلْطٰنِيَهْ ﴿٢٩﴾ خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ

هلي ويئي مون کان منهنجي ڏاڍ مڙسي. وٺوس ۽ ڳٽ وجهوس، پوءِ

الْجَحِيْمَ صَلُّوْهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِىْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ

دوزخ ۾ هڻوس، پوءِ هڪ زنجير جنهن جي ڊيگهه آهي ستر

ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ﴿٣٢﴾ اِنَّهٗ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ

هٿ پوءِ ان ۾ جڪڙيوس. بيشڪ اهو نه مڃيندو هو الله

الْعَظِيْمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿٣٤﴾

ايذي وڏي کي، ۽ نه اڀاريندو هو غريبن جي کاڌي تي.

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيْمٌ ﴿٣٥﴾ وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا

پوءِ ناهي ان جو اڄ هتي ڪو حمايتي، ۽ نه اٽس کاڌو سواءِ

مِنْ غِسْلِيْنٍ ﴿٣٦﴾ لَّا يَاْكُلُهٗٓ اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ ﴿٣٧﴾ ع ۳۷ ۵

پونءِ جي، نه کائيندا اهو مگر ڏوهاري.

فَلَآ اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٣٩﴾

پوءِ قسم ٿو کڻان ان جو جيڪي ڏسو ٿا، ۽ جيڪي نه ٿا ڏسو،

اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ﴿٤٠﴾ وَّمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ

بيشڪ اهو ڪلام رسول سڳوري جو آهي، ۽ ناهي اهو ڪلام شاعر جو،

قَلِيْلًا مَّا تُؤْمِنُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ؕ
توهان ٿورو ئي يقين ٿا ڪريو. ۽ نه ڪي اها ڳالهه ڪاهن جي آهي،
قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٢﴾ تَنْزِيْلٌ مِّنْ رَّبِّ
توهان ٿوري ئي نصيحت ٿا وٺو. اهو (قرآن) نازل ٿيل آهي پالڻهار
الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْاَقَاوِيْلِ ﴿٤٤﴾
جهانن جي ڪان. ۽ جيڪڏهن (رسول) ٺاهي ها اسان تي ڪي ڳالهيون.
لَاَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِيْنِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ
ته اسان پڪڙيون ها ان جو ساڄو هٿ، پوءِ وڍي ڇڏيون ها ان جي
الْوَتِيْنَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ عَنْهُ حٰجِزِيْنَ ﴿٤٧﴾
شهه رڳ کي. پوءِ نه هجي ها توهان مان ڪو به ان کان روڪڻ وارو.
وَاِنَّهٗ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٨﴾ وَاِنَّا لَنَعْلَمُ اَنَّ مِنْكُمْ
۽ بيشڪ قرآن نصيحت آهي خدا کان ڊڄڻ وارن لاءِ. ۽ بيشڪ اسان ڄاڻون ٿا ته توهان مان
مُّكَذِّبِيْنَ ﴿٤٩﴾ وَاِنَّهٗ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٠﴾ وَ
ڪوڙو ڪندڙ آهن. ۽ بيشڪ اهو ارمان آهي ڪافرن تي. ۽
اِنَّهٗ لَحَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٥٢﴾
بيشڪ اهو (قرآن) پورو يقين آهي. تنهنڪري تون پاڪائي بيان ڪر پنهنجي رب جي نالي جي جو وڏائي وارو آهي.

سُوْرَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة المعارج مڪي ۾ نازل ٿي ان ۾ چوٽيتاليهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

سَاَلَ سَآىِٕلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍۙ ① لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ

گھريو ھڪ سائل عذاب پوندڙ، ڪافرن تي نہ آھي

لَهٗ دَافِعٌۙ ② مِّنَ اللّٰهِ ذِى الْمَعَارِجِؕ ③ تَعْرُجُ

انکي ڪو ٽارڻ وارو، الله جي طرفان مالڪ درجن جو. چڙھندا

الْمَلٰٓىِٕكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ فِىْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗ

ملائڪ ۽ روح انھيءَ ڏانھن ان ڏينھن ۾ جنھن جو اندازو

خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍۚ ④ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيْلًا ⑤

آھي پنجاھ ھزار ورھيہ. پوءِ تون ماٺ ڪر سٺي ماٺ.

اِنَّهُمْ يَرَوْنَهٗ بَعِيْدًاۙ ⑥ وَّنَرٰىهُ قَرِيْبًاؕ ⑦ يَوْمَ

اھي ڀانئين ٿا ان کي ڏور، ۽ اسان ڏسون ٿا ان کي ويجھڙو. جنھن ڏينھن

تَكُوْنُ السَّمَآءُ كَالْمُهْلِۙ ⑧ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ

ٿيندو آسمان رڳايل ٽامي وانگر، ۽ ٿيندا جبل

كَالْعِهْنِۙ ⑨ وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيْمٌ حَمِيْمًاۚۖ ⑩ يُّبَصَّرُوْنَهُمْؕ

رنگين اُن جھڙا، ۽ نہ پڇا ڪندو ڪو گھرو گھري دوست جي، اھي ڏيکاريا ويندا انھن کي.

يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِيْ مِنْ عَذَابِ يَوْمِىِٕذٍۭ

چاھيندو ڏوھاري جيڪر بدلي ۾ ڏئي عذاب ان ڏينھن جي کان

بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي
پٽ پنهنجا ، ۽ ٻيبي پنهنجي ۽ ڀاءُ پنهنجو ، ۽ سندس مائٽ جيڪي

تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ﴿١٤﴾
ڪوٺي ٿي ڪن انکي، ۽ جيڪي به ملڪ ۾ آهن سمورا پوءِ پاڻ ڇڏائي ،

كَلَّا إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُو مَنْ
خبردار، بيشڪ اها ٻرندڙ باهه آهي، ڇڪيندڙ سرجي کل کي ، سڏ ڪيندي ان کي

أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ﴿١٨﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ
جنهن پُٺي ڏني ۽ منهن موڙيو ، ۽ مال گڏ ڪيو پوءِ سانڍي رکيو . بيشڪ آدمي

خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا
پيدا ٿيل ڪروڌي آهي جڏهن پهچيس تنگي ته روئي پٽي ، ۽ جڏهن

مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ الَّذِينَ
پهچيس مال ته روڪي رکي ، مگر نماز پڙهندڙ ، جيڪي

هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ
اهي پنهنجي نماز تي پابند آهن . ۽ جن جي ملڪيت ۾

حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَالَّذِينَ
حصو جاتل آهي ، سوالي ۽ محتاج لاءِ ، ۽ جيڪي

يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ
سچو ڄاڻن ٿا ڏينهن قيامت کي ، ۽ جيڪي اهي

عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ

عذاب پروردگار جي کان ڊڄندڙ آهن. بيشڪ سندن رب جو عذاب

غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٢٩﴾

انڌ نڙ آهي، ۽ جيڪي اهي پنهنجي اگهڙن کي بچائيندڙ آهن،

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ

سواءِ پنهنجي ڌارين ۽ ٻانهين کان پوءِ اهي

غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ

ناهن ڇينڀ ڪيل. پر جيڪي ڪرڻ گهرن هيو ڪجهه پوءِ اهي

هُمُ الْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ

حد ٽپيندڙ آهن. ۽ جيڪي پنهنجي ڏاڙون ۽ انجام جو

رَاعُونَ ﴿٣٢﴾ وَالَّذِينَ هُم بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَ

خيال ڪندڙ آهن، ۽ جيڪي پنهنجي شاهدين تي بيهندڙ آهن، ۽

الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُولَٰئِكَ

جيڪي پنهنجي نماز تي سنڀال ڪن ٿا، اهي

فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا

باغن ۾ عزت وارا ٿيندا. (اي نبي) ڇا ٿيو آهي انهن کي جن ڪفر ڪيو

قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ

جو تو ڏي ڀڄندا ٿا اچن، ساڄي طرف کان ۽ کاٻي طرف کان

عِزِيْنَ ﴿٣٧﴾ اَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يُّدْخَلَ
توليون ڪري. ڇا لالچ رکي ٿو هر انسان انهن مان ته داخل ڪيو وڃي
جَنَّةَ نَعِيْمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٩﴾
بهشت نعمت واري ۾. ائين ناهي، بيشڪ پيدا ڪيو سون انهن کي ان مان جنهن کي ڄاڻن ٿا.
فَلَاۤ اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشٰرِقِ وَالْمَغٰرِبِ اِنَّا
پوءِ قسم ٿو کڻان اوڀر ۽ اولهه جي پروردگار جو ته اسين
لَقٰدِرُوْنَ ﴿٤٠﴾ عَلٰۤى اَنْ نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ ۙ وَ
سگهه رکون ٿا، ان تي جو مٽائي آڻيون (ٻيا) چڱا انهن کان
مَا نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ﴿٤١﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوْضُوْا وَ
ناهيون اسان عاجز ڪيل. پوءِ ڇڏي ڏي ته پيا بڪ ڪن
يَلْعَبُوْا حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٤٢﴾
راند ڪندا تيستائين جو ڏسن پهنچي ڏينهن کي جنهن جو انجام ڪيل اٿن.
يَوْمَ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا كَاَنَّهُمْ اِلٰى
اهو ڏينهن جو نڪرندا قبرن مان ڊوڙندي ڄڻ اهي طرف
نُصُبٍ يُّوْفِضُوْنَ ﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ
ڪنهن نشان جي پيا تا وڃن، جهڪندڙ اکيون انهن جون ويڙهي ويندن
ذِلَّةٌ ؕ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِيْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿٤٤﴾ ع ٢ ٨
خواري، اهو آهي اهو ڏينهن جنهن جو انجام ڏنل هئن.

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

سُوْرَةُ نُوْحٍ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة نوح مڪي ۾ نازل ٿي ان ۾ اٺاويهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اِنَّآ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ

بيشڪ اسان موڪليو نوح کي سندس قوم ڏانهن ته ڊيڄار پنهنجي قوم کي

قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ① قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ

اڳي ان کان جو اچي انهن وٽ عذاب ڏکوئيندڙ. چيائين اي منهنجي قوم بيشڪ آءٌ

لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ② اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَ

اوهان لاءِ آهيان ڊيڄاريندڙ پڌرو. جيئن عبادت ڪريو الله جي ۽ ڊڄو انهي کان ۽

اَطِيْعُوْنِ ③ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ

چوڻ وٺو منهنجو، ته بخشي توهان کي ڏوهه توهان جا ۽ رهائي توهان کي

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَاۗءَ لَا

وقت مقرر تائين، بيشڪ وقت الله جو جڏهن ايندو ته نه

يُؤَخَّرُ ۘ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ④ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ دَعَوْتُ

پوئتي ڪيو ويندو. جيڪڏهن ڄاڻندا آهيو. چيو (نوح) رب منهنجا بيشڪ مون سڏيو

قَوْمِيْ لَيْلًا وَّنَهَارًا ⑤ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاۗءِيْٓ اِلَّا

پنهنجي قوم کي رات ۽ ڏينهن، پوءِ نه وڌايو انهن لاءِ سڏ منهنجي مگر

فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوٓا

ڀڄڻ کي. ۽ يقين مان جڏهن به سڏيو ٿي انهنکي جيئن تون بخشين انهن کي ته ڪيائون ٿي

أَصَابِعَهُمْ فِيٓ ءَاذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَ

پنهنجون آڱريون پنهنجن ڪنن ۾ ۽ ويڙهيائون ٿي پاڻ تي ڪپڙا ۽

أَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ

ضد ڪيائون ۽ تڪبر ڪيائون تڪبر گهڻو. وري مان سڏيو انهن کي

جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّيٓ أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ

وڏي واڪي، پوءِ مان چتو پڌرو چيم انهنکي ۽ لڪائي چيم انهنکي

إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُۥ كَانَ

ڳجهي طرح، پوءِ مون چيو معافي گهرو پنهنجي رب کان، بيشڪ اهو آهي

غَفَّارًا ﴿١٠﴾ يُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾

بخشڻهار، ته موڪلي مينهن توهان تي وڏ ڦڙو،

وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ

۽ وڌائي توهان کي مال ۽ اولادسان ۽ بڻائي توهان لاءِ

جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ

باغ ۽ ڪري توهان لاءِ واهه. ڇا ٿيو اٿوَ جو نه ٿا خيال ڪريو

لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا

الله جي عظمت جو. ۽ هن پيدا ڪيو توهان کي ڪيترن نمونن ۾. ڇا نه ڏٺو اٿوَ

كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَّجَعَلَ
ڪيئن جوڙيا الله ست آسمان هڪٻئي مٿان ، ۽ ڪيائين
الْقَمَرَ فِيْهِنَّ نُوْرًا وَّجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
چنڊ کي انهن ۾ روشن ۽ بڻايائين سج کي ڏيئو ۔
وَاللّٰهُ اَنْۢبَتَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ
۽ الله پيدا ڪيو توهان کي زمين مان ڪنهن طرح ، وري واپس ڪندو توهان کي
فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ اِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ
ان ۾ ۽ پوءِ ٻاهر ڪيندو اوهان کي پوري طرح ۔ ۽ الله بڻائي توهان لاءِ
الْاَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوْا مِنْهَا سُبُلًا
زمين پکڙيل ، جيئن وٺي هلو ان مان رستا
فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ ع قَالَ نُوْحٌ رَّبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِيْ وَاتَّبَعُوْا
ويڪرا ۔ چيو نوح اي منهنجا رب انهن چيو نه مڃيو منهنجو ۽ پٺيان لڳا
مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهٗ وَوَلَدُهٗۤ اِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَ
انهيءَ جي نه وڌايو جنهن کي سندس مال ۽ سندس اولاد سواءِ ڇيهي جي ۔ ۽
مَكَرُوْا مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوْا لَا تَذَرُنَّ اٰلِهَتَكُمْ
انهن ملايو مڪر وڏو ۔ ۽ چيائون هرگز نه ڇڏجو پنهنجي خدائن کي
وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَّلَا سُوَاعًا ۙ وَّلَا يَغُوْثَ وَيَعُوْقَ
۽ نه ڇڏجو ود ۽ نه سواع کي ، ۽ نه ڪي يغوث ۽ يعوق

ع ٢٠ ٩

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۚ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ

۽ نسر کي. ۽ انهن ڪي ڀلايا ٿون گهڻن کي، ۽ (اي الله) نه وڌاءِ تون ظالمن کي

إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾ مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا

مگر گمراهيءَ ۾. پنهنجي گناهن جي ڪري ٻوڙيا ويا پوءِ وڌا ويا

نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٥﴾

باهه ۾ پوءِ نه لڌائون پنهنجي لاءِ الله کان سواءِ ڀيا مددگار.

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ

۽ چيو نوح اي منهنجا پالڻهار نه ڇڏ زمين تي

الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا

ڪافرن جو ڪوئي جهڳو. يقينن تون جيڪڏهن ڇڏيندين ته گمراهه ڪندا

عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾

تنهنجي ٻانهن کي ۽ نه ڄڻيندا مگر بدڪار منڪر.

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ

اي رب بخش مون کي ۽ منهنجي ڀيءُ ماءُ کي ۽ جيڪي آيا

بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا

منهنجي گهر ۾ مومن ٿي ۽ سڀني مومنن ۽ مؤمنياڻين کي ، ۽ هرگز

تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾ ع

وڌاءِ ظالمن کي تباهي ۾.

سُوۡرَةُ الۡجِنِّ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّعِشۡرُوۡنَ اٰيَةً وَّفِيۡهَا رُكُوۡعَانِ

سورة الجن مڪي آهي ان ۾ اٺاويهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

قُلۡ اُوۡحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسۡتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الۡجِنِّ فَقَالُوۡۤا

(اي نبي) چؤ وحي ڪيو ويو مون ڏانهن ته ٻڌي ويو هڪ ٽولو جنن جو پوءِ چيائون

اِنَّا سَمِعۡنَا قُرۡاٰنًا عَجَبًا ۙ ﴿۱﴾ يَّهۡدِيۡۤ اِلَى الرُّشۡدِ

بيشڪ اسان ٻڌو سون قرآن عجيب، جو ڏيکاري ٿو رستو سڌو

فَاٰمَنَّا بِهٖ ؕ وَلَنۡ نُّشۡرِكَ بِرَبِّنَاۤ اَحَدًا ۙ ﴿۲﴾ وَّاَنَّهٗ

پوءِ اسان ايمان آندو انهي تي، ۽ هرگز نه شريڪ ڪندا سون پنهنجي رب سان ڪنهن کي، ۽ بيشڪ

تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَّلَا وَلَدًا ۙ ﴿۳﴾

وڏو آهي شان اسان جي پالڻهار جو نه ڪيائين ڪا زال ۽ نڪي اولاد،

وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوۡلُ سَفِيۡهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ۙ ﴿۴﴾ وَّ

۽ هيءُ ته مڙهيندو آهي بي عقل اسان جو الله تي اجايون ڳالهيون، ۽

اَنَّا ظَنَنَّاۤ اَنۡ لَّنۡ تَقُوۡلَ الۡاِنۡسُ وَالۡجِنُّ عَلَى

اسان ڀائيندا هئاسون ته ڪڏهن نه چوندو ڪو ماڻهو يا جن

اللّٰهِ كَذِبًا ۙ ﴿۵﴾ وَّاَنَّهٗ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الۡاِنۡسِ

الله تي ڪوڙ، ۽ هي ته ڪيترائي مرد انسانن مان

يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ⑥

پناه وٺندا هئا مردن جنن جي پوءِ وڌايا ٿون انهن جي زيادتي کي،

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ

۽ هي ته انهن ماڻهن ڀانيو هو جيئن ڀانيو توهان ته هرگز نه اٿاريندو الله

أَحَدًا ⑦ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ

ڪنهن کي، ۽ هي ته اسان ڇاچيوسون آسمان کي پوءِ ڏٺوسون انکي ته ڀريو پيو هو

حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ⑧ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا

چوڪيدارن ڏاڍن سان ۽ اماڙين سان، ۽ هي ته اسان ويهندا هئاسون ان جي

مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ

جاين تي ٻڌڻ لاءِ، پوءِ جيڪو ڪن ڏئي ٿو هيتر لهي ٿو پاڻ لاءِ

شِهَابًا رَّصَدًا ⑨ وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ

اماڙي تيار ٿيل، ۽ هي ته اسان نه پيا ڄاڻون ته برائي ٿي وڃي آهي

بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ⑩

زمين وارن سان يا گهريو آهي انهن لاءِ سندن پالڻهار ڀلائي کي.

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ كُنَّا

۽ هي ته ڪي اسان مان ڀلارا آهن ۽ ڪي اسان مان ٻي طرح، هئاسون

طَرَائِقَ قِدَدًا ⑪ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ

ٽولا جدا خيالن وارا، ۽ اسان سمجهيوسون ته هرگز ٿڪائي سگهنداسون

اللّٰهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُّعْجِزَهٗ هَرَبًا ﴿۱۲﴾ وَّأَنَّا لَمَّا

الله کي زمين ۾ ۽ نکي ٿکائيندا سون اُنکي ڀڄي ڪري، ۽ اسان جڏهن

سَمِعْنَا الْهُدٰىٓ اٰمَنَّا بِهٖ ۖ فَمَنْ يُّؤْمِنْ بِرَبِّهٖ فَلَا

ٻڌوسون قرآن تہ ايمان آندوسون ان تي، پوءِ جيڪو ڀروسو ڪندو پنهنجي رب تي سو نہ

يَخَافُ بَخْسًا وَّلَا رَهَقًا ﴿۱۳﴾ وَّأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُوْنَ

ڊڄندو ڪنهن نقصان کان ۽ نکي زيادتي کان، ۽ اسان مان ڪجھ فرمانبردار آهن

وَمِنَّا الْقَاسِطُوْنَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولٰٓئِكَ تَحَرَّوْا

۽ ڪجھ بي انصاف، پوءِ جن اسلام آندو تہ انهن ڳولي ورتو

رَشَدًا ﴿۱۴﴾ وَأَمَّا الْقَاسِطُوْنَ فَكَانُوْا لِجَهَنَّمَ

سڌو رستو، ۽ باقي بي انصاف سي ٿيندا دوزخ لاءِ

حَطَبًا ﴿۱۵﴾ وَّأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوْا عَلَى الطَّرِيْقَةِ

ڪاٺيون، ۽ هي تہ جيڪڏهن سڌا هلن ها راهہ تي

لَأَسْقَيْنٰهُمْ مَّآءً غَدَقًا ﴿۱۶﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ۚ وَ

تہ پياريون ها انهنکي پاڻي جام، جيئن آزمايون انهنکي ان ۾ ۽

مَنْ يُّعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهٖ يَسْلُكْهُ عَذَابًا

جيڪو منهن موڙيندو رب جي قرآن کان تہ موڪليندو ان کي عذاب

صَعَدًا ﴿۱۷﴾ وَّأَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا مَعَ

چڙهندڙ ۾، ۽ هي تہ بيشڪ سجدي جون جايون الله لاءِ آهن پوءِ نہ سڏيو گڏ

اللّٰهِ اَحَدًا ﴿١٨﴾ وَّ اَنَّهٗ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوْهُ

الله سان ڪنهن کي، ۽ هي تہ جڏهن بيهي ٻانهو الله جو سڏيندو ان کي

كَادُوْا يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَدْعُوْا

تہ اهي (ڪافر) هئا مٿس انبوهہ ڪرڻ وارا. (اي رسول) چئو آءٌ رڳو سڏيان ٿو

رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِهٖٓ اَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ اِنِّيْ لَآ

پنهنجي پروردگار کي ۽ نہ شريڪ ڪندس ان سان ڪنهن کي. چئو (اي رسول) بيشڪ آءٌ نہ ٿو

اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ اِنِّيْ لَنْ

اختيار رکان اوهان لاءِ گمراهي جو ۽ نڪي هدايت جو. چئو هرگز نہ

يُّجِيْرَنِيْ مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ ۙ وَّلَنْ اَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ

بچائيندو مون کي الله کان ڪوئي، ۽ نہ ٿو لهان ان کان سواءِ

مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ اِلَّا بَلٰغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلٰتِهٖ ۭ وَ

ڪوئي بچاءُ، مگر خبر پهچائڻ الله جي طرفان ۽ پيغام ان جا، ۽

مَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ

جيڪو بي فرماني ڪندو الله جي ۽ سندس رسول جي پوءِ بلاشڪ ان لاءِ آهي باهہ دوزخ جي

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ

رهندا ان ۾ سدائين. تيستائين جڏهن ڏسندا انکي جيڪو سائن وعدو ڪجي ٿو

فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ اَضْعَفُ نَاصِرًا وَّاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾

تڏهن سگهو ڄاڻندا تہ ڪنهن جا زياده ڪمزور آهن مددگار ۽ تمام گهٽ ڳاڻاٽي ۾.

قُلْ اِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ اَمْ يَجْعَلُ

چؤ مان نه ٿو ڄاڻان ته ڇا ويجهو آهي توهان سان ڪيل وعدو يا ڪري ٿو

لَهٗ رَبِّيْٓ اَمَدًا ﴿٢٥﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى

ان لاءِ منهنجو رب ڪا دير. اهو ڳجهه ڄاڻندڙ آهي پوءِ نه ٿو واقف ڪري

غَيْبِهٖٓ اَحَدًا ﴿٢٦﴾ اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَّسُوْلٍ

پنهنجي غيب تي ڪنهن کي، مگر چونڊي جنهن رسول کي

فَاِنَّهٗ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ

پوءِ اهو هلائي ٿو ان جي اڳيان ۽ ان جي پويان

رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوْا رِسٰلٰتِ رَبِّهِمْ

پهري کي، جيئن ظاهر ڪري ته انهن پهچايا پيغام پنهنجي پروردگار جا

وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾ ع

۽ گهيرو ڪيائين ان تي جا انهن وٽ آهي ۽ ڳڻيائين هر شيءِ جو عدد

سُوْرَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ عِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّرُكُوْعَانِ

سورة المزمل مڪي آهي ان ۾ ويهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يٰٓاَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٢﴾ نِّصْفَهٗٓ

اي ساٿي ٻڌائيندڙ، بيهه ساري رات مگر ڪجهه گهٽ، اڌ ان جو

اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيْلًا ۙ﴿٣﴾ اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ

يا گهٽاءِ ان مان ٿورو، يا وڌاءِ انهيءَ تي ۽ تمام ناهي پڙهه

الْقُرْاٰنَ تَرْتِيْلًا ؕ﴿٤﴾ اِنَّا سَنُلْقِيْ عَلَيْكَ قَوْلًا

قرآن سمجهڻ لاءِ. بيشڪ اسان ترت ڪنداسون تو تي ڪلام

ثَقِيْلًا ﴿٥﴾ اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْاً وَّ

ڳرو. بيشڪ اٿڻ رات جو اهو آهي سخت لتاڙڻ ۾ ۽

اَقْوَمُ قِيْلًا ؕ﴿٦﴾ اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيْلًا ؕ﴿٧﴾

تمام پڪو آهي پڙهڻ لاءِ. يقينن تو لاءِ آهي ڏينهن ۾ ڌنڌو گهڻو.

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتِيْلًا ؕ﴿٨﴾

۽ ياد ڪر نالو پنهنجي رب جو ۽ ٿيءُ پوءِ انهيءَ جو ٻين کي ڪاٽي.

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ

اهو آهي پالڻهار اوڀر ۽ اولهه جو، ناهي ڪو مالڪ ان کانسواءِ پوءِ وٺ ان کي

وَكِيْلًا ﴿٩﴾ وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا

ڪارساز ڪري. ۽ صبر ڪر ان تي جيڪي چون ٿا (ڪافر) ۽ ڦيري ڇڏ انهن کان پري ٿيڻ

جَمِيْلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِيْ وَالْمُكَذِّبِيْنَ اُولِي النَّعْمَةِ

چڱي طرح. ۽ ڇڏ مون کي ۽ ڪوڙي ڪندڙن دولت وارن کي

وَمَهِّلْهُمْ قَلِيْلًا ﴿١١﴾ اِنَّ لَدَيْنَآ اَنْكَالًا وَّ

۽ ڍر ڏي انهن کي ٿورڙي. يقينن اسان وٽ آهن هٿڪڙيون ۽

جَحِيمًا ﴿۱۲﴾ وَّطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَّعَذَابًا أَلِيمًا ﴿۱۳﴾
پڙڪندڙ باهه، ۽ ڪاڏو نڙي ۾ اٽڪڻ وارو ۽ عذاب دردناڪ.
يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ
جنهن ڏينهن ڏڪندي زمين ۽ (ڏڪندا) جبل ۽ ٿي پوندا پهاڙ
كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿۱۴﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا
واريءَ جا ڍڳا ڍڳل. بيشڪ اسان موڪليوسون توهان ڏي رسول کي،
شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿۱۵﴾
رهبر ڪري توهان تي جيئن موڪليوسون فرعون ڏانهن رسول کي.
فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَّبِيلًا ﴿۱۶﴾
پوءِ نافرماني ڪئي فرعون رسول جي پوءِ پڪڙيوسون انکي پڪڙڻ سخت.
فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَّجْعَلُ الْوِلْدَانَ
پوءِ ڪيئن بچندؤ جي نه مڃيندؤ تهن ڏينهن کان جو ڪندو ٻارڙن کي
شِيبًا ﴿۱۷﴾ السَّمَاءُ مُنفَطِرٌ بِهِ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴿۱۸﴾
پوڙها. آسمان ڦاٽندو آهي ان ۾، آهي وعدو ان جو پورو ٿيڻو.
إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ
بيشڪ هيءَ نصيحت آهي، پوءِ جيڪو گهري ته وٺي پنهنجي رب ڏانهن
سَبِيلًا ﴿۱۹﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن
رستو. برابر تنهنجو پالڻهار ڄاڻي ٿو ته تون بيهندو آهين قريب

ثُلُثَيِ الَّيْلِ وَنِصْفَهٗ وَثُلُثَهٗ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ

۽ ٽهايون رات جون ۽ اڌ ان جو ۽ ٽهائي ان جي ۽ هڪ جماعت انهن مان

الَّذِيْنَ مَعَكَ ؕ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ؕ

جيڪي ساٿ ڏيندڙ آهن توسان، ۽ الله ماپي ٿو رات کي ۽ ڏينهن کي،

عَلِمَ اَنْ لَّنْ تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوْا

ان ڄاتو آهي ته اوهان هرگز نه پوري ڪندؤ انکي پوءِ معاف ڪيائين توهان کي پوءِ پڙهو

مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ؕ عَلِمَ اَنْ سَيَكُوْنُ مِنْكُمْ

جيڪي ٿي سگهي قرآن مان، ان ڄاتو ته اجهو ٿيندا توهان مان ڪي

مَّرْضٰى ۙ وَاٰخَرُوْنَ يَضْرِبُوْنَ فِي الْاَرْضِ يَبْتَغُوْنَ

بيمار ۽ ڪي ٻيا سفر ڪندا ملڪ ۾ تلاش ڪندا

مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ ۙ وَاٰخَرُوْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ

الله جو فضل ۽ ٻيا لڙائي ڪندا راهه

اللّٰهِ ۖ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۙ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

الله جي ۾ پوءِ پڙهو جيڪي ٿي سگهي انهي ۾ مان ۽ پڙهندا رهو نماز

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا ؕ وَمَا

۽ ڏيو زڪوات ۽ قرض ڏيو الله کي قرض چڱو ۽ جيڪو

تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ

اڳتي موڪليندؤ پنهنجي لاءِ ڪو چڱو ڪم ته لهندؤ ان کي

اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَّأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ ۖ

الله وٽ وڌيڪ ڀلو ۽ وڏي اجر وارو، ۽ معافي گهرو الله کان،

إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

بيشڪ الله بخشيندڙ مهربان آهي.

سُورَةُ الْمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتٌّ وَخَمْسُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة المدثر مڪي آهي ۽ اها ڇاونجاهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾

اي چادر ويڙهيندڙ، اُٿ پوءِ ڊيڄار، ۽ پنهنجي پالڻهار جي پوءِ وڏائي بيان ڪر،

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ

۽ ڪپڙا پنهنجا پاڪ رک، ۽ نجاست کي پوءِ پري ڪر، ۽ نه ڪر احسان وڌيڪ

تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا نُقِرَ فِي

جو گهڻو ڪري وٺين، ۽ پنهنجي رب لاءِ پوءِ صبر ڪر. پوءِ جڏهن ڦوڪيو ويندو

النَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾

نفير ۾، پوءِ اهو ان ڏينهن وقت ڏکيو ٿيندو،

عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ

ڪافرن تي نه سولو. (اي نبي) ڇڏ مونکي ۽ جنهنکي پيدا ڪيم

القرآن الكريم ترجمو حضرت مولانا عبدالكريم قريشي (بير شريف)

وَحِيدًا ⑪ وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَّمْدُودًا ⑫ وَبَنِينَ
اڪيلو، ۽ ڪيم ان لاءِ مال گھڻو. ۽ پُٽ

شُهُودًا ⑬ وَمَهَّدتُّ لَهُ تَمْهِيدًا ⑭ ثُمَّ يَطْمَعُ
ڪچهريدار، ۽ وڏائيم ان کي پوري طرح، وري اھو لالچ ٿو ڪري

أَنْ أَزِيدَ ⑮ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ⑯
ته اڃا ڏيانس، ائين نه ٿيندو، بلاشڪ اھو آھي اسان جي آيتن سان ضد ڪندڙ.

سَأُرْهِقُهُ صَعُودًا ⑰ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ⑱ فَقُتِلَ
اجھو چاڙھيندس انکي اڀي جبل تي. انھيءَ سوچ ڪئي ۽ ڳالھ ٺاھي، پوءِ مار پئي پيس

كَيْفَ قَدَّرَ ⑲ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ⑳ ثُمَّ
ڪيئن ڳالھ ٺاھيائين، پوءِ مار پوييس ڪيئن ڳالھ ٺاھيائين، وري

نَظَرَ ㉑ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ㉒ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ㉓
ڏٺائين، پوءِ گھنڊ وڌائين ۽ برت بچڙو ڪيائين، پوءِ پٺيرو ٿيو ۽ آڪڙ ڪيائين،

فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ㉔ إِنْ هَٰذَا إِلَّا
پوءِ چيائين ھي (قرآن) ٻيو ڪجھ ناھي پر جادو آھي جو ھليو ٿو اچي، ناھي اھو (قرآن) مگر

قَوْلُ الْبَشَرِ ㉕ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ㉖ وَمَا أَدْرَاكَ
ٻول ماڻھو جو. اجھو آڻي وجھندس انکي دوزخ ۾. ۽ ڇا خبر تو کي

مَا سَقَرُ ㉗ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ㉘ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ㉙
ڇا ھي دوزخ. اھو نه ٿو بچائي ۽ نه ڪي ڇڏي ٿو. لوساڙيندڙ آھي ماڻھو کي.

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿۳۰﴾ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحٰبَ النَّارِ

ان تي اُڻويھ ڄڻا آھن. ۽ ڄُڳو مقرر ڪياسون سنڀاليندڙ باھ جا

إِلَّا مَلٰٓئِكَةً ۙ وَّمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً

ملائڪ ۽ نه ڪيو اسان ڳاڻاٽو انھن جو مگر پرکا

لِّلَّذِينَ كَفَرُوا ۙ لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ

منڪرن لاءِ جيئن پڪ ڪن اھي جن کي مليو ڪتاب

وَيَزْدَادَ الَّذِينَ اٰمَنُوٓا إِيمَانًا ۙ وَّلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ

۽ جيئن وڌي ايمان وارن جو ايمان ۽ نه شڪ ۾ پون اھي

أُوتُوا الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۙ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي

جنکي ڏنو ويو ڪتاب ۽ مسلمان ۽ جيئن چون اھي جن جي

قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْكٰفِرُونَ مَاذَآ أَرَادَ اللَّهُ

دلين ۾ مرض آھي ۽ ڪافر ته ڇا ارادو ڪيو الله

بِهٰذَا مَثَلًا ۚ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَّشَآءُ وَ

انھيءَ بيان مان، اھڙي طرح گمراھ ڪري ٿو الله جنھن کي چاھي ۽

يَهْدِي مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا

ھدايت ڪري ٿو جنھن کي چاھي، ۽ نه ٿو ڄاڻي ڪوبه لشڪر تنھنجي رب جا مگر

هُوَ ۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ﴿۳۱﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿۳۲﴾ ۙ ع ۱ / ۳۱ / ۱۵

اھو پاڻ ۽ ناھي اھا مگر نصيحت انسانن لاءِ. خبردار! قسم چنڊ جو،

وَالَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَالصُّبْحِ إِذَآ أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا

قسم رات جو جڏهن پٺيري ٿئي، قسم صُبح جو جڏهن چٽو ٿئي، بيشڪ اها

لَإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ

هڪ وڏي ڳالهه آهي، ڊيڄاريندڙ آهي ماڻهوءَ کي، جيڪو گهري توهان مان

أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ

ته اڳتي وڌي يا پوئتي رهي. هر نفس پنهنجي ڪردار ۾

رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّآ أَصْحَٰبَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِى جَنَّٰتٍ

ڦاٿل آهي مگر ساڄي پاسي وارا. باغن ۾ هوندا،

يَتَسَآءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ

سوال پڇندا، ڏوهارين کان، ڪهڙي شيءِ وڌو توهان کي

فِى سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَ

دوزخ ۾. چوندا نه هئاسون نماز پڙهندڙ، ۽

لَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ

نڪي کاڌو ڏيندا هئاسون فقيرن کي، ۽ بڪ ڪندا هئاسون گڏ

الْخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾

بکواس ڪندڙن سان، ۽ ڪوڙو ڀانئيندا هئاسون قيامت جي ڏينهن کي،

حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ

جيسين آيو اسان وٽ موت، پوءِ نه نفعو ڏيندي انهن کي پارت

الشّٰفِعِيْنَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٩﴾

سفارش ڪندڙن جي. پوءِ ڇا ٿيو اٿن جو نصيحت کان منهن ٿا موڙين،

كَاَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾

جڻ ته اهي گڏهه نهندڙ آهن. جو ڀڳا شينهن کان.

بَلْ يُرِيْدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يُّؤْتٰى صُحُفًا

بلڪ گهري ٿو هر شخص انهن مان ته کيس ڏنو وڃي ڪتاب

مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۭ بَلْ لَّا يَخَافُوْنَ الْاٰخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ

کليل، ائين نه ٿيندو، پر اهي نه ٿا ڊڄن آخرت کان. خبردار

اِنَّهٗ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُوْنَ

اهو قرآن نصيحت آهي. پوءِ جيڪو گهري ياد ڪري انکي. ۽ نه ياد ڪندا

اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۭ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

ع ٢٥ ١٦ ٢

مگر جي گهري الله، اهوئي آهي جنهن کان ڊڄڻ کپي ۽ اهوئي بخشڻ وارو آهي.

سُوْرَةُ الْقِيٰمَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت قيامت مڪي آهي ۽ اها چاليهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

لَآ اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ

قسم ٿو کڻان ڏينهن قيامت جو، ۽ قسم ٿو کڻان نفس

القرآن الڪريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَّجْمَعَ

ملامت ڪندڙ جو. ڇا ڀانئي ٿو انسان تہ هرگز نہ گڏ ڪندا سون

عِظَامَهٗ ﴿٣﴾ بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰٓى اَنْ نُّسَوِّيَ بَنَانَهٗ ﴿٤﴾

هڏا ان جا . هائو سگهہ رکندڙ آهيون هن تي جو ٺاهيون ڏوڏڙيون ان جون.

بَلْ يُرِيْدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهٗ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ اَيَّانَ

پر ارادو ڪري ٿو انسان تہ گناهہ ڪندو رهي اڳتي. پڇا ٿو ڪري تہ ڪڏهن

يَوْمُ الْقِيٰمَةِ ﴿٦﴾ فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾

ٿيندي قيامت. پوءِ جڏهن اکيون ٽڙي ويندي ون، ۽ وڃي ٿو چنڊ.

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ

۽ گڏ ٿيو سج ۽ چنڊ، چوندو ماڻهو

يَوْمَىِٕذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ اِلٰى رَبِّكَ

تنهن ڏينهن ڪيڏانهن ڀڄجي!! خبردار ڪانهي جاءِ پناهہ جي. تنهنجي رب ڏانهن

يَوْمَىِٕذِ ِۨالْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَىِٕذٍۢ

ان ڏينهن آهي جاءِ قرار جي . ٻڌايو ويندو ماڻهوءَ کي ان ڏينهن

بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِهٖ

جيڪي اڳي موڪليائين ۽ ڍر هائي آيو. بلڪ هوندو انسان پاڻ تي

بَصِيْرَةٌ ﴿١٤﴾ وَّلَوْ اَلْقٰى مَعَاذِيْرَهٗ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهٖ

شاهد، توڙي جو ٻڌائي پنهنجا لاچار . نہ چور انهي سان

لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ ﴿١٦﴾ اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهٗ وَ
زبان پنهنجي جيئن تڪڙو وٺين انکي. بيشڪ اسان تي آهي گڏ ڪرڻ ان جو ۽
قُرْاٰنَهٗ ﴿١٧﴾ فَاِذَا قَرَاْنٰهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهٗ ﴿١٨﴾ ثُمَّ اِنَّ
پڙهڻ انجو. پوءِ جڏهن اسان پڙهون انکي ته هل ان جي پڙهڻ تي. پوءِ بيشڪ
عَلَيْنَا بَيَانَهٗ ﴿١٩﴾ كَلَّا بَلْ تُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾
اسان تي آهي ٻڌائڻ ان جو. خبردار پر چاهيو ٿا توهان تڪڙي شيءِ کي،
وَتَذَرُوْنَ الْاٰخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾
۽ ڇڏيو ٿا ديراڇڻ واري کي. ڪي منهن ان ڏينهن تازا هوندا،
اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍۢ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾
پنهنجي پالڻهار ڏي ڏسندڙ هوندا. ۽ ڪي منهن ان ڏينهن بڇڙا هوندا،
تَظُنُّ اَنْ يُّفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّآ اِذَا بَلَغَتِ
ڀائيندا ته ڪئي ويندي ساڻن ڪمر ڀڃندڙ حالت. خبردار جڏهن پهچندو ساهه
التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيْلَ مَنْ ٚ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَّظَنَّ اَنَّهُ
نڙي ۾ تي، ۽ پڇيو ويندو ڪو آهي ڦهاڙ وارو، ۽ ڀائيندو اها
الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٢٩﴾ اِلٰى
جدائي آهي، ۽ ملي ويندي پني پني سان. طرف
ع ١٠ ١٧ رَبِّكَ يَوْمَئِذِ الْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا
پالڻهار جي ان ڏينهن هلڻو آهي. پوءِ نه مڃيائين ۽ نه ڪي

صَلّٰى ﴿٣١﴾ وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ

نماز پڙهيائين پر ڪوڙو ڪيائين ۽ منهن موڙيائين، پوءِ هليو

اِلٰٓى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ﴿٣٣﴾ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٤﴾ ثُمَّ اَوْلٰى

پنهنجي گهر سينتجي. تباهي تو لاءِ پوءِ تباهي، وري تباهي

لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٥﴾ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

تو لاءِ پوءِ تباهي. ڇا ڀانئي ٿو انسان ته ڇڏيو ويندو ڇڙو اَگ.

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ

ڇا نه هو قطرو جوين جو اُڇليو ويو هو، وري ٿيو

عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ

رت جو ڍڳ پوءِ اُن کي خلقيائين پوءِ سنئين لڳين ٺاهيائين، پوءِ ڪيائين اُن مان ٻه جنسون

الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ﴿٣٩﴾ اَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى

نر ۽ مادي. ڇا ناهي اهو سگهه رکندڙ هن تي

سورة الدهر مكية | اَنْ يُّحْيِيَ الْمَوْتٰى ﴿٤٠﴾ | آياتها ٣١ ركوعاتها ٢ ع ٢ ١٨

سورة دهر مڪي آهي ۽ اُها | جو جيئرو ڪري مُئلن کي. | ايڪٽيهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ

بيشڪ گذريو انسان تي اهڙو دور زماني جو نه

يَكُنْ شَيْـًٔا مَّذْكُوْرًا ۝١ اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ

هئو ڪا شيءِ پچار ڪيل. اسان ئي پيدا ڪيو انسان کي

نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ ۖ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ سَمِيْعًا

ٽيپي گڏايل مان ته آزمايون ان کي پوءِ ڪيوسون ان کي ٻڌندڙ

بَصِيْرًا ۝٢ اِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيْلَ اِمَّا شَاكِرًا

ڏسندڙ. بيشڪ اسان ڏيکاريو اُن کي رستو پوءِ اهو شڪر ڪندڙ هجي

وَّاِمَّا كَفُوْرًا ۝٣ اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ سَلٰسِلَا۟

يا ڪفر ڪندڙ. بيشڪ اسان تيار ڪيا آهن ڪافرن لاءِ زنجير

وَاَغْلٰلًا وَّسَعِيْرًا ۝٤ اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُوْنَ مِنْ

۽ ڳٽ ۽ ٻرندڙ باهه. يقينن ڀلا ماڻهو پيئندا اهڙي

كَاْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُوْرًا ۝٥ عَيْنًا يَّشْرَبُ

پيالي مان آهي ملايل جنهن ۾ ڪافور. اهو چشمو جو پيئندا

بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُوْنَهَا تَفْجِيْرًا ۝٦ يُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ

اُتان الله جا ٻانها وهائيندا ان مان واهيون جيڪي پوري ڪندا آهن باس

وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهٗ مُسْتَطِيْرًا ۝٧ وَ

۽ ڊڄندا آهن ان ڏينهن کان جنهن جو شر پکڙجي ويندو. ۽

يُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا وَّيَتِيْمًا

کارائن ٿا کاڌو ان جي محبت ۾ فقير ۽ ڇوري ٻار

وَّ اَسِيۡرًا ﴿٨﴾ اِنَّمَا نُطۡعِمُكُمۡ لِوَجۡهِ اللّٰهِ لَا نُرِيۡدُ
۽ قيدي کي. رڳو کارايون ٿا توهان کي الله خاطر نه ٿا گهرون
مِنۡكُمۡ جَزَآءً وَّ لَا شُكُوۡرًا ﴿٩﴾ اِنَّا نَخَافُ مِنۡ رَّبِّنَا
توهان کان عوض ۽ نکي شڪريو. بيشڪ اسان خوف ٿا ڪريون پنهنجي رب جو
يَوۡمًا عَبُوۡسًا قَمۡطَرِيۡرًا ﴿١٠﴾ فَوَقٰهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ
ڏينهن تيوڙي ۽ سختيءَ واري کان. پوءِ بچايو انهن کي الله برائيءَ ان
الۡيَوۡمِ وَلَقّٰهُمۡ نَضۡرَةً وَّسُرُوۡرًا ﴿١١﴾ وَجَزٰهُمۡ بِمَا
ڏينهن جي کان ۽ رسايائين انهن کي تازگي ۽ خوشي. ۽ عوض ۾ ڏنائين انهن کي جو
صَبَرُوۡا جَنَّةً وَّحَرِيۡرًا ﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٕيۡنَ فِيۡهَا عَلَى
سنائون ۾ باغ ۽ ريشم، ٽيڪ ڏيئي ويهندا ان ۾
الۡاَرَآئِكِ لَا يَرَوۡنَ فِيۡهَا شَمۡسًا وَّلَا زَمۡهَرِيۡرًا ﴿١٣﴾
پلنگن تي، نه ڏسندا اتي گرمي ۽ نکي سردي.
وَدَانِيَةً عَلَيۡهِمۡ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتۡ قُطُوۡفُهَا
۽ ويجهيون هونديون مٿن ڇانئون ان جون ۽ جهڪايا ويندا ميوا ان جا
تَذۡلِيۡلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيۡهِمۡ بِاٰنِيَةٍ مِّنۡ فِضَّةٍ
تمام هيٺ. ۽ ڦيرايا ويندا انهن تي ٿانوَ چانديءَ جا
وَّاَكۡوَابٍ كَانَتۡ قَوَارِيۡرَا۠ ﴿١٥﴾ قَوَارِيۡرَا۠ مِنۡ فِضَّةٍ
۽ گلاس جيڪي هوندا شيشي جا، شيشا چانديءَ جا

قوارير: حفص بغير الالف في الوصل فيهما و وقف على الاول بالالف و على الثاني بغير الالف ١٢

قَدَّرُوْهَا تَقْدِيْرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيْهَا كَاْسًا كَانَ

ناھيو اٿن جنهن کي ماپ ڪري. ۽ کين پيارينديو اٿي پيالو هوندي

مِزَاجُهَا زَنْجَبِيْلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيْهَا تُسَمّٰى سَلْسَبِيْلًا ﴿١٨﴾

ملاوٽ ان ۾ سُنڍ جي. اهو چشمو اٿي ڪوٺجي ٿو سلسبيل.

وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ۚ اِذَا

۽ ايندا ويندا انهن وٽ نوڪر هميشه حاضر. جڏهن

رَاَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنْثُوْرًا ﴿١٩﴾ وَاِذَا رَاَيْتَ

ڏسندين انهن کي ته ڀائيندين انهن کي موتي ڪنڊ ريل. ۽ جڏهن ڏسندين

ثَمَّ رَاَيْتَ نَعِيْمًا وَّمُلْكًا كَبِيْرًا ﴿٢٠﴾ عٰلِيَهُمْ ثِيَابُ

ته اتي ڏسندين گهڻي نعمت ۽ بادشاهي وڏي. هوندا مٿن ڪپڙا

سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَّاِسْتَبْرَقٌ وَّحُلُّوْٓا اَسَاوِرَ

سنهي پٽ جا ساوا ۽ ٿلها ريشمي ۽ پارايا ويندن پنا

مِنْ فِضَّةٍ ۚ وَسَقٰىهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُوْرًا ﴿٢١﴾

چانديءَ جا. ۽ پياريندو انهن کي سندن پروردگار مشروب پاڪ.

اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَّكَانَ سَعْيُكُمْ

بيشڪ اهو آهي توهان جو بدلو ۽ آهي ڪمائي توهان جي

مَّشْكُوْرًا ﴿٢٢﴾ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ

قبول. بيشڪ اسان ئي لاٿو. توتي قرآن

تَنْزِيْلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ

توروتوروکري ۔ پوءِ تون صبرکر پنهنجي پالڻهار جي فيصلي تائين ۽ نه چيو مڃ انهن مان

اٰثِمًا اَوْ كَفُوْرًا ﴿٢٤﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَّ

ڪنهن مجرم ۽ منڪر جو ۔ ۽ ياد ڪر نالو پنهنجي رب جو صبح ۽

اَصِيْلًا ﴿٢٥﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهٗ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا

شام ۔ ۽ رات جو ۔ پوءِ سجدو ڪر انکي ۽ تسبيح پڙهه انجي رات

طَوِيْلًا ﴿٢٦﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ وَ

گهڻي ۔ بيشڪ اهي چاهين ٿا تڪڙي ايندڙ وقت کي ۽

يَذَرُوْنَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ

ڇڏين ٿا ڪن پُٺيان پنهنجي ڏينهن ڳري کي ۔ اسان پيدا ڪيو انهن کي

وَشَدَدْنَآ اَسْرَهُمْ ۚ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ اَمْثَالَهُمْ

۽ مضبوط ڪيوسون انهن جي سنڌن کي ۽ جڏهن گهرندا سون ته مٽائي آڻيندا سون ٻيا انهن

تَبْدِيْلًا ﴿٢٨﴾ اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ

جهڙا ۔ بيشڪ هي نصيحت آهي ، پوءِ جيڪو چاهي وٺي

اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ

پنهنجي رب ڏانهن رستو ۔ ۽ نه ٿا گهرو اوهان مگر جيڪي گهري

اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٣٠﴾ يُّدْخِلُ

الله ۔ بيشڪ الله آهي گهڻو ڄاڻندڙ ڏاڍو دانا ۔ داخل ڪري ٿو

مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ وَالظّٰلِمِيْنَ اَعَدَّ

جنهنکي گهري پنهنجي رحمت ۾، ۽ ظالمن لاءِ تيار ڪيو

لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٣١﴾

اٿس عذاب دردناڪ.

ع ٢ ٩ ٢٠

سُوْرَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت مرسلات مڪي آهي ۽ اها پنجاهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ﴿١﴾ لا فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ﴿٢﴾ لا وَّ

قسم آهي موڪليل نرم هوائن جو، پوءِ زورسان گهلڻ وارين جو، ۽ قسم آهي

النّٰشِرٰتِ نَشْرًا ﴿٣﴾ لا فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ لا فَالْمُلْقِيٰتِ

ڪڪرن کي پکيڙيندڙ هوائن جو. پوءِ انهن کي ڌار ڌار ڪرڻ وارين جو، پوءِ قسم آهي ملائڪن پهچائيندڙن

ذِكْرًا ﴿٥﴾ لا عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ لا اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ ط

قرآن جو. ڀهاني پڄڻ لاءِ يا ڊيڄارڻ لاءِ، بيشڪ جنهنجو توهان سان وعدو ڪجي ٿو اهو ٿيندڙ آهي.

فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ لا وَاِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾ لا

پوءِ جڏهن تارا بي نور ٿيندا، ۽ جڏهن آسمان کوليو ويندو،

وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١٠﴾ لا وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ﴿١١﴾ ط

۽ جڏهن جبل ذرا ڪيا ويندا، ۽ جڏهن رسولن کي حاضري ملندي.

لِاَیِّ یَوۡمٍ اُجِّلَتۡ ﴿۱۲﴾ لِیَوۡمِ الۡفَصۡلِ ﴿۱۳﴾ وَمَاۤ

اُهي ڪهڙي ڏينهن لاءِ رهايا ويا آهن. فيصلي جي ڏينهن لاءِ. ۽ ڇا

اَدۡرٰىكَ مَا یَوۡمُ الۡفَصۡلِ ﴿۱۴﴾ وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ

خبر توکي ته ڇا آهي فيصلي جو ڏينهن. تباهي آهي تنهن ڏينهن

لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۱۵﴾ اَلَمۡ نُهۡلِكِ الۡاَوَّلِیۡنَ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ

ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. ڇا نه هلاڪ ڪيوسون پهرين کي. وري

نُتۡبِعُهُمُ الۡاٰخِرِیۡنَ ﴿۱۷﴾ كَذٰلِكَ نَفۡعَلُ بِالۡمُجۡرِمِیۡنَ ﴿۱۸﴾

انهن جي ڪڍ لاتوسون پوين کي. اهڙيءَ ڪار ڪريون ٿا ڏوهارين سان.

وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۱۹﴾ اَلَمۡ نَخۡلُقۡكُّمۡ

تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. ڇا نه خلقيوسون توهان کي

مِّنۡ مَّآءٍ مَّهِیۡنٍ ﴿۲۰﴾ فَجَعَلۡنٰهُ فِیۡ قَرَارٍ مَّكِیۡنٍ ﴿۲۱﴾

پاڻيءَ خسيس مان، پوءِ رکيوسون انکي محفوظ جاءِ ۾،

اِلٰى قَدَرٍ مَّعۡلُوۡمٍ ﴿۲۲﴾ فَقَدَرۡنَا ۖ فَنِعۡمَ الۡقٰدِرُوۡنَ ﴿۲۳﴾

وقت مقرر تائين، پوءِ تيار ڪيوسون پوءِ واهجو قدرت وارا آهيون.

وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۲۴﴾ اَلَمۡ نَجۡعَلِ

تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. ڇا نه ڪئي سون

الۡاَرۡضَ كِفَاتًا ﴿۲۵﴾ اَحۡیَآءً وَّاَمۡوَاتًا ﴿۲۶﴾ وَّجَعَلۡنَا

ڌرتي ميڙي وٺندڙ، جيئرن ۽ مُئلن کي، ۽ ڪيا سون

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

وَّ جَعَلْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ شٰمِخٰتٍ وَّ اَسْقَيْنٰكُمْ مَّآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾
منجهس گرا پهاڙ بلند ۽ پياريوسون اوهان کي پاڻي وڻندڙ.

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٢٨﴾ اِنْطَلِقُوْۤا اِلٰى مَا (ع)
تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. هلو ان (دوزخ) ڏانهن

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿٢٩﴾ اِنْطَلِقُوْۤا اِلٰى ظِلٍّ ذِيْ
جنهنکي توهان ڪوڙو ڀائيندا هئا. هلو ان ڇانوَ ڏانهن جا

ثَلٰثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيْلٍ وَّ لَا يُغْنِيْ مِنَ
ٽن شاخن واري آهي، نه ٿڌي آهي ۽ نه بچائيندي

اللَّهَبِ ﴿٣١﴾ اِنَّهَا تَرْمِيْ بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَاَنَّهٗ
اُلا کان. اها اُڇلي ٿي چڻنگون ماڙيءَ جيڏيون. ڄڻ ته اهي

جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٣٤﴾ (ع)
اُٺ هيڊا آهن. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَ لَا يُؤْذَنُ لَهُمْ
هي اهو ڏينهن آهي نه ڳالهائيندا، ۽ نه موڪل ملندي انهن کي

فَيَعْتَذِرُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٣٧﴾ (ع)
جو عذر پيش ڪن. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنٰكُمْ وَ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٨﴾
هي ڏينهن فيصلي جو آهي، گڏ ڪيوسون اوهان کي ۽ اڳين کي.

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

پوءِ جيڪڏهن آهي اوهان کي ڪو وارڪرڻو پوءِ ڪريو مون تي. تباهي آهي تنهن ڏينهن

لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَ

ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. بيشڪ پرهيزگار هوندا ڇانوَن ۾

عُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا

چشمن ۾ ۽ ميون ۾ جهڙا چاهين. کائو

وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ

۽ پيئو مزي سان جو اوهين چڱا ڪم ڪندا هئا. بيشڪ اسان اهڙو ئي

نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾

بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ

کائو ۽ مزا ماڻيو ٿوري وقت بلاشڪ اوهين ڏوهاري آهيو. تباهي آهي

يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا

تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ. ۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي نماز پڙهو

لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾

ته نماز نه پڙهندا آهن. تباهي آهي تنهن ڏينهن ڪوڙي ڪندڙن لاءِ.

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

پوءِ ڪهڙي ڳالهه تي قرآن کانپوءِ ايمان آڻيندا.

سُوْرَةُ النَّبَاِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة نبأ مڪي آهي ۽ اها چاليهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿٢﴾

ڇا جي هڪ ٻئي کان پڇا ڳاڇا ڪن. (پڇا ڳاڇا ڪن) خبر وڏيءَ جي

الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾

اها جنهن ۾ اهي اختلاف ڪندڙ آهن. خبردار اجهو ڄاڻندا،

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿٦﴾

وري خبردار سگهو ڄاڻندا. ڇا نه ڪيوسون زمين کي وڇائڻو،

وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَّجَعَلْنَا

۽ جبلن کي ميخون، ۽ خلقيوسون اوهان کي نر ماد، ۽ بڻايوسون

نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَّجَعَلْنَا

ننڊ توهان جي کي آرام، ۽ ڪيوسون رات کي پڙدو، ۽ ڪيوسون

النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾

ڏينهن کي گذران لاءِ. ۽ اڏياسون توهان تي ست (آسمان) مضبوط،

وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ

۽ بڻايوسون ڏيئو چمڪندڙ، ۽ وسايوسون ڪڪرن کان

مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَّجَنّٰتٍ
پاڻي هارجي پوندڙ، جيئن ڪيدون انهيءَ سان اَنَ ۽ اوبڙ، ۽ باغ
اَلْفَافًا ﴿١٦﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿١٧﴾ يَّوْمَ
گهاٽا. بيشڪ ڏينهن فيصلي جو آهي مقرر، جنهن ڏينهن
يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَّ فُتِحَتِ
ڦوڪيو ويندو صور ۾ پوءِ اوهين ايندا ٽولا ٽولا ٿي. ۽ کوليو ويندو
السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَّسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ
آسمان پوءِ ٿي پوندو دروازا، ۽ هلايا ويندا جبل پوءِ ٿي پوندا
سَرَابًا ﴿٢٠﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطّٰغِيْنَ
رڃ. بيشڪ جهنم هوندو گهات، هٺيلن جي لاءِ
مَاٰبًا ﴿٢٢﴾ لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوْقُوْنَ
جڳهه، رهندا ان ۾ زمانا. نه چکندا
فِيْهَا بَرْدًا وَّلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ اِلَّا حَمِيْمًا وَّ غَسَّاقًا ﴿٢٥﴾
ان ۾ ٿڌاڻ ۽ نڪو پاڻي، مگر ڪوسو پاڻي ۽ پُونءِ،
جَزَآءً وِّفَاقًا ﴿٢٦﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾
(عملن جو) بدلو پورو. بيشڪ اهي نه ڊڄندا هئا حساب ڏيڻ کان،
وَّكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَ كُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ
۽ ڪوڙ ڪيائون اسان جي آيتن کي ڪوڙ ڪري. ۽ هر شيءِ ڳڻيو سون ان کي

كِتٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوْقُوْا فَلَنْ نَّزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾ اِنَّ
لکي ڪري، پوءِ چکو جو نہ وڌائينداسون اوهان تي مگر عذاب. بيشڪ

لِلْمُتَّقِيْنَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَاَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَّكَوَاعِبَ
پرهيزگارن لاءِ آهي مراد حاصل، باغ ۽ انگور، ۽ نوجوان عورتون

اَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَّكَاْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا
هڪ جيڏيون، ۽ پيالا پريل. نہ ٻڌندا اتي بڪواس

وَّلَا كِذّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّنْ رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾
۽ نڪي ڪوڙو چوڻ. اهو بدلو تنهنجي پالڻهار کان ملندو پورو،

رَّبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ
جو پالڻهار آهي آسمانن ۽ زمين جو ۽ ان جو جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي اهو ٻاجهارو آهي

لَا يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُوْمُ الرُّوْحُ
نہ ٿا سگهن ڪن ان سان ڳالهائڻ جي. جنهن ڏينهن بيهندو روح

وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا ۙ لَّا يَتَكَلَّمُوْنَ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ
۽ ملائڪ قطار ڪري، نہ ڳالهائي سگهندا مگر اجازت ڏني جنهن کي

الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ
مالڪ مهربان ۽ ڳالهائي سڌو. اهو ڏينهن حق آهي،

فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿٣٩﴾ اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ
پوءِ جيڪو چاهي ته وٺي پنهنجي پالڻهار ڏي موٽڻ جاءِ. بيشڪ اسان ڊيڄاريو توهان کي

عَذَابًا قَرِيبًا ۚ يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ
عذاب ويجهي کان، جنهن ڏينهن ڏسندو ماڻهو جيڪي موڪليو ان جي هٿن
وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾
۽ چوندو ڪافر هاءِ افسوس جيڪر هجان ها مٽي.

سُورَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتٌّ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ
سورة نازعات مڪي آهي ۽ ڇاهٺ ۽ ڇائيتاليهه آيتون ۽ ٻه رڪوع آهي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ
قسم آهي ڇڪي ڪيندڙن جو ٻڏي هٽي، ۽ سولي سان ڪيندڙن جو نرم ٿي، ۽ ترندڙ ملائڪن جو
سَبْحًا ﴿٣﴾ فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾
جلدي ترڻ، پوءِ اڳرائي ڪندڙن جو اڳڀٽي وڃي، پوءِ انتظام ڪندڙن جو هر ڪم ڪي.
يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾
جنهن ڏينهن ڏڏندي ڏڏڻ واري، پٺيان ايندس پٺ اچڻ واري.
قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾
دليون تنهن ڏينهن ڏڪندڙ هونديون، اکيون انهن جون هيٺ هونديون.
يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَإِذَا
اهي ٿا چون ڇا اسين موٽايا وينداسون سا ڳيءَ حالت ۾. ڇا جڏهن

كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوْا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ وقف لازم

ڳَريل هڏا ٿينداسون ته به اسان جيئرا ٿينداسون؟ چيائون ته اهو تنهن وقت موٽڻ نقصان وارو آهي.

ٿينداسون اسان هڏا پراڻا؟ چيائون اهو تنهن وقت موٽڻ نقصان وارو آهي.

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

پوءِ ڳالهه اها هڪل هڪڙي ٿيندي، ته اوچتو اهي ميدان ۾ هوندا.

هَلْ أَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٥﴾ إِذْ نَادٰىهُ رَبُّهٗ وقف لازم

ڇا آيئي تو وٽ خبر موسىٰ جي. جڏهن سڏيس سندس پالڻهار

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ اِذْهَبْ إِلٰى فِرْعَوْنَ

پاڪ ميدان طوىٰ ۾. ته وڃ فرعون ڏانهن

إِنَّهٗ طَغٰى ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَّكَ إِلٰٓى أَنْ تَزَكّٰى ﴿١٨﴾

اهو حد لنگهي ويو آهي، پوءِ چوينس ڇا توکي آهي ارادو سڌرڻ جو؟

وَأَهْدِيَكَ إِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿١٩﴾ فَأَرٰىهُ الْاٰيَةَ

۽ آءُ رستو ڏيکاريان توکي تنهنجي رب جو پوءِ تون ڊڄين؟ پوءِ ڏيکاريائين ان کي نشاني

الْكُبْرٰى ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿٢٢﴾

وڏي. پوءِ ڪوڙو ڀانيائين ۽ چيو نه ورتائين. پوءِ پٺيرو ٿي تڪڙو هليو.

فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلٰى ﴿٢٤﴾

پوءِ ماڻهو گڏ ڪيائين پوءِ پڪاريائين، ۽ چيائين. آءٌ آهيان رب توهان جو مٿاهون.

فَأَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ وَالْأُوْلٰى ﴿٢٥﴾ إِنَّ فِيْ

پوءِ پڪڙيو ان کي الله سزا آخرت ۽ دنيا جي سان. بيشڪ

ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٢٦﴾ ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا ع ٦ ٢
ان ۾ عبرت آهي انهيءَ لاءِ جيڪو خوف رکي. ڇا اوهان ڏکيا آهيو پيدا ڪرڻ ۾
اَمِ السَّمَآءُ ۚ بَنٰهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿٢٨﴾ وَاَغْطَشَ
يا آسمان جنهن کي ٺاهيائين؟ مٿي ڪيائين ڇت انجي پوءِ سنئو ڪيائين، ۽ انڌيري ڪيائين
لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰىهَا ﴿٢٩﴾ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ
رات انجي ۽ ڪڍيائين اس انجي ۽ زمين کي ان کان پوءِ
دَحٰىهَا ﴿٣٠﴾ اَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
وڇايائين. ڪڍيائين ان مان پاڻي ۽ گاهه انجو، ۽ جبلن کي
اَرْسٰىهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَاِذَا جَآءَتِ
کوڙيائين، ته گذران ٿئي توهان جو ۽ توهان جي جانورن جو. وري جڏهن ايندو
الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿٣٥﴾
هنگامو وڏو، تنهن ڏينهن سار ڪندو انسان پنهنجي ڪمائي،
وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿٣٦﴾ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿٣٧﴾
۽ ظاهر ڪيو ويندو دوزخ ڏسڻ واري لاءِ. پوءِ جيڪو حد لنگهيو.
وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿٣٩﴾
۽ پلو ڄاتائين حياتي دنيا جي کي، پوءِ بيشڪ دوزخ ئي رهڻ جي جاءِ آهي.
وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ
۽ جيڪو ڊنو پنهنجي رب جي اڳيان بيهڻ کان ۽ جهليائين نفس کي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الهوى ﴿٤٠﴾ فان الجنة هى الماوى ﴿٤١﴾ يسـٔلونك

سَدَ کان ، پوءِ بيشڪ جنت ئي رهڻ جي جاءِ آهي. (اي نبي) توکان پڇن ٿا

عن الساعة ايان مرسها ﴿٤٢﴾ فيم انت من

قيامت جو ته ڪڏهن بيهندي ؟ ڇا ڪاڻ آهين تون

ذكرها ﴿٤٣﴾ الى ربك منتهها ﴿٤٤﴾ انما انت

ان جي ڳالهه ۾ . تنهنجي رب وٽ آهي آخري ڇاڻ انهي جي . رڳو تون

منذر من يخشها ﴿٤٥﴾ كانهم يوم يرونها

ڊيڄاريندڙ آهين ان کي جو ڊڄي انهيءَ کان . ڄڻ آهي جنهن ڏينهن ڏسندا ان کي

لم يلبثوا الا عشية او ضحها ﴿٤٦﴾ ع

نه رهيا هئا مگر ڪا شام يا ان جو صبح .

سورة عبس مكية وهى ثنتان واربعون اية وفيها ركوع واحد

سورة عبس مڪي آهي ۽ ان ۾ ٻائيتاليهه آيتون ۽ هڪ رڪوع آهي ۽ اٺين ٻجاري ۾ نازل ٿي.

بسم الله الرحمن الرحيم

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

عبس وتولى ﴿١﴾ ان جاءه الاعمى ﴿٢﴾ وما يدريك

گهنڊ وڌائين ۽ منهن موڙيائين ، جو آيو وٽس انڌو. ۽ ڇا خبر توکي

لعله يزكى ﴿٣﴾ او يذكر فتنفعه الذكرى ﴿٤﴾

شايد اهو سڌري پوي، يا ڌيان ڪري ته پوءِ نفعو ڏي انهيءَ کي نصيحت .

(عبدالله ابن ام مكتوم)

أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَىٰ ﴿٥﴾ فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّىٰ ﴿٦﴾ وَمَا

پر جنهن بي پرواهي ڪئي. پوءِ تون ان جي پويان آهين. ۽ ناهي

عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَىٰ ﴿٨﴾

(بار) تو تي جي اهو نه سڌري. ۽ پر جيڪو آيو تو وٽ ڊوڙندو،

وَهُوَ يَخْشَىٰ ﴿٩﴾ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾ كَلَّا

۽ اهو ڊڄي پيو، پوءِ تون ان کان لهرائين ٿو. ائين نه ڪجي

إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿١٢﴾ فِي صُحُفٍ

اهي (آيتون) نصيحت آهن. پوءِ جيڪو گهري ته ياد ڪري ان کي آهن ورقن

مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿١٤﴾ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾

عزت وارن ۾، وڏي شان واريون پاڪ آهن، اهڙن لکندڙن جي هٿن ۾،

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾ مِنْ

جو ڀلائين وارا ۽ تابعدار آهن. مار پوي انسان کي ڪيڏو بي شڪر آهي.

أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾ مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿١٩﴾

ڪهڙي شيءِ مان خلقيائين انکي. مني جي قطري مان، انکي پيدا ڪيائين پوءِ ماپي ٺاهيائين،

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ

پوءِ (اچڻ جو) دڳ سولو ڪيائينس، پوءِ ماريائين ان کي پوءِ قبر ڪيائين ان جي، پوءِ

إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾ فَلْيَنظُرِ

جڏهن گهرندو ته انکي اٿاريندو. خبردار نه پورو ڪيائين جيڪي چيائينس. پوءِ پيل نهاري

الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾

ماڻهو پنهنجي کاڌي ڏانهن، بيشڪ اسان پرڻيوسون پاڻي آسمان مان،

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾

پوءِ چيريوسون زمين کي ڏاري، پوءِ ڦٽاياسون ان مان اَن،

وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ

۽ انگور ۽ سبزيون، ۽ زيتون ۽ کجيون، ۽ باغ

غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾

گهاٽا، ۽ ميوا ۽ ويءُ، توهان جي نفعي لاءِ ۽ اوهان جي ڍورن لاءِ.

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾

پوءِ جڏهن ايندي هڪل، انهيءَ ڏينهن ڀڄندو ماڻهو پنهنجي ڀاءُ کان،

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ

۽ پنهنجي ماءُ ۽ پيءُ کان، ۽ پنهنجي زال ۽ پُٽ کان. هر ڪنهن ماڻهوءَ جو

مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ

انهن مان تنهن ڏينهن اهڙو حال ٿيندو جو رڌائيندو انکي، ڪيترا چهرا تنهن ڏينهن

مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ

چمڪندڙ، کِلندڙ خوش ٿيندڙ هوندا. ۽ ڪي منهن هوندا

يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ

ان ڏينهن جن تي ڇانئي هوندي، ويڙهي ويندي انهنکي ڪارنهن، اُهي

سورة التكوير مكية | هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿۴۲﴾

سورة تکوير مکي آهي ئي منڪر بدڪار آهن. ۽ اها اڻويهه آيتون آهي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع الله باجهاري مهربان جي نالي سان.

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿۱﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ﴿۲﴾

جڏهن سج بي نور ٿيندو، ۽ جڏهن ستارا ميرا ٿيندا،

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿۳﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿۴﴾

۽ جڏهن جبل هلايا ويندا، ۽ جڏهن ڏاچيون ڏکيون ويم ۾ ڇڙواڳ ڇڏبيون،

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿۵﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿۶﴾

۽ جڏهن جناور گڏ ڪيا ويندا، ۽ جڏهن درياءَ ٻڙڪايا ويندا

وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿۷﴾ وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿۸﴾

۽ جڏهن ساهه بدن سان جوڙبا، ۽ جڏهن جيئري پوريل ڌيءُ کان پڇا ٿيندي،

بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ﴿۹﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿۱۰﴾

ته ڪهڙي ڏوهه ڪري ماري وئي؟ ۽ جڏهن عملناما پکيڙيا ويندا،

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿۱۱﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿۱۲﴾

۽ جڏهن آسمان ڇليو ويندو، ۽ جڏهن دوزخ ٻاريو ويندو.

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿۱۳﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿۱۴﴾

۽ جڏهن بهشت ويجهو ڪيو ويندو، تڏهن ڄاڻندو هر ماڻهو جيڪي عمل آندائين.

Undomesticated beasts will be brought together under man's control This is happening now in zoos

فَلَآ أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَالَّيْلِ

پوءِ قسم آهي پُٺتي هٽندڙن ، سڌو هلندڙن لڪندڙ تارن جو، قسم آهي رات جو

إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ

جڏهن اوندهه ٿي ڪري، ۽ صبح جو جڏهن پڌرو ٿئي ، تہ بيشڪ اهو ڪلام آهي

رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ

قاصد ڀلي جو ، جو طاقتور آهي عرش جي مالڪ (الله) وٽ

مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿١١﴾ وَمَا صَاحِبُكُمْ

وڏي عزت وارو، مڃيو وارو آهي اتي امانت وارو آهي. ۽ نہ آهي صاحب اوهانجو (محمد صلي الله عليه وسلم)

بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ

ديوانو. ۽ البت ڏٺائين انکي اڀ جي ڪناري چٽي تي. ۽ نہ آهي اهو

عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ

ڳجهي خبر تي بخيلي ڪندڙ. ۽ نہ آهي اهو ڪلام ڪنهن شيطان

رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ

تڙيل جو ، پوءِ ڪيڏانهن ٿا وڃو. نہ آهي مگر اها سمجهاڻي آهي

لِّلْعٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ أَنْ يَّسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا

جهان وارن لاءِ، انهيءَ لاءِ جيڪو گهري توهان مان تہ سڌو هلي. ۽ نہ

تَشَآءُونَ إِلَّآ أَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾ ع ١ ٢٩ ٢

ٿا گهرو، مگر جيڪي گهري الله پالڻهار جهانن جو.

سُوۡرَةُ الۡاِنۡفِطَارِ مَكِّيَّةٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ | وَهِيَ تِسۡعَ عَشۡرَةَ اٰيَةً

سورة انفطار مڪي آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان | ۽ اها اُڻيهه آيتون آهي.

إِذَا السَّمَآءُ انۡفَطَرَتۡ ۝١ وَإِذَا الۡكَوَاكِبُ انۡتَثَرَتۡ ۝٢

جڏهن آسمان ڦاٽندو، ۽ جڏهن تارا ڇڻي پوندا،

وَإِذَا الۡبِحَارُ فُجِّرَتۡ ۝٣ وَإِذَا الۡقُبُوۡرُ بُعۡثِرَتۡ ۝٤ عَلِمَتۡ

۽ جڏهن سمنڊ اُٿل ڪائيندو، ۽ جڏهن قبرون اکيڙيون وينديون، تڏهن جاڻي وٺندو

نَفۡسٌ مَّا قَدَّمَتۡ وَأَخَّرَتۡ ۝٥ يٰۤأَيُّهَا الۡاِنۡسَانُ مَا

سڀ ڪو جيڪي اڳتي موڪليائين يا رهائي آيو، اي انسان ڪنهن

غَرَّكَ بِرَبِّكَ الۡكَرِيۡمِ ۝٦ الَّذِيۡ خَلَقَكَ فَسَوّٰىكَ

ٺڳيو توکي پنهنجي رب ڪريم کان؟ جنهن پيدا ڪيو توکي پوءِ سنئون ڪيائين توکي

فَعَدَلَكَ ۝٧ فِيۡۤ أَيِّ صُوۡرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ۝٨ كَلَّا

پوءِ برابر ڪيائين توکي، جهڙي شڪل ۾ چاهيائين جوڙيائين توکي. خبردار

بَلۡ تُكَذِّبُوۡنَ بِالدِّيۡنِ ۝٩ وَإِنَّ عَلَيۡكُمۡ لَحٰفِظِيۡنَ ۝١٠

پر توهان ڪوڙو ٿا ڀانيو حساب ڏيڻ کي، ۽ بيشڪ توهان تي سنڀاليندڙ آهن،

كِرَامًا كَاتِبِيۡنَ ۝١١ يَعۡلَمُوۡنَ مَا تَفۡعَلُوۡنَ ۝١٢ إِنَّ الۡأَبۡرَارَ

ڀلارا عملن لکڻ وارا، اهي ڄاڻن ٿا جيڪي ڪريو ٿا. بيشڪ نيڪوڪار

لَفِيۡ نَعِيۡمٍ ۝١٣ وَإِنَّ الۡفُجَّارَ لَفِيۡ جَحِيۡمٍ ۝١٤ يَصۡلَوۡنَهَا

جنت ۾ هوندا، ۽ بدڪار دوزخ ۾ هوندا، گهڙندا ان ۾

ع ١ ١٩ ٧ الربع

يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِيْنَ ﴿١٦﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ

حساب جي ڏينهن. ۽ نه هوندا ان کان لڪي ويندڙ. (اي نبي) ۽ ڇا خبر توکي

مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٨﴾

ته ڇا آهي حساب جو ڏينهن، وري (ٻڌ) ڇا خبر توکي ڇا آهي حساب جو ڏينهن.

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا ؕ وَالْاَمْرُ

جنهن ڏينهن نه ڪري سگهندو ڪوئي ڪنهن لاءِ ڪجهه به، ۽ حڪم

سُوْرَةُ الْمُطَفِّفِيْنَ مَكِّيَّةٌ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ﴿١٩﴾ وَهِيَ سِتٌّ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً

سورة تطفيف مڪي آهي ان ڏينهن الله جو هوندو. ۽ اها ڇٽيهه آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿١﴾ الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى

تباهي آهي تور ماپ ۾ کوٽ ڪندڙن لاءِ، اهي جڏهن مَئي وٺن ٿا

النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿٢﴾ وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ

ماڻهن کان ته پورو ٿا وٺن، ۽ جڏهن ماپي ٿا ڏين انهن کي يا تور ڪري

يُخْسِرُوْنَ ﴿٣﴾ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٤﴾

ته گهٽ ٿا ڏين. ڇا نه ٿا خيال ڪن اهي ته ضرور کين اُٿاريو ويندو.

لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦﴾

ڏينهن وڏي ۾، جنهن ڏينهن بيهندا ماڻهو رب العالمين جي آڏو.

كَلَّآ إِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ۝٧ وَمَآ أَدْرٰىكَ

خبردار بيشڪ بندي بدڪارن جي سجين ۾ آهي. ۽ ڇا خبر توکي

مَا سِجِّيْنٌ ۝٨ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ۝٩ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

ته ڇا آهي سجين. اهو آهي دفتر لکيل. تباهي آهي تنهن ڏينهن

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝١٠ الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ۝١١

ڪوڙي ڪندڙن لاءِ، اهي ڪوڙو ٿا ڪن ڏينهن انصاف جي کي.

وَمَا يُكَذِّبُ بِهٖٓ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيْمٍ ۝١٢ إِذَا تُتْلٰى

۽ نه ٿو ڪوڙو ڪري ان کي مگر هر حد لتاڙيندڙ ڏوهاري، جڏهن پڙهي ٻڌائجن ٿيون

عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ أَسَاطِيْرُ الْأَوَّلِيْنَ ۝١٣ كَلَّا بَلْ

ان کي آيتون اسانجون چئي ٿو اهي آهن آکاڻيون اڳين جون. ائين نه آهي پر

رَانَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝١٤ كَلَّآ إِنَّهُمْ

ڪٽ ڪئي آهي انهن جي دلين تي سندن ڪرتوتن. خبردار بيشڪ اهي

عَنْ رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوْبُوْنَ ۝١٥ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا

پنهنجي پاليندڙ کان تنهن ڏينهن روڪيل هوندا. پوءِ اهي داخل ٿيندا

الْجَحِيْمِ ۝١٦ ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ۝١٧

دوزخ ۾. پوءِ چيو ويندو هي اهو آهي جنهن کي توهان ڪوڙو ڀانئيندا هئا.

كَلَّآ إِنَّ كِتٰبَ الْأَبْرَارِ لَفِيْ عِلِّيِّيْنَ ۝١٨ وَمَآ أَدْرٰىكَ

خبردار بيشڪ عملنامو ڀلن ماڻهن جو عليين ۾ آهي. (اي نبي) ۽ ڇا خبر توکي

مَا عِلِّيُّوْنَ ﴿۱۹﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿۲۰﴾ يَّشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۱﴾

ته ڇا آهي عليون. اهو آهي دفتر لکيل، جو ڏسن ٿا ان کي ويجها فرشتا.

اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ﴿۲۲﴾ عَلَى الْاَرَآئِكِ

بيشڪ فرمانبردار هوندا جنت ۾، پلنگن تي ويٺا

يَنْظُرُوْنَ ﴿۲۳﴾ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيْمِ ﴿۲۴﴾

ڏسندا، تون سمجهي وٺندين انهن جي چهرن تي تازگي آرام جي.

يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيْقٍ مَّخْتُوْمٍ ﴿۲۵﴾ خِتٰمُهٗ مِسْكٌ ۚ وَ

انهن کي پيارو ويندو مشروب مهر لڳل، جنهن تي مهر هوندي مشڪ جي، ۽

فِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَمِزَاجُهٗ مِنْ

ان ۾ پيل ته چاهه ڪن چاهيندڙ. ۽ ان ۾ ملاوٽ آهي

تَسْنِيْمٍ ﴿۲۷﴾ عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۸﴾ اِنَّ

تسنيم، اهو چشمو آهي جو پيئندا ان مان قرب وارا. بيشڪ

الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا كَانُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَضْحَكُوْنَ ﴿۲۹﴾

ڏوهاري (دنيا ۾) ايمان وارن تي کلون ڪندا هئا.

وَاِذَا مَرُّوْا بِهِمْ يَتَغَامَزُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَاِذَا انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى

۽ جڏهن لنگهندا هئا انهن وٽان پاڻ ۾ اکيون هڻندا هئا. ۽ جڏهن موٽندا هئا

اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوْا فَكِهِيْنَ ﴿۳۱﴾ وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوْٓا اِنَّ

پنهنجي گهر ته ايندا هئا ٽڙندا، ۽ جڏهن ڏسندا هئا انهن کي چوندا هئا ته

هٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّوْنَ ﴿٣٢﴾ وَمَآ اُرْسِلُوْا عَلَيْهِمْ حٰفِظِيْنَ ﴿٣٣﴾

اهي پڪ ڀٽڪندڙ آهن، حالانڪ نه موڪليا ويا هئا انهن تي نگهبان ڪري.

فَالْيَوْمَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ﴿٣٤﴾

سو اڄ اهي مومن انهن منڪرن تي کلن ٿا،

عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ

پلنگن تي ويٺا ڏسن ٿا. اڄهو بدلو ڏنو ويو ڪافرن کي

سُوْرَةُ الْانْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ | مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٦﴾ | وَهِيَ خَمْسٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة انشقاق مڪي آهي | ان جو جيڪي ڪندا هئا. | ۽ اها پنجويهه آيتون آهي.

ع ١ ٣٦ ٨

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اِذَا السَّمَآءُ انْشَقَّتْ ﴿١﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾

جڏهن آسمان چيريو ويندو ۽ ڪن ڏيندو پنهنجي رب ڏي ۽ اهو حق اٿس،

وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَاَلْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾

۽ جڏهن زمين پکيڙي ويندي. ۽ اڇليندي جيڪي ان ۾ آهي ۽ خالي ٿيندي.

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ

۽ ڪن ڏيندي پنهنجي رب ڏي ۽ اهو حق اٿس. اي انسان بيشڪ تون

كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلٰقِيْهِ ﴿٦﴾ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ

جاکوڙ ڪندڙ آهين پنهنجي رب ڏانهن گهڻي پورهئي سان ملندين. پوءِ جنهن کي ڏنو ويو

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ﴿۷﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَّسِيْرًا ۙ﴿۸﴾

سندس عملنامو ساڄي هٿ ۾، پوءِ جلد کيو ويندو ان سان حساب سولو.

وَّيَنْقَلِبُ اِلٰٓى اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ؕ﴿۹﴾ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ

۽ موٽندو پنهنجي گهر ڏانهن خوش ٿي. وري جنهنکي ڏنو ويو

كِتٰبَهٗ وَرَآءَ ظَهْرِهٖ ۙ﴿۱۰﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوْا ثُبُوْرًا ۙ﴿۱۱﴾ وَّ

سندس عملنامو پٺيءَ پويان، اهو تڪڙو پڪاريندو موت کي، ۽

يَصْلٰى سَعِيْرًا ؕ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ كَانَ فِىْٓ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ؕ﴿۱۳﴾ اِنَّهٗ

داخل ٿيندو دوزخ ۾. بيشڪ اهو هئو پنهنجي گهر ۾ خوش. انهيءَ

ظَنَّ اَنْ لَّنْ يَّحُوْرَ ﴿۱۴﴾ بَلٰٓى ۛۚ اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِهٖ بَصِيْرًا ؕ﴿۱۵﴾

ڀانيو ٿي ته هرگز نه موٽندو، هائو، بيشڪ سندس رب ان کي ڏسندڙ آهي.

ع عند المتأخرين ۱۲

فَلَآ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۙ﴿۱۶﴾ وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۙ﴿۱۷﴾

پوءِ قسم آهي شفق جو، قسم رات جو ۽ جنهن تي ڇانئجي ٿي،

وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ۙ﴿۱۸﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ؕ﴿۱۹﴾

قسم چنڊ جو جڏهن ڪامل ٿئي، ته اوهان ضرور چڙهندؤ هڪ حال کان ٻئي حال تي.

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۙ﴿۲۰﴾ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ

پوءِ ڇا ٿيو آهي انهنکي جو ايمان نٿا آڻين، ۽ جڏهن پڙهجي ٿو مٿن قرآن

السجدة ۱۳

لَا يَسْجُدُوْنَ ۩﴿۲۱﴾ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ۫ۖ﴿۲۲﴾

ته نه سجدو ٿا ڪن. هندو ڪافر ڪوڙو ٿا ڄاڻن.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ

۽ الله گھڻو ڄاڻي ٿو جيڪي دل ۾ ٿا سانڍين. پوءِ خبر ڏي انھن کي عذاب

اَلِيْمٍ ﴿٢٤﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ

ڏکوئيندڙ جي، پر جن شخصن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا چڱا تن لاءِ

سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ | اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٢٥﴾ | هِيَ اِثْنَتَانِ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً ع ١ ٢٥ ٩

سورة بروج مڪي آھي | اجر آھي اڻ کٽ. | ۽ اھا ٻاويھ آيتون آھن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿٢﴾ وَ

قسم آھي آسمان برجن واري جو، ۽ ڏينھن وعدي ڪيل جو، ۽

شَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ﴿٣﴾ قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ﴿٤﴾

حاضر ٿيندڙ جو ۽ حاضر ڪيل جو. تباھ ٿين شال کاھي وارا (جنھن ۾)

النَّارِ ذَاتِ الْوَقُوْدِ ﴿٥﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُوْدٌ ﴿٦﴾ وَّ

باھ ٻريل ھئي وڏي ٻل واري، جنھن وقت اھي اتي ويٺا ھئا، ۽

هُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ﴿٧﴾ وَمَا

اھي انکي جيڪي ڪن پيا ايمان وارن سان ڏسندڙ ھئا. ۽ ڳو

نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿٨﴾

بدلو ورتائون انھن کان جو ايمان آندو ھئائون الله زبردست ساراھيل تي.

الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي

اهو جنهن لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي، ۽ الله

كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝۹ اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ

هر شيءِ جي خبر رکندڙ آهي. بيشڪ جن ايذايو مومنن

وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ

۽ مومنياڻين کي پوءِ نه توبه ڪيائون تن لاءِ آهي سزا دوزخ جي

وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ ۝۱۰ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

۽ تن لاءِ آهي سزا باهه ساڙيندڙ جي. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪم ڪيا

الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ڛ

چڱا تن لاءِ باغ آهن وهن ٿيون جن جي هيٺان واهيون،

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ۝۱۱ اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ۝۱۲

اها ڪاميابي وڏي آهي. بيشڪ پڪڙ تنهنجي رب جي سخت آهي.

اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيْدُ ۝۱۳ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ۝۱۴

بيشڪ اهو پيدا ڪري ٿو ۽ وري موٽائي ٿو. ۽ اهو ئي بخشيندڙ مهر وارو آهي،

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ ۝۱۵ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ ۝۱۶

تخت جو مالڪ وڏي شان وارو آهي، ڪري گذرندڙ آهي جيڪي گهري.

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ۝۱۷ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ۝۱۸

ڇا آئي تو وٽ خبر لشڪرن جي، فرعون ۽ ثمود جي.

بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ ﴿١٩﴾ وَّاللّٰهُ مِنْ

پر اهي ڪافر ڪوڙي ڪرڻ ۾ آهن ، ۽ الله

وَّرَآئِهِمْ مُّحِيْطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَّجِيْدٌ ﴿٢١﴾

سندن چوڌاري گهيرو ڪندڙ آهي. بلڪ اهو قرآن وڏي شان وارو آهي ،

سُوْرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ (٣٦) | فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ﴿٢٢﴾ | اٰيَاتُهَا ١٧ ع ٢٢ / ١٠

سورة طارق مڪي آهي | نڪيل قرهي سانديل ۾. | ۽ اها سترهن آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾

قسم آهي آسمان جو ۽ رات ۾ ايندڙ جو ۽ ڇا خبر توکي ڇا آهي رات جو ايندڙ .

النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾ اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾

اهو تارو چمڪندڙ آهي ، نه آهي ڪوئي ساهه وارو مگر ان تي نگهبان آهي.

فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ

پوءِ ڀلي ڏسي انسان ته ڇا مان پيدا ڪيو ويو آهي. پيدا ڪيو ويو پاڻي ۾

دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَّخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ﴿٧﴾

اڇليل مان ، جو نڪري ٿو وچان پُٺي ۽ ۽ ڇاتي ۾ جي.

اِنَّهٗ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَآئِرُ ﴿٩﴾

بيشڪ اهو ان جي موٽائڻ تي سگهه رکندڙ آهي. جنهن ڏينهن ڇا ڇپاويندا راز دلين جا ،

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

فَمَا لَهٗ مِنْ قُوَّةٍ وَّلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾

پوءِ نه انکي ڪا طاقت هوندي ۽ نڪوئي ڀرجهلو. قسم آهي آسمان مينهن واري جو،

وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾ اِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾

قسم آهي ڌرتيءَ ڦاٽڻ واريءَ جو، ته بيشڪ اهو آهي ڪلام فيصلو ڪندڙ،

وَّمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾ اِنَّهُمْ يَكِيْدُوْنَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَّ

۽ ناهي اهو چرچو. بيشڪ اهي رٿون ٿا رٿين، ۽

ع ١٧ ١١

اَكِيْدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

آءٌ به رٿ ٿو رٿيان، پوءِ (اي نبي) ڍر ڏي ڪافرن کي ڍر ڏيئين ٿوري؛

سُوْرَةُ الْاَعْلٰى مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة اعلیٰ مڪي آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. | ۽ هن ۾ اڻويهه آيتون آهن

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى ﴿١﴾ الَّذِيْ خَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٢﴾

تون پاڪائي بيان ڪر پنهنجي رب مٿاهين جي نالي جي، جنهن پيدا ڪيو پوءِ تيار ڪيائين،

وَالَّذِيْ قَدَّرَ فَهَدٰى ﴿٣﴾ وَالَّذِيْٓ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ﴿٤﴾

۽ جنهن پورو ناهيو پوءِ رستو ڏنائين، ۽ جنهن اپاريو گاهه کي،

فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ﴿٥﴾ سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰٓى ﴿٦﴾

پوءِ ڪيائينس سُڪو سڙيو. اجهو توکي پڙهائينداسون پوءِ نه وساريندين،

اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى ﴿٧﴾

مگر جيڪي گهري الله، بيشڪ اهو ڄاڻي ٿو ظاهر کي ۽ جو ڳجهو آهي.

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ﴿٩﴾

۽ آسان ڪري ڏينداسون توکي شريعت، پوءِ سمجهاءِ جيڪڏهن نفعو ڏئي سمجهائڻ.

سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ﴿١٠﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى ﴿١١﴾

سمجهي وٺندو جيڪو ڊڄندو، ۽ پاسيرو ٿيندو ان کان نياڳو،

الَّذِيْ يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ

جيڪو پوندو باهه وڏيءَ ۾. پوءِ نه مرندو

فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿١٣﴾ قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ

ان ۾ ۽ نه جيئندو. بلاشڪ ڇٽي ويو جيڪو پاڪ ٿيو، ۽ ياد ڪيائين

اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾

نالو پنهنجي رب جو پوءِ نماز پڙهيائين، پر توهان پسند ٿا ڪريو حياتي دنيا جي،

وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٧﴾ اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ

حالانڪ پوين جهان ڀلو ۽ سدائين رهڻ جو آهي. بيشڪ هي بيان ڪتابن

ع ١٩ ١٢ الْاُوْلٰى ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى ﴿١٩﴾

پهرين ۾ آهي، ابراهيم ۽ موسىٰ جي ڪتابن ۾.

سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اٰيَاتُهَا ٢٦ رُكُوْعُهَا ١

سورة غاشيه مڪي آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ۽ اها ڇويهه آيتون آهي.

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ

(اي نبي) ڇا پهتي تووٽ ڳالهه قيامت جي. ڪيترا چهرا تنهن ڏينهن

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾
خوار هوندا، لوڙبيندڙ تڪجي پوندڙ پوندا باهه سخت گرم ۾،

تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا
پيارياويندا چشمي تهڪندڙ مان. ناهي انهن لاءِ ڪوکاڌو مگر

مِن ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِن جُوعٍ ﴿٧﴾
زهري ڪانڊيرو ۾، جو نه سرڪندو ۽ نکي هٽائيندو بُک.

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾
ڪي منهن ان ڏينهن تازا، پنهنجي ڪمائي تي خوش ٿيندڙ،

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾
بهشت عاليشان ۾ هوندا، نه ٻڌندا اني ڪا اجائي ڳالهه.

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَّ
ان ۾ هڪ چشمو وهندڙ آهي. ان ۾ آهن تخت مٿي ڪيل، ۽

أَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾
گلاس رکيل، ۽ وهاڻا قطارون تيل،

وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ
۽ غاليچا وڇايل. ڇا نه ٿا نهارين اُٺ ڏانهن

كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾
ڪيئن پيدا ڪيو ويو آهي. ۽ آسمان ڏانهن ڪيئن نه مٿي ڪيو ويو آهي.

وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ

۽ جبلن ڏانهن ڪيئن ته کوڙيل آهن. ۽ زمين ڏانهن

كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾

ڪيئن ته پٿاريل آهي. پوءِ سمجهاءِ ڇوته تون سمجهائيندڙ آهين.

لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾

تون ناهين انهن تي ضابطو ڪندڙ، مگر جيڪو منهن ڦيري ۽ منڪر ٿئي،

فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا

پوءِ سزا ڏيندو انکي الله سزا تمام وڏي. بيشڪ اسان ڏانهن آهي

إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾ ع ٢٦ ١٣ النصف

موٽڻ انهن جو، پوءِ بيشڪ اسان تي آهي حساب انهن جو.

سُورَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً

سورة فجر مڪي آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها ٽيهه آيتون آهي.

وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَاللَّيْلِ

قسم آهي پرهه ڦٽڻ جو، ۽ راتين ڏهن جو. ۽ ٻڌيءَ ۽ اڪيءَ جو، قسم رات جو

إِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾ أَلَمْ

جڏهن هلي. بيشڪ آهي انهن ۾ قسم عقل واري لاءِ. ڇا تون نه

تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾

ڏٺو ته ڪهڙي ڪار ڪئي تنهنجي رب قوم عاد، ارم ٿنڀن واري سان.

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾ وَثَمُودَ
اهي جو نه پيدا ڪيو ويو تن جهڙو شهرن ۾. ۽ قوم ثمود سان
الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِي
جن گهڙيون هيون ڇپون وادي القريٰ ۾. ۽ فرعون
الْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوا
ميخن واري سان، جيڪي ظلم پيا ڪن شهرن ۾. پوءِ گهڻو ڪيائون
فِيهَا الْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
ان ۾ فساد. پوءِ وهايو انهن تي تنهنجي رب لڪن
عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ
عذاب جو، بيشڪ تنهنجو پالڻهار آهي گهات تي. پوءِ انسان کي
إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ
جڏهن آزمائي ٿو سندس پالڻهار پوءِ عزت ڏئي ٿو ان کي ۽ آسودو ڪري ٿو تڏهن چوي ٿو
رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ
رب منهنجي مان ڏنو آهي مونکي. ۽ ورِي جڏهن آزمائي ٿو ان کي پوءِ تنگ ڪري ٿو ان تي
رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ﴿١٦﴾ كَلَّا بَلْ لَا
سندس روزي، تڏهن چوي ٿو رب منهنجي خوار ڪيو مونکي. ائين ناهي پر نه
تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ
عزت ڏيندا آهيو ڇوري ٻار کي، ۽ نکي شوق ڏياريندا آهيو کارائڻ

الْمِسْكِيْنِ ﴿١٨﴾ وَتَاْكُلُوْنَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَّمًّا ﴿١٩﴾ وَّ

غريب جي تي، ۽ کائيندا آهيو مُڙن جو مال سارو ميڙي، ۽

تُحِبُّوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾ كَلَّآ اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ

چاهيندا آهيو مال کي تمام گهڻو. خبردار جڏهن سنئين ڪُٽي ويندي ڌرتي

دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَّجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾

ڪُٽي ڪُٽي، ۽ ايندو تنهنجو رب ۽ ايندا مَلڪ قطارون ڪري.

وَجِايْٓءَ يَوْمَئِذٍۭ بِجَهَنَّمَ ۙ يَوْمَئِذٍ يَّتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ

۽ آندو ويندو ان ڏينهن دوزخ، تنهن ڏينهن سمجهندو ماڻهو

وَاَنّٰى لَهُ الذِّكْرٰى ﴿٢٣﴾ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ

۽ ڪٿي انکي فائدو ڏيندي اها سمجهه. چوندو جيڪر مون اڳ ۾ موڪليان ها

لِحَيَاتِيْ ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ اَحَدٌ ﴿٢٥﴾

هن زندگيءَ لاءِ. پوءِ ان ڏينهن نه عذاب ڏيندو ان جي عذاب جهڙو ڪوئي به،

وَّلَا يُوْثِقُ وَثَاقَهٗٓ اَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يٰٓاَيَّتُهَا النَّفْسُ

۽ نه ٻڌندو ان جي ٻڌڻ جهڙو ڪوئي به. اي نفس،

الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ارْجِعِيْٓ اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً

قرار وٺندڙ (دين تي)، موٽي هل پنهنجي پروردگار ڏانهن خوش ٿي

مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾ فَادْخُلِيْ فِيْ عِبٰدِيْ ﴿٢٩﴾ وَادْخُلِيْ

اهو تو کان خوش آهي. پوءِ هليو وڃ منهنجي ٻانهن ۾، ۽ گهڙي پئو

نفس مطمئنة فجر 89.27 يوسف 75.? نفس لوامه نفس امارة 12 53

Al - Qura'n Al-Kareen By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

سُوْرَةُ الْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ جَنَّتِيْ ع (٣٠) وَهِيَ عِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة بلد مكي آهي منهنجي جنت ۾ . ۽ اها ويهه آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

لَآ اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ ① وَاَنْتَ حِلٌّۢ بِهٰذَا

قسم آهي هن (مكي) شهر جو ، ۽ تون لهندڙ آهين هن

الْبَلَدِ ② وَوَالِدٍ وَّمَا وَلَدَ ③ لَقَدْ خَلَقْنَا

شهر ۾ ، ۽ قسم آهي ڄڻيندڙ جو ۽ جيكو ڄاتو ، تحقيق پيدا كيو سون

الْاِنْسَانَ فِيْ كَبَدٍ ④ اَيَحْسَبُ اَنْ لَّنْ يَّقْدِرَ عَلَيْهِ

انسان كي ڏاكڙي ۾. ڇا ڀانئي ٿو ته هرگز نه سگهندو ان تي

اَحَدٌ ⑤ يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ⑥ اَيَحْسَبُ

كوئي. چوي ٿو ته مون كپايو آهي مال تمام گهڻو. ڇا ڀانئي ٿو

اَنْ لَّمْ يَرَهٗٓ اَحَدٌ ⑦ اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ عَيْنَيْنِ ⑧ وَ

ته نه ڏٺو اٿس كنهن به. ڇا نه كيون سون ان لاءِ ٻه اكيون، ۽

لِسَانًا وَّشَفَتَيْنِ ⑨ وَهَدَيْنٰهُ النَّجْدَيْنِ ⑩ فَلَا

هك جيڀ ۽ ٻه چپ. ۽ ڏيكاريا سون ان كي ٻه رستا. پوءِ نه

اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ⑪ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْعَقَبَةُ ⑫ فَكُّ

لنگهيو اهو كنهن لڪ مان. ۽ ڇا خبر تو كي ڇا آهي اهو لڪ. آزاد كرڻ

رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ اَوْ اِطْعٰمٌ فِیْ یَوْمٍ ذِیْ مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ یَّتِیْمًا

ٻانهي کي، يا ڏڪار واري ڏينهن ۾ کائڻ کارائڻ، ڪنهن يتيم مائٽي واري کي.

ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ اَوْ مِسْكِیْنًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ

يا ڪنهن غريب مٽيءَ هٽي کي. پوءِ هجي

مِنَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَ تَوَاصَوْا

انهن مان جن ايمان آندو ۽ پاڻ ۾ هڪٻئي کي صبر جي ٻارت ڪيائون ۽ پاڻ ۾ ٻارت ڪيائون هڪ ٻئي کي

بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْمَیْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَ الَّذِیْنَ

ٻاجه ڪرڻ جي. اهي ئي آهن (سڀاڳا) ساڄي پاسي وارا. ۽ جن

كَفَرُوْا بِاٰیٰتِنَا هُمْ اَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَیْهِمْ

ڪفر ڪيو اسان جي آيتن جو اهي آهن (نڀاڳا) کاٻي پاسي وارا. انهن تي

نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٢٠﴾

باهه ڍڪيل هوندي.

سُوْرَةُ الشَّمْسِ مَكِّیَّةٌ وَّ هِیَ خَمْسَ عَشْرَةَ اٰیَةً

سورة شمس مڪي آهي ۽ اها پندرهن آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَ الشَّمْسِ وَ ضُحٰىهَا ﴿١﴾ وَ الْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا ﴿٢﴾ وَ

قسم سج جو ۽ انجي سوجهري جو، قسم چنڊ جو جڏهن ان جي پويان اچي، قسم

النَّهَارِ اِذَا جَلّٰىهَا ﴿٣﴾ وَ الَّیْلِ اِذَا یَغْشٰىهَا ﴿٤﴾ وَ السَّمَآءِ

ڏينهن جو جڏهن سج کي چٽو ڪري، قسم رات جو جڏهن سج کي ڍڪي ڇڏي، قسم آسمان جو

منزل ٧

وَمَا بَنٰىهَا ۝٥ وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا ۝٦ وَنَفْسٍ

۽ ان جو جنهن بڻايو انهيءَ کي، قسم زمين جو ۽ ان جو جنهن پکيڙيو انهيءَ کي، قسم نفس جو

وَّمَا سَوّٰىهَا ۝٧ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا ۝٨ قَدْ

۽ ان جو جنهن سڌو ناهيو انکي، پوءِ سمجهايائين انکي سندس بڇڙائي ۽ چڱائي ۽ بيشڪ

اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰىهَا ۝٩ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ۝١٠

ڇٽي ويو اهو جنهن پاڪ رکيو انکي، ۽ بيشڪ هارايو ان جنهن گندو ڪيو ان کي.

كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِطَغْوٰىهَآ ۝١١ اِذِ انْۢبَعَثَ اَشْقٰىهَا ۝١٢

ڪوڙو ڪيو ثمود وارن پنهنجي شرارت سان، جڏهن اٿيو انهن جو وڏو نامراد،

فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ۝١٣

پوءِ چيو انهن کي الله جي رسول تہ ڇڏيو الله جي ڏاچيءَ کي ۽ ان جي پيئڻ جي واري کي.

فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۙ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ

پوءِ ڪوڙو ڪيائون انکي ۽ ڪُٺائون ڏاچي کي، پوءِ تباهي آندي انهن تي انهن جي رب

بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ۝١٤ وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ۝١٥ ع ١٥

انهن جي ڏوهه ڪري پوءِ سڌو ڪيائين انهن کي، ۽ نه ٿو ڊڄي انهن جي بدلي کان.

سُوْرَةُ الَّيْلِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اِحْدٰى وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة ليل مڪي آهي ۽ اها شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ايڪيهه آيتون آهي.

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۝١ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۝٢ وَمَا خَلَقَ

قسم رات جو جڏهن ڍڪي ٿي، قسم ڏينهن جو جڏهن ظاهر ٿئي ٿو ۽ ان جو جنهن پيدا ڪيو

الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ

نر ۽ مادي کي، ته بيشڪ ڪوشش توهان جي جدا جدا آهي. پوءِ جيڪو

أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ

ڏني تو ۽ ڊڄي تو، ۽ سچو چوي تو چڱائي کي، ته اسان ڪري ڏينداسون ان کي

لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَ

سولو رستو. ۽ پر جيڪو نه تو ڏئي ۽ بي پرواهي ڪري تو، ۽

كَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾

ڪوڙو چائي تو چڱائي کي، ته آسان ڪري ڏينداسون انکي ڏکيو رستو.

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا

۽ نه بچائيندو انکي سندس مال جڏهن ڪرندو کڏ ۾. بيشڪ اسان تي

لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ﴿١٣﴾

آهي راهه ڏيکارڻ، ۽ بيشڪ اسان جي آهي آخرت ۽ دنيا.

فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا

پوءِ مون ڏيڄاريو توهان کي باهه کان جا ڄڀي ٿي ڪري. نه پوندو ان ۾ مگر

الْأَشْقَى ﴿١٥﴾ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا

نڀاڳو، جنهن ڪوڙو ڪيو ۽ منهن موڙيو. ۽ پري ڪيو ويندو ان کان

الْأَتْقَى ﴿١٧﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا

پرهيزگار، جيڪو ڏئي تو پنهنجي مال کي ته پاڪ ٿئي. ۽ ناهي

لِاَحَدٍ عِنْدَهٗ مِنْ نِّعْمَةٍ تُجْزٰٓى ﴿١٩﴾ اِلَّا ابْتِغَآءَ

ڪنهن جو ان تي ڪو ٿورو ٿيل جو لاهجي، پر ڏيئي ٿو گهرندي

وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿٢١﴾

رضا پنهنجي رب وڏي شان واري جي. ۽ سگهو سرهو ٿيندو.

سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ هِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة ضحیٰ مڪي آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ۽ اها يارهن آيتون آهي.

وَالضُّحٰى ﴿١﴾ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ

قسم ڪچڙي منجهند جو، قسم رات جو جڏهن ڇانئجي، نه ڇڏيو توکي تنهنجي پالڻهار

وَمَا قَلٰى ﴿٣﴾ وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ﴿٤﴾

۽ نه بيزار ٿيو. ۽ بيشڪ پوئين حالت بهتر آهي تولاءِ پهرين کان.

وَلَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰى ﴿٥﴾ اَلَمْ يَجِدْكَ

۽ جلد عطا ڪندو توکي تنهنجو رب پوءِ راضي ٿيندين. ڇا نه ڏٺائين توکي

يَتِيْمًا فَاٰوٰى ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ﴿٧﴾

يتيم پوءِ جڳهه ڏنائين، ۽ لڌائين توکي اڻ واقف پوءِ رستي لاتائين،

وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ﴿٨﴾ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا

۽ ڏٺائين توکي مسڪين پوءِ آسودو ڪيائين. پوءِ يتيم تي سختي

تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَاَمَّا بِنِعْمَةِ

نه ڪجانءِ. ۽ سوالي کي جهڙڪ نه ڏجانءِ. ۽ جا مهرباني

سُوْرَۃُ الْاِنْشِرَاحِ مَكِّيَّةٌ | رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾ ع | وَّهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ ع ۱۱ ۱۸

سورة انشراح مڪي آهي | تنهنجي پروردگار جي آهي پوءِ بيان ڪر. | ۽ اهي اٺ آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾

اي نبي ڇا نه کوليوسون تولاءِ سينو تنهنجو، ۽ لاٿوسون توکان بار تنهنجو

الَّذِيْٓ اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾

جنهن ترڪايو پٺي تنهنجي کي، ۽ مٿانهون ڪيوسون تولاءِ تنهنجي ذڪر کي.

فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾

پوءِ بيشڪ ڏک سان گڏ سک آهي، بيشڪ ڏک سان گڏ سک آهي.

فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾ ع ۱ ۸ ۱۹

پوءِ جڏهن واندو ٿئين ته پوءِ محنت ڪر، ۽ پنهنجي رب ڏي پوءِ ڌيان ڪر.

سُوْرَۃُ التِّيْنِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورة تين مڪي آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ۽ اهي اٺ آيتون آهي.

وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ﴿١﴾ وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ﴿٢﴾ وَهٰذَا

قسم انجير جو ۽ زيتون جو، قسم طور سينا جو، قسم هن

الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ

شهر امن واري جو، ته بيشڪ پيدا ڪيوسون انسان کي

أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ أَسْفَلَ سٰفِلِينَ ﴿٥﴾

تمام سهڻي اندازي ۾، وري هن کي هيٺاهين کان هيٺ

إِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ

مگر جن ايمان آندو ۽ ڪيا ڪم چڱا تن لاءِ آهي اجر

غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ﴿٧﴾

اڻ کُٽ. پوءِ ڪهڙي شيءِ منڪر بنائي توکي هن کان پوءِ قيامت کان.

ع ٨/ ٢٠

أَلَيْسَ اللّٰهُ بِأَحْكَمِ الْحٰكِمِينَ ﴿٨﴾

ڇا ناهي الله ڏاڍو حاڪم سڀني حاڪمن کان.

سُورَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ هِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة علق مڪي آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ۽ اُها اڻويهه آيتون آهي

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسٰنَ

پڙهه نالي پنهنجي رب جي سان جنهن پيدا ڪيو. پيدا ڪيائين انسان کي

مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِي

رت جي دڳ مان. پڙهه ۽ پالڻهار تنهنجو ڏاڍو ڪريم آهي، جنهن

عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسٰنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّا

سيکاريو قلم سان، سيکاريائين انسان کي جيڪي نه ڄاڻندو هو. خبردار

إِنَّ الْإِنْسٰنَ لَيَطْغٰى ﴿٦﴾ أَنْ رَّاٰهُ اسْتَغْنٰى ﴿٧﴾ إِنَّ

بيشڪ ماڻهو حد کان لنگهي ٿو. جڏهن پاڻ کي ڏٺائين بي پرواهه. يقينن

إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ﴿٨﴾ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا

تنھنجي رب ڏانھن موٽڻ آھي. ڇا ڏٺو تو انکي جو روڪي ٿو، ٻانھي کي

إِذَا صَلَّىٰ ﴿١٠﴾ أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ﴿١١﴾ أَوْ

جڏھن نماز پڙھيائين. ڀلا خبر ڏي جيڪڏھن اھو ھجي سڌي راھ تي، يا

أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ﴿١٢﴾ أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾

حڪم ڪري پرھيزگاري جو. ڀلا خبر ڏي جي ڪوڙ ڪري ٿو ۽ منھن موڙي ٿو.

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ

ڇا نه ٿو ڄاڻي ته الله ڏسي ٿو. خبردار جيڪڏھن نه مڙيو،

لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾

ته ضرور گھليندا سون انکي چوٽي کان وٺي، چوٽي ڪوڙي گنھگار.

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا

پوءِ ڀلي ته سڏي پنھنجي ڪچھري کي، اسان به سڏينداسون ھڪ پيادي کي، خبردار نه

تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِب ۩ ﴿١٩﴾

ڇيوو ڄاڻ ۽ انھي جو ۽ تون سجدو ڪر ۽ ويجھو ٿيءُ.

سُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — آيَاتُهَا ٥

سورة قدر مڪي آھي. شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان. ۽ اھا پنج آيتون آھي.

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ

بيشڪ اسان نازل ڪيوسون انکي قدر جي رات ۾ ۽ ڇا خبر تو کي

مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۝٢ لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۙ خَيْرٌ مِّنْ

ته ڇا آهي ليلة القدر . ليلة القدر وڌيڪ ڀلي آهي

اَلْفِ شَهْرٍ ۝٣ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا

هزار مهينن کان . لهن ٿا ملائڪ ۽ جبرئيل ان ۾

بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ۚ مِّنْ كُلِّ اَمْرٍ ۝٤ سَلٰمٌ ۛ هِيَ حَتّٰى

پنهنجي پروردگار جي موڪل سان سڀني ڪمن لاءِ ، امن آهي ، اها رات

وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝٥ سُوْرَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ

سورة بينه مدني آهي پره ڦٽڻ تائين. ۽ اها اٺ آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان .

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَ

نه هئا اهي جن ڪفر ڪيو اهل ڪتاب ۽

الْمُشْرِكِيْنَ مُنْفَكِّيْنَ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۙ ۝١

مشرڪن مان مُڙندڙ جيستائين اچي انهن وٽ ڪو چٽو دليل ،

رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۙ ۝٢ فِيْهَا

الله جو رسول جو پڙهي ٻڌائي تو سورتون پاڪ ، جن ۾ هجن

كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ۗ ۝٣ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ

مضمون سڌا. ۽ نه جدا ٿيا اهل ڪتاب

وقف النبي ﷺ عبدالمتاخرين ١٢-ع ٥ الثلثة ٢٢

إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا

مگر هن کان بعد جڏهن جو آيو انهن وٽ چٽو دليل. ۽ نه حڪم ڪيو ويو هوان کي مگر

لِيَعْبُدُوا۟ اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَآءَ

جيئن عبادت ڪن الله جي سچائي رکندڙ ان جي دين لاءِ هڪ طرفا ٿي

وَيُقِيمُوا۟ الصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُوا۟ الزَّكَوٰةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ

۽ قائم ڪن نمازکي ۽ ڏين زڪوات کي ۽ اهو آهي دين

الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ الْكِتَٰبِ

مضبوط. يقينن جيڪي منڪرٿيا اهل ڪتاب

وَالْمُشْرِكِينَ فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ

۽ مشرڪن مان هوندا اهي دوزخ ۾ يڪو رهندا اتي، اهي

هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟

ئي بڇڙا آهن سڀني خلق کان. بيشڪ جن ايمان آندو ۽ ڪيا

الصَّٰلِحَٰتِ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾ جَزَآؤُهُمْ

ڪم چڱا اهي ئي بهتر آهن سڀني خلق کان. بدلو انهن جو

عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا

سندن پاليندڙ وٽ آهن باغ سدائين رهڻ لاءِ وهن ٿيون انهن جي هيٺان

الْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ رَّضِىَ اللَّهُ عَنْهُمْ

واهيون سدائين رهندا ان ۾ هميشه لاءِ، راضي ٿيو الله انهن کان

وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ ۞ ٨

۽ اهي راضي ٿيا ان کان، اهو آهي انهيءَ لاءِ جيڪو ڊنو پنهنجي رب کان.

سُوْرَةُ الزِّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۞ وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورة زلزال مدني آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ۽ اها اٺ آيتون آهي.

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۞ ١ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ

جڏهن ڌوڏي ويندي ڌرتي پنهنجي ڌوڏي آهر. ۽ ٻاهر ڪڍندي ڌرتي

اَثْقَالَهَا ۞ ٢ وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۞ ٣ يَوْمَئِذٍ

ڳرا بار پنهنجا، ۽ چوندو انسان ته ڇا ٿيو اٿس؟ ان ڏينهن

تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۞ ٤ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ۞ ٥

ٻڌائيندي خبرون پنهنجون. ڇو ته تنهنجي رب حڪم ڪيو آهي ان کي.

يَوْمَئِذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا ۙ لِّيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ۞ ٦

تنهن ڏينهن نڪرندا ماڻهو ٽولا ٽولا ڪري، ته انهن کي ڏيکاريا وڃن سندن عمل.

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۞ ٧ وَمَنْ

پوءِ جنهن ڪئي ذري جيتري ڀلائي ڏسندو انکي. ۽ جنهن

يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ۞ ٨

ڪئي ذري جيتري برائي ڏسندو انکي.

سُوْرَةُ الْعٰدِيٰتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورت عاديات مڪي آهي ۽ اها يارهن آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ۙ ① فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ۙ ② فَالْمُغِيْرٰتِ

قسم ڊوڙندڙن گهوڙن جو هانبارو ھڻي، پوءِ چڻنگون ڪڍندڙن جو سُنب ٺوڪي، پوءِ ڦُرَ ڪندڙن جو

صُبْحًا ۙ ③ فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ۙ ④ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۙ ⑤

پرهه ڦٽي، پوءِ اُٿاريائون ان مهل دز کي، پوءِ گهڙيا ان مهل لشڪر ۾،

اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ ۚ ⑥ وَاِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ

تہ بيشڪ انسان پنهنجي پاليندڙ جو ناشڪر آهي. ۽ بيشڪ اهو پاڻ انهيءَ تي

لَشَهِيْدٌ ۚ ⑦ وَاِنَّهٗ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ۗ ⑧ اَفَلَا

واقف آهي. ۽ بيشڪ اهو مال جي محبت ۾ سخت آهي. ڇا پوءِ نہ

يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِى الْقُبُوْرِ ۙ ⑨ وَحُصِّلَ مَا فِى

تو ڄاڻي جڏهن اُٿاريا ويندا جيڪي قبرن ۾ آهن، ۽ پڌرو ڪيو ويندو اهو جيڪي

الصُّدُوْرِ ۙ ⑩ اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ ⑪ ع

سينن ۾ آهي، بيشڪ رب انهن جو انهن جي تنهن ڏينهن خبر رکندڙ آهي.

سُوْرَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ هِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة قارعہ مڪي آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. ۽ اهي يارهن آيتون آهي.

اَلْقَارِعَةُ ۙ ① مَا الْقَارِعَةُ ۚ ② وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا

کڙڪائيندڙ، ڇا آهي کڙڪائيندڙ ۽ ڇا خبر توکي تہ ڇا آهي

الْقَارِعَةُ ۝٣ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۝٤

کڙڪائيندڙ. جنھن ڏينھن ٿيندا ماڻھو جيئن پتنگ پکڙيل.

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنفُوشِ ۝٥ فَأَمَّا مَن

۽ ٿيندا جبل رنگارنگي پڃيل اُن جھڙا. پوءِ جنھن جا

ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ۝٧

ڳرا ٿيا پُڙ تارازيءَ جا، پوءِ اھو گذران پسنديل ۾ ھوندو.

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝٨ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝٩

۽ جنھن جا ھلڪا ٿيا پُڙ، پوءِ جاءِ ان جي ھاويه آھي.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ ۝١٠ نَارٌ حَامِيَةٌ ۝١١

(اي نبي) توکي ڇا خبر ته ڇا آھي اھا؟. اھا باھ آھي تمام گرم.

سُورَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ثَمَانُ آيَاتٍ

سورة تڪاثر مڪي آھي شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان. ۽ اھا اٺ آيتون آھي.

أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ ۝١ حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝٢ كَلَّا

غافل ڪيو توھان کي گھڻائيءَ ڏيکارڻ، تان جو ڏٺيون توھان قبرون. خبردار

سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝٣ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝٤

اجھو ڄاڻندا توھان، وري خبردار اجھو ڄاڻندا توھان.

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ۝٥ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝٦

خبردار جيڪر ڄاڻو ھا ڄاڻڻ پڪو. قسم آھي ضرور ڏسندؤ دوزخ کي.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۝٧ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَىِٕذٍ

پوءِ ضرور توهان ڏسندؤ انکي يقين جي اک سان، پوءِ ضرور اوهان کان پڇيو ويندو ان ڏينهن

سُوْرَةُ الْعَصْرِ مَكِّيَّةٌ عَنِ النَّعِيْمِ ۝٨ وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ ع ١ ٨ ٢٧

سورة عصر مکي آهي نعمت بابت. ۽ ان ۾ ٽي آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَالْعَصْرِ ۝١ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ۝٢ اِلَّا الَّذِيْنَ

قسم آهي ٽيپهري جو، ته بيشڪ ماڻهو ٽوٽي ۾ آهي، مگر جن

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۵ وَ

ايمان آندو ڪيا ڪم چڱا ۽ هڪٻئي کي پارت ڪيائون حق جي ۽

سُوْرَةُ الْهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝٣ (٩٥٠) وَهِيَ تِسْعُ اٰيَاتٍ ع ١ ٣ ٢٨

سورة همزة مکي آهي هڪٻئي کي پارت ڪيائون صبر جي. ۽ ان ۾ نو آيتون آهي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان.

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِ ۝١ الَّذِيْ جَمَعَ مَالًا

تباهي آهي هر گلاخور ٽوڪ ڪندڙ لاءِ، جنهن ميڙيو مال کي

وَّعَدَّدَهٗ ۝٢ يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهٗٓ اَخْلَدَهٗ ۝٣ كَلَّا

۽ ڳڻي رکيو اٿس، ڀانئي ٿو ته سندس مال سدائين رهائيندو انکي. ائين ناهي

Al - Qura'n Al-Kareem By: Hazarat Moulana Abdul Kareem Qureshi (Beer-Sharif) .

لَيُنْۢبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ﴿٤﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٥﴾

ضرور کيس اُڇلايو ويندو حطمه ۾، ۽ ڇا خبر توکي ته ڇا آهي حطمه.

نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ ﴿٦﴾ الَّتِيْ تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٕدَةِ ﴿٧﴾

باهه الله جي ٻاريل، جا چڙهي ايندي دلين تي.

ع ٩ ٢٩ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِيْ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾

بيشڪ اها انهن تي دميل آهي، ڇمٽين ڊگهين ۾.

سُوْرَةُ الْفِيْلِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

سورة فيل مڪي آهي شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان، ۽ اها پنج آيتون آهي.

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ﴿١﴾ اَلَمْ

ڇا تون ڏٺو ڪيئن ڪيو تنهنجي پروردگار هاٿي وارن سان. ڇا نه

يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِيْ تَضْلِيْلٍ ﴿٢﴾ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ

ڪيائين انهن جي رٿ رد، ۽ موڪليائين انهن تي

طَيْرًا اَبَابِيْلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيْهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿٤﴾

پکي ولر ولر، جو هڻن پيا انهن تي پٿريون ساڪر جون،

ع ٥ ٣٠ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ﴿٥﴾

پوءِ ڪيائين انهن کي جيئن گاهه اوڳر.

سُوْرَةُ الْقُرَيْشِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعُ اٰيَاتٍ

سورت قريش مڪي آهي ۽ اها چار آيتون آهي.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○

شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان.

لِاِيۡلٰفِ قُرَيۡشٍ ① اٖلٰفِهِمۡ رِحۡلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيۡفِ ②

چاھ ڏيارڻ لاءِ قريش کي، چاھ ڏيارڻ لاءِ انھن کي سفر سياري ۽ اونھاري جي ۾.

فَلۡيَعۡبُدُوۡا رَبَّ هٰذَا الۡبَيۡتِ ③ الَّذِيۡۤ اَطۡعَمَهُمۡ

پوءِ پل تہ عبادت ڪن ھن گھر جي مالڪ جي، جنھن کارايو انھن کي

مِّنۡ جُوۡعٍ ۙ وَّاٰمَنَهُمۡ مِّنۡ خَوۡفٍ ④ ع ١ ٤ ٣١

بُک کان، ۽ بچايو انھن کي ڊپ کان.

سورة الماعون مكية | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○ | وهي سبع ايات

سورة ماعون مڪي آھي | شروع الله ٻاجھاري مھربان جي نالي سان. | ۽ اھا ست آيتون آھي

اَرَءَيۡتَ الَّذِىۡ يُكَذِّبُ بِالدِّيۡنِ ① فَذٰلِكَ

(اي نبي) ڇا ڏٺو تو اھو جو ڪوڙو ڪري ٿو بدلي ملڻ کي. پوءِ ھي

الَّذِىۡ يَدُعُّ الۡيَتِيۡمَ ② وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ

اھو آھي جو لوڏي ٿو ڇوري ٻار کي، ۽ نه ٿو شوق ڏياري کارائڻ

الۡمِسۡكِيۡنِ ③ فَوَيۡلٌ لِّلۡمُصَلِّيۡنَ ④ الَّذِيۡنَ

غريب جي تي. پوءِ تباھي آھي انھن نمازين لاءِ، جيڪي

هُمۡ عَنۡ صَلَاتِهِمۡ سَاهُوۡنَ ⑤ الَّذِيۡنَ هُمۡ

اھي نماز پنھنجي کان ويسلا آھن، جيڪي اھي

منزل ٧

ع ۷ ۳۲ يُرَآءُوْنَ ﴿۶﴾ وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ﴿۷﴾

ڏيکاءُ ڪن ٿا، ۽ روڪين ٿا اُڌاريون شيون.

سُوْرَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيٰتٍ

سورة ڪوثر مڪي آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها ٽي آيتون آهي.

إِنَّآ أَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ﴿۱﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿۲﴾

بيشڪ اسان عطا ڪيو سون توکي ڪوثر. پوءِ تون نماز پڙهه پنهنجي رب لاءِ ۽ اُٺ ذبح ڪر.

ع ۱ ۳۳ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿۳﴾

بيشڪ ويري تنهنجو لنڊو آهي.

سُوْرَةُ الْكٰفِرُوْنَ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ سِتُّ اٰيٰتٍ

سورة ڪافرون مڪي آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها ڇهه آيتون آهي.

قُلْ يٰٓأَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ﴿۱﴾ لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۲﴾

(اي نبي) چؤ اي ڪافرو! نه عبادت ڪندس مان جنهن کي اوهان پوڄيو ٿا،

وَلَآ أَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ أَعْبُدُ ﴿۳﴾ وَلَآ أَنَا عَابِدٌ

۽ نه اوهان عبادت ڪندڙ آهيو جنهن جي مان عبادت ڪريان ٿو. ۽ نه مان عبادت ڪندڙ آهيان

مَّا عَبَدْتُّمْ ﴿۴﴾ وَلَآ أَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ أَعْبُدُ ﴿۵﴾

جنهن جي اوهان پوڄا ڪئي، ۽ نه اوهان عبادت ڪندڙ آهيو جنهن جي مون عبادت ڪريان ٿو.

ع ۱ ۳۴ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ﴿۶﴾

توهان لاءِ توهان جو دين آهي ۽ مون لاءِ منهنجو دين.

سورة النصر مدنية | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وهي ثلث آيات
سورة نصر مدني آهي | شروع الله پاڄاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها ٽي آيتون آهن

إِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ① وَرَأَيْتَ النَّاسَ
(اي پيغمبر) جڏهن اچي مدد الله جي ۽ ٿئي فتح مڪي، ۽ تون ڏسين ماڻهن کي
يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ أَفْوَاجًا ② فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
داخل ٿيندي الله جي دين ۾ ٽولا ٽولا ڪري، پوءِ تون پاڪائي پڙهه حمد
رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ③ ع
پنهنجي رب جي سان ۽ معافي گهُر ان کان، بيشڪ اهوئي آهي توبه قبوليندڙ.

سورة اللهب مكية | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وهي خمس آيات
سورة لهب مڪي آهي | شروع الله پاڄاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها پنج آيتون آهي.

تَبَّتْ يَدَآ أَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ① مَآ أَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ
ڀڄن ٻئي هٿ ابو لهب جا ۽ وڃي وڃي پاڙ. نه ڪم آيو ان کي سندس مال
وَمَا كَسَبَ ② سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③ وَّامْرَأَتُهٗ
۽ سندس ڪمائي. اجهو پوندو باهه جڀيءَ واريءَ ۾، ۽ زال ان جي ٻه
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ④ فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ⑤ ع
جاکندڙ آهي ڪاٺيون. ڪنڌ ان جي ۾ رسو هوندو ڪاٻر جو.

سورة الإخلاص مكية | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وهي أربع آيات
سورة اخلاص مڪي آهي | شروع الله پاڄاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها چار آيتون آهي.

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۚ ① اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۚ ② لَمْ يَلِدْ ۙ ۵ وَ

(اي نبي) چئو ته اهو الله هڪڙو ئي آهي. الله بي پرواه آهي. نه ڄڻيائين ، ۽

لَمْ يُوْلَدْ ۙ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ④ ع

نه ڄڻيو ويو ، ۽ نه آهي ان جو مٽ ڪوئي .

ع ١/٤ ٣٧

سُوْرَةُ الْفَلَقِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ | وَهِيَ خَمْسُ اٰيٰتٍ

سورة فلق مدني آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها پنج آيتون آهي.

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ ②

(اي نبي) چئو مان پناه ٿو وٺان صبح جي سائين جي ، انهن جي بڇڙائي کان جنکي پيدا ڪيائين ،

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۙ ③ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ

۽ بڇڙائي انڌيري رات جي کان جڏهن گهگهه ٿئي ، ۽ بڇڙائي ۽ ڦيڻ ڦوڪيندڙن جي کان

فِى الْعُقَدِ ۙ ④ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ⑤ ع

ڳنڍين ۾ ، ۽ بڇڙائي ساڙيلي جي کان جڏهن ساڙ ڪري.

ع ١/٥ ٣٨

سُوْرَةُ النَّاسِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ | وَهِيَ سِتُّ اٰيٰتٍ

سورة ناس مدني آهي | شروع الله ٻاجهاري مهربان جي نالي سان. | ۽ اها ڇهه آيتون آهي.

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ ① مَلِكِ النَّاسِ ۙ ②

(اي نبي) چئو مان پناه ٿو وٺان ماڻهن جي پروردگار جي ، ماڻهن جي پادشاه جي ،

اِلٰهِ النَّاسِ ۙ ③ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۵ الْخَنَّاسِ ۙ ④

ماڻهن جي سچي إلاه جي ، بڇڙائي ۽ وسوسي وجهندڙ جي کان ، پٺتي پرڪي ويندڙ کان ،

القرآن الڪريم ترجمو حضرت مولانا عبدالڪريم قريشي (بير شريف)

الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ ۝۵ مِنَ
جيڪو ڪُنڊڪو وجهي ٿو ماڻهن جي دلين ۾،

الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ ۝۶ ع
جنن ۽ ماڻهن مان.

ع ۳۹

ختم قرآن مجيد کان پوءِ دعا

اَللّٰهُمَّ اٰنِسْ وَحْشَتِیْ فِیْ قَبْرِیْ اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِیْ بِالْقُرْاٰنِ
اي الله! ورونهه ڏي منهنجي اڪيلائپ کي قبر ۾ اي الله! رحم ڪر مون تي قرآن

الْعَظِیْمِ وَاجْعَلْهُ لِیْ اِمَامًا وَّنُوْرًا وَّهُدًی وَّرَحْمَةً
عظيم سان ۽ ڪر ان کي منهنجي لاءِ رهبر ۽ نور ۽ هدايت ۽ رحمت،

اَللّٰهُمَّ ذَكِّرْنِیْ مِنْهُ مَا نَسِیْتُ وَعَلِّمْنِیْ مِنْهُ مَا جَهِلْتُ
اي الله ياد ڏيار مون کي ان مان جيڪي وساريم ۽ سيکار مون کي ان مان جيڪي نه ڄاتم

وَارْزُقْنِیْ تِلَاوَتَهٗ اٰنَآءَ الَّیْلِ وَ اٰنَآءَ النَّهَارِ وَاجْعَلْهُ
۽ نصيب ڪر مون کي تلاوت ان جي رات جي وقتن ۽ ڏينهن جي وقتن ۾ ۽ ڪر انهيءَ کي

لِیْ حُجَّةً یَّا رَبَّ الْعٰلَمِیْنَ
منهنجي لاءِ دليل اي پروردگار جهانن جا.

(خطا طي سنڌي ترجمه: احقر غلام ياسين فخري غفرله)
۲۳- شعبان المعظم ۱۴۱۳ ھ

قرآن مجيد جي سورتن جي فهرست

سورة جو نمبر	سورة جو نالو	پاره نمبر	صفحه نمبر	سورة جو نمبر	سورة جو نالو	پاره نمبر	صفحه نمبر
١	سورة فاتحه	—	٢	٢٨	سورة قصص	٢٠	٧٨٠
٢	سورة بقره	١_٢_٣	٣	٢٩	سورة عنكبوت	٢٠_٢١	٨٠٢
٣	سورة آل عمران	٣_٤	٩٥	٣٠	سورة روم	٢١	٨١٧
٤	سورة نساء	٤_٥_٦	١٥١	٣١	سورة لقمان	٢١	٨٣٠
٥	سورة مائده	٦_٧	٢١٠	٣٢	سورة سجده	٢١	٨٣٨
٦	سورة انعام	٧_٨	٢٥٤	٣٣	سورة احزاب	٢١_٢٢	٨٤٤
٧	سورة اعراف	٨_٩	٣٠٠	٣٤	سورة سبا	٢٢	٨٦٤
٨	سورة انفال	٩_١٠	٣٥٣	٣٥	سورة فاطر	٢٢	٨٧٧
٩	سورة توبه	١٠_١١	٣٧٣	٣٦	سورة يٰسٓ	٢٢_٢٣	٨٨٩
١٠	سورة يونس	١١	٤١٤	٣٧	سورة صافات	٢٣	٩٠٠
١١	سورة هود	١١_١٢	٤٤٢	٣٨	سورة صٓ	٢٣	٩١٥
١٢	سورة يوسف	١٢_١٣	٤٧١	٣٩	سورة زمر	٢٣_٢٤	٩٢٦
١٣	سورة رعد	١٣	٤٩٨	٤٠	سورة مؤمن	٢٤	٩٤٤
١٤	سورة ابراهيم	١٣	٥١٢	٤١	سورة حمٓ السجدة	٢٤_٢٥	٩٦٢
١٥	سورة حجر	١٣_١٤	٥٢٥	٤٢	سورة شورىٰ	٢٥	٩٧٤
١٦	سورة نحل	١٤	٥٣٧	٤٣	سورة زخرف	٢٥	٩٨٧
١٧	سورة بني اسرائيل	١٥	٥٦٧	٤٤	سورة دخان	٢٥	١٠٠١
١٨	سورة كهف	١٥_١٦	٥٩١	٤٥	سورة جاثيه	٢٥	١٠٠٦
١٩	سورة مريم	١٦	٦١٦	٤٦	سورة احقاف	٢٦	١٠١٤
٢٠	سورة طٰه	١٦	٦٣٠	٤٧	سورة محمد	٢٦	١٠٢٤
٢١	سورة انبياء	١٧	٦٥١	٤٨	سورة فتح	٢٦	١٠٣٢
٢٢	سورة حج	١٧	٦٧٠	٤٩	سورة حجرات	٢٦	١٠٤١
٢٣	سورة مؤمنون	١٨	٦٨٩	٥٠	سورة قٓ	٢٦	١٠٤٧
٢٤	سورة نور	١٨	٧٠٦	٥١	سورة ذاريات	٢٦_٢٧	١٠٥٣
٢٥	سورة فرقان	١٨_١٩	٧٢٧	٥٢	سورة طور	٢٧	١٠٥٩
٢٦	سورة شعراء	١٩	٧٤١	٥٣	سورة النجم	٢٧	١٠٦٤
٢٧	سورة نمل	١٩_٢٠	٧٦٣	٥٤	سورة قمر	٢٧	١٠٧٠

سورة جو نمبر	سورة جو نالو	پاره نمبر	صفحه نمبر
٥٥	سورة رحمن	٢٧	١٠٧٦
٥٦	سورة واقعه	٢٧	١٠٨٢
٥٧	سورة حديد	٢٧	١٠٩٠
٥٨	سورة مجادله	٢٨	١٠٩٩
٥٩	سورة حشر	٢٨	١١٠٧
٦٠	سورة ممتحنه	٢٨	١١١٤
٦١	سورة صف	٢٨	١١٢٠
٦٢	سورة جمعه	٢٨	١١٢٤
٦٣	سورة منافقون	٢٨	١١٢٧
٦٤	سورة تغابن	٢٨	١١٣٠
٦٥	سورة طلاق	٢٨	١١٣٤
٦٦	سورة تحريم	٢٨	١١٣٩
٦٧	سورة ملک	٢٩	١١٤٣
٦٨	سورة قلم	٢٩	١١٤٩
٦٩	سورة حاقه	٢٩	١١٥٤
٧٠	سورة معارج	٢٩	١١٥٩
٧١	سورة نوح	٢٩	١١٦٣
٧٢	سورة جن	٢٩	١١٦٧
٧٣	سورة مزمل	٢٩	١١٧١
٧٤	سورة مدثر	٢٩	١١٧٥
٧٥	سورة قيامه	٢٩	١١٧٩
٧٦	سورة دهر	٢٩	١١٨٢
٧٧	سورة مرسلات	٢٩	١١٨٧
٧٨	سورة نبا	٣٠	١١٩١
٧٩	سورة نازعات	٣٠	١١٩٤
٨٠	سورة عبس	٣٠	١١٩٧
٨١	سورة تکوير	٣٠	١٢٠٠
٨٢	سورة انفطار	٣٠	١٢٠٢
٨٣	سورة مطففين	٣٠	١٢٠٣
٨٤	سورة انشقاق	٣٠	١٢٠٦
٨٥	سورة بروج	٣٠	١٢٠٨
٨٦	سورة طارق	٣٠	١٢١٠
٨٧	سورة اعلیٰ	٣٠	١٢١١
٨٨	سورة غاشيه	٣٠	١٢١٢
٨٩	سورة فجر	٣٠	١٢١٤
٩٠	سورة بلد	٣٠	١٢١٧
٩١	سورة شمس	٣٠	١٢١٨
٩٢	سورة ليل	٣٠	١٢١٩
٩٣	سورة ضحیٰ	٣٠	١٢٢١
٩٤	سورة انشراح	٣٠	١٢٢٢
٩٥	سورة تين	٣٠	١٢٢٢
٩٦	سورة علق	٣٠	١٢٢٣
٩٧	سورة قدر	٣٠	١٢٢٤
٩٨	سورة بيّنه	٣٠	١٢٢٥
٩٩	سورة زلزال	٣٠	١٢٢٧
١٠٠	سورة عاديات	٣٠	١٢٢٨
١٠١	سورة قارعه	٣٠	١٢٢٨
١٠٢	سورة تکاثر	٣٠	١٢٢٩
١٠٣	سورة عصر	٣٠	١٢٣٠
١٠٤	سورة همزة	٣٠	١٢٣٠
١٠٥	سورة فيل	٣٠	١٢٣١
١٠٦	سورة قريش	٣٠	١٢٣٢
١٠٧	سورة ماعون	٣٠	١٢٣٢
١٠٨	سورة کوثر	٣٠	١٢٣٣
١٠٩	سورة کافرون	٣٠	١٢٣٣
١١٠	سورة نصر	٣٠	١٢٣٤
١١١	سورة لهب	٣٠	١٢٣٤
١١٢	سورة اخلاص	٣٠	١٢٣٥
١١٣	سورة فلق	٣٠	١٢٣٥
١١٤	سورة ناس	٣٠	١٢٣٥

ضروري هدايتون

قرآن جي پڙهڻ جي وقت رمزن، علامتن، زيرن ۽ زبرن جو گهڻو احتياط ڪرڻ گهرجي. قرآن شريف منجهه ڪيترا ئي هنڌ اهڙا آهن جن ۾ ٿوري بي احتياطي سان زير، زبر ۽ پيش جي رد بدل ٿيڻ سان معنيٰ ڦري ويندي. ۽ جاءِ بجاءِ پڙهڻ سان ڪبيري گناهه بلڪ ڪفر تائين نوبت پهچندي.

هيٺين فهرست ۾ اهڙي ڪجهه جايون لکجن ٿيون:

نمبر شمار	جاءِ	صحيح	غلط
١	سورة الفاتحة	اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	اَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ
٢	〃 〃	اِيَّاكَ نَعْبُدُ	اِيَاكَ نَعْبُدُ (بغير شد)
٣	سورة البقرة ع ١٥	وَاِذِ ابْتَلٰى اِبْرٰهِيْمَ رَبُّهٗ	اِبْرٰهِيْمُ رَبَّهٗ
٤	〃 〃 〃 ٣٣	قَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ	دَاوٗدَ جَالُوْتُ
٥	〃 اٰية الكرسي ع ٣٤	اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ	اَللّٰهَ (بِالْمَدِّ)
٦	〃 〃 ع ٣٦	وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ	وَاللّٰهِ يُضٰعَفُ
٧	〃 نسآء ع ٢٣	رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ	مُبَشَّرِيْنَ وَمُنْذَرِيْنَ
٨	〃 توبه ع ١	مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ وَرَسُوْلُهٗ	وَرَسُوْلِهٖ
٩	〃 بني اسراءيل ع ٢	وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ	مُعَذَّبِيْنَ
١٠	〃 طٰه ع ٧	وَعَصٰٓى اٰدَمُ رَبَّهٗ	اٰدَمَ رَبُّهٗ
١١	〃 انبيآء ع ٦	اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ	اِنِّيْ كُنْتَ
١٢	〃 شعراء ع ١١	لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ	مِنَ الْمُنْذَرِيْنَ
١٣	〃 فاطر ع ١٤	يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا	يَخْشَى اللّٰهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤَا
١٤	〃 صافات ع ٢	فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ	مُنْذَرِيْنَ
١٥	〃 فتح ع ٢	صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوْلَهُ	صَدَقَ اللّٰهَ رَسُوْلُهٗ
١٦	〃 حشر ع ٣	مُصَوِّرُ	مُصَوَّرُ
١٧	〃 حآقه ع ١	اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ	اِلَّا الْخَاطَـُٔوْنَ
١٨	〃 مزمّل ع ١	فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ	فِرْعَوْنَ الرَّسُوْلُ
١٩	〃 مرسلٰت ع ٢	فِيْ ظِلٰلٍ	فِيْ ظَلٰلٍ
٢٠	〃 النّٰزعٰت ع ٢	اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ	اَنْتَ مُنْذَرُ

قرآن مجيد جي وقفن جو نشانيون

O - آيت جي پڇاڙي جي نشاني آهي. جيڪڏهن هن جي مٿان ٻي ڪا علامت نه هجي ته هتي بيهڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪا علامت هجي ته ان مطابق عمل ڪرڻ گهرجي.

م - وقف لازم جي نشاني آهي، هتي رڪجڻ ضروري آهي.

ط - وقف مطلق جي نشاني آهي هتي رڪجڻ بهتر آهي.

ج - وقف جائز جي نشاني آهي هتي رڪجڻ چڱو ۽ نه رڪجڻ جائز آهي.

ز - وقف مجوز جي نشاني آهي. هتي رڪجڻ جائز ۽ نه رڪجڻ بهتر آهي.

ص - وقف مرخص جي نشاني آهي. هتي ملائي پڙهڻ گهرجي، پر جيڪڏهن رڪجي ته به اجازت آهي

ق - ضعيف قول جي بنياد تي رڪجڻ جي نشاني آهي، نه رڪجڻ بهتر آهي.

لا - نه وقف ڪرڻ جي نشاني آهي هتي رڪجڻ نه گهرجي، جيڪڏهن آيت جي پڇاڙي تي نه پر وچ ۾ هجي ۽ اتي ڪو رڪجي ته پيهر دهرائي پڙهي.

قف - معنيٰ بيهه. هيءَ نشاني اتي ڪم ايندي جتي ملائي پڙهڻ جو احتمال هجي.

صل - هتي ڪڏهن رڪجي ڪڏهن نه، پر رڪجڻ چڱو آهي.

س - سڪتہ جي نشاني آهي. هتي ٿورو رڪجي پر ساهه نه ڪڍجي.

وقفہ - ڊگهي سڪتہ جي نشاني آهي، هتي سڪتہ جي بنسبت وڌيڪ رڪجي پر ساهه نه ڪڍجي.

ڪ - ڪذلڪ جي نشاني آهي، جيڪا هن ڪان پهرين نشاني آهي اهائي هتي سمجهڻ گهرجي.

قرآن مجيد جي هيٺ ڏنل جاين تي "الف" لکيل آهن، جن کي پڙهيو نه ويندو، سهولت خاطر انهن تي ننڍو گول (اْ) آيل آهي.

نمبر شمار	لفظ	صفحو نمبر	سٽ نمبر	نمبر شمار	لفظ	صفحو نمبر	سٽ نمبر
١	أَفَإِنْ مَاتَ (3.144)	١٣٣	١	١٣	ثَمُودَاْ وَأَصْحَٰبَ ٱلرَّسِّ	٧٣٤	٨
٢	مَلَإِيْهِ (7/103)	٣٢٦	٩	١٤	مَلَإِيْهِ	٧٨٩	١
٣	وَلَأَوْضَعُواْ (9.47)	٣٨٨	٧	١٥	ثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ	٨١٠	٥
٤	مَلَإِيْهِ	٤٣٤	٢	١٦	لِّيَرْبُوَاْ فِىٓ أَمْوَٰلِ	٨٢٥	٤
٥	مَلَإِيْهِمْ	٤٣٥	٦	١٧	لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ	٩٠٦	٢
٦	ثَمُودَاْ كَفَرُواْ	٤٥٩	١	١٨	مَلَإِيْهِ	٩٩٤	٦
٧	مَلَإِيْهِ	٤٦٥	٧	١٩	وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَاْ بَعْضَكُم	١٠٢٥	٣
٨	لِّتَتْلُوَاْ عَلَيْهِمُ	٥٠٧	٩	٢٠	وَنَبْلُوَاْ أَخْبَارَكُمْ	١٠٣٠	٨
٩	لَن نَّدْعُوَاْ مِن دُونِهِۦ	٥٩٤	١	٢١	وَثَمُودَاْ فَمَآ أَبْقَىٰ	١٠٦٩	٥
١٠	لَّٰكِنَّاْ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّى	٦٠١	١	٢٢	سَلَٰسِلَاْ وَأَغْلَٰلًا	١١٨٣	٤
١١	أَفَإِيْن مِّتَّ	٦٥٦	٨	٢٣	كَانَتْ قَوَارِيرَاْ	١١٨٤	٩
١٢	مَلَإِيْهِ	٦٩٦	٥	٢٤	قَوَارِيرَاْ مِن فِضَّةٍ	١١٨٤	٩

سرٹیفکیٹ

میں نے سندھی ترجمہ قرآن مولانا عبدالکریم قریشی آف پیر شریف ضلع لاڑکانہ کا متن قرآن شریف بنظرغائر پڑھا۔ اسکی کتابت کے الفاظ اور اعراب بالکل صحیح اور درست ہیں۔ دوران طباعت اگر کوئی اعراب رہ جائے تو اسکا متن کتابت کی تصحیح سے تعلق نہیں۔ میرا یہ تصدیق نامہ صرف متن قرآن کی صحت کی حد تک ہے۔

فقط

حافظ شفیق احمد

حافظ قاری شفیق احمد
خطیب سلاوٹ جامع مسجد حیدرآباد
مستند پروف ریڈر وزارت مذہبی امور پاکستان
اسلام آباد

Research & Publication Officer Auqaf
Hyderabad & [illegible] Division's
HYDERABAD.

اسماء عشرہ مبشرہ
1. ابوبکر الصدیق رض
2. عمر بن الخطاب رض
3. عثمان بن عفان رض
4. علی بن ابی طالب رض
5. زبیر بن العوام رض
6. سعید بن زید رض
7. ابو عبیدہ بن الجراح رض
8. طلحہ بن عبید اللہ رض
9. عبدالرحمن بن عوف رض
10. سعد بن ابی وقاص رض

پهريون ڇاپو: 1996ع
ٻيون ڇاپو: 1999ع
ٽيون ڇاپو: 2001ع
چوٿون ڇاپو: 2004ع
پنجون ۽ ڇهون ڇاپو: 2005ع
ستون ڇاپو: 2006ع

ڇاپيندڙ علمي مجلس سنڌ، پير شريف
تقسيم ڪار
سنڌيڪا اڪيڊمي
آفيس B-24 نيشنل آٽو پلازه، مارسٽن روڊ، ڪراچي. 74400
فون: 2737290 موبائيل: 0300 2707097

صلی اللہ علیہ وسلم | صلی اللہ علیہ وسلم | بسم اللہ الرحمٰن الرحیم | صلی اللہ علیہ وسلم | صلی اللہ علیہ وسلم

سَیِّدُنا مُحَمَّدٌ صلی اللہ علیہ وسلم

اَحْمَدُ — احمد
حَامِدٌ — ساراھيندڙ
مَحْمُوْدٌ — ساراھيل

قَاسِمٌ — ورھائيندڙ
عَاقِبٌ — پويان ايندڙ
فَاتِحٌ — کوليندڙ
شَاهِدٌ — وسنوڙا ڏيندڙ
حَاشِرٌ — گڏ ڪندڙ
رَشِيْدٌ — ڀلائي وارو
مَشْهُوْدٌ — شاهدي لائق

بَشِيْرٌ — خوشخبري ڏيندڙ
نَذِيْرٌ — ڊيڄاريندڙ
دَاعٍ — سڏيندڙ
شَافٍ — شفا ڏيندڙ
هَادٍ — هدايت ڪندڙ
مَهْدٍ — هدايت ڪيل
مَاحٍ — ميساريندڙ

مُنْجٍ — ڇڏائيندڙ
نَاهٍ — روڪيندڙ
رَسُوْلٌ — رسول
نَبِيٌّ — نبي
اُمِّيٌّ — امي
تِهَامِيٌّ — تهامي
هَاشِمِيٌّ — هاشمي

اَبْطَحِيٌّ — بطحا وارو
عَزِيْزٌ — غالب
حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ — توهان لاءِ گھڻگهرو
رَؤُفٌ — نرمي ڪندڙ
رَحِيْمٌ — مهربان
طٰهٰ — طاها
مُجْتَبٰى — چونڊيل

طٰسٓ — طاسين
مُرْتَضٰى — پسند ڪيل
حٰمٓ — حاميم
مُصْطَفٰى — منتخب ٿيل
يٰسٓ — ياسين
اَوْلٰى — وڌيڪ ڀلو
مُزَّمِّلٌ — ساڙي ويڙهيندڙ

وَلِيٌّ — دوست
مُدَّثِّرٌ — چادر ويڙهيندڙ
مَتِيْنٌ — مضبوط
مُصَدِّقٌ — سچو ڪندڙ
طَيِّبٌ — پاڪ
نَاصِرٌ — مدد ڪندڙ
مَنْصُوْرٌ — مدد ڪيل

مِصْبَاحٌ روشن ڏيئو	اٰمِرٌ حڪم ڪندڙ	حِجَازِيٌّ حجاز وارو	نِزَارِيٌّ نزاري	قُرَشِيٌّ قريشي	مُضَرِيٌّ مضري	نَبِيُّ التَّوْبَةِ توبه جو نبي
حَافِظٌ سنڀاليندڙ	كَامِلٌ ڪامل	صَادِقٌ سچو	اَمِيْنٌ امانتدار	عَبْدُاللّٰهِ الله جو ٻانهو	كَلِيْمُ اللّٰهِ الله سان ڳالهائيندڙ	حَبِيْبُ اللّٰهِ الله جو دوست
نَجِيُّ اللّٰهِ الله جو رازدار	صَفِيُّ اللّٰهِ الله جو چونڊيل	خَاتَمُ الْاَنْبِيَاءِ نبين جي پڄاڻي	حَسِيْبٌ ڪافي	مُجِيْبٌ قبول ڪندڙ	شَكُوْرٌ شڪرگذار	مُقْتَصِدٌ وچٿرو
رَسُوْلُ الرَّحْمَةِ رحمت وارو رسول	قَوِيٌّ طاقت وارو	حَفِيٌّ مهربان	مَامُوْنٌ امن وارو	مَعْلُوْمٌ سڃاتل	حَقٌّ سراپا سچو	مُبِيْنٌ بيان ڪندڙ
مُطِيْعٌ فرمانبردار	رَسُوْلُ الرَّاحَةِ راحت وارو رسول	اَوَّلٌ پهريون	اٰخِرٌ پويون	ظَاهِرٌ ظاهر	بَاطِنٌ لڪل	نَبِيُّ الرَّحْمَةِ رحمت وارو نبي
يَتِيْمٌ يتيم	كَرِيْمٌ سخي	حَكِيْمٌ حڪمت وارو	خَاتَمُ الرُّسُلِ رسولن جي پڄاڻي	سَيِّدٌ سردار	سِرَاجٌ روشني ڏيندڙ	مُنِيْرٌ روشني ڪندڙ
مُحَرَّمٌ عزت وارو	مُكَرَّمٌ شرافت وارو	مُبَشِّرٌ خوشخبري ڏيندڙ	مُذَكِّرٌ نصيحت ڪندڙ	مُطَهَّرٌ پاڪ	قَرِيْبٌ ويجهو	خَلِيْلٌ دلي دوست
مَدْعُوٌّ دعوت ڪيل	جَوَّادٌ وڏو سخي	خَاتَمٌ پڄاڻي	عَادِلٌ عدل ڪندڙ	شَهِيْرٌ مشهور	شَهِيْدٌ شاهد	رَسُوْلُ الْمَلَاحِمِ جهاد وارو رسول